

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać. płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štvrtilenna předpła-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

W oprijęće. K nowiedzenju. Swětne podawki. — Ze Serbow: — Se Semic. S połonijskich lužiskich horow. Se Stachowa. Se Sémilneje. S Lěſteje pola Mianjowa. S Rychnawka. S Hatka pola Dubza. S Budyschina. Přílopk. — Hans Depla a Mots Tunka — Hudančka. — Cyrkwinske powjesce. — Cah i saksko-slezynskeje zelezniczy z budyskeho dwórnišca. — Pjenieżna płacizna. — Spiritus płaceše Barlinje. — Nawěštnik.

K nowiedzenju.

Egi ſami czeſczeni wotebjerarjo Sserbskich Nowinow, kotsiž chzedža fa nje na přenje schtwörtleto 1863 do předka placicž, njech netko 66 np. we wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Egi, kotsiž ſebi Sserbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam ſkasacz. — Prusškim czitarjam naſchich nowinow hischeze pschiſpominaniy, ſo ſo wot no- weho lěta fa Sserbske Nowiny w Pruszech žadyn schtempel wjazyh placicž njetrjeba.

Nedakzia:

Swětne podawki.

Sakſka. Budyske hamtske hetmanſtvo czini Injeſtwa a gmejný na to ſedjbne, ſo maja ſo k ſmienju ſabkudženja dróhi a pueze bórsy pschi přenim ſněhu ſi doſez dothimi žerdžemi wobytkač. — Po wulkim džele Sakſkeje mějachu druhi djen hodoſ wulke wětry a ejeſe njeſejdra. — W rudnych horach je pschi wſhem dotalnym mjeſkim wjedrje tu a tam khétero wulki ſněh a je na mildenauffich honach pola Annaberga 22. decembra ī. l. jena 48 ſtora žvyska w ſněh tčoza woſtaka a ſmjerſka. — W Döbelnje je ſo 27. decembra hoſczenz „Muldenschlöſchen“ wotpališ. — Budyski hamt woſjewujuje, ſe je tobak- a cigarettekurenje w bliſkoſezi brunizowych podkopów pschi ſchtrafe 2. tl ſakafane. — Deho majestoscz kral Jan je wjſhemu hajnikej Mayej we Wendishainje czeſkym kſchij ſaſkužbneho rjadu ſpož- eſit. — W Lipſku pschebywa netko jedyni ruſki profesor, Dr. Gavjelin ſ Petersburga, ſo by po poruczoſci ruſkeho Injeſtwa ſriadowanje lipſkeje universiſty bliže ſeſnał a ſi teho ſnadž to a wono ſo ruſke wobſtejenja naſožit. — Na kralowſkim hródze w Draž- djanach běchu 1. januara, kaž druhé lěta, woſebni, knje- ja a wyſož ſaſtoñiž ſhromadženi, ſo bychú kralej a Deho wyſoje k swójſe k nowemu lětu ſbože pschi.

Pruſh. Deho majestoscz kral Wyhem je ſi wu- laſom wot 22. decembra nowy krajny ſejm powołał a ſo ma ſo tón 14. januara w Barlinje ſapoczeſz. — Do poſkadniſy, ſi kotrejž ſo tajž kralowſzy ſaſtoñiž

ſ pjeniesami podpjeraja, kotrejž ministerſtvo ſdu poníži abo jich ſe ſlužby pscheheji, dokež ſi ludom a ſi druhé komoru džerža, je hižom na 70,000 toleř ſawdatych. A ſo by ministerſtvo tute pjeniesy přjež wſacj njemohlo, dha ſu te ſame do jendželskeho banka w Londonje date. — Adreſa, w kteřej waſwolerjo města Barlina ſwojim ſapóſtanžam (druhé komory) na ſandženym ſejmje ſa jich ſtukovanje džat' praja, ma 40,000 podpižmow. — K twarjenju noweje ſelesniž ſ Kohlfurtha a Šho- rjelza do Waldenburga w Schleſijskej a wot Barlina do Rüſtrina čze ministerſtvo 27. mill. tl. požcicž. — Wone počzina pschezo krucijſho pschečiwi wſhemu wuſtupowacj, ſtož na jeho stronje njeſteji. Tak je wſchednje wo proceſhach klyſhcej, kij ſu pschečiwi ſwobodoſmyſlenym nowinam ſakozene, a ſi kralowſkimi ſaſtoñiſtami, kotsiž ſi ludom džerža, ministrjo tež dale a njeļuboſniſho wobkhadžeja.

Amerika. Bitwa pola Fredericksburga, ſiž ſo 13. — 15. decembra mějſeſhe, je ſa unionistow jara hu- bjenje wupanyla. Unionisti general Burnſida 13. decembra rano w toſtej kurjawie bitwu ſe separatiſtami ſapocza a ſo ſi nimi zlyh djen biſeſhe, tak ſo dyrbjachu jeho ludžo pschi ſylnym deſhczu na bitwiſhceju nozowacj. Nasajtra běchu ſo njeſpchezeljo tak twjerdze poſtaſili, ſo bě wſho wojowanje ſi nimi podarmo. Unionistojo dyrbjachu teho dla zofacj, 8000 morwych na bitwiſhceju ſawoſtaſſhi a něhdž 10,000 ranjenych ſobu bjerjo. Dvaj generalej běſhtaj panýkoj a přežo běchu ranjeni. Separatiſtojo ſu tež jara wjese ludži ſhubili.

Rakušy. Rakuske kniežerstwo je bundestag, to je, pôszlansam němstich wjêchow, w Frankfurze shremadzenym, namjet prijódložko, tak by ho němsti lud tež w bundestagu saſtupicž mél. Snate je mijenujž, so ſu w bundestagu jenož němſzny wjêchojo psches ſwojich pôszlansow ſaſtupjeni, kiz tam k lepſhemu němſtich wjêchow radu ſkadaua a wohſanknenja činja, — ale tajich mužow, kiz bych ſa lepſche němſkoho luda po ſwojim powołaniu ſkutkowali, tajich tam žaných njeje. Na to ſu ho Němzy hízom wjèle lét wobcežozwali, hacž ſu jich wobcežowanja ſkonečnije tak naſežne bycz poczale, ſo ſo muſne ſda, pschi bundestagu tež nětakſte ſaſtupjeſtwo němſkoho luda ſaložicž. To paſ by ſo po namjete rakuskeho kniežerſtwo na to waſchnie ſtač mělo, ſo bych ſo ſe ſapószlansow jenotliwych němſtich krajnych ſejmow mužojo wuſwolili, kiz bych ſo ſ čaſami w Frankfurze ſhromadzili a tam k lepſhemu němſkemu luda wuradzowali. Takiemu namjetej ſu ſkoro wſchitke němſke kniežerſtwo pschiſtupile, kiba prufle niž, pschetož tuto noſze wo tej wěz̄y ničo wjedzecž a hroſy, ſo ſkerje ſ bundestaga wuſtupi, hacž ſpomnjenemu rakuskuemu namjetej pschiſwoli. Čzoho dla prufke kniežerſtwo tak ſkutkuje, njeje ſnate, a je jeho ſapowjedzenje čim ſpodziwneſhe, dokež wone žadyn druhí lepſchi namjet njepſchin:efje, po kotrymž by ſo němsti lud pschi bundestagu ſaſtupicž mél. — Sserbskej deputaciji, koſraž bě k hízorej ſ Wuherskej ſ tej proſtrwu pschiſka, ſo by ſo tam wožebny ſerbſki wokrjeſ ſe ſerbſkimi ſaſtojnifikami a ſe ſerbſkej rjeſu psched wjſchnoſežemi ſaložik, je hízor wotmolwik, ſo dyrbí ſo to do ſkutka ſtajicž, tak bóry hacž budža wěz̄y we Wuherskej tak ſrijadowane, ſo budže ſo tamniſchi ſejm powołacž móz.

Italia. Garibaldi je ſo na ſwoje kubleskho na ſupje ſaprerijs wrócił a je pječja ſaſo ſkoro zple ſtrowy. — Bamž Pius IX. je franzowſkemu hízorej k nawjedzenju dał, ſo dže k lepſhemu ſwojich poddanow wſchelake porjedzenja w ſudniſtwo, w dawkiowanju a krajnym ſrijadowanju do ſkutka ſtajicž. — Italſke nowinh njepſchewaſa jeho na přjedawſchego neapelskeho kraja Franza a jeho mandželsku pschiſkodzecž. Witam ſtadnoſez daſva jim to, ſo je mandželska ſpomnjeneho kraja, kiz nětko w Romje pschewywa, tuto město wopuſtečila a ſo do Nürnberga w Bajerskej podala, hdzej hízom dleſchi čaſh zyle ſamotnje bydli. Italſke nowinh wudawachu najprjódzy, ſo wona to teho dla čini, dokež je jeje mandželski ſ njej njeļuboſnje wobhadtal a wona po tajim wjazy pola njeho bycz noſze. W najnowſkim čaſhu ſu paſ ſpomnjenie nowinh nowe blady do ſweta puſtečile. Wone mijenujž powjedaja, ſo je neapelska kralowa, jako bu wot wěſteje knieženj ſ jenym wſchim trjehena, mijecž hrabnýka a tule kniežnu na měſcze ſalkóka, a ſo je ju potom ſte ſwědomnje do

ſamotnoscje ſahnalo, hdzej dže nětko ſwój hréh wotpoſukeſie. To je paſ wſchitko toſta ſka, pschetož ſpomnjenia kniežna, wěſta hrabinka Stadella, je ſtrowa a ejerſtwo a wjſhi tajſeho mjena, kaž to italske nowinh wudawaja, ſ zbla žadyn njeje.

Franzowſka. Kardinal Morlot, parifski arzbifkop je jara hory. — Se ſličbowanja, kotrež je franzowſki minister finanzow w tutych dnjach wojſiewiſ, je widzecž, ſo je mexikanska wójna Franzowſku w ſaudzenym lěze 93 millionow nortow kħoschtawala. — S Mexikanskeje noſchedža hisčeze žane dobre powjesežne pschiſtadzecž. Franzowſke wójsko njemóže tam nicž ſimane pschiſhotowacž, pschetož wſchón lud je pschečiwo njemu a powětr je tajti, ſo je wulki džel wójska ſtajnje hory.

Grichisla. Vendželske ministerſtwo je Gricham, na joniſtich ſupach bydlažym, poruežilo, ſo dyrbja wotheboſowacž, hacž džedža pod wjſchim knje ſwom jendželskeje kraloweje wostacž abo ſo k grichiskemu kraleſtwu pschiſanknež. Sonižy Grichojo ſo najkerje jenož tehdy ſa pschiſanknenje wupraja, hdzej ſo jim jendželski prynz Alfred předy ſa kraſa ſlubi. — Dla wotſtupjenja joniſtich ſupow budže najkerje kongreſ w Londonje wotdzeržany, na kotrymž ſo ſapószlansy tych wjêchow wobdzela, kiz ſu w přjedawſchim čaſu pižmo ſobu podpižali, psches kotrež buču ſpomnjenie ſupy pod jendželske kniežiſtwo date. — Franzowſke, ruske a rakuske kniežerſtwo to rad njewidzi, ſo ſebi jendželske ministerſtwo takle ſuboſež a pscheczelnoſež Grichow dobywa; pschetož Turkowſku maja Vendželjenjo psches ſwoje požežonki w ſwojej ružy a nětko ſu Grichojo tež zyle na jich ſtronu ſtupili, tak ſo wſchě tamniſche kraje mjenje bôle pod jendželskej mozu ſteja. — Grichiski ſejm w bližſhim čaſhu w hromadu ſtupi.

Ruſowſka. S Warschawy pižaja, ſo ſu tam potajnu čiſhceřenju wuſlēdžili, hdzej ſo ſakafane revolucionarſke nowinh čiſhceřachu. — Policia je pječja tež wuſlēdžiſka, tak ſu wſchelake ſakafane pižma ſ wukraja do Póſkeje doſtak. To je ſo mijenujž ſ pomožu ſaſtojnifikow warschawſkeje ſeleſniž ſtak. Luczi ſu nětko ſaſecži. Tež ſu ſyna bohatego banquiera Epsteina ſadžili, dokež je wón pječja hlowa jeneho revolucionarſkeho ſwiaſka.

Czornohořſka. Czornohorjenjo, kiz běchu ſo teho dla ſ nowa phecežiwo Turkam ſběhacž poczeli, dokež džyčhui egi wobtwerdzenu wojersku dróhu psches jich kraj twaricž, ſu ſo nětko ſaſo ſměrowali, dokež je turkowſke kniežerſtwo ſlubiło, ſo dale twaricž njebudž.

Ze Serbow.

H. Se Semic, 25. decembra 1862. Psihi skladnoſci Božje nož, kotrež wczęra wjedzor kaž drugie ſęta we naſhej ſchuli ſwječzachmę, wobdaricu dżeczi wczęra a wczęſ dżeczi. Hdyž běſche ho hodowu thěrliſch wuſpewaſ, dżerzejſche wczęſ Mucžink ryc, we kotrež na wažnoſci naroda naſchego knjeſa a ſbóznika poſaſa a roſt'adze, ežoho dla hody wjehoſy ſwjeđen ſa kóždu kſcheczijansku wutrobu ſu a bycz dyrbja.

Knjes ſchulſki a gmejnſki prjodkſtejer Frenzel pſchindže města knjeſa Poſlanka, kotrež je někt wobſedzec tudemneho, jemu Razez, burſkoſu ſubka a herbſkeje gryſtih a we Dražbanach ſydom, a pſchinjeſe wołmiane a penežne daru ſa 11 ſchulſkih džeczi a ſa 9 kudsonych starých ludži.

Knjes P. běſche ſe ſwojej mandželſkej 20 tolerjow kaž tutej wobradze darik a je ſlubik, ſo čze tež we pſchichódnych lětach tute pjeney ſe wobradze ſa starých kudsonych ſe Semic a ſa kudsonske ſchulſke džeczi ſ naſhej wý ſuđelec dac̄. Džak a kwalba jemu a jeho knjeni mandželſkej, pſchetož wonej njeſtaſ jenož tyh wobdarjenych ſwječyliſkoj, ale tež tyh, kotsiž ſo nad radoſciwymi woblečzami wofchew:a. — Tež knjeſej Frenzelc vě ſo wobrada ſhotowala. Wón doſta wot gmejnſkih ſastuperjow dwaj krasnaj ſwječnikaj a něniſki, woi wczęra M. k temu ſpišanym ſpěw, kotrež bě wot dotalniſkih ſastuperjow gmejnhy podpiſany a pod ſchileñu do ſkotého wobluka ſawriem.

Tutón dar doſta wón k dopomjenju na ſwoju 23létne džekawoſci jako prjodkſtejer gmejnhy a ſchule. (We lécji 1840 ſawiedze ſo we naſhej wý nowy gmejnſki porjad a wón bu ſa prjodkſtejerja wuſwoleny, tež jemu pſchi kóždej nowej wobje to ſastojniſto ſaſo pſchepodate). Pſchi kónzu tuteho lěta pak wón wot tuteho ſastojniſta wotſtupi a teho dla bě ſo jemu tuto njenadžite wjedzela ſhotowala. We hnuthach a wutrobných ſlowach wupraji wón ſwoj džak a pſchiſpomi, ſo je jeho tajke wopokaſmo cjeſezenja a luboſeze ejim bōle ſapſchijalo, dokež je ſ teho widzik, ſo jeho ſtajnje na ſloſte gmejnhy ſložene ſtukowanje tola zyle bjes džaka woftalo njeſe. Wón pſchejſe ſchitkim dariczelam Božu hnudu a njebeſke žohnowanie a jeho potomnikoj we ſastojniſtwje, k. klamarjej Thunigej, ſo by we nowym ſastojniſtwje ſ Božej pomozh doſko ſ ſbožu gmejnhy džekawu bycz móh. Po jeho ſlowach ſanjeſeſtu džeczi wot wczęra ſ Božej nožu wudželam ſpěw a po wuſpewanju prěneje ſtutuzki thěrliſha: Njeſe Božu džakuje atd. ſtoučki ſo tutón ſwječelaz ſwjeđen. — Pſchiſpomič hifchje ryc, ſo je knjes Frenzel, hac̄ runje Němz, tola tež wſhudzom Šerbow po možnoſci podpjerak a jich intereſsy ſastupowat. Jako ſo pſched lětam

ſnata ſerbſka peticia poſa naſ wokolo naſheſche, bě wón preni ſobu, kotrež ju podpiža. —

S polonſkih kužiſkih horow, 26. decembra 1862. Te dny do hód bě ſo we naſchich horach pſches kohę ſyfoki ſněh naſchoł. Nichtón ſ jeneje wý do druhej njeſojeſche. Wjeli ſo jich teho dla k ſwiatym dnjam na ſauki wjedzela; ale njež ſ teho njebu. Wczęra a dženſa ſo po možnoſci deſchę džesche a dženſ wjedzor wokolo 10. hodzinu ſo blyſtasche a hrimeſche; pſchetož njeſadro ſ wulkim wětrom a krapami wot wjedzora k ranju wý ſe naſchich kłowow cjeſnjeſche.

H. Se Štadowa, 25. decembra 1862. Weſjeru rano wokolo woſmich trzechich zyph wumjeñkarja Wjeſka ſ Kočizy, jako w brózni ſwojeho pſchichodneho ſymu Krala mkočesche, tak traſhne do kłowu, ſo hnudom padje. Hac̄ runje hifchje junkrož poſkocži, wofa potom kaž we womorje a ſpuſteſi ſa 6 hodzinow ſwojeho ducha. Hac̄ je naboczieſki druheho mkočka do zyphow dyrit a tak ſebje ſameho pſchi motprazu trzechit, abo hac̄ je jeho druhi do kłowu praſnyk, to ſo njeſa ſ wěſtoſciu prajic̄.

H. Se Semic, 27. decembra 1862. Dženſa dopočdnja wokolo 11 běſche ſo na naſhej restauraciſi na dwacezji parſchonow ſechlo, ſo bych ſalowſkemu wuſcerej knjeſej Kſchijanej wjedzela ſhotowali a jemu cjeſne daru pſchepodali. Wón je mjenujzy pſched 25 lětami do Palowa ſ Tasonzy pſchiczaňy. Knjes wczęra Wujanz ſ Khanę jako preni ſuſhod a jeho towarzach we ſeminaru poſtrowi jeho we dleſchej jadriwej a hnuaſeſi ryci, we kotrejž jeho zyke ſiwojenje roſeftaji, jeho ſtukowanju kaž ſmyſlenju ſaſkuženu kwalbu da, a jeho pſchichodne dny wſchehomožnemu Bohu porucži. Wón pſchejſe ſu jemu a jeho knjeni mandželſkej a zyklemu do mej Božu hnudu a žohnowanie pſches Jeſom Křiſta a ſtoučki ſwoju ryc ſ někotrymi ſtutuzkami. — We wjazorych wokach kyls kſchepotachu, kyls hnudza a weſela. Tež wobaj starszej knjeſa jubilara, kotaři we tutym lécze ſwoj 50 lětny mandželſki jubelski ſwjeđen ſwječiſtaj, ſo ſradowaſtaj ſe kylsami na cjeſeji ſwojeho ſyna. Tón ſamý pak bě tak hnuboſko hnuth, ſo možesche jenož mało džakomnych ſlowow k wotmoſtvenju dac̄. Ma to poſtupi knjes wczęra Zbla ſe Šemilneje a pſchepoda jemu we ménje biskopſteje wczęſteſte konferenz (kužiſkeho wotdželenja) a w mienje někotrych druhich ſuſhodnych wczęſterow ſloty cjaſnikowym recjas a wot Hořiſla w a ſefajanh ſpěw. Tež ſlowa ſo bjes druhimi ſložowachu na tu ſymboliſku wažnoſci ſlota a ryczasa. Wón poſa, ſo je ſo ryczás najbóle teho dla wuſwolik, ſo by ſo to dotal wobſtate pſcheczelſtwo ſwiaſtalo ſ nowa we ſlotym blyſteſu a w njeſahmiej jažnoſci ſločic̄ dyrbji pak ſo jubilarowym pſchichod hac̄ do

dnja, na kotrymž budže móz pschi 50 létym h̄wiedżenju ho se skotym wénzom pschičiz a t. d. Knjes wuczeń Pach a s Visłopiz běsche mot bisłopſteho wuczeństwa poruczońsz dostał, so dyrbi jemu kraſnie wudželam a jara woſebnje piſanu, do ſcherekeho ſlotcho woſku ſaſhadženu taſlu wopomnječia pschepodacj a jemu ſbožo pschecje teho ſameho wupraſicj Schtož wón tež we jara pschisprawnych ſłowach wuw edže.

So ho pschi weſekym wobedje tež wſchelske ſlawy wunjeſeču, to ho ſamo roſhni. Spěvaſche tež ho „zylje nowy ſpěw, we rjepuchatych rónčkach (Knittelverſe) ſpiſany we tutym ſcěze wot móſtnopoeth Horiszka w a“ we kotrymž ho němſke a ſerbſke měchęſche a ſkónečne jubilarej „najmózniſha ſlawa“ wunjeſe. Po peczoch ſo radoſtna ſhromadžiſna na domucj poda.

Se ſsmilej. Kaž ſo powjeda, dha ſu 26. decembra t. l. prijódſtejerjo ſmiſnanskeje woſady w. hromadze byli a tjoſch knjeſow wuſwolili, kotsiſ budža k duchomnemu ſaſtojnſtu we ſsmilenej pruhu předowacj. ſsu to pak t. farař Tunghänel ſ Wóſporta, t. kandidat Dr. Sommer ſe Židowa a t. kandidat ſykor a ſ Maleschez. S tyc 3 knjeſow potom t. kollator rycerſtubler Devrient jeneho ſo duchowneho wuſwoli.

S věſke je poſta Mañjow a. Wot ſatraſneho větra, kotryž tudy druhí h̄wiedžen hodow w noži mějachmy, bu tudomna knježa wowčeńna powalena. Dokelž ſo wozh wneje ſarafenyh, wjazh pak ſo jich ſaduſh, pschetoz wſchitko fyho, kotrež bě wysche wowčeńne ſtykane, ſo deſe ſyphny a wulci džel wozhov tak ſyphny, ſo dyrbjachu kónz wſacj, předy hacj mózachu ſo ludžo k nim dobyčz.

S Ryhvalda. Pschi njewjedrie, kotrež tu druhí džen hodow wječor mějachmy, dyri blyſk do hróde tudomnneho živnoſčerja Kruparja a ſarash tam jakozu. Krupje, kotraž tam tež ſtejſche, ſo ničo ſtało ničje.

S Hatka poſta Dubza. Pschi hróſbnym njewjedrie a wihorjenju, kotrež druhí džen hodow wječor poſta naſ ſknežesche, dyri blyſk do tudomných knježich wowčeńjow a ſapali je, tak ſo ho wone wotpaltiſhu.

S Budyschina. Tudy ſo powjeda, ſo je jedyn ſerbſki diafonus w jenej ſerbſkej woſadze na němſke farſke město bliſko Lipſka powoſan. My njewěmy, hacj je to wěrno a podawamy tcho dla tajſe powjedanje tež jenož jako powjedzie. Hdy by pak wona wěrna byla, dha by ſo psches to ſaſo jene ſerbſke duchowneſke město wuprōſnilo, tak ſo by potom ſchecj taſkich městow bjes duchowneho bylo, mjeniſhy: Höſniza, Žablonz, Luczjo, Bart, ſsmilna a hiſheje jene. Hacj dotal je jenož ſa Žablonz duchowny powoſan, ſa ſsmilnu ſu tež pru-huprēdarjo poſtajeni, ale w naſtupanju druhich městow

hiſheje ničo wěſte hiſhcej njeje, ſ džela dokež kolla-torſtwo ničo poſtajiko njeje a ſ džela, dokež ho žadhy kandidat ſamokvial njeje. Najnieluboſniſho je ſa hóſničku woſadu, kotrež hroža, ſo jej Němza ſa duchowneho dadža, jeli ſo ſkoro žadhy ſſerb ſa nju njemamaka. Tak je tam wón danjo ſaſo jedyn knježecſki rádzieſel pobyl a ſo ſa tej wězu bliſje woſhoniſk, potom pak tež po ſſerbach woſoko jěſdzik a ſo ſa ſerbſki ſandidatami napraſhowaſ, prajz, ſo knježecſtwo nočze na ſerbſke město Němza ſtajicj.

Přílopk.

* W Orſu (w Italii) ſu paduſchi wón danjo ſwón, 250 puntow čejki a psches 400 lét starý, ſ gryf-wineje wěje kranli a njeje ſo hacj dotal woſlédziko, hōž ſu ſ nim woſtali.

* W Düsseldörſie buſhtaj 4. decembra dwaj man-dželſtaj k ſmijerci woſhodženaj, dokež běſhtaj ſwoje tři džecj ſtepiſo. Wonaj běſhtaj je mjeniſhy wſchědnje po proſchenju woſoko ſkaloj a dokež džecj teho dla do ſchule njeſhodžachu, dha bě wyschnoſz woſanſkyka, je ſtarſhimaj wſacj a druhim ſuždom k wotčeňenju dacj. Takto to taj ſtarſchej ſhoniſtaj, ſnjemdriftaj ſo tak jara, ſo ſwoje džecj do ſtejku wotwiedžetaj a je tam do wody ſmjetaschtaj.

* W jených ſamjenſtowuſlowych podkopakach poſta ſheſielda (w Bendželskej) je ſo psched někotrym čejkam na 100 hewjerjow ſaduſyko, dokež bě ſo ſkli powětre ſapaliſ.

* Do Draždžan běchu tucžne huſh na pschedanu pschinjeſli, kotrež běchu, kaž ſo poſdžiſho poſkaſ, ſ hovjaſhym ſojom wutkane.

* W Bürrenje (we Westfalskej) mjenachu 19. decembra čejke njewjedro. Blyſk dyri do wěje farſkeje zyrkwe, jako ſo tam runje Boža mſcha džeržesche. Zyla zykej bě ſe ſchwabowym dymom napjeljnena a torm ſo ſapali, tak ſo woheň bórsh ſ woſladami won ſapache. Ale, dokež wſchitko hnydom k pomož ſhwataſche, dha dohko njetrajeſche a plomjo bě poduſhene.

* Druhi džen hodow wječor dyri blyſk w Neuhammeru poſta Kohlfurtha a pschewobroczi tam nělo-tre twarjenja do procha a popjeka.

* W Aſchaffenburgu je ſo 11. decembra tamniſha wojerſka kaſerna zyle woſpalita. Woheň ſ tajſej ſpěchnoſcu woſoko ſo hrabasche, ſo móžesche ſo jenož něčto poſleſečzow woſunjeſc: wſchó drnhe je ſo ſpalito. Wojakow ſu potom, dokež w Aſchaffen-burgu žanho woſydenja wjazh njemějachu, do Würzburga pschewojeſli.

Kak

rozom

Hans Depla

wótrítaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Ně, so ſeby jedyn níhdy wu-myſli, ſhotož ſo druhdy w ſwecze ſtanje!

Mots Tunka. Ale, ale tajke luž!

H. D. Hlaj, jało ja pſched dleſčim čaſu do

Camjenza jědzech a ſo pſchi tym ſa jenej wſu njedaloſo dróhi praschach, dha poczachu ſo ſobupuczowario jara ſmiec̄. A jało ſo ſa tym napraschowach, čoho dla ſo ſměja, dha doſtach tajke wotmolwjenje, ſo ſo ſam rjeputac̄ poczach.

Mots Tunka. Hanjo, njewěſh, čoho dla tamle w tej rjanej zyrki wondanjo pſchi ſwjetzenju ſerbskeje Božeje nož žanu ariu njespěwachu, jało běchu tola předy pſchi němſkej tajki rjanu ſpěw ſpěwali?

H. D. Hlaj, jało ja pſched dleſčim čaſu do

H. D. To drje ſu džecži wina byke, dokež ſo ſerbski njewuža.

M. T. Ach, to tola bycz njemöže; wſhako je wužer tola tak wuwolany ſerbs, ſo jeho po wſhēch ſerbach ſnaſa.

H. D. Ně, dha ja njewěm, tať je ſo to ſejničo. Boh pak to porjedž pſchichodne hody!

M. T. Ale, ſhoto dha je byko?

H. D. Mi powjedaču, ſo je tam jena holečka luž wuwedka, kij tola njemöže hlepischi bycz; — wona bě mjeniuzh wſhém džewjecžim kruvom, kij hospodař mějeſche, wopuſte ſeflamowaka.

Hudančka.

S ejicha, we wſhém měrje
William ja na ſeženje,
Nikoho ja njeſtrowju,
Tola wſhě mi bliſko du,
Kotsiž w jenym domje ſu
A mi ruku poſſicža
S ranja a tež ſ wječzora.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 51.

52. Mały kralif.

Cyrkwiſke powjesče.

Křčení:

Pětrowska cyrk: Jan Bohušek, Jana Schurka wobydlerja w Budysjinje, ſ.

Michańska cyrk: Biedrich August, Karel Augusta Hawſchityna, wobydlerja na Židovje, ſ.

Podjanska cyrk: Jan August, Jana Augusta

Wjeňka, khežkarja w Mnichonzu, ſ. — Marja Hanža, Jana Jurja Scholty khežerja na židovje, dž. — Hana Amalia, Jana Halki, ſahrodařka w Hrubocžizach, dž.

Zemrječi:

Djeń 18. decembra: Ernst August, Jana Augusta Nutniečanskeho, herbſkeho knjesa nad Žyžezami, ſ., 5 m. — 21., Hana rodž. Khežerjez nebo Jana Hensela khežkarja w Mnichonzu, wudowa, 62 l.

Čabi ſaksko ſlezynſkeje železnicy z budyskeho dwórniſea.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Šhorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pſchisanknenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg).

†) Pſchisanknenje do Žitawy.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje
27. decembra 1862.

Dowoz: 3192 kóreow.	Płaćizna w přerézku na wikač, na bursy,				
	wyšša.	nížša.	srjedzna	najwyšša	najnižša
Pscheniza	tl. n. p. 5 17	5 5 5	5 12 5	5 17 5	5 15
Kořka	3 25	3 15	3 22	3 27 5	3 22 5
Decimén	2 22 5	2 15	2 20	2 22 5	2 20
Worž	1 22 5	1 15	1 20	1 22 5	1 20
Hroch	4 15	—	4 10	4 15	4 10
Woka	3 5	—	3	3 5	3
Rjepik	8 10	—	8 5	8 10	8 5
Zahy	6 10	—	—	—	—
Hejdusčka	4 10	—	—	—	—
Bjerny	— 25	—	20	25	20
Kana butry	17	—	16	—	—
Kopastomny	4 5	—	4	—	—
Bent. hyna	— 22 5	—	20	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje
14 tl. 12 n. p. a 15 tl. — n. p.

repikowý wolič (nječičený) 14 tl. 15 n. p.

(Ečičený, kaj ſo w Budyschinje pschedawa, je
ſtajniče nehdze $1\frac{1}{4}$ tl. držiči.)

Nawěšnik.

Dzien 6. a 7. januara 1863 budža ſo w
hoſčenju w Dubo m wſchelake wěžy, nehdze 900
— 1000 tl. hōvne, jako ſtoke a għeborne psched-
majeth, porzelanowe, ſchkleicžane a zynowe ſudobje,
poſleſcheja, poſleſčċow a druhe ſchath, platoſe
rubj, muſka a žonka draſta, möble, domiža na-
doba, wobraſy, kuihi, dwajr kofezej, wulka dželba
wutrijeneho lemu a džela, wjazore ſanje, wosy a
wſchelaki druhi hospodarſki grat ſa hotome pje-
nijesh na pschedzowanje pschedawac̄.

Schkoda, forminda.

Wubjerne faconiske nudle,
" jejowe nudle wſchelakeje dobroſeje,
" mučnonitkonudle,
" italski a němiski maccaroni
" paccheri kruhy wſchelakich družinow,
bernowu muku,
" pscheničnu ſchterku (ſchrob)
" pscheničny a hejdusčny grīb,
čęſke ſlowki

a wſchelake druhe wěžy porucza po wſhomōznie tunich
płaciſnach

H. Röhler,

w mukowych a produktowych klamach
na žitnych wikač w Budyschinje.

Ufcia wužitkoweſo drjewa.

Dzien 8. a 9. januara 1863 rano wot 9
hodžinow budža ſo wulka dželba rjaných kložow
a twařiſkých ſchtomow na ſch eż-żejjantiski
revetu, pod hlinjanym ijamami pomjenowanym,
pod wumiēnjenjem tehdh wossejjomnymi na pſche-
žadzowanje pschedawac̄.

Na kupjenje ſimyſlenni chyli ſo na ſponnije-
nymaj dnjomaj rano w 8 hodžinach w hoſčenju
k fakſkemu domej w Nakezach mutnamakac̄, w ko-
trymž čażu ſo wotkod do drjewiſcheja, 1 ho-
džinu wot Nakez ſdaleneho, stanje.

W Komorowje, 25. decembra 1862.

Müller a Postel.

Großwe broſtkaramellje

najlejpschi ſrjedk k wotſtronenu laſchela a k položenju
dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybawoſcę pſchi
ſahymnenju w ſymnym čazu.

Sa Budyschin a wokloſocj w Hrodowskej hapt-
tyż ſneja M. Fäſtinga kóždy čaż na pschedau.

Eduard Groß w Brötſlawju.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſiow dopokafan, ſ naj-
lepſich ſelow a korenjow pſchihotowanu pólver, po jenej
bo po dwie maj kózomaj wiſchidne kruwoom abo wozam
na prjenju pizu naſypant, pſchisporja wobžernoscj, pložji
wele mloka a ſadžiwa jeho wokliſnenje. Pakčik placiž
4 n. p. a je k doſtaču w
hrodowskej haptnej w Budyschinje.

Schäfferowe htownie bjeñtuschi na rauñ, wosabjenje, wopa- lenje a hojaze bjeñtuchi porucja hrodowska haptka.

Zenož wopradižith pschedawa hojaz běžny
broſt - ſyrop G. A. W. Mahera we Brötſlawju,
pol bleſche 1 tl., běrtiblēſche 15 n. p. Heinr. Jul.
Lincka, w Budyschinje, ſadž wulkeje zhrwje czo. 375.

Khwalobne ſnatn a pſches ſwoje hojaze ſtukto-
wanje dopokafan broſt ſyrop je jaſo k
doſtaču w hrodowskej haptnej w Budyschinje.

Barlinske wohensawjesczaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 milionaj toler.

Tuto hizom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wohnjowu školu horje po niskich, ale twerdh pramijach, hdež ſawjesczenju ženje nicio doplaczowacž netreba.

Sawjesczenja wobstara a wſchje wuložewania dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod ſtom ja nej tječhi placži ſo ljetnje 18 nsl. abo tež mene, jele twarenja ſamotuje leža; wot 100 tl. ſawjesczenja pod zyhlowanej tječhi dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nsl. abo wjazy, ſa tym hacž ſu ſtomjane tječhi bliſke abo daloke. — Sawjesczenja moža ſo njetko na 10 ljet abo na krötschi čas stacž; ſchidž pak borsy na wjaz ljet ſawjesczi, ton ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, dokelž khosty ſa pschiwolenje ſtudijstwa, ſa ſchtempel a t. d. pschi weleſjetnym ſawjesczenju wetsche nejšu, hacž pschi jenoljetnym. W lječe 1860 hje pschi horka ſpomnenym towarzſtve ſa 95 millionow toler ſawjesczenjow. — Kózda, ſawjesczenemu psches wohenscžinena, ſkoda ſo hujdom ſaplačzi, tak borsy hacž je po wohnju twerđe postajena. — Agent ſebi pschi horjebranju ſawjesczenja ſa ſmožu prožu nicio nežada, a ſawjesczenje hizom placži; tak borsy hacž je ſo pola agenta ſapišalo, ſo ſo teho dla netreba na polisu čakacž.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczaze towarzſtwa.

Wotzniokrajne wohensawjesczaze towarzſtvo w Elberfeldze.

Saložene ſ kapitalom wot dweju millionow toler, porucža ſo psches podpihanego ſawjesczenju hibiteho wobſebjeniſta, jako mobiliow, tworow, žnjow, žitow, maſhinoſt a t. d.

Prämije ſu tunje a twjerde. Doplaczowanja ženje žane nejšu.

W wobstaranju ſawjesczenjow a ſ dawanju wſchego dalschego wukſowanja je kózdy čas hotowy
W Klufchu, w oktobra 1862.

Otto John, agent towarzſtwa ſa Klufch a wokolnoſć.

Dr. Whithowa wodžicžka ſa wocži

wot Dr. Ehrhardta w Altenfeldzi w Thüringſkej, ſ wjazorymi privilegiami wſcholich werchow pocžezena, wopofakuje ſo be wſchitimi dotalnymi wocži hojazhmi ſrjedſami psches ſwoje ſbožomne ſlutowanje wſchijednje jako najlahodniſcha a najlepscha w džicžka w tajsim naſtupanju, a može ſo jako dopofaſan ſojaz a poſylniſaz ſrjed a jato

wjesta pomož ſa ludzi na wocžomaj bijednych

kózdemu poruczeč. Wona hoji wjedzie a ruczie a be wſchitich ſchłodnych ſjewſow, woſebje pschi ſahrorenu, ſzerpenju, ſuchoſci, ſhloſowanju a bjezenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboſzi po bjeſni a placži bleſčka ſ wuložowanjom jenož 10 nsl. a džela ju jenož wopravdiju Traugott Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Sklad ſa Budyschin w hradowſkej haptižy.

Lichańska drjewowa aukzia.

Četvrtſte pſchedowanje drjewa po loſbach ſmjeje ſo na ſledowazych dnjach:

Srijedu, 7. januara 1863 na kobjelskim reveru w ólſchowe a bręſowe dolhe hromadž, kaž tež parcella ſtejzegho kójnowehe ſhtomoweho drjewa.

Schwörth, 8. januara 1863 w Lemischowſkim reveru ſkabe kójnowe wuſebowanje žerdi. W lichańſkim a ſalchowſkim reveru w ólſchowe dolhe hromadž.

Chromadžina rano w 9 hodzinach pschi wocežim moſcie njedaloko Lemischowa.

Wuměnjenja budža na ſpomnenymaj dnjomaj wosjewne, tola ſo na to ſebižne čini, ſo ma ſo ſchwörth džel ſupnich pjerjes a ležnih pjenjes na aukcii ſamej ſa placžicž. W Lichanju 26. decembra 1862.

Schöna.

Tako nojtunische ſwěczenje

wo jſtwach, dželainjach, ſalač, hródzach atd. porucžam ja

pinafinowe lampy.

Tajke najmjeñſche (5linioſte) pſchetrjebaja w hodžinje ſa $\frac{2}{3}$ np. ſwěczenja, wjetſche 5linioſte ſa 1 np., 10 linioſte ſo $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwětlo. Tež može ſo pschi mojich lampach fotogen nałožecž a mami je ja we wulſkim wubjerku na pſchedan.

W Budyschinje na žitnej hafži čjo. 52.

Herrmann Rachlitz, Klempnarski miſčar.

Jedyn s 1 konjom jedszat ty lofterski wos s plonu a 1 sasa je na pschedan w Pomorezach czo. 10.

 Jedyn zyple czorni hontski voj s dolhei wopushu a s pleczenym pażem wokolo schije je so pschiwdal a może so po farunaju wudawskow sażo dostacz w Kubischizach czo. 14.

Wuhlowe podkopki na pschedan.

Jene polkra hodzinę wot Budyschina leżaze, bohate a hacż dotal hiszceje mało wudobhte wuhlowe podkopki su dla njenadziteje wobszedżerowejje krajercje pod spodobnymi wuměnjeniami na pschedan. Wschu dalszhu rospirawu poda komisarz v. Herrmann w Budyschinje.

Drjewowe aukcije.

Letysche drjewowe aukcije směja so na Łupjanskim lěšowym revěru na řídowazhých dnjach:

Džen 13. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo na wowczęj horie;

Džen 19. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi pěškowych jamach, s wjetsha klozh a twarske drjewo;

Džen 3. februara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi pěškowych jamach;

Džen 10. februara t. l. stejaze břesowe a wolschowe drjewo w hornym haſtu, pod wowczęj horu a pschi wjerbowym hacze. Shromadžsna w hornym haſtu;

Džen 19. februara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi holczim hacze.

Sapocžat rano w 9 hodzinach. Wosjewjenje pschedawanskich wuměnjeniow stanje so na spomnjenych dnjach.

W Buku w zy 1. januara 1863.

Hirsch.

Drjewowej aukcji.

Pschedawanie stejazhých lisezdrje wohchlošow a dolich hromadow w delnohorčanskich lěšowych revěrach směje so:

Pondzeli 12. januara t. l. pola Dobroschez.

Shromadžsna rano ½9 hodzinow w knjezjej piwarni w Delnej Hörz. Dale

Wutoru 13. januara t. l. pola Wulkeje Dubrawy.

Shromadžsna pola Margarethsteje Hěth rano ½9 hodzinow.

Pschi tym pschiwdu šylné hraby a šymjeitne břeshy na pschedan, kotrež so k gratowemu a klofterskemu drjewu hodža.

Wuměnjenja so psched sapocžatkem aukcije wosjewja.

W Wulkej Dubrawje, 2. januara 1863.

Schöniq, hajnit.

Tym, kotsiž ſebi Šerbske Nowiny psches post pschi-njeſcz dawaja, s tutym najpodwołniſcho k nawiedzenju dawamy, so budža netko Šerbske Nowiny stajne hizom ſobotu rano na postach k dostaczu.

Nedakcia.

Drjewowa aukcia.

Na rycerzkuſle Wutolčizach budje so ſredy 7. januara rano wot 9 hodzinow brēſowe a wolschowe niſte drjewo w 26 jenotliwych loſach a 30 hromadow khójnowej wulešowanskiej walczin na pschedawanie pschedawacj. — Wuměnjenja so psched aukcii wosjewja.

Drjewowe aukcije na minatalskim reveru.

Džen 15. januara t. l. twierde drjewo pschi wuslik Baſoku pola Łomka. Pschi tym někotre ſhylné duby.

Džen 22. januara t. l. khójnowe schtomowe drjewo pschi drobjanſkim nowym hacze.

Džen 29. januara t. l. teho runja drjewo pschi hlinjanym hacze pola Khroſta. Počraczowanje drjewniſčca l. 1862.

Džen 5. februara t. l. teho runja, hjes nim wjele wuzitkowego drjewa pschi czernskim hacze.

Sapocžat rano ½9 hodzinow. Wosjewjenje wuměnjeniow stanje so na aukcionskich dnjach.

W Drobač 2. januara 1863.

Grunert.

Šerbske lutherske knihowne towarzstwo.

Dokelž je ſerbski bibliſki puežnik, kiz hje so w 2000 ekſemplarach cziszczał, w několnych wožadach zyple poſkupeny, hdež ſebi hiszceje wjazy ekſemplarow žadaju, a dokelž tudy žadny wjazy ſbytku nimam, dha so njetko druhu w u d a w t eho ſameho w 1000 ekſemplarach ſe wſchej ſpiscnosznu cziszcza, kiz budje, da-li Boh, hizom dženž ſa týden hotowy a w Smolerjowej kniharni dostacj. — Wetscheje wjestoszie dla proſchu wſchitkif k. ſastojniskich bratrow, kiz chzedža ſa ſwojich lubych wožadnych hiszceje njeſtko ekſemplarow mječ, ſo byču to po možnoſći ſzanno pschichodnu ſredu do Smolerjowej kniharnie wosjewili, kaf wele ekſemplarow ma ſo ſa nich ſkhować a t woſtemſaczu pschihotowacj.

Š. Trisch.

Janej Pawlikę

w Miešwacžidle,
jako nowemu ſerbskemu braczy wſcho ſbože pscheje
M. M.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać. płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kóžde čišlo płaci
6 np. Štwórtlētna předpla-
ta pola wudawaria 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

W oprijeće. Swětne podawki. — Ze Serbow: — Se Semic. — S Czijowa. — S Lubija. — S Kettiz. — S Palowa. — S Budyschina. — Hans Depla a Mots Tunka — Přilopk. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesče. — Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płacizna. — Spiritus płacisze Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakska. Ieho majestoscz kral Jan je sa dobre spósnal, poškanza na belgiskim kralowſkim dworje postajic̄ a je knieſa Richarda s Könneritz jako tajſeho pomjenonawal. — Draždjan̄ maja něko 4512 twarjenjow a 128,152 wobydlerjow, bjes kotrymž je 60,870 muſtich a 67,382 žónstich. Draždjan̄ su ho wot lěta 1848 wo 10,402 a wot lěta 1834 wo 63,019 wobydlerjow pschisporile. — Psched někotrym čzaſom bě jedny paduči pschi czechanju gensdarma Wolfa satſelit. Wón danjo namakalu w jenej brózni w Königshainje jeneho čłowjeka mréjaceho, kiz bě ſebi ſek pschereſnýl, a je ho poſdžischo wunamakało, ſo je to tón mordař ſpomnjeneho gensdarma byl. — W Draždjanach su w tu khlili wſchelažy wýhozy prawišnizh němſtich krajow ſhromadzeni, ſo býchu tam wěſte prawiſniste naležnoſeſe ſa Němžy wuradžili. — W Tüřchowje ſtaj w thých dňach Helsdžiz mandželskaj, kiz běſhtaj 46 lět w ſbožomnym mandželstwje w hromadže živaj byloj, krótko ſa ſobu wumrjeloj. Wona wumrje mjenujz 2. januara a wón 3. januara rano w 2 hodžinomaj. — Na oberſohlandſtich ležomnoſczech bu 2. januara tkaž R. G. Böhmert ſmiersnjeny namakan̄. — W Radgendorfje poła Žitaw̄ wudhri 4. januara w brózni kublerja Röhndolda woheň, kiz zyke kublo a dwě ſuſhodnej kheži do procha a popjela pschewobročji. Wſchitka domjaza nadoba, picež ſhwini a zyke žně ſu ſo ſpalike. — Prinz Jurij je ſuſhodnu khežu ſwojeho hrodu na dolhel hafy w Draždjanach ſa 70,000 ti. kupil. — Ruske knježerſtvo je lipſkemu profesorej Koscherej nowy ruſki wuczeńſki ſalon i roſhudzenju prijódpozoſilo. — W Draždjanach bě woda rěki Łobja přenjeho januara ſaſo něhdze kohę pschibyla. — Na ležnej a ratařskej akademii w Tharandze je něko 85 studentow, ſ kotrychž 52 hajniſtvo a 33 ratařtvo ſtuduja. Bjes prěnšimi je 27, bjes poſleniſhimi po 28 wukrajanow. — W městaſku Gehru, hdzej ſu psched někotrymi měhazami jara wulki woheň

meli, ſu ſo 28. decembra ſaſo tſi twarjenja wotpalile. — W Draždjanach je 1. januara kralowſki ſatſki dwórſki radžic̄el profesor Dr. Pečh wumrjel. Wón bě ſo w Bnkezach narodžil, hdzej bě jeho nan wucjet. — W Budyschinje je ſo ſaňdžene lěto 271,943 körzow wſchelažeho žita, w Lubiju pak 259,565 körzow na pschedan̄ pschisporile. W lězje 1861 bu w Budyschinje jenož 230,183, w Lubiju pak 263,925 körzow pschedathch, ſo ſu ſo po taſkim budyske žitne wili lětka khezro pschisporile. Najvojazh žita bě w Budyschinje 22. novembra na wilekach, mjenujz 7200 körzow, w Lubiju bě pak 11. decembra najvojazh, a to 8445 körzow. — W rudnych horach a to w freibergſkim, Chemnitzſkim a zwidlaufſkim hamſtikim hetmanſtwje ſu pschi poſlenim rekrutirowanju bjes 5266 rekrutami jenož 848 mlodých ludži ſa wojerſtvo kmaných namakali. Tam ſu mjenujz ludžo jara hubjen'e živi a jich jěž ſu najbóle jenož bérny. Khléba njemóža ſebi wjele ſupic̄ a mjaſo je jenož jara ředko na blidach vídžec̄, ſo na tajke waſchnie žadny djiw njeje, hdzej čłowjekojo ſkabi a hubjeni wostanu.

Prn̄sz. Pruski ſejm budže w běhu pschichodneho thđenja (14. januara) wotewreny a budže drje ſo pak ſtara ſwada, kotraž bjes ministerſtвom a druhej komoru wobſteji, na tym ſamym dale pleſc̄, jeli ſo ju kral njerospiszczi abo ministerſtvo njewotſtupi. Prěniſche ſda ſo pak ſkerje móžno byč, džli poſleniſe. — Saſtupjerjo města Barlina ſu kralej k novemu lětu po kořne ſbožopſchecze pôhlaſi, k temu pak tež pschisponili, ſo to pěknje njeje, hdzej ministerſtvo a druha komora psches jene njeſtej. Kral jim hiſhce wotmolvík njeje, dokelž je hiſom dlěhe, hač thđen, trochu khorowath. — Ministerſtvo je někrych měſcheczanostow wotkhađiſlo, kotſiž na ſtronje druheje komory ſtejachu. — Někotre nowin̄ powiedaja, ſo ma ministerſtvo nowy wolsných ſalon hoſtow, po kotrymž by ſo, hdzej by do živjenja ſtipiš, něhdze poſloža dotalných wuſwolerjow wot wuſwolenja wuſankuſka. — Dotaln̄ pschedzhyda poſtankeho kraja je wotkhađenj, dokelž ſ druhej komoru džerjeſe.

R a t u s h y. We wschelskich nowinach powiedza so, so je pruski ministerpschedysda k. Bismark w Berlinie psches pruskeho poßlanza na rauskum dworze rauskemu kniejezistwu wosjewis, so budze won najsterje Hanoverstu, Heszenstu, Mecklenburgstu a. t. d. wot pruskeho wojyska wobhadziec dacz, jeli knadz nemski bundestag wobsanknie, so dyribi so nemski lud na to waschnie na bundestagu sastupic, każ je to rauske ministerstwo prijodkstajiko. S teho je widzec, so je pruski ministerpschedysda na rauske ministerstwo jara hnenuy. Shto s teho skonczenie hischeze nastanie, to so netko prajic njeeda; tak wjele je pak węste, so so nemshy wjechi w tu khwiliu wschitzu na rausku stronu khileja. — W tak mjenowanej Brigittenawie na winskich lezomnosczach budze w bliszchim czaszu ton kruch kraja na pschehadzowanje pschedat, hdzej bu Robert Blum w novembrje 1848 satjeleny. Duż je Blumske sjenoczenstwo, w Frankfurcie nad Majnom wobstejaze, někomu we Winje porucziko, so by spomjennu kruch kraja sa nje kupil a jón w dotalnych wobstejenjach lezo wostajik. — Ton thdzeni su so szemny jenotliwych rauskich krajow wotewrike. Ministerstwo chze, so bych su na nich jenoż węzy wurdzowane, kotrež do politiki njezahaja; ale lohko dosež, s najmienjscha na czekim szemje, tež politiske węzy k ryżam pschiindu. — Czornohorski wójwoda Mirko Pětrowicz je so w tutych dniajach, jako bě hischeze przedy audienzu pola khiezora mēl, sažo na dompuje podak. — Nowy minister prawdy, Dr. Hein, pschihotuje někotre nowe zakonie sa pschichodnu krajnu radu k wurdzowanju. Najpriedy chze woni zakon prijodkpolozic, so maja so pschižanske zdny sažo sawiesc. — Pryncezyna Gisela je szwojimaj woskumaj star:chimaj pschi skladnosci nowcho lēta sbozopscze pschedepodała, kotrež bě szama wumyſlita a we italskej, madzarskej, czeskej a nemskiej ryci napisala.

I t a l i a. Italiski szem je wubjerk postajik, kotrež ma szwēru pscheptyac, czoho dla rubieżniſtwo a szézkarſtwo w Neapelskiej konz njewoſmje. Szobustawu tuteho wubjerska su so teho dla do Neapelskeje podali. — Kulta, kotrež su s Garibaldijowej rany wuczahnyli, je netko fotografirowana a pschedawaja so tajke fotografije po wschei Italii. — Jako wondanjo kommandant rauskowskeho wojyska, w Romje a w romskich krajinach stejazeho, szamzej Piusej k nowemu lētu sbozo pschejesche, dha wotmolwi jemu szamj jara pscheczelniwe prajizg, so je dzaka połny sa to satitanje, kotrež jemu Franzowsojo poſticiuju. Won skonečni szwoje wotmolwienie s tym, so kommandantej szwoje požohnowanje wudzeli, potom tež rauskowskemu wojysku a napožledku hischeze szkemu rauskowskemu kraju.

F r a n z o w s k a. Parisski arzbifkop Morlot je wumrjet. Khiezor je jeho dzen do jeho szmierzce wopytal

a szamjowym poßlanzem wječh Chigi pschihinjeſe jemu na tym szamym dniu požohnowanje wot Piusa IX. — Jako zuſy poßlanzy na franzomskim dworze khiezorej Napoleonowej szromadnje k nowemu lētu sbozo pschejachu, wotmolwi khiezor, so je jemu lubo, so poßlanzow wschitlich wječhov w swojej bliſkoſci widzi. Hawak pschistajii won, so chze won lubjerad se wschemi wječhami w mēreje a pokoju žiwych byc. Poßlanzy běchu s tajkim wotmolwienjom derje spokojeni a szwēt chze s Napoleonowych sklowow hujdziec, so szabi won na żanu wojnu w Europie njemyšli. — Nowy pruski poßlanz, hrabja Goltz, je do Parisa pschijek a smieje w tych dniajach audienzu pala khiezora. — S Mexikaniskeje pschego hischeze żane kmane powiescze njepschihadzeja a je khiezor pječza na tamnischeho rauskowskeho wyschego generała pihał, so dyribi jemu wernu drobnu roſprawu wo tym poßlaci, tak so Mexikanszy pschecz wo njemu sadzera.

G r i c h i ſ k a. Grichiski szem (landtag) je so 27. decembra wotewrik, ale so tež bōrž na někotre dni wotdzemnyk, dokež hischeze dozej sapoßlanzow szromadznych njebe. Tich bě mjenujy halle 70 do Athena pschischko. — Vendzelski poßlanz Elliot je grichiskemu nakhwilnemu kniejezistwu k nawiedzenju dak, so chze jendzelska kialowa grichiskemu traleſtrou ioniske kupn wostupic, jeli szabi woni směrueho, konstitutionalshy smyšleneho muža sa krala wuswola. (Ró, to su woni szemini a budze netko wot kralowej szameje wotwizowac, hacž chze jim wona szwojego szyna Alſreda, kotrehož Grichojo wuswolichu, sa krala dacz abo niz).

R u ſ e w ſ k a. Khiezor je so w tych dniajach s Moskwy sažo do Petersburga wrćzik. W Petersburgu wotczakowasche wjele ludzi na jeho pschijedz a witasche jeho se szlynym szlawuwołanjom. Tež běchu haſy, po kotorich su wón se szwojebi szwojebu s dwórnischaja do khiezorskeho hrodu wjescze, s ludom pschedepelnje, kij jemu bjes pschedzajza stanow wokaſhe. — W Moskwie su s khiezorom jara spokojeni. Sedyn dzen pschijedze tam won s khiezorku k měszczanoſcze (bergermeistrej) pschedupzej Korolewej, na wopytanje, wosta někotry czas pola njeho a pjeſcze tam thej. Tazka czescz su w Ruzowskej hacž dotal hischeze żanemu měszczanoſcze staka njeje a je so tajki khiezorowy wopyt teho dla wschitkim běgarjam jara derje lubik. — Khiezor je tež w Moskwie wschelake šchule wopytal a szwēru pschipoßluchowal, kaf je so tam wuczilo. — Skonczenie wjescze su tež na pschedproſchenje moskowskeho horitskeho sjenoczenſtwa na hontwu, so by w lēku, něhdje 12 mil wot Moskwy szalenym, miedzwiedze (bars) tšelał. Požlenje 3 mil běchu se sapalenymi hromadami drjewa pochwęczenie, dokež bě hischeze czma, pschetož khiezor běſche dla dalokoscie pucza na jenym hrodze psches nōz wostacj dyribjal a jēdzesche wot tam nasajtra rano hacž na to město,

hdjež mjeđzwjedže psjebiywachu. Tam wón tež po někotrym čjažu wulkeho čorneho mjeđzwjedža třeli. Iako běchu potom po houťwe wschičh houťwjerjo w hromadze, pschindže jedny fotograf a fotografirowaše khezora a wšcho, štož wokoło njeho běsche a njebu tež satšeleny mjeđzwjedž satkhy, kotrež khezor skonečnje spominjenemu moškovskemu towarzstwu dari.

S Polskeje w tych duijach ničjo wožebnije nowego šhonili njeſimy. Revolucionarſke nowiny, kotrež cijichczerenju běchu wóndanjo wuſledzili, dale wuſhadzeja a ſu po tajsim hizom ſaſo s nowej cijichczerenju ſasta-rane. — Soudženje tych 60 ſajathch, na kotrež ſmy w předadwchich cijikach hizom někotre rasy spomnil, njeje hischeze zhe ſkonečne; tola je pječa hizom 10 wobſkorjenych ſ jaſtwa puſčiczych.

S serbia. Sserbſki wjerch je něhdje 80,000 flintow a druheje brónje w Rusowſkej kupil a je ſebi psches Moldawu a Walachisku pschinjescz dał. Ale tam buchu wone na namjet jendželskeho a rakuſkeho pôßlanza ſadžeržante, a chzyshtaj taj, ſo ſo njeđyrbja do Sserbie puſčiczych, dokelž che je ſerbſki wjerch naſkerje pschecjivo Turkam načožit. Ale moldawowalachiſki wjerch je tule brón tola psches ſwojí kraj pschepuſčicjil, tak ſo je ju ſerbſki wjerch ſkonečnje doſtał.

Ze Serbow.

H. Se Semic. Dženža běsche ſa paſowſku wožadu jara radostinj džen ſaſnitat; pschetoz wona možesche wuczerzej a organiſtej knjeſej Biſchankej ſwoju luboſez, cjeſcž a džakomnoſez wopofasaz. Psched 25 létami bě tón žamy we jich Božim domje preni ras k nowoletním kherliſham věrgle hrak. So by ſo jemu, kotrež ma we wožadze a bes ſwojimi predawſchimi a něčiſhimi ſchulerjemi wjele lubowarjow a cjeſczej-rjow, tutón džen k rjanemu ſwedženju ſhotowak, běsche ſo wobſankaylo, ſo dyrbja ſo peney nahromadzicž a ſa nje kmane dary načupowacj a ſo jemu ſwiedženſh pschepodacj. Nano wokoło 7. duijachu poſawniſtojo někotre kherliſche psched ſchulu. Na pol woſimi ſendze ſo ſchulſka woſroſcena mlodoſez a wjele ſemjherjow na knježim dworje. Tudy ſarjadowachu k. duchomny Ženč, khejbetarjo a gmejužy a ſchulſy prjödktejerjo dolhi čjaž, we kotrejž ſo khorhoje ſmahowachu. Iako běsche kóždy na ſwoje město ſtajenn, a tež eži, kotsiž dary njeſcž a pschepodacj dyrbjachu, ſapiſlachu poſawniſtejo a dolhi čjaž poda ſo psches farſki dwór psched wuczerenju, ſotrejž runje k. Žieſch an k wuſtupečh chyzſe, ſo by ſo do zyktwe podat. K. duchomny Ženč wupraji něk we krótkej jadriwej rneži ſacžuzha ſwojeje wutroby a zykleje wožadu a pschejſe ſemu a jeho domu Božu hnadi a žohnowanje po čeli a po dusci. Potom po-

laſawſhi na rjaný ſofa džesche, ſo by hischcen wjele lét na nim wuwołpočjowacj móh k po čježi ſchulſkeho džela a prozy a ſo na nim dopomnič na Bože doſtate dobroty atd. Potom nežechu 4 ſchulſy ſaſtujiſjerjo tutón ſofa do kheze. Dale pschepoda ſo rjaný dybſkowý čažnik, porzelanowa ſchala ſe wſchelkimi plodami na-pjelnjena a wot wotroſceniſe mlodžin ſe Schönborna krafki ſwjasane němſke ſpěvarſke. (Por ſchallow, wulku ſchwarnu dracjazu ſchječež a pol ſta zygarow doſta wón hizom někotre dny predy wot tſioch pschecjelnych cjeſczej-rjow). Pschi kóždym pschepodacju dara pschiftaji k. farač wuſkadowanje tuteho dara a pschiftaji napoſledu: So dyrbi něk ſobu do domu Božeho cjaħnejč a tam Bohu wjerſhnu džak prajicž ſa džen, kotrež je jemu tyn knjeg ſhotowak. Potom ſapocja ſo Boža ſlužba kaž hewač, jenož ſo ſo pschi ſpěwanju poſawnym duijachu tak derje we němſkim, kaž we ſerbſkim. Tež ſpomni k. duchomny na kletžy na tutón wožebny a wažny džen ſa wožadu a wuczerja; tež ſantky jeho ſobu do nutryneje modlitwy a nowoletního ſbažopschecž. — Tak ſkonečni ſo tutón ſwiedženje a da ſwedženje wo tým, ſo tež Palow, Štačhow a Schönborn wuczerja cjeſcicž wě, kotrež cjeſcze doſtojny je. — Pschispomnicž ma ſo hischcen, ſo bě tež k. kollator ſ Ponikau, hacj runje we zuſbje býdlažy, ſwojí pschinotſk pschipoſlač. Deho město ſaſtuji we čjažu k. inspektor Enk. —

S Čeſko w a. Wóndanjo je ſo tudy džitwa wě ſtača. Nasj houťwar bě mjenujy na tudomny reveru jeneho ſajaza natſelik, ale niz satſelik. Duz tón ſajaz cječkaſche a ſo w ſimjertnym ſtrachu do jeneho liſchceho borka ſuže. Tón houťwar widžesche to a ſo by jeho cijim wěčiſhio popanek, dha wobſankuy, ſam ſa nim leſej, tak daloko hacj ſo hodži. Ale, njeđaž nictón! ſedy bě wón hlowu do nutſhuda, do borka wjedžazeho, tykuč, dha jeho tež liſchka ſa nju hrabny a ju njepuſčej, tak ſo wón ſaſo won njeđožesche. A hdy budžiſche runje jedny towarzſh njeſchichol a jeho ſ uſh njevumoč, dha ſuadž budžiſche ta wě ſara hubenje wotencj móhla.

S Lubija. Psched krótkim čjažom wumrje we we Wulſim Dažinje Jan Rjela, wſchudžom ſnaty jako dobrocižwa dufcha, ale hischcze wjele bóle wuwo-ſkay jako ſlawny hohbječ a ptacjær, kotrež husto doſež w ſymnym čjažu božy ſe ſwojej ptacjini do Budžiſhina, Woſporka, Lubija a. t. d. běsche. Wón bě ſwoju ſtarbu na 81 lét a 11 měſozow pschinjeſt.

S Ketliž. W ſandženym ſečje běsche w naſchej wožadze 6468 ſpomjednych, mjenujy 3894 Němzow a 2574 Sserbow. Narodžilo je ſo 183 džecjil jač 93 hólzow a 90 holzow. Šemrjethch bě 145, mjenujy 84 muſtich a 61 žónſkich: hjes nimi běchu tsi woſobhy, wot Božejec rucžek ſajate a 7 bě jich psches-

nješbože wo živjenje pschischo. Pschisowjedaných bě 74 porow, s kótrýž so 36 porow tudy wérorasche.

S Palowá. W lécje 1862 je so w tudomnej wožadžje 34 džecži narodžilo, 17 žynkow a 17 džowčíčkow; wumrjeko je 21 wožobow a to 11 muſtich a 10 žónstich; pschisowjedaných bu 12 porow, s kótrýž so 8 tudy wérorasche, spowiednych pak běsche 1195 a bjes nimi 909 Némzow a 286 Sserbow. — Najstaršcha wožoba bě Hana Rosina swudowjena Ziegenbalgowa se Stachowa psches 81 lét stara.

S Budyschin a 8. januara. Dženša mamý rjany krafny džen a ſda so, jako býchmy hízom w počným našecžu byli; pschetož wožera popočnju běsche nehdje 6 gradow czopkoty, ſchtož je tola ſa měřaz januar a wožebje ſa jeho ſapocžat, kž ſchere wočna lubuje, jara ſpodživna wěz. Teho dla wěſčejza ludžo, ſo bu-

džemý tón rjaný čaž, kótrýž ſymy wočko hód a no- weho ſéta měli, ſe ſymu a hroſnym wjedrom wočko jutrov wotpokučicž dyrbjecž.

W druhich krajach tež jara ſyma njeje, kiba w Rusowſkej, hdež wožebje na to ſtorža, ſo tam ſněha nimaja. Mjenujz w ſymje, hdež ſu tam wſchě jěſorý a rěli ſi lobom ſamjerſke a wſchitko ſe ſněhom wurunane, dha ſo najbóle wſcho, ſchtož maja ludžo na pschedan, po zylkym kraju na ſanjač roſwosy, dokelž moža ſo dróhi hacž nairunischo počožicž. To ſo pak lětha dla njedostatka ſněha njehodži a duž ſu tam po tajim jara njeſpolojni.

W budyskich němſtich nowinach nechtón psched někotrym čažom wěſčejſe, ſo ſyma halle w měſazu februaru ſastupi.

Kak

rozm

Hans Depla

w ořítaj

Mots Tunka

ludži pódla

škrějetaj.

Hans Depla. Puk ſu čertowe ſuki!

dha ſo wona ſi pułami do njeje da. Ale ta džowla pocža tež tak wočko ſo bicž, ſo dyrbjefše hospoſa na poſledku czěſtačž.

M. T. Uj, aj, aj!

H. D. Ale ta wěz je woběmaj pomhala. Hospoſa ſo psched džowku na ſedžbu bjerje, dokelž ſo pułow boji, džowka džeka pak někto kaž kón, dokelž ſo ſchraſh boji; pschetož hdy by hospoſa na nju ſkoržicž ſchla, dha býchu ju ſhostali.

M. T. Haj wſchak, ſwět ſo džiwnje wobroča!

Mots Tunka. Haj, tak herbſſe pschisewo praji.

H. D. Ale wone tež druhdy na wobej vočaj pomhaja.

M. T. Pak dha to měniſh?

H. D. Hlaj, psched někotrym čažom ſo ſta, ſo bě jena hospoſa wicejor ſwojej ſlužobnej džowz̄a laſata, něſhto džekacž. Ta pak bě njepožluſhna a džesche do koža. Duž ſo ta hospoſa ſebra a džesche ſa njej, a dokelž wona ſi koža nočzysche,

směrž a pschedbyda ratarskeho wočjeſneho towarzſtwo w kral. ſakſkim hornokuziſkim markhrabinstwie. Wón bu nowe ſéto jara czesczomne na bulicjanské počrjeſniſhcejo khowany. W kral wulkej czesci wón ſtejſeſhe,

Přílopk.

* W Pomorezač je 29. decembra 1862 ry-
cetkublet ſi Benker wumrjek. Wbu bě tež kralovſki

môže jedyn tež s ieho žudzicj, hdny pschispomnimy, so bě w pschewodnym czału tež 34 luczow.

* W kamjeñtym wuhlu w blißkoſczi Laurahütte w Schlesyjskej ho hízom dokeh czaþy pali. Jako tam Boži wjeczor jedyn fórmam s dwemaj konjomaj nimo jéðesche, pschepadze ho wón njezapzy s wosom a konjomaj do hlebiny a njeje nictón níčo wjazy wot ieho woħladał. Bohem bě mjeniujy wuhlo pod dróhu wupalit, so bě ho potom wjerech pschelamał, jako bě czeþki wós pschijet.

* W Hamburgu mjeſeſche jena ſhwóiba ſrudne hodny. Džewjeziměħacze džeczo dyrbjescze ho mjeniujy kupač a dójka hadzi je do wanje, dokelz meni, so je do horzeje wody hízom symnu liniata. To pak ho stało njebe, ale woda bě hiſhcze zhe króp horza. Džeczakto ho teho dla žakoſnje wopari a dyrbjescze po dwanaczoch hodzinach pod wulkimi boſoſzem wumrjecz.

* Njedalofo Wina mjeſachu wóndanjo hońtwu. A roswjesezenju jeneho hońtwarja bě jedyn hajuit sajazej, kotrehož bě předy popanyż, žułnicżku a kholowczi woblekk a puſhczej ieho tam, hdzej spomienyu hońtwar tſelesche. Alle tón dyrbjescze ho tak ūmiecż, so sajaza njetrjechi a wschitz druzh hońtwarjo ieho tež imolichu, so tak sajaz do leža czecky, hdzej pak někto wschitz ieho towarzchojo s bojoscze psched nim czeckaja.

* W Mordtemenu (polo Hannoverskej) je muž žiw, kiz je hízom 107 lét starý. Wón bě předy kruwał a potom dželacjer a je hiſhcze pschi dobrey ſtrawocze.

* Njedalofo jendželskich brjohow je ho parolódž „Lise Guard“ roskamala a je psches 50 ludzi w morju žiwjenje ſhubilo.

* Na ſchczečinski dwórnischczi čħyscze jedyn ſtokupz, hacż runje je to ſakasane, psches koliju na druhu ſtroni bęzejcz, pschi tym bu wón wot lokomotivy powalený a na dwaj kruhaj roſtēnjeny. Na wołanie ſtaſtoñikow bě ho wón předy hízom wrócił a bliżaza lokomotiva bě ho ſtaſtajka, ale jako wona potom ſaſo dale jéðesche, dha bęſeſche jej wón we wschém ſtrachu ſ nowa runje napschecziwo a ſhubi tak ūwoje žiwjenje.

* W Marsilli wottorhny ho 21. decembra, jako bęſeſhe mjschpor, ſchphaha wulkeho ſwona, pschedyri wjelb a faraþ jeneho herza, kiz ſady wulkeho wołtarja ſtejescze. Hewak ſlama wona jenemu ſpěwarzej wobej noſy.

* W Kølnje je ho 28. decembra jena mloda rjana knježna s pistoliu ſatſelika.

* W Hradzu (w Rakuskej) bě 27. decembra w noz̄y jarā rjana, wot měſazoweho ūwielka ſhotowaná, tuczalka widzecz.

* Njedalofo Wieseluurg a (we Wuherſkej) džesche wóndanjo jedyn rěſnik, kiz bęſeſhe ſebi w jenej wých tamneje wołnoſcze tójschtu pjenies wupkačicj dał, w noz̄y ſam domoj. Jako bě do jeneho leža pschischoł, psches kotrjž hicž dyrbjescze, tſeli ieho něchtón, so wón

morwy ſ ſemi padże, na czož tón mordarj ſ njemu kħwasche, so by jeho wurubil. Tón rěſnik mjeſeſche pak wulkeho pža ſobu, kiz ho na teho mordarja wali, jeho podtorhny a tak ſlē pschihotowa, so dyrbjescze pódla ſa-tſeleneho ležo wostacż. Jako to potom ludżo wuhladaču a žudniſtwo pschindże, so by teho mordarja ſajalo, nje-ħaſche jeho tón pož na żane waſħnie puſhczej, ale dyrbjachu jeho ſatſelij. Tón mordarj bě tak roſkužan, so ſa dwé hodžinje wumrje, jako bě ho předy wscheho wuſnał.

* Džehacż kwaħjarjow, kotsiż bęħu ho drugi džen hodow ſ Hünigena do Basela podali, čħejju ho na jenym czołurje do Höningena wróciż. Alle njedalofo tuteho swrōczi ho čołm a wschitzu padzeħu do wody. Jenož ſchtrijo se žiwjenjom wotendżechu, družh ho wschitzu ſa-tepiħu, bjes nimi tež nawoženja a njewjeſta.

* Amerika. Unionski general Burnſida budje najkerje wotbadżeny, dokelz je pola Fredericksburga wulku bitwu ſhubil, ale pschedyha Lincoln njeve, koho by na jeho město poſtaſil. Čadyn unionski general njeje ho mjeniujy hacż dotal jako taſki počaſt, kiz wójnuwiedżenie derje roſymi. Wojakow je doſež, ale general, kiz by jich hódnje naſjedował, njeje ho hiſhcze wunamakał.

S p ē w y.

Postrowjenje do valokofeze.

Harmoniske ſynti,

O poſtrawieječe

Tu, kotrejż ſnamjo

Mi w wutrobje keze!

Jej' wobras psched dusħu
Mi ſejħrawuje,
Hacż runjež wón wóċeku
Tak ſdaleñ je.

Njeh dalina dželli
Wot lubjeje mie,
Pak žedjivoſcž w dusħi
Mi njevuhažiſe.

Duž cžiſče, akordy,
Mi poſtrawieječe
Tu, kotrejż ſnamjo
Najmilſho mi keze! —

K. Pětrowič.

Hudančka.

Perje ma a njeleči,

Mohi ma a njeleži;

S měrom ſteji kózdu czaſ,

Pokoj poſtificza ſa nař.

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ ež. 1.

2.

1. Twjela (trjeniſčo.)

Cyrkwienske powięscie.

Kręcenie:

Michałska cyrkiew: Paweł Herrmann, Jana Bohu-
wera Gliena, korejmarja-najemnika w Radzanezach, s. —
Maria Louisa, E. F. Rychtarja, wólkedżbowarja na żele-
niżach w Radzanezach, dż. — Augusta Louisa Klara, Jana Kornel
Ferdinanda Vorza, cężele na Żidowie, dż. — Jan August,
Petrus Schoppo, wólkedżlerja na Żidowie, s. — Jan Ernst,
Handrija Henczę, żonoszczera w Brzeźwie, s. — Jan Au-
gust, Hanka Chrystiany Bentarzej w Borku n. s.

Podjanska cyrkiew: Jan Paweł, Jana Bandż, fouriera
2. komp. 16. bat. w Budyschinie, s. — Herman Otto,
E. H. Salmy, sztremperja a khejera na Żidowie, s. —
Maria Helena, Jana Brinta, sahrodnika w Dziedzicach,
dż. — Mikoławsz, Jakuba Schustera, wólkedżerja korejmar-
skie żonoszczę w Bielejewach s.

Zemrjeći:

Dzień 23. decembra: Maria Emma, Jana Augusta
Jakuba, khejera na Żidowie, dż., 8 m. — Hanka Madle-
na, E. G. Küchny, cężele na Żidowie, dż., 1 l. 7 m. — 29.,
Hanka rodz. Cipkerez, niesie Jana Jurja Piecha, bęgarja
a hoscenżera w Budyschinie, sawostajena wudowa, 62 l.
14. d. — Jan Chrystian Henra na Żidowie, 81 l. —
Młarja, niesie Jana Podbrala w Porszyczach, sawostajena
wudowa na Żidowie, 71 l.

Čahi sakskošlezyskie železnicy z budyskiego dwórnišća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; do połnocy 9 h.
11 m.; pschitoplinu 1 h. 3 m.*; popołknu 3 h. 33 m.*
wieczor 8 h. 21 m.*; w noocy 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; do połnocy 11 h.
40 m.*; popołknu 3 h. 25 m.; wieczor 6 h. 52 m.*; wieczor
9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pschitankunjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg).

† Pschitankunjenje do Žitawy.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinie 27. dceembra 1862.

Dowoz: 3192 kórcow.	Płaćizna w pŕerézku na wikach, na bursy,				
	wysza.	nizsza.	srzedzna	najwyssza	najniższa
Pschitanka	11. 17	5	5	5	5
Różka	3 25	—	3 15	—	3 22
Ječmen	2 22	5	2 15	—	2 20
Wosz	1 22	5	1 15	—	1 20
Hróch	4 15	—	—	4 10	—
Woka	3	5	—	3	—
Njepit	8 10	—	—	8 5	—
Jalch	6 10	—	—	8 10	—
Hejduszka	4 10	—	—	—	—
Bjerny	— 25	—	—	20	—
Kana butry	— 17	—	—	16	—
Kopakszom	4 5	—	—	4	—
Bent. hyna	— 22	5	—	20	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

14 tl. 22 n̄zl. a 15 tl. — n̄zl.

rēpikowy wolijs (njecjisczeny) 14 tl. 25 n̄zl.

(Cžiſczeny, taz ho w Budyschinie pschedawa, je
stajne nēhdje 1 ¼ tl. drôžski.)

Nawěśnik.

Drzewowe aukcje.

Lětusche drzewowe aukcje směja ho na lipjanskim le-
bowym revetu na flēdowazch dnjach:

Dzień 13. januara t. l. stejaze khōjnowe schtomowe drje-
wo na woteczej horze;

dzień 19. januara t. l. stejaze khōjnowe schtomowe drje-
wo pschi pěškowych jamach, s wjetšcha kloz̄
a twarske drzewo;

dzień 3. februara t. l. stejaze khōjnowe schtomowe drje-
wo pschi pěškowych jamach;

dzień 10. februara t. l. stejaze brējowe a wolschowye drje-
wo w hornym haſku, pod woteczej horze a
pschi wjerbowym haſce. Schromadžsna w
hornym haſku;

dzień 19. februara t. l. stejaze khōjnowe schtomowe drje-
wo pschi holczim haſce.

Sapocząk rano w 9 hodzinach. Woskewjenje psche-
dawanskich wuměnjenjow stanje ho na spomnjenyh dnjach.

W Buku w zh 1. januara 1863.

Hirsch.

Takv nojturnische kwęczenje

wo jſtrwach, dželatnich, salach, hrđzach atd. po-
ručam ja

pinafinowe lampy.

Tajke najmiejscze (klinojte) pschetrjebaja w hodzinje
sa $\frac{2}{3}$ np. kwęczenja, wjetše klinojte sa 1 np.,
10 liniojte so $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne kwęcze.
Też može ho pschi mojich lampach fotogen nałóżec
a mam je ja we wulkim wubjerku na pschedan.

W Budyschinie na žitnej haſzy čzo. 52.

Herrmann Rachlik, Lemprast
mischr.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych čaſow dopokasany, s naj-
lepszych felow a korenjow pschitotowanym pólver, po jenej
bo po dwie maj kžizomaj wscheinje krunow abo wotwarzam
na prjenju pizu naſhypant, pschisperja wobzernoſć, ploidzi
wele mlóka a sadziera jeho wokřnenje. Pakcził płacj
4 n̄zl. a je k dostaczu w

hródowskej haptuzji w Budyschinie.

Akhwalobne snath a psches źwoje hojaze skutko-
wanje dopokasany bróſtshrop ie saho i
dostaczu w hródowskej haptuzji w Budyschinie.

1855.

Woprawdžity

b ě l y b r ó ſ ſ y r o p

ſ fabriki

G. A. W. Mayera we Wrózławju.

Psched wožmimi lětami bu tutón domjazdy frédk přeni krócz fjawne poruczeny. So je tamne přenje poruczenje na žwojim měsće bylo, to dopokazuje wschednje bóle pschibjeraze kúponanie. Dokelž jón džeczi jeho lubosneho škodu dla rad t ſebi hjeru, dha dyrbeli jón hízom dla kaſchela džeczi pschezo doma měcz, wožebje na wžach, djez je t lěkarjej a do hapytki daloko, a to ejim bóle, dokelž ho wón, do kłodneho stanjeny, wjele lět džerži.

W originalnych bleſchach po 1 tl. a 15 nřl. pschedawa jón

Heinr. Jul. Linck w Budyschinje.

Ja proſchu Waſh, mi ſa pschipožene pjeney ſ bližším poſtom dwě bleſchi Waſchego běleho bróſhyropu poſklacj.

Ja mam hízom dwě njedeli jara ſylny kaſchel a ho wožebje w nozy mózniye poſkuſuje, a dyrbí Waſh ſyrop tež psche tajki kaſchel hojazdy frédk bycž.

Ta druhá bleſha je ſa jenu knjeni, kotrejž je Waſh ſyrop pschi jeje ſastarjenym kaſchelu hízom wjele položenja poſkicžit.

Waſh najpodwolniſhi

Wendrin pola Roſenberga w hornej Schlesynſtej, 14. oktobra 1861.

Baron v. Neiſewich.

Kuſeſej G. A. W. Mayererj we Wrózławju.

W Merſenburgu, 23. januara 1860.

Waſh wožberty „Běly bróſhyrop“ njeje ani tudy ani w naſhei bliſtoſci dōſtacj. To mje t tenu cjeri, ho njepoſkrđenje na Waſh ſ tej prōſtu wobrocziej, ſo býſheje mi pječ bleſchow ſpomnjeneho ſyropu poſklali. Khwataſeje jenož ſ poſtauzom. Wo to proſhy

Waſh najpodwolniſhi

hrabja Henckel von Donnersmark.

Dokhi čaſh ſym ja na wulſe boſcje na bróſcje kaž tež ua ſylny kaſchel a dybawoſc̄ eſerpič a wſchitke naſožene frédk ničo njeponhaču. Iako pak běch na wjeleſtronke poruczenje wjazore poſkožne bleſche běleho bróſhyropu knjeſa G. A. W. Mayera we Wrózławju wutriebal, buch ja wot mojeſe boſcje wumiožený a ſakho zyle wuſtrowjeny. Sa to ſwoj ſjawny džak prajiz, možu kóždemu ſpudživne ſkukowanje tuteho ſyropu ſ dobrým ſwědomnjom poruczicž.

W Destrichu w Rheiñgawje, 18. augusta 1858.

Orf, farat.

Jako nam lětusche naſečjo, a wožebje měſaz měrž, ſe žwojim stanjenym ſ dolheho runja dujazym wětrom tak wjele kaſtarhov, wožebje w dyhawje a jeje woſkolnoſci, ſe ſaſaknej dybawoſc̄ ſtowarſhennych, pschijedže, bě ſebi wjele možich khorých psches knjeſa W. Heſu tudy bróſhyrop knjeſa G. A. W. Mayera we Wrózławju wohtstaracj dało a ſ tym poſkožnosc̄ a hojenje phtačo. Spomioženje bě tak ſpěchne a trajaze, ſo ja ſam, tehdom wot wohezeſneje dybawoſcje domaþyan, tež tutóm ſyrop woptach a pola wiazorých khorých naſožich a dale poruczicž, a to ſ tajkim dobrým wužitkom, ſo nje možu hinač hacž ſ kvalbu na ſkukowanje pomjenovaneho ſyropu ſpominacj.

W Halli, 17. junija 1856.

(L. S.) Dr. Weber, prákt. lěkar.

Drjewowe auſcije na minakalskim reveru.

Džen 15. januara t. l. twjerde drjewo pschi wulſim Paſoku pola Šomfska. Pschi tym někotre ſylne duby.

Džen 22. januara t. l. kójnove ſchtomowe drjewo pschi drobjanſkim nowym hacze.

Džen 29. januara t. l. teho runja drjewo pschi hlinjanym hacze pola Hroſta. Polracjowanje drjewniſčca t. 1. 1862.

Džen 5. februara t. l. teho runja, bjes nim wjele wužitkoweho drjewa pschi ejeruſkim hacze.

Sapocjat kano $\frac{1}{2}9$ hodžinow. Woſjewjenje wuženjenjow stanje ſo na auſcionskich dnjach.

W Drobach 2. januara 1863.

Grunert.

Drjewowej auſcii.

Pschedawanje ſtejazých liſčodrjewowych loſhom a dothich hromadow w delnohórczanskich leſowých reverach ſmjeje ſo:

Pondželu 12. januara t. l. pola Dobroſčez.

Šromadžisna rano $\frac{1}{2}9$ hodžinow w knjeſej piwátni w Delnej Hórz. Dale

Wutoru 13. januara t. l. pola Wulkeje Dubrawy.

Šromadžisna pola Margarethſtej Heth rano $\frac{1}{2}9$ hodžinow.

Pschi tym pschidu ſylne hrabj a ſymjetne bréſh na pschedan, kotrejž ſo t grutowemu a kloſterſtemu drjewu hodža.

Wumějenja ſo psched sapocjatkom auſcije woſjewja.

W Wulkej Dubrawje, 2. januara 1863.

Schönig, hajnſ.

Powschitkowna ażekuranza w Trieście (Assicurazioni Generali)

sawjesczuije pschi faruczeńskim fondsu wot $18\frac{1}{3}$ millionow schjesznakow:

- a) Twory, mobilije, żniwne płody a t. d. psche wohniowu schłodu;
- b) Kubła a twory na puczach psche schłodu pschi transportu a
- c) pościga sawjesczenja na żywienje człowiekow na wschelake waschuije sa najtunisze twerde draniye a napische policy w pruski m k u r a n t u.

Tuto twarzwo saplacz w lęcze 1859 sa 1861 schłodowanjom 3 milliony 352,478 schjesznakow 86 kr. D. W. farunanskich penes.

Wschu rosprawu dawa

J. G. Richter.

wokresny agent sa Budyschin a wokolnościj.
Sady wulkeje zyrkwe čo. $338/171$ pôdla tachantstwa.

Statutská shromadžsna

towarstwa czešnje wuſluženych wojałow

w Budyschinje směje so jutje niedzeln 11. januara 1863 popolnu w 3 hodzinach w sali hoſczenza k slotemu jehneczu tudy.

w Budyschinje, 4. januara 1863.

Pschedzhdstwo.

Murjerjo

móža pola podpišaneho hnyd o m do džela stupicj.

w Budyschinje.

P. Wendler, murjerjski mischtr.

wjazh skalarjow a kamjenjerubarjow dôstanje pola podpišaneho murjerjskeho mischtra trajaže dželo.

P. Wendler.

wjazh žylnych młodych ludzi, kiz su wotmyſleni, murjerstwo nauknye, so wot podpišaneho murjerjskeho mischtra pod spodobnymi wuměnjeniami do wuczby woſnu.

w Budyschinje.

P. Wendler.

w Smolerjowej kniharni je dostacj:
publiski pucznik sa wschilke dny ljeta 1863. Sestajany wot R. V. Kaniga, fararia w Klufschu a wudath wot herbskeho Lutheriskeho knihownego towarstwa. Druhi wudawok. Płacjzna 1 nsl.

Franziska Alardus reformator oldenburgski. Kubemu herbstemu ludej podal R. A. Fiedler. 1 nsl.

Djercze so po potrjebnosćach kwyatnych horje. Prêdowanje na herbskim zyrlivnym kwydzenju Gustav-Adolfskeho sjenoczenstwa w Poſchizach na Michałka 1862 dżerzane wot H. Imischha, fararia w Hodziju. Druhi wudawok. 1 nsl.

12 wosaznych

so na jene rycerstwku pola Lipka sa wýšoku sdu pytaja a móža hnydom do klužby stupicj. Wschu dalsche je shonicz pola inspektorja H. Meisela na žitnych wikach w Budyschinje.

Dziwocząnske ev. luth. misjonske towarzwo směje jutje popolnu w dwemaj shromadžsnu.

Petr Mlonk, pišmatwiedziet.

Woszna ſkoma je na pschedan pola Jana Kawowskeho w Pomorezach.

Matařske towarzwo w Małym Wjelkowje

směje wutoru 20. januara shromadžsnu. Na tej samej chze k. Dr. Lehmann roswuczenje podacj, kaf maja so świnje s najlepšim wujktem wotczañnye.

Pschedzhdstwo.

Zena žonska, kotaž je hýzom pschi létach, chze na klužbu czajnycz, tola niz k buram. Wschu dalsche je shonicz čo. 15 w Poſchizach.

Drjewowa aukcia.

Dzén 19. januara 1863 budža so na kup janskim reveru kylne wolszhowe a brézowe dolhe hromadž na pschedzhdzowanie pschedawacj.

Shromadžsna rano w 9 hodzinach pschi kupjanskim kniežim dworze.

Wuměnjenja budža na spomijennym dniu wosjewjene, tola ma so hýzom pschispomnicz, so ma so sa kózdu hromadu jedyni toler, kaf tež lešowoh pienies na dniu aukcje sapłaczicj.

Katholſki Poſoł

budże džens za tydzen rozpostany. **M. Hórník**, redaktor.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedac̄. płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci
6 np. Štvortletna předpla-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
7½ nsl.

Woprijeće. Swětne podawki. — Ze Serbow: — S Nadworja. S Budyschima. S Čejornym Rofliz. — Lubym
Sserbam. — Hans Depla a Mots Tunka — Přilopk. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesče. —
Čahi sakskoslezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaciźna. — Spiritus płaciſe
Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Budyska krajska direkcja wosjewiję, so směja so w měsazu februaru a měru pruhowanja wudyskich kandidatorow a so maja teho dla wschišky, tžiž chedža so taſkim pruhowanjom podczishyč, swoje samokwjenje s potrjebnymi piſmami a wopisnymi hac̄ do 10. februara na krajskej direkcji wotedac̄. — Krón-prynz Albert a prynz Jurij pschijedžeschtaj 12. januara do Lipska, so býſtaj so wot tam na ehrenbergſti rečer na hointwu podaloj. Na hointwie, kotaž so přeni dzeni džeržesche, bu 17 hornikow a 30 sajazow fatsèlenych, naſajtra pak 38 hornikow. — Ministerſtvo snutskomnych naležnoſcjom wosjewjuje, so smě so nětko, dokež je howjasz mór w Čechach zyle ſaſtał, ſaſo cžekli krajny howjasz ſkót, kaž tež wowny, koſy a ſwinje, do Sakſkeje pschedawac̄, jeli maja pschedawac̄ ſtrowotne wopisimo jencho cžekloho woſrjeſneho ſekarja. Wuherſki, podolski a galizyski ſkót wostanje hishcze hac̄ na dalsche wusanknjeny — W Seiffhennersdorſje ſwječesche tamniſki kubleč Olbrig wondanjo ſwoj 90. narodny dzen. Wón je hishcze ſtrowy a čerſtwy. — Jego majestoscz kral Jan je ökonomej Rödigerej s Brambacha, tžiž bě mejſteſkho ſvězka dla 1849 do wukraja czechnyk, na jeho prōſtu wroczenje do Sakſkeje dowolik. — Kryčnik A. Hermann w Draždjanach je wot amerikanskej unije počnomodz doſtał, so by ſyrotam a wudowam vých ſamnych muži se Sakſkeje, tžiž ſu w amerikanskej wójniſe pamli, te piſma napiſał, kotrež ſu k doſtočju amerikanskeje penſije potrjebne. — Na rycerſkble Barnitzu je so 9. januara knježa deleiza wotpalila. Psihi tež ſtadnoſci je so tež něhdje 100 körzow žita ſpalito. — W Zuckelhausenu pola Lipska bu wondanjo jedyn 10letny hólčez wot mlóčzateje maſchinu doſahneny a jemu prawa noha tak ſlamana, so dýrbjeſe ſo bórsy wotřeſnyc. Wón ſa dwaj dniej po wulich bolesčzach wumrje. — Na lipſkej nowolétuej maſhy je ſo ſuſko derje doſež pschedawalo, koga pak tak prawje njeindžesche. Punt

bawm̄ pschedawa ſo nětko ſa toſeč. — W Lipsku je ſo ſaſidzene lěto 149 nowych khjow natwarilo, w lěže 1861 pak 133. — W Grünbergu pola Meerany wotpali ſo 5. januara jene kubko. Hofsposa, kotaž bě ſo ſaſo do domſkih podala, so by ſi nich hishcze něſchtō wunjeſla, bu pſchi thym ſaſypnjenia a dyrbjeſe ſo ſpalic̄. — W Erlbachu je ſo 4. januara mlyň wotpalik.

Pruthy. Wutoru 14. januara bu prussi ſejm po poručnoſci Jego majestosze krala Wilema, tžiž je hžom někotry čjaſh khorowath, wot ministerpschedhydny knjeſa Bismarcka w kralowſkim hrodze s dleſhcej ryczi wotewrjeny. W tutej ryczi rječu wón bjes druhim, so je kralowe wulke požadanie, so bydu ſo ſapóſkhanzy a ministerſtvo na prjódkeſtejazym ſejmje w ſwojej dželawoſci ſaſo ſjednali. W nastupanju doſhodow a wudawto ſandzeneho lěta je runa waſa, tak ſo žadym doh czinjeny njeje. W budgetu na lěto 1863 budze drje něſchtō pjenjes pobrachowac̄, tola budze ſo te najſkerje pſches wjetſke doſhody ſarunac̄. Šeſto budze knježeftwo na lěto 1864 trjebac̄, to budze ministerſtvo ſejmej tež bórsy prjódkoſložic̄. Dla noweho gruntskeho dawka je hžom poſožza kraja wotſhazowana a roſpoloženje dawka na twarjenja je tež hžom ſapocžate. — Ministerſtvo ſejmnej ſakoi dla wojerſkeje ſlužby prjódkoſoži, so by ſo tale naležnoſc na ſakoniſkim puczu wujednaka. Hewak ſpomni minister hishcze na pſcheſkyske wujednanje s Franzowskej, na Hesensku, na bun-deſtag a. t. d. a jako bě ſwoju rycz ſkónczik, roſen-djechu ſo ſapóſkhanzy, jako běchu kralej ifitročnju ſlawu wunjeſli. — Prěnje poſedzenje 2. komory wotewri pschedhyda Grabow s ryczi, w kotrež wón wobžarowasche, so ſu njeļuboſnoſci, dla wuſtawu (Verfassung) naſtate, w poſlenich tſioch měſazach dale bóle pſchibjeſrake; so je ſo druha komora s wysokich ſtronow hanila a so ſu ſo kra ni ſaſtojnizg pſchedadžowali a wotſhadiwali, dokež ſu ſa wuſtawu ryczeli. So pak je ſi druheje ſtrowy kraj ſtukowanje druheje komory ſa

prawe spósnak, schtož móže so se 194 adresow doposač, kij maja 221,151 podpišmow a so je teho dla pschijskhnofz druheje komory, so by sa krajnu wustawu se wschémi mozami ryczała a skutkowała. Wón skonečni swoju rycz se sławu na krala, kotrejž sapoškanz tříkrózneje pschijskhnofz. — S Barlina pišaja so je so prynzežyna Alexandra s mecklenburgsko-schwerinskim wjelwojmodu klubita. — Do Barlina je powiesz pschijskha, so je jendželska kralowa Gricham koburgskeho wójwodu k wuswolenju sa krala poruczila. (Wón je, jeli so njemolimy, bratr jeje njebo mandželskego.). — Reservy 7. a 8. armeekorpsa su k wójsku powołane, tola jenož něhdje 1000 muži, kotrejž je k dopełnienju wójska w Mainzu a Frankfurze trjeba.

Rakuſy. Szejmjen jenotliwych rakuskich krajow su so s wjetšha w pošlenich dnjach saňdzeneho abo w přenich dnjach teho tydzenja wotewrike. Na nich budze so wo wschelake, tute kraje w oſebje nastupaze, naležnosze jednacj a je jim ministerstwo teho dla hžom wschelake namjetyh prijódkołožiko, wschelake druhe namjetny pak drje tež jenotliwi pôškanz k wuradzowanju pschinježu. Dokelž su w Rakuſkej wschelake ludy, dha so na tuthych sejmach tež se wschelakimi ryczemi ryczi. Tak ryczi so na českim sejmje čeſki a němſki, na morawskim čeſki a němſki, na schlesyńskim němſki, pôlski a čeſki, na galicyjskim pôlski a russi, na bukowinskym rumuſki a russi, na krajinskym němſki a słowenski, na sileſiskim italski a herbſki a. t. d. Protokolle so tež w tuthych wschelakich ryczach pišaja a potom čiſtceža. — My horka prajichmy, so su so jenollisive rakuske sejmny s wjetſch a wotewrike; pschetož wuherski, ſedmihródska a khrowatskodalmatſko-ſławonski sejm so hischcze wotewrike njeſhu a njeje tež widzeč, hdj móhlo so to stacj, dokelž so tute kraje nowej rakuskej konſtituciji podežiſnycz nochzu, ale chcedža radſcho pschi swojim starym krajnym porjedze wostacj, a to tež žadny džir njeje, pschetož tajki jich starý porjad je sa nje we wschelakim nastupanju lepſchi, džili rakuska nowa konſtitucia. — Swada, kotaž bě bjes rakuskim a pruslim kniežecztwom nastala, je so sažo khetro jara pomjeniſhila, pschetož rakuski pôškanz na russim dworje je na swojim puczu do Petersburga někotre dny w Barlinje pscheyb a tam s ministrom Bismarkom ryczał. Pschi tym je wón swoju rycz tak wubjernje wjedź, so je spominjenu swadu po wjetšhim wuhladkowal. — Blazisna rakuskich papjerjaných pjenes so dale bôle ſběha a ſda so teho dla, so ma Rakuſka někto wjazy dowery w pjeñzijnym ſmeče.

Italia. Kaž so ſda, dha čini předadwski neapelski kral s nowa pschijsk, so by k swojemu lē ſchemu někajſti ſběžt w Neapelskej ſakozik. — Komisija, kotaž ma pschepytacj, cžoho dla w Neapelskej rubježni-

ſtwo a ſ nim ſjenocjene ſběžlaſtvo hischcze pscheyz ſ wulek mozu knieži, je do Neapla pschijela. — Po wjchej Italií někto sa tych, kij ſu psches rubježnikow ſchodu čerpili, pjeniesh ſhromadžuju a je ſo jich hžom tój schto nahromadziko. — Někotre nowiny powjedaja, so je wondanjo jedyn jendželski pôškanz k bamžej pschijek a jemu wosjewit, so chze jemu jendželske kniežecztwo na kupje Malcze tak dohlo wobydlenje dacj, hacj budža italske naležnosze tak ſradowane, so budże ſo wón bjes ſracha ſažo do Roma wrózicž móž. Ale bamž je na to pječza wotmolwisk, so drje ſam najlepje ně, ſchto jemu a katholſkej zyrki k lepſhemu ſluži a ſo chze wón teho dla tola radſcho w Romje wotčakacj, ſchto je Bóh w tajkim nastupanju wobſankyl.

Franzowska. Khžor je franzowski krajny ſejm 12. januara s dleſhzej ryczu wotewrik, w kotrejž na to poſlenich lětach dobreho a khwalobneho ſ podpjeranjom ſejma dokonjal a ſchto hischcze dokonczej chze, jeli, kaž ſo krucze nadžija, měr a pokoj w kraju a wukraju wostanje. — Nançjski biskop, s mjenom Darbois, je wot khžora ſa noweho arzbiskopa w Parisu pomjenowaný. — Prinz Napoleon, kotrejž ſ nětčiſhjej italskej politiku khžora Napoleona ſ pokojom njeje, nočyjsche ſo ſ wopredka na ſejmſkich wuradzowanach wobdželicz, ale radſho na někotry čas něhdje ſapuczowacj. Wón je ſebi pak tu wěz w poſlenich dnjach hinač pschemyſlik a w Parisu wostak.

Grichiska. Jendželska kralowa je Gricham psches ſwojeho pôškanza ſjewila, so ſo ſe wschelakich pschicjnom njejhodži, jim prynza Alfreda ſa krala dacj. Pschi tym je pak ſlubila, ſo budże jendželske ministerstwo na wſce waſchne k lepſhemu Grichiskeje ſkutkowacj. — Kožo bžgu někto Grichjo ſebi ſa krala wuswolicz měli, njeje hischcze ſnate. Jendželske ministerstwo chze, ſo by to wudowz ſemrjeteje portugifiskeje kraloweje bžk, ale tón wo tym pječza nicžo wjedzecj nochze.

Belgijska. Belgijſki kral Leopold je ſažo tač khory, ſo ſo wo jeho živjenje boja. Wón je hžom khetro starý.

Ruſowſka. Ruſki pôškanz je ſo pola ſultana na to wobežowal, ſo turkowſke kniežecztwo Čerkeſam brón k wójnje pschecjivo Ruſam ſezele.

S Warszawu pišaja, ſo chze ſo wulkonjas Konstantin ſ ministrom Wjelopolſkim k russkemu nowemu lětu na někotre dny do Petersburga podacj. — We Warszawje ſu ſažo jeneho člowjeka ſalkoli, kij bě wjehnoszej někotrych ſběžkarow pscheradžik. — Galajane nowiny ſo dale w potajnosci čiſtceža a po dykym kraju roſpſchecjetaj.

Ze Serbow.

S Radwora. W iandżenym lęcze se so w naszej wožadze narodziko 65 dżęzatkow, mjeniujy 34 hólčatkow a 31 holčatkow, bjes nimi jene morwonarodzene, 1 nieskłocene semrjete a 14 njemandzelskich. Semrieth je 58 wožobow a to 32 wotroscenych a 26 dżęzci. Pschi powiedanym je 18 porow, s kotrych so 14 porow tež w naszej zyrkwi wěrowasche. **A Božemu blidu** je pobyla 1490 wožobow. *†*

S Kschischa. W lęcze 1862 je so w naszej wožadze 47 dżęzci narodziko a to 23 synków a 24 dżowczičków; w umrjeko je 41 wožobow, mjeniujy 24 muſkich a 17 žónskich; pschi powiedanym bu 16 porow, s kotrych so 8 w Kschischowje a 2 w Žytowje wěrowasche; spowiednym ludzi běsche 1262.

S Budyschia. W tudomnej ſerbſkej mi-chałſkej wožadze bě konſche lěto 8972 spowiednych; narodziko je so 160 dżęzci, mjeniujy 86 synków a 74 dżowczičków; pschipowiedanych bu 69 porow, s kotrych so 43 porow w mihałſkej zyrkwi wěrowasche, a semrjeko je 120 wožobow, bjes kotrymž bě najstarſhi Mihał Kudzela se Židowa; pschetož wón bě ſwoje živjenje pschinjeſl na 92 lět 5 měſazow a 21 dnjow.

W tudomnej podianſkej wožadze bě 3436 spowiednych; narodziko běsche so 109 dżęzci a to 49 hólzow a 60 holzow; pschipowiedanych bu 45 porow, s kotrych so 21 porow tudy wěrowasche; semrjeko je 78 wožobow a bjes nimi jena, kiz bě psches 90 lět stara.

S Čornym Moſli. So je lětuscha ſyna ſara mila, to widzi jedny tež s teho, so wſchelake ſtworſenicka, kiz hewak w ſymje kaž morwe leža, so hiſheze hibaja a woſoko kaža. Tak namakaču, jako ſchwörtly thđzenja na naschich ležomnoſczach nički pscherow ryjach, jencho meiſleho bruka, kiz so tam woſko hramoſczesche. Zako jeho potom ſobu domoj wſachu a wo iſtwe na blido žadžihu, dha pocza wón bóřy wjeſeļe po iſtwe lětacj.

Lubym ſerbam!

Palenz a palenzpicze. — Pjanofez a w opitſtwo. — Šich ſrudne a ſchłodne pkođy. — **Sjawne pschedawania** (aukzije a pschedazowanja). — Napominanje a proſtwa na luby h ſerbow. **Wat H. W.**

Lubi ſerbia! budeczeſte teho dla we wſchej luboſci napominani a wotpolačeſte koždy ras a wſchudje ſon ſchłodny napoj pschi ſpomnjenych ſkladnoſczach ſe ſazplicjom, a wužmeſchenjom w nadobnej hordosći a

muznym pscherwinjeniom wot ſo. Ja ſzym wam jeho ſchłodnoſcz, ſawjedliwoſcz a jeho ſcjerki poſkaſak. Njendz-ſcje do teje wabjazeſte ſyceje, do tych jebarskich paſlow, kotrež ſu w paſenzu, darmo a psches měru darwanym, poſajene, a njedajeſte ſo ſazlepicj a popadnyc̄. To budje waſche ſboje, waſche lepsche, a žane mjerſanje a facje, žana ſrudoba was ujenadendze! Tu je nufne, ſo ſo ſe ſhromadnymi mozaim a wſchudze tam pscherzj wo tutemu njepočinkoj wojuje, hdjeſ ſo poſkaſe, to reka: hdjeſ ſo pschi ſjawnych drjewowych a podobnych pschedazowanjach paſen ſhedažowarjam — darmo — podara. Wſchich lepskich luby h ſerbow, kotſi ſu ſo minu jeneje myſle, proſchu teho dla naležnje wo ſobupomož pschi tmy. Njeje to hréč, niſtich ludzi ſ paſenzoſ ſaſpojicj pschi ſkladnoſcji, ſo by ſo na najwſaznij pjenježnich dobytku wot nich cjaħmko! — woſebje hdjeſ ſo ta węcna ſchłoda a ſkaſenje wopomni, kotaž ſo ſobu na cęlač a duſchach, na njeſimjertnych duſchach stanje!? Teho dla woſebje wý, wý wajchtario, kiz wý na zionskich murjach ſteicze, ſedžbujeſte na živjenje w ludu, hladajcze do njeho, ſledžcze ſwēru ſa tmy, wam naſpomnjenym, Bohužel! ſcheroč a daločko roſſchérjenym njepočinkom, — pschetož tele ſkowa piſcho ſkyschu pshezo ſ nowa ſe wſchelatich ſtronow, ſo ſu pschi drjewowych a podobnych auſkzijach pschedawarjo paſen ſhedažowarjow darmo daſali a jich ſ tmy naſpowlali — teho dla ſedžbujeſte ſa tmy — wſchak měſtna a wožobý tajſeho ſkaſerſkeho počinjenja tak daſlko wot waſ njeſju, — ſwarcze po ſwojim powołaniu, naſpominajcze a khostajcze a rycěcze pscherzjivo tajſemu ludkaženju bjes bojoſcze a naſpohlada na parſchonu; pschetož njebudzecze li wý rycěc, dha budjeſta ſamjenje rycěcze! — Tu ſamu proſtrow, mjeniujy: ſo bychu wſchich dobri a lepje ſmyſleni mužojo wſchudze, hdjeſ ſo ſpomeneny njepočnik w jenotliwym padze poſkaſe, kruže pscherzjivo njemu wuſtuſowali a ſkukowali, tmy, wot kotrych so ſwili ſwili, jich njemoralisſe a njekſteſcijansſe, jich ſkaſerſke ſakhadzenje, porukowali, na ſje ſwarili a ludzi ſ ſtrōſbuoſcji a ſazpiwanju wſchego paſenza pschi ſjawnych ſhedažowanjach luboſciwje naſpominali — tule pscherzjelu proſtrow ſkoſju tež na wſchich ſwojich lepskich a dobrých ſerbſkich braſtrow. Woſebje proſchu jich, mi ſwērue poſjeſcze wot tych wožow a mjenia tych ludzi donoſhovacj, hdjeſ a wot kožož ſu ludžo tak pschi auſkzijach ſ paſenzoſ woſowjeli. Ja hužom budu wjedzieſte, ſchto cjinicj, a ſwōj hlož tež tak ſazlysheſte dacj, ſo budža jón tež Němž — ſkyſheſte móz.

Lubi ſerbio! ja ſzym tu na njepočink poſkaſak a ſhniły blač woſkryſ, kiz ſebi, dokelž je hužom ſhētru woſchérnoſcz na ludowym cęle doſtač a ſo tu a tam pschetož hóřſchi cžini, wot naſ wſchitkich žada, ſo jón ſe

shromadnymi možami wuhojimy a wukorjenimy. Haj, se shromadnymi možami! Kóždy pomha po swoim dýče, po swoim powołaniu, se wschei swojej moži! Ć temu čzyt nam Bóh luby knies swoje żohnowanje

a swoju hnadnu pnmož spożecie! Haj, wón nam ju nješapowjedzi! Duž dha, s Bohom!"

H. W.

Kak
Hans Depla

rozom
w ófritaj

a
ludzi pódla
škréjetaj.

Mots Tunka

Hans Depla. Nicž tola bôle miersaze njeje, hdyž jenemu nutrnoſcž kaža.

Mots Tunka. To tola w Sserbach nječinja.

H. D. A pshezo mi wóndanjo na to skoržachu.

M. T. Ale tak je sso to tola stacž móhko?

H. D. Hlaj, mi powiedachu, so běchu spowiedni ludžo Ć Božemu blidu byli a jara nutrnie na rycž kniesa duchomnich poſkuchali. Ale bjes tim bě sso něſhto

žonow do pschitwarka seschko, kiz běchu tak wótsje bjes ſobu horbotale, so spowiedni ludžo njebehču wschitý duchomnemu dorosymicž móhli.

M. T. Haj, to je miersaze. Ale ja ſebe myſſlu, so je sso to s pschehladanjom ſtało a so sso te žony pschichodniye pěknje czichó ſadžerža abo s zyka do pschitwarka njepondu, tak dohó hacž spowiedž traje.

Přílopk.

* Amerika. Blisko Murfreesbora w kraju Tennessee je wulka bitwa byla. Wona ſapocža ſo 29. decembra, hdyž unionistojo nadpad na separatistow ſejnicžu, jich ſriedjíſnu pschemóchu, jich psches milu daloko honjachu a wſchitke wobtwjerdjenja dobýchu. Bitwa bě jara kratva, pschetož ſchýri unionske regimenty ſu połozu wojskow a wſchitlich wyschich ſhubili. Cſjo unionſzy generalojo buchu ranjeni, separatistiskaj generalej Cheatham a Rains ſtaj panýloj. Tačo běſtej wobej stronje naſajtra pomoz doſtałoj, ſapocža ſo 31. decembra bitwa s nowa a trajesche zyka dwaj dnjej. C ſwoboju stronow je jara wjèle ludži panýlo.

* Amerikanskí pschedžyda Lincoln je teho dla, dokež ſu separatistojo hiſčcje pshezo rebellojo a ſo podczijnychcž nochzedja, wſchitlich ſchłovow, w separatistiskich krajach bydlazych, ſa ſwobodnych ludži wuprajit.

* S Verdena w Hannoverskej piſajaja, ſo je tam wóndanjo ſtadko ſchörzow pschilecžało a s Bydgofscią w Poſnanskej powiedaja, ſo je tam w poſleinſkich dnjacj jedyn wiſchnjowých ſchtom kejczž počzał.

* Do K a ſ e l a bě ſo psched ſkótkim čaſhom muž wrócił, kiz bě dleſhi čaſ w połonſkej Americy žiwý był. Wón bě jenu Muhamedanarku ſobu pschimydeł a čyzſche ſo ſ njej werowarz dacz. To pak njeindjeſhe a duž čze ſpomnjenia žónska něko Ć kſheszijanſtuw pscheturpicž.

* W jenej wžy w Ostfrieslandze bě wóndanjo, hdyž bě tam wulki ſněh naſchok, jedyn krawz a jeho ſwojba pschi wobjedže, jako jena lisčka ſ woſnom nute ſkoči. Wſchitkž ſo jara ſtróžchu a lisčka woſny bjes thym ſ blida, ſchtož ſo jej ſpodbobiſe a počza tež w dobrym mērje wobjedowacž. Ale jedyn bě ſe jſtwy wubězał a wróciſi ſo ſ wulki mi wiſkami, ſ lotrhmij teho njepróſhenego hoſcja ſalce.

* Wóndanjo pschiwiedzehu do Draždjan čłowječa, wěsteho Kühnera s Mohorna, kiz bě psched někotrym čažom w Langenbrücku wohem saložil, tak so bě so tam jena brożeu wotpasita. Sa teho, kiz teho skóstnika wuzłedzi, bě 50 tl. myta wustajene. To bě Kühner pshyschal a teho dla pschischoł a ſebje ſameho pſcheradzil, so by ſebi te pjeniesy ſam ſaſkužil, kąž wón ménjesche. Wón so teho dla njemako džiwasche jako ſhoni, so ſ teho niežo bycz njemóže, rjekný pak tola potom: Nô, hdyž tež ja niežo njedostanu, dha ſměje ſud pſchezo něchtu na khóſtu!

* W jenej pólſkej wžy chýſche wóndanjo jedyn bur ſwoje ſwinjo ſe ſekera ſarashcz. Jako běſche w ſamym dyrjenju, ſločzi runje jene džeczo bjes njeho a bjes ſwinjo, tak so ſekera ſe wſchej mozu do džecza praſný a to wulſeho wobſkodženja dla bórſy wumrje.

* W Franzowſkej je ſańdżene lěto wěsta Marja Castelnau wumrjela, kotaž bě 110 lět ſtara. Hewak je tam loni 10 ludzi wumrjelo, kiz běchu pſches 100 lět ſtari.

* Uliko Rauſchwald y pola Šhorjelza je ſo 12. januara jedyn thýſcherſki wuzjomnik na ſeleſnízu lehnyk a ſo pſchejcz dat. Lokomotiva bě jemu hkoru wottorhnyka.

* W Škawazarskej ſu 7. a 8. decembra tak ſtrachny wětr měli, ſo bu w městaſku Leufenje pſches 100 twarjenjow pak wotkrytých, pak hinač wobſkodžených abo zlye ſpovolanych. Tež druhdze je ſo wjele ſkody ſtało a w lěžach buchu zlye ſmuhi ſhtomow ſpokamane.

* W London je ſu 9. januara tamniſku pod ſemſku ſeleſnízu wotewrili.

* W Berlin je pytny wóndanjo jena ſona, ſo dwaſ padučaj ſ jeneho domu ſ brěmjenjom kranjených wězow ſtupiſchtaj. Wona teho dla to ſužodam rjekný. Bies thym běſhtaj pak ſo padučaj do jeneje dróžki ſhyňkoj a wotjeroj. Tola ſaſkyscha pohonež, ſo woſaja: „Djerzje paduča!“ a czérjeſche teho dla, ſhтоž móžeſche, a padučaj myſleschtaj hýžom, ſo ſtaj ſbožomnje ezelkoj. Ale, kaf ſo ſtrójſchtaj, jako ſ woſa wutupiſchtaj. Dróžkač bě mjeniſzy na polizajſkim dworje ſaſtał a tam někotrym polizajam kiwny, kotsiž wobeju padučom na měſcze ſojachu.

* W Eiderbergu mjetachu wóndanjo někotsi dželaczerjo běly pěſk ſ jeneje hľubokeje jamy. Jako běchu w najlepſchim džele, ſawali ſo ta ſama a ſaſhyný ſchýrjoč dželaczerjow. Jako běchu jich ſo wulſej prózu wuryli, běſche jenož jedyn pſchi žiwojeniu.

* Wóndanjo měſeſche turkowſki ſultan wulſe ſuhybolenje. Wón teho dla po ſwojeho ſuboweho ſekaria poſka. Tón pak bě na hóntwu wuſhot a njemožachu jeho nihdze namakacj. Duz ſo nechtón na jeneho druheho tajkeho ſekaria dopomni, po ſotrehož na měſcze poſkaču. Wón tež bórſy pſchiudze a ſultanej ſub tak

derje wutorhny, ſo bě tutón jara ſpoſojny a jeho tež ſa ſwojeho ſubjazeho ſekaria pomjenowa, jemu pěknú khěžu dari a 1600 piaſtrow měhac̄neje ſdy wuftaji. Dotalný ſubjazy ſekar džesche, jako bě ſo ſ hońtwy wróčzil, k ſultanej, ſo by ſo ſamolwjał. Sultan daſche ſo wot njeho wobhlaſacj, kaf je ſub wutorhneny, a jako wón rjekný, ſo je ſo to po wſchětých prawidłach ſubtortanja ſtało, dha bě ſultan ſ taſkim wotmowjenjom tak ſ pokojom, ſo jemu tež 5000 piaſtrow dari.

S p ě w y.

Krawz.

(S němſkeho)

Bě jemu krawz měk pucžowacj,
Duz džesche pſtakajo:
„Mje njemžech wjazhy wohladacj,
Měj, macž, derje ſo!“
To macžer pſche wſcho ſrudži,
To pſchidacj njeſeſče,
So ſyňk do zuſych ludzi
Něk hýžom pucžuje.

„Ah, macž, prječku cjahnyc̄ mam,
To ſrudny wohlad je!“
„Mój ſyňko ja cji radu dam,
Cžu ſkhowacj derje cžel
Dži do hołbjenza někto
Mój ſyňko luboſny,
Tam wostań, hacj ſo lětko
Cži minje zuſobu.““

Szej ſpomjatkuje krawčik to
A hýdom prječku dže,
Pſai dželerju pak ſpuſčęca ſo
Na ſkowa macžerne.
Hdyž wječor wózom bije,
Krawz džesche ſ zuſby dom,
A do hołbjenza wije
Sso mjelečjo ſe ſpěchom.

Něk horje, dele w hołbjenzu
Krawz horje pucžuje
A cžaka, hdyž macž ſ wobjedu
Zom wužmuž pſchinjeſe.
Tak wo dnjo pucžowasche,
Pak nózku ſoždžiciku
Sso ſtſtnje bědowasche
S tej helskej myſchinu.

Ras ſotra pôdra hołbjenja
Tam hórkū ſwadu ma;
Hdyž krawčik tole ſaſkyscha,
Dha ſuknje ſ ſukac̄ja,
Wón w koſčli ſtejo trubi
A ſ pjaſciu hrožeché:
„Hdy bych ja njebyl w zuſbi,
Bych bit cže do ſmjerče!“

Wětrowejan.

Hudančka.

Wóhen s wodou hascheja,
Mije pak s wodou sapala.
(Wuhudanje přichodnje.)
Wuhudanje s č. 2.

2. Fejo.

Cyrkwińskie powięscie.

Wérowanaj:

Pětrowska cyrkej: Jan Bohuwér Fröhnel, statný
mucjer we Biwocízach pola Lubija, s Anną Khěžníkem w
Budyšinie.

Křčení:

Michałska cyrkej: Hana Helena, Marię Madlenę
Wicjaſeſ na Židowje n. dž. — Ernst Bohuwér, Jana
Pětscha, sahroduifa w Bobolzach, ž. — Jan Pawoł, Han-
drija Wilińska, khěžerja w mińskej zyrki, ž.

Zemřečí:

Dzén 30. decembra 1862: Michał, njebo Jana Če-
mierz, žiwnoſcjerja w Čemierzach, ž., 10 l. — 31., Jan
Bohwér Zybila, wajchtař na Židowje, 72 l. 7 m. — 3.
januara 1863: Jan Bohuſkam Rebo, khěžkar w Djěžni-
zach, 76 l. 4., Hana Maria, Handrija Kencja, kublerja
na Židowje a khěžetaria pschi michałskiej woħadze, dž., 6 m.
— Ž. E. Meheršmidt, mur et na Židowje, 47 l. 3 m. —
Honza, Jana Jurježa, woħyderja w Čichonzech, dž., 6
hobjinow. — 5., Maria rod. Heinze, Handrija Garbarja,
žiwnoſcjerja w Nadžanezech, mandžeska, 56 l.

Čabi saksko šlezyuskeje železnicy
z budyskeho dwórnišća.

Do Drážďan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h.
11 m.: pschi połnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m.*
wieczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h.
40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wieczor 6 h. 52 m.*; wieczor
9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschiſanknjenjedo a se Žitawy a Liberza (Reichenberg).
†) Pschiſanknjenje do Žitawy.

Plaćizna žitow a produktow w Budyšinie
10. januara. 1863.

D o w o z :	P laćizna w p r e z k u				
	n a w i k a c h ,		n a b u r s y ,		
k ó r c o w .	w y s ſ a .	n i ſ a .	s r j e d ſ n a	n a j w y s ſ a i	n a j n i ſ a .
Pschiſenja	tl. n p. n p.	tl. n p. n p.	tl. n p. n p.	tl. n p. n p.	tl. n p. n p.
Nóžka	5 15 —	5 5 —	5 10 —	5 15 —	5 10 —
Decimén	3 27 5	3 15 —	3 22 5	3 27 5	3 25 —
Bowis	2 20 —	2 15 —	2 17 5	2 22 5	2 20 —
Fróch	1 22 5	1 15 —	1 20 —	1 22 5	1 22 —
Wola	4 15 —	— —	4 10 —	4 15 —	4 10 —
Rjepik	3 5 —	— —	3 —	3 5 —	3 —
Jahy	— —	— —	— —	8 15 —	8 10 —
Hejduschka	6 10 —	— —	— —	— —	— —
Bjerny	4 10 —	— —	— —	— —	— —
Kana butry	— 25 —	— —	— 20 —	— 20 —	— —
Kopackomu	— 14 —	— —	— 13 —	— —	— —
Bent. byna	4 5 —	— —	4 —	— —	— —
	— 20 —	— —	— 17 5 —	— —	— —

P j e n j e ź n a p l aćizna.

W Lipſtu, 14. januara. 1 Louisd'or 5 toler 15 n p. —
np.; 1 potnoważajg čerwony ſtoč abo dułat 3 tl.
5 n p. 4 np.; winske bankowki 88%.

S p i r i t u s p l aćeſe w ē c e r a w Barlinje

14 tl. 22 n p. a 15 tl. — n p.
répikowy wolij (inječiſenjy) 14 tl. 25 n p.
(Čiſenjy, taž ſo w Budyšinie pschedawa, je
ſtajne nehdje 1 ¼ tl. držſchi.)

N a w ě ſ t n i k .

W Smolerowej kniharni je doſtacj:
Bibliſki puežnik ſa wſhitke dny ljeta 1863 ſestajany
wot R. V. Kaniga, fararja w Klufchu a wudath wot
herbskeho Intherskeho knihownego towařſtwa. Druhi
wudawki. Placjifina 1 n p.

Franziſku Alardu p reformator oldenburgski.
Lubemu herbskemu ludej podal R. A. Fiedler. 1 n p.
Bjereje ſo po potrjebnoſcach ſwiatych horje. Pređowanje
na herbskim zyrkwinym ſwiedjenju Gustav Adolfſkiho
ſtenocjeniſtwa w Porſchizach na Michala 1862 djeržane
wot H. Imiſcha, fararja w Hodžiju. Druhi wudawki.
1 n p.

D r j e w o w a a u k c i a .

Dzén 19. januara 1863 budža ſo na kupjanski revr̄u
ſylnie wolschowé a brēſové dolše hromadby na
pschedzowanje pschedawacj.

Chromadžina rano w 9 hodžinach pschi kupjanski
knjézim dworje.

Wuměnjenja budža na ſpomnjenym dnju wosiewjene,
tolia ma ſo hizom pschiſomnicz, ſo ma ſo ſa koždu hro-
madu jedyn tolet, taž tež leſkowý pjenjes na dnju aukcije
saplačzicj.

T a k o n a j t u n i ſ c h e ſ w e c z e n j e

wo jſtwach, dželařnach, ſalach, hrôžach atd. po-
ručzam ja

p i n a ſ i n o w e l a m p y .

Tajke najmjeſche (ſlinioſte) pschedzrebaja w hodžinje
ſa $\frac{2}{3}$ np. ſweczenja, wjetſe ſlinioſte ſa 1 np.,
10 ſlinioſte ſo $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jažne ſwětlo.
Tež može ſo pschi mojich lampach fotogen nałożecj
a mam je ja we wulkim wubjerku na pschedan.

W Budyšinie na žitnej haſy č. 52.

Herrmann Rachſitz, Klempnart
miſchr.

A u k c i a .

Pschedzodných ſchwartk jako 22. januara t. l. budže ſo
na ma ko b u d y ſ ch i n ſ k i m revr̄u na tu ſtronu I Ma-
leschezam nehdje 40 wolschowých dolších hromadow na
pschedzowanje pschedawacj.

Knjeſtvo w Małym Budyšinku.

1855.

Wopravdzithy

1855.

b ě l n b r ó ſ ſ y r o p

ſ fabrikſ

G. A. W. Mayera we Wroclawju.

Wtched wožnimi letami bu tutón domjazh frédk preni króçj fjawne poruczenj. So je tamne prenje poruczenje na ſwojim měsjeze bylo, to dopokazuje wſchdne bole pschibjeraze kupowanje. Dokelz jón džeczi jeho lubosneho ſkodu dla rae ſebi hjeru, dha dyrbeli jón hižom dla kaſchela džeczi pschezo doma měcz, woſebje na wſach, dzej je i lěkarzej a do hapytki daloko, a to ejim bole, dokelz ſo wón, do kłodneho ſtajeny, wjele lét djerži.

W originalnych bleſchach po 1 ll. a 15 nžl. pschedawa jón

Heinr. Jul. Linck a w Budyschin e.

Ja proſchu Wasch, mi ſa pschi počozene pjenjesh ſ bližſhim poſtom dwě bleſchi Waschego běleho bróſthropa poſtačj.

Ja mam hižom dwě njeđeli jara ſylny kaſchel a ſo woſebje w nožy móznie poſtaſuje, a dyrbí Wasch ſyrop tež psche tajki kaſchel hojazh frédk byc̄.

Ta druha bleſcha je ſa jemu knjeni, kotrež je Wasch ſyrop pschi jeje ſastarjenym kaſchelu hižom wjele položenja poſticiſit.

Wasch najpodwołniſhi

Wendrin pola Roſenberga w hornej Schlesynſtej, 14. oktobra 1861.

Baron v. Reisewitz.

Möblowy magazin Augusta Jannascha

na bohatéj haſy čzo. $7\frac{3}{14}$ po 1 ſchodze ſ napſheecja

hotelsa k winowej kicži

porucža ſwoj bohaty ſklad verje a po módze džeklaných wězow, kaž tež wſchelake družinh ſtolzow ſa najtunischiu plasćisnu.

August Jannasch.

NB. Ja pschispominam hiſheče, ſo ja ſherbſki rheču.

Oldenburgſſe ſawěſcejenſſe towarſtwo.

Po ſtatutach ſakladny kapital 2 millionaj toler.

(Prenja emiſia 1 million).

Wot generalneho połnomóznika ſa ſakſke kraleſtwo je mi město Injera G. Klauscha, hac̄ dotal agenturu tudy wobſtarazeho, jena hlowna agentura poruczena.

Towarſtwo ſawěſcejenja psche wohnjowych ſtrach po twierdych, ſtrachej pschiměrjenych, prāmiač na mobilisje, žinjenſke plody, ſlot, ſklady, maſchin a twarjenja horjebjerje, tak daloko hac̄ je to po ſakonju dowolene.

W dawanju ſozdeho dalszeho wuſloženja a k horjebranju ſawěſcjenjow ſym ja kóðbý čaš hotowy.

W Budyschinje, 10. januara 1863.

Friedrich Braun,

hlowny agent Oldenburgſſeho ſawěſcejenſteho towarſtwo.

S kież. kral. rakuskim privilegijom a s kral. pruskej ministerialnej approbaziu.

Dr. Borchardtowe aromatiske selowe mydlo, k po-reñszenju a polspschenju wobleczoweje barby a khmane psche ciasze neczistoscie kozje; (w fachglowanach originalnych paczkiach po 6 nbl.)

profesora **Dr. Lindowa** vegetabiliska żerdlowa pomada, powetscha blyszczennja a shibicziwoçz wlošow, a je pôda khmana k jich hromabu dzerzenju; (w originalnych kruchach po 7½ nbl.)

Sapthkarja **Sperati'a** italske medowe mydlo, wusniena ho psches swoje wozniwaze a dzerzowaze skutkowanje na shibicziwoçz a mehkoçz kozje; (w paczkiach po 2½ a 5 nbl.)

Dr. Hartung'a minaskorowy woli, k sdzerzenju a poreñszenja wlošow; (w fachglowanach a w schleñzjach templowanych bleschach po 10 nbl.)

Dr. Hartung'a selowa pomada, fachowubudzenju a wziweniu wlošowego rostu; (w fachglowanach a w schleñzjach templowanych thgelfach po 10 nbl.)

Wopravdile pak horejsche, psches swoje dopasnatu solidnoçz a khmanoscie tež w tudomnej krajinie tak rad kupowane artikle w Budyschinie kaž preh, tak tež nietko jenož jenim cijen pedawa

W Budyschinie.

Gustav Nicolai,
privedy W. Hammer.

Moje wožebniye dobre

Suche droždie

môža ho pola mje, niz jenož k hryzathym dnjam a rócznym czaſam, ale psches zhyte lèto wschedne czerstwe dostacj.

W Budyschinie na herbſtej haſh.

J. G. F. Niedsch.

Sapish nowych khymieniow s wulkich khymieniowych khamow kniesow bratow Born w Erfurci sú pschischie a môža so pola mje nawiedzicj. Tež sú mi hizom wšelake khymienja, kij ho sahe wuſhiwaja, poſlane a pschedawani je najtunischo.

W Budyschinie na herbſtej haſh.

J. G. F. Niedsch.

Grošowe broštakaramellje

najljepeſhi frjedk k wotstronenju kachela a k položenju dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawoscj pschi fachumienju w synnym czaſu.

Sa Budyschin a wołknosej w hrodowskej haptzy knesa M. Täſtinga kózdy czaſ na pschedan.

Eduard Groš w Wrótsławiu.

Sandzenu ſobotu bu na kotoſkej haſh w Budyschinie jedhn pschedeschcničnamakany a môža ho we wudawarni Serb. Now. po farunanja wosjewienja ſaho doſtačj.

Natarſke towarzſtwo

w Małym Wjelkowje

w u t o r u 27. januara

Knjes Dr. Lehmann buđe wuſzowacj, kaf maja so zwinię naſlepje a s najwyjetſtšim wuzitkom watczahmcy.

Starý kpor, wojojazyn

kupuje po najwyhſich paczkinach

J. F. Petzoldt
w zeſolijni a groziharni.

Jena khějniska žiwnoscj se 27 jutrami (Morgen) pola, kuki, leža a sahody je se zwobodneje ruky na pschedan a môža ho wscho dalsche pola Handrija Wawrka w Hermancezech ſhonicj.

Jedhn zhyte czorny hontski poſ ſ dolhei wopuſchu a ſ paſom wokolo ſchije je ho w prénich dnjach tuteho thdzenia ſhubil. Ton ſotremuž je ſso pschedawacj, chyžk jeho pola polizaja knjesa Büſchela we lawſtich wrotach w Budyschinie ſa pschisprawne myto wotedacj.

Držewowa aufcia.

Wutoru 27. januara rano wot 9 hodzinow buđe ſo na ežich onjaſkim a libochowſkim revere 74 držewowych loſow, pôda buđe tež jena tóksia lipa, na pschedowanje pschedawacj.

Štromadzisna pod Libochowom pola Helsaſa a budžtam wuměnjenja wosjewiene.

Zhyte sprawny žitný paſenz, wo prawdze zhyte ežiſt a woſebje dobreho ſłodu, dosta a pschedawa w zhytym a jenotliwym hacž po najwyjetſtchich mérkach.

W Budyschinie na herbſtej haſh

J. G. F. Niedsch.

Džen 21. januara t. I.

popolnu w 2 hodzinomaj buđe ſo fachrodnika, Udermanne z herbam ſluschaſa, 9 akrow 174 kwadratnych prutow ležomnoſcjom wopſchijaza, ſ 214,10 dawksimi jenosezemi wotschazowana a lètnie ſ rentu wot 10 tl. wobczezena žiwnoscj cž. $\frac{2}{3}$ w Porschizach, po dobroſdacju ſ pschitomnym inventarom, we wobydlenju knjesa rychtarja Hämicha tam ſjawnje pschedawacj.

Kupne wuměnjenja a inventar môža ho na pschedawskim měſtneje nawiedzicj.

W Porschizach, 12. januara 1863.

Khwalobne ſnaty a psches swoje hojaze ſtukowanje dopokasany **bróſtſyrop** je ſaſo i doſtačj w hrodowskej haptzy w Budyschinie.

Serbske Nowiny.

Za nawěški,
kiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać. płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Szwörtlētna przedpła-
ta pola wudawaria 66 np
a na kral. saks. pósce
 $\frac{7}{4}$ nsl.

W oprijeće. Swětne podawki. — Do knihownje Maćicy Serbskeje dari: — Ze Serbow: — S Hliny. S Budyschyna. S Lubija. S Hory. S Radworja. S Bynejz. S Lufsa. S Minakata. S Lasa. S Rakez. Hans Depla a Mots Tunka — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskoslezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše Barlinje. — Nawěšnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Echo majestoscz kral Jan je přjedawšcheniu ryčníkéj Grunerej s Kochlitzo, kiž bě 1849 mejskeho sbězka dla do wukraja czeknýk, na jeho próstwu wróćenje do wózneho kraja dowolił. — Wulki wětr a njewjedro, kiž 20. januara bějhtaj, staj po zhlej Sakſkej wjele schkody načiniloj. Vlysf dyri tehdy we Verdawje do wěže tammischeje cyrkwe a sapali ju. Wjersk tórmá bórsy w palatych fruchach dele lětasche, potom padachu swony jedyn po druhim s hrimotan;om dele a jako bě czasnik $\frac{1}{2}5$ hodžinow dyrik, wali so horný dzěl wěže s czasnikowym swonom dele, padze pak tola tak, so na cyrkwinu třechu njetrjechi. Potom bu woheň sbožomnie hascheny. — W Draždjanach je loni psches 68,000 žuých pobýlo, kiž su tam s najmjeńšha džen a nótis wostali; tajich, kiž tam nozowali njeſzu, napíšali njeſzu. — W Wěschnu stej so 19. januara dwě khěji wotpaliſkoj a je psches to 17 familiow wobydlenje ſhubilo. — W Lubiju je wyski wuczer Hellner wumrjeł. — W Lipsku je reftař tammischeho thomaskeho gymnasia, Dr. Kranner, 17. januara se ſmijercu wotcchor. — Wyschnoſcz wosjewjuje, so anhalt-dehaufte 1tolerſte papjerjane pjeniesy wot lěta 1849 jenož hač do 1. ha-perleje 1862 placza a potom nicž wjazh hódně njeſzu. — Džen 16. januara běchu krónprynz Albert, prynz Jurij a wjelwojwoda toſkanſki na hóntwje, na kotruž bě jich lipſta rada pschebroſyka. — Niedaloko Draždjan staj dwaj czlowjekoi, kotrejuž su poſdžischo dozahyli, 7. januara jencho pjeckiskeho pomognika rubiežnisch uadpanloj a tak straschnje ranikoj, so je wón wondanjo wumrjež dyrbjak. — Sławný spěwar na králowſkim teatru w Draždjanach, Josef Lichaczek (rodzený Čezech) ſwječeſche wondanjo ſwój draždjanſki 25létnej jubileum a dosta pschi tutej ſkladnoſci wſchelake poczeſcovanja a dary. — Na rycherkuble Obersteinbachu je so 11. januara bróžen wotpasiſka. Woheň bě ſaloženy. — Měſtys Schönhaida pola Eibenstocka bě zhle lěto wjele króž wot sa-

kožených woheňow domapytaný a hakle 15. januara je ſo radžilo, tetho ſlōſniſa dozahyli. Wón bě runje w 12 hodžinach ſ nowa pola jencho rěniſkeho miſchira woheň ſaložil, jako jeho jedyn pjeckiski miſchir na ſamym ſkutku popany. Bě pak to buſchkojet Wohlfarth, s Olbersdorfa pola Žitawy rodzeny a nan ſchyrjoch džeczi. Wón je ſo wuſnak, ſo je woheň jenož teho dla ſaložowak, dokelž je jemu to „wjeſeſe“ činilo, ſo pak je tež kóždy ras hnydom woheň wofak, ſo ſo njeby mychtón ſpalit. Wſchitke tajte woheň je wón ſ pomožu jeneje ſlītowie rolti ſaložil. — Se Žitawy bu aktuar Krüger (ſ Budyschyna) jako aktuar ſ ſudniſkemu hamtej w Kamjenicu pschebađeny a accesist v. Kirchbach je ſa aktuara pola lubiskeho hamta poſtajeny. — Redaktor draždjanſkeho journala Dr. Hartmann je wot rafuſkeho khězora ryčerſki ſchyz Franz-Josefkeho rjadu a lipſti profeſhar Dr. Tischendorf wot rufuſkeho khězora rjad ſhwjateho Stanisława 1. klasy dostač. — W Draždjanach je ſo loni 4948 džeczi narodžilo (bijes nimi 1297 njemandzelskich) a wumrječo je 3767 wohebow. Werowaných porow bě 1263 a ſpovjednych ludži 54,999. — Denemu ſukelníkſki ſ Piznja, kiž ſo 7. januara ſ lipſkeje maſy na pósce ſ Draždjan do Wojerez wjeſeſche, ſu tehdy jeho liſtowju ſe 1400 tl. frankli. Wón je temu 100 tl. wustajil, kiž jemu ſažo ſ tutym pjeniesam pomha.

Pruſhy. Tež w Pruskej je 20. januara wulki wětr knježil a ſu tam ſurowe njewjedro měli. Tuto dyri bliſko Wrótklawia do jenice bróžnje a ſpali ju, wětr pak je wſchudzon wjele schkody načinil. — Sejm njeje hycze ſane poſedzenja wotdjerzecz móhł, dokelž jemu ministerſtwo hycze ſane ſakonje a ſ zhlá ſane dželo prijodpoſožilo njeje. Šapóſlanzy ſu teho dla jara njeſpolojni a ſu ministerſtu požadanje poſkali, ſo by jim tola bórsy něſhto ſ dželu dalo. — Šapóſlanzy druheje komory ſu wobſankli, adresu na krala wurađicž a jemu w njej ſwoje měnjenje ſjawnje wuprajicž.

Rakušy. Na ſejmach jednotliwych rakuſtich krajow pilnje wurađuju, ſtož je ſapóſlanzy k wujednanju prijódkoſkožene. Na galizyſkim ſejmje njejſu ruſyñszh ſapóſlanzy ſ tym ſ pokojom, ſo Polazy, kotſiž maja tam wjetſhnu, ſwoju pſchemobz k ſchłodze ruſonkeje narodnoſežne nałožuju. — We Winje ſu wondanjo Čechej Neſelej, w Chrudimje rodzenemu, kij je tak injenowane ſchrubate parolobze wunamakat, pomnik ſtajiſi. — Egiptowſki měſtokral je ſa zyrkej, kotraž ſo we Winje k dopomjenju wumóženja khejora ſ mordarſkeje ruki Madzara Libenha twari, 23 wulſich kruchoſ alabaſtra a edenski ſhejch, Josef Karam, 22 cedrowich ſichtomow darik. — Po nowiſhich powjesczach i w Čechach nětko dla njedostatka barwnej pſches 23,000 tkalzow bjes dzěka. Hac̄ runje ſo ſa nich ſe wſchelakich ſtronow ſmilne dary ſhromadzuja, dha je tola strach, ſo budža wulſu nufu czerpiez dybječ, dokež pſches ſymu ſ zylka žaneje warby nimaja. — Šopóſlanzy pokonſchego, wot Italskich wobydleneho, Throla njejſu na tyrolſki ſejm pſchischi, ale žadaja, ſo by ſo ſa jich krajinu woſebny ſejm ſakozit. — Rakuſke knježerſtwo je wot ſwojego nameta, ſo by ſo pſchi frankfurtskim knindeſtagu tež němſki lud pſches ſwojich ſapóſlanzow ſaſupicž měl, pječa hac̄ na daliſhe wotſtupilo. (Pruske knježerſtwo ſo injenižy tajkemu namjetej ſe wſchej možu pſchecziwa.)

Italia. S Garibalbijowej ſtrowoſežu ſo taſ polepſchuje, ſo budže, kaž italske nowiny pifaja, w meji abo hizom w haperleji ſaſo „marschirowacž“ móz, jeli budže něhdje trjeba. — Wondanjo běchu w Neapelſkej wjerchowku Barberini ſadžili, runje jako čyžyſhe do Roma wotjēcž. Woni pola njeje wjèle piſmow namakaſachu, ſ kotrejž wſchonoſež injena wſchelakich ludzi ſhoní, kij ſ předadwſhim neapelſkim kralom džerža a ſa njeho ſwěž pſchihoruja. Tu wjerchowku ſu poſdžischo pſcheczili; piſma paſk wobthowali.

Franzowſka. Bamž je nowemu parifskemu arzbibloſcej prajecž dał, ſo čhe jeho předy w Romje widječ, hac̄ won ſwoje nowe doſtojnſtwo naſtrupi. (Nowy arzbibkop Darboh njeje injenižy do Roma pſchischoł, jako bud' u tam loni jaſanszy marträro wot bamža ſa ſwiatlych prajeni, je paſk tola poſdžischo adresu podpiſał, w kotrejž ſo franzowſzy biftopojo ſa bamžowe ſwětné knježerſtwo wuprajichu.) — S Mexikanſkeje je powjescz pſchischi, ſo je 5000 Franzowſow 25,000 Mexikanſtich ſbilo a ſo ſu Franzowſojo tež město Puebla dobhli, hdjež čchedža khwili woftacž a potom na ſamo hlowne město Mexiko čahneč. — Schęzorowý přynz budže 16. měrza wokom lét starh a jeho wotčehnjenje potom ſe žónſtich do muſtich rukow pſchendže. — Franzowſlu mexikanſta wójna hac̄ dotal 127 milliionow nortow khoschtuje. — Franzowſki ſławnych moleſt

Horace Vernet je wondanjo wumrječ. — W Franzowſkej je 515,000 ludzi muſkeho a žónſkeho rodu, koſiž dla njedostatka barwnej žaneho dzěla nimaju.

Grichis̄ka. Kaž ſo ſda, dha ſebi jendželska kralowa Viktoria wulku prózu dawa, ſo by bratr jejé njeho mandželskego, koburgskiego wójwoda Ernst, ſ grichis̄kim kralom był. Grichijo býči, kaž ſo ſda, ſ nim ſpokojni byli, a praſcha ſo teho dla nětko jenož, hac̄ budže ſpomnjeny wójwoda ſ grichis̄kim kralom býči čyžyſ. (Wón nima žanhych dzěci a jeho herba w Coburgskiej je teho dla jendželski přynz Alfred, kotrehož ſu ſebi Grichijo ſa krala woſwolili, jeho paſk wot jendželskeje kralowceje doſtač ſiemóža.) Wójwoda Ernst je ſo teje zykleje naſežnoſež dla w poſleniſhich dnjach k ſwojemu mudremu wujej, k belgijskemu kralej Leopoldej, do Brüſela podał, ſo by tam radu ſkladował a wobſankuł, ſhoto by w tutej wěžy činił. Do Brüſela je w tym žamnym čaſu tež jedyn grichis̄ki poſpłanž pſchijel, kij budże drje najſkerje ſobu radžicž.

Mužowſka. We Warſchawje a we wſchelakich měſtach polſkego kraleſtwia ſu wojach někotre noč ſa ſobu te domy wobžadžili, w kotrejž ſo młodzi ludžo, ſa rekrutow kmani, namakachu a ſu jich k wójsku wotwiedli. Tu a tam je teho dla bjes ludom a bjes wojakami k bitwje pſchischi a je tajkeho ſpjeczenja dla rójskto ludzi do jaſtwa ſadženych. Wjèle młodych ludži, kij mějachu ſo rekrutrowanja boječ, je pječa hižom do wukraju abo do wulſich ležow roſczejka. — Tón člowiek, kij bě wondanjo jencho poliſtſkeho pſcheraſnika ſtok, je wuſlědženy. Je to jedyn nemſki ſchewſki pomožnič. — W Kalishu ſu woſomnacze měſčjanow ſadžili, dokež pječa k jenemu ſběžkarſkemu ſjenočenſtu ſkuſheja.

S Petersburga pifaja, ſo je ruſke knježerſtwo chinesyſkemu khejorej někto wojſka a někotre wójnske ſódze pſchecziwo tamniſkim ſběžarjam k pomož dako.

Egiptowſka. Egiptowſki měſtokral je 18. januara wumrječ a je na jeho město Ismail-paſcha ſtupił. Wſhudże je měr a poſk woftał. — Do Egiptowſkeje je ſnaty algierſki wjerch Abdelfader, w předadwſhim čaſu wot Franzowſow jat, ale potom ſaſo pſcheczeny, na wophtanje pſchijel.

Turkowſka. Sultan nočze nicžo wo tym wjedječ, ſo dyrbjeli ſo Turkojo dale po nětčiſkim europiſkim waſhnuju ſložowacž a to a wono wuknyc. Žemu ſo ſda, ſo je staroturkowske waſhnuje lepſche, hdjež Turkojo ſ krawnym mječom čejecž a dobjež bjerječu, a duž čce won pſchihodnje tež wſhō na wójsko wažecž a je turkowſki theater w Konstantinoplu do faserny pſchewobročiſk a čhe ſ universitu to ſamo ſežinieč.

Serbija. Wſcha brón, kotrejž bě ſerbſki wjerch w Ruſowſkej kupił, je ſkócnjenje ſbožomnije do ſerbije

dowiesena, hac̄ runje turkowske, jendželske a rakuske kniežerstwo pscheziwo temu protestirowasche.

A m e r i k a. W bitwie blisko Fredericksburga je tež wyski leutnant f Döring, rodžený w Borszczach, mužne wojojajo panek, kaj wschelake nowiny powiedaja. — W nastupanju wojny, kij je blisko Murfreeſborougha byla, pišala, so drje ſu ju unionistojo dobyli, ale ſo je separatiſtſi general Bragg w dobrym porjadku ſ bitwiſeja zofac̄ móhk. Unionistojo ſu 6500 muži morwych, ranjenych a ſajatych meli a tež 28 kanonow ſhubili. Wjes ſajatymi ſtaſ tež generalej Willich a Fry. Separatiſtojo ſhubicu 5400 morwych a ranjenych, a bu jím 1000 muži ſajatych. — Separatiſtojo ſu wſchitlích murow, w unionistim wójsku ſkubach a w ſpomnijnej bitwie ſajatych, hnydom ſefatseli. Woni cheedza psches to ſwojich ſchłowow psched czekanjom k unionistam ſtrachit. — Snata pancerowana (ſe želeſom ſe wſchitých ſtronow wobbita) kódž Monitor je ſo 31. decembra pschi wulkim wětru w morju uvrila. Psches to je ſo 37 muži a 2 wyskej tepiko. (Sa pancerowane kódże je wotewrjene morjo pschi wulkim wětru jara strachne). Dale k połonju blisko Vicksburga ſu unionistojo piec̄ dnjow ſa ſzobu ſe separatiſtami wojovali. Unionistojo do předka pokracowachu, ujeje pak hiſcze wěſte, hac̄ ſu ſtönežne dobyli, dokelž separatiſtam jene wójsko k pomozu lhvatſche. Hac̄ dotal běhu něhdje 3000 morwych a ranjenych ſhubili. — Unionistojo ſu 4. januara Murfreesborough wobhadzili a bory ſdale ſa njepſczejemi czahnyti, kotſiž lhvatajec̄ zofac̄u. — Blisko Lexingtona w kraju Tennessee ſu separatiſtojo 1400 muži a wjele brónje ſhubili,

Do knihownje Maćley Serbskeje dari:

- 1) K. Oswald Grunert w Drobach: *Esi stare knihy.* 2) K. farař Smišh w Hodži; Prédowanje na herbstním zhrávňním ſwjedzenju Gustav-Adolfskeho ſienoczenſtwa w Borszczach dzeržane. Druhi wudawſ. 3) K. Michał Pſul w Hodži: a. Raczańsko-gradiſki nowy testament ſe herbstním rukopisnymi pschispomnjenjemi wot lěta 1611. b. „Roswuczenje k ſpoſnac̄u a k Wotwobroczjenju teho ſlaženja tyc̄h Pſow. 1831.“ c. „Krofke Roswuczenje“ wot tyc̄h najmuſniſich Wuczbów teho Kſcheszijanstwa. 1789.“ d. „Prjedowanje, kotrež je na 23. Nedželi po ſzw. Trojizh 1805 wot jeneho Mužowſkeho Wojerſkeho Duchomneho pod frej nebeſhami na Schlesinſkej Mieſce dzeržane.“ 4) K. rentamtmann Preuſſer w Großenhainje: a. *Blicke in die vaterl. Vorzeit.* 3 Bände. b. *Die Dorf-Bibliothek.* c. *Stadt- und Dorf-Jahrbücher.* d. *Gutenberg und Franklin.* e. *Die Stadt-Bibliothek in*

Großenhain. f. *Nachtrag zu der 5. Auflage der Schrift: Die Stadt-Bibliothek in Großenhain.* 5) K. knihovjanec̄ Roſenfranz w Budyschinje: „Njelotre duchomne knihy. Wudate wot jeneho lubowarja Božeho ſkowa. W Budyschinji 1862.“ 6) K. farař Seileř we Lazu: *Tedyn ſkladnoſtny ſpěv.* 7) K. redaktor Smoleř w Budyschinje: a. Nowiny na lěto 1862. b. Knihy ſažana na lěto 1862. 8) K. farař Teschnerat w Niedze pola Šhorjela: „Seledne překlowanje na 2. nejeli po ſwétej ſchopojſci 1862 ſaržane we chodobuskej herſkej zerſvi pschi pschejzchēguem do Niedy pla ſgorela wot F. Teschnera, níſchego farařa w Chodobusu.“ 9) Čeſki muſeu m: 3 ſeſhiwki čaſhopiſa na lěto 1862. 10) Čeſke tovariſtwo: „Dědictví Malických“ w Kralovejce Hrodeu: „Prostonárodní Obrázky z dějin národu českoslovanského.“ Číslo 4. 1862. 11) Zaklad hr. Oſſolińskich we Lwowje: *Wulku ſiebu kraſnych polſkich knih, bjes nimi tež „Linde'owu ſłownik“, kij hewal ſam 17 tl. placji.* 12) Petersburgſka khejorſka akademia: *Wjazore wažne ruské knihy.*

K. A. Žiedleř,
Knihownik M. S.

Ze Serbow.

Sotliny. Hac̄ runje ſo kóžde lěto wjazh dyžli jedyn kroč psched tym warnuje, ſo jedyn njeſtne ſ ſzelbami hraſkac̄, wjele mjenje pak je wulſtěſic̄, w měnjeniu, ſo nabite njeſtu, dha ſo tola ſažo ludžo namakaſa, kij na to njeſedžbuja a tak druhich, jeli niz wo živjenje, dha tola wo ſtrowoſez a čike ſtawu pschinjeſu. To je ſo ſandženu ſobotu tež pola naš ſtafo. Čudomny ſchořar Šchwab a bě miſennijh ſwojim naſitu tře bu na dworje wotſtajík a bě ju ſydomnaczeſetny čeladník Kora Šcholka do ruk ſaſat, ſo žortnje na ſydomlětneho ſhyna inspektorja Krejmarja ſameřit a ju, 6 kročej psched ſim ſtejo, na njeho wulſtěſi. Pschi wſchém njeſboju běſche pak to hiſcze wulke ſbože, ſo je wón teho hólczeza jenož do wobeju rukow trjechík, dokelž móžſche ta wěž pschi tajkej bliſkoſci jara ſle wupanyc̄.

S Budyschina, 21. januara. Mike, jaſne a, móhk rjez, ſtoro čopke wjedro, kotrež hac̄ do ſaſočatka tuteho thdzenja mějachmy, je ſo wot wčera wſchěho dnuja khetro pschemenito, pschetož my mamu něto ſažo wulke wětry a ſ čaſzami deshcz a kněhovu mječel. Woſebje běſche wčera wutoru ſ wětrom ſle, kij w měſce wjele budow, ſa bližſhi hermanſ natwarjenych, ſpovala. Psched bohatymi wrotami ſlečja truch budy hac̄ na druhu ſtronu haſy a porasy tam jeneho wuczerja, tola tak, ſo bes wjetſcheho wobſchodženja,

hac̄ runje dyrbjesche ho domoj dowjesc̄ dac̄. Tež mējachmy wotoru popoldnju niewjedro s blystaniom a hrimanjom, pschi c̄imz knēh djeſche a w noz̄ i doche mu wjeczoru a i połnoz̄ milina hrajeſche.

Tež mamy hiſhce na to spomnicz̄, so je blyſk w Ps̄ch i wcz̄i a q̄ do jenego schtoma dyriš a so fu tež w Ka mienzu blyſkowem dyrjenie p̄ytnysli, ale žaneho wobſkodženja njenadeschlī.

S Lubija, 20. januara. Dženja popoldnju mējachmy jara wulki wēr se knēh a deschelihic̄om, psched wjeczoram pał pschindze niewjedro s blyſtanjom, hrimanjom a krapami, so ho ludzom skoro styſlaſche. Wjeczor bē wocjichylo.

S Horj, 20. januara. Dženja popoldnju mējachmy tudy ſylnie niewjedro s wulkim wētrom. Pschi tym dyri blyſk do tudomneho wētrnika a sapali dubowy ſtolp, na kotrymž wētrnik steji. Wohen bu pał tola, dokelž bēchu ludzo bliſko, s Božej pomožu bōrsh poduſcheny. Hewak je tu wot ſylnieho wētra tójskto tſehow roſtorhanh̄. — Psched dwēmaj nijedzolomaj bē tudy pola jeneho živnoscerja tež wohen wuschoł, bu pał tež psches Bože swarnowanje ſa krótki čaž poduſcheny.

S Radworja, 21. januara. Wc̄jera mējachmy tudy jara ſylny wēr, kij tójskto tſehow roſtorha a někotre wuhnje dele ſmjeta.

Na rōzach je wētr wjese ſakłody taſ derje na ſkomjanh̄, kaž na zhyſlowanych tſehach nac̄inik a tu a tam zyke kathy s dobom s walczkami dele ſmjetaſ. We Eupoj? je wēr pierza jene twarjenje do hromady c̄iſnyk. We wſchelakich lēzach a wjehnyh ſuhrodach je wón pał wjese ſchtomow podkamał abo ſpowalaſ a w někotryh hatach taſku móz wopokaſaſ, ſo je ſ nich ſame ryby hac̄ na hac̄zenja won injetak.

S Vynjeſ ſu w thyle dnjach jenu žonſku do budyskeho jaſtwa pschijewdi, dokelž jej winu dawaja, ſo je ſkradzi poródzika.

S Lufka. Wotoru 20. januaru mējachmy ſatraschny wēr, kotryž bē ho juž nijedzolu ſapocžak; tola taſ hiſhce njeje ſakhadžaſ, kaž wotoru. Popoldnju pschic̄eje tež niewjedro s krapami a wiđzachmy ſylnie ſaklyſlowanja, ale hrimanja njebe ſurowje torhaceho wētra dla blyſhceſ. Wón je wjese ſchtomow powalik, kij ſu ho juž někotrym ſakrafniennym wičhoram ſpicejite. — Kaž nam powiedachu, je w Kotezach ſ chrlwinie je węże kóns wot torhaceho wēra wottorhnjeny.

Tež cyku nôz wot wotoru i ſriebje taſ ſylnie dujſche, ſo ho hubjenje ſpashe. Tola bē ho wot wjeczora bôle i połonju wobrocžik a pschinjeſe nam něſhto knēha, po kotrymž dawno žedzimy.

S Minakaka. Džen 20. wulkeho rōzka mējachmy ſatraschny torhach wulki wēr, kij je wjese ſchlo-

dy, woſebje na tſehach, twarjeniach a w lēzach nadžek. Tež kryw naſhceje noweje chrlwie je jara czerpiš, wulke džerh ſu do njego wutorhane a chhle na ſečhow ſmjetane. K wobſkarowanju je, ſo je tež kſchij ſ wjeczicha ſorma dele pañyl. Tón kſchij je 1 centnar cjeſki, nimale 3 kohcze wypoki, wot 1 zol tolſteho a $3\frac{1}{2}$ zola ſcherokeho poſkoczaneho želesa, na kuloſte zolſtoſte želesne wjeczeno tyknjeny. Tole tolſte wjeczeno bē ho roſkamał a kſchij ſe kaž prudko ſekſhwiſ, wot wētra 10 stopjow prycz njeſeny, na chrlwinh kryw a wot tuteho na ſečhow pañyl. Džak budž. Bohu, ſo ho pschi tym hewak žane njeſbože ſtało njeje.

W naſhcej woſadje je ho ſańdżene lěto 63 džecži, mjenujch 36 hólzow a 27 holzow, narodžito, wumrjelo je 40 woſobow, po tajfim 29 mjenje, hac̄ 1861; pschi powiedaných bu 22 porow a 13 tudy wērowaných; ſpoviednych běſhe 2794 (bjes nimi 304 němſkih), ſyka 40 wjazh, dyzli 1861.

S Lasa. Šańdżene lěto běſhe w naſhcej woſadje 3630 ſpoviednych, 41 woſrajenjow, 60 pacjerſkih džecži a to 32 hólzow a 28 holzow; pschipowiedaných bu 32 porow, ſ Kotrychž ſo 20 tudy wērowasche; narodžito je ſo 93 džecži, jaſo 55 ſyñkow a 38 džowcjičkow, bjes nimi 2 dwojniski džowcjičkych a 3 morvoradžene, kaž tež 16 njeemandželskich; ſemrjelo je 59 woſobow, jaſo 36 muſkeho a 23 žónſkeho rodu. Čyla woſada licži 2580 duſchow, bjes Kotrymž 196 Němzow a 4 katholſek.

S Rakęz. We ſańdženym lěcje je ho we naſhcej woſadje narodžito 85 džecži, mjenujch 43 ſyñkow a 42 džowcjičkow; jene wjazh hac̄ 1861 a 10 wjazh hac̄ 1860. Šemrjelo je 67 woſobow, 6 mjenje hac̄ 1861, a 24 wjazh hac̄ 1860. Pschipowiedako je ho 47 porow, ſ Kotrychž ſo 30 porow tež we naſhcej chrlwi wērowasche, 13 porow wjazh hac̄ 1861 a 17 porow wjazh fac̄ 1860. ſpoviednych ludzi je bylo 3739 a to 29 wjazh hac̄ 1861, a 15 wjazh hac̄ 1860. Bjes nimi je 50, kij ſu po wobnowjenju kſchjeſkeho ſluba prěni krócz i Božemu bliđu ſchli, a 71, kij ſu domach ſwiate wotkaſanje wužiwali.

Hans Depla a Mots Tunku.

Mots Tunku. Ale, ſchto ho w Gſerbach tola wſcho podawa!

Hans Depla. ſchto dha pał je bylo, moj Motſo?

M. T. Nô, wudowzow ſoja a to hospoſow dla.

H. D. Hm, bratſko, to ja njerofymju: tole dyribiſh mi wulkadowac̄.

M. T. Moje dla. Hlaj, běſhe hospodaſ a tón mējachme hospoſu, kotraž ho jemu ſpodobaſche. Ale

lubjo tak dolho do njeho schylachu, hacj ju jeneho rybała dla se skrzby puszczy, a ſebi druhi wſa.

H. D. Kaha bě dale?

M. T. Tu jemu potom ſ mozu brashczachu, ale pſchi tym ſo wón na předawſchu dopomni, a rjetky, ſo po nju pojede. Tu pak wo wóznej njechachu mēcz a wobrachu jemu ſ njej wujęcz, haj kojacu teho dla ſa nim, ale wón ju toſa jedyn džen domoj pſchimjese. Ale, ach ſrudoba, grychty pſchindzechu a dachu ju ſaſo wotwjeſc.

H. D. Nō, Motſo, ſ dwěmaj hospoſomaj teſe njeſe; někotryžkliž ma huſio ſ jenej harý doſtž.

S p ě w y.

Dželenje mot ſubeje.

Budž božmje, o ſuba,
Maſch wopuszcicj ſme;
Móhł ſylſyckli ronice,
Taſ cęzko mi je.

Pak njeſiměm ból hórkli
Egi wuſkorzicj, ſo
Twoje mi wóčko
Sso njeſaczemni.

Wych ſ Tobu móhł czahnyč,
Rak ſbózny wych był!
Na wurobje Twojej
Tam wotpocznycz čyžł.

Egi do wóczka hladak
Wych luboſćinje
A ſdychował cjiſche:
„Ja lubuju Ege!“ —

K. Pétrowid.

Hudančka.

Wysoko ſo namakam,
Kulowatosc̄ na mni mam;
Hornja ſuknja ſelena,
Kij je hórka, mjehtufačka
Spodnju brunu pſchiklywa,
Kij mje twerdze wobdawa.
Hdyž by tuſe pſchedobyl,
Ssy mje w bělém dozahnyč;
Sa prózū; kij uakožiſh,
Wulſu ſłodkoſc̄ ſaſtužiſh.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 3.

B. Rulif.

Cyrkwiſke powjeſće.

Wěrowanaj:

Michaelska cyrkej: Michał Čech, wiłowat w Budyschinje, ſ Marju Reinicmez ſ Bręſowa.

Křčení:

Pětrowska cyrkej: Hana Margaretha, Jana Wylema Wjazki, běgarja a murjerſkeho mischtra w Budyschinje, dj. — Theodor Richard, Pětra Mikanje, ſahrodnika pſchi koporniku, ſ. — Kortla August, Pětra Ssymanka, wobydlerja w Budyschinje, ſ.

Podjanska cyrkej: Hana Augusta a Marja Helena, Pětra Augusta Lutasa, rěniſkeho mischtra a kléjerja pod hrodom, dwójniſkej džowžy. — Jurij Pawoł, Kortla Augusta Hille, džětacjerja w pôlverniku, ſ.

Zemrjeta:

Džen 10. januara: Hanža rodž. Ponicherz, njebo Jakuba Bjenadž, běgarja a kléjerja w Budyschinje, ſawostajena wudowa, 73 l. 7. m.

Čabi ſaksko ſlezynskeje železnicy z budyskeho dwórniſća.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Šorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſchisančnjenjedo a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg).

† Pſchisančnjenje do Žitawy.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje 17. januara. 1863.

Dowoz: 5690 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikač, na bursy,				
	wyšsa.	nizša.	srzednja	najwyšsa	najniższa
Pſcheniza	11. nſl. np.	5. nſl. —	5. nſl. —	5. 10. —	5. 17. 5. 515. —
Ružla	3. 25. —	3. 15. —	3. 20. —	3. 27. 5. 325. —	
Bečjmen	2. 20. —	2. 15. —	2. 17. 5. 2. 20. —	2. 20. —	2. 15. —
Worž	1. 22. 5. 1. 15. —	1. 20. —	1. 20. —	1. 25. —	1. 20. —
Horč	4. 20. —	—	4. 15. —	4. 20. —	4. 15. —
Wola	3. 5. —	—	3. —	3. 5. —	—
Repič	—	—	—	8. 15. —	8. 10. —
Jahy	6. 10. —	—	—	—	—
Hejdusicka	4. 10. —	—	—	—	—
Bjerny	— 22. 5. 15. —	—	20. —	—	—
Kana butry	— 14. —	—	— 13. —	—	—
Kopaſtomy	4. 5. —	—	4. —	—	—
Bent. ſyna	20. —	—	17. 5. —	—	—

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 21. januara. 1 Louis'd'or 5 toler 15 nſl.
— np.; 1 połnowožajg čerwieny ſloty abo dukat 3 tol.
5 nſl. 4 np.; winſke bankowiſi 86 1/4.

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje

14 tl. 22 nſl. a 15 tl. — nſl.

repičowych wiſli (njecjiczeny) 15 tl. 25 nſl.

(Egiſezeny, kaj ſo w Budyschinje pſchedawa, je ſtajinje něhdje 1 1/4 tl. držiſći.)

N a w ē s t n i k.

Najwutrobnischi dżak

prajmoj s tutym nětko, hdz̄ hmoj saho s nowa natwarijo, wschitkim tym samym, fotiž namaj pschi wohnjowym njeſbožu w nožy ^{21/22}. haperleje 1862 l pomožy khwatachu. Teho runja dżakujemoj bo wschitkim, kiz nazu w nazu nush podpjerachu a nazu pscheczelniwe se hmlnimi darami swjedzichu. — Bóh lubi knies chz̄l wschich sa to pschede wschitkim strachom swarnowacj a jim ich dobrotu bohacze sarunacj.

W Warnołcziach, 17. januara 1863.

Jurij Rychtar a mandželska.

Kohož Bóh knies lubo ma,
Temu wón tež biše ramy,
Tola wón tež wobala
Jeho, hdz̄ je naſchwilany;
Dokelž jeho schwilanie
Stajnie luta lubosć je.

Każ wschak macj te džecjatka,
Hdz̄ su byłe njeſkutichne,
S prutom krucje poſchwika,
So by byłe prawje duſchine:
Taſ tež lěto ſańdžene
Bóh tón knies naſch schwilač je.

Druhi džen thč jutrow ho,
Hdz̄ my w nožy w mjerje ſpachimy,
Sbeže wulke wołanjo,
So ho na ſimerz naſtrójachimy:
Wohen! Boži wohen je!
Stawajcze a cjełajcze!

Lědom, lědom běchmy my
Na poł naſh wuſkali,
Ach, dha my žno widzachmy,
So naſch dom ho hižom pali,
A po krótkiej hozinje
Lezejcze wscho w popiele.

A hdz̄ nětk, — o ſrudoba! —
Stryknje l njeſju ſhladewachmy,
Dokelž žanoh' bydlenja
Nubuze wjazy njeſejačmy:
Dha naſch Schmiedez nan a macz
Chyzichtaj lubje horjewacj.

We jich domje ſmy tež my
Bon tak dołho pschedywali,
Hacj naſch dom bě hotowy.
Sa wscho, ſクト ſmy wužiwali,
Sa wsche wulke dobroth
Horžy dżak nětk prajmy.

Dokelž Schmiedez hróž yak tam
Sa naſch ſtót džē mata běſche,
Dha jón rad a lubje nam
Naſch wuij Rychtar nats wsacj chyzichta;
Duž tež jenu a tež ji,
Horžy dżak ho wupraji.

Haj, naſch horžy dżak budz wschém,
Kiz su l pernožy nam byli,
(Smathym a tež njeſnatym)
S darami a tež pschi dželi.
Saplačz Bóh knies wschitko Wam
Tu a tež we njeſju tam.

Haj, Bóh saplačz s lubosćju
Róždemu to wschitko rjenje,
Kiz pschi horjetwarjenju, —
Jedyn wjazy, drubi mjenje —
Sbu nam byli pomožni
S troſtrom, s radu, s darami.

Eži pak, Božo na njeſju
Naſhorzyschi džak nětk damy,
Hdz̄ nětk s twojej pomožu
Naſch dom naſwarjeny mamy,
Njech nětk we nim bydlo ma
Wéra, lubosć, nadžija.

Luby Božo, wobarnuj
Nam naſch nowy dom nětk tola
A wscho hnudnje požohnuj,
Dom, ſtót, luki, lež a pola;
Lebi lochko možno je,
Sarunacj to ſhubjene.

Rychtarjez a Schmiedez dom,
Raž tež wschitke domy druždje,
Swarnuj tež psched njeſbožom
Bohniuj tež jim wschitko wschudje,
Wobdač jich ſe ſtrowosćju,
Budz jich troſt we wumřecju.

Hdz̄ tež junu na ſwěcji
Naſch czaſ budze dokonjanu,
Daj, ſo we tej ſbōžnosći,
Božo, hdz̄ je twoj dom rjanu,
Wychimy ſažo w hromadze
Wydli, laž na ſwěcje.

Jurij Rychtar a mandželska.

W Smolerjowej kniharni je doſtačz:
Publiſhi pucznik sa wschitke dny ljeta 1863. Šestajany
wot R. V. Kaniga, fararja w Klufschu a wubath wot
herbskeho lutherſkeho knihowneho towarzſwa. Druhi
wudaw. Platcjsna 1 nſl.

Franziskus Alardus reformator oldenburgski.
Lubemu herbskemu ludej podał R. A. Friedler. I nſl.
Pjercje ho po potrjeboſczech ſwjatych horje. Prędowanie
na herbskim gryfwinym ſvjedzenju Gustav Adolfſkeho
ſienoczenſtwia w Porszicach na Michała 1862 vjeržane
wot H. Imiſcha, fararja w Hodžiju. Druhi wudaw.
I nſl.

Starý Kopor, wołojazyn
kupuje po najwyszych placzisnach

J. F. Petzoldt
w ſteſolijerni a grozhyatni.

Jena khějnissa žiwoſc se 27 jutrami (Morgen)
polu, luki, leža a ſahrody je ſe ſwobodneje ruky na psched-
ban a može ho wscho dalsze pola Handrij a Warwika
w Hermancezach ſhonicez.

Möblowh magazin Augusta Jannascha

na bohatej habsy č. 73/14 po 1 skhodze s napschecja

hotela k winowej kiczi

porucja swoj bohaty sklad verje a po mody djetianych węzow, kaž tež wszechlate družiny stolzow sa najtunischi pła-

cijnu.

August Jannasch.

NB. Ja pschispominam hiscze, so ja herbski ryczu.

Oldenburgske sawesczeniske towarzstwo.

Po statutach sakladny kapital 2 millionaj toler.

(Prénja emisia 1 million).

Wot generalnego polnomoznika sa fakste kralestwo je mi město knjesa C. Klauscha, hacž dotal agenturu tudž wobstarazeho, jena hlowna agentura poruczena.

Towarstwo sawesczenja psche wohnjow strach po twierdyh, strachej pschimérjenyh, prämiach na mobilise, žnieniske plody, skot, sklad, maschin a tvarjenja horjebjere, tak daloko hacž je to po salonju dowolene.

K dawaniu kózdeho dalschego wuloženia a k horjebraniu sawesczenjow tym ja kózdy czaš hotowy.

W Budyschinje, 10. januara 1863.

Friedrich Braun,

hlowny agent Oldenburgskiego sawesczeniskego towarzstwa.

Drjewowa aukcia.

Wutoru 27. januara rano wot 9 hodzinow budze so na ejich onjaniskim a libochowskim reweru 74 drjewowych lošow, pôbla budze tež jena tósta lipa, na pschedzowanie pschedawacj.

Shromadzisna pod Libochowom pola Helsza a budza tam wuměnenja wosjewene.

Sapish nowych symjenion s wulckich symjeniowych chlamon knjesow bratow Born w Erfurci su pschischle a moža so pola mje nawiedzicj. Tež su mi hižom wszechlate symjenja, kiz so sahe wuszywa, pôblane a pschedawam je najtunischo.

W Budyschinje na herbskej habsy.

J. G. F. Niedsch.

Zyle sprawnh žitn palenz, wo prawdze zble ejsih a wosjebje dobreho skodu, dosta a pschedawa w zlym a jenotsliwym hacž po najmjenischich mérkach

W Budyschinje na herbskej habsy

J. G. F. Niedsch.

Moje wosjebne dobre

szuche droždze

môža so pola mje, niz jenož k swiatym dnjam a ročnym časom, ale psches zyle leto wschednie czerstwe dostacj.

W Budyschinje na herbskej habsy.

J. G. F. Niedsch.

Tako najtunische szweczenje wo jstwach, djetatnijach, salach, hródzach atd. poruczam ja

pinafinowe lampy.

Takje najmjenische (5liniojte) pschetriebaja w hodzinje sa $\frac{2}{3}$ np. szweczenja, wjetše 5liniojte sa 1 np.,

10 liniojte so $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jažne szwetlo.

Tež može so pschi mojich lampach fotogen naložecj a mam je ja we wulckim wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na žitnej habsy č. 52.

Herrmann Rachlik, klempnarski misztr.

Sk dobrocziwemu wobkedzbowaniu.

Eżeszenym Serbam w Budyschinje a wołnosći dawam i tutym najpodwołnišcho i nawiđenju, so je po wuslom powiętſchenju mojich klamow knies **Jan Schneider** dżenja jako hoju dżelmachast fufit.

S dobom wuprajam prōstwu, dorērjenje, mi dotal spožęne, tež na mojego ažocieja pſchenjeſz chęć, i tym ſlubieniom, so budę naju stajne prózowanje jenož na to ſložene, so bychmoj se sprawnoſciu a dobrym dżelom dorērjenje, namaj ſpožęne, ſhwemu ſarunakoj.

W Budyschinje, 16, januara 1863.

Protza, czasnikar
na bohatej haſy w Libuſchiz hęjt.

Dr. Whithowa wodzicžka sa wocži

wot Dr. Chrhardta w Altenfeldzi w Thüringskej, i wiazorymi privilegiami wysokich węchow poczeſzena, wopolasuje ho be wschitkimi dotalnymi woczi hojazmi ſrijekami pſches ſwoje ſbozomne ſtukowanje wschiednije jako najlahodniſha a najlepscha w džicžka w tajkim nastupanju, a može ho jako depočaſanu hojaz a poſylniſaz ſrijek a jako **wieſta pomoz sa ludzi na wocžomaj hiednych** ſoždemu poruczeſz. Wona hoji wieszje a ruczeſe a be wschitkich ſchłodnych ſziewkow, woſebje pſchi ſahrerenu, ſzepnenju, ſuchoczi, ſylowanju a hęzenju wocžow, kaž tež pſchi ſlaboszi po huelni a placji bleschka ſ wuložowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož weprawdžitu Fraugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringskej.

Skład ſa Budyschin w hrodowſkej haptuzy.

Wino. Woprawdžite wina wschitkich družinow, jara dobre a tunje, czermjene a biele, w ežwizach a bleschach, khanu po 8 nſl. hacž 20 nſl, bleschu po $7\frac{1}{2}$ nſl. hacž 1 tl., pſchedawa ſ klamow a wuscheinkuje w ſwojej winowej ſtwe, wo kotrejz prawej bohate wophtanie najpodwołniſho proſy.

W Budyschinje na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Niecksch.

Młody człowiek, kiž chze kowarſtwu naukny, może w Kletnom město dostacž. Wſcho dalshe je ſhonicz pola rychtarja tam.

Jedyn ſahon drjewa, twarske ſichtomu a kložy woſchijaz, je w Drobach pola korečmarja Zawnika ſe ſwobodneje ruci na pſchedanu.

Jenož wopravdžiſt pſchedawa hojaz hęly brøſt ſyrop G. A. W. M a y e r a we Wrótslawju, poł blesche 1 tl., bętibłesche 15 nſl. **Heinr. Jul. Linck,** w Budyschinje, ſadu wulſeje chrkwe czo. $33\frac{1}{2}$ / 171

Dójkę pytana.

Ženjena, młoda, ſtrowa žona najlepszej klawszy, kotaž w měſazu februaru preni abo drugi króz porodz, może ho wot podpihancho jako dójkę pſchistajicž.

Gastupny čaſ ſe konz měrza; ſda měſzczuſje 30 tl. W Biskopizach, w januaru 1863.

Dr. Šeſa.

Na rycherkuſle Wutočžiſzach ho ſa jara dobrū ſou ſhlñy młody człowiek, kiž dejenje dospołnije roshni, i pomož ſchwajzarja w kruwarni pyta.

Bruniza

je stajnie po wuslom dželsbach i doſtacžu a pſchedawa ho najfuniſho w podkopach **Friedrich - Oswald** (prędy Psalm et Co.) pſchi Małej Subniczeń.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſów dopofasanh, ſ najlepszych ſelow a forenów pſchihotowaný pólver, po jenej bo po dwie maj ſzizomaj wschiednije kruwom abo wozjam na wřenju piwu naſypany, pſchisporja wobżernoſci, plodji wele mloka a ſadziewa jeho wokiznenje. Pakcziſt placji 4 nſl. a je i doſtacžu w hrodowskej haptuzy w Budyschinje.

W ſsimoforowej knižarni je doſtacž: **Cyrkiwiſki čaſopis, wudawaný wot towarzystwa Katolickiego poſoł.**

SS. Chrilla a Methoda w Budyschinje. — Czo. 1. po 12 np. Pſchedaplaczenje na wſte čiſla cyklu ſéta: 10 nſl.

Cyjko 49, 5, 22, 24, 27, 31, 37, 46 Serbſkich Nowin ſéta 1862 ſo we wudawarni ſaſo kupuje.

Michał Šneider,
cyrkiwiſki wučer,

Herta Ottilia Šneiderowa,
rodz. Bróſkac

poručataj ſo jako nowaj mandželskaj.

W Hornym Wujezdze 13. januara 1863.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać. płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štvortletna předpla-
ta pola wudawarja 66 np
a na kral. saks. pósće
 $\frac{7}{4}$ nsl.

Woprije ēe. Swětne podawki. — Ze Serbow: — S Boranez. S Małej Worscze. S Lupoje. S Pšowjow
S Budyschyna. S Korsymja. S Kulowza. Se Esmilneje. S Luska. — Hans Depla a Mots Tunka. —
Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskoslezynskeje železnicy z budyskeho dwór-
ničca. — Pjenježna płacizna. — Spiritus płaceše Barlisme. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Sałska. Jego majestosć król Jan je knieżeř-
skemu radžiczelej Elengelej w Budyschinje rycerſti kſižj
ſaſkuzbnuho rjada spožčil. — Král, kiž bě w Brandysu
w Czechach na wopytanju pobyl, je so 26. januara
ſaſo do Dražjan wróćil. — W Lindenawje pola
Lipka je so 22. januara wječor jena tſiſchobowa kheža,
kotraž so dotwarjowasche, ſaſhyňka. Dokelž běchu
dželacjerjo hízom ſwiatok ſezinili, dha so nichtón wob-
ſchfodžil njeje. — Kaz ſ jeneje roſprawu ministerſtwa
wojny widzimy, dha je so pſchi rekrutirowanju poſlenich
let w Serbach najwjaſt ſtrówych, ſa wojerſtvo kma-
nych mlodých ludzi namakalo. — W Jasenzy je wulki
wěr 20. januara tamniſchi wětrník powalił. — Na
tym ſamym dnju je blyſk w Gahlenzu pola Dederana
do tórmu tamniſcheje cyrkwe dyrik, njeje pak ſapaliſk,
ale wſchelake wobſchfodženja w cyrkwi ſamej načiniſk. —
W Großhartmannsdorfje je pſchi njewojedrje tuteho
dnja blyſk ſapaliſk a ſtej so tam dwě kheži wotpaliſtoj.
— W Buttſtedtu dyri blyſk do cyrkwinje wěže a wob-
ſchfodži ju a w Purſchensteinje wottorhny wěr 30. koh-
czi wulki kruh tamniſce womczěnje. — W Žedlowje
pola Kamicza padze jena knieža džowka, jako bě po
ſyno ſchla, ſi kubje dele a wosta na měſeče morwa-
lejo. — Jego majestosć je předawſhemu miſhonſkemu
měſhezanoscje a rycniſkej Tſchufkej, kotraž je dla ſwo-
jeho wobſchelenja na mejskim ſběžku lěto w jaſtwje ſe-
djecz dyrbjal, miloſćiwiſe dowolił, ſo ſmě nětko ſaſo
rncniſk býč.

Pruſy. Někotre nowinu měnja, ſo budze ſnadž
pſchi wuradžowanju adreſy na krala druga komora ro-
puſičzena; pſchetoz taſka, kaſkož nětko je, wona wěſcie
binachu adreſu njevoradži, dyžli taſku, kotraž ſo kra-
lej a ministram lubicz njebudže. — Král je w tyhle
dnjach cyle wotkorjek a ſaſo prěni króč won wujěł.
— Božu ſlužbu, kotraž ſo pſched wotewrjenjom ſejma
wotdžerža, ſapóſkhanž wophtali njeſku. Boni běchu

mjenujcy předny ſhonili, ſo budze ſo na njej kheſluſh
ſpěwacž, hdjež ſo jena ſchtucžka ſ thmle ſkorvami ſapocžuje:
Wſchón naſch roſom ſ mudroſcju
Je cijma, my ſmū bludne džecž.

A dokelž měnjaču, ſo dyrbí to na nich hicž, dha žadny
do cyrkwe njeindžesche. — W pôlſkich krajach pruskeho
kraleſtwa je wſchitko ſmérne a poſojne wostało, hac̄
runje ſebi wýſchnoscj myſkleſche, ſo budza pruszy Polach
tež počecz njemerni býč, hdž ſaſhyscha, ſo je w pôl-
ſkim kraleſtwe njemer wudyril. Ale ani jedyn pruski
Polak ſo hibnyk njeje. — W Poſnanju (Posen), hdjež
ſo wýſchnoscj woſebje njeļuboſcze ſe ſtronu Polatov
bojeſche, dybjeſche ſo wójsko na prěnju powieszej dla re-
voluciſe w pôlſkim kraleſtwe bôrſy ſrjeđ noč ſhromad-
jeſz a artilleria pſchijedze ſi kanonami, hnydom ſi ſtě-
nju hotowa, ſo ludžo njevježdaču, ſhoto dyrbí to tola
réfacz. Na pôlſke mjeſy je ſo něſhto wójska pôb-
čalo a hewal wotčakuje ſo tež wójsko ſe Schlesynſteje;
ſi najmjenſcha je minifcer wójny porucžil, ſo býču ſo
reſervy 47. infanterieregimenta a 5. třízwoſeho bataillo-
na (w Šhorjelu) hnydom ſi wójsku powołali. To
budze někotremužkuž njeļube, dokelž budze ſnadž ſi do-
breje ſlužby abo ſi dobréje warby wutorhneny. Ale
dokelž je nětko widzecž, ſo w pôlſkim kraleſtwe ta cyka
wěz žaneje wulkeje wažnoſcje nima, dha budza ſnadž
reſervy bôrſy ſaſo domoj puſčezene.

Amerika. Wſchelake nowinu powiedaja, ſo ſu
separatiſtojo město Springfield w kraju Miſouri dobyli.
— Unionſki general Roſenkrantz je bitwu bliſto Mur-
freesborougha, na kotraž hízom thdženja ſpomniſhny, w
tajkej měrje dobył, ſo ſo jemu tam separatiſtojo nihdje
wjacy pſchecziwicž njeſožachu. Roſenkrantz je jich hízom
pſches 10 mil ſadž Murfreesborougha wotehnał. — Poſa
Bisburga je ſo wojowanje ſkončilo a ſu unioniſtojo
zofali, jako běchu 5000 morwych a ranjenych ſhubili.
Tež ſtaj jim generalej Smith a Morgan paňhloj.
Tež powieda ſo, ſo ſu separatiſtojo města Trenton,
Humboldt a Uniontown w kraju Miſiſippi wobſadžili.

Računy. Někotři ženodluženje ſu do Wina pſchijeli, ſo bychu tam, jeli mōžno, wulki pjenjezny bank ſaložili. — Nowy cíjichowý ſakón je ſkončuje tola wuſchoł. — Na ſejmach jenotliwych rakuſtich kraiow pſilne wuſadžuju, ſo bychu ſolá tón ſas nějčto hōdne wučinili; pſchetož přeni tajki ſejm běſche tak krótki, ſo ſapóžlanzy ničo ſmane wujednac̄ njemóžachu.

Italia. Bamž Pius IX. je w Romje ſkowjaſki ſeminar ſaložil, w kotrymž budža mleži ludžo ſe wſchitlích ſlowjanſtich narodow ſa duchownſtvo a miſionarſtvo wučenii a pſchijotowaní.

Franzowſka. Dokelž dla njedostatka baromu wjèle ludži žaneho džéka a po tajkim žaneje ſaſkužby nima, dha je franzowſki ſejm wobſantnyk, ſo dyrbja ſo wſchelake twarby bórſy ſapocjez a ſo k tym woſebje baromowe tkalc brac̄. Heward pak je tóſſichto pjenies ſa tajkich tkalców wuſtajenych, kiz tajke czeſke džélo njeſnejſu, lohke pak něhdje njenamakaja.

Gričiſka. Coburgski wójwoda Ernst, kotrehož bě woſebje jendželska kralowa jako kandidata ſa gričiſki kralowſki thron poſtaſila, je ſo tež ſapowiedzil, tak ſo w tu chwilu něchtón njeje, na kotrehož bychu Gričojo ſwoju nadžiju ſtajic̄ móhli. Tola poſjeda ſo, ſo ſnadž jedyn weimarski prynz jako kandidat wuſtupi.

Ruſowſka. Sandžený týdžen je w Polskej krajowý njeſter wudyrk a my podamž te poſjeſce, kotrež ſu hac̄ dotal w tajkim naſtupanju pſchijek. Šběz̄ pak je woſebje ſ teho naſtaſ, ſo bě wjèle mleždých ludži pſched rekrutirowanjom do ležow roſcęſkaſko a ſo wojacy ſa nimi honjaču, ſo bychu jich ſojili.

G Warszawu piſaja: Prěnje ſhromadžowanje tajkich, kiz pſched rekrutirowanjom czeſkaſku, ſta ſo 18. januara na dróſy do Mińska, něhdje milu wot Warszawy. Dwe druhej czirodze tajkich czeſkanow, nimale 500 muži ſylny, běſtej bliſko Šerožka a Puſtuſka a czeſhneschtej do ležow. Wotdželenja wójwoda pſchecžahuju tute krajiny. Džen 22. januara džéchu druhe czirodzy, něhdje 1000 muži ſylny, bliſko Vlonia pſches rěku Wižku, ſo bychu ſo ſ tymi ſjenocžile, kiz běchu w ležach pola Maſelska. Wójwodo, kotrež ſo ſa nimi honjeſche, mějeſche ſo ſylny bitwou pola Pložka, Plońska a Radžina a padže ſo wobeju ſtronow něſhto ludži. Džen 23. januara pſchlaču Ružojo oberſta Koſlanowa ſ jeho regimentom ſia ſpomnjenych rekrutow, ſo by jich ſajak. Ale tucž ſo, hac̄ runje mějaču jenož někotři tſelbu a brón, druſy pak ſekeru abo mohyku a widły, twjerdze wobarachu a bu Koſlanow ſe ſekerami ſaraženy, teho runja tež general Kannabich, kiz jemu k pomoch khwataſche. Heward mějeſche tutón regiment 30 morwych a 90 ranjenych. So pak ſu ſbězkarjo wjèle wjac̄ ludži ſhubili, to mōže ſebi kóždy myſlić.

Tajſeho njeſter dla je cyle pôlske kraleſtvo do woblegoſcie date.

Heward piſche ſo ſ Wilna, ſo je w nocu ſ 22. na 23. januara ſylna ſyła ludži, ſ kraleſtwa pôlskeho pſchihadžach, na wojsko w Gsuracžu nadpad ſežnička. Kommandant wójwoda, kiz ſo bojesche, ſo bychu jeho cyle wobdali, zofaſche teho dla k Sabludowej a ſhubi duc̄ 3 morwych a 2 jateju. Heward je cyle tamniſchi kraj w poſnym mērje.

Wysche teho piſaja ſ Warszawu, ſo je ſbězkarſka ſtrona nôz ſ 22. k 23. jako tajki poſtaſila, w kotrej dyribi ſo po čylem kraju nadpad na wójwodo ſežnič. To je ſo tež pječza tu a tam ſtalo, hđež buchu wojacy we kožu pſchekhwanati a ſaraženi. Tola je wójwodo wſchitke nadpadu wotbiło a ſbězkarjow wotechnało.

Na ſeſnizech běchu ſbězkarjo na někotrych měſtach ſcheny roſtorhali a telegraſome groth roſkamali, tak ſo ſo dwaj dnjej do Petersburga njemóžesche telegraſowac̄ a czahi ſ Warszawu do Wročławia jěſdziez njemóžachu. Tola je někto ſaſo wſchitko w porjadku.

Po poſlenich powjeſczech njeje general Kannabich pamyk, ale je jenož ranjen. W Puſtuſku běchu mjeñujen ſbězkarjo nadpad na kanony, tam ſtejace, ſežniči, tola mōžachu ſo jenož polverowych wosow ſmožnic, dokelž běchu artilleriſtojo hnydom k ruci. Pſchi tutej ſkadroſci doſta general Kannabich khetro czeſku ranu.

W naſtupanju ſmiercze oberſta Koſlanowa poſjeda ſo tole. Jak ſo w Pložku w tym ryczeſ počza, ſo kcedža ſbězkarjo wotdželenje rekrutow, ſlabje wot wojakow pſchewodžane, k njepoſkuſhnoſci naſtabic̄, jehaſche Koſlanow ſa nimi. Ale jako bě jich doſzahnych, tſeli jeho něchtón ſ pistoli, druſy pak nadpanychu jeho ſe ſekerami a nožemi a ſkonzowachu jeho na žałobne waſhnie.

Bies Polakami je wěſta ſbězkarſka ſtrona, ktraž ma ſwoj potajny wubjerk, kiz wſchu móž na to načojuje, ſo by njeſter a njeſkoj w kraju ſaložil. Wón wudawa tež wſchelake ſtradzne nowiny a ſchęjuwa ſo ſylni ludži pſchecžiwo ruſkemu knježerſtwu abo pſchecžiwo ruſkemu knježerſtwu abo pſchecžiwo Polakam, kotsiž ſo jemu njeļubja, wudawa w nich tež roſkaſy a wupiſjuje dawki. Pſchi wſchém tym je pak ſpomnjenia ſbězkarſka ſtrona pſchego hiſheče jara ſlaba; pſchetož bohate ſeſjanſtvo a burjo nočedža ničo wo revoluciſi wjeđeſe, tež ſu ſamobžniſchi měſčeczenjo pſchecžiwo njej: tak ſo ſu jej jenož mjeñſchi měſčeczenjo, nižſche ſemjanſtvo a nižſchi duchowni pſchihileni. Czi pak njeſzu tajey, ſo bychu revoluciſi ſbožomne pſchecžiwo móhli, woſebje dokelž ſtudentojo ničo do njeje nježerža. Šbězkarſki wubjerk běſte mjenujen warszawſtich ſtudentow tež k wobdželenju na revoluciſi naſtabic̄ pſtal. Tucž džeržachu teho dla 17. januara ſtradžu wulku ſhromadžiſnu w jenej ſali univerſity a wu-

radžowachu, hacž dyrbja i skutkowanju sběžkarskeho wubjerku tež pſchitupiež. Jenohłózne wobšanknjenje bě pak to, so ſo to na žane waſchnje ſtač njeſmě, dokelž by najwjetſcha hļuposč byla, něko revoluci w Polskej ſapocžecž. A jako ſo studentojo jeneho ſ wubjerku prafachach, na čo ſo wón wobſebe ſepjera, wotmoſtvi tón, ſo drje wubjerk ani pjenjes ani brónje wjese nima, ſo pak je hižom tak daloko do předka ſchoł, ſo ſo wjach wróćcje nejemóže. Studentojo měnjaču na to, ſo je taſki wubjerk ſa pôlſki kraj jenož ſ njeſvožu, a džehu wſchitc ežekali a ſ tými někotrymi, kíž ſu ſo jim pſchitwali, žana prawa revolucia pſchihotowacž njeſhodži, dokež wulka wjetſhina pôlſkeho luda žadny dzěl na njeſnjebjerje.

Khežor Alexander je ſwojej gardje, ſ kotrejž mějſche paradu, ſam wojſewik, ſo je w Polskej revolucia wudhřika, a ſ temu pſchitají, ſo wón jeje dla zhlý pôlſki lud wobſoržecž nočce, ale ſo we tutych ſrudnych podawſtach ſkutkowanje ſběžkarskeje ſtrony widži, kotaž njeměr ežiniež pyta.

Ze Serbow.

S Boranę. Sańdženj tydženj namaka tudomny žiwnoſczeř Khiłan, jako na tak mjenowanej winich ſrijedža naſcheje wphy a Nowych Boranę polo planirowaſche (runaſche), něhdje kohež hľuboko w ſemi ežowjieczi ſkelet, kíž je po napohladze jara wulkemu ſylnemu eželu pſchitkuſchal.

Nak je tam tuto eželu pſchitklo, hacž we wojniſe abo předy w pôhanskich ežasach, to njebudže ſo drje ženje dacž wuſlēdžicž. Tola móžemy pſchispomnicž, ſo je tudy naisferje pohrjebniſchežo předawſtich pôhanskich Sſerbow bylo, dokelž je ſo tu hižom wjese popjelnych karancžlow namakalo.

Khiłan je te eželowe powoſtanki na tym ſamym měſeče, hdež ſu namakane, ſažo ſahrjebał, jenož něſhto hľubſcho.

S Małej Borſcze. Njedželu 25. januara pſchitidze tudomny ſchoſai Müller pſches to ſ njeſvožu, ſo jemu pſchi wutſelenju dwójna ročka róslečja a jemu wſchitke porſty leweje ruki wottorhny. Wón bu potom do budyskeje hojeſtne dowieſeny.

S Lupoje. Pſchi wulkim wičorjenju a njeſwiedrje, kotrež ſrijedu 20. januara mějachmy, je wetr Wollmane z kólnju a hródzicžku powalik; tola jich ſo ſa bjes wobſichkodženia woſta, dokelž runje w hródzi njebe.

S Pſowjow. Iako bě 20. januara wulki wetr polo naſ, ſta ſo tež, ſo bu Motheſez bróžen wot njeho powalena.

S Budyschina. Lipſta wjſcha pôſtska direkcia je w thyle dnjach wojſewika, ſo budje wot 1. februara poſt ſ Budyschina pſches Małej a Hrodk do Schoczebuſa a na wopak wſchědnie dwójnych jeſdžicž a to

ſ Budyschina w 10 hodžinach dopołnja a w 8 hodžinach 25 minutach wjecžor;

ſ Khozebuſa w 9 hodžinach dopołnja a w 9 hodžinach 25 minutach wjecžor;

W jenej wphy ſu ſběžkarjo khež ſ wojakami w nich ſpalili. Tež powieda ſo, ſo bě Pultuſk a Kutno w ruce ſběžkarjom, a jene nowiny piſaja, ſo ſu ſběžkarjo wſchitkich wojakow w Bodzathysje ſtejachych, ſabili. ſ druheje ſtrony

ſ Woſerez w 1 hodzinie 55 minutach w nocu a w 1 hodzinie 10 minutach po połoninę.

Hdy budże pust ſ Rakez do Budyschima a Woſerez jef- dżicž, to fa tydżenj podamy.

ſ Budyschima. Sañdżenu pónđelu rano w 9 hodzinach buchu wobydlerjo dreworowych wikow do stracha stajeni. Pola tyſcherskeho miſchtra Lehmanuna bę ſo firniš, koiryż warjachu, ſapaliſ a ſ połnym plomjenjom ſ wuhnjom won wudyril. Dokelž bęſche pomož hnydom pschiſka, bu woheń ſbožomnie poduſcheny, tola fu czi, liž firniš warjachu, mjenje bōle wobſkodženi.

ſ Koſhymia. Piatki 23. januara wjeczor wudyril tudy pschi ſyln. m wētru straschny woheń a wotpalichu ſo twarjenja fahrodnika Koſle Ryčerja, khěznika Handrija Ku baſcha, wolenkarja C. G. Kreczmarja, fahrodnika J. G. Bröſela, khěznika Michala Dudya fahrodnika Jana Koſle Ryčerja, twarjenja ſublerja Jana Augusta Schiepiana a buchu pak ſ džela wobſkodžene. — Woheń je, kaž ſo ſda, najſterje psches to naſtał, ſo bę Mađena Ryčerjez, ſ latarnju do komory ſchka, hdyž dželo leži a ſo to něſak ſapaliſ.

ſ Kulowza. Pónđelu 26. januara rano we 8 hodzinach wudyril w bróžniczny tudomneho, njeſaloſko Klecžkez miłyna bydlaceho, bětnarja Heubača woheń. Dokelž wētr ſ krótko twarjenia dujesche, dha woheń ſpomnjeniu miłynej njeſkodžesche, tež wětachu bětnarjowe domiske ſtejo, dokelž běchu maſiwné, ale dale nič wotpali ſo džehacž khězow. Wot tam ſlečza woheń něhdze 250 kročzel daloko na bróžen bura Níkele a ſapaliſ, tak ſo ſo tež wſchitke druhe Níkeliz twarjenja ſpalichu. Pódlia ſtejaza Małkez bróžen bę ſo tež hýzom na třeſche paſicž poczaka, plomjo bu pak wot jenego ſ Kulowa ſ rukomaj porażene a je ſo wón pschi tym khětro wopalik, psches ſwoju pomož pak najſterje wulki džel Kulowza psched ſahubjenjom ſwarnował. Pola bětnarja je ſo jene ſwinjo ſpaliko, kaž tež jena koſa.

Knies landrath ſ Götz bę tež pschitomny a je ſam jara džekat, wodu noſył a ſ dobrym ſriadowanjom dalsche po krajužowanje wóhnja ſadžewacž pytał.

ſ Smilneje, 29. januara. Kaž ſ wěſtoſcju ſklyſchachmy, je naſch l. kollator ryžerfubler ſ devrient wczera gmejnūtim přjódſtejerjam naſcheje wožadyl woſjewil, ſo je l. kandidata ſykoru ſ Maleschez ſa tudomneho nowego fararja wuſwolil.

ſ Euska, 27. januara. — Djenh dopoldnia je ſo poſledni naſchich tſioch Ruzow wotſalik. Wón bę ſo tudy w ratařskich wědomnoſczech wudospołniak a je ſwoje wotpohladañe wěſce w połnej mérje dozvilk, pschetož wón (Jurij Doppelmaier) bę jara piſny wobſedžowat wſchitkho, ſchtot ſo hdyž ſta.

Hisheje pschiſpominam, ſo je wón někotre njeđele tež we Wopſorku pschewywał, ſo by ſo w ſkotolektarſtwje woſhonjował: wón khodžesche teho dla wſchēdnie ſ knieſom Wittigom ſobu, hdyž bę něſhto ſekowacž.

ſ Ketliž. Pschi njeſwiedrje, kotrež tudy 20. januara mějachy, dyri blyſſ ſa pječ ſ minutow dwójnych do blyſkowoda naſcheje chrkwieneje wěže, tola ſjedze wón tóždy ras bjes wobſkodžowanja po nim dele a je je-nož dormik delka roſtorhał, hdyž blyſkowod do ſemje dje.

ſ Gablonza. Po wěſtym poſtajenju budże naſch nowy l. duchowny Kanig njeđelu Eſtomihī do ſwojego dostojuſtwa tudy ſwiedžensh ſapokaſann.

Hans Depla a Mots Tunku.

ſ Hans Depla. Dobra kóčka ta je tola něſhto hódná!

ſ Mots Tunka. Haj, tajka je lepſcha, dyžli ſto myſhachy paſlow.

ſ H. D. A teho dla ſo tež wóndanjo jedyn Prusſi jara na to woſeježowasche, ſo ie jemu jeho ſuſhodžinka dobru kóčku popanyła a ſareſala.

ſ M. T. To wſchak njeje pětnje. Ale hdy dha je ſo to ſtał?

ſ H. D. W hodoſnym čjažu.

ſ M. T. Ach, dha je ta ſuba ſuſhodžinka ſnadž pječeň l. hodař ſtrjebala?

ſ H. D. Hm, to móže tež bycž; pschetož ſupo- wacž budże drje rědko žanu.

Přílopk.

* Bjes tym, ſo w połnožniſkich krajach ſkoro ſa- neje ſympimaja, nowinų ejoſkých krajow jara na le- tuſchu ſympimaja ſkorža, dokelž je tam tak ſympne, kaž ſo to najſtarſhi ludžo dopomnič njeſoža.

* W ſokarnu (w italskej Schwajcarſtej) je ſo njeđelu 11. januara wulke njeſbože ſtał, pschetož po po- dnu, předy hač ſo myſhpor ſapocža, ſympy ſo chr- kwiſa třeſha do hromady, pscheraſh wjelb a wali ſo ſ tym do chrkwiſe dele, hdyž bę hýzom na 100 ludži ſhro- madžených. 38 žonow a jenego muža morwych ſ roſpa- dankow wuczahnyh; 7 druhich žonſkich je poſdžiſho na ſwoje ranjenja wumrjelo a 8 jara wobſkodžených hishe- cijn na khorym kožu leži. Jara derje bę hisheje pschi wſchitkim njeſbožu, ſo ſo to ſaſhynjenenje tak ſahe ſta, pschetož poſdžiſho budžichu ſchulſte džeczi tež w chrkwi- byke a wjele wjach ſemſherjow, liž běchu ſo wulkeho ſněha dka ſapodžili. — Wina, ejohož dla je ſo třeſha ſaſhynyla, je ta, ſo běchu koſek hýzom jara stare a czejkosz ſněha, liž bę runje naſchoł, wunjeſej njeſoža.

S p ě w y.

S u b e j .

○ móhł ja Tebi prajicj,
Kaž droha Ty mi byj,
Mykł nsemóju wjaz tajicj:
Sęh hołbit luboñy.

○ móhł ja junfrócz błyshcęj
Mi słowęczo luboñje,
Dha chył Czi ruciku kołhcej :
Wschak lubuju ja Ćze.

Chył, droha, wotpocżowacj
Na Twojej wutrobie,
A hłodke drémki drēmacj,
Sso hměšacj luboñje.

By raboſej młodna kęjewa
○ namaj, najlubſcha,
Wschak fruboba pak mréwa
A božmje prajka.

H. Hlabowski.

Iludančka.

Nasajtra
Njejszym ja,
Schłoz ja dotal běch;
Dom a dwór ja wopuschcęj,
Swoje mjeno wotbudu,
Du wot mojich wschęb.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 3.

4. Worjeh.

Cyrkwinske powięscie.

Pětrowska cyrkej: J. F. F. Rudorf, koprala w 4 kompanii 15. bataillonu leibbrigady, s Madlenu Natuschę w Budyschinje.

Michałska cyrkej: Jan Khejor, wobydler w Budyschinje, s Hanu rodz. Byżez swudewjenej Męrcjinkowej pod hrodom.

Krčeni:

Michałska cyrkej: Maria Theresia, Michała Pětšcha, Khejorja w Małszczyzach, dž. — August Pawoł, Karle Fuhrmann, wobydlerja pod hrodom, s. — Gustav Hermann, Jana Augusta Mętašcha, wobydlerja na Židowje, s. — Hana Theresia, Augusta Mazki, wobydlerja na Židowje, dž.

Zemrječi:

Dzień 14. januara: Michał Kiehla, strażnik w Nowojowje, 61 l. — 16., Hasiča rodz. Galtenez, priedy swudo-wjenza Ramschowa, njebo Jana Hendricha Mühlę, běrgarja, Khejorja a polerja, sawostajena wudowa, 80 l. 5 m. — Ottilia Amalia Lina, Hanu Amalije Wilhelminy Vorzez pod hrodom n. dž., 4 m. — 17., Jan Spahn, běrgar a tubler w Budyschinje, 80 l. 11 m. 6 d. — Hendrich Ernst Schuster, wojskli reservist, s Wulkeho Wielkowa, 26. 6 m.

Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnisca.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pschi połnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wieżor 8 h. 21 m.*; w noz̄y 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.; wieżor 6 h. 52 m.*; wieżor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschi połnjenjedo a se Žitawę a Liberzą (Reichenberg).

†) Pschi połnjenje do Žitawy.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje

24. januara. 1863.

D o w o z :	Płaćizna w pŕerézku				
	na wikach,		na bursy,		
kórcow.	wyšsza.	niz̄sza.	sředźna	najwyšsza	najniższa
Přeherza	tl. 15 —	tl. 5 —	tl. 5 10 —	tl. 5 17 —	tl. 5 15 —
Rožla	3 25 —	3 15 —	3 20 —	3 25 —	3 22 —
Ječimen	2 20 —	2 15 —	2 17 5	2 20 —	2 15 —
Worž	1 22 5	1 15 —	1 20 —	1 25 —	1 23 2
Hořč	4 20 —	— —	4 15 —	4 20 —	4 15 —
Woka	3 5 —	— —	3 —	3 5 —	3 —
Kjepík	— —	— —	— —	8 26 —	8 12 5
Zahy	6 10 —	— —	— —	— —	— —
Hejduschka	4 10 —	— —	— —	— —	— —
Bjerny	— 22 5	15 —	— 20 —	— —	— —
Kana butry	— 15 —	13 —	— 14 —	— —	— —
Kopatskomy	4 5 —	— —	4 —	— —	— —
Zent. byyna	— 20 —	— —	— 17 5 —	— —	— —

Pjenježna płaćizna.

W Lipſtu, 28. januara. 1 kouisd' or 5 toler 15 ngl. — np.; 1 połnowažazg czerwony štok abo dułat 3 tol. 5 ngl. 4 np.; wińskie bankonki 86¾.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

14 tl. 22 ngl. a 15 tl. — ngl. rěpikowy woli (njeczisczeny) 15 tl. 25 ngl.

N a w ē s t n i k.

Drjewowa aukcia

Lětusche drjewowe aukcje na lipicžanskim revěru siedziajo na hłodowachnych dnujach:

12. februara t. l. stojace hłojnowe wujitkowe a palne drjewo na pěstowanych horach a pschi nowodrěwczanskim puczu. Shromadzisna na pěstowanych horach.

26. februara t. l. stojace brěsowe a wolschowe drjewo na dubinskich haczenach a pschi wježelanskim nowym hacze. Shromadzisna na dubinskich haczenach.

Wuměnjenja budža w termii wojskewjene. Sapoczątk rano w 9 hodzinach.

W Lipicžu, 26. januara 1863. Berger.

W Szmolskowej kniharni je dostacj:
Katholicki posł. Chrómski časopis, wu-
 dawany wot towarzystwa
 S. Chrilla a Methoda w Budyschinie. — Cz. 1.
 po 12 np. Pschedaplaczienje na wsze čísla cykleho lata:
 10 nsl.

W Szmolskowej kniharni je dostacj:
Franziskus Alardus reformator oldenburgski.
 Lubemu herbskemu ludej podał K. A. Fiedler. 1 nsl.
 Bjerze ho po potrjebnosćach krajatych horje. Prédowanie
 na herbskim zprawdym krajzenju Gustav - Adolffskeho
 sjenocenstwa w Borszczach na Michała 1862 dżerzane
 wot H. Imischka, fararia w Hodzjiu. Druhi wudawok.
 1 nsl.

Starý fopor, wołojazyn

tujuje po najwyszych placisnach

J. J. Petzoldt
 w żelazolijerni a grozhadni.

Sapisz nowych hymieniow s wulckich hymieniowych
 chlamow kniesow bratrow Born w Erfurci sú pschische
 a moža so pola mje narjedziej. Tež su mi hizom
 wschelake hymienja, kiz ho sahe wuszywaja, pošlane a
 pschedawam je najtunischo.

W Budyschinje na herbskej haſy.

J. G. F. Diecks.

Rhwalobne snath a psches swoje hojaze skutko-
 wanje dopokasany **bróstshrop** je saho i
 dostacju w hrodowse haptuzyn w Budyschi.

Drzewowa aufcia.

Wutoru 3. februara budje ſo na njechronslim, wor-
 zynskim a bělohoranskim reberu chétero wulka dželba
 twierdyh dolich hromadow a stojacych loſow, woſebje
 stare a twierde drzewo, bjes kotrym ſo wjèle wojska-
 steho drzewa namaka, kaž tež liczba schcijepanych a pje-
 towych kloſtrów, na pschesadzowanje pschedawacj. Wu-
 mienjenia ſo w termii wosjewia. Hromaduseñdzenje kipzow
 w Njechroniu pola Schütz, rano ½9 hodzinow.

Na Wilej Horje, 28. januara 1863.

Wudowenz.

Aufcia palneho drzewa.

Pondzelu 9. februara, dopolnia w 9 hodzinach budja
 ſo pola rycerkubla Gomeje Ÿský nad Spremju wolschowe
 a brézowe dolne hromady na pschesadzowanje pschedawacj.

Sa jene wureſne a modotworowe chlamy (Ausschnitt-
 und Modevaarenhandlung) w Budyschinje phta ſo wu-
 czomnik, kiz je herbske rycze mózny a ma potrjebne
 schulske wědomnosće. Wscho dalsche je ſhonicz we wu-
 dawarni Serb. Nowin.

Młody człowiek, kiz chce schwarzostwo wul-
 nich, može dobre mězo dostacj pola schweskeho mischtra
 Ruczana na wilej bratrowskej haſy w Budyschinje.

Dóſka phytana.

Zenjena, młoda, strova žona najlepscheje chwalby,
 kofraž w měszku februaru přeni abo drugi kroč porodzi,
 može ſo wot podpisaneho jako dóſka pschiftajicj.

Sastupny čas je konz měra; ſda měszacznje 30 tl.
 W Biskopizach, w januaru 1863.

Dr. Heſa.

Takó najtunische ſwécjenje
 wo iſtwach, dželainjach, ſalach, hródzach atd. po-
 ruczam ja

pinafinowe lampy.

Tajke najmjeñsche (5liniojte) pschetriebaja w hodzinje
 ſa ⅔ np. ſwécjenja, wjetſe 5liniojte ſa 1 np.,
 10 liniojte ſo 1½ np. a maja jara jažne ſwětlo.
 Tež može ſo pschi mojich lampach fotogen nałozecz
 a mam je ja we wulckim wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na ſitnej haſy čz. 52.

Herrmann Rachlik, nem pmarſt
 mischt. i.

Na rycerkuble Wutočzjach ſo ſa jara dobru
 ſdu ſylah mlydy czlowiek, kiz dejenje doſpolnie roſymk,
 i pomožh schwajzarja w kruwarne phta.

Jedyn ſahon drzewa, twarske ſhtomy a klozy wo-
 pschijazy, je w Drobach pola korejmarja Zawnika ſe
 ſwobodneje ruky na pschedan.

Młody czlowiek, kiz chce kowarſtwo nauſknich,
 može w kletnom město dostacj. Wscho
 dalsche je ſhonicz pola ryhtarja tam.

Jedyn kruwjach wos, zyle dobrę a ſylah, ſteji na
 pschedan. Hdze? to je ſhonicz we wudawarni Serb.
 Nowinow.

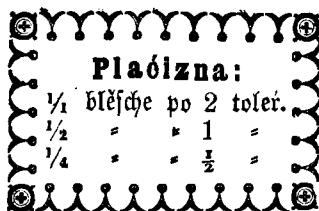
Jena pjenježna moschen, w kotrej je něſcht
 pjenjes, bu ſandženu ſobotu rano na ſchuſzej ſ
 Risschiz do Budyschina namakana a može ju tón,
 kotryž je ju ſhubik, pola dura Batka w Schipkach
 ſaſo dostacj.

Wobſtejenjow dla je hrodowſki mlyn w Dokzej
 Woſelschinje w roſborſkim wokrjeſu w pruskich Hornych
 Łužicach ſe ſwobodneje ruky na pschedan. Wscho dalsche je
 pola wobſzedzerja tam nashonicz.

Tež by ſo kmane położenie tuteho wobſzedzenſta
 tež ſa někaſtukuliz fabriku hodiilo a w ſjenocenſtwe ſ
 mlynom dobrę wuzitk dawało.

Młody czlowiek, kiz chce korbmarſtvo nauſknich,
 može pola korbjerskeho mischtra A. M. Bartuſcha na
 Židowje pod ſpodobnymi wuměnjenjemi město dostacj.

Sa jene materialowe, spirituoſowe a želſtotworowe
 chlamy phta ſo wuczomnik, kiz dyrbí herbske rycze mózny
 bęz. Wón može po bližszych jutracj pod ſpodobnymi
 wuměnjenjemi ſastupicj. Hdze? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

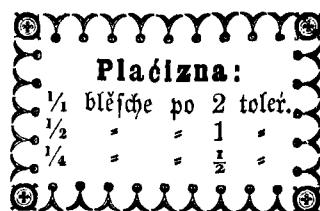

Plaćizna:

1/1	blęsche	po 2 toler.
1/2	:	1
1/4	:	½

Běly

Brost-Syrop.

Plaćizna:

1/1	blęsche	po 2 toler.
1/2	:	1
1/4	:	½

Jako běsće mje psched někotym čjašom wjsche mojeho dołholétneho čerpjenja na dybałosći hiſčje wjele wjetšeho nadparyho, hdzež ſo mi druhdy ſdashe, taž by ſo ſaduſhcz dyrbiak, ſpntach ja wjazorykrcz poruczený G. A. W. Mayerowý bróſtſyrop nałožic, a móžu něko k mojej radoſci, dokelž už jeno ſtare, ale tež nowe čerpjenje wotebiera, kóždemu, kíž ma tež tužle čerpjenie, tutón ſyrop ſ polným prawom poruczic.

W Drážďanach, 4. juliia 1861.

G. Büttner na wuhlowym torhosčezu.

W Budyschinje pschedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Linska.

Möblowy magazin Augusta Jannascha

na bohatej haſhy čjo. $\frac{7}{14}$ po 1 ſchodze ſ napſhęcę

hotela k winowej kiczi

porucza ſwoj bohaty ſkad derje a po móđze dželanh vězow, taž tež wſchelake družiny ſtolzow ſa najtunischiu plasčiſnu.

August Jannasch.

NB. Ja pſchispominam hiſčje, ſo ja ſerbſki ryczu.

K dobrociwemu wobkedažbowanju.

Czeſčenym ſſerbam w Budyschinje a wołosnoſci dawam ſ tutym najpodwoſniſho k nawiedzenju, ſo je po wulfim powjetſchenju mojich khlamow knies **Jan Schneider** dženſha jako ſobu dželmějach ſaſtupil.

S dobom wuprajam próſtu, dowérjenje, mi dotal ſpožęene, tež na mojeho aſocięja pſchenjeſz čhejz, ſ tým ſlubjenjom, ſo budze naju ſtajne prózowanje jenož na to ſložene, ſo býchmoj ſe ſprawnoſcu a dobrým dželom dowérjenje, namaj ſpožęene, ſwěru ſarunaſkoj.

W Budyschinje, 16. januara 1863.

Protza, cjaſnikar
na bohatej haſhy w Libuſchiz kheji.

Moje woſebnje dobre

Kuché droždže

móža ſo poſla mje, niz jenož k ſwiatym dnjam a róčnym čjašam, ale pſches zýle lěto wſchěnje čjerſte doſtačz.

W Budyschinje na ſerbſkej haſhy.

J. G. F. Nieckſch.

Zýle ſprawný žitny paſenz, wo prawdzie zýle čaſtih a woſebje dobreho ſlodu, doſta a pschedawa w zýlém a jenotliwym hac̄ po najmijenſchiu měrkach

W Budyschinje na ſerbſkej haſhy

J. G. F. Nieckſch.

Vino.

Wopravdožite wina
wſchitlich družinow,
iara dobre a tunje,
czertwene a běle, w
czwizach a bleſchach, khanu po 8 nſl. hac̄ 20 nſl., bleſchu po $7\frac{1}{2}$ nſl. hac̄ 1 tl., pschedawa ſ khlamow a
wuscheinuje w ſwojej winowej ſtwe, wo kotrejž prawej
bohate wophtanje najpodwoſniſho proſhy

W Budyschinje na ſerbſkej haſhy.

J. G. F. Nieckſch.

Cjížlo 49, 5, 22, 24, 27, 31, 37, 46 ſerbskich
Rowin lěta 1862 ſo we wudawařni ſažo kupuje.

Powschitkomna ażekuranza w Trieście (Assicurazioni Generali.)

Bo salonijskich postajenjach dawam h s tuthm k sianemu navjedzenju, so je

knies **J. G. Richter** w Budyschinje
agenturu našeho towarzista složil a so je ju

knies **Herrmann Danckhoff** w Budyschinje
sa Budyschin a wokolnoſć wot naš poručenju dostał.

W Lipsku 27. januara 1863.

Generalne agentstwo powschitkomneje ažekuranzы w Trieście **H. Hiersche.**

Dziwajo na prjodkstejace poručam h o horebranju saweszenjow a hym o wudželenju wukasowanjow
zad hotowy.

W Budyschinje 28. januara 1863.

Herrmann Danckhoff,

distriftny agent.

!! Redžbu !!

Zara rjana a kmana sykanje reſaza maschina,
kiž so woſebje sa wjetſich kublerjow hodži, je
polu knjesa kublerja Förstarja na lawſkej haſy
na pschedanju wustajenja a može so tam djenja 31.
januara a pschichodnu ſoboru wohhladowacj.

J. A. Frenzel

o Mały Debisz.

Wucžomnik pytanj.

Młody czlowiek wot sprawnych starszych, kotryž
ma potriebne ſchulſke wědomnoſće, so sa jene wonkowske
materialwiorowe kſlamy k jutram abo tež prjedy jato
wucžomnik pyta.

Wſho dalshe je ſhonicz pola pschekupza **A. B.**
Pannacha w Budyschinje.

Schijaza maschina.

Zena jara derje, ſpěchnie a hjes wulſkeje harh džel-
aza, woſebje sa ſchewzow, krawzow, tóžkarjow
a moſchuerjow kmana ſchijaza maschina, se ſklawneje-
fabriki Ed. Fuchemanna, je mi na pschedanju pschepo-
data a je wſho dalshe pola mje nashonici, hžez je ta
maschina wustajena.

Ed. Popp, krawſki mischte
na ſnuteſkej lawſkej haſy.

 Mały běly na žolc̄ pudelk, s pschirēsanymaj
wüſchomaj a s taſkej wopuschu, „ſchypſ“ mieno-
wanh, žonſkeho robu, je 27. januara bliſko Kapliz mlyna
na Židowje wuběžal. Tón, totremuž je so pschirēdal,
chyl jeho sa ſarunanie wſchęd wudawkov č. 206 na
Delnym Židowje wotedacj.

Držewowa aukcia.

Bližſhu póndželu, 2. februara, budža so wſchelake
dolhe hromady, kaž tež někotre hromady gratoweho drje-
wa na pschedadžowanje pschedawacj. — Hromaduſenđenje
je w Mjeriwz korcjmje pola Małej Subriezki.

Jan Mjerwa w Huczinje,
förminda.

Sſerbske lutherſke knihowne towarzisto.

Dokelž je tež drugi načak Bibliſkeho pucžnika tu
roſpschedath a ſebi jón tola hſchče do wſchelakich stro-
nom žadaja, dha proſchu, jeli so wot neho njeſtje njeſtje
exemplarow neropſched thch leži, wo pschedzelnive kſhat-
niwe pschipoſlanje thch ſamych k knjeſej pschedupzej Sto-
ſchej na ſnuteſkej lawſkej haſy w Budyschinje.

H. Jmisch.

Slub naju džowki **I dy** z knjezom fararjom
Juliusom Ryćerjom w Delnym Wujezdze
dowolamoj ſebi nojpodwoſniſo wozjewić.

Cyrkwinski wuceř **Garbar** a mandželska.
W Minakale, 26. januara 1863.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać. płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štvortlétna, předpla-
ta pola wudawarja 66 np
a na kral. saks. pósce
7½ nsl.

W opřijeće. Swětne podawki. — Do starožitneho musea M. S. — Ze Serbow: S Wjeleczina. S Kływacjiz. S Horneho Wujezda. S Budyschina. S Huški. Se Semiz. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přílopok. — Spewy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskoslezynske železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płaciezna. — Spiritus płacieše Barljjine. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Sa wóhnjopólizajského kommisjara w 10. distriktu je kubler Pětr Rječka w Hnachzech postajený. — W Draždjanach je so 4. februara koprošla Richter wot 11. batailona w hajku blisko nowoměsječanského kerchowa satelit. — W Pomšenje su so 24. januara domske khežkarja Falknera wotpališi. Wohuň bě wot Falkneroweho bratra s ujepšteczelstwa a wjerczenja satkoženy. — W Budyschinje je kommisjonski radicel Schurig, sekretar pſchi appellacionskim žudze, wunrieč. — Na lipskodraždjaniskej železnicy je w noch 1. februara schafnat Gsusčko s wosa panýk a so rasnyk. — W Niederfrohnje pola Chemnitza je so 29. februara Winklerez kublo wotpališi. Spalile su so wschilke mobilije, žně, kaž tež 3 konje a 3 hwinje. Wotrocž Illner, kij běsche do konjemza běžał, so by konje pkomjenjam wutorhnyk, je so pſchi tym spalik a wumjeniat Winkler je so straschnje wopolil.

Pruſy. Prěnja komora pruskeho ſejma je tež wobſankuňka, adresu na krala wurdzicj. S jeje načeſta je widzecj, so je prěnja komora se skutkowanjom ministerstwa chle spokojna a so na stronje kraloweje mocu steji. — Adreſa, kotruž je druha komora wurdzika a w kotrecž so jara ſylnje na ministrow wobęžjuje, mějeshče so po prawym pſches deputaci, se ſapóſklanžow druheje komory wobſtejaci, kralej pſchepodacj. Ale kral je druhej komorje wosjewiš, so dyrbi so jemu ta adreſa bje s deputacije poflacz. To je so ſtalo a wotčakuje so někto, kafe wotmolwjenje wón druhej komorje na jeje adresu pofczele. — Kral je jeneho generała do Petersburga a druhého do Warſawy poflázal a ſda so, so je so to pôlskich naležnosćow dla ſtalo. — Ministerſtvo je porucziko, so maja so pruske mjesy w Posnanskiej, naranshcej a salhadtnej Pruskej wot wójſka wobhadzicj, dokelž so tam w ſuſodnej Pôlskej tež ſběžlarske črjódy počasuju. Tute su

mjenujich železnizu, kij s Petersburga do Kralowza a dale do Barlina wjedze, bliſto ruſkeho městaſhka Wirballena ſkazyli, tak so je někto wſchō ſtowitzanje a pućzowanje do Petersburga po tutej železnich ſastajene. A dotelž ſu ſběžlarjo tež někotre moſih ſpalili, po koſtrichž železniza s Warſawah do Wina wjedzaja, dže, dha ma tež tam se wſchēm jěſdzenjom po njej kónz. Vohkomóžno je, so směje so na warſawskowrótſrawské železnich tež bôrsh tak a by na tajte waſchijnje tež jěſdzenje na tutej železnich ſastako. A dotelž ſu wſchēte teho tež wſchē telegrafiske linije ſkazene, dha může khlislu tracj, předy haž budze ruſke kniežerſtwo žane powjesće do naſchich krajow ſkacz móž. Bezeichka telegrafiska linia njeje hiſheje ſkazena, mjenujich ta, kotraž pſches pokonjšu Ružovsku do Wina wjedze. — Wrótſlawſke nowiny piſaja, so maja pôlscy ſběžkarjo někto ſjoch wodžerjow a ſu to w augustowskej gubernii oberſt Leukjewicz (prjedy Garibaldijowý adjutant), we warſawské gubernii hrabja Thichljenicj a w lubelskej gubernii wěsty Frankowski. Tutón Frankowski je ſwak warſawského pjenježnika Epsteina, direktarja železnich, kij do Wrótſlawja a teje, kij do Wina wjedze. Młody Epstein, kotrehož ſu Ružovo ſadžili, je pak na ſpomnjenymaj železnizomaj jara wjele brónje ſ wulkaja ſtradžu do Pôlskeje wobſtaral a je so jemu to dolič egaſ derje radžilo, dotelž ſastojnicu na wobémaj ſpomnjenymaj železnizomaj so njejšu swajzli, pſchecživo ſynej direktora někaf ſtukowacj.

Kral Wysełek je ſa wſchilke ſchtyri armeekorpsy, kij w pôuſkých, ſ Pôlskej mjeſowachch, krajinach ſteja, generała Werdera ſa wychého roſkaſowarja pomjenoval. Wſchilke reſervy ſpomnjenych wôjskowych wotdželenjow ſu hžom ſ ſwojim regimentam powołane, a ſda so po tajſim, so je pôlska revolucia wažnicha, haž ſo ſ wopredka ſdashe. — Pruscy Polacy ſu so haž dotal ſ měrom ſadžereli. — Ministerſtvo je pſchedawjanje brónje a pôlvera do Pôlskeje ſakasało.

Rakušy. Se Lwowa (Lemberg) w Galicji pišaja, so je ho wot tam něhdje 100 młodych ludzi, najbóle rjemiejskim, na pucz do pólskeho kralestwa podalo, so bych u ho tam na revoluci i wobdzeli. Ale něhdje 40 tich žamych su sało domojs pshiwiesli a tež někotre wosy, na kotrychž so wschelska broni namakaše. — Na czěstym sejmie je sapošlanc Palazki namjet stajík, so by ho porjad porjedzik, po kotrymž so sapošlanci w kraju wuswoleja. W czěstym kralestwie je mieniujich dwé třecinie Čechow a jenož jena třecina Němcow, ministery je pał we wólbym porjedze tu węz tak swjerczało, so maja Němcy wiele wiaz saňszlancow wuswolici, dzhli Čechojo, tak so tuzi, hacž runje je české wobydlerstwo w kraju wjetysche, tola na sejmie w mjenischinje wostanu. — W delnorauskim sejmie su sapošlanci tón namjet stajili, so by w Rakuškej pshichodnie tak mienowanym sianym a ertnym pshihahanskij sud był. — Khejor chce ho wołoko jutrow do Dalmacie podacj.

Italia. S kupy Kaprych pišaja, so je Garibaldi 16. januara pření króz swoje khore kojo wopuszczyci móh a so pshed swojim domom pshichadżował.

Franzowſka. Powiesci, so je general Forey se swojim wójskom mexikanski město Pueblu dobyle, je pshichwatana; pshetož po nowijskich powiesciach steji w Puebli něhdje 20,000 Mexikanskich a Franzowſojo maja hischeze wjac hacz 10 mil marschirowac, předy hacz pshed tuto město pshiuđu.

Gričiſka Schtó budze skončnje s grichiskim kralom, to je někto cyle njewěste, wožebje dokelž su Gričojo wossewili, so na žane waschnje žaneho němiskeho wjercha sa krala měz nochcęda.

Ruſowſka. Konz sanđzeneho tydzenja pišachu nowiny se wschich stronow, so pólska revolucia doslo tracz njemóže, dokelž žadny pshipad w ludu žamym njenamaka. Ale we tym su ho wone smolile, pshetož po nowijskich powiesciach spomnjenia revolucia po wschitskich pólskich krajach sylnie pshibiera a jenož we Warszawje hischeze mér a pekoj knieži. — My chcemy w śledowachym najwaznijsze powiescié sbudżelicz.

Sběžkarjo, kotsiž hacz dotal w mjenischich abo wjetischich črjódach wołoko czahachu, su někto wjskich dostali, kiz su jich s hromadami wot 500 hacz 2000 muži sjenocjili a jich we wojerjskim waschnju rosvruchuju. Woni so we wulstich lěžach pshed russim wójskom derje doſez wulhowaja a budža tam, ieli hórscha syma njeſchindze, hacz sastupjenju nalečza derje doſez wutracz móz, wosiebnje doielž jim wschitkón wołokny kraj lubjerad chrobu dawa.

Zamnu ſrijedu su sběžkarjo na warszawskiej želniczej kruch roſtorhal. Woni běchu mieniujich shonili,

so s czahom wotdzelenje wojakow pshijedze, a teho dla wotstroniku bliſko Radomſka w lěžu ždly kruch schenow. Takto tam czah w noč pshijedze, powalishu so s wjeticha wschitke wosy a wjele wojakow bu pshes to saražených abo wobſkodžených. — W Sandoměrſkej, hdez je tójskto zolorowych fabrikow, su ho tamni dželaczerjo s wjeticha s sběžkarjam pshimodalni a tu a tam poczinaja jim tež burja pshipadowacj.

So bjes sběžkarjemi hizom wěstn wojerski porjad knieži, to je se wschelskich snamenjow widzecj. Pshetož hdy bych u woni jenož pshid žamym rekrutirowanjom czekali, dha bych u jenož trjebali do Pruskeje abo Rakuškeje pshestupicj. Ale woni to njeczinja, hacž runje su hizom někotry króz na žamych rakufich a pruskich mjesach byli, ale su pěknje w Polskej wostali a tam porjadnje dale czahnyli. S teho móže jedyn žudzicj, so dyrbja swojich wjskich móz, kotsiž jich po wěstnym planu wodža, tak so je pshes to revolucia po cykym kraju do wěsteho porjadka pshichela.

S pólskeho kralestwa je ho wondanjo tež dželba sběžkarjow do tak mienowanych litawskich krajow podala, so by tam revoluciu faktóza a sda ho, so je ho jej to někak radžiko; pshetož tamniſche tsi gubernije, mieniujich kowniſka, grodenſka a wołyńska, su tež do woblezenoscje date. Tež pišaja někotre nowiny, so su tam sběžkarjo bliſko Brzeskej litewskiego a njedaloto Bjalej podolskej s russimi wojakimi byli, ale potom do lěžow czekacj dyrbjeli.

Se Lwowa pišaja, so je pola Olezhza we Woskyskej bitwa była, kotaž je s schodze Rusow wupanhka a petersburgske nowiny wosjewskia, so su na želeſnich dale Wilna někto w noč wjac hnejsdži. S teho je widzecj, so je revolucia w tamniſkich krajinach tež někaku móz dobyka.

Se Schlesynskeje pišaja, so su sběžkarjo pólske wokrejne město Oktusich wobhadžili a steji jich tam nědje 2000 muži; tež powjeda so, so je bjes Kielzami a Radomjom na 6000 sběžkarjow shromadžených. Deli tam s bitwe pshindze, dha móže lohko być, so budža do Pruskeje czekacj. Duž su pruske mjesy w Schlesynskej w tydzie dniach wot pruskeho wójska wobhadżene. Hemak powjeda so, so sběžkarjo tež bliſko Modrejowa a Sosnowicow steja, schtož stej městasich njedaloto Myšlowic w Hornej Schlesynskej. W Oktusichu su sběžkarjo na to waschnje wulki dobytk sczinili, dokelž su tam hamory a želeſolijernje a woni dawaja ſebi tam teho dla někto wjele brónje dželacj. Tež powjeda so, so najwjetše wotdzelenje sběžkarjow pola Čeſtostowa steji, tak so by jich najwoszebnischa móz bliſko rakufich a hornoschlesynsko-pruskich mjesow shromadžena byla.

Ruske wójsko je ho w tu khwilu se wjow a s mjenischich městow szahnyko; tež powjeda so, so je

Warszawa koko wokoł wot russkich wojskow wobdata, tak so nictón do njeje nutz ani s njeje won nijemóże.

Czahi na żelaznych, s Warszawoy do Wrbitslawja (Breslau) wiedzacej, pak pschijsedu, pak nijepsijsedu; pschetoż druhdy so trzechi, so sbežkarjo tu a tam něshto schénow wottorhaja. Wutoru je czah drje do Wrbitslawja pschijsel, ale njeje żane póstskie węch żobu pschijsel, dokelž běchu je sbežkarjo wsali. Puczowarjo nětko s cyka żani wjac hób u nijepsijsedu.

Bjes Polakami je, kaž je so w poślenim czasu pokasako, bylna strona, kotaż na to skutkuje, so by so russki wulkotnjas Konstantin sa pôłskiego kraja wuwokał. Pscheciwo temu su pak pôłscy czêslanch abo emigrantojo, kiz běchu hacj dotal s wjetsha w Franzowſej, Sennjelskej, a t. d. živi. Pôłskemu ludzi žamemu pak so tale myšliczka jara lubi, a refrutojo, jako dyrbjaču wóndanjo k wojerstwu pschijsahacj, chychu s mozu Konstantinej pschijsahacj, a mějachu wjèle nish, prjedy hacj ich pschewwědczichu, so so to nijehodzi. Hewak bě so wóndanjo wjèle ludzi we Warszawje psched hrodom, hdzej wulkotnjas Konstantin bydli, shromadziko a wotachu spochi: Sława Konstantinej, pôłskemu kraju!

Warszawscy studentojo su s wjetsha hiszceje pschi swojich studiach wostali. Ale dokelž su so w nowischem czasu tola někotſi s Warszawoy prjecz podali, dha je wyschnosć wosjewika, so żadyn student wjac Warszawu wopuſtcić nijekmje. Schtóż to szini, tón budże se studentskich sapikow wumasaun a njebudże potom dale studowacj móz. (Tajfa fakaſnja budże mało pomhacj, jeli chedza so studentojo wo prawdze na revolucji wobdzelicz; pschetoż hdzej so revolucia radzi, dha jim ich wobdzelenje nicžo nijesködži; hdzej pak so njeradzi, dha je lohko möjno, so jim Ružojo universitu ſanknu. Maisterje studentojo żaneho dowrjenja do revolucije nijmaja a teho dla so na njei njevodbzela.)

Amerika. Unionski general Burnſida, kiz je psched někotrym czahom pola Fredericksburga bitwu ſhubit, dawa ſebi nětko wulku prózu, so by ju s někajkim dobyczom ſarunał a je ſwojim wojskam k nawjedzenju dał, so ſkoro ſažo na separatistow poczahnu. — General Grant je Memphis wopuſcził, so by so s nowa na Vicksburg wobrocził a jón separatistam wotdobycz pytał. — Psches to, so maja w Americh nětko wjèle ſzneha a tři wulke powodzenia, je tam wjeho wójnuwjeđenje jara ſadžewane. — Něhdze 60,000 unionistow ezechne do kraja „Nord-Karolina“ so by jón dobyli a su twjerdzisnu Gaſwell woblehyli.

S Mexikanſteje piſaja, so Franzowſojo něhdze 10 mil wot Pueblo ſteja a so su Mexikanſy tuto město bylnje wobhadzili. Tež powiedaja nowiny, so bjes Pueblo a hotoñym městom Mexikom wulke mexikanſke, něhdze 17,000 muži bylné, wójsko ſteji.

Do starožitneho musea M. S.

su dale darili a., l. farař Jenč w Palowje 6 rukopisow ſaženjbných Šerbow; b., l. rentamtman ſpreuſteř w Wulkim Hajnu 1 starý mjeđzowy ſerp s pořanskeho czaza (namakaný s mnohem podobnej brónju a nadobu pola Wulkeho Hajna) a 2 brakteat wot miſchonſkeho markhrabje Ditricha podcziszczoneho s létom 1197—1221; c., l. wuczeř Melda we W. Dajinje 1 hornycz, namakaný bjes člowjezimi nopami a koſezemi pod starym klöſchtrrom w Lubiju 2. januara 1863; 1 nož a 1 woloſowý kamien (kotryž pak do maczneje ſbírki naturalior wotedachmy,) namakaný pod baſaltſkimi ſlopkami na Bubniku (malej Landskrönje) pola Wulkeho Dajina w naszyme 1862.

Sa wsche tele dary praji so najluboſniſhi džak ſ. Wjela, doňhowat.

Ze Serbow.

S Wjelcina. Tudy wudhri ſandženu njeđelu w potuech wohén a ſpalichu so domiske khězkarja Hoblanda, khězkarja a tkalza Handrija Herolda, kaž tež Frisez herbow, ſahrodnika Henčki a hewak hiszceje hródž a bróžen kamarja a korejmara Hantufcha. Kac je wohén wuschoł, njeje ſnate.

S Khwaczic. Pschi njejedzie, kotrež tež tudy 20. januara mějachmy, je wulki wetr jenu brunizo wułnju, Handrijej Nowakej et Co. ſtuſhazu, powaſlik.

S Horneho Wujeda. Jako ſandženy pjet ſudomny ſubleř Wolf do ſwojich kerkow pschiūdže, ſdashe so jemu, jako by tam na jenym ſchomje člowjez był. Wón jemu teho dla kafashe, so by dele leſl, ale dokelž so tón njehibashe, dha wón bliże pschiukroci a wuhlada k ſwojemu poſtrženju, so je to wobwěchenz, kiz něhdze 8 ſohoz wot ſemje morvych na tym ſchomje wiſzy. Besche pak to, kaž so poſdžiſho wupofasa, wěſty Hentschel s Bóſchiz pola Nejewacziela. Tutón bě so pječa do Ramjenjowa podał, hdzej bě prjedy ſkužil a so s jenej holčku ſhubil, a bě tam ſchol, so by wjeho dalsche ſjeje naem wotryčał a so s njej wóženil. Teje nan bě prajík, so dce jemu drje ſwoju džonku ſa žonu a k temu 100 tl. dacj, jeli jemu jeho macz khězku wotſtupi. Macz nawoženje besche pak to ſapowiedzika a jako bě to ſpomnjeny Hentschel nanej ſwojeje njejewesth wosjewik, njebe tón wo tej węch nicžo wjac wjedzecj chyc a tón wbohi člowjez bě teho dla potom na dompučzu we Wolfez kerkaſh na jedyn ſchom ſaleſl a so wobwěznyk.

Kubleř Wolf ma po prawym na ſwojich ležomnoſejach dživne njeſbože. Tak je so jemu psched ně-

lotnym časom jedyn wotrocž wobwiesny, jena ślužomna dżonka je so tepič a někto je saho jeneho wobwieschenja w swojich lefkach nadeschol.

S Budyschina. Pjatki tydženja su nam někotre džeczi kęzjejate fijałki pschiniejske, kotrež běchu tón hamy džen na jenym tudomnym brjožku wuschejipnyke.

S Huski. Sańdzenu njedzelu rano namakachu tudomneho dželacjerja Jana Dieknera njedaloko Wulkeho Žičzenja morweho lězo. Boža rucička bě jeho sajaka.

Se Semiz. Czaj, kotrýž sańdzenu hrjedu w noch s Dražđan do Budyschina jědžesche, je na železnich bjes Biskopizami a Semizami na to waschnje k njebožu pschischoł, so maschina s kolise wujědze. Kaf je so to stalo, njeje snate. Wjedzeř maschine bu pschi tym sařazeny. Wón rěka Marzen a sawostaji wudowu a 8 džeczi Nekotsi puczowarjo buchu lohko ranjeni, druhý pak wostachu bje-wscheho wobškodženja.

Hans Depla a Mots Tunku.

Mots Tunka. Ale, schto móže tola taſkile čaſnik hary načinicz!

Hans Depla. Schto dha pak je bylo?

M. T. Hlaj, to maja czi w jenej wžy čaſnik abo seger, kiz je jara dodjeržał a jemu teho dla „stare czrjewo“ rekaja. Wón hízom dawno hubjenje doscž dže, ale ludžo móžachu so tola někaf sa nim skožowacž, — wot někotreho čaſha hem pak s cyka wjac „njeſčmyra“. S tcho je pschischoł, so mužojo, hdyz su na piwo wuschli, žakoſnje poſdje domoj pschikhadžea, dokelž nje-wjedža, kaf je na čaſhu.

H. D. Jenož so to žony czerpja?!

M. T. To džé ie. Te nocheinža to dale czerpiež a dokelž mužojo wſcho na čaſnik storkaja, dha čechchu so do njeho dacž.

H. D. To njeby nicžo pomhako. Najlepje budže, hdyz s Wojerez abo s Khroſcijz čaſnikar̄ pschindže a to „stare czrjewo“ porjedži.

Přilopk.

* **W** jenej wžy wuhsada wóndanjo jedyn kubler, so we wěstym času wjeli jeho snathch w žarowanské dráſce do dwora dže. Iako bě so prashecz dał, čzoho dla su pschischi, wotmowlivu woni: „na kublerowu poħrjeb!“ na čož jim wón strový a czerstwy napšheczivo stupi, schtož jich wſchitkach njemalo swjeſheli. Iedyn njeródný poħonež, sotrehož bě wón wotehnáč, běſhe wokolo khodzik a ludži na pscherwodženje prožyk, pschi tym pak tež jich wo pjenesy wujebal.

* **W** Bedrettu, kotrýž wjes je wóndanjo śně-

howa lawina saſypnyka, su hacž dotal 24 cžekow se śněha wuhrjevali.

* **W** jenym měſeče w Khrowatskej njebjerjesche so jedyn pschekupski pomoznik doscž na ledžbu, jako wjetor polver pschedawaſche. Polver so někaf sapali, tak so kęža rosleža a pschekupského a jenu ślužomnu džonku sarasy.

* **W** Toskanſkej (w Italii) su psches tacze njemóžne wulkeho śněha, kiz je tam psched někotrym časom panýk, jara wulke wody nastale a njewurjeſknemu wulku ſchodu načinile.

* **W** Mailandſkej je jena śněhowa lawina wjes Brodo saſypnyka a bu 80 cžlowiekow wot njeje pschikrytých.

* **W** Brüſelu je wulki wětr 20. januara wjeli kęžow wotkrył a dele lětace cyhle su někotryh cžlowiekow sarasy.

* Na kرا to w ſkim dwórnischem mějeſche kowarski Struſik s porjedzenjom jeneje lokomotivu cžinicž a dyti pschi tim podlaſtejaceho ſankatskeho pomoznika Krasinskeho s hamoram, 25 puntow cžekim, s njedohladanja na hlowu. Krasinski dyrbjescze boryš wumrječ.

* **W** krajinje Belluno je jena śněhowa lawina 11. januara džewječi ludži saſypnyka.

S p ě w y.

S a f t a n i e ž k o.

K módrinje jaſnej
K hneſbijnje kražnej
Wóćko něk poſběhuj;
Djak daj wutrobny,
Bohu, woporný,
Jemu so dowerui.

Wſchak wſchitke džělo
By ſwoj konz měto,
Spinkaj wſchak janibjelko.
Njech ſrudne čaſhy
Wot Lebje ſaſhy
Su wſchitke daloko.

Jandželk njech bližſchī,
K Lebi so nizi,
So by Ēze ſchitowaſ;
Róžicžku mlódnu
Hancjicžku ródnu
K ſpinkanju kolebaſ.

Wón tež Ēgi, Hanla,
Wočzy njech ſanka
S najzunſchim drěmanjom,
Nožy so minyč,
Horju tež ſhimyč,
Stanycž pak s wježelom!

H. Hladowetz.

Hudančka.

6.
Kaž torm pým ja twarjena,
We mni jenož jena itva
Je wot horfa do delta.
Ja man dołhe wołnijesčka,
Kiž ho tehdom sažwěcja,
Hdyž je luta točka cžma.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 5.

5. Niewiesta.

Cyrk winske powjesče.

Werowanie:

Michańska cyrk: R. A. E. Pejzold, murjer w Budyschinje, ſ Therese Franziſku Waltherem ſ Wulkeho Wielkowa. — Handrij Szwora, khežkar w Hrubocžizach, ſ Madlenu Holanek ſ Dobrusche.

Krčení:

Michańska cyrk: Amalia Fannh, Korle Augusta Penny, stateho wuczerja na Szokolce, dž. — Jan Ernst, Michała Wołczerja, žitwoſczerja w Małym Wielkowie, ſ. — Jan Jurij, Jana Ramscha, kublerja na Židowje, ſ. — Jan Bohuwer, Jana Augusta Kschizanta, wobydlerja na Židowje, ſ. — Jan Ernst, Jana Schönfelda, žitwoſczerja we Wulkim Wielkowie, ſ. — Marja Helena, Jurja Petšcha, khežkerja na Židowje, dž. — Marja, Haný Schlechterejz w Chęzach n. dž.

Zemrječí:

Djet 16. januara: Jan Paweł, Jana Bandý, fouriera w Budyschinje, ſ. 1 m. — 21., Jan Bohuwer Scholta, wobydleč a piwarz ſe Židowa, 57l. — 24., Jan Bohuwer Chy, wobydleč na Židowje, 74 l. 10m. — 24., Michał Weisert, khežkar w Mniszczonzu, 67l. — 25., Madlena rodž. Jeschke, njebo Jakuba Schpitanka, murjerja w Budyschinje, wudowa, 82 l 10. — Michał Domašch Wels, kubler, rychtač a gmejnski prjódkstejer w Hrubocžizach a khežkar pschi budyskej podjanskej cyrkwi, 64l.

Čabi saksko šlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.; pſčipolnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wieżor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.*; wieżor 6 h. 52 m.*; wieżor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſčisančenje do a ſe Źitawy a Liberza (Reichenberg).
† Pſčisančenje do Źitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 5. februara. 1 Louisd'or 5 tosar 15 nſl. — nſl.; 1 połnowažazh czerwony ſloty abo dukat 3 tol. 5 nſl. 6 nſl.; winske bankowki 87%.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje 31. januara. 1863.

Dowoz: 6114 kóreow.	Płaćizna w přerězku na wikač,						na bursy,					
	wyšsa.			nižsa.			sředzna			najwyšsa		
	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Pſčeniza	5	15	—	5	—	—	5	10	—	5	15	—
Rožka	3	25	—	3	15	—	3	20	—	3	25	—
Seczmen	2	20	—	2	10	—	2	15	—	2	20	—
Wowž	1	22	5	1	15	—	1	20	—	1	22	5
Gróch	4	20	—	—	—	—	4	15	—	4	20	—
Woka	3	5	—	—	—	—	3	—	—	3	5	3 2 5
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	26	—
Jahy	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	22	5	—	15	—	—	20	—	—	—	—
Kana butry	—	16	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—
Kopasłomy	4	5	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	—	20	—	—	—	—	17	5	—	—	—	—

Spiritus płaćeše węera w Barlinje

14 tl. 10 nſl. a 14 tl. 20 nſl.
répiłowý wolič (njezicſczeny) 15 tl. 25 nſl.
(Cžicſczeny, kaž ho w Budyschinje pſchedawā, je
ſtajnje něhdje $1\frac{1}{4}$ tl. drožſchi.)

Nawěſtnik.

Drjewowa aukcia

Lětusche drjewowe aukcije na lipicžanskim revěru
měja ſo na ſlědowachch dňach:

12. februara t. I. ſtejace kħojnowe wužitkowe a
palne drjewo na pěškowych horach a pschi no-
wodrěwčanskim pucžu. Shromadžsna na pě-
škowych horach.

26. februara t. I. ſtejace brěſowe a wolschowe
drjewo na dubinskich haczenjach a pschi wjeze-
lanckim nowym hacže. Shromadžsna na dubin-
skich haczenjach.

Wuměnjenja budža w termii wosjewjene. Sapocžatt
rano w 9 hodzinach.

W Lipicžu, 26. januara 1863. Berger.

Žedyn pſchedeschčnik (Regenschirm) ſ módrym dnom
a čerwientym róžemi, ſe žoltej rynku a žolitym končkem,
ale bjes pſchimadla, je ſo ſandženu ſobotu ſhubil. Spraw-
ny namakat chył jón ſa pſchihodne myto we wudawā-
ni ſerb. Nowin wotedacj.

Sapižh nowych ſymjeniow ſ wulkich ſymjeniowych
ſklamow kniesow bratrow Born w Erfurci ſu pſchisly
a moža ſo pola mje nawiedzic̄. Tež ſu mi hižom
wſchelake ſymjenja, kiž ho ſahe wužywaja, poſklane a
pſchedawam je najtunichó.

W Budyschinje na ſerbſkej haſh.
J. G. F. Niecksch.

Möblowh magazin Augusta Jannascha

na bohaty hshy czo. $\frac{7}{14}$ po 1 shodze s napschecza

hotela k winowej kiczi

porucza swoj bohaty sklad verje a po mohde dzekanich wezow, kaž tež wschelake družiny stolzow sa najtunischnu pločju.

August Jannasch.

NB. Ja pschispominam hishcze, so ja herbstli rhežu.

W o s j e w j e n j e .

Dokelž hshy mot latuscheho lata wotdzerzenje hishcze tsoch nowych skótnych wiłow w tudomnym měsče wysche tych hizom wobstejachch wobsantnyli, s kotrychž maja so kózdy króz prénje hrjedu po nježeli Okuli, druhe pónđelu psched s wiatkami a tsecje pónđelu po lubijski m oktobersskim hermanku wotdzerzecz, dha to s tutym woslewjam, pscheproschujemy k wopytanju tuthch nowych skótnych wiłow a pschispominamy, so budža po takim s tuthch w latuschim leeže

prénje dzen 11. märza 1863,

druhe dzen 18. meje 1863 a

tsecje dzen 19. oktobra 1863

pod sběhjenjom dotal płaczoneho stejischoweho pienjesa wotdzerzane.

We Wosporku, 29. januara 1863.

Měschcjancka rada tam.

Wittig.

Aukcia palneho drjewa.

Pónđelu 9. februara, dopolnja w 9 hodzinach budža so pola rycerkubla Noweje Hshy nad Sprewju wolschowe a bréšowe dolhe hromady na pschedadzowanje pschedawacj.

Wobstejenjow dla je hradowski mlyn w Dolnej Wołeschnicy w rosborskim wokrjezu w pruskich Hornych Luzzjach se psobodneje rufi na pschedau. Wscho dalsche je pola wobshedzerja tam nashonicz.

Tež by so kmane položenie tuteho wobshedzenista tež sa někafuzkuliž fabriku hodžilo a w sjenoczenistwie s mlynom dobrž wujitk dawalo.

Młody čłowiek, kij chee korbmacherskwo nauknicz, može pola korbierskho mischtra A. M. Bartusch a na Zidowje pod spodobnymi wuměnjenjemi město dostacj

Sa jene materialowe, spirituosowe a železotworowe chlamb pyta so wuzomnik, kij dyrbí herbskeje rheže možnay hshy. Won može po bližszych jutrah pod spodobnymi wuměnjenjemi sastupicj. Hrde? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Młody čłowiek, kij chee schewzowstwo wuknycz, može dobre mějo dostacj pola schweskoho mischtra Nučzana na wulkej bratrowskej hshy w Budyschinje.

!! Redžbu !!

Jara rjana a kmania sykanje rēsaza maschina, kij so wobebje sa wjetshich kublerjow hodži, je pola kniesa kublerja Förstarja na lawskiej hshy na pschedau wustajena a može so tam dzenža jako žobou 7. februara wobhladowacj.

J. A. Frenzel
s Mały Dębę.

Jako najtunische swěcjenje wo istwach, dzělaniach, salach, hróžach atd. poruczam ja

pinafinowe lampy.

Tajke najmniejsze (5liniojte) pschetrjebaja w hodžinje sa $\frac{2}{3}$ np. swěcjenja, wjetše 5liniojte sa 1 np., 10 liniojte so $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jažne swěcio. Tež može so pschi mojich lampach fotogen naložecj a mam je ja we wulkim wubjerku na pschedau.

W Budyschinje na žitnej hshy czo. 52.

Herrmann Rachlitz, klempnarst mischt.

Powschitfomna a ſekurauza w Trieſcje.

(Asſecurazioni Generali.)

Po ſliczbowanju, ſa lēto 1861 runje wudathym, poſtaže ſo ſaſy pſchisporjenje ſaruczaceho fondsa towarſtwa na ſummu wot

20 millionow ſchēznakow

ſalo: ſakkadny kapital	:	ſchēznakow 4,200,000.
kapitaliſtowane reſervy	:	1,800,000.
mobilne reſervy	:	7,600,000.
lētne prämije a kapitalowa daň	:	6,400,000.

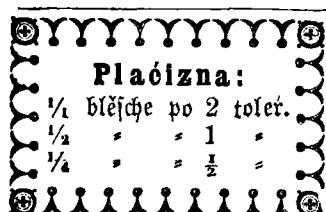
Pſchi prämiovyh dokhodach wot 5 millionow 357 tyžaz 667 ſchēznakow a 78 kr. bu w lēcje 1861 na 12,189 ſchekodowanjow wulcyschna ſumma wot 4 millionow 158 tyžaz 131 ſchēznakow a 67 kr. ſarunaria wuplaćena, taž cziszczeny ſapisk ſchekodow wupokaže a poda to ſaſo pſchisporjenje ſchekodowanſkeje ſumimy wo 352, 944 ſchēznakow a 32 kr. w pſchirunaju k lētu 1860.

Powschitfomna a ſekurauza ſawęſcjuje

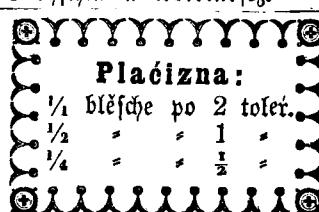
- twory, moplilie, žnieniſke ſkłady a wſcho hibite wobſedzeñſtwo,
- kubla na puczach pſche transportnu ſchekodu,
- poſſicja ſawęſczenia na žmienje czlowjeka po wſchelakim waſchnu po najſuniſchiſt twierdnyh prämiač a poſtaja poſich po pruſkiu courantu.

K wſchemu wulcaſanju je rad hotowy

Herrmann Danckhoff,
diſtriktuſ agent ſa Budyschin a wokolnoſci.

Běſy Broſt-Syrop.

Knijefej G. A. W M a h e rej we Wrótsławju.

Ia chyč Wam hýrom w lēcje 1859 wobſwědzcjeſ, ſo je Wasch ſyrop moju žonu wot kaſchela a kaſkow, kotryž pſchi njei wot ieje dwaczeſteho lēta kóžde lēto w oktoberu ſastupi, wuſzwobodziſ, bjes tym ſo jej lekarſtw, wot lekarja wulcaſane, jenož nekotre njeđeze pomhaču a hojenje jara drohe czinjachu. W ſpominjenym lēcje bu kaſchel taž ſyluy, ſo jej ſawolany lekar žmienje wotpraji. Duž kupich ja poł blesche Waschego fabrikata, a po pſchetrjebanju połoſce tuteje poſblesche ſastupi poſlepſchenje, a po wutreibauju bu wona ſtrowa a wofta tež w lēcje 1860 wot ſwojeho, ſo hewal kóžde lēto wróczaccho kaſchela pſchepuſtſczena. Tuto lēto pſchindje paž wón hýrom w ſeptembru a ja wobroczich ſo hnydom ſaſo k Waschemu ſyrepej, a běrſbleſche wot knijefa Am-Endy w Dierwitzu doſzahafſe, tón kaſchel wotſtro-nicz. Njepožadamy mam ſa ſwoju pſchizluſtſhnoſeſ, Wam to wosſiewicž a dobroſeſ Wachego broſtſyropa pſchipōſnac̄.

W Žitawje 1861.

Emanuel Wilh. Moſer, mēſchęjan-kupz.

w Budyschinje pſchedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Linck.

Vino. Wopravdžite wina
wſchitkich družinow,
jara dobre a tunje,
czerwone a běle, w
cžwizach a bleſchach, khanu po 8 nſl. hacž 20 nſl., bleſchu po 7½ nſl. hacž 1 tl., pſchedawa ſ khlamow a
wuschenkuje w ſwojej winowej ſtwe, wo kotrejcz prawej
bohate wophtanje najpodwołniſcho proſhy

W Budyschinje na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Niecksch.

Moje wosſebnje dobre

ſuſche Drvždže

móža ſo poła mje, níz jenož k ſwiatym dnjam a rócznym
czaſam, ale pſches zyłe lēto wſchedniſe czerſtwe doſtać.

W Budyschinje na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Niecksch.

Zyłe ſprawný ſitný palenž, wo prawdje zyłe
cžiſtý a wosſebje dobreho ſłodu, doſta a pſchedawa w
zyłym a jenotliwym hacž po najmjeniſchiſt merſach

W Budyschinje na ſerbſkej haſy

J. G. F. Niecksch.

Barlinske wohensawjesczaze towarzstwo.

Salożene 1812.

Gakladny kapital 2 millionaj toler.

Tuto hžom 49 ljet wohstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wohnjowu schłodu horje po nislich, ale twardych pramijach, hdžez sawjesczenju ženje nicžo dopłaczowacž netreba.

Sawjesczenja wobstara a wsche wulkožewania dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod szłom janci tſiechū płaczi ſo ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jele twarenja ſamotuſje leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod zyhlowanej tſiechū dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wjaz̄, ſa tym hacž ſu ſłomjane tſiechi bliſke abo daloke. — Sawjesczenja moža ſo nietko na 10 ljet abo na krótschi czas stacj; ſtotož pak bōrsh na wjaz ljet sawjesczii, ton salutuje ſebi ſ tym wele penes, dokež khōſty ſa pschiwolenje ſubniſtwia, ſa ſchtempel a t. d. pschi welesjetnym sawjesczenju wetsche nejſu, hacž pschijenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horka ſpomnenym towarzſwie ſa 95 millionow toler ſawjesczenjow. — Ržda, ſawjesczenemu psches wohens ſzintena, ſchoda ſo hñdom ſapłaczi, tak bōrsh hacž je po wohnju twardze poſtajena. — Agent ſebi pschi horjebranju ſawjesczenja ſa ſwoju próžu nicžo nežada, a ſawjesczenje hžom płaczi: tak bōrsh hacž je ſo pola agenta ſapłaczo, ſo ſo teho dla netreba na polisu czakacž.

W Budyschinje.

**J. C. Smoler, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczaze towarzſwa.**

Alyne

kamjentne wuhlo (Waschlohe) ſa kowarjow
pschedawa, ſo by ruma doſtał, pschi motewſacju ſ najmjeniſha 8 tunow po ponižnej płacisnje

**Heinr. Jul. Linck
na budyskim dwornischem.**

Budyski hermank je nechtón 2 thanje naſſkerje ſ pičehlaſdanja na moj wos pola Schlamarjez thęze poſođil a može ſej pola mje ſaſo doſtačz.

Kubler Wehla w Pomorezach.

Suche droždže

wubjerneje dobroſcje ma ſtajnje na pschedan

A. Stosch.

Java-khofej punt po 85 np., 9 hacž 12 nſl,
czisth indiſki zokor punt po 55 np., ſtaré wotležane chygarę, 1000 po 4 tl. hacž 60 tl., bjes kotrymiz Ambalema po 9 tl., 25 ſchuk po 7 nſl, czerſtwe korenje a palenž porucza wſcho dobre a tunjo

Ludwig Eccius
na ſerbſtich hrjebiach.

Po jutrah čzu tež pěkneho hólczeza wot sprawnych starſtich pod ſdobnymi wuměnjiemi do wucžby wſacj.

V. Eccius.

¶ blížſhim jutram ſo jedyn ſerbſti pěkný hólczez, nehože 14—15 lét ſtarý, ſ potřebnými ſhulſtini wědomnoſcemi a wot sprawnych starſtich do jených materialowych chlamow w Budyschinje jako wucžomnik pyta a je wſcho dalsche we wudawarni Serb. Now. ſhonicz.

Khětro wulki proſnih woliſtow ſud ma na pschedan
W Budyschinje, na ſerbſkej haſy

J. G. F. Niecfch.

Hollandski mlókowy pôver.

Tuton, ſe starodawnich čaſhov dopofaſan, ſ najlepſtich ſelov a forenów pschihotowaný pôver, po jenej bo po dwie maj kžiomaj wſchidne kruvom abo wozgam na prijenju pižu nažypany, pschiſperja wobžernoscj, plodži wele mloka a ſadžewa jeho woliſtvenje. Pakcít płaci 4 nſl. a je k doſtačzu w

hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

Bližſha statutarſka ſhromadžiſna
towarſtwa čeſkije wuſlužených wojaſkow
w Budyschinje ſměje ſo jutſie nježelu 8. februara po-
polnju w 3 hodžinach w ſali hoſczenza k ſlotemu jehnječu ſudu.

W Budyschinje, 1. februara 1863,

Pſchedbystwo.

Džiwočanske ſerbſke luth. miſioniske towarzſto ſměje
jutſie (nježelu) popoluju ſhromadžiſau.

Petr Mlonč.

Čz o. A Serbſtich Nowin 1863 ſo we wudawarni ſaſo kupuje.

Prirodosprtna ſekcia M. S. změje 14. t. m. w
1 hodž. w krónje posedženje.

Pschi ſwojimi pschesydenju do Draždjan praji wſchitkim pschedzelaſi a ſuathym, kaž tež ſwojemu naſtupeňkej k. kubleriej Augustej Lorenzej a wſchitkim kublerjam a cytej gmejnuje w Dalizač najwutrobnice boženje a pscheje wſchim Bože johnowanie.

W Draždjanach, 6. februara 1863.

Khrystof Gruhl,
dotal kubler w Dalizach.

¶ Jeli dyrbjal hſicje nechtón nechtó wote mnje ja-
deči mēči, ton čheyť ſo na k. pschedupza Wannacka w
Budyschinje wobročicj.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać. płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štvortletna předpla-
ta pola wudawaria 66 np
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

W opřijeće. Swětne podawki. — Ze Serbow: S Varta. S Budyschyna. S Wojerez. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesē. — Čahi sakskoslezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše Barljine. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Saſſka. Saſſke pôstný nětko žane pjenjeſy do Pôlskeje njewobstaraja. — Dokelž je ſobjo hízom dawno bjes lodu a ma tejko wody, kaž ju dołho mělo njeje, dba nětko parolódze a druhé lódze ſaſo pilnje po nim jěſdza. — Sa wóhniopolizaſkého kominiſzara w 14. diſtriſtu je kubek Sachſa w Konjezach pomje- nowany. — W Nadebergu je aktuar Andrič ſobotu wjeczor po czmje do tamniſhcje rěki panhł a ſo fate- pił. — Dokelž je. Deje kralovſta wykroſeſz, prynceſh- na Jurjowa, ſaſo ſamodruha, dha ma ſo po porucz- noſci Ichho majestoseſz krala Jana wot njedzeli 15. februara hacž na dalshe we wschěch ſaſſkých cyrkwiach ſa nju dobroproſhrenje po dotalnym waſchmu ſtač. — Dražđanu mějachu kónz léta 1861 wjeho do hromady 128,152 wobydlerjow. Bjes nimi je 957 reformirt- ſtich, 208 anglikanskich (jendželskich), 6380 katholickich, 289 němſkokatholickich, 367 grichiskokatholickich a 719 židow. Wschitkých druhých wobydlerjo běhu evangelfko- Lutherſkého wěruvouſnacza. Cyklo město wopschijg 3092 akrow a bě ſ 3 millionami 364,290 dawiskim ſenoſ- cjemí napołożene. — W někotrych nowinach ſo wón- danjo wudawaſche, ſo ſu wuſlědzili, ſo ma hłowna pôlſka ſběžkarſka wýſhnoſez nětko w Dražđanach ſwoje ſydko. Po nowiſkých powjesczach pak na tajkim wudawanju niežo wěrno njeje.

Pruſſy. Ichho majestoseſz kral Wyſlem je druhzej komorje na jejnu adresu wotmolvit. W ſwojim wot- molwienju ſpomina wón bjes druhim na to, ſo druhá komora jemu ſ napſhceſza doſez dobreje wole njewopo- ſkuje a ſo ſebi wona w někotrym nastupanju wjetſche pravo pſchizpiwa, hacž je po pravym na. Cyklo wot- molwienje je najbóle roſtwučzenje, tola njeje ſebi druhá komora tajſe roſtwučzenje k wutrobje wſala, ale ſapóž- kanch chedža we tym duchu dale ſtukowacz, kaž ſu hacž dotal ſtukowali. — Adreſa pjenjeſe komorj je ſo

fralj ſubiła a wón je teho dla lubosne wotmoſwjenje na tu ſamou poſkak. — Minister wójny je druhzej ko- morje nowy wojerſki ſakón k wurađenju prjódkoſpožit. Po nim by kóždy, k wojerſtu ſman, Pruſſak ſlužicž dyrbjał: 3 lěta pſchi ſlinii, 4 lěta w reſervje, a 7 lět w krajnej woborje prjenjeſho a druhego wotdželenja. (Wjetſhina ſapóžkanow měni, ſo ſtej ſa ſliniu hízom 2 lěče doſez a prascha ſo teho dla, hacž budže minister tón ſakón pſhceſzheſcež móz.) — Generalej, kotre- juž be kral wóndanjo do Warszawy a Petersburga ſkał, ſtaj ſo ſaſo wróciłoj. Wonaj ſtaj tam wu- ciniłoj, kaſt chce ſo pruſki kral ſ napſhceſza pôlſkeje revoluciije ſadžerjeſz a je teho dla tež ruſki wjercz a marschal Barjatinski do Barlina pſchijel, hdžej je wjeho híſhceje nufne dowuſednał.

Pruſſke ministerſtwo je wobſanklo, ſo maja ſo pôlskeje revoluciije dla mužtwa 1. a 6. armeekorpsa wſchitké pod brón powołacz a ſo dyrbi ſo to tež ſ mužtswami jeneje diviſije 2. armeekorpsa ſtač. To je ſo tež ſtało a ſpomnjenie mužtwa ſu ſ wjetſha hízom k ſwojim regimentam pſchijeli. Najwyjsze kommando ma general Werder a wón je pruſſe mjeſh, hdžej w Poſnanskej a narwjeſzornej a naranskej Pruſſej, ſ Pôlſkej mjeſuju, ſylnuje wot wóſka wobſadžicž dał. W ſpomnjenych tſoch krajinach po tajſim nimale tak won- hłada, kaž we wójnie; pſhetož wóſko je tam chle na wójnskej nosy a to niz jenož na mjeſach, ale tež w ſniutſkomym kraju a w ſamej twjerdžiſnje Poſnaniu (Poſen). (Pruſſe ſerbſe Lužic̄ ſluſcheja we wojerſtim naſtupanju k horka ſpomnjenym armeekorpsam a duž je někotryžkuſiž Serb pôlſkeje revoluciije dla w tuthyñ dnjach pod brón dyrbjał)

W Barlinje boja ſo, ſo móhł w pruſkopôlſkých krajac̄h tež nekaſki njeměr wudycieſz. Tola pruſch Pôla- ch drje žanu haru w kraju njesczera, dokelž wjedža, ſo by to hubjenje ſa nich wupamhlo.

R a k u s h y. Revolucia w Polskej njeje rakuſkemu kniežerſtwu hac̄ dotal žaneho stracha načimila, wjèle wjach ſda ſo, ſo ma wěſte wjeſele nad njej, tola niz ſ pscheczelſtwu k Polakam, ale ſ njepſcheczelſtwu k Ružom. Ruske a rakuſke kniežerſtwo mjeniuej hidžitej ſo wot poſljenje turkowſkeje wójny nanajſylniſho a hejz móže jene druhemu něčto njeļubosne czinię, dha ſo to lu-bjerad stanje. Duž tež rakuſke kniežerſtwo tym Polakam, kiz býchú ſ Galicyje k ſběžkarjam do pôlſkeho kraſteſtwu pscheczupej, to na žane waſhnyje ſadžewalo njeje, je-li ſu ſo woai pschi tym jenož někaſ na kędžbu brali. A ſnate je, ſo je wjèle Polakow, hac̄ dotal we wuſraju bydlachy, bjes ſadžewala psches Rakuſku puzjowalo, ſo býchú ſo k ſběžkarjam podali. Tež njeļhwata rakuſke ministerſtwo, ſo by pôlſke mjeny wobſadžic̄ dako, ale woſtají je pěknje ſa tých wotworejene, kiz býchú je pscheczupej býchli. Tola ſda ſo, ſo ſo w nowiſkim čaſu pschihoty k tajfemu wobſadženju czinja, dokelž ſu reſervy regimentow, w Galicyji ſtejachy, pod brón powokane a maja tež někotre druhe, w drugich rakuſlich krajach ſtejace, regimenty porucznoſej, ſo k wot-marſhirowanju do Galicyje pschihotowac̄.

Rakuſke kniežerſtwo Ružow hidži, kaž je ſnate, ale pschi tym wone Polakow tež ſubo nima a je pôlſkej narodnoſci na wšich puečach pscheczuwe. To móže jedyn tež ſe ſlědowaceje wěčy ſpōſnac̄. W Gôl-licyji běſche w poſleñſkih nježelach tamniſki krajin ſejm (Landtag) ſhromadženy, na kotrymž ſu ſapóſkla-ſy ſ wjetſcheho džela Polach. Duž býchſe ſapóſkla-ſy wjerch Šeapjeha tón namjet ſtajic̄, ſo by ſo adreſa na khezora póſkala, w kotrejž by ſo wón wo to pro-phył, ſo by diplomaticy pola ruſkeho kniežerſtwo ſkow-čiko ja Polakow prajik. To ſo ſe Lwowa (Lemberg), hdžez bě ſejm ſhromadženy, do Wina telegraſirowashe a wot tam pschindje khetje ruceje pschikasnia, ſo dyrbí ſo ſejm hac̄ na dalsihe wotdženic̄, to rěka, ſo žane poſedženja dale džerzej njeſmě, ale ſo móža ſapóſkla-ſy tak doſko domoj hic̄, hac̄ budž ſažo do Lwo-wa powokani. Duž je ſo galicyſki ſejm wot 9. februara hac̄ do 2. měra wobſauky.

Wónanjo pschijedze jena ruſka fregata (kódž) psched Dubrownik a proſcheske tamniſku rakuſku wýſhnoſej, ſo by do kotorſkeho pschiftawa ſajec̄ ſměla. Alle wona žanu dowołnoſej k temu ujedosta a dyrbjesc̄ teho dla jaſo wotjēz. Mjeniuej dokelž je ſnate, ſo ruſke kniežerſtwo ſ Čzornohorjanami džerži a kotorſki pschiftaw psched ſamym čzornohorſkim krajom leži, dha bojeſche ſo rakuſka wýſhnoſej, ſo je ſuadž ſpomnjenia ruſka kódž brón ſa Čzornohorjanow ſobu pschijewſta, — a njeđa jeſ teho dla do pomjenowanego pschiftawa.

Po wěſtych powjesczach ſ turkowſkih mjesow, — tak piſaſa ſ Wina, — pschihotuje ſo w Božarskej

(Bulgarſkej), Božniſkej a Hercegowinje nowa revolucia pscheczuwo Turkam. Maſſkerje Čzornohorjenjo tež ſažo nowu wójnu ſ Turkami ſapocžnu a Serbo maja tež něčto tajſe w myſli, pschetož woni džen wote dnja wjetſche wójniſke pschihoty czinja. Turkowſki ſultan teho dla wjèle wójſka do tamnyh ſtronow ſeſele a pschihotuje ſo na wojowanie, kotrež móhlo tam w bližiſkim ualečju wudyrac̄. Wulke ſbože ſa njeho je to, ſo je pôlſka revolucia wupukla, pschetož něko Ružovska turkowſkih kſcheczijanow tak podpjerac̄ njemože, kaž by ſo io hewak ſtało.

I t a l i a. Š Italijske je wjèle Polakow, kotsiž předy jako wójſki w italiſkim wójſku ſlužachu, wujelo a ſu ſo do Poſljeje podali, ſo býchú tam ſběžkarjom kommandirovali. — Kommiſſia, kotrež ma pschepytac̄, čožho dla ſběžkarſtwo a rubježniſtwo w Neapelskej w tajfem moch ſteji, tam hžom dleſchi čaſ po kraju wo-koło jěſdzi a tu wěž pschepytuje, ale rubježniſtwo ſamo pschi tym najrjensho křeje. Wopokaſmo teho je ſlědo-wach podawki. Pschedzhyda neapelskeha banka, marcheſe Avitabila, bě ſo wónanjo na ſwoje ſubko pod horu Besuvom podal a běſche ſe ſwojim ſchožarjom na ho-ni-tnu ſchoł. W ležu pschimodachu ſo tijo derje wobro-njeni mužojo k njemu a žadachu ſe wſchej ſdwórlivostcej wot njeho, ſo by wón ſ nimi ſchoł. Dokelž to na mječeje nočenſche, dha ſo hiſceje pjanacie wobronjenych bližiſchě, ſo Avitabila hinač ujemóžesche, dželi ſobu hic̄. Woni pschimodzechu jeho psched ſwojeho naſjedowarja, kiz jeho pěknje powita, ale ſemu tež bórsh wosſewi, ſo jeho předy wot ſo pscheczuje njemože, hac̄ wón 20,000 dukatow jako wukupny pjenies njeſaplači. Avitabila dyrbjesc̄ ſo tajfemu požadaju poſcizmnej a ſift na-piſac̄, kotrež dwaž rubježnikaj do Neapla donjeſchtaj a ſe ſpomijenej ſummu pjenies wrózjſtaj, po čiunž rubježnik Avitabili ſažo domoj póſkla.

F r a n z o w ſ k a. Ma ſejmje ſapóſkla-ſy Favre ministerſtu wulke poruki činjeſche, ſo Franzowſojo wójnu ſ Mexikanſki wjedu, prajich, ſo je to wulch njeprawa wójna a ſo wona hinaſchi hac̄ hubjeny kónz wſac̄ njemože. Minister wójnu ju pak ſamolvojeſche, tak derje hac̄ ſo hodzeſche. — Hewak wupraji ſo opoſciia na ſejmje, w tu khwilu jenož ſ 5 ſapóſkla-ſow wobſtejaza, tež pscheczuwo wobſadženju Roma a romſkeho kraja wot franzowſkeho wójſka, na čož bu jeſ wotmowljene, ſo ſo to hinač njehodži. Pschetož hdž býchú Franzowſojo wot tam woteschli, dha by bamž hnydom rakuſke wójſko k ſebi powokal.

S Mexikanſſeje hiſceje pscheczo žane ſwježelace powjescze njepſchihadzeja, haj, ſ Ameriki piſaſa, ſo ſu Mexikanario Franzowſow bliſko Pueblo ſbili a tuczi zoſac̄ dyrbjeli, jako běhu 1600 nowych a ranjenych ſhubili. Tež njemoža Franzowſojo tamniſki powěr-

snjeſcę a je jich tam wjese rā wschelake khorosze wumrjelo.

Gričiſka. Dokel tež loburgski wójwoda s grichistim kralom bycz nočce, dhu je někto tak daloko pſchiſhlo, so budža Gričojo ſwój kraj ſnadz ſa republiſu wuprajecz dyrbjecz, pſchetož woni nihdze nikoho kmancho ſa kraja doſtacz njemóža. (Někto je tola po prawym jara džiwne na ſwecze; pſchetož to hiſhce ženje bylo njeſe, ſo jene kraleſtwo njeby ſa ſebje kraja namakacz mohlo.

Kuſowſka. Revolucia w pólſkim kraleſtwo dale bōle pſchibjera. Najſylniſcha ſda ſo w tu khwilu bycz w tym róžku polſkeho kraja, kiz ſ pruskej Hornej Schlesynſkej a dale ſ Radaukiej mjeſuje, pſchetož w tutym nimale tſirožlathym krnku kraja ſu ſo Polach w požleniſkich diňach jało knjeza a dobywarjo wopokaſali. Ruſſe wójſko na tutej stronje hacz dotal nihdze ſakroczilo njeſe, tak ſo ſu Polach wſchē male dželby ruſlič wojakow, tu a tam w małych namjeſtuch měſtaſchach ſtejace, ſ lohkej prózu pſchewinyl a roſehnali, ſo ſu czi pſches pruske mjeſh czekacz dyrbjeli. — Nowiny w taſkim naſtupanju ſkładowace piſaja:

W noch ſ dnju 7. februara pſchijedzechu někotre ſta Polakow do Šeſzniowic (ſiętož je město njeſdalo ko pruskorauſtich mjeſow pſchi ſčeſnič), nadpanychu tamniſkich koſakow a wuhnachu jich po krótej, ale krawnej bitwie. Potom wſachu woni pjenjeſy ſ tamniſcheje ruſſeje paſklañich, koſach ežekachu pak ſ Myſkowizam, najblíſhi mu měſtaſchu, hdzej, dokelz bē ſ boka wſchen kraj wot ſběžkarjow wobſadzeny, pruske mjeſh pſchecrozichu a ſo tamniſchemu pruskemu wſisku wſdachu. Vič věſhe 49 muži a jedyn wſchi, kotsiž dyrbjachu potom na torhohſeju w Myſkowizach ſwoju bróni wotedač. Naſajtra jich wot tam wotwiedzechu, ſo byču hacz na dalshe w twjerdiſnje Koſelu pſchewyvali.

W tym ſamym čaſu nadpanychu Polach tež Granizu a male měſtaſhko Modrzejow, kotrež ie jenož někotre minuth wot Myſkowiz a pſchewinychu tež tam Ruſow, ſo dyrbjachu tuczi pſches pruske mjeſh czekacz. Vič je hacz dotal něhdze 500 wſho do hromady na prusku ſemju pſcheczuſko a ſu wſchitcy do Koſela požkani.

Hewaſ ſu Polach 6. februara wjeczor tež bliſke měſtaſhko Maczki wobſadzili. Tamniſchi zkonk bē pak předy do Šečzakowý ežeknyk a pjenjeſy ſobu wſak.

Warſhawa, hłowne pólſke město, džerži ſo hacz dotal ſ měrom, tak tež wſchē wjetſhe, bōle w hrjedzisnje ležace města; pſchetož do tutych je ſo ruſke wójſko ſežahnyka a wonie ſu tak ſylnje wobſadzene, ſo je Polakam njeſožno, tum ſhoto wuſkutkowacz. Teho dla je tam ežicho. Ale pſchi wſchē tym je ſo we Warſhawij ſamej někajſka ſkradzna ſběžkarſka wſchinoſz ſaſydlila,

kotraž tam ſwoje poruczenja a pſchikafnje wudawa. Wóndano je wona woſiemka, ſo ſ Warſhawow ſadny młodzeńc ſ ſběžkarjam hicz njeſmje, kiz hiſhce 18 lēt starý njeſe, dokelz ma ſběžkarſke wójſko tak ežekie dželko ſo je jara miodzi ludžo ſnjeſc njemóža. Hewaſ je tuta wſchinoſz wſchitkim ſemjanam, kiz ſu ſe ſwoiich kubłów roſečkali, pſchikafala, ſo dyrbja ſo domoj wróczic ſa tam daliſchu poruczenoſz wotčakacz. Wſchē teho je ſpoimjena wſchinoſz wſchēm buram woſiemiež dała, ſo kóždy bur, kiz ſobu pſchecziwo Ruſam wojuje, wſchitke hacz dotal robotne ležomnoſeje jako ſwoje ſamſne polne wobſedzeſtvo doſtanje a ſo budże ſemjanam ſa to poſdžiſho ſ krajneje kaſy pienježne ſarunanie date.

Hacz runje je revolucia někto derje doſcz ſradowana, dokelz ma ſwojn wſchinoſz a tež wojeriſtich wſchich, kiz wójnu wjeſc roſymja, a hycz runje je tež, koz ſo ſda, doſcz ludži, kiz pſchecziwo Ruſam wojuja, dha dudze jím tola ežekto, někto hódne pſchecziwo ruſkemu wójſku wuſkutkowacz, hdzej jím to něhdze ſ wjetſhej mozu napſchecziwo ſtupi. Na tym je pak woſebje wina, dokelz Polach ſ cyka ſaných kanonow nimoja. To je ſo bjes druhim ſšawnje w bitwie bliſko Wegrowa poſkalo. Polach ſo tam wubierne derje biſaſu. Woſjetowane nadpady tſioch ſchwadronow ſmolenskih huſanow ujemóžachu ſběžkarjow pſhemóz. Ruſojo poczađu teho dla potom ſ kanonami do nich tſelec, ale tež to mało pomhaſe. Hacz runje bu jara wjeſe Polakow wot karteczow morjenych, dha druſy tola njeſoſchu, ale ežinachu woſpiet a woſpet nadpady, ſo byču ruſke kaſony dobyli. Ale Ruſojo tež twjerdje ſtejachu a muſey wojowachu, ſo dyrbjachu Polach tola ſkócenje zoſac̄.

S cyka je to ſpodžiwna wěc, ſo je ſo revolucia po wſchej Pólſkej tak roſcherti, hacz runje Polach ani jeneje kanony nimoja. Taſki njeſtoſtak ežui jím pak tež wſchō wojowanje jara ežekie a woni dyrbja teho dla wſhodzom, hdzej ſ Ruſami w hromadu prafni, wjeſe ludži ſhubic, dokeſ ſu Ruſojo derje ſ kanonami ſastarani,

Džimnje ie, ſo hacz dotal žane wójſko ſe ſamej Ruſowſeje ruſim wojakam, w Pólſkej ſtejachym, ſ pomoch ujeſezhne; ſ najmjeſtua ruſke nowiny nježo wo tym njeviſaja.

Se ſewowa piſaja: Dzień 7. februara ſu ruſch wojach do Swérinu pſchiczaňli, hdzej ſu hród hraſje Samojskoho ſapalili. Taſki naſajtra wot tam dale ežehnjech, naſta bitwa ſe ſběžkarjemi, wot kotrych je wjeſe paniko, 20 bučn pak wot Ruſow ſaſecži. Šežkarjo ſoſachu potom hacz do Kamjonki. — Blisko Winjarow bē mala bitwiečka, kotraž něhdze hodžim traſeſhe a w kotrejz bu wjeſe ſběžkarjow ſajathch.

Dale ſo wot tam 11. februara piſhe: Šawcze rawſchim ſu ruſch, 2000 pſchikow a 200 koſakow,

bjes sadżewka do Sandoměrja pſchicžahnysi. Sbežkarjo běchu w noch reſejeli. — Blisko Tomashowa je ſo cíjodžicžka 150 ſbežkarjow roſeſhka a cíi, ſ fotrychž wobſtejeſche, někto po jenym domoj czahnu. Štu to ſ wjetſha mlođi ludjo ſ Galichje.

Ze Serbow.

S Bartu. Nasch knes kollator je dla wobſadženja tudomneho farſkeho města k. fararja Jenča w Palowje, Žakela w Hornym Wujesdze, a Rädu w Hucinje jako pruhupředarjow wuſwolik. Knes farar Žakel je pječja wotpíšal.

S Budyschinu. Žitawska měſciezanska rada je, laž tamniſche nowiny píkaja, dotalneho kralowſkeho genſdarma Ha da nka w Delnej Hórcy ſa polizaſſkeho inspektorja w Žitawje powołała.

S Wojerz. Naschego města može ſo jedyn někto wſchědne po poſeze wjescz: do Khocebusa rano w 1 h. 35 min., rano w 1 h. 55 min. a popołnju w 1 h. 30 min.; do Draždjan popołnju w 7 h. 10 min.

Hudaněka.

7. Ja ſzym barby čorneje,
A ſe ſemje horceje,
Hdyž pač wobrociſich mje ty,
Dha ſzym židli, palat̄.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſrž. 5.

6. Katarnja.

Cyrkwinske powjeſče.

Werowanaj:

Michałska cyrkej: Matej Stojan w Małym Wjelowie ſ Mariju Chrystianu Wagnerz ſ Wulkeho Wjelkowa.

Křčení:

Michałska cyrkej: Jan August, Jana Juliusa Halmu Kublerja w Pschicžach, ſ. — Koral August, Hanu Ryktarjez w Ženſezach n. ſ. — Maria Hanza, Jana Bohuwera Ernsta Hobra, murjerja na Židowje, dž. — Ernst Bohuwér, C. G. Henniga, wobydlerja w Nadžanezach, ſ. — Ernst Herrmann, Augusta Schele, kowarja-najenka w Delnej Kinje, ſ. — Hana Madlena, Jana Herzoga, khežkarja we Wulkim Wjelkowje, dž. — Jan Koral Petr, Jana Ryktarja, khežkarja we Wulkim Wjelkowje, ſ.

Zemrječi:

Dzień 30. januara: Maria Theresia, Michał Pětſcha, ſahrodnica w Małszach, dž., 14 d. — 31., Handrij Broda, kowarjski w Dobruschi, 61 l. — 3. februara, Hana rodž. Lorencz, njebo Miltawſcha Pjeticha, wumjenkarja w Nowych Čichonzech, wudowa, 79 l. — Hana Madlena, Jana Herzoga, khežkarja we Wulkim Wjelkowje, dž. 8 d.

Čahi saksko ſlezynskeje ſteleznicy

z budyskeho dwórniſca.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; popołnju 9 h. 11 m.: pſchipołju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Šorela: rano 7 h. 51 m.*; popołnju 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pſchisanknjenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg).

†) Pſchisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 12. februara. 1 Louis'dor 5 toſer 15 nſl. — np.; 1 połnowažny cierweny ſloty abo dukat 3 tol. 5 nſl. 6 np.; wiſne bankowki 87 $\frac{3}{4}$.

Płaćizna ſitow a produktow w Budyſinj

7. februara. 1863.

D o w o z :	Płaćizna w pŕerězku na wikaſach,					na bursy,				
	wyšſa.	nizſa.	ſrjeđzna	najwyšſa	najnizſa	u. nſl.				
5820 kórcow.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.
Pſcheniza	5 15 —	5 —	5 —	5 10 —	5 15 —	5 15 —	5 15 —	5 15 —	5 15 —	5 15 —
Rožka	3 22 5	3 15 —	3 20 —	3 25 —	3 20 —	3 25 —	3 20 —	3 20 —	3 20 —	3 20 —
Ječmen	2 20 —	2 10 —	2 15 —	2 20 —	2 20 —	2 20 —	2 20 —	2 20 —	2 20 —	2 20 —
Wowsz	1 22 5	1 15 —	1 20 —	1 22 5	1 20 —	1 22 5	1 20 —	1 20 —	1 20 —	1 20 —
Hróč	4 20 —	—	4 15 —	4 20 —	4 15 —	4 20 —	4 15 —	4 15 —	4 15 —	4 15 —
Wola	3 5 —	—	3 —	3 —	3 —	3 5 —	3 —	3 —	3 —	3 —
Njepik	— —	— —	— —	— —	— —	8 26 —	— —	— —	— —	— —
Jahy	6 10 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Hejbushčka	4 10 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Bjerny	— 22 5	15 —	— 20 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Kana butry	— 17 —	15 —	— 16 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Kopackomu	4 5 —	— —	4 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
Zent. ſyna	— 20 —	— —	— 17 —	5 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje

14 tl. 10 nſl. a 14 tl. 20 nſl.
repičowy wolij (njecjſiczeny) 15 tl. 25 nſl.
(Czijſczeny, kaj ſo w Budyschinje pſchedawa, je ſtajnje něhde 1 $\frac{1}{4}$ tl. drózſchi.)

Nawěſnik.

Aukcia.

Póznicich jako wutoru 17. februara popołnju wot 1 hodzinje budža ſo mužaza draſta a wſchelafe druhe węch na Delnym Židowje w Klingeſtez ſahrodze na pſchedzowanje pſchedawacj.

 W Mlowej Wſky pola Rafez je jena khežafe ſahrodū a ſ tajſej dželbu pola, ſo može ſo jena kruwa džerječ, na pſchenajecze a je wſcho dalsze cž. 4. tam ſhonicz.

Jedyn krawaſki pomoznik može hnydom trajace dželbu dostač pola krawza Jurja Schmidta w Jeſezech.

Krajnostawski bank.

So ſu krajne ſtawy kral. sakſt. hornolužiſkeho markhababiftwa fliczbowanie, wo ſariadowanju krajnostaſkego banka ſa leto 1861 wotpołożene, ſa dobre fpósnali, ſo ſ tutym ſ fiarownemu narwiedzenju dawa.

W Budyschijne, 26. januara 1863.

Postajeny krajny starschi kral. sask. hornolužiskeho markhrabinstwa.

f Thielau.

S dovolenjom kralovstvského t. komissára ře po §. 6 statutov krajskostavského banka kral. sask. markrabinstwa Horných Lužic wot 16. junija / 31. augusta 1857 wobsankaza bilanza spomnjeného banka na léto 1862, s wuměnjeniom justifikacije sliczbowanja, na blízším provincialnym řeimie wukončaujomejje, tedy wosjewja.

B i l g n a g.

Activa.		Ultimo decembra 1862.	Passiva.
Hypotheckie konto (kapital)			
Saldo ult. decbr. 1861 . . . 3,373,785 tl.	toler.	sl. np	Per fundacijski kapital-konto.
Na temu pscibitw w lècje 1862 354,645 =			Sa faktorny kapital banka
3,728,430 tl.			550,000
Na to bu wotplacjene:			Per fastaw. listow kreazijske konto,
dobrowolne . . . 117,500 tl.			Wunoscik tych hacj ult. dec.
wot banka wupo- wiedjene 35,100 tl.			1861 kursirowanych sa- staw. listow Ser. I.—V. 1,916,480 tl.
po storzbach a konkursach . . . 3,810 tl.			Saniczenych bu w lècje 1862 102,170 =
156,410 tl.			1,814,310
Hypotheckie żadanki ult. decembra 1862	3,572,020	—	Per banknotow kreazijske konto B.
Hypotheckie konto (dås).			Ult. decbr. 1861 kursirowa- ce bankowki II. emejije Lit. G.S.VII w appoints á 5 tl. 700,000 tl.
per mësaz decembre 1862 sliczbowajomna, ult. meje 1863 placjomna dan a resty .	17,860	18 8	Steho w lècje 1862 na spjet wsate 200,000 =
Konto fastawskich listow.			500,000
Wobstafit fastawskich listow ult. decembre 1861 . . . 53,500 tl.			Per banknotow kreazijske konto C.
Pscibitw w lècje 1862 . . . 88,170 =			Ult. decbr. kursirowace ban- kowki III. emejije Lit. H. S.VIII.w appoints á 10 tl. 300,000 tl.
141,670 tl.			Steho w lècje pod Ser. IX. kreinowace 200,000 =
Wotbytk 123,720 =	17,950	—	500,000
Konto efektow.			Per kapital-kreditoriske konto.
Wobstafit papjerow an porteur ult. dec. 1861 1,303,182 tl. 14.5.			Saldo ult. decbr. 1861 142,342 tl. 29.1.
Pscibitw w lècje 1862 73,071 = 28. —			Pscibitw w lècje 1862 25,426 = 12.5.
1,376,254 tl. 12.5.			167,769 tl. 11.6.
Wotbytk 89,249 = 18. —	1,287,004	24 5	Wotbytk 1,411 = 10.7
Konto kapital-debitorow			166,358
Wuslatki ult. dec. 1861 536,051 tl. 4.—			9
Wupożycionki w l. 1862 40,977 = 22.5.			
577,028 = 26.5.			
Na to domplacjene . . . 49,025 = 7.8.	528,003	18 7	Per konto kauciow.
Konto-kontenc-konto.			
Saldo ult. decbr. 1861 68,377 tl. 5.9.			Sa kauzije w hotowych penesach . . .
Pscibitw w lècje 1862 1,426,292 = 24.4.			12,830
1,494,670 tl. — 3.			
Wotbytk 1,333,608 = 14.5.	161,061	16 1	Per konto nalutowarne.
Konto pożczernje.			
Saldo ult. decbr. 1861 338,764 tl. — .—.			Skladki ult. dec. 1861 2,288,889 tl. 5.3.
Pscibitw w lècje 1862 269,365 = — .—.			Steho runja w l. 1862 512,656 = 15.4.
608,129 tl. — .—.			Dan, ke kapitalej dyryjena 59,909 = 9.8.
Wotbytk 284,531 = — .—.	323,598	—	3,261,455 tl. — 5.
Transport 5,907,498	18 1		Na to bu wotplacjene 420,936 = 4.1.
			2,840,518
			26
			4
			Per Conto à Nuova
			Dajomna pscibitw dan 23,900 tl. — .—.
			Tazama i dostacju 6,268 = 12.2.
			17,631
			17
			8

Bilanza.

Activități

Ultimo December 1862.

Passiva.

	toler.	fl.	np		toler.	fl.	np
Transport	5,907,489	18	1	Transport	6,401,648	15	1
Lejomnoſtne konto.				Per fajtawnych listow daniwukupne konto.			
Wuſoſch ult. dec. 1861				Sa nje zapłacjene koupony wot:			
ſa 4 lejomnoſcie . . . 5424 tl. 27. 1.				15. l. ſiczb. 1859 57 fru. 72 tl. 14. 3.			
Wobyt 3 tehorunja pſches pſchedacie 2229. 3. 8.				16. = 1860 77 72 = 27. -.			
Schfoda 695. 23. 3.				17. = 1861 268 388 = 16. -.			
<u> 2924 tl. 27. 1.</u>				18. = 1862 9947 = 31045 = 4. 9.			
1 lejomnoſcž we wuſoſchu . . .	2500	—	—				
Konto depositnych licitalnych penes				Per reserve-fonſte-konto.			
Wuſoſch ult. dec. 1861 9184 tl. 10. 1.				Wuſoſch ult. december			
Pſchithod w lęcje 1862 758 = 22. 5.				1861 99,788 tl. 16. 4.			
<u> 9943 tl. 2 .</u>				Dobytkowa d'jelba wot			
Weitkod . 1682 tl. 24. 1.				1862 24,000 = —. —.			
Schfoda . 12 = 17. 2.							
<u> 1695 tl. 11. 3.</u>	8247	21	3				
Kassa konto.							
Hotowe penesy ult. de-							
cembra 1861 . . . 751,011 tl. 20. -.							
Pſchithod w lęcje 1862 2,514,291 = 27. 7.							
<u> 3,265,303 tl. 17. 7.</u>							
Wukhod = = = 2,626,533 = 23. 4.	638,769	24	3				
	6,557,016	3	7				

naajlepschi frjedk i wotstronenu kaschela a i polozhenju dychanja, kaž tež i swarnowanju psche dybawoscj pschi fasymineniu w symnym časzu.

Sa Budyschin a wołkołnoścę w hrodowskiej haptachy knesa M. Färzinga kózdy časť na pschedanu.

Επανάστασις της Ελλάς

Mijnne

kamjentne wuhlo (Waschkohle) sa kowarjow
pschedawa, so by ruma dostal, pschi wotewsczju s naj-
mijenscha 8 tunow po poniższej placzisnej

Heinr. Jul. Linck na budyskim dwornischem

Sapish nowych szymieniow s' wulich szymieniowych
khamow kniesow bratow Bon w Erfurczi su psychisch
a moza sso pola mnie nawiedzic. Tez su mi hizom
wschelake szymienia, kiz ho sahe wuszywaja, pohlane a
psychedawam je najtunischo.

W Budyschinje na ſerbſtej hafy.

J. G. F. Niedtsch.

Vino. Woprawdzie wina
wschitkich druzinow,
jaka dobre a tunje,
czermjene a biale, w
czwizach a bleſchach, khanu po 8 nſl. hacz 20 nſl., bleſchu po $7\frac{1}{2}$ nſl. hacz 1 tl., pschedawa s khamow a
wschenkuje w swojej winowej fwie, wo lotrejez prawej
bohate wopytanie nispodwoſniſho proſhy

W W u d y s c h i n j e na ſ e r b ſ k e j h a ſ h .

J. G. F. Niecksch.

Jako najtunische swęcjenie
wo jſtwach, dżetarnjach, salach, hródzach atd. po-
rucząm ja

Pinafinowe lampy.

Taſke najmjeñſche (5liniojte) pſchetrjebaja w hodžinje ſa $\frac{2}{3}$ np. hwečjenja, wjetſche 5liniojte ſa 1 np., 10 liniojte ſo $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne hwečto. Tež može ſo pſchi mojich lampach fotogen uabozecz a mam je ja we wulfim wubjerku na pſchedan.

W Budyschinje na žitnej hafzy čzo. 52.

Herrmann Rachib, Klempnerst. mischt.

Plaćizna:	
$\frac{1}{1}$	blęsche po 2 toler.
$\frac{1}{2}$	= 1
$\frac{1}{4}$	= $\frac{1}{2}$

Běšn Brost-Syrop.

Plaćizna:	
$\frac{1}{1}$	blęsche po 2 toler.
$\frac{1}{2}$	= 1
$\frac{1}{4}$	= $\frac{1}{2}$

Hžom dlešči čas čerpjach na bróstowej bolesze, kotaž mje psches húsczische frejpluwanje tať laru pschimásche, so skoro žane dželo wjacy dželacž němčach. Podarmo nałożach wulke blesche wszechjakich lekarstwów, haž buč psches nałożenie Mayeroweho bróstsyropa, tať derje wot keipluwanja, kaž tež wot bróstownie bolesze cyle wužwobodzeny. Taikim, kij na podobnu chorosz čerpja taži syrop poruczejo, praju knjesej G. A. W. Mayererj we Wrótslawiu s tutym žwoj žjawny džak.

Ludberg a. d. W.

(L. S.)

Karl Sennheiser, piekarški mischtr.

W Budyschinje pschedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Lindka.

Möbblowy magazin Augusta Jannascha

na bohaty hašy čo. $7\frac{3}{4}$ po 1 schodje s napshecja

hotela k winowej kiczi

porucža žwoj bohaty sklad derje a po móđe dželanh vězow, kaž tež wschelake družin stolzow sa najtunischiu pláćisnu.

August Jannasch.

NB. Ja pschispominam hishcze, so ja ſerbſki ryczu.

W o s i e w i e n i e .

Dokelž žmy wot lětuscheho lěta wotdzerženje hishcze třioch nowych ſkotnych wikow w tudomnym měsceje wsche tych hžom wobstejachch wobſanklyli, s kotrychž maja ſo kózdy krócz prenje ſrjedu po n jedželi Dkuli, druhe póndželu psched ſwiatkami a tsec e póndželu po lubijskim oktoberfim hermanku wotdzerzecž, dha to ſ tutym wosjewamy, pschedproſhuemý ſ wopytanju tuthy nowych ſkotnych wikow a pschispominamý, ſo budža po tajkim ſ tuthy w lětuschiim ſeeže

prenje džen 11. měrza 1863,

druhé džen 18. meje 1863 a

tsecze džen 19. oktobra 1863

pod ſběhniſenjom dotal placzeneho ſtejſchejoweho pjenjeſa wotdzeržane.

We Wosporku, 29. januara 1863.

Měschcjanska rada tam.

Wittig.

Moje wožebnje dobre

Šuche droždie

môža ſo pola mje, niz jenož ſ kmjathm dnjam a róčnym časach, ale psches zyle lěto wschedne čerſtwe doſtač.

W Budyschinje na ſerbſkej hašy.

J. G. F. Nieckſch.

Zyle ſprawný žitný paſenz, wo prawdje zyle cíſtý a wožebje dobreho ſłodu, doſta a pschedawa w zylm a jenotliwym hač po najmjeňſich měrkach

W Budyschinje na ſerbſkej hašy

J. G. F. Nieckſch.

Drjewowa aukcia.

Bliższeho 18. februara (śr jed u) rano wot 9 hodzinow budža so na howniowskiim reverje bręsowej a lešchnoworzechow dolhe hromadu pod wuměnjeniem, przedy wosiewomnymi, na pschedawanie pschedawac̄. Shromadzisna pola pschibuba.

W Hownjowje 14. februara 1863.

F. Amisch.

Drjewowa aukcia

Pschichodnu wutoru jako 17. t. m. budže so na droždžijskim reverju něhdze
80 kop dolich twierdyh walcikow a
40 stejachy lošow
pod wuměnjeniem, w termii wosiewomnymi na pschedawanie pschedawac̄.

Shromadzisna rano w 9 hodzinach w tak mjenowanych delnych kerkach. Ne schra, hajnik.

Jena wulka róla sa schaty, 6 lohczi dolha a 2 scheroła, poriedzenja njeprjebna a w dobrym rjedze, se źelenuym reczasm, je pola knihwjasarja Rosenkranza w Budyschinje na pschedan.

Pschedawanie kalka.

W mojej kalkpalerni w Kunnersdorfsie pola Shorjelza je nětko sažo wchědne novopaleny dobrej tvarsti a hněny kalk w jenotliwym kaž tež po cytach lownych po tuniej placzinię k wotwożenju hotowu a móže so wjetſeje položnosće dla tež kózdy čas w mojich kalkowych skladach na dworniščach a stacijach w Lubiju, Pomorezach, Budyschinje, Źiczenku a Biskopizach dostac̄. Dla lětuscheje nujneje potreby chycl kózdy kwoje samokwjenje prawje sahe scznicz. J. Lorenz w Pomorezach.

 Jena pěkna kheža s rjanej sadowej sahrodu je hnydom na pschedan. Wona je w jenej wulkej chrkwienskej wshy a hodži so jara derje sa khlamarstwo. Hodž? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

 W Małym Budyschinku je kheža czo ⁸/₁₀ s rjanej sadowej sahrodu se swobodnejše rufi na pschedan a móže so wsho dalshe pola wobſedzerja tam na shonicz.

Młody czlowiec, kiz chce so w sahrodu iſt wje wudokonječ, móže borsy město dostac̄. Wsho dalshe je shonicz pola kublerja P. Renecza podla feldschlöſela w Budyschinje.

Někotři hólcy, kiz chedza po jutracjenu tudomu ſchulu wophtac̄, mizja tunjo wobydlenje a jéz dostac̄ pola tapeciraria Siebecka na herbskej hafzy w Budyschinje č. 29 (w předawšim Rückerez kerzmarſtroje) po 1 ſchobze.

Sabězal je so 10. februara w Hornym Hunjowje młody czorny pudel, s bělaj wulkej hmužu na bręszej a s bělymi pasorami, na imeno „sultan“ poſluchajo. Tón, kotrejuž je so pschibubal, chycl to sa farunanje wudawow podpišanemu wobſedzerjej wosiewicz.

Julius Siebenhüner,
hamitski poſelnik.

Drjewowa aukcia.

Serjedu 18. februara budže so na suble Větra Bowicha w Konjezach pola Porschis dželba wschelakeho drjewa w stejachy loſach sa hotowe pjenesz na pschedawanie pschedawac̄. Sapocžat rano w 9 hodzinach na tak mjenowanych hórkach.

A. Webia.

Drewowa aukcia na maleschanskim reverju.

Schtwörk 19. februara t. l. rano wot 1/2 9 hodzinow budže so na strožanskej holi dželba twierdyh a mjechlich kulecznych a walcznych dolich hromadow, walczlowych kop, kaž tež na huezanskich lukach a w hoju dželba kulecznych a walcznych dolich hromadow na pschedawanie pschedawac̄, k czemuž so s tutym placzenja samozni pschedepchuja.

M. Sacha.

Dvaj wówczeiſſaj

Kotrajz staj herbskeje rycze móznaj, so wot jeneho wobebneho ſakſkeho ſemjana, kiz ma kubla w poloniejskej Rusowſkej, do tuteho kraja ja wýzoku ſdu, jeli móžno, k 1. řaprelje t. l., najpozdžijscho pak k 1. julijsa t. l. do ſlužby phtataj.

Taich, kiz chyli tam czahneč, maja so sa dalschim napraschowac̄ w mojim ſlužbudoſkaſowachim bureawje na žitnich mřtach w Budyschinje.

H. Meisel.

Java-khoſej punt po 85 np., 9 hac̄ 12 nſl., čižiſti ſokor punt po 55 np., stare wotležane chgar, 1000 po 4 tl. hac̄ 60 tl., bjes kotrymž Ambalema po 9 tl., 25 ſchuf po 7 nſl., čerſtwe forjenje a palenz porucža wsho dobre a tunjo

Ludwig Eccius
na herbskich hrjebjach.

Po jutracjach chzu tež pěkneho hólceza wot sprawných starſich pod ſobnými wuměnjeni do wuczby wscz. E. Eccius.

K bližšim jutram so jedyn herbski pěkny hólcez něhdze 14—15 lět starý, s potriebnymi ſchulſtmi wědom, noſczeniemi a wot sprawných starſich do jených materialowych hlamow w Budyschinje jako wuczomník pyta a je wsho dalshe we wudawarni Serb. Now. shonicz.

Schäfferowe blorne bjeńtuschi na ranj, wosabjenje, wopa- lenje a hojae bjeńtuehi hrodowska haptka.

Sjawný džaf
praju ja kniesei paſenzerje a kerzmarje Janejkoporej na Židowje ſa tu řeđko namakanu sprawnosć, ſotrejz je mi moju pjeneznu mōſchein, kotruž běch ſhubil, ſažo daſ a mje tak psched ſchledowanjom ſwarnoval.

W Wulſim Wjellowje, 13. februara 1863.

Handrij Brühl.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawani
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaći so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći
6 np. Štvortlétta predpla-
ta pola wudawaria 66 np
a na kral. saks. pósce
7½ nsl.

Woprijeće. Swětne podawki. — Ze Serbow: S Wojerez. S Koperz. S Nachlowa. S Klufdja. S Euha.
— Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskoslezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.
— Pjenježnaplaćizna. — Spiritus plaćeše Barljine. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Saſſa. Ministerstwo finanžow wosjewjuje, so je pruske knježerstwo pſchedawanie brónie a wójnskeje potřeby do Polskeje ſakafalo a so wot tajkeje ſakafje tež tworh ſi nemfrozlonſkih krajow (po tajkim tež se Sakskeje) wuwataje njeſtu. — W Spižkunnersdorfje bě ſo wóndanjo jena žona do porsta rěmyka, čohož dla jej ruka jara ſaczelny, žona žama pak jara ſchori a ſkonečnje do blednych myſlow ſapanu a w jenej noch čejku. Po dolhím pytanju namakachu ju w jenym hacze morwu. Nad tym ſo jeje mandzelski tak frudži, ſo naſajtra woteidže a ſo w tym žamym hacze ſatepi. — Na město ſemrjeteho pſchedbhy ſakſko hornoužiſkeho ratarſkoho wotrjeſničho towarzſtwa, k. ſ Zenker nad Pomorezami, je k. hrabja k Lippe nad Debrkezami ſa pſchedbhydu a k. rycerſkubleč Laj nad Zahowom ſa naměſtnika wuſwoleny. — W Iſkendorffje pola Moſena je ſo 11. februara Haſfez kubko wotpaliſo. — Jego majestosę kral Jan je ſaſo tſjoch ſafftow wobhnadzik, kotsiž běchu w léeze 1849 meiſskoho ſbězka dla do wukraju čejkali; mjennujen literat ſ Lindemann ſ Draždjan, ſchewz Kieſling ſe Žitawy a Dr. Martin ſ Döbelna ſmědža ſo bjes ſchraſy do wózničeho kraja wręcziſ. — Dotalny policejſti rađicel w Draždjanach k. Schwauſ je ſa policejſkeho prezidenta tam poinjenowaný. — Pſchetupz Morgenſtern je měſtu Lipskej 14,000 tl. wotkaſal. — W Běkej pola Ortranda je ſo 12. februara tamniſki mkyň ſe wſhěmi pôdlanski mi twarjenjemi wotpaliſ; tež je ſo tóſchto ſkotu ſobu ſpaliko.

Pruſy. Pruske ministerſtvo ma pôlſkeje revolucije dla jara nuſne a je jeje dla hžom ſchýtri armee-korpsy poſtaſilo a jich reſervy pod bróni wotwoka. Tež ſu mužiſta wſchelatich regimenterow hžom na pôlſke mjeſy čahnuſy dyrbiſta a to niz jenož pěſtch, ale tež jédní a artilleristojo. Tak buchu w poſlen-

ſchich dnjach ſerafirojo ſ Brótſlavja (Breslau) do Hornej Schlesynskeje pôſkani a naſajtra artilleristojo ſ mnohimi kanonami tež ſa nimi jébzchu. Hacž dotal je něhdje 120,000 muži na wójnskej nosy a měnja wſchelach ſudžo, ſo to tola pôlſkeho njeméra dla njebj trjeba bylo, wofebje dokelž budža Ružojo ſkonečnje ſammi ſylni doſež, ſo bych u jón poraſyli. Druſy teho dla ſa druhimi pſchěziniami pytaja a wudawaja, ſo je težko ludži teho dla pod bróni powołanych, ſo by miſteſterſtvo bôrſy hotowe wójsko mělo, hdy by w žamym pruskim kraju někaiſi njeſkoj wudhrik. Ale to ſu wſcho jenož hole hudanja, niežo wěſte w tajkim naſtupanju ničtó prajicj njemóže a duž dyrbiſy wěricz, ſo miſteſterſtvo wo prawdže ſa nuſne djerži, pôlſkeje revolucije dla težko wójska pod brónju měcz. — W pruskej Polskej je hacž dotal wſhito mérne wostalo; tola je wſhnuſež něfotrych ludži ſadžila, dokelž ſu tſelby do Polskeje wobſtaracj čehli a ſu jich pſchi tym doſahnyli.

Wſchelake nowiny wudawaja, ſo ſtej pruske a ruſke knježerſtwo w naſtupanju nětčiſcheje pôlſkeje revolucije wěſte wujednanje ſčiniloj, pſchi korejmž je to tón najwſhelnischi punkt, ſo dyrbi pruske wójsko do Polskeje na Polakow čahnuſy, jeli jich Ružojo pſchewinhej njeſmohli. Tajkele wobſanknenje, ſo bych u tež prusky wojach pôlſkeje harj dla ſwoje žiwjenje a čile ſtarý ſaſadžicj dyrbiſti, je w Bruskej wjele njeſpokojnosće naſčinilo a teho dla je ſo w druhej komorje praſchenje na miſteſtrow ſtalo, hacž je pruske knježerſtwo ſ ruſlím k podečiſhezenju pôlſkeje revolucije žane wujednanje ſčinilo a kajſe punkt tuto wujednanje wopſchija? Ale miſteſterſtvo je druhej komorje k naſviedzenju dalo, ſo na tajke praſchenje wotmoltwicj nochce. Duž je druha komora w tajkej naſežnosći wobſanknyka, ſo wona ſa njeprawe ſpójnaje, hdy by ſo Bruska ſtukowajſi w Polskej do pôlſkeje revolucije měſhcež čehla.

Rakuſke kniežerſtvo. Rakuſke kniežerſtvo njeſluboſnje na to hlađa, ſo je pruſke minifteſtvo polſkeje revoluciye dla ſ ruſkim kniežerſtwom do bližſcheho ſwjaſka ſtupiſko a tcho dla wójſko pod brón powołalo. Rakuſke kniežerſtvo mijenjujich ruſkemu winu dawa, ſo tuto wſchón njemér w ſužodnych turkowſkih krajach podyjera. Hdyž pak je tam njemér, dha je rakuſke kniežerſtvo ſwojich južnoſkowjanſkih krajow dla tež bóryš w njeſmérje. Hravak pak ſebi wſchón ſwét myſli, ſo w bližſhim naſečju Serbjo, Čzornohorjenjo, Božnjach, Hercegovinſch a ſnadž tež Božarjo pſhceziwo Turkam poſtanu. Tich jenic̄ki pſhcezel je ruſke kniežerſtvo, ale dokelž je pôlſka revolucia wudyrila, dha bē to ſa Turku a Rakuſchana vitana ſklađnoſc̄, dokelž ſebi myſleſtaj, ſo budže ruſki khězor wſchoje wójſko do Pôlſkeje poſklacz dyrbjec̄ a njebudže turkowſkih kſheſeſi anam na žane waſchnje pomhac̄ móz. Někto pak chce pruſke wójſko ruſowſkemu pſhceziwo Polakam pomhac̄, ſo taž ruſki khězor ſwobodnu ruku pſhceziwo Turkam wobkhowa, — a teho dla rakuſke kniežerſtvo na pruſku pomož iak kſhīmje hlađa.

Shtož ruſku fregatu naſtupa, na kotoruž ſmy tydženja ſpomnili a kotoruž rakuſka wýſhnoſc̄ njebe do kotorſkeho pſhistaſta paſte, dha powjeda ſo, ſo je wona ſwonu pſhioveſta, kotoruž běchu ſa někotre čzornohôrſke chrlwe poſklane. Rakuſka wýſhnoſc̄ pak ſebi myſleſche, ſo móhli Čzornohorjenjo ſ tutych ſwonow kanony lecz a te potom pſhceziwo Turkam naſožic̄, a duž wona w ſwojej wulſkej luboſci ſ Turkam njeſpſhiwa, ſo byču ſo ſpominjene ſwonu Čzornohorjanam pſhcepodac̄ ſmeli.

Franzowſka. Khězor je franzowſkemu konſulej we Warszawje poruczil, ſo njeſmije ſběžkarſkih Polakow ani ſe ſłowom ani ſe ſlutkom někak podpjerac̄. — S Mexikanskeje piſhaja, ſo Franzowſojo tamniſche město Puebla hiſhce dobyli njeſhu a ſo ſu Campiko wopuſhcejic̄ dyrbjeli, dokelž by ſo jim tam hravak naſterje hubjenje ſenč možlo, dokelž chchdu Mexikansch tuto město ſe wſchěch ſtronow woblehny. — Druhe nowiny ſaſo powjedaju, ſo Franzowſojo na hlowne město Mexiko čzahnu. — Paricy ſtudentojo chchdu wondanjo ſwoju pſhcezelniwoſc̄ ſ Polakam ſjawnje ſ naſvedzenju dac̄ a džéchu toho dla — (tich bē něhdze 1500,) — ſo byču pſhed wobydlenjom pôlſkeho wjeřha Čzartoryjskeho „ſlawia Pôlſkej“ wokali. Alle policija jim to ſakasa a wotwiedze někotrych do jaſtva, dokelž na měſcie poſkluchac̄ nocheinu. Po někotrych dnjach ſu tich ſaſo pſhcezili.

S cihleho dotalneho ſadžerjenja franzowſkeho khězora je wiđec̄, ſo móhli Polakam hinač pomhac̄ nochein, khiba ſe ſlowami, a ſo by po tajkim podarmo bylo,

hdyž byču Polach wulſku nadžiju na francowſku pomož ſtajic̄ chyli.

Franzowſke nowiny ſo jara nad tym džiwaja, ſo pruſke kniežerſtvo ruſkemu khězorej ſe wſchej možu ſwoju pomož podthkuje. Tež praſa wone, ſo to žana neutralitoſc̄ njeje, hdyž pruſke kniežerſtvo čzepi, ſo ſmē ruſſe wobrónjene wójſko pſches pruſki kraj čzahmec̄ abo tam ſ brónju w ruch pſhewyvac̄.

Italia. Garibaldi je dwě proklamacijí wofjevič, jenu na ſendzic̄janow, ſo byču Polakow podpjerali, a druhu na Polakow ſamych, ſo byču nadžiju na lepschi pſhichod měli. — Bamž je piſmo na pôlſkih biskopow w Galiciji (Rakuſkej ſluſhacej) poſtač, w koſtrymž jim poruča, ſo byču tamniſchi pôſti lud mot wſcheho ſběžkarſta ſhceziwo rakuſkemu kniežerſtwu wotdžerjowac̄ pomhali. — S Italije je ſo tež tójskto Madzjarow, kiz ſu tam ſ Wuherskeje čekli, na puc̄ do Pôlſkeje poſtač, ſo byču, jeli móžno, tam Polakam pomhali. —

Amerika. Unionske wójniſke ſódje ſu Galveston woblehnyke a bombardirovake, njeſhu pak pſchi tym nižo wuſtukowake, ale wjele bóle někotre ſódje ſhubile. — Dokelž general Burnſida, wýſhi roſkaſowar unionſkeho wójſko, nihdje nižo dobyc̄ njemóžſche, dha je jeho pſhedsyda Lincoln wotkadzil a generała Hookera na jeho město poſtačil. Alle tutón tež hiſhce nižo ſčinił njeje.

Čzornohôrſka. Wjerch Mikkawſch je ſwojeho ſekretarja Wazlika a wójwodu Matanowicža do Konſtantinopla poſtač, ſo byſhtaj tam wujednačo, ſo Turkijo žani wotefsli dróbu pſches čzornohôrſti kraj twarili njebyču, dokelž to čzornohôrſti lub čzepic̄ nochein.

Wuſtowſka. We Warszawje ſamej je hiſhce cihlo, hač runje bē wondanjo powjesc̄ wuſtka, ſo tam ſandženj tydženj revolucia wudyrila. Ruské familije teho dla ſ hromadami na twjerdžisnu čzelaču, pôlſke pak ſwoje lepsche wech hromadu paſowachu a khowachu, dokelž by bojachu, ſo móhle by ſu tich wojowanju wurrubic̄. Alle džen, hdyž dyrbjec̄ ſo hara ſapoc̄ec̄, tón pſhichidže, tola pak wſchitko cihlo wosta. — Czim bóle njeméra a wójniſkeho ropota je na kraju a to wſebje w kuc̄e, hdyž pôlſke kraleſtvo ſ Rakuſkej a Pruſkej mjeſuje. Tam ſu ſkoro wſchědne bitwy a bitwički, w kotoruž ſ wobeju ſtronow ludži doſez žiwenje ſhubi. Polach mužnje wojuja a ſwoje žiwenje w bitwach lohko waža, ale dokelž je pſhemoz a lepscha brón na ſtronje Ruzow, dha dyrbjia pſchi wſchém pilnym wojowanju najbóle wulſku ſchodus čzepic̄, tak ſo lěd hdy wjetſchi dobyt ſčinju.

S Krakowa piſhaja 18. februara: Šběžkarjo ſu wcžera pôlſke město Wjeřchow bliſto rakuſkih mjeſow nadpanyl, ſu pak wjele ludži ſhubili, dokelž Ruzojo

szylne s kanonami tsłachu. Wjach hac̄ 300 sbezkarjow je panisko a tak wjele bu jich też ranienych. S nich je wjele do krakowskich szpitaliow pschi:atych.

Dale pišaja s Krakowa 18. februara: Wjes tym so 3000 Rusow na Dziorze czehniesche, wopuszczicu Polach tule wjeż a dżechu na Miechow, hdżez 800 Rusow stejescze. Tuczi jich pał wobtichu. Pschi wospjetowanym napadze shubichu sbezkarjo wjele ludzi; jako woni czekachu, palejce ſo to město. — Se Sandomira je powjescz pschijska, ſo je tam Langiewicz, nawiedowań sbezkarjow, Rusow ſbił a jim pječa dwę kanonie wotwózak. — Sandženu nōz je wjele sbezkarjow, kiz psched Rusami czekachu, psches rafuske mjesz stupito.

Se Lwowa pišaja 17. februara, ſo ſu sbezkarjo bitwou bliſko Świętego Krzyża (Świątynia Ełchijska) ſhubili a ſo ſu Ruszojo Langiewiczym ludzom tsi drzewane kanony wſali.

Też s drugich stronow pišaja wo tajkich bitwiczkach, pschetož ſi wulkej bitwe nihdze njeſchindze, dokelž ſu sbezkarjo na ſame mjeniſche črjodzieckim roszdželeni. Hdżez woni runje ſu, tam drje kraj wobknježa, hdżez pał Ruszojo pschiindu, dha dnyrja najbóle zofacż, a weschęta teho dla wſchelsake nowiny, ſo pschi tajkej hontwoje Polach njebudza dołho wjach psched Rusami wobſtaćz móz, khiba ſo ſ wonka pomož, wózhejce pał kanony doſtanu.

Ze Serbow.

Se Wojeraz. Naszeho města móže ſo jedyn nětko wſchēdnie po poſcze wjeſc: do Kroczebu ſa rano w 1 h. 35 min., rano w 7 h. 40 min., popołnju w 2 h. 50 min.; do Budyschina rano w 1 h. 55 min.. a popołnju w 1 h. 50 min.; do Śleho Komorowa popołnju w 4 h. 30 min.; do Działan popołnju w 7 h. 10 min.

Se Koperz. Schtwórk tydzenja 12. februara w noč wokoło jēdnaczych wudhri na pječy tudomnicho fahrodnika Gruhla woheń a hac̄ runje ſo nōzny strażnik hnydom na njón dohłada, dha bě tola hizom cyla tſečha w plomienju, jako tam dobeža. Ma dobo ſ nim pschibęzachu tež někotři mužojo, kiz běchu pola piwarza byli a na jeho wołanie a trubjenje wuſkoczili. Cji wſchitc ſo nětko ſe ſhromadnymi možani próżowachu, woheń poduſkocz, kotrež hizom ſa tſečhu domského twarjenja hrabasche; tola běchu hizom někotři wſchu nadžiju ſhubili a teho dla poczeli ſ Gruhlez ſwójbu wſchelsake węch wuſkoczowacż. Młyshter piwarz pał a jedyn druhi ſawostaſtaj pschi haschenju, hac̄ ſo jinaj napoſledku po napinanju wſchitskich možow radzi, ſo woheń pschewinſtajt.

Tutón podawſ ſe wokolne wſy do khétreho stracha ſtajik, tak ſo ſu tu a tam nōzemu strażniku jeneho abo dweju mužow pschiwdate. — t —

Se Rachlowa pod Čzornobohom. Sandženu njeđzelu mějachym tudy žadny ſhwedzen; mjeniųch L. Peter Lubenski, emeritowany radziny hajnik, ſhwieczesche na tutym dniu ſe ſwojej mandželskej Hanu rodzenczej Poniech ſwoj 50letnemu mandželski jubileum. Čzeszony jubilar ſe ſo 21. meje 1785 w Rachlowie narodził a po ſwojim ſchufkim roszwczęzeniu, ſe ſwojim bratrom, poſdziskim budyskim primariuszom L. H. Lubenskim, w Budyschinje wužiwanym, je wón tsi ſeta pola kſalzow pobyl a wot ſydomnateho lěta pał w mlyniskim džele ſtał. To bě runje w tym straschnym powodzenju, kotrež ſe w lécze 1804 teſko ſchłodny načiniło, a je wón tehdý we Wulich Deb̄ezech wulke ſtrachosz ſobu pscheczeſpicz dyrbjal. Potom je wón tam a ſem, kaž tež w Čzechach jako mlynk džečak, hac̄ w lécze 1810 přeni ras do ſhwiateho mandželskwa ſtupi, w kotrejž hēſche jeho młoda mandželska jenož lěto a 14 njeđzel žiwa. W lécze 1813 poda ſo wón druhi kroč do ſhwiateho mandželskwa a bu tehdý pōžnicy ſe ſwojej nětčiſczej lubej mandželskej we wjeleczanskim Božim domje werowanym. Vóry ſi potom naſta pał tamniſchi ſrudny wojerski čaſ, w kotrejž wón wſchitku ſwoju domjacu nadobu ſhubi a tež ſhwilu w Čzechach pschebhywaſhe. W lécze 1814 bu wón na ſwojego nana město ſa radžineho hajnika poſtajen a je tuto ſaſtojſtwo 42 lět ſe wſchej sprawnoſciu wobstarał, na to ſo pał wyſkojeſte starobyl dla emeritirowacž dał a je budyska mějchęzanska rada jeho jenickeho ſyna na jeho město jako hajnika poſtajila.

Jeho pscheczelio čchchu rad, ſo by ſo jemu a jeho mandželskej pschi ſklađnoſci ſeu 50letnemu mandželskemu jubileju w bukiečanskim Božim domje runje na tym dniu, hdžez ſtał werowanaj, požohnowanje doſtał. To pał by ſnadž móhlo wulke ſadžewanje činic, dokelž by ſo poſtnego čaſa dla předy na miſterſtwo proſtwa činic dyrbjal. Duž ſu tón jubileum jeno doma w čihoſczi wobeschli a buſchtaj taž jubilarſkaj mandželskaj wot ſwojich lubnych pscheczelow a ſnatnych bohacze wobdarjenaj a tak tón pola naž žadny ſhwedzen na ſklađne waſchne wobsanknjeny.

Wobaj jubilaraj ſtał, dzakowane Bohu, hiflce ſtrowaj a čerſtwaj a my pscheczemj jinaj ſ wutrobyl, ſo by jinaj Bóh luby knjes dale tajku hnadu ſpožcik.

— b —

Se Klučcha. Tudy ſo ſylnje wo tym poſjeda, ſo je naſch diakonus L. Mrós ſa pomoznicho předarja cum spe ſuccedendi do Wahrena pola Lipſta deſignirowanym. Jeho L. pschichodny nan je tam ſa farar a.

Se Luhá. Sandženy psatk pschiwjeſchu tudomnicho žiwoſcierja Wokača ſ hole morweho domoſ. Wón bě mjeniųch na hermančanskim ležowym reveru

póbla był, jako běžu tam drjewo puschczeli a pschi tym je ho state, so je jeho jena padaza khóna s wjetškom porashka a jeho tak wob'chodziła, so je wón po malej khwilce ducha spuszczać dýrbjal.

Hudančka.

8. Čuku nôzku hrajačku,
Ekónčne wschitcy dobuchu.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 7.

7. Mur, rum.

Cyrkwienske powjesće.

Wérowanaj:

Michałska cyrkej: Jan Wylem Theodor Fiedler, džekowjedec w garbańi w Małym Wjelkowje, s Ernestinu Förstarje, s Wulkeho Wjelkowa.

Podjanska cyrkej: Petr Lebzbor, franz w' Radworju, s Mariju Kraliz s Něwhez. — Vjedrich Augusti Ernst Höhnig s Malecijz s Hanžu Schmidtez s Hrubocijz.

Křečenaj:

Michałska cyrkej: Jan August Bernhard, Pětra Janka, sahrodnika w Dobruschi, ſ. — Haná Hanža, Korle Augusta Hobra, wobydlerja na Židowje, dž.

Zemrje či:

Djen 1. februara: Marja, Jakuba Schäffricha w Hornej Kinje, dž., 10 l. 7 m. — 5., Gustav Hermann, Jana Augusta Mětashá, franza na Židowje, ſ., 17 d. — 6., Eduard Jurij Paweł, Jana Eduarda Meldy, běgarja a kublerja w Budyschinje, ſ., 4 l. — 9., Ernst Bohuměr, Jana Ponicha, wobydlerja w Budyschinje, ſ., 1 m. 20 d. — Emma Augusta, Korle Adolfa Voigta, ſukelnika pod hrodem, dž., 9 m. 15 d. — 10., Hanbrij Woch, khzejer na Židowje, 69 l.

Jutſje jako prěnju njedželu posta budze w dwórskej cyrkwi w Draždjanach sa tamních Serbow herbske předowanje wot f. fararia Kucjanka s Budyschinje wob'jeržane.

Čahi sakskošlezuskeje železnicy z budyškeho dwórnišča.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pshipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w uozý 2 h. 26 m.

Do Šorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschisanfuenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg).
†) Pschisanfuenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 19. februara. 1 Louisdor 5 toler 15 nřl. — np.; 1 połnowažazý čerwony stoty abo dukat 3 tol. 5 nřl. 6 np.; winste bankowki 86%.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje

14. februara. 1863.

D o w o z :	Płaćizna w přerězku					
	na wikach,			na bursy,		
6282 kórcow.	wyšsza.	nížsza.	srzedźna	najwyšsza	najniższa	
Pscheiza	5 12	5	5	5	5	5 10
Nožka	3 22	5	3 15	3 20	3 25	3 20
Vecímen	2 20	—	2 10	2 15	2 20	2 15
Worž	1 22	5	1 15	1 20	1 22	1 20
Hróch	4 20	—	—	4 15	4 20	4 15
Woka	3 5	—	—	3	3 5	3
Nepík	—	—	—	—	8 26	8 10
Zahýk	6 10	—	—	—	—	—
Hejduszhka	4 10	—	—	—	—	—
Bjerny	— 22	5	15	20	—	—
Kana butry	— 18	—	16	17	—	—
Kopaszhomy	4 5	—	—	4	—	—
Zent. syna	— 20	—	15	17	5	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

14 tl. 10 nřl. a 14 tl. 20 nřl.

rěpikowý woli (njeezisczeny) 15 tl. 25 nřl.

(Cžiſčeny, kāž ho w Budyschinje pshedawa, je stajne nchdže 1½ tl. drožſhi.)

N a w ě š t n i k .

Młody čłowiek, liž chce kowarstwo nawu-
knęć, móže w jenej kowarni njedaloko Bu-
dyščina pod spodobnimi wunienjenemi město
dostac̄. Hōde? to je shonicz we wudawarni Serb.
Nowinow.

 Jena danska kobla, 1¼ wyžota, k plahowan-
ju řežowym kmanu, je na ryczerkuble Jašonžy
pola Pančijz na pshedan.

Drjewowa aufcia.

Srjedu 25. februara rano wot 8 hodzinow bubža
ho na brézovstiu reveru brézove pjetuki a dolhe hromad-
dy na pshedabžowanje pshedawac̄.
Shromadžisna pola Brézowa.

Handrij Matki.

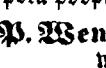
Drjewo na pshedan.

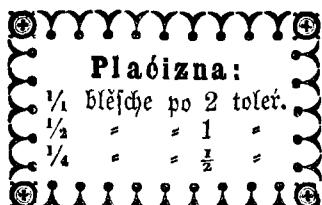
S tutym ho k navjedzenju dawa, so ſu na ſchęz-
ečanski lěšowym reveru jenož hšicze khójnowe pjet-
kowe klořir, fotrž ſu jara rjone, na pshedan.

Lehmann, hajnik.

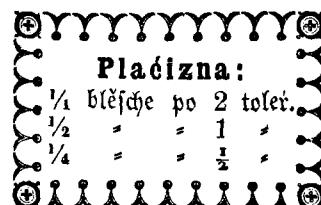
 Khěža čjo. 12 se žolotowej a žadowej
sahrodu w Sarycžu je na pshedan a móže
ho wšcho dalshe tam shonicz.

Pola wudowy Bičasoweje w Kubſchizach je 32
jehniatew na pshedan.

Murjerjo móža pola podpišaneho hnhydom dželo do-
stac̄. P. Wendler, murjerjski mischte
w Budyschinje.

Běžn

Plačizna:

$\frac{1}{4}$ blěše po 2 tolet.

$\frac{1}{2}$ = 1

$\frac{1}{4}$ = $\frac{1}{2}$

Plačizna:

$\frac{1}{4}$ blěše po 2 tolet.

$\frac{1}{2}$ = 1

$\frac{1}{4}$ = $\frac{1}{2}$

Brost-Syrop.

Knjezej G. A. W. Mayerej we Wrótsławju.

Jako běžn ja wondanja w Chemnitzu vola knjeza Richarda Hartmannu a je mi pschi slhorjenju, kotrež mje tam nadpaný, Wasch brostsyrop pomhal a ja proschu Wasch, so bytcheze mi 2 bleschi abo 3 pößlali.

Heinrich Pürfurst, twarsti misztr w Lipsku.

W Budyschinje pschedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Lindau.

Krajnostawski bank.

Dobytkowe a schkodowane konta.

Wo komnate sližbowanske lěto wot 1.januara haž do 31.decembra 1862.

Debet.	toler.	fl.	np	Credit.		toler.	fl.	np
				Sa daň wot hypothekách žadankow . . .	145313			
Sa daň na sapožki pola naličovaniye	94785	9	5	Sa daň wot fastawných listow banka . . .	1831	7	3	
Sa daň na widate fastawné listy	72933	7	9	Sa daň wot effektow	65201	28		
Sa wudawki farjadowanja w 18. sližbow-	13028	21	8	Sa sapisanje a wukonjanstu řaplatu . . .	1062	7	4	
nym lěceje				Sa provisiju	808	18	4	
Sa řekodu na 3 pschedatých ležominoſejach	708	10	5	Sa řaletnjene řoupomy fastawných listow .	30	7	4	
w licitalnych pjeniesach.				Sa daň wot wupoženkov 40,175 fl. 14. 2.				
Cjistý w pschedstejazej bilancu hžom re-	53738	4	5	Sa daň pschi požerni 13,398 fl. 1. 6.				
partiowanych dobytk				53,573 fl. 15. 8.				
				Wot teho daň na řekadny kapital, faucije a kapital-				
				creditorow 32,627 fl. 12. 4.				
					20946	3	4	
	235,193	24	2		235,193	24	2	

W Budyschinje, 24.januara 1863.

Direktorium krajnostawského banka kral. řeck. hornolužiskeho markrabinstwa.

ſ Thielau. ſ Löben. J. Schilling. Chrig.

Přehlada

hypothekářskich wupoženkov, wot krajnostawského banka kral. řeck. hornolužiskeho markrabinstwa sečinjených.

	Horne Lužizh.		Herbske kraje.		Summa.	
	Vicžba hypoth.	Wyžokoſej pož- cjontow. toler.	Vicžba hypoth.	Wyžokoſej pož- cjontow. toler.	Hypothe- tových kontow.	poženkov. toler.
Wobstatk ult. decembra 1861 . . .	1780	1,476,785	780	1,897,000	2560	3,373,785
Pschedež w lěceje 1862 . . .	24	91,645	73	263,000	97	354,645
1804	1,568,430		853	2,160,000	2657	3,728,430
73	47,760		45	108,650	118	156,410
Naspjet placjene w lěceje 1862 . . .						
Wobstatk ult. decembra 1862 . . .	1731	1,520,670	808	2,051,350	2539	3,573,020
Po pschilicjenju naspjetplacjenjow, w lětech 1846—1862 sečinjených .						
Totalny wobstatk datych poženkov					1295	1,946,250
					3834	5,518,270

S tyh w lěceje 1862 wudatých 354645 tolerow řeck. hornolužiskej 240100 toler na 97 horfa pschedomnjene hypothekářské konti, a 114545 toler na 95 předawšče.

Po tajším je ſo ao. 1862 ſečla

189 w u p o ž c ċ o n k o w

wobſantky.

Krajnostawski bank.

Po statutach banka kralovského saského hornolužického markrabinstwa so ſ tutym i ſjawinemu nařízenju dawa, ſo w tu chwilu

Direktorium banka

knies krajny starší Heinrich Erdmann August ſ Thielau nad Hornym Kemnitzom, pſchedýda,
knies krajny syndikus Kurt Ferdinand Julius ſ Löben, syndikus banka,
knies Julius Schilling, přeni knihwiedz̄er banka, a
knies krajny syndikus Otto Julius Chrig, syndikus banka,

wuc̄zneja, jako **pſchedýda ſarjadniſkeje rady**

knies krajny poſtajenž, kniežeti radicel ſe ſ. Franz Guido Hempel nad Ohornom
a jako jeho naměstník

Injes komorník Egon Heinrich Gustav baron ſe Schönberg-Biran a Modlau nad Luhom z.
ſtukuje, jako **direktor lombardſta**

knies August Robert Duckart
ſastavne pišma, pſchi tym wſtaſomne, ſam wukonječ ma, a ſo ma

kontraſignaturu nalutowarskich knižkow

knies Gustav Adolph Kaiser, kontroleur pſchi banku,
wot bankodirektoria i wobſtaranju poruczenu.

W Budyschinje, 27. januara 1863.

Direktorium krajnostawſkeho banka kral. ſafff. hornolužického markrabinstwa.
ſ Thielau.

Sapish nowych ſymjeniow ſ wulfich ſymjenowych
klamow knieſow bratrow Born w Erfurci ſu pſchisle
a moža ſo pola mje naředzic̄. Tež ſu mi hizom
wſchelake ſymjenja, kij ſo ſahe wuſhywaja, pōſtané a
pſchedawam je najtunischo.

W Budyschinje na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Niedsch.

Moje woſebniſe dobre

Kuché droždze

moža ſo pola mje, niz jenož i ſwiatym dňiam a róčnym
czaham, ale pſches zyłe léto wſchēdnie czerſte doſtač.

W Budyschinje na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Niedsch.

Zyłe ſprawný ſitny palenž, wo prawdze zyłe
czyſty a woſebje dobreho ſłodu, doſta a pſchedawa w
zyłym a enotliwym hac̄ po najmjeſtch měrkach

W Budyschinje na ſerbſkej haſy

J. G. F. Niedsch.

Tako najtunische ſwécjenje

wo iſtwach, dželařiach, ſalach, hródzach atd. po-
ruczam ja

pinafinowe lampy.

Taſke najmjeſtche (5liniojte) pſchetrjebaja w hodžinje
ſa $\frac{2}{3}$ np. ſwécjenja, wjetſe 5liniojte ſa 1 np.,
10 liniojte ſo $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwétlo.
Tež može ſo pſchi mojich lampach fotogen nałożec̄
a man je ja we wulfim wubjerku na pſchedan.

W Budyschinje na ſitnej haſy ežo. 52.

Herrmann Rachlitz, klempnarſki
miſchr.

Aukcia walczkow.

Schtwört, 5. měrza t. l. rano wot 9 hodžinow
budže ſo něhde
80 top ſylnhch brſowých $\frac{1}{4}$ walczkow a
20 hójnowých tého runja
na w ſzoc̄zanskim reveru na pſchedazowanje pſchedawc̄.

Šhromadzisna w korcžmje we Wyſolej pola
Rakę.

W Komorowje, 16. februara 1863.

Müller a Postel.

Java-khoſej punt po 85 np., 9 hac̄ 12 nſl.,
czyſty indiſki zokor punt po 55 np., stare woſležane čy-
gar, 1000 po 4 tl. hac̄ 60 tl., bjes kotrymiz Amba-
lema po 9 tl., 25 ſchtuf po 7 nſl., czerſte körjenje
a palenž porucza wſchō dobre a tunjo

Ludwig Eccius
na herbſkich hrjebjach.

Po jutrah čzu tež pěkného hólceze wot ſprawných
starſkich pod ſdobnymi wuměnjiemi do wuc̄zby waſac̄.

L. Eccius.

W bližſichim jutram ſo jedyn ſerbſki pěkný hólceze
něhde 14—15 lét ſtary, ſ potriebnymi ſchulſtini wědom,
noſceni a wot ſprawných starſkich do jených materialo-
wych klamow w Budyschinje jako wuc̄zomniſi pyta a je-
wſchō dalsche we wudawarni Serb. Now. ſbonic̄.

Wena pětna kheža ſ rjanej ſadowej ſahrodou je
hnydom na pſchedan. Wona je w jenej wulfie
čyrwinskej wſy a hodži ſo jara derje ſa klamarſtwo.
Hdze? to je ſhonic̄ we wudawarni Serb. Nowinow.

W Małym Budyschinu je kheža ežo $\frac{1}{2}$
ſ rjanej ſadowej ſahrodou ſe ſwobodneje ruki na
pſchedan a moža ſo wſchō dalsche pola wobſedzera tam
naſhonic̄.

Möblowh magazin Augusta Jannascha

na bohatej haſy čo. $\frac{7}{14}$ po 1 ſchodze ſ napſcheja

hotela k winowej kiczi

porucja ſwoj bohaty ſkład derje a po módze dýčlaných wězow, kaž tež wſchelake družinę ſtolzow ſa najtunischiu pl-

cijnu.

August Jannasch.

• NB. Ja pſchispominam hiſhceje, ſo ja herbſki ryczu.

Draždžanske woheňſawěſežaze towarſtwo.

Sakladny kapital: **Tři milliony toleř.**

Přenja emiſia: **Jedyn million toleř.**

Ke wobſtaranju ſawěſczenjow hibithy pſchedmijetow wſchitkych družinow, ratarſkeho gratu, kaž tež
žita w bróžnach abo w fajmach porucza ſo najpodwolniſchi

W Budýſchinje, 19. februara 1863.

Heinrich Meisel,

agent draždžanského woheňſawěſežazeho towarſtwo.

Wotzniokrajne woheňſawěſežaze towarſtwo w Elberfeldze.

ſaložene ſ kapitalom wot dwieju millionow toler, porucza ſo pſches podpižaneho k ſawěſczenju hibiteho wobſedzeſtwo,
jako mobiliow, tworow, žinow, žitow, maschinow a t. d.

Prámiye ſu tunje a twjerde. Doplacžowanja ženje žane nejſu.

Ke wobſtaranju ſawěſczenjow a k dawanju wſcheho dalscheho wukafowanja je každy čaſ ſtotow

W Klukſchu, w februara 1863.

Otto John, agent towarſtwo ſa Klukſch a woſolnoſci.

Divaj wowežerſſaj

ſotraž ſtaj herbſkeje rycze mózna, ſo wot jeneho wo-
ſebneho ſakkhe ſemjana, kiz ma ſubka w polonſkej
Rúſowſſej, do tuteho kraja ſa wýhoku ſou, jeli mózno,
k 1. haperleje t. l., najpoſdžiſchiu pak k 1. juliſa t. l. do
ſtužby phtataj.

Taſch, kiz chehli tam čjohnhc, maja ſo ſa dalschim
naprachowac w mojim ſtužbudopkoſowachim bureauje
na žitnich wſlach w Budýſchinje. Pſchispominic ſa ſo,
ſo ſu tam hižom wowežersch a měcher ſ naſcheho
kraja.

H. Meisel.

Vino.

Woprawdžite wina
wſchitkych družinow,
jara dobre a tunje,
čerwjenie a běle, w
čzwicach a bleschach, khanu po 8 nſl. hac̄ 20 nſl., bles-
chu po $7\frac{1}{2}$ nſl. hac̄ 1 tl., pſchedawa ſ khlamow a
wuschenkuje w ſwojej winowej ſtrv, wo ſotrejeſ pravej
bohate woprytanje najpodwolniſchiu proſhy

W Budýſchinje na herbſkej haſy.

J. G. F. Niecksch.

Matarske towarzstwo

w Małym Wielkowie

śmiede wtorku 24. februara shromadzisnu.

Vschedysntwo.

 W nowej Wszysty pola Nafez je jena shęga se sahrodu a s tajsei dżelbu pola, so może so jena kruwa dżerzeć, na pschenajecze a je wózho dalsche cz. 4. tam shonicz.

Někotsi hóslch, kij chcedza po jutrach jenu tudomny schulu wophtacz, móza tunjo wobydlenje a jędz dostacż pola tapetirarja Siebecka na herbskej haščy w Budyschinje cz. 29 (w przedawschim Rückerez kocžmarstwie) (po 1 hódze)

Aukcia.

Iutsje njedzeli 22. februara popołnju po Božich ślužbach budźa so w Sréshinje cz. 7. někto žoniskeje drasty, weschelaka domjaza nadoby (jako ſoja polch, kšinje, blida atd.) a hospodarski grat, taž tež bérny a len ſa hotowe pjeniesy na pschedawacż. Handrij Janasch, ryktař.

!!! Kedžbu !!!

Shromadzisna cęſenje wuſkuženych wojałów we Wojsku

njedzeli 1. märza 1863

popołnju w 3 hodzinach w tudomnym hosczenzu, hdzej budźa ſo tež nowe ſobustawry horjebracż, k čemuž ſo pschispomina, ſo ſastupny pjenies wot 15 nſl. jenož hirschje hacż do prénjego měrza postajeny wostanie a ſo potom powyschenje teho ſameho ſastupi.

We Wojsku 21. februara 1863.

Vschedysntwo.

400—500 centnarjow robowych sbytów

(Hornspäne)

Ł hnojenju mam po porucznosći na pschedan a móza ſo hnydom dostacż. H. Alcisel w Budyschinje.

Przewowa aukcia.

Pschedysntwo pónđzeli 23. februara rano woi 9 hodzinow budźa ſo na Létonianſkim revere wulka dželba drjewa w ſtejach loſach pod wumjeniem, w termii wosjewomnymi, na pschedawacż. Seidzjenje w kocžmje w Létonju.

W budyskim kraju ſtej dwie žiwnoſci, jena ſ 30 kórzami, druha pał ſ 10 kórzami pola a luki na pschenajecze a mózetej ſo hnydom wobejahnyc.

Wózho dalsche je shonicz pola kocžmarja Nyktařa na žitnych wilach w Budyschinje.

K nowiedzenju a k warnowaniu.

Dokelž je ſo hízom někotry króz ſtało, ſo ſu moju mandjelsku někaſtich ſchrympow dla k ryčam ſtajili, dha ja ſ tutym k nowiedzenju dawam, ſo drje ma moja żona jenakše imeno a pschimjeno ſ tej ſamej, kóraž je ſańdzeny hermanek ſedmu kaſnju pschediupiſta, ale ſo je tež to wſchitko; — a duž ſebi wuproſku, ſo byhū moju żonu ſ tajſimi ryčemi na połoj wostaſili a ſo radſcho předy wobhonieli, ſchtó je po prawym poruk ſaſkuſit. Pětr Albert, kubler w Rachlowie.

Luzičan.

Časopis za zabawu a powučenie.

Redaktor M. Hórník.

Tutón čaſkopis placji poſteńnie $7\frac{1}{2}$ nſl. a móže ſo ſa tutón pjenies w Smolerowej kniharni, taž tež na wſchę poſtach doſtač. Druhe čiſlo 1863, kotrež je dženja wuſchitko, je kłedowaceho wopſchięcza: Barbý Serbowki, wot Borančanskeho, Serbšcina, wot Česle. Dzéco jateho, wot J.H. Wobraz ze živjenja zbožomneho bura, wot M. Rostoka. Rózine sylzy, wot Fiedlerja. Preco wjacy, wot Pětroviča, Wéza babylonška, wot M.R. Popjelnica, wot M.R. Zemja, wot A.W. Kuzlaſtwo atd., wot Wjeli. Khézor Alexander II., podawk, wot A.W. Z Budyšina. Z Lužicy Slovjanſki rozhlad.

Ciſlo 2. Katholicko Woſta

je wuſchitko a je tež w Smolerowej kniharni ſa 12 nſl. k doſtač. — Cyly lětni placji pola wudawarja 10 nſl., na wſchę poſtach, hdzej je někto tež doſtač, pał $12\frac{1}{2}$ nſl.

Petrej Lubenskemu,

emeritirowanemu radžincemu hajnikej w Rachlowie

a ieho lubej mandjelskej

Hanje rod. Ponichez

k jej 50lētnemu mandjelskemu jubileju

15. februara 1863.

My ſo Bohu knieſej džakujemy,
So je Wamaj taſkim miłosćž dał,
My ſo nad tym wulcy ſradujemy,
So je Waju huadnje ſwarnowaſ :
So ſtaj móhloj ſhwyczicž w ſtrowoſci
Sewój pjezdžejatłetny ſhwiedzeń mandjelski.

S radſezimi běſčę pschedeleczny
Druhy pucžit Waju živjenja,
Druhy ſe ſtrachſezu napjelnieny :
Wulce wody, wojna, drohota
W am a j wulce ſtraci někdy cžinjachu,
Waju ſe wſchelakim horjom tyſchachu,

Alle tym, kij Boha lubo maju,
Dybi ſtricžicž wſchitko k ſlepſchemu ;
Duž tež dohli žiwenſſi pucž Waju
Je ſo wróczę ſtajne k rjeſchemu.
My pał pschedejemy na Waju ſhwiedzeńju
Wamaj hirschje wjeli lét a ſtrowoſę wſchu.
W Rachlowie. P. Albert.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać. płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Stwórléttna předpla-
ta pola wudawaria 66 np
a na kral. saks. pósce
 $\frac{7}{2}$ nsl.

Woprijeće. Swetne podawki. — Budarjowý woponnič. — Ze Serbow: S Kołwasz. S Chróscijz. S Mierkowa. S Wochośow. S Budyschina. S Khełna. S Faſeizy. S Haſlowa. S Kakez. S Kukowa. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spewy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesce. — Čahi sakskoslezynskeje železnicy z budyskeho dwórniča. — Pjenježna płacizna. — Spiritus płacise w Barljinie. — Nawěštnik.

Swetne podawki.

Sakſka. W sakſkim wojſku ſu w tu khwili: 2 generalej (jakſkowajmarſki wjelwójwoda a krónprinz Albert), 7 generalleutnantow, 12 generalmajorow, 16 oberſtow, 23 oberſteleutnantow, 39 majorow. Infanteria ma 84 kapitanow, 116 wjſkich leutnantow, 100 leutnantow, 12 junkerow; kavalleria ma 23 ritmischiſtrow, 30 wjſkich leutnantow, 47 leutnantow, 5 junkerow; artilleria ma 17 kapitanow, 29 wjſkich leutnantow a 26 leutnantow. Lekarjow je wſho do hromadę 100. — S Lipſka piſaja, ſo budze bližscha maſa we wěſtym nastupanju hubjena, dokelž najkerje žane kucy f Pôlskeje njeſchiniču; ja to pſchinje jich pak czim wjach f Turkowſkej, f najmjeſcha taſkich, tiz budža kožuchi a ſukno kupoval, dokelž je tam lěžta tak ſhma bylo, ſo ſu ſwoje cke ſkłady ſrospſchedali. — W Draždjanach ſwjeczſe wondanjo banquier Löba ſwój 50 lětny měſchczanſti jubileum a doſta pſchi tym wot Teho majestosce krala Jana rycerſki kſciž albrechtſkeho rjadu. Wón je na to 1000 tl. f chrtwi dariſ, lotruž checđa w antonkim měſeče w Draždjanach twaric. — Dokelž w Lipſku, kaž druhđe, wſchelatim ſužom lód pobrachnuje, dha je jeho 3000 centuarjow jedny tamniſchi konditär w thüringſtim lěžu kupiſ a do Lipſka pſchivjeſez daſ. — W Lipſku bě wondanjo nechton 400 tl. papjerjamch pjenies ſhubiſ. Itaſajtra doſta wón liſt, w kotrymž 200 tl. ležeskej a piſaskej ienu namakař, ſo je te druhe pjenies wobkhowař „k počkostanju njeſekdžnosće.“ — W ſańdženym lēže běchu pjeniesy, f kotrychž ſo wojsach-ſastupjerjo płacza, na 224,616 tl. pſchibylke, wot kotrychž ſo 190,516 tl. naſoži, ſo je tak 34,100 tl. wobſtata ſawoſtało. — W Freibergu ſu ſo 24. februara wječor ſchtyri khěze wotpaliſe. — Teho runja ſu ſo w Baderſenu 20. februara twarjenja Dittricher ſubla wotpaliſe. Pſchi tym ſpali ſo tež njeſkto ſlotu.

Pruſh. Wola druhich knježerſtwow je wujednije, koſrež je pruske knježerſtwo ſ ruſtim pôſtich naležnoſcziw dla ſčiničo, wulku njeſpokojnoſež, wubudžito. Woſcbeje je to ſ njemakemu poſtorkej, ſo dyrbi pruske wojſko do Pôlskeje ſakrocjič a ſo ſ tamniſchiimi ſběžkarjemi bič, jeli by to po ruſkim požadanju trjeba bylo. Franzowſki khězor a jendželske ministerſtwo ſtaj ſo pſchecjiwo tajkemu poſtajenju jara wótrje wuprajilo, a Napoleon je pječza liſt na pruskeho krala pôžlač, w kotrymž jeho na ta ſebžneho čini, ſo budža ſo druſy wječhojo tež do pôlskeje naležnoſcze měſchecj dyrbječi, jeli pruske wojſko do Pôlskeje pſchecroži. Něotſi měnia, ſo to tač wjele rěka, jako by Napoleon potom wójſko na pruske wjesh požlač hčej, ſo čežhož by lohko wójna nastacj móhla. — Jendželske ministerſtwo je ſo tež nimale tač wuprajilo, kaž franzowſki khězor. — Pruschen wobydlerjo a woſebje czi, tiz na pôſtich mjeſach bydla, ſu ſe ſpomnjenym poſtajenjom tež jara njeſpoložni, dokelž by pſches to lohko móžno bylo, ſo by ſo wójna ſ Pôlskeje do Pruskeje pſchenjeſez móhla, dokelž bychu Polach Prusku jako njeſcheczelski kraj wobhſadali.

W Barlinje a tež w Poſnanskej ſu někotrych Polakow žadžili, dokelž jim winu dawaja, ſo ſu hčely brón do Pôlskeje wobstaracj. — Někotre nowiny wudawaja, ſo budze minister Bismarck dla horka ſpomnjenego wučdnanja ſe ſkužby ſtupič dyrbječi. — Druha komora je ſo tež pſchecjiwo ſakroczenju pruskeho wojſka do Pôlskeje wuprajila. — Teho majestosce kral Wilem je ſo pječza jara na tym džiwař, ſo je pruskoruſke wujednanje, pôſtich naležnoſcziw dla ſčinjene, taſki poſtor ſola druhich knježerſtwow ſakocžko. — Se ſhorjelsza je pječza nechton, kaž wročławſke nowiny poſjedaja, ministerſtu do Barlina pižal, ſo by jara wazena wěž byla, wot tam wſchitko wojſko prieč požlač, dokelž móh tam po tom někajsi njeměr wudýricz. —

Rakušy. Venotliwe krajne ſejmy ſo ſ wjetſcha w tych abo bližſich dňach ſlonečza. Na cjeſti ſeim bě tež minister Schmerling pſchijek a je jemu němſka ſtrona bies ſapóſtanžami a w Prahy wſchelake poczeſcowanja wopokaſala. — Rakuske ministerſtwo ſo njeboji, ſo mohla ſo pôlſka revolucia do rakufopôlſkih krajow roſſerici, hač runje wona bliſto rakufiſkych mjeſow najbôle knyeži. Teho dla wone ničo pſcheczivo njei nječini abo tola jenož tak mało ſtukuje, ſo je lóhko, ſo wobbronjeny do pôlſkeho kraleſtwia podacz. Duž je ſo wjele Polakow ſ Galicje k ſběžkarjam podalo a czi Polach ſiž k nim ſ Turkowſteje, Italskeje abo Franzowſteje džehu, ſu tež najbôle pſches Rakuslu ſchli a nichtón njeje ich ſadžewał. A dokeł ſu Němcy k Polakam mjenje nje-pſcheczelniwi, dyžli k Ruszam, pſchetož woni ſo Polakow mjenje boja, dyžli Ruszow, — dokeł po tajkim Němcy někto bôle na pôlſkej ſtronje ſteja, dha je ſebi rakufiſke ministerſtwo wulku kwalbu po wſchech Němcach ſazkuſilo. A tuta kwalba je cžim wjetſcha, dokeł pruske kniejerſtwo, kotrež ghe tola hewak to prawo němſke kniejerſtwo bhež, ſe wſchej mozu na podcziszczenju pôlſkeje revolucije džela a Polakow wſchudžom pſcheczeha. — Hewak je pał rakufiſki khězor pôlſkej narodnoſci wěſtu pſcheczelniwoſci wopokaſac̄ hček, pſchetož woni je 200 dukatow k temu wuſtají, ſo bychu ſo w žoktjewſkej cyrkwi ſpadane pomniki někotrych ſobuſtarow ſe ſwobojby něhduskeho pôlſkeho krala Jana Sobieskeho ſaſo wobnowite a ſporjedzake.

Hewak měni rakufiſke kniejerſtwo, ſo pôlſka revolucia dobyč njemože, a je teho dla pſecza ſ jendželſkim kniejerſtwom wo to jednac̄ poczał, ſo by tuio a franzofſke kniejerſtwo ſ nim po poraženju revolucije k lepſhemu Pôlſkeje pola ruskeho khězora ryczał.

Italia. Polach, kij w Italii pſchebhywu, dokeł běchu nehdyn ſe ſwojego wóznicho kraja cjełac̄ dyrbjeli, ſu ſo ſ wjetſcha do Pôlſkeje podali, ſo bychu tam ſběžkarjam pomhali. — Ma namjet Garibaldijs Italcy někto pjeniſej ſa Polakow ſhromadzuja.

Franzowſka. Khězor je wondanjo ſe ſwojimi minifirami dla prusforuſkeho wujednania radu ſkładował a potom liſt do Varliina pôſtał, w kotrymž je pſecza pruskemu ministerſtwu prajene, ſo je wone wopak cžinilo, jeli je taſti ſwiaſt ſ Ruszami ſcžinilo, ſo jim dowoli ſ brónju pſches Brusku cžahnyč, abo jeli pruskemu wojakam pſchitože, do Pôlſkeje cžahnyč a tam Ruszam pemhac̄. — Někotsi měnia, ſo Napoleon hñdom wójſto na pruske wjesy pôſceze, hdžz Brusen do Pôlſkeje pſchecroča. Iemu by to najkerje jara witana węz była, dokeł by woni franzofſke wójſto, w Mexikanſkej pſchibhywace, potom ſ dobrej winu domoj powolac̄ mohle. Pſchetož wo tym je Napoleon pſchecwédceniy, ſo jeho wójſto w Mexikanſkej wele kmaneho nadwo-

bhež njemože. Wón budžiſche ſe teho dla hižom datwo radu domoj powołak, njemóžesche pał to hanbý dla cžinicz. Někto pał, hdžz by wojakow na pruske mjeſg poſlacz dyrbjal, by k wróczenu Franzowow ſ Mexikanſteje dobru winu měł a duž hodži ſo wěrič, ſo budże wón dla ſlaboſcie, kotrež je pruske ministerſtwo w pôlſkej naležnoſci wobeschlo, kruče doſc̄ ſuſtupowac̄.

Endželska. Na jendželſkim ſejmy wondanjo tež dzivne wo ſadžerzenju pruskeho ministerſtwo w pôlſkej naležnoſci ryczału a minister Palmerſton ryceny, ſo je pruskemu poſlanczej teho dla hižom porukowace ſłowa prajil. — Pruski krónprynz a jeho mandželska ſtaſi do Londona pſchijelo, ſo byſhtaj pſchi kwaſu jendželſkeho krónprynza w bližſich dňach pſchitomnaj bylo. Wón ſebi danſtu prynceſhnu Alexandru ſa mandželsku bjeſje.

Ruſowſka. Wójna w Pôlſkej ſo hiſheze pſchego nimale na to ſamo waschnje wiedzie, kaž dotal, mjenujacy ſběžkarjo maja cžasto bitwicžki ſ Ruszimi, w kotrychž bjes poſladaňa na ſwoje žiwjenje kroble a mužnje wojuja, pſchi tym pał tola najbôle pſched Ruszami zofac̄ dyrbja, dokeł maja mjeniſchu móz a jim dobra broni pobrachuje. Woſebje dyrbja kanonow parowač, a hdžz tute njeſtoſtanu, dha je wěſte, ſo revolucia ſ kóždym dňom na moch a wažnoſci ſhubi. Ruske wójſto bjes tym ſtajne pſchibhywa a je ſběžkarjam ſ kóždym dňom wjac̄ kraja, hač dotal wot nich wobhazeneho, wotdobylo. Revolucia, kotrež ſ přenim wot machom doſpołnje njeſtoſtanu, najbôle wſchudžom pſcheczraje, — to je stare naſhoniſenje, — a duž drje tež w Pôlſkej hinal njeſtudze, woſebje hdžz je Warſhawa, pôlſke hłowne město, w połnej moch ruskeho kniejerſtwo. W nowinach ſo powjeda, ſo je Mirokławski, kij 1846 a 47 pôlſku revoluciu w pruskej Pôlſkej navjedowashe, do Pôlſkeje pſchischoł a někotsi ſtaſeja wulku nadžiju na njeho, druzi pał měnia, ſo drje je wón dobry wucek wójſtich wědomnoſciow, ale ſo ſam praktycz a ſbožomnie wójnu wjesz njerohymi. — Tola my gheemy w ſledowac̄ym powjedac̄, ſchto je ſo w běhu thđenja ſtaſo.

S Krakowa piſaja 19. februara: Ruszoo ſu město Mjechow, jako běchu ſběžkarjow ſ njeho won wubili, ſapaliſi a wjeli niewinowatých měſečjanow, ſich žony a džeczi, haj tež wjeli tamniſtich ruskich ſaſtojniskow njeſumilne ſkłonowali. Wot chleho města ſu jenož někotre khěze ſteja wostałe. Kurowski, navjedowar ſběžkarjow, je ſo ſam ſatſelik, widziwſhi, ſo ſu jeho ſuſo wjeli ſchłodowali. — Teho runja ſu Ruszoo tež město Džow ſpalili a ſteja tam hiſheze jenož cyrkj a ſchtyri domy. Tež ſu wſchitich ranjenych ſběžkarjow ſabili, kij do jich ruki panhču. Langewicz, navjedowar Polakow, je ſo ſwojimi ludzimi do bližkoſcie Stashowa ſcžahnyč.

S Warszawę 21. februara: Blisko Runki nad rzeką Bugom je bitwa była a je tam 400 sběžkarjow panyko. — We Warszawie su czi żami, kotsiz w dołach, blisko thęzorskeho hrodu stejach, bydlachu, wuzajmnych dyrbjeli a su so wojacy do tutych thęzow sashdili. Po takim sda so, so wulkonjas Konstantin, w thęzorskim hrodze bydlach, méréj tak prawje wjacj njeje.

S Krakowa, 21. februara: Rużojo su hrodz hrabje Polethle nadpanyli, jón wudubili a tam někotrych ludzi se swobodny spomnjenego hrabje fabili. Ruski nowiny praja, so je so s hrodu na Ruszow tshalo, druhé pak wobkruczeja, so to wérno njeje. — **S Warszawę** pišaja, so je Bogdanowicz, jedyn nawiedowař Polakow, sajaty. — W Unjewu su Polacy kosakow, kiz jich nadpanychu, wotrasyli a jeneho sajateho ruskeho wyschego se swjasanymaj rukomaj a nohomaj do ręki cziżli.

S Lwową 23 februara: Langiewicz steji hyscheje se swojimi ludzimi w Staschowje a woloscezi. Rużojo steja w Stopnich.

S Warszawę 23. februara: Po pschēhratęj mjechowstęj bitwie su so sběžkarjo do mjenischich czrijóbjiczkow rosdželili; wulki dżel tych żamych je do Galicie czelnyk. — Mirohawsko su Rużojo pola Radziejewa blisko pruskich mjesow (w kalisckiej guberniji) sibili a pschi tym jeho papjern dobyli. Wón żam je czelnyk.

S Lwową 24. februara: Nječaj, nowy nawiedowař Polakow, kiz je so Bogdanowiczym wójskom sjenoczik, je Ruszow blisko Dubjenki sibil a jim dwie kanonie wotewsał.

S Warszawę, 24. februara: Blisko Salina su sběžkarjo, 500 muži shyni, sbiczi. Woni shubichu 150 morwych a 36 sajathych.

S Krakowa, 24. februara: Langiewicz je so psches Rakow k Kielzam szczahnyk. Wjes Pschedborjom u Opocznom (w radomskiej guberniji) steji 1500 derje woobroniemych Polakow.

S Wrótkowia 25. februara: **S Katowic** pišaja, so je po nowisich powiesczech blisko Katna bitwa bjes Polakami a Ruszami była, kiz je psches 8 hodzinow trača. Rużojo dyrbjachu zofacz a szczahnych su k pruskim mjesam. — Do Katowic czeła wjèle ludzi s Polskej.

S Krakowa. Sběžkarjo, kotsiz bjes Opocznom a Pschedborjom steja, maja wéstego Jezioranskiego sa nawiedowařa, mjenicha dżelba Polakow steji i prawich wot warszawostęje żeleśnich, hdzej su někotre mosty skashli. Rużojo steja w Oktušu, Skale, Wolbromje a Miechowje.

Budarjowy wopomnik.

Sa njon su dale darili a pola polkadrila f. Hencja w Budyschinje wotedali: 1 tol. 11 nsl. 3 now. wožada Schczenza w Delnych Szczęzach (psches f. superintendenta Krielu w Kalawje); 1 tol. 1 nsl. wot Serbow w Palowje, infl. 13 nsl. wot f. fararja Jenča tam; 1 tol. 2 nsl. wot Serbow w Stachowje, infl. 10 nsl. wot tublerja f. Schrybarja tam; 5 nsl. f. wuczer Čhyla w Smelnej; 8 nsl. 5 now. hewak w Smelnej; 22 nsl. w Semizach (infl. 5½ nsl. wot f. wuczerja Mucžinka tam); 15 nsl. w Tumizach.

Ze Serbow.

S Kołów f. S. Schtowrtk tydzenja 19. februara wjeczor wokolo 7 hodzinow iběże so pola naž khétra hara a běhanza, dokelz so powiesc rosschéri, so je něchtón chék na Věbrachę kuble wohén sakožic. Věsche so mjeniuch naledžbowar pucja, blisko naſcheje wžy psches želeśnigu wiedzaceho, w tym żamym čażu na swoju škuźbu podał, duch pak pschi konjemzu předn mjenowanego kubka, hžom dlešči čaž tudomnemu f. hoscenjanarzej želuszhaceho, dwójcy so sažweczic widział. Na měsće so tam podawshi wuhslada wón, so ma tam někajti muž swoje cjinjenje, ale na praschenje, schto tudy cjni, cjenku tón hymdom, někajti żehliwy swink leżo wostařhi, kotryž bu wot spomnjenego naledžbowarja potom hábnieny. Pschi dalschim pschepytanju tuteje węch wot f. gmeinsteho prjodkstejerja, pokasa so, so je tež we wottschęckach spomnjenego konjemza pschihprawa f. sakoženju wóhnja pschihotowana. Duz žadny džin njeje, so je teho dla cyla wjes w khétrym strashe, dokelz kóžn wéri, so je tón słošník woprawdze wohén sakožic chék.

Tež je wěsta powiesc f. nam pschischa, so je něhdje psched dwěmaj niedzelomaj mlyn w Delnym Drzdziju sapalik, wohén pak, kiz so hžom khétra shyni paleše, je wot mlynska a jeho wucžomnika, dokelz bě woda blisko, sbožomije polath.

S Chróscziz, 17. februara. Djenča śwjeczeska tudomny mechanikus f. Jan Jurij Kießlich a jeho mandzelska Madlena rodž. Ledzborez śwoj skoty jubelfi kwas. Tón by so po prawym 24. februara śwjeczic dyrbjal, dokelz pak tutón dženča lěša do pôsta panje, hdzej su kwaszy sakasane, dha bu na horla spomnjenym dniu wotbžerzanym. Na tymle dniu bě so mjeniuch popolnu w 3 hodzinach 50, wot jeho pschichodneho syna M. Wawrik a pscheproshenym, hoscji w domje jubelskej mandzelskej shromadžile, kotsiz woběmaj najwutrobnischo sbože pschejachu. Tucži buchu najprjodej s

hofejom a tyłancami poczesczeni, na czož potom reje skledowachu, po kotrzych bęsche phischna wjeczer. Ju-belskaj mandzelskaj, kotaż staj s Boha hiscze strawai a czerstwaj, wobdzelsktaf so we wschem na tutym swyjedzenju a bęshtaj jara hnuta, so bę jima jeju phischi-hodny syn tajki rjany swyjedzeni phischihotowal.

Czeszczem jubilar, tiz je netko 76 let star, je jako czašnikar, hyskawodzelskar a swomysljeł kvalobnje snath, woſebje je won pak phisches swoje wubierne tormowe czašnik w Gackej a w Szczodnych krajach wuwokan. Swój preni tormowy czašnik je won tež phisched 50 letami natwaril a to sa Wotrow, hdzej swoju netko 72 let staru mandzelsku sesna a so s njej woženi. Kaf spróciwje je hebi won swoje wedomnosće nadobyl, to wopisac, by jara sajimane bylo, my pak spomnimy tudy jenož na to, so jeho nichton niež wuczik njeje, ale so wschitko s wothladanja a wotpołuchanja narukn a so phisi tym phisches žane wuzmęshenje wottraſtich njeđa. Hdzej so jemu sdaſche, so móhle něhdje něchtto phisina-wuknycz, dha tež najdalschego pucja njeslutowasche. Phisches swoju żeleſnu spróciwosć a wobstaſne žamorosmęſlowanie je Jan Jurij Kieſlich to dozahnył, so je hebi imjeno wuwokanego mechanikusa wudobyl. Schto hakle budzishe s njego bylo, hdj by porjadnu wuczbu wuczic móhle!?

Boh spožę jemu a jeho mandzelskej radoſtny a społojny wjeczor živjenja!

S Męrkow. Piatk 20. februara bu w jenjch tudomnyh podkopach dzělaczter Rieger wot dzělby bęsche hliny, kotaż na njego padże, saraženy. Won sawostajti wudowu a 4 syroty.

S Wochosow. So w holi phiszezo tak hu-bjenje bycz njemóže, to połaje nam kwas, tiz bu tudy sañdżenu wutoru swyjeczeny. Ženjsche so pak tudomny kubler Łocza s dżontku kublerja Něhacza a je so na jeju kwasu phisetrjebalo: 14 körzow khléba, 8 körzow tykanzow, 4 körzy twaroħa, (ak wjele butry, smyžabli) sa 99 tl. paleniza, 13 tunow piwa, 1 ejmač wina. Skotu bu sarejanco: 2 howjadze, 2 świnjeczji a 1 czelo, a žu jón pječjo rjeſnicz rěſali a phisi tym poł tuny piwa wupili a na to žu hiscze butſjanu pili, dokelž bę jich lacznoscē jara wulka. Na kwasnym dniu bęsche ejmač paleniza phisched khezu na pucz waleñ a mōżejche kózdy, tiz nimo džěſte, po swojej woli piej. Kwaszow bę 15 porow a brasczka.

S Budyschina. W běhu sañdżenego tydženja wotpołoziju na tudomnyh krajnostawskim seminaru skle-dowazh kandidatojo wuczeństwa pruhowanje wolskoma-noſcę: k. Neumann, pomocny wuczter w Burkers-dorfu pola Ostritz; k. Grühl, doncjažy wuczter w Döbenje pola Gimny; k. Lorenz, pomocny wuczter w Lubiju; k. Knöſka, pomocny wuczter w Leuters-

dorfu pola Eibawy; k. Goldberg, pomocny wuczter w Połczniy a k. Lelansk (Sserb), pomocny wuczter w Seifhennersdorfu.

F.

S Kheyna. Hizom w sañdżenym lécze phisache so na naszych leżomnoſczech brunica, njebu pak žana namykana, a hacż runje so hewak hylne nadzijachmy, so tu brunica bycz dyrbi, dha tola tón abo tamny dwie-lowacz pocja a hebi myklesche, so hnadj tola niežo cykle s njej bycz njetrjeba. Ale hla, schtož s wulkim koſch-towanjom phisach, ale njenamakachu, to namykla jedyn tudomny žiwosćer wondanjo phisi ryzežu noweje studnie mjeniuej brunicowé lěhwo. Phisi bliſčim pſchephtanju je so połasako, so brunica tudy 8 koħczi toksa leži, a hdzej tež runje s tym dopokasane njeje, so wona daloko we tajkej mōcnosci prijódkschijndze, dha budże tola węſeje dobrywanja hōdna, a budże tajke namykane sa cyku wokolnosće węſeje swojome a je woſebje wot wulkeje wažnosće sa nasche leżomnoſcze, tiz w bliſkoſci Budyschina a phisi žamym schuſzej leža. Wę phisieiemy woſebje, so by tamny czeſczeny knies, tiz je loni tu bru-nicu phisak, netko hdzej je namykana, tu žamu hnydom a s mocu na džen phisinek a tak sa naschu wokolnosće k dobroczelej so sczini.

S.

S Jaſenij pola Khróscziz. Wutoru wjeczor w 12. hodzinje wudhri tudy w jenym twarjenju tudomneho rycerkubka woheń a phisewobroczi je do procha a popjela. W tuthym twarjenju bę wobydlenje schoszaria, tež nama-kachu so we nim konzem, świnjace khléwy, woſowe kólne a žitne kubje. Schkoda, kotaž je woheń nacžinik, je khetro wulka a je so woſebje wjele žita spaliko. Wot tuteho bę pječja něhdje 50 körzow do měchow naſy-pamych, so bych u je naſajtra wotwiesli.

S Haſlowa. Sañdżený piatk phisindze tudy jena žonka do gmejnſkeje kheze, so by so tam woſrie-waka. Ale po malej khlísi ju Boža rucžka saja, tak so wona bōrſy wumrje. Wona bę předy powjedała, so w Rakęzach bydli a so je po prawym se Schönbrunna pola Nowosalza a so chce k swojej fotrije w Nowosalzu hicz. Jeje staroba je něhdje 40 let.

S Rakęz. Nasche slótne wki dale bóle phisi-bjeraja. Poſleni króč (tseczu předu kózdeho měszaza žu tajke wki) bęsche tu phisches 100 howjadow a 60 świní na phischedan. Poſlenische buču nimale wschitke ro-sphedate, wot přenſkich pak połozja.

S Kukow. Na tudomnyh leżomnoſczech bliſko mičožanskich mjesow namakachu wutoru 17. februara 30letnego dzělaczterja J. G. Rieſchela s Wętenech cykle bjes smyžlow ležo. Hacż runje so jemu bōrſy lekarſta pomož doſta, dha je won tola naſajtra wumrjek. — Won rad po kraju wokolo czaſhasche a někotri na njego tulachu, so je woheń w Ničbjeſcziach saložik, hacż runje so jemu niežo dopokasacz njemóžesche.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Sprawny ſmili ſo tež nad ſkotom.

Hans Depla. Nô, dha je jeneho njesprawneho ſnaju, wo kotrymž mi wóndanojo powjedachu.

M. T. Što dha je bylo?

H. D. Mi praſachu, ſo je por ludži, kiz ma- taj pþyčzla ale tež jeneho njeſtcežela, kotryž je połny wjeczerſkeho duša. Tutón běſte, jako bě wóndanojo tón pþyčz k njemu ſ pschehladania pþibęzał, temu wbohemu ſkočeczu ſubý wubit a jeho potom hiſhčeze tak pþtchebił, ſo bě ſo lědom hacž domoj wlez móhle.

M. T. Aj, aj, to je ſnamjo jara hroſneje wtroby a je k radženju, ſo ſo pþched taſtim člowiekom kóždy na ſedžbu bjerje.

Hans Depla. Nekotry člowiel ma tola bji- tone njeſbože; pþchetoz hdý ſo něhdje někaſteje huſych dotknje, dha je tež na měſeje morwa.

Mots Tunka. Nô, k temu ſkuſcha hížom thé- tro ſylne dótkenjenje.

H. D. Haj, a wſho tunkanje potom ničo nje- pomha a ludžo tež njechadža wěrič, ſo je ju ſužod ſarashk.

M. T. Ale ſhoto dha je po prawym tola bylo?

H. D. Nô, jena žónka je hížom pþched dlěſkim čaſhom jenu huſhcu ſarashka a to wotpołuczicž dyr- baka. W nowiſkim čaſhu je jeſe dla ſaſo jena huſhyca morwa wostaka a nětko wona to na ſužoda ſuwa, hacž runje je ſnate, ſo morwe huſh lětacž njemóža.

M. T. Haj, hdý ma ſo ta wěc tak, dha drje wona žaneje wěry njenamaka a hdý by čeło a dusku ſaſhadžika.

Spěwy.

R o ž i c ž k a.

W młodnym doli,

W cziſcej holi,

Kcějwa róžicžka,

Módra jaſna,

Pětna kraſna

Njeſapomnicžka.

Tebi, miła,

Lubosćjiva,

Wſchak je ſakęžta,

Ač, na čaſhy,

Lube kraſhy,

Njech Čeje dopomnja.

Njech je žiwa,

Tebi, miła,

Nóža najrjeſiſha; —

O kčej rjenje

W Božim mjenje

Njeſapomnicžka.

S.

Hudančka.

S wóhnja ſym ſo narodžił,
Wýſoko ſo powyſchil,
Ludgom wſchēdneje ſjenju ja,
Kak ſo ſtajnje ſ czaſom ma.

Nad rowami žałocžu,
Wotam pomož pſchi wóhnju,
Klincžu, hdzej ſo ſtadka paſu,
Warnuju pſchi straſchnym czaſu.

Wntrnoſcz jo wubudžam,
K pobožnoſci pwołam
A hdý wutroby ſo ſjenocža,
Moje ſynki tež ſo ſaſtyscha.
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 8.

8. Herz.

Cyrkwiſke powjeſće.

Werowanaj:

Michańska cyrkej: Korał Wylem Bürger, cigar- džerat, ſ Hanu Madlenu Scholcijz ſ podhroba.

Krčeni:

Pětrowska cyrkej: Hana Marja Marthā, Koral Augusta Pjetſchli, murjerja w Budyschinje dž.

Michańska cyrkej: August Wylem, Augusta Wylema Hippnera, kralza na Židowje, ſ., — Marja Madlena, Michała Dudý, pjekarja na Židowje, dž. — Madlena Augusta, Pětra Urbana, thějerja w Matym Wjelkowje, dž. — Marja Theresia, Handrija Vorscha, wobydlerja w Li- bochowje, dž.

Podjanska cyrkej: Sidonija Marja, Schejepana Boſela, ſteigera w brunizowych podkopalach w Schwacjizach, dž. — Jan Bernhard, Jana Bohuwéra Klingsta, wobydlerja na Židowje, ſ.

Zemrjeći:

Čabi ſaksko ſlezyuskeje železnice z budyskeho dwórniſća.

Do Dražjan: rano 7 h. 35 m.*; do połnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; po połnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w nožy 2 h. 26 m.

Do Shorela: rano 7 h. 51 m.*; do połnja 11 h. 40 m.*; po połnju 2h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſchisanknenje do a ſe Žitawę a Liberža (Reichenberg)

†) Pſchisanknenje do Žitawy.

Pjevježna płaćizna.

W Lipſtu, 26. februara. 1 Louisd'or 5 tolar 15 nſl.
— np.; 1 połnowa ſažy čerwony ſloty abo dukat 3 tol.
5 nſl. 6 np.; wiſle bankowki 86%.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinie
21. februara. 1863.

Dowoz: 6122 kórcow.	Płaćizna w pferézku na wíkach,					na bursy,					
	wysza.	niżsa.	sredzna	najwyśša	najniżsa	il.	nº	np.	il.	nº	np.
	il.	nº	np.	il.	nº	np.	il.	nº	il.	nº	np.
Pfödewitz	5	12	5	5	—	5	7	5	5	15	—
Koźla	3	22	5	3	15	—	3	20	3	22	5
Deczmen	2	20	—	2	15	—	2	17	5	220	—
Bowß	1	22	5	1	15	—	1	20	1	22	5
Dróch	4	20	—	—	—	4	10	—	4	20	—
Wola	3	5	—	—	—	3	—	3	5	—	3
Rzepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jašty	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejbuschka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	22	5	—	—	17	5	—	—	—	—
Łana butry	—	17	—	—	—	16	—	—	—	—	—
Kopałszomu	4	5	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Zent. hýna	—	22	5	—	—	17	5	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

14 tl. 10 ngl. a 14 tl. 20 ngl.

repikowy wolij (njeziczeny) 15 tl. 5 ngl.

(Eziczeny, kąt ho w Budyschinje pschedawa, je
stajne nědje $1\frac{1}{4}$ tl. drózchi.)

Nawěštnik.

Praschenjo.

Tęža pjeniez za kroscianke psichzele z tym pismom
nědje wo tucze spiatnicz abo jo to pismo wot tych cyr-
winskih psichzelow pjeniez ho nědje wo tucze zatepilo ???
To by rada radz zhonit

jedyn mo mjenje wjaczych.

W Jitku pola Rakez je jena khěza, k fo-
trejš 5 běrlow pola skuscha kąt tež 2 rjonej
sahrodze, se swobodneje ruki na pschedau a je wscho-
dalsche pola Handrija Donata tam shonicz.

W Barcze je khěza čzo. 51 se sahrobu se
swobodneje ruki na pschedau a je wscho dalsche
polo Marije Rscziankowej tam shonicz.

Na žitnych wíkach w Budyschinje je sobotu 14. februara
něckton koz rozki kupit a sypaczik, njeje pak potom po
njon psichol. Won móže jón pak kózdy czas pola korež.
maria Hermanna tam dostacz, hođez je nmts stajena.

Aukcia tscheskow na delnohórčanskim revěru.

Schtwórtk 5. mérza t. l. dopolnja w 9 hodzinach
budje ho w khójnowym lěžu pola Małejce Dubrawki
35 Klostrów tscheskow sa hotowe pjeniez na pschedzowanje pschedawacj.

We Wulkej Dubrawje 23. februara 1863.

Schönig, hajnik.

Drjewo na pschedan.

S tutym ho k nawiedzenju dawa, so hu na s čežen-
čjananskim lějowym revěru jenož hýčce khójnowe pjen-
kowe klostry, kotrež hu jara rjane, na pschedan.

Lehmann, hajnik.

Aukcia walczkom.

Schtwórtk, 5. mérza t. l. rano wot 9 hodzinow
budje ho nědje

80 kop šylnych brézowych $\frac{1}{4}$ walczkom a
20 " khójnowych tého runja
na w hýocjananskim revěru na pschedzowanje psched-
awacj.

Shromadžna w korcžmje we Wysokiej pola
Rakez.

W Komorowje, 16. februara 1863.

Müller a Postel.

Prjewowa aukcia.

Schtwórtk 5. mérza t. l. dopolnja w 9 hodzinach budje
so na jenej parzelli, k minafalkemu cyrwinemu lěžej
kroshacej, stejace khójnowe schtomowe drjewo pschi tak
mienowanym hýckym luhu pola Minafala na pschedzowanje
pschedawacj. Wossjewjenje wuměnjenjow stanje ho
psched sapoczątkom aukcji.

W Dróbach 25. februara 1863.

Grunert.

Prjewowa aukcia.

Pondželu 2. mérza t. l. rano w 9 hodzinach budje ho
w Letonju dolše a šylnie brézowe a wolszhowe drjewo
w stejach ložach wot podpiszaneho na pschedzowanje
pschedawacj.

Sendzenje w korcžmje w Letonju.

Sperling.

Aukcia drjewa.

Pondželu jako 9. mérza dopolnja w 9 hodzinach budje
so w torončanskich Pjetschkez kerach — tam hođez
lonsche lěto — wińska dželba jara stareho brézowego drjewa
po hromadach na pschedzowanje pschedawacj.

Kupowarjo chyli ho pola podpiszaneho shromadžic.

Jan Pjetschka.

Jedyn hólczez, kiz chce schewstwo nauknych, móže
něckto abo jutry pola podpiszaneho do wuczby stupicz.

Schewski mischr C. A. E. Hofer na žitnej hřebi.

Jena danska kóbla, $1\frac{1}{4}$ wyżoka, k plachowan-
ju frézow kmania, je na rycerkuje Fašouz
polo Pancziz na pschedau.

Java-khofež punt po 85 np., 9 hacj 12 ngl.
czistý indiski zokor punt po 55 np., stare wotležane cý-
gar, 1000 po 4 tl. hacj 60 tl., bjes kotrymž Amba-
lema po 9 tl., 25 schuk po 7 ngl., czerstwe körjenje
a palenz porucza wscho dobre a tunjo

Ludwig Eccius

na herbstich hrjebjach.

Po jutrach chzu tež pělneho hólczeza wot sprawných
starších pod idobními wuměnjenjemi do wuczby wsacj.
L. Eccius.

Möbowy Magazin Augusta Jannascha

na bohatej hafy čo. $\frac{73}{14}$ po 1 schodze s napshecja

hotela k winowej kiczi

pornečja swój bohaty sklad derje a po mōdje dželanjch węzow, sa najtunischu placisnu; jako wschelake blida, stolzy, sekretary, schpiale, kanapeje, khamory, khamorečki atd.

August Jannasch.

NB. Ja pschispominam hishcje, so ja herbski rhežu.

Barlinske wohensawescjaze towarzstwo.

Sakojene 1812.

Sakkabny kapital 2 millionaj tolef.

Tuto hijom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawesczenja psche wohnjowu schkodu horje po nissich, ale twerdych prämijach, hdzej sawesczenj ženje ničzo dopłaczowacz netreba.

Sawesczenja wobstara a wschje wulogewanja dawa

Wot 100 tl. sawesczenja pod złomjanej třechi placji so ljetnje 18 nsl. abo tež mene, jele twarenja hamotnje leža; wot 100 tl. sawesczenja pod złomjanej třechi dawa so ljetnje $4\frac{1}{2}$ nsl. abo wjazh, sa tym hacz su złomjane třechi bliske abo daloke. — Sawesczenja mōža so njetko na 10 ljet abo na krótki czas stacj; schtōz pak borsy na wjaz ljet sawesczji, tón salutuje ſebi s tym wele penes, dokež khosty sa pschiswolenje ſudniſiwa, sa ſchtempel a t. d. pschi welejetnym sawesczenju wetsche nejšu, hacz pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horka ſpomenym towarzſtwie ſa 95 millionow tolef sawesczenjow. — Kóžda, sawesczenemu psches wohens sezinena, schkoda so hnydom ſapłacj, tak borsy hacz je po nónhu twerdze poſtajena. — Agent ſebi pschi horjebranju sawesczenja ſa ſwoju prózu ničzo nežada, a sawesczenje hijom placji: tak borsy hacz je ſo pola agenta ſapišalo, ſo ſo teho dla netreba na polisu czakacj.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawat Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawescjazeho towarzſtwia.

Tako najtunische ſwěcjenje
wo jſtwach, dželatinach, ſalach, hrôzach atd. po-
ruczam ja

pinafinowe lampy.

Taſke najmjenſche (5linioſte) pschetriebaja w hodžinje ſa $\frac{2}{3}$ np. ſwěcjenja, wjetiche 5linioſte ſa 1 np., 10 linioſte ſo $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwětlo. Tež mōže ſo pschi mojich lampach fotogen naložecj a mam je ja we wulkim wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na ſitnej hafy čo. 52.

Herrmann Rachlit, klempnarſti

Dvaj krawſkaj možetaj pschi dobrej ſbi trajace dželo doſtač.

Tež može jedyn hólcež, kij chce krawſtvo naukuńcę, pod ſpodochnymi numěnjeniami wuczbne město deſtač. — Wſcho dalsche je ſhonicz pola polizaja w garbarſtich wrotach w Budyschinje.

Moje wobebnje dobre

žuché droždje

mōža ſo pola mje, niz jenož i ſymjathm dnjam a rōčnym caham, ale psches zble lěto wschēdnie cjerſtwe doſtač.

W Budyschinje na herbſtej hafy.

J. G. H. Niedsch.

Sapišy nowych ſymjenjow ſi wulkich ſymjenjowych khamow kniesow bratrow Born w Erfurci ſu pschisckie a mōža ſo pola mje nawjedzicj. Tež ſu mi hijom wschelake ſymjenja, kij ſo ſahe wuſhywaja, poſklane a pschedawam je najtunischu.

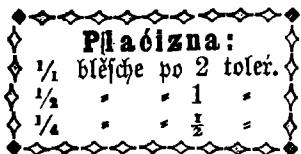
W Budyschinje na herbſtej hafy.

J. G. H. Niedsch.

 Kheža čo. 12 ſe ſolotowej a ſadowej ſahrod w Saryczu je na pschedan a mōže ſo wſcho dalsche tam ſhonicz.

Murjerjo mōža pola podpiſaneho hnydom dželo deſtač.

P. Wendler, murjerſki mischt w Budyschinje.

Placizna:

1/1 blěsche po 2 toler.

1/2 - - 1 -

1/4 - - 1/2 -

Běšn

Brost - Syrop.

Knjeſej G. A. W. Mayerej we Wrótkawju.

Knjeſej Dr. Praža je mojej žonje k wróčenju ſeje ſtromoſće, doſelj bě na khatar w pluzach hora, Waſch bröſtſyrop porucík. Ja kym hotow, po tutj poruczoſćci czinic, a to cijm bôle, doſelj ma tudy knjeſej Dr. Praža poſne doverjenje a Waſch bröſtſyrop hizom dawno derje ſnaje a. t. d.

W Seidenbergu pola Šhorjela.

Karl Rob. Nilling. Kr. G. Kanzlijt.

A powschitkomnemu lēpschemu džeržu ſa ſwoju pschiſkuſhnoſć, jenož wuwoſaný

G. A. W. Mayerowy běſn bröſtſyrop

kōždemu porucic, doſelj je mije tón wot jara do lheho, ſylneho kaſchela a khorjenja na broſeje wumohł a wſce druhé nałożene ſredki podarmo běchu.

W Dražđanach, 12. februara 1863.

Oſkar von Rottenburg.

W Budyschinje pſchedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Lindia.

Próſta.

We wſchelatich nowinach ſo někto wo ſmilne dary ſa jeneho muža proſy, kotrejuž je woſebje tež ſerbſke ratarſtwo wulki džak winoſte. Je to mjenujich wěſtih Dr. Richter, kiz bě duchomny w Zwikawje. Tam wudawſche won wot lěta 1827 nowinh, pod mjenom „Biene (pečola)“ a w tuthich nowinach ryczeſche won woſebje ſa to, ſchtož možlo k lēpschemu ratarjow ſlužic. Sa najlēpsche pak, ſchtož možlo ſo buram doſtač, ſdasche ſo jemu to býc, ſo býchu ſo roboty a ſchtož ſ nimi w hro- madže wiſasche, chle ſahnale, a duž won w ſwojich nowinach krucje pſchecjiwo robotam piſasche a jich ſchložnoſć wopſjet a ſaſo wopſjet pſched wocji ſtajeſche. Jego nowinh mějachu teho dla býrsh na 5000 wotekjerjerow, ale doſelj won w ſwojich naſtaſtach ſylnhch ſlowow nielutowasche, dha mějefche tež býrsh týſchto proceſow na ſchiji, kiz jeho wjele pjenjes koſchtowachu. Wysche teho woſjewi jemu duchowie knjeſtvo, ſo ſo tajke njeſcheta- wace nowinarske proceſh ſ duchownstwom derje njehožda, duž won ſwoju duchownu ſlužbu ſloži. — W lěcze 1833 wotcziszcza won w ſwojich nowinach peteciu, w kotrej bě jora wotra rycz pſchecjiwo robotam a ryczertublam, čjohoz dla bu dalsche wudawanje jeho nowinow wot ministerſtwu ſakasane. — Doſelj pſches to wſchu warbu ſhubi, dha ejehnjeſche do Ameriki, hdež ſo 14 lět ſ hujdu wucze- niom ſiwiſeſche a wjele hubjeniſma ſe ſwojou ſwojsku pſchě- trac̄ dyrbjeſche. — Po ſwojim wróčenju do Šaffeje w lěcze 1848, hdež bě tež do 2. komory wuſwoleny, nje- možefche won ſwojeje khorowatoſće a khudobh dla do ſepſich wobſtejeniom pſchic. Won ſo teho dla na jenu wjeſ ſola Dražđan pſcheydi, hdež ſebje a ſwoju ſwojsku ſ wuežbu dawanjom, piſanjom atd. hubjenje doſež ſiwiſeſche. Wot někotrych mějazow leži pak na khorym ſožu a njemaje ničo wjach ſablužic, tak ſo je do wulkej muſh ſapanh.

Duž wobročjam ſo na naſchich čjeſčených ſerbſkich ratarjow ſ tej dovernej proſtiwu, ſo býchu woni ſa ſpom- njeneho Dr. Richtera, kiz je w ſwojim čjazu wjele k nět- cijichim ſepſichm wobſtejeniam ſakſehu burſtwa dopomah, tež ſwoju ſcherjepatku dac̄ chyli a proſchu, ſo by kōždh, kiz je k temu ſwolniwy, ſwoj pſchinoſch ſe wudawarni ſerb. Nowinow wotedal, w kótrichž budje na to ſwérku ſwittirowane.

Fahnauer w Bobolzach.

Placizna:

1/1 blěsche po 2 toler.

1/2 - - 1 -

1/4 - - 1/2 -

Aukcia.

Srjedu, 18. džen měrza, dopołdnja wot 10 hodzinow budje ſo w korezmje w Ahołm je bliże Niſſeje wſchelaka domjaza nadoba, jako ſanapeje, blida, ſtölch, ſchpihele, piſne ſekretary, tež wot mahagoniſkoho drjewa, ſegerje, bjes nimi tež tajke, kiz kōždh běrtylk hodzinu předawſhu hodzinu ſamo wot ſebje wopſjetuju, wot alabaſtra, jena italſka hatna flinta, wjele draſth atd. na pſchedadžowanje pſchedawac̄.

Jedyn cyle dobrý wulki draſthamor, jedyn džecjach wos a mała džęza je w budyskim koporniku pola knjenje Rothoweje na pſchedan.

Cjerſtwe (niz w ſemi woſhni) koſc že ſkujuje ſtajnie w Budyschinje na ſerbſkej haſh J. G. F. Nieſſch.

Młody ſylnh člowiek, kiz chce thſcherſtwo naukuňić, može hnydom abo jutry do wuežby ſtupic ſola thſcherſkeho miſchtra Schönbernera w Budyschinje.

Do jenych materialtworowych a winowych khamow pſtam jeneho wuežomnika. Jan Wannack.

Doſelj budžetaj jutry dwaj młodaj člowiekaj do ſeminara pſchijataj, dha moža někotři hólci, kiz chcedža po jutrah w Budyschinje jenu ſchulu wophtowac̄, pod ſpodochnymi wuměnjeniem wobydlenje doſtač ſola krawza Pſeila na horncjerſkej haſh czo 531 po 1 ſchodze pôdla horncjerſkeho miſchtra Knoblaucha.

Rhwalobniſe ſnaty a pſches ſwoje hojaze ſkuto- wanje dopoſasany bróſtſyrop je ſaſo i doſtaču w hrodowskej haptyn w Budyschinje.

Džensa popołdnju 1/25 hodzinu je nam luby Bóh maleho synka wobradzil.

W Nosacicach, 25. maleho róžka 1863.

Bartko.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać. płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi
6 np. Štwortlētna predpłata
ta pola wudawaria 66 np
a na kral. saks. pósce
7 $\frac{1}{2}$ nsl.

W opřijeće. Wosjewjenje. — Swětne podawki. — Do knihownje Mačicy serbskeje dari. — Ze Serbow: S Borščiz. S Varta. S Lufcja. S Budyschina. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Spěwy. — Hulančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskoslezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježnaplačizna. — Spiritus płače w Barljine. — Nawěštnik.

Wosjewjenje

sa wschitkich fararjow budyskeje krajskeje direkcije, w kotrychž wořadach so Sserbjia protestantskeje konfessije namaka, jaſerbiske Bože ſlužby w Dražđanach nastupace.

S pschiswolenjom kralovstvěho ministerstwa kultusa a ſjawnieho wuczenſtwa budže ſo, taž w ſandžených lētach, tak tež w tuthym lēcje k lepschemu protestantsch Sserbow, w Dražđanach a woſolnosći vjeleſicznje bydlach, Bože ſlužba w ſerbiskej ryczi wotdzeržecz a budže ſo n jedželu Lătare, 15. měrza, druhu n jedželu po ſwiatej trojich, 14. junija, ſchěſnatu n jedželu po ſwiatej trojich, 20. septembra, a druhu n jedželu adventa, 6. decembra, w ſchíznej chrtwi w Dražđanach, dopoldnia wot 11 hodžinow, wot jeneho ſerbiskeho duchovnich a pod ſobuslutkowanjom ſpěvarjow ſ Hornych Lujzí ſ doboom ſe ſpovedžu a wudželenjom Božeho wotlaſanja woſtaracz.

Farařo tudomneje krajskeje direkcije, w kotrychž wořadach protestantsch Sserbjia pschebywaja, doſtanu ſ tuhym poruczońscz, tutto bližſtu n jedželu ſ kletti pschiswoljescz a tutto pschiswoljenje n jedželu psched lózdej poſdžiſtej poſtaſenej Božej ſlužbu woſpietowacz.

W Budyschinje, 3. februara 1863.

Kralovska krajska direkcia.

ſ Mostiž - Wallwitz.

ſ Tümpeling.

Swětne podawki.

Sakſka. Po poſlenym ludſičenju je, taž Lüžicjan piſche, 53,973 Sserbow w Sakſkej a ſu ſo woni ſaſo wo něchtio pschisporili. W budyskej direkciji bě jich 50,609 (w ſamym Budyschinje 2497), w dražđanskej 2892 (w ſamym Dražđanach 1230), w lipſczanské 222 a w zwickauſkej 250. — Teho majestoscz kral Jan je nětčiſhemu evangelskemu predar. ej w Brüſelu, Oczi Scheufflerej ſ Kommaſzha, kž bě meiſteho ſbejkla dla cęčka, miloſciwje pschiswolik, ſo ſmě ſo bjes ſchtrafy do wózneho kraja wřečic. — Sakſke krajne ſelesnich ſu w ſandženym lēcje wſho do hromady 5 millionow 342,566 toleř dohodow dale, po tajim 280,000 toleř wjac, dýžli w lēcje 1861. Pschebywisko je ſo konſke lěto na nich 4 milliony 62,310 člowjekow a 66 millionow, 905,881 centuarjow tworow. — W jenym hacze bliſko Nimbſchena namakachu wón danoczko jeneho ſlužobnika a jenu ſlužobnicu, wobej ſ paſtom hromadze ſwjasanej. Sa teho, kotryž mor-

darja ſkalarja Pomsela ſ Pirny wuſlēdzi, je wyschnoſc 200 sl. myta woſtajka. — W Mylawje ſu ſo 26. februara w noči tſi lkéje wotpalike. — Dotalny gendarmerieinspektor ſ Cerrini di Monte Barchi je ja wyschego gendarmerieinspektarja pomjenowany. — Toſkanſki wjelwojwoda Ferdinand je ſo 4. měrza ſ Dražđan do Brandysa w Čechach podal. Wón ma tam wulke ſubka.

Pruſh. W druhé komorje je ministerſtwo žałoznje wótre rycze ſkyſhccz dyrbialo, dokelž je pólſkeje revolucije dla někotke wujednanje ſ Ruzami ſčiniło. Někotſi ſapóſkłancz piſches měru ſylné ſkowa naſožaſhu a bě teho dla powjesz wuſhla, ſo ſo druhá komora ſandženu wutoru, a potom, jako ſo to njeſta, ſo ſo wona wěſze ſandžených ſchwörtk roſpuſhacj. Ale to ſo ſtaſo njeje; pschetož ministerſtwo jara verje wě, ſo nowa druhá komora njeby hinaſha byla, a wone chec teho dla tak doſho pschisladowacj, hacž nětčiſha druhá komora dawki, na lěto 1863 nuſne, tak někak pschiswoli.

Rakušy. Szejmijen jenotliwych rakuskich krajow hiščeje s wjetšcha jednaja. Na čeſkim szejmje ſu ſo w ſandžewych dňach wuſtawki hypothekſkeho banka ſa čeſke kralstwo wujednałe a wotčakuje woſebje čeſke rataſtvo wjèle pomoch ſi tuteho nowego wuſtawa. Nimale na wſchitkach szejmach ſu ſo ſa to wuprajili, ſo by ſo w Rakuskej tak mjenowanym erinn a pschiha-hanski ſud ſawjedel. — Throlski szejm je ſo ſa to wuprajil, ſo bychu w Throlskej jenož podjarsch domjace prawo měli. — Galichyſki szejm je hacž do 15. měrza wotſtroczeny a je ſo to najſkerje dla revolucije w ſuſhodnej Polskej ſtaſo, hacž runje ſu pôlſen pôzlan-č na galichyſkim szejmje pječza ſlubili, ſo pôlſke naležnoſcie ſjawnje ſi rječam njeſchinieſu. — Němſte nowinu wudawaja, ſo ſu někotri Čeſkojo pôlſkim ſběžkarjam na pomoz ſhli, ale čeſke nowinu ničo wo tym njepiſoja. — Wulſonjas Konſtantin chce pječza čeſku ſko-tu lampu ſkapalch ſwiatelha Wjachſlawa w Prahy daric̄, ſi dopomjenjenju na to, ſo je jeho ſyn w ſwiatej křiže-nych „Wjachſlaw“ pomjenowaný.

Franzowſka. Franzowſke nowinu měnja, ſo ſu ſ teho, ſo by pruske knježerſtvo do pôlſkich naležnoſcioch měſcha, tež druhé knježerſtwa polne prawo doſtaſi, ſo do pôlſkich naležnoſcioch měſheč. Franzowſki křežor chce pječza tež tutu ſkładnoſć wužic̄, ruskoho křežora ſi temu nanuczic̄, ſo by won Polakam konſtitu-čiju wot lěta 1815 daſ. Jendželske knježerſtvo hnadi w taſkim nastupanju tež na Napoleonowu ſtronu ſtupi. — W Franzowſkej nětko ſjawnje ſa Polakow pječez ſhromadžuju a je ſo hžom něčto thžoz toleč na hro-madžilo. — W thžile dňach džesche bratr pôlſkeho ſběžkarſkeho naſjedowarja Langiewicža pſches Paris do Londona a to pječza ſi tym wotpohladanjom, ſo by tam brón ſupowal. — S Mexikanskeje w nowiſkim čaſku žane powieſce pschiſkile njeſhu a ſda ſo po taj-ku, ſo tam franzowſke wójsko ničo wažne ſežinilo njeje.

Grichifka. Dokelž Grichijo nihdže žaneho wjercha ſa krala doſtač njemóža, dha ſu jím radžic̄ poczeli, ſo bychu tola ſažo jencho bayerskoho prynza wuſwolili. Hacž dotal pač nohcedja ničo wo tym wjedzeč, ale chedža radſho křvili ſi republi u ſpystac̄.

Amerika. W požleniſkim čaſku njeſhu žane bitwy bjes unionistami a separatiſtami byli.

Czornohorſka. Na požadanje czornohorskoho wjercha je turkowſki ſultan porucičil, ſo by žana wo-jeſtska droha pſches czornohorskī kraj twaric̄ njeſmē. Won je ſpolojojem, jeli ſo na mjeſach někajſe twjerde twarjenje natwari.

Jendželska. Na jendželskim szejmje bě won-danjo tež ryc̄ wo pôlſkich naležnoſcioch a ſda ſo, ſo budje jendželske ministerſtvo pſchi ſkładnoſci pola ruf-keho křežora ſa Polakow ryc̄ec̄.

Ruſowſka a Pôlſka. Kaf po prawym w Pôlſkej ſteji, to ſo na dróbne a ſjawnje prajic̄ njebo-đzi, dokelž powieſce ſak derje ſi ruſowſkeje, kaž tež ſi pôlſkeje ſtrony pschiſhadjęſa a kždá ſtrona w taſkach powieſczech ſwój ſkutk křvali a ſebi po móžnoſci do-bleže pschiſipuſuje. Tola ſda ſo tak wjèle wěſte byč, ſo by revolucia na žane waſhniye pomjeſchila njeje, ale ſo je wjèle wjach w někotrych krajinach pschihyſta. Pschetož na tu powieſcz, ſo je Miroſławski do Pôlſkeje pschiſhok, je revolucia hłowu doſtaſa a je ſo pieczę tež wjèle ludži ſi pruskeje Pôlſkeje ſi njemu podalo.

Kóždy džen pſchinieſu nowinu powieſce ſi Pôlſkeje, ale faſ daloko ſu wěſte a wérne, to njechodzi ſo prajic̄, kaž my hžom horka ſpomnichny, a my damy te-ho dla wſchě telegrammy, kaž ſhm je w taſkim nastupanju w běhu thdženja naſhoniſti.

S Warschawę 25. februara: Ruske wójsko je bliſko Vjaleje ſběžkarſku čzriodu, 150 muži ſylnu, ſbiło, pſchi čimž bu 20 muži ſabithy a bjes nimi jich na-ſjedowaſ Schanjowſki.

S Wrótſławia 26. februara: Miroſławski njeje pſches pruske mjeſy čeſka, ale je ſe ſwojim wój-ſkom do kalisckej gubernije czahnyk, hđež je ſo 23. a 24. februara ſ Ruſami bit. — Langiewicž je rěku Wiſku (Weichſel) pschekrocžil a ſkutkuje w lublinſkej Guberniji.

S Krakowę 25. februara: Puſzowarjo powie-ſdaja, ſo Ruſojo w Sjewjeru ſteja a Langiewicž na nich čehnje, ſo by na wjedzornu Polku a ſeleſnižu do ſwojeje ruk ſtoſtaſ. Won ſtejſe 20. februara w Čeſzinach bliſko Kielzow. — Kurowſki njeje ſo ſatſelil, ale je ranjeny wot Ruſow ſajath.

S Wrótſławia 27. februara: Šběžkarjo ſu měſtaſhko Opatowek, hđež je wjèle fabrikow, wobſhadžili. Ruſojo ſu teho dla tež bliſko Winjary wopuszczili.

S Lwowę 27. februara: Šdem pſchiſhedschi čeſkanec̄ powieſdaja, ſo je bliſko Chekma w lublinſkej guberniji bitwa byla, w kotrejž buſhtaj Bogdanowicž a Nječaj ſe ſwojimi ludžimi wot Ruſow ſbitaj.

S Krakowę, 27. februara: Blisko Małogoszczę a Wloſhczowu bija ſo Polach pod naſjedowanjom Žeſjoranskoho a Selenskoho hžom dwaj dňej ſ Ruſami.

S Warschawę piſaja tamniſche, wot wjehnoſcie wudawane, nowinu 1. měrza: Čzrjodby Langiewicža a Žeſjoranskoho ſu pola Wloſhczowu chle ſbite. Tim bu 151 koni wsathy. Burjo čeſkach ſběžkarjow koja a ſu jich hžom 200 ſajeli. — Małogoszcz je ſo wotpaliſ.

S Wrótſławia; 2. měrza: Langiewicž, ſ ko-trymž je 6000 muži do Šabkowiz (praj: Sombkowiz) pschiſhok, je Ruſow, tam ſtejachy, ſbit a jich do čistiſia ſahubiſ. Ruſojo do Czestochowa (praj: Cjenſtochowa)

wo pomoz telegraaffrowachu, ale podarmo, dolež běchu telegrafiske groty stažene. — Dale powiedachu puczowarjo, so ſu Polacy, uehdže 4000 muži bylni, dželbu Rukow ſbili, kiz běchu ſ Čeſtochowa do bliſkoſcie Myſtikow pſchiczaňhly. Wjele ranjenych Rukow běchu na myſtikofke drobnisheho pſchinjeſti.

S Warſchaw, 1. měrza: Wezera wjezor je policija 80 ludzi ſajaka, kiz běchu ſo w jenym domje ſechli, ſo bych ſo k ſběžkarjam podali. Woni někotre rasy na wojaſow, do domu ſo dobywacých, wutſelichu, potom naſta pak čeſtanza pſches dwór a ſahrody, pſchi kotrejz bu jedyn muž ſ bajonetom ſaktóh. We Warſchawie je cíjich.

S Warſchaw, 2. měrza: General Uſchalow je prajicž dak, ſo je Langiewicz, na noſy ranjeny, pſches Nowu Wjez do wukraja cíjekyl. Burjo ſu ſaſo wjeſte ſběžkarjow ſajeli a muſy pſchitħodja ſamni dobrovolnije, ſo je tak Langiewiczova cíjioda, kotrejz bě pſches 5000 ludzi bylna, nětto cíle roſpierschena.

S Krafowa, 3. měrza: Langiewicz a Vějkoranſki ſtejtitaj poſla Garmowiz. Ružojo, 2000 mužow bylni, pſched nimaj zofachu, jako běchu dweju mužow ſhubili.

Pſchispomjenje redaktora. Tak po prawym ſ Langiewiczm ſteji, njeje měſte. Tena depeſha tak powieda, druha hinač a móže bycž, ſo ſtej wobej měrnej, pſchetož žana njepraji, kotrej džen je ſo to abo tamne w naſtupanju Langiewicza ſtało. Hdy by pak wěrno bylo, ſo je Langiewicz do wukraja cíjekacž dýrbjak a ſo je jeho wójsko roſehnate, dha by to ſchkoda ſa Polakow byla, kotrej ſo cíjeklo wurunacž hodži. Pſchetož hdyž je tež nětko Miroſławski w kraju, dha ſluſha tola wjele k temu, ſo by ſebi na 5000 wobronjenych muži ſhromadzik, a je lohko móžno, ſo Ružojo, předh bacž ſo to dokonja, tajku móž w kraju do budža, ſo Miroſławski ničo hódne wjac̄h dokonječ njemóže. Wěrno je, ſo budže k němu, jeli móžno, doſej Polakow ſ Polskeje a ſ wukraja khwatač, ale my bojimy ſo jenož, ſo budža tež tuczi ſwoje žitwenje podarmo woprowacž; ſkónčnje pak měnimy, ſo jich frej njebudže cíle darmo pſchelata, ale ſo khězor Alexander Polafam tak bôrſy hacž móžno wjac̄h ſwobodh a kraj neje ſamostatnoſce da.

Do knihownje Maćicy serbskeje dari:

1.) R. farař Imiſh w Hodžiju: a., „Bibliſti puczni na wſchitke dny ljeta 1863.“ b., „Predigt, bei der kirchlichen Feier, die der Jahres-Berammlung des Zweigvereins der Gustav-Adolphs-Stiftung von Bischofswerda voraušging, am 19. Juli 1852 in Göda gehalten von M. Reich.“ c., Mnohe cíjekla Sernički. 2.) R. farař Ženč w Pałowie: a., Langhanſowa džeczaza Poſtila

pſchekozena wot Turja Dumicha. 1718.“ b., Wjazore cíjekla Sernički. 3.) R. wučer Milda we Wulfim Dajinje: a., „So to Evangelion wot Jesom Krysta hjeschje pſchezo Móz Boja je, wot Döringa.“ b., Šacerſte Jubel-Prjedowanje wot ſewalby wjezneho Boha, džerzeſe Jan Neutsch. 1766.“ c., „Der Spinnabend.“ d., „Nachrichten über die allgemeine Stadtschule in Zittau.“ e., „Das Dinter-Denkmal in Borna.“ f., Prđdig am Sonntage Rogate 1851 in der Hauptkirche zu Löbau nach der Hinrichtung des Giftmörders Halschanz gehalten von Fischer.“ g., Das große Erntefeld der Wohlthätigkeit. Eine Rede von Lehmann.“ h., „Löbau's Charsfreitags-Morgen, den 21. März 1845.“ i., „Johann Huž.“ j., Beleuchtung der von Dresler und Calvich erschienenen Streitschriften über Beneke's Seelenlehre.“ k., Rede am 100jährigen Geburtstage Friedrichs von Schiller, von Kretschmar.“ l., „Drei Prologen von Kretschmer.“ 4.) R. farař rycer Möhn w Bukezach: Knihu, napíſanu wot Jana Stübnarja, pſchedzenala w Blózanach a cíjicejanu wokoło lěta 1812 poſla Monsy w Budyschinje. 5., R. Michal Pfül w Hodžiju: „Zum 50jährigen Priester-Jubiläum Sr. Hochwürden des Herrn Michael Johann Haſke.“ 6.) Semináři wučer Friedler w Budyschinje: a., „Wěrjazy ſchęſčijan, wotsnamjenjeny po ſhwatym piſmje.“ b., „Khrystuſzowe ſaſopſchindzenje k ſudej.“ c., „Die Wiederunft Jeſu Christi.“ d., „Blidowy ſpěw, při ſklađnosći założeńskaho ſwjedzenja Bjesady džen 3. febr. 1863 w Budyschinje ſpěwany.“ e., „Bjesadzine źohnowanje w trinatym lěće jejineho wobstaća.“ — Sernički, kotrej ſ zyla w macijsnej knihowni pobrachowachu, ſu nětko hacž do ſchyrjoch cíjekow ſhromadzene. Pobrachowia jeno hiſeje cíjeklo: 2, 4, 24 a 35 ſ lěta 1848. Nje-móže nam tele cíjekla něchtó daricž? —

R. A. Friedler,
knihownik M. S.

Ze Serbow.

S Porschiz. Džen 15. februara t. l. bě runje 25 lět, ſo bě naſch khejdetar Handrij Mitasch ſ Kraez jako tajki ſwoje ſaſtojnſtwo naſtupil. Duž bu tutón džen ſa njeho džen njedoczakaneho wjezela a počęſczenanja. Zato běſhe jeho k. duchowny pſchi Božei ſlužbje ſobu do modlitwy wobſankyl a woſadu na jeho ſwjetzeniſki džen ſedzblitu ſežinič, doſta jubilar po ſkónčenym ſemſchenju jako dopomjenje na tutón ſwjetzeni ſ dobovom w mjenje knjeſa kollatora ſpěwarske knihu ſe ſlěbornej ſapinku a kraſnje do ſoſota ſwjasane.

Bóh luby knes pak chek nam jeho hiſeje wjele lět pſchi ſitwenju ſdžeržecž!

S Bart a. Nasch knjeg kollator je, kaž so s věstoscju powjeda, dotalneho duchomnega w Hucinje, t. R ä d u, sa noweho fararja našteje woszdy wuswolite.

S L u c į a. Wutoru 24. februara pschiidje jedyn wotrocje na tudomnym knježim dworje na to wažnje k njeboju, so bu jemu mot jeneje maschinu jedyn porst rosmjeczeny a dyrbjescje jón lekar potom wotresacj.

S Bud y schina. Vetuschi pôstny pastyrski list, kotrej je knjeg biskop F o r w e r k wudač, se preni, kiz bu w serbskej ryči čisicenam; schtož je so katholiskim Sserbam, kaž škyschimy, jara derje spodobalo, dokelž su jón nětko tež sami čitacj mohli. Pschekozeny je wón mot t. fararia K u c į a n k a w Budyschinje.

S Bud y schina. Budyske tachantsiwo wossewuje, so je s wotkašanja njebo kanonikusa Dr. Mahra jedyn stipendium sa taſkich podjanskich, kiz studuju, a jedyn stipendium sa taſkich, kiz so na seminarach, akademiac abo druhich taſkich wyschich wuczeñjach namačaja, wotewrjeny. Dostacj moža taſki stipendium jenož czi ſami, kiz su serbskej ryče cyle móčni, a njedoszaha jenož to, so su jich staršchi Sserbjia byli. — Rektar

budyskeho gymnasia wossewuje, so so nowy gymnasialny kursus 13. haperleje ſapocjne, na kotrymž dnju so tež pruhowanje a pschijecje nowych ſchulerjom stanje. Tuči maja so do jutrow pola rektarja ſamołwicž.

S Bud y schina. W ſandženym tydženju wotpožichu na tudomnym krajanostawskim ſeminaru dale pruhowanje wólbokmanoscje: t. Sauer, pomožny wuczeř w Kamenžu; t. Hinča, pomožny wuczeř w Ottendorfu pola Mittweidy; t. Klimenta, domjazh wuczeř w Höritzku pola Žitawy (Sserb); t. Reich, pomožny wuczeř w Kamenžu; t. Mühl a, ſchulſki vičak w Selenej Hrabowczy pola Kinsborka. W tutym tydženju pač wobſtaču taſki examen: t. M u d r a, wuczeř pschi evangelskej wuczeřni w Liberzu w Čejškej (Sserb); t. Pohoncž, domjazh wuczeř w Lusku (Sserb); t. Kohlberger, pomožny wuczeř w Weigsdorfu pola Žitawy; t. Merežin, ſchulſki vičak w Polpizach a Nowej Wysy pola Klukčha (Sserb) a t. Sauer, pomožny wuczeř pschi měščanskej wuczeřni w Budyschinje. S tym su letusche pruhowanja wólbokmanoscje w tudomnym evangelskim wuczeřskim ſeminaru wobſanknene. —

Kak

rozom

Hans Depla

wotřitaj

Mots Tunka

a

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hanš Depla. To je tola džiwnje, so mužojo druhdy ſabudja, so wjach mkođi hólcy njeſku.

Mots Tunka. Kak dha ty to měniſch?

H. D. Čakaj, to dyrbisck hórsy wopſchijecj, jeli česčh na mnje poſluchačz.

M. T. Lubje radý, moj Hanša, jenož powjedaj!

H. D. Hlaj, to běchu pôznicich reje w S. byke a jako dwé knježej holcy do t. domoj džeschtaj, dha běſchtaj so jimaž dwaj mužei s W. pschivodaloj, kotrejž tež nohenschtaj zofacj, ale hač na knježi dwor ſobu džeschtaj.

M. T. Ale, ale!

H. D. Tam so jimaž pač tej holežch ſhubiſch-tej a duž so wonaj do jeneje daschtaj, kiz w rěſaney ſpashe. Ale ta poča tak ſchréčecj, so dyrbjescjtaj ſ wilkej hanbu khetſje rucže čečacj. Wrota pač běchu ſacžinjene a tak dyrbjescjtaj ſ wilkej prózu psches nje leſcž.

M. T. Schto dha ſtaj potom ſa ſwoju prózu měloj?

H. D. Nô, jedyn je ſebi kholowy rosdréł a druhemu je žona woči wudrapacj čeyka.

M. T. Aj, aj, aj, aj tola!

Přílopk.

* Na jenym tříejim dvorje namakaču wónanjo stadleschko huž morwe ležo a myšlachu řebi, so ſu te něchto jědojte ſežrake a teho dla ſlaké. So pak bychu tola někajti wuzit s nich měli, dha daſche je hofpoſa woſkobac̄ a potom na hnój cíjihnc̄. Ale tak ſo woſchitec̄ džiwachu, jako naſajtra rano wuhladachu, ſo cyklo ſtadlo ſtrowe po dworje hrodži, a ſo jemu ničo njeje, kiba ſo je jemu woſkobanja dla jara ſhma. A hdyž na to ſa tej věci ſlēdžachu, wunamakaču ſlonečnje, ſo běchu huž do palenzarnje trjechile, hdež běchu ſ jeneho ſudobja tak doho palenz kaž wodu píše, hac̄ běchu ſo ſmijerc̄ wopile.

* W Gumpendorfje w Hannoverskej da wónanjo ſedyn muž ſwojej žonje taſku pliftu, ſo wona ſe mi padže a pſches hodžinu w njemoch ležo woſta. Tačko bě ſaſo ſ řebi pſchischička, pokafa ſo, ſo bě ſkýſhenje ſhubika.

* W Trieru bě jedyn ſlužobník wo ſwoju ſlužbu pſchischičok. Tačka wón krótko potom to jeneje korečny pſchischičok, hdež teho trjechi, kiz bě jeho wo ſlužbu pſchischiček, hrabny won nōž a kdo jemu tak ſraschnie do žiwota, ſo dyrbishe bóřsy wumrjec̄. Teho moradarja pak bóřsy do jaſtva wotwiedzechu.

* Na ſchleſyňſkej železnich pſchindže 26. februara lokomotivu pjet ſand na to waſčnje wo žiwjenje, ſo bě ſo pſches wobloženje maſchinu ſlehník. Pſchi tym praſny wón do jeneho ſtokpa, kiz jeho ſ maſchinu dele a pod koła woſow cíjíny, tak ſo jemu te wobej noſy wot žiwota wotřeňhcu. Wón bě na měčje morwy.

Spěwy. Hudančka.

10. W ſerbſkej ryci ſt my ſłowa mam̄,
Kiz ſu pſchec̄ ſtajne jenajſte,
Hac̄ je wot prědla, hac̄ wot ſad pſchec̄itam̄,
Cítanje to ſamo woſtanje.

Prěnje ſłowo wóžko je doſtojne
A ſo tehdyn wěſcie mijenuje,
Hdyž ſu do ſwěta ty pſchischičok,
Zenik ſo a ſe žiwjenja wuſhok.

Druhe ſłowo dyrbishe cíjike měčj,
Cíchec̄li prawje ſtrowy živý byčj,
Pſches nje dje wſcho dychanje
A wſcho wſchědne jědzenje.

Třecje ſłowo to je ſnaty ptóř,
Kiz ma někotremu dobrý ſkóř,
Druhy pak jón jara njerodža,
Ale radſho ſwinjom ſinjeja.

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 9.

9. Šwón.

Cyrkwinske powjeſće.

Křčeni:

Pětrowska cyrk: Jan Eduard, Michałka Gudý, běrgarja a křčerja w Budyschinje, ſ.

Michańska cyrk: Ernst Bohuwér, Jana Bohuwéra Hoffmanna, wobylcerja na Židowje, ſ.

Podjanska cyrk: Maria Hilžbetta, C. G. A. Fidler-ja, ſedlarskeho miſchitra w Budyschinje, dž. — Jan August, Hamy Justez ſ Vělczech n. ſ.

Zemrjeéi:

Djeń 19. februara: Maria Amalia, Jana Frödy, žitwoſčerja w Kubochowje, manželſta, 29 l. 6 m. 21 d. — 23., Hanča rož. Wicjasez, nebo Jana Kubizh, křčerja na Židowje, wudowa, 70 l. 10 m. — Pawoł Ota Theodor, Jana Kozora, korezmarija na Židowje, ſ. 11 m. — 24., Maria Amalia, Jana Halki, ſahrovnika w Hrubočižach, dž., 10 n.

Čabi ſaksko ſlezynskeje železnicey z budyskeho dwórniſča.

Do Dražjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pſchipołniu 1 h. 3 m.*; popołniu 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Šorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołniu 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſchisanſenjenje do a ſe Žitawę a Liberza (Reichenberg)

†) Pſchisanſenjenje do Žitawy.

Plaćizna žitow a produktow w Budysinje 28. februara. 1863.

D o w o z:	Plaćizna w přerězku					
	na wikach,			na bursy,		
6810 kóreow.	wyšsa.	nižša.	ſrzedźna	najwyšsa	najnižša	
Pſchischička	5 12	5	5	5	5	5
Nožka	3 22	5	3 15	3 20	3 22	5 320
Ječmen	2 20	—	2 15	2 17	2 20	2 15
Wóřz	1 22	5	1 15	1 20	1 22	5 120
Hróč	4 20	—	—	4 15	4 20	4 15
Wola	3	5	—	3	3	3
Njepik	—	—	—	—	—	—
Jahly	6 10	—	—	—	—	—
Hejpufiščka	4 10	—	—	—	—	—
Bjerny	—	22	5	17	5	—
Šana butry	—	17	—	16	—	—
Kopasłomy	4	5	—	4	—	—
Zent. ſyna	—	20	—	17	5	—

Pjencježna płaćizna.

W Lipsku, 4. märza. 1 Louis'd'or 5 toler 15 nřl. — np.; 1 połnoważąż czerwony sloty abo dukat 3 tol. 6 nřl. 7 np.; wienskie bankowki 87%.

Spiritus płaćeše węera w Barlinje

14 tl. 5 nřl. a 14 tl. 10 nřl.

rępiowy wolij (najczęściej) 15 tl. 5 nřl.

(Czesczeny, kąż so w Budyschinje pschedawa, je stajnie něhdze $1\frac{1}{4}$ tl. droższy.)

Nawěšnik.

Takò najtunische zwęcjenie

wo jstwach, dżelainjach, salach, hródzach atd. po-ručam ja

pinafinowe lampy.

Taiké najmniejsze (5liniojte) pschedrjebaja w hodzinie sa $\frac{2}{3}$ np. zwęczenia, wjetšie 5liniojte sa 1 np., 10 liniojte so $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jakne zwęctlo. Też može so pschi mojich lampach fotogen nałożecz a mani je ja we wulkim wubierku na pschedan.

W Budyschinje na żitnej hafy ejo. 52.

Herrmann Rachlitz, klempnarski mischr.

 W Jeñszechach pola Rakez čjo. 9 je jena thęza s rjanej sharodu a s 3 körzami pola, so može so jena kruwa dzerzecz, nětko na pschedenacze.

Akhwalobniye snaty a psches swoje hojaze skutkowanje dopokasany brófstsyrop je sažo i dosicazu w hrodowskej haptiży w Budyschinje.

Java-khofej punt po 85 np., 9 hacj 12 nřl., czistý indiski žolkor punt po 55 np., stare wotleżane cygarę, 1000 po 4 tl. hacj 60 tl., bjes kotrymž Ambalema po 9 tl., 25 schtuk po 7 nřl., czerstwe körjenje a palenž porucza wcho dobre a tunjo

Ludwig Eccius
na herbstich hryebjach.

Po jutrach chzu też pełnego holiczeza wot sprawnych starskich pod zdobnymi wuměnjenimi do wuczych wsacż.

L. Eccius,

Czerstwe (niz w semi wochnite) koſc že kupuje stajnie w Budyschinje na herbstej hafy J. G. F. Niedsch.

Sapiży nowych hymienjow s wulich hymienjowych klamow kniesom bratrow Bon w Erfurci su pschischte a może sso pola inje nawiedzicz. Też su mi hizom wschelake hymienja, kiz so sahe wuszywaja, poßlane a pschedawam je najtunischto.

W Budyschinje na herbstej hafy.

J. G. F. Niedsch.

Moje woskibniye dobre

Kuché droždże

moga so pola inje, niz jenož t ſwiatym dnjam a róznych czasem, ale psches zyle leto wschodnie czerstwe dostacż.

W Budyschinje na herbstej hafy.

J. G. F. Niedsch.

Mučia palneho drjewa.

Budze so

krjedu 18. märza t. l. dopoldnia w 9 hodzinach s lētuscheho spuszczoneho drjewa w bartskim revere blédowace palne drjewo:

$\frac{1}{2}$ klostra khójnoweho schępianehe drjewa,

32 klostrom khójnoweho měchanego drjewa,

34 $\frac{1}{4}$ klostra khójnowych pjenkow,

126 kop bręsowych walczkow,

113 kop khójnowych walczkow

pod wuměnjeniom nařadzenja a sa hotove pjenjesh na pschedzowanje pschedawacj. — Pschedawanje sapocznje so sadz tudomneje chelnice.

W Barcze, 28. februara. 1863.

Hrabiaske Lipiske hajnische sarjadnistwo.

Diedemann.

Statutkska shromadzisna towarstwa

czeskije wuslužených wojakow w Budyschinje smieje so niedzeli 8. märza popoldniu w 3 hodzinach w sali hosczenza t slotemu jehneczu.

Pschedyndstwo.

Sa bětnarjow!

100 kop lěskowych wobručow je pola podpisanego na pschedan.

J. A. Döck w Wuježku

pod Czornobohom.

Czesczenym kniesam ratarjam s tutym najpodwołnischto t naviedzenju dawam, so smieju borsy

woprawdžith peruanſki guano,

kotryž bym wot peruanſkeho kniejerſtwa kupil, na pschedan a može so tón hafm w mojich składach na dwornischcjačach a stacjach w Bislopizach, Semizach (pola ff. Trenzela a Harnappa), w Ziczenku (pola f. Rieka), w Budyschinje, Pomorezach a Lubiju po najtunischej placzisni dojtač. Prěnju pokyku spomnjeneho guana dostanu w tutych dnjach.

Jan Lorenz
w Pomorezach.

Pschedawanje falca.

W mojej falcpalerni w Kunnersdorſje pola Schorjelza je nětko sažo wschodnie nowopaleny dobrý twarski a hnójny falc w jednotlivym kąż tež po clych lowrhjach po tunjej placzisni t wotwożenju hotowym a može so wjetšscheje polóżnoſcze dla tež kóždy čzas w mojich falcowych składach na dwornischcjačach a stacjach w Lubiju, Pomorezach, Budyschinje, Ziczenku a Bislopizach dostacż. Dla lětuscheje nijsneje potrjebý čepel kóždy swoje samokwjenje prawje sahe sczincz.

J. Lorenz w Pomorezach.

Barlinske wohensaweszja ze towarzstwo.

Sakojene 1812:

Sakkadny kapital 2 millionaj tolef.

Tuto hžom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawieszenja psche wohnju schkodu horje po nistich, ale twerdych pramijsach, hdzez sawieszenju ženje nicžo dopłacowacž netreba.

Sawieszenja wobstara a wjskie wuložowanja dawa

Wot 100 tl. sawieszenja pod ſtom ja nej tſiechu placzi ſo ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jele twarenja ſhamotnje leža; wot 100 tl. sawieszenja pod zyhlowanej tſiechu dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſl. abo wjaz, ſa tym hacž ſu ſtomjane tſiechi bliſte abo daloke. — Sawieszenja moža ſo ujetko na 10 ljet abo na krótki čas ſtacž; iſtlož pak borsy na wjaz ljet sawiesci, tón ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, tokež kóſty ſa pschiwolenje ſudniſiwa, ſa ſchtempel a t. d. pschi weleſjetnym sawieszenju wetsche nejſu, hacž pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horſka ſpomnenym towarzſtwie ſa 95 millionow tolei ſawieszenjom. — Kózda, ſawieszenemu psches wohens ſčinena, ſchkoda ſo hñdom ſaplačzi, tak borsy hacž je po náhnu twerdze poſtajena. — Agent ſebi pschi horjebranju ſawieszenja ſa ſmou prozu nicžo nežata, a ſawieszenje hžem placzi: tak borsy hacž je ſo pola agenta ſapišało, ſo ſo teho dla netreba na poliſu čakacž.

W Budyschinje.

J. G. Samotré, wudawat Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensaweszja ze towarzſtwia.

Plaćizna:	
$\frac{1}{1}$	bléſche po 2 tolef.
$\frac{1}{2}$	" " 1 "
$\frac{1}{4}$	" " $\frac{1}{2}$ "

Běſt

Brost - Syrop.

Plaćizna:	
$\frac{1}{1}$	bléſche po 2 tolef.
$\frac{1}{2}$	" " 1 "
$\frac{1}{4}$	" " $\frac{1}{2}$ "

Knjesej G. A. W. Mayerej we Wrótklawju.

Hžom wjele lét čerpjach na holoſnym kaſchelu, jako mi bróſiſyrop pschekupca G. A. W. Mayera radžachu, a ja možu nětko po prawdze wobſwědečicž, ſo je ſo po nałożenju ſyropa tajka njeſluſnoſcž eyle ſhubila, a njeſkym psches ſeto žancho kaſchela wjach mél.

W Liegnitzu.

Hugo v. Giekiſiſ, inspektor.

W Budyschinje pschedawaſa jón jenož k. Heinr. Jul. Lindau.

Krajnoſtaſſki bank.

W krajnoſtaſſkim banku w Budyschinje ſo dla wobliczenja danje wot 16. haęž ſo bu 31. mérza t. l. ſuklowacž nie budže.

Aukcia bréſoweho a wolschoweho ſchęjpjanego drjewa.

- a) ſeſtuscheho ſpuschčanego drjewa budże ſo a to:
 - a) w bartſkim reveru
 - 26 kloſtrow bréſoweho ſchęjpjanego drjewa;
 - b) w nowoſchęjanuſkim reveru
 - 37 $\frac{1}{2}$ kloſtra bréſoweho ſchęjpjanego drjewa,
 - 10 kloſtrow wolschoweho - - -
 - c) w dubjanuſkim reveru
- 75 kloſtrow bréſoweho ſchęjpjanego drjewa pod wuměnjeniom naſadzenja a ſo ſo hñdom ſ hotowymi pjenjeſami ſaplačzi, na pschedawacž.

Na temu je termia na pónđzelu 16. mérza t. l. dopołnja w 10 hodzinach w hoſczeniu w Dubom postajena a ſo na kupienje ſmyžleni ſ temu ſ tym pschiſpomneniom pscheproſchuja, ſo ſo pomjenowane drjewo hžom psched terminu wot naſtupachc häjnów poſkaſuje.

W Barcje, 28. februara 1863.

Grabinſke Lipske häjniſte ſarjađniſtw o.
Wiedemaun.

Aukcia.

Šrijedu, 18. džen mérza, dopołnja wot 10 hodzinow budże ſo w koſczmje w Kóholt je bliſte Niſkeje wſchelaka domjaza nadoba, jako kanapeje, blida, ſtočy, ſchpíhele, piſne ſekretary, tež wot mahagoniſteho drjewa, ſegerje, bjes nimi tež tajke, kiž kózdy berthylk hodžinu přiedawſhu hodžinu ſamo wot ſebje wopſetuja, wot alabaſtra, iena italſka hatna flinta, wjele drasty atd. na pschedawacž.

Aukcia drjewa.

Pónđzelu jako 9. mérza dopołnja w 9 hodzinach budże ſo w torončanskih Pjetſchkez kerach — tam hdzež konſche lét — wulka dželba jara stareho bréſoweho drjewa po hromadach na pschedawacž.

Kupowarjo chyli ſo pola podpiſaneho ſhromadzicž.

Jan Pietschke.

W 1. haperleje može jena porjadna kučinſka džowka w hoſczeniu ſ slotej kicji w Budyschinje ſlužbu doſtač a je wſho dalsje tam ſhonicž.

Möbowy Magazin Augusta Jannascha

na bohatej hąszę čzo. $\frac{7}{14}$ po 1 schodze s napszeczą

hotela k winowej kiczi

porucza swój bohaty sklad serje a po mōdze dżelanych węzów, sa najtuniszu placisnu; jało wschelake blida, stolzy, sekretarzy, schipiele, kanapeje, shamory, shamoreżki atd.

N.B. Za pshispominam hiszczę, so ja herbsti ryczą.

August Jannasch.

Herbstich spewarskich knihi

do żomota a żoże najkrańciszho swjasanych, porucza po tunich placisnach

Korla Forner.

knihiwiażat na bohatej hąszę blisko plumpu, żobotu w budze psched thęzu f. M. öckela.

Wot kral. sakst. medic. sastojnistrov pruhowanu a dowolenu, wot. prof. Dr. Bocka poruczenu:

Robertu Freygangowu

želeso - liqueur

(Eisen - Liqueur)

w bleszach po 15 a 8 npl. a

w bleszach po 10 a 6 npl., želeso-magenbitter

sa bledych, suchich, na muskulach a nervach słabych. — Zenož fabricirowany na poruczenia prof. Dr. Bocka wot

Robertu Freyanga, destillateura w Lipsku.

W Budyschinie pschedowa jen Heinr. Jul. Lincka.

Węschjanske djiwadlo w Budyschinie.

Niedzeli 8. měrca: Jongleur abo Barlin a

Lipst. Wulka smęschchnohra se spewami a rejemi,

Pondzeli 9. měrca: Majlepši ton abo najlepschi hrédk, młodeho mandzelskiego kurirowacj. Wjeselohra wot Töpfera.

Sředu 11. měrca: Herzowę spewy, drama w 5 aktach se spewom.

Piatk 13. měrca: Stocjan wui. Smęschchnohra se spewom a rejemi w 4 aktach.

Direkcja.

Kedju!

Dżen 8. měrza 1863 hłowna shromadzisna patriotskeho towarzystwa česznje wuszczęnych wojakow w Hodżiju. — Pożedzenie směje ton króz swój sapoczątk runje w 2 hodzinomaj we restauracji w Zielenu. — Shromadzisny w lecze 1863 budża 6. haperleje, 3. meje, 7. junija, 5. julija, 23. augusta, 27. septembra, 25. oktobra, 22. novembra a 20. decembra.

W Spytezach, 27. februara 1863.

Siegismund Nehma,

salozet a pschedzhyda towarzystwa.

Cis L. A. Donnerhaka w Budyschinie.

Wojewjenje.

Cęsciemu lubym Serbam s tutym naspodwołnischu i nawiedzeniu dawam, so szym swoje materiałowe, to bakowe a cygarowe kħlamu, fotreż hacż dotal w thęzi knijsa Grütznera mějach, netko do mojego, na tej żanej hąszę leżacego domu, s napszeczą knijsa kħalsa Hartmann, pschedpolożit, a proshu najlubosnischu, dowerżenie a pschedzeliwosz, mi hacż dotal spożczenej, mi też dale spożczicż a mje też w mojich nęcijach kħlamach prawje pilnje wophtowacż.

W Budyschinie, 24. februara 1863.

C. A. Lehmann.

 Pēlna thęża se żolotowej saħrodu, w jenej wulkej cyrkwienskej wąsz, je hñydom na pschedan. Wona hodżi so dla wulkeje ludnosci sa kżidre riemjeżlo abo kħlamaistwo. Hđże je? to je shonicż we wudawarni Serb. Now.

Dżiwocjanske herbsti ev. luth. misjonske towarzystwo směje jutſje niedzeli 8. měrza popołnu w 2 hodzinomaj shromadzisnu.

Petr Molonk, pišmatwiedżer.

Na Židowje čzo. 77 je rożowanej len, po walczkach a po wasy tunjo na pschedan.

C. 9 Serb. Nowinow so wę wudawarni saħo kupuje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
ktž maja so w wudawarji
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać. płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Stwórlenna předpla-
ta pola wudawarja 66 np
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Wopříječe. Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budysčina. Se Stachowa. S Bukez. S Rakez. S Króscijz.
S Jablonza. — Cyrkwinske powjesče. — Čahi sakskoslezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča. —
Pjenježnaplačicza. — Spiritus płacęs w Barljine. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. S Lipska běchu někotři Garibaldijev
khvalach list a ſlěboruň manwinowu wěnž pôžkali.
Tutym je někto Garibaldi s kupy kapry wotmolwoje-
nje požkak, w kotrymž so jím rjenje džakuje. — Veden
mědny Polak, kž se swojimaj staršimaj w Draždā-
nach bydlí, je w tyhle dnjac hlist s Polskeje dostał, s
tej porucžnosćju, so by ho k tannischim ſběžkarjam po-
dał. Pschindate běchu wschelake hroženja, jeli wón to
njeſčiſti. — W Löbtawje pola Draždānamakaču
wondanjo w sahrodze tannischeho kublerja Ludwiga eželio
jeneho norponarodzeneho džesčza, kotrež je tam nědže
tſi měchaey ležalo. Po wschelakich pschepytowanjach
wuhledžichu, so je wěsta Madlena Döcke s Porschiz,
někto w Draždānach w ſlužbje, maež tuteho džesčza,
kotrež je tež k temu ſtala, prajich, so je to džesčzo mor-
we na swět pschidžlo. — Wot budyskeho wořijesneho
žudniſtwa bu 10. měrza dželacjer Petr Schpótko se
židowa paduchſtwa dla do 4 měchačneje dželacjetneje
saſudzeny, a wudowa njebo krawskeho mischtra Mužika
w Budysčině dosta 1 létu ſchraſu w dželacjeru
pschidženu, dokelž bě swojeho syna narabiła, so bě
wón jako krawski wuzčomnik pola swojeho mischtra wſche-
lak wech kranýk a jej pschinoſhował. Jeje syn je 4
njedžele jaſtwa dostał. — W Běnněwitzach pola D'chaza
je 10. měrza rano w 4 hodžinach wohén wudyril a
so ho ſchthri burske kubla wotpalike.

Pruſſy. Druha komora w tu khwilu wojskse
datki wuraďuje a je jara njeſpolojna, so ſebi mini-
ſterſtvo teiko ſa wóſko žada a ta woſebje teho dla,
dokelž dyrbí někto kóždy 3 léta ſpoči ſlužicž. Druha
komora pak ghe, so by wojskſka ſlužba jenož 2 lécje
traka. To budje nojſterje jara czejká wěž, so ho wo-
na ſ ministerſtrom w tajkim naſtupanju někak ſjedna.

— Ministerſtvo, kž ſo ſda, pruſkoruſke wujednanje do
ſtutka njeſtaji, dokelž je jeho dla teiko pschecjiwnosće w
Pruſſej a we wukraju namakało. — Někotre nowiny
wudawachu, ſo ghe minister Bismarck ſe ſlužby ſtupicž,
ale hač dotal ſo uicžo tajke ſtalo njeje, a ſo tež,
kž kralowſke nowiny wosſewuju, na žane waschnje nje-
ſtanje. — Druha komora 31,000 tolet, kotrež mini-
ſterſtvo ſa potajne poluiſke naſeňnosće žadaché, pschif-
wolka njeje. — General Werder, kž ſchthri armeekorpsy
na polſkich mjeſačn kommadiruje je wulku mózdoſtał, pschetož
wón móže, jeli ſo jemu nusne ſda, tež krajnu woboru
pod brón powołacj a njeſtreba ſo teho dla halle mi-
nisterſtwa pruſſec̄. — Wſchelake nowiny powiedachu,
ſo ſu jeneho Polaka w Barlinje ſajeli, dokelž ſu 500
granatom pola njeho namakali. Někto je ſo polakſto,
ſo je tuta powieſcž ſ teho naſtaka, dokelž je wón pi-
ſtoliu a tóſiſto kulkow pschi ſebi měk; — to pak w
Pruſſej ſakasane njeje. — Héwak běchu w Barlinje je-
neho polſkeho ſtudenta, kž bě tam ſ Wrótsławja psdi-
jel, do jaſtwa ſadzili, ſu jeho pak někto ſaſo psch-
eſili. — S Neidenburga w ſapadnych Pruſſach bě je-
dyny ryejerkublec̄ psches to wothudžík, dokelž bě hížom
dokle lěta polſkich czekanzow bohacze ſ pjenjeſami pod-
pjerat. Duž won nětežiſchej polſkej revoluciſi žanu pje-
nježnu pomož poſticejicž njeſtaché, ſchtož jeho tak ſrudził,
ſo wón wobsanku, ſebje ſameho poſticejicž, hač ſunje
bě hížom 60 lét ſtary. Wón wobróni ſo teho dla,
žny ſo na konja a jehasche do Polſkeje; — ale hí-
žom w přenjej bitwie bu wón ſatſeleny. — S Cze-
njejewa piſaſa 7. měrza, ſo je tam pschidž někotrymi
dnjemi wjele pruſſich Polakow na 21 ſchtripschec̄nych
woſach nimi jelo a ſo pschis Grodkow do Polſkeje ſ
ſběžkarjam podako. — Mědny kniježny a holey w pru-
ſkej Polſkej ſu w nowiſchim čaſku wobsankle, ſo žaneho
młodeho Polaka ſa mandžiſkeho njevoſmu, kotrež ſo
wupotlačacj njeſmōže, ſo je ſa wótyaz kraj wojował,

Rakusy. Wünska krajna rada budže najskerje w sapoczątku měsza meje sażo wotewrjena a budża teho dla jenotsliwe krajne, źejmy bórsy wobsanknjene. — Schézorka chec zo lětša sażo na někotre njedzele do křižinglich kupyel podacj. — Franzowske knježestwo běsche zo na rakuſte s tym pschepröshenjom wobrocílo, zo by zo tuto žobu pschećimo pruskoruſkemu, dla pôslkich naležnosćow sczinjenemu, wujednanju wuprajilo. Ale rakuſke ministerstwo je ſwoje žobusfutkowanje w tajkim nastupanju farjekko.

Italia. W tuthym kraju ſu ſo w nowiſčim čaſu wſchelake ſławne ſhromadžiſny woldžeržake, w ko- tręhj ſo jara horliwie ſa Polakow ryczesche. — Tež chęciu něotre nowińy wſedziez, ſo je ſo Garibaldijowы ſyn Menotti na pucž do Pólskeje podat. To raf po nowiſčich powięſczach wěrno njeje. — Garibaldijowa noha hiſchče pſcherzo ſažicž nochce a du ſ njeje hiſchče ſ čaſzami lužli koſcze a jěſenjowych hnój.

Franzowśka. General Forey, kiz franzowske wojsko w Męzikanskiej kommandiruje, je khezorej pieczę piśał, so tam s dotalnym wojskom niczo hōdne wudo-hyę nijemöże. Khezor je teho dla s męzikanskiej wojnu jara njespokojny a by swoje wojsko rad wot tam domoj powołał, hdы by zo to jenož někak hodžilo. Khezor je pôsťich należnosćow dla russkemu khezorej list pôształ. Na tutón je wón w tyčle dniach wotmowje-nje s Petersburga dostał. Kajke je to było, to hiszce snate njeje. — Khezorka Eugenia chce w tutym lęcze do Roma a Jerozalema pucżowac.

Jen dželška. W Londonje měsíchu 10. měrza wulki šwiedzén, dokešz danska pryncezyna Alexandra, njewjesta jendželského krónprynza, do spomnjeného města nutsejehnětce. Češe město bě najkrajinště wupyschene.

Czorno hórska. Wjehch Mieklawscy bě pohelstwo do Konstantinopla pohškal, so by tam wchela kwech wujednał. Sultan je czornohórskich pohšlow česzczo mje pshijat a do wschiulich jich požadanjow swolił.

R u s s o w s k a a P ó l s k a . W P ółskiej je so w połslenischim czasu malo pschemienito. Małych bitwów je sało tójszto bylo, ale so by w nich żana strona schto ważne dobyła, to njeje widżecz, hacż runje żebi wobej stronje dobycze pśchipiżujetej. Njemer a njeponoż hischęce po cytej P ółskiej knjezi a wjele ludzi swoje žiwjenje wpruje, ale pśhezgo hischęce njeda so prajecz, hacż budże to p ółskiej narodnosci i wuziukej. Snadż pał tola ruskii kh e jor tajke krejpscheleczje s tym skonči, so P ółskiej swobodnu konstytuciju da, hdżż też so přečz njeda, so wjele Polakow też s tutej njebychū s pokojom byli, dokelż żebi połku żamostnoscž p ółskiego kralestwa żadaja. Woni seperaja so pśchi tym wożebje na to, so stej franzowite a jendżeliste knieżerstwo pola russkoho kh e jora sa P ółsku ryczałoj, ale tajke ryczenje jim żamo pomhacż

njemóże, jeli jim russi khězor žatt něchto dacj nochee.
Přchetož ani Franzowska ani Vendželska s luboscje i
Polakam žanu wojnu s russkim khězoram njesapocžnie.
To je wěste.

Mirošławski, kij bě s Italijskimi psychischok, so by jako wyski general Polakow kommandirował, je pięcza jara niespokojuły były, jako je wuhlaďał, tak hubjenje ſu Polach s broniu ſastarami a tak male po prawym to wójsko węſche, kotrež bě ſo jemu psychiwdało. A ja-ko ſo ſta, ſo wón prenju bitwou, kij ſ Ružami mějēſche, ſ wulifm ſchidowanjom psychēhra, dha běchu netko Po-łach ſ nim niespokojni, tak ſo je w ſandženych dniach Polsku wopuszczili a ſo psyches Draždany do Pariza podali. To je najſkerje najlepje tak, psychetož hdzej Mirošławski wojuje, tam żane ſbože njeje, a je ſo do- pielniło, ſchtož ſmy hižom w cđ. 8 Serb. Nowin w nastupanju na njeho węſchęſili.

Telegrafiske depesche, kij pôłsich należnosciow dla
hem dôndzechu, su zleadowace:

Se Łwo wa 3. märza: So je pólski nawjedowar Nječaj wot Ružow sajath, to je wëste.

Skarłowa 3. märza: W bliskości Mrzygłoda (Mrzygłoda) mějachu Polach 28. februara pod na-wiedowaniem Ćzehówskiego maku bitwu s Ruszami, ko-tiąg, někotrych morwych a ranjencych shubitwski, do Mrzygłowa zofachu.

5 Krakowa, 5. märza: Polacy sú pod náviedzowanjom Žesjoranského blísko Pjaškowce Skaly (nako-
tre mile wot Krakowa) s Ruszami bitvu měli. Lan-
giewicz běsche tam těž s 5000 mužemi w blískosći.
Ruszojo buchu sbiciž a zofachu do Szlomnikow, Polacy
vodačku sú pak do Szmardziowiz.

5 Wróthławia 6. měrza: Polach, kij ſu ſo pod
narjedowanjom Poninskeho ſ pruskeje Polskeje ſ ſběžkar-
jam podali, buchu njedaloko Konina wot Ruzow jara
ſbiezi a ežekachu ſ ežrjodami pſches pruske mjeſy, tak ſo
je pruske wójsko, tam ſtejace, wjele ežekanzow ſajało a
jim brón wotewšalo. Pſchi tym ſta ſo, ſo bu pruski
hauptmann Mitscha wot jeneho ſběžkarja do ramjenja
tſeleny, ſačtož bě ſo pječza pſches to ſtalo, ſo je ſo
tſelba někať ſama ſpuschczila. W pruskim městaſku
Witkowje je 300 ſajathých pruskich a wukrajných Pola-
kow, na rřezech Radkowje, Bendzewe, Czožnu a t. d.
leži wjele ranjených a hiſhceje ſoždy džen ežekanzow pſchi-
khađeja.

8 Krakowa 8. märca: Něhdža 40 sběžkarjow je w noch do Michałowiz pschisčko, hdzej russki hodler s hamta storzechu a sastojnuske knihi spalichu. Langiewicz pschisčhywa se kwojimi ludžimi w Goschczu a Schützu, Ruksojo pak steja w Oktujschu a Męchowje.

Hevale powiedaja wschelake nowiny, so je s Prus
wjele Polakow do Polskeje pschestupiko, so pak je

šo jich tójskto sažo wrocítko, dokelž ſu naſhonili, ſo Ruſow pschewinicz njenóžeja. W bitwje bliſko Konina je tež pruski aſeſor Trompežniſki panýk, kij bě ſo ſe ſwojim mlodſkim bratrom k ſběžkarjam podal. Žemu bě njenou jenu kanonowa kula wobej noſy tak ſranila, ſo wón wojach ſ města njenóžeſhe. Teho mlodſki bratr waſa jeho teho dla na khribjet, ſo by jeho wotnjeſt. Vjes tym pak ſo Ruſoja bóle a bóle pschi bližowachu a bě widzeſz, ſo budžetaj wobaj wot nich ſajataj. Ranjeny aſeſor pschikafa teho dla ſwojemu bratrej, ſo by jeho na ſemju ſadzik a ſam czekal. A jako jeho tón wopuſčicíz noſeſhe, wuczeſe wón pſtoliu a ſawolajo: Bratsje czekaj, ja Ruſam tež wuceknu! poſbeze ju a tſeli ſo do čoko, ſo bě na měſce morw. Teho bratr pak potom hifchcze ſbožunne eſekuj.

S Čremeschna piſaja, ſo ſu tamy pruſkopóſki gymnaſium ſanktycíz dyrbjeli, dokelž je ſo w jenei noch něhdze 40 gymnaſiaſtow k ſběžkarjam do Poſlęſeje podalo.

Se 8 w o w a 11. měrza. Langiewicz je ſo wozera ſa poſteſteho diktatora poſtaſil a Wyſoſkeho a Bentlowſkeho ſa ſwojeju pomozníkow pomjenoval.

S Krakow a 10. měrza: W Tropiſhovje, dwě mile wot Krakowa, je dženža mała bitwa bjes Polakami a Ruſami byla. Wulka dželba Ruſow ſo Goſchczej pschiblížuje.

Ze Serbow.

S Budýſchin a. Dženža psched thdzenjom, 7. měrza, mějachmy na tudomny krajnostatovſlim wuczeſſtim ſeminaru proſeminar-aspirantske prihovanje a bu pschi tym 20 mlodzenzow, 4 ſſerbio a 16 Němzy, recipirowaných. Běchu pak to čile ſſerbio: Schuster ſ Poſkupiſu pola Klukſha, Schuster ſ Lejna pola Budeteſz, Danafch ſ Ratareſz a Wagner ſ Žornoſk pola Bulez. A tuzile Němzy: Strohbaſh ſ Langburkersdorſa, Frank ſ Burzena, Rautza ſ Wittgendorſa, Knoblauč ſ Motodka, Uhli ſ Budyschina, Lorenz ſ Oberfriedersdorſa, Líška ſ Oberfunnersdorſa, Hilla ſ Althornitz, Thomas ſ Herwigsdorſa, Tietza ſ Gſmilnej, Opitz ſ Jasońzy, Werner ſ Kinsborka, Krakau ſ Weleczina, Bendel ſ Noweho Města, Scholka ſ Kunnersdorſa a Echardt ſ Lubija. Ž.

Se Stačowa. Wondanjo ſta ſo, ſo ſo jena jaſojoza, kotruž bě tudomny korejmat a rěſnik Guntcher domoj pschijedě, psched nečim ſploſcha a jako čechcze eſekujecíz, tak njenozomnje na Günthera padze, ſo bu jemu jena noha dwójch ſlamana.

S Buſež. Jako njenozel rano ludžo nimo wohydenja ſahrodniskeho živnoscerja Pētra Mužka

džechu, wuhladachu, ſo ſu wokency ſacžinjene a ſchichačhu tež, ſo kruwý ruja. Woni ſebi teho dla myſlachu, ſo je ſo tam ſnadž něcht ſtalo, a wosjewichu to ryhatarjej, kotruž potom ſ grychtami tu wěz pschephta a namaka ſo, ſo bě ſo Mužik wobwifshyk, jeho žona pak morwa we kožu ſejſche. W pschitomnoſeſi ſudniſtwa, kotrež bě tón ſhamy džen ſ nam pschijelo, wupraſiſku ſefarjo, ſo Mužkowa njeje ſkónzowana, ale ſo je ju Boža ruczka ſajala. Mužik je ſo, jako je to pytnyk, naſſkerje tak ſaſtróžil, ſo je ſebi potom ſam ſiwnjenje wſak.

Wobaj Mužkez mandzelskaj, kotraž žanyh džecži ſawoſtajitoj njeſtaj, běſtaj hewal wopilſtu jara poddataj a ſtaj ſo ſobotu wječor, kaj hewal husto, wótsje hadrowaloj a pschi tym ſ iwarohom do ſo mjetaloj, kaj bě to hiſchcze naſajtra widzeſz.

S Raſez, 7. měrza. Dženža rano w 4. hodžinje ſta ſo tudy ſrudny podawok. Žena macž bě ſwoje khorowate ſměhac̄ne džecžatko, kotrež bě njenětne, ſe ſawokom na bliſo poſožila, dokelž ſe ſhoniſenja wjedzeſhe, ſo wone potom ſ měrom wostanje. To ho tež dženža ſta a jako bě džecžo wocžichnylo, ſynh ſo macž na bliſti kanapej, hdzej pak wuſny. Psches hibanje džecža ſu pak potom ſawili naſſkerje k lampje bliſko pschischke a ſo ſapalike, pschetož ſtwa běſche, jako macž wotuči, počna dyma a džecžatko je ſa poč hodžinu wumrjelo.

S Chróſciz. Šſrjedu 4. měrza wječor w 7 hodžinach pschi, džechu tſſo mužojo ſ njeſhwac̄iſkých ſkotných wiſow k nam a ſaſtaghu psched korejmu, do kotrejž ſtupiſhu, jako běchu konjej něcht ſich ſyprnyli. Jakо woni ſa poč hodžin ſažo won won pschindzechu, pytnychu, ſo je tón ſ wosom přječ, na kotrymž mějachu 11letneho čeſlza ležo. Po piſnym napraſhovanju pschindzechu konjej na eſet. Tón bě njenou ſ wosom psched Žaſonzu, Bodſhiey a nimo Njeſhwac̄idla ſchol a ſo tam na tón pucz wobrocík, na kotrymž běchu rano ſ Noweho Města psches Hodžij do Njeſhwac̄idla jeli. Tam jeho woni dožahnylo a w 12. hodžinje ſažo k nam pschim jedzechu, hdzej dyrbjachu pschenozowaj, dokelž bě nětlo poſdje, hiſchcze hač do moj doječ.

S Tablonza. Šſrjedu 12. februara mějeho naſha woſada radoſtny džen, pschetož na nim naſch nowy k. duchowny, k. A. Th. Šanig, k nam pschi ežahny. Jakо běchu faru a farſki dwór ſ čeſhnymi wrotami a wězami rjenje wupyschili, džechu jemu naſche ſchulſke džecži ſe ſwojim k. wuczeſjom hač do hole na pschecžitwo. Hdzej won tam popoldnu wokoło 4 hodžinow pschijedě, pschi ſtupiſhu mlodži hóſčy a wupyschichu konje ſ rjanyh wězami, ſchulſke džecži pak powitachu jeho ſ wjeſgolkym ſpěwanjom 317. kherluſcha: „Hdy bych ja ſ tawſynt jaſhklami“ a pschewodžachu jeho ſpěwajo do Žablonza na faru. Tudy powita jeho k. wuczeſ ſ jara lubymi a pschecžlnymi ſłowami a naſch luby nowy k.

duchowny wotmolwi psched tej jara wsłej shromadżisnu luba w dleščej herbskiej ryczi, w kotrejž herbske poszrojenie „Pomhaj Boh wam!” wulkadowawšči na ſebje ſa na wſchēch shromadženjch, kaž tež na cyku lubu ja-bkonſtu woſhadu na koži a ſo wſchitkim, woſhebje pač tym džežom a jich ī. wuczerzej ſa wſchu jemu hižom wopokaſanu luboſči hač najwutrobnischi podzakowa. Potom pač, jako bě ſwoju rycz ſkoučiš, cjiſečjach ſo ſe wſchēch ſtronow lo njemu, ſo bychu jeho wutrobnje vitali.

Přeni džen mierza, nježdželu Reminiscere, bě tón žohnowanja počný džen, hdež bu naſch nowy ī. duchowny tudy do ſwojeho ſaſtojnſtwa ſtveđenjſch ſapofasany.

Nano we 8 hodžinach wjedziechu jeho naſch wyžo-kodostojny ī. ſuperintendent a probſt Rekt a naſcheho noweho ī. duchowneho luby nan, ī. farač Kanig ſ Klukšha, kaž tež ī. farač Wjelan ſe Sſlepoho a ī. farač Räda ſ Mužakowa pod ſwonjenjom ſwonow do naſcheho Božeho domu. Pucž ſ faru do cyrkwe bě ſ halosami a ſe wſchelkej phchu rjenje wudebjeny. Psched farſtim dworom, kaž tež psched lečhovymi a a cyrkwinymi wrotami ſtejachu rjane čeſne wrota a cyka cyklej bě wuphſchena. Po wuſpěwanju někotrych ſchtuczkow ſtupi ī. farač Räda na Boži woſtar, djer-žehe rjanu němſku ſpojednu rycz, wulkadowajo 24. ſchtucžku 18. ſtawa ſeſjenia ſw. Matheja a naſch nowy ī. duchowny doſta Bože woſkaſanje a ſ nim wjetſhi bjež naſchich němſkich woſhadnikow. Potom ſtupi ī. ſuperintendent na woſtar, wobaj ī. duchownaj-afiſtentaj a Klukšanski ī. farač ſe ſwojim lubym ſynam pač psched woſtar, a ī. Rekt woſjewi, ſo ma nětko na pschitafniu wyžoſeho wróžławského konfiſtorſtwa ī. Alwinej Theodorej Kanigej jako wuſwolenemu fararzej jablonſkej woſhadu ſwječiſnu k jeho dostojnſtwu wudželic, a džiřeſehe pschi tym ſham na ſo ſedžbu — a na tu wucžbu, — a wotſan pschi tym, — dha budžesb ſo ſham ſbóžncho činič a tež thák, koſiž cze pýchá.“ Na to mjeſečne naſch luby nowy ī. duchowny ſwoje wérwusnacze ſſawnie woſpoſojoč a ī. ſuperintendeſte na wſchelake praſhenja wotmolwiež, po čjimž jemu ī. afiſtentaj ſ biblje čítaſtaj, ſchtož tam naſch knjeg ſeſus ſham ſwojim woſzomnikam a ſchtož ſw. Pawoł ſwojemu lubemu Thimothijej woſhebje w 1. Tim. 4 a 2 Tim. 2 kaſa, a na to pschedepoda a poruciſi jemu ī. ſuperintendent wſho duchowne dostojnſtvo. Naſch nowy ī. duchowny padje potom na ſwoje koſena, ī. ſuperintendent woſhadu proſkywſchi, ſo by ſo ſobu modliſa, po koži ruch na jeho hłowu, ſchtož tež wobaj ī. afiſtentaj ſeſinſtaj, modleſehe ſo nutrjenje a wudželi jemu ſwoje požohnowanje.

S wuſpěwanjom tjoſch ſchtuczkow ſſoneži ſo na to tuton wyžoſkowajny ſlutt. (Skónčenje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 10.

10. Pop, frt, bob.

Cyrkwiſke powjeſće.

Křečenj:

Michałska cyrkej: Mařia Amalia, Pětra Kuli, Khe-žerja na Židowje, dž. — Hana Khrystiana, Marje Madleny Kalichez ſe Židowa n. dž.

Zemrječi:

Džen 24. februara: Jan Bohuwer, Jana Schurka, wobylberja w Budyſchinje, ſ., 2 m. 7 d. — 25., Mařia rođ. Krawez, njebo Jurja Šrolmuſha, wulkoſahródnika w Bobolzach, ſawoſtajeno wudoma, 62 l. 3 d. — Hana Augusta, Michala Holanta, wobylberja w Dobruſchi, dž., 4 l. 11 m. — 29. Jurij Schmidt, ſahrobnik w Krijebi, 63 l. dokež bě ſo pschi panjenju ſ woja wobſchlođit. — Hana Khrystiana, G. E. Bocka, naſeňjbowaria ſeleſnich pola Ma-tarjež, manhjelska, 52 l. 8 m. — 1. měrca: Handrij Nencž, běrgar a ſublet w Budyſchinje, 85 l. 3 n. — 4., Pawoł Herman, Jana Bohuwers Glina, ſorčzmarja-najeňla w Mađanezech, ſ., 11 n.

Čabi ſakſko ſlezynſkeje železnicy z budyskeho dwórniſća.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipotnu 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m.* wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Ŝorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.*; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschipotnenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg)

†) Pschipotnenje do Žitawy.

Plaćizna ſitow a produktow w Budyſinje 7. měrca. 1863.

D o w o z:	Plaćizna w přerězku na wikaſ,						na bursy,						
	wyſſa.	nižſa.	ſrjedźna	najwyſſa	najnižſa	wyſſa.	nižſa.	ſrjedźna	najwyſſa	najnižſa	wyſſa.	nižſa.	
7053 kórcow.	il. nři	nv	il. nři	nv	il. nři	nv	il. nři	nv	il. nři	nv	il. nři	nv	
Pschenza	5	12	5	5	—	—	5	10	5	5	15	—	
Rožka	3	22	5	3	15	—	3	20	—	3	23	8	
Jecjmen	2	22	5	2	15	—	2	20	5	2	20	—	
Worž	1	22	5	1	17	5	1	20	—	1	22	5	
Gróč	4	20	—	—	—	4	15	—	4	20	—	4	15
Wola	3	5	—	—	—	3	—	—	3	5	—	3	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zahy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejbushčka	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	22	5	—	—	—	17	5	—	—	—	—	—
Kana butry	—	18	—	—	—	—	17	—	—	—	—	—	—
Kopachomý	4	5	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	—	20	—	—	—	17	5	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 11. měrza. 1 Ruisd'or 5 toler 15 nřl. — np.; 1 połnoważący czerwony złoty abo dukat 3 tol. 5 nřl. 7 np.; wińskie banknotki 87½%.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

14 tl. 5 nřl. a 14 tl. 10 nřl.
répikowy woltj (njeziczeny) 15 tl. 15 nřl.

(Cziczeny, kaj ſo w Budyschinje pſchedawa, je
ſtajnie něhdje $1\frac{1}{4}$ tl. držiſchi.)

Nawěſtnik.

Sa Dr. Richter a,

ſa kotrehož ſo w čj. 9 Serb. Now. proſchesche, ſu da-
rili a we wudawatni Serb. Nowinow i dalschemu
wobstaranju wotedali: A. M. 5 nřl., F. 1 tl., Wu-
janz 9 nřl. 4 np., Duczman ſ Króich 1 nřl., hli-
nianſta gmejna 1 tl. 11 nřl. — Hac̄ dotal do hromad-
by: 2 tl. 26 nřl. 4 np.

Dalsche pſchinioſki horjebjerje a wobſtara

Nedakcia Serb. Now.

W Hrubocžiach čj. 12 ſu woſebje ſajne ja-
kobne běrný i ſadjenju na pſchedan.

Mědhy čłowjek, kij chce gratokowarſtvo (zirkel-
ſchmidtſtvo) naukuńcę, može wucžne město doſtać ſola
gratokowarskeho miſchtra A. Schützela na ſerbſtej
haſh čj. 18.

Wedyn ſerbſti 15 abo 16letný čłowjek wot sprawnych
ſtarſtvi, sprawny a ſwérny, ſo i wobſtaranju domja-
ceho džeka do ſkužby pyta a doſtanje wysche jēdze a
wobydlenia měžacznje 2 tl. ſdy. Hdze? to je ſhonicz we
wudawatni Serb. Nowinow.

Wot kral. ſakk. medic. ſaſtojnſtwow pruhowanym a dowolnym, wot. prof.
Dr. Bocka poruczeny: Roberta Freygangowym

želeſo - liqueur
(Eisen - Liqueur)

w bleschach po 15 a 8 nřl. a

želeſo - magenbitter

w bleschach a 6 po 10 nřl.,

ſa bledych, ſuchich, na muſkulach a nervach ſlabych. — Jenož fabricirowanym na poruczenja prof. Dr. Bocka wot

Roberta Freyanga, destillateura w Lipsku.

W Budyschinje pſchedawa jón Heinr. Jul. Linck.

Wupschedan.

Wſchelake wureſue twory (Schnitt-
Waaren), kotrež ſo ſa ſelenoſchtwört-
kowske a jutrowne dary hodža, ma po
tuſej, ale twjerdej placzisnje, na wu-
pſchedan.

W Budyschinje 10. měrza 1863.

Julius Geyer.

Do jenych materialtworowych
a winowych kſlamow pytam wu-
czomnika.

Jan Wannack
w Budyschinje.

Sandženu ſobotu 7. měrza pſched wieczoram bu-
wot jenicezanskieje ſowatneje hac̄ ſady Kubſchiz czerwo-
nołozana, ſ czornym banezikom wobwita, liſtownia
(Brieftasche) ſhubjena, w kotrej běhu wſchelake papierz
a 5tolerſki kruch papierjaných pjenies. Schtož ju ſažo
pſchinjeſe, doſtanje poſozu ſpomiennych pjenies jato myto.

Juriij Schwarz w Rodezach.

Amerikanski kupowy kſofej.

Tutón ſ jara ſtrowych wutkow džekam kſofej ſteji
wysche wſchitkich druhich węzłów, kotrež dyrbja kſofej
ſastupicž, a može ſo teho dla ſ dobrym prawom poru-
cicž. S 1 lutom teho ſameho hodži ſo ſ najmjenſcha
khana jara tunjeho, derjeſkodzaceho a ſtroweho kſofaja
nawarcicž.

W Budyschinje pſchedawa jón jenož a to $\frac{1}{4}$ punta
po 9 nowych pjenieſkach

Friedrich Braun
na bohatej haſh.

K 1. haperleje ſu na rycerſtuble Delnej Linje
tſi wobydlenja ſa dželacjerjow na pſchenajecze.

W i t k u pola Rakez je jena žiwosć s 30 körzami pola a 8 körzami kuki, kaž tež 80 körzami leža a poltov, s tvarjenjemi, kiž su w dobrym rjedje, bjes wumjenka, se swobodneje ruki na pschedan a móže šo wšcho dalsche pola wobhedenja. **H**anuschi tam nashonicz.

Hisichcje cyle dobra koprowa ponej, nehdje 14 khan wulka, je na pschedan. Hdje? to je shonicz we wudawańi Serb. Nowinow.

W i t k u pola Rakez je jena kheža, lotraž šo jara derje sa jeneho rjemjeſnika hodži, s polom abo bjes pola k pschedajecz. Wšcho dalsche je pola **H** andrija Pawlika tam shonicz.

Drjewowa aukcija.

W konječanskim gmejnštim ležu budje šo 18. měrza dopolňja w 10 hodžinach 70 khójnowych a něšto twierdých valčkých hromadow na pschedadžowanje pschedawacj. — Sendzenje w Scholcijz kocžmje w konječach.

Miklawsch Scholta w Schunowje.

Wosjewjenje aukcije.

Pjatki 20. měrza a šobotu 21. měrza teho lěta
dopolňja wot 9 hodžinow

budja šo na Michala Kružiž kuble we Wulkiim W o ſyku 2rjaney 7lennaj brunaj konjei (koble) bjes poruka, 2 scjelne a 3 nowodejace ſhlyne kruwy, 1 tucžna kruwa, 2 ſuczelnaj jakoych, 1 jakoyza, 1 czeło, 2 ſwinjecz, 1 nowy hoñski wos, 1 roļwos, 1 hanje, wjacore ratarske wosy, 1 žitočiſcјata maſchina, wšchón rólym a hospodarſki grat, len, ſhyno, ſkoma atd., kaž tež valzowane ležomnosće, ſakonſka tſeczina pola, ūkow atd., tež po dobroſdacju přenotne kublo, w dobrym rjedje šo namakace, pod wuměnjenjemi w termiji wosjewjomnymi, na pschedadžowanje pschedawacj.

W Laupeterbachu a Seelisbadtu, 11. měrza 1863.

C. G. Wustemann.

C. G. Huste.

Wosjewjenje.

Kalkpalečnje **H. W. Siebörgera** ſu wot dnia 6. měrza tak derje w Niſtej kaž tež w Kunnersdorſſe ſažo w polnym ſtukowanju. Tuto dawam wšchitkim, kiž ſak kupuja, k dobročiwenemu navjedzenju.

Niſta a Kunnersdorſ, 6. měrza 1863,

H. W. Siebörger.

Prjedawſha **H**ausch ſahrodniska žiwosć w Barcje budje šo herbſtwodželenja dla p jat k 20. měrza rano w 9 hodžinach dobrovolnije na pschedadžowanje pschedawacj a móže šo kupne wuměnjenja hizom prjedy na ſpomnjenej žiwosći navjedziež.

Moje wožebnje dobre

Kuché droždže

móže šo pola mje, niz jenož k ſhmjathm dñjam a röcznym čažam, ale psches zyke lěto wſchědnie czerſtwe doſtacj.

W Budyschinje na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Niedeſch.

Sapižy nowych ſhmjenjow s wulkich ſhmjenjowych klamow kniesow bratrow Born w Erfurcji ſu pschedicke a móže ſso pola mje navjedziež. Tež ſu mi hizom wſchelake ſhmjenja, kiž ſo ſahe wuhywaja, poſkane a pschedawam je najtunischo.

W Budyschinje na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Niedeſch.

Jako najtunische ſwécjenje

wo jſtwach, dželańjach, ſalach, hródzach atd. poſuežam ja

pinafinowe lampy.

Taſke najmjenſche (5liniojte) vſchetrjebaja w hodžinje ſa $\frac{2}{3}$ np. ſwécjenja, wjetiče 5liniojte ſa 1 np., 10 liniojte ſo $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwětlo. Tež móže ſo pschi mojich lampach fotogen nałożecz a mam je ja we wulkim wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na žitnej haſy čzo. 52.

Herrmann Rachlik, klempnarſki miſcht.

Aukcia palneho drjewa.

Budje ſo

ſrjedu 18. měrza t. l. dopolňja w 9 hodžinach ſ lētuscheho ſpuſčzaneho drjewa w bartſkiim reveru bledowace palne drjewo:

$\frac{1}{2}$ kloſtra khójnoweho ſchęzepjaneho drjewa,
32 kloſtrow khójnoweho měſchaneho drjewa,
 $3\frac{1}{4}$ kloſtra khójnowych pjenkow,
126 klop bréſowych valčkow,

113 klop khójnowych valčkow

pod wuměnjenjom naſaženja a ſa hotove pfenjesh na pschedadžowanje pschedawacj. — Pschedawanie ſapocžnje ſo ſady tudomneje cyhelnice.

W Barce, 28. februara 1863.

Hrabinske Lipſke hajniſke ſarjadrniſtvo.

Giedemani.

Aukcia dubow.

Na ſemichowſkej, k ryčerſtubku Lichanej pluſchacej, ležowej parzelli budje ſo

djen 26. měrza t. l.

khetro wulka dželba ſtejachc dubow, bjes kotrymij ſo wjèle wužitkowego drjewa ſa wojnarjow atd. namaka, pschi naplačenju ſa najmjenſha $\frac{1}{10}$ kupnych pjenjesh a pod wuměnjenjemi, na dnu aukcije wosjewjomnymi, na pschedadžowanje pschedawacj.

Kupowarjo chensi ſo rano w 9 hodžinach pschi tak mjenowanym wowczim moſcje ſhromadžic. **Schona.**

Möbowy Magazin Augusta Janascha

na bohatej hąszę czo. $\frac{7}{14}$ po 1 schodze s napszecją

hotela k winowej kiczi

porucza swój beheth skład daje a po módze dżelankę węzow, sa najtuniszu placiszu; jało wszelake blida, stolzy, sekretary, szpilhele, kanapeje, khamory, khamorejki atd.

NB. Ja pshispominam hiszceje, so ja serbski ryczu.

August Janasch.

Placizna:	
1/1	blęsche po 2 toler.
1/2	1
1/4	1/2

Běly

Brost - Syrop.

Enjesej G. A. W. Mayera we Wrótkawju.

Ja s tutym rad a subje wsztitkich tych hamych, kiz na fastarejny kaschel a dybawosz czerpia, na brost-syrop, wot f. pschekupza G. A. W. Mayera tudy dżelanki, ledzbiwych czinju, kotryž bym ja ham psche sly kaschel a dybawosz jako probatny namakał, dokelž bym ja psches nałożowanje tuteho syropa swoje czerpienie woibył.

We Wrótkawju.

H. A. Wiesner, kódznič.

W Budyschinje pschedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Lindka.

Iara rjany wubjerk

Serbſkich spěwarſkich knihi

do somota a kože najkrasnich swjasanych, porucza po tunich placisznach

Korla Vorner, knihimjasar na bohatej hąszę blisko plumpu, sebotu w budze psched kheju f. Möckela.

Krajnostawski bank.

Wo pshiruzenju §. 42 bankowych wustawkow wot ^{16. junja} ~~31. augusta~~ 1857 so s tutym wosjewjuje, so su so na na dzenzniškim dnju te w II. semestru 1859 a w latach 1860, 1861 a 1862 naşpjettupjene fastawne listy s danskimi papjerami a kouponami na prjódkiżane waschnje sanczile a to:

wot II. semestra 1859	191,100 fl.
- I. -	1860 199,240-
- II. -	1860 48,840-
- I. -	1861 140,950-
- II. -	1861 200,580-
- I. -	1862 35,300-
- II. -	1862 66,870-

w summje 882,880 fl.

Serije, litera a čísla tutych fastawnych listow su w č. 58 lipščanskich nowin wosjewjene.

W Budyschinje, 4. marca 1863.

Direktorium krajnostawskiego banka kral. sek. hornolužiskeho markhrabinstwa.
s Chielau.

Krajnostawski bank.

W krajnostawskim banku w Budyschinje so dla wobliczenja danje wot 16. hacž so bu 31. marca t.l. skutkowacž niebude.

Wosjewjenje.

Po §. 5 statutorow podpisaneho c̄zeladnikow wobdarjacego towarzstwa so s tutym wosjewja, so w džengijskiej generalnej shromadzisnej spomnijenego towarzstwa nižepomienowanî c̄zeladniczych doholétnieje, swérneje kluzby dla bledowace myta dostachu:

- 1) Jan Schuster s Lejna pola Debkez, wulki pohonc pola wobszedzjerja herblich grichtow, knjesa Alahry w Belych Nogizach, dla blétnieje kluzby: 8 tl. nalutowarskego skladka, bibliju, szobu wobsankajo 5 tl. dobrowolnego pschidawka jeho knjesa.
- 2) Jan Dóška s Czelchowa, kluzobnik na rycerkuble Smilnej, dla blétnieje kluzby: 6 tl. nalutowarskego skladka, bibliju, szobu wobsankajo 3 tl. dobrowolnego pschidawka jeho knjesa, t. rycerkublerja Devrienta nad Smilnej.
- 3) Jan Gelsak s Panez, wotrocik a hetman na rycerkuble Debischlowe, dla blétnieje kluzby: 10 tl. nalutowarskego skladka, herblske spewarske knihy, szobu wobsankajo 6 tl. dobrowolnego pschidawka jeho knjesa, t. rycerkublerja se Sāhr nad Debischlowem.
- 4) Wylem Schwaba s Merzdorsa w zahanskim wotrjezu, pohonc na rycerkuble Debischlowe, dla blétnieje kluzby: 8 tl. nalutowarskego skladka, bibliju, szobu wobsankajo 4 tl. dobrowolnego pschidawka jeho knjesa, t. rycerkublerja se Sāhr nad Debischlowem.
- 5) Anna Kryssiana Luterez s Cytowa pola Wosporka, hlabarka w židowęzanskim džecjiwothladowanskim wustawie, dla 10lētnieje kluzby: 10 tl. nalutowarskego skladka, bibliju, szobu wobsankajo 5 tl. dobrowolnego skladka knjeni krajnostarczeje s Thielau jako prijokstejek tuteho wusjawa.
- 6) Petr Hemra s Böschiz, priedy konjach a netko wulki wotrocik na rycerkuble Jasenich pola Nieszwaczyda, dla blétnieje kluzby: 6 tl. nalutowarskego skladka, bibliju, szobu wobsankajo 3 tl. dobrowolnego pschidawka jeho knjesa, t. wyszeho leutnanta Edler v. Querfurth w Jasenich.
- 7) Jan Gzech s Dubrawki pola Varta, pohonc na rycerkuble w Dzehorzechach, dla blétnieje kluzby: 8 tl. nalutowarskego skladka, herblske bibliju, szobu wobsankajo 6 tl. dobrowolnego pschidawka swojego kluzbneho knjesa.
- 8) Hendrij Fröhlaus s Jasenicy, konjach wotrocik a żonjach hetman na tamnišchim rycerkuble, dla 35lētnieje kluzby: 8 tl. nalutowarskego skladka, jene knihy, szobu wobsankajo 3 tl. dobrowolnego pschidawka jeho knjesa t. wyszeho leutnanta Edler v. Querfurth w Jasenicy.

Wszelkie knihy s̄ pshetkazisne swojane. Wysze teba dosta kóždy c̄zeladnik c̄jesciomne wobszedzjenje wot towarzstwa do swojich kluzbnych knihow sapisane.

W Hodžiu 3. měrza 1863.

Czeladnikow wobdarjace towarzstwo

Osbernal, pschedzyla.

Jedynaschuler móže w Budyschinje hnydom pefne wobydlenje s jedzu dostacj. Hdze? to je shonicz we wudawaćni Serb. Rominow.

 W Saryczen je khęza cz. 12 se žadowej a ſolowej fahrodnu na pshedan.

 Ssrjedu 11. měrza rano 1/27 hodzinow wujny w Budyschinje mernje a połojnje naſcha luba macz, pshichodna macz, wówka a ſotra knjeni Friederika Renata Hantuschowa rodž. Bergmannę, niebo knjesa Hanadija Hantusch, w swoim čažu derjesa kluzbneho fararja w Szczecinie, sawostajena wudowa, jako bě wona swoje živjenje pshinieška na 90 let, 6 měsazow, 20 dnjow. Tuto snatum a pshetzelam w bliskoſci a dalokoſci najpodwolszijgo s naviedzenju dawaja

hukuboko ſrudzeni sawostajeni w Budyschinje, Shorjelu, Pleschewje a Žitawie.

Lubyin přecelam a zuatym z tutym najpodwolniša wozjewujemoj, so je namaj Bóh luby knjiez zańdzenu wutoru 10. měreca strowego synka wobradził.

W Budyschinje a na Židowje, 12. měrca 1863.

Knihikupe J. E. Smoler
a mandzelska.

W Smochdzizach je žiwnoscz
cz. 14 se ſwobodneje ruki na pshedan.

Serbske Nowiny.

Za nawěški,
ktž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci se
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóde čísto płaci
6 np. Štvortletna předpła-
ta pola wudawarja 66 np
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Wopříječe. Swětne podawki. — Sydomapjeczdzessata serbska Boža služba we kschižnej cyrkvi Dreždananach. Ze Serbow: S Jakonza. S Dobrusche. S bificjanstich stronow. S Pomorez. S Wadez. Se Židzenoho. Se Schłodowa. S Čjorneho Khełmza. — Hans Depla a Mots Tunka. — Hudnněka. — Cyrkwinske powjesce. — Čahi sakskoslezynske železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płacizna. — Spiritus plačeše w Barline. — Nawěšnik.

R a w j e d z e n i u.

Egi ſami czecheni wotebjerarjo Sserbskich Nowinow, fotſiz chzedža sa nje na druhe ſchwartlēto 1863 do předfa płaczic, njech nětko 66 np. we wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Egi, fotſiz ſebi Sserbske Nowiny psches poſt pschinjesci dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam ſkasac̄. — Pruskim czitarjam naschich nowinow hiscze pschispominamy, ſo ſo wot noveho lěta ſa Sserbske Nowiny w Pruzach žadyn ſchtempel wjazy płaczic njetrjeba.

Redakcia.

Teje kralowska wyżołoscz prynceſyna Augusta wójwodowa ſakſka, džowka krala Vjedricha Augusta sprawneho, je 14. měrza rano w 6 hodžinach po frótcej khoroszczi wumrjeſa, jako bě ſwoju starobu pschinjeſla na 80 lět 8 měſazow 3 njedžele a 1 džen.

Swětne podawki.

Sakſka. Wotemrjeeze prynceſyny Augusta ſo ežim bôle wohjaruje, ežim mjenje je runje wotčatovaču. Wona ſkori mjenujec hafle 13. měrza a khoroscz w noeh tak pschibjeraſche, ſo dyrbjeſche ſo na ranje wopracej dac̄ a w 6 hodžinach hžom wumrje. Dokelž wona khudym wjele dobroty wopolaſowaſche a hewal taſtim, kž běchu pjenjes potřebni, darmo abo tola ſa niſku daň pjenjeſy wostaji, dha je nělotremužkuſiſ njeſluđo, ſo je ſo minyka. Teje eželo hu wutoru 17. t. m. ſe wſchej čeſcju a phſchinoſcju do kralowskeho pohrjebnischa w podjanské dworskej cyrkvi w Draždananach ſhowane. Pohrjebnu ryč atd. džerjeſche t. biskop Forwerk. — W Sakſkej je w ſandženym lěcje 744

wóhnjom bylo, tak ſo na kždy džen nimale dvaſ wóhnjei pschindžetaj.

Pruſſy. Po kralowskej porucjnosći mějeſche ſo w Pruskej ſandženeho 17. měrza 100lētny jubileum hubertsburgſkeho měra a 50lētny jubileum pruskej wußwobodžaceje wójny ſwjeſcic̄. S hubertsburgſkim měrom bu mjenujec 7lētna wójna ſkonečena a 17. měrza 1813 powoła pruski kral Vjedrich Wylem III. ſwoj ljud t wójneje pschecžiwo Napoleonie I. a pschinjeſe psches to pruske kraleſtwo ſažo t wjetſchej wažnoſeji. Někžiſhi kral bě teho dla' roſčitkých, kž běchu hiscze ſ wojovarjow tamneho čaſka pschi ſiwienu, t dnju 17. měrza do Barlina pscheproſký. A bě jich nehdže 6000, bjes nimi paſ 3000 ryčerjow želeňeho kſhiža, kotryž jenož cti dostachu, fotſiz w tamnej wójneje mužnje wojowaču. —

Rakušy. Wjersch Metternich, rakuski pôšlancz na franzowskim dworze, je w tyčle dnjach do Wina pschižel. Wón je pječa khózorej a ministram rošestajak, kažku politiku chec Napoleon w nastupanju pôľskich naleyñościow wjescz a so budje ta tajka, kažka so jendželskemu a knadž tež rakuskemu kniežeństwu najbole spodoba. — Po khózorskej poručności si so wschitich mloždi ludžo, kiz so pschi thym sajachu, jako chéchku i pôľskim sběžkarjam pschenic, s jaſtwa pscheczili. — Galichjski krajny hejm je s nowa hacž do 29. mérza wotstoržený. — Do Krakowa je tójskto khórych a ranjenych se stronu pôľskich sběžkarjom pschiscko; pschetož woni steja hižom dležchi čaž jenož někotre milie wot tuteho, někto rakuskeho, města.

Franzowſka. S Franzowſkeje híščeje pschego khétero wjele Polakow do Polskeje dže, so bychu so na tamniſchej wójnje wobdzeliſi a franzowske nowiny pschi kózdej skladnoſci mózniſje ſa Polakow rycza a pieniſy ſhromadžuju.

Jendželske. Na thym dnju, hdžez bu jendželski krónprynz ſandžený tydženj se ſtwojej njeviſtu, danskej prynceſhnu Alekſandru, wérowanu, běſche město London rjenje poſhwetlene a bě teho dla jara wjele ludži na haſach. Tu a tam bě tajka cíjſchezena, ſu 7 žonow do ſmjerco ſacjifceli.

Ružowſka a Pôľſka. Pôľska revolucia, kaž ſo ſda, w nowiſkim čažku dale bóle pschibjera, pschetož wójsko, kotrež je něčiſchi pôľski diktator a general Langiewicz ſakojík, ſi kóždym dnjom bóle roſčeje a je pječa hižom na 7000 muži pschibyko. Tuczi ſu do ſchýrých rjadowinow dželent a w přenje ſu czi, kiz maja dobre tſelby, w druhéj pak czi, kiz maja bóle ſkabe tſelby. W tſeczej ſu tak imenovaní koſhynerio, kiz dale žanu bróni nimaja, hacž piſtoliu a koſu. Tajka koſa je pak ſa njepſcheczelow jara ſtrachna, dokelž Polacy ſi njej jara derje rubacž a wojowacž wjedža. W ſchýrótnej rjadowini ſu jěſni a je jich tójskto a maja tež pěkne konje. Langiewicz pschebýwa ſe ſwojim wójskom bliſko rakuskich mjeſow; pschetož psches rakufke traje dostawa wón ludži a bróni a do Rakuskeje móže wón cželacž, hdžez jemu ſnadž Ružojo jara ſylnje na ſchýru pschiždu. Duž ſo wón daloko wot rakuskich mjeſow njehiba, njeviſtanje pak tola tež dolho na jenym měſeče, ſo bychu jeho Ružojo ſi wulſej pschemozu wobdač ſi jemohli a wón potom pschěhracž dyrbjak, ale wón je ſe ſtwojim wójskom pak tu pak tam, tak ſo ruske wójsko ženje wěſte njeje, hacž a hdže na Langiewicza trjechi. Vjes tym ſtajeja tež wſchelake male črjódziečki Ružow po cylem pôľskim kraju do njeméra a hdžez Ružojo na nich pschicžahnú, dha ſo roſběza, ſo bychu ſa někotre dnj ſažo druhdže haru cžinile. Na tajke waſchnje ma cyle ruske wójsko, kotrež w Polskej ſteji, a wone je něhdžje 80,000 muži ſylnie, ſtajnje počnu ruku

dzela a njemóže tola ničjo prawe dokonječ, dokelž ſo sběžkarjo nihdžje prawje ſapſchimyč ſjedadža, ale ſo roſběhu, hdžez je strach wulſi, ſa krótki čaž pak wěſeje ſaž pschiždu. To je pak eječka wójna, hdžez nje- pscheczela twjerdze pschimyč ſjemóžesč; pschetož wón eze ſpoči pscheczeha a czi poſoſ njeviſtai, hdžez by ty tež wjele mōzniſchi býk, hacž wón. Tak je pak někto bjes Polakami a Ružami.

Najnowſche powjescze i Polskeje ſu ſlědowace:

S Wrótſkawja 12. mérza: Po dalskich powjesczach ſi Krakowa je Langiewicz w tyčle dnjach 2700 tſelbow, kaž tež khétero wjele pôlvera doſtač. He- wał je ſo jemu wjacy jěſnich pschitwalo.

S Wrótſkawja 12. mérza: S Katowic ſi- ſaja, ſo ſu sběžkarjo Sſoſhnowich wobhadjili a russich ſaſtojniki wotehnali, ale potom pschindžehu Ružojo a jich po krawnym wojowanju roſhnuachu a ſi djela psches pruske mjeſy wuſhnachu.

S Krakowa, 12. mérza: Langiewicz je Desso- ranskeho a Waligorskeho ſa generalow pomjenoval; wón je 8 ludži, i ſmjerco wotkudženych, wobhnadžil, ale jeneho bura, kiz bě ranjenych sběžkarjom Ružam psch- radžil, wobwihyč dał.

S Wrótſkawja, 13. mérza: Sběžkarjo ſu moſti na ſeleſnich ſadu Sſoſhnowic ſlaſhli, ſo bychu Ružow ſadžewali. Wot wčerawſcheho dnja žaných powjesczow ſi Warschawu nimamy.

S Wrótſkawja, 14. mérza. Po powjesczach, ſi Katowic doſtathch, Langiewiczej wjacy bróni njeobra- chuje; pschetož wón je 11. mérza njenadžich 1000 busch- kow w bajonetami, i rubanju pschijotowanymi, doſtač.

S Warschaw 13. mérza: Sběžkarjo ſu pječa pod Lewandowskim Ružow 5. mérza bliſko Brē- nich ſibili a jim 2 kanonje wotdobyli; tež je Lelewel 7. mérza pječa Ružow pola Wladowu a Kataja ſibil.

S Wrótſkawja 18. mérza: Blisko Łędka (Londka) je 16. mérza bitwa była, hdžez dyrbjachu Ružojo psched ſběžkarjemi, 3000 muži ſylnymi, zofacž. Łędek je ſo wotpalik.

S Wina 18. mérza: Langiewicz ſteji někto w Chobru a bydlí tam w hrodze markrabje Wjelopôlskeho. — W Lublinſkej guberniji je nowa derje wobronjenia črjóda ſběžkarjom naſtaka, tež ſteja ſběžkarjo pod narjedowanjom Lewandowskeho, Lelewela a Saſkiewiskeho w Dubjencach a Chełmje.

Šydomapjezdžekata ſerbſka Boža ſlužba we kſchijnej cyrkwi w Drežjanach.

Pschi ſpodoňm naſětnim čažu běſche ſo njeviſtai Lătare, 15. mérza, bohata była ſerbſkich kempfher- jow we kſchijnej ſwiatnic ſhromadžila, bjes kotrymiz

niz jeno ludzich czeladnikow, ale tez khetro wjele wsebniich ludzi widzachmy, kiz wobstajnje we hlownym mscze pchewywanju. Echo runja be htoschto wojskic mrodzenzow na temschenju w lubej maczernej ryczi.

Predowanje po sejenju swjateho Lukascha w 22. stawje, wot 54. hacj do 62. shtuczki, slgachachmy wot kniesa diacona K a h o d y f Lubija, kiz nam psched wci staji: Shto na Petrje w idzimy, jako w on teho Kniesa sapre. My widzimy, 1) kaf lohko czlowiek panie; 2) kaf borsy ton knies jeho k pokucze wubudzi; 3) kaf zakostrne dyrbi jeho roskacie bycz. — Spowiednym ludzom, ktzjz ho wokolo 1/2 11 w bliskosci Bozego woltarja shromadzowachu, dzierzesze knies rycer farat M o h n f Bulez w „komorje“ dw spowiednej ryczi. Tich naliczj ho 377.

Jako herbski spewat bescze ho knies kantor P jek f Budzschina hem podal. — Khersusche bch, laj hewak, se „spewarskich“ wozebje wotciszczane, a spewachu ho: do epistole cz. 76, do predowanja 38, do teksta 75, sht. 8, po predowanju 95, sht. 6 a 7, pschi Bozej wjeczeri 79 a 563, po Bozej wjeczeri 185, sht. 6 a 7.

Sjawnia Boza služba sapocja ho w jednaczych a skoncji ho 3/42.

Druhe herbske temschenje w tutym lecie smje ho, da-li Boh, drugu njedzelu po swjatej Trojich, 14. dzen junija.

„O ty luboscz psches wchu mru,
Kiz mi sbodnoscz pschinjebesch,
Sa mnje podawach ho sweru,
Sa mnje lubje k zmierzci dzesj,
Ty by na kschizu ham pobyl,
Wschitku zakostrz pschezjerpi,
S twojej krewi mi wschitko dobyle,
Sa wchje hrchi saplaczil!“

Ze Serbow.

S Fablo nza. (Skoncenje z č. 11). Po spowiedzi dzechu wschtich duchowni na fara, hdzej nowy k. farat pschikahu wotpozozi. Bjes tym bchho ho schulske dzeczi, wotrosczena mrodosez a wulki lud w fariskim dworze a psched nim shromadzili. S faru wustupi potom k. direktar R u l o f, kiz be mesto kniesa kollatarja prynza Biedricha pschitomny, a wjedzesze f. k. superintendentom nowego fararja. Sa nim dzechu czi 3 druzh duchowni, khejbetarjo, chrkwinia rada a wjele luda. Jako nowy farat f. faru wustupi, sapewachu dzeczi a ton chly lud khersus, „Ach porucz Bohu sweru“ a tak pschewodzische jeho, mołk rjez, chla woszada spewajo do chrkwe hacj k Bozemu woltarzej. Po wuspewaniu neliotrych shtuczkow stupi kulkanski k. farat na wolk-

tar f tym spewom „Ton knies budz f wami“ a po wuspewaniu herbskeje modlitwy a po czitanju epistole pchewasche ho nemcka shtuczka. Na to pschindze k. farat Wjelas na woltar a czitasche to wcho w nemckej ryczi, k temu tez spowiedz, kscheszyansku wero a chrkwinSKU modlitwu f wulkej nutronej. Potom ho saho shtuczka wuspewa a k. Nekt stupi na woltar a psched njon nowy farat se swojim k. nanom a f k. Wjelanom, a k. superintendent sapofasa nowego fararja do jeho fastojnista f rianej ryczu, wuskadowajo imeno njedzele Reminiscere po klowach 35. psalma „Spomin knieje na swoju smilnoscz a na swoju dobrotu“ a nastozi to, na to spominajo, kaf je won ham psched 29 letami pschi tutym woltarju swoju swiecisznu dostak a psches swojeho lubeho nana pojohnowanje, kaf je dzienka ton nowy duchowny tez psches swojego lubeho nana dostak. Won spominasche dale na to, kaf je w jabloniskim Bozim domje a na tutym woltarju na 22 let swojemu kniejej Jesuksiej klužicj mołk, a tak je tu psched 5 letami njebocziciskego fararja k. Warka do jeho fastojnista sapofasak.

Potom dopomni won nowego fararja na tu smilnoscz a dobrotu Bozu, f kotrejz jeho ton luby Boh hem pschivjedze a jemu lubosz cykle jablonskeje woszady wobradzi. Potom wobroczi ho na woszadu, ktraż ma jeho hijom wutrobiye lubo. Wschitk bchho khuboko hnucji. A nerk poda won naszemu nowemu fararzej tuto fastojnisto a swaja jemu chly jablonsku woszadu na jeho wutrobu. To wcho sta ho najprjodej w nemckej a potom w herbskej ryczi. Potom wuspewachu ho 3 shtuczki a nasz luby nowy farat stupi na kleku, sapocja swoj skutk khuboko hnuth f modlitwu a czitasche na to swjate sejenje na njedzelu Reminiscere Mat. 15, 21 — 28. A jako najprjodej tez na imeno teje njedzele Reminiscere t. r. „Spomin, knieje, na swoju smilnoscz“ spomin, polasa won, kaf ma w tutym pöstnym czaju kózdy kscheszyjan spomnicz na smilnoscz Bozu w Chrystuszu Jesuſu a ichoz ho kózdemu wozebje psches to dostak, a na kaisu smilnoscz Bozu jeho wozebje tuton dzen dopomni, pschinjeze Bohu temu kniejej swoj dzakny wopor, podjakowa ho hnadmemu kollaturskemu kwojeistwu, konfistorstwu a cytek lubej jablonskej woszadze sa wchu jemu woszadu lubej, a sapocja potom to sw. sejenje wuskadowacz wotmowjejo na to prashenje: Shto ma kózdy, woszabeje pak ton duchowny, wot teje kananejskeje żony wuknycz? 1) Sso Jesuſej chle domericz a 2) so bjes pschestačza modlicz, dha wescze woszyschi wot swojego kniesa Jesuſa to pleswo: Tebi ho stań, kaf chcesz. — Doho predowanje bu pschego mózniſche a jako won pschi woszankjenju prénjeho dzela swoju zeboscj, ale pschi tym

śwoje žive dowěrenjenje do Chrystuſha wupraji, buchu wschitich hľuboch ſapſcieczi, a hač runje bě chrkej cyle pſchepiſnjenia a jich wjèle wonka ſtač dhrbjachu a ſ chrlivymi wołnami nnts hladachu, dha wſhak bě tola wot ſpočatka hač do kónza předowowanja ſwiaty czischi-na a bě czucz, kač ſo te ſkowa pſchimachu.

Tuto předowanje bu najprijodc w němſkej a potom w ſerbſkej ryci djeržane a ſ modlitwu wotzenaſcha wobſanknjene. Chſa woſada a wſchón ſhromadze-ny lud proſhescze wěſce nutrue teho knjega wſchitich knjefow wo jeho zohnowanje ſa teho noweho fararja. Požohnowanje ſpěwasche ſo potom ſ wolkarja a tón rjanym džen ſchili ſo ſ ſwojemu koncej. Tón knjeg njeho zohnuj naſcheho noweho knjega fararia!

S D o b r u ſ č e. Sandženu njedželu bu tudy w papjerniku, kujem Šrimmeſ a ſ Otto ſluskachym, ſwiedžen ſwjetzeny, tiz bě runje tak wažny po ſwojim ſaložtu, kaž tež rjanym po poměrač, w kotrych ſo bědawat a dželaczerjo bjes ſobu poſafachu. Pječ a dwachczi lět bě ſo mjenujec minylo, jako prěnja papjera w tutej fabrič ſches maſchinu běžeshe, tiz tehdy mala w ſwojich ſapocžatkach, ſo něko najwuwolanskim němſkim papjernikam ſe wſchej ſhwalbu runa, a kotraž pod wſchelakimi wobčežnoſcemi wot jeje wjedžerja, knjega Šrimma ſen., ſaložena, něko we wſchej dokonjanosczi ſtukuje. Boža wótzovſka hnada je ſjawnje nad tutej fabriku wotpocžowala. Boh luby knjeg je jej dale bôle ſaſežewac̄ daf a ju pſchede wſchém wjetſhim njebožom ſwarnowač, dželaczerjam žiwenje a ſtrowoſcz ſdžeržak, tak ſo je ſo jenož malo ſnadnych wobſchloženjow ſtač a wulce ſ cyla žane byle njeſzu. Šwérni a pilni dželaczerjo wot ſapocžatka fabriti ſ. Grimmeſ ſ ſobu ſteja a ſo wot njeho cjeſeja a wýhoko waža. Najſtarſci dželaczer, tiz hžom pſchi twarjenju papjernita ſobu ſkulowasche, je cjeſliſki polir F le i ſ ch e r ſ Bobož, tiz teho dla hžom pſched 2 lětomaj rjane a drohe cjeſne myto doſta.

S fabriku ſobu ſwjetzachu pak tež wondanjo pječo druhý ſhwérni dželaczerjo ſwoj 25lětny jubileum a ſu to dohladowat Hohlfeld ſe Štolnkez, maſchinuſwiedžer Bréſovſki I., Holanč I. a murjer Miežrich I. ſ Dobrusche, a cjebla Šchilder ſ Holch. Hohlfeld doſta ſlěbornu tyſku ſ napíšmom: „Sa 25lětne ſhwérne ſlužby“, druhý pak ſózdy pětmi moſhniczku ſ 10 nowymi tolerjemti ſ lěta 1863.

So by tutym mužam cjeſezomny džen, wſchitlim druhim dželaczerjam pak, bjes ſotrymij je tež wjèle dohleſtnych, wjeſele pſchihotowala, běſche ſ. Grimme ſen. wobſankny, ſandženu njedželu ſwiedžen wotdžeržec. Wjèle pilných rukou bě ſo prozowala, ſo byhu ſo nutſhody fabriti a domſkich, kontor a ſtwy ſ rjanym pletwami

a wěnzaſi ſ jubelſkemu dnju wupys ilę, na kotrym ſo tež rjaneho kraſneho wjedra ſwjetelichny.

Hžom předy a dopočnja běchu ſe wſchelakich stro- now pſcheczelniwe ſbožopſcherza pſchisckie, bjes nimi tež jene jara wutrobne wot do b r u ſ č a n ſ k e j e g m e j n y, kotrež wulku radoſcz ſaloži; kaž tež jene druhe ſ pſcheczelniwe ruli, kotremiž bě rjanym wawrinowym wěnzy ſjenotliwymi ſlěbornymi kopjeſčkami a cjeſhczanymi lu- bosnym ſpěw pſchimdaty. Bjes tym běchu ſo knjega wobſedžerjo fabriti, jich familije, ſhwérni pſcheezeljo a ſaſtojnic fabriti a komtoira ſ wjehékemu wobjedu ſhromadzili. Wokolo 3 hodžinow da jím hrimot wutſelenych beſerow ſnamjo, ſo ſo cjaž dželaczerjow a dželaczerkow pſchiblizuje, naſjedowanym wot hujbý a w ſwie- djenſkej pſchinoſczi. Nekotre holežki w jenajkej ſerbſkej dræſeje, w bělých ſhapiczkach na ſkóroje a ſ wěnzaſi w ruch, dawachu prawje pěkný napohlad, a jako bě ſo cjaž na papjernikowym dworje do koſo ſeftupač, po- dachu ſo tam knjega wobſedžerjo ſe ſwojimi hofczemi a buchu wot komtoirnika ſ ſchidžanka ſ jara pěknymi ſchtuczkami powitanı. Jako bě ſo to ſtačo, wunjeſe wón ſaložerzej fabriti, ſ. Grimme ſen. tſikróznu ſká- wu, kotrež wſchitc pſchitomni, hujba a wutſelenja tſelbow hrimotajc pſchihóſhomachu.

Potom pſchepoda deputacia dželaczerjow knjesej Grimmej jara kraſnu votivnu taſlu w rjanym ſloczanhym wobſuku a ſ pletwom ſtejachc ſwětkow wobdatu. Wona je wot budyskeho lithografa Weiganga a wot kralowſkeje dworskeje Meinholdez cjeſhczernje w Draždā- nach ſumſtnej ſe ſlotym ſiſmikami wuhotowana a ma ſlědowate poſvječenje w němſkej ryci, kotrež pak tudy w ſerbſkim pſchekozku damy.

K dopomjenjenju na jubelſki ſwjetzen
pječadwachcžilétneho wobſtacj papjernika w Dobruschi
15. m ěrza 1863
poſvječuju tuto wopomjenſke listno jeho wobſedžerjam ſwojim principalam, knjegam

Korli Wylemej Grimmej,

Korli Moritzej ſ Otto

Herrmannej Wylemej Grimmej,

Bernhardej Oſkarej Grimmej

ſlědowajc podpiſani ſaſtojnic a dželaczerjo fabriti
w Dobruschi a ſtolnkezach

w ſhwérnym waženju a pocjeſczenju,
ſ najlepſchimi pſcheczem ſa jich ſtajne derjemecze.

Podpiſane ſu mjenam wſchitlich ſaſtojnikow, džela- czerjow a dželaczerkow a niže nich namaka ſo wobras papjernika.

Hluboko hnuth ſ. Grimme tutón ſwjetzenſti dar horjewſa a džakowasche ſo wſchitlim ſ wutrobnymi ſkowami. Jako běſche potom ſ. O ſkar Grimme w mjenje wſchitlich druhich ſobu wobſedžerjow ſwoj najna-

ležnišči džak wuprajek, čehnješče čah, kotreuz ſo wſchitih knježa ſe ſwojimi ſwobibami a hoscjemi pſchisan-kućnu, pod piſkanjom hudžby do dobruſhanskeje kocjimy, w kotrejz ſali a podlanskich ſtwach, wot dželacjerkow najrjeniſcho wopyscheny, ſo ſwjedzeniſka hoscjina ſa wſchitih dželacjerjow a dželacjerkow mejeſche. Ičih bě bliſto pođra ſta. Dokhe bliđa wobdawachu w ſali ku-lojte bliđo, ſa kotrym ſpomnjeni 5 jubilarojo ſ polirom Fleiſcherom jaſo ſwojim starſchim ſedžachu. Tež ſe-đachu ſa tutym bliđom ičih mandželske. —

Pſchi hoscjinje, katraj ſ poliwi, dwojeje piečenje, ſ jeho tykanza ſa kózdeho, a ſ piwa a paſenza (ſa ju-bilarow pak tež ſ wina) wobſtejeſche, tež mlođi knježa ſobu poſkužowachu. Tačo bě ſo hoscjina ſapozhaća, džerjeſche l. ſ Otto jara huijazu rjež a wopomni, čoho dla ſo tači ſwjedzeni ſwječi a ſto ma ſa tych jubilarow na ſebi, a ſkoniči ſwoje ſkowa ſ napominanjuom ſ ſwěrnoſci, ſ cemuž wſchitih ſ wutrobnym „haj“ pſchihložowachu. Potom doſtaču eji jubilaro horka ſpomnjenie čjeſne myta a buđu jim te po poručnoſci l. Grimm ſen. wot l. Hermanna Grimm a pod pě-ruymi ſłowami pſchepodate. Čenjes Grimm ſen. a dru-ſy knježa a. t. d. pſchi tym ſ nimi ſakliniſtuću a jim wutrobiſje ſbože pſchejachu. Pſchi tei ſkladnoſci wofje-wi l. Grimm ſen., ſo budje „l dopomnjenju na tutón džen“ 200 tl. do khorih podpjeraceje poſkadnicu fabriki pſlačic. Po hoscjinje běchu reje, na kotrý ſo tež wobſedjerjo, ičih ſwojib a hoscjо wobdželiču, a jako běchu ſo pſchi tym hiſtice někotre roſwjeſelace huij prijódſtajite, bu tón ehy ſwjedzeni, pſchi kotrym ſeſtej wot ſpočatka hač do kózra najlepſhi porjad a naj-wutrobiuſcha radoſč knježilej, ſ počnej ſpočojnoſci wſchitih dželbjerjerjow wobſanknjeni.

S bukičanſkih ſtronow. W mlyni w Koprzach mejeſche wučomnik (něk pſchirodný ſhy ſuble-rja Mitafcha we Wujesdze) to njeſvože, ſo pſchi ně-lajkim činjenju wokolo načončkowaria (Spitzgang) ſ ruku bjes ſelesne ſoleža pſchindže, kotrej ſemu wſchitke poſty praweje ruki ſ wuſacjom paſza tak roſmječje-thu, ſo dyrbjachu ſo naſajtra wotreſaci. Ře wulkemu ſboju njebeſhtaj ſchrubaj, katraj ſehwo ſelesneje wale hromadu džerjitat, cyle twjerdje ſapuſhčenaj, tak ſo mojeſche ſo waſa troču wuſběhnyč a wón ruku wutor-hnyč, hewal budžihu jeho ſoleža najſkerſho ſobu nuts ſežahnkye abo ſemu tola ruku wutorhnyke. Raž pſchimy, je tón wučomnik na ſwoje ranj jara khory, ſo ſnadž dyrbí na nje wumrječ. Wón rěka Schneider a je po pravym ſ Khorjez.

S Pomorez. Pola naš ſo poweda, ſo čce-dža kujiske krajne ſtawy naſche rječekubko ſa hemiſko-pſchephtowazu ſtaciju ſupič, lajkaz je ſo hewal we Wu-točižach namaka.

S Wadez. Djen 13. měrza rano bu 43letny nježenjeny wajhtat na ſelesnich, Jan Feiſter, valko-fahrobnik w Boshezach, bliſto tudomneho moſta morwy namakaň. Po wuprajenju ſekarjow je jeho Božu rucžla ſajaka.

Se Židženoh o. Tudy ſu ſo 6. měrza wje-čor we 8 hodžinach twarjenja khežnika Šuſka wotpališe.

Se Schkodowa. Póndželu 9. měrza wječor w 11 hodžinach ſo tudy twarjenja khežnika Muntele wotpališe.

S Čjorneho ſhokma. Nježel ſhokma doſtaſchtaj w tudomnej cyrvi Dubrawiz a Hobkez mandželskaj poraj, katraj ſwobi 50 lětny mandželski jubileum ſwječeſchtaj, pſches l. fararja Stangu cyr-winske požhnowanje. Jeje majestosč ſwudowjenia pruſka kralowa woběmaj krafniſe ſwjasanu ſerbsku bibliu poſezele.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanš Depla. Holc a žony wſchal ſo hromadu njehodža!

Mots Tunka. To je wěrno, a woſebyje wječor niz.

H. D. Na čjo pak ty měřiſh, Motžo?

M. T. Hlaj, w jenej wſy holc pſchau hotowa-chu a dokež bě paſenza trjeba, dha po njón džetju. Duch trjechihu na mlođich hólzow a mejeſtu ſwoje halekanje, tak ſo ſo tam tež někotre žony pſchitwachu.

H. D. Hm, hm!

M. T. A jako jim to potom někotzi ſle wuk-dawachu, prajachu, ſo ſu hólzam na pomoz pſchitwach.

H. D. Aj, aj!

M. T. Jedyn hólz pak jim nječaſte wěrič a duž čehchu jeho pſchekorječ; ale nježo njebu.

H. D. Čeho dla dha niz?

M. T. Nô, najſkerje teho dla niz, dokež ſebi ſwojeho ſadžerjenja dla njevěrjachu.

M. T. Někto, taž ſo powjeda, wjele nowych byrglow twarja.

H. D. Haj abo ſ najmjeniſha pjenjeny ſ temu ſkladuju, ſo byhu ſebi nowe twaric dali.

M. T. Nô, wſchudje wſchal tež ſ nowym njeſchindžel

H. D. Rač ſo?

M. T. Tak mi wónbanjo ſ jeneje woſadu powjedachu, ſo ſu tam pjenjeny ſa byrgle ſhromadžowali, ale ſo ſo tačke pjenjeny někto njenaloža, dokež ſu ſo stare pſchjeze někak wuporjedžake.

H. D. Dha ſnadž te pjenjeny bjes tym wuklu dan pſchimy!

M. T. Haj, to móže byč; — ale komu?

Hudančka.

11. Wój, mój kijęce čečejeny,
Kilž Wój hudančka nam dżelacje,
Wój scje tročku smoleń,
Hdyž Wój ſebi myžlicje:

„So jenož tsi herbske ſłowa mamę,
Kilž ſu pscheco ſtajnje jenajſe,
Hač je wot pŕvka, hač wot ſad pschecžitamy,
Cžitanje to ſamo wostanje.“

Ně, nic jenož tsi, ně, ſchęſcę jich mamę,
Kilž ſo ſtajnje jenak cžitaja,
W cžigle džezathym tsi namakaň,
A tsi w tutym někto ſledouja.

Pŕvje trjebamę, hdyž wjedzecz dčemę,
Ma ſaje ſo waſčunje něčchio ſtalo je;
Druhe widžimy, hdyž poħlađenjem,
Kak ſo ſ męcy, ſ trubki bimboce.

Bjes tseczeho žadny cžlowiek ujeje,
Khiba Hadam ujemējeſche žaneho;
Duž Wam pôštar tutych rynckow pscheje,
So by ſo Wam něk jich wuhubanje rabžito!

(Wuhudanje přichodnje.)

Cyrkwinske powjesće.

Křčeni:

Michałska cyrk: Maria Augusta, Korse Augusta
Schwieba, wobydlerja na Židowje dz. — Jan Bohuwér,
Korse Augusta Felsy, wobydlerja w Ženězech, ſ. — Jan
Ernst, Haný Madleny Krawcz w Wulkim Wjelkowje n. ſ.

Zemrjeéi:

Djeñ 5. měrca: Jan Bibař, krawz na Židowje, 65l.
7 m. — 6., Madlena Augusta, Petra Urbana, khězkarja w
Malym Wjelkowje, dz., 24 d. — 9., Haný rodz. Kachprez,
prjedy ſtudowjena Žurova, ujebo Jana Kruwjaceho, běr-
garja a khězera w Budyschinje, ſawofstajena wudowa, 58 l.
— 10., Jan Pawoł, Jana Rychtarja, ſublerja w Borku,
ſ. 9 m. 11 d. — Jan Ernst, Haný Madleny Krawcz
w Wulkim Wjelkowje n. ſ., 5 d.

Čahi saksko ſlezuskeje železnice z budyskeho dwórnišća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h.
11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m.*
wečor 8 h. 21 m.; w nož 2 h. 26 m.

Do Šhorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h.
40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor
9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschisanknjenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg)
†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 18. měrza. 1 Pouisd'or 5 tolar 15 ngl.
— np.; 1 połnowanazazý czerwony ſloth abo bułat 3 tol.
5 ngl. 7 np.; wiſte bankowki 87%.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje

14. měrca. 1863.

Dowoz: 7079 korcow.	Płaćizna w pŕerézku na wikač, na bursy,					
	wyšša.			nižša.		
	tl.	ngl.	np.	tl.	ngl.	np.
Pschēenza	5	12	5	5	—	5
Rožta	3	22	5	3	15	—
Sečjmen	2	22	5	2	15	—
Worž	1	22	5	1	17	5
Hróč	4	20	—	—	4	15
Woka	3	5	—	—	3	5
Rępit	—	—	—	—	28	—
Zahly	6	—	—	—	—	—
Hejduschla	4	—	—	—	—	—
Vjerny	—	22	5	—	17	5
Łana butry	—	18	—	—	17	—
Kopaszkowy	3	25	—	—	3	20
Zent. syna	—	22	—	—	20	—

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje

14 tl. 5 ngl. a 14 tl. 10 ngl.
répiłowy woliſ (nječiſczeny) 15 tl. 15 ngl.
(Cžiſczeny, kaj ſo w Budyschinje pschedawa, je
ſtajnje něhdje 1½ tl. držſchi.)

Nawěſtnik.

Wschelake wuřeſne twory (Schnitt-
Waaren), fotrež ſo ſa ſelenoschtwört-
kowske a ſutrowne dary hodža, ma po-
tunjej, ale twjerdej płaćiznje, na wu-
pschedań.

W Budyschinje 10. měrza 1863.

Julius Gehr.

Do jených materialtworowych
a winowych khamow pytam wu-
čiomnička.

Jan Wannack

w Budyschinje.

Sapiſh nowych kymjenjow ſi wulkich kymjenjowych
khamow kniesow bratrow Born w Erfurci ſu pschishči
a móža ſo pola mje namiedzic. Tež ſu mi hžom
wschelake kymjenja, kž ſo ſahe wužywaja, poſlane a
pschedawam je najtunischo.

W Budyschinje na herbskej hafy.

J. G. F. Niedsch.

¶ 1. haperleje ſu na rycerſkble Delinej ſinje
tſi wobydlenja ſa dželacjerjow na pschenajecje.

Möbliowy Magazin Augusta Janascha

na bohatej hafy czo. $7\frac{3}{4}$ po 1 schodze s napschecja

hotelsa k winowej kiczi

porucza swoi bohati skład derje a po módze dżelanskich węzow, sa najtunischi placisni; jako wschelake bliba, stolzy, sekretary, schpiale, kanapeje, hamory, hamoreczki atd.

NB. Za pschi spominam hiszce, so ja herbski ryczu.

August Janasch.

Jara rjany wubjerk Herbskich spewarskich knih

do komota a kože najkrasnišcho svojasnich, porucza po tunich placisnach

Korla Forner, knihwjasat na bohatej hafy blisko plumpu, slobotu w budze psched khęzu t. Möckela.

Jako najtunische swęcjenje
wo jswach, dżelarnjach, salach, hródzach atd. po-
ruczam ja

pinafinowe lampy.

Takje najmijensche (5linioste) pschetrjebaja w hodzinje
sa $\frac{2}{3}$ np. swęczenia, wjetše 5linioste sa 1 np.,
10 linioste so $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jasne swietlo.
Też može so pschi mojich lampach fotogen nalożecz
a mam je ja we wulkim wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na żitnej hafy czo. 52.

Herrmann Rachlik, klempnarSKI, mischtr.

Aukcia dubow.

Na lemischowskej, i rzeczykubku Lichanjej
skuschacej, leżowej parzelli budze so

Dżen 26. märza t. l.

Khetro wulka dżelba stęszych dubow, bjes kotrymiz so
wiele wuziutowego drewna sa wojskarjow atd. namaka,
pschi napłaczenju s najmijensha $1\frac{1}{10}$ kupnych pjenies a
pod wuměnjenjemi, na dniu aukcije woszewomnymi, na
pschedadżowanje pschedawacż.

Kupowarjo chensi so rano w 9 hodzinach pschi tak
mjenowanym wozcim moseje shromadzicż. Schöna.

Drzewowa aukcia.

Pondżelu 23. märza budze so w tak mjenowanej
Lomskich wulka dżelba khojnowych żerbżow w dolkich hromadach na pschedadżowanje pschedawacż. Shromadzisna
je $\frac{1}{2}9$ hodzinow na lischim wuhonje, hdeż so jeho
pucz, se Scheschowa do Bočiż wjezdach, dotka. Wu-
měnjenia budza psched aukciju woszewene.

W Njezwacżidle 18. märza 1863.

B. Unger
wyschi hajnik.

Woszewenie aukcije.

Pschichodnu wutoru jako 24. märza dopołnia wot
9 hodzinow budza so na farje w Barcje wschelake
möble, domjaza nadoba a hospodarski grat sa hotowe
pjeniesh na pschedadżowanje pschedawacż.

Woszewenie.

Kalkpalernje H. W. Siebörgera su wot dnja
6. märza tak derje w Niſka laž też w Kunnersdorfie
soho w polnym skutkowanju. Tuto datam wschitkim,
tiz kalk kupyja, i dobrocziwemu nawiedzenju.

Niſka a Kunnersdorf, 6. märza 1863.

H. W. Siebörger.

Murjerjo

moga pola podpisaneho murjeriskego mischtra hnydom do
dżela stupicż. Woni dostanu trajace dżelo a na dżen sa
12 dżelanskich hodzinow 15 nñl. 6 np. sđb.

Na twarnischcach w Barcje, Lichanju, Hlinje a
Wulcej Dubrawje moga so woni też samotwecz a hnydom
do dżela stupicż.

W Budyschinje 16. märza 1863.

H. W. Wendler,
murjeriski mischtr.

Moje woszembne dobre

Suche droždże

moga so pola mje, niz jenož i kwiatym dnjam a róčnym
časem, ale psches zhe leto wschednie čerstwe dostacż.

W Budyschinje na herbskiej hafy.

J. G. F. Niedsch.

Jena holcžka se wżow so jako domjaza dżownka w
Budyschinje do sklepów pyta a może 1. haperleje fastupicż.
Hdje? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Placízna:

Breßlyn
Brost - Syrop.

Plačízna:			
$\frac{1}{1}$	blěše	po	2 tolet.
$\frac{1}{2}$:	1
$\frac{1}{4}$:	$\frac{1}{2}$

Wiele ſo swojego blyſcęza bla a tež ſnadz ſ druhich psychiżinow jako ſlotu kħwali, ſtoż je tola jenoż moħas. Tuto, wscitkim fjawtnym poruczenjam ſchłodżace wobstejenje, nieħimje pak naħi wotbixerżec, namakane wernie ſlotu fjawtnie kħwalicż.

Jako běch ja s dowěrzenjom wschelaké ředki nałożit, so bych saňakly katarrh swojež žonh a jeneho džesčza wostronił, tola bjes pomoch, wsach, ale s malym dowěrzenjom, swój wuczel k wuwołanemu „běšemu bróſtſhropem” s fabriki G. A. W. Meyerera we Wróthlawiu”, a hclai, tón borsy a polnje pomhasche. Teho runja ſu mi (niedziwajo na mnoho spodobne ſjawnne wopisza wo ſtukowanja tuteho lekarſtwia) tež druhé khorosze ſnate, jako ſylny ſaschel, krejwročjenie, dybawoſcz atd., hdyž je tuton wubjerny, — podla jara derje ſłodzach — syrop s džela borsy položenie, s džela ſpěchnie ſahojenje pſchinieſzl. Pſchi tym dowolam ſebi, na ſakladze wote mnie ſameho cžinjenych naſhonijenow, wſchitl tym, liž ſpomnieny syrop nałożuju, s dobom tež dobrą, k ſpěchnemu woſkhorjenju nufnu, diätu poruczeč. — Niz jenož njeſchfodnoſez, ale tež woſienjenu wěstu dobrui pomož tuteho bróſtſhropa ſu wſchelach wěchwuſtojni, woſebje lekarjo, ſjawnje woſbwědczili, kaž bjes druhimi knieža lekarjo: sanitatný radžiczel Wend, kral. pol. fyſikus Hinkenstein, Koſchata we Wróthlawiu, Weinert, woſkřeſný ranylekar w Lippstadt, Weber, prakt. lekar w Hali nad Salu, Lehrls, kral. woſkřeſný fyſikus w Kruschwic, Dr. Körner we Wolgascze, medicinalný radžiczel a woſkřeſný fyſikus Dr. Krügelstein w Ohrdruffje pola Gothy atd. — Duż ſmě ſo Maherowy bróſtſhrop wſchitl, liž na bróſt a ſchisu czerpja, ſwědomniwie poruczeč.

W Budyschinje pschedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Linck.

Natarsekie towarzystwo w Małym Wjelkowje żeje wutoru 24. märza shromadzisnu. Wschedyskdywo.

30 centnarjow dobreho **syna** je na žiwoscji **Jana Grusche w Droždžiju** na pschedan.

W Drobach je jena ſtwa, kotaž ſo ſa jeneho krawza
abo ſchewza derje hobji, t 1. haperleje na pſchen a ječe
a može ſo wſcho dalsche pola gmeinſteho prijodſtejerja
Auria Hetmanka tam ſbonici.

Foru ſucheho popječa ma na pschedaní **M. Kubasch**
drastupschedawár na garbarskej hafz.

Dw  tucznej  winiecji ma na pschedan
Jan Broda na garbarskiej ha y czo. 3.

Na swojomiej lawskiej hafci eżo. 814 steji jedyn nowyh
jenopscheinj wos se żelesnymi wosłami na pschedan.

Moje kwiatowe kłamy namakają żo na malej
bratrowskiej hafci w domie królewskim.

24. Dehnert.

Runkliżowe symjo s Bajerskeje a wschelake druhé
symjenja ma na pschedaní J. G. K. Nieckisch.

Rhvalobnje snaty a psches swoje hojaze skutkowanje dopokasany **bróstsyrop** je sażo i dostaciu w hradamskei hantyni w Budenschinie.

Jedyn hólczez abo dwaj, kiz chceataj na mëschczansku schuln khodzic, mözetaj hnydom wobydlenje s jëduj abo bjes jëbzë dostacj. Hdż? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Ssleborny skoro nowy dýbsaczyńczy czasznik (Taschenuhr) bu pot podpisaneho 18. mérza na puczu s Kubyščiz do Ženkez 18. mérza namakaný a móže šo temu, kiz je jón šhubil, po sarunaju wulozów sažo dostacj.

Pěkný mladý člověk, kdož chce vojnářstvo naučit, náč, namáka město pola vojářského mischtra Falki w Hrodziszcziu.

Maćica Serbska.

Srijedu po jutrah popoldnju wot 2 hodzinow budze hłowna zhromadziszna towarzystwa M. S., na kotruž wszitke sobustawy najpodwolnišo přepróšuje **wubjerk M. S.**

Ciś L. A. Donnerhaka w Budyśinie.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
wiž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
krotach wotedać, płaci se
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
6 np. Stwórlětna předpla-
ta pola wudawaria 66 np
a na kral. saks. pósće
7½ nsl.

Wopříjeće: K nawiedzenju. — Swětne podawki. — Prośla na lubyčch Sserbow. — Dopisy. — Ze Serbow: — S Budyschina. — S Nowych Žitoz. — Nowsche telegrafiske depesche s polskoho wójniščcja. — Cyrkwinske powjesce. — Čahi sakskoslezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěstnik.

K n a w j e d ḷ e n j u.

Egi ſami czecheni wotebjerarjo Sserbskich Nowinow, kotsiž chzedža ſa nje na druhe ſchtwörtleto 1863 do vredka placicž, njech nětko 6 np. we wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Egi, kotsiž ſebi Sserbske Nowiny pſches poſt pſchinjesci dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam ſkafacž. — Pruskim cžitarjam naſchich nowinow hisceče pſchispominamy, ſo ſo wot no- weho lěta ſa Sserbske Nowiny w Bružach žadyn ſchtempel wjazy placicž njetrjeba.

R e d a f c i a.

Swětne podawki.

S a k ſ k a. Jeje kralowska wyżłokoscž knjeni pryn- reſyna Jurjowa je 19. měrza w 10 hodžinach ſtrowu a cžerſtu prynceſhy porodžila, kotrejz kſczeniza ſo naſajtra w pſchitomnoſci cžkeje wyžłokeje kralowskeje ſwóbjy mějſeſhe. Wona dosta w njej mjenia: Matilda, Maria, Auguſta, Viktorija, Leopoldina, Karolina, Louisa, Francisika, Josefa. Amotſia běchu: jendželska kralowa Viktoria, belgiski kral Leopold, ſakſka kralowa Maria, bayerski prynz Karl, nemourski wójwoda, joinvillſki prynceſyna a joinvillſki prynz. Wyžłoka nježelnicza a jeje džeczatko ſtej ſtrowej. — Jejho kralowska wyžłokoscž prynz Jurij je dla narodzenja prynceſhy džowicžki draždanskim kudsonm 100 tl. daril. — Jejho kralowska wyžłokoscž krónprynz Albert běſche ſandženu ſobotu ſ generalleutnantom Haaku w Budyschinje, ſo by pſchi pruhowanju koprolow pſchitomny był. Wón wobjedowaſche ſ budyskimi wojskimi wyžhimi w hoſczenzu ſ ſkoteli ſiczi a wrózji ſo popołduju ſaſo do Draždjan. Krónprynz Albert je potom tež w Lipſku a Schneebergu pſchi taikich pruhowanjach był. — W Burkardsdorffje je tammischi wužeret Pětr Křežer 20. měrza wumrjeł. Wón je 52 lět ſ wužerjom był. — W Berthelsdorffje je ſo 24. měrza ihža ſahrodnika Kieſlinga wotpaliſka. — Sa jutrowny čaſ ſtacja na ſteſnicach bjes Sho-

rjelzom a Draždjanami, kaž tež na lubiſtoſitawſkej jeſeſnicach tak mjenowane dženske billety a to wot ſoboty 4. haperleje rano hacž do ſoboty 11. haperleje wjeczor. — Budyske hermani kudža nětko hacž do wutoru pſchipočnju tracž. — W Frankenbergu dyrbja tammischi wobydlerjo nic jenōž wot pſow, ale tež wot holbjow dawki dawacž. — Towarſtwa ſakſich cžehnje wužkuze-nych wojakow maja nětko něhdže 25,000 ſobustawow.

P r u ſ y. Druha komora jedna nětko dla wojerſkich wudawkow a ſda ſo, ſo je pod tymi wuměnje-njemi njeſpchiſwoli, kaž ſebi je ministerſtvo žada. — W Šhorjelu je ſo w nowischiem čaſu dwójch ſtato, ſo ſu ludžo ſamokhodzachych wojakow nadpanhli a jich ſibili. Hacž dotal ſo wuſlēdzilo njeie, ſchtó je to był. — Taſo bě ſo wónbanjo deputacija druheje ko- morę pod nawiedowanjom pſchedzhy Grabowa k Jejho majestocži kralej Wylemej podala, ſo by jemu k narodnemu dnju ſbožopſchecža wupraſiła, ſta ſo pſchecživo wſhemu wotčaſowanju, ſo kral deputaciju jara pſchecželne pſchija a ſ jejejenotliwymi ſobustawami jara mikroſcžiwo vyu- czech. Pſhi tež ſkafidloſci rjeky wón, ſo je jemu derje ſnate, ſo kraj a druha komora ſwěrnje k njeſmu džeržitej a ſo ma wón nadžiju, ſo ſo wſcha njeſednota bjes ministerſtrom a druhej komoru w běhu lěta ſbo- žomnje ſkoneči.

— Dzien 17. märza swjedziesche so, kąž smy hžom tydzenia spomnili, w Pruskej 50letne dopomjenje na wojnu, kž so w lęce 1813 pschecjiwo Napoleon I. sapoczą a so potom s tym skonči, so bu tutón Napoleon eyle pschewinjeny a pruske kralestwo powjetschene. To pak so woſebje psches to sta, so pruski lud dobrowolnie a se swojeje ſamzneje wole na wojnu čehniesche a w njej w ſienoczeństwie s Ruszami, Němzami a Vendzeljanami wſcho na to ſwazi, so by franzowſku pschemoz ſtamał, ſchtož so tež ſkózniye poradzi. A dokelž je woſebje pruski lud był, kž je psched 50 lëtami Prusku wot njepſcheczelow wumohł, dha budzishe ko tež woſebje lud na spomnjenym dopomjeniſkim ſwiedzenju wobdzelicz mél. Ale to so, Bohu žel, ſtało njeſe. Čzoho dla pak niž? Dokelž běchu tu cytu węz ludzo do ruki wſali, kotſiž ſu s jara malej dželbu něczisicheho pruskeho luda psches jene; běchu to mjenujich pschecjelo něczisicheho pruskeho ministerſtwa a tuto ma, kąž wſchēdnje čitamy a ſkłſchimy, w tu khowilu mało ſpodbana w pruskim ludu. Duž so jedyn džiwac̄ njemóže, so pruski lud na tej węch jara džel njebjerjesche. Naiſjawniſho je so to w Barlinje poſkaſo. Tam bu mjenujich 17. märza wot Jeho majestosze krala Wylema ſakkadny kamjen i pomniku njebu krala Vjedricha Wylema III. położen. A temu běchu wſchitch czi wot krala do Barlina pscheproſcheni, kotſiž běchu hischeze s tych živi, kž běchu pschecjiwo Napoleonie wojowali. Tich bě něhdze 6000 pschiscklo. Ale dokelž barlinsen měſcheczenjo njeſubowaneho něczisicheho ministerſtwa dla ničo wo tej węch wjedzec̄ nochec̄hu, dha bě czeſko, ſa tutych starých wojowarjow wobydlenja w Barlinje namakac̄. A jako so ſakkadny kamjen i ſpomnjenemu pomniku wot krala ſkakac̄, dha njeběchu barlinske rjemjeſniſke jednoth (Handwerksimungen) pschisckle, hac̄ runje běchu i temu tež wot ministerſtwa pscheproſcheni, a bě s cyka wjele mjenie pschihladowarjow, dyžli pschi prěnjej ſlepſchej paradze. Starym wojowarjam, jako czi i położenju ſakkadneho kamjenja wſchitch w hromadze džechu, drje barlinsch měſcheczenjo ſlawu woſachu; ale to bě tež wſchitko, ſchtož ſa nich cjinachu. Położenje ſakkadneho kamjenja ſta so hewał ſe wſhzej wojerſkej pschisoc̄ju a potom wobjedowachu czi starí wojowarjo (něhdze 3000), kž ſu rycerjo ſtefneho kſchiza, ſ kralom, kotryž bě jich na kralowſki hród pscheproſhyl. Czi druzh mějachu pak w Krollez ſahrodnym hoſczenzu hwoj wobjed, kž bě pač, hac̄ runje 1 tl. kloschtowasche, tak hubeny, ſo hłodni a laczni wot bliſa stanachu a jim potom měſcheczenjo, kž běchu to ſhonili, po móžnosci ſi jędzu a ſ piezom wupomachu. Ale ſa to bě kralowſki wobjed cžim lepschi, pschi kotrymž kral tež ſlawu na tych starých wojowarjow wunjeſe a ſ někotrymž uſiž rycerſche a jemu ruku poſtici, tak daſoko hac̄ bě to pschi tajkej wulſej mnghoſci móžno.

Schtož pôſke naležnosće naſtupa, dha je učko ſjawne ſwidzec̄, ſo jich dla žana wójna ſ Franzowſami njenastanje. Franzowſki khezor by drje w tym, ſo je ſo pruske ministerſtwo ſ Ruszami pschecjiwo pôſkej revoluciji tak twerdze ſwjasalo abo tola ſwjasac̄ chyko, rad někojku winu i wójne pschecjiwo pruskemu kralu namakał; ale dokelž ma w tu khowilu merikanſku njebožomnu wójnu na ſchijt a dokelž ſo Vendzelęzenjo Polakow dla na żanej wójne wobdzelicz nochec̄da, dha tež Napoleon lubjerad ſi měrom wostanie. Vendzelęzenjo mjenujich jara derje wjedža, ſo franzowſkemu khezorej po prawym wo Polakow cžinic̄ njeſe, ale ſo chce pschi tej ſkadnosći kruh Pruskeje, tamnu ſtronu rěki Rheiua lezach, ſa ſebje dobyč. Powjetſchenje Franzowſkeje pak Vendzelęzenjo nochec̄da a bych u teho dla pschi wójne, kž ma tajke wotpohladanie, ſterje na pruskej stronje byli, hac̄ na franzowſkej.

Pruscy wojach, kotſiž na pôſkich mjesach pschebh-waja, mě aču drje hac̄ dotal ſ tym wjele próch a džela, ſo dyrbjachu khezro wjele patroulliowac̄ a marſchirowac̄; ale to poczina tež lepje bycz, dokelž je w pôſkich ſtronach, kž ſ pruskim kralestwom mjesuja, ſběžkarſtwo nimole eyle woczichnko. Tež knieži bjes pruski mi woſakami dobra ſtrouſe, a njeſku tež kwartiry wſchudzom najlepsche, dha ſu tola ſpodbniſche, hac̄ ſebi wojach priedy myſlachu, woſebje dokelž wjedzachu, ſo tu a tam do jara kħudych ſtronow pschiñdu. Tamniſki lud ſo mjenujich ſa woſakow tak derje ſtara, hac̄ je jemu móžno. To wojach ſjawne ſwidza a ſu teho dla ſterje ſ pokojom, hdyž tež wſho tak njeſe, kž bych u je rad mél.

Rakuſh. Wjeh Metternich, rakuski pôſklang na franzowſkim dworje, je ſo ſaſo do Parisa wrócił. Galichyſki gubernator bě w ſańdzennych dnjach we Winię a je ſo tam pola khezora a ministerſtwa naiſkerje ſa tym naprashowal, tak ma ſo i Polakam ſadžerječ, kotſiž něko we wulſich ſyłach ſi pôſkeho kralestwa do Galichyje cžekaj. Tójskto tych ſamych je wón do krawoſſeje twjerdzisn pôſklang, druhich do Wołomuza (Olmutz), do Sihlawa a t. d.

Franzowſka. Prinz Napoleon džerjeſche wón-danjo w prěnjej komorje franzowſkeho ſejma horſliwu rycz ſa Polakow a chyſche ſapoſklangow i temu naſawic̄, ſo bych u khezora i wójne ſa Polakow hmcz pom-halı. Czi pak to nječinachu, ale wuprajichu, ſo mu-droſcji khezora ſawostaja, ſchto chce wón pôſkich naležnosćow dla cžinic̄. — Žako měſeſche prěnja komora ſwoje poſzedzenje, běſche ſo wjele ludu, woſebje studen-tow, psched ſejmowonju ſhromadziko, kž pôſkej narodnos-ci ſlawu woſachu. Ale policia ſhromadzenych nuso-waſhe, ſo dyrbjachu ſo roſenicz. — Rakuski pôſklang je borsy po ſwojim wróciſenju ſ Wina audienzu pola khe-

żora Napoleona mleč a jemu wosjewić, kajke je wotmyślenje rakuſkeho kniežerſtwa w nastupanju na pôlſte naležnosće. To pał je pječja tajke: „Rakuſke kniežerſtvo je hotovo, so na čyle pscheczelne waschnje na ruskohu khějora wobročicž ſi tej prôſtwu, so by ſo ruskim Polakam tejo ſwobody doſtało, kajkuž rakuſey Polach wužiwaja; ale daſtche kročzele, woſebje tajke, liž bycchu ſi wójnje ſi Ruſami wjesč mohle, nochce rakuſke kniežerſtvo na žane waschnje cžinicž.“ — S Mexikanskeje w nowiſkim čaſku žane woſebne powjescze pschisčke njeſtu a tamniſche franzowſke wójſko hiſheze pscheco tak daſtoło pschihotowane njeje, so by ſylnje doſč pschecziwo Mexikanarjam wuſtupicž mohlo.

Jendželſka. Na jendželſkim hejmje w poſleñich dnjach pôlſkich naležnosćow dla ſaſo někotry króč ryczaſhu; ſe wſcheho pał bē widzieč, ſo Jendželženjo ſa Polakom ničo dale cžinicž nochedza, kiba ryczaſz.

Gričiſka. Tutón kraj hiſheze pschego njeve, hacž Janeho kraſa doſtanje, abo niz. W nowiſkim čaſku rělaſche, ſo Gričam jeneho danskeho prynza ja kraſla podthluja, ale hacž je to wo prawdze tak, to hiſheze wěſte njeje. Bes tým je gričiske naſhwilne ministerſtwo wójſko po wulkej dželbje roſpuſteſzko, ſo by ſ tym něchtio pjenjes ſalutowało.

Ruſo w ſka a Pôlſka. Něhdje psched thđenjom ſo ſdaſche, jako by revolucia w Pôlſkej dale bôle pschibieraſka a ſo pod diktatorſtвom generała Langiewicza pschego lepje ſradowało. We wěſtym nastupanju je ſo to tež ſtało, pschetož Langiewicžowe wójſko dzen wote dna pschibieraſche, ſo běſche ſkónczne něhdje 8000 muži ſylnie, a psches to, ſo bē wón diktaturu (ſamo wysche roſkaſowanje) na ſo waſa, bē ſi powſchitkonnemu porjadej tež wjele pomhane. Ale bjes tým bē hžom bjes Polakami, něčiſhu revolueju wodžachmi, ſwada wudžriſa a je pôlſkim naležnosćam jara ſechodžiſka. Mjenujch bôſhy potom, jako běſche ſo Langiewicz ſa diktatora poſtaſiſ, wuſtupi Miroſławski we wſchelakich nowinach pschecziwo njeemu, prajich, ſo je wón (Miroſławski) wot narodneho wubjera ſa diktatora pomjenowaný a ſo po tajkim Langiewicz, liž je ſo ſam ſa diktatora poſtaſiſ, žadny dittator bycž njemože. Miroſławski ma pał ſwoju khětro wulku ſtronu bjes Polakami a cži běchu teho dla ſ Langiewicžom njeſpolojni. A dokeſ bē Miroſławskeho ſtrona tež bjes Langiewicžowymi wyschimi ſylnje ſastupjena, dha ſnadž je to ſobu wina na tým, ſtož je ſo ſ Langiewicžom a jeho wójſtom w poſleñim čaſku ſtało. Langiewicz je mjenujch pôlſke kraleſtvo wopuſteſzko a do rakuſkeje Galichye pscheczuſiſ, jeho wójſko pał je to ſi džela tež ſežiniko, hewak pał ſo do mjeniſhich dželbow roſdželiko, w Pôlſkej wostako a psched Ruſami zoſało. Krałowſke nowiny powjedaja w tajkim nahpohladze ſlědowace.

Jako běſche Langiewicz bliſko Sagoskeža a Grochowiskow ſi Ruſami wojowaſ, wytin wón, ſo ho ſe wſchich ſtronow pschego wjach ruskohu wójſka bliži a jeho dale a wuſčo wobbač pshta. Teho wójſko njeſteſche pał hžom něotre dny potrjebneje chroby a bē hewak psches to, ſo bē ſchěcž dnjow ſa ſobu marschirowało a poſlenjej dwaj dnjaj ſpôchi wojowaſo, psches wſchu měru sprózniwe a mucžne. Wón powoła teho dla w noch ſi 19. měrza wójſku radu, w kotrejž bu poſtajene, ſo dyrbi ſo ſaſo ſi tajkej wójnje wróčicž, w kotrejž Polach, kaž předy, po mjeniſhich wotdželenjach wojuja. Čyle wójſko bu teho dla na wſchelake mjeniſche dželby roſdželene a buču Smęchowſki, Czachowſki, Feſforanſki, Waligórfki a Čapki ſa jich wodžerjow pomjenoوانi. Jako bē ſo to ſtało, poda ſo Langiewicz, pschewodžený wot 25 hulanow, kaž tež wot wyschka Rochebruny a wot ſwojeje adjutantki Puſtowojtowej (mlodej ſonſkej) ſi lehwa, ſawoſtaſchi wosjewjenje, w kotrejž ſwojemu dotalnemu wójſku ſi nawjedzenju dawa, ſo dyrbi ſo něſtih ſaležnosćow dla na někotry čaſ ſot njeho ſdalič. To je ſo tež ſtało. Wón je ſo 19. měrza ſ Rochebrunu a Puſtowojtowej psches rěku Wiſlu pschewejſiſ daſ a ſo, jako bē na rakuſki hrjoh wuſtupiſ, wot rakuſich husarow pschewodžany, do Tarnowa podaſ, ſ wotkaſ chyſche dale do Wina jecž. To pał jemu rakuſka wyschinoſc dowoliſka njeje, ale je jeho na twjerdiſnu do Krałowa poſzkała. A w bližiſhich dnjach je potom na 4000 pôlſkich ſběžkarow psches rakuſke mjesy pscheczuſiſ a jich wſchědne hiſheze pscheczuſiſ; všehtož Ruſojo jich ſi tjoſch ſtronow tak cžiſheža, ſo jim ničo wysche njevoſtanje, hacž na ſchwörtce wotworenej ſtronje, — to ſu rakuſke mjesy, — do Rakuſkeje cžiſacž.

Polach, liž na Langiewicža wulku nadžiju ſtajachu, ſu jara ſrudni, ſo je ſi jeho wójſtom tajki kónz wſalo; Langiewicz ſam pał je pječja w Krałowie prajik, ſo njeje žana možnosć byla, ſe ſwojimi woſakami Ruſow ſbič a ſo bycchu, hdy by jich wón pschecziwo Ruſam wjedk, naſkerje wſchitc hubjeny kónz wſali. To pał jemu jeho ſwědomije wſchipuſteſzko njeje a duž je wón radſcho ſwoju ſtronu ſchoſ, woſebje tež teho dla, dokeſ je miroſławſka ſtrona pschecziwo njeemu byca.

N.B. Telegrafiske depesche ſu dale ſa d. y.

Prôſtwa na lubnych ſerbow.

Towarſtvo „Maćica serbska“ je a dyrbi ſa ſerbow ſerbſka (byla ſi tež hěſheze mała) akademia bycž. Wona ma wjazore wotdželenja (ſekcije), kotrejž ſobuſtaw ſwachale wědomoſcze, nauki a wumjeliſta wobdželaju. Wuwoſtač nježoſteſche, ſo buču pschi tým, něotre ſběrki ſaložene, do kotrejž ſo něk wot ſobuſtawow towarſtwa a druhich dariczelow wſchelake žadne, drohe a ſerbow (lud a kraſ) naſtupace wěch hroma-

dajuja, darjuja a we nich lhowaju. Prěnja a najwažnija tuthy sběrka je sběrka knihow, t. j. knih o věj. Wona so džen wote dnja, leto wot leta bôle pchisporja a rosmnoža, tak so hízom w tu lhwili wulku a bohata byku žadnych a drohich knihow wobpschija. Druha tajla sběrka je sběrka naturaliow (n. psch. drohich kamjenjow, miedzow, selow a druhich podobnych věcow s pschirodny). Tercia sběrka je n umismatiska sběrka, do kotrejz so wschelake zuse žadne a stare pjenesy, brakteath, medaillonh atd. hromadža. Chtworta sběrka je archeologiska (starožitnosina) sběrka. Wona wobpschija nie jeno wschelake žadne, stare a jara drohe věch (starožitnosče), ale hromadža a lhowa tež tu lhwili, doniz so sa nje hiscze wobebite wotdželenje saložilo njeje, herbske wazne, stare rukopisny (manuskripty) wot saštužnych mužow a tež wobraſy. Do tejele sběrki zluscheju tež wschitke te wobrasy se staršeho a nowischedeho časa, kotrež herbskych saštužnych mužow (na psch. duchownych, wucherjow atd.) herbske města a věsy, jenotlive domy a tvary, pschide wschěm ūč herbske Bože domy (cyrkwe) pschedstawjeja. Na tele, na wobraſy se Sserbow a wo Sserbach, dowolamý ſebi lubych Sserbow ſedžblivych činic a wo nje ſa towarzstwo proſhey. Nadžijamy so, ſo ſ tyh, kotrež hízom mamy, a ſ dalisich, kotrež, ſežezli Boh, doſtañem, po časzu pěkna gallerja wobrashow naſtanje, kotrež by runje kaž horka ſpomnijene sběrki ſ prěnjoſtých ſapocžatkov ſo wutwinuſhi, ſ tamnymi nahladnoſc̄ a lubko a ſamōženje Maczich herbskeje hódnje ſběhac̄ pomhala. Šsu hízom tola tukhwilne sběrki žadny a drohi poček towarzſtwu! Teho dla džiwaj kózdy, ſchtóž chec a ſamōže, na horka wuprajenu proſtiwu! Dary ſa tulej sběrku budže ſtajnje ſ najwutrobnischim džatom pschijec H. F. Wjela w Budyschinje, dohovar sběrki starožitnosčow, rukopisow, wobrashow a t. d.

Dopisy.

S Lipska. Hac̄ runje w Lipsku tójschto Slovjanow, haj ſtajnje něcht ſatſich Slovjanow t. j. lužiskich Sserbow ſtuduje, dha pobrachuje tam tola kathedra ſa ſlowjanſke rycze. Naschi Sserbj, ſiž ſo na lipſkej univerſiſe wucža, dyrbja ſo teho dla w herbsko-ryčijnym ſwucžowanju ſami ſo ſtarac̄ a ſtava ſo to tež wot ſtudentow duchownſtwu po móžnoſci w tak mjenovanym „lužiskim předarſlim towarzſtwje“ hdzej maja herbske wotdželenje, kotrež „Sorabia“ řeča. Wſchitke druhé wotdželenja ſpomnijeneho towarzſtwu maja profesorow iako wodžerjow, jenož herbske je bjes profesorow wodžerja bylo, dokež žadyn profesor ſlowjanſkych ryczow abo ſ cyla žadyn ſlowjan ſ profesorom w Lipsku njeje. Duž je ſo, ſo by ſo tajki njedostatk po móž-

nosc̄i pomjeniſhil, jedyn Němz, t. Dr. Loga, kž ſlowjanſke rycze roſyml, po tej věch horjebrak a wjedženje Sorabije na ſo wſak. Wón je teho dla w symſtim počležce 1861 — 62 najprjódey tak mjenowane indoeuropiſke rycze wulkadowal, potom ſlowjanſke rycze w geografiſkim, ethnografiſkim a ryčesphytnym naſtupanju wukložowal a ſlonežne dróbne roſebranje herbskeje rycze a herbskeje grammatici podawał. W lětnim počležce 1862 je wón počzał, perikopy noweho testamenta ryčesphytnje roſestajec̄ a je teho dla wot tych herbskich ſtudentow, kž ſo na tajkej wucžbje wobdzeliču, ſpomnjenie perikopy ſ nowym wědomnostnym prawopisom pschepiſac̄ dał, tajke džela potom ſ nimi pscheladak a grammaticke a legikalne pschipomnjenja pschividawal. To je ſo tež w ſandženym počležce ſtało a mějſeſe wón w tym 5 poſlucharjow.

So je tajke poſlizenje t. Dr. Logy wſcheye lhwalsky hódný, ſ tým budže ſ nami kóždy psches jene, a to cžim bôle, dokež je wón Němz a w Lipsku žadyn Sserb njeje, kž je ſlowjanſke rycze tak naufunk, ſo by herbsku rycz ſmanje a hódnje wulkadowac̄ a wucžic̄ móh. Lubi Sserbjø chyli teho dla knjesa Dr. Logu ſ trébnym herbskimi knihemi, starymi a nowymi, luboſežiwoje podpjerac̄, naſchi lipſčanscy herbscy ſtudentojo evangeliſkeho duchownſtwu chyli pak tež ſkladnoſc̄, wot t. Dr. Logy jim ſliczenu, pilnje wužiwač a pódla wſhu móžnu proužu na naufunkje herbskeje rycze waziež; pschetož hewał móhla ſo ſtac̄, ſo jich herbscy ſtudentojo katholſkeho duchownſtwu, kž na vrazilke ſlowjanſkej univerſiſe ſtuduju a pilnje w ſherbskej ryczi dželaſa, w ſnařomnoſci ſherbskeho jazyka daloko pschecžahnu.

Ze Serbow.

S Budyschina. Po pruhowanju, kotrež ſo 17. a 18. měrza w tudomnej pschekupſtej w učětni mějſeſe, doſtachu tež ſledowac̄ ſherbscy pschekupſcy w učomnic̄ cžebne myta a lhwalec píſma: Bohuwer Wehla, wucžomnik t. Pannacha; Moritz Thiem, wucžomnik t. Siemsa; Hermann Bjær, wucžomnik t. Königa; August Ramſch, wucžomnik t. Jakuba a Max Thiem, wucžomnik t. Königa.

S Budyschina. Tudomny gymnasium ma nětko 158 ſchulerjow. W ſandženym ſchulſkim lécze bu na město 9. wucžerja, t. Trautzſch, kž ſa diafona do Chemnitzu pschividje, t. kandidat duchownſtwu Dr. Wild, poſtajen. ſerbsku wucžbu dama po wjzofej poružnoſci t. Mrós, diafon pschi tudomnej michałskiej wobſadže, a t. Dr. Weiker, kandidat wyschego wucženſtwu, je ſvoje pruhowanje leto w proghymnaſialnych ſjadaňiach wotdžerjal. Hewał je wjzofe ministerſtwo wobſanku, džehateho wucžerja poſtajec̄ a jemu ordinariat

septy pschipołasacj. — Pschi tak mjenowanym Mättigskim aktu, kij so jutisse wotdierji, směja kacjanske a němske rycze: *Tr an z schel a Br äuer s Budyschina, Gr un d man n s Hodžija, Lang a s Hnachez a Lie ſka s Wusleje Szwóñch.*

S Budyschina. Po wobstatnym abiturientnym pruhowanju dostachu kandidaturu wuczeriswa składowozn 19. seminaristwo evangelskeho seminara: *Riet schel s Biskopiz, Lorenz I. s Wósporka (Sserb), Simon s Reichenau pola Žitawy, Reimann s Neu-Ebersbacha, För sta i s Worzhna (Sserb), Neufhäuser s Budyschina, Wagner s Bjernacziz, Schwarzbach i Maxdorfa pola Žitawy, Lorenz I. s Oberfriedersdorsa pola Nowosolza, Wobst s Rynarnje, Weisa se Schönbruna pola Herrnhuta, Pacha se Serbskich Pawloz, Ulrich s Bjernacziz, Bordan s Chróstawy, Paul s Holkina, Schuster s Kluscha (Sserb), Schelzel s Oberkummersdorsa pola Lubija, Soba s Lubija a Höcker s Varta (Sserb).*

S Nowych Ilisz. Jako běsche so saudženu njedželu wěsty Günther se Sombarka do leža podał a tam runje jedny schtom podręsowasche, trzechi tudomny hólnič Wiczas na njeho. Günther, hacj runje throny, czekasche a sta so pschi tym, so Wiczas do njeho tseli; hacj s pscheladanjom abo s wotpoładanjom, to njeje wěste. Tak wjele je pak snate, so je Günther tójskto schrótow dostał a su někotre pječja hacj do pluzow schle, tak so wón krej wróća. — Ta cyka wěc ie w pschepytanju.

Dowſche telegrafiske depesch e s pōſteho wojniſcheza.

S Wrótkawja 24. měrza: S Krakowa pízaja, so su pōſtej sběkarjo a Ružojo džen předh bliſto Łasow, Měchowa a Igolomje wojovali, so pak žana strona wjele dobyla njeje. Wykozki, Bentkowſki a Směchowſki Polakow komandirowachi.

S Rieshowa (w Galichiji) 24. měrza: Črjoda sběkarjow, kteřiž pod nawiedowanjom Čechowskeho w Lublinſkej guberniji pschebwasche, je wot Ružow sbita a cyle roshnata. Polach s hromadami psches rakuſte mjesy čečlaka.

S Wrótkawja 25. měrza: Blisko Konina je 21. měrza wótra bitwa byla, w kotrejž su Ružojo 4 wyskic a 60 wojakow shubili. Wjerch Wittgenstein bu ranjeny a wot Polakow sajaty. S Kalischa su 23. měrza tójskto ruskeho wójska do tamnyh stronow poſzali.

Pschisponnjenje. S tuthych powjesczow móžemy pōſnacj, so s Langewicžowym wotſalenjom pōſka revolucia hishcze koma nima, ale so hishcze pschego mjeniſche pōſke dželby po móžnosći wojuſa. Hdyž pak

so Langewicžej poradžilo njeje, se swojim wjetſchim pōſkim wójskom něčito hódné wusſuklowacj, dha drje tež taſte mjeniſche dželby, hdjž tež so jim družny něčito male poradži, nicžo druhe wudobycz njemóža, hacj so kraj w njemérje ſdžerža.

Cyrkwiſke powjescē.

Krčenj:

Pětrowska cyrkej: Korla Adolf, Korla Adolfa Siemsa, běgarja a pschelupca w Budyschinje, s.

Michańska cyrkej: Hana Chrystiana, Pětra Frenzela, ſkějerja na Žibowje, dž. — Jan Korla Biedrich, Jana Korla Biedricha Thomasa, knježeho sahrobnika w Radzanezach, s. — Jan Ernst, Jana Bohuwera Huschmana, pohonča a wobylcerja na Žibowje, s.

Zemrječi:

Džen 7. měrza: Maria Helena, Pětra Augusta Luſasa, rěmniſteho mischtra, ſkějerja a gmejnſkeho přjodslejerja pod hrodom, dwójniſte džeczatko, 2 m. 7 d. — 13., Han-drij Pjeh, ſkějer pod hrodom, 75 l. 10 m. — 18., Michała Buſa, ſkěžniſka w Małym Wilekowje, morwonarodžený s.

Redžbu!

Džen 6. haperleje 1863 popołdnju w 3 hodžinach budże wurjadna hówna ſhromadžiſna w nastupanju Albertskeho ſienoczeńſta, w restauracji w Žičenku, hózejch chyli wſchitke ſobustawh w prawym časzu pschincz.

Siegismund Oehma,
ſalojer a pschedbýda.

Dokelž so nam darowanjo wěncow a rožlečkow tójskym wěcam s wustojunym wutruhjenjom do ſvěta ſměſhne býč ſda, dha dowolany ſebi, tež něčito žadniſche, ſchotz hishcze dola naš njeponnimy, do Delan wosſevicž: mjeniujec 15. měrca wjeczor ſym preñju ſwiatojanskmu muſkuſku widzeli. Van ſchyrjo duch domoſ.

Pschiposnacje ciežnoscē.

Kschidbu, kotrejž bym čjaznikarjej ſ. ſ obodže w Hódziju na jeho ciežnoscji ſcziniſ, ſ tutym naſpijet bjeru. **Jan Kretschel w Janzech.**

Nowe brunopiwowe droždže
polo ſkěkerki Pešowejce na mjaſowym torhoschczu bliſto wulkej cyrkwe.

Wſchitke tworh a forjenje
kotrejž ſu ſ pječenju trjebaſa, porucža najtunischiho
J. G. F. Niedlisch.

S hermankej porucžam ſwoju
wi no w u st w u
ſ rjanym wnbjerkom wſchelatich winow pod ſlu-bjenjom najtunischihih placzisnow.

Jan Wannack
na ſchulerſkej haſy, nutſkod na rěniſkej haſy.
Winowa ſtwa a jeje pschebytli ſu powjetſchene.

Cjerſtwe ſuchne droždže
woſebueje dobroſcje porucža
Ernst Kuntzel
na róžku ſerbſteje a ſchulerſeje haſy.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje
21. měrca. 1863.

Dowoz: 7405 kórcow.	Płaćizna w přerézku na wikach,					na bursy,				
	wyšša.	nižša.	srjedzna	najwyšša	najnižša	u. nř. np.				
Pscheniza	5 12	5	5	5	5	5 12	5	5 12	5	5
Rožka	3 22	5	3 15	—	3 20	—	3 22	5	3 20	—
Decjmen	2 22	5	2 15	—	2 20	—	2 22	5	2 20	—
Wowk	1 22	5	1 17	5	1 20	—	1 22	5	1 20	—
Hróch	4 20	—	—	4 15	—	4 20	—	4 15	—	—
Woka	3 5	—	—	3	—	3 5	—	3	—	—
Rjepík	—	—	—	—	—	—	28	—	26	—
Zahly	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusichla	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	22	5	—	17	5	—	—	—	—
Kana butry	—	19	—	17	—	17	—	—	—	—
Kopackomy	3 25	—	—	3 20	—	—	—	—	—	—
Zent. zyna	—	22	5	15	—	20	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

14 tl. 5 nřl. a 14 tl. 10 nřl.

rěpikowy wolij (nječiſčeny) 15 tl. 25 nřl.

(Čiſčeny, kāž ſo w Budyschinje pſchedawa, je ſtajnje něhdže $1\frac{1}{4}$ tl. drožchi.)

Nawěštnik.

Zena holčka ſe wſlow ſo jako domiſaza džowka w Budyschinje do ſlužby pnta a može 1. haperleje ſaſtupicž. Hdze? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

W Budyschinje pola Wojerez mam ja jomu ſahrodniſku žiwnoſcž ſi wulkej a plödnej ſahrobu, ſi dobrymi polemi a ſ jara wiele ſukami na pſchedan. 500 tl. kupnych pjenjes može na njej ſtejo wostacž.

Buhl, we Wulſich Sdžarach.

 Jedyn cžorný poſ ſi velej ſmužku na bróſeze je ſo pjetki 13. měrza w Delnej Hörch abo w tamniſchej wokolnoſci ſabězal. Tón, kotrejuž je ſo pſchiwdal, chyłk to čzo. 10 w Minkale abo we wudawarni Serb. Now. ſa pſchiwodne mhto dobrociwje wosjewicž.

 W Sztoncej Vorſchczi je kheža čzo. 4, ſi kotrejž $\frac{1}{2}6$ kórza pola ſluſcha, ſe ſwobodne ruky na pſchedan a može ſo wſho dalsche pola wobzeſerja tam ſhonicz.

Wupschedau.

Wſchelake wureſne tworn (Schnitt-Waaren), kotrež ſo ſa ſelenoſchtwörtkowske a jutrowne dary hodža, ma po tunjeſ, ale twjerdeſ płaćiznje, na wu-pſchedan.

W Budyschinje 10. měrza 1863.

Julius Geher.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawných čaſhov dopokazan, ſ najljejschich ſelov a korenjow pſchihotowaný pólver, po jenej bo po dwiemaj ſzizomaj wſchydne kruwom abo wozam na prjenju pizu naſhypanh, pſchisperja wobžernoscž, plodži wele mloka a ſadžewa jeho woliſnenje. Bałczik płaći 4 nřl. a je ſ dostacžu w hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Grošowe broſtkaramellje

najljejschi ſredk ſi wotſtronenu ſashela a ſi poſloženju dychanja, kāž tež ſi ſwarnowanju pſche dybawoſcž pſchi ſaſymnenju w ſymnym čaſhu.

Sa Budyschin a wokolnoſcž w hrodowskej haptyni knesa M. Fäſinga kóždy čaſ na pſchedan.

Eduard Groš w Wrótſławiu.

Schäfferowe

głowne bjentuſchki na raný, wosabjenje, wopaljenje a hojaze bjentuſchki porucza

hrodowska haptynka.

Jedyn hólczeſ abo dwaj, kij chceſai na měſchczansku ſchuln kħodžicž, možetaj hnydom wobydlenje ſi jēđu abo bjes jēđe doſtač. Hdze? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Sapiſy nowych ſymjenijow ſi wulkich ſymjenijowych kħlamow kniesow bratrow Born w Erfurcie ſi pſchisħle a moža ſo pola mje nawjeſdzieſ. Tež ſu mi hżom wſchelake ſymjenja, kij ſo ſahe wuſhywaja, poſklane a pſchedawam je najtunischo.

W Budyschinje na ſerbſtej haptyni.

J. G. F. Niedeſch.

Moje woſebnje dobre

Kuché droždje

moža ſo pola mje, niz jenož ſi ſwiatym dniam a ročnym čaſham, ale pſches zyle lěto wſchēdne čierſteve doſtač.

W Budyschinje na ſerbſtej haptyni.

J. G. F. Niedeſch.

Do jenych materialtworowych a winowych kħlamow pħtam wu-ċzonika.

Jan Wannack

w Budyschinje.

Na makobudyschinſkim revereje budże lětka něhdže 50 dubow pſchicjanh, bjes kotrejuž ſu wjazore, kotrež ſi mħlynim walim hodža. Taſch, kij wo nje rodža, chyli ſo hač do mēħaza meje na H. Dittricha w Starich Vorſchiza wobrocicž.

Plaćizna:		
$\frac{1}{1}$	bleſche po 2 tolet.	
$\frac{1}{2}$		1
$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{2}$

Běſy

Brost - Syrop.

Plaćizna:		
$\frac{1}{1}$	bleſche po 2 tolet.	
$\frac{1}{2}$		1
$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{2}$

Ja ſ radouſcju wobſwědcjuju, ſo je broſtſyrop knjefia G. A. W. Maheria, pola knjefow Fr. Schlimana a Comp. w Hamburgu kipjeny, jara hojach ſtukował a wiſke położenie pschi ſahatkym, ſylnym laſchelu hižom po wutrjebanju dweju położczyńc bleſchow pschinjeſl, a može ſo teho dla wſchitkim na broſt khorym węſcze ſ połnym prawom poruczicj.

Katharinenherd pola Gardinga (w Schleswigu).

(L. S.) Glasen, farat.

w Budyschinje pschedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Šinck.

Möbliowy Magazin Augusta Jannascha

na bohatej haſy czo. $7\frac{3}{4}$ po 1 ſchodze ſ napshecia

hotela ſ winowej kiczi

porucja ſwoj behoth ſklaſ derje a po módze dželanych węzow, ſa najtunischiu placiſmu; jako wſchelake bliſta, ſtolzy ſekretary, ſchpihele, kanapeje, khamory, khamorečki atd.

NB. Ja pschiſpominam hiſcze, ſo ja ſerbſki ryczu. August Jannasch.

Dr. Whithowa wodžicžka ſa wocži

wot Dr. Ehrhardta w Altenfeldzi w Thüringskej, ſ wiazorymi privilegiami wſhólkich węchow pocjeſzena, wopokaſuje ſo be wſchitmi dotalnymi wocži hojazymi ſtriedſami psches ſwoje ſbozomne ſtukowanje wſchjednie jako najlahodniſcha a najlepſcha w džicžla w taſkim naſtupanju, a može ſo jako depoſanah hojazy a poſylnajaz ſtried a jako wjesta pomož ſa ludzi na wocžomaj bjeđnych

kóždemu poruczecj. Wona hoji wjeszie a ruczie a be wſchitliſ ſchódných ſzjemſow, woſebje pschi ſahrorenu, ſzepuenu, ſuchocži, ſylowanju a bježenju wocžow, kaž tež pschi ſlabeszi po bjelmi a placiſ bleſchka ſ wułozowanjom jenož 10 nſl. a džiela ju jenož woprawdžitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringskej.

Šklaſ ſa Budyschin w hródowſkej haſtzy.

Šerbſkich ſpěwarſkich knihi

do ſomota a ſoje najkraſniſho ſwiaſanyh, porucza po tunich placiſinach

Korla Vorner, knihiwiaſat na bohatej haſy bliſko plumpy, ſobotu w budze psched khežu k. Mödela

Ssymjenja na pschedau.

Pólne, ſahrodne a kwětkowe ſymjenja

porucza w ſuatej dobrocje a pod rukowanjom jich ſhabdzenja

Alw. Droschütz, pschekupſti ſahrodnik.

Jeſo wjelb je na ſerbſkej haſy w domje k. czažnikarja Kóchlera.

Cjerſive ſymjo timotbejoweje trawh porucza po centnarjach, kaž tež po mjeiſchich dželbach najtunischiu

Alw. Droschütz, pschekupſti ſahrodnik.

Runkliſowe ſymjo ſ Bajerskeje a wſchelake druhé ſymjenja ma na pschedau

J. G. F. Nieſſch.

Jako najtunische ſwěcjenje

wo jſtwach, dželanjach, ſalach, hródzach atd. poruczam ja

pinafinowe lampy.

Taſke najmjenſche (5liniojte) pschetrjebaſa w hodzinje ſa $2\frac{1}{3}$ np. ſwěcjenja, wjelb ſliniojte ſa 1 np.,

10 ſliniojte ſo $1\frac{1}{2}$ np. a maja jara jaſne ſwětlo.

Tež može ſo pschi mojich lampach fotogen nałożecj a mam je ja we wulkim wubjerku na pschedan.

W Budyschinje na ſitnej haſy czo. 52.

Herrmann Rachlik, ſempnarſi miſčtr.

Wotznofrage frupobieże sawěscjaze towarstwo w Elberfeldze

sakowane s kapitalom wot jeneho milliona toler,
sawěscjuje sa tunje a twierde prämije, hdzej so żenie nieżo dopłacjowacj nietrieba, pólne a sahrodne płody, wołnowe
szkodzny a zhyłowane tséhi psche frupowe szkodowanje.

Podpisany agent je rad hotowy, wšho dalshe wukasacz, a pschi pišanju sawěsczeniom pomoznu ruku
pschitożej.

W Klusku w měsazu měrza 1863.

Otto John.

Powschitkomna asekuranza w Trieſcze

(Assecurazioni Generali)

sawěscjuje pschi sorucžnym fondsu wot 20 millionow scheknakow

- a) twory, mobiliye, žnjeniske skladы atd. psche wohnjowu szkodu,
- b) kubla na puezach psche transportne szkodowanje,
- c) posicja sawěsczenia na živjenje čłowjeka po wschelakim waschnju po najtunischich, twierdyh
prämioch a wustaja polich po pruskim kourantu.

Towarstwo saplacji w lécie 1861 sa 12,189 szkodowanjow enormsku summu wot 4, 158, 131 schek-
nakow a 67 kr. r. c.

W wschitkemu wukasanju je rad hotowy

Herrmann Danchhoff.

districtny agent sa Budyschin a wokolnoſej.

Wschelake mydlo

jara dobre a žučke porucza wot něk po ponie-
jenej placisnje Moritz Lehmann,

mydlarski mischr na bohatej hafy.

Wostowe, stearinowe a parafinowe žwěcy

pschedawa najtunisko Moritz Lehmann,
mydlarski mischr na bohatej hafy.

Najlepšchu hafsku pschenicznui schterku,
krystalizowanu a falcenitowanu ſodu
ma najtunisko na pschedan

Moritz Lehmann,

mydlarski mischr na bohatej hafy.

Někotre form dobreje ſoły

(mydlarskeho luha) ma hiscze na pschedan

Moritz Lehmann,

mydlarski mischr na bohatej hafy.

Jedyn wos se 6 sydłami, tak mjenowany winski wos,
ma na pschedan g. Pittrich, fedlarski mischr w Starzych
Porschizach.

Wolersle, tyczerske a mureriske barby wschit-
tich družinow, firniß a wschelakiak, tuni a dobrý,
porucza J. G. F. Niecksch.

Vino. Vino.

Wopravdžite wina
wschitkich družinow,
czervjene a běle, w
cžwizach a bleschach, khann po 8 nřl. hacj 20 nřl., ble-
schu po 7½ nřl. hacj 1 tl., pschedawa s klampw a
wuschinkuje w swojej winowej ſtrě, wo kofrejež prawje
bohate wopřtanje najpodwolnisko proſhy

W Budyschin je na ſerbſkej hafy.

J. G. F. Niecksch.

Maćica Serbska.

Srđedu po jutraci popoldnju wot 2 hodzinow budže
hłowna zhromadźizna towarzystwa M. S., na kotruž wšitke sobu-
stawy najpodwolnisko přeprosuje wuhjerk M. S.

Co. 3. Lužičana je wušlo. — Cjo. 3. Katholſkeho
pofta je wušlo.

Najwutrobnischi džak

wsmicje Wy wschitc s bliska a s dalota sa pschedzelnine
dželbranje w cžazju khoroscze a na pohrjebnym dnju na-
ſchaje tak horzolutowanje dobreje Annę, taž tež sa
mnoholiczne barby luboscze, s kotrymiž bu peſlenje źejko
cžische wužnijeneje tak porjenischene.

Boh ton knjes, njech kóđu ſwójsbu psched tajkimi ſrud-
nymi podendženjemi milosćiwje swarnui, kotrež ſu naž
w kótkim cžazju tak bolſuji potřechile.

W Huczinje na pohrjebnym dnju 25. měrza 1863.

C. A. Vogel,
fral. poftski ſastojnik a mandželska.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
wiž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
krotach wotedać, płaci so
wot ryncka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štvortlétta předpła-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Wopřejeé: K namjedzenju. — Swětne podawki. — Szczęscijenjo w Turkovſej. — Ze Serbow: S Bułęz. — Najnowſha depeſha. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinſke powjesće. — Čahi sakſkoſlezynſkeje železnicy z budyskeho dwórniſea. — Pjenježna płaciſna. — Spirituſ płačeſe w Barlinje. — Nawěſtnik.

Nawjeđenju.

Egi ſami čjeſčeni wotebjerarjo Šerbskich Nowinow, kotsiž chzedža ſa nje na druhe ſchwartlēto 1863 do předka płacziež, njech nětko 66 np. we wudawarni Šerbskich Nowinow wotedadža. Egi, kotsiž ſebi Šerbske Nowiny psches poſt vſchinjesci dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam ſkasacž. — Prusſkim čitarjam naſich nowinow hiſhce pſchiſpominamy, ſo ſo wot no- weho lěta ſa Šerbske Nowiny w Prusſach žadyn ſchtempel wjazy płacziež njetrjeba.

Reditcia.

Swětne podawki.

Sakſka. Wſchelach ludžo wěrjaču, ſo je nje- bočicžka prynceſyna Augusta wjely millionow tolef pje- nies ſawostajika, kotrež bě pječza předy wot ſwojeho nana, krala Vjedricha Augusta sprawneho, herbowala. Alle temu tak njeje; pſchetož wona je ſo po ſastupjenju ſtaſkeje krajneje konſtituciije wot 4. ſeptembra 1831 wſchit- ſich tajkých pjenes k lepſhemu krajneje kaſy wotriekla a ſa to lětne 24,000 tl. wot kraja dostawala. Wonam njeje po tajkim žeane ſamoženje měka, hacž ſchtož je wot ſwojeho njebočicžkeje maczerje herbowala. Psihi ſwojej ſmijereži je wona pač tečko wotkaſanjow ſa ſwojich ſlužobnyh a ſa wſchelakich khudých ludži ſčinika, ſo dan ſ jeje ſawostajeneho ſamoženja njedobžaha, ale ſo dyrbti Jeſho majestoscz kral Jan jako herba hiſhce pje- niesy tajkých wotkaſanjow dla pſchiwdawacž. — W Sak- ſkej doftanje pječza kōždý, kž žeane čežlo namača, 1 tl. 10 nsl. namačanského myta, jeli ſebi je w prawym čaſu žada. W lipſčanskim wokrježu je ſo w ſauđze- nym lěcze 70 čjelov namačalo a ſa to 93 tl. 10 nsl. namačarjam wuplačiko. — W Grödlu pola Riesy je ſo 27. měrza w nocu tamniſha tapetowa fabrika wot- palika. — W lěcze 1859 mějſte město Budyschin 779,412 tl. ſamoženja (w nim je ſa 450,000 ll. immo-

biliow), dołhow bě 112,301 tl., Žitava 1,963,041 tl. ſamoženja (798,348 tl. immobiliow), 535,701 tl. dolha; Lubij 463,433 tl. ſamoženja (308,914 tl. immobiliow), 106,735 tl. dolha. — Blisko Řevelda bu wondanjo jedyn 25 lětny zyhler a wojał morwy namačany. Wón bě ſo najſkerje ſabkudžik a ležo wostał, tak ſo bě ſymy a pſchemočnjenja dla wumrjeł. — W Hornej Vorſeſci bude ſo tamniſhe Pjetſchke ſubko, psches 6000 tl. taſirowane, 7. haperleje dobrowolne na pſcheſadžowanje pſchedawacž.

Pruſy. W tychle dnjach ſo pſchi ſklađnoſci jeneje peticije ſaſzo wjely ryczow pſchecžimo prusſoruſkemu wujednanju w barliňskiej druhé komorje džeržeſke a dyrbjeſke minister Bismarck tajke ſakate ſkowa klyſhcež a ſe ſcjerpliwoſćju k ſebi bracž, kajtež žadyn druhí žoldk ſedn ſnieže. — W nowiſkim čaſu ſu ſchture ſuſe nowiny w Prusſej ſakasane. — Tafo věčnu wondanjo kral, krónprynz a krónprynceſyna w theatru, hrajeſche ſo kuſ, w fotrymž jedyn wjeſt k ſwojej maczeri praſi: „Je Wam ſpodobne, hdźi ſwojeho dotalneho ministra ſe ſlužby pſchecžu a nowych poſtaju, kž maja čzoplu wutrobu ſa mnje a ſa mój lud?“ Po wuprajenju tuthykh ſlowow wojſewicu pſchitomni poſlucharjo ſwoje ſpodo- banje ſ wulkim kleſtanjom a bravovoſanjom, — ſchtož pač je ſebi kral pſchi tym pomylili, njeje ſnate.

Połnanski kralowiski appellacionski žud je spěwanje tříjich pôlských khêrlusichow sakasal. Tute khêrlusiche ſu 1) Bože cos Polske (Božo, kij ſy Pôlsku); 2) Pieśń do Matki Boskiej (Pieśń k maczteri Bożej) a 3) Pieśń do pana Jezusa (Pieśń k knieſej Jeſuſe). W prěním tuthich khêrlusichow proſčha Polach Boha, ſo by prjedawſchu pôlsku móz wróčzik, pôlski lud ſ zúſeho poddanſtwa wumôhle, wotpohladania nadobneje pôlskeje mchodosze podpjerak, wotpohladania njeſpacerzelow paſ ſkaſk. W druhim khêrlusichu proſčha woni maczter Božu, patronku pôlskeho kraja, ſo by Polakam ſwoju pomoz ſpožcikla a Pôlsku ſ něčijſcheho hubjenſtwa wutorhynka. W tsečim ſpěwie paſ wobroczeja ſo Polach na Khryſtuſa ſ próſtviu, ſo by wón puta, ſ kotrejmiž je pôlska narodnoszeň někto ſwjasana, miloszniwoje roſwiaſak a t. d. — S Torunja (Thorn) piſajia, ſo je pruſka wyschnoszeň dwieju Polatow, prjedawſchuju ruſkeju wyscheju, katraž běſchtaj do Pruz czechkoj, ruſowſkim ſaſtojnſtwam wudaſa. Wobaj budžataj drje ſatſelenaj, naſſkerie tola tón jedny, kij je ſo wuſnaſ, ſo je ſwojeho majora ſatſeliſ. — W někotrych pruſkopôlskich wſach je pruſka wyschnoszeň krute pſcherpanje džeržaka, dolež bě jej pſcheradzene, ſo je tam brón ſa ſběžkarjow ſhowana. Wona namoka tež tójschtu třebow, něhdje 70 koſzow, něchtu pôlvera a draſtu. S chka je pruſka wyschnoszeň pječza hizom ſ najmjeňſcha ſa ſto třkaſ toler tajich wězow ſadžeržaka a priečz wſala, kotrež běchu na pôlske mjeſny pſchiwiesene, ſo bychu ſo ſběžkarjam pſcheropade. — Blisko pruſkopôlskich mjeſow w nowiſhím čazhu žane wazne bitwy bjes Ruzhami a Polakami byli njejſu. — Někotre nowim powiedaja, ſo budža ſo ſ tych pruſkich regimentow, kotrež na pôlskich mjeſach ſteja, naſtarſci ſerwiftojo bôrſy domoj wróčicj ſmecj.

Raſuſh. Šeſimy jenouſtivých rakufiſtich krajow ſu wobsanknjene, khiba čeſki niž, kij budže hacj do 18. haperleje trač. — Rakufiſt krijeſteſtvo je pôlske mjeſny někto ſ wjetſhím wójſkom wobſadzicj daſo. Pôlski general Langiewicz a jeho adjutantka ſtaj hiſceze pſchego na trojerdžiſnje w Krakowje jataj, tola tak, ſo ſmědza jeju ludžo wophtowacj. — S pôlskich ſběžkarjow, kij běchu do Galichje pſchepupili, je ſo jich wjele ſaſo do pôlskeho kraleſtwa wróčiko a woni tam naſſkerie ſaſo pſcherzivo Ruzham wojuja. — We Lvovje bu wónanjo jedny ſběžkar, kij bě ſ pôlskeje čeſkiny, ale potom na ſwoje ramy wumrjel, pod wulkim dželbraniom měſhezanow khowan. Teho čeſlo wjac hýli 5000 ludži pſcherodžesche. — Do Wołomuza na Morawje je 25. měrza po poručnoszeji wyschnoszeň něhdje 450 pôlskich ſběžkarjow pſchijelo, kij běchu pſched ruſkim wójſkom rakufiſe mjeſny pſchekročili. Kóždy doſtanje wſchědnuje něhdje $7\frac{1}{2}$ nžl. mot rakufiſe wyschnosze a ma ſo ſ tuthimi pjeniſemati žiwicj. Woni ſu ſ wjetſhā mchodži ludžo, wjele bjes nimi bě ſedý 14—15letných. — Blisko Czuliz,

hdžej wónanjo pôlſen ſběžkarjo pſched Ruzhami do Galichje čeſkachu, je tójschtu Ruzhow ſa nimi pſches mjeſy pſchihnaſo, a jako jím teho dla dželba rakufiſeho wójſka napſcheczivo džesche, ſo by Ruzhow ſ Rakufiſeje wupoſaſala, dha Ruzhojo rakufiſich woſakow ſajachu a pſches mjeſy ſobu wſachu. Pſchi tej ſklađnoszeji wotewſachu woni Rakufiſhanam pjeniſy a brón, kotrež poſteiſchu jím jich kommandant potom ſaſo da a jich do Rakufiſeje naſpiet pôzta. Ale pjeniſy ſaſo ujedostachu. To wſhco bu bôrſy do Wina telegraſirowane, hdžej ruſti pôzlanz hnydom wosſewi, ſo chee ruſti khêzor ſa tajku kſchitwu połne doſcežinjenje dacj. Štym je ſo rakufiſe krijeſteſtvo ſpokoſito.

Franzowſka. Dolež je prynz Napoleon w ſwojej ryzej, kotrež pôlskich naležnoszejow dla w prěnej tomorje džeržesche, hrubje wo ruſtum khêzorje ryčak a markhrabju Wielopolskeho hanil, dha je ſo ruſti pôzlanz na franzowſkim dworje, baron Budberg, wuprajſiſ, ſo pŕhyna Napoleona wjac ſtrowicj ujebudje. Młody Wielopolski je paſ pŕhynce Napoleonej liſt pôzlaſ, w kotrejmiž jeho na duell žada. — Franzowske nowiny hiſceze horſiwiſe ſa Polakow rhyža, ale ſo by khêzor ſa nich něchtu čińicj, chyčk, wo tym ničo ſnate njeje. Wón drje je jich dla na ruſkeho khêzora piſak, ale to budje naſſkerie tež wſchón jeho ſluk, woſebje dolež je ruſti khêzor wotmoſnik, ſo w Pôlskej prjedy ničo pſcherenici njeſmije, hacj budje pôlſki ſběž eyle pobity.

Gričiſka. Gričam je ſo podtekoranje danſkeho pŕhyna Jurja ſpodobalo, pſchetož gričiſti ſejm j jeho 30. měrza jenohlózne ſa gričiſkeho krala wuſwoſiſ. Doho ſotra je něčijſha jendželska kónpryacekyna Alexandra a jeho druha ſotra Dagmara je pječza ſ ruſtum kónpryacym ſlubjena, tak ſo budje jendželska kralowa a ruſti khêzor ſ tajſej wôlbu ſ pokojom. A franzowſki khêzor je tež hizom wosſewi, ſo wuſwoſenje tuteho pŕhyna ſa gričiſkeho krala pſchipóſnaje.

Ruſowſka a Pôlſka. Khêzor Alexander je generała Berga ſa pomoznika wulſknjafa Konstantina a ſa wyscheho roſkaſowarja ruſkeho wójſka w Pôlskej, generała Lewiſhina paſ ſa wyscheho roſkaſowarja policije we Warszawje pomjenowan.

Pôlska revolucia hiſceze dale traje, hacj runje je w tych ſtronach, hdžej Langiewicz kommandirowacj, wjele ſchłodowala. Polach, tak derje či, kij w Pôlſtej, ſaž tež tajſej, kotsiſ ſe wukraju bydla, nocheinža nadžiū ſpushezicj, ſo ſebi lepſhu pſchihodnosze wudobudža. Teho dla ſo w Pôlskej ſamej ſ nowa ludžo ſběžkarjam pſchibowajac, a ſ Polakow, we wukraju bydlaſych, ſo tež ſtajuje mužojo k nim podawaju. A dolež je Langiewiczoſte dictatorſtvo kóz ſaſo, dha je tak mjenovaný narodny wubjek revoluci ſaſo eyle do ſwojeje ruki wſak a wjedze ju. Dživone je, ſo nichton

żobustawu tuteho narodneho wubjerku njesnaje, so pak je kózdy jeho potajnym pschitañjam požłuschnym a so zo tak stanje, schtož hebi won žada. Czežko by mjenujich bylo, zo požadaniam narodneho wubjerku pšcheziwic, pšchetož kózdy wé, so jeho našíkerie ſumerež potrjehi, hdyž je njeponklušny. — Mož ſimy prajili, Polakow nadzija je wulka a ich wojowanje we wſhem mužne a kroble; ale hacž ſe ſamym wojowanjom ſchto hódne dobudza, to zo nam tola njeweste ſda, woſebje dokelž pſchezo wjac wojſko do Pólskeje czehnje. Podarmo wſchal tajke wojowanje a taſta, wſchon ſumiertny strach ſzapiroga, wobſtajnoſć Polakow njebudže a hođi zo wěſczejic, so jím russi khežor (mjenujen hdyž je revoluciu poraſh) tejko ſwobodę a ſamostatnoſće da, hjes kotrejž netko žadyn narod wobſtač njemóže a žadyn wjerch, kiz chce mér w kraju měc. W tajkim nastupanju je zo pječja tež warſhawski archibiskop Feſlinski liſtne na khežora wobrocík a won piſche jemu bjes druhim: „Reformy w farjadowaniu, byle = li tež najwobſchětnische, njeſpočoja w Pólskej nikoho; narod pólski žada politiske žiwjenje, pyta ſamostatnoſć; najhórsche podcziſhczowanie njemóže ducha poduſhcz, kiz wſchitlich woziwuje. Haj, jenož wročezenje politiske ſamostatnoſće pólskemu kraju, ſjenočenemu ſ Ružowſkej jeniečeh psches ſwojego wjertha, može wotſtronicz ſrudnu pſchichodnoſć, so budzefch (o khežoro) khežejic, niz nad khežachym narodom, ale nad ſpalenishczami a roſpodałkami wſhow a městow.“ — Feſlinski po tajkim měni, so by zo ſamostatne pólske kraleſtwo ſatoſic mělo a so by jedyn russi pryz jeho kral bhež dyrbiał, jeli dyribi mér w kraju naſtač. Telegrafiske depesche ſ pólskemu wójniſhczu ſu ſledzowane:

S Krakow a, 26. měrza: Dženska dopolnja w 11 hodzinach je ruſke wojsko Michałowic wobſadziko.

S Warſhaw, 27. měrza: W měſče ſo powjeda, so je marſhrabia Wjelopolski pola wulſtoñja ſkonstantina chle do njehnady paňk. (To ſi wjerje podobne njeje.)

S Krakow a, 27. měrza: Sběžkarjo w pkozlowſkej a augustowſkej guberniji ſu pječja 1000 minieſtich ſlintonow doſtali. — We Warſhawje ſu dweju pſheradnikow na hafu ſakſoli.

S Krakow a, 27. měrza: S tych ſběžkarjow, kiz běhu do Makuskeje czekli, je zo jich njezdje 570 muži ſaſo do Pólskeje wročziko. — Langewiczow pomoznik, ryezecikler Bentkowſki ſ Poſnanskeje, je tež do Makuskeje pſchestupił. (Won bě tež ſapóſkranz na Barlinſkim ſejmje.)

Gewal piſhaja nowiny, so wjerch Wittgenstein njeje wot ſběžkarjow ſajath, ale so je jich wjac ſbił a teho dla ſa generała powyſcheny. Bitwa, kotrūž to naſtupa, mjeſeſhe ſo 23. měrza bliſky Konina njeſaloſko

Kalischa. Wodźer ſběžkarjow, Mjelecki (Mjeleñki) bu eježko ranjeny, teho runja jeho ſastupnikaj Mizińewic a Callier. Tež je wjele drugich ſběžkarjow paňko, a schtož je jich wysche woſtało, czi ſu pſches pruske mjeſy do Poſnanskeje czekli. — Sběžkarjo, kotrejž Lelewel w lublinſtej guberniſſi kommanderowaſte, ſu ſ džela do Makuskeje pſchestupili, ſ džela do pólskich ležow roſczeſkali. — Njeſaloſko Kielzow je zo w požleniſtich dnjach czrijoda ſběžkarjow poſaſka, kotrūž wěſty Dowgakko kommandiruje; w Litwie ſtej pječja tež hischeze dwě czrijodze ſběžkarjow, tola ſda ſo, so je revolucja ſwoju najwjetſhmu móz hžom ſhubila a wſchedniſe dale bōle wotebiera.

Aſchesczijenjo w Turkowſkej.

Schtó njeje wo tym ſyſhak, kaf ſu w požleniſtich létach Turkoo w Syriſkej a na horach libanonſtich pſcheczivo kſhesczijanam ſakhadzeli. Toia niz jenož aſiſcny kſhesczijenjo, ale tež czi, kiz w europiſkej Turkowſkej bydla, maja wot Muhamedanarjow žakoſnje czepic, a woſebje czi w Volharskej (Bulgariſkej), Albanskej, Rumelii a Hercegowinje. Młody ſkłowjan - Volhar T. N. M. je pſched krótkim němſku knižku „bulgarische Zustände (Volharske wobſtejenja)“ wudak, w kotrejž wſchelake czepjenja wopiszuje, kotrejž maja kſhesczijenjo w europiſkej Turkowſkej wutracz. Won je tu knižku němſku wudak, dokelž w Němzach wulka bludnoſć w nastupanju kſhesczijanſtich wobſtejenjow w Turkowſkej knejži. Cyle hinał je to w tych krajach, kiz ſu zo w požleniſtich čazach wot turkowſkeho ſuroweho knejžerſtwa wužwobodzile, jako Serbia, Moldawa, Walachia a Čzernohórska. — Turkowſch wobſh kſhesczijenjo njenamakaſa pak w ſwojim horju ani wot Franžowſkeje ani wot Žendzelskeje požadanu pomož, — a pomož, kotrūž jim Ružowſta poſticia, ſadzewaja druſy wjerchojo, a tak tón khoru muž (kaž Turkowſtu mjenuj) pſchezo tak wjele moç wobthowa, so može ſwojich kſhesczijanſtich ſkłowjanſtich poddanow podkozowac a drcz. — Š temu ſkuzha bjes druhim, so zo Volharjam ſ Konstantinopla gricħiſcnych duchomni, kiz žaneho volharskeho ſkłowa njerofymja, na ſchiju ſczielu. W cyrkwiach a ſchulach ſo teho dla gricħiſcnych preduje, wueži a piſche. W nowiſtich čazach ſu wjazori horliwi volharske ſkłowjenje pſchi ſtrachu žiwjenja a ſamozjenja pſcheczivo tajkim njeuſhnoſćam wuſtupili, gricħiſc knihi ſpalili a ſkłowjanke do ſchulow dali. Turkoo njeſetepja ani žanu wýžoku ſkłowjanſko kſhesczijanstu wueženju, kaž tež žanu knihičiſhczerju a žadyn kſhesczijan njenamaka ani we wojerſtwje abo w ciidlilnym ſaſtojuſtwe žaneje ſkužby, a njemóže ani w ſwojej wſhy rychtar abo gmejnſki radžiczel bhež, ale wſchitke tajke ſkužby ſu wot Turkow wobſadzene, kiz

maja psches to wschitku móz w rukomaj. Žadyn kſheszijan njeſmje pnytucz dacz, so ma žanhch pjenjes; pschetož na měſcze ſo jemu někaſti Turkia pſchinoda ſ wosjewjenjom, ſo čce ſo ſ nim dželicz. Psched ſudniſtwom wón ſeđy hdh pomoch namaka, dokelž džē tam tūž Turkojo ſudža. Kólnich teho dla wjacy polow njeſwobdželaja, hacž ſ ſdžerzenju živjenja trješaja. Hdh býchu ſhto wjach nadžekali, dha by to jenož ſa Turkow býlo, a wjale dobreho kraja po tajkim puſteho leži. Wjale Turkow ſo jenož wot potu a ſakſužby kſheszijanow živi, woſebje wojach, kiz druhdy ſa wjale měſazow žaneje ſdy njeſdostanu, a maya tola ſati poſne pjenjes. Wo ſwonekownej njeſtraſhnoſci tam žana rycz njeje. Nubježnich níz jeno more ſamozjenje, ale tež džeczi bjeru, ſo býchu je ſtarſhi ſa drohi pjenjes ſažo wukupili. Njeſtanje-li ſo to, dha je Turkam ſa ſchlowy pſchedadža. Puſze a drohi ſu žaloznje hubjene a želesnich njeſnata wěz. — Dawkow maya kſheszijenjo dwójczy wjach pſacjicž hacž Turkojo a wyshe teho dyrbí kóždy kſheszijan híſhce wojerski dawk dawacž ſa to, ſo njeſmē woſak býcž, hdh by to tež rumje rad džek. Wot kóždeho ſwinjecza, kotrež je z měſach stare, ma ſo dawk dacz. Ale kaf móže ſo staroba wjedzecž, dokelž ſo tole ſloczo tola ſe žanhym narodnym liſtom wuſtolasacz njeſmje? — Pscheklepani turkowſen žlonich a dawkow najeſich ſu ſebi k temu pomoznu wěz wumyſili. Woni ſu dali ſchyriróžkaty kaſhczit hromadu ſbicž, kiz ma na boču džeru a je horka wotewrjeny. Do teho kaſhczika woni ſwinjo tykn a ſ džeru tak dolho ſ kijesjkom do teho wboheho ſkoczečza kačaja, hacž to horka ſ kaſhczia wuſkoči. Nima pač wone k temu doſez moch, dha njeje po jich měnjenju z měſach stare a njetrjeba ſo ſa nje dawk dacz. Turkojo nimaža žanhch ſwini, dokelž njeſmježda žaneho ſwinjachcho mjaſa jěſcž; tutón dawk trjechi teho dla jenož kſheszijanow.

Níz jenož jenotliwe woſobhy, ale chle wěž a měſta ſu psches turkowſe ſudniſtwa woſhudžike. W lěze 1848 wudhyri ſwada bjes měſtomaj Sapota a Troja dla paſtiv w bliſkych horach. Deputacia džeshe do Konſtantinopla ſ poſlymi ſakami, ſo by ſo procež čim ſlerje ſkónczil. Wona doſta najrijetche ſlubjenja, ale prawowanje ſo hakle 1860 ſkóncz, to rěka, jako běchu mōſchnje wobeju měſtow wuſroſnjenie. Ale kajke bě dha požlenje wuſudženje? Wone rěkaſche: „Spomnjena paſtva njeſkluſha ani temu ani tamnemu měſtu, ale je wobſeděniſwo turkowſkoho knježerſtvo!“

Bóh daj naſchim kſheszijanskim bratram w Turkowſkzej bórſh wumóženje ſ turkowſkeho ſpſchaha a ſpožejim prawy mér a ſbože!

S. M—a.

Ze Serbow.

S Bulez. (Kaf ſo jenej Sſerbowač na jenym ſakſkim ſuđniſtwje džeshe.) Tudy ſmy tónle podarok powiedacž ſkylſheli. Psched někotrym čaſom bu ſ naſcheje wěž ſkužobna holza Maledena Rychtarjez na lubijski ſudniſki hamt ſkafana, kaf potom ſhoni, dweju rubiſhkov dla, kotrež bě jej někaſka žónſka kramyla. Wona poda ſo teho dla na hamt. Ale dokelž ſo tu němſti ſaſtojnif ſ njeje, kotaž němſkeje rycze doſez mózna njeje, ſaſtojnif pak ſerbſch njeſnaſeſche, ſryčerjez a ſroſhmeč njeſmjeſche, tež najſkerje na měſcze žadyn tolmaczeř k ruci njebe, kiz by ſaſtojnikej k ruci był, dha bu ta holčka domoj poſkana a mějſche ſa někotre dnj jažo a ſ njeje tež naſch rychtar ſobu pſchinicz. To ſo tež ſta a ſaſtojnif běſhe ſo něklo ſ tolmaczeřjom woſtarak.

W naſtupanju ſakſkich ſudniſtow ſo hevak khwali, ſo ſu derje ſrijadowane a naprawjene. My tež to přež nochem. Ale na ſudniſkých hamtach w Sſerbach, hdzejz maya Sſerbja w ſwojim ſamym wóznym kraju prawo pſtacž a brač, je to tam, hdzejz híſhce žaneho ſerbſkoho tolmaczeřja, ſtajnje na hamce ſamym býwaceho, na měſcze k ruci nimaja, tam je to tola híſhce wulki njeſtatk ſa naſch Sſerbów, ſo ſo nam potom tak ſeňdje, kaf tež ſpomnjenej holčen, kotaž dyrbjeſche pucž a wudawki dwójey*) činicz a ſebi a ſwojemu hoſpodařej ejaſ ſkomdzieč. My njeſerimy, ſo ſakſke najwyſche knježerſtvo džec, ſo by ſa naſch Sſerbów tajli njeſtatk wobſtejał, dokelž ſmy pſchewědčeni, ſo je jeho měnjenje to, ſo ma ſo ſaſtojnif, jeli ſwědk, poſdan a t. d. teje rycze, kotaž ſaſtojnif ryczi, mózna njeje, na měſcze ſ ſlamnym tolmaczeřjom, tamnemu rycz doſpolnje ſnajachym, ſaſtaracž abo ſ nim ſaſtarany býcž. S chela je ſnata wěz, ſo maya ſo wyschnoſeje a ſudniſtwa ſdobnje po ryczi ſwojich poſdanow ſkožowacž.

Nojnowscha Depescha.

S Warschaw, 1. haperleje. Narodny ſběžkarſti wubjerk je wobſanknyk, ſo maya ſběžkarjo brón ſložicž, dokelž by wěžo wojowanje pſchecjivo Rusam pođarmo býlo. Podlewoſki a Sſwieſerſki ſtaj teho dla ſběžkarjow, kotrež k ſkommandirowaſtaj, roſpuſchecjitoj a ſu ſo tucji wſchitc roſběželi.

*) Po naſchim ſvacju móhla ſebi jedyn pucž a jene wudawki ſarunacž dacz.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Nô, dha džé je ſakečjanſki jehnatičkowý proceſ tež ſtönčený.

Mots Tunka. Kajſi proceſ?

H. D. Njejſhy dha ničo wo tym ſkyſchał, ſo je w ſealezach jedyn iene jehnijatko ſajęt a ſo mějeſte ſo teho dla najprijódech ſchraſowacj, potom pał ſo najmjeuſha jehnijatko ſaplačacj.

W. T. Haj, někto ſo dopomnu. Najpriyedy bě jeho wobhedeč jehnijatka na ſwoju ruku wo 15 tl. wotſchraſowacj chył, dokež pał wón do teho njeſwoli, dha běchu tu wěz ſuđej pſchepodali. Tak daloko bě ſo tej wězu, jako ja wo ujeſ ſaplyſchach.

H. D. Haj, a pſched ſudom tež ničo njebe. A tam bě potom wobhedeč na ſarumaniſ ſchody ſtoržit a ſebi 6 tl. žadał.

W. T. Ale to je wulke ſpanjenje wot 15 tl. na 6 tl. — Tolu je ſebi myſlil, kaž kupy, ſo ſpuſhčenju je hiſhčeze pſchego ſhwile.

H. D. Ale wón ujeſe jenož ſpuſhčiſtał, ale hiſhčeze pſchiwodał.

M. T. Haj! tola! Dha drje je juſhka dróžſha byta, džiſli pječeñ.

H. D. To ho wě. S wopředka wſchak ſo ta wěz ſa wobſkoržencho jara ſtraſhna ſdashe; ſlóržnik mějeſte we wſchém prawje a mějeſte tamny níz jeno 6 tl., ale tež khóſty ſaplačacj. Tola potom hinał pſchindže. Wysche ſudujiſtwo je ſlóržnika wotpočaſalo a jeho ſo ſaplačenju ſkoro wſchitkli khóſtow ſaſhudiſlo.

W. T. A te tež wěſcze male njebudža. To pał ničo njevadži, něk tola wě, ſchtož je prawo.

H. D. Haj, to drje wě; ale hac̄ ſo ſa' tajke powučenje ſpodzakuje, to ſo prafsha.

M. T. Haj! wſchak haj, džiwne kuſhy ſo ſtanu.

H. D. To je wěrno, a ſnadž možu cji bóry ſiſhčeze džiwińſki kuſ ſowjedač.

Přílopk.

* Šenježna Puſtowojtowa, kotaž bě pola Langewicza adjutantka, je ſo Wjerchowisťa w lublinſkej guveruui, 18 lét ſtara, džowka rufſkeho, pſched 5 létami ſemrjeteho, generala Puſtowojtowa. Dokež bě na rufſe kniežetſtwo ſwarila, bu wona pſched dwěmaj lětomaj ſadžena, cječný pał po 10 měhazach do Moldawſkeje, hdjež w Bukareſtce bydleshe, hac̄ 22. januara t. l. do Schidlowiz k Langewiczej pſchindže a pola njeho wosta.

* ſo poſta, kij tamnu ſobotu w nozy ſo Barlina do Spandawa pſchindže, je něchtón tón měch, w koſtrymž běchu liſty ſo pjenjeſami, kranzé a na jeho měſto měch ſe starymi papjerami počožil. W tych kranjených liſtach bě něhdje 10,000 tl. papjeraných pjenjes byto.

Spěwy.

Jutro wny ſpěw.

Kaž ta hwěſda w cžémnej noch
Miku jaſnoſež ſejele do dola:
Tak pſches twoje wulke moch,
Šbóžnik! dženž ſ tobu wot rowa
Schadža tu wěstoſež nam žiwenja nowoh'
Jun' w twojim njebju tam wjeſela połnoh'.

Blyſčate, kaž ranſhe ſera,
Kcjejo kwětki nam we pſchichodu;
Naſcha duſcha troſhna čjaka,
Hdyž ty pſchindžes, mudželicz nam ſdu.
Wějſoſež djen' jutrow nam pſchipoweda:
Sewjath tych hręſhniſow lubo tež ma.

Budž nam wjeſle powitaný
Kraſny ſwjeržen ſnowoh' žiwenja!
Něk je wſchon ſtuk dokonjaný,
Njebo ſpěwa něk: Halleluja!
Šbóžnik, ſhwalcz haj čzemý cje rjenje,
Njeſabycz twoju tu luboſcz pał ſenje!

Wysche rowa ty něk tnežiſiſ,
Wulki dohylk tebie krónuje;
W klinje wotcowſlim tych ležiſiſ,
Kſchecziſianſtwo tebie žohnuje.
Luboſcz a ſmilnoſež twoj ſeptar nam ſciegi,
Sewojich tych žohujiſech w hrodach a hčziſ.

Knjež, njech tež naſhe ſpanje,
Hdyž twoj cžichy jandžel ſiwa nam,
K ſepſhom' žiwenju nam ranje
Je; haj, daſ ty, ſmilny wócte! ſam
So w wěrje, w prawdoſci ſhodžimy tu,
Kaž wſchitz ſbžni tu ſhodžili ſu!

Herka*).

Hudančka.

Swończyli ſu a derje ſnate
Na ſtukach a w ſahrodach,
Njejſu ſo njevde nihdje late,
Tola kraſne w barbičkach,
Swońja ſtajne wſchitke rjenje,
Ale ſtýſhcez njejſu ſenje.

Eopjefčku w ſahrodje
Mje wſchak kóždy lubuje,
Sakęſeju pał na lizu,
Na muje jara ſtonaju.

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſež. 12.

12. ſak, čeč, nan.

*) Čeſejenia pěſniſte! Nježiſtaje, ſo ſimy ſo ſtimy Waſhim ſpěwom, předh hac̄ jón wotcjiſhcejachym, tak dohlo ſakomdžili. Samoſweje tule kontu ſo naſtej winu a budžeze pſchindžejená, ſo pſchichodnie Waſhie počiſte wupłodny ſpěchniſho podamy. Tego dla ſwjeſelcze naſ a naſich Rowin cžitarow bóry ſaſo ſo někotrymi wudžekami, kaž ſo to pſched lětami huſeſiſho ſta.

Red.

Cyrkwińskie powięscie.

Krčenii:

Michałska cyrk: Korla August, Jura Bobala, wobydlerja w Delnej Kęnje, ž. — Helena, Jana Heinricha, wobydlerja w Jeńczach, dž. — Maria Theresia, Jana Hencja, kublerja w Borku, dž. — Jan Ernst, Christian Karolina Wagnerz we Wulkim Wielkowje n. ž.

Podjanska cyrk: Martha Maria Madlena, Handrija Augusta Gruhl, bęgarja a bělnarja w Budyschinje, dž. — Maria Madlena, Korle Augusta Scherza, wobydlerja w Hrubocizach, dž.

Zemrjeć:

Dzień 18. märza: Hana Augusta, Pětra Augusta Łukas, khezerja, rěsníského mischtra a gmeinskeho přjódstejerja pod hrodom, dwójnište džeczo, 2 m. 19 d. — 19., Maria Martha, Zofia Haderka, wobydlerja na Židowje, dž., 7 n. — Korla August Balzat, murjer pod hrodom, 46 l. — Hana, Jana Bohutwera Wiczasa, wobydlerja na Židowje, mandjelska, 42 l. — Maria Madlena rodž. Sobiz, Handrija Jurkha khezerja a dohľadovarja w papieriku, mandjelska, 37 l. 3 m. — Hana Theresia Hulda, Augusty Emilie Lehmannz na Židowje n. dž., 1 l. 3 m. — 26., Handrij Kręz, wobydler pod hrodom, 51 l. 1 m.

Čahi sakskošlezynskeje železnice
z budyskeho dwórnisca

Do Drąždjan: ran 7 h. 35 m.*; do połnja 9 h. 11 m.: pschioplonju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m weżor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

To Choręzja: ran 7 h. 51 m.*; do połnja 11 h. 40 m.*; popołnju 2 h. 25 m.; weżor 6 h. 52 m.*; weżor h. 18 m.; ran 12 h. 30 m.

*) Pschioplonjenje do a se Źitawy a Liberza (Reichenberg)
†) Pschioplonjenje do Źitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 2. haperleje, 1 Louisd'or 5 toler 15 ngl. — np.; 1 połnoważazh čerwonych skoth abo dułat 3 tol. 5 ngl. 7 np.; winne bankowki 90%.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje
28. měrca. 1863.

Dowoz: 6960 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wika, na bursy,				
	wyšsa.	nizša.	srjedzna	najwyšsa	najnižša
Pschioplonja	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.
Róžka	5 12	5	5	5 7	5 15
Specimen	3 20	—	3 10	3 15	3 20
Wólk	2 20	—	2 10	2 15	2 20
Hróč	1 22	5	1 15	1 20	1 22
Wóka	4 15	—	—	4 10	4 15
Njepit	3	5	—	3	5
Zahy	—	—	—	28	26
Hejduska	6	—	—	—	—
Bjerny	4	—	—	—	—
Kana buty	—	22	5	—	—
Kopackomy	—	18	—	17	—
Bent. syna	3 25	—	—	3 20	—
	—	22	5	—	—
		—	—	20	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

14 tl. 5 ngl. a 14 tl. 10 ngl.
répikowý woli (mječiščen) 15 tl. 25 ngl.
(Cziščen, kaž ſo w Budyschinje pschedawa, je
staňje nchdze 1 1/4 tl. drôžski.)

Nawěštnik.

Wopravdžite wina
wschitich družinow,
jara dobre a tunje,
czerwone a biele, w
cžwizach a bleschach, khanu po 8 ngl. hac̄ 20 ngl., blesch u po 7 1/2 ngl. hac̄ 1 tl., pschedawa ſ khlamow a
wuschenkuje w swojej winowej stwie, wo kotrejž prawje
bohate wopytowanje na spodwolnisko proshy

W Budyschinje na ſerbſkej haſh.

J. G. F. Niecksch.

Molerſke, tyc̄herſke a murejske barby wschitich družinow, ſirniſ ſ wſchelaki ſak, tuni a dobrý
porucza

J. G. F. Niecksch.

W Bułkojnje pola Wojerez mam ja jenu sahrodnisku žiwnosć ſ wulkej a plodnej sahrobu, ſ dobrymi polemi a ſ jara wjele ſklami na pschedan. 500 tl. ſupnych pjenjes može na njej ſtejo wostacj.

Buhl, we Wulich Sdżarach.

W Szklenej Vorsczi je kheža čzo. 4, ſ
kotrejž 1/26 kóra pola ſluscha, ſe ſwobodneje
ruk na pschedan a može ſo wſchō dalsche pola wobſe-
džerja tam ſhonicz.

6 kólcžow w ſuſlojtych ſłomjanych korbach bu-
dże ſo ſiecji dženjutrow popołnju w 3 hodzinach
na ſuble čzo. 19 w Dubrawcy pola Barta na psched-
zowanje pschedawacj.

So ſzym ja wot dženžniſkeho dnja kórczmu knjeſa
mydlarskeho mischtra Puha, předy Rückertez, na ſerb-
ſkej haſh jako najenik horjewſak, dawam tudomnym a
a wonkowskim čeſczenym Serbam ſe nawiedzenju.

W bohate wopytowanje proshy

Handrij Vogt
kórczma=najenik.

Hisceje cyle dobra kóprewa ponej, nchdze 14 khan
wulka, je tunjo, — punt po 7 1/2 ngl. — na pschedan.
Hdze? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

W drjewniſkežu na her mančzanskim repre-
blisko Nowych Pſzowjow (Njeradka) ſu wot netk na
pschedan: ſchcžepjane a pjenkowe ſl oftrh, wal-
cžki, kaž tež wſchitne družiny twarskeho drjewa a
ryheſlow a rjane kloci. Wſchō dalsche je kóždž čaſ
ſhonicz pola kórczmarja ſe aſchpra w Nowych Pſzowjoch.

Na puczu ſe Szklenej Vorscze do Bolborz je ſo ſaintzenu
ſobotu brémieshko namakalo a može ſo po ſarunaniu
wulzkow ſaſo doſtacz w Bolborzach čzo. 4.

Plačizna:		
1/1	blěsche	po 2 tolet.
1/2	:	1
1/4	:	1/2

Běšy

Brost - Syrop.

Plačizna:		
1/1	blěsche	po 2 tolet.
1/2	:	1
1/4	:	1/2

Brostsyrop s fabriki knjesa G. A. W. Mayera wopšchija roslinske wutki, kotrež so w drugich snathich syropach njenamakaja; won je so dopokaſal jako ſredk, ſazwanje w dýchauje a požerku ſohko wotſtronach, a može ſo teho dla jako pomozny ſredk poruczic̄ pschi katarrhje, kaſchelu, ſuchocinje, uječistej koži, kiz ſu s katarrhalistmi a požerlowymi wobcežnoſćem ſjenoczenie, a w drugich taſtich njesvodobnoſćach.

We Wrótslawia.

Dr. Finkenstein starschi, prakt. lekar.

w Budyschinje pſchedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Lincka.

Moj běły broſtſyrop

je jenož pſches ſwoje hojace wutki, kotrež žadny drugi hewaſchi broſtſyrop nima, ſwoju kwalbu w ſwěcze dobył a pſchedawa jón w Budyschinje jenož knjes

Heinr. Jul. Lincka.

We Wrótslawiu.

G. A. W. Mayer.

Wotznokrajne krupobicje ſawěſcžaze towarzſtwo w Elberfeldze,

sakojene ſ kapitalem wot ieneho milliona toler, ſawěſcžuje ſa tunje a twierde prämije, hdzej ſo ſenje ničo doplačowac̄ njetřeba, pólne a ſahrodne plody, wołnowe ſchlenzy a zyhlowane tſechi pſche krupowe ſchłodowanje.

Podpiſany agent je rad hotowy, wſcho dalshe wukasacz, a pschi piſanju ſawěſczeniow pomoznu ruku pſchitožici.

W Hodziju w měſazu haperleji 1863.

Carl Richard Trautzsch.

Němski Phönix,

wohen ſawěſcžace towarzſtwo w Frankfurce nad Majnom.

Sakladny kapital 5½ milliona ſchěſnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarzſtwo wobſtara A. Siems,

firma: J. G. Klingſt Nachfolger w Budyschinje.

Ujane porcelanowe ſchalki

ſe ſerbſkimi napiſzami

jakо dary ſ kwaſam, ſ narodnemu dnju a pschi druhich ſkładnoſćach porucza po cy le tuni ſ placiſnach

Ernst Pilz w Hodziju.

Rumne wobydlenje w č. 9 w Hatach pola Worklez je ſe ſahrodu wot netk na 16 lét abo na mjetſchi čjaſ na pſchenajecje. Wſcho dalshe je ſhonicz pola M. Sendy tam.

Jena dwajſchoſowa kheža ſ rjanej ſadowej ſahrodu a kulu, ſ 22,40 dawkskimi jenoſćem ſa położena, budże ſo pónđzeli 13. haperleje 1863 dopołnia w 10 hodziniach pola wiejsnego rycktarja we Lusy ſ pſchiswołenjom wſchego ſormindziſta na pſchepažowanje pſchedawac̄.

Jenož cyſe ſtchu brunizu po ſnathich najtunischičich placiſinach poruczeja podkopki „Friedrich-Oswald,” — předny Palm a Co. — bliſko Małej Gubernic̄ki.

Częſliſte tſchëſſki,

nědže 40 kloſtrow, budža ſo na twarniſčeju rycktarſka ſichanja wutoru 7. haperleje t. l. dapołnia wot 10 hod. ſa hotowe pjeniſh na pſchepažowanje pſchedawac̄.

Moje konje poruczam ja tudy a wokoloſeji ſ pōlnemu dželu a ſ ſoram, kotrež wot netk ſtajne wobſtarom.

Friedrich Ruhland
w Khróſcziach.

Wotznokrajne krupobicze sawesczaze towarzstwo w Elberfeldze,

salożene s kapitalom wot jeneho milliona toler,
sawesczaje sa tunje a twjerde pramije, hdzej so żenje niczo dopłaczącą nietrjeba, pólne a sahrodne płydy, wołnowe
schleizy a zyhlowane tschi pshie krupowe schodowanie.

Podpisany agent je rad hotowy, wšho dalsze wukasacz, a pshie piżanju sawesczeniom pomożni ruku pshiložic.
W Budysinje, 4. haperleje 1863.

R. Hauptmann.

Pshie wokanje
nebo

Korli Augustej Ryżerjej,
wojnarstwu misztrej w Hodzjiu,
wunruje 19. märza 1863.

Tak dha nětko derje spi
Lubowany! w khłodnym rowje,
Möcht rjez: jow we fufodstwi
Pola naž tu na kichowie;
Hdzej ich tu sa strowe dny
Wiele hrjebacz widzit sy.

Jeno twoje częlo tu
W twojim rowje wotpočzuje,
Duscha ta pak we njebju
Božu czesci nětk poskěhuje,
So pshes swojoh' Ebōžnika
Je tež swóžnoscj dostaka.

Sahe ty, o najlubšchi!
Wot naž s teho śweta džesche,
Schtyri lét a tisicy
Dopielnič ty halle běšče,
Dha, o sprawna wutroba,
Bóh jno tebie wotwoła.

Be-wschet' częskej' khorosze,
Hdzej ty khwili ſtaby běšče,
Czijše a bjes boloscze
Ty s toh' śweta wotſal džesche.
Twoja śmiertna hodzina
Njebe žana ſtyskniwa.

Każ ty, hdzej bě khoroshy,
Szy hei pytał wofschewjenje
W paradiſkej fahrodce

Holejz, kij chec schewozowſtwo wukujc, móže miſch-
tra dopolasañego doſtač pshes wudawariju Serb. Now.

Prv řata, na rycerſkble Vaſonich pola
niedzelu 12. haperleje wotwacż. Tež ſu tam
hischze někotre ſnjedzelske proſata na pshedań.

Prěnjetne ſublo cjo. 2/1 we Wulkiim Wožyku,
12 akrow 102 kwadratnych prutow leżomnoſcze wopſchi-
jace, s wulkiim dobrymi twarjeniami budże ſo 7. haper-
leje t. l. dopolnia w 10 hodzinach w Gneuzel korejmje
tam (po spodobanju bjes wuměnka) na pshesadžowanje
pshedawacż. 1200 tl. kupnych pjenjes móže ſtejo wotſacż.
Wuměnjenja budża pshes sapoczątkom pshesadžowanja
wosjewjene.

Jan Sperling.

Knijka „Robinson“ je w Śmierjowej kni-
harni ſa 5 nřl. na pshedań.

Hdzej sy pshedo czitał rjeje,
Tak nětk twoje bydlenje
Tež we paradiſu je.

Tam ſwój pucz sy nastupił,
Hdzej pshes Bože wotkaſanie
Bě ſo móznie poſylnik
A bě Boža kvalit ſa nje,
Haj ty džesche troſtiniw,
Cyle Bohu poddaty.

O ſak derje je nětk cji,
So tak na ſmiercz ſpominacze
A we wérnej potuczi.
Sso ſ tej ſmiercz hotowaſche;
Tak tež nětk pshes Chrysta kraj
S twojej duszhu derje ſtej.

Ta, ta ſrudna wudowa,
Teħdy, hdzej ſo werovaldmoj,
Njejšym ſebi myſlili,
Hdzej ſej ružy ſawdawachmoj,
So ſa ſchtyri lěta tu
Žno cje ſ rowu ponjeſu.

Mręo ty mi ſcieſzche
S luboſcju ſchęze ſwojej ružy
A mi ſ troſtej praſeſe
Hſieſe ſ teho śweta duzy
„Reptacž, ujeptacž, Bóh wſchak cje
Zenje ſabycz ujeſeſe.“

Haj ty mręo poruczi
Swojich lubych a tež ſebje
Cenni Wótzej do ruki,
Kij pshes Jezom Chrysta tebie
S węcznej ſmierze wumohł je,
Hdzej tež twoj hręc hneſyſe.

Hdzej tež twoje częlo tu
Khorojte a ſtabe běſche,
Twoj duch ſ rjanej nadžiju
Śmiercz napſhęcjiwo džesche.
O ſak cji nětk derje je,
Prječ ſu wſchitko boſoſeje.

To je rjana nadžija,
Niz my kſhęcjiſenje maniſ,
Hdzej ſo naſch běh dokonja,
Dha ſo ſaſo wohladamy
W njebju, hdzej naſch Šbožnik je,
Hdzej njeſ ſane dželenje.

Sa naſ wſchitkach pak njech je
Twoja ſmiercz to pſchimolanie;
Wopomu ſ čaſom člowieſeje,
Kak ſo druhdy boryš ſtanje
So ta ſmiercz ſ nam pſchistupi
Hdzej ſej njeſſym myſlili.

Tak dha spi, nětk derje spi
W khłodnym rowje poſrjebanu,
Hacž ſo tón čaſ ſchibliži,
So bđeset ſ njech ſawolany,
Hdzej ta truba poſlenja
Kliniczej budže do ſwęta.

Teħdy, teħdy ſaſwita
Jene ſbōžne, krafne ranje,
Hdzej ſo ſaſo dokonja
Tuto naſche ſmierze ſpanje
A ſo, lubowany, my
Wſchitcy ſaſo witaniſ.

Grudni ſawoſtajeni:
Wudowa, braſt a pſchichodna macz

Pomjatnik M. S.

budże ſrjedu po jutraci wot ranja w hoſeēnicu k złotej
krönje. Zo bychu ſo ſobuſtawy zapisowałe, proſy
ſekretar M. S.

Maćica Serbska.

Z nakładem M. S. ſo wuda a móže ſo wot ſobuſtawow pola maćidwoho knihiſklađnika k. prekupea Ja-
kuha w Budysinje doſtaé:

Čaſopis towarzſtu M. S. II. zeſiwick 1862.
Robiſon. Rjane powiedanczo, wofſeſje ſa mla-
dych ludzi. Po učniſkim ſloženje wot ſ. Kulimana.
M. Hörnik, ſekretar M. S.

Maćica Serbska.

Srjedu po jutraci popołdnju wot 2 hodzinow budže,
w krönje hlowna zhromadźizna towarzſtu M. S., na kotruž
wſitke ſobuſtawy najpodwoſniſo přeprouſuje wubjerk M. S.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
wiž maja so w wudawařni
Serb. Nowin. při bohatych
krotach wotedac. płaci se
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde čísto płaci
6 np. Štwórlétña předpla-
ta pola wudawařja 66 np
a na kral. saks. pósce
7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Neschto wo drjewopuschezenju. — Ze Serbow: S Budyschinja. S Małych Kotz. S Hownjowa. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaciźna. — Spiritus płacieše w Barlinje. — Nawěštnik.

Union, powſchitkomne němſke kruſobicje ſawěſcjaſe towarſtvo.

Sakladny kapital 3 milliony toler.

ſ kotrychž je tl. 2,509,500 w akzijach emittirovanych.
Reſerve ult. 1862 . „ 148,332.
tl. 2,657,832.

Tuto towarſtvo ſawěſcjaſe pólne a ſahrodne plody wšichčh družinow psche kruſowe ſchłodowanje po twierdych prämiač bjes doplaćowanja.

Wſchitke wukloženja w taikim nastupanju ſo stanu a ſawěſcjenja ſo wobstaraja psches podpiſaneho agenta, kij je tež ſ doboru agenta Achenfleho a Münchenskoho wohu ſawěſcjaſe towarſtwa, kotrež ſ unionom w najblížšim ſwiaſku ſteji.

W Budyschinje, 5. haperleje 1863.

M. A. Flanderka

na mjaſowym torhoſteju.

Swětne podawki.

Sakſka. Budyske hamtske hetmanſtvo. pschiftuje, ſo byčku knieſtwa a gmejn w prawym čaſu wſchitko činiſli, ſchtož ma ſo činicž, ſo byčku pucze a dróhi po móznoſći dobre wostale, a ſo byčku pucze pěnje porjedzili. Duž ma ſo w tuthch dnjach bledo ſ puczow wotſtronicz, hľuboke koliſe ſačzahnyč abo ſe ſchjerzkom a kamjenjem ſaſypacž, džerh wupjelnicž, přečniſti wučiſcječ, pschérów wuſběhnyč a podkoliſa wuſamjenicž abo wuſchjerzeč. Želiſ to bórsh něſčinja, budža ezeiktivne k temu nufowane, — Przedawſhi draždžonſki polizajſki direktar radziczel ſ Carlowitz je w Piſh wumrječ, hdzejz bě ſo k porjedzenju ſwojeje ſlabejſe ſtrowoſcje podač. — Blisko Chemniſa ſu njeſdaloko Leukersdorfa ſ nowa kamjenite wuhlo namakali, kotrež tam we wulkej móznoſći a tolſtoſci leži. — W Kiblich budže 21. haperleje tamniſha Bartscheſ ſahrodniska žiwnoſcę čzo. 11 na pschědžowanje pschedawana. —

Saňđenu wutoru bu na kralowſkim dworje wulki koncert wotdjeržaný, na kotryž chla kralowſka ſwójsba a wjèle woſebnych kniežich pschindže. — Teho majestoscz je kommandanta kadetſkeho korpsa ſ Wizleben ſa kralowſkeho generaladjudanta a dotalneho kapitana Montbea ſa majora a kommandanta pomjenował. — Wondanjo je ſebi kralowſki wyschi kuchař ſam žiwnjenje wſak. Čeho dla? to hiſteje ſnate nijeje.

Prusy. Saňđeny ſchtwórk a pjatki něſchtto pruskich reserviſtow psches Budyschin džesche, kij běchu na dompučju ſe Schleſyńska, hdzejz běchu na pôlskich mjesach ſtali. Woni běchu teho dla ſ wójſta puſhčenii, dokelž běchu rekruci na jich město pschischiſli. S tamniſhimi wobydlerjemi, kij ſu Polacy, běchu ſo ſ pomozu ſerbskeje ryče neľak ſryczeč möhli, tež běchu jich wobydlerjo teho dla radſcho měli, hacž Němzow, najlepje bě paſ ſa nich bylo, hdzejz běchu ſ Polakami něhdje hromadže do kuartiru pschischiſli, pschetož tehdj ſu hospodarjo wſho móžno horjenoſhli.

Rakušy. Polski diktator general Langiewicz, kotrehož rakuške knježerstwo hacž dotal na krasowskej twierdžinske jateho džerževje, je do městačka Těšchnowic na Morawje pšehežadžen. Dokelž je ſvoje čežne ſlово na to dał, ſo ho wot tam njeſdali, dha ſmě w tym městačku ſwobodny wokolo hodžic a po ſwojim spodobanju živý bycž. Jeſo adjutantka Henrietta Pustovitovna je do Prahi pokasana a tam tež cyle ſwobodne bydlí. Cyla je na Morawje a w Čechach wjele Polakow, kij běchu pſched někotrym čažom pſched ruskim wójskom ſ Pôlskeje do Galicyjskeje pſchesiupili.

W poſleňším čažu bě ſo ministerſtvo trucze naſtalo, ſo by wýchich wuherských krajných ſaſtojnictow k pſchipoſnaczu rakuſkeje konſtitucije hnuk a pſches to dozvilo, ſo bydu ſo tež wuherske kraje w krajnej radze ſaſtupiež dale. Ale wſcho prözowanje ministrów niežo njeponhacze; pſchetoz wýchich ſpomienni ſaſtojnich praſach, ſo chedža pſchi dotalnej wuherskej konſtituciji wotſtač a ſo wo rakuſku njerodža. Duž Wuherska, kaž tež Chrmatovska a Sskawonska na bližszej rakuſkej krajnej radze ſaſho ſaſtupjena njebudže.

Italia. Někotre nowiny ſu ſaſho powiedacz poczał, ſo ſe ſtronoscu bamža Pinsa IX. ſ nowa hubenije ſteji a ſo drje wón wjac dohlo živý njebudže. C druheje ſtrony pſche ſo pak ſo Roma, ſo je bamž jutrownicſtu ſam Božu mſchu wotdžeržat a požohnowanje wudželiſt. Duž wón tola tał jara khoru bycž njemóže.

Franzovſka. Khežor a khežorka ſtai ſo jako kmótraj wſchitkých džecži ſapišacž dako, kotrež ſo na tym ſamym dniu w Franzowskej narodžihu, jako ſo khežorski prynz narodži, mjenujich 16. měrza 1856. Wſchich tajkich džecži bě tehdy 3785, někto pak je jich hishežje 3165 a dokelž je wjele khudh bjes nimi, dha je khežor létuſkeho 16. měrza, jako na narodnym dniu ſwojeho prynza, 500,000 nortow bjes nje roſdželicž dale. — Franzowske ministerſtvo je, kaž ſo ſda, ſ jendželskim pſches jene, ſchtó ma ſo w napohladze na pôlske naſeznoſce činicz, mjenujich kóžde čoce ruskemu khežorej piſimo pôžlač, w kotreym ruského khežora k temu naſomina, ſo by wón w Pôlskej takje ſrijadowanje ſčinik, ſo njeby Polakam trjeba bylo, dale revoluciju činicz. — Bene amerikanske nowiny wóndanjo piſachu, ſo je ſo franzowske wójsko w Mexikanskej hacž do 7 mil k tamniſhemu hłownemu městu bližito. Druhe pak wudawaja, ſo franzowski general Forez ſo hishežje dale hnuk njeje, ale ſo je wot khežora Napoleona porucnoſcz doſtač, tał rucež, hacž ſo to něſak hodži, ſo Mexikanarjami měr ſčinicz a ſo ſe ſwojim wójskom do Franzowskeje wróćicž.

Gričiſka. Danski prynz, kotrehož ſu ſebi Gričojo ſa krala wuſwolili, čoce pječza ſ gričiſkim kra-

lom bycž: 1) hdž ſmě pſchi ſwojej lutherſkej wérje wotſtač; 2) hdž grichifteho kraleſtwa dla prawo na danske kraleſtwo njeſhubi (wón je mjenujich druhí ſyn a ma teho dla jenož jeneho, někto hishežje njezenjenego, bratra pſched ſobu); 3) hdž Tendželska, Franzowska a Ružowſka ſa dopjeljenje tajſich wuměnjenjow rukuja a 4) hdž ſo předadwſki grichifki kral Ota ſwojeho prawa wotřejnje.

Ružowſka a Pôlska. Semjanſtvo petersburgskeje gubernije je khežorej Alexandrej adresu pôžlač, w kotrež bjea druhim praji: Větſtotecki ſnata ſwérnoſcz ruského ſemjanſtva k thrónnej a wóžnemu krajej dawa nam pſaiſkluſhnoſcz, ſwoje měnjenje pſched Waſhež majestoscu wupraicž. Požadanie ſa ruskimi herbſkimi krajemi, wot pôlskich ſběžkarjow wuprajene, je nam boſone a wabi naš k hněwej. Reformy, kij ſe ſe Wy ſčinili, njebudža wotmyſlenjam, na ročkuſowanje Ružowſkeje ſloženym, niežo pomhacž. Šemjanſtvo, twjerdže ſe wſchitkimi druhimi rjadomnijemi ſuda ſjenocjene, ſo žaneje próč, žaneho wopora njeſtróži, ale budže ſe wſchej možu ſa ſdžerženje kraja wojowacž. Njeſpchečeſteljо Ružowſkeje dyrbja ſhonicž, ſo je ſylny duch naſich wótzow, kij je ſjednočenje ruskich krajow wudobyk, hishežje dale we naš živý. — C tajich ſłowow je ſpōſnacž, ſo je ruské ſemjanſtvo pſchečiwo temu, hdž by ſnadiž khežor Alexander Pôlsku ſa ſwojeje ruki dacž chyč, a hewač je ſ tutych ſłowow tež wibžecž, ſo petersburgske ſemjanſtvo Woſyni a Litwu ſa ruskí kraji pſchipoſnaje, hacž runje je tam wjele pôlskich ſemjanow.

W Pôlskej ſběžkarjo brón hishežje ſložili njeſbu, a njeje teho dla powięſcž wěrnu bylo, ſo je ſběžkarſti naſrodný wubjer ſběžkarjam ſloženie brónje pſchitasak. To je pſcheinata wěz, pſhetoz wón je jenož pſchitasak, ſo ſ Warszawu hacž na dalshe žani mlođi ludžo wjac k ſběžkarjam hicž nježmiedža, dokelž tym jara na bróni pobrachuje a maja w tu khwilu hishežje ludži doſč. Duž je tež ſaſho wo nowych bitwicžtach ſkyshečž, kotrež ſu drje njevalžne na ſebi, ale kraj tola w njeměrje a ružowſke wójsko w njeſoku ſdžerža. Tał je nětaſta bitwicžka bliſko Radoſhewiz byla. Tež piſche ſo ſ Kalischa, ſo je tam wſcho we wulkim njeměrje, dokež je ſo w tamniſhej wokolnoſci ſ nowa tójskho ſběžkarjow ſhromadžilo, kotsiž ſnadiž na ſamón Kalisch pſchizahnu. Ružojo, kij tam ſteja, ſu ſtaſnje k bitwje hotowi a ſu pſched kóžde wrota dwě kanonje poſtaſili. — C Krakowa piſaja 2. haperleje: „Wejera ſu ſběžkarjo jara bohateho kublerja Lemanskeho, kij ma lětnje pſches 50,000tl. dochodow, na jeho kuble bliſko Čeſtchowu wobwěžniſli. Wón bě ſo ſarjek, jako wot njeho chrobu, wowž, konje a pjenjeſy žadaču, a narodny ſběžkarſki wubjer w Warszawje běſhe jeho teho dla k ſmjerſci wotkužit. Taſo ſběžkarjo na njeho pſchiūdžechu, wobarcashe

so wón po mōžnosći, ale to bě podarmo, dolež jemu s czeledže nictón njeponhašće. Wón bu teho dla sajth a woobwěšnjeny.

Polach, kij běchu w předadawšich létach do Žen-
dzelskeje sczékali, žu tam jenu kódž wotnajeli, na kotrūž
je so jich tójichto (něhdje 191 ludji) podało, so býchu
do naranscheho morja wotjeli, tam něhdje na ruski
brjoh wustupili a pſchecziwo Ruszam wojovali. Tich
kommandant je wěsty Łapinski, kij je so předny hízom
w Kawaku s Ruszami bit. Iako tón se spomnijenej
kódžu wóndanjo do Malmöa, jeneho schwediskeho pſchi-
stawa, pſchijedže, shoni wón, so je ta wěz hízom Ruszam
pſcheradžena. Wón tam teho dla ležo wosta a dale
njejedže, tak so tamne kralovské sastojinstwo wotpohla-
danje Łapinskeho a jeho towarzhow shoni. Wone pi-
kašče teho dla na ministra, tak ma so sadžerczę, a
pſchinidže bórsh poruczeńscz, so so kódž s pſchistawa
pſcheczič njeſhmje, so pak smědža ludžo híz, hdzej hcedža.

Rhieżor Alexander je postajik, so by general Berg
wulstěnja Konstantina tež we civilnych wězach fastu-
powacj měl. S tajkeho postajenia hcedža někto ludžo
kudzicj, so žnadj Konstantin Polsku chle abo tola na
czaš wopuschczi.

Turkowſka. Sultan je so i egiptowskemu
městokralej na wopytanje podať a to po moržu. Sýdom
wójnskich kódžow jeho pſchewodža.

Něchto wo drjewopuschczenju.

Jara wjele so w tym ryczi, hacž je lepje, we
wotpohladzaju na młodžinu a tež w nastupanju na
derjepalenje drjewa, so so puschczenje w symje abo bóle
w nalečje stanje. My žmy teho dla w tajkim napo-
hlađe wot někotrych lét žem wschelake spytanja cžinili a
w kóždym nastupanju to shonjenje měli, so na pjenku,
bóle posdže puschczanym, młodžina wjele spěšnyscho a
wožebje tež wěsczyscho wudhyri, so je hewal w přenim
sčeče kruczischa a jo we posdžisých létach spěšnyscho
roscze, a so wysche teho drjewa, tehdj puschciane, hdzej
je bręzka w polnej měrje do njeho stupka, so najlepje pali.

So pak býchmy horka spomnjeny wujitk pôstnjeho
puschczenia we wotpohladzaju na rosczenje, kaž tež palenie
drjewa dopokasacz, kaž tež prajicj móhli, cžoho dla to
tak je, dha dyrbimy wobstejenje drjewa w symnym a
nalečnym czašu trochu bliże wobhlaďacj.

Wěste je, so je drjewo w symšlim czašu, hacž
runje žive, dha tola bje-wschitkeje džekawoscze. Teho
dla so jemu, hdzej so tehdj puschcza, položa živjenja
wojsme a husto dolho traje, hacž tajki pjenk pocžina
młodžinu hnacj, schtož so předny njeſtanje, hacž njeſhu
nowe korjenje nastale, kotrež w kóždym nalečju wudyrja.
So pak so teho dla tak pomalu stanje, so je tajki

pjenk předny popuschciany, hacž je w korjenjach i ſwojej
džekawosczi pſches stejace drjewo wabjeny.

Pſchecziwo temu je pak drjewo w nalečnym czašu,
wožebje hdzej so lisczowe pupki pocžinaja roswijecj (a
je tehdj naſlēpschi czaš i puschczenju), w polnej živjej
džekawosczi; pſchetož drjewo, w symje móhli riez swjadke,
je někto wot nalečneho czopkeho ſkónza roshrete a hny-
dom s korjenjom s bręzku napjelnjene. Hdzej so drjewo
teho dla w tajkim czašu puschcza, dha je jenož, so tak
prajimy, w ſwojej živjej džekawosczi sadžewane, niz pak
ſastajene. To s teho pôsnajemy, hdzej bręzka druždy
dolhi czaš s pjenka běži. Je pak někto ſkónceko tón
pſcherubanu ſdonk doſcz wužusňiko abo je so žnadj na
nim tolsta pléžniwa koža ſčinika, tak so bręzka wjac
běžecj njeſmje, dha džěra wona někto fe wſchej moza na
wuhnacze młodžinu. Korjenje njeſmých njeſadža so w
ſwojej ſ nowa ſapocžatej džekawosczi ſastajicj, ale po-
wjetſchuja ju po měrje czopkoty a plódnoſcze nalečneho
czaša. S tuteho živjenja, kotrež dyrbí ſo předny
puschczenja drjewa w nim ſapocžecj, pſchinidže potom, ſo
na posdžischo puschczanym pjenku młodžina ſpěšnyscho
a wěsczyscho wubije a tež kruczischa naroscze. To pak
ſahe puschcjanemu drjewu chle pobrachuje abo ſo tola
we nim w jara malej měrje namača.

Chył pak mi něchtón bje-wſchego wonjedženja
prajicj, ſo temu njeſemu tak njeje, tón njech jenož ně-
kotre pjenki w ſažnym a druhe w prawym, wot naſ
poſnamjenjanym, czašu dwě lěče ſa ſobu popuschcza a
potom hlađa, tak wjele wot tych abo tamnyh wubije,
dha bórsh ſpónaje, pſchi kotrež puschczenju ma drjewo
wjac abo mjenje cžerpicj.

Schtož pak něk ſe pallenje posdže puschcjanego
drjewa naſtupa, dha je to dopokasacz, jara jednora wěz.
Pſchetož kaž žmy horka ſpominili, je drjewo w symje
swjadke a i temu hisczeje pſchinidže, ſo wone, hízom wo-
koło hód puschciane, njeſhnje, ale hisczeje bóle ſwjadnje,
haj, móhřez, ſatışnje a potom pſchi palenju ſhycji. Je
pak wone ſ polnej bręzku puschciane, dha je wot njeje
roſehnate a tak nabubnjene, so ſo, hdzej do někotrych
družinow rěſnijem, ta ſ nich wuſhwa.

Drjewo, w tajkim wobstejenju popuschciane a ſru-
bane, někto ſ wjetſha czopky naſlētni powětr khetje wu-
ſuſhi a to cžim ruczischo, cžim wjac bręzki we nim je.
A wysche teho je tež ſnata a wučinjena wěz, ſo drjewo,
najprjedy ſ wodu namacjane a potom ſuſhene, wjele
bóle do cžista wuſhni, hacž druhe, kotrež je bórsh ſyre
na ſuſhene postajene.

Ze Serbow.

S Budžin a. Towařstwo Maczich Serbskeje
džeržesche ſańdženu ſrjedu 8. ſapereleje w ſali tudom-

neho hosceniza i skotej krone swoju letusku hlownu shromadzisnu. Dokelz bě wjedro rano a dopokonja hubjene dosc, dha bojacmy so, so wjede wolkowiski hobustawow njeprchnude. Ale k naszej radosci bě potom hinal, pschetož stonczenie bě so 32 hobustawow a hoscenow seschlo. Bjes pozlenchimi bescztaj dwaj ruski Slovjenaj a to knjas (wjetch) Alexander Grigorjewic Gagarin a hrabja Aleksej Konstantinowic Tolstoj, kotaž bescztaj do Budyschina pschijeloj, so bescztaj někotre dny w Sserbach pschebkoj a herbsku rycz a narodnosci blize sesnakoj.

Jako bě pschedzhyda k. rycznik Ryckatř shromadznych wutrobnje powital a shromadzisnu wotewrik, postaje po porucznoſci pschedzhyd k. farař Sejler s Lasa a staji, pokasawshi na saſkuzbzy knihupuz a redaktora Smolerja wo Sserbowstwo, w mjenje maczicznego wubjerk tón namjet, so by so wot towarzstwa k. Smoler sa czechneho hobustawa pomjenoval. Na to ryczesche tež k. farař Imisch w tej samej myſli a shromadzisna namjet jenohloznie pschija. Nowy czechny hobustaw dosta potom rjan, wubjernje pčtnie czichzjan, do czerwoneho ſomota swjasan a se ſlotym wuprychenjom wudebjeny herbsli spěw, kiz bě maczicznuy wubjerk sa njeho pschihotowac̄ dał. Jako bě so k. Smoler sa wschu wopofasanu czechz a luboſcz s hľuboko hnuteſe wutroby podzakował, czechesche k. sekretar tachantslu vikar Hórn i k lētnu roſprawu wo ſtukowanju towarzstwa. Na to poda k. polkadnik pschekupz Takub swoju roſprawu, s kotrejz ſhonichmy, so je Macziza Serbska w ſandzenym lēce 461 tl. dokhodow a 390 tl. wudawkom mela, so je tak 71 tl. ſbytka wostało. Samozinje towarzstwa wuzinja něko 442 tl. Knjesej polkadnikej buſa jeho ſwerne prözowanje dzalka ſlawu wuprajena. — Potom dawaché maczicznuy knihownik, k. seminarſti wuzer Fiedler, roſprawu a běſche s tuteje bjes druhim ſlyſhcz, so je knihownja M. S. w ſandzenym lēce wo wiaz dyžli 276 knihow pschibyla a so je knihownik wulki dzel knihow dospolnje po ryczach ſrijadował. Pschi tej ſladnoſci staji k. farař Jenč s Palowa namjet a proſtiwu, so by so ſa ſupowanje žadnych herbskich knih učechto pjetres pak s pokladnicu wustajilo, pak wot hoberustawow darilo. K tajemu wotpohladzaniu ſlubi k. pschekupz Takub hnydom 5 tl. a někotre druhe hoberustawow darichu 2 tl., tak so budze pokladniza jenož malo dac̄ trjebagz.

Na to dawachu pschedzhyd abo pišmawjedzjerjo ryczespytneho, starožitnostneho, pschirodospytneho a hellenistiskeho wotrjada roſprawu wo ſtukowanju ſwojich ſelcijow. Jako běchu je ſtoncili a so k. Fiedlerzej sa jeho dzělawoſc w nastupanju knihownje, k. aktuarej Wehl i pak sa sprózniwe ſastaranje starožitnostneje ſberki a k. fararzej Seilerzej sa ſem pluſhace dary ſlawu

wunjeszla, pschekroczi ſhromadzisna k wuradzenju a wujednanju wſchelatich namjetow. Skončenje přichodnje.

S Mały ch Kotez. W noch wot 8. k 9. haperleje wudyri tudy woheň a wotpalichu so domske a wumjeni kheznika Heczika. Dokelz wobydlerjo we hľubokim ſpanju ležachu, dha je so jím wſho ſpaliko a je tež Heczke ſomjaza dzówka, kotaž bě so po 18 lēnej ſtužbje domoj wrózjka, wſchitke swoje smaci a t. d. ſhubila. Na wumjeniku bydleſchtaj dwaj staraj mandjelskaj, wot kotrejz je žona hizom 7 lēt klepa. — Woheň je najſkerje ſaloženy.

S Howinjowa. Dzen 1. haperleje pschedzhdli so nasci nowy ryczetkuler k. baron s Mangold k nam. Tajeje ſladnoſci dla běchu jemu rjane czechne wrota natwarili, w kotrejz wenz s napisom „k nam witajcze!“ wiſashe, a durje běchu s pletwami a wěnzami wupryshene a mejeſche jedyn ta napismo „Wash nutſhod Johnui Bóh.“ A jako k. baron pschijedze, bu wón wot ludzi a wot přjedawſcheho wobh. džerja k. s Hennig najſcheczelniſchego powitanym. K ſarunaju tajeje pscheczelniwoſci pschihotowa wón jím 3. dzen jutrow ſwycdzeni a pscheproſy k temu ſwojich ſastoñnikow, ſlužobnych a dželaczerjow, kaž tež člu howniowſku gmejn. Woni ſhromadzichu so popołdnju w 4 hodzinach w ſorčimje a czechnyci potom s hudžbu a s dwemaj khorojwomaj na knježi dwór, hdež ſyn gmejnſkeho přjodkſtejera k. baronej rjan spěw pschepoda a krótku rycz džerzesche, kotaž so s tſikrōznej ſlawu ſlonci. Potom podachu so wſchitk do ſorežimy, hdež jich k. baron tež khwilku wopyta, a w 9 hodzinach czechnyci cyka ſhromadzisna ſaſo psched hród a wupraji k. baronej ſwoj džak ſa wſho, ſtož bě jej dženſa tak bohacze k wuziczu dał. Pschi tej ſladnoſci njeſchtaſtaj dwaj najstarſhei hoberustawaj gmejn khoroj. Na to so wſchē ſaſo do ſorežimy wrózjichu a so hifcze dleſchi čazs ſ rejem, ſ piwom a palenzom a ſ pscheczelniwym roſryčowanjom roſwjeſelichu. — Mér a jednota knjedzſche bje-wſchemi hac̄ do konza.

Hudaněka.

15.

Schtijo běchu,
Niz na hontowu džechu:
Planaj dwaj,
Ssynaj dwaj.
Sajazow tſioč jenož tſeliču;
Tola hdyž ſo domoj wrózjichu,
Jeneho džel kóždy mějſche. —
Praj wſchak, kak ſo tole zofashe?
(Wuhudanje přichodnje.)

13. Swončili-kwětki na ſukach a w ſahrodach. 14. Róža.

Wuhudanje ſc. 14.

Cyrkwienske powięscie.

Krčen i:

Michałska cyrk: Jan Ernst, Augusta Męta, wobylnerja na Židowje, s. — Anna Augusta, Handrija Pieścikowskeho, wobylnerja na Židowje, dż. — Cyryll Karol, Jana Ernsta Smolerja, bęgarja, knihikupza a redaktora Serb. Nowinow, s.

Podjanska cyrk: Johanna Martha, Michałka Wagnera, tublerja w Śmoliach, dż.

Zemirjeéi:

Dzień 27. märza: Jan Ernst, Chrystiany Karolinę Wagnerez we Wiliim Wielowie n. s. — 30., Handrij Polan, bęgar a khęzer w Budyšinie 62 l: 3 m, 21 d. — Jan Liszka, khęzak w Nowych Bobolzach, 68 l.

Čabi saksošlezyuskeje železnicy z budyskeho dwórniša

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pschi połnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wieczor 8 h. 21 m.*; w noz̄y 2 h. 26 m.

Do Schorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 2h. 25 m.; wieczor 6 h. 52 m.*; wieczor h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pschi sanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
† Pschi sanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 9. haperleje. 1 Louisd'or 5 toler 15 ngl. — np.; 1 połnoważazh czerwony skoty abo dukat 3 tol. 5 ngl. 7 np.; winste bankowi 91%.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinie 6. haperleje. 1863.

Dowoz: 6960 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikač, na bursy,				
	wyšsa.	nižsa.	sředzna	najwyšsa	najnižsa
Pschienda	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.
Różla	3 20	—	3 10	—	3 15
Decimen	2 20	—	2 10	—	2 15
Bowż	1 22	5	1 15	—	1 20
Sroč	4 15	—	—	4 10	—
Wota	3 5	—	—	3	—
Rjepiš	—	—	—	28	—
Gabt	6	—	—	—	—
Hejduščla	4	—	—	—	—
Bjerny	—	22	5	—	—
Kana butry	—	18	—	17	—
Kopasłomh	3 25	—	—	3 20	—
Bent. syna	22	5	—	20	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

14 tl. 5 ngl. a 14 tl. 10 ngl.

repikow wosil (nječiſčen) 15 tl. 25 ngl.

(Cžiſčen, kąt so w Budyšinie pschedawa, je stajnie něhdze 1 1/4 tl. drožſki.)

Nawěſtnik.

Pod hrodom je jena khęža, kąt ma prawijny schenkovania, pschemenjenja dla hmydom na pschedan, abo može so schank ham wotnajecz. Wscho dalsche je shoniecz we wudawatni Serb. Nowinow.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych časow dopokasany, s najlepších felow a korenjow pschihotowaný pólver, po jenej abo po dwómaj kžizomaj wschedźne krujom abo wozam na prénju piwu nazypany, pschisporja wobżerności, plodzi wele mloka a sadziewa jeho woličnenje. Pałcik płačzi 4 ngl. a je k dostacju w

hradowskiej haptzy w Budyšinie.

Grošowe broštakaramellje

najlepsji szredk k wotstronenu kafchela a k polženju dychanja, kąt tež k swarnowaniu psche dybawoszj pschi saſymnenju w symnym čazu.

Na Budyšin a wołoknoſcę w hradowskiej haptzy knesa M. Fäſzinga kózdy čaz na pschedan.

Eduard Groš w Wrótſławiu.

We Šnepj pola Radworja je jena žiwnoscj, kotaž ma cyłe dobre maszynne twarjenja a k kotrejž 11 kózow ležomnoſczech klescha, se zwobodneje ruci na pschedan a je wscho dalsche pola wježnego ryhtarja tam shoniecz.

Kedžbu!

Škowna shromadžisna tudomneho towarzstwa cžeskiej wosklužených wojakow

niedżelu 19. haperleje 1863,

k kotrejž njech so cžesczene kobustawoj bjes wuměnjenja wěscze popołnju w 3 hodzinach w lokalu towarzstwa dla wurdzowanja wo pschiupjenje k wotmyſlenemu „Albertfemu ſjenoczeństwu“ nutšnamakaja.

We Wósporku 9. haperleje 1863.

Pschedsydſtwo.

Šhromadžisna towarzstwa cžekje wosklužených wojakow w Budyšinie, niedżelu 12. haperleje 1863 popołnju w 4 hodzinach w sali hospicja k skotemu jehnječu.

K žadanju je, so výchu wosklužené kobustawy pschiſče.

Pschedsydſtwo.

Điwočaſte ſerbſte ev. luth. miſjonske towarzſtvo smieje jutſje — tón kroč z popołnju w ſchtyrjoſh shromadžisnu.

Petr Wlóńk, pišma wjedziec.

Wosjewjenje.

Na lózchemu wujednanju a k smiñenju dalszych proceßualnych skutkowanijow so wszych czi hami, kiz su sawostajeniu przedawscheho khézila a drzewokupza Pëtra Wołacza we Lufu, 13. februara 1863 semrjeteho, hiszheze neshco dolzni, s tutym napominaja, tola najposdżiszo w bëhu 4 njedzel winoſte pieniesh pak hnydom do tudomneho deposita saplaczic, pak je bynaj a sobuherzej, dzekaczerej Janej Wołaczej we Lufu, kiz ma k temu porucznoscj, wotedacj.

Kralowski sudniſki hamt w Rakazach, 1. haperleje 1863.

S e v f e r t.

Psche položenje khlamow.

Sa bym so ja netko se bywojimi khlamami, kotrež bëchu hewak pod radnej khézu, do mojeje khéze czo $\frac{5}{21}$ na schulerſkej hazy pschebydlit, dowolam ſebi s tutym czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoſcze k uawjedzenju dacj s tej najpodwolnischez proſtwu, so bychu mje prawje bohacze wopytowali.

Adolf Thunig
jehlarſki mischt.

Barlinske wohensawejzaze towarzſtwo.

Sakložene 1812.

Sakladny kapital 2 milliona j tolet.
Tuto hijom 49 ljet wobstaje towarzſtwo bere sawjesczenja psche wohnjowu ſchłodu horje po niſkich, ale twerdych prämijach, hdyż ſawjesczeni ženie niczo dopłaczowacj netreba.

Sawjesczenja wobstara a wchje wuložowania dawa

Wot 100 tl. ſawjesczenja pod ſłomjanej tſechu płacj so ljetnje 18 nſl. abo tež mene, jele. twarenja ſamotnje leża; wot 100 tl. ſawjesczenja pod zyhlowanej tſechu dawa so ljetnje $4\frac{1}{2}$ nſla abo wjaz, ſa tym hacj su ſłomjane tſechi bliſke abo daloſe. — Sawjesczenja moža so ujetko nu 10 ljet abo na krótschi czas ſtarj; ſtóż pak borsy na wjaz ljet ſawjesczji, tón ſalutnje ſebi s tym wele penes, dokež khósty ſa pschiwolenje ſudniſiwa, ſa ſchtempel a t. d. pschi weleſjetnym ſawjesczenju wetsche nejſu, hacj pschi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pschi horka ſpennentym towarzſtwo ſa 95 millionow tolet ſawjesczenjom. — Kézda, ſawjesczenemu p'ches wohenszczina, ſchłoda ſo hnydom ſaplačji, ta borsy hacj je po n ñhnu twerdze poſtajena. — Agent ſebi pschi horjebraniu ſawjesczenja ſa bywoju przk. niczo nežada, a ſawjesczenje hijom płacj: tak borsy hacj je ſo pola agenta ſaplačlo, ſo ſo teho dla netreba na polisu czakacj.

W Budyschinje.

J. C. Smoleř, mudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawejzazego towarzſtwo.

Ajone porcelanowe ſchalki

ſe ſerbſkim napiſami

jakò darj k kwaſham, k norodnemu dnju a pschi druhich ſkladnoſczech porucza po cyſe tunich płacjſinach

Ernst Pilz w Hodžiju.

Molerſle, thſcherſle a mureſke barby wschnittich družinow, firniſ a wſchelaki ſak, tuni a dobrý, porucza

J. G. F. Niecksch.

Jena dwajſchoſowa khéza ſ rjanej ſadowej ſahrodruku a ſuku, ſ 22,40 dawkſlimi ſenosćemi na położena, buže ſo pondjeli 13. haperleje 1863 dopolno w 10 hodzinach pola wieſnego rycktarja we Lufu ſ pschiwolenjom wyszeho ſormindzistwa na pschedawacj.

W Bulejnjie pola Wojerez mam ja jenu ſahrodniſku žiwnoſc ſ wulſej a plodnej ſahrobu, ſ dobrymi polemi a ſ jara wjele ſukami na pschedau. 500 tl. kuponnych pienies može na njej ſtejo wostacj.

Buhl, we Wulſich Švjarach,

Němski Phönix,

wohni sawěszace towarzstwo w Frankfurcie nad Majnom.

Sekladny kapital $5\frac{1}{2}$ miliona schěšnakow.

Wschitke sawěszczenia sa tuto towarzstwo wobstara A. Siems,

firma: J. G. Klingst Nachfolger w Budyschinje.

Plačizna:	
$\frac{1}{4}$	błęsche po 2 tolet.
$\frac{1}{2}$:
$\frac{1}{4}$	1
$\frac{1}{2}$:
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$

Běsny

Brost-Syrop.

Plačizna:	
$\frac{1}{4}$	błęsche po 2 tolet.
$\frac{1}{2}$:
$\frac{1}{4}$	1
$\frac{1}{2}$:
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$

Brózskawski běly brostsyrop bu psched několrym časom wote mje s dobrým skutkowanjom nałożený. Ja běch na jara saháky, mje jara cžwilowach a kažach kaschel, psche kotyž žane lefařstwo niežo njepomhaše, ale jenož tutón brostsyrop derje činjescze. Ja žmém se wschitkem prawom prajic, so je mje tutón syrop psched žmierzcu salhowač, jako ja a moji ludzo malo wiaz nadzije mějachmy. Tego dla mam sa žwoju pschižkušnoscí, tutón syrop wschitkim na brózce khorowathm najnaležnišcho porucžic. — To samo našonjenje je tudomny měsčczanski radžiczel, knjeg Christof sczinič.

Grottau w Czechach.

Schindelar, sastojnik pola hrabje Elam-Gallasa.

w Budyschinje pschedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Šimka.

Dr. Whithowa wodzicžka sa wocži

wot Dr. Chrhardta w Altenfeldzi w Thüringskej, s wjazorkami privilegiami wýšokich wérchow pocžeszena wopokaſuje ſo be wschitkmi dotalnymi wocži hojazmi ſtriedlami psches ſwoje ſbožomne ſtukowanje wschiednie jako najlahodnišcha a najljepešcha wedžicžka w taſkim nastupanju, a može ſo jako dopoſasany hojazy a požlínjazh ſtried a jako

wjesta pomoz ſa Indži na wocžomaj bjeđnych

koždemu porucžec. Wona hoji wjeszie a ruczie a be wschitkých ſchódných ſziewkow, wožebje pschi ſahroenu, ſzepnenju, ſuchoci, ſhlošowanju a bježenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboszi po hselmi a placji blescku ſ wuložowanjom enož 10 nſl., a dzjela ju jenož weprawdžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringskej.

Skład ſa Budyschin w hrodowſkej haptýzy.

Skład ſa Budyschin w hrodowſkej haptýzy.
S khež. kral. rakufskim privilegijom a ſ kral. pruskej ministerialnej approbaziu.

Dr. Borchardtowe aromatiske ſelowe mydlo, ſ po-reiſchenju a pojeſchenju wobležowej barby a khmane psche wſche necjistoscie kožje; (w ſashglowaných origi-nalnych pakcžikach po 6 nſl.)

Profeſzora Dr. Lindowa vegetabiliska žerdkowa po-mada, powetscha blyſczenje a ſhibicživoscí wloſow, a je pôdla khmana ſ jich hromadu džerženju; (w origi-nalnych fruchach po $7\frac{1}{2}$ nſl.)

Hapthkarja Sperati'a italske medowe mydlo, wusna-mena ſo psches ſwoje woživjaze a džeržowaze ſtuko-wanie na ſhibicživoscí a mehkoſci kožje; (w pakcžikach po $2\frac{1}{2}$ a 5 nſl.)

Dr. Hartung'a chinaskorowý woli, ſ ſdžerženju a poreiſchenja wloſow; (w ſashglowaných a w ſchleñzých ſchtemplowaných blesckach po 10 nſl.)

Dr. Hartung'a ſelov pomada, ſashwubudženju a wo-živjenju wloſoweho roſtu; (w ſashglowaných a w ſchleñzých ſchtemplowaných thgelfach po 10 nſl.)

Wopravdžite pak horejsche, psches ſwoje dopoſnatu ſolidnosć a khmanosć tež w tudomnej krajinje tak rad ſupowane artiflje w Budyschinje kaž predy, tak tež njeſto jenož jeniczny pedawa

w Budyschinje.

Gustav Nicolai,
prjedh W. Hammer.

S wožebje kmaných ſelowych a roſtlino-wych juſčkow ſo dželbu najcžiſcžieho zoloroweho krystalu ſtwerdnene

Doctor Koch'owe
(ſ. p. woſkreſneho ſyſikuſa w Heiligenbeilu)

Selowe bonbony

ſu ſo psches ſwoju wibernoscí tež w tudomnych stronach najſławniſcho dopoſatale a ſu w originalnych thſlach po 5 a 10 nſl. ſtajnje w oprawdžite pola podpiſaneho na pschedan.

Psches ſwoju dobroſc̄ ſo wožebje porucžomna

Vegetab. žerdkowa pomada

(originalny fruch $7\frac{1}{2}$ nſl.) autorisirowana wot l. profeſzaria Dr. Lindes'a w Bar-linje, kaž tež psches čiſtoscí a ſimykoſci wusnamjenjene

italske medowe mydlo

(w pakcžikach po 5 a $2\frac{1}{2}$ nſl.) wot hapthkarja A. Sperati'a w Lody (w Lombardſkej) je ſtajnje w czerſtej a pschezo dobrej jakości pola pod-piſaneho na pschedan.

Gustav Nicolai,
prjedh W. Hammer.

Moje khlamy, hdżeż ja jehłarske, galanterijske, krótke a hrajskie twory pschedawam, namakaja ho netko blisko głownego torhoschęza podla posta we wjelbje, fotyż hacż dotal knjeni mydlarska mischtrka Böhmowa mējesche.

W Budyschinje, 2. haperleje 1863.

Carl Thurm,
jehłarski mischtr.

S tutym dowolam ſebi, czesczenym Sserbam a Sserbowfam k nawiedzenju dacż, fo tym ſwoje khlamy psches wilke pôzytki k najnowschimi tworami najbohacijscho wupjelnit. Woſebje poruczam židzenischęza k niewiescinskej draseze we wſchitkich wutkach a barbach, kaž tež wołmjenischęza, poſne z koheze ſcheroke a hiżom loni tak jara kupowane, fiz ho k draszenjam a ſchörzucham tak pěknje hodza. Też poruczam Katuny, hacż runje je bawma jara droha, tola po jara tunich placzisnach.

S cyka je mi psches ſbozomne njepoſredne nutſkupowanje móžnosć data, fo móžu wſcho jara tunjo pschedawacż.

Jan Jurij Pahn,

wurſnych a modowych tworow pschedupz.

Etablissement.

Czesczenym Sserbam Lubija a wokolnoſcię k tutym naſpodwolniſchi k nawiedzenju dawam, fo tym ho w Lubiju jako ręſbar (Bildhauer) ſaſydsik a poruczam ho teho dla k dżelaniu rowowych kamienjow a lubju dobre a tunje dżero. Nowe taſte kamienje ſteja poſla miejſtajne k wobhladowaniu, też fo ponowjenie starzych czelowych kamienjow wote mnie derje wobſtara.

Korla Pietsch, ręſbar w Lubiju
čo. 350.

Woprawdžite rigaſte lane ſymjo

w tunach a wuměrjene poruczaj o možnoſci tunjo

Herrmann Danckhoff
na ſerbiskej haſy.

Jedyn jenopschezny želesny móś, kaž tež krymarje a pluhi ma na pschedan na ſtronkomnej lawſkej haſy čo. 814 kowarſki mischtr Uebigau.

Jedyn hólczej, fiz dže ſejlerſtwo wutnycż, móže město doſtač poſla ſejlerſkeho mischtra A. Müllera na ſitných wilech.

Jedyn poſny po honcž k dobrymi wopřimami móže hnydom ſtužbu doſtač na kniežim dworje w Bolborzach.

Někotre ſory ſucheho brunizoweho popjeļa ſu na bohatej haſy čo. $8\frac{5}{23}$ na pschedan.

Drjewowa aukcia.

Piatek 17. haperleje rano wot 9 hodzinow budje ho blisko Toruń khetro wiſka dželba Žlebojowſkich twjerdyh walczkow, taſtich dolhich hromadow, kaž tež něchtio ſchęzepjanego a pjenkoweho twjerdeho drjewa a ſkončzne hischeje wſchelake ſyline, k gratowemu drjewu ho hodzace, bręſy ſa hotowe pjeniſy na pschedazowanje pschedawacż.

Wünscha ſe Schönbacha.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoſcię poruczam pſhi potriebje mój poſnje doſzahacj

Faschczowy magazin

na hrodowſkej haſy čo. 160 w Budyschinje.

Möchel, tyſcherſki mischtr.

Aukcia dubow.

Wutoru 14. haperleje t. l. rano w 9 hodzinach budje ho na delno hórczanskim reveru něchtio psches 50 ſtejachych dubow, w pschedupku 14 hacż 25 żolow měrjachych na pschedazowanje pschedawacż. Wuměnjenja ho na termiji wosjewja. Šhromadzisna na ryzejerkuble w Dobroschęzach.

We Wulcej Dubrawje 7. haperleje 1863.

Schönig, hajnik.

Niedzela 12. haperleje kehelekuſenje a reje w Čzelchowje. Na to naſpodwolniſchi pschedopſchuje **Domaschka.**

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
wiż maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
krotach wotedać, płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Stwórtletna przedpła-
ta pola wudawarja 66 np
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

W oprije ēe: Swētne podawki. — Ze Serbow: S Budyschinja. S Kobjelnja. S Horneje Hórfi. S Budyschyna.
S Rjebjelcic. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Spewy. — Hudančka. — Cyrkwinske po-
wjesce. — Čahi saksošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płaciźna. — Spiritus
płaćeše w Barlinje. — Nawěstnik.

Swētne podawki.

Sakſka. Wot lipſčanskeje medicinskeje faulsty je bjes druhimi tež med. baccalaureus O. Höpner ſ Cybaura ſa doktora lěkarſtwia promovirowaný. — S Lipſka pižaja, so je ſo tam na nětčijšu maſu wožebje wjèle kože pschitowefko. Kajfa je płacijsna byla, to mōžemy hakle ſa tydzen̄ prajic̄. — Krónprynz a krónprynceſhyna ſtaſ ſo tón tydzen̄ na ſwój leſni hród w Strejhlenje pscheyhdliko. — W Medingenje pola Radenburga mějachu 14. haperleje ſurowe njewjedro ſ lijawzom a kroupami, kotrež ſywy dwaj zolej wyżoko poſtrywachu, tola paſ ſchfody načiniſte njeſzu. — W Schönfeldze ſo 11. ha-
perleje jene ſublo a ſchula wotpali. — We Werdaňje je ſo 13. haperleje 21 bróznyow wotpaliſto, teho runja je w Remniču pola Lubija woheň pôdlanske twarjenja bura Kerria do popiela pschewobrocíl. Tež je ſo 9. haperleje w Gersdorffje pola Kamjenza Steglichez ſublo ſpalito. — Do Dražđan je 10. haperleje archivowvodka Sofia, macz rakufského khězora, na wopytanje pschij-
jela. — Njeboha prynceſhyna Augusta je dražđanskim khudym wobeju wérwusnaczow 2000 tl. a kuchinam, hdzej ſo ſa khudyh jědž mari, 500 tl. wotkaſata. — W Hohensteinie je ſo 8. haperleje 21 domſkich wotpaliſto. Pôdlanske, k nim ſkuſhace twarjenja buchu tež wot plomjenjow sahubjene. Něhdje 60 familiow je psches tajke njeſbože wobydlenje ſhubiſto.

Pru ſy. Reservy tych regimentow, kotrež w Poſnanſkej (Pozen) ſteja, budža pječja tež bóry domoj puſchejene, dokelž revolucia w tamniſkej ſuſodnej Pôlſtej dale bôle wotebſera. — W Barlinje bě ta powjesce, ſo je ružowſti khězor cykle wójsko do wójnskeje hotowosze ſtajic̄ daſ, někotremužkuſiž trochu staroſeje načiniſta. Něotre barlinſke nowiny wudawaja, ſo je to ruſki khězor teho dla ſčinič, dokelž ſo w nowiſkim čaſzu na kralowſkim ſchwedſkim dworje wěsta njepſcheczelniwoſc̄ pschecziwo Ruſkej pokazuje a dokelž je ſchwedſki lud tež po mōžnoſci na ſtronu Polakow ſtupiſt, teho dla we

wſchelatich ſchwedſkich měſtach wulke ſhromadžiſny džeržaſ a w nich ſylnie ſa Polakow ryczał. (To žadyn džiw njeje, pſchetož Ruſjo a Šchwedojo ſu ſtarí njepſcheczeljo. Ruſjojo ſu w přjedawſkim čaſzu Šchwedam Finnlandſku wſali a tam, hdzej nětko ruſke hłowne město Petersburg ſteji, bě něhdj ſchwedſki kraj, a Kronstadt, Schluſſburg a t. d. běchu ſchwedſke twjerdžiſny.) Snate je tež, ſo ſu tym Polakam, kij běchu ſ Žendželskeje do ſchwedſkeho pschiftawa Maimbā pschijeli, tam a w ſuſodnych ſchwedſkich měſtach czeſne hoſcziñ ſakasowali a ſo to ſchwedſka wjſchnoſc̄ ſakasowala njeje.

Knjeni kralowa je ſo do Koblenza podala a po-
jede wot tam do Baden-Badena, ſo by tamniſche ſu-
pjele wujſila. — Pschejenoſc̄ bjes ministerſtow a druhej
komoru hiſceje pſchego naſtač nočee, tola njedzerža ſapoflanch nětko žane taſte wótre rycze, kaž pſhed ně-
kotrym čaſhom. — Ministerſtvo je wondanjo druhej
komorje woſjewilo, ſo je Pruska w ſańdženym lécje 149
millionow tolef krajnych dohodow a nimale tak wjèle
wudawow měla. — Dokelž chchdu Polach, kij běchu ſ Žendželskeje wujſili, na ruſki brjoh bliſko pruſſich mje-
ſow wuſtupic̄, dha je minister wójny kompaniu tra-
guarjow a ſchwadronu jěſných do města Memela a
tamniſcheje wokolnoſc̄e pôzlaſt. Spomnjeni Polach
paſ, kaž wěmy, dale pschijeli njeſzu, hac̄ do Šchwedſkeje a duž ſo tuto wójsko w tuthy dňach ſaſo
wróci.

Amerika. Wójna bjes unionistami a separati-
ſtami ſo pſchego dale wleče a njeje žadyn kónz wiđec̄. Hdj bych u tam na jenej ſtronje ſmaneho wójſkow jedzerja měli, dha dyrbjaſta wójna tola hizom dawno ſkónczena byc̄. — A, kaž w połnóznej Americh, tak je tež w Mexikanſkej bjes Franzowſami a Mexikanarjemi, to je, žana ſtrona njenochuje a žana tež njedobhywa, tak ſo Franzowſojo a Mexikanarjo drje bjes ſobu wojuju, ale ženie niečo wažne njewuejixia. Duž móže tam wójna tež hiſceje doſho trac̄.

Rakusy. Langiewicz hiszczęze pszeżo w Lischnowizach bydli a Henrietta Pustowojtowa w Brasz. Wona chce żo pječza ds Parisa pszeżydzicż. Iako tam wona wóndanjo do częstego theatra pschiindże, dha ju shromadzeni s hrimotacej sławu powitachu. — Khęzor je na město dotalneho wuherskiego najwysłego śudnika hrabju Andraž'a jako tajskiego pomienowala; tola je hewal we wuherskich należnosćach wszo pschi starym wostalo, to ręka, Wuherska pszeżo hiszczęze rakusku nowu konstitucji pschięcę nochce. — Rakuski knieżerstwo je russkemu pišmo póżkalo, w kotrejż k temu napomina, so bydli żo w Polskiej wot ruskiego khęzora tajke spradowania staka, kotrejż bydli Polaków spokojeż a tamniſki njemöre cykle sahnacż möhle. Pišmo franzowskiego a jendzelskiego knieżerstwa nimale te żame požadanie woszczęja. — Galichyjski khęzorski naměstnik je namokwjenje ludzi k pschëstupjeniu do polskich székarijow a sberanje pjenies sa polskie székarskwo krucze sakasak. — Po pořežnosći wyschnoszcze pschebhywa někto w Olomizu 700 a w Bielszowje 150 polskich székarijow, kijž su psched russkim wójskom do Galichyje pschëstupili. — Pruski rycerzubek a póżkanz na barlinskim sejmje, Bentkowski, kijž khwilu s Langiewiczom skutkowasze a potom do Galichyje pschëstupi, je w Krakowje sajaty a pschebhywa někto na tamniſkiej twierdžisnje.

Italia. Wschelake nowinu powiedaja, so je żo khęzor Napoleon krala Viktora Emanuela prashecz dał, hacż jemu wón njebi s 50,000 wojakami pomhacż möhle, a so je tón wotmolwilek, so by żo drje to hodžilo. — Tajke praschenje wuskaduja ludzi někto na to waschnje, so je żebi Napoleon někoju wójnu wotmyślik. Tale wójna, wukazuja woni dale, njemöže pschecziwo nikomu druhemu bycz, hacż pschecziwo prussemu kralej a potom żnadj też pschecziwo russkemu khęzorej, dokelż je tón w nowischem časzu s pruskim kralom pschi składnosći polskeje revolucije do bliższeho swjaska stupił. A hdźż żo praschamy, scato chce Napoleon s tajkej wójnu dobycż, dha wotmolwja nam, so żebi, jeli ju dobudze, te pruske krajinę wosmje, kotrejż tamnu stronu Rheiua leži, a by potom požadanie Franzowow, so by ręka Rheiua mjesa bjes němškim a franzowskim krajemi była, skončzne dopjelnjene było. (Kraj tamnu stronu Rheiua bě mjeñujec sa khęzora Napoleona I. hžom khwilu w ruch Franzowow a miersaja żo woni pszeżo hiszczęze na to, so žu jón posdžijsko sażo wotstupicż dyrbjeli.) Wyšče italskiego krala chce pječza też schwedski a danski Napoleonicz pomhacż, hdźż by k wójnie pschijsko. Hewal powieda żo, so je żo franzowski khęzor też pola rakuskiego knieżerstwa napraschowala, hacż jemu nochce pomhacż a so dyrbi rakuski khęzor sa to Lombardiu dostacż. Rakuski khęzor pak tuton italski kraj nije mēcż chęk a duż je jemu Napoleon prusku Schlesyjsku ſlubil, prajlich,

so dyrbi tule dostacż, hdźż też dale nicžo njecžini, hacż so s mero wostanje, hdźż směje wón s pruskim kramom wójnu.

Kak wjele wěrnoſcze w tuthch bladach teži, to njemözemh prajicż, ale so Napoleon něchtó wari, je s teho widżecż, so je ruski khęzor w tydzie dniach poruczeńscze dał, so ma żo cykle ruske wójsko do wójskowej hotowoszcze stajicż a twierdžisna Krónstadt, w morju bliška Petersburga ležaza, nanajlepje wobronicż. So je żo to stalo, dokelż żo Alexander II. nětaikiego swonkownego njepſchecjela boji, to je sjawne.

Franzowska. Franzowske nowinu wosziewujuja, so je khęzorowy prynz w tydzie dniach reje wuknycz počał. Też powieda żo, so jendzelski kronprynz se žwojej mandzelskiej w bližszych dniach do Parisa na wopytanje pschiędże. — Wóndanjo je khęzor list wot hamża dostał, w kotrejż wón jeho napomina, so by żo po Polakach, jako ſwérnych katholikach, też ſwérnu horjebrał. Tajki list je hamż pječza też na rakuskiego khęzora póżkal. — Prynz Napoleon chce na někotry čas do Egipetowskaje sapuczowacż. Młodemu Wjelopolskemu, kijž bě jeho teho dla na duell żadał, dokelż bě wón stareho Wjelopolskiego w jenj ryciji hanik, je wón wotmolwilek, so żo s nim duelliowacż njebudze, dokelż żo sa woszembnischego dżerži, hacż so by żo s kóždym duelliowacż möhle. Hacż runje ma wón we wěstym nastupanju prawje, dokelż je, jeli žnadj khęzorowy prynz wumrje, najblížschi Napoleonowu herba, dha je tajke wotmolwjenje Franzowam tola njespodobne, dokelż žu czi w należnosćiach czescze jara njedotkliwi. — W napohladze na mexikanu wójnu powieda żo, so chce khęzor Napoleon s Mexilanarjami měr sežinie, jeli chcedza jemu tuczi krajinu Sonoru wotstupić. Tuta krajina ma mjeniujec jara bohate skotowe podkopsi a hacż runje wona i Mexikanskę ſluscha, dha mexikanske kniežerstwo tola żadyn wužitk s njeje czahnyč njemöże, dokelż doszcz moch nima, so by džiwic̄ indianorjow s njeje wuhnacż möhlo. — Sa Polakow knieži w franzowskich nowinach hiszczęze pszeżo wulka horliwoſcze a shromadzująca żo pjeniesy sa nich.

Grič i ſka. Danski prynz Jurij je pječza swóliny, s grichifskim kralom bycz, jeli żo wuměnjenja, wot njego stajene, dopjelnja.

Ruſowſka a Pólska. Khęzor je semjanistwu petersburgskeje gubernije wotmolwilek, bjes druhim prajich, so żebi najfferje cykle ruske semjanistwo tak pěnje myśli a so budże tajka luboſcž wóznych kraj wěscze pschede wózhem strachom ſakhowacż. — Khęzor Alexander je psched někotrymi dnjami proklamaciju wosziewilek, w kotrejż k nawiedzenju dawa, so żadyn Polak, kijž je żo na ſběžku wobdzelił a někto hacż do 1. meje bróni ſkoži a żo domoj wroczi, też niz najmjenšu ſchrafu njedostanje, ale so jemu wón do čjista woda. Też

spomni khejor na to, so krejpschelceze Posakam pomhacz
nijemóże, ale wiele wjach wudokonjenje krajuhch srjado-
w anjow, wot njego datych, na mernym puczu.

Markhrabja Wjelopolski, wo kótrymž psched někotrym časom (nam i wérje njepodobnu powjesz) we wschelakich nowinach powiedachu, so je pola ihézora a wulkońiąja do njehnady panyk, steji twjerdsho pola wobeju, dyżli hdy předy. Wón je teho dla porucznosz dostał, so dyrbti s generalom Bergom, jako wójnskego roskasowarja do Polskeje pôsylanym, plany i sriađowanju pschihotowacj, kotrež ma ho w Polskej stacj, tak bórsh hacj budže revolucia skončena. Ale předy hacj ho to stanje, móže ho hiszceje tójszto časa minieć; pschetož tak mjenowany (tajny) sběžkarstvi wubjert je tež proklamaciu wudgę, w kotrejż ihézorowu hnadu sačišnje a ludzi i nowemu wójnskemu skutkowaniu wabi a napomina. Taiké napominanje drje wjèle pomhač njebudże, wone pał tola najsskerje teho abo tamnego mledeho čłowjeka sawiedże a s ihm sběžkarstwu saho něshto moch pschiwiedże, hdy by jeje tež mało dość bylo. Hewak revolucia w pôlskim kralestwie s mozu wotebjera, schtož je se wschitkich nowiszych powjeszow sjaninje wiđecz, a hdyż galicyjske nowiny powiedaja, so wona w Podolskej, Wołynskej a na Litwje nowu sylnosz dobywa, dha to na żane waschnje i wérje podobne njeje; pschetož lud je tam s wjetsha russi a jenož semienjo su po wulkej dzělbje Polach. Polach tiz běchu ho na jenej sendzelskej lódzi do schwedskiego pschistawa Malmöa pschiwiesli, su ho po wulkej dzělbje saho do Jendzelskeje wróczili, dokelž dale jěcz njejmiedzachu; pschetož woni chychu ho do Polskeje podacz.

Turkowſka. Sultan je do Egypṭowskeje pſchijek a je jeho tamniſchi herbſki měſto kral jara pſchijne powital.

Ze Serbow,

S Bud h schina. (H kowna shromadzisna M. S. — Skonczenje.) Jako biegu rospatryw wo skutkowanju M. S. konczene, pschetroczi shromadzisna t wurdzienju a wujednianju wschelakich namjetow. Najprjodej namjetowaſche ſo fe ſtrony wubjerka, ſo by ſo, doſelz je dotalny knies ſpiſowac herbſkeje protyki t tajkej dz̄elawosciſi dale hotowy, protyka na leto 1864 w 4000 exemplarach cziszczaſta. Shromadzisna to ſa dobre ſpōſna. Potom pschinjeſe t farar W jelan ſe ſlepohoh rycz na to, ſo by ſo tola n em ſkoherbſki h kownik ſlerje ſlepje wudał. Sa dopjelnjenje tajkeho žadanja ſo shromadzisna tež wuprati a wosjewi t Dr. P ful, ſo hižom pschihoth t tajkemu ſkownikej czini. Pschi tej ſkładnoſci bu jemu a na jeho namjet tež jeho kobudz̄ekaczjerjomaj t fararzej Seilerzej a t ſecretarzej Hornikej wot tewarſtwa džakna ſławna ſa jich rjewuſtawazu

sprozniewoścę pſki wudazu ſerbſtonemſkeho ſłow-
nika pſkimołana.

Potom wobsankny shromadzisna, so ma ho powiedzanie „Wówka”, wot k. Czëszle pschelozene, w swoim czasu po dobrodzieju maciejskiego wubjera wudacz, a w nastupanju na praschenje k. Muczinka, tak s wotmyślonym wudawaniem „ratariskego czakopisza” steji, wuprajichu ho shromadzeni na to waschnie, so by ho tajki czakopis wot Macjich jenož potom wudawacj möhl, hdyn by ho przedy w towarzystwie „ratariski wotrjad” saložil. Duz̄ sta ho wot pschedzydsla w tajkim napohladze to napominanje, so bych u maciejske žobustawu, kij wo tule należnosz̄ robja, tajki wotrjad skreje lepje saložili. — Na namjet, so by hnabz na czasu byko, hdyn by ho někto knižka, skutkowanje Napoleona I. wopschijaza, spisaka, wosjewi k. wuczeń P o h o n c z swoju swolniwoſc̄ k spisjanu tajkeje knižki. — Dale wupraj shromadzisna na namjet sekretara, so by ho prozskemu „czetnariskemu spolu” žobustawstwo sa wěsty posłiczenym pschinostk pschiswoliko, a so bych u ho pschinostki žobustawow schitwórtletniye w Serb. Nowinach wosjewile. Namjet k. Wehle, so by ho sberka wschelakich, hac̄ dotal do maciejskiego musea narodatich, pjenjes k. wucjerjisi Kralej w Nadworju k srijadowaniu pschedpodała, bu wot shromadzisny, jako bē k. Krale k tajskemu dzělu swoju swolniwoſc̄ wuprajil, sa dobry spōsnath s tym pschispomnienjom, so maja ho k. Kralej w tajkim nastupanju wschtke nusne wudawki farunacj. — Na namjet k. direktora Buka s Dražđan wobsankny ho potom, so maja ho themata potriebnych knihi wubjerkie wosjemicz a je tón potom w czakopisu k powschitkonnemu narwiedzenju dac̄. — Na to pschinieſe k. Hornik k ryczam, so by ho „Statistisiti ſapisz serbskich Hornych Kuzizow” s nowa wudał a po dleščim jednanju bu wobsanknjen, so by ho to wot k. fararja Jeniča, k. kapłana Dućzmana w Nadworju a k. fararja Brófski w Kschijsko-wje w požadanej mérje stalo a so by tež pschirodospytnej wotrjad M. S. žobustawowacj měl. — Hewak wupraj k. wuczeń Bartko s Košaciz, so bych u ho nowowudate maciejskie knihi na pschihodne waschnie wosjewile a so bych u ho w nich techniske wurasz we wſchej prawosci nałożowale, sa čzoz budze ho wubjerk po poruczoſcej shromadzisny po mōžnosći staracj. — Potom da k. farar Smiš roſprawu, tak s „czitanku”, wot k. Bartka spisanej a wot wžskeje krajskeje direkcije wudajomnej, w tu khwilu steji, a k. farar Wjelan se ſslepoho wosjewi, so chec serbske ſchulſke pschedpisy (Vorschriften) sa swoje pjeniesh wudacz, jeli chec jeho Macjica pschi tym hewak podpjeracj. Wubjerk k temu swoju polnu swolniwoſc̄ wupraj i shromadzisna bu, jako bē ho wubjerkie hifcheje przedy sa jeho skutkowanje ſjawny džak pschitomnych wuprajil, wot k. pschedzydla Nyctarja wobsanknjenia.

Wjeczor shromadzji ho wjele szobustawow Maczjich a Bjehady w hoscjenzu i skotej krone, so bychu ho na czeñnej hoscjenje, t. S m o l e r j e j datej, wobdzili a sabawiaczu ho pschi tutej skladnosci na jara pelnie waschnie. Pschitomnaj bescztaj tež russkaj hosczej t. wjercz Gagarin a hrabja Tokstoj, kotaři staj ho nasajtra tež do Nadworja podakoj a tam t. wjerczera Krala, runje ksczjinska hotowaceho, wophtałoj, so byschtał tak tež serbske ksczjinske waschnie spósnaloj.

S objel uja. Druhi dzen jutrow bu tudomny dzekaczej Handrij Janez na klukschanskich hoscjach morw namakan. Po lekarstkim wuprajenu je jeho Boža ruczka sajaka.

S Hornej Horki. Sañdżennu njedzeli rano namakanu tudomneho skalarja Handrija Pětscha na pucju morweho lezo. Wón bě priedy w hornjoknjanskiej stale dzekal a szobotu po skonečenym dzele jara wjele palenca pił, tak so je na dompuçzu najsskerje lezo wostak a je jeho potom Boža ruczka sajaka.

S Budyschina. Pondzelu 13. haperleja poežachu pschitwark nascheje katolskeje serbskeje cyrkwe torhač. Cjoho dla? to chcemy tym powiesc, kiz hiscze niežo wo tym njeſju skyscheli. Nascha cyrkej je mjenujc, wožebje schtož mužke města nastupa, hizom dawno njebožahaca. Duž je ho dlešči cjaž na powietſchenje abo pschitwarijene myſliko a skonečnje ho se wszech stronow i tomu potriebna dowolnosć dostala. Tachantske konſitorium je hako nascha duchowna wszechnoſej radu wudawki s cyrkwiniskeje pokladnieh pschitwolko a plany se wschej kveru pschephtalo; ale tež kverna wszechnoſej, wožebje měschezanſka rada je hej s podatej dowolnosću džakowne pschitwarijene saſluzila. Cyrik ma po pschedležachcy rychach na sadnim koncu hacj ke kamjentnym kehelam, nětko tam stejachym, pschitwarijena bhež; tonle pschitwark budže tak wjeholi kaž hej to předkowny džel žada a wě-ſo w tym žamym gothiciskim stylu s rjanej frontu, s pschitwarijnym portalom, gothicisej róžicu (rosette) a ksczjom we wjehosći. Psches tajke wutwjedzenje dostanje žitne torhosczo jara rjanu pchcu. Mnijski mischtur pschi tym je t. Marcha, a czehlski t. Hojsjan, kotaři staj skubliko, so budzetaj w měšacu augustu hotowaj. Boh daj! Ale tež w snutskownym nascheje hizom nětko rjaneje cyrkwe stanu so jara pschitwarijene pschemenjenja. Chorh (subje) njebudza wjach tsi, ale jedyn scheroti, tak so budzetej dwě woknje, nětko trochu satwarzenej, potom chle wotewrjenej. A i wschomu tomu dostanemys rjane nowe psichce (vhrgle) wot wuwołanoho mischtra Kohla, kiz chce je do septembra dohotowic̄. Duž ho hizom do předka radujemys na tón ponowjeny tempel. So ho njebh psches měru saproschilo, budže dotalne snutskowne wot sadnijoho konca s dessami fabite. Pschitwarijene hiscze, so bu cyrik požleni króz w t. 1690 dotwarzena. Bréni króz

bu 1240 (nic dolho po sałozjenju tachantswa) sa Serbow sałozena a szobu jako cyrkj pschi po hrybniſczeju psched bohatymi wrotami postajena, 1429 bu wot hysitow spaleua, 1443 pschiswa ju wožada s. Miklawsha szobu sa swoju. We wohnju 1620 bu jara wobschložena a 1634 a 1686 cyle sahnbjena. W lēcze 1813 džerzachu w njej tež protestantojo Bože ſkužby, dokelž bu pětrowſka cyrkj dlešči ežaž jako schpital nałożena. W lēcze 1839 doſta nowe swony, kotrež drje su dobroho klinka; ale schkoda, so tak nisko wižaja!

(Kath. poſoſ.)

S Budyschina. Tonle thđzeni pschitwarki wožobnij a daloko snaty hoscj bjes nami, jesuita t. Bryl, rodženy s Hrubjelcic. Kaž je snate, bě kaplan w Nadworju do lēta 1846, potom saſtuji w Rakuskej do snateho rjazu jesuitow. Po wotpołożenju rjadniſkeho ſluba bu do Francowskeje a borsy na to do Drana w Africu pōſtan, hoscj bě nimale 6 lēt bjes Arabami a tamniſcimi Francowsami s missionarom. Na to běſche nimale 8 lēt w polnoci Americy, wožebje w mestach New-Yorku, St. Louis a Philadelphia jako wjuczer w kollegiach. Wožebje je we wnlkich mestach jako spowiednik a we wscheinatich ſchpitalach wožownje ſkutkował, dokelž je wjacorych ryczi derje mōch, wožebje pak jendzelskeje a francowskeje. Woſhlenje 6 měšacow běſche wón pōlny kaplan (s doſtawnoscju ſapitana) w unionskim wojsku. Po 16 lētach je ſazbę swoju serbsku wotczinu wophtał a ryczi hiscze derje serbski. Dokelž je khorowath w ſchiji, je s Ameriki do Wina woſlany (wón ſkužba do rakuskeje provinçy) a wotęzakuje tam dalishe roſkasy. Snadž wostanje w Rakuskej, ale myſli tež, so do Australije pschitwarki, hoscj na jendzelsch ryczachcy jesuitach pschi pschitwarijene katolskeje cyrkwe tam pobrachuju. Boh zdjerž dolhe lēta w wjehathm powoſanju tehole nahladneho muža! (R. p.)

S Njebjelcic. Tachantski vikar, t. Wels, kiz bě na khwili i pomoch ſemi poſlanym, je ho do Budyschyna wrózil, a pschitwarki w nam netto t. kaplan Nowak, kiz je w tu khwili w Kuluwie. (R. p.)

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Někotri mužojo maja tola jara krótki pomjatki.

Mots Tunka. Kak dha to?

H. D. No, so na ſwoje žony ſabudža!

M. T. Tajtich je drje tola jara mało?!

H. D. Hm; — to džehu psched někotrym cjaſom někotri s W. domoj a ſta ho jim, so na jedyn knježi dwór ſaleſechu. Ale tam nočenju niežo wo nich wjedzecz a dyrbjachu cji mužojo zofacž, tak so jedyn wot nich mězu pschitwarki.

M. T. Ale ale, to bychu ho tola hanibowacj dyrbjeli!

H. D. Haj, hdy bychu du b-owi njebjeli.

S. D. Chcesz te nowe sztuczki szkłecie, kij szym
wóndanjo nawiedzile?

M. T. Won s nimi!

S. D. Dha pożłuchaj! W * jedyn spewasche:

Mi so njeda wjac hrawzowacj,

Ta dzu rabsko hornyc pschedawacj;

Schtož ja wo dnjo szklužu,

Potom wjeczor pschedepiu.

A hdz žane szczesna su,

Dha tam ja tež węsze du,

Palenz, piwo dostamu.

Spewy.

Biblia.

Hdež njeje w domje biblija,
Kaž frudnje tam won hłada,
Tam szu duch lohko bydło ma,
Tam kózda duszha trada
Troscht, szwielko, kij nam biblija,
To je: to słowo Boże da
We wschitkich podenđzenach.

Ta biblija je sawescje
To werno słowo Boże,
W njej kózdy namkaž samože
We Chrystu swoje sboże.
Kaž njeckotry psches bibliju
Je pschischoł l wěrnom pōsnacju
A szczesje pschicu tež móže.

Ta praji nam, kaž dyrbimy
Hicj huzom we młodoscji
Ton wuski pucj a czerniowy
We prawej pozycjiwosci,
A niz do hręsnych towarzistw
A njeprzeciwnych komorow,
Kaž netk so husto stanje.

Ta nasz we czejkich frudobach
Wschak trosktuje tak rjenje,
We sapleczych podacjach
Nam dawa roszwelenje.
Ta dawa tež pschi wjesczelu
Nam myßliczku tež poniznu,
Nam njeda Boha sabycz.

Ta praji: Schtož pschi wjesczelu
Tu Boha sabyl njeje,
Tež hdz Böh sejèle frudobu
Sso njetra strójic jeje,
Ta praji: schtož Böh poscjele,
To wschitko l naschom lepschom je
A l sbožu nashej duszce.

Ta roskatemu hręsniķej
Ton bójski troskt tež dawa,
Joh' pokazuje l Jesuſej,
So pokuta je prawa;
Ta szamieni prawdosej podtorha
A skicji prawdosej Jesuſa,
Kij tam psched Bohom placji.

Alle lajku mějach wobusu,
So mje żony hrabnchu
A mje s nowa wukłecjichu.

Přilopk.

* Knježna Pust o wojtowna je s Prahi wotjeka.
Przedny szwojego wotjeda je so tam fotografiowac daka a
je so sa někotre dni wjac dyżli 1000 tajich jeje fotogra-
fijow w Prash rospśredako.

* W Hoornje (w Hollandskej) njezdach jeneho
rekruta do wojakow wjac, dokelž bě psches měru tosfij.
Won wajeſche mjenujcy 520 puntow.

Hdż nasza szmierz tu na szwecji
Sso junu pschiblizuje,
Dha kózdy szpruch we bibliji
Naž móznie poſylnuje.
A wjedze naž psches szmierz a row
Do Božich kraſnych njebejšow
Dom l naschom Wumóžnilej.

Ta Boža szwata biblija
Tež powjeda nam rjenje
Wot poſlenjego szubnoh dnja
A do nam wotmowljenje,
Kaž Böh tych szlych býje satamacj,
Thym pobožnym pak szvožnosć dacj,
Kij traje do wjescznoſće.

Duž proſchu tebi s luboſeju,
Kij th szczež žanu nimasch
A wschednje s wulſej žadoſcju
Sa nowinkami pschimascj:
Dzi kup, — hdz samozity szu
Wot twojej warby, twojej ſdu
Szej, luby bratſje! jenu.

A hdz th jara hudy szu,
So nemóžsch kupic žanu,
Dha doſtanjesch ju darmo th
A to szczež prawje rjanu.
Duž dji wschak wostajisci wscho,
Proſch twojoh' knjeſa duchominoh',
Ton džē cji jenu dari.

Zich wjese pak netk tajich je,
Hdż bibliju tež maju,
So ſandu dnj a thdzenje,
So we njej neczitaju.
Ač tajim tež ta biblija
Hač nanajmjeñſche njeponha,
Hdż zaproſchena leži.

Schto pomha pak tež cžitanje,
Hdż njeiſh po njej žiwy,
Hdż lubujesč, schtož hręſne je,
Džesč pschedzo szwój pucj szchimy.
Né! hamo wot so biblija
Cji žanu szvožnosć njeđawa,
Bycž dyrbisch po njej žiwy.

! pschedstań jeno w bibliji
Džen kózdy cžitacj szwetu,
Cžert s wutroby wschak bórsy cji
Prječ kranje twoju wěru.
Hdż we njej cžitacj pschedstawiſč,
Dha huzdom s wopjecziju džesč
Wot twojoh' Wumóžnika.

Ač wsmeſje wěrnom szkłecjanej
Wsché knih, kotrež cžecje,
Tom žana wěz tak luba njej,
Duž tež joh' njezdach
Tak frudzicj, kaž hdz bibliju,
Kij lubuje won s wutrobu
Tom' wsmeſje prjecz zyle.

A hdz tež tebi s wopredka
W njej nochce prawje szłodzicj,
Dha tola njezmiesch teho dla
Th hněwny wot njej hłodzicj.
Proſch Boža, so won s wypšola
Cji szwojoh' szwiatoh' ducha da,
Kij luboſcz l njej cji płodzi.

Hdż tež th, luby bratſje, masch
Tych szwetnych knihow wjeli,
To th szel myßlicz njetrjabasch,
So wumóža cje s hele.
Né jeno szwata biblija
Ton prawy pucj nam poſasa,
Kij l szvožnosći naž wjedze.

S tym pak njej něhdje prajene,
So bychimy szczesnyli
Wsché druhe knih i Adriwe
A žane druhe měli.
Né! kotrež knih woprawdze
Na bibliju su skožene,
Te l bibliji tež wjedu.

A tak dha njech ta biblija,
To szwata słowo Boże,
Mi pschedzo luba wostawa,
Ta jenicyzh wschak može
Ton czenniy doł mi roszwětlicj,
So móžu trosktuje domoj hicj
A tom' lubom' Wumóžnikej.

Petr Mlonč.

Hudančka.

16. Kotra semšta węž nima ani sapocžata ani lónza?
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 15.

15. Džeb, nan, syn běchu na hořtlu řeli; to staj dvař
nanaj a dvař synaj, po tařlím ſu to řehtyjo, ale tola
tež ſaſo jenož tſjo.

Cyrkwińskie powięſcie.

Křéeni:

Pětrowska cyrkej: Maria Maledena, Koral Sodana
běrgarja a řehterja w Budyschinje, vž.

Michańska cyrkej: Jan Koral Ota, A. F. Stelziga,
wobylterja na Židowje, ſ. — Jan Herman, J. G. Schön-
bacha, wobylterja na Židowje, ſ. — Hana Maria, Mathe-
ja Kuby, řehterja w mniszej cyrkwi, vž.

Zemrječi:

Džen 1. haperleje: Michał Scholka, wumjeniat w
Dobrušči, 76. l. 9 m. — 2. Hana Chrystiana, Marie
Kaliczez na Židowje, u. vž., 1 m. 2. u. — 5. Jan August,
Jana Augusta Wiejsa, wobylterja kraloweho mlyna, ſ., 3l. 2 d.

Čabi saksko ſlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišca

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h.
11 m.; poſtipotnu 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m
wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Šorelcza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h.
40 m.*; poſtipotnu 3 h. 25 m.†; wečor 6 h. 52 m.*; wečor
h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Poſtipotnenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg)
† Poſtipotnenje do Žitawy.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 11. haperleje. 1863.

Dowoz: 6813 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikač, na bursy,				
	wyšša.	nížša.	srjedźna	najwyšša	najnižša
Pscheniza	11. 10	—	5	5	10
Rozžla	3 20	—	3 10	3 15	—
Decijmen	2 22	5	2 15	2 20	—
Wowl	1 22	5	1 17	5	1 20
Gróč	4 15	—	—	4 10	—
Woka	3 5	—	—	3	5
Rjepiš	—	—	—	—	—
Zahly	6	—	—	—	—
Hejdusčka	4	—	—	—	—
Bjerny	—	22	5	—	20
Kana butry	—	19	—	—	18
Kopatškomy	3 25	—	—	3 20	—
Bent. syna	—	22	5	—	20

Pjenežna płaćizna.
W Lipſku, 16. haperleje. 1 Louisd'or 5 toler 15 nřl. —
np.; 1 połnowažaż ſzterwet ſloty abo dukat 3 tol.
5 nřl. 7 np.; wińſe bankowki 90%.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

14 tl. 10 nřl. a 14 tl. 15 nřl.
répikowý wolič (njecizčený) 15 tl. 25 nřl.
(Czizčený, kaž ſo w Budyschinje poſchedawa, je
ſtajnje něhdje 1½ tl. drôžſchi.)

Nawěſnik.

Etablissement.

Czesczenym Serbam Lubija a wokolnoſcze ſ tutym
naipodwolniſho i nawiedzenju dawam, ſo ſzym ſo w
Lubiju jako rěbar (Bildhauer) ſaſydlit a poruczą ſo
teho dla i dželaniu rowowych kamienjow a lubju dobre
a tunje dželo. Nowe tajke kamienje ſteja pola mje
ſtajnje i wobhlađowanju, tež ſo ponowjenje starzych cze-
lowych kamienjow wote mije derje wobſtara.

Koral Pietsch, rěbar w Lubiju
č. 350.

Molerſke, týſcherſke a murerſke barbý wſchit-
ſich družinow, firniſ ſaſydlit a wſchelaſi laſ, tuni a dobrý,
porucza

J. G. F. Nieckſch.

Wedyn jenoſpoſhežny železny móš, kaž tež krymarje a
pkuhi ma na poſchedan na ſtronkomnej lawſkej haſh č. 814
kowarski miſchtr Uebigau.

Wedyn połny po hōonež ſ dobrymi wopisimami móže
hnydom ſtužbu doſtač ſa ſtejim dworje w Bolborzach.

Pod hrodom je jena ſhěža, fiž ma prawisnu
ſchenkowanja, poſheměnjenja dla hnydom na poſchedan,
abo móže ſo ſchank ſam wotnajecz. Wſcho dalshe je
ſhonicz we wudawačni Serb. Nowinow.

We ſupej pola Radwora je jena živnoſcz, katraž
ma cyle dobre maſivne twarjenja a i ſotrejj 11 kózow
ſezomnoſczej ſkuſha, ſe ſwobodneje ruky na poſchedan
a je wſcho dalshe pola mjezneho ryhatarja tam ſhonicz.

 Wezolt ſu w farſej ſahrodze w Huczinje
na poſchedan.

 Delnej Šeinje č. 27 je i Janej jene
wobylterje ſe ſadowej ſahrodu i poſhenajeczu a
móže ſo tam wſcho dalshe ſhonicz.

Gſtoma

mjenujich 5 kop woklepów a 4 kop walow je na farje w
Huczinje na poſchedan.

Psche položenje khlamow.

Sa sym ho ja netko se swojimi khlamami, fotrej běchu bewaf pod radnej khezu, do moje kheze czo $\frac{5}{21}$ na schulerskej haſy pscheskydlik, dowolam ſebi ſ tutym čeſčenym Šerbam Budyschini a wokolnoſeče k nawjedzenju dac̄ ſ tej najpodwołniſchej proſtwu, ſo bychu mje prawje bohacze wopytowali.

Adolf Thunig

jehtarski mischt.

Moje khlamy, hdzež ja jehtarske, galanterijske, krótké a hrajanske twory pschedawam, namakaja ſo netko bliſko hlowneho torhoscheza podla poſta we wselbje, fotryž hac̄ dotal knjeni mydlarska mischtrka Böhmona mejeſche.

W Budyschinje, 2. haperleje 1863.

Carl Thurm,

jehtarski mischt.

S tutym dowolam ſebi, čeſčenym Šerbam a Šerbowkam k nawjedzenju dac̄, ſo sym ſwoje khlamy psches wulſe poſhytki ſ najnowſchimi tworami naſbohacziſho wupjelnit. Woſebje poruczam ſidzeniſcheza k njewjesczinſkej drasceze we wſchitfich wutkach a barbach, faz tež woſmjeniſcheza, poſne 3 kohce ſcheroke a hijom loni tak jara kupowane, fiz ſo k drascenjam a ſchörzucham tak peknje hodža. Tež poruczam Katuny, hac̄ runje je bawma jara droha, tola po jara tunich placzisnach.

S chla je mi psches ſvožomne njepožredne nutſkupowanje móžnoſeč data, ſo móžu wſcho jara tunjo pschedawac̄.

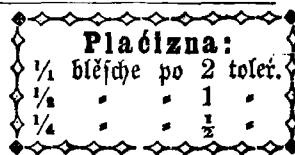
Jan Jurij Pahn,

wureſnych a modowych tworow pschefupz.

Běſny

Broſt-Syrop.

Rejſej G. A. W. Mayer we Wroclawju.

S radoſcju Wam wobžwědejam, ſo je Wasch broſtſyrop, — jako běhmy drje ſtočiny lekarſtwow podarmo ſnakoželi, — moju žonu wot jéje doholſtneje dybawoſeče čiſcie ſahojík, a ja praju Wam ſa to ſwoj najhorſhi djak a t. d.

We Weimaru.

Aug. Voigt per Adr. Commissiſtrath B. F. Voigt.

W Budyschinje pschedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Lincka.

So bych tež kudym ludjom ſkladnoſeč dał, mój hijom woſom lét wſchudzom dopokasany

woprawdžity běſny broſtſyrop

naſožic̄, ſměje

knjes Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje

tu dobrocziwoſeč, ſo tym, kij ſo ſ kudzinſkim wopřimom wupokasaja, wot mojeho běho broſtſyropa darmo da.

G. A. W. Mayer we Wroclawju,
fabrikant woprawdžiteho běho broſtſyrop.a.

Magdeburgske krušobicze sawěscjaze towarzstwo.

Sakſadny kapital: tſi milliony toser,

w 6000 akcijach, s kotrych je hacj dotal 3001 wubathch,

sawěscjuje pōlne a sahrodne płodh ws̄chitkich družinow pſche krušobicze składowanie po twerdhých prāmiah. Doplacjowanja ſo njestanu. Sarunania ſo najposdžiſho měſaz po jich twierdym poſtajenju pōlne wuplačza; ſa wěſte dopjeljenje tuteje pſchiſluſčnosćje rukuje wobſhērne składowanie a sakſadny kapital towarzſwa.

Sa čas kwojego woſomleñnego woſtača je towarzſto 292,152 sawěscjeniom wobſankto a 3,059,294 tl. sarunaniom wuplačziko. Sawěscjenja w l. 1862 wopſhijeja 38,987,169 tl. pſherzivo 29,412,579 tl. w 1861.

Podpižani agentojo bjeru sawěscjenja rad horje a budža wſhē dalshe wukosowanja wotedacz.

Heinrich Meisel, w Budyschinje,

B. Berger w Pancezach,

G. Kohlmann w Lubiju,

E. Partha w Biskopizach,

Ferd. Pech jun. w Schierachowje,
agentajo magdeburgſkeho krušobicze towarzſto.

Wosſewjenje.

W lóžshemu wujednaniu a k ſminjeniu dalszych proceſualnych składowanjow ſo wſhich czi ſami, ki ſu ſawostajeniu předawſcheho khežniča a drzewokupza Pētra Wołacza we Lufu, 13. februara 1863 ſemrjeteho, hiſhje neſchtto dołzni, s tutym napominaja, tola najposdžiſho w běhn 4 njeđzel winojetje pjeniſh pač hnydom do tudomneho depofita ſapkačic, pač je ſynej a ſobuherbej, dželacjerzej Janej Wołaczej we Lufu, tiž ma k temu porucznosć, wotedacz.

Kralovſki ſudniſki hamt w Małezach, 1. haperleje 1863.

Senfert.

Pſchezo ſy ſrudnusčka, płaczech ſak jara,
Pſchezo ſy ſrudnusčka, płaczech ſak jara!
Luboč ſym ſhubila we wulkej trawje,
We wulkej trawje, we doſhej rěſnje!!

W drjewnischczu na hermancjanſkim reveru blisko Nowych Pſowjow (Mjeradka) ſu wot nětk na pſchedan: ſchędpjane a pjeňkowe kloſtry, walczki, kaž tež wſhite družiny twarskeho drzewa a rjane klochy. Wſcho dalshe je kóždž czaſ ſhonicz poſa kořimaria Kaschpra w Nowych Pſowjoch.

2 tl. myta.

Wot Budyschina do Budjeſtez bu ſchtrwotk popołnju běla ſchtrkowanja móſhen ſe ſummu pjeniſh ſhubjena. Sprawný namakat chył te pjeniſh ſa horjeſche myto poſa hoſcjenizarja Schustera w Bělczecach wotedacz.

Sa Dr. Richtera,
je dale we wudawatni Serb. Now. wotedaſ: J. w N. 20 nſl.

„Katholſki Poſot“ je w 4. čiſle wuſholt a wo-
pſhija: Stawizny Róžanta. Poſlad na katholſku chrkej
pſchi ſpočiatku l. 1863. Miejska pobožnoſć. Nowa kniha.
Buczowanjo katholſkoſto poſota. Gla Dellehrad! Z Euzich
a Sakſeje. Czytwinſte nowinki a powięſcie.

Lužičana 4. čiſlo wuſdže wutoru z tutym wo-
wot K. Kulmana. Mój ſpew wot Borančanskeho. Synowska
lubosć, přel. wot M. H. Bože zastaranje w prirodze wot M.
Rostoka. Hlupy Hans wot R. Ruska krutosć a wudžerzenie, wot F. Andrijewiça Wjelowa. Z Budysina a z Lužicy. Slo-
wjanski rozhled. Rjedzér a porjedzér.

Njezapomnička,
čeſcownej serbskej njewjesće:
knježnje

EMMJE GUDŽIC
w Budysinje

k dnjej 21. haperleje 1863 podata wot

LUMIRA.

Kaž lubožna róžička w zahrodey kće,
Njech zbože Ci kóždy dzeń zakćewuje.

Kaž měsačk budź ſiche Ći žiwenje tu,
Njech strowosć, měr, radosć Če přewodžeju.

Błyſć rjenje ſo hwězdžička žohnowanja
Či z njeblaskej módriny do žiwenja.

Njech Knjezowa miłość Če wobwencuje,
Či přichod najmłodniſi wuhotuje;

Jón wéra a lubosć a nadžija pyš.

Tu próſtu, o Knjeze we njeblasach, slyš! —

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
wiż maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
krotach wotedać, płaci so
wot ryncka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Stwórléttna předpła-
ta pola wudawarja 66 np
a na kral. saks. pósce
 $\frac{7}{4}$ nsl.

W oprijeće: Swětne podawki. — Budarjowy wopomnik. — Ze Serbow: S Budyschinja. Se Scheschowa. S Del-
neje Hörki. S Bisłopij. Na Holcy pola Huski. S Barto. — Přilopk. — Spěwy. — Hans Depla a Mots
Tunka. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi sakskošlezynskeje zeleznicy z budyskeho dwór-
nišča. — Pjenježna płaciźna. — Spirituplačeše w Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

S a l f s a. W Reichenawje pola Žitawy běše
hjgom 10. haperleje nechtón w brózni bura Trenklera
wohen̄ saložik, kiz pak bě, kaž potom widžachu, ham
sašo hažnyk. Wjekor 16. haperleje wudyri pak tam
s nowa woheń, tež wot skosinowęje ruki saložen̄, a
pschewobroči wschitke Trenklerez twarjenja do procha a
popieka. Szobu spalite ſu ſo tež 3 kruw, 2 zwini-
njecji 1 rječaſnič. Wobydlerjo, kiz hjgom ſpacu, ſu
plomjenjam ſami s nusu wuczelki. — S chla je w
ſandžených dnjach po wschej Sakſej khetro wjele woh-
nijom bylo. — W Draždjanach je 19. haperleje pensio-
nirowany general a generaladjutant Ernst Reichard w
68. ležje ſwojeho živjenja wumrjeł. — Lětuschi pow-
ſchitkomny wulki němcki turnski ſwiedzen budže w Lip-
sku wobídženjach a budže ſchthri dny, to je, wot 1. do
4. augusta tracj. Město Lipš je na potřebne khósty
75,000 tl. wustajilo a budže, dokelž ſměje drje jenož
50,000 tl. dohodow s teje węch, ſnadž 25,000 tl.
ſchkodowacj dyrbječ, to rěka, na ſdacze, pschetoz dokelž
teho ſwiedzenja dla jara wjele ludzi do Lipsta pschindze,
dha tam czi tčko pscheczinja, ſo ſměje město tola hiſcze
ſkonečnje dobytka doſčj. — W Neuhausenje je ſo 18.
haperleje 31 wobídženjow wotpaliku, kaž tež cyrkj a
dwě ſchuli. — Město Budyschin je ſe ſwojimi twarje-
niami a maschinami pschi krajnej woheňawěſczejacej po-
kádnich ſe ſummu wot 1,531,125 tl. ſawěſczenie. —
Blízši ſakſki ſejm budže pječa ſrjedž septembra teho
lěta k wuradzowanjam powołany. — W Sprembergu
pola Neufalza ſejm ſo 21. haperleje w noch dwě wob-
ídženjowje wotpalikej. — Swudowjena prufka kralowa
Hilžbjeta je na kralovski ſakſki dwór na wopytanie
pschijela. — W Budyschinje je tón tydžen rycznik Buzgi
wumrjeł. — W Žitawje je w tydžle dnjach rektar tam-
niſčeho gymnasija, Dr. Kämmel, 25 lětny jubileum
ſwojeho wužeriskeho ſaſtojnſtwa ſwjeczil.

Prus. Wuežene towarzſtvo w Šhorjelu djer-

jeſche 21. haperleje ſwoju lětuschi hłownu ſhromadžiſnu. Tuto towarzſtvo bě ſa teho, kiz najlepſchu „historiu
Hornych Lüžicow hac̄ do lěta 1815 ſa ſchulu a dom“, napische, čeſne myto wot 100 tl. wustajilo a běchu
prusse krajne ſtawý hiſcze 100 tl. pschidali. Tačo
ſpižar najlepſcheje taſteje historije bu na ſpomnjenym
duju Dr. Köhler, wyschi wuczer w voigtlanskim Rei-
chenbachu wosjewjeny. Wón bě psched lětami měſhčan-
ſti wuczer w Budyschinje a je pschichodny ſyn mochok-
ſleho wuczerja Brühla. — Sañdženy tydžen je něhdže
400 Polakov a 30 Franzowow ſ pruskeje Polskeje do
polskeho kraestwa pschepuſko, ſo byhu ſo tamniſčim
ſběžkarjam pschisantli. Wschitk běchu derje wobronjeni
a radji ſo jim, ſo běchu předy psches mjesy, hac̄ to
prusse wójsko ſhoni. — Žena druha dželba pruskich
Polakov němějſche někotre dnj předy tež ſvoža. Woni běchu ſo w měſeče Pleschewje (Pleschen) a wo-
ſkloſczi ſhromadžili, ſo byhu wot tam polske mjesy
pschekrocžili. Ale ta węž bě někaf pscheradzena; psche-
tož jako běchu hjgom na puczu, dha pschimarschirowachu
je wschelatich ſtronow prusich wojac̄, kiz 30 mužſtich ſa-
jachu a k temu 22 wosow ſ najrjeñſčimi tſelbam, ſ
pôlverom a kultam, kaž 60 rjaznych toni. Drusy ſbě-
karjo běchu bjes tym rosczékali a tež jich nawjedowarjo.
Bjes tutym běſtaj pak tež, kaž ſo potom wuſlēži,
rycerkubek Tacianowski a aſzhor Krauthofer byloj a
ſtaj teho dla wobaj ſadzenaj. — S ostrowskeho gym-
nasija ſu w tydžle dnjach něhdže 60 gymnaſiaſtow
prječ pôžali, dokelž běchu tucži w cyrkvi ſakſane polske
kherluſche ſpěwacj pocželi.

Na barlinskim ſejmje jednaju ſapóžlancy někto
woſzczaje dla wojerſkich wudawkow a jich wothkoſowanje
ſtawa ſo najbóle tak, ſo dyrbí ministerſtwo ſ nim jara
njeſpokojne byz. Minister Bismarck bě ſo teho dla
wondanjo pschi jenym taſtim wothkoſowanju tak roſhněwał,
ſo ſapóžlanam rječny: „Ja móžu prajic̄, ſo wójnu, jeli budže
muſna, powiedzemy tež bjes pschiswolenja druheje komory!“

Rakusy. W Hermanstadtu w Szedmihrodskiej (Siebenbürgen) su w tych dñiach wópoßlanch rumunskiego naroda shromadzeni byli, so bydu wurodzowali, hacż ma rumunski narod nowu rakusku konstytuciu pschięcęz abo niz. W Szedmihrodskiej je mjeniujch hacż do-tal stara szedmihrodzka konstytucja w połnej mocy była, po kotrej měsachu jenoż tamnijski Němcy a Madzarjo wschiętke politiske prawa w rukomaj a teho dla ho też wschiętke krajne sastojniwa jenoż s Němzami a Madzarami wobządzachu. Rumunojo będu po tajkim s kraju-neho ſejma a se wschiętke sastojniwów wusankujeni. Dicb bydlı tam nimale 1 million a duż żadny džiru njeje, so chedza też na politiskich prawach swoj dżel měcz. Ale Němcy a Madzarjo jim je dacż nochyčhu a woni teho dla hizom wjèle lęt na wschelake waschnie wo nje skutkuja a su ho teho dla loni też do Wina na rakuske ministerstwo wobroczili. Tuto, kotrej na wsche mózne waschnie na to dżela, so by ho nowa rakuska konstytucja też w Szedmihrodskiej pschięka, je jim prajko, so chce jim s požadanym prawam pomozne być, jeśli chedza woni też sa pschięcze spomnijene konstytucije skutkowacęz. So woni sa tajke myto najſkerje požadanie ministerstwa dopjelnja, dawa ho lohko myślicz, a dokelż su szedmihrodzki Němcy sa rakusku konstytucji też hizom dobyczy, dha smęje na bliższych szedmihrodskim ſejmje, kij ma ho bórzy powołacęz, nowa rakuska konstytucja lohko dość wjetshinu ja ſebje, hacż runje budże ho madzarska strona węcze se wsche mozu pschięcziwo njej sapjeracęz, dokelż chce tuta w sienoczeństwie s wuherskiej konstytucji mostacę. Duż dręcza szedmihrodzka na bliżschiu winsku krajnu radu też swojich sapoßlanzow pōsczele. — Pólski przedawski diktator Langiewicz hischęze w Lischnowizach bydlı, jeho adjutantka pał, knejzna Pustowojtowa, je ho, jako bę jeho predy na něcotre hodziny wophtala, do Parisa podała. — Czesci krajny ſejm hu sandżenih tydzeń skonczenih a su s nim derje spofojeni, dokelż su sapoßlanch wjèle wužitnych ſakonjom wuradzili. — Khezor Napoleon je pječa rakuskiemu khezorej ſamoručzniye pišanym list pōßłak, w kotrymž jemu swoje wot-myślenje w pólskiej należnosći roskladuje. S cyka ho sda, so chce ſebi Napoleon rakuskiego khezora fa pomoznika dobycz; tola ho hiszczę jara prascha, hacż ho jemu to radzi. — S Krakowa pišaja, so je Langiewiczoj pomoznik, pruski rycerzkublek Bentlowski, s jaſtwa puſczeny, so pał město ſamo wopuszczicęz njeſmje. — W tychle dñiach bę tam Bendzelczan Hennessy, kij je na jendzelskim ſejmje jara horlinje sa Polakow ryczał, na wophtanie a su jemu krakowskich Polacy psichnu czechnu hoscjiniu wuhotowali. — Wisske nowinu pišaja, so njeje wěrno, jako budzisze bamž khezorej pólskich należnosćow dla pišmo pōßłak.

Danśka. W tychle dñiach je pōßłstwo, se 6

mujow wobstejace, do tuteho kraja pschięko, kotrej je wot grichischiho ſejma pōßlane, so by danskemu princę Turjej grichischi ſtroni poſticię. Spomnjeny prynz je hafle 18 lęt starý. — Danski kral je Schleswig a Holſtein, katraj hewak hromadu ſluscheschtaj, rosdżelik a Schleswig s danskemu kralestwu psichidżelik. Němcy su s tajkim ſkurowanjom jara njeſpokojni a je teho dla hizom pruse a rakuske ministerstwo protest ſapołoziko. Ale hdyż s tajskemu protestej ſutk, to rěta wójmu, njeſchidatej, dha danski kral na jemu rycze najſkerje poſkuchacz njebudze.

Franzofia. S Meksikanteje je powjesci pschięka, so je tamnijsche franzowske wójsko miasto Pueblu 16. mérza woblehnako. Hewak ſteji hies Pueblu a hlownymi městom Meksiku też jena dżelba franzowskeho wójska. — Franzowske nowiny pschięzo bōle s wójnie pschięcziwo Ruzham ſchewuwa a Franzowſojo, kaj ho sda, rad na jich wójnske rycze poſkuchaja. — Depescha, kotrej je Napoleon ruskemu khezorej pólskich należnosćow dla pōßłak, je něko we wschelakich nowinach wotciszczana. Hlowna węz w njej je ta, so Napoleon khezorej Aleksandrij radzi, so by Pólsku tak ſradował, so bydu Polach w njej spokojeni ſiwi być mohli. Ale, tak ma ho to ſtacę, na to se žanym ſlowęckom poſane njeje.

Ružowſka a Pólska. Tydzenia piſachmy, so je ruski khezor wschiſtim pólskim ſběžlarjam, kotsiž hacż do 1. mécie brón ſkoža, amnestiju wudżelič, to je: jich dospolne wobhnadzil, tak so by ho żadny tajki potom żaneje ſchirazy boječ njeſtriebał. Pschi wosjewienju tajſeje amnestije je khezor też ſlubil, so pólskemu kralestwu te ſwobody wsacż nochce, kotrej je jemu hizom dak, ale so chce jemu, hdyż budże ſało mēr a poloj w kraju kniežicę, hiszczę wjach ſwobodnosće a ſamostatnosće dacż. Khezor Alexander je s tajkej amnestiu najſkerje jara derje měnik, ale s njeje, kaj je se wscheho spósnacę, też ani najmjenjski wužitk njewuندze. Polach su ſebi mjeniuj prjódłosći, so chedza ſebi w tutej revoluciji ſkonečnje pólsku ſamostatnosć ſało wudobycz a so chedza na wsche waschnie tak dolho wojowacę, hacż ju doſtanu. Duż njeſmę, praja woni, dla wudželenja amnestije brón ſkožicę, pschiętož ſa amnestiju my njewojujem; też njeſmę khezorowych ſlubjenjow dla revoluciju ſastacę, pschiętož my ſmij ju jenoż dla doſtača ſamostatnosće ſapoſczeli. A dokelż tule hacż dotal wot khezora doſtali njeſmę, dha dyrbimy ho tak dolho ſa nju być a prózowacę, hacż wón ſpósnaje, so je naſħa ſrata wola, so chemj ju wudobycz abo ſiwiſenie a ſamotzenie wotbycz. To poſlenjsche pał wón tola njebudze chęcę a druſy wierchojo, kotsiž Ruzhomsku dżę s wschiętka wschięt hizom teho dla hidža, dokelż je wona tak wulka a hylna, budža dręcza też ſa naſ ſyječęz a ſkukowacę a Alexander budże dręcza też mjenje bōle na

nich poškudzacz dyrbječ. A hdz wšho do hromady wobhladam, dha sa naž tež wjese hórje bycz njenóže, hdz knadz revoluciu pšeňrajemy; — jeli pak pšes nju pôlku samostatnoscz něšťak dobudzemy, dha kmy tak kraňne dobyče sziniſti, so žadn lud kraňniſche sziniſcie njenóže.

Duž je amnestija wot ruskeho khězora podarmo data a wona tež niz najmjenšchi kusl mera do Pôlskeje pschinieška njeje, ale je wjese wjac hójnuštu džělawoscež Polakow s nowa wubudžila. Potajny sběžkarſki wubjerk, kiz revoluciu po chłym kraju wodži a kotremuž je kóždy Polak poškudzony, je mjeniujen spomnjeniu amnestiju hnydom faczijnyk a pschikasak, so ju žadhu Polak pschijecz nježinje; tutón wubjerk je dale cykle pôlske králeſtwo do 23 wokrjeſow dželik a pschikasak, so dyrbi s kóždeho wokrjeſa s najmjenšcha 500 muži pscheczjiwo ruskuemu wójsku woſowacż a herwak je tónle sběžkarſti wubjerk tež dawki wupišak a kóždemu k wjedženju dał, tak wjese pjenjes dyrbi do pôlskeje sběžkarſteje kažy wotwycz. — Wulcy spodžitne je, so nichón taſti wubjerk njeſnaje, ale jeho pschikasnjam tola poſlucha; wjese spodžitniſche je pak to, so jón Ruzjojo, hacż runje ma we Warschawje hwoje hýdko, tola na žane waschnje wubzledzicž nímóža ani wunamakacż, hdze ma cíſchęzkuju, w kotrejž hwoje pschikasnje cíſchęzecz dawo. So pak ſu Polach jeho pschikasnjam tak poſluchni, na tym ſo jedyn džiwacz ujetreba; pschetož wjetſhi džel Polakow chce to, ſhtož ſebi wubjerk žada, a dokelž je ſnate, so won kóždeho njepoſluchnucho hnydom wobwihnyež da, dha wſchak ſo hižom teho dla žadyn ſ njepoſluchnosciu njekomđi, ale czechnje na wójnu, hdyz ſo jemu pschikaske a dawa dawki, jeli ſo ſa revoluciju wot njeho žadaja.

Pschi tajskim sridowaniem revolucije je, kaj tozdy widzi, sa ruske wojsko jara czejsko, tu samu pschewiniecz dofelez ju nihdze tak bylnje sapshimyicz njemoze, so by ju hnydom samjaszej mohlo. Hdyz Ruzsjo na polstich sbiezkarjow tricchia, dha czi wojuja, tak dolho hacj so jim sda a potom twochnu, so byehu na drugim mescze s nowa schkeredu sapoczeli. Na taise waschnuje je po chlym kraju stajnyj njepokoj a ruske wojsko je w stajnym niemerte.

Wójnſke ſkutkowanię Polakow, kotrež bě pſched
krótkim čaſom trochu wopſteſtało, je po poruczeńſcji
ſbězkarſtſho wubjekta w poſlenskich dujach ſažo wjetſche
bhez pocſalo. Tak je bo w polonſcej Pólskej něchtio
ſbězkarſtſich črjódow ſ nowa pokafal. Denna pſchiby-
wasche 15. haperleje pola Šeſtoňowki njedaloko Měcho-
wa, druhá pſchiczež pak do Šamichosta a wuejazhuy
dale, jako bě tam ſ khezorſtſich kaſzow 5000 rublow
zobu wſaka. Tež powieda bo, ſo ſu male bitwiczki
hyke bliſſo Staschowa a hewak tež dwie mile wot War-

ſchawh pola Babiz, hdež ſo 14. haperleſe biaſchu a tójschtu ludzi konz woſny. W kalisckim kraju ſu tež ſkoro wſchědnie bitwiczkí a tudy doſtawaja sběžkarjo naj-wjach pomoch ſe ſuſzodneje pruskeje Polskeje, ſ wotklaſ ſkoro kózdy dzej mjeñſche abo wjetſche hromadu wobro-njenych pruſſich Polakow ſběžkarjam ſ pomoch pschiczhau. Jena depeſha ſ Wroclawia, wot 21. haperleſe, po-wjeda: S Ostrowa pižaja, ſo we wokolnoſezi Kalischa ſběžkarſtwu pschibjera. Wjeczor 19. haperleſe tam cykle rusſe wojsko pod bróni ſtupi, dokelž bě powjescz pschiczhka, ſo je jena ruska patrouiſla, 40 muži ſylna, psched ſamym měſtom wot ſběžkarjow ſajata. W Kalischn ſo bojaſhu, ſo ſběžkarjo město nadpanu; pschetoz woni ſu piceža 5000 muži ſylni.

General Berg, kotrejž je khejzor Aleksander we nowijskim časzu wjścze wojskowe roskasowanie w pólskim kralestwie pschepodał, je pječza jara dżelawu. Wón je prajik, so je dotalne wojskowanie russkeho wójssa cyle wopaczné bylo; pschetoz wojsach su stajnje tam a zem marschirowacż dýrbjeli, hacż njejżu wjach móhli a tola njejżu nieżo wuszkowali. Wjemujuż hdźż so něhdże sběžkarjo pokasachu, dha żo tam hnydom wojsach pôska-
chu a hdźż na to město pschinidzechu, dha běchu sběžkarjo hžom sažo prjceż. General Berg chce nětko druhe
waschnie nałożićz, wón chce innejmujc kózdy wokrjeż (a
jich ma pólscze kralestwo 36) tak wobżadzież, so by w
kózdyhm 2000 muži wójssa bylo, kotsiz bych u pschelko-
dzenie sběžkarstwic čxjodow s jencho wokrjeża do drugiego
sadżewali a je bórsu, hdźż bych u połsakate, s lohkej
prózu pobili.

Budarjowy wopomnif.

Sa njon su dale darili a pola połkadrni, t. pszechupca Jakuba w Budyschinje wotedali: w Hornej Horej budęczanskiej wożady lk. herbisi ryghtar Wiczas 15 nisl; Ernst Müllink 10 nisl; faktor Schinkel 10 nisl; herbisi ryghtar Dejka 5 nisl; Jan Thomasch 5 nisl; Krola Marežink 5 nisl; Handrij Probst 2 nisl; Jan Pjekar 1 nisl,

Ze Serbow.

S Budyschyna. Se 4. czijška Eujicjana je widzecz, so je w sandzenym lęce 12 nowich kobustawow do towarzystwa Maczich Serbskoje saftupilo a to ff.: seminarist Bjarnat w Budyschinie, wrski hajnik Felfel w Belym Kholmzu, redaktor Chociszewski w Chelminie w Pruskej, student duchownstwa Jakub w Lipsku, kublet Khežnik w Budyschinie, profesor Camanski i Petersburga, farar Malinowski w Kołomnitsach pod Poznanjom, kublet Matiza w Lubusku,

gymnasiast Märtig w Budyschinje, wuczer Mrósač we Wulich Sđzarach, statny radziczel Papłoniski we Warschawje a wuczer Wagner w Dittelsdorfje. Semjeli běchu jako maczicze ſobustawh k.: kaplan Fažekas w Njebjelczech, farar Thiem w Barceje a farar Warke w Sablonzu.

Maczizh Serbska je sa čaš swojego wobstacja 40 wschelakich knih, 26 ſechiwów swojego čaſhopiſa a 5 ſechiwów herbfonemiskeho blōwnika wudala.

S Budyschina. Sañdzenu wutoru popołdnju w 4 hodzinach poczachu tudy na wohē ſchitormowacj a poſkaſ ſo, ſo ſo w jenej kolniczych, w tak mjenowanej Małej Polskiej pschi wapuczu na naſypu ſtejacej, khetro pali. W tutej kolniczych mjenujcy starý ſakirač Klepli ſak abo ſirniſ warjeſche a bě ſo někak ſtało, ſo bě ſo tón ſirniſ najprijodc ſam ſapalik a potom tež wſhito, ſchtož bě tam drzewiane do plomjenijow ſtají, tak ſo je ſo wſcho ſnutkomne ſpaliko a ſkaſko a je čeſla Voigt, kotremuž ta kólnia kluſcheſche, wſchón ſwój grat a druhe węch psches ſpalenje ſhubit. Tara ſle je paſt ta węch ſa Klepla wupanika, dokelž je ſo na nohomaj a rukomaj kylne wopalik. — Henuk tón wohē ſa město na Jane waschnje ſtrachny njeběſe.

S Budyschina. Sañdzenu wutoru wotjedze tudy k. Wels, kaplan pschi tudomnej ſerbskej katholskej cyrkwi, ſo by do Roma pućowaſ. Wón chęſche ſe ſnatym miſionarom Brühom ſ Hrubjelczech hac̄ do Wina ſobu jec̄ a předy tež Wjelichrad na Morawje wopýtač a ſnadž tež, jeli mójno, Langiewicza w Tischnowiczech wohladacj.

S Budyschina. Sañdzeny ſchitwórk, 23. t. m. buſhtaj na tudyſkim ſudniſkim hamcze w pschitomnoſci k. krajskeho direktařa, k. hamtskeho hetmana a k. hamtmana, kaž tež w podlabywanju něhdze 60 gmejnſtich prijodkſtejerjow k. wſchi hajnik Wald a we Wuježka a k. kubler Schumann w Eſchizach (tamny na město njebo k. Zenkarja w Pomerezech a tutón na město k. hrabje ſ Lippy w Delnej Hórcy) jako ſměrzač do swojego ſaſtojnictwa ſapoſafanaj.

Se Schadowa. Tudy hrajkasche ſynk kniežeho cyhlerſkeho miſchtra Jan a Róle, ſ mjenom Jan Bohumér a halle 2 lěče a 4 měſbach starý ſ druhimi ſchitryomi, tež cyle makymy džeczimi hjes pschitomnoſci wjetſkich ludzi najpriyed na dworje ſwojego nana, džesche potom ſe ſpomnenymy džeczimi do ſahrody, pschi réch Czornich ležaceje, kamasche tam haložti a mjetasche je do réti. Pschi tym je ſo wobſunyk a do wody panik. Hac̄ runje jeho 14 lětna ſotra, kotaž tam runje pschitomnoſci jeho we wodze plowacz wuhlada, na měſce hac̄ do ſchije ſa nim do wody ſtoczi a jeho tež won wuczahný, dha bě tola, hdyž tež dweju lekarjow

k pomocy ſowolachu, wſcha próza k jeho wožimjenju podarmo; -- živjenje ſo wjacj njewrōči.

S Delneje Hórci. Na město k. Handankę je k. Handrij Felfa (Sserb) ſa gendarma ſem pschischoł.

S Viſkopi z. (Dopis.) Na ludomnym ſudniſtwje ſtaj k. affeſſor Ryhtač a k. aktuar Löhſač ſe ſlužby ſtupiłoj. Na předniſtcheho město je k. affeſſor Aſter ſ Zwenkowa, na poſledniſtcheho paſt k. aktuar Grilla ſ Radeburga pschischoł.

Na Holch pola Huski. Tudy wudyri ſaňdeňy ſchitwórk dopóldnia w 11 hodzinach wohē a wotpalischtci ſu tu dwě kheži, jena Amali i žen. Kóhlerjowej, druha Janej Teichej kluſchaza. Kac̄ je wohē wuſchoł, njeje hiſcze ſnate.

S Varta. Tudy ſo powjeda, ſo ſo naſch nowy knies farar, k. duchowny Ráda w Huczinje, naſkerje hižom w bližším čaſu k nam pschekydi.

Přílopk.

* Ruſki čeſkanz Bałunin, ktryž w lěče 1849 tež jara pilne ſa meſti ſbez w Gaffej ſtutkowasche, bydlí někto w ſchwedſkim kluſom ſtadu Stockholmie, naſkerje teho dla, ſo by njenér w Polskej ſ bliſkoſcie podpjeracj móhł.

* W Pětrowym ſeſku we Wuherſkej ſta ſo wondanjo žakožne njeſvože. W tamniſtchej wolenych wudyri mjenujcy wo połnoch wohē a ſapali tež domſte tak rucze, ſo mlynkowa a dwě džeczji w plomjenjach živjenje ſhubidu. Tsi druhe džeczji paſt je jednn wutrobith bur, ſ mjenom Marko Vorgič, ſbožomije ſ palaccho domu wunjeſt.

Spěwy.

Ach čeſhū, běly hoſkivo,
Slecz wſchak k lubcy mojeſ,
Strow ju miſle ptacjatko
Se žadoſežu nowej.
Khwataj, khwataj, njeſotpocž,
Strow ju, strow ju tybzaz króz.

Czeſhū ach, zuny zefyrko,
Khlodnicj ſicžy lubej;
Wón mi rójow, wěſicjko,
K wutrobicjch duſ ſej.
Czeſhū dha, czeſhū dha k lubej,
Njech twój dha ju ſwježeli.

Ach, czeſhū, ſwětky měſacjko,
Sacjii wocžy jeje;
Mamkaſh ſrudne holicjо,
Stréj wſchak ſyſky ſ njeje.
Spětynje, ſpětynje, pokhwataj,
Wocžy jeje ſandželaj!

Hladowski.

Kak

pozom

Hans Depla

wótrítaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pódla

* * *

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. „Khudu dyrbi wóshak wjele czerpicz a býruje huš dla býko“; tak mi wóndanjo jena žónka skoržeshe.

Mots Tunka. Kajku dha to hušazu historiju mějeshe?

H. D. Nô, wona rjekn: „Bohaty wóshak ma wulku sahrodu, ale njesamóže ſebi plotu natwaricz, ſo býchu hušy nuts njemohke. A hdyž tam pſchiádu, dha honi je muž a žona ſurowje ſ kijemi a kſchudami ſe sahrody. A ſta ſo, ſo w czaſu, hdyž ſu hušy czezke ſ

jejemi, khudeje žonina ſ někotrymi druhimi tam pſchilecja. A wón bě jej předh do wočow prajš: „„Saražena budže, hdyž pſchindže.““ A ſta ſo tak w poč hōdžinje, ſo dyrbjeſte wudowina hušyja pſches kulu połona w jeje rukomaj wuſnycz.“

M. T. Ale čžoho dla chęſche ſo wón na hušy-ey khudeje žony tak wjezicž.

H. D. Hm, najſkerje teho dla, dokelž njebeſ tolef braka. P.

Iludančka.

17. Čhto je najwjetſche namakańje ſčiniř?
(Wuhudanje přichodnje.)

dom, mandželska, 57 l. 6 m. — Maria Schleiercerjez ſ Hornejे Hórkli, ſkužobna džowka w Libochowje, 24 l. 7 m. — 10., Handrij Ernst Jakub w Nowych Czichonzech, 18 l. 5 m., 16 d. — 14., Maria Madlena, Marje Madleny Kſchijankez na Židowje n. dž., 7 d.

Wuhudanje ſ č. 16.

16. Kula, koło, pjerſtſczeň.

Čabi sakſkoſlezynskeje ſeleznicy z budyskeho dwórniſća

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; vopołnja 9 h. 11 m.: pſchipolnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wečor 8 h. 21 m.*; w nožb 2 h. 26 m.

Do Šhorela: rano 7 h. 51 m.*; vopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pſchisanſtjenje do a ſe Žitawę a Liberza (Reichenberg)

t) Pſchisanſtjenje do Žitawę.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 23. haperleje. 1 Louiſd'or 5 toler 15 nſl. — np.; 1 połnowažazh czerwony ſloty abo dukat 3 tol. 5 nſl. 7 np.; wuſte bankowki 89 1/4%.

Zemrjeći:

Djen 8. haperleje: Ernst Bohuměr, C. G. Henniga, ſkužbaka w Draždjanach, ſ., wumrje w Nadžanezech, 10n. 6 d. — 9., Hanža, Jana Rychtarja, wobydlerja pod hro-

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
18. haperleje. 1863.

Dowoz:	Płaćizna w pieręzku na wikačach,						na bursy,					
	wyšsa.	nižsa.	srjedźna	najwyšza	najnižza		wyšsa.	nižsa.	srjedźna	najwyšza	najnižza	
7531	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.
Pscheniza	5 10 —	5 —	5 7	5 12	5 5	5 5	5 10 —	5 17	5 20 —	5 17	5 5	5 5
Kořka	3 20 —	3 10 —	3 15 —	3 20 —	3 22	3 20 —	3 20 —	3 17	3 20 —	3 17	3 20 —	3 20 —
Feejmen	2 22 5	2 15 —	2 20 —	2 22 5	2 20 —	2 20 —	2 22 5	2 20 —	2 22 5	2 20 —	2 20 —	2 20 —
Wowa	1 22 5	1 17 5	1 20 —	1 22 5	1 20 —	1 22 5	1 20 —	1 20 —	1 22 5	1 20 —	1 20 —	1 20 —
Hroch	4 15 —	—	4 10 —	4 15 —	4 10 —	4 15 —	4 10 —	—	4 10 —	—	—	—
Woka	3 5 —	—	3 —	3 5 —	3 —	3 5 —	3 —	—	3 —	—	—	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahy	6 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduska	4 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjeruh	— 22 5	—	— 20 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	— 18 —	—	— 17 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopasłomny	3 25 —	—	3 20 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. býna	25 —	—	22 5	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

14 tl. 20 ngl. a 14 tl. 25 ngl.

répikowý woli (njeziszeny) 15 tl. 25 ngl.

(Cziszeny, kąż so w Budyšinje pschedawa, je
stajne nehdze $1\frac{1}{4}$ tl. dróžchi.)

Nawěštunk.

W Smolerowej kniharni pschi bohatych wrotach je
sa 5 ngl. na pschedan:

Robinson.

Rjane powiedanczko, wakiebie sa młodych ludzi. Je něm-
skim stojene wot K. Kulmanna.

Tuta knižka podawa najrijeńsche powiedanczko, kąž
bu hdh sa džeczi ale ſobu tež sa motroſcjenych piſane
a powjeda, tak je młodenz Robinson, dotež chyſe rad
zuse kraje nawiedzież, ſwojimaj starschinaj cękuny a na
jer ej ſobzi s drugimi ludzini do daloſeho morja wijsel.
A jako so ſobzi w indiſkim moriu wiſeſeſe, pschedaſe
wulki wiſor, kąž ju roſkana, tak so ſo wiſeſitich ſatepichu,
kąž na njej będu, thiba Robinson niz, fotrehož jena żolma
na jenu njevobydlemu kupu žiweho won wuczishy. Tak
je tam won wjele lét žiwy był a wjele mysh a horja
pschedzepil, tak je tam psched džiwimi cęlowejowzracz-
kami, kąž tam s cękamia pschedzowachu, ſurjertuſ ſtrach
wstaſl a tak je tam hewal jaro ſpodzjivne podenđenja
męſ, hacž je ſo po dolich lětach ſaſo domoj wroczej
męſ, to je w tej knižce na jara ſpodobne waſhnie po-
wiedane, tak so budže ju ſobdy ſ wulki ſpojoſocu cę-
taež. A hacž runje je ta knižka wobscherna, pschedož wona
wopschija psches 140 stronow, dha dawa ju Macziza ſerb-
ſka tola ſa tuni pjenies to je: jenož ſa 5 ngl. pschedawacž.

Dwachczi centnarjow
rjaneho býna leži pola Michała Gruhla we Wulkič
Debzegach na pschedan.

Poruczenie.

Czesczenym a lubym ſſerbam ſ
tutym najpodwołniſcho ſ nawjedzenju
dawani, ſo þym po derje wobſtatym
pruhowanju to prawo doſtał, twarby
wuwjescz, a proſchu teho dla tych, kij
cheidza twaricž, ſo bydu ſo w tajſim
nastupanju ſwólniwje na mnje wobro-
czili. Kózdy može do předka pschedz-
ceny býc, ſo budu jeho pschi tym ſ
dobrym a tunim dželom po móznoſeſi
derje ſpokoſicž pytač.

Jan Kerk,
ſerbſki murjerſki miſchr w Czornowſu
pola Bukez.

Jedyn hiſcze egle dobry plonwos ſe ſeleſnymi
woſkami je czo. 8. w Elhanezach pola Barta na pschedan.

Na kniežim dworje w Schczenych pola Rakez ſtej
dwie nowodejace ſruwje na pschedan.

Rjane porcelanowe ſchacki
ſe ſerbſkimi napisami

jakſo dary ſ kwaſam, ſ norodnemu dnu a pschi
druiſich ſkladnoſeſach porucza po egle tunich
płacziſnach

Ernst Pilz w Hodžiſu.

Drjewowa aukcia.

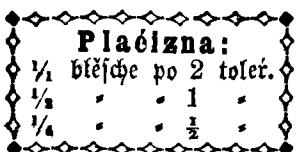
Sſrjedu 29. haperleje dopolnja w 8 hodzinach
budže ſo na leſowym reveru Moweje Wby nad Spre-
wju nehdze 15 kop lohezowſkich woſchowých walcž-
kow a nehdze 40 kop $\frac{1}{4}$ lohezowſkich bréſowých a
woſchowých walcžkow na pschedzowanie pschedawacž.

Schtwarzik 30. haperleje dopolnja w 9 hodzinach,
ſchromadzisna na ſorbarku w Łeſke i pschi mužakowſkim
ſchuſeu, pokračowanie aukcije a budže ſo 20 kop $\frac{1}{4}$
lohezowſkich bréſowých a woſchowých walcžkow
a nehdze 100 kop k hōjnowych walcžkow na leſczan-
skim a manjewskim leſowym reveru na pschedzowanie
pschedawacž.

Bot dženſniſchego dnu je $54\frac{1}{2}$ kop twierdych
walcžkow w nowowjeſčanskim reveru na pschedan
a chyli ſo na kupjenje ſmyſleni na hajnika kniſa
Uhras a wobročicž. Tora ſa kopu je na 3 tl. 2 ngl. 5 np.
poſtajena.

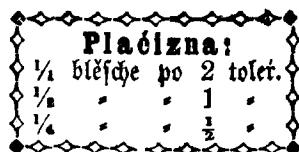
W Barcje 20. haperleje 1863.

Grahiſke Lippiske hajniſke ſariadniſtwo,
Wiedemann.

Bělý

Brost - Syrop.

Brostsyrup Injesa G. A. W. Mayera we Wrótklawju je pschi katarrach dýchachých organow (trka, dýchavý a její wokolnoſcě) a pschi ſimierjachym a kafotacym kaſchelu w tutých dýſach dobrý pologach ſrěk, kotryž tež pschi ſamých ſestarjených ſaſalkach katarrach hishcze derje ſluží. — Ale tež woſoby, kaž lamienjerjo, rēſbarjo, pfeſarjo, mlynkjo, ſtrvnsch molerjo, murjerjo a teho runja vjazh, kotryž powołanie ſobu pschinjeſe, ſo wſchelake, ſa dýchace organy ſchłodne wěch, jako drobný proch atd. do ſo ſrěbač dýra, psches cęz moža w ſpomnjených organach khorowatoſcje naſtač, tež tucji budža Mayerových broſtſyrop, w prawym čaſzu nałożený, pschi wobledžbowanju nuslých prawidlow ſ wuzitkom wuziwač.

W Dſchaſu, 2. haperleje 1863.

Med. pr. G. Gerſtäcker,
praktiſki lekar a ſudniſki ranhlekar.

W Budyschinje pschedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Šincká.

Mój běły broſtſyrop

je jenož psches hojace wutki, kotryž žadny druhý dotalny broſtſyrop we ſebi nima, ſwoju ſwetoſnatu lhwalbu doſtał a pschedawa jón w Budyschin je jenož knies

Heinr. Jul. Šincká.

We Wrótklawju.

G. A. W. Mayer.

Powschitkomna ašekuranza w Triescze

(Asſecurazioni Generali)

ſawěſcjuje pschi ſoreužnym fondem wot 20 millionow ſchěſnakow

a) twory, mobilije, žnjenſke ſkłady atd. psche wohnjowu ſchodu,

b) kubla na puezach psche transportne ſchoduszne,

c) poſicja ſawěſczenia na živjenje člowjeka po wſchladim waſchju po nojtunischič, twjerdych prāmiach a wustaſa polich po pruskim kourantu.

Towarſtvo ſaplaczi w lěce 1861 ſa 12,189 ſchoduszow enormsku ſummu wot 4, 158, 131 ſchěſnakow a 67 kr. r. cž.

W wſchitkemu wukasjanu je rad hotowy

Herrmann Danchhoff,
distriktny agent ſa Budyschin a wokolnoſcě.

Wolzniokrajne wohensawěſcjaſe towarſtvo w Elberfeldze

ſaložene ſ kapitalom wot dweju millionow tolet, porucza ſo psches podpiſaneho ſawěſczenju hibiteho wobſedjeniſta, jako mobiliom, tworow, žnijow, žitow, maſhiniow a.t.d.

Prāmije ſu tunje a twjerde. Doplacowanja ženje žane njejſhu.

W wobſtaranju ſawěſczenjow a ſ dawanju wſchego dalscheho wukasowanja je ſoždý cjaſ hotowy

W Klukſchu, w haperleji 1863.

Otto John, agent towarſtwa ſa Klukſch a wokolnoſcě

W Cęſchkeſach pola Hodžija je jena žiwnoſc̄ ſ 20 abo tež ſ 21 körzami ſežominoſc̄ow, bjes renty, ſ 250 doſtliki jenoſc̄emi napołożena, ſe ſwobodneje ruki na pschedan a je wſchego dalscheho pola podpiſaneho wobſedjenia ſhonicz.

Jan Harnap.

Kupuje, punt po 15 nſl.

Zolty wóſk

G. A. Martschin
na ſnutſkomnej laſtej hafci.

Materske towarzstwo
w Małym Wjelkowje.
Chromadzisna.
wtoru 28. haperleje t. I.

S tutym k dobroszczęwemu nawiedzeniu dawam, so budżet wot 27. haperlerje t. I. sażo dobra, sucha a twierda hruba, kręnya, knorplowa a szpanska bruniza w podpihanych podkopkach na pschedan. Hrubieje brunich placzi körz 6 nſl., kręnjeje 4 nſl., knorploweje 2 nſl. a szpanskieje $1\frac{1}{2}$ nſl. Schumann-Triemierske brunizowe podkopki w Khowacjizach 24. haperleje 1863.

C. A. Schumann.

Ja czinju s tutym k wiedzeniu, so bym s Bożej pomozu nětko wotkorit a budu sażo, kaž przedy, rano hacż do 9 a pschipolniu wot 2—3 hodzinow domia k trzechenu, żobotu pak też wot 10—12 kózdemu k radzi.

W Budyschinje 23. haperleje 1863.

Dr. Bróška
na żitnej haſy čzo. 57.

Woprawdzite rigaske lane szymjo
w tunach a wuměrjene porucza

Herrmann Danckhoff.

Molerske, thyskerske a mureske barby wschitryzinow, firniś a wschelaki lak, tuni a dobrą.

J. G. F. Niecksch.

So ho moje warjenja pschedawace kłamę wjacach pola knijsa klempnarskiego mischtra Dominika na bohatęj haſy njenamakaja, ale so hu nětko na kostkowej haſy čzo. $1\frac{1}{2}$ pola knijsa bētnarskiego mischtra Mēhnerta, to s tutym k nawiedzeniu dawam s tej proſtwu, so by ho mi też w moim nowym pschedbiku to dotalne dowěrzenie dostalo. Johanna swidowjenia Grubanowa.

Zena žiwosć s 9 kózami pola a kuli a s cyle dobymi twarjeniami je se swobodnie ruki na pschedan a może so wscho dalsze pola Pētra Janacha w Raszchowje štonicę.

Ku ježnje H. J. i J. 26/4 63.

A wjehłosczi pscheju wscho
Tebi, o moi drohischko!

W Smolerjowej kniharni je dostacz:
Franziskus Alardus reformator oldenburgski.
Lubemu herbskemu ludej podał A. U. Friedler. 1 nſl.
Pherče so po potrjebościach kwiatnych horje. Przedowanie na herbskim zyrtwinym swiedzeniu Gustav-Adolfseho sienoczeństwa w Porciszach na Michała 1862 dżerzane wot H. Imischä, fararja w Hodziju. Druhi wudaw. 1 nſl.

Rubla na pschedan.

Wschelake rubla, kiž móža so tak derje po jich położeniu, kaž tež po jich wubjernej hodnosći sa kupjenje porucicę a kotreż su pod spodobnej placisni a pod jara pełnymi wuměnjeniami k dōstacjū dopolasuje

Kommisar v. Herrmann
w Budyschinje.

Amerikansku khofejowu muku
porucza

David Berger
na žitnej haſy.

S h o ž o p s h e c z e
herbskemu naviedeni

Janej Bartkej

s Minakala
a jeho herbskej njewiescie

Marij Janakec

s Komská
w wieruwaniskemu swiedzeniu: džen 26. naletnika 1863.

Wamaj krafne ranje ſmita,

Nawozen a njewiescia!

Štońzo ſboža njeh Waj' wita
Do noweho živjenja.

Boh njeh Wamaj luboſcz płodzi
Do wutrobow k živjenju
Jeho luboſcz njeh Waj' wodzi
Po wschęch prawych pucjach tu.

Sewerna luboſcz Wamaj ſadja
Rózicjki do sahrodki,
Kadoſcz njeh tu s nowa ſhadja,
Pylchicj pucjik mandželski.

Strowoſcz Waju pschedowodzuje
Wschitke dny tu najriensche,
Njebo Wamaj pschedowodzuje:
, Budzaj ſwernaj do ſmijercze."

Hdyž pak mutny časž so bliži,
Srudnoſeje Waj' cjiwluja,
Štolcenzko ſboža k donu niži,
Dwartaſt twierdze na Boha.

A hdyž Waj' cjaſ něhdh wuindze
Boji hłosz so ſlyſicę da,
Bohu njeh Waj' duſča dónidže,
Hdzej ma kónz wscha ſrudoba. H. Sch . . .

Srđu 22. haperleje popolnju $\frac{1}{2}$ wusny po krótkiej khorosci we wérje do swojego lubego zbóżnika naša luba mać, prichodna mać a wówka knjeni **Sophia Eleonora Charlotta** zwudowjenia **Imišowa** rodzena **Golęce** w Barće, 75 lét a 24 dnjow stara. Jejne khowanje zmaje so tam njedzeli popolnju w dwemaj.

Hłuboko zrudženi zawostajeni
w **Barće, Hodziju, Nadzanečach,**
Zhorjelu a Strózi.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
wiż maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
krotach wotedać, płaci se
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štowtłetna przedpła-
ta pola wudawarja 66 np
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

W opřijeće: Swětne podawki. — Schudy sahrodnit. — Ze Serbow: S Budyschina. S Vułojny. S Hermanez. S Kiblizh. S Varta. Se Židowa. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi saksošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płacízna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Lětuſchi naletný hornolužiſki ſejm ſo bližjemu pónđelu 4. meje ſapocňje. — W Laubachu pola Měiſchna wudhy 25. haperleje woheň a wotpalichu ſo ſchtyri sahrodniske a ſchęćz burske kubla, taž tež gmeińska kheža. Pschi tym pieczę ſtoni, dwaj wołaj, ſchtyriadwacheži kruwów, jědnacie jałozow, pieczę czelatow, dwaj a dwacheži ſwini, dwe košy, ſchtyri pſy a pſches ſto kur a huž w plomjenjach ſonc woſnýchcu. Tež ſtaj kubleč Klinder a jeho žona ſtrachnje wopalena. — W noči k 27. haperleje je ſo w Lohsdorfje pola Šebniča mlyn ſe wſchitkimi pödlanskimi twarjenjemi wotpaliſt. — W prěních dnjach měřaza junija budje Leſingowý wo- pomnik w Kamjenzu požwocjeny. — Twarjenja a ma- ſchinu města Draždjanow ſu pola krajneje woheňawę- ſczačeje počkadních ſi wjac hacz 16 millionami tolef ſatwěćzene. — Královſka ſtrójba je ſo 29. haperleje na hród Jahnishausen pſchelydlika. — Knies minister kultuſa ſ Falkenstein je 26. a 27. haperleje w Budyschinje pobyl a pschi poſedzenju był, kotrež wuhjerf krajiných ſtawow hornolužiſkich cyrkwiſkich naļeznoſcziow dla dže- ſeche. (Najſkerje je ſo teho wobstejenja dla jednako, ſo dyrbja w Hornych Lužicach woſadni ſtolske pjeniſh duchownemu płaćzic, byrnej woni druhého wěruwaſnacza byli a ſo wot druhého duchowného ſastaracj dali). — Tón týdženj ſu lětuſchi rekruciſ exercirowacj počeli. — Pruska ſtudowjenia králova Hilžbjet a ſo 25. haper- leje ſ Draždjan ſaſo do Barlina wróćzila. — W Mittweidze buſchtaj wěſty Stöhrer a Aderhold, kotařz běſchtaj gensdarma Woſku tak bikoj, ſo bě wón bórſh wumrječ dyrbjal, k 30 lětnemu zuchlausej wotkudje- naj. — Po cikéj Sakſkej je ſańdzeny týdženj ſaſo wjèle ſtrachných wohnjow bylo a je w prěních ſchtyriſch mě- ſzazach tuteho lěta piňes 50 wohnjow wjac bylo, hacz ſtoni w tym ſamym časlu. — Lětuſcha draždžanska

ptacža ſuka budje ſo tón kroči týdženj předh ſapocňcz a ſměje ſo po tajkim wot 19. hacz do 26. julijsa.

Prusky. W Barlinje ſo powieda, ſo je ſchwendſli král ſ franzowſkim khežoram někajti ſlub ſčinik a to w tajkim nastupanju, ſo ma jedyn druhemu pſchi wójnje pomhač. — Polach, kotsiž ſu pſched Ruszami do Pruskeje cekli, ſu někto, hdyž je ſim ruſli khežor wodał, wot pruskeje wýſchnoſcze dowolnoſc dostałi, ſo ſmědža ſo do ſwojego wotzneho kraja wróćzil. Naj- wjac tyh ſamych hec ſo tež domoj podacj, taž ſu prajili, jako buchu ſa tym prafcheni. — S Parisa pižaja, ſo je ſo wjèle ſtow Fránsowſ na pucz po- dało, ſo bychu ſtradiju do pölfkeho kraleſtwia puczowali a tam Polakam wojowacj pomhaли. — Ahezora Kraut- hoſera, kotrehož běchu teho dla ſadzili, dokelž bě ſo pieczę na pölfkej revoluciji wobdzeliſt, ſu ſaſo ſ jaſtwa puczczili. — Hrabja Sedlitzki, předh wjekbifkop we Wrotzławju, někto 76 lét starý, je pieczę w Barlinje k evangelskej cirkwi pſchepstupiſt. — Wuprajenje ministra, ſo wón wójnu powiedze, hdyž tež druhá komora pjenjeſy k wojerſkim naļeznoſciam njepriswoli, je wulke spo- dzívaniſe w kraju wubudžilo. Pſchetož ſnate je, ſo Pruska njeby žanu wójnu wjczę móhla, hdy by ſebi předh pjeniſh njepočzíla. ſnate je pat tež, ſo žadny pjenježnik pruskemu ministerſtwu žaných pjeniſh njepočzí, hdyž druhá komora tajku požčonku předh pſchiswolka njeje. Duž ministerſtwo bjes druhéje komory žanu wójnu wjczę njemöže a je džiwuje, ſo móže minister hinač řečecj, hacz toſa po prawym je, a ſu jemu tajke ſkowa najſkerje jenož teho dla wuſkocžile, dokelž bě runje jara injersach na druhu komoru. — Králova je někto w Baden-Badenje a pieczę teho dla w Barlinje njeprisbhywa, dokelž ſo jej nětčiſhi ministerſtro a ſ ciku nětčiſhe wobſtejenia bjes královi a pruskim ludom njeſlubja.

Rakusy. Rakuski ſejm abo tak mjenovana wienska krajna rada budje pječza 28. meje ſažo wotewrjena, tež je khežor porucžil, ſo ma ſo ſedmihrođſti ſejm 1. juntija ſericz. Poſteſniſche je ſo wěſeže teho dla ſtak, dokež ſebi ministerſto myſli, ſo ſmješe tam wjetſchinu ſa ſebje, dokež checda tamniſki němſch a ru‐muſch ſapóſkanci ſa ministerſte naujeti hkoſowacj, tak ſo budje madzarska pſcheziwoministerſta ſtrona pſche‐winjena. — Knežna Puſtowojtowa, wo kotrejz wiſe‐lakie němſke nowiny wondanjo poſviedachu, ſo je ſ Wina do Pariza wujela, nijeje to činička, ale je ſo ſažo do Prahi wrćzila. — Langiewicz je wondanjo rakufke wiſchnoſci wosjewiš, ſo ſwoje ſkovo, po kotrymž ſ Tischnowitz cječacj nočce, naſpijet woſmje a ſo budje netko cječacj, jeli ſo jemu to poradži. Spomijena wiſchnoſci je jemu teho dla Stražnikow ſtajka, kiž dyrbja jeho wachowacj. — W Galicji počina wiſchnoſci w nastupanju na poſlku ſbezkarſtu ſtronu krucjiſho wustupowacj a je w poſleniſtich dnjach tójskto Polakow a Franzowow ſajaka, kiž veču do Krakowa pſchiſchi, ſo býchu ſo wot tam do poſlku kraliſtwa podali. — Pſchi wiſhem thym počaſuje paſ rakufke knjezerſtvo doſč nje‐pſchezielniwe ſmyžlenje pſcheziwo ruskemu knjezerſtwu a podpiera požadanja franzowskeho khežora w poſlku na‐ležnoſci na wiſče mózne waſchinje. — Khežor je po‐rucžil, ſo maja ſo wiſchitke ſakonje, kiž Khrowatſku a Šeklawonſku nastupaja, w južnoſlowjanſkej ryci wudacj a w illyriſkim a herbiſkim prawopisju cjeſhcječz.

Franzowski. Khežor pječza netko wjele ſ franzowſkim poſlanciom w Petersburgu a ſe ſchwedſkim kraſom wujednava. Telegraf w jeho hrodže ma w taſkim nastupanju wiſchednje dželo, dokež Napoleon ſkoru wiſchednje depesche po nim do Petersburga a do Stockholma (ſchwedſkeho hkoſoneho města) ſezele. W ministerſtvoje wójny tež činja, jako by wažna wójna wudyrice dy‐bjaka a wiſchi ſtudrja hízom kharthy ruskeho khežorſtwa, jako býchu ſo tam kózdy džen podacj měli. Nowiny a lud ſam ſtawne ſi Polakami djerža. Ale netko měnja, ſo taſke wutrubjenje wójny žaneho druhého wot‐poſladanja nima, khiba to, ſo by ſo Ružam trochu ſtracha načiniko a ruſſi khežor potom do wiſchelakich druhich Napoleonowych požadanjiw ložjho ſwolik. Druiſ ſažo měnja, ſo wiſho Napoleonowe ſtukowanje ſkončnje pſcheziwo Pruskej měri a ſo chec wón ſ tej wójnu ſa‐počečz a jej kraje tamnu ſtronu rěki Rheina wotewracj. Teho dla je wón pječza netko rakufke knjezerſtvo na ſwoju ſtronu ſczahnyk, ſo by potom pruski kral w Němzach žaneho mózneho pomoznika njemět; teho dla ſchęzuwa wón Schwedſku a Poſlku na Ruſku, ſo by ta ſ tutymaj činicz měla a po taſkim Pruskej pomozacj nje‐mohla, — a jeli ſo jemu tak poradži, pruskeho krala wiſcheje ſylnjeje pomoch wurubieč, dha chec jeho potom

wójnsch nadpanhcz. (Móžno drje je, ſo ma Napoleon tajke wotmyžlenje, ale móžno tež je, ſo tež tehdj, hdyž Rakufka a Ruſka Pruskej ujepomha, wiſchitc němſch kralojo a wjerchojo pruskemu kralu ſwoje wiſka k po‐moch pōſcječku).

Danski. Danski kral je pječza grichifkemu po‐ſkamtu wosjewiš, ſo ſa prynza Turja jako wuſwoleneho grichifkeho krala grichifku kronu horjebjerje, hdyž tež je wotſadženj grichifki kral Ota pſcheziwo nowemu wob‐ſadženju grichifkeho hróna protestiroval.

Ruſowſka a Poſlka. Kendzelski, franzowſki a rakufki poſlanci ſu depesche, kotrej veču poſlých na‐ležnoſcziw dla wot ſwojich knjezerſtwow doſtali, na jenym dnu pola krala Gorčakowa, ruſkeho miniftra ſwonkownych naležnoſcziw wotedaſi, a tón je jím pječza hnydom k wjedženju daſ, ſo wotmoſwjenje bóřy doſtanu. Kajke to budje, nijeje ſnate, potom paſ, hdyž budje date, ſo halle počaſa, hacj checda ſpomijene tſi knjezerſtwa Polakow dla wo prawdje wójnu ſapocječz abo hacj ſu ſa nich jenož ſ holymi ſkowani wojovali; pſchetoz wotmoſwjenje ruſkeho khežora budje lohko doſč tajke, ſo ſo thym tſjorim knjezerſtwam we wiſhem lubicj njebudje. — Pſched netkothym čaſom ſo poſviedaſche, ſo budje baron Budberg, kiž na tej ſtronje ſteji, kiž chec Napo‐leonej wiſchelakie wčch pſchiſwolicz, na město Gorčakowa ſa miniftra pomjenowanu a ſo by potom žana wójna njebyla. Ale netko pižaja, ſo Gorčakow ſažo twjer‐dſho pola khežora ſteji, hacj hdy priedy, a ſo je ſ teho wiđječz, ſo ſebi ruſki khežor nočce ničjo wot Napoleona prijodkpihačz dacj.

Sigismund Wjelopolski. Je pječza teho dla ſe ſluž‐dy pſcheženj, dokež je w ſwojim hadraſkim liscje, na prynza Napoleona poſlany, tež imeno khežera Alexandra mits saměškaſ. Sa to paſ je jeho nan, mark‐hrabja Wjelopolski, porucžnoſci wot khežora doſtaſ, ſo dyribi dale w ſlužbje wotacj. Tutón ve mjenujen pſcheženje ſe ſlužbny ſadaſ, dokež běſchtaj ſo general Berg a baron Keller ſ možu do jeho ministerſtwa tykaloj. Khežor paſ do teho ſwolit nijeje, ale je wjele wjac pſchiſkaſ, ſo mataj Berg a Keller Wjelopolskemu wotproſyč, ſchtó ſtaj taj tež hnydom ſcjinikoj. — Khežor je pječza tež wiſkolnjaſej Konstantinej, kiž checje ſo w měřazu meji do Petersburga wrćzicj, porucžil, ſo dyribi jenož dale w Warszawje wotacj. — General Berg je wiſchitke proceſije we Warszawje ſakalaſ. Do‐kež veču ſo paſ tajke po pſchiſwolenju archybifkopa Felinskeho ſtak, dha je wón ſchyrjoč wýbolic hdu‐hovnych, kiž veču tajke proceſije naujedowali, ſabdzicj daſ a ſamemu archybifkopej ſtwinſki arreſt pſchipowjeđiſ. Ale naſajtra pſchiūnje ſ Petersburga po telegraſu pſ i‐kaſnja, ſo maja ſo wiſchitc ſpomijeni duchowni na ſwobodu pſchežicj. — Potajny ſbezkarſki wubjerf je

Polakom pschikasak, so ruskej wyschnosczi żanhch dawków wjazh dawacż njeśmiedża; wón je też s nowa powołanie wudał, so dyrbí so wjach ludzi i sběkarjam pschimadacz. Schtój je njeponiklischny, teho pojßnu. — S pruskich mjesow pišsaja, so něko skoro wschednje mjenische abo wjetische hromady wobronjenych Polakow s pruskeje Polskeje do pôłskeho kralestwa czehnje a so to niczo njeponoha, hdz̄ też pruske patrouille jich wjeli sadżer-žuja a jich do pruskich jaſtwow wotwiedu; pschetož to żancho Polaka njevotraschi. — Wóndanjo sta so, so jena pruska patrouilla na tajlich Polakow trjechi, kotsiz do pôłskeho kralestwa czehnjechu. Dokelž woni na jeje wołanie na měsce stejo njevostachu, dha wojach třelich a pokasa so potom, so běhu schyrjoch Polakow satſili.

Nomše depesche wo bitwach bjes Polakami a Ružami ſu tajle:

S Krakowa 27. haperleje: Blisko Pasurkow běše bitwicžka, w kotrejž buchu Ružojo ſbicži, tak so dyrbjachu zofacj.

S Krakowa 28. haperleje: Polacy pod Lelewelow, kiz blisko Božefowa ſtejachu, buchu wot 2000 Ružow se wschedch stronow nadpanjeni. Tim pak so poradzi, so so psches njeprcherzelow pschebichu.

Se 29. 28. haperleje: Jeſforanski ſteji ſe ſwojimi ludžimi pola Tarnogroda. — Morakowski, kiz bě 24. t. m. pola Raboz nad Ružami dobył, bu 25. pola Žarkow wot nich nadpanjeny a ſbit.

Khudy sahrodnik.

(Wat. J. M.)

Běše naletni džen a malý Petr ſteji w sahrodze ſwojeju lubaju starſchein; ſe ſwojej lewej ruky džerži jenu ſlowežinu wopſchijatu, w prawej ruch ma pak ſwoju čapku a jeho woczi ſtej i njebeſham poſběhne-nej. Wón myſli do ſaudzenoſcze: schtó je tola tymle ſchtonikam wokolo njeho narocž dał a schtó je te ſame ſadžak. Wón hłada do pschitomnoſcze: tak tražne ſu ſroſejene a tak ſe ſelenego liscza najrieniſche leženicka won hlaſkaja. Najpoſledy myſli wón tež do pschichoda a so by ſo potom, hdz̄ budže ſu wuczeńje, najradſho i jenemu sahrodnikej pschitajil, ſo by tam něſhto wot sahrodnistwa naukuſyl. Na jedyn ras bu pak ſe ſwojich hlubočich myſlow wutorhnjeny; pschetož tſjo proſcherjer běhu pschichli, kiz pschi ſwojemu proſchenju ſwiatkownego čaſa dla takle ſpěwachu:

Wy myſle budčeje ſwjasane,
Tak Bóh tón knies ſam praji.
Wam Petr dženža preduje,
Na nowy pucž waſ ſtaji,
Wón ryczi ſ Duchu ſwateho
A khvali ſyna Božeho,

Wy lubi bratſja poſkhajeſe,
To dženža ja Wam praju,
So ſyna ſwojoh' poſkak je
Bóh i nam, kaž ja to ſnaju.
To bě tón ſyn, kiz ſchij je njeſ'
A jež moj hnadih ſmilný knyes.

Nětkh khwalcze ſyna wysche wſchoh',
Sso jemu chle dajeſe;
Njeſt jeho Duch nětkh wodži wſchó,
S nim wjeſle ſaspěwajeſe:
Wjedž ſtwath Ducho luboſuje
Wſchē ludy i jenej jednocze.

Tako běſhe malý Petr tole ſkyschał, pomysli ſebi wón: dha tež twoje ſmyſlenja prawe njeſſu, hdz̄ tamni tak ſpěwachu, ſo dyrbja naſche myſle ſwjasane bjež a ſo dyrbimy ſo Boženiu duchej dacž wodžieſ. Wón bu teho dla ſrudny a džesche ſefady domu, hdz̄ traſhne runu ſroſejenu malu jabloni w plocze ſtejo wuhlada. Duž tam poſaſta a pytny, ſo ſ tyh malých ſicjicžkow pječ rjanyh poſkelych a poč czerwienych leženickow won kukuja. A wón pomysli ſebi: to by tola traſhny ſchtonit do mojeje ſahrody był! a běži po moſtu, pschiběhne kheſſe ſaſo, ſtupi i pletej a ſwoju jabloni wukopuje.

Doho nan bě runje ſtu i ſwiatkam wobělik a woſno wotewrile, ſo by wobělenje bórfy wuſhko. Pschi tym dohlada ſo, ſo jeho ſyn ſopa a myſli ſebi: ſchto wě, hacž ſo jemu w noch něſhto ſedžało njeje a něko ſopa, ſo by pjenyſhy namaſak. Nan teho dla ſ měrom pschihladuje a praji, ſo wobrocžiwschi, i macjeri: „Marja poj, pohej, Petr tamle w plocze pjenyſhy won ſopa.“ Macz cžižný ruže khvalace widlich do poleczowęje donich, powali kóčku duch khwatajey, ſtocži i woſnu, prajey: „Hdžedha je?“ Nan wotmoſwi: „Tamle!“ — Macz něko ſ wulch wotewrjenymaj wocžomaj na Petra hłada, hacž ſuadž ſkoro tolej won wukopuje. Na jedyn ras pschimyne pak Petr ſ woběmaj rukomaj ſa jabloni a torha ju won. Duž praji macz i nanej: „Wón tola nehdze tu jabloni won njeſopa?“

(Přichodnje dale.)

Ze Serbow.

S Budjſchina. Na tudomnym gymnasiju je ſo ſ pschitwolenjom i rektarja profesora Palma a pod dohladowaniom wucžerja herbſkeje rycze i diafona Mirosa předadysche herbſke ḡymnaſialne to-wa ſt w o ſ nowa ſaložilo. Ssobuſtawh ſu gymnaſiaſtojo: K. A. Kalich ſ Lutnjez, E. O. Mróſa i ſ Wulſich Šdžar, J. B. Krusich wiza ſ Dolheje Vorschjeze, K. G. O. Kanig ſ Klufſcha, J. T. Ackermann ſ Wósporka, P. N. Lischka ſ Hodiſija a E. J. Hađan ſ

ſ Wulkeho Parzova. Starschi towarzstwa je ſealič a ſobuſtawu ſu ſebi poſtaſili, ſo kóždy thđen w primje w hromadze hodžinu wotdžerža, do kotrejž jedyn ſobuſtaw ſerbſki naſtarł, wot njeho wudželany, pſchinjeſe, kotrejž ſo potom wot druhich logiſch, grammaticalſch a orthografiſch roſkudži.

Na budýškim gymnaſiu je w tu khwili 44 ſſerbow, a dokelž je na gymnaſiu nětko ſ chla 176 ſchuſlerjow wſcho do hromady, dha ſſerbio runje ſ ch t w órty džél wſchitlích gymnaſiaſtow wuczinjeja.

Š Bučojny pola Wulkich ſdžar. Pónđelu 27. haperleje wjedžor w 9 hodžinach wudžri w bróžni, korežmarjej Ma te jej Rychej pomjenowanemu Dróſch i ſkuſhacej, woheň a ſpalí ſo tuta, kaž tež domſke a wſchitke druhe twarjenja. Dokelž woheň jara ſpěchne wokoło ſo hrabasche, dha mějachu Rychech činicž, ſo jemu ſhami wuczenychu a ſkót někaf wutwjedžechu. Tola ſu ſo huſy ſpalile a jena ſuproſchna ranza je ſo jara wopalika. Woheň je naſkerje wot chganow ſaloženy, kotrejž bějše Ryč, dokelž bě jich wſcho w hromadze pſches 100 ludži, ſ korežny wupokaſak a wjedžor ſu tam dweju widzeli, kaſ ſtaj ſo wokoło korežny tulakoj.

Š Hermann e z. K nam bě wónanjo wulka črjóda chganow pſchiczaňka, kotrejž dla ſimy tóſkto ſtracha wutſtali. Naſch korežmač, kž bě ſo ſ nimi někaf ſwadžiš, dokelž jemu jara na ſchiju leſechu, paſ ſe ſhamym ſtrachom njeſtoteňde, ale bu wot jeneho chgana Thetro ranjeny. — My wopſchijecž njemožemy, kaſ može chganam dovolene byč, w tajlích wulkich črjódač po kraju wokoło čzahacž.

Š Křižlizy. Wutoru, 28. hap. rano wokoło 6 hodžinow bu tudy wohydeř a džekawh muž Jan Domafch pomjenowany Leſchawa w ſwojim wohydenju (w khéznej komorje) wobmíšenym a morwy naſakany. Leſchawa je ſebi ſhamopaschne ſham živjenje pſchikrothil.

Š Varta. Sańdzenu ſrjedu je ſo naſh nowy farař l. Räda l nam pſchepoſlil. Iako bě po wſchelakich wopokaſmach luboſcze ſe ſtrony ſwojeje předawſcheje woſhadyl a pſchewodžany wot wjele woſhadnych ſ Huczym wotjěk, bu wón w Małej Subruiečy, hdzej dwoje čežne wrota ſtejachu, wot ſtróžanskeho wucherja a ſchule, kaž tež wot gmejnſkých přjódſtejerjow wobeju wſkow pſcheczelniwie powitanym a to wot ſtróžanskeho l. wucherja w ſerbſkej a wot tamniſkeho gmejnſkeho přjódſtejerja w němſkej ryczi. Tež pſchepoſdachu jemu ſchulſke džecži jedyn dar. Potom, iako bě l. duchovnym wotmolwít, poda ſo čzah, kotremuž běchu ſo wſchelake knieža pſchisanknyli, pod ſpěwanjom džecži dale l Vartej. W Nowej Wjefy běchu nowemu l. farařej l čeſczi tež rjane čežne wrota natwarili, pſchi

wulkich čežných wrotach njedalolo Varta paſ čzalachu bartſka ſchula a te druhe gmejný na l. duchownoho a tudy witasche jeho l. kantor Wjazla ſ wutrobnymi ſkowani w ſerbſkej ryczi, na kotrež wón tež pſcheczelniwie wotmolwi. Potom džesche čzah pod ſwonjenjom bartſkich ſwonow dale a bórſy na to pſchijedže naſh l. kollator, knies hrabja l Lippe - Wiſterfeld - Weizenfels a powita kniesa duchowneho naipſcheczelniſchho. Dolho njetrajeſche a čzah ezechneſche do Varta, ſ ezechnymi wrotami a khorhovjemi rjenje wopſcheneho, a l farje pſchijedži bu l. duchowny wot bartſkeho gmejnſkeho přjódſtejerja na pſcheczelniwie waſchne powitanym a wot ſchulſkých džecži ſ rjanej bibliju a ſ pſchynymi ſpěvarſkemi wobdarjeny, ſa čzoz wſchitko ſo wón ſ huiteje wutroby džakowasche. We tym, jako wón l farje džesche, ſczelechu ſchýri male běloſwobolekane holčki kwětki pſched ním, a na ſthodženlach, do domſkých wjedžacych, poſtrowi jeho ſchěcž kniežow, ſ kotrejž jena ſpěw, jemu wot hrabinky Berthy l Lippe poſwjeczeny, přjódknieſeſche a pſchepoda. W domſkich ſamych bu wón hiſhče ras wot kniesa kollatora a tež wot jeho wýžvokoczeſcjomneje ſotry powitanym.

Potom doſtachu ſchulſke džecži w ſařskim dworje wokſchewjenje. Pſchi chéym powitanſkim ſhwiedjenju bě ſo wjèle luda wobdželiko a mějachy pôdla jara rjane wjedro. Boh daj, ſo by naſh nowy knies farař doſte ſe žohnowanjom pola naſh ſtukowat. U. —

Se Židowa. Tudy wumrje ſańdzenu ſrjedu l. E. Full, kž bě ſo ſ Prahi, hdzej ſtudowasche, čezeleje khorosče dla do ſtaršíſkeho domu wtočil.

Přílopk.

* Brhuz Napoleon a jeho mandjelska ſtaj ſo do Egypťskeje podaſoři a checaj wot tam do Palestiny wotjěz a Jeruſalem wopýtacž.

* W Greſfeldze je wěſtý Cornelius Greiff, kž bě wónanjo wumrje, tamniſkym khudym a ſchulam poč milliona toleř wotkaſak. Wón njebež ſenjeny a ſawoſtaji ſwojim herbam wýſche teho tež hiſhče počdra milliona toleř.

* W Hagenje mějſeſche jena žona ſleho muža, kž ju husto doſež bijeſche. Wónanjo pſchindže domoj a woſný, dokelž bě ſo někajeje malicžkoſeje dla na žonu roſhněwař, piftoliu ſe ſcěny, prajichy, ſo ju ſatſeli. Wona džecži dla wo ſwoje živjenje proſchecše, a wón rjekny na to, ſo chee ju pſchi živjenju wotſajecž, jeli chee ſebi wona jedyn porſi wotrubacž dačz. Wona do teho ſwoli a dyrbjeſche ſama ſekeru pſchinjeſcž, ſo poſlačneſcž a porſi na ſtolz počožicž, hdzej jón muž tež wotrubny. Ta wěž paſ potom pſches džecži někaf na ſwětko pſchindže a ſudniſtwo je teho muža tajleko njeſaſanſtwa dla l 12létneju zuchthausej wotžudžilko.

Kak
Hans Depla
Mots Tunka

rozom

wotritaj

a

ludzi podi

skrejetaj

* * *

Mots Tunka. To je tola miersaza węz sa cęszlu, hdzj swój grat wschón w hromadze nima.

Hans Depla. Nō, schtož ja cęszlow snaju, to su wschó jara porjadni ludžo.

M. T. To ja wérju; ale pola teho, kotrehož ja mienju, so to tak njeměsche. Wón mienujich pola jeho bura frjedz wshy schpundowasche, pschi tym jemu pak naisskerje to a wono pobrachowasche, so dhvbesche tsi króz hacž na kónz wshy i ūkodzincz požčewacz hicž,

ale tsi króz nicžo njedosta. Duž džesche wón schtórty ras a proschesche wo jedyn hamor, kotryž tež skónčnje wot teje dowérneje žonki dosta. Ale pschi tym ju wón tak kruče sa ruku pschimny, so wona se jstwý na wjež won skocži.

H. D. Ale, njeje so jemu to tola wostudžiko takle podarmo khodzicž?

M. T. Ach, kúška wshak so kuli; tej to tak eježko njeje.

Spěwy.

Mi jena wjeska najlubšča
Pschez leži w wutrobje,
We njej ma bydlo róžicžla
Mi radoſcž w ſtudobje.

O róža rjana čerwjenja,
Sy ſdobne holicžo,
We nalétniku ſakčžeta,
Mi jena sy a wschó.

A ſejčejech mi, o Hancžicžka,
Kaž njeſapomnicžla,
Haj Tebje ſabhež njemžu ja,
Ty mlodna róžicžla.

O njewinoseč tak luboſna
Mje i Tebi cjehnjeſche,
Njeſt frébam ſtódke dhmjenja
Te plöby luboſcje.

Kak rjane sy, o holicžo,
Ty phcha luboſna,
Cjaž sy nječ pschindž a horjo wſcho,
Luboſcž je bjes kónza.

O mjej so derje lubcžicžka,
Ty rjane holicžo,
Sob' wophtam Čje, róžicžka,
Netk božnje, drohūſčko.

M.....

Iludančka.

18. Hdž hewjer najdléhe pod ſemju wostanje?
(Wuhndanje přichodnje.)

Wuhndanje s č. 16.

17. Kolumbus, pschetož wón je Ameriku namałak.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Michałska cyrkej: Gustav Hermann Vogt, schtrym-paříši mischt w Budyschinje, s Karolinu Amaliu Augustu Lohfey ſe Židowa. — Michał Miet, živnoſczej w Žyžezach, s Helemi Stefanę tam.

Podjanska cyrkej: Jan August Kschijank, týcher w Dalizach, s Karolinu Augustu Amaliu Jakubę tam. — Michał Haſa, běgař a khězer w Budyschinje, s Hanu Nowotnikę w Daſenžy.

Křéni:

Michałska cyrkej: Johanna Minna, Sona Hermanna Kschijanka, tublerja a rěniſteſho mischtra na Židowje, dž. — Ernst Emil, T. H. Bergarja, ſchewza na Židowje, ſs. —

Jan August, Větra Kobanje křečerja na Židowje, ſ. — Helena Louisa, Handrija Horaka, kniežeho hetmana we Wulfim Wjelkowje, dž. — Marja Theresia, Michałka Ponicka, wulkosahrodnika w Ženkezach, dž.

Pětrowska cyrkej: Hana, Michałka Eifelta, křečníka w Bělzechach, dž. — Hana Augusta Marja, Jana Wylema Jurka, pochyderja w Budyšinie, dž. — Marja Theresia, Hana Jakuba Mětovskeho, živnoſceřera w Štolnej Voršicji, dž.

Zemrječi:

Djen 18. haperleje: Jan Bohuwer, Jurja Hetmana, křečkarja w Brězowje, ſ., 11 m. — 21., Jan Reinig, wumijentar w Brězowje, 62 l. — 22., Ernst Bohuwer, Madleny Brüsch na Židowje, n. ſ., 4 m.

**Čabi sakskošlezyskeje železnicy
z budyškeho dwórniša**

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopočnja 9 h. 11 m.: pschipočnju 1 h. 3 m.*; popočnju 3 h. 33 m wečor 8 h. 21 m.*; w noži 2 h. 26 m.

Do Šorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopočnja 11 h. 40 m.*; popočnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

- * Přichisanfrenje do a se Žitawę a Liberza (Reichenberg)
- † Přichisanfrenje do Žitawę.

Pjeuježna płacizna.

W Lipſku, 23. haperleje. 1 Louis'dor 5 toler 15 nřl. — np.; 1 połownowążazý čerwony štokt abo dukat 3 tol. 5 nřl. 7 np.; wienske bankowki 89 1/8.

**Płaćizna žitow a produktow w Budyšinie
25. haperleje. 1863.**

Dowoz: 7397 kórcow.	Płaćizna w přerězku					
	na wikach,			na bursy,		
	wysza.	nizsa.	sředzna	najwyša	najniżsa	
	tl.	nřl.	np.	tl.	nřl.	np.
Přeberza	5	12	5	5	—	5
Roska	3	20	—	3	15	—
Secymen	2	22	5	2	15	—
Wobz	1	22	5	1	17	5
Hroch	4	10	—	4	—	—
Woka	3	5	—	3	—	—
Klepik	—	—	—	—	—	—
Zahly	6	—	—	—	—	—
Hedvigska	4	—	—	—	—	—
Bjerny	—	20	—	17	5	—
Kana butry	19	—	—	18	—	—
Kopatzkony	3	25	—	3	20	—
Zent. syna	22	5	—	20	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

14 tl. 20 nřl. a 14 tl. 25 nřl.

rěpikow woli (nječiſčeny) 15 tl. 25 nřl.
(Cžiſčeny, kaž ſo w Budyšinie pschedawa, je
stajne nehdje 1 1/4 tl. držiſchi.)

Nawěſtnik.

We Woſčenich pola Klétneho je ſahrodniffa živnoſc̄ cžo. 9 ſ dobrymi polemi a ūfami, ſ rjanej ſahrodu a ſ dobrymi twarjeniem ſe ſwobodneje ruky na pschedan a je wſchitko dalsche kóžh cžas tam ſhonicz.

Seđbu!

Še lepschemu towarſtwu cžeſnje w uſkuženýh wojakow je ſaſo nufne, ſo ſo njedželu 3. meje t. l. popočnju w 3 hodžinach w restauraciſi w Žiczenku hlowna ſhromadzína wotdzerži, a proſču ja wo prawje bohate wophtanie.

W Spytzach 28. haperleje 1863.

Siegismund Dehma,
ſaložet a pschedžyda.

Na reje a kuleuje pschedproſhuje
njedželu 3. meje
korczmar w Něwſezach.

Schtó dha maſch staroſc̄, ty kožana žona? Nječiň ſei njemér, ſo ſdaliſch ſo ſona.

Saſtejich rótnizu pucžow wſchēch mojich? Abo je traſčnik hdyje myſlenjow mojich?

Mječz ſebi ſchęzežku psched durjemi pěknje, ſedžbij na ſtutki ſwoje paſ ſpěchňe.

Pschedidz ſebi kuihi živjenja twojoh? Wostaj paſ, ſadžerž pschedženja mojoh'.

Je cži dže wona ſnadž i pohorskej byla, Dha ſy te wjeſela popſhecz ji mohla.

Šwóerna budž muzej a ſedž pschi ſopucže, Hewak cže wotkrywam do ſhweta rueže.

Pschi twojeh ſhězli kuntworh hraja, Š tobu na dalose ſhodženja ſwarja.

Ja tež wěm žonu, kiz proſchesche ſłomu, So njeſla kleſti, paſ wucžini ſmoku.

Tej ſo tež džakuju wo tutej pěknje: Škhowai ſej rycze, dha budžemh měřni!

Wo nastupau ſeneshromadženia ſ nowém bergenam za křiſtianſku cžerkei moju taf wele na wondawsche praſheho wo ſerbſich Nowinach wotmojicj, zo ſu hacj dotaſ pſes podpiſhnia, kotrej ſém net ze wſchēch wſom naſchjeje wofade, z wuwaczom jenoj dweju, dostaſ, 333 tlr. 25 nřl. 2 np. ſluhene ha tež wot nekotréh wſow žno mi pjiſowane. Ze ſwiatiarne ha křanec hſchęce liſt z podpiſmami zaſe dostaſ neſém. Ztož paſ wot teje wčeze wjacze ſedžecjče, može to nailépe z liſta podpiſmom kaž tež z knižlow wot téh pjiſowaných peňes, kotrej ſo pola me wobkowaja, ha kotrej ja kóždomu prědkowowojicj podwołne ſém, nailépe nažhoničz.

Khroſtjicze.

Jakub Petasch,
wutſer.

Še ſerbſkemu braſhzy, ſ. Handrijej Pawoſej ſ Lichanja, wjelekrózna ſlawu wot nekotréh wobkewo warjow na ſwahu 2 1/4 we ř., jeho jadriweje rycze a křeſcijanſeje pschedzelnivoſc̄e dla. Duž porucžanm jeho jako praweho ſerbſkeho braſhku naſchim ſobu bratram.

S. B. V. Š.

Němski Phönix,

wóhen sawěscžace towarzstwo w Frankfurze nad Majnom.

Sekladny kapital 5½ millina schěšnakow.

Wszelkie sawěsczenja sa tuto towarzstwo wobstaran A. Siems,

firma: J. G. Klingst Nachfolger w Budyschinje.

Plačizna:	
½	blěše po 2 tolet.
½	- - 1 -
¼	- - ½ -

Bělý

Brost-Syrop.

Czorna Woda w rakuſkej Schlesynſkej, 10. haperleje 1863.

Kenjeſej G. M. W. Mayerſej we Wrótklawju.

Ja bým bělý broſtſyrop, wot Vaſ ſzékany, w mojej praxi wſchelako načožil a jón jako přípravat dopóſnač, ſiž pſchi katarrhalskych a hwejebachych wobstejenach dýchachych organow wabjenje k taſchlowanju pomjenſhuje a směruje, ſo czíſczenje ſlimajachych kóžkow, kaž tež wumětowanje ſpomojuje a hewač tež verje ſkodži.

Med. Dr. Josef Lang,
L. archwoj. diſtriکtny lěkar.

w Budyschinje pſchedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Linck.

Plačizna:	
½	blěše po 2 tolet.
½	- - 1 -
¼	- - ½ -

Moj bělý broſtſyrop

je jenož pſches hojace wutki, kózdy žadný druhi dotalný broſtſyrop we ſzbi nima, ſwoju ſwětoſnatu kwalbu doſtač a pſchedawa jón w Budyschinje jenož knes

Heinr. Jul. Linck.

We Wrótklawju.

G. M. W. Mayer.

Zolty wóſk

kupuje, punt po 15 nřl.

C. A. Martschink
na ſmuckomnej lawſkej haſh.

Jedyn hſchcie cple dobrý plonwós ſe želeſnymi wóſkami je ejo. 8. w Schanezech pola Varta na pſchedau.

Na kniežim dworje w Schanezech pola Rakez ſtej dwě nowodejacej kruwje na pſchedau.

Ujane porcelanowe ſchalki

ſe ſerbſtmi napiſzami

jakó dary k kwaſam, k narodnemu dnju a pſchi druhich ſtadnoſczech porucza po cyle tunich pſacziſnach

Ernst Pilz w Hodžiju.

W Czéſkczach pola Hodžija je jena žiwnoſć ſ 20 abo tež ſ 21 kózami ležomnoſcزو, hjes renty, ſ 250 dawſtmi jenofczeni napołożena, ſe ſwobodneje ruki na pſchedau a je wſcho dalsche pola podpiſaneho wobſedzeſia ſhonicz.

Jan Harnap.

Wjetbowe wobrueže kupuje po najwyskich plazcijach bětnar Lämmel w Barce.

Parne kupjele.

Kupanski čaſ ſa kniesow: Nejedzeli rano we 8 hodzimach, hrjedu a pſak popolnju w 4 hodzimach. Extra kupjele, kaž tež kupanje ſa knienje maja ſo kózdy čaſ 2 hodziny prieſt ſtaſacj. F. Büſchel w Budyschinje.

Czesczenym a lubnym ſcerbam ſ tutym najpodwolniſcho k nawiedzenju dawam, ſo bým

reſtauraciū na Czornobohu

wotnajak a 1. meje t. l. wotewrif a proſchu pſchi tutej ſtadnoſczi wo bohate wophtowanje, pſchilubjo, ſo budža pola meje kózdy čaſ dobre jéđe a picz po možnoſći k doſtaču.

A. Merſovſky.

Amerikansku kloſeſcowu muku porucza

David Berger
na žitnej haſh.

Jena žiwnoſć ſ 9 kózami pola a ſuki a ſ cple dobrými twarjenjemi je ſe ſwobodneje ruki na pſchedau a može ſo wſcho dalsche pola Pětra Janafcha w Raſchow je ſhonicz.

Jedyn z helski miſctr može hnydom město doſtač a je wſcho dalsche ejo. 26 w Mieschizach ſhonicz.

W u p s ch e d a ñ.

Wschitke družiny schrubow, khamorowych a komodowych sankow, żeleśnych bantow, scharnirow a wóknowych wobiwkow, so by je cyle wurumowať, tuniczho hacz su kupjene, pschedawa

Adolph Thunig,
jeħlarski mischtr.

Ężeczenym klamarjam na wħach f tutym najpodwolnisczo wosjewuju, so hym moje klamry f kneslemi, brōschemi, nauwscinizami a tobakowymi hloječkami, portemonnajemi a se wsħelakimi druhimi węzami nanajlepje srjadował a netko po jara tunich placisjnach pschedawam.

Adolph Thunig,
jeħlarski mischtr.

Wschitke družiny khójnowego, brēsowego, wolschowego, twierdego a mjeħleho schęzepjanego drzewa, kaž tež khójnowe pjetkowe drzewo je kózdy čażb pola mieje f dostacżu a pschedawam je we wjetšich a mjeniščich dželbach.

Kubsch,

wobħedżej hoscjenza f městu Lipskij.

W delnobręzanskiej stale abo w tamnej wokolnoſci hacz do Ćzelchowa je ſo ſaintjenu pōndželu jedyn dyb-sacznih čaſniſ (Taschenuhr) ſhubil. Sprawný namakar thich jón ja dobre myto w Delnej Hórę pola hoscjenizarja Lehmann a wotedacž.

Drzewowe aukcije.

Na tudomnym kniežim reverbje budža ho wjacore, w tym lécie ſbite palne drzewa, pod wumentjeniem, hiſceže wosjewomnymi, na flēdowach dňach a lěhowych reverbach dopołnia wot 9 hodzinow na pschedawadzowanie pschedawacž.

Pōndželu 11. meje t. I.

na jeñschežanskim reverbje pschi hacze w ruczich a pschi pšowjanskim pucju:

22 kloſtrow	$\frac{1}{4}$	łohc. khójnowego schęzepjanego drzewa,
82 łop	$\frac{1}{4}$	khójnowych walczękow,
3 kloſtry	$\frac{1}{4}$	brēsowego schęzepjanego drzewa,
81 łop	$\frac{1}{4}$	brēsowych a wolschowych walczękow.

Shromadžisna w ruczich.

Wutoru 12. meje t. I.

na kloſlowskim reverbje w kózby hrriebji a pschi starej drósh:

80 łop	$\frac{1}{4}$	łohc. brēsowych a wolschowych walczękow,
43 kloſtrow	$\frac{1}{4}$	khójnowego schęzepjanego drzewa,
59 łop	$\frac{1}{4}$	khójnowych walczękow.

Shromadžisna w kózby hrriebji.

Csriedu 13. meje t. I.

w raleczanskim reverbje na haczeniach pschi kaczej korcjmie:

86 łop	$\frac{1}{4}$	łohc. brēsowych a wolschowych walczękow.
--------	---------------	--

Shromadžisna w kaczej korcjmie.

W Rakezach 30. haperleje 1863.

R. Pelz,
wyschi hajnič.

Cišé L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Sjawny džak.

Enjes baron se Schönberg-Bibran nad Luhom a t. d. bu 24. haperleje t. I. psched raleczanskim kralowiskim žudništrom jako ſmierz do swojego ſastojniftwa ſpolasany. Wón džeržesche pschi tutej ſkladnoſci f rytarjam, gmejnifftim prijödktejerjam a starfim mužam ſwojego ſastojnifftego wokrjeſa Luboſcępołnu rycę, wobħkowaſi potom hiſceže pschi wobjedże, kotyž bē ſa nich wuhotowacž dał, dleſchi čażb pschi ſebi a roſryczędowasche ſo najpſcheželnischo ſ nimi. Wóni wſchitħi czuja zo teho dla f najwutrobiſchemu džakej pſhecziwo Njemu hnuci, a dowola ſebi jón ſ tutym w mjenje wſchitħiſ ſajpokornischo ſjawnje wuprajiż.

Andrij Zimmermann,
rychtar a gmejniffti prijödktejer we Luſy.

Ja budu netko ſažo, kaž prjedv, rano hacz do 9 a pſchipolnju wot 2—3 doma f trjehenju, ſobotu pak tež wot 10—12 kózdemu f rądži.

W Budyšinje 30. haperleje 1863.

Dr. Bróška
na žitnej haſy čzo. 57.

Cyłi lož 23,712 je 65 tl. dobyle, duž 6 tl. 25 nžl. 9 np. na $\frac{1}{8}$ pſchindze. — Cheeze Wj dale hracž?

Sapišy nowych ſymjeniow f wulfich ſymjeniowych klamow kniesom bratrow Born w Erfurczi ſu pſchischle a móža ho pola mieje nawiedzicž. Tež ſu mi hiżom wsħelake ſymjenja, kiz ho ſahe wužhwaja, poſlane a pschedawam je najtunischo.

W Budyšinje na ſerbiskej haſy.

J. G. F. Dieckſch.

Moje woſebnje dobre

Šučhe droždje

móža ho pola mieje, niž jenož f ſwiatym dňam a róčnym čażbam, ale pſches zhe lěto wſchēdnuje czerstwe dostacž.

W Budyšinje na ſerbiskej haſy.

J. G. F. Dieckſch.

Aħwalobnje ſnaty a pſches ſwoje hojaze ſkuſwanje dopokasany **bróſtſhrop** je ſažo f dostacžu w hrodowskej haptiżi w Budyšinje.

Sérbske Nowiny.

Za nawěstki,
wiż maja so w wudawarň
Serb. Nowin. při bohatych
krotach wotedać, płaći so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štandardna předpłata
a pola wudawarja 66 np
a na kral. saks. pósce
7½ nsl.

Wopříječe: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Kotez. Se ſmilnjanſkeje wožadý. Se Židowa. S Varta. — Spěwy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Hudančka. — — Cyrkwinske powjesče. — Čahi sakskošle-
zynskeje železnicy z budyskeho dwórnišca. — Pjenježna płačina. — Spiritus płačeše w Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Satſka. W Steinje pola Burgstädtla je so 4. meje w noch Müllerez kubko wotpaliko. Dokelž wohén jara ſpěchňje wožoko so hrabashe, možachu wožydljerjenož ledy se živjenjom ežeňcę a njeje so pkomjenjam ſkoro nicžo wutorhnyč mohlo. Spalike ſu so jedyn lón, jene tuczne ſwinjo, pož a něšto huš. — Létscha budyska naletnia požčerenska auctiua (Veilhausauktion) so 18. meje ſapocňje a ſu knížki na radnej khezi doſtač. — W Draždjanach so wulkſi ſhód, kiz na tak mjenowanu brühlſku terazu wjedże, pſchetwarjuje. Wulſe kamjentne lawy, kiz pſchi starym ſhodze běchu, pſchinđu na móſi pſched zoologiskej sahrodu.

Prusky. W pruskej Pôlskej nětko po porucznoſci wýſchnoſce ludžom ſpoči domy pſchephtuja, mjenujen Polakam, na kotrychž tukaja, ſo ſu někak do pôlskeje revolueije ſapleczeni. Tak pſchephtowachu wóndanjo tež hród hrabje Džalhynſkeho a wudawu ſo nětko we wschelakich němſkých nowinach, ſo ſu tam pižma namakali, ſi kotrychž je widjecz, ſo je w pruskej Pôlskej tež ſběžkarſki wubjert poſtajeny, do kotrehož ludžo, jako hrabja Džalhynski, Guttry, H. Schuman a druzh Polach ſkłusheja. Někotrych mužow, kotriž ſu pječza tež ſobustawu taſkeho wubjerta, je wýſchnoſcz tež hizom hadžicž dala, hacž runje žane druhe wopolasmo jich winy nima, hacž ſo je jich mjenia w ſabraných papierach namakala. Někotři ſu tež hizom pſcheklyſcheni, ale woni praja, ſo ſu, hdžž ſu ſkto činicž čchyli, jenož wotmýſlenje měli, pſchecziwo ruskemu knježerſtwu ſkutkowac̄ a to ſo, po jich ſdacju, žanemu Pruskemu ſakasac̄ nijemóže. — Hrabja Džalhynski je w tu khwili w ſběžkarſkim wójsku w pôlſtim kraleſtvuje a Guttry pſchebhywa w Belgijſtej, tak ſo jimaj pruska wýſchnoſcz nětko nicžo činicž nijemóže. — Na pruskopôlských mjesach hiſhčeje pſchego ſkoro wschednie wschelaku bróni ſadžerujuja, kotaž je ſa pôlskich ſběžkarjow poſtajena. Wóndanjo na dwórníſk-

eju w Gliwicach 600 ſlintow a 21 centnarjow wožoja konſiſciowachu, kotaž běchu ſi Barlinna pſchishe a do Pôlskeje adrežiowane. — Dla ſběžkarſkich pſchihotow, kotaž ſo w pruskej Pôlskej činja, budze tamniſchi kraji ſnadž do wobleženoſce (Belagerungszustand) daty.

Na barlinſkim ſejmje knježi pſchego hiſhčeje dotalene ſtare njeļuboſne waſchnje a ſapóžlanach činja ministrum njeſpodobnoſce, ministrjo paž džiwnje ſe ſapóžlanzami wobthadžea. Tak je herak na wschelach ſejmach waſchnje, ſo je tón minister ſam kóždy ras pſchitomny, hdžž ſo wo něſkaju wž jedna, kotaž do jeho ministerſta ſkłuscha. Ale knies minister Bismark to hysto doſcž nječimi, ale ſczele někajtich ſaſtojnifikow do wurađowanju. A jako jeho teho dla ſi ryczam ſtajichu, rjetkn wón, ſo ma wjach činicž, hacž na rycze ſapóžlanow požluhac̄ a ſo móža ſpokojni bycž, hdžž jich dla někajtich kommižarow poſczele. — Na to wotmoſti jemu ſapóžlanz Schuſz, ſo by ſnadž, hdž bycžu ſapóžlanach ſ tym ſpokojni byli, tak daloko pſchishe, kaž něhdž w Franzowſkej, hdžž kral rjetkn, ſo chce do wurađowanju ſapóžlanow, jeli njechadža ſpokojni bycž, ſtój ſchóřn poſlacz a ſo budža ſo ſi tutym ſpokojicž dyrbječ. — Taſteho njevaženja ſapóžlanow je ſo paž potom ſtačo, ſo je w Franzowſkej revolucia wudyrila a tamniſcha kralovſta ſwójsba thron a živjenje ſhubila. — Na barlinſkim ſejmje wobežowachu ſo tež na tym, ſo dyrbja pruscy poſtajenje ruskich wojaſkow pod tymi ſamymi wuměniſenjemi do kwartirów brac̄, kaž pruskich. Minister ſo w tutej naježnoſci derje doſcž wusprawnicž njevježiſche. — W Barlinje w tych dnjach poſjedaču, ſo je 1000 Franzowſow poſtajenje Polakam ſi pomocn čahyňko a to 600 pſches Prusku, 300 pſches Rakuku n 100 pſches Satſku. Wſchitých tuczí čchedža na wěſtym předy poſtajenym dnju w Pôlskej hromadu trječieč. (W Budyschinje wczera jedyn Franzowſa tež tak poſjedaſche.)

Rakuš. Se Šsedmihrôdskej bêsche wôndanjo rumunská deputacia do Wina pshijela, so by ho khejzor sa to podzakowała, dokelž bê ministerstwo i temu pomhalo, so bych ſedmihrôdskych Rumunojo tej te ſame prawa w kraju doſtali, kaž je druhé ſedmihrôdske narody maja. Pshí audience, ktoruž tuta deputacia po ſtejne mäjeli, wupravi ſtejnu ſpokojnosť ſ tym, ſo chedža Rumunojo rakuſku konſtituciú pshijec. — Langiewicza ſu ſ Lischnowicz do kaſematov w Brne pshichydlili, prajich, so je wón eželacž chylo. Tola njejſu w tajſkim naſtupanju žane doſcž wêſte dopokaſma a ſ cyka ſo rakuſke nowiny prafcheja, ežoho dla rakuſka wyschnoszej Langiewicza jatcho djerži, hdyž wón tola ničio pshicžimo Rakufskej ſaminoval njeje. Langiewicž je prieča prophyk, ſo bych ſemu khorowatoſeze dla na nekotry čaſ do eželskich kupel „Franzenſbad“ hiež dali. — Wotmolwjenje ruského kniežerſtwa na notu, wot rakuſkeho kniežerſtwa polſkich naležnosćow dla do Petersburga pohľamu, je pshichylo. W nim ſubi ruskí minister Gorčakov, ſo khejzor Alexander Polakam wšiché možne pohľadania dopjetli, ale ſo dyrbja ſo Polach priehod pohľazný. Wón praji dale, ſo budžichu ſo Polach tej hýrom dawno ſažo pohľazný, hdyž bych ſe we wukraju tajey ſchęzuwarjo njebyli, týž iich i dalsheemu ſběžkarſtu wubudzują, a hdyž bych ſuſhodža Rukufskej brón pshes ſwoje kraje do Poľskej njepuschczeli a ſběžkarjam pucze wotewrjene newostajili. — Tač něhdje wjehich Gorčakov ſyči a wón chce ſ trm najſkerje prafic, my Rukufskej hýrom hotowi byli, hdyž budžichu ſu ſběžkarſtu ſtradiju njepodpierała; a wón chce dale tej prafic: Rukufski khejzor ſada ſebi, ſo bychmy w Poľskej jaſko w jeho ſuſhodnym kraju starý mér ſakožili. To my chemej, ale nam ſo to jenož tehdy poradži, hdyž ſo poľske ſběžkarſtwo wjacž ſ rakuſke ſirony njepodpiera.

Po wſchém tym, na čož ſmy ſ tuteho wotmolwjenja ſpomnili, njemož ſo wone rakuſkemu kniežerſtwu jara ſpodbobacž.

Dr. Skalaz, redaktor němſkich, ale w ſlowjanſkim ſmyklu piſaných nowinow „Ost und West“, je wot khejzora wobhnadženy. Wón mijených hýrom dleſki čaſ ſedzich, dokelž bêch ſo jeho wſchelatich naſtarokow dla ſ jasťmu wotſudžili. — W Čechach hýrom dleſki čaſ žadny khejzorſti naměſnik njeje, dokelž je ſebi předawſhi naměſnik, hrabja Vorgač, wot khejzora ſa wuherſkeho ministra poſtajeny, wuměník, ſo ſo ſažo na ſwoje ſtare čeſke město wróči, hdyž ſo jemu wuherſke ministerſtwo wjacž njeſpodoba. Duž dyribi bjes tym naſtejnou ſtare ſtate ſtare ſaži, a je tuto ſaſtojnſtwo w nowiſkim čaſu hrabja Belcredi doſtał. Čeſkojo ſu ſ nim ſpokojni, dokelž wón doſpolnje derje čeſcich ſyči a je ſo hewaſ tež wſchelako i ſlowjanam

jakо ſprawny člowoſek wopokaſał. — Macžiza ſkowaska w Wuherſkej, ktoruž ſa tamniſkich ſlowakov wužitne knihi w jich ryczi wudawa, ma netko 40,000 tl. ſamóženja, čeſka macžiza pač něhdje 70,000 tl. Duž žadyn džiwo njeje, ſo móža tam ſa ſero khejzor wjese knihi wudacž.

Franzowſka. Ruske wotmolwjenje na notu, wot franzowſkeho khejzora ruskemu kniežerſtwu polſkich naležnosćow dla pohľamu, je do Paríza pshichylo. Ruski minister Gorčakov jara pshiczeluje wotmolwja a ſ jeho ſlowow hodži ſo bjes druhim tej ſpóſinacž, ſo by ruskí khejzor do teho ſwolik, hdyž by ſo polſka wž na jenym kongreſu wučinila, na kotrejž bych ſu najmožniſchi europiſki wjehojo ſaſtupjent byli. (We wotmolwjenju, jendželskemu ministerſtu pohľanym, je tajka ſwótniwoſež tež wuprajena.) — Jendželski krón-prynz ſe ſwojej mlodej mandželskej w bližiſkim čaſu do Paríza na wopytanje njeſchindze, kaž bêſche to pſched nekotrym čaſom poſtajenie. — S Ameriki ſu powieſeje pshichylo, ſo tamniſche franzowſke wójſko hiſcheze wot 5. haſperleje pſched mezikanskej twierdžiſmu Puebli leži a ju dobywa. Mexikanſke wójſko, týž bê pod generalom Comenſortom ſo Puebli blížilo, ſo by tamniſkim woblehujenym Mexikanarjom ſ wonka pomhało, bu wot Franzowſow ſbite a roſehuate. General Ortega, týž Mexikanarjom w Puebli komandiruje, chyſche ſo potom je ſwojim wójſkom pshes Franzowſow pshicbicž. Ale to ſo njeradži, pſhetož wón ničo njeſdobi a dyrbiesche ſo do města wróčicž. — Prynz Napoleon a jeho mandželska, prynceſynu ſelotilda, ſtaj ſo do Egipتوſkeje na pucž poſtakoj. Wot tam pojedzetaj do Jeruſalem. — Prjedawſki grichifſki kral Ota je prieča khejzorej Napoleonej i wjedzenju dał, ſo chce eyle wot grichifſkeho kraleſtwa puſhczicž, jeli kóžde leto 20,000 toleř renty doſtanie a hdyž jemu jeho hród, kotrejž je ſebi w Athenje (grichifſkim hlownym měſcze) natwaricž dał, ſa 40,000 toleř wotkuſpja. — Dla nowowobſađenja grichifſkeho throna budže, dokelž chce daníki prynz Jurij ſ grichifſkum kralom bycž, najſkerje 25. meje w Londonje konferenca wotdjeržena, na kotrejž budže wobje jendželske, franzowſke a ruſowſke kniežerſtwo ſaſtupjene, dokelž ſu tute tý ſtare ſtare ſa Grichiflu ſrukowale.

Ruſowſka a Poľſka. Semjanſtwo, města a gmejny wſchelatich ruſiſkých krajinow ſu khejzorej w poſleniſkim čaſu adresy pohľali, w kotrejž jemu ſwoju ſtare ſtate ſtare ſaži, pôdla prajich, ſo chedža radu wſchitke wopory pſchinieſc, kotrejž ſu i ſdžerzenju wotzneho kraja trjeba. — Ruske ministerſtwo čiži tač, jako by Poľsku rad ſe ſwojeje ruki puſhczicž a jej počnu ſamostatnoſež dacž chylo, ale wone chce pshí tym žadacž, ſo by Prusta a Rukufska potom tež ſwoje poľske

kraje wotstupiaka. Rużowski minister Wałujew je w tajim nastupaniu knižku wudal, w kotrejż wón wukładuje, kaſteho wobſaha abo kaſkeje wukſeje by nowa Polska bycz měka a wón wukložuje, so by ho pschi tym ſchefczeore waschnie nakožicž móhlo, na wsche waschnie dyrbjala pak Polska swobodne ſamostatne kraleſtwo bycz. S cikleje knižki je ſawnje widzecž, so ſebi rufke kniežerſtwo Polsku tak wyżko niewaži, so by ju měra a poſoja dla se ſwojeje ruki puſczejicž nočenka.

We Warszawje je nechtom wěſteho Mniſchewſkeho, kij ſa kniežerſke nowiny naſtamki piſasche, ſakkol. Tajke ſkōnżowanie je ſo najſterje teho dla ſtałko, dokelž Mniſchewski tak njepiſasche, kaž checdja někto Polach piſane męcz. — So by amnestia, s kotrejż chce khezor kōzdemu ſběžkarnej wodacž, kij hacž do 13. meje brón ſloži, žane plođy pſchinjeſbla, njeje hacž dotalid widzecž, a ſda ſo, so tež ani jedyn Polak brón njeſloži. My myſlimy ſebi, so budža Polach wot tuteho dnia ſwoje moch czim bôle napinacz; pſchetož jenož ſ tym móža woni rufſeho khezora, kaž tež franzowſe, jendzelske a rafuſke kniežerſtwo czim ſkerje ſ temu niſowacz, so czi hromadu ſtupja a Polsku ſa ſamostatne kraleſtwo wupraja.

Polach, kaž je ſnate, někto po mjenſkih dželbach a cžrjodach wojuja; duž to Ružojo tež tak cžinjachu, ale nicžo kmane ſ tym njedobuču, dokelž ſo ſběžkarjo načbole kheſſe roſproſhichu, hdźż widzachu, ſo ſhami nicžo dobycz njeſoža. W najnowſkim czaju ſu pak Ružojo hinal ſapocželi. Woni ſwojich wojaſkow do wjetſkih wójskow hromadu czahnu a wobbadža potom krajini, hdźż ſu ſběžkarjo ſhromadženi, ſe wschech stro- now, a ſda ſo, ſo ſo jim na tajke waschnie lepje razdi, hacž runje jedyn prajicž njeſože, ſo by pschi tym ſběžkarſtwo wotcjerako. Pſchetož hdźż tež ſběžkarjo w tutej krajinie pſchehraja, dha w drugiej ſažo nechtio do- budža, a je teho dla cyle Polska hiſhce w počnym njeſerje. Warszawſcy ſtudentojo ſu ſo tež ſ wjetſka ſběžkarſkim wójskam podali, tak ſo je wot wschitkih 700 warszawſkich ſtudentow někto jeniož hiſhce něhdze 60 we Warszawje.

Najnowſche powiſeſcie wo bitwach bjes Polakami a Ružami ſu něhdze ſkładowace:

W bliſkoſci Konina běhu ſu hromady ſběžkarjow pod naſjedowanjom Tacjanowſkeho, Younga a Seifrieda ſhromadžite. Wone wobſtejachu ſ wjetſka ſ ludzi, kotsiž běhu ſo tam ſ pruskeje Polskeje podali. Na nich je pak wjetſche rufke wójſko wuzjazhnylo a ſu Polach, kaž ſo ſda, zofacž dyrbjeli; pſchetož rufke a němſke nowiny dawaja w tajkim nastupaniu ſkładowacu roſprawu. „Rufki general Koſtanda je nadpad ſcžinika ſylni cžrjodu ſběžkarjow, kotsiž bě ſo něhdze 3000 muži w lepju pola Oſowja ſhromadžiko. Woni běhu ſ wjetſka ſ

pruskeje Polskeje a běhu derje wobronjeni. Po ſkro- wym wojowanju, ſchthri hodžin ſrajach, buchu ſběž- karjo porażeni a cžekachu. Young, kaž tež wjele jeho wjetſkich a něhdze 400 ſběžkarjow je na bitwischę morowych ležo wostalo, 85 mužow ſu ſajatych, bjes nimi tež dwaj duchownaj, a wjele brónje, polvera a koni padze Ružam do ruk.

Dale piſche ſo: Šběžkarjo ſu 2. meje w Mri- għo dželbu Ružow nadpanhli a ju do cžista ſbili.

Nočeburum, franzowſki wjetſi, kij je pod Vangie- wičem ſkuzik a ſo potom do Franzowſkeje podał, je ſo wot tam wročiſk a pſchewha někto w Krakowje.

W Litwie pocinaja ſo ſběžkarjo pječza tež ſhro- madžowacž a je ſo teho dla nechtio ſaſtojinikow pschi zkoniftwie ſe ſwojimi laſhami do Pruskeje podako.

S Krakowa piſajja 5. meje: Wot wčerawſcheho dnja je bliſko naš a bliſko rafuſich mjesow wjele ſběž- karjow ſhromadžených. Dželba koſarjow, něhdze 1000 muži, cžehnjeſche pschi mjesach dale a wobroezi ſo do Igołomije a Bręka; druga mjeniſha (něhdze 300 muži) bě w lepju bliſko Koſczielničkom widzecž. Pola Igołomje trjedi něhdze 250 ſběžkarjow a dželba Ružow na ſo, pschi czim bučni Polach cyle roſchinacž. Do Krakowa je teho dla dženja 53 cžekachy ſběžkarjow pſchischo a wjac̄ cžekanzow a ranjenych je hiſhce na pucžu.

Tajne pôlſte ſběžkarſke kniežerſtwo je wěſteho Jordana ſa generała tych Polakow pomjenowalo, kotsiž w krajinach njeſalo ſkładowacu.

Bliſko goploſkeho jēſora je horka ſpomnjeny Young ſe ſwojimi Polakami priedy Ružow tał ſbili, ſo dyrbjachu czi pſches pruske mjesy cžekacž. W tajkim nastupaniu piſajja pruske nowiny: „Džen 28. meje pſchicžahuy 420 rufſich tħelzow a 100 koſarow do (pru- ſkeho) města Inowroźławia. Pruska wojerſka huđiba a tamniſchi wjetſi jich witachu, po czim ſo Ružojo do ſwojich kwartirów podachu, kotrež běhu jim pola tamniſkih Němzow pſchipokafani; pſchetož Polakam wjetſnoſcž żaných pſchipokafala njebe. Ružojo hubjenje wohladachu. Pſches tsi měžachy ſu, kaž powiedachu, ſtajne wokoło marschirowacž dyrbjeli, tak ſo ſo njeſju móhli ſa tón cyle czaj cžiſte ſchath woblež.”

Sejjoranſki někto ſažo bliſko rafuſich mjesow ſteji a mjeſeſche wondanjo něhdze 500 muži pod ſobu.

Na želčnich, kotaž ſ Petersburga do Pruskeje wiedże, ſu ſběžkarjo wondanjo jēdyn czah ſadzerželi a ſ njeho 900 flintow, rufſemu wójſku ſkłuchacých, wſali.

S Krakowa piſajja 6. meje: Njeſalo ſko ſtajne je ſo Mniſchewski węzera ſ Ružami bił. Ružow bě ſe 500, ale woni dyrbjachu zofacž, jako běhu 50 ludzi ſhubili. — Tacjanowſkeho ſu Ružojo pola Pysdry pječza ſbili.

Ze Serbow.

S Kotez. Wjeczor 24. haperleje pschiindze 38 letny murjer Jan Kurjo, najskerje trochu pjanym, dokez bě ho jena kheja sběhała, na dompuču hac̄ do bliskosće swojego wobydlenja, hdzež jeho Boža rucžka sasa ja a won wumrje. Won sawostaji wudowu a schyri džecži.

Se žmilenjanske je wosadny. Nasch nowy knies duchowny i. Sylkor a budze jutſje jako njedzesu Rogate do swojego tudomneho dostojniſta po porucznosci wyschnoscze wot i. fararia Smischas Hodžija sapokasany.

Se Židowa. Do kollekcijs tudomneho kollektaura Henniga staj pschi požleniej lotteriji dwaj hachtelej 100,000 toleskeho dobytka na lóz čo 53,751 paniskoj. Jedny hachti staj dwaj dželaczerzej w Gruhlez dželarni w Małym Wielkowje dobytko, druhii hachtel pak džewieczo skalarjo a jena wudowa. Kózdy tuthch dželaczych dostanje něšto psches 1000 toler.

S Vart'a. Sanđenu njedzeli bu nasch nowy knies farat Räda do swojego tudomneho duchownego dostojniſta po porucjnosczi wyschnoscze wot i. fararia Klein a s Keiliz kwydzenych sapokasany. Hjgom rano s časom bě ho teho dla jara wjèle wožadnych shromadziko a jako běchu khejbatarjo a saſtupjerjo gmejnów kniesa tollatora hrabju i. Vippe = Vieſterſeld = Weizenfels s hrodnu na faru pschiwiedli, srjadowa ho na farstym dworje pěknym čzah a czehnjesche s nowym kniesom fararjom do rjenje wuprycheneje cyrkwe. Najprivedy džesche ijdnače bělošwoblekaných kniežnow, kotrež kniesa fararja hac̄ k woltarzej dowjedzechu a knies farat Klein džerzesche, jako běchu ho kemsche po prôdkipihanym waschniu sapoczale, kraſnu sapokasantsu ryčz a posdžischo i. farat Räda pak jadriwe, wutrobu hnijace przedowanje. To sta ho najprijodek w ſerbſkej a potom w němskej ryči, a bě ho k woběmaj kemscheniomaj jara wjèle kemscherjow do Božego domu ſeſčko.

Spěwy.

Kryſtoſe k njebju ſpicze.

Héč: Jeſuš, moja nadžija atv.

K njebju, ty moj Šbōžnika

Junu s teho kwesta džesche,

Hdžy to křeſtne člōwěſtvo

Pſches twój ſtuk tu wumohł běſche:

K njebju, wěry bratſiol my

Junu ſa nim pónđzemym.

K nebju nasch pucj wjedze naſ,

My ſmy hofczo na tej ſemi,

Kiž pak ſmy ſa krótki čzah

W njebjefkim Jerusalemi, —

Hdžy ho pſchenidze puſcžina, —

Pola ſwojoh' Jeſuſa.

K njebju běhni moj ducho ho,

K njebju ſy ty poſtajený,

Wostaj kwestej kwestne wſčo,
S tym ſy jeno wobcežený,
Myſl, kiž ſ Boha wusdka je,
Ta tej ſaſo i Bohu dže.

K njebju! hlaſ kwest ſamozje
Jeno taſfe kubka dawacž,
Kiž ſu khwili požcžene,
Kiž nam njeboža ſawostawacž;
Kwestne kubko ſahinje,
Hdžy ho kwest ſam roſpanje.

K njebju! Tam njech wutroba
Je po ſwojoh' Wumóžnika;
Doho mam ſa troſhtarja,
Hdžy to kwestomuſje mje ſchwika.
Teždy ſym kaž we njebju
Hdžy ſej na njoh' pomyſlu.

K njebju! Hlaſ tak pschiwota
Stajnie won mi w ſwojim ſlowje,
Hac̄ ſo moj běh dokonja
A to częto ſpi we rowje;
Derje ſym běh dokonjał,
Szym ſo po nim ſadzerzał.

K njebju moja žadoſć ſtej,
Hdžy we Božim wotkaſanju
Khrysta wérne cęko, — krej,
Dostanu ja i wuziwanju,
To mje hužom pscheſadža
Tam na kwaſ toh' jehnjeſa.

W njebju moja wěra mi
Moju krónu poſkuſuje,
Hdžy ſo moj duh w modlitwi
Wysche kwesta poſkěhuje,
Kiž ſo ſ rjenſcej jažnosćju
Kwestji hac̄ te ſkónzo tu.

K njebju jumu moj duh dže,
Hdžy je moj běh dokonjaný
W njebju hdžy moj Šbōžnik je,
Je tež mi dom ſhotowaný;
Jeſuſ ſam mi přeby dže,
Duž du ſa nim wjehele.

K njebju! haj tam i njebjemam
Njech dže moje pomyſlenje,
Hac̄ ja jumu pschiindu tam,
Hdžy nječi kſčiž a horjo ženje;
K njebju moja žadoſć dže
Hac̄ moj duh tam jumu je.

K njebju tam, hdžy janbjeſlo
Rjane ſpěw ſaspěwaju,
A eže, luby Šbōžniko,
S kherliſhem poſkěhaju;
Haj, tam moja žadoſć dže,
Hac̄ tam jumu moj duh je.

W njebju! haj tam ſ wjehelem
Chzu, moj Jeſu, ſpěwacž tebi,
Hdžy ſym i tebi pschiindol dom,
Pdžes ſym horž žadał ſebi,
Tam, hdžy radoſć, wjehele
Budze tracž do wjecnoscze. Pětr Mlonč.

Kak

ro zom

Hans Depla

wótritaj

a

Mots Tunka

ludzi po

* * *

Hans Depla. Hde pak sy, Motsko, tamny
tydzeni khodzil?

Mots Tunka. Posa wuja Braschkez w B....
chzechach pobyh a ton szebi he spodobanjom pschezo na
nohi hladasche, — won mjenujc w nowych polskich
njach teptasche.

H. D. Aha, to s raleczanskoho hermanka; bechu
weseze tunje a pschistojne, abo skto?

M. T. Niczo teho! ale Braschkez wuj rjekny:
„Kajke djiw moga so tola na swiezcje stacj, so so stare
schlorne tez womlodza, hdz je prawje p'kodne nalescio.

H. D. Baj wschał baj! Ale kajke toporo ma
ta motyka?

M. T. Braschkez wuj dashe so lalle sklyshcze.
„Wondanjo bch na jara p'kym wjezdom kwaſu na
sakskopruskich mjesach a won dwaj dnaj trajesche. Iako
teho dla sprozni a hischeze njewuspani so domoj hoto-
wachym, czahasche hdzdy swoje schlorne spodj karw won
a wobu so; ja bch požleni a město mojich starzych,
stejachu tam nowe, hdz womlodzene psches nōz abo ja-
mjenjene s pscheladanjom, to netko njewem. Jeli so
pak smolska staka, ja chce je radu saſo wrózic.”

H. D. Bechu dha Braschkez wujej prawe a je
we nich khodzik?

M. T. Ach, khodzik wschał we nich je, dokelz
tajki czlowjek tola boſy khodzicz njemöze, woſebje w
korjenjatej holi. Won je w ſamych Wochosach we nich
na kwaſ prophy.

H. D. Braschkez wuj budzishe so tola prjedy
swéru prashecz abo tu węz dale wosjewicz dyrbjal, jeli
so do djiwa womlodzenia njewerti.

M. T. Praschek dze so je, — a to n
mi pschepodał; won szebi fa to njemöze; chec
dacj, su wschał kajkez su!

H. D. Tajich kwaſnych samenkow bch ja mojim
djeczem kózde lero tsi, ſchyri rasj trjebał.

Mots Tunka. Kwaſ hotowacj, to dyrbi tola
mjerzaza węz bch!

Hans Depla. No, ja sym węcznje sklyshak,
so je to jara wjezola węz.

M. T. Wschudze tola tak njemyſla, laž ty
prajich.

H. D. Skto dha je bch?

M. T. Hlaj, jedyn nan mjeſeſhe swojej dżoweg
kwaſ wuhotowacj, ale to so jemu najsterje njelubjescze,
pschetož won furowje hladasche jako law a nabi swoju
žonu dzen do kwaſa, so bē wscha mōdra. Na kwaſu
samym honjesche p'klaſtich hoscjow prjecz a nabi je-
neho wetrocžla, so bē wscho flē.

H. D. Njemözeshe so dha ton wotrojek wo-
baracj.

M. T. Nē wscha!

H. D. Ale čoho dla dha niž?

M. T. Dokelz njebechu jescz dawali, dha bē tak
sawutlik, so žaneho porſta hibacz njemözeshe.

H. D. Aw jaw jaw tola!

Hudančka.

19. Ženje dwaj dñaj sa žobu deſčcz njenibž. — Je to werno? (Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 18.

18. Hdyž ſu jeho pohrjebali.

Cyrkwinske powjesće.

Weroiani:

Michałska cyrkej: C. N. Lämnel, bětnar f. Borný, f. Hanuš Kočez. — Jan Bohuwěr Mužik, ſchewz pod hrodom, f. Mariu Augustu Hartsteinez ſe Židowa.

Podjanska cyrkej: Jurij Nowotnik, wobydleř w Budyschinje, f. Mladenu Scholciz f. Dobroschez. — Jan August Mlynk, ſahrodník a ſomař w Bělčezach, f. Hanuš Mučerjez tam.

Křečení:

Michałska cyrkej: Robert Wilibalb, J. N. Richtera, khějerja a lotterie - kollektora na Židowje, ſ. — Maria Mladlena, Jana Bohuwěra Rychtarja, ſahrodnika we Wurizach, dž. — Hana Augusta, Marie Madleny Pjetaschez w Libochowje, dž.

Zemrječí:

Džen 22. haperleje: Jan Ernst, Madleny Buschez na Židowje n. ſ., 4 m. — 23., Handrij Fädel, běrgar a kubler w Budyschinje, 77 l. 8 d. — August Pawoł, Handrija Kočky, ejžekle w Budyschinje, ſ., 11.8 m. — 27., Mladlena rodž. Turschez, Jana Komšcha, běrgarja, khějerja a kramza ſawostajena mudowa, 84 l. — 28., Jan Palman, wobydleř w Budyschinje, 67 l. 10 m. — Hana rodž. Wobstez, ſwudořjena Schönfeldowa we Wulkim Wjelkowje, 70 l. — Maria Mladlena, Jana Bohuwěra Rychtarja, ſahrodnika we Wurizach dž., 11 d.

Čabi saksko šlezynskeje železnice z budyskeho dwórnišéa

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Shorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pschisanknjenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg)
† Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 16. meje. 1 Louisd'or 5 tol. 15 nřl. — np.; 1 połnowažazý čerwony ſloty abo duktat .3 tol. 5 nřl. 7 np.; wienske bankowki $91\frac{1}{4}$.

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje

14 tl. 20 nřl. a 14 tl. 25 nřl.

rēpikowy woliq (nječiſčený) 15 tl. 25 nřl.

(Cžiſčený, kaž ſo w Budyschinje pſchedawa, je ſtajnje něhdje $1\frac{1}{4}$ tl. drôžſchi.)

Płaćizna žitowa produktow w Budyschinje

2. meje. 1863.

D owoz: 7951 kórcow.	Płaćizna w pŕerězku na wikač, na bursy,							
	wyšša.	nižša.	srjedzna	najwyšša	najnižša			
tl.	nřl.	np.	tl.	nřl.	np.	tl.	nřl.	np.
Pscheniza	5	12	5	5	—	5	10	—
Rožka	3	20	—	3	15	—	3	17
Feejmen	2	25	—	2	20	—	2	22
Wowl	1	25	—	1	20	—	1	25
Gróch	4	10	—	—	4	—	4	—
Woka	3	5	—	—	3	—	3	—
Njepil	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahly	5	25	—	—	—	—	—	—
Hejbischka	4	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	20	—	—	15	—	—	—
Kana butry	—	19	—	—	18	—	—	—
Kopaszłomý	3	25	—	—	3	20	—	—
Zent. syna	—	22	5	—	—	20	—	—

N a w ě ſ t n i k.

Kwasky wěncžk
knježnje Theresii Schpoltkez w ſjetonju

Ernstej Wehlí w ſchekzech

pschi ſaſtupjenju do ſwiatohho mandželſtwia
na 12. dnju róžomnika 1863,

wupleczeny wot herbskeje mlobzinhy porschiskeje woſadhy.

Dženſ ſaſhwitał je krafny džen'

Kiž ſabtčz njenje ženje

Niž njevjeſta, niž narwožen,

Kiž džetaj w Božim mjenie

Wot ſykonow ſwonow wołanej

Nětk pſchisupicž ſem k woltarzej

W thm domje Božim ſwiatym.

Tu ſebi ſwěrnoſcž ſlubitaj,

A rukl ſtaj ſel' ſwěrne,

Tež perſchcenj ſebi ſandalaſ;

Wai' luboſčja ſu wěrne.

Sſu nětko Božu ſwječene,

Nětk Wamaj ſara derje je,

Wój wutroba ſtaj, jena.

Haj wutroba nětk jena ſtaj

Pſches niečo nježelená.

Bož daj, wój nowaj mandželſkaj

Nětk ſwoje žohnowanja;

To ſdychnjenje tež pſchewodža

Do waju ſwiatohho mandželſtwia

Wai' ſwjernejch starſchich luboſčj.

Tež lubaj czeſnaj ſpomítaj wſčak

Na ſchrystkowe ſłowa;

Wón ſam je jemu prajík tač,

Tež k nam te ſłowa woła;

Hdzej dwaj, hdzej iſſo ſo ſhromadja

A mje bes nimi žadaja,
Tam s radošću šym węscje.

K temu šo wój tež wobročtaj
S tej proſtwu: „Budź th s namaj!”
Sso nadzecz węscje možetaj,
Wón budże stojinje s wamaj;
Pschi ſrudobje a wjeſelu,
Pschi ſtěknoscji a pschi horju
Wón waju wodžer budže.

Haj, tak we wulkej radošći
Tež my něk džemh pschejo,
My, waju preňe towarzſki,
Kaž wſchitzy towarzchojo:
Tež chył Boh s hnadu wodžicz wſchej,
Kij pschitupitaj k woltarzej
W ruczaunym wěnzu blyhczu.

Kaž chył lěto jědlenka
Ma datu halžlam pýchū,
Tak njech šo pschezo ſelenja
Wſchě ſboža pod waj' tſehu.
Sa kublo tola najwysche
Szej džeržtaj myſle ponizne
A Božu hnadu ſtajnje,

Kaž ryby czerſtwe płuwaſa
We czijſtej wodžie ſtrowe,
Njech waju wſchědnje powita

Tak kóžde ſlónicžko nowe.
A měloj wój kſchij noſhcz tu,
Dha proſtaj Boha s ſcjerpnoscju,
So pschitrotiſk by horjo.

Kaž ſejen naž ſtajnje pschewodža,
Kij wot kwełka ſem pada,
Tak njech ſo pschezo pschibliža
S wam Boži mér a hnada.
Dha budže w waju domje roſč
Mér, luboſc̄ a tež ſpoločnoſc̄,
Dónz ſkmercž wój dželicž budže.

Njech žorli ſtajnje ſuboſnje
Sso žorlo Bože wamaj;
A ſchtož wot Boha k ſbōžnoſc̄i
Szej wuproſhtaj ſamaj;
So ſ wjeſeloſc̄u něhdy by,
Hdyž wſchō b'dje derje radžene,
Sso kwoſba ſradowała.

Schtož lubaj, tudy prajachmy,
Ye naſche požadanie;
A něklo ſkončnje proſhymy:
„Boh daj wſchō ſpodobanje!”
Njech pak tež waju wutroba
Schče lubje na naž ſpomina
We waju nowym ſtancze.

Plaćizna:

$\frac{1}{2}$ blēſche po 2 toler.

$\frac{1}{2}$ = 1 =

$\frac{1}{4}$ = $\frac{1}{2}$ =

Běſy

Brost - Syrop.

Czorna Woda w ratuſſej Schleſyſtej, 10. haperleje 1863.

Knjeſej G. A. W. Mayerej we Brötzławju.

Ja ſzym běły brōſiſhrop, wot Waſh dželanh, w mojej praxi wſchelako naſožil a jón jako präparat dopóſtnat, nij pschi katarrhalskich a ſwierbjaſich wobſtejenjach dychachych organow wabjenje k kaſchlowanju poujenniſhuje a ſměruje, ſo czijſcenje ſlinjachych kóžkow, kaž tež wumětowanje ſpomožuje a hewak tež derje ſłodži.

Med. Dr. Josef Lang,

I. archiv o. diſtriktu ſekar.

W Budyschinje pschedawa jón jenož k. Heinr. Jul. ſinka.

Sahrodniska žiwnoſc̄ čo. 31 w Racoſlowje pola Rakez ſ 45 kózami leženinoſc̄om, ſ maſiwnymi domſkimi a hródzemi, je ſe ſwobodneje ruki na pschedan a može ſo wſchō dalsche pola wobſedzerja J. Pjetſhki tam ſhonicz.

Dwaſchhoſowa kheža, psched 8 lětami nowa na twarjenia a ſ cyhlemi kryta, ſ brožnju a rjanej ſahrod, je ſe ſwobodneje ruki na pschedan a je wſchō dalsche we wubawarci Serb. Nowinow ſhonicz.

Jena maſiwna kheža, ſ cyhlemi kryta, ſahrodni a ſ kruhom horow je w Racoſlowje pod Czornobohom pschemenjenja dla na pschedan a je wſchō dalsche pola Michala Rabowskeho tam ſhonicz.

W měchęjanſkim mlynje w Scherachowje može jedyn wuzomnik hnydom město doſtač a je wſchō dalsche pola dželowſedzerja Kofule tam ſhonicz.

Plaćizna:	
$\frac{1}{2}$	blēſche po 2 toler.
$\frac{1}{2}$	= 1 =
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$ =

Jedyn ſrěz, bruh ſ hwěžku, 14 nježel starh, je na pschedan w Sſlonnej Vorſch eži č. 5.

Na knježim dworje w Schčeñz h pola Rakez je jena koſa ſ dwěmaj koſlatkomaj na pschedan.

We Woſchinič h pola Kletneho je sahrodniska žiwnoſc̄ čo. 9 ſ dobrymi polemi a ſukami, ſ rjanej ſahrod a ſ dobrymi twarjenjemi ſe ſwobodneje ruki na pschedan a je wſchitko dalsche kóždý čaſt tam ſhonicz.

Parne kupjele.

Kupanski čaſt ſa knjeſow: Miedzeli rano we 8 hodzinach, ſrijedu a pjatki popolnju w 4 hodzinach. Extra kupanje, kaž tež kupanje ſa knjenje maja ſo kóždý čaſt 2 hodzinje před ſlasac̄. F. Bischel w Budyschinje.

Němski Phönix,

wóhen sawěsczace towarzstwo w Frankfurcie nad Majnom.

Sakladny kapital 5½ millina schěsznakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarzstwo wobstara **A. Siems**,
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Dr. Whithowa wodžicžka sa wocži

wot Dr. Chrárdta w Altenfeldzi w Thüringskej, s wiazorymi privilegiami wypołoskich wérchow poczczęszena wopokaſuje ho be wschitkimi dotalnymi wocži hojazymi předkami psches swoje sbozomne sluskanie wschjedne jako najlahodnischia a najlępscha w dzicza w tajkim nastupanju, a može ho jaſo doposaſanym hojazym a poſylnijszym před a jako **więsta pomoż sa ludzi na wocjomaj biedynych**
łogdemu poruczeń. Wona hoji wiesze a rucze a be wschitkich skłodnych szewkow, woſebje pschi ſahrorenu, ſzepnenju, kuchoczi, hylowanju a bjezenju woczow, kaž tež pschi kloboszi po bjalni a placzi bleschka s wuložowanjom eno 10 nsl., a dzicza ju jenož weprawdžitu Traugott Chrárdt w Altenfeldzi w Thüringskej.

Skład sa Budyschin w hródowſkej haptzych.

Miſionska khodžina we Hnashezach.

Dźiwocžanskie herbske ev. luth. miſionske towarzstwo smieje pschichodny schtwwortk, 14. meje — jako na ſweczeni Chrystusoweho i njebjustpicza herbsku miſionisku hodžinu w ſchuli we Hnashezach. Teho dla proſhym s tutym wschitkich pscheczelow a wschitke pscheczelniſz miſioniswa, woſebje pak wschitke ſobustawny towarzſta, ſo bichu ho popołnju w tſjoch na pomjenowanym měſeče bohacze nnts namykali.

Jena khěza s 9 běrtlemi abo s 3 körzami pola, bjes wumjenuka a bjes renty, ie je ſwobodneje ruky na pschedan a može ho wſcho dalsche pola k. ryktarja Hämfcha w Porſchizach ſhonicz.

Za porucžam swoje derje ſradowane kłamby wołmjanich a poſwołmjanich tworow i drastam, kaž tež thibeth, mohairy a lüſtry.

Psches ſbozomne nakupjenje je mi možno, ſo možu cykle tunjo pschedawacž.

W. Holzhausen

na jerjowej haſhy.

Tež ſtej pola mje dwě plokanſkej wani na pschedan.

Šoltý wóſk

Kupuje a placzi ſa punt 15 nsl. mydlarski miſchtr

C. A. Mortschinck
w Budyschinje.

Bartski hermanek je pschi jenym blidze jedyn pschedecznik (Regenschirm) ſtejo woſtał. Tón, kotremuž ſkluscha, može jón ſaſo doſtać w Budyschinje na herbskich hrębjach pola pjetarskeho miſchtra Giebnera.

Dželawh muž, kij ſ dwěmaj konjomaj na poln dželawh roſymi, može cykle ſteko w měſeče ſtajne dželo doſtać, Pola koho? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Cſloma wſchich družinow a jedyn loſterski wóſ je na pschedan pola Jan a Rabowskeho w Pomorezach.

Tſeschnie ſchpientki (Dachspähne)
ma ſtajne po najtunisichich placzisnach na pschedan C. T. Richter w Hornej Fasongy (Ober Neutirch) čzo. 86.

MARJA WARKOWA

rodz. Mauec,

ALWIN KANIG,

faraf.

Mužakow a Jablonc 3. meje 1863.

Marja Helena Frencelec,

Handrij Bjar,
slubjenaj.

W Debrikecach a Brézy.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
wili maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
krotach wotedać płaći se
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
6 np. Štwórtletna předpla-
ta pola wudawaria 66 np
a na kral. saks. pósce
7½ nsl.

Woprijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: Se ūmiliujanskeje woſadby. S wojerowskeho woſtrjeſha. S Horueho Wujeſda. S Čejkowic. — Do knihownje Maćicy Serbskeje dari, — Hans Depla a Mots Tunka. — Hulančka. — Cyrkwinske powjesće. — Čahi saksošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaćizna, — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. W Kamjenizu budže 31. meje wulki spěwarstvi ūwiedżenj wotdżerzanych a dzen posdžischo budže tam Žežkingowih wopomnik poſtowiczenyh. — W Zöllmenj pola Dražđan su so 11. m je schyti wulke burſke ūkla wotpalike a je so tež něčto ſtatu ſobu ſpalilo. — Na ūhromadžisnje, kotrež 10. meje wotpóſlanych towarzſtowow ežeňnje wuſkužených woſakow w Zwickawie mějachu, bu w obſanknjenie, so chcedža towarzſtwa, wot nich ſaſtujiene ſjenoczeniſtvo pod mjenom „Alberts-Vund (albertski ſwajaſk)“ ſaložič, do kotrehož bychu wſchitke tute towarzſtwa ūkuſhcej měli. — W Oberwierje bu domovnik (Hausknecht) tamniſcheho hoſczeniza wot jeneho konja tak straſchnje do hławy dyrjeny, so po někotrych minutach wumrje. — We Wósporku budża 18. meje ſtöne wifit. — W Oberschlandze mějachu 11. meje dopočnja dwaj wóhnujej a bu pječ twarzjenjow do procha a popjela pſchewobroczenyh. — Ieli ma ſchó hifcze pruske papjerjane pjeniesy wot lěta 1835 a 1848, kij po prawym ničjo wjac hneplacza, móže ſebi je něčko pſchi pruskih hłownych knježerſtſkich ūkazach ſa dobre pjeniesy wuměnicz. — S Chemnitza pížaja, so je ſo tam wóndanjo jedyn leutnant z 5. infanteriebataillona ſatſelik.

Pruſy. Něčko drje tola pruſki ſejm wjac doho w hromadze njewostanje, ale budže lohko doſči ſkerje ſlepje wot krala roſpuſhčenyh, z najmjeñſha draha komora, pſchetoz ta je w nowiſkim ežaſu z ministrami do tajſeje pſchekory pſchiftala, so czi wjac do jených wuſadowanjow khotđic noſchedža. Bě ſo mjenujec wóndanjo ſtało, so bě jedyn ſapóſkierzow druhje komory pſchi jednaniju wo wojeriske wudawki ministerſtu někaſti poruk ſčiñik. Na to ſpomni potom minister wójny k. z Roon a mjenowashe tole porukowanje tajſe, k kotremuž tamny ſapóſkierz źaneho prawa

měk njeje. Pſchi tutych ūkłowach rjekny pſchedbhyda kōmory, so dyrbi minister ſastacz ryčeſe; tutón paſ nochyſche a duž praji pſchedbhyda: „H dyž ja knjeſej minifteři praju, so dyrbi ſastacz ryčeſe, dha dyrbi wón mjeſčecz!“ A jako minister hifcze dale ryčeſche, prajich, so ma prawo k temu a so jemu pſchedbhyda komory ſenje ryčeſe ſakſacz njeſmē, dha wotmoliwi jemu pſchedbhyda, so ma jomu kóždy, kij w druhzej kōmorie ryčeſi, njech je ſapóſkierz abo minister, poſkuſhny bycz. Minister rjekny na to ſ nowa, so pſchedbhyda žanu móz nad ministrami nima, na čož ſpomnjeny pſchedbhyda ſebi bjes dalsheho komđenja ūkubu na hłowu ſtaji a poſedženje ſa ſkonečnene wupraj, tak ſo dyrbjeſche minister mjeſčecz a potom býrž ſalu wopusćeſi.

Tuteje naležnoſće dla je ministerſtwo potom ūhromadžisnu djeržalo a wobſanknisko, so wjaz do poſedženjow druhje komory khotđic njebudže, jeli pſchedbhyda pſchi tym wostanje, so ma tam tež ministram roſkaſowacz. Tajſe ſwoje wobſanknjenje je pſchekyde druhje komory piſnje pſchipoſkalo a tón je to ſamo hñydom jenej komiſiji k roſpuſhčenju dał, bjes tym paſ poſtaſiſ, so druhia komora tak dotho žane poſedženja njeſmēje, hacž budže ta węz wuczinjena. Tuta komiſija je pječza hñzom wuſadowka, so maja ministrije pſchedbhyde poſkuſhni bycz a tež do kóždeho poſedženja pſchincz. Hewak je druhia komora wobſanknisko, so chce kralej a tež kralej k naujedzenju dacz, tak něčko w kraju ſteji. Se ſtrony ministerſtu paſ ſo powjeda, so kral najeſkerje druhu komoru w thyle dnyach roſpuſhčej i nowy wuſwolenſki ſakon wuda, po kotrejž budže ſnadž ſkerje móžno, so ſo tajec mužojo ſa ſapóſkierzow wuſwola, kotsiž ſu tajkeho měnjenja, kaž doſalni pruski ministerſtro. Hacž a kaž ſo to ſtanje, wo tym naſ bližſe dny po wucza; bjes tym paſ je w Bruskej khetro wulka staroje bjes ludžimi, dokelž ſo boja, ſo móhko ſe wſchego teho tež wulke njeſvože naſtaracz.

R a k u s y. Khejzor je rakusku kraju radu † 17. junija do Wina powołał, so by wona tehdź tam swoje wurdżowania sapocząła. — Langiewicz je nětko do twierdzisny Josefowa pschebadżeny, hdźc̄ dyrbi hac̄ na dalsze pschebywac̄. Wón ma tam pełne, s dwieju stronow wobstajace wobydlenie, psched kotrymž pak straż stej, tak so je wón eyle jath a so bjes pschiswoleńia kommandanta se istwy hibynež njeſzmē. — Khejzor je śedmihródska hejm k 1. juliju do Ssibina powołał. Wón budże po poruczoſci khejzora tak hromadu festajen, so budże kózda śedmihródska narodnoſc̄ we nim sastupje-na. Mładzario ſmęja 50, Rumunojo a Němcy pak hromadze 75 sapóſlancow, tak so budże wjetſčina na ich stronje, jeśli w swoich myſlach ſjenoczeni woſtanu. — Někotre nowiny powiedaja, so ho rakuske kniejeſtvo nochce dale na tym wobdzelic̄, i li franzowske a jendzelske kniejeſtvo pôlskich naležnoſc̄ow dla nowou notu na ruskeho khejzora pôſcezetej. To so tež lohko weric̄ hodzi; pschetož rakuski khejzor je po prawym tež ſobuwinku ruskeho khejzora, dokelž ma wón tež kruh prjedawſcheje Pôlskeje w swojej ruch, mjeniuj Galicju, kotruž budże s czeſka ſe swojeje moch pschec̄iecz chcej. To pak by ſkonczenje dyrbial, hdźy by s Franzowſami a Jendzelszanami dale na ruskeho khejzora cžiſc̄zał. Jeśli budże rakuske kniejeſtvo wo prawdze tajkeho pomyſle-nja, dha by to we wéstym nastupanju derje bylo; pschetož Napoleonej by potom mózny pomoznik pobrachował, hdźy by wón wójnu sapoſec̄ chcej a je lohko móžno, so wón wójnu s cyka njeſapocznje, hdźy do przedta widzi, so jemu rakuski khejzor we njej pomhać nochce.

F r a n z o w s k a. Franzowske nowiny powiedaja, so je ruske kniejeſtvo k temu hotowe, so by ho pôlska naležnoſc̄ na europiskim kongreſu wujednala. — S Ameriki ſu powjescze pschisckie, so je tamniſche franzowſke wójſko mezikansku twierdzisnu Pueblu s wjetſcha dobyło, tak so běſtaj 16. haperleje jenož hisc̄ze dwaj kruhaj tuteho města w mezikanskej ruch. Franzowſojo ſu pschi c̄lym dobywanju hac̄ dotal 150 morwych a 500 ranjenych měli. — Prinz Napoleon a jeho mandzelska ſtaj do Aleksandrije w Egiptowskej pschijekoſi. — Khejzor Napoleon je wondanjo russkemu pôſlancej we wobſebnej audiencji swoju ſpokojnoſc̄ nad tym wuprajit, so je russki khejzor po swojej dobroc̄iwoſci puc̄ k wurdżowanjam wotewrili, psches kotrež budże ſo pôlska naležnoſc̄ k ſbožu wſchitlich, kotrychž nastupa, wujednacz hodžic̄. S tajkeho wuprjenja chcejza nětko ludzo ſu-dzic̄, so Pôlskeje dla kongreſ hromadu ſtupi. — Dotalny franzowſki hejm je ſkonczeny a ſu nowe wólby na 31. meje wupiſane. Khejzor ſebi wulku prózu dawa, so bych ſo jenož tajce mužojo jako sapóſlanczy wustwo-lili, kotſiž twierdze na jeho stronje ſteja.

I e n d z e l ſ k a. Na jendzelskim hejmje běſt w poſlenich dniach někotre rasy wo pôlske naležnoſc̄e ryḡ a wſchelach sapóſlanczych ministrow napomlnanchu, so bych ſu twierdzie ſa Polakow wustupowali. Tuc̄zi pak kózdy ras wotmowljachu, so w tu chwilu dale ničo cžiniež njeſmōža, hac̄ pola ruskeho khejzora ſa Polakow ryḡe e į.

R u ſ o w ſ k a a P ô l s k a. W ruſowſkim ludu poczyna pôlska revolucia ſ kózdy dnjom wjetſchu wažnoſc̄ dobywac̄ a Ruſojo na nju hladaja, jako na wójnu, kž je pschec̄iwo ruſej narodnoſc̄i ſložena. Teho dla ſeſetu woni khejzorej ſe wſchich stronow adreſhy, w kotrychž jemu ſwoju ſwěrnoſc̄ wobkuczeja, haj ūpnych města Môstrov ſu jemu 6 millionow rublow poſtſic̄ili, jeśli jemu wójnu dla pjenies trjeba, a hetmanjo wſchelakich kosackich wotdzelenjow ſu jemu woſjerwili, so je 50,000 kosakov hotowych, kózdy džen na jeho požadanje na wójnu cžahnež. Bjes tym ſu ſo na Litwie, hdźež ſu drje ſemjenjo Polach, lud pak ruſki, ruſcy wobydlerjo pschec̄iwo tajkim pôlskim ſemjanam poſbehnyli a ſu ſ někotrymžuliž žakoſnje doſc̄ ſakhadzeli. Němske nowiny powiedaja w tajkim nastupanju, so je ruſki lud na Litwie pôlskim ſemjanam hizom ſydomnace hrodow a kniejskich dworow ſpalik a wjele węzow ſahubik abo wurubik.

W Pôlskej napinaja ſběžkarjo w nowiſhim cžaſu ſwoje moch hisc̄ze we wjetſzej mérje, hac̄ bě ſo to hizom hac̄ dotal ſtalo a njeſutuja ani ſamózenja ani živjenja, so bych ſu ſkodzili. Tak deſte wobydlerjo pôlskeho kraleſtwa teho dla ſe wſchich mozu pschec̄iwo Ruſam wojuja, kāž tež Polach, kž ſ Pruskeje a Rakuskeje abo ſ dalisich krajow we wulich cžrjodach do Pôlskeje pschepstuju, a wysche teho je w nowiſhim cžaſu tež wjele Franzowſow a Italſkich do Pôlskeje pschisckie, so bych ſu ſolakam pomhal. Tak bě pod wjedzenjom wéstego Nulla, kž bě předy oberſt w Garibaldijowym wójſku, tójsichto Italſkich ujedaloko Krakowa do Pôlskeje pschepstuilo. Ale ruſke wójſko jich bórsh prěni džen nadpanu a tak ſbi, so jich mało ſ živjenjom cžetny. Nullo, kž mužnje wojowasche, bu tež ſmierſtne ranjeny a wumrie na ſamym bitviſhczu.

Taj dawa ſebi potajny Pôlski ſběžarski wubjerk wſchu móžnu prózu, so by revoluciju cžim dale, cžim ſlepje ſrjadował. Wón je teho dla ſ nowa dawki ſa pôlsku naležnoſc̄ wupiſał, a wſchudze ludzi poſtajit, kotſiž je ſběraja, a hewal tež mužow jako polizajow wuſwolis, kž maja ſa tym hladacz, so ſo pschischnje wubjerk ſe wſchej poſtſchuoſcju wuwjedu. Wón je tež pschikafak, so žadyn Polak wjac̄ ruſowſkemu kniejeſtwu dawac̄ njeſmē a hroſy kózdemu ſe ſmierczu, kž tajke dawki dawa abo je ſa ruſke kniejeſtwo ſběra. A ſo ma wón móž, tajke hroženja wuwj ſe, je ſ teho widzec̄, so we Warszawje na jenym dniu

schtyrjoch wobwijsnjenych namakachu, kij běchu so tajkemu wubjerkej njepožluscchni wopokaſali. Hewak powjeda so, so je tutón wubjek revoluciju tak sřiadovať, so dyrbi wona po 13. meje (schtož je sřjedu bylo) hischče bylnischo wudryzicž. Hacž so to tak stanje, to snađi w blížšich dnjach shonimy.

Wschodniemu tajkemu napinaniu s polskiejsz stronu je russkiemu kniezevstwu we wschodnim nastupaniu skoro niemozne, skto kmane dokoniec; tola njeda so prece, so ruskie wosisto w nowisckim czaszu s wjesczej wuszkienoscju wojuje a teho dla tez husto dosez dobywa. Kaz so sda, dha je w tajkim nastupaniu wot najwyscheho russkoho wojnusko roskasowarja mudriscze sjadowanie sczinkene.

Najnowsze telegrafiske depesche ſzu něhdzie taifele:

S War s ch a w y 7. meje: Něhdze 600 s běžkarjow, kij s Galichje pôlsske mjesy pšekrocžicu, buchn pola Šskawkova sbiezi. Bjes 32 jathmi bě 13 Franzowskow a Italiskich.

Skrałow a 7. meje: Polak Ofsinski je 5. t. m. Dąbrowu dobył. Minjewski bu wot Rusow sbity. Taczanowski je so bóle do kraja szahnyk a Wyśdry wospuszczał, kiz buchnu potom wot Rusow wobhabżene.

Skrałowa 9. meje: Czekałach źbezkarjo powiedział, so by Rużojo Czachowskeho a jeho ludzi sbili a rozechnali.

Š druhich stronow piſche paſ ſo ſaſo, ſo ſu
Polach Rukow ſibili.

wuczerja Zbyle spěwachu. Na to postrowi jeho semicjanski wuczer l. Mu cži nč, herbsku wošadu fastupjo, s krótkimi herbskimi ſłowami a pschejesche jemu Božu hnu-
du a žohnowanje l jeho ważnemu a czejkemu fastojs-
twu. Też wupraſi wón, poſasawſhi na mjeſu Sser-
bowſtwu, tu nadziju, ſo budże nowy l. duchowny ſwo-
ju herbsku woſadu runje ſ teſ ſuboſcju wodzież a ſo
ſo nju staracj, kaž němſku. Na to l. duchowny najpre-
dy herbscy a potom němſcy wotmoſt, a to ſ taſ
luboſnymi ſłowami, ſo we wocžomaj wjele pſchitom-
nych ſylszych tſchepotachu, haj ſo ſamo pola mužow
po lizach delſe ronjachu. Po wuspěwanej ſchtuczcy ſo
czaħ ſrjadowa, l. kollator waſa l. Šektoru do ſwojego
woſa, a potom ſo, pſchi piſtanju herzow, wſchitko na
puč poda. To bě kraſný nahpohlad, hdźj jedyn na
dolki czaħ ſe ſmähowatymi khorhojemi hladaschej. Kóñg
Semiz běſche kruč pučja na wobimaj bokomaj ſ mejami
wobſadzeny, kotrež běſhtaj tam wěſtym Korczin a t a
mlynk Smoł festaſalaſ. Na horach w ſkalach hrino-
taſche ſe ſylnym wothloſowanjom tſhlenje kamenjow,
kotrež buchu l pocžeszczenju roſtſylane. Pſchi starym
mlynje běchu l. Frenzelowi kamjenjerjo cęſne wrota ſ
napiſmom natwarili. Taſo czaħ na ſmilnjanskı horku
pſchiczeče, ſapocža ſo ſwoniež. Wokolo čyrkwe bě ſo
wjele, wjele luda ſeſčko, teho runja na farje, hdźež
pſched dworom cęſne worta a tež pſched khežnymi dur-
jemi jene ſ napiſmom ſtejachu. Taſo bě wſcho do farske-
ho dwora, powita ſmilnjanskı knies wuczer Zbyla knies
ſa duchowneho ſ dleſčej kraſnej ryczu we mjenje ſa-
ſtuperjow čyrkwi a ſmilnjanskeje wſy, we mjenje ſchule
a wuczerjow a pschejesche jeho ſtrukturantu we domach,
we ſchuli a we zyrlwi najkraſniscze žohnowanje. Knies
Šeklora wotmoſt ſažo ſ pſchihodnymi a wutrobnymi
ſlowami a po krótkiej nutrynej modlitwie a wuspěwa-
nju jeneje ſchtuczki, fastupi do noweho doma. Tudy
pſchepoda jemu khejbětař a gmejnſki prijödkſtejer Šekra-
m a ſe ſmilneje we mjenie tych druhich ſmilnjanskich
fastupjerjow kraſny wulki taleč a bohačež poſkoczanu,
ſ wěnzom wobdatu ſchalku a l. wuczer Mu cži nč
pſchepoda jedyn herbski a jedyn němſki ſpěw. Knies
duchomny da potom bjes dzejci zaſty wudželisz a la-
žnych ſ piwom napowiež. Popołdnju mjeſachu wotro-
ſceni powięſzelenje we ſemicjanskiej korejmje. — Daj Bóh
nowemu l. duchownemu wjele wjele ſet žohnowaneje dzej-
ſawoſcie bies nami!

Swojewódzkiego wólkę. Dzień 5. maja
posta k. pastor primarius Karol w Wojerezach spraw-
ował jemu jako superintendent swojewódzkiego wólkę. R-
tajskie sprawy zakończyły się wówczas i k. duchowni a wu-
życie zbytków zakończyły wólkę, a wówczas też przyszedł, a k. t. mu
niedługo po k. duchowni se zbudowały Sakska i f. psich-
miejewachach pruskich wólkę. Do końca w 10.

hodzinje poda ho czah se superintendentury do chrkwe s pschewodom wschtickich swonow, hdzej ho Boja skujba sapocza. Kherlusch : O sw jat y du ch o, poj w scha k' ho spewasche a generalsuperintendent Dr. Hahn s Wrótslawia postupi na woktar s kwetkami rjenje wupryszcheny, a ryczesche swjedzieniu rycz po sklowach sw. Pawoła na Tita w 2. stawie w 7. a 8. shtucz. W swojej ryczi pokasowasche won na chrkwinich wuczerjow, tij su ho we werie fabkludzili a wiele bološczow pschi-njeſli, smeschenja, postorkow a roſtorkow načinili kscheszjanstej zyrtwi; a pokasowasche pschi tym na Włosku, Branzowsku, Polsku a Hanoversku. A wobsanknjenie jeho ryczie bě: my mamy wostacz pschi czistym sklowie Chrystusowym.“ Na to dosta k. past. prim. Karaz s zwyciezisnu psches naakadzjenje rukow tijoch duchomnych i modlenj om a se zdychowanjom, jaſo bě na praschenie: Hac̄ q̄ ce tajke pschizkuschnoscze sweru dopjelnicz? swoje sianie „Haj“ wuprajil. A na to wuspewa ho Kherlusch: „A chw osta n pſchi na ſ hnatu“; a zwyciezisna bě skonjana.

Po wuspewaniu tuteho Kherlucha djerzesche k. archidragon Karaz s Wojerez liturgiju, a k. wobsanknjenju teje spewasche khor rjanu motettu. A Kherlusch: „E u b y J e s u , m y ſ m y t u “ ho spewasche, a nowy k. superintendent Karaz postupiwski na kleku djerzesche rjane predowanje po sklowach sw. sczenja na njedzelu Cantate. Won nastaji s teho praschenja: „K a k , a na lajke waschnie je sw jat y du ch h i s c z e dzenz troſtai w ſkužbie, kotaž wujednanje preduje?“ troje wotmowljenie: 1., Won wje- bje iich do wſczejewernosczie; 2., won k hosta sw et; 3., pschekraskni Khrystusza.

K wobsanknjenju Bozeje ſkužby buschtej wuspewanej poſleniej dwie shtuczky s Kherlucha: „O zwjatym ducho poj w scha atd.“

Pońro bě nimo, jaſo wote msche dzechmy, a posawnistojo dujachu s torma Kherluchowym hledz.

K. duchomni shromadzicu ho na superintendanturje, hdzej synodu wotdjerzachu; k. wuczerjo pak sendzechu ho do hospozienza.

Kak a ſchto je ho mi lubito pschi tajkim wažnym zwiedz nju, njezmēm sianie wuprziej, dokelz nimam k temu żaneho powołania; a teho dla tež q̄cu samjelcę, ſchtož njeje bylo k thwalenu. Wujesz džan.

A Se Ssmilneje 10. meje. Dženja mjeſeſche nasich nowy duchowny k. Sshkora zwyciezisnu dostač a jeho sapokasanje de nowego ſastojnſwa dyrbiesche ho ſtač. Rano běſche ho wulki lud ſeschol. Rjany czah bě ſo ſrijadował a czechniſche na knjezi dwor, ſo by tam knjeſa kollatora, knjeſa ordinators fararia Imischa s Hodžijs, tijoch duchownych, ſotfiz offiſtirowacj mjeſachu (k. Jencz a ſ Palowa, Fäkel a ſ Wujesda, M. Pukera ſ Pózlowow) a knjeſa žudniſkeho hamtmanna. Otu s

jenym aktuarom k farje dowjedk. Wot tam džesche dolhi czah, k kotrejž ho wiele kemſcherjow pschisanckh, psches farſki dwór, hdzej bu k. Sshkora do njeho wSATY, do ſylnjenapjelnjeneje haj pschepjelnjeneje zyrtwe. Psched kericzowom ſtejachu czechne wrota a tež woktar a draſtkomora bě ſo wudebika.

Po wuspewaniu někotrych ſhtuczkom němskeho Kherlucha ſtupi k. Imischi na woktar a djerzesch krafnu rycz, we kotrejž k. Sshkora, kotrejž běſche ho hizom ſobotu ſpojedač, na dostoje wuziwanje Bożego wotkasanja pschihotowa a jemu to ſamo poſkici, pschi czimž k. duh. Djenz sw. keluch podawasche. Ordinator djerzesche potom horliwu rycz po sklowach sw. pſhma, kotrej w ſiſeje na Kol. we we 17. shtuczach 4. stawa ſteja, we kotrejž na najwyſcheho kollatora Jefom Krysta pokasowaschi k. Sshkorie wſchitke pschizkuschnoscze we zyrtwi, ſchuli a we domje psched woczi ſtaj, a to żohnowanje poſne ſtukowanje kscheszanskeho duchownego nanajlepje wukladowasche. Na to jeho jako duchownego wufwjeſci a pokasa jemu wažnosz teje pschizahi, kotrej nětk po wſchej pschikafni wotpoložic dyrbiesche. Iako k. aktuar Kühler psch hahu prijodk čitasche, a k. Sshkora ſ poſbehnej ruku tu ſamu wotpoloži, poſtanym ſyla ſhromadzisna a ſwiaty czischna knjeſesche. Potom dosta k. S. wot kollatora vokaciju, wot k. ordinators pak pſhma wot wſchinoſcie, we kotrejž bu jeho poſtajenie a wobimierdzenje ſa duchownego pola naſ wuprajene. Psched wotkazom kleczo dosta k. S. požohnowanje wot k. Imischa a wot kózdeho tych pschitomnych knjeſow duchownych. Wuczerzej a khejbetarzej jemu Boże żohnowanje pschego ruku ſawdachu a pschi ſpewaniu 1. ſhtuczki ſe 637 němskeho Kherlucha debjescat joho khejbetarej ſ albu. Potom bu wot ordinators wotkazje prijodſtajenj a wſeſe jenož ſaſalka a ſkalofia wutroba budziſche móhla njehnuta wostacz pschi tajkich sklowach. Běſche pak wjeſe ſylojtych woczi wibdzic jako ſnamjo, kak bě wutroba hnuta.

Wokolo 1/2 11 běſche ho wſcho ſpominjene ſkónčilo a herbska Boja ſkužba ho ſapocza, pschi kotrejž nětk nowy knjeſ duchowny ſwoje ſastupne predowanje djerzesche. Won ryczesche pak wot „najwyſieje, najwažniſcieje modlitwy kscheszijanskstego predarja — ſwjeſene bu džt woje mje no“ — a pokasa, kak ma predar ſtajnje Boha prophyz, ſo by Bože ſkumo prawje a cziszcje wuczi, a ſa to, ſo by ſo wot njeho a wschtickich jeho poſkuchow ſtajnje dopjelnilo.

Priedy herbsceje Bozeje ſkužby ſtaj ſ. ordinator nowego duchownego herbskej wotkazje prijodk, a jeho rycz běſche tež tudy poſna možy a krafnoſcie. Potom ſczechowasche herbska Boja ſkužba, kak hewak.

Daj Bóh, ſo by ſo ſtukowanje nowego k. duchownego ſtajnje a wſchudzom Bohu k česecji ſtało a to ſamo wotkazje mér a dobre ſpodobanje pschinjeſko!

S Horneho Wujesda. Před někotrym časom je ho tudy bur Fryčja psches wobwišnjenje ſam wo ſvoje živjenje pſchinjeſz. Dležscha khorosč je jeho i taſkemu ſtukę nawabika. — Tež je ho w Schönbrunnje wěſty Preischa ſandzeny thđen wobwiſny.

S Čižionz. Šandzenu pónđelu dopołdnja ſta ſo w knježej nowocichonjanſkej pěſkowej jamje to nijeſbože, ſo buchu w njej psches ſaſhypnjenje tſjo dželacjerjo wobſchodziſi a to wojaſ Maňowka, kotremu je ruka a noha ſlamana, wobydler Kruga, kij je straſhne wobodrjeny a jedyn knježi wosach, kotryž je tež trochu wobſchodziſi.

Do knihownje Maćicy Serbskeje dark:

1.) R. kooperatör Angermann w Röžencje: „Katholik a joho chrkej.“ — 2.) R. farař Broſka w Křižkovje: „Bramborſki herſti zaſnuit“ ſa lěto 1862. — 3.) R. Dr. Hanuſch, knihowník universith w Prahy: a. „Ueber die alterthümliche ſitte der angebinde bei Deutschen, Slawen und Litauern. Von Dr. Hanuſch.“ b. „Vorleſungen über die allgemeine Cultur-Geschichte der Menschheit. Von Dr. Hanuſch. 1. u. 2. Lieferung.“ c. „Handbuch der Erfahrungs-Seelen-Ichre in philoſophisches Wiffen einleitend entworfen von Dr. Hanuſch.“ d. „Literatura přiſlovniectví slovanského a německého.“ e. „Život a působení F. L. Čelakovského.“ f. „Sv. Cyril nepsal kyrilsky než hlaholsky.“

g. „Bájeslovny kalendař slovansky od Hanuša.“ h. „Děva, bohyně atd. od Hanuša.“ — 4.) R. farař Jenč w Palowje: „Textbuch des Laufitzer Männer-Gesangsfestes zu Budiffin am 14. und 15. Aug. 1854.“ — 5.) R. Jan Jeňko w Herrnhucze: 19 čížek němſkých knihow, bjes nimi ſerbiſte ſpěvatſte wot lěta 1745. — 6.) R. professor Šouba w Prahy: a. „Arkv za pověſtnicu jugoslavensku. Kujiga I., II., III.“ „b. Listovi o Italiji.“ — 7.) R. redaktor Kraszewski we Warſhawje: „Pieśni luda polskiego w Górnym Szląsku, zebrał a wydał I. Roger.“ — 8.) Zaklad hr. Oſſolińskich we Lwowie: „Biblioteka Oſſolińskich, Tom drugi.“ — 9.) R. M. Pſul w Hodžiū: „Fährige Europäisch Welt-Chronik. 1667.“ — 10.) R. redaktor Smoler w Budyschinje: a. „Wučeńska kniha lužisko-serbskeje ryče wot Smolerja.“ b. „Přiručna kniha k lóhkemu nauknenju serbskeje ryče wot Smolerja.“ — 11.) R. aktuar Fiedler w Budyschinje: „Reisen nach und in der Oberlausitz.“ — 12.) Seminářski wucjer Fiedler w Budyschinje: „Jahresbericht über das Gymnasium zu Budiffin auf das Schuljahr 1862 — 1863.“ — Wot „Gernicži“ ſi lěta 1849 pobrachuja w naſzej knihowni čížka: 2, 4, 24 a 35. Njemôže nam te ſame něčto daric̄? Vyhmy ſa to jara džakowni byli.

R. A. Fiedler,
knihowník M. S.

Kak

rozm

Hans Depla

wotřitaj

*

a

Mots Tunka

ludzi polda

* * *

škrjetaj.

* * *

Hans Depla. Sawſchě ſtworjenja maja něko ſlarjow ale hdyž jenemu ptaczi ſthori, dha njewě jedyn, na toho dýrbi ſo wobročic̄.

Mots Tunka. Haj to je ſrudnje, kaf dýrbi taſke ſtworjenic̄ko druhdy čerpic̄ a duž hym ſo wo prawdze wutrobnje ſwieſzelit, jako wondanjo w Blózanach ſhonich, ſo je tam mudry ptaczi hojer.

H. D. Je to wěſcje wěrno, Motžo?

M. T. Haj, na to možesč ſo ſpuſchcjeſz; a jeli che nečio někajkeho khorobho ptacza ſahojeneho měči, tón njech ſo napraschuj czo. 6 w Blózanach a won ſhoni, hdyž taſki hojer bydlí.

H. D. To bude ſe koremužkuž jara lubo.

Hudančka.

20. Cäto je najcješće drjivo?
(Wuhudanje prihodnje.)

Wuhudanje s č. 19.

19. Haj; pschetoz bjes dwemaj dnjomaj je stajne jena nož.

Cyrkwienske powiesće.

Werowanie:

Michałska cyrkej: August Liebscher, saſtoñnik we wojskach szpitalniach w Draždjanach, s Wilhelminu Henrietą Petermanez s Dobrusche. — Khrystof Sandrik, poñoncz na Židowje, s Hanžu rodz. Piwarzez swudowjenej Bobakowej tam.

Krčenje:

Pětrowska cyrkej: Karla Herrmann, Sandrija Augusta Lschijanka, wobydlerja w Budyschinje, s. — Michał Ernst, Sandrija Trenzela, wobydlerja w Budyschinje s.

Michałska cyrkej: Maria Amalia, Karle Bohuwera Wackera, tublerja-najenka w Börku, dž. — Maria Augusta Julia, C. W. Reutera, wosyfuerarja na sassofoschlesynskiej krajnej železnicu a wobydlerja na Židowje, dž. — Anna Wilhelmina, J. G. Magera, živnoſejerja w Libochowje, dž. — Anna Madlena, Jurja Renęza, khejerja na Židowje, dž.

Sa hatholskich Serbow w Draždjanach a wołkownoscji budze juſte w tamniſtej dwórkowej cyrki herbiſke przedowanje wot k. farara Rucjanka s Budyschina wobdjerzane.

Čabi saksko ſlez yuskeje ſteleznicy z budyskeho dworniſea

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pschitolnu 1 h. 3 m.*; popolnu 3 h. 33 m weczor 8 h. 21 m.*; w nožy 2 h. 26 m.

Do Shorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popolnu 3h. 25 m.; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschitanknenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
†) Pschitanknenje do Žitawy.

Plaćizna žitowa produktow w Budyschinje 9. meje. 1863.

Dowoz: 7198 kórcow.	Plaćizna w pŕerézku				
	na wikach,		na bursy,		
	wysza.	niższa.	srzedzna	najwysza	najniższa
Pscheniza	tl. nfi np.	tl. nfi np.	tl. nfi np.	tl. nfi np.	tl. nfi np.
Rogzla	3 20	—	3 15	—	3 17 5
Ječmen	2 25	—	2 20	—	2 22 5
Wosz	1 25	—	1 20	—	1 22 5
Hroch	4 10	—	—	4 5	4 10
Woka	3 5	—	—	3	3 5
Njepik	—	—	—	—	—
Jahy	5 25	—	—	—	—
Hejduscha	4	—	—	—	—
Bjerny	—	17 5	—	15	—
Kana butch	—	19	—	18	—
Kopasztomny	3 25	—	—	3 20	—
Zent. kryta	—	25	—	20	—

Pjenježna plaćizna.

W Lipſku, 13. meje. 1 řouisd'or 5 toler 15 nfi. — np.; 1 polnowažazy čerwony floty abo bukat 3 tol. 5 nfi. 7 np.; wińskie bankowki 91 1/4.

Spiritus plaćeſe węera w Barlinje

14 tl. 20 nfi. a 14 tl. 25 nfi.
répikowy wolij (nječiſczeny) 15 tl. 25 nfi.
(Cžiſczeny, kaž ſo w Budyschinje pschedawa, je
stajne učiđe 1 1/4 tl. drožſchi.)

Nawěſtnik.

Dželawh muž, kiž ſ dwemaj konjomaj na polu dželacj rosymi, može chle ſeto w měſeče ſtajne dželo doſtač. Pola koho? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Rjane porcelanowe ſchalti

ſe herbiſki napisami

jak o dary k kwaſam, k narodnemu dnju a pschi
druhich ſkladnoſejach porucja po cy le tunic
placj ſu a ch

Ernst Pilz w Hodžiū.

Gſutche droždze.

woſebneje dobroſeje ma ſtajne na pschedau

M. Stosch.

Gandis-shrop

pschedawa, ſo by jón wurumowat, punt po 14 np. a
pschi ſupjenju 10 puntow hiſcze tuniſho

M. B. Pannach

na ſnitskomnej lawſkej hafy.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych čaſow dopokafany, ſ naj-
lepſich ſelow a koriſenjew pschihotowanym pólver, po jenej
abo po dwemaj křizomaj wſchēdnie kruwom abo wow-
zam na prěnju piwu naſypam, pschisporja wobžernoſej,
płodzi wjele mlóka a ſadžewa jeho woſiſenje. Pakzil
placj 4 nfi. a je k doſtaču w

hrodowskej haptyni w Budyschinje.

najlepſhi ſriedk k wotſtronenu kachela a k poſloženju
dychanja, kaž tež k ſwarnowanju psche dybaſoſej pschi
ſashymnenju w ſymnym čaſu.

Sa Budyschin a wołkownocji w hrodowskej hap-
thy knesa M. Jäginga kózdy čaſ na pschedau.

Eduard Groš w Wrótkawju.

Plaćizna:			
1/1	bleske po 2 tolet.		
1/2		1	
1/4		1/2	

Běšny Brost-Syrop.

Go je mje poč bleske approbirovaneho běšnyho bróstsyropa s fabriki G. A. M a y e r a we Wrótslawia wot mojego jara dokheho sylnego kaschela, psche kotryž běž ja hžom wschtike krédko podarmo nałożował, cyle wschwobodzilo, wobhwedczam po prawdze a poruczam ja tutón syrop kóždemu, kij ma kaschel.

R e i g e n a u pola Žitawy 1. junija 1862.

Paulina Brücknerowa.

W Budyschinje pschedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Lindka.

S tuthym dowolam řebi, czesczenym Šerbam wosjewicz, so mam ja pódla mojego bohacze srjadowaneho buckstingoweho składa tež wulki skład czorneho ſukna a to jara dobru rjanu $10\frac{1}{4}$ schéroku tworu, kohcž po 1 tl. $7\frac{1}{2}$ nžl., 1 tl. 10 nžl., 1 tl. $12\frac{1}{2}$ nžl., 1 tl. 15 nžl. atd. na pschedan a poruczam tajke f dobrociwemu wobledzbowaniu.

Jan Jurij Pahn
na hłownym torhoschczu.

Němski Phönix,
wohen sawesczace towarzstwo w Frankfurze nad Majnom.

Sakladny kapital $5\frac{1}{2}$ millina schesnakow.

Wschtike sawesczenia sa tuto towarzstwo wobstara **A. Siems**,
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

**Sicilianski
babyschcowy mijedowy extraft**
doſtach ja w tuthych dnjach a pschedawam jón jako wuwokan hojacze krédko psche kaschel, kaj tež psche khorosze w ſchiji a brósczi w originalnych ſapleczenych bleschach po 1 tl., po bleschki po 15 nžl., bleschu na pruhu po 6 nžl.

W Budyschinje w hródowſkej haptocy.
M. Jäſing.

Jedyn hetman s mandzelskej žonu, kotraž ma ſkóbu wothladacz, móže na Jana t. l. dobre město namakac̄ na kniežim dworze w Schencky pola Nalez.

1000 — 1200 toler

je na dobru wěſtoſci i wupožęjenju. Dalsche je ſhonicz we wudawańi Serb. Nowinow,

Mukcia.

Tseczi džen ſhwatkow jako 26. meje t. l. popolnju wot 1 hodziny budze ſo pschemenjenja dla wschtionyhscherski grat, bjes nim 2 ſchleiczeſskaj diamantaj a 1 wołojzahal, tež wiazora druga domjaza nadoba a hospodarski grat w č. 20 w Hodžiju na pschedzbowanie pschedawac̄.

Plaćizna:			
1/1	bleske po 2 tolet.		
1/2		1	
1/4		1/2	

Zóltý wóſk

Kupuje a placji sa punt 15 nžl. mydlaſſi miſchte
C. A. Martschink
w Budyschinje.

Jena kheža ſ 9 věrtlemi abo ſ 3 körzami pola, bjes wumjeufa a bjes renty, je ſe ſwobodneje rukſi na pschedan a móže ſo wſcho dalsche pola L. rychtarja Hämſcha w Porschizač ſhonicz.

Ja poruczam ſwoje derje ſrjadowane khlamy wolemianych a po wolemianych tworow i draſtam, kaj tež thibety, mohairy a lüſtry.

Psches ſbožomne na kupjenje je mi móžno, ſo móžu cyle tunjo pschedawac̄.

W. Holzhausen
na jerjowej hafy.

Tež ſtej pola mje dwě plokanſkej waní na pschedan.

Parne kupjele.

Kupanski čaſ ſa kniesow: Niedzelu rano we 8 hodzinach, ſrjedu a pjatki popolnju w 4 hodzinach. Extra kupjele, kaj tež kupanje ſa knienje maja ſo kóždy čaſ 2 hodzinje předby ſkasac̄. **F. Büſchel** w Budyschinje.

Vino.

Woprawdžite wina
wschitkich družinow,
jara dobre a tunje,
czerwone a biele, w
czwizach a bleſčach, khanu po 8 nſl. hacz 20 nſl., bleſču po $7\frac{1}{2}$ nſl. hacz 1 tl., pschedawa s khlamow a
wschedenkuje w swojej winowej stwe, wo kotrejz prawie
bohate wophtanie najpodwołnitscho proſhy.

W Budyschinje na ſerbſkej haſzy.

J. G. F. Niecksch.

Moje woſebnje dobre

Kuchne drožđe

moga ſo pola mje, niž jenož i ſyjatym dñjam a róžnym
cjaſam, ale pſches zyle lěto wschedenje cjerſtwe doſtačz.

W Budyschinje na ſerbſkej haſzy.

J. G. F. Niecksch.

Czorna liſtowina (Brietaſche), w kotrejz běhu z kruchi
10tolerſkich papierjanich pjenies a tak mjenovanym „An-
meldeſchein“ je ſo ſandzenu ſobotu ſhubiſa a chyli ju
prawni namakať ſa dobre myto we wudawani
Serb. Nowinow wotedačz.

Sahrodnisku žiwosć ſ nowymi maživnymi twa-
rjenjemi, tiz ſu ſ chlebi ſryte, ſe 137 dawksimi jeno-
ſzem na poſožena, je w Bułęzač ſe ſwobodneje ruki
na pschedan a chyli ſo na ſupjene ſmyžleni na Han-
drija Mužika w Boſchęzač wobrocicž.

W Budyschinje na reſniſkej haſzy čzo. 333 je khe-
ja tunjo na pschedan a može poſoža ſupnych
pjenies ſtejo wotedačz.

S tutym k dobrociwemu nawjedzenju dawam, ſo
budje wot 27. haperleje t. l. ſaſo dobra, ſucha a twierda
hruba, ſrenja, knorplowa a ſypanſta bruniza w podpi-
ſanych podkopach na pschedan. Hrubieje brunicy
placiž körz 5 nſl., ſrenjeje 4 nſl., knorploweje 2
nſl. a ſypanſteje $1\frac{1}{2}$ nſl.

Schumann-Triemerſke brunizome podkopki w ſchwacizach
24. haperleje 1863. C. A. Schumann.

W Jeuſchęzač pola Rakez je jena žiwosć ſ
5 körzami pola a ſ dobrymi twarjenjemi na pschedan a
može ſo wscho dalshe pola wobſedjerja M. Schwu-
ra ſaka tam ſhonicž.

Sprawnu ſerbſku holzu, kotaž može hnydom do
ſlužby ſtupicž, k džecjom pyta

klamar Lehmann w Minakale.

Sſerbſka duchownska konferenza

budje ſrijedu po ſwiatkach dopolnja w ſali hofczeſza i
ſkotej krónje w Budyschinje wotdžeržana. Pschedžydtwo.

Drjewowa aukcia.

W Toronzač budje ſo na Pjetške ſ kuble 3.
džen ſwiatkow rano wot 9 hodžinow dželba dwajkoh-
czowſkich walczkow, tóſkto kloſtrow bréſoweho, lipowe-
ho ſchępianeſho drjewa, taž tež neſkto pjenikow w Mo-
ſtrach a hromadach na pschedzowanje pschedawacj.
Šhromadžisna na Pjetške ſ kuble.

W ū nſch a ſe Schönbaſha.

Aukcia.

Dla pſheměnjenja hospodařſta budža ſo kſejti
džen ſwiatkow jačo 26. meje t. l. popołnju wot 1
hodžinu wſchelake móble, domjaza nadoba a hospodař-
ſki grat w korezmje w Małym Budyschinku na
pschedzowanje pschedawacj.

Mlyn na pſchenajecze.

Knježi mlyn w Džehorezač ſ prawisnami
khlébpieczenja, klamarjenja, tež piwo a palenz ſchenkowa-
nia je ſ nowa na pſchenajecze a chyli ſo na wotnajecze
ſmyžleni na knježim dworje tam ſamołwjeſz.

W Džehorezač 14. meje 1863.

Tara rjane ſchalki ſe ſerbſkimi napiſami,

jačo dary na kwaſ ſabo k narodnemu dñju ma ſaſo
na pschedan

R. Möchel
ſ vydenjom w budyskim theatrje.

Starožitnostny wotrjad Maciey Serbske zmaje
ſrjedu po ſwiatkach w budyskim hoſcēncu k złotej kró-
nje popołnju w 1 hodžinje zbrromadžizmu.

Pismaw jedźer.

Č. 19 Serbſkich Nowinow ſo we wudaw-
ani ſaſo ſupuje.

Luziciana č. 5. wuńdże póndželu z tutym wo-
prijećom: Nad Kamjeńcom wot Bo-
rančanskeho. Synowska luboſć wot M. H. Sigwałdowa leſc
wot M. R-a. Njebeſki wótce a ſwaty Pětr wot L. Welehrad
wot M. H. Tadej Koſciuszko wot M. H. Ruski lud a kraj wot
Fiedlerja. Z Budysina a z Luzicy. Słowjanski rozhlad.
J. E. Smolež.

Ratholſki Poſol wudawa ſo
džensia w 5.
čjile a wopſchija: Stawizny Róžanta III. wot L. A.
Ziwenjo ſſ. Chrilla a Mlethoda (Poſtracjowanjo) wot
M. H. Šwathy Jan z Nepomuka wot J. L. Chrwiński
nowińki a powjeſcze. Z Luzicy a ſakſkeje.

M. Horník.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
wiž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
krotach wotedać, płacić so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
6 np. Štvortlétta předpla-
ta pola wudawaria 66 np
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

W opříjeće: Swětne podawki. — Khudy sahrobnik. — Ze Serbow: S Budyschina. Se Spal. S Kettliž. S Brē-
sowa. S Budyschina. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesce.
Čabi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus pła-
češe w Barlinje. — Nawěstnik.

W Draždā na dň 18. meje. Dženča wjecžor $\frac{3}{4}$ na 8 hodžinow je po Božej nje-
mužlédnej radze prynceſyna Hilžbjet a, džowęcžicka Jeju kralowskeju Wyżokoſcžow prynza
Jurja a prynceſyny Marje Annę w starobje jeneho lěta, tſioch měſazow a schytrjoch
dnjow na ſuběžki wumrjela. Jeje najjaſniſchei starſčej, Jeje kralowskaj wulkaj starſčej a
chyła kralowska ſwōjba je pſches jeje wotemrjecze do najhlubſcheje ſrudobý pſchesadžena.

Swětne podawki.

Saſſka. Kralowskii dvór ma pat ſaſo želerje
a ſ nim wſchitn ſwěrni poddanjo, pſchetoz Jeho kralowskej wyžokoſcži prynceſej Jurjej je tež jeho druhá
prynceſyna džowęcžicka wumrjela, jako vě ſo Jeho
prénjonarodžena prynceſyna hžom pſched dwémaj lětomaj
(8 měſazow ſtará) mimyla. — W Budyschinje ſponi-
nachu ſandženu ſrjedu jara na bitwu, kotaž je ſo
pſched 50 lětami t. j. 20. meje 1813 w budyskej blíž-
ſchej woſkolnoſcži měla. Wopomniſ, kotrejž ſu pſched
někotrymi lětami tym ſtajili, tijž běchu tehdy panhli, a
wſchelake ſ tamuſiſcheje bitwy w domach težace kule běchu
ſ wězami wupřichene a w mějchčanskej ſchuli běſche
aktus, w kotrejž ſ. direktor Sceliger džecžom budysku
bitwu roſponni a jich ſ džakéj ſ Bohu ſa dothe měrne
čaſhy a t. d. napominasche. — We Wopalnej je ſo
18. meje Heinrichez bržen wotpaliſta. — We Awje je
ſo tón ſamý džen 6 domow wotpaliſto a je ſo pſchi
tym jena žónska ſobu ſpalila, tež wotpaliſtu ſo w
Geringſwaldže 3 twarjenja. W Saſſej je lěžha hac̄
dotal 262 wohnjow bylo, 58 wjaz džilí loni w tym
ſamym čaſhu. — Minister ſ Beuſt je ſo ſ Barlinia
ſaſo do Draždān wrózil. Wo čo je tam ſ pruſſi-
mi ministrami jednał, to njeje ſnate. —

Pruſy. Wſchitka ſedzblivoſež kraja a wukraja
je nětko na ſwadu wobroczena, kotrejž matej ministerſtw
a druga komora. Tuta ſwada je, kaž hžom tydženja
ſponničny, pſches to ſwój najvhſchi ſchodziensk dobyka,
ſo ministrjo wjac̄ do wurađowanjow druheje komory
njeſhodža, dokelž ſebi tam noſcedža ničo wot pſched-
ſydy komory roſkaſowac̄ dacej. Woni ſu teho dla hi-
žom dwójich na drugu komoru pižali a ſebi wot njeje
to wuprajenje žadali, ſo pſchedſyda roſkaſowanje nad
nimy měz njeſhmě, ale druga komora je jim kóždy ras-
wotmolnila, ſo ma jim pſchedſyda roſkaſowac̄ a ſo
dyrbja woni wſche teho w prawym čaſhu do wura-
đowanjow pſchińc, jeli je to ſameje wěch dla trjeba.
Duž pſchińc minister Bismarck 21. meje ſ líſtom do
2. komory w kotrejž kral praji, ſo to ſa krónu doſtoj-
ne njeje, hdyž dyrbja ſebi ministrjo wot pſchedſydy
druheje komory roſkaſowac̄ dacej a ſo woni teho dla
radži, ſo by druga komora tajkim wobſtejenjam kóž
ſejmila. Ale komora na to wobſankny, ſo ma ſo
kralej adreſa pôſklac̄, w kotrejž ſo jemu praji, ſo ſu
jemu ministrjo wſcho wopaf přjódſtajili a ſo komora
wot ſwojeho prawa wotſtupic̄ njemöže. Duž dyrbja
ministrjo wotſtupic̄ abo ſo poddač abo komora budže
roſpuſtſzena; — ale ſhoto potom?

R a k u s y. Langewicz, kotrehož někto w twierdzisnje Josefovje jateho džerža, je wo to prožyk, so bychu jemu do jených českich kupjeł hiež dali abo jeho do Schwojzarskeje pôžkali. Woboje ſu jemu ſarjekli a džerža je ho někto wjèle twjerdscho, dyžli prjedy, hacž runje nichón prajicž njevě, ſi lajkoho prawa ſu jeho tola ſadžili. — Knjezna Pustowojtowa je hifczeje w Prasę, hdźež ſo jej bjes Čechami derje lubi a je hizom ejeku ryc̄ derje dojcz na wulkę a to ejim lóžo, dokelž prjedy jenak derje pôlsch a ružowosch ryc̄esche. — We Winje měnja, ſo drje ſi Kongreſ ſa pôlske naležnosće ničjo njebudže, dokelž ſebi jendželske ministerſtwu žada, ſo bychu Ruſkojo a Polach prjedy pſchimér (Waffenstillstand) ſčinili, hacž ſo Kongreſ ſapocznje. So pak i tajfemu pſchimerej njepſchinuje, to je wěſte.

F r a n z o ſ k a. Š Mexikanſteje je franzowſki general Forey khežorej pihał, ſo je hacž do 3. haperleje wjetſki džel twjerdzisnje Pueblo dobył a ſo ſnadž wjac̄ do klo trac̄ njebudže, ſo ju ejku do budže, hacž runje ſo mexikanſch wojach twjerdze wobaraja. Franzowſjo móžachu Mexikanarjom ſi někotrych haſzow jenož na to waschnje wuhnacz, ſo jenu khežu po druhéj dobywachu. So je pſchi tajfim wojowanju ludži doſcz ſpadalo, to móže ſebi kózdy lohko doſcz myſlacz. Forey je teho dla pječza žadał, ſo bychu jemu wjac̄ wojakow pôžkali. — W Parisu měnja, ſo budje ſeſta w prawym čaſku mexikanſka wójna ſkónčena a ſo ſo khežor Napoleon potom ſažo bôle do pôlskich naležnosćow měſhcež počnje, dokelž chce w nich winu namałacz, kotrejž dla by ſi Ružowſkej, woſkebie pał ſi Pruskej wójnu ſaplescz móht. Wón ſebi mjenueñ myſli, ſo budje někto pruskemu kralej kraje, na lewym boku rěki Rheina ležace, ejim ſterje wotdobyč móž, dokelž ruſki khežor pôlskeje revoluſcie dla pruskemu kralej njebudže pomhač móž, rakuſki khežor tutemu pał wěſcze žaneje pomoch njeđa, dokelž jemu wón w italskej wójnie tež pomhač njeje. — Hacž Napoleon runje takle myſli, to njeħodži ſo ſi wěſtoscžu prajicž; ſo pał wón někaſku njeļubosnoſcz pſchecziwo Pruskej abo Ružowſkej wari, to je někto hizom ſjawnje widžecž. Bjes druhim móže tež to ſa dopokaſmo ſlužicž, dokelž je ſchwedſkeho krala ſi temu narhčač, ſo tón ſwoje wójuske ſódze do franzowſkeho pſchiftawa (Hafen) w Cherbourgu na wopřtanje pôžkale. Schwedſki kral je pał wójuske ſmyšleny knies a wulki nje-pſcheczel Ružowſkeje a duž móže ſo lohko ſtač, ſo wón Napoleonej ſubjerad pomha, hdźež tón wójnu ſapocznje. A ſchwedſka pomoz by ſa Napoleona wulcy wažna byla, dokelž Schwedojo ſi Ružami mjeſuſia a bychu Ružowſku na kraju a na morju ſi dobom nadpanycz móžli, tak ſo by ružowſki khežor potom jenu ruku wot Polakov a druhu wot Schwedow ſajatu měk a Napoleon bjes tym pſchecziwo Pruskej ſwobodnje ſkutkowacž

móht. To jenicek, ſhcož Napoleon a moſt, je to, ſo ſo boji, ſo wſchón němſli kraj pſchecziwo njemu poſtaňe, hdźež wón ſi Pruskej wójnu ſapocznje a je teho dla móžno, ſo wón pſchi ſamym hroženju wostaji a i ſkutkowaniu njepſchinuje.

D a n ſ k a. Grichiffe pôželſtvo, kotrej je do Kopenhangena pſchisčlo, ſo by danfem ſtranae Jurjej jeho wutſwolenie ſa grichiffeho krala wosjewiko, čaka tam hifcze pſchego na wěſte a twjerde wotmolwjenje, hacž ſpomnjeny pſchyz ſi grichiffim kralom budže abo niz. Ta wěž teho dla tał do klo traſe, dokelž ma ſo wſchitko pola jendželskeho a franzowſkeho knjezeſtra wujednacž. — Danski kral je, kaž pſched někotrym čaſom ſpominichy, Holſtein wot Schleswiga wotdželiſt a poſleniſhi kraj eyle Danskej pſchidželit. Dokelž pał je Holſtein němſki, i tak mjenowanemu němſtemu ſwojſtej (Bund) ſkluſchach, kraj a ſi tajfho wotdželenja wjèle ſchodusje, dha chcedža na bundestagu w Frankfurcie tón namjet ſtajicž, ſo dyrbti němſke wójſko Holſtein tał do klo wobhadjicž, hacž danski kral Schleswigej ſažo jeho stare prawo da. Bjes tym pał někto danski kral wjèle wójſka do Holſteina ſeſte a ſda ſo, ſo němſtemu wójſku, hdźež tam pſchiczechnje, ſi dobrym do kraja njeđa. Wſchelake němſke nowiny měnja, ſo budža drje pruscy wojaci w ſwojim čaſhu do Holſteina marschirowarž dyrbječ, dokelž danski kral tola na žane druhé napominanje poſluhacž njebudže.

R u ſ o w ſ k a a P ó l ſ k a. W Ružowſkej knjezi tak mjenowaná grichiflo-katholſka abo prawoſławna wěra a Ruſkojo ju wuſnawaja a ju ſe starých čaſow wuſnawachu a njebehu jeje dla žane roſtorki. Iako pał khežor Pětr wulki nowe waschnje ſwětneho knjezenja w Ružowſkej roſpſchecžerac̄he a ſo pſchi tym tež do chrětwinſkih wězow měſhceſche a ruſkeho khežora ſa knjeſa ruſkeje chrkwe wudawac̄he, dha bě wjèle Ružow ſi tym njeſpočojnych a wuſtupi ſi takie khežorskeje ruſkeje chrkwe. Pětr jich teho dla ſi čzrjodami do jaſtrowo ſažesche a jich po ſtach moricž da, ale wſcho pſchecžerac̄ne ničjo njeponhaſche; pſchetož woni radſho dom a dwór wopuſhčicžu a ſo do puſćinu pſchecžedliču, hacž ſo bychu Pětrej poſluſhni byli. A hacž runje móžesche jich hacž do čaſha Alexandra II., něrcziskeho ruſkeho khežora, kózdy pſchecžerac̄ a jím wſchu ſkhinodu čzinicž, a hacž runje woni žane chrkwe a žanu ſjawnu Božu ſkužbu měč njeſmiedžachu, dha je jich licžba tola hacž do nowiſkeho čaſha na 13 millionow ludži narofſka. Woní ſo w Ružowſkej „roſkolnic̄“ mjenuja a běhu hacž do poſlenich ſet jako pſchecžitwic̄ ruſkeho khežorstwa ſnacži. Ale tuczi roſkolnic̄ ſu ſo někto tež wot ſwojego pſchecžitwa wobrocžili a ſu i Alexandrey pôželſtvo pôžkali, prajicž, ſo ſu ſo nědži wot zarja Pětra a jeho naſledníkow wotwobrocžili, dokelž ſu

taczi wschelake nowotarstwo do Ruszowskeje samjedli, so pał chedža ho nětko k njemu (Alexandréj) pschiwobroczież, hacż runje wón też wschelake nowinki w Ruszowskiej cżini, dokelż su tajke nowinki sa nich lute starinki, sa k o t r y m i z h i ż o m dawno žedža. (Woni mienja wożebje wużwobodżenje burow se semjanskiej moch). Teho dla wobkruceja jemu, so chedža jemu zwérni bycz a so chedža žiwjenje a samóženje wopravacż, hdżż ſebi wón to žada. (Bjes roſtolnikami je pał wjèle jara bohatych kuzow, s kotrychž njełotryžkuliz wjach hacż 2—3 milliony toler wobħedži).

Shtož pôlsku revoluciju nastupa, dha je tutu hiszceje w połnej dżelawocji, hacż runje jedyn prajicž nje-móże, so je ho w sañdżenym thđzenju něščto wożebje ważnoho stało. We Warszawie ho bojachu, so tam 13. meje njemēr wupułnje, dokelż bē na tutym dniu czaž amnestije wotbęžał. Ale ničo dale ho njesta, hacż so tam potajne pôlske knieježtvo proklamaciu na pôlski lud a na pôlske wójsko wosjewi, w kotrež k nowemu, horliwemu wojowanju napomina. Podobnu proklamaciu je też wotriad tuteho knieježtwa, sa Litwą a Ukrainu postajeny, sa tutej krajinie wudak. Też wosjewuje tuto knieježtvo, shto wone chce a to 1) wodbycze žamostatnosće semje pôlskiej, litawskiej a ukraińskiej, 2) swobodnosć ratarjow w tutych semjach, 3)runosć wschelakich wobħdlerjow psched sakonjom, njež su werojuwusnacza, kaiskehož chedža a. t. d.

Shtož wschelake bitwy a bitwicžki nastupa, dha piſche ho s rusejce stronj: Něhdże 3000 sběžkarjow, kiz běchu ho sjenoczili, buchu w kowenskej guberniji sbieži. Wjehitke jich wosy a wjach brónie Ružam do ruki padże. — Shtyri čxriody sběžkarjow, kiz běchu ho na wobħedżenistwach hrabje Branickiego w kijowskej guberniji seschle, buchu cyłe rospiereschene. Blisko Włocławka su Ružojo 14. meje Dobrosliego sběžkarjow sibili. Zemu druhu, wot Dobrowolskiego na wjedowanu čxriodu, nadpanhaju woni blisko Płozka a roſehnachu ju.

S pôlskich nowinow shonimy, so je revolucia też na Ukrainie (abo w Małoruskej) wudźrila a so je ho to 9. meje stało. S Wołyńja pišaja, so su sběžkarjo město Lubar wobħadžili a so maja tam 600 jěśnych a 200 pěškow. Tich roſkaſowat je wěſt Dunin. — Na Podolu su pječa wokrjež wimisli, bražławski, hajszynski a ołhopołski w ruch sběžkarjow a hotuja ho tam Ružojo na nich. — Jesioranski je shtoje wójsko roſdželiš a zo 12. meje sbożomnie hacż do Podlesia k Čerwinskiemu pschedziszczał; Sapalowicž stejſeje pał 13. meje s 500 mužemi sa Tomaschowom. Na Wołyńje je Wiſchniowski blisko Porzka na Ružow trzechit, kiz zofachu, jako běchu 3 morwych a 5 ranjenych ſhubili.

A h u d y f a h r o d n i s t . (Pokračowanje.)

Macz teho dla wótsje sawoła: „Shto tola či-niſch, Pětrje?” Pětr jaſtróžený wočko ſebje poſlada a pytny, so też nan hněwny s wočnom wón hłada. Duż pomhygli ſebi: Nō, to budże pał něščto ſydač! A macz rjekn: „Kajku sy nam tola ſchodu nacžiniš, so sy nam tu młodu jabłonku wukopat. To móžesj tola wjedžecż, so zo ſchomu wočko ſwojakow wjach nje-pschedzadžuya.” Nan praji na to Pětrej: „Dha jenož dži a ſadž ſebi ſwój ſchomik do ſwojeje fahrodki a potom pschindž nutz.” Pětr bějſe we wulkim straſcie ſe ſwojim ſchomikom do ſwojeje fahrodki, wukopa tam běrtlik koheža hłuboku dżeru a ſadži tu jabłonku do njeje. Nan pał ho mjes tym i maczerju roſryczęwaſche a rjekn i njej: „Hlaj, Maria, tudy widžu ſam na ſebi jedyń ſmolk a namaj ho njeſtusča, to džeczo khostacż; pschetož ja nětko wém, so ſzym tudy we wotczechnienu ſmolik. Njebudžimoi hīżom ſaje ſapocjeż dyrbiako, to džeczo roſwucżowacż? Moj budžimoi jemu dyrbiako dawno prajicž, so ho ſchomiki maja naletu s czažom pschedzadżowacż, předy hacż měſha do nich stupu.” Macz praji; „Nano, ty maſh prawje; dha jeho njeſtostaj!”

Nan lehny ho na to přeni ras na nowy wotpočonk abo ſoſa, kotryž bē starcho bliðarja wučiomuł runje pschiwiesł, a pomhygli tak pschi ſebi:

O kražny wótzie njeſteſki!
Nam wſchitko twoja hnada datwa,
Haj, wſchitko ho tu wjeſeli,
So twoju luboſcž njeſtaſtawa.
Ty, wſchehomózny, ſdżeržiſč ſwět
Psches takle wjèle dołhich lět.

Thy ſtwori přejoh' čſlowjeka,
To twoja luboſcž k temu čžri,
Haj, luboſcž ta to njeſchiida,
So by ty ſchował ſam we měri
Tu twoju wſchehorulku móz,
Duž ſacžeri ty čžennu nóż.

Thy džeshe: ſtworimy čſlowjeka,
Haj ſnamjo naſhej' podobnosće.“
Thy jemu połny wodnych da
A duschi teje njeſmjerinoſcje,
Tak sy ty ſhotowat też mje
A ſdżeržiſč mje na dalishe.

O! wótzie teje ſmilnoſcje,
Stej ty ſam pschi mni s twojej hnadi,
Haj pschewiedž mje psches kſhiwosće

A njeđaj ženje mi pschińcž ė padu.
Daj, so ſo na ſo njeſpuſčćjam,
Alle ſo tebi pſchepodam.

Šdyž teho dla čazu ſchtomu ſadječž,
Dha ſadjam je na nadžiju.
Na dobrej roli budje ſthadječž
To ſhymjo ē naſhom' wjeſelu.
Duž, kniže, dobru roli daj
A moju wěru pſchisporaj.

(Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Tudomný preni kaplan k. Jakub Wels je do Roma ſapuczował a je ſwój poſledni liſt hižom s Benediga poſłał. Psches rakuſſe kraleſtwia a kraje jéđgo je wón we Wuherſkim Hradjiſtćju w Morawſkej želesniſzu wopusťcik a ſo do ſławnoho Welehrada podał hako preni herbſki puczować. Wón piſaſche nam wot tam takle: „Welehrad leži w rjanym dole, we woſkolnoſci ſu wjetſche hora, kaž hora Buchlow, hižom wažna w pohanſkih čaſbach. Welehrad bē wulki zifterciſki klóſchtyr (1190 ſaloženj), bu po ſběhnjenju psches khějora Jóſefa w l. 1784 pſchedath, a kluscheja kubla w tu khwilu baronej Sina. Wyſche knižeſki ſaſtojniſlow bydli tam něko farar s dwemaj kaplanomaj. Chrkej je jara wulka s kraſnym kulotwarom (Kuppel) a rjanym portalom (durjemi). Na wjetſche ſu ſnamenite woſraſh, kotrež ſo něko woſnoweja. Presbyterium je s wubjernymi rěſbařſkimi dželami debjene. We ſodži pod kulotwarom ſtejitej koſoffalnej(jara wulkej) poſtawje ſhwatę ſlowjanskej japoſchtolow Chriſta a Mekhoda s běloho marmora. Zhe nowy marmorowy woſtar je wot arzbifkopa w Romje ſkaſaný, ale hiſeče njebokonjaný. Na ſ. Marka ſym w tutej kraſnej zyrki Božu mſchu bžeržał. Wyſokodoſtojný k. farar Molitor powita myje jara pſcheczelne a pſchilasa mi, ſo bych ſo hako preni ſetuſci puczować ſ zusoho kraja do wulkih knižow welehradſkoho 1000-létnoho jubileja ſapiſał. Na druhí džen pſchińdze hižom jara wulki profeſſion ſ Čeſkej, kiz bē ſchtyri dny na puczu byl. Morawjenjo ſiami pſchińdu ſ profeſſionami ſ ſoždohu dekanata (ſ 10 a wjazh ſarſkih woſadow w hromadze). W ſwiedzeńſkej oſtabje wot 5.—12. julija budža tu woſebje tež wſchelazh biskopojo a prälatojo ſ rakuſkih kraleſtwow a kraju. Dokelž je we Welehradu jenož mało woſydenjow, pſchihotuja ſo we woſkolnych wžach a měſtach ē hospodowanju. Tola ja nočzu dale piſacž, dokelž Th dali Bóh tež ſem pſchińdzeſch. Je ſo Čeſi hižom ſchtó ē ſobupuczowanju woſjewi? Piſaj wo tym k. fararzej abo kaplanej Pawlikej atd.”

(Kath. Poſol.)

S Budyschina. Š miloſeſiwej dowoſnoſci tudomneje měſchęjanſke je rady a ſ pſcheczelnym pſchiprajenjom k. fararja Wetzki*) ſměja ſo, dali Bóh, w naſhej mičaſkej zyrki ſenu njeđelu popoſdnju ſriedž měſza ſuniſa ū ſtě ſchemu ſaffkeho peſtaſoziffkeho wuſtawa ſerbſke dučomne a zyrkiwine ſpěw (pſalm, motet, chorale atd.) pod pſchewodom byrglow a ſ džela tež orchestra a pod naſjedowanjom k. kantora Kozoora wot měſchaneho hora ſpěwacj. Dokelž je tajſi natwarjazy a wutrobu poſběhowazh ſpěw, kiz ma ſo wuwojſcz ē cjeſcji Božej a ſ ſtě ſchemu wbohich ſyrotkow ſemrjethch ſchulſkih wuczeſrow, ſa naſchich lubowanych ſſerbow něſhto zhe nowe a pěcajſna ſaſtupa jara niſta, dha ſo ſylnje nadžiama, ſo ſo niz jeno ſubi ſſerbio ſ Budyschina, ale tež ſ bližſheje a dalisheje woſkolnoſci pſchi thym po měſnoſci bohacze wobdzela. My wotečakujem ſo tónle rjanym ſtuk ſnjedželu popoſdnju wuwojſcz, hdež ma tola ſoždny khwile doſez, ſo do Budyschina podač. Wyſho bližſhe wo thym Serbſke Novinu poſdžiſho woſjewia. So by ſo pak tež tole khwalobne pſchedewſacie wuſjedlo ſ ſchekražnjenju Božeho ſwateho mjenia, k temu čeſti Bóh tón kniſe ſam ſwoju hnadi miloſeſiwej ſpožejicj! —

Se Spal. Na Bože ſpicje wječor wudhyri tudý w proſmych Ducežmane z twarjeniach woheň a ſpalichu ſa tute, kaž tež twarjenja khějnika Jan a Měrſch a k. hrystiana Koſaka. Dokelž woheň khetro ſpěchne woſoko ſo hrabashe, dha měſachu ludzo činicz, ſo Měrſchez starcho wumjenkarja Matija Bjarnata čiſkeho won wuſjedzechu. So je woheň ſaloženj byl, to je wěſte, pſchetož w ſpomnjenych Ducežmane z twarjeniach ničton njebydleshe.

S Ketiſiz. Tudý wudhyri na Bože ſpicje pſchi poſknju w 2 hodžinomaj pola žiwnoſejerja Gründera woheň a pſchewobroczi wſchě jeho twarjenja, kaž tež domſke woſnarja Nowki do precha a popječa.

S Bręſowa. W tudomným ſrénim mkyne bu wóndanjo rožka mléta, kotrež bē nimale 100 lét ſtara a ſo težko čaſha w jenej ſwójbje khowala. Š naſlěteje muti k poſrjebej jeneje ſemrjeteje ſtareje woſoboj tuteje ſwójbje khěl napječechu a bē ſo tuton jara derje radžit.

S Budyschina. W běhu poſlenich ſchtyri njeđelj ſym tu tež ſaſo woſytanja wſchelatich zuſjich ſſlowjanow měli, kiz běhu ſem pſchijeli, ſo bych ſſerbow ryč a narodnoſez bliže ſefnali. Najprijodeň bē tu ukrajinski ſpišowar a kubler kniſe Alexander Werinha Darowski, potom woſyta naſ kniſe profeſor ſſoſka ſ Čeſch a na to je tu kniſe profeſor

*) K čemuž drje tež wyſoka krajska direkcia pſchiswoli.

Nikolaj Jewgrafowicz Michajłow z Kasanja (w Rosji) chętnie pożyczył a sandżemu pondażemu i czeski historyk a dożywienielski zobustaw rafuskeje przenieje komory knies Palazki na swoim puczu do Wiedźmówka i tam pochładał.

Sesajdowa. Tudy numerje 19. meje knies J. Hirsch, kij bě ho z Prahi, hdyž studowaše, kroscze dla domoj wrócił.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Hdyž ja wóndanjo tej miki czechich, dha trzechich na toste mrobcele w Chr.

Mots Tunka. Njebubotaše w nich?

H. D. Ně, ale traschnie bě pschi nich, a tón frudrh hłos swona mi potom hischeje pschiwoła, so nět nimo njeho telegrafirowac počinawa.

M. T. Dha bych chył, so by grot hacž do města dořahał, do djiwadla.

H. D. Ale, schto dha jón tak daloko počehnije?

M. T. Tón ho M. ej sa plonu pschipowinje, dha njech ho zobu czechne.

Spěwy.

Meja luboſcje.

Jeno junkróč z Tebi kcje
Sbózna meja luboſcje;
Wutrobie jow ſhměwa ſo
Jeno ſene nalečjo.

Jeno junkróč wuroſcie
S czuczow róža luboſcje;
Czlowiekowa wutroba
Jeno ſene ranje ma.

Zeli pruha njebjesta
Wutrobu Či wohrjewa:
Gradui ſo! Hlaci, luboſcje
Meja jeno junkróč kcje! —
K. Pětrowič.

Hudančka.

21. Schto ſežinisch, hdyž ſ loža stanjeſch?
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ ež. 20.

20. Proſherski kij.

Cyrkwińskie powjesče.

Werowanie:

Michałska cyrkej: T. E. Müller, sejler w Berthelsdorfie, z Marią Theresią Seyfriedem z Židow. — Handrij Kozor, wulkosahrodnik w Nowej Wsi, z Marią Hajnke z Libochowa.

Podjanska cyrkej: Petr Miklawš Mótko, wobydler w Budyšinie, z Hanou Karlinu Wobstez z Nowych Pořešic.

Křéna:

Michałska cyrkej: Maria Amalia, Jana Rychtarja, kublerja w Börku, dž.

Zemrječi:

Djen 29. haperleje: Handrij Ernst Full, Michałka Fulla, khezerja na Židowje, ž., 23 l. 7 m. — 5. meje, Hanža, njebo Miklawša Wiczasa, khežnika w Scheßlowje, dž. Madlena rodž. Rjeczkez, njebo Jana Bartuscha, wulkosahrodnika w Toroncach, mudowa, 84 l. 3 m. — Jan Jurij, Jurja Wulenta, wobydlerja w Budyšinie, ž., 22 l. Hana Katharina, Michałka Sendl, běrgaria a khezerja w Budyšinie, dž., 1 l. 7 m. — 8., Jan Mótko, khežkar w Czichowcach, 66 l. 8 m. — Maria, njebo Jana Dejki, wobydlerja w Budyšinie, sawostajena dž. 8 l. — Hermann Ota, Č. H. Salmy, khezerja a řítmoparja na Židowje, ž., 4. m. — Sofia Emilia rodž. Weisz, Č. F. Voigt, khezerja a pjeturského misichtra na Židowje, mandželska, 26 l. 8 m. 10., Jana Handrija Ernsta Pětška, khezerja a polcerja na Židowje, njeſchczena dž., 15 minutow stara.

Cabi saksko ſlezynskeje železnice z budyskeho dwornišća

Do Dražbjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pschipolnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m weczor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschipolnjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
†) Pschipolnjenje do Žitawy.

Pjonežna płacizna.

W Lipſku, 21. meje. 1 Louisd'or 5 toler 15 nžl. — np.; 1 połnowažny czerwony ſloty abo dukat 3 tol. 5 nžl. 8 np.; wienske bankowki 91 1/4.

Płacizna źitowa produktow w Budyšinje 16. meje. 1863.

Dowoz: 7447 kórcow.	Płacizna w pŕerězku na wikač, na bursy,					
	wyšša.	nizša.	srjedźna	najwyšša	najnižša	
Pscheniza	tl. nžl. ny	tl. nžl. ny	tl. nžl. ny	tl. nžl. ny	tl. nžl. ny	tl. nžl. ny
Rozka	3 20	3 15	3 17	3 20	3 15	
Ječimen	2 25	2 20	2 22	2 25	2 22	5
Wowž	1 25	1 10	1 22	1 25	1 22	5
Dróh	4 10		4 5	4 10	4	5
Woka	3 5		3	3 5	3	
Rjepik						
Jahły	5 25					
Hejduschka	4					
Bjerny	— 17	5	15			
Kana butry	— 19		18			
Kopasłomy	3 25		3 20			
Zent. ſyna	— 25		20			

Spiritus płacise ſe wčera w Barlinje

14 tl. 20 nžl. a 14 tl. 25 nžl.

pscheniza 60—71 tl., rožka 45—46 tl.,

rěpikow woli (njeczisczeny) 15 tl. 10 nžl.
(Čiſczeny, kaž ſo w Budyšinje pschedawa, je
stajnie nehdze 1 1/4 tl. dróžſći.)

N a w ě š t n i k.

Džaš.

Kak jara nahle na tym kwęcje
Sso wiezeli a frudzba pichemjenja,
To hym ju shonis w lontkim leczje,
Hdyż pječ a dwazjtoh' septembra
Schwört popołnju we schtwortej hodzini
Nam lubowanu dom ho wotpali.

Haj jara frudný džen to běsche,
Hdyž ja a tež ta moja mandželska
Hdyž Boži woheń horje džesche,
Bě wot toh' luboh' domu sfalena,
A hraj, hdyž ja dom pchindzech usajtra,
Dha bě nasch dom schče horska popjela.

Haj dom, we lotrhmž běchmž prjedy
Ket schtrnacze we měrje bydlili; —
A schtož ja we nim mějach tehdys
Tu drastu a tež grat tak wschelaki,
Kiz běch sa tute lěta saslužil,
To bě tón woheń wschitko sahubil.

Duz̄ praschachmž ho se frudobu
Te lube džeczi a ta luba macz̄
Tu jedyn druheho bjes houbu:
Schto budžemž jescz̄, picz̄, ho woblekacj?
A hraj, hdyž bě ta nusa najwjetsha,
Dha Boh tón knies nam pomoz pchipožla.

Psch̄i tym ho sjaunje pokasuje,
Hoč masz̄ woprawdze kwernoh pshczejela,
Kiz twoju nusu houbu c̄zuje
A njeſteji we nush naſdala.
Kak někotry, kiz w sbožu pshczejel je,
We njeſbožu ho zhyte sfaluje.

Tym wschitkim pał, kiz we tej nush
Psch̄i woheńju a tež potom po woheńju, —
Egi pshczejelo a wschitzu drusy, —
Kiz s troſtrom, s radu a tež s pomožu
Ssu tehdys kwernie stali psh̄i nami,
Nasch horž̄ džak ho s tutym wupraj.

Haj saplačz̄, Božo, wschitkim rjenje
A wobarnui jich domy po hnabji
Wschém, kotsiz wjazy abo mjenje
Ssu dobreho nad nami czinili,
Jich żohnui sa to jara bohacze
A wjedz jich junu do tej' sbóžnosze.

Egi pał, o luby hnadrn Božo,
Budž někt nasch džak najhorzyschi
Sa twoju hnabu, troſt a sbožo,
Haj, sa wscho, schtož hy czinił nad nami;
Wy mamh k tebi frutu nadziju,
So ſarunasch nam wschitko s lubosze.

Haj horž̄ džak egi Božo damy,
So ſako ſwoje lube byslenje
A tež tu nusnu drastu mamh,
Jescz̄, picz̄ a tež to trébue wodžecze;
Njech tebi, Božo, nascha wutroba
Sso stajnje s horžm džalom psheliwa.
Burij Michalk a jeho mandjesska
Madlena w Bobolzach.

Pschichobnu wutoru jako 26. meje t. l. budže ho na ſupjanskim revere

17 hromadow khójnowych wulekowanych jerdów,
14 hromadow khójnowych haſłów, 1 powoſtani kwar-
8 hromadow khójnowych pjeñkow, 1 ſkeho drjewa,
kaž tež někotre lipy a kruſchwiny pod wuměnjenjemi, w
termiji woſſewjownymi, na pſcheshadzowanje pſchedawacj.
Shromadzisna dopołnja w 9 hodzinach na ſupjanskim
knježim dworze.

W Bułowach, 19. meje 1863.

G i r ſ ch.

Leżomnoſež na pſchedan.

Korčmarſka žiwnoſež w Nowym Łuczcu pola
Mjeſhwacjida ſe 6 körzami pola a ſ realnej prawiſnu
reſanja, pježenja a hoſpodowanja budže ho

I. junija t. l.

ſe ſwobodneje rufi pał na pſcheshadzowanje pſchedawacj,
pał po dobroſcadzju pſchenajecj. 800 tl. kūpných pjenjies
može ſtejo woſtacj.

Sahrodniska žiwnoſež č. 30 w Bułezach ſ 12 1/2 körza
ležomnoſcjom a ſ lětſchimi žiņemi, po woheńju w l. 1858
chle maſtivne natwarjena, budže ho 3. junija dopołnja w
10 hodzinach na ſpomnijenej žiwnoſeži na pſcheshadzowanje
pſchedawacj. Petr Měříš w Bułezach.

Prjewowa aukcia.

500 kloſtrow khójnowego drjewa, jako 200 kloſtrow
ſchczęſzaneho drjewa, 300 kloſtrow kuleczkateho drjewa a
dzělba pjeñkowych kloſtrow, kiz we Łuczanilim farſim
leſu, 10 minutom wot budysko-mužakowskeho ſchuſeja
ſteja, budže ho tſecži džen ſwiatkom dopołnja wot 10
hodzinow na pſcheshadzowanje pſchedawacj. — Shromad-
zisna pola rhytaria Bartſcha we Łuczu.

Suchi tórf

je ſtajnje na pſchedan pola

J. Scholth w Drobach.

Khójnowe měſchane drjewo

a walekſi budže ho

3. džen ſwiatkow dopołnja w 9 hodzinach
w Stróži pola Lemischowa na pſcheshadzowanje pſchedawacj. Shromadzisna w kowarci tam.

Jedyn ložti reblowanu kryty wos je na pſchedan pola
Jan a Rabow ſkeho w Po morezach.

Natarske towarzſtwo

w Małym Wjelkowje
w uſtoru 26. meje 1863.

Młody człowiek, kiz chee kowarſtwo
natarki, móže hnhydom město doſtacj
w kowarci w Łęſkej pola Hamora.

400 toler je Jana na dobru wěſtoscj k wupožezenju
a može ho wscho dalsche ſhonicz we wudawarni Serb. Now.

Wotznofrajne frupobicje sawěsciąze towarstwo w Elberfeldze,

sakowane kapitalom wot jeneho miliona toler,
sawěsciąze sa tunje a twjerde pramię, hdz̄ej so żenje nieżo dopłacjowanacj njetrjeba, pólne a sahrodne płodę, wołnowe
szklenzy a zhlowane tſeči psche kropowe szkodowanje.

Podpisany agent je rad hotowy, wscho dalsze wułasacj, a pschi pišanju sawěscjenjow pomožnu ruku
pschitožicj.

W Hodziju w mēzazu haperleji 1863.

Otto John.

Zomischitkomna asekuranza w Triescze

(Assecurazioni Generali)

sawěsciąze pschi foručnym fondsu wot **20 millionow schesnakow**

a) twory, mobiliye, žnjeniske skladny atd. psche wohnjowu schodu,

b) kubla na puczach psche transportne schkodowanje,

c) posicja sawěsczenia na žiwjenje čłowjeka po wschelakim waschnju po najtunischich, twjerdych
pramiach a wustaja polich po pruskim kourantu.

Towarstwo saplacji w lēcze 1861 sa 12,189 schkodowanjow enormsku summu wot 4, 158, 131 sches-
nakow a 67 kr. r. cz.

A wschitkemu wułasanju je rad hotowy

Herrmann Danchhoff,

distrityny agent sa Budyschin a wołnosći.

Aukcia.

Dla pschemenjenja hospodařstwa budža so tsecji
dzen ſwjatkow jako 26. meje t. l. popołnju wot 1
hodziny wschelake möble, domiaga nadoba a hospodař-
ſti grat w koczymje w Małym Budyschinu na
pschedzowanje pschedawacj.

Tora rjane schalki

se ſerbſkimi napiſami,

jako dary na kwas abo i narodnemu dniu ma ſaſo
na pschedan

R. Möchel

s bydlenjom w budyskim theatrje.

Wosjewjenje.

Dziwocząnske ſerbſte ev. luth. miſionske towarſtvo
ſmęje jutſje sa thđen — 31. meje — jako na ſwjeczeń
ſwjatej Trojizb ſwoju lētnu hłownu ſhromadzisnu, na
otrejz budże wone lētha ſhōj ſchtýrnat h letny dzen
ſwjeczicj. A dokejz dybti ho we tutej ſhromadzisnej, kaž
kózde lēto nowe wuſwolenje ſastojnſta, kaž tež ſliczbo-
wanje dohodow a wudawkow ſtacj, dha ho s tutym
wschitkis pschedzeljo a pschedzelnicz miſionſta, woſebje
wschitkis ſobustawh towarſtwa lubje proſač, ho na po-
ſtajenym dniu popołnju tſioch w dziwocząnskej ſchuli
bħacze nutšnamplarj a hnydom pschi nutſtupjenju ſwoje
wuſwoleniſte liſcijki wotedacj. Pētr Młonk, piſmaſyedżer.

Wjane porcelanowe ſchalki se ſerbſkimi napiſami

jako dary i kwasam, i narodnemu dniu a pschi
druhich ſkladnoſczaſh porucza po eyle tunich
płacziſnach

Ernst Pilz w Hodziju.

Sicilianſki

babyduschkowy mijedowy extract
doſtach ja w tutym dniach a pschedawam jón jako wu-
wołany hojach ſredk psche kaſhel, kaž tež psche khoroscje
w ſhiji a bróscji w originalnych ſapleczenych bleſchach
po 1 tl., pobleſchki po 15 nſl., bleſchku na pruhu po
6 nſl.

W Budyschinje w hrodonfkej haptycy.

Mr. Jäſing.

Jedyn hetman ſ mandjelskej żonu, koſaz ma ſkot
ſhobu woſladacj, može na ſana t. l. dobre mēsto na-
makač na kniežim dworje w Šćeženich pola Rakez.

Parne kupjete.

Kupansi czaſ ſa kniesow: Miedzeli rano we 8 ho-
dzinach, ſredy a piatki popołnju w 4 hodzinach. Extra-
kupjete, kaž tež kupanje ſa knienje maja ho kózdy czaſ
2 hodziny před ſlasacj. Dr. Büſchel w Budyschinje.

Niezowe klam̄y.

Czeſczenym Serbam Budyschina a wokolnoſce ſebi ſ tutym moje klam̄y pěkných ži-
džaných a ſuknianych mězow ſa mužow a hólzow po najtunischiach vlačiſnach najpodwołniſchiho
poruczeſz.

C. Flegel w Budyschinje

na žitnej haſh w domje knjesa čaſznikarja Kóchlarja.

Wóſkowe wiki w Lipiczu

budža pjak 29. meje dopołnia wot 10 hodžinow wot-
djerzane, na kotrež njech pſchedawario wóſka a wóſkowych
kuhczisnow bohacze pſchiidu. Za vlačiſu ſa punt żolteho
wóſka 15 nſl.

C. A. Martschinck.

Žiwoſcž ſ 9 kozami pola a ūki a ſ cyle dobrymi
twarzjeniami je ſe ſwobodneſe ruki na pſchedau a je wſcho-
dalsche w Gruhliſ hosczenzu w Budęſtezach ſhonicz.

Sańdzenu pónđzemu bu ſ hornohórczaſkeho papier-
nika do Džéznekeſ jena módrowołniſana ſchtrzlowana jaſa
ſhubjena. Sprawny namakar chył ju pola k. koczmarija
Pan a w Džéznekeſach wotedač.

Drjewowa auſcia.

Wutoru 26. meje budże ſo na kiflanskim reberu
wjetſcha dželba khójnoweho měſchaneho drjewa kaž tež
taſke walczki a wubjek bréſoweho gratoreho drjewa
na pſchedawanie pſchedawac̄. Na kupjenje ſmykleni
njech ſo ſ temu na ſpomnenym dniu dopołnia w 9
hodžinach w koczmie w kíſličich ſhromadža.

 Kheža čzo 230 we Wjelęcziu, kotrež je
w dobrym rjedže a ma 5 wobydlejuou, kij
lětnje 47 ll. wunjeſu, je ſa 850 ll. pod ſpodochnimi wu-
měnjeniami na pſchedau. — Wſho dalshe je ſhonicz
pola kublerja čzo. 224 tam.

Steđbu!

Pónđzemu 2. džen ſwiatkow bal w hosczenzu ſ
ſchwonej, k czemuž najpodwołniſchiho pſcheproſchuje
H. Schvenka.

Wutrobiuſ Džak

starym mikoſkim grýchtam ſa jich ſwérne ſkutkowanje
a wutrobię powitanje nowym, ſ tym pſcheczelniwym po-
žadanjom, ſo by ſo jim pſchero tak radostnie ſchlo, kaž
je ſo jim pſchi naſtupeſju noweho ſaſtojniſwa doſtało.

A. G. P. G.

Čjawnuſ Džak

Knjeseſ fararzej emeritej Guđe ſa jeho, na njedželu
Kantate w Njeſhwacziidle džerzane předowanje, w kotrežmž
nam na tak hnijace waſchnie prawe žörle wěczneho ži-
wjenja pſched wočji ſtaj. My proſhym jeho teho dla,
ſo by je wotczischiſczeſ dacz chył.

W mjenje někotrych woſadnych.

Ciſe L. A. Donnerhaka w Budysinje.

Bohuwěrej Halmje

w Hodžiju

Czeſczenemu ſerbſkemu braſchey
proja podpiſani hoſcio na kwaku w Libochowje ſwoj
najrijeſchi džak ſa jeho ſwérne a pſchitoine poſkluzenje,
kaž tež ſa jeho ſpróziniwe wobſtaranie wſchego braſchko-
wſkeho džela a poruczeſo jeho thym kij braſchku trjebaja, w
pſchewědczenju, ſo budže wón wſchitkim požadanjam tóž-
dyh čzaſ w połnej měrje doſež cžinicy wiedzeſz.

H. M. R. S. V. R. P.

W čz. 115 budyskich němſkich nowin bě naſtawſ wof-
ranzowſkich kóſach a ma ſo temu, ſchtóž je tam
prajene, tež ſ wjetſcha tak. Na tole džiwiwo dowoſlam
ſebi pſchispominac̄, ſo ja taſte ſranzowſke kóſy hízom
dwě lécze pſchedawam a te ſame, kaž tež druhe ſchtajer-
ſte dobre kóſy k pſcheczelniwemu wobſedžowanju poruczem.

Robert Jacob,

gratokowar ſ napshecja měſchęjanskeje ſchule.

 Pejołarske to warſtwo w delnym dole Spre-
wje ſmje ſhromadžiſnu wutoru 26. meje popoldnu
w 3 hodžinach w hosczenzu w Barče. Pſchedydiſtwo.

Starožitnostny wotrjad Maćicy Serbskeje změje
srjedu po ſwajtakach w budyskim hoſcencu k złotej kró-
nje popoldnu w 1 hodžinje zhromadžizmu.

Pismaw jedzer.

Naſhemu dotalnemu ryjeſtublerjej wyhōcožeczenemu knjeseſ

Knjeseſ ſ Hennig

kaž tež
wyhōkovalenym hoſtawam Deho ſubje ſwójby
prajimy po Zich pſchepydenju do Radžane ſwój naj-
luboſniſchi a najnaležniſchi džak ſa te wſchelake dobroty,
kotrež ſu nam w běhu wjele lět poſtcižili, ſa te ſmilne
dary a miloſciwe ſkola, ſ kotrežmiž ſu tak někotreho
kshoreho a khudeho wofſchewili a poſkylnili, kaž tež ſa
hobowſke radoſce, ſ kotrežmiž ſu naſchu džęzazu młodoscž
w tak bohatej měrje roſwjeſeleſi.

Bóh luby knjese chył Aim to wſchitko ſ njebieſkimi
a ſemjſkimi kuhlami naibohacziſchiho ſarunac̄.

Gmejna w Hownjowie

pſches

J. Pietschku, gmejnskeho prijödkſtejerja.

Džensa rano 1/8 je Bóh luby knjez naju mału
džowcičku **Marju Madlenku**

zaso k ſebi wzał.

W Radworju 21. meje 1863.

J. Kral a mandželska.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
wiż maja so w wudawańi
Serb. Nowin, při bohatych
krotach wotedać, płaći se
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći
6 np. Stwórtletna przedpła-
ta pola wudawarja 66 np
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

W opřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S wojerowskeho wołrježa. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišea. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſla. W Chemnižu a wokolnoſci ſu někotre bawmijace fabriki, kiz běchu pſched někotrym čaſom s dželom ſaſtače, w tuthy dňach s nowa dželac̄ ſapo- ejače. — W Draždjanach pſchinięſezechu 22. meje přenje lětusche ſračke truſtalcy na torhoschežo na pſchedań, kotrež buchu po khětro wyjšojej pſacieſiſne pſchedawane, mjenujich 6 jahodkow ſa 10 ngl. — W Draždjanach buſhtaj 24. meje dželac̄ ſchmidt a ſchewski ſurth teho dla k ſmjerzeſi wotſudzenaj, dokež běſtaj pjeſkarſkeho Pie- niža ſkonzovaloſi a wurubíkoj. — W Unterſtützengründe je 21. meje blyſk khějerja Leiftnera trjechil a ſaraſh. — Ila namjet herbow njebo t. rycherkublerja ſ Zenker budje rycherkublo Pomorež 3. junija dobrowolnje na pſcheadzowanje pſchedawane. — S němſtich, wot mi- niſterſtwa wudawaných, ratarſtich nowinow, je widzec̄, kaf wužitne tak mjenowane ratarſke ſpystowace ſtacije ſu. My chceemy jenož na jenu wěz ſpomnic̄. W ſatſtich Hornych Lužicach pſchertieba ſo lětne něhdje 80,000 centnarjow koſcziñ (Knochenmehl). Iako hischeže nichtón ſa tym njehladaſche, kaf jara je taſka koſcziina ſ pſchi- měſchenjom pěſka a wody ſtepfana, móžachu ju pſchedawarjo faſhovac̄, kaf džyhku, tak ſo běſhe w tuthy 80,000 centnarjach w lěče 1856 něhdje 16,000 centnarjow pěſka a wody. Iako paſ ſpystowaca ſtacia ſa tej wěch kruče hladac̄ pocža, dha je ſo taſke pſchi- měſchenje jara pomjeniſhiko, tak ſo bě w lěče 1862 w ſpomnijenej koſcziñ jenož 10,000 centnarjow njerjada. — W Mittelherwigsdorfje poſa Žitawę je ſo 25. meje Korfeltez kublo wotpaliko. Tež ſu ſo 21. meje w Krumbhennersdorfje jena khěza, 24. meje w Kleinröhrs- dorſje jena brožen a 18. meje w Langenſtriegisu jene kublo a dwě khěkarſtwe wotpalike. — W Sakſlej je

712 piwańjow, 637 pałenzpaſteńjow a 2778 winiżow.

Pruſſy, My tydzenja piſachmy, ſo dyrbja pſci tych wobſtejenjach, kotrež bjes ministrami a druhéj komoru knježa, paſ ministrjo wotſtupic̄ abo ſo budje druhá komora roſpuſtſczena. Něchtio taſkeho je ſo ſandženu ſředu 27. meje ſtało, pſchetož dotalnyh krajny ſejm w Barlinje je na tuthym dnu po porucžnoſci Jeſho ma- jefteſeje krala Wylema wobſanknjeny. Druha komora bě mjenujich adresu wuradžila, w kotrež kralej prjódſta- jech, ſo wona ſ nětčiſhimi ministrami dale ſtuklowac̄ njemóže, dokež eži kralej ſamjeſča, kaf po prawym w kraju ſteji, dokež na wſche waſchnje pſchec̄iwo pruſkej konſtituciſi dželajia a krajne politiſke naležnoſcieje tak wje- du, ſo pruſtemu kraleſtu we wukraju njepruſkejſtvo, w ſamžnym pruſkim kraju paſ njeſpoſkojnosc̄ wubudžu- ja a t. d. Iako bě druhá komora taſku wobſtoržacu adresu wuradžila, bu wubjerk poſtajeny, kiz by ju kral ſchepodac̄ měk. Alle wot ministerſtwa pſchiniđe bór- ſy piſumo, w kotrejž bě wuprajene, ſo by ſo jemu wo- na pſches ministerſtvo pſchipóžka. To ſo tež ſta. Štrjedu dopołnia dôsta potom pſchedbyda druhéj ko- morų, jako bě ta ſhromadžena, wotmoſtvenje wot krala na adresu, ſo by ju druhéj komorje wosiewit. W tuthym wotmoſtvenju praji kral bjes druhim, ſo wón derje wě, kaf w kraju ſteji, ſo paſ je druhá komora pſches ſwoju adresu wſchu nadžiju ſbožomneho ſtuklo- wania ſtaſyla a kralowu wutrobu pſches ſwoje ſadze- ſjenje w politiſkim naſtupanju hukboko ſrudžila. Dale praji kral, ſo ſ Pruskej nježi hubjeniſhō njeſteji, hac̄ ſ druhimi krajemi a ſo wón cjerpic̄ njemóže, hdny chce- dža ſapohſlanc̄ druhéj komorj jeho móz dale wobmje- ſowac̄ a móz druhéj komorj hischeže bôle powjetſhici. Skončenje praji kral: „Ministrjo maja moje dowěrjenje a ſich ſtuklowanie je po mojej woli.“ —

Adreža druheje komory, hacž runje khetro dokha, je sławne wopokaſmo, so ſapoſkłancz na to dżelaja, so by w Pruskej tež tał było, kaž w Dendzelskej, mjeniujec, so dyrbjal kral ministrow tajkeho měnjenja pomjenowac, kaž ſebi to druga komora žada. To by potom wjac̄ kralowſke kniežerſtwo njebylo, ale tał mjenowane parlamentarſke kniežerſtwo, wot ſłowa „parlament”, kaž jendzelski ſejm (Landtag) rēka. Tał daloko pał hifſeje w tu khwili w Pruskej poſrocziły njeſzu a kral je teho dla khetro jara na ſapoſkłanzow druheje komory hněwny, so ſebi tajke węch wot njeho žadaja. W ſponnijnej adrežy žadaja woni mjeniujec ſiąwne, so dyribi kral pał ministrow ſe ſlužby puſtcejcz pał bjes pomocy druheje komory wofiač, pſchetož bjes druhim w njei rēka: „Druha komora nochce pſchi nětciſszej politich kniežerſtwo na žane waſchnje ſobu ſtuklowac. Kóžde dalsze jednanje naš jenož w tym pſhēzwođenju wobtwarzdzi, so je bjes ministrami krala a ſastupjerjemi kraja tajka hľubina, kotaž ſo niž hinač wupjelnicž njehodži, hacž hdž ſo ſystem ſam (t. j. waſchnje kniežerſta) pſheměni.” W 44. wuſtawku pruskeje krajneje konſtitucije pał ſteji: „Kral pomjenuje a puſtceja ministrow.” Hdž pał može ſo kral uſowac, ſwojich ministrow po požadanju ſejma (abo parlamenta, kaž jendzelski rēka) je ſlužby puſtcejcz, dha je ſ tym parlamentarſke kniežerſtwo hoſtowe. Duž žadyn džir njeje, ſo ſo kral wobara, ſwoju móz ſ ruki dacj a ſo chce ſpytac, dale po ſwojej woli, niž pał po požadanju druheje komory, kralowac a ministrow poſtoječ a puſtcejcz, kaž ſo jemu ſpodaſa. Teho dla dyrbjeſche wón druhi komoru roſpuſtcejcz, dokež ta pſchi nětciſszej politich kniežerſtwo na žane waſchnje wjac̄, ſobu ſtuklowacj nochysche” t. j. dokež žane pjeniſy ſa wudawki, wot ministrow požadane, wjac̄ njeſchiſmoſeſche. Kral budje drje nětko khwilu bjes ſtuklowanja druheje komory dale kniežic a budje nětajke pſchihoth cžinic, kotrež bychu ſ temu pomhałe, so bychu ſo bōle ſwolniwi ſapoſkłancz wuſwolili. A dokež je do předka widzec, ſo ſo starí ſapoſkłancz wuſwola, hdž ſtarý wuſwolenſki ſakon wostanje, dha kral najſkerje nowy wuda, po kotrejž bychu ſo ſapoſkłancz wuſwoleli. Kajki to budje, to hiſtce ſnate njeje, ale najſkerje tola tajki, wot kotrejž ma ministerſtwo nadžiju, ſo ſ jeho pomozu ſaſo wjetſhu móz w druhej komorje doſtanje. Tola móže ſo tež ſtacj, ſo wſcho pſheměnenje wuſwolenſkeho ſakonja ničo njeponiha, ale ſo lud ſaſo tajkich ſapoſkłanzow wuſwoli, kaž dotal běchm; pſchetož pruski lud je w běhu poſtleniſtich lét wſchelake naſhonjenja ſčinič a pſchi tym najſkerje ſpoſnacj naukuňk, ſchtó wo prawdze ſ nim derje měni a ſchtó niž.

Rakuſka. ſ Okomuza piſaja, ſo je tam w tu khwili pſches 800 Polakow jathch, kž ſu ſ Póſkeje do Galicyjskeje pſhestupili a buchu potom do Morawſkeje

póſkani. Někotsi ſu ſ Okomuza ſaſo cželli. — Hewal je ruſki wulkonrjas Konstantin 31 rakuſtich Polakow, kotrež běhu Ruſijo w bitwje bliſko Měchowa ſajeli, domoj póſkali. — W rakuſtich wóſku ſluži nětko něhdże 12,000 židow a je bies nimi něhdże 60 wſtich wſchelakich rjadowiſiow. — We Lvowje je policia hrabju Severina Borkowskeho ſadžila a to najſkerje póſkeje revoluciſe dla. Cyka je dale bōle widzec, ſo rakuſke kniežerſtwo runje tał kraſnje ſ Polakami njeměni, kaž pſhēgo wudawasche, ale ſo jimi tež wſchudže njeſtcejſty napſtcejivo ſtupa, hdž ſcheidža rakuſich Polach ſa ſwoju narodnoſc někaſ ſtuklowacj.

Franzowſka. W tutym kraju ſo nětko wſcho wokoło ſejmickich wobrow wjerci, kotrež maja ſo 31. meje ſtacj, a khězor dawa ſebi wſchu prózu, ſo by ſ pomozu nowinow a ſaſtojnikiow wuſwolenje tajkich mužow ſadžewač, kotsiž na jeho ſtronje njeſtej. W požlenitim ſejmje bě jenož 5 tajkich ſapoſkłanzow a tucž ſu Mapoleanej, dokež wěrnoſc ryczachu, hžom doſez mjerſanja načinili; duž chce wón nětko na wſche waſchnje wudobyč, jo bychu ſo jenož tajey mužojo ſa ſapoſkłanzow wuſwolili, kotsiž ſo jemu ſpodaſa. Hacž ſo jemu to radži, budžemy w někotrych dnjach widzec. — Franzowſke a jendzelske kniežerſtwo chce na kongrefu, kž móhē ſo póſkich naſeſnoſcjom dla wotdžerzec, pječa ſlědowace węch wot ruſkeho khězora ſa Polakow žadacj: 1) amnestiju (wobhniadzenje ſbějkariow), 2) ſamostatne póſke ſarjadowanje, 3) provincialne ſejmy, 4) naboženſku ſwobodu, 5) wužiwanje póſkeje rycze pſched wychnoſcju a wot wychnoſcje a 6) lepiche rekrutirowanie. (Hacž pał k tajkemu kongrefej pſchindže, to ſo hiſtce prascha). — ſ Mexikanſkeje žane nowsche powjescze pſchiſtke njeſju.

Ruſowſka a Póſſka. Ruſki lud w nowiſhim čaſu tajku luboſc ſ ſwojemu khězorej poſkaſuje, tajkuž wón woprawdje ruſkeho luda dla ſaſkuži, a ſo je tajka luboſc wutrobiſe měnjenia, ſa to ſwědeči to, dokež cži, kž khězorej ſwoju luboſc a ſwěrnoſc wobrueſeja, tež hnydom ſobu pjeniſy poſticejja, tał ſo jedyň prajic njemóhē, ſo jenož hole ſłowa pſchinjeſu. A cži, kž nimaſa pjeniſy, ſcheidž ſwoje živjenje ſa khězora ſaſtajic. Hdžej ſo khězor poſkaſe, tam ſo tež lud wokoło njeho cžiſhcej a jemu ſwoju luboſc na wſchelake waſchnje ſpóſnacj dawa. — To pał je tym, kž ſebi myſlach, ſo ſnadž budža móz w Ruſowſkej tež nětajku revoluciſu ſakozic, jara wopaki a woni dyrbja ſo wuſnacj, ſo ſu jara ſmolili, hdž ſu na ſbějkraftwo bjes Ruſami nadžiju ſtajeli.

Skočož revoluciſu w póſkim krajeſtrwe naſtupa, dha jedyn hinc prajic njemože, hacž ſo je tam w požleniſhim čaſu jara wocjichyka; pſchetož w ſtronach bliſko rakuſtich a pruskiſtich mjeſow ſkoro nječo wjac̄ wo ſběj-

karjač phtyńcž njeje. Sa to wóshelake nowin̄ píshachu, so je revolucia ejtm̄ sylnischo w Podolu, Wołynju, Litwje a Ukrayinje wudyríku. Po nowischić potrojesczach je tež něshco wérne na tej wéch, ale wona tak wážna njeje, kaž ju wudawachu; píshetož w tamnyh strachach, hdźež drje je semjanstwo s wjetšcha póliske, burstwo pak s wjetšcha ruske a litwinske, su drje někotsi tamni semjenjo s pomožu žwojich fastojnikow a czeledze a s pomožu někotrych Polakow s póliskeho kralestwa sbezli sa poczeli, su pak hubjem̄ kónz wsali, dokelž buchu pak wot wojakow, pak najbóle wot burów sbieci a sajeci. — Móino drje je, so s tuthym revolucia hiszczce stóczęna njeje, tola hodži so tak wjele prajicž, so lědy sa so i moch pshindže, jeli so jej wot franzowskeho khěžora bórsy pomožna ruka njeponiſci.

Amerika. Wójna bjes unionistam̄ a separatistam̄ je w nowischić czaſu sažo wjetšchu wažnosći doſtaka, píshetož w poſlenskih ujedzelsach su někotre jara krawne bitwy były, w kotrychž buchu separatistoſo najbóle sbieci.

Trompetar na budyskim bitwischeju.

Na požadanje
s nowa wotzischczane jako dopomnjenje
na bitwu 20. meje 1813.

Sa Budyschnom po doli
Tam krawe polo je
A bródy na tym poli
Te tsébla worashe.

A pacholo na roli
Tam leži wojske,
Doh' wjele ranow boli,
Krej so s nich lijeſche.

A jeho schumel žwerny
Tam píšhi nim stejeſche
A cžaka ſrudnie měrný,
Dónž wumrjecž njebudze.

A jako hížom jima
Sémjercž bléda pacholo,
Dha wjeſtoh jom' hrina
Synk snath píſches wúcho.

Duž plominischtet woczi,
Wón rucze ſhraba so,
Na konja móznie kroczi
Trompetu fastajo.

Viktoria! wón piſka,
Trompetu ſchrubebeta,
Viktoria! rži s bliſka
A rži wot naſdala.

Viktoria tam klinčji,
Kaž Bože hrimanje,
Viktoria tam ſyńčji
A lute wjeſzele.

A hdźż bě wuſlinczakó,
Trompetu puſchežesche,
S nim bě ho czaſźne ſtaſo
A s konja wotpadže.

Tón regiment ho ſtaſi
Tám píšhi nim žarujo
A marſhal s cžicha praji:
„Tak ſbóžne wumrje ho!“
S.

Troje roſdželenje Póliskej, kaf wulka bésche a je Pólſka.

Wo Pólſkej so w tu khwilu wjele ryczi a píſche. Wina teho je tamny krawny sbezli, kotryž je tam, woſebje w ruskim dzěle Pólſkeje píſched někotrym czaſom wudyrík a Bohu žel! hiszczce žaneho kónza nima. Polach cžedža Rusow, kotsiž krajne kniežerſtwo nad nim wjedu, s kraja wuhnacž a ruske kniežerſtwo wotſtroniež, s tym pak tež hnydom ſami ſwoje narodne kniežerſtwo ſaloſcž a ſtwoje stare póliske kralestwo w tych wobſchérnych mjesach wobnowicž, kotrež Pólſka na poſledku w lécze 1772 mějſche. To je jich wotpohladanie, to je jich najdalšíki kónz, kotryž su ſebi wothkluli; w taſkim wotpohladaniu su w krawnym ſbezli poſtamili a teho dla wojuja dale w tu khwilu jeno w ruskej Pólſkej, myšlo, so, hdźż su najprjedy tu ſwojego najmózniſcheho njeſhczela, Rusu, píſhewinuli a s kraja wuhnali, na to tež Pruskej a Rakuskej te dzěle kraja wotdobudu, kotrež tutej dwě móznaſtviye wot jich něhdusjeho póliskeho kraja matej a wobſedžitej. Hač a kaf so jim to poradži: Bóh wě. Nam chee so jich, na horka ſpomnjeny kónz wothknijene, prócowanje podarne ſdacž. A najmjenſchemu to jara, jara cžejko pónadze; píshetož woni ſmeja tu nie jeno s Ruskej, ale tež s Pruskej a Rakuskej cžinicž: wſchitc̄ tſio, kotsiž někto jich kraj wobſedža, ſawęſcze žani ſkabi njeſhczelo! So so po taſkim jich žadanja dopjelni, i temu ſkuſha wjac̄ hač ſylna wéra. Tola njeſtarajm̄ so tuď wo to, ſhtož budže; poſladajm̄ wjele bóle na wokomiknjenje do minyloſcze abo ſańdzenoſcze póliskeho kraja a luda. Tola nochcemy tež tu dale lěta 1772 do ſady híži; chcemy wjele bóle s krótką jeno na to troje roſdželenje poſasacž, kotrež je so s Pólſkej wot ranje ſpomnjeneho lěta, w kotrymž přenje so ſta, mělo. Píſhi tym chcemy na wulkoſcž tych kruhov a krajinow ſpom-

nicz, kotreż buchu wot Polskieje wsate a wottorhane, a komu pschidżelene. Kt wşchemu tajkemu rospominanju dawaju nam nětežisze śrudne podawki w Polskiej dobru składnosz a pschiczinu. Prěnje roszdżelenje sta a wuwodzidlo ho w lęcze 1772 wot Pruskeje, Ruskeje a Rakuskeje, druhe w lęcze 1793 wot Pruskeje (Biedrich Wylem II. a Ruskeje (Khejorka Katharina II.) a tsecze w lęcze 1795 saho wot Ruskeje, Pruskeje a Rakuskeje, tak so napośledku wot prjedawscieje Polskieje skoro niczo hacż prośne mieno wysche njewosta. Wsche tsi rostorkhanja Polskieje czimachu ho spomnjenym wjerchowstwam czim lózo, czim wjetsha jich siednoczena pschemoz bě a Polach żami bjes żobu żenie k żanej pschejeności pshicinu nemożachu. Tale domiąza swada, pschekora a njejednota, kotaż běsche často jara wulka a se wszech stronow, wożebje semjanskich postawasche, bě żobu najwjetscie spomóżadlo, s kotrymž swojim njeprzeczelam do rukow dżekachu a rostorkhanja wózneho kraja spêchowachu. Tola, doscž wo tym! — Pschi wszech tjszych roszdżelnychach dosta Ruska najlepši kruh. Pschi prěnim dżelenju (1772) buchu 3925 kwadratnych mil wothornjene. Tak sawostachu hiszceje dobre 10,000 kwadratnych mil. Wot wotdżelnych 3925 kwadratnych mil dosta Ruska psches polozu s najrjenschimi a najplodnišchimi krajinami wokoło reki Dniepra. Druhu mjenischu polozu wusatcej a dostaštej Pruska a Rakuska. Pschi drugim dżelenju (1793), hdzej mjeſeſtej jeno Pruska a Ruska samej s tym czinicz, wottorhny ſebi Ruska 4535 kwadratnych mil (tamne krajiny wokoło Dněstra, Wilno, Semgalsku atd.) a Pruska dosta 1061 kwadratnych mil na swój dżel. Pschi tseczim dżelenje pschendżechu na Rusku 2185, na Prusku 997 a na Rakusku 834 kwadratnych mil. Wot 14,000 kwadratnych mil, s kotrychž něhdusche pôlske królestwo wobstajesche, pschendżechu po taſtim psches tamne dżelenja něhdze 9000 na Rusku, psches 3000 na Prusku a niz połnaj 2000 na Rakusku. Psches pôsnische polisckie podacza je pak ho tale pomera wo něchtio pschemenika, ale jeno k lepschemu ruskeho wobszystwa. W Kalisckim wujednanju a dale na kongreſu we Widnje 1815 pschiswoli a wostupi Pruska najwjetshi a najlepši dżel swojich, we wujednanju tilſitskigo mera (1807) ſhubjenych pôlskich wobſedzenjow na ruske tak mjenowane warszawskie wjetwózwoſtvo. Też wot Rakuskeje pschindżechu někotre pôlske krajiny, wożebje namjezorna, pschi poſlenim dżelenju nadobytia Galicyja, kotaż běsche ho hizom 1809 na Napoleonowe żadanje na Rusku wostupicž dyrbjała, k Ruskej. Ma to waschnie je ho ruskie wobſedzeniwo Polskieje na 1422 kwadratnych mil, pruske pak na 1007 kwadratnych mil pomjenschilo. Tak wobſedzi wot zykeho něhduscheho pôlskeho królestwa Ruska w tu chwilu dobre 11,500 kwadratnych mil, to je: nimale schęcž ſedminow wot zykeho. Pospomniež

pak heshcze dyrbimy tudy to, so ſu wot něhduscheje Polskieje wotdżelene kraje a krajiny mnohe tajke, kotreż po prawym pôlſke njeſzu, dokež jich wobdylerjo Polach njeſzu, ale drugim narodam, wożebje ruskiemu pschiszuſczej. Tak masz n. psch. na Litwie (w Litawskiej) jeno ſemjanow abo ryżeſtublerjow, mjes tym so ſu wſchitey druzh wobdylerjo, wożebje burjo atd. Ruskojo abo Litwinch: podobnie kaž pola noš, hdzej masz ryżeſtublerjow najbole Němcow, mjes tym so je wſchón druhi lud na wžach jako: burjo atd. ſerbſti. W nětežischem čaſu, hdzej je wo Polskiej rycz, ſroshmi ho pod tutym ſłowom jeno ruska Polska, to je: ta Polska, kotaż je ho na Widniiskim kongreſu tajka poſtaſika a s 5 wokrjeſow (warszawski, radomski, lublinski, plozkow a augustowski) wobſtawa.

H. B.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sańdženj tñdženj je naš ſa-
ho něchtio ruskih wuczenych wopýtało. Najprijodcy běſche
tu knies Andrej Waſilewicz Freygang s Peters-
burga, morski kapitan prěnjeje rjadowne a ſoburedaktor
„morskeho ſbörnika“ kaž tež „Konſtadtſkeho wěſtnita.“
Dale bě knies profeſor Alexander Nikołajewicž
Wjelikowski s Moskwy ſe swojej knijenju mandžiſkej
ſiem pschijek a ſkončzne tež knies profeſor Dreſt Ivan-
nowicž Miller s Petersburga.

Sewjatočniczku ſo cykli džen, móhle rjez, deſchcž
lijeſche a ſu ratarjo ſ tym jara ſpoſoſni, puczowarjo
pak a korejmarjo na horach běchu jara njeſpoſoſni, kaž
móže ſebi to kózdy myſſlicz.

S wojerowſkeho wokrjeſa. Pschi ſjawnym
a ernym pschishanskim ſudze, tiz ho 8. a 9. meje w
Khoczebusu wotdžerža, bu 32 lētny rěniſki miſchir
Eduard Waldauf Borkamora teho dla k ſimjerczi wotdženj,
dokež bě 6. novebra 1862 swoju mandžiſku hanu
rodženu Kulez w ſchibjanſkej gmejnſkej holi ſkon-
woł, kaž ſimy to hizom w swojim čaſu poſjedali.

Priłopk.

* K powięſczi w nastupanju wobſanknjenja pru-
ſkeho ſejma mamy hiszceje pschistajic: Šako bě psched-
zyda druheje komory kralowe wotmolojenje czitak, wu-
ſtupi minister hrabja Eulenburg a wosjewi, ſo budže
ſejm popołnju w dremaſi w kralowſkim hrodze wob-
ſanknjeny. Taſte wobſanknjenje je ſo tam tež ſtaſko a
ſda ſo, ſo je to tak kaž roſpuſczenje druheje
komory; pschetož nětežisze ministerſtvo a dotalna komo-
ra wjach w hromadze ſlutkowacž njeſmožetej.

Kak
Hans Depla
a
Mots Tunka

rozom
wótřitaj
a
ludzi pódla
škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Pi he ſuchota!

Mots Tunka. Ale, ſhoto dha tola bajesch, Hanſo, wſchako je tola něko doſez namaczało.

H. D. Ach to wſchał moje měnjenje njeje, ale bě měnjenje jeneho korečmarja, kotrehož ſwiatoczníčku na jenej horje wopytach. Ta tajſe jeho ſłowa tež

bóryň njerohymich, dokeš bě tehdy runje wulka močrota, ale na moje praschenje mi wón tu węz rucze wulcoži, prajich, ſo je ſa korečmarjow ſuchi čaſ, hdhž deſčeža dla žani hosczo i njemu njepſchindža.

M. T. Hlaj wſchał tola! To je wón pſchez wěrnoſez ryjeſt!

Spěwy.

Sserb čzu ja býc̄ a woſtac̄ rad̄y,
Čhzu Sserbstwo wěčnje lubo mēc̄,
Njech pſchinbeja tež wſchelke pad̄y
Mi žiwěnſke, Sserb čzu paſ býc̄.

Sserb býc̄ a woſtac̄ čzu ja rad̄y,
Sa Sserbstwo čzu ja wojovac̄,
Na naſchich wotzow čaſ čzu ſab̄y
Se ſrudnym wokom ſhadowac̄.

Sserb, Sserb ja woſtac̄ čzu pſchez rad̄y,
Čhcu Sserbow ſławu poſběhac̄,
Naſch herbſki lud, tón miły, ſ hnady
Naſch Boh ček wěčnje žohnovac̄.

O ſpěw̄ njech ſo ſyboleja
Na honach drohoh' Sserbowſtwia,
Sſo ſelenja, kaž mědna meja
Na wjerſchu ſławnoh' ſſlowjanſtwia.

Njech njebjeſha ſo poſměſtuja
Mad tobu, droha ſujiža,
A tebi čaſhy pſchinjeſeja,
Hdjež Sserbow ſławu ptob̄ ma. Ščat̄a.

Groſſowe broſtkaramellje

naſljeſchi ſrjedk i wotſtronenuſu kaſchela a i poſbězenju
dychanja, kaž tež i ſwarnowanju pſche dybawoſez pſchi
ſafymnenju w ſymnym čaſu.

Sa Budyschin a woſknoſez w hrodowskej haph-
thy ſnesa M. Fäſinga kóždy čaſ na pſchedan.

Eduard Groſ ſ Wročlanju.

Iludančka.

22. Hdje ſajaz běži, hdhž je lěto starý?
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 21.

21. Próſne město.

Cyrkwinske powjeſče.

Werowanaj:

Michałska cyrkej: Jan Hendrich Tietža, wobydleč
na Židowje, ſ Marju Madlenu Wiežaſez tam.

Křčení:

Pětrowska cyrkej: Marja Madlena, Michala Brody, wóſki a wobydlerja w Budyschinje, dž.

Michalska cyrkej: Marja Helena, Michala Wobsta, žiwnoſcjerja w Szalonej Borschezi, dž. — Koral Richard, Hana Louisk Säuberlichez pod hrodom n. ſ. — Marja Amalia, Handrija Augusta Ernsta Turscha, čeſle na Židowje, dž. — Johanna Liddy, Koral Wylema Pöſtolt, landrychtarja a kublerja na Židowje, dž. — Helena Sidonia, Handrija Krawza, krawza w Maſhezach, dž. — Johanna Amalia, Jana Bohumíra Kocha, murjerja na Židowje, dž. — Jan Ferdinand, Karolina Perchez w Maſhezach, n. ſ. — Hana Marja, Jana Michalka, wobydlerja w Dobruſchi, dž. — Jan Bohumír Ernst, Jana Kudzele, fahrodnika w Čichónzach, ſ. — Jan Ernst, Handrija Kalicha, fahrodnika w Ženkezach, ſ.

Zemrješí:

Djen 12. meje: Koral Bernhard, Koral Břetricha Vohsy, kublerja na Židowje, ſ. 16 l. 6 m. — 13., Marja Karolina rodž. Seilerez, Michala Wobsta, žiwnoſcjerja w Szalonej Borschezi, manželska. — 14., Ernst Miklawſch Dučzman, murjer a tótku na Miklawſku, 40 l. — 16., Hana Karolina rodž. Rakez, njebo Jana Augusta Budarja, wobydlerja na Židowje, wudowa, 42 l. 10 m. — 18., ſ. Augusta Keller, wumjeňkař na Židowje, 65 l. 2 m. — Johanna Liddy, Koral Wylema Pöſtolt, landrychtarja a kublerja na Židowje, dž., 3 n. — 19., Břetrich August, Břetricha Augusta Dörfelta, ſchewza na Židowje, ſ. 8 l. 7 m. Jiřij Klótko, wobydlet na Židowje, 65. l. 2 m. — Madlena rodž. Tolusez, njebo Handrija Šymanka, ſakarja w Budyschinje, wudowa, 41 l. — Jan Haſha, gymnaſiaſt w herbfim ſeminaru w Prahy, Jakuba Haſha, žiwnoſcjerja w Sajdowje, ſ. 21 l. — 20., Handrij Korčmar, wobydlet w Budyschinje, 52 l.

Čabi sakſko ſlezynskeje ſteleznicey
z budyskeho dwórníſca

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pſchipolnju 1 h. 3 m.*; popolnju 3 h. 33 m wečor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Šorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popolnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pſchifanknjenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg)
†) Pſchifanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſtu, 28. meje. 1 Louisd'or 5 tolér 15 ngl. — np.; 1 połnowažazy czerwony ſloty abo dukat 3 tol 5 ngl. 8 np.; wiſſe bankowki 90½.

Spiritua płaćeſe węera w Barlinje

15 tl. — ngl. a 14 tl. 25 ngl.

pſcheinza 60—71 tl., rožka 45—46 tl.,

rēpikowy woliſ (nječiſceny) 15 tl. 10 ngl.

(Čiſčený, kaž ho w Budyschinje pſchedawa, je ſtajnje uchdeje 1¼ tl. držiſti.)

Płaćizna žitowa produktow w Budyschinje
23. meje. 1863.

D owoz: 6195 kórcow.	Płaćizna w pŕerězku na wikach,					na bursy,					
	wyšſa.	nižſa.	ſrzedzna	najwyšſa	najnižſa	u.	ngl.	np.	u.	ngl.	np.
Pſcheinza	5	15	—	5	—	5	7	5	5	15	5
Rožka	3	20	—	3	10	—	3	15	—	3	15
Ječmen	2	25	—	2	20	—	2	22	5	2	22
Wóſz	1	25	—	1	20	—	1	22	5	1	22
Hróč	4	10	—	—	—	4	5	—	4	10	5
Woka	3	5	—	—	—	3	—	3	5	—	3
Rěpik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahy	5	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusčka	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	17	5	—	—	15	—	—	—	—	—
Kana butry	—	18	—	—	—	17	—	—	—	—	—
Kopackowy	3	25	—	—	—	3	20	—	—	—	—
Zent. ſyna	—	25	—	—	—	20	—	—	—	—	—

N a w ě ſ t n i k.

Kwakna roža
Handrijej Scholcje ſ Trjebičn
a jeho hrabej njeviſejje
Mariji Měrcjinez ſ Kolwasy,

31. meje 1863.

Daj Boh dženža ſbože Wamaj

K Wajr ſlubej węczinem,

Boža hnada ujech je ſ Wamaj

W waju zlym žiwenju.

Swěrnoſi wofatc hacž do ſmjerce,

Djenſa Wój ſej ſlubitaj,

Boha w horju twjerđe djeržtaj,

Wot njeho ſo njehmujtaj.

Daj Boh ſbože, wſchitko woła,

Sbože ſtajnje hacž do rowa,

Daj Boh ſbože k mandželſtwu,

K Waju ſlubej węczinem.

Tež ja ſi wutrobu někſ praju:

Daj Boh ſbože k měrej Waju,

So Waj pſchichob rjanh kče,

Kaž te rože ſaronſke,

Strwoſci pſcheinu Waju cželu,

Poradženje k Waju dželu,

Troſčinu myſl wjeſelu,

Swěrnu herbsku wutrobu.

J. W.

W Łuſh je jena fahrodnika žiwnoſc ſ 8 körzani pola a huk, ſ rjanej ſabowej fahrodū a ſ nowymi maživnimi twarjenjem, ſe 97 dawskimi jenoſcemi napoſložena, ſe ſwobodneje ruk na pſchedan a je wſcho dalsche pola wobſedžerja Mułanſteho tam ſhonicz.

Solty wóſt

kupuje a płaći ſa punt 15 ngl.
mydlarſi miſchr C. A. Martſchinck na ſnatskomnej
lawſkej haſy.

Barlinske wohensawěsczaze towarzstwo.

Sakložene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj toler.

Tuto hizom 49 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjesczenja psche wohnjowu schkodu horje po niskich, ale twerdych prämijach, hdzez sawjesczenih ženje nicžo dopłaczowacž netreba.

Sawjesczenja wobstara a wscie wuložowanja dawa

Wot 100 tl. sawjesczenja pod sklom ja nej třiechu placzi ſo ljetnje 18 nžl. abo tež mene, jele, twarenja ſamotnje leža; wot 100 tl. sawjesczenja pod zyhlowanej třiechu dawa ſo ljetnje $4\frac{1}{2}$ nžla abo wjazy, ſa tym hacž ſu ſtomjane třiechi bliſke abo daloke. — Sawjesczenja moža ſo njetko nu 10 ljet abo na krötschi čaz̄ ſtac̄; ſtotož pač bôrsh na wjaz ljet sawjesczii, tón ſalutuje ſebi ſ tym wele penes, dokež kňosth ſa pſchiwolenje ſudniſtwa, ſa ſchtempel a t. d. pſchi weleſjetnym sawjesczenju wetſche nejſhu, hacž pſchi jenoljetnym. W lječe 1860 bje pſchi horka ſpomennym towarzſtvo ſa 95 millionow toler ſawjesczenjow. — Kóžda, sawjesczenemu pſches wohen ſcjinena, ſchkoda ſo huydom ſapłaczi, ta bôrsh hacž je po wohnju twerdze poſtaſena. — Agent ſebi pſchi horjebranju ſawjesczenja ſa ſkwoju próžk nicžo nežada, a ſawjesczenje hizom placzi: tač bôrsh hacž je ſo pola agenta ſapišalo, ſo ſo teho dla ne treba na polisu čzakac̄.

W Budyschinje.

J. C. Smoler, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawjesczaze towarzſtwa.

Plačizna:	
1/2	bléſche po 2 toler.
1/4	= 1
1/8	= ½

Běſt

Broſt - Syrop.

Plačizna:	
1/2	bléſche po 2 toler.
1/4	= 1
1/8	= ½

Ja wobſwedežuju po prawdoſeži, ſo ſym Maherowh broſtſyrop, wot pſchekupza S. H. Schillera w Pleſku ſupowanym, pſchi mojimaj bžjeſćomaj, kotrež běſtej ſara na kaſchel khorej, ſ najlepšim wujitkom na kožowal a ſo bu khoroſej bôrsh ſahnata, ſa čož ſo ja knjesej G. A. W. Mayerej wutrobiſje džakuju a jeho broſtſyrop wſchitkim na broſče khorhm najnaležniſcho poruczam.

W Cwilizach w Hornej Schlesyjskej, 1. septembra 1862.

Jan Konka.

W Budyschinje pſchedawa jón jenož k. Heinr. Jul. Lincku.

Tora rjane ſchalki

ſe ſerbſkimi napiſami,
jako darv na kwaſz abo ſ narodnemu dnju ma ſaſo
na pſchedau

R. Möchel
ſ býdlenjom w budyskim theatrje.

Parne kupjele.

Kupanski čaz̄ ſa knjewow: Njedželu rano we 8 hodzinach, vrijedu a piatki popołnju w 4 hodzinach. Extra kupjele, tač tež kupanje ſa knjenje maja ſo kóždy čaz̄ 2 hodziniſe před ſkaſac̄. F. Büſchel w Budyschinje.

Rjane porcelanowe ſchalki

ſe ſerbſkimi napiſami
jako darv na kwaſam, ſ narodnemu dnju a pſchi
druiſich ſkladnoſežach porucza po eyle tuniſ
placziſnach

Ernst Pilz w Hodžiju.

Khěža čo 230 we Wjelečinje, kotaž je ſe v dobrym rjedje a ma 5 wobhydlenjow, kiz
ljetnje 47 tl. wunjefu, je ſa 850 tl. pod ſpodochnymi wu-
měnjenjemi na pſchedau. — Wſho dalsche je ſhonic
poła kublerja čo. 224 tam.

Sahrodnitska žiwnoſć čo. 30 w Bulezach ſ 12½ kotaž
ležomnoſežow a ſ lětufchimi žnjeni, po wohnju w l. 1858
czyli mažiwnje natwarjena, budže ſo 3. junija dopołnja w
10 hodzinach na ſpomijenej žiwnoſći na pſchedabžowanje
pſchedawac̄. Petr Měřík w Bulezach.

400 toler je Žana na dobru wěſtoſć ſ wupožeženju
a može ſo wſho dalsche ſhonic ſe wudawarni Serb. Now.

Sserbska mledoſež

pónidje, dali Boh rjane wjedro, 7. junija abo 1. njedželu
po ſwiatej trojic̄ na Černoboh. Šchromadžowanje ſa
tých ſ budyskich a bliſtich ſtronow popołnju w 3 hodz-
inach w hoſcjeniu w ſebuſchizach. — Spěwac̄ budže ſo
bjes druhim: „Hjſheče ſſerbiſto njeſhubjene“ a „Nasche
Sſerbiſto ſ procha ſtaw“ atd. Knjizi ſu w kniharni
knjesa Smolerja po 1 nžl. ſ dostac̄u.

Někotsi, kiz tam po ſu.

La Plata-Khofej,

palený a semlethy, punt
jenož po 7 nowožłebornych.

Něčíjscha tak jara wýšola placíjna indiškého khofeja je mje nařabila, la **Plata-Khofej** sawjesej. — Tutoň **císeře a děrješlodyzach khofej** je stowoszji wujitnishi, hacž wšítké druhé dotal srate khofejowe družiny a po tajskim wěscze najlepje porucžomne tunje narunanje teho řameho.

W Dražđanach, w měsazu meji 1863.

Julius Adler.

Knjeg August Bartko w Budyschinje ma hłowny sklad
sa Budyschin a wokolnoſcž.

Holežki se wžow, kiz chedža němstu a herbsku žonjazu draſtu doſpolnje ſchicž nařuknzej, móža pod jara tunimi wuměnjenjemi město doſtacž na mjaſo-wym torhoszczu w Budyschinje w khézi I. rěſniſkého miſchtra Thiemanna po 2 ſhodomaj.

Balſka muſika

njedželu 7. meje w hoſejenizu w Pořečižach, na lotruž najpodwoſniſkého pschepróſchuje **Teutſcher.**

Ržanu a pschencžnu muſu
ma stajuje na pschedanu a porucža ju nojtimiſkho

G. Lehmann

Klamar w Minakale.

Jedyn ho wſchak hížom ſwjeſeli, hdyž lubžo jenemu jenož psches wokno do jſtwh poſladaja, dofež khwile nimaja, nups ſańč, ale dýrbja druhdže khwatacz.

.....w.

Wutrobne napominanjo.

Skoro we wſchitkých wosadach so nětko c̄rkve po-noveja abo porjedzeja abo jim nowe h̄rgle a nowe tormy ſtawjeja. Njebh toho dla na ežaſu bylo, hdy bhchmy zaso bôle na naſch torm pomyslii, lotrž chch-my džé powyſhicz a wudoſpołnicž. Wſchak je k tomu hížom tojſto pjeniez zwotkazanych, kotrež pak híſcheze njedohaja a my napominam teho dla kóždeho z naſcheje wosadu wutrobiče, ſo by pschi ſwojim wotkazowanju tola tež na wutwarjenjo naſcheho torma njezabyl.

Někot ſi z ralbicjanſkeje w ſadu.

Sahrodniſka živnoscž čđo. 59 w Bučezach ſ 5 akrami 179 kwadratnymi prutami ležominoſcžow a ſe 136,90 dawſkimi jenoſcžemi napořežena, bjes wuměnſka a hospody, kiz ma ſetnje jenož 1 tl. 5 nžl. 6 np. renty, ſ nowymi maſiwnymi w ſcje 1858 natwarjenymi, twarjenjemi je ſ létuſhimi ſnjem hñdom ſe ſwobodneje ruki na pschedan. Kupowarjo chely ſo na živnoscžerja Han-drija Mužika w Boschezach wobrožicž.

Vjatk 12. junija čzu ja ſwoje, w ſsmjedle-žach čđo. 18 ležace po kuburſke kubko, ſe 16 akrami 58 prutami pola a kufi, 329 dawſkimi jenoſcžemi napo-řežene, ſ něčkto ſkotom a ratarſkim gratom, kiz tež ſ brunizowym lehwo, bjes wuměnſka na pschedawacž. Na kupjenje ſmyšleni njech ſo na ſpom-nenym dnu popoſnja w 9 hodžinach na kuble ſamym ſeſtu.

Kupne wuměnjenja budža psched termiji wosjewje ne.

V. Král.

Hoſejeń, wot města Budyschina 1½ hodžinu ſdaleh a na ſchuſeju jara wobjeſdžentym ležach, ſ do-brými maſiwnymi domſkimi a hospodarſkimi twarjenjemi, kiz tež ſ 15 akrami 27 prutami rjaných, chle bliſtich polow a ſe 4 akrami 153 prutami tafleje ſahrody a kufi, a ſ połným živym a morwym inventarom je pod jara ſpodobnými wuměnjenjemi ſe ſwobodneje ruki na pschedan a móža ſo wſcho dalsche pola kommi ſara v. Herrmann w Budyschin je ſhonicž.

Sa katholſku duchownsku ſahrodu w Dražđanach ſo ſyluh mlody člowejk abo ſylna žonſta i ſahrodníſkemu dželu phta a móža hñdom ſastupicž. Wſcho dalsche je ſhonicž pola ſahrodnika bydlaceho „am Queckbrunnen No. 2“ w Dražđanach.

Dwajſchowá khěza, psched 8 lětami nowa na-twarjenia a ſ chleme kryta, ſ bróžin a rjanej ſahrodu je ſe ſwobodneje ruki na pschedan a je wſcho dalsche we wudawarni Serb. Nowinow ſhonicž.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutoň, ſe starodawnych čaſow dopokaſany, ſ naj-lepſich ſelov a korenjow pschihotowaný pólver, po jenej abo po dwémaj kízomaž wſhědne kruwom abo wowa-zam na přenju pižu naſypany, pschisporja wobžernocž, plodži wjèle mloka a ſadžewa jeho wotkazjenje. Pakzejk placji 4 nžl. a je i doſtacžu w

hrodowskej haptnej w Budyschinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin, při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Stwórtlétta předpłata
ta pola wudawaria 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Woprijeće: Swětne podawki. —; Khudý sahrodník. — Ze Serbow: S Bubyschima. S Wujesda pola Kettisz.
S Tumiz, 1. junija. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budys-
keho dwórnišća. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płacieše w Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Jego majestosć krół Jan chce w cza-
su wot 22. hač do 27. junija psches Łužiczych purzowac̄
a chce pschi tej składowisći Königsbörk, Hählich, Bischheim,
Halsichtrow, klóštr Marineje Hwēsy, kupjeli Marinu
studzeni w Smiečezach, Rakech, Budyschin, Lubij, Neugersdorf, Seifhennersdorf, Leutersdorf, Oberoder-
wiż, Žitawu, Grozhennersdorf, Herrnhut, Bjernardzich, Kemnitz, Serbske Pawłochy wophtac̄. — Kralcowski dwór
je so tón thđzeni do Pillniz pscheydli. — Spěwancki
a Lechingcki świdżen, kij so sandżenu njedżelu a pón-
dżelu w Kamjenzu měsche, běsche bohacze wophtan i
je so derje radžil. — W Zwöschwitzu pola Plauen
je so 31. meje w noč ſydom burſtich kublow wotpali-
ko. Tež je so wjele ſkotu ſobu ſpalito. — Budyske
nalétnie wolumjace wili budža pschichodny pjak 12. juni-
ja wotdżerzane. (Na někotrych ſchlesyñſtich tajkich wi-
lach, kotrež běchu sandženih thđzen, běsche centrař wokny
3—4 tl. tuňši, hač loni.) — W Eibenstocku bu
wětly Wohlfarth, kij bě w Schönheidze 6 króč wohen
ſałozil, 2. junija k 30 létnemu zuchthausej wotzubženy. — Knies biskop Horwerk je so s Karlsbada ſa-
domoj wrózil. — W Johnsdorffje pola Žitawy sta
je so 28. meje to njesbože, so wot jeneje ſkaly, kotrež
roſtſelachu, 6 puntowſki kruh kamjenja jara daloko
wotlečza a dželacžera Wurma tak njesbožomnie do hě-
wowy trjedci, so tón na měsće morwy ležo wosta. —
Na turniski świdżen, kij budże w ſapocžaku augusta
t. l. w Lipsku wotdżerzany, je so hižom něhdze 11,000
wukrajiných a 4500 ſakſkich turniarov ſamolvi. — We
Wermisdorffje je so 25. meje Grundmanez kublo wot-
palito a ſpalichu je wysche móblow a domjaceje nadob-
hy tež 325 kózow žita, 4 konje a 15 kwini. — My-
čerkuſko Pomorezji je t. leutnant Mundt, kij měsche
w ſwojim čaſu Nadžanezy, sa 90,000 tl. kupiſ.

Pruſſy. Druha komora pruskeho ſejma je wob-
ſankniena po kralowej porucžnosći, ale roſpuszczena
hiſhce njeje; pſchetož hdy by ſo roſpuszcziła, dha by-
chu ſo ſa wětly krótki čaſz nowi ſapóſlanch wuſwolecz
dyrbjeli. Na tym njeby paſ ministerſtwu ničo ležane
byko, dokež bychu ſo, kaž někto w Pruskej wonhlađa,
tola ſaſo tajich ſpjeczitwi ſapóſlanch wuſwolili, kaž do-
talni běchu. Roſpuszczenje druheje komory stanje ſo
teho dla halle potom, hdyž je ministerſtwo předhy wſchē
pſchihoth ſčiniło, kotrež móhle k temu pomhac̄, ſo by-
chu ſo potom ſapóſlanch, ministerſtu ſpodbni, wuſ-
wolici móhli. Prěni ſapocžatku tajkeho pſchihotowanja
je ſo tež hižom w tutym dnjach ſiał. Ministerſtwo
je mjeniujen w kralowym mjenje wukas wudało, kotrež
ſtukowanje nowinow kruče wobmjeſuje, tak ſo budže
tym, kij pſchecžiwo ministerſtu w nowinach ryczącū,
pſchichodnie huba jara ſatkana a ſwobodne ſkolo-
khero jara ſakafane. Dale wuندże najſkerje tež bórfy
wukas, kotrež ſwobodne ſhromadžiſny luda a wſchela-
kich politiſtich towarzinow tak wobmjeſh, ſo ſo w nich
njebudže wjac̄ tak ſylnje pſchecžiwo ministerſtu ſtuk-
owanž móh. A hdyž budže na tajle waſchnje nowinam
a ludowym ſhromadžiſnam w taſkim naſtupanju móh
wſata, potom ſo najſkerje halle druha komora roſpuszczi
a hnydom nowy wuſwoleñski ſakon wuda, po kotrejuz
budže ludžom jara čežko, tajich mužow ſa ſapóſlanc-
zow wuſwolicz, kotsiž ſo ministram njeſlubia. Tak ſo
najſkerje w Pruskej w bližšim čaſu ſměje a dyrbimy
wotzakowac̄, hač ſo ministram tež wſchō tak radži,
kaž ſebi to myſla. — Jego majestosć krół Wilem
chce ſo w bližšim čaſu na někotry čaſz do jenych
wukrajiných kupjel podac̄; krónprynz paſ budže w tutym
měſazu po nawježornych Prusach (Westpreußen) pu-
cjovac̄. —

Rakušy. Arzhywójwoda Maximilian je 1. junija 81. lét starý wumrjek. — Dokelž je so w nowiszym czaſu w Turkowſkej a Moldawſkej tójskto ludzi ſhromadžilo, kij běchu něhdyn teho dla s Wuherſkeje czekali, dokelž běchu do wuherſkeje revolucije ſapleczeni, dha ſo na to tuča, kaž býchu woni ſaſo někaſku haru we Wuherſkej ſapoczeſz chyli. A najſkerje wuherſch czekan-ey na nowu wuherſku revoluciju myſla, pſchetož wych- noſcę je w tuthých dnjach pola krawza Sambora w Peſchezi chyli wał proklamacijow namakała, s kotrymž ſo Wuherſen k ſbezkarſtwu napominaſa. A dokelž je tež předawſchi wuherſti general Tlirr, kij nětko w italskej ſkuřbje ſteji, do Moldawy pſchijět, dha rakuſke kniežetſtwo cžim bôle wěri, ſo čeedza ſpomnjeni czek- lanch něſhto pſchecziwo rakuſkemu khězorej ſapſchac̄, a je teho dla twojim wychnoſciam we Wuherſkej po- ruczilo, ſo dyrbja ſe wſchej piſloſcju ſa tajſimi ſlědzieſz, kij býchu tam něhdye ſběžk ſaložieſz chyli. — Do Ga- licije je 28. meje ſaſo 300 Polakow, pſched Ružami czekach, pſchesiupiko. — S Okonuza je w nowiszym czaſu ſaſo něſhto Polakow czeklo, kotrychž tam jathch djerža. — We Wuherſkej bojachu ſo, ſo ſměja wulkeje dotalneje ſuchoth dla, hubjene žně. Ale deſchěze wocho- ko ſwiatkow ſu k temu dopomhale, ſo ſu ſo wſche ſi- ta ſhrabake a nětko ſaſo rjane ſteja; jenož ſa řepík (raps) pſchindje tam deſchěz poſdje.

Franzofka. Hac̄ runje ſu ſebi khězorovi ministrjo a druhý ſaſtojnich wſchu móžnu prózu dawa- li, ſo ſo wſchelach mužojo, kotrij na khězorowej ſtronje njeſteja, jako ſapóſtaney ſa bližſchi franzowſki ſejm wu- woliſi njebhých, dha jich próza tola wſchudzom pom- hala njeje, woſebje w Parisu niz, pſchetož w tuthym měſcze je ſo woſom kandidatow oppoficije wuſwolenio a býes nimi tež ſławny Thiers, kij běſche khwilu minister franzowſkeho krála Louis-Filippa. W druhich franzow- ſkich měſtach je něhdye djerwicek kandidatow oppoficije wuſwolenych, tak ſo budže oppoficia (khězorej napſche- cziwna ſtrona) na bližſhim franzowſkim ſejmje 17 muži ſylna. Na předawſhim ſejmje bě jich jenož pječ, — Po nowiszych powjesczach njebhých mezikraſka twier- džiſna Puebla 14. haperleje hifchěze cyle w franzowſkej ruch, tola běchu Franzowſojo na tuthym dnju bližko Atleſka 3000 Mezikraſkych ſhili a roſehnali.

Ružowſka a Pólska. Khězorka, kotaž hifchěze ſo do jených wukrajinych kupiel podac̄, ſo by ſo tam wulkeowaſa, je tak khorowata, ſo dyrbji hac̄ na dalishe doma moſtac̄. Khězor tež prawje ſtrony njeje, dokelž je ſo někaſ ſaſymniſ a ma drjenje w le- wej ruch, kotrej jemu doſči boſoſeče czini. — Khězor Alexander je pſched někotrym čaſom ſaſo jedyn wazny ſakon wuſak, mjenujen tón, ſo ſo w Ružowſkej nichton wjaz ſ pukami wotschraſowac̄ nježmě, a to placiſi

tež w naſtrupanju wójſſa. Schtōž wě, ſo bu w Ru- ſowſkej kózdy, hdyž bě tež jenož někaſku malicžkoſcę ſa- winowal, ſurowje bitý, tón budže wopſchijec̄, ſo je taj- ki khězorowý nowy ſakon wulſa a wazna kroc̄zel do předka. — Khězor dostava pſchego hifchěze wſchelake adresy ſwěrnoſcze. Wondanjo bě ſo w Čerkiſowje, w jenej wýh bjes Moſkwi a Petersburgom, wjele bu- row w bliſkoſcze a dalokoscze ſhromadžilo, kij tam tež tajſku adresu wuſadžiſu a potom khězorej pôžkach. Woni we njej bjes druhim praia: „Ty, naſch lubowa- ny khězoro, by naſ (mjenujen pſches ſahnac̄e leibeigen- ſtwa) hafle k prawemu žiwojenju wubudžit, ty by nam wſchitko dał, cžin tež teho dla ſe wſchěm naſchim, kaž ſo Tebi ſpodobo. Bjer wot Twojich, ſchtōž ſu wot Lebje dôſtali, a budž pſchewděc̄eny, wjele lubowaný wuſwobodzeryo, ſo budža wſchitke te miſiony člowiſtich ſtvořenjow, kij maju ſo Tebi ſa twoju ſwobodnoſcž džakowac̄, runje tak ſkutkowac̄, kaž my. Wot Lebje budže wotwiſowac̄, ſo cžaſ poſtaſiſh, hdy mamý Ejí twoju ſwěrnoſcž ſe ſkutkom wobſhwěc̄zic̄.“

S pôlskeho kraleſtwa pſchihadzeja hifchěze pſchego powjescze, ſo je paſ tu paſ tam bitwic̄la bjes Ružami a Polakami byla, w kotrej je wjacy abo mjenje lu- dži panny. Chyta tamniſcha wójna wobmjeſuje ſo w tu khwilu na tajke bitwic̄ki, kij drje ſame na ſebi ža- neje wulkeje waznoſcje nimaja, tola paſ k temu dozpi- ja, ſo wſchón pôlſki kraj w ſtajnym njemérje wofianje. A hac̄ runje je widzec̄, ſo moch ſběžkarjow na wſchěch ſtronach wotebjeraja, dha njemóže jedyn tola prajc̄, ſo býchu woni někaſ nochowac̄ chyli, ale weni mužnje ſwoje žiwojenje dale waža. Najſkerje ſpuschceja ſo pſchi tym nu někaſku ſwontownu pomoz, ale w tym drje ſo tola ſmola; pſchetož Franzowſka, Vendželska a Ra- kuſka, kij chyta ſ wopředka ſa nich ſkutkowac̄, budža tola jenož ſa nich ryczeſz, kaž je to ſe wſcheho widzec̄, ſchtōž ſu w nowiszym czaſu w hromadze wu- radžile. Wone čeedza mjenujen ružowſkemu khězorej taſke ſnadne žadanja ſa Polakow prjodkſtajic̄, kotrej móže tón lohko dopjelnic̄. Hdy bych ſa Polakow ſtukowac̄ chyli, dha bych ſa nich wěſcje wjacy žadali.

Na Wołyńje, na Podolu a w Litwie, kaž tež w Utrajinje je ſběžkarſto pječa hžom ſkonc̄ene, pſchetož wot tam je wjele wójſſa do Pôlſkeje pſchicžahmylo, ſchtōž ſo wěſcje ſtało njeby, hdy by w ſpomnjenych krajach někaſ ſylna revolucia byla.

Khudý ſahrodnik.

(Poſkrac̄zowanje.)

Tato bě nan tute ſchuečki ležo wuſpěnat, wote- wri jeho ſynk Petr ſ wulſej hroſu pomacku ſiwinie durje, ſebi myſlo, ſo budže poſkostany. Ale nan

rječnih stanušchi. I Petrej: „Petrie, th nježmijesč mi w mojej sahrodje netko žadyn schtom wjach wukopacj a pschehadzowacj; pschetož na to lěto je hžom psche posdje; wschitke schtomu hžom sačzéwaja a žadyn ſo wjach njeſchimnje, nječ je jabluczina abo kruſchvina, ſlowczina abo knykwczina, wſchyna abo plotowczina (Baumhecke.) Wſchitke to dželo je netko podarmo a wyšče teho ſlónzujesč ſebi te rjane schtomiki, kotrež pschehadzujesč. Pój ſobu won, ja čzu czi něſhto počafacj. Na to wjedžesche nan Petra do ſwojeje wulkeje sahrody, kotrež bě rjenje ſ plotowczinu wobhrodzena, a do ſchtyrjoč dželov dželenia. Jeje ſchitwórth džel ležesche pač k počnoch a wopſchijesche wſchitke družin ſežowých ſchtomow a hajowých lefkow cykleje němſkeje a ſkowjanſkeje ſemje. Jan Wiczas (tač rěkaſche Petrovych nan) mějesche ſ wobequ bokom tuteho haja 50 kočzow pčočow ſtejo, haj ſam pač bě na jenej hörch, pod kotrež ſo kraſna, na ſlěboro ſpodobna woda žorleſche, kotrež tam we wužorlenju ſ rjanhym bělym pěſkom hrajesche. Jan Wiczas bě dobry a bohabojaſny muž a bě psches ſwoje wobhrodzenje k žorleſku ſchžežku wostají, ſo móžesche ſo tam kždy teje wodh napicj.

Husto ſo trjedi, ſo zufnič ſpches wjefu Lubor puczowacju a někotryžkuliz ſo teho dla, dokelž wježny pucz nimo Wiczasej sahrody džesche, tammeje dobreje wody napi. A w lětce 1853 ſo ſta, ſo bě ſo jedyn khudh, tola pač bohabojaſny mchodzeniz na pucz do ſpečanskeje miſionarneje podak a won ſpchinidze wjefor po ſakhadzenju ſlónza a po pschewinjenju dwanaczehož džinskeho pucza wſchón lačný, hłodný a mučný k Wiczasej sahrodze. Pohladawſchi na bliſki hajk, pytny won, ſo tam jena wróna na jědli ſedjo do wulkeje ſlěboweje ſkorki dypaſche. Ale jeho wuhladawſchi wulečza wona a puſchezi tu ſkorejčku na ſchemu miſionarskemu pôznej ſe ſchtona dele. Tón ſo Bohu džalujon na Heliaža dopomni, kotremuž tež ptaki hłeb k rěcy noſchachju, a pocža hnydom do ſkorki lužacj a džesche do hajka. Jako pač tam žorleſku nadendje, ſmježeli ſo wulch jara a napi ſo ſwojej čapku ſlěbrokraſneje wody. A dokelž bě mučný, nochyſche pač nikoho hſpody dla wobczejowacj, dha ſhny ſo pschi žorleſku a džakowaſche ſo njebejſkemu wotzej ſa wſchitke, na tuthym dnju wot njeho doſtate dobroth, potom ſawali ſo do ſwojeje ſuknje a wuſny, jako bě ſo Bohu a jeho ſwjathym jandželam porucžil. Nasajtra w 3 hodzinach rano ſpěwaſche jedyn kožak wſche jeho hłowny, kotremuž won, jako bě wotučiš, hłiwiku ſedjo pschi poſkuchowacj. Potom poſtanuווſchi napi ſo dobreje wody a wumyſli tele tſi ſchtucžli:

„Now žorli ſo tak dobra woda,
Te čjista, rjana, čjerſtwa, ſwecžata,

Tu wježele nam wóčjez poda,
Hdyž ſ pěſkom tačle kraſnje ſejhratva,
Tu čjihčezi hórkla, doč ju podpjera,
Sso dyrbi žorlič tu ſa člowjeka.

Ja zufnik tudy Boha khwalu
Sa jeho džiwnie kraſne wodženja,
Tu nadžiju na njeho ſtaju,
So won mje jako wóčjez ſežimja,
Mi dawa wodu, hłeb, wſchu chrobu
A w tuthym hajku nuſnu hſpodu.

A hdyž ja ſpominju na tu ſtudnju
Tam hórkla pola ſtoča jehnječza,
Kak kraſne wody ſ njeje wuñdu,
So pohanjo ſo teho wježela,
Dha khwatam ja netk, čzu jim poſjedacj,
Kak Bohu k čjeſci dyrbjia ſaspěwacj.

(Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Čudomny ſudniſki hamtman knies Hartenstein ſwježejſche 1. junija pječjadwacjilětny jubileum ſwojeho ſlukowanja jako krajinu ſaſtoňnik a dojta pschi tutej ſlakdonosči wſchelake ſbožo- pscheža a dary wot ſaſtoňnikow ſudniſkeho hamta, kaž tež wot gmejnów, kotrež pod nim ſteja. Drobnischi roſprawu podam ſa tħdžen.

S Budyschina. Wóndanjo je ſo w Droždžanach hlowne ſakſte pčočkaſſe towarzſto ſakozilo a je tuto k. fararia R àdu w Barče ſa ſwojeho měſtopſchedbhydu wuſwoliko.

S Budyschina. Wot wolkježneho ſudniſtwa bu 29. meje Mikławſch Schenker ſ Hórkow dla kranjenja drjewa, kaž tež dla ſpječenja pschežiwo ſaſtoňikam wyschnoſcje k 11 měſacznemu jaſtu wotpuſdjenj.

S Wujesda pola Ketsliz. Jako tudy 30. meje jenu bróžen ſběhachju, mějesche 50 lětny cježla Ellmer ſ Walow to njebože ſo ſ roſkow dele padje a ſo tak wobſkodži, ſo dyrhjeſche po někotrych hodžinach pod wulkimi bohoſčemi wumrjecj. Won ſawostaji wudowu a ſydom džecji.

H. S Timiž, 1. junija. Sańdženj pjak je ſo tudy nedaloko „ſaſkeho rajtarja“ njebože ſtačo.

Bur Stanga ſ Požkowow wjefyſche na wosu 56 centnarjow granitowych ſladow a ſedžiſche na tym ſamym. We cleym wjefenju panje abo ſloči won dele a pschindje pod wós tak njebožomnje, ſo jemu jene thch ſadnych kožow psches prawu nohu džesche a ju jara traſchnje wobſkodži. Wysche ſladow bě noha, mok rjež, roſmječzena.

Tudý měsíče we sandženym tydzenju biskopske župništvo někajeje wěžy dla s jenej řebské wobšbu rycerž a wujednacj a běsche řebi teho dla řebského tokmacžerja ſobu pſchivodlo. — Šwójba naſcheho czechosloveneho rycerstvublerja, knieſa pſchedbýdy appellacioniskeho ſuda we Budyschinje s Criegern, je we čeſku dweju njedzelov dwójzhu wulku ſrudžbu měla. Pſchetoj pſches ſhmerej bu jeje tſeezi syn, kotrž bě leutnant pola jenje artillerije, s čaſkouſcze do tamneje wěčnoſcze ſawolany. Wón njebě starší hač 23 l. a 4 m. Dwě njedzeli předý wumrje nahle po jara krótcej khorſcji hnadneje knenina macj.

S Budyschinia. Šerbski zyrfwinstki konzert w tudomnej michalskej zyrfwi ſměje ſo, dali Boh, iutſe ſa dwě njedzeli, **Djen 21. junija.** Wſho bližjhe ſa tydzeň!

F.

Hudančka.

23. Kaž facžka monhada, kaž facžka pſowa a tola njeje facžka.

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſcz. 22.

22. Do druhého lěta.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska cyrk: Jan August Lajček, murjer w Budyschinje, s Mariu Mladenu ſudželiz s Čichónz. — Jakub Janak s Komka s Leonoru Ernestinu Schöbertez ſe Šajdowa. — Jan Korla Mütterlein s Ženke ſ Mariu Mladenu rož. Žuriz ſwudowjenej Mužikowej w Delnej Linje.

Křčení:

Podjanska cyrk: Hana, Michałka Eifelta, khežkarja w Bělcezach, dž. — Maria Antonia, Jana Lukáša, rjeſniſteho mischtra, dž. — Jan Hellmuth Gustav, Pětra Schütha, murjerja, ſ. — Maria Helena, Marie Amalie Dutschmanez pod hrodom n. dž.

Michalska cyrk: Maria Augusta, Jana Michki, murjerja na Židovje, dž. — Korla Gustav, Marie Maleden Libschiz na Židovje n. ſ. — Korla August, Kryſtofa Balata, wobydlerja na Židovje, ſ. — Hana Amalia Šandrija Žurza, murjerja na Židovje, dž.

Zemrječí:

Djen 24. meje: Jan August, Jana Pjekarja, ſahrodnila w Libochowje, ſ., 3 l. 3 m. — 25., Hana rož. Rječkez, njebě Šandrija Kubascha, khežerja a drjewotupza, ſawostajena ſwudowa, 70 l.

W řichźnej cyrkwi w Draždjanach budje 2. njedzeli po ſwiatelj trojich 14. junija ſa tamníſtich a wokolnych Šerbow řebska Boža ſlužba woldzeržana a ſměje k. dialon. Šahoda s Lubija předowanje, k. rycer farai Möhnen ſ. Žuker pak ſpoviednu rycž.

Čabi saksko ſlezyuskeje železnicy z budyskeho dwórniſća

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Šorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſchisankjenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg)

† Pſchisankjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſtu, 5 junija. 1 Louisd'or 5 toler 15 nſl. — np.; 1 połnowažazý čerwony ſtoč abo dułat 3 tol 5 nſl. 8 np.; wijske bankowki 90%.

Spiritus płaćeſe węera w Barlinje

15 tl. 15 nſl. a 14 tl. 25 nſl.

pſcheniza 58—70 tl., rožta 46—47 tl.,

rēpitowý wolič (nječeſczeny) 15 tl. 10 nſl.

(Egiſczeny, kaž ſo w Budyschinje pſchedawa, je ſtajnje něhdje $1\frac{1}{4}$ tl. drôžſchi.)

Płaćizna ſitowa produktow w Budysinje 30. meje. 1863.

D o w o z:	Płaćizna w přerézku na wikač, na bursy,									
	wysza.	niższa.	srzedzna	najwyšsza	najniższa	wysza.	niższa.	srzedzna	najwyšsza	najniższa
7200 kóreow.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.
Wſchenza	5 15 —	5 —	5 —	5 7 5	5 15 —	5 15 —	5 12 —	5 12 —	5 12 —	5 12 —
Nožka	3 20 —	3 5 —	3 15 —	3 20 —	3 20 —	3 20 —	3 17 —	3 17 —	3 17 —	3 17 —
Žecimien	2 25 —	2 17 —	5 2 22 —	2 25 —	2 25 —	2 25 —	2 22 —	2 22 —	2 22 —	2 22 —
Worž	1 25 —	1 20 —	1 22 —	1 25 —	1 25 —	1 25 —	1 22 —	1 22 —	1 22 —	1 22 —
Gróč	4 15 —	—	4 5 —	4 15 —	4 15 —	4 15 —	4 5 —	4 5 —	4 5 —	4 5 —
Woka	3 5 —	—	3 —	3 5 —	3 5 —	3 5 —	3 —	3 —	3 —	3 —
Rjeplík	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahly	5 25 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusčka	4 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	— 17 5 —	—	— 15 —	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	— 16 —	—	— 15 —	—	—	—	—	—	—	—
Kopastomu	3 25 —	—	— 3 20 —	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	— 25 —	—	— 20 —	—	—	—	—	—	—	—

N a w ě ſ t n i k.

Sicilianſki babyluſchcowý mjetowý extraſt

dostach ja w tutych dnjach a pſchedawam jón jako wuwolany hojach ſrěd pſche ſaſhel, kaž tež pſche khorſcje w ſchiji a bróſci w originalnych ſaplečených bleſchač po 1 tl., polbleſchi po 15 nſl., bleſchu na prahu po 6 nſl.

W Budyschinje w hrobovſkej haptac̄y.

M. Žaſting.

Sk dobrocziwemu woskodzbowaniu.

Dokelž ſebi wiłowanie s produktami mojeje fabriki a nowiſchimi ſweczenjemi pschihodniſche a wjetſche měſtne žadaſche, dha běch nusowaný, ſwoje dotalne bydlo w domje ī. Hartmanna na ſnitskownej lawſkej haſhy wopuſtejicž a ſebi pschedawanski lokal w khezi ī. Flanderki na mjaſnym torhoschezu wotnajecž, hdejž čzu pödla naſpomnijeneho wiłowanja ſwoje dotal měte

materialowe klamy

dale wjesej a woſebje tež

ſelowe, barbowe twory a produkty

pschedawacž.

S taſkim woſewjenjom dowolam ſebi tu podwolnu proſtrwu ſienocječ, ſo chyli lubowani ſſerbo Budyschina a wokolnoſeje ſwoje mi dotal tak bohacež wopofasane dowérjenje dale pscheczelne ſpožczowacž.

A. Stosch.

Drzewowa aufcia na maleſchanskim reberu.

Schtwórk 11. junija t. l. dopolnja wot 9 hodzinow budze ſo w hlinjanſkej holi pola Maleje Subrnicžki

15 1/2	kloſtra khójn.	7/4 ſchęjpjaneho drzewa
35 1/2	=	pjeikow,
25	kop	walczkow ſ powostankow:

w huczanſkim hajku

43 1/2 kloſtra twierdyh kuſich pjeikow; pjak 12. junija t. l. dopolnja wot 9 hodzinow w huczanſkim ležen pola Lęſkeje

15	kloſtrow khójn.	7/4 ſchęjpjaneho drzewa,
21	=	pjeikow
24	kop	walczkow ſ powostankow

pod wěſtymi, pschi ſapocžattu ſicitacie woſewiomnymi, wumějenjemi na pschedadžowanje pschedawacž.

W Maleſchach 1. junija 1863.

Sachſa.

Mochelowy kaſchcowy magazin na róžku hradowſkeje a bratrowskeje haſhy w Budyschinje porucza kaſchce wot 2—50 tl.

Wedyn tyſche ſki móže pola mje do džeka ſtipicž. Tyſcherſki miſhtr Mochel w Budyschinje.

Wedyn ſrěbz, bruny ſ hwěžku, 18 njedžel starý, je na pschedan w ſtonej Vorschceji čo 5.

Khwalobnje ſnaty a psches ſwoje hojaze ſkutkowanje dopokafaný bróſtſhop ie ſažo ſtoſtacžu w hradowſkej haptynž w Budyschinje.

Cement, gyps, kamjentowuhlowy mas a t. d. ma ſtajnje na pschedan w Budyschinje

J. G. F. Niedeſch.

Kowarske kamjentne wuhlo ſ burgſklich podkopow, ſiž ſu najlepſche, pschedawa

J. G. F. Niedeſch.

Barby we wulkim wubjerku, ſuché a tež bory ſ barbjenju pschihotowane, ſirniš, terpentinovy woliš, laki ſ laktrowanju möblow, woſow a konjaceho gratu a t. d. pschedawa J. G. F. Niedeſch.

Gymjema wſhiſklich družinow, korkowe a kerbiſowe pōčki a t. d. ſ Erfurta porucza

J. G. F. Niedeſch.

Nowe jereje, matjeſo we jereje pomjenowane, ſym doſtač a najtunischo pschedawam

J. G. F. Niedeſch.

Tſuche droždje ſnateje dobroſče, kaž tež wſhiſte, ſ pschedenjemu pjeiku nusne, twory ſu niž jenož včežny, ale kóždy čas czerſtwe a dobre pola mje ſtoſtacžu.

J. G. F. Niedeſch.

Zolty woſt

kuſuje a placi ſa punt 15 nſl. mydkarſki miſhtr C. A. Mortschině na ſnitskownej lawſkej haſhy.

Zena ſonjaza kontuſcha bu psched někotrym časom namakana a móže ſo ſažo doſtač pola Vanaschowej na Židowje.

Na Kehlekuſenje a reje njedželu 7. junija
pschedeproſchuje najpodwolniſho

Domaschka w Gjelchowje.

Gęzny wenz na row
njebo

Hanž, Pětra Donatha mandželskeje
w Lutynie
† 24. meje 1863.

O tak wulka frudoba
Je naš dom něk potřebla,
Luba macz a mandželska
Je naš psches zmjercz wopuscjeny,

Kotruž někto hýchče my
Dara nujne trjebam.

Haj, ty moja mandželska,
Sahe ty s toh' zweta džesche,
Ledom twoja staroba
Bjes pol, schtyrzyci lét bějche,
Hdyž tu běchym nimale
W mandželstwie lét pjanacie.

W Słonej Worscji narodjena,
Michał Wiczas twoj nan bějche,
Hdzej, hdyž běsche motrostka,
Twoim starskim k ruzi džesche,
Hacz ty, — cęzna njewesta —
Stupi do toh' mandželstwa.

Tato naju mandželstwo,
Kiz bě cíche, mérne, rjane,
Njei' bjes plodom wostalo,
S džowciciku bu žohnowane,
Kotrej mјeno „Minka“ je,
Kiz něk placze žalosne.

Wat sandzenoh' Michał
Khorjita ty pshezo běsche,
Zana mudrosež lětaria
Tebi pomhacz njemacze,
Hdyž tež s bliska, s daloka
W eži pomoz pytana.

Duz ty, luba mandželska,
Czisze psches zmjercz wotsal džesche,
Sswiatoczniciku dopolňa,
Hdyž tu džesacz bito běsche,
Dha, a luba macz ty
W mojich rukach wudhym.

Tak něk, moja Hanž, spi
Czisze w twojim khlobnym rowje,
Hdzej zmj tebje hrjebali
W Hodbiju tam na kerchowje,
Hacz ta truba požlenja
Tebje s njeho sawola.

Ty by něk we njebju,
Luba mandželska a macz,
Alle s kajkej frudobu
Wo tebje ta Mink a placze,
Dokelz wona něk ože
Nihde namacz njemacze.

Něk, hdyž by ty wumrjeka,
Je naš dom kaž wupuscjeny,
Hdzej by předn khlobika,
Hdzej zo zmj, hdyž zo lehny,
Hdzej sčto twoje wohladam,
O! tak frudne poplakam.

Twoja próstwa wutrobnia
Bě to horze požadanje,
So, hdyž b'dje naš džowcicika
Psches to Bože wotkasanje
Prjeni króz zo posylnicž:
By tež mohla hobi hicž.

Dokelz zwiojoh' Sbognila
Wutrobnje ty lubowalsche,
Dha psched zmjerczu dopolňa
Szej ton khelusich cítagz dashe:
„Ta krej a prawdosež Khristuža
Je moja draſta pſchitojna.“

Haj, to runje požlenje
Bě to twoje požadanje,
So wſchak tola bych u cje, —
Hdyž zo ſta to pſchepožlanje, —
Pſchenjeſli do druhéj ſtwy,
Hdzej tež cíſche wužny ty.

Twoja próstwu požlenju:
„Luby nano! to cje proſchu
Hdyž tu wjazh njebudu,
Njevopuszcz tu Minku naſchu,
Njezjin žanej hšimby ji;“
Njeſabudu na zwęzji.

Sewjath ducho troſhtarjo,
Kiz by troſhtat frudnych ludži,
O tak jara hšiboko
Ty naš zwiatoczniciku frudži,
Pſchinž, ač pſchinž, to proſchu cje,
Troſhtui dusche frudžene.

Troſhtuij tola po hnadjí
Wožebje tu džowlku naju,
Bratra a dwé maczjeri,
Kiz cje frudne woplakaju,
Troſhtuij dale tam a jow
Wšichtlich druhich pſhaczelow.

Junu, junu saſwita
Zene ſbózne krasne ranje,
Zumu, hdyž zo dokonja
Tato naſche zmjertne ſpanje;
O tak džemh wjeſzele
Tehdy ſaſho mitacj cje.

Tak dha, luba macz spi
Czisze w twojim khlobnym rowje,
Hacz zo tón čas dopjelni,
Sa Boh knies po zwojim ſlowje
Tebje s njeho wubudži
A naš ſaſho ſjednoczi.

Petr Donath.

Aukcia.

Pschichodneho

S. junija 1863, pôvodzeliu

rano wot 10 hodžinow budža ſo na tudomnej ležomnoſci cat. no. 146 tudy wſchelaki dobrý a kmaný rólny, hospodarský a domjachy grat a to woſhebie 5 deſtovanych woſow, 1 czeſki wós, 1 plonwós, wſchitke ſe wſhem, ſtož i nim ſluſcha, 2 poraj žnjenſkých rebloſ, 3 hoſpodařſte ſtanje, 2 poraj tonjaceho gratu, wſchelake pluhi, radlchy, bróny, rječaſh, kloſha a pſchipravý, 2 drjewoſběharjej, něčto ſtólzow, piwnych čwizow, makulatury atd. na pſchedadžowanje ſa hotome pjeniſh pſchedawac̄. Na kupjenje ſmyſleni ſo na to pſcheproſchuja a budža te pſchedawanske vech rano wot 8 hodžinow i wobhlađowanju pſchihotowane.

Tez je tam 30 kop hylnych, hjesťutatnych, jadriwych 6, 8 a ſkohezovskich třeſčnych latow, kaž tež 20 kop wſchelakich dobrých deſtow a druhe drjewo na pſchedan.

We Wóſporku 1. junija 1863.

J. G. Hánſelez herbja.

Pſheměnjenja dla je burske ſubko čjo. 31 w Komorowje pola Rakez ſ 52 kórzami ležomnoſzow a ſe 6 tl. 20 nbl. lětneje renty ſe ſwobodneje ruki na pſchedan. Domſke ſu maſivne a nowe, hródze ſu tež maſivne, nowe a wjelbowane. Wſho dalsche je pola podpiſaneho ſhonicz.

Jan Poſtel.

Korežma w Lichańju, ſ prawiſnu ſchenkovania, rěſanja a klamarjenja kaž tež ſ 10 kórzami pola a kuki budža na Jana jako 24. junija t. l. na pſchedadžowanje pſchenajata a chyli ſo na wotnajecje ſmyſleni po połnju w 2 hodžinomaj tam ſhromadžic̄.

Wuměnjenja budža pſched termiſu wosjewjene.

Sahrodiſka žiwnoſc̄ čjo. 5 w Nowej Schenzeny pola Rakez, ſ 18—19 kórzami pola a kuki bliſto doma, ſ cihlymi žnjenimi a ſ něčto inventarom a ſ jara maklymi dawkami je ſe ſwobodneje ruki na pſchedan a je wſho dalsche na ſpomnijenej žiwnoſci ſhonicz, kaž tež pola J. P. Schmidta w Huczinje. Wjetſchi abo mjeniſchi džel kupynych pjenies móže po ſpodbabanju ſtejo wostac̄.

Czorný ſkromjaný klobuk ſ čerwjenej kweſku bu ſrijedu 28. meje ſe Židowa do města ſhubjem. Namakař chyli jón ſa myto we wudawarni Serb Now. wotedacz.

5 tl. myta

temu, kiz liſtowaniu (Brieftaſche), ſandženu ſobotu w Budyschinje ſhubjem a w kotrejž běchu někotre hypotheſke piſma a 10 tl. papjerjaných pjenies, ſe wſhem we wudawarni Serb. Nowinow woteda.

Wosjewjenje.

Něčjische hloshtowanja pſchi ſupowarju nufuju naš, ſo dyrbja ſo ſledowace twory ſa pſchiftajene detailne placzisny hac̄ na dalsše pſchedawac̄:

Raffinad, punt po 64 hac̄ 68 np.

Melis = = 56 — 60 np.

Khofej ord. = = 96 np.

Rójynki = = 56 np.

Sswęczenje raff. = = 56 np.

Wſchitke materialwporowe ſhlamy w Budyschinje.

Čo. 2 Lužičana 1861 ſo we wudawarni Serb. Nowinow ſa 12 np. ſaſho kupuje.

Pſheměnjenja dla džu ſwoje burske ſubko čjo. $\frac{8}{32}$ w Minakale, kotrej 36 akrow ležomnoſzow jako pola, kuki a lěža wopſchija, ſe ſwobodneje ruki pſchedac̄. Wſho dalsche je pola mje ſhonicz.

W. Schneider, wobſedzér,

Jedyn lohki ſchyrkoležat̄ kruwjach wós bjes deſtow je na pſchedan pola wudowý Büttnerowje na herbſkej haſy čjo. 17 na rožku, kaſernje ſ napſchecza.

Holčki ſe wſow, kiz chedža němſku a herbſku žonjazu draſtu do ſpolnje ſchic̄ ſaukňac̄, móža pod jara tunimi wuměnjenjemi město doſtac̄ na mjaſzowym torhochęzu w Budyschinje w khezi i. rěniſteho miſchtra Thiemanna po 2 ſhodomaj.

Balſka muſika

niedželu 7. junija w hoſczenzu w Porschizach, na kotrej najpodwolniſho pſcheproſchuje

Deutscher.

Tora rjane ſchalki

ſe herbſkimi napiſamí,

jačo dary na kwaſ abo i narodnemu dnju ma ſaſho na pſchedan

R. Móchel

ſ bydlenjom w budyskim theatrje.

Parne kupjele.

Kupansi czaſ ſa knjesow: Niedželu rano we 8 hodžinach, ſrijedu a piatki popołnju w 4 hodžinach. Extra kupjele, kaž tež kupanje ſa knjenje maja ſo kóždý czaſ 2 hodžinje předh ſtaſac̄. **F. Buschel** w Budyschinje.

W Lushy je jena ſahrodiſka žiwnoſc̄ ſ 8 kórzami pola a kuki, ſ rjanej ſadowej ſahrobu a ſ nowymi maſivnymi twarjenjemi, ſe 97 dawſkimi jenoscejemi napoſložena, ſe ſwobodneje ruki na pſchedan a je wſho dalsche pola wobſedzera Mułanſkeho tam ſhonicz.

Wosjewjenje etablišementu.

Štutym dowolam ſebi najpodwolniſho wosjewiež, ſo bym na dženſniſkim dnju w Hartmannie
domje na ſnuteſkomnej lawſkej haſy čzo. $12\frac{1}{6}$ o.

materiaſ- a barbo- tworowe, zigarroe a tobakowe khlampy
wołewrili, kotrež čeſczenym tudomnym a wonkowſkim ſkerbam i dobrociwemu wobledzbowaniu ſ tym
ſlubjenjom porucząm, ſo budże moje ſtajnie prezowanje, wſčitkemu, mi ſpožegnenemu dowérjenju kogdy
čaſ ſe sprawnym a tunim poſluženjom doſęcz ežiniež.

W Budyschinje, 1. junija 1863.

Wěnček luboſciwych přećow

wysokodostojnemu knjezej nawoženi
JULIUSEJ RYČERJEJ,
fararjej w Delnim Wujezdze

a
wulcyčeſcownej knježnje njewjesće
IDŽE GARBARJEC

z Minakała
k dnjej mandželskeho zjenočenja
3. junija 1863

w přećelskej luboſci wuplett a z wosebitym počeſćowanjom
podał

K. A. Fiedler,
seminařski wučer w Budysinje.

Džens zeskhadzał W amaj džen lubozny je,
Kaž ſlěborną hveždicka jasna;
Z nim W amaj so zbožny čas posměwkuje,
Kaž z kheluška róžicka krasna;
Wón z róžowatymi dže kročelemi,
A wotanka Eden najzbožowniši.

Duž z Bohom puć swatyň nětk nastupajtaj,
Hlaj knjezowy woltař W aj', hlada,
Tam swjećenje cyrkwinie dostawajtaj,
Kiž W aju ſlub wutrobow žada;
W ój z přećemi přećelow přewodźanaj
A do čichich zdychnjeničkow zankanaj staj.

Z dnjom džensišim W amaj njech zbožownosé kće
We mandželſtwra zahonach młodnych,
Blyśc slónčkowy W amaj njech njewuhasnje
We živjeňskich čemnotach khłodnych,
Budź W aju puć z róžemi posypyany
A z radosće swětleskom rozjasnjeny.

Njech Knjezowa miłosé najbohačiša
Tu z W amaj dže po šeečczy rjanej,
Z njej kózda budź hodžinka wěncowana,
Ta njewjedź W aj' k zrudohje žanej;
Kaž měsačk tam kročałku čišinko dže,
Tak miły njech W aju hěh mandželski je.

Bóh W aju zwjazk cuni njech požohnuje,
Zo luboſce plomjo jón bréje;
Wón W amaj tež ſwěru njech posylnuje
A z nadžiju sylzy wše tréje.
A junu, hdyž wječor ſo bliži, dha daj
Tež W amaj tam wěčnosće rjeniši kraj!

J. E. Scholta.

JULIUS RYČER,

farař,

IDA RYČERJOWA,

rodž. Garbarjec,

mandželskaj.

w Delnim Wujezdze, 3. junija 1863.

Martha Wolschkez,

Korla August Wonnberger

porucžataj ſo jako ſlubjenaj.

Hamno.

Popojch pola Khocžebusa.

Moje renty ſwobodne, w Čeſchkezach leżace
ku bělo ſ 20 kórzami ležomnoſcjo a ſ 240 dawoftimi
jenoſciami napołożene, budže ſo ſ lětuſhimi žnjemi a ſ
inventarom 24. junija w korezmje w Janezach pola
Hodžija na pſchežadzowanje pſchedawacj a maja ſo na
kupjenje ſmyžleni na ſpomjenym dnju dopołnja w 10
hodžinach tam ſejcž. — Položa kupnych pjenies móže
na kuble ſtejo wostacj. — Wumějenja budża pſched
termiju wosjewjene.

Harnapp.

Drjewowa aukcia.

Na knježim reveru w Małym Budyschinku
budže ſo ſchtwórtk 11. junija dopołnja wot 9 ho-
džinow něhdje 60 kloſtrów duboweho pjenkoweho,
ſchępjanego a ku ležkateho drjewa vod wu-
mějeniem, pſched termiju wosjewjonymi, na pſchežadzo-
wanje pſchedawacj. Sapocžatk pſchi krafcžanskich mjesac̄.
Tež je tam tež hifcze wſchelake wužitkowe drjewo ſa
wojnarijom a bětnarjom na pſchedan.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci se
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci
6 np. Štwortlētna předpłata
pola wudawaria 66 np.
a na kral. saks. pósce
7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Wopříječe: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Poršchiz. S Lupoje. S Jeifez. S Delneho
Wujesba. S Djěžnifez. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesée.
Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše w
Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Saſſka. Jego majestosć króla Jan na swoim
puçzowanju najskerje 24. junija do Budyschina pſchijędże. —
W Schemberku pola Scherachowa wudhy piatki 5. junija
wjeczor w 10 hodzinach woheń a ſu ſo twarjenja khęſ-
tarjow Manizy, Zvje, Neumana jun., Henki, Förſtaria,
Michalka a Bettera, kaž tež Bernsteinez koreźma a bró-
żen wotpalike. K pomoc bě 10 sykawow pſchijęko. —
W Gohlisu pola Oberawa wotpalischtej ſo 4. junija
w noch dwě burſtej kuble. Wysche wſcheje domjaceje
nadobý a hospodarskeho gratu je ſo tež 14 hōwadow
a 18 ſwini ſpaliko a hewał je tež jena ſkužobna džo-
wka wo žimjenje pſchijeha. Woheń bě ſo mijenujey
jara khęſje roſſchěrile, ſo dyrbjaču ſo wotroczech a džo-
wki, dofełz ſo ſchody hižom palachu, ſi woknu dele
puſchęjcz. To ſo tež wſchitlum radži, ale jena džowka
bě tak tolſta, ſo ſi woknom won njemóžeſte. Duž
chęſhu ſe žerdzemi ſczenu wokolo wokna roſſtorečic, —
ale na jene dobo ſo wjetř ſaſypny a ta wobha jón-
ſka dyrbjehu w plomjenjach ſrudny lónz wſac̄. —
Kaž w někotrych stronach naſichich Hornich Lusžicow, tak
je w noch 3. junija tež druždze mjerſko a ſu korki,
berny a woſebje wino smjerſte. — Wondanjo wjesechu
ſo předadwski grichiski król, kij nětko w Bajerskej bydlí,
ſe swojej mandjelskej pſches Lipſi, ſo by ſo do Olden-
burgskeje na wopýtanje podał. — W Draždanzač je
nětko k lepschemu tak mijenowanej pestalozjskeho wuſta-
wa, kotryž ſo ſa pomoc potriebne wučerske wudowoh
a ſyrotu ſtara a pod ſakitanjom krónprinceſhyn Karole
ſteji, wuſtajenja wotewrjena, w kotrejž ſu te węcy wi-
dzej, kotrejž czi dobudu, kij ſu ſebi w tajkim nastupan-
ju ložh ſupili. — W Lipſku je ſebi wondanjo jena
ſkužobna holčka ſi jědom ſawdała a je pod wulkimi
boſoſzemmi wumrječ dyrbjaka. Cjoho dla je ſebi ži-
wjenje wſala, to wona prajita njeje. — W Zöthainu

pola Kommaſzha je ſo 5. junija ſahe rano Poſtez
burſte kubko wotpalisko a ſpalichu ſo wysche domjaceho
a hospodarskeho gratu tež wjele žita, kaž tež tſi kruwy,
pięć ſwini, rječaſnik a wſchitke kury a huſy. — W
Bornje bu 6. junija pječařski miſchr Winkelmann teho
dla k ſhmjerzi wotſudženym, dofełz bě wudowu Thürmo-
wu ſkonozwał a wurubił. — Wot lubiſſkeho hamtskeho
hetmanſtwa budža wſchne na budyskowosporſkim, lubiſ-
ſkonježanskim a žitaroſkofhorjelskim ſchuſzeju 22. junija
w Ketlizech a 23. junija w Draſendorfje pſchenajate.

Pru ſy. Doſełz je ministerſtwo wukas dało, po
kotrymž móže kózde nowiny, hdyz tež na žane wachne
wotſudženje njeiſu, po ſwojej woli ſakafac̄, dha běchu
ſastupjerjo města Barlina wobſankuſi, ſo k krajej po-
dac̄ a jeho proſtez, ſo by wón ministram talkle hospo-
daric̄ njeſdał. Kral njeby drje jich najskerje tajkeje wě-
ch dla pſched ſo puſchęjil, wysche teho běſche jim pak
tež ministerſtwo k wiedženju dało, ſo woni do ſchrafy
pſchitnu, hdyz ſo do politiſkich naležnoſcjom měſheja,
na cjož tutym kniesam wutroba khęſje rucze ſparu a
wonu ſi nowa wobſankuſu, ſo k krajej njepondu. —
Njeļuboſnoſež, kotruž pruske nowiny nětko maja, ſi teho
wukhadža, ſo ſi wjetſcha ſi druhzej komoru džerža a na
ministerſtwo ſwarja. Ministerſtwo ghee jim teho dla
ſe ſwojim wukasom tajke dalsche ſwarjenje ſamjehcz, ſchtož drje ſo jemu tež lohko doſež poradži. Ale ſo
ſebi jenož ſi tym něchto hōrſhe njeſchihotuje! Pruski
krónprynz ſi najmjeſtſha ſi tajkim wukasom ſi poſojoſ
njeje, pſchetož wón rječny wondanju pſchi wotmolwjenju
na powitanſku rječ w Danzigu: „Mi je žel, ſo ſym
w cjaſu k wam pſchischoł, hdzej je ſwada bjes knježer-
ſtвom a ludom wudhrila, kotruž ſym hakle tudy ſhonit.
Ja njeiſhym wo wukasu, kij je na njej wina, ničo wje-
diſt. Ja ſo njeiſhym na wuſtajenjach wobdzeliſt, ko-
trejž njeemu wiedžechu, atd. — Šteho wſcheho je widžec̄, ſo
ſo krónprynzeſ ſpocžinanje ministerſtwa tež njeſubi.

Rakusy. Rakuske kniežerstwo je někto s francouzskim a jendželskym psches jene, kajke požadanja bychu so pôslích náležnosťov dla ruskemu khêzorej shromadzene wossejewic mēke. Spomnijene tsi kniežerstwa chcedza pač někto wot ruskeho khêzora žadac: 1) amnestiju (wobhmadzenje) sa všchich pôslích ſběžkarjow, 2) ſamostatne pôlſe ſarjadowanie (Verwaltung), 3) pôlſki ſejm, 4) ſvobodu naboženſtva, 5) trjebanje pôlſkeje rycze pſched výhchoſcju a wot výhchoſcje, 6) tajke wojerſtwo, so móža Polacy jenož w Pôlſkej ſwoju wojerſku ſkluzbou wužukujic. Týchle požadanijow dla by ſo ſkerje lepje kongreſ powołac mēl, na kotrejž bychu ſo czi wožinjo vjehojo wobdželili, kotrejž předominich wujednanja wienskeho kongreſa w lèce 1815 podpiſachu. — S tuteho požlenſcheho wuměnenja hodži ſo ſudžic, ſo dyrbi Pôlſka te ſame prawa doſtač, kotrej bôrſy po wienskim kongreſu wuživac, mjenujich russki khêzor budze drje pod imenom pôlſkeho kraja wobhdeč pôlſkeho kraleſtwa, ale tuto budze hewal cyle ſamostatne, tak ſo ſmeje ſwoje ſaméne wójsko, ſwoje ministerſtwo, ſwoj pôlſki ſejm, ſwojich jenož pôlſkich ſaſtojnifikow, ſwoje wožebne dawki atd., tak ſo budze Pôlſka, hacž runje pod výhchim kniežerſtвom ruskeho khêzora ſtejaza, tola cyle wot Ruskowskeje wobdželenia; — mjenujich jeli russki khêzor do požadanijow spomnjenych tſioch kniežerſtвow ſwoli. To pač je móžno a to cžim bôle, dokelž je pſched nimale 50 lětami hžom junu tak bylo, a russki khêzor do tých požadanijow tež wěſeje lžo ſwoli, hdyž ſo na kongreſu wujednaja, hacž hdyž je jemu tsi kniežerſtwa ſtajeja. W tých drjach budža pišma spomnjenych tſioch kniežerſtвow ſi tajkimi namjetami ruskemu khêzorej přjódkoſložene a ſo potom bôrſy poſkaze, kajke wotmyſlenje wón w tutej wěch ma. A jeli wón do powołania kongreſa ſwoli, dha njeby potom franzowskemu khêzoru žanu winu a pſhicijnu ſi wójnje mēl a bychm dale mér wobkhowali. — Někotre nowiny wudawaja, ſo rakuski khêzor, jeli pruski kral do kupel w Karlsbadze (w Čechach) pſhijedže, jeho tam wopryta. Naiskerje ſo tam někajke politiske wujednanje ſtanje, dokelž ſi pruskim kralom tež jeho minister Bismark a ſi rakuskim khêzorom minister Rechberg ſobu pſhijedže. — Russki wulſkolnjas Konstantin naiskerje do Čopliz do kupel pſhijedže.

Dan ſka. Po najnowoſtich powjesczach je danſti prynz Jurij wondanjo grichiskemu pôželſtu wossejewic, ſo chec ſi grichiskim kralom byc. Duž poda ſo tuto pôželſtu ſi njemu a admirál Kanaris witashe jeho jako noweho grichiskeho kraja a pſhewoda jemu pižmo, w kotrejž je wuprajene, ſo je jeho grichiski lud ſa ſwojeho kraja wužwolit. Prynz Jurij abo wjese wjac někto kral Georgios I. (tač grichisch Jurij rěka) wotmoſwi jemu potom na pſhicijelniwe waschne a rycerſte ſlonečnje dleſči čas ſi ſenotliwymi ſobuſtawami

grichiskeho pôželſtu. S tuthym je wučinjene, ſo wón, dokelž ie jara mlody, híšeče ſeo w Danſkej wofianje, wožebje ſo by bjes tmy grichisku rycz naručník. W meji 1864 poda ſo wón potom do Jendželskeje, hdyž ſo ſi tsecej dzowku jendželskeje kraleſeje woženi, a wot tam pojede w juniju do Grichiskeje, ſo by tam ſwój nowy thron nastupil. Hacž do tuteho časa w Grichiskej tamniſche ministerſtwo abo někajka kniežerſka rada krajne náležnoſeje wobſtar. — Nowy grichiski kral najſkerje tež ſi grichiskokatholſkej cyrkvi pſchedstupi.

Franzowſka. We všchich nowinach to w tu khwilu wjese ryczow cžini, ſo je město Pariz jenož tajkých mužow ſa ſejmickich ſapóžlanzow wužwolilo, kotrej na khêzorowej stronje neſteja, ale budža, hdyž budze ſejm ſhromadzenn, pſhicerſtwo ministram ryczez abo wožni budža, kaž ſo praji, oppositionalnych ſapóžlanzow. Tajkých oppositionalnych abo pſhicerſtwnych ſapóžlanzow je hacž dotal 25 w Franzowſkej wužwolenych a pječzo budža drje híšeče wužwoleni, tač ſo budže jich potom 30 do ſhromadz. To drje runje jara wjese njeje, dokelž je na franzowſkim ſejmje něhdž 280 ſapóžlanzow, ſo ſu po tajkém tamni tſichyž po prawym ujewažna mjeniſhina. Ale dokelž ſu to ſi wjefcha luci ſlawni a mudri mužojo, dha budža ministram ſe ſwojimi ryczemi wěſeje wožejeznoſeje doſč cžinic. — Po najnowoſtich powjesczach, kotrej ſu ſi Mexikanskeje pſhijchle, ſda ſo, ſo Franzowſojo tamniſhu twjerdzíſnu Pueblu tak lohko njeſobudu, kaž ſu ſebi myžsili; pſhetož A pſhi wšchém wojowanju njemóža tež cyrkvi pſhewuſhijc, dokelž Mexikanscy jara krucze a twjerdze wojuja. Teho dla ſu Franzowſojo hžom 7 cyrkviow do cžista roſtſeleli, ſo te někto cyle w roſpadankach leža. — Po tajkém ſo ſda, ſo Franzowſojo njebudža lěža na ſamo khowne město Mexiko cžahneč mōž; pſhetož w měſazu augustu ſu w Mexikanskej jara wulke deſhce, kotrej wſchē pucze na někotre měſach cyle ſtaža. Khêzor Napoleon je teho dla njemalo mjerſach na mexikanskmu njebožomnu wójnu, wožebje dokelž Franzowſojo jeje dla pocžinaja dale bôle njeſotkliwi byc. Wón chec někto híšeče 15,000 muži do Mexikanskeje pôžlacz a je pſhikafat, ſo maja ſo kóždy měſaz tsi kóždže do Mexikanskeje podac, kž bychu tamniſhemu franzowſkemu wójſku nuſnu potřebu dorjeste a khorych a ranjenych wojaſow domoj pſhicijefle.

Belgiſka. Měody Wjelopolſki běſche, kaž je ſnate, w ſwojim časzu prynza Napoleona na duell žadac, dokelž bě tón w jenej ryczi na franzowſkemu ſejmje jeho nanej (markhrabi Wjelopolſkemu) kſchirdu cžinil. A dokelž ſo spomnjeny prynz duellirowac nožyzsche, dha běſche jemu měody Wjelopolſki mjeſubohu liſt pižak a jón w nowinach wotežiſhcez dal. Tuteho liſta dla běſche ſo potom pôlſki hrabja Branizki po prynzu Ma-

po leonu horjebrač a mlodeho Wielopolskeho na duell žadał. Tón bě šo teho dla s nim wóndanjo do Spaa w Belgiskej řkaſak, hdyž šo bjes šobu duellirowaſchaj a na 25 kročeli dalokosče s pistoliju na šo třeſtejtaj. Pschi tym pak žadyn druheho njetrjechi a ſjednaſchtaj šo wobaj. Mlody Wielopolski je šo potom do Warschawy, Branicki pak do Paríſa wrócił.

Ruſowſka a Pólska. W Ruſowſkej měrej tak prawje wěričz nocheinža, pschetož ruſke kniejerſtwo wulke wójnske pschihothy czini a lud ſam ſebi wſchu prozu dawa, ſo by khejora hódnje podpſerač, hdy by ſnadž nekajki njeſcheczel na Ruſowſku nadpad ſcziuit. W Móſtweje chedža šo teho dla měſciezenjo na ſwoje khoty wobronicž, prajich, ſo chedža potom w měſcie tak dohho wojerſku ſtužbu wobstaracž, hacž budze wójnsko pscheczielo njeſcheczelaj wojowacž. — Khejor je ſ kijowſkej universith tež adresu dostał, w kotrejž bjes druhim rěka: „Horſtka Polakow je w měſcie Kijowje poſtanyka předča bjes wobydleſtivom, kotrež běſche ſtajne ruſte. Woni ſu šo psches naſchtylowanja ſ wukraja ſ ſbězkarſtu na wabiciž dali, ale hdyž chec wukraj ſmiercz a ſahubjenje w Ruſowſkej roſchérječ, dha ſo wſchón ruſki lud pod khejorou khorhoj ſhromadži, ſo by ſa khejora a kraj wojowat a t. d. (Kijow [Němcy piſhaja: Kiew] je stare ruſke město, w kotrymž pak wjele Polakow bydlí a wjele pôlſkich mlođeniczow ſtuduje. S tuthy bě šo tójskto ſ ſbězkarjom podalo, hdyž ſu ſ wjetſcha hubjeny kónz wſali, hacž runje wſchidze mužnje wojowacžu. Mjeniujich ſ wonka Kijowa ſu jenož ſemienjo po wěſtej dželbie Polach, burja ſu pak Ruſojo a wulc̄ njeſcheczeljo pôlſkich ſbězkarjom, kotrymž na wſchě waſchne ſchodzičz pýtaja, tak ſo revolucia w tamních ſtronach žamu prawu móz dobheč njemožce.)

S Warschawy piſhaja, ſu tam ſwiedzeń Božeho czeka ſ woſebnej vychu a ſ wulcim wobdželeniom luda ſwjeczili a ſo pschi tym žana njeporjadnoſcž byla njeje, hacž runje bě wjele ludzi ſhromadzenho. — Wyschnoſcž je tam ſtatncho prokuratora a defana juridifteje fakulty J. Wołowskeho, ſadzieč dała a njemóža ludžo wopſchijecž, čoho dla je ſo to ſtalo, dokoře je jnate, ſo Wołowski na politiku njemyſli. Sa to je wyschnoſcž hrabju Rębeliňſkeho, pschichodneho ſyna hrabje Samojskeho, ſ jaſtwa puſchcjiſta.

Sbězkarjo běchu wóndanjo ſhonili, ſo na želeſnicu wojach pojedu. Woni teho dla kruh ſchenow wukamaču a jako wosy pschijedzechu, dha ſo te powalichu, pschi čimž 12 wojakow na měſcie morwych wofta.

Shtož bitwy naſtupa, dha piſhaja ſ Krakowa, ſo je Czachowſki Ruſow bliſko Pilich ſbič, ſ Bydgocza je pak powiſečz pschichka, ſo ſu Ruſojo Tacjanowſkeho, kiz něhdje 2500 ſbězkarjow kommandirovaſche, bliſko Chocza cyle ſbili a jeho ludzi roſchnali. S wobeju

ſtronow je wjele čſlowjekow panjko a Tacjanowſki je do Pruskeje czeſknył.

Ze Serbow.

S Budyschin. Póndželu 1. junija bě runje 25 let, ſo bě k. ſudniſki hamtmann Hartenstein jaſto krajinu ſaſtojniki do ſtužby ſtupil. K čeſczi tajleho žadneho dnia dosta wón ſe wſchelatich ſtronow wutrobne ſbožopſchecza a ſaſtojnicy budyského ſudniſkého hamta pschepodaču jemu rjany khejowej ſervice ſ miſchonſkého porcelana. Wyſche teho běchu přjodkſtejerjo wſchitkých tyh 168 gmejnów, kiz pod budyskim ſudniſkim hamtom ſteja, wobſankuſli, ſo chedža knieſej hamtmanej Hartensteinnej k jeho jubileju ſhromadne ſbožopſchecze pôšlačz. Tuto, krajinje čiſtcheczane a pschijnje do ſomola a židu ſwiaſane, pschijnje ſe tež na ſpoaſenym dnu wofebne k temu poſtajene pôſelſtwo, a běchu to k. gmejnich přjodkſtejerjo: Poſtel ſe Židowa, Albert ſ Rachlowa, Duczman ſ Bosanek, Valentin ſ Čzornych Moſiliz, Vogel ſ Hucimy a Frejda ſe Smochecz, — a pschepodaču je, jako bě k. landrychtač Poſtel předy k tajkej ſkladnoſczi rycz djeržak, knieſej hamtmanej, wyſche teho pak tež wulki ſlěborny pokal, ſlěborny cigarowý etui a rjanu ſlěbornu ſchlizu. Knies hamtmann wupraji potom ſwój najwutrobnischi džak ſa wopokaſma tajſce čeſcze a luboſcze a bě ſiaſonje widzecž, ſo bě wot tajſce pscheczelniwoſcze jara hnuty. Wón je tež hiſhce poſdžiſho wſchelake ſbožopſchecza dostał, dokoře bě hakle potom něotvřitliſz wo jeho jubileju ſhonik.

S Porſchiz. Šchtwórk rano 4. junija wudyri tudy w kheji, Brodžicž džeczom ſluſhacej, rano w 7. hodžinje woheń a pschewobroczi ju do procha a popjela. Brodžizom, kotsiž ſ džela hiſhce ležachu, je ſo wſho do čiſta ſpaliko a tak tež ſmachi jeneje jich njezenjenecje džowki, katraž bě džen předy ſ města domoj pschicžahnka. Wona a jeje macž móžeskej jenož na to waſchne plomjenjam čeſtnež, ſo ſ wotnom won wuleſeſtej. Tačo bě ſo jinmaj to radžilo, dopomniſtej ſo, ſo delka hiſhce dwě džeczji druheje Brodžicž džowki, ženjenecje Fietzowę, ležitej. Duž starý Broda po njei bězeſche, wſa jej pod pažu a khwatasche ſ nimaj ſ domu won. We wſchém khwatku padze wón pak do jeneje jamy psched domom a předy hacž ſo ſ njeje won wuſchmata, ſypny ſo palaza ſlomjana třeha dele a wobda jeho a tej džeczji ſ plomjenjami. Wſchitc třjo buhu tak žaloznje wobſhodženi, ſo to jene džeczo pschipočnju, to druhe pak popočnju a Broda naſajtra wjeſor wumrje, jako bě ſo předy wopraječz dák. Ta wboha Fietzowa bě něhdje tydžen předy k ſwojemu nanej pschicžahnka a njebe doma, jako woheń wuindže, dokoře běſche něhdje poč hodžinu předy na dželo ſhla.

Wona ho bortsy saho wróci a dyrbjesche k swojej wulkej frudobje widzecz, tak je w krótkim czasu swoje wobydlenje shubika a so ho jeje dwie dziesci, kotrejz bę runje czesciwej a strojnej wopuscicjalna, se smiercju będzitej. Tak je wohen wuschof, njeje snate. Pschispolnicz many hiszczce, so su ho tez hiszczce tsi losy spalite.

S Lupoje. Tamny tydzen rosnjeze ho tudy powiesczi, so je wulke dzisie swinjo na nasch rever pschischko. Kniegi hajnik siedowa teho dla honitwu, pschi kotrejz drje tez spomnieniu sweriniu wuhladachu, ale tselicz njemodzachu. Podzisicho je ju pjezja psowianki schofar tselik.

S Jenkez. Pjatki 5. junija wjeczor w 11 hodzinach wwinrje tudy w starsziskim domje k. Jan Korla August Grund, drugi wuczer pschi michalskij schuli w Budyschinje a bu wtorku 9. junija na jara czejeczowne waschnje a s wulim dzelbranjom s mesta a se wchow na Tuchor poherjebam.

S Delneho Wujesda. Serjedu 3. junija popoldnu pschijedze nasch czejeczeh k. farar Rycez se swojej mlodej knienju mandzelskej k nam do Wujesda. W Wudej i biechu teho dla czechnie wrota natwarjene a wonaj bushtaj tam powitanaj. Tak pak je ho to wchomelo, njemolu na drobne prajicz, dokelz njejszym polda byl, ja mejach domach nusne dosecz. Sschyschal pak hym, se je ruzianska mlodosz se swojim k. wuczerjom jeju hijom powitala na bramborskich a sakslich mjesach, a potom wo wch y pschi czechnych wrotach zyrekwinsti prijodzstejer Hanus ch s Rudeje; a je ho shromadzila k temu zyla wjesz, a su spewali khelusche a tshyeli.

Popoldnu w 3. hodzinie pschiblizowaschtaj ho netko czejeczenaj mandzelskaj k Wujesdej. Wuczer se wschitimi schulskimi dzeczimi bę napscheczjivo pschishok, a powitachu jeju s rjanym herbskim spewom. Cely czah wróci ho na to, a czechniesche a pschewodzi jeju na faru, hdyz psched czechnymi wrotami fasta, a bu czechna mloda knieni mandzelska tam powitana do wch y a do swojego nowego wobydlenja wot wuczerja w mjenie zykleje wosadny se spewom a s rycau. Przedtak, hacz do domu fasupischtaj, pozohnowa k. farar Bröslak s Schijschowa jeju preni nutshód s hrujacymi slowami. A na to sandzeschtaj mloda mandzelska s mnohimi hoscjemi do domu. Na fariski dwór pak bę ho shromadziko jara wjese pschihadowarjow a zyka schula. Kózde dzeczo, niz jeno schulske hamo, dosta zalku a piwo, a żony pijacu dónzku, taž je waschnje pschi herbskich kwashach. A schulske dzeczji spewachu arije, herbske a nemiske, a hrajachu tez wschelke hry bjes zobu. Kózda holza měsice hwoj wenz na ruzi a kózdy hólz swoju chorhoj, a biechu renje wupyscheni; k temu bę tez fara nutskach rjenje wutwenzowana.

Tak bę ho pschihadowarstwo trochu roszcchio, wobjedowachu hoscjo, a wunjeze ho podla wschelka rjana hlawu, a spewasche ho spew wo minakalskim longrebu, wot k. Fiedlerja festajanh. Po wobjedze rosendzehu ho mlodzi hoscjo, hebi wjez wobhladacz; netotzi pak wostachu hacz, a rosmkojachu ho wo herbstwe jara renje hacz do wjeczora. A potom wojedze jedyn po druhim domoj, najdalschi s Lipfska pak wostachu psches noz, a nasaistra ho na dompujz podachu. Ja pschitwakam wschitkim wutrobnu hlawu a nadzijam ho, so wschitzh so mnui sydzhnu: „Njech wujiwataj mlo dai mandzelskaj rjane a stroje dny swojego zjwienia; njech ho jima derje bę hacz do najdalszych dnyow jeju semskeho pscheywanja, a njech ho tez njeby wjehale domoj wróciataj, hdyz jeju Bóh sawoka, taž hym to my czinili s jeju kwasha. Hameń. Wujesdzan.

S Budyschyna. Sklowna konferenza herbskich duchomnych je wobsankhka, swój létujski mišionski w jedzen 2. julija, na Mlarje damapantanja, popolnju w dwemaj w Ketzach dżerzecz. Serbske mišionske predowanje je k. duchomny Bergan s Wullich Szbarow a nemske k. duchomny Jencz s Palowa na ho wsał.

S Budyschyna. Dla wschelakich pschiczinow je ho spewanje herbskich duchomnych spewow, kiz mjejsche ho jutse sa tydzen w michalskij zyktwi wotdżerzecz, wo tydzen wotstoczilo a smjeje ho to hamo potajim, da-li Bóh, jutse sa dwie njezdzel, **Dzien 28. junija**, popoldnu w 4 hodzinach. Wschodruhe wo tym sa tydzen.

S Budyschyna. Sañdzenu zobotu pschineszehu s jeneho njechoriskeho sahona stwielzo rožki, kotrejz bę 4 kohce dokhe, do wudawańje Serb. Nowinow, s czehoz je widzecz, so je lětka sa žita jara plodny czaj. So rožka wschudze schytri kohce wjehoka njebudze, to drje je węste, ale tak wjele je tez werno, so wona w tu khwilu w naschich stronach wschudzom rjana steji.

S Dzězniček. Schtwortk wjeczor w 11 hodzinach wudhri tudy w brózni korcmarja Pana wohu a pschewobroczi tu hamu, taž tez domske a poldanske twarjenja s kowarnju do procha a popjela. Dokelz wohen jara speschne wołko ho hrabashc, dha je ho wch y woskej dzelby žita, domjaceho a hospodarskiego grata tez 4 howjadow a 2 swini spaliko. Wohen je najskerje sałozeny a su teho dla jenu žonku hadzili.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Aw jaw jaw! Ja ho boju!

Mots Tunka. Ale psched čim dha?

H. D. Psched žonami nize Budyschina w r. wosadze.

M. T. Czoho dla, bratsko, wſchak ſu to tola
jandželski.

H. D. Haj, jandželski, ale ſ drjewjenza.

M. T. Dha rycz tola, ſhto je bylo!

H. D. Haj, tam mi tole powjedachu. Muž bě pjaný
domoj pſchilščok a ſo ſe žonu ſwadžik, potom bě butru
wſak, a ju wo durje rēſnyk. To pak bě jeho lubu
hospoſu žaſoſnje ſamjersko, ſo bě ſtôlž hrabka a mu-
ža poraſhywſchi na njeho klapka, a druhé žony kij běchu
k pomoch pſchiběžale, jej ſchępku podachu, ſ kotrejž po-
tom ſwojemu lubemu mandželskemu pjanovscz won klepaſche.

M. T. Dundhra tola! — No, tam hízom ja
njepondu, hdyž budu trochu ſkurjeny!!

M. T. Nježdjal je ſwěta ſda!

H. D. Haj, to je wěrno, —

M. T. A byrnje w holi bylo. Tam mjenujey
jedny khoru ležeske a běchu jomu korbik kulkow pôžlali,
ſo by něchtio jěſez mil. A jako bě ſaſho ſtrowy, dželše
ſ rekrutami a chyſke tam wérne ſłowa ryczeſz.

H. D. No, tak dha bu?

M. T. Wón wſchak k tej čeſczi njeſchindže,
pſchetož reklamacia bu prjedy ſa prawu ſpóſnata.

Spěwy.

Schyrnath létňu džen

e v. luth. m i ſ i o n s k e h o t o w a r ſ t w a
w Džiwocžizach,
na ſwježen ſwjaſte Trojich 1863.

Dženž ſ džala počnej wutrobu
Eže Božo kwalimy
Ty naſ hac̄ dotal ſ luboſcju
Tak hnadnje ſdžeržat ſy.

Haj pſchekraſnjeny Sbožniko
Dženž kvali ſ nowa eže
To twoje male ſtadlesčko,
Kij tu ſo ſeſčko je.

Dženž runje je ſet ſchyrnacze
Sso hujom minulo,
So přeni króč tu hromadje
My běchmy ſeſčli ſo.

Haj dženž je krafna nježdžula,
Je ſwjaſtej Trojich,
Dženž létňu džen je towarſtwa,
Džen létňu ſchyrnath.

A hlaſcie, taſki dočki čjaſz,
Haj ſeto wot lěta
Je ſ luboſcju Boh ſdžeržat naſ
A dženž ſchęče pſchewobža.

Hdže ſu te burske towarſtwa,
Kij ſ naſchim naſtachu?
Te hujom wſchitke dawnu ſpja,
Te njeſhu wjacy tu.

Naſ pak je twoja dobrota
Naſch Wotze njebjeſti
Hac̄ dotal hnadnje ſdžeržaka:
Budž ſa to kwalba czi.

My njeſhym teho doſtojni,
Naſch luby Sbožniko,
Schiož ſy t̄ cžině nad nami
Hac̄ do dnja dženknischoh'.

Haj, Ducho ſwjaſth, kij t̄ ſy
Wyl dotal hjes nami,
My dženž tež dale proſhymy:
Sdžerž naſ we luboſcji.

To Boža ſwjaſta Trojiza,
Sslyſh dženž na ſtěnym dnju
Te proſtwy twojoh' ſtadlesčka,
Sslyſh naſchu modlitwu.

A ſdžerž tež dale po hnadži
To naſche towarſtvo,
So móhli w wérnej luboſcji
Seńcž dale tudy ſo.

A ſmý tež jeno ſencžy tſjo,
Kij tu ſo ſendžemý,
Dha budž, naſch luby Sbožniko,
Wſchak hjes nami tež t̄.

Njech wéra, luboſcž, nadžija,
Tón rjany ſwjaſt tu je,
Kij ſlawy naſchoh' towarſtwa
Pſchę ſrueje wobwježe.

A hdyž naſ ſ tutoh' towarſtwa
Boži juhu wotwoła:
Wjedž ſbóžna ſmjerč naſ do njebla,
Do Božoh' kraleſtwa.

Tam džemý hafle ſ wjeſelom
We Božim towarſtvi,
Hdyž k Jeſuſej ſmý pſchischi dom,
Džak, kwalbu ſpěvač czi.

Duz džimy, bratsjo! ſ wjeſelom
Puc̄ naſchoh' žiwenja,
Ssnaž njebožje dočho, dha ſmý dom
Tam horje do njebla.

Wsmi jedyn druhoh' ſa ruku;
A hdyž ſchito wuſak je,
Joh' podpjerajmy ſ luboſcju,
So ſaſho hobi dje.

Haj, Božo, poſyln kóždeho,
So ſwérny wostanje,
Hac̄ budžesč juhu wołacz joḥ'
S tuteje čaſnoſcje. Petr Mlon.

Přílopk.

* W Draždjanach mějachu ſchýrnik popolnju ſurowe
njev jedro ſ kropobiežom, ſhtož je tam a we wołnoſcji
wjele ſchody nač miło.

Wuhndanje s č. 23.

23. Kacior.

Cyrkwinske powjesće.

Weroowanaj:

Michałska cyrk: Jan Szwacki, fabrodnik w Hnachach, i Hanu Chrystianu Strehliz i Dobrusche.

Krčenaj:

Michałska cyrk: Hanu Chrystiana, Jana Rjeka, wobydlerja w Radzanezach, dž. — Jan Paweł, Handrija Burgka, kublerja w Szalonej Borscze, s.

Zemrjeći:

Djen 2. junija: Jan Wjent, wumjentat na Židowje, 64 l. 3 m. — Maria Louisa, C. F. Rycktarja, nôzneho strażnika na źlejnych pola Tjelan, dž., 5 m. 2 u. — Jan Nobel, wumjentat i Rabož, 75 l. 6 m.

Čabi sakskošlezynskeje železnicy
z budyskeho dwórnišća

Do Drážžan: rano 7 h. 35 m.*; do połnja 9 h. 11 m.: pschi połnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; do połnja 11 h. 40 m.*; popołnju 2h. 25 m.; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschišanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
†) Pschišanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſtu, 11 junija. 1 Louisd'or 5 tosar 15 ngl. — np.; 1 połnowažazj czerwony šloty abo dukat 3 tol 5 ngl. 8 np.; wienske bankowki 90%.

Płaćizna Žitowa produktow w Budyšinje
6. junija. 1863.

Dowoz: 7184 kórcow.	Płaćizna w p'rezku na wikač, na bursy,				
	wysza.	niższa.	srjedźna	najwyšsa	najniższa
	l. ngl. np.	l. ngl. np.	l. ngl. np.	l. ngl. np.	l. ngl. np.
Pschiēza	5 15 —	5 —	5 7 5	5 15 —	5 10 —
Rožka	3 20 —	3 10 —	3 15 —	3 20 —	3 17 5
Feejmen	2 25 —	2 20 —	2 22 5	2 25 —	2,22 5
Womž	1 27 5	1 20 —	1 25 —	1 27 5	1 25 —
Fróch	4 10 —	—	4 5 —	4 10 —	4 7 5
Wofa	3 5 —	—	3 —	3 5 —	3 — 5
Rjepiš	— —	— —	— —	— —	— —
Zabły	5 25 —	— —	— —	— —	— —
Hejdusčka	4 — —	— —	— —	— —	— —
Bjerny	— 17 —	— —	— 15 —	— —	— —
Kana butry	— 15 —	— 13 —	— 14 —	— —	— —
Kopasčow	3 25 —	— —	3 20 5	— —	— —
Zent. ſyna	— 27 5 —	— —	— 22 —	— —	— —

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

15 tl. 25 ngl. a 14 tl. 25 ngl.

pschiēza 58—70 tl., rožka 46—48 tl.,

rěpikowý woli (njecziszceny) 15 tl. 15 ngl.

(Cziszceny, kaž ho w Budyschinje pschedawa, je stajnje něhdže 1½ tl. dróžschi.)

Nawěštnik.

Jara rjane schalki

se ſerbſkimi napiſami,

jačo darh na kwaž abo k narodnemu dnju ma ſaſo na pschedan.

R. Zilchel

s bydlenjom w budyskim theatrje.

Parne kupjele.

Kupanski čaſz sa kniesow: Njedželu ranę we 8 hodzinach, ſrijedu a piatki popołnju w 4 hodzinach. Extra kupjele, kaž tež kupanje ſa knienje maja ho ſózdy čaſz 2 hodzinje předv ſtaſacj. R. Büſchel w Budyschinje.

Mój wulki ſkład cigarow, bjes nimi jara dołho woljezane haž 12 let stare, amerikanski tobak, we ſopjenach, tobak w roſkach, praſowaný tobak, rěſany tobak w paketjach a bjes paketjów, něhdže 20 družinow ſchnupowanſteho tobaka a t. d. porucja w Budyschinje na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

Na mój ſkład jara wjese wſchelakeho wina, běloho a czerwoneho, bjes nimi tež jara ſkódke wino, kij ſo w čwizach a bleſchach pschedawa, kaž tež moju winowu ſtu w wužiwaniu wina pschi ſamym žorle ſ tutym napſhczelnischi dopominjam a proſchu wo dobrociwe wophtowanje.

W Budyschinje na ſerbſkej haſy.

J. G. F. Nieckſch.

W Szalonej Borscze je kheža čjo. 4 ſ 5 kórzami ¼ běrlom pola a fahrody ſe ſwobodneje ruti na pschedan a je wiſcho dalsche pola wobſedžerja Jana Urbana w Smochaczach na ſhonicz.

Cement, gyps, kamjentowuhlowy mas a t. d. ma ſtajnje na pschedan w Budyschinje

J. G. F. Nieckſch.

Kowarske kamjentne wuhlo ſ burgſkich podkopow, kij ſu najlepſe, pschedawa

J. G. F. Nieckſch.

Aukcia.

Njedželu psched Janom jako 21. junija t. l. po dokonjaných Božích skužbach budža so w Nowej Wsi pola Nješwaczi dka na tamniščim knježim súbarška 5 krušow, 2 jatočy, 2 konje, 1 cyle nowy klofrski wós, 1 plonwós, 1 rólwós, wschelake pkuhi, bróny, konjach grat, 1 ſedlo, tójskto domjaceje nadobhy a mōblow, jako drasthamory, blida, ſtoły a teho runja ſa hotowe pjenjeſy na pschedadžowanje pschedawacj, i čemuž ſo na kupjenje ſmyžleni ſ tutym pscheproſchuju.

Rajenik Donath.

Nowodójna kruwa ſ rjaznym čelecjom i wostanju je na pschedan we Wulkim Wielkowje čo. 8.

Sahrodniska živnoſć na pschedan.

Moju we Worzynje ležazu sahrodnisku živnoſć ſ 8 akrami 285 prutami pola a kuki, ſ 3 kruwami a 1 jatožu, ſ pluhami, brónami, ſ 2 woſomaj a ſ chými létuſhimi žnjemi chzu ja pschedacj a ſym i temu hrjedu 24. junija 1863 pschipočnju w 12 hodžinach pschedadžowanje poſtaſila, i čemuž ſo na kupjenje ſmyžleni ſ tutym pscheproſchuju.

Wuměnjenja budža psched termiju wosjewjene.

Marja Schneiderowa.

Čeſczenym Sserbam Budyschinu a wokolnoſće daſam ja ſ tutym najpodwołniſčho i naſviedzenju, ſo ſym ſo dženža w tudomnym mēſeče jako

woshtwarjeř

etablirował. Se ſlubjenjom najlepſeho, naſsprawniſeho a najtunischedeho džela a wobstaranja porucžam ſo teho dla kóždemu i pscheczelniwemu wobledžbowanju.

Moje wobydlenje je na ſwonkownej lawſkej haſy we dworje knjeſa oekonomo Žipjera.

W Budyschinje 10. junija 1863.

August Noack.

Wosjewjenje etabliſementa.

S tutym dowolam ſebi najpodwołniſčho wosjewicj, ſo ſym na dženžniſčim dnju w Hartmannę domje na ſmuckonnej lawſkej haſy čo. $12\frac{1}{60}$

materiaſ- a barbo- tworowe, zigarrowe a tobakowe khlani wotewrit, kotrež čeſczenym tudomnym a wonkowſkim Sserbam i dobrociwemu wobledžbowanju ſ tym ſlubjenjom porucžam, ſo budža moje ſtajnje prožowatje, wſchitkemu, mi ſpožegenemu dovrženju kóždy ežaſ ſe ſprawnym a tunim poſluženjom doſež čzinieſ.

W Budyschinje, 1. junija 1863.

Nowe jereje, matjeſowé jereje pomjenowane, ſym doſtał a najtuniſčho pschedawam

J. G. F. Nieckſch.

Pscheměnjenja dla chzu ſwoje burſke kubko čo. $\frac{8}{32}$ w Minakale, kotrež 36 akrow ležomnoſćow jako pola, kuki a ſeža wopſchijia, ſe ſwobodneje ruki pschedacj. Wſcho dalsche je pola mje ſhonicj.

W. Schneider, wobſedjer,

Pscheměnjenja dla je burſke kubko čo. 31 w Komorowje pola Rakez ſ 52 kórzami ležomnoſćow a ſe 6 tl. 20 nžl. lětneje renty ſe ſwobodneje ruki na pschedan. Domſke ſu maſiivne a nowe, hródze ſu tež maſiivne, nowe a wjelbowane. Wſcho dalsche je pola podpiſaneho ſhonicj.

Jan Postel.

Korčma w Lichanju, ſ prawisnu ſcheklowanja, rěſanja a klamarjenja kaž tež ſ 10 kórzami pola a kuki budža na Jana jako 24. junija t. l. na pschedadžowanje pschenaja a chyli ſo na wotnajecje ſmyžleni poſlenu w 2 hodžinomaj tam ſhromadžicj.

Wuměnjenja budža psched termiju wosjewjene.

Sahrodniska živnoſć čo. 5 w Nowej Schceńicy pola Rakez, ſ 18—19 kórzami pola a kuki bliſko doma, ſ chými žnjemi a ſ neſkto inventarom a ſ jara maſhmi dawkami je ſe ſwobodneje ruki na pschedan a je wſcho dalsche na ſpomnijnej živnoſći ſhonicj, kaž tež pola J. P. Schmidta w Huczynje. Wjetſki abo mjeñſki džel kupnych pjenjes móže po ſpodebanju ſtejo wostacj.

Moje renty ſwobodne, w Čeſchkezach ležace kubko ſ 20 kórzami ležomnoſćow a ſ 240 dobrociwimi jenoscjemi napokožene, budža ſo ſ létuſhimi žnjemi a ſ inventarom 24. junija w Korčmje w Janezach pola Hodžja na pschedadžowanje pschedawacj a moja ſo na kupjenje ſmyžleni na ſpomnijnym dnju dopočnja w 10 hodžinach tam ſeñč. — Poſoža kupnych pjenjes móže na kuble ſtejo wostacj. — Wuměnjenja budža psched termiju wosjewjene.

Harnapp.

Čo. 2 Lužicana 1861 ſo we wudawarni Serb. Nowinow ſa 12 np. ſaſo kupuje.

J. E. Scholta.

Aachenske a münchenske woheńsawěscjaze towarzstwo.

Postajenje skutkowania towarzstwa je se sledowazych resultatorow wobranknjenja sličbowania na lēto 1862 widzecz:

Sakladny kapital	tl. 3 milliony
Dokhody prämiow a danje sa 1862 (excl. prämiow pôsodnišich lêt)	1 mill. 816,007. 11.
Reservy prämiow	2 mill. 722,393. 23.
	tl. 7 mill. 538,401. 4.
Wobstejaze prämiije sa lēto 1862	tl. 963 millionow 104,610. —

W Budyšinje, 1. junija 1863.

M. C. Flanderka,
agent towarzstwa.

Osuehe kaž tež we woliu rybowane barby wschitkich družinow, firnišu a laki porucza *J. V. Scholka*

na snutskomnej lawskiej haſy.

Wosjewjenje.

Pod hrodom č. 59 je jene rěsnistwo pod spodobnymi wuměnjenemi na pschenajecze a by ho trébne wujednanje hacž do konza junija t. l. stacž dýrbjaló.

Bołty wóſk

punt po 15 nřl., kaž tež kuchzisný kupuje stajne mydlarski mischtur Marthinsk na snutskomnej lawskiej haſy.

Dwaj krawſkaj móžetaj blisko města hnydom traſace dýlo dostacž. Hde? to je šhonicz we wudawarni Šerb. Nowinow.

Drjewowa aukcia.

Psichedneho

22. junija 1863, pôndželu

budža ho rano wot 10 hodzinow w dworje ležomnoſeže Cat. no. 146 tudy po dželbach 20 kop 1 zolowych a 3 kop $\frac{1}{4}$ zolowych khójnowych, kaž tež 11 štuk $\frac{1}{4}$ zolowych schmreſtowých deſkow, dželba 3 zolového ſchtrihraniteho drjewa (Stollenholz), 6 kop schwartow, 300 kohczow wobczesaneho, něhdje 6 zolom kylneho twarſeho drjewa, 60 hacž 80 khójnowych deſkowých klozow, tež po dobroſadcu hischje 20 kop tſeſtowych latow a někotre klostry khójnoweho a břeſoweho palneho drjewa sa hotowe pjenieſh na pscheſzadzowanje pschedawacž, k čemuž ho na kupjenje ſmykleni pschedroſhuja ſtym pschisponjeniom, ſo tute drjewa kózdy czaſ k wobhladowanju hotowe ſteja.

We Wosporku, 12. junija 1863.

J. G. Hänſelez herbia.

Rjany dýak dražbanskemu knjesej J. Wittichej ſa dobru priſu, mi ſhwjatki pschipoſtanu; wona je mi jara luba. *Kulman f Wujesda.*

Holcez, kiz chec rymařstwo nauſkuje, može pola rymařskoho mischtra Žieſchan ka na žitnych wifach w Budyšinje hnydom město dostacž.

Šhymjo bělých naſymſich rěpom ma na pschedan
J. G. F. Niedisch.

Miſionska hodžina we Wulkim Wjelkowie.

Džiwocžanske herbie ev. luth. miſionske towarzſto ſměje jutſje ſa týdzeni — 21. junija — miſionsku hodžinu w ſchuli we Wulkim Wjelkowie. Duž pschedroſhuja ſo ſ tuthym wschitich pschedzeljo a wschě pschedzelnych miſionſta, woheſje pak wschitke ſobustawý towarzſto, ſo po poſdnu w tſioch tam na poujenowanym měſcje nutz na makacž.

W Džiwocžizach 12. junija 1863.

Petr Mlonk, piſmawiebžer.

Katholſki Poſol, čo, 6. je dženſa wuſhōl a wopſhija: Stawizny Rožanta (Poſracžowanjo). Šwiaty Benno. Živjenje ſi. Chrilla a Methoda (Škončenjo). Naſchi ſwjeezi patronoſo. Z Euzich a Gaffleje. Cyrlwinſte nowinki a poujeſče. *M. Horňik.*

Lužicān, čiſlo 6. budže wutoru hotowy.

Piatk 5. junija wjecžor w 11 hodzinach wumrie po dleſčej khoroszeji naju jeniečki, wulchubowaný syn Jan Kortla August Grund, pomozný wucžer pschi michałſkej ſchuli w Budyšinje, jato bě ſwoju starobu pschiniegle na 24 lêt a 9 dnjow, a bu 9. junija na Tuchor khowanž. Mož cjujemoj ſo nučenaj, ſa wschitke wopokaſma luboſcje a dželbraža, ſa krabne wupřeſhenje kaſchęza, ſa bohate ſ rowu pschedwodzenje, ſa troſhtowace ſlowa pschi domje a pschi rowje, kaž tež ſa žarobwanſke ſpěv ſa po hrjebi niſčezu knjelomaj duchownymaj michałſkeje woſady, njeboſicžekho kl. ſaſtojanſkim bratram, kl. ſeminaristom a jeho lubowanym ſchulerjam, kaž tež wschitkim pschedzelam a ſnatym najnaležniſchi, najwutrobníſchi dýak wuprajicž. To wschitko je naju hórkmu bolesz pojeniſchilo a naju wutrobu troſhtowało. Njech to Boh luby knjes wschitkim najbohacjizo ſaruna.

W Ženkezach 10. junija 1863.

Sluboko ſrudzenaj ſtar ſch ei.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci se
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci
6 np. Štandardna predpłata
pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

W oprijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Delneje Linje. S Lubija. S Kettis. S Pomorez. S Lufsa. — Spěwanje serbskich duchownych spěwów w Budyschinje. — Psihi wožomapjezdjeſtatej — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Cyrkwinske powjesce. — Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płacizna. — Spiritus płacęše w Barlinje. — Nawěštnik.

Nawiedzenie.

Czi ſami czeſczeni wotebjerarjo Sserbskich Nowinow, kotsiž chcedža ſa
nje na tsecze ſchtwortleto 1863 do předka płaciz, njech nětko 66 np. we
wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Czi, kotsiž ſebi Sserbske Nowiny
pſches poſt pſchinjescz dawaja, njech tola njeſapomuňa, ſebi je tam ſkasacz. —
Sserbske Nowiny płacza nětko na ſakſkich a pruſſich poſtach jenak wſele,
mjeniujcy $7\frac{1}{2}$ nſl. ſchtwortletrije, a ſo w Budyschinje tak wudawaja, ſo je kózdy
pſches poſt tež druhdže na wſach a w mestach ſobotu doſtanje. Redakcia.

Swětne podawki.

Sakſka. Teho majefteſcž kral Jan budže na
hvoiim puczowanju po Luižiach vondželu wjeczor w klo-
fchtrje Marieneje Hwědry nozowacž, pojedze wot tam wu-
toru do Rakez, do Luhu a do Smochciz, hdzej wſchu-
dze khwili wostanje. Potom poba ſo do Lutobča, do
měrkowſkich brunizowych podkopów a do Margarethſleje
Heth a pſtijedze pſches Delnu Hórkū do Budyschina,
hdzej budže w hofcjenizu k ſlotej kicji nozowacž. Sreje-
du do poſlania budže w mjeſce to a druhe wobhladowacž
a w 11 hodzinach jemu krajne ſtaru ſwoju pokornoscž
wopokasaj, potom pojedze wón do Wuhanciz, dale do
Kumvalda a wot tam pſches Čjornoboh a Bułecy do Lubia-
ja, hdzej budže nozowacž. Tak je w tu khwili poſta-
jene a ſnadž tež tak budže, jeli ſebi wjedro někakſe
pſhemienjenje žadacž njebudže. S kralom pſtijedze tež
toſkanſki wjelwójwoda. — Po cikl Sakſkej ſu njewe-
dra 11. 12. a 13. junija wſele ſchody načiniče. —
Tak dyri blyſſ w Tullendorffje do jeneje kheze a ſhubi
pſches jeje wotpalenje 10 familiow wobhdlenje a ſmachi. —
W Halsbrücku wotpali ſo tež ſ blyſkom dom tamni-
ſcheho pjekarja. Město Geyer a wokolnoſcž bu wot
traſchneho krupobicža domaphtane, kotrež na woknach,
tſehach, polach a ležach jara wulku ſchodu načini. —
Tak mjeſeſhe ſo tež w Eibenstocku a wokolnych wſach.

Dwě žonſkej, kotrež ſyne hrabaschtej, buschtej wobej wot
blyſka ſaraženje. W Voigtsdorfje dyri blyſſ do cyr-
wje a ſleča wot tam do ſarſkeje hródze, hdzej jenu
krwu ſaraſh. Cyrefej pak ſo do cijſta ſpali. Pſched
Dippoldiswaldom ſapali blyſſ jene wulke ſubko a ſpali
tam wſhifte twarjenja. Psihi tym ſpali ſo tež 5 koni,
21 howjadow, 2 ſwini a pſches 1000 tl. pjenjes. —
W Herrnhucze dyri blyſſ do jeneje kheze a pohluschi
hospodarjomu džomku; w Reibersdorfje a wokolnoſcž
bu krupý ſbíke, teho runja tež w Žitawje, Freibergu,
Altenburgu a t. d. — W Biſh (Wiesa) pola Ka-
mjenza wotpali ſo 10. junija Müllerez ſubko a w Póz-
kowach ſo 11. junija w noch Schlenkirchę ſubko ſ bly-
ſkom ſpali. — Prvnz Jurij je ſo do marienbadſkich
kupjeſ w Čechach podal. — Dokelž w běhu tuteho lěta
wſele wukrajiných papierjaných pjenjes ſpanje, dha ra-
džimy naſhim cítarjam, ſo njebyhu wjac zuge, woſebje
jenotoleſſe papierjane pjenesy brali a ſo iak ſchody ſmilyſi.

Pru ſy. Ministerſtwo dale a kručiſche pſhemienje no-
winam ſakrocžuje, kotrež nochcedža po jeho ſpodobanju ſtuk-
wacž. Ale jeho tajke waschnie, ſo wone bjes ſudniſkeho wužu-
dzenia a jenož po ſwojej woli ſławne ſłowo pſhemieſzha, to ſo
tež nihdze we wukraju njeſubi a njeſhu tež tajke wukrajne nowi-
ny ſ tym ſ pokojom, kiz hewak ſ demokratami njedzerža,
kaž, na pſchikkad, lipſke nowiny. —

Rakusy. Czeska narodna strona, kotruž hacž dotal Palazki a Rieger nawjedowaſchtaj, je we nowiſkim časzu ujespodobanje Polakow na ſo ſczahnyka. Na ſzawny liſt rufskiego Škowjana ē. Hilferdinga, w kotrymž ſo wón ſa tym prafcha, na čejej stronje, na rufskiej abo na pôſtej, Czechojo nětko pôſtejje wójny dla ſe ſwojim ménjenjom ſteja, ſtaj Palazki a Rieger tež ſzawnyje w nowinach wotmolwiſoj a ſtaj prajkoj, ſo wonaj po prawym na žanej stronje niſteſtitaj, ale ſo pôſku revoluciju wutrobnje wobzarujetaj, dokelž ſo w niej jedyn ſkowjanſki lud wot druheho ſkowjanſkeho luda kaſh a kónzuje. A tajſe jeju wobzarowanje je czim wjetſche, dokelž dyrbti kózdy roſomu a naſhonjem prajicž, ſo Polach wſchak tola Ruzow pſchewinycž nje-moža. Pichí tym wumjetuje Palazki Polakam, ſo ſo woni pał ſaſo na zuſyň, ujeflowjanſkiſtudzi ſpuchczeja, kiz ſu jich tola hizom wjele króz ſiebali a jich tež tón króz węſce ſaſo ſiebaja, hdyž tež jich nětko na wſche waschnje pſchecziwo Ruzam ſieczuwaja a jim pomoz lubja. Palazki měni tež, ſo Polakam po prawym nichtón ſe ſtukom pomhacž nochce, ale ſo budże jim hakle tehdh pomhane, hdyž ſo prawa ſkowjanſka narodna myſlizka w Ruzowskej a Pôſkej tak roſſchéri, ſo ſo rufski a pôſki lud jako bratraj ſpóſnajetaj a ſo dobrowolnje jedyn ſ druhego wuſtwobodžitaj. Tajſe wotmolwjenje ſo Polakam po wěſtej dželbje ſpodobalo nje-je a ſu teho dla na Czechoſ hñewoni. Na tajſim hñewoje ſo pał my džiwač njeſomžemy; pſchetož hdyž ſo w jenej ſwóbjie dwaj bratraj wadžitaj, dha ſebi kózdy žada, ſo bychú jemu druhy bratſja pomhali a je potom ſ wobeju kózdy ujespokojny, hdyž tuči bratſja jenož k měrej radža a žanemu njeponhaja. A jeśli ſzadž jene-mu tuteju w ſwadze ſtejaceju bratrow někajti zuſnik pomoz polubil, dha je wón potom czim ujespokojniſchi, hdyž widži, ſo jemu jemu najblízſche pſcheczelſtwo nje-pomha. A tak je w tu khwili we wulkej ſwóbjie ſhromadneho ſkowjanſkeho luda. Bratr Ruz a bratr Polak ſo wadžitaj a bratſja Czech, Bohar, Khowrat a Serb k lepskemu radža, dokelž widža, ſo tajſe wa-dzenje jich ſhromadnej ſwóbjie jenož ſkłodji. Ale woni ſa ſwoju radu w tu khwili žaneho džaka ſe žaneje ſtrony njeboſtanu; pſchetož hdyž ſo dwaj bijetaj, dha myſli kózdy, ſo ma prawje, a nježada ſebi raduradže-rjow, ale pomozdawarjow. A tón, kiz je pomoc najbóle potřebny, tón budże na tych raduradžerjow czim bóle hñewony. To pał, kaž ſo nam ſda, Palazki a Rieger bôrſh w połnej měrej naſhonitaj.

Rakuski ſejm bu 18. junija po khejorowej porucznoſci wot archiwójwody Korle Ludwiga wotewrjeny. Khejor je w tu khwili ſe ſwojej knienju mandzelskej w kupyſlach. — Coburgſki wójwoda Ernst, nawjedowaſtak mjenowaneje narodneje němſkeje ſtrony běſhe w tu-

tych dnjach we Winje a je tam piecža ſ rakuskiſti mi-niſtrami němſkiſti naležnoſcžow dla jednač, dokelž nacio-nalna němſka ſtrona nětko na prufke miſterſto ſanu nadžiju wjacy ſtajecž njeſože. — W Pray ſe po krót-kej khorocži tamny mudry a jara lubowany měſchęza-noſta (burgemeiſtr) knies Pschtoſ wumrięt a bu ſau-đenu njedželu na jara ſwiedženſke waschnje khowany. — Sa pſchedžydu druheje komory je khejor němſkeho profeſora Haſnera ſ Prahi, ſa měſtopſchedžydu pał ſapoſklaŋa Hopfena a Lapennu pomjenowaſt. W pře-niej komorje je wjertch Auersperg ſ pſchedžydu.

Franzofſka. Na franzowſkim khejorſkim dwo-rje je wulka radoſć; pſchetož ſ Mexikanskeje je pownieſcž pſchicžka, ſo ſu Franzowſojo twjerdžiſnu Pueblu dobyli a ſo je tam mexikanski general Ortega ſ 18,000 mužem ſojath. Mexikanſe žaneje carobr wjac njeſeſachu a dyrbjaču ſo teho dla poddacž. Hacž budže mexikanſta wójna ſ tym ſkónczena abo hacž Franzowſojo tež na kłowne město Mexiko poczahnu, njeje hiszpeje wěſte; tola ſda ſo, ſo ſo požleſiſche ſtanje, pſchetož ſe wſchela-kich ryčow khejora Napoleona hodži ſo myſliz, ſo chee wón Mexikantu dleſchi čož w ſwojej mocu wob-khowacž. Zeli ſo to ſtanje, dha može ſzadž bycž, ſo w Europje mér wobkhowam, pſchetož dwě wójnie Napoleon ſ dobor wjescž njeſože. — Pſchti wospjetowa-nych wólbach ſu ſo hiszpeje piecžo mužojo jako ſapoſklaŋu wuſwolili, kiz ſu Napoleonej napſchecziwni, ſo budže po tajſim opoſicia pſchicžodneho franzowſkeho ſejma 30 muži ſylna.

Ruſowſka a Pôſka. Skutkowanje wobeju wojowaceju ſtronow poczina dale bôle kručiſche a ſu-rowiſche bycž a je woſebje to Polakow jara roſhorito, ſo je rufiſka wyschnoſcž wóndanjo dwaju mužow, kiz běſhtaj do revolucije ſapleſzenaj, we Warszawje moricž dała. Nowiny piſają w tajſim nastupanju: We Warszawje buſhtaj 12. junija wěſty Hendrich Abicht, pře-dy ſaſtojniki, a mnich Konarski wobwiſnjenaj. Měſch-ezenjo nježo předy ujehonichu, hacž bě ſo to hizom ſtało. Wjezior předy bu ſat (Scharfrichter) ſe ſwo-jimi pomoznikiſti na hród ſtaſanu a w noch natwari-chu ſhibjenzu pſched twjerdžiſnu, a rano w 6 hodzinach buſhtaj tam wobaj wotſudženaj wotprawjenaj. Wjele ludzi tam běſteſche, jako bu ta wěz ſnata. Wobej czele porujo ſebi wiſaſtej a buſhtej w 9 hodzinach ſe ſhibjenych wſatej, na jenu dracžowu karu położonej a pod dohladowaniem wjele wojakow do ſemje ſahriebanej. Bud bě na to jara hñewony a ſwarjeſche wóſſe na wyschnoſcž. Archibiskop Felinski je teho dla wyschnoſcži wóſſy protest pſchicžkaſt a ſ dobor žadak, ſo by ſo jemu Konarskeho czelo wudako a po czerwinkim poſta-jenju w kloſtře pohrjebako. Wyschnoſcž pał do taj-

teho požadanja swolika njeje, ale archibiskop je porucznoſc̄ doſtał, ſo by do Petersburga k thęzorej pſchijet.

S Warszawę dale piſaja, ſo je wulkotnias Konstantin wot potajneho pōl'skoho kniežetiwa to warnowanje doſtał, ſo wona dale ſa jeho živjenje rukowac̄ niemože, dokelz je rufka wychnosc̄ Abichta a Konarskeho wobwisknyc̄ dala. — Archibiskop Feliński je 14. junija, wot někotrych polizajow pſchewodzany, do Petersburga wotjeł.

Hewak powiedaja ruſke nowiny, ſo ſu Ruzjojo Polakow pod jich nawjedowarjomaj Caglierom a Mazlowskim bliſko Kleczewa ſibili. Też piſaja, ſo ſu woni Czachowskeho pječza poſla Gjelnjowa ſibili. S pōl'skich stronow pał ſo ſaſo pſche, ſo ſu Polach Ruzham wſchelaku ſchodus načzinili. Se wſchitkikh powjesczow je pał to wiđacz, ſo ſe wſchēmi nowiſchimi bitwiczkami tež hiſhče niežo wučinjene njeje a ſo ſo Polach satrashic̄ njeſadaj, hdjz tež dyrbja pſched ruſkim wojskom czekac̄. So pał pſchi wſchēm tym wſchón pōl'ski kraj pſchego bōle do hubjenosc̄ ſapaduje, to je tež węſte.

Amerika. Tudy ſu ſaſo někotre wulke bitwy bjes unionistami a separatistami byke, ale žana ſtrona njeje tak pobita ſo by ſo poddała, hač runje je ſ nowa wjele tybzaz (tarwſynt) ludzi ſhubiła.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wutoru thđzenja, 9. junija popołdnju, bē ſo wulka ſyła luda ſhromadžila pſched tudomnym tuchorjom, wotczakujo želazny czah, kotryž ſo pomatu bliſeſche k czechemu pohrjebniſhęzu. A ſchtó bē tón w kaſhczu ſwēzowanym, kotrehož ſhmjertneho ſwona žarowaze ſyńki poſtrowiachu, kotremuž ſyłszy ſo ronjachu?

— Bē to knies Jan Koral August Grun d, druhí wucjer ſudomneje miſhalskej ſchule, kotryž bē w najrieniſhym čežewje čłowiskeho živjenja ſwoje čzaſne živjenje po Bożej njeſuſkłednej a mudrej radze djen 5. junija w ſwojim ſbóžniku czisze wobſankny, jako bē haſke ſwoj ſemſti bēh pſchinjeſk na 24 lēt a 9 dnjow. W lęcze 1839 djen 26. meje w Jenkezach rodzeny, wo-phytowasche wón wot lēta 1846 ſchulu w Voſcheczach, hdjz bu ſ wopredka wot k. wucjerja Liebſche a poſdžiſho wot k. wucjerja Schreibera roſwuczowanym. Iako bē w lęcze 1853 konfirmaciju w budyskej miſhalskej zytkwi doſtał, wuſwoli ſebi wucjerſtwo ſa powołanie ſwojego živjenja a ſastupi teho dla w tym ſamym lęcze do tudomnego präparandſkeho wuſtawa, ſo kotrehož bu w lęcze 1855 do seminaru pſchegadzeny. Po ſhwernym pſchihotowanju a wotpołożenym kandidatſkim pruhowanju wopuſteſci wón w lęcze 1859 tudomny ſeminar a pſchindże jako pomožny wucjer do Buſež, hdjz hač do hōd lēta 1859 ſlutkowasche. S nowym ſelom 1860 naſtupi wón

ſwoje dotalne ſaſtojnſtwo pſchi tudomnej miſhalskej ſchuli, kotrež je hač do preñich dnjow měſaza februara tuteho lēta ſhwernje a ſe žohnowanjom ſaſtał, ale potom dla pſchibjerazeje khorowatoscze, najſkerje pſches naſymujenje pſchiczeſhnenje, ſkožic̄ a ſo k ſwojimaj starschimaj domoj podac̄ dyrbjał, ſ tym wotpoſladanjom, ſo tam ſaſo wulekotwac̄. Tola wſcha lektaska pomoz, kotruž starſchisſka starobliwoſez phtasche, bē podarmo, pſchetoz po doſtatym Božim wotkaſanju wón we ſbóžnej węſte do Jeſom Khrysta djen 5. junija wjeczor w 11 hodzinach ſwojej woci na węžne ſańdzieli, ſo by ſchol k temu, k kotremuž je nimale 4 lēta džecjaze wutroby poſkaſowal. S nim ſhubiſchtaj hľuboko ſrudzenaj starschej ſwojego jenickeho ſyna. Wutoru, 9. junija, bu jeho wotemrjete czelo pod wulkim dželbracjom na jara čežczoſone waschnje na tudomnym tuchorju k ſwojemu wotpočzinkę pſchijenjene. W Jenkezach džerjeſche k. farař W ja g k troſčtāpočku a rjanu herbſku parentaziju, k. diakon Mrós a k. kantor Pjeſak pał pſchi rowje w němſtej ręci huijaze ſłowa rycjeſhtaj, po czimž chor ſeminariſtom k. kantora Koźorowu wubjernu herbſku kompoſiſzji: „Sumi, jumu dybi to“ — hladz̄ a ſ wurasom wuſpēwa, ſ czimž bu poſriebna ſwiatocznosc̄ wobſanknena. — Tak dha ſpi derje, lubowaný pſcheczelo, to ſvanje naſich wótzow pod ſhmjertnej hórkū, kiz Lebje hizom tak ſahe kryje! Boh daj Tebi czidi wotpočzink w rowje a wubudž Lebje, hdjz nam ſaſvita rjeniſche ranje, k dokonjaniſhemu bhežu, tež nad tobu ſwoje ſluhjenje w Dan. 12, 3. dopjelnujo: „Wucjerjo budža ſo ſwēzic̄ jako njeſieſka jaſknosc̄ a cji, kiz wjele k prawdoſeſi poſkaſali ſu, jako hweſdy ſtajnje a węžnje!“ S tym pſcheczom ſawdawam Tebi požlenju „d o b r u n ó z!“

F.

S Budyschina. Na woknjace wiki, tudy 12. junija wotđeržane, je ſo něhdże 8000 ſamjenijow wołmy pſchijevſko a je ſo wona rucze roſpſchedała, tak ſo bē wiſow hizom pſchipołdnju kónz. Sa ſamjeni wołmy dawasche ſo 10 nſl. hač 15 nſl. wjach, dyžli loni.

S Budyschina. Knies ryčniſk Ryčtař ſwječeſche węzera 19. junija ſwoj 25 lētny mandželski juſticeum w Bynezech a poda ſo tam deputacia ſ wubjerk Maczic̄ Serbskeje, ſo by ſwojemu wychokoſeſznenmu pſchedhdydze ſbožo pſchala, a poſhelsſtwo budyskeje Bięſady, ſo by ſwojemu dohóleñtemu ſhwernemu preñinemu staroſcze najwutrobnisze ſbožopſchecza pſchinjeſko.

S Budyschina. Schwořt wjeczor (11.) dyri tudy blyſt do jeneho ſchtoma w Monſez ſahrodze a wobſchodzi jón tak, ſo ſu jón potom wotreſali.

S Delneje Kinje. Pſchi njeſiedrje a wulkim deſchazu, kiz w noch wot piatka (12. junija) k ſobocze mějachmy, dyri blyſt do jeneje kruſčwinym w Mužiſez ſahrodze, ſo ſkora woſoko ſeſtasche.

S Lubija. Schtwórk 11. t. m. wjeczor wot 10 hac̄ do 12 hodžinow mějachmy žałosny wětr s hrimanjom a powali wichor tudy pola wěsteho Görtnarja pschi torhoschczu stare murzowane žwiſle, kotrež běchu pschi pſchetwarjenju khěze ſtejo wostale. Bone padzechu na fuſzodnu Leutrizez khězu a pſcherasychu tſeđhu, kaž tež hrjadu a wjeh tſeđeho poſkhoda tak jara, ſo bě ſrudnje poſladac̄. Ssame ſwone murje ſu ſo hac̄ na ſemju dele roſpuſkaſe a dyrbja ſo podpjerac̄, ſo bychu njepanyke. Maſtata ſchłoda woſlicja ſo na 2000 tl. — Wulki džiw je, ſo njebu nichton pschi tym woſchłodzeny. Müllerez krawſlisch, kiz w ſpomnijenej khězi bydlachu, ſu jenož na to waſchuje ſi jich komorh muſobyl, ſo ſczenu pſcherasychu. Durje běchu eyle ſahpnyne.

Nowa khěza čaſničkarja Fährenbacha ma tež ſtrahne roſkłekancy a to pječza dla fuſzodneje nowotwarby.

Pjat 12. junija popolnju mějachmy tudy cježke a ſurowe njewjedro. Blyſt dyri najprjedy do blyſko-woda Hildebrandez fabriti w Tiefendorfje a do podlanſkeje réti Lubath, hđez wjeli rybow faraſy, a bôrsh potom praſnih wón do želesneje wěže na lubijskej horje, hđez drjewjanu žerdž, na kotruž ſo khorhoj pſchičinju, woſraſy a na hornju galleriju ſchwifny. Hercul pač žaneje ſchłody načinik njeje.

S Kętliż. Sañdžemu pónđelu wjeczor na poł dježac̄ich počzachu pola naš ſažo woheň wołac̄ a ſu ſo twarjenja fahrodniskeje živnosće, Mađenje Krałowej ſluſhaceje, do cjiſta woſpalite. Woheň bě ſaloženy a ſu teho dla jeneho muža ſadžili.

S Pomorez. Knjes Mundt, kiz běſhe wón-danjo naſche ryežekublo ſupil, je to ſamo kužiſtim kraj-nym ſtarawm pſchedal, kiz tu pječza rataſku ſphtowazu ſtaciju a mučenſku ſowařnu ſaloža.

S Luska. Tudomnemu najenkej je ſo w cjiopkej noch wot 10. k 11. julija 71 woſzow ſaduſylo abo naſajtra paňko.

Spěwanje ſerbſkých duchowných ſpěvov w Budyschiue.

Kaž ſu Sserbſke Nowiny hižom woſjewjače, dha ſměje ſo ſ pſchiwolenjom tudomneje měſchcianſkeje rady, jako kollaturſkeho knjeſtwa, a ſ miloſciſtym dopuſteženjom wýſokeje krajkſkeje direkziye, kaž tež pſcheczelnej ſwólinwoſeſu k. fararja Wjazki, da-li Boh, jutſje ſa thđen, **28. junija**, popoldnju w 4 hodž. w tudomnej michaſkej cyrkwi ſpěwanje ſerbſkých duchowných a zyrlwiných ſpěvov a khelſchow pod na-wjedowanjom k. kantorow Kožora a Pjekarja. Taſke ſpěwanje ma ſo wumjesc̄ wot žónſkých a mužských hloſow pod pſchewodom byrglow, huſlow, bratschow a

cellow a budže ſo wotbjeržec̄ ſi ſépschemu ſakſkeho peſtalozziſkeho wuſtawa. Schtoha pač peſtalozziſki wuſtaw je? To je towarzíſto, pod ſakitanjom Jeje krá. wý ſokosje krónprynceſhny ſe a role ſtejaze, kiz ſo ſa khude wudowy a njerotzehnijene ſyrotki ſemrjetých ſchulſkých muſerjow ſtara. Wěſcje rjane, khvalobne woſpoſla-danje! Schtoha ſměje ſo ſpěvac̄? Zyrlwine a duchowne ſpěv, kaž motetth, psalm, chorale atd. a budža te ſame takle ſežhovac̄.

Prénja dželba.

- 1) Präludium na byrglach.
- 2) Chor: Š hukini woſam ja ſo k tebi, ſenježe! — Ps. 130, 1—4.
- 3) Tenorſolo: Tak wěrnje, hac̄ ja živý ſym — Hes. 33, 11.
- 4) Soloquartett: Štvoř we mni, Božo, cjiſtu wutrobu, a chorál: Daſeje ſo nam k Bohu modlic̄.
- 5) Sopranoſolo: Božo, budž mi huadny — Ps. 51, 3—5.
- 6) Chor: Marja pod křižom — wot H. Seilerja.
- 7) Psalm na horach: Čeſeč Božu horu poſvedaja — w H. Seilerja.

Druha dželba.

8. Präludium na byrglach.
- 9) Chor: Pſchi babilonskich rěkach ſedžimy — Ps. 137, 1—4.
- 10) Altoſolo: Kaf je to město puſte — Grudny khěrl. 1, 1. 5.
- 11) Chor: Junu, junu dyrbi to —
- 11) Vaſſolo: Wróč ſo ſažo — Jer. 3, 12. a chorál: Ach wróč ſo, hręſhniko! —
- 13) Soloquartett: Wobroc̄ mje, dha budu — Jer. 31, 18.
- 14) Psalm ſe ſolami: Kaf mózny, wulki — w. H. Seilerja.
- 15) Chor ſemſcherjow ſ „Nalečja“ w. H. Seilerja.

Tak doſko hac̄ naſche lube Sserbſtwo wobſteji, hiſheze herbſki lud taſke ſpěv w ſwojej drohej mā-czernej ryeži ſluſhac̄ njeje a budže to po taſkim ſa naſich ſuhy ſerbow něſtjo zylo nowe. Tež cjaž te hole ſpěwanja je taſki, ſo može kóždý, kiz che taſki na-twariaſy a wutrobu poſběhowazy ſpěv ſluſhac̄, ſo bieſe wſcheho ſakomdzenja ſwojeho powołania do Budyschina podac̄. A ſtož ſaſtupny pjenjes naſtupa, dha je tón ſamy jara niſki. Města delſka plaeža 4 nžl., města na prénim choru $2\frac{1}{2}$ nžl. a wſchě druhe města $1\frac{1}{2}$ nžl. a to ſi teztowej knižku, w kotrež je wýſche ſerbſkeho tež němſki tezt.

Textowe knižki plaeža hýdom jato ſaſtupny billet a ſu težame hižom wot jutſiſkeho dnja pola k. pſchewoda Stoſcha na mjaſným torhoschczu, kaž tež we wudawańi Sserbſkých Nowin a jutſje ſa thđen wot $\frac{1}{2}4$ hodžin pschi durjach michaſkeje cyrkwie doſtač. Schtož je ſebi po taſkim taſku knižku ſupil pač ſa

nisi, pak sa $2\frac{1}{2}$ nisi, pak sa $1\frac{1}{2}$ nisi, tón móže ho potom na jene tajke město do cyrkwi podac̄, sa kotrež ma knízku. Chceli znano něčto k lēpschemu pestaložz. wustawa w jaz̄ d a c̄, dha ho tajki dar s luboſežu wita. Duž, lubowani Sserbjo Budyschima, bližscheje a dalischeje wokolnoſeče, wobdželče ho pschi tajkim ſtuktu, kž ma Božu čeſcz žobu pſčiſporjec̄ a wobohim ſyrotkam ſylsh ſetrwac̄, prawje bohac̄e! Wěſeze nictó njebudje ho čaſha, pueža a tajkeho znadneho wudawka fac̄, dokelž móže pſčiſwědženy byc̄, so budje ho jemu wtroba hręž a poſbehowac̄ k temu Knjesej, naſhemu Bohu, kotrež čzyl po ſwojej miloſezi ho radzic̄ dac̄ tajkemu ſtuktej a ſpožac̄, so by ho tež pſches njón jeho ſvovate jméno bjes Sserbami kraſnilo!

v.

Pſchi woſkomapjedždeſtati

Sserbské Božej ſlužbje we křichznej zyrkwi w Dreždjanach, kotrež ho 2. njedželu po ſwiatzej Trojiz̄ (14. junija) ſwječeſche, a kotrež bě wot ſynow a džonkow ſerbskeho naroda bohac̄e wopýtana, taž hewak pſčezo, džerjeſche knjess diakon L a h o d a s Lubija předowanje po japoſchtolskich ſtukach 3, 1—10, pod tymle roſpoſložkom: „Tón k h r o m y p ſ c h e d t e m p l o w y m i d u r j e m i. 1) Schto wón tam pýtaſche; 2) schto wón tam namaka; 3) k čemu jeho to wubudži“. — Spoſwjednych ludži, kotrež knjess ryčeř farat M ö h n s Bukez w dwěmaj ryčomaj roſwuc̄owasche, nalicži ho 236.

Jako ſerbski ſpěwář wuftupi knjess kantor P j e k a ř s Budyschima. — Křečlufſe běchu, taž hewak, ſe „pěwarſlích“ woſebje wotcjiſchezane, a ſpěwachu ho: do epistole č. 642, do předowanja 277, po předowanju 79, pſchi Božej wicežeri 133.

Sjawna Boža ſlužba ſapoc̄a ho w 11 a ſlónči ſo $\frac{3}{4}$ 2.

Bližsche ſerbske ſemſchenje ſměje ho, da-li Bóh, 16. njedželu po ſwiatzej Trojiz̄, 20. septembra.

„Tón Knjess je dobročinj a prawy, teho dla roſwuc̄i wón hręſhnikow na puežu. Wón wodži hubjennych prawje, a wueži hubjennych ſwob̄i puež. Wſitke pueže teho Knjesa ſu dobrota a prawda tym, kotrež jeho ſlub a ſwědženje ſakhowaju. (Pſalm 25, 8—10).

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Wondanjo džech pſches wjeku N. w ſakſtich Delanach, h̄bjež k mojemu ſpōdžiwanju křetře ſměchi, wołanje, ſpěwanje a juſtanje křichſach.

Mots Tunka. Schto dha tam to mějachu, traž twaž abo kſečiſna?

H. D. Nicžo! chla wjeſoſečz bě jenož naſtala, dokelž bě jedn schibaſ powjeſc̄ wo wžy wunjeſl, ſo je jena tam ſnata holza w Draždjanach dýrbiſta kholanchju

hotowac̄. Tole bě jenu staru ſchwapotawu w N. tak ſwjeſelilo, ſo bě wona na měſeče „tsi khan y paleńza“ k pſčepic̄u dala!

M. T. No, tak křupých starých žonow drje w Sſerbach tola wjele njeje!

H. D. Ja pak ſy whole ſo ſa tej wězu dale praschaſ, a ſy whole nětk ſ Draždjan to wěje wobkruženje dōſtał, ſo na tych bladach zhele nicžo wěrno njeje!

M. T. Tak njech ſo tola pomjenowana žona, a wſichtich, kž ſu na tajke ſelharne bladu a kleſti poſklučali, ſo ſ njei ſobu podarmo wjeſelili, piši a haru cji-nili, pſchichodnje lěpje wobhoni, předy hac̄ ſaſo pſche nicžo a ſa nicžo — haru a ſměchi čeřrja, paleñz piši, a druhim ūdžom haſbu čzinic̄ a čeſcz brac̄ phtaju, hac̄ runje pſchi tajſich trýſtach ſamých ſo najbóle ſobu wohaſbeju!

H. D. Haj, bratſje! tak ja tež měnu.

M. T. Kedžbui nětk, hac̄ je Twoje wujaſnjenje we tymlej podawku — njepodawku — dokelž ſo podak njeje! — ſchto pomhalo; hac̄ ſo tamna ſtara, pilna hoſposa kuf ſjeħanbuje, abo hac̄ wona tež dale traž paleñz k pſčepic̄u dawje.

H. D. Th měniſh, ſo móhlaſ tež moj potom na njón hic̄?

M. T. To niž, hale ſo móhloj potom hiſčeze wotriſcho a jaſniſcho ſtowozko wot toho ryčeřc̄.

H. D. Prawje maſch; to njecham ſapomnic̄.

Přilopk.

* Se wſchelatich pruſſich wjetſich městow ſu deputaciſe do Varlina pſchijſke, ſo bych ſraka wo hręſběhnenje wukafa, ſwobodne ſkolo w nowinach ſakſowaceho, proſyke. Ale kral žanu tajku deputaciſu pſched ſo puiſežil njeje. — Krónprynz ſe ſpomjenym wukafom tež ſ poſojom njeje, ani kralowa. Wobaj teho dla do Varlina njenidžetaj, ale kralowa je ſo do Žendželskeje podala, krónprynz je ſo pak do Butbuſa pſchebhdliſ. Kral ſam čryſte ſo w thyle dnjach do jených wukrajných kupjeſ podac̄, naſſkerje do Baden-Badena a niž do Karlsbada, taž předy rěkaſche.

* Polacy, kž běchu ſ Žendželskeje do Šchwedſkeje pſchijeli, ſu ſo wot tam wondanjo na jenež ťodži k ruſtemu brjohu podali a čyčchu tam na kraj wuftupic̄ a polſkim ſběžkarjam k pomoch čahmec̄. Ale jako to ſpýtachu, bě runje ſylm wětr, tak ſo 24 muži ſwoje živjenje w morju ſhubi, cži druſy pak ſo na kupu Gothland wročiſtu, hđež jím ſchwedſke knjereſtvo bróni wſa a jich do Žendželskeje pōfka.

* Blisko Greifswalda je wulki wětr 12. junija ſchýtri wulke bróžnje a wowčeřnju powaſit. W poſleniſchej bu 270 wotwów ſaražených.

* We Banac̄e (we Wuherslej) je tajka ſučota, ſo je wſcha trawa wuſhnyka a ſkót teho dla ſ hromadami ſonc̄ bjerje.

* Š Varlina piſaja, ſo je tam tójsáho wopacžných ſenotolerskich pruſſich papjerianých pjenjes na ſwětlo pſchijſke.

Cyrkwienske powięscie.

W ērowani:

Podjanska cyrkej: Jan Nowak, bērgat a wojskmarjet w Budyschinje, s Mariju Madlemi Łukaszem se Židowa. — Jan Schütz, wobydleć w Budyschinje, s Johannu Renčez. — Koral Ernst Röhrl, wobydleć w Chelnje, s Augustu Mętałcew tam.

Krēeni:

Michałska cyrkej: Hana Chrystiana, Jana Pětscha, wobydlerja na Židowje, dž.

Podjanska cyrkej: Hana Ernestina, Mikławšcha Schuster, žiwnoscjerja w Vělczechach, dž. — Jan Jakub, Jakuba Rěšaka, kublerja w Děčínezech, ſ.

Zemrjetaj:

Dżen 5. junija: Jan Koral August Grund, pomożny wezjer pschi michałskiej chrfci, 24 l. 9 d. — Maria Augusta, Jana Micheli, murjerja na Židowje, dž., 3 n.

Čabi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnisca.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h. 11 m.: pschi połnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wieczor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wieczor 6 h. 52 m.*; wieczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pschiſtanjenje do a se Žitawy a Liberja (Reichenberg)
† Pschiſtanjenje do Žitawy.

Pjenježna plaćizna.

W Lipſtu, 18.junija. 1 řouisd'or 5 toler 15 nřl. — np.; 1 połnowažazh čerwony ſloth abo bułat 3 tol. 5 nřl. 8 np.; wińskie bankowki 90 $\frac{1}{2}$.

Plaćizna žitowa produktow w Budysinje 13. junija. 1863.

Dowoz: 5908 kóreow.	Plaćizna w přerězku na wikach,										na bursy,		
	wysza.	niżsa.	srzedzna		najwyssza		najniższa		u.	nř.	nř.		
Pscheiža	5 15	—	5	—	5	7	5	5 15	—	5 11	2		
Rožla	3 20	—	3 10	—	3 15	—	3 22	5	3 20	—			
Sečzmen	2 25	—	2 20	—	2 22	5	2 27	5	2 22	5			
Worž	1 27	5	1 20	—	1 25	—	1	—	—	1 25			
Hroš	4 15	—	—	—	4 10	—	4 15	—	4 10	—			
Woka	3	5	—	—	3	—	3	5	—	3			
Rjepiš	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Jahy	5 25	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Hejdusčka	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Bjerny	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—			
* Kana butry	—	14	—	—	—	13	—	—	—	—			
Kopačkomy	3 20	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Bent. syna	—	27	5	—	—	22	5	—	—	—			

Spiritus placieſe wčera w Barlinje

16 tl. 5 nřl. a 15 tl. 25 nřl.

pscheiža 62—74 tl., rožla 50—51 tl.,

repitowy woli (njezíſczeny) 15 tl. 15 nřl.
(Ežiſczeny, kąž ſo w Budyschinje pschedawawa, je
stajne něhdze 1 $\frac{1}{4}$ tl. drožſchi.)

N a w ě š t n i k.

Sk dobroczinemu wobkedžbowaniu.

Dokelž ſebi wiłowanie s produktami mojeje fabriki a nowiſkim i ſwēżejeniem pschihodniſche a wjetſche městno žadac̄he, dha bēch nusowan̄, ſwoje dotalne bydlo w domje ī. Hartmanna na ſmutskownej lawſkej hafy wopuszczic̄ a ſebi pschedawawski lokal w chęzi ī. Flanderki na mjaſnym torhoschczu wotnajec̄, hdźez chęci pôdla naſpominjeneho wiłowania ſwoje dotalne mēte

dale wiesc̄ a woſebje tež materialowe khlamy

ſelowe, barbowe twory a produkty

pschedawac̄.

S tajkim woſewjenjom dowolam ſebi tu podwolnu proſtrow ſienocječ, ſo chyli lubowani Gserbjo Budyschina a woſolnoſeče ſwoje mi dotal tak bohac̄e wopokaſane dowěrjenje dale psheeſzelne ſpočezowac̄.

W Boſankezach čo. 3 je bjes dwēmaj ſrebjatomaj jene na pschedau a to pak hengſzil, na czerwien schumel, 10 njedzel starh, pak kobla, czorna a 1 lēto stará, a može ſebi kupowat po ſpodovalju jene wubrac̄.

Gsrjedu 24.junija popołnju w 4 hodzinach budje ſo gmeinſte ſhno w Něwkezach na pschedažbowanie pschedawac̄. 1000 tl. pjenjes je na dobru wěſtosc̄ ſu wupožczenju. Hdźe? to je ſhonic̄ we wudawarni Gserb. Now.

Placízna:
 $\frac{1}{4}$ blěše po 2 tolet.
 $\frac{1}{2}$: : 1 :
 $\frac{1}{4}$: : $\frac{1}{2}$:

Brot-Syrop

Plačízna:

Podpiszany bu psches pražske nowiny na hojace skutkowanje G. A. W. Mayeroweho běleho brófshropia ledzbeny
sczinjeny a je jón potom nałożat.

Ja hžom už 20 let na kaščel čerpjach a dach ſo wot mnichich lekarjow lelowac̄. Wschitko běſhe pak podarmo. Kaſčel ſdashe ſo taſki byc̄, kž ſo wotſtronicz njeſodži a bě tał ſty, ſo hžom moje ſtoučenje wotęzakowach; pschetož ſtajny kaſčel rubjeſche mi wſcho ſpanje, appetit ſi jědži ſi cyka pobrachowashe, bołoſcz na wutrobje a ſkaboscz w nohomaj tak pschibjerashe, ſo dyrbjach na tli ſo ſejferajo khodžic̄. Jenož wot načoženja tuteho wubjernego bělko bróſtſyropa bu w krótkim časzu kaſčel ſi bołoſczem na wutrobje ſahojem, ja wuziwač ſaſo mérneho ſpanja, jěſc̄ ſo mi chyſche, bołoſcz w nohomaj ſo ſhubic̄u a ja hym nětko ſi nowa tał ſtrowy, kaž bět to psched 30 letami. Kaſčel běſhe mje mjeniujcy wot mojego 32. hac̄ do 52. lěta pscheczejhał. Boh žohnui teho dla wunamkarja tuteho wubjernego bróſtſyropa.

Alois Renner, woszedzér kalkpalernje w Schwarzenthalu blisko Wjerchlobja w Czechach.

Podpisany invalid a veterán pruskeho wojska wot leta 1807 hacž 1816, někto 73 let starý, ktorjehož dležchi čas na brójowej hołoszcji, ktoraz bě wojskje w sañdženym lécje strachna. Wón pocza teho dla Małherowý brójstyr op nałożecz a móžu někto t swojemu wulskemu wjeżelu wobswędcicž, so je mi tón samy jara derje ſtújik. Ja jón teho dla kózdemu jako wubjerny hojsach ſredk poruczą.

W Großgörschenje pola Lützena, 12. meje 1863.

Friedr. August Vieweg, podwójski w przedawshim 10. bataillonie pruskeho wojska.

Schleusingen, w satskej provincie 9. oktobra 1862.

Běž brósthrop knjeſa G. A. W. Mahera we Bróthkawju móže ſo je wſchěni prawom jako woſebných domjach hojach ſredt psche boleſcje na bróſcje poruczec; pschetoz móni je mije ſpodžiwnie ruče wot mojeje khorowatſcje wumohł a móžu praciež, ſo hym nětko ſaſho cyle ſtrowy. August Walz, garbač.

August Walß, garbat.

W Budyschinje pschedawa jón jenož knjeg Heir. Jul. Linčka,

W. Wotrobie = = = = B. N. Scholte.

ME Maenach

W. Schindelmüller **Einf. Röhmann**

W Scherathville

Wise, we have seen many cases of this.

Barlinskie wohensawesczaze towarzstwo.

Galozene 1812.

Sakkadny kapital 2 milionai toler.

Tuto hijom 51 let wobstejace towarzisto bjerje sawesczenja psche wohnjowu schkodu horje po nissich, ale twierdych pramijach, hdzez sawesczenih zenyje niczo doplaczowac z njetrjeba.

Sawęsczenia wobstara a wschę wułożewania dawa

D. S. Smolser, wudawar Serb. Now.,

agent barlinského wójtów sawięsciążego towarzstwa.

Němski Phönix

wohń sawesczace towarzstwo w Frankfurtie nad Majnom.

Sakladny kapital $3\frac{1}{2}$ miliona schesnakow.

Wszelkie poważenia sa tuto towarzstwo wobec A. Siems.

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Na kupy janskim reverje njebaloko Komorowa su
łuczlane pjenki, klostr po 2 tl. 15 nſł., kaž tež khójnowe
walczki, kopa po 1 tl. 20 nſł. na pschedaní.
Schmidt w Komorowie.

Schmidt w Komorowje.

W Radwórzu budże šo 24. junija t. l. stejace žito na polu, 3 körz wulkim, a lětuscha trawa na lucy, 1 körz wulkej, na pszechadzowanje pszechawacj. Spocząk pschi połnju w 1 hodzinie. Bräuer.

Tara rjane schalki
je ſerbſkim napiſami,
jako dary na kwaſ abo t narodnemu dnju ma ſaſo
na pſchedan R. Móchel
ſ bydlenjom w budyskim theatrje.

Parne kupjele.

Kupansiči čaſ ſa knjefow: Niedzeli rano we 8 hodzinach, ſrijedu a piatki popołnju w 4 hodzinach. Extra kupjele, kaž tež kupjenje ſa knjene maja ſo kózdy čaſ 2 hodzinje przed ſluſac̄. R. Büscher w Budyschinje.

Aukcja.

Niedzeli pſched Vanom jako 21. junija t. l. po dokonanych Božich ſlužbach budža ſo w Nowej Wsy poła. Nje ſw a ežidka na tamniſkim knjegim förbarku 5 kruwów, 2 jatojen, 2 konjej, 1 egle nowy kloſtrſki wós, 1 plonwós, 1 rólwós, wſchelake plehi, bróny, konjach grat, 1 ſedko, tójskto domiaceje nadobny a móblow, jako drafithamor, blida, ſtoły a teho runja ſa hotowe pſjenicy na pſcheſadzowanje pſchedawac̄, t. ežemuž ſo na kupjenje ſmyžleni ſ tutym pſcheprſchuja.

Majeńk Donath.

Sahrodnisſka živnoſć na pſchedan.

Moju we Worzyne ležazu sahrodnisu živnoſć ſ 8 akrami 285 prutami poła a kuki, ſ 3 kruwami a 1 jatozu, ſ pleuhami, brónami, ſ 2 woſomaj a ſ ežymi létuſkimi žnjemi chzu ja pſchedac̄ a ſzym t temu ſrijedu 24. junija 1863 pſhipołnju w 12 hodzinach pſcheſadzowanje poſtajila, t. ežemuž ſo na kupjenje ſmyžleni ſ tutym pſcheprſchuja.

Wuměnjenja budža pſched termiju woſjewjene.

Marja Schneiderowa.

Cement, gyps, kamientow u hlowy mas a t. d. ma ſtajnie na pſchedan w Budyschinje

J. G. F. Nieckſch.

Kowarſke kamientne wuhlo ſ burgiflisch podkopow, t. i. ſu najlepſe, pſchedawa

J. G. F. Nieckſch.

Szymjo bělých naſymſkich rěpov ma na pſchedan
J. G. F. Nieckſch.

W Toronich budža ſo na Jana jako 24. junija na ūfach, t. e. 2 ūfachach a 12 ūrzon wulfosze woſjichach, ſtejace ſyho a tež létuſcha wotawa po dželbach na pſcheſadzowanje pſchedawac̄. Šromadzisna rano w 8 hodzinach w cz. 2.

J. A. Schokla.

Matarske towarzſtwo

w Małym Wjelkowje
ſr̄edu 24. junija 1863.

Knjes Dr. Lehmann ſ Wutoležiz budže wuložewac̄, kaž ma ſo ſkotę džeczel jako piża dawac̄.

W Donnerhakez cžiſhežerni w Haſchiz haſy je wuſchla a može ſo tam, kaž tež w Smolerjowej kniharni pod bohatym wrotami ſa 1 nbl. doſtač:

Majlepſha a nainowſha punktirniſka.

Na požadanie ſa lubych ſſerbow a hēſchce lubſche ſſerbowi zyle jaſnje a drobne w hromadu ſteſtawjenia, tať ſo na ſwoje praſchenje w krótkim čaſku prawe wotwloženje doſtanjeſch.

Čo. 2 Lužicana 1861 ſo we wudawarni Serb. Nowinow ſa 12 np. ſaſo kupuje.

Trawa na mjeſac̄ mojich, pſchi bōrkiczañſkej držy a pſchi Delnej ſeinje ležachych polow je tunjo na pſchedan.

M. Förſtar

na ſtronkownej lawſkej haſy.

Pſheměnjenje pſchebytka.

Mój toczęſki pſchebyt je někto w miaſowej hētej čo. 3.

A. Rockſch, ſchlaſſat.

NB. E temu pſchispominam, ſo ja wſchitke nožerſte džeka rucze a tunjo wobſtararam.

Haſožka mera,

Knjesej

Janej Korli Augustej Grundej, druhemu wuczerzej mihaſkeje ſchulje w Budyschinje, džen 5. junija 1863 ſemrjetemu, w pſcheſelſkej luboſeji na row wupſchestrjena wot

K. A. F., s. w. w. B.

Eſy ſahe ſwetej wuſchoł
A pſches ſmijercz t Bohu doſchoł,
Mój luby pſcheceželo!
Boh Knjes je Tebje wołał,
Je Twoju duſhu ſhował
Do ſwojoh raja węczneho.

Kak hy Ty wucžil ſwěru
A ſchępil prawu wero
Do Twojich džeczatkow!
Eſy t Jeſuſej je wožil
A ſ nimi wichednje ſhodzik
Na paſtu Božich jehnatkov.

Něk tam, hōjež ſbōžni ſhodža,
Sso w rjanych honach wodža,
Eſi hnadne myto keje.
Tam Ty něk nožysch palmy;
A ſpěwaſch rjane psalmy;
O Tebi węczne derje je! —

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaći so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
6 np. Štwórtlētna předpła-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

W opřijeće: Swětne podawki. — Puczowanje Krala Jana po sakſich Hornych Ługizach. — Ze Serbow: S Wilejzji, S Banez, S Wętrowa. S Delsneje Horli. S Budyschini. — Spěwy. — Cyrkwińskie powjesće. — Ćahi sakskošlezynskeje železnicyz i budyskeho dwórniša. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěstnik.

N a w j e d z e n j u.

Egi ſami cęsczeni wotebjerarjo Sserbskich Nowinow, kotsiž chedža ſa nje na tsecze ſchtwórtléto 1863 do předka placzic, njech nětko 66 np. we wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Egi, kotsiž ſebi Sserbske Nowiny psches póst pſchinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam ſkaſac̄. — Sserbske Nowiny placza nětko na sakſich a pruſſich póstach jenak wjele, mjenujcy $7\frac{1}{2}$ nsl. ſchtwórtlétnje, a ſo w Budyschinje tak wudawaja, ſo je kóždy psches póst tež druhdže na wžach a w mestach ſobotu doſtanje. Redakcia.

Swětne podawki.

Sakſka. W Budyschinje je ſo k cęsczi radneho knjesa Heßlera, dokelž je wón 25 lét deputirta pſchi rjemjeñniſkih jednotach był, 22. junija pſchyna hoſćina wuhotowala, pſchi kotrež wón wot spomnjenych jednotow wulki ſlěborny pokal, rjany ſtok a pěkný ſpěw jako dar doſta. Barbarſka jednota běſche jemu hízom předy krafznu ſlěbornu tobakowu týſku darila. — W Zöblitzu dyri 17. junija blyſk do jeneho domu a ſaraſh tam hoſpoſu. W tym ſamym domje bu pſched 20 létami jedny muž wot blyſta ſaražen. — Prinz Waſa je k krónprynzej na woprytanje pſchijel. — Wot 1. juliia budža nowe frankomarki wudawane, kotrež maja kralowſki wopon na ſebi. — Pſchi wſchitkých póstſkich wosach, kotrež ſ budyskeho póstta jědža, je to k polóznoſci ſczi-njene, ſo móže kóždy wſchudze, hózejz tajki wós jědže, liſt ſ nim ſobu póſkac̄, hózejz je ſ jenej dzěru abo ſchmaru nûts tyknje, kotrež ſo na ſadnym dzěle póstſkeho wosa namaka.

Pruſſy. Kral je ſo ſkónczniſe tola do Karlsba-da (w Czehach) do kujpel podač a je tam pjetek 19. junija pſchijel. Wón tam pječza tſi njedžele wostanie. Minister Bismarck je tam 24. junija tež ſa nim pſchijel a druſy ministrjo teho runja nimale wſchitc Barlin wopuſčeja, ſo bytlu ſo něhōže w kujpelačk wosach.

wili. Ženož dwaj ministraji w Barlinje woſtanjetaj. — W Pruſſej ſu nowiny, kotrež předy khetro wótsje ryczachu, jara wozichke; pſchetož 27 tych ſamych je hízom warnowanje wot wſchinoſce doſtało a jene ſu cyle ſaſtak. Mjenujcy hózejz ſu jene nowiny tſi warnowanja doſtače, dha móže je ministerſtwo po wukfu, wot njego wudathym, tež cyle ſkaſac̄. — Kral je khezorej Napoleonej k dobycžu meripanskeje twjerdzisny Pueble ſbozopſcheče póſkac̄. — Hac̄ runje je kral pſched ſwojim ſapuczowanjom ſ ministrami plníje radu ſkadowař, dha ſo w bližším čzaſu tola žane wažne pſchemenje-nja něstanu, ale je pječza wſcho dalsche hac̄ do domoju wročenja krała wotſtorzene. — S wrótkawſkeje uni-verſity je ſo hac̄ dotal 30 pólſkich studentow k ſběžkarjam do Polskeje podačo a powjeda ſo, ſo ſu tam tež hízom někotſi wo žitwjenje pſchijeli. — Na pólſkich mjeſach je wſchinoſcz wo tychle dnjach ſaſo dzěſac̄ ſitow ſe wſchelakej brónju popanyka, kotrež jedny fórmam do Polskeje mjeſeſe.

Amerika. Hac̄ dotal je w amerikanskéj uniji pſches 19,000 wudowow, kotrejž mužojo ſu w tamniſchej wójniſe panyli. Unionistojo a separatiſtojo híſcheče bjes ſobu wojuja, ale kóz wójniſe híſcheče žadny wiđecz njeje. — Mexikanskí, wot Franzowow ſajath, general Ortega je jim cętňk.

Rakuš. Tak derje prěnja, kaž tež druga komora rakuškeho ſejma, něko we Wini ſhromadžencho, je wobſantyka, ſo ma ſo najprijodch adreſa wurdajic, w totrejz wobej komorje, to reka kózda woſebje, khézorej k navjedzenju datej, kaſkeho ménjenja ſtej w naſtupanju na jenotitve rakuſe, tak tež na wukrajne naležnoſeje. Pſchi thym budje tež na polſku węz ſpomnjene a budje najkerje wuprajenje, ſo je ſejm ſ tym ſ pokojom, tak je ſo rakuſke ministerſtvo hac̄ dotal w pôſlích naležnoſcach ſadžeržako. (Pôlſen ſapóžlanch ſ Galicie njebudža najkerie ſ tajſki wuprajenjom ſpoſkni, pſchetož woni žadaja, ſo by ſejm ſylnje pſchecživo Rukovoskej wuprajik a wot rakuſkeho ministerſtva žadat, ſo by to Polakam na wſche waschnje pomhalo. To paſ ministerſtvo węſeje njeſčini, pſchetož wone derje wę, ſo by potom, hdyž je Polakam rufke kraje pſchiprajiſlo, jím tež pôlſku Galichju wotſtupicž dyrbjaſlo.) — Knježna Pustowojtowa (Langewicžowa adjutanika), kotaž w Prahy pſcheywac̄he, je wot tam ſtradžu čeſka a njevē ſo, hdyž je woftala. Najkerje je ſo do Franzowskeje podala. — Nekotſi čeſeň ſapóžlanch njeiſhu na ſejm do Wina ſchli, ale radſho ſwoj mandat ſkoſili, prajich, ſo njeje hódno, na tamniſchi ſejm hicž, dokež w tym tola jenož němſka ſtrona knježi, kotaž kózdy ras, hdyž ſkowjansch ſapóžlanch někajti namjet ſtaja, napſchecživo temu hkoſuje a jón wotpolkuſuje, tak ſo ſu tam ſkowjansch ſapóžlanch bjeſewſcheho wužitka a dyrbja ſo ſtaſnie mjerac̄, dokež ženje ničo wudobręz njemoža. — Rakuſli khézor pojedze do Karlsbada, ſo by tam pruſkeho krala wophtač. — Swudowjena neapelſka kralowa je ſ Roma do Wina pſchijela, ſo by tam bydlila. Wona je dzowka njebo rakuſkeho archywójwody Korle. — W tutych dnjach ſu čeſke towarzſtwa Gustav-Adolfſkeho wotſtawa ſwoju prěnju hlownu ſhromadžiſnu w Prahy wotdžeržake. — Němſke nowiny piſadu wondanjo, ſo je rakuſli khézor evangelskej woſadže w Prahy jenu próſnu cirkel daril, čeſke nowiny paſ jenož to piſajia, ſo móže ſpomnjena woſada tu cirkel ſa 15,000 ſchěznakow doſtač, jeli chec ju méc. — Štož muſu we Wuherſkej naſtupa, dha ſu ju deſheče poſleniſkich čaſhov jara pomjeniſhile; pſchetož placzisna žita, kotaž bě ſo tam ſa krótki čaſ w 1 tl. 12 nſl. powyschila, je někto ſaſo na ſtaru měru ſpanyla. (To, ſo je ſaňdženu ſobotu žito w Budynchinje trochu horje ſchlo, chedža tež ſtaženym wuherſkim žinjam pſchipiſac̄; ale dokež po nowiſkich poſteſčach we Wuherſkej tak jara ſlē njeje, kaž bě předh wuwołane, dha drje placzisna žita pola naſ tež wjac̄ jara horje njepondze.)

Franzowska. Franzowske wójsko, kotaž w Mexikanské wojuje, je ſo ſ dobýteje Pueblo dale na pucž podalo, ſo by na hlowne město Mexiko czahnyko. Juarez,

pſchedžyda mexikanskéje republiki, je teho dla porucžík, ſo maja ſo jeho ministrjo do Potosija pſcheyhlic̄. Š teho móže jedyn hudač, ſo chec Franzowsam město Mexiko bjes wojowanja podbac̄ abo ſo chec ſo tam tak prawje kruče wobarac̄. — Š nowa ſo powjeda, ſo chec khézorka Engenier do Roma a Jerusalema pućowac̄. — Napoleon je někotrych nowych ministrow pomjenował.

Ruſowſka a Pólfka. Piſma, kotaž ſu franzowske, jendželſke a rakuſke kniežerſtvo na rufkeho khézora pôſlích naležnoſcach dla poſkali, ſu hízom do Petersburda pſchishe, a je wſchón ſwét ſwiedziwy, ſhto jím rukti khézor na nje wotmolwi. — W Mofskve a Petersburgu chchku ſo měſčecenjo wobronic̄ a tam wojerſku ſlužbu wobstarac̄, jeli by khézor ſwoje wójsko dale trjebal. Š Mofskw bu teho dla měſčecanosta k khézorej poſkany, ale tón ſo ſpomjenym měſčecanam ſa jich horliwoſc̄ rjenje podžałowac̄ dale, prajich, ſo ma hiſceče wójska doſež pſchecživo wſchitkim njeſcheczelam. — Khézor Alexander hiſceče ſe wſchěch ſtronow Rukovoskeje adreſh doſtawa, w kotrejž jemu wobhlerjo měſtow a wžow ſwoju ſwěrnoſc̄ wobſhwědečuju. — Dokelž burja w Litwie, Woſhynje a Ukraiñe jara ſurowje ſ pôlſkimi ſběžkarjemi ſahadžeja, dha je jím wyschnoſc̄ woſjewila, ſo móža drje ſběžkarjow ſojic̄, ale ſo jich kónzowac̄ njeſmiedža, jeli k temu muſowani njeiſhu.

S Warszawu piſaia, ſo ſo wulkonjas Konstantin do karlsbadſtich kupjel poda a ſo najkerje předh do Pôlſkeje njevróci, hac̄ budje tam ſaſo mér. — Frantovſkeho, tiz najprijedh Polakow navjedomavše a bórž Rukham w jenej bitwie do rukti padže, ſu w Lublinje k ſmjerzi wotſudžili a tam 16. junija wobwiſnli. — Hervak ſu ſaſo někotre mjeiſhce bitwicžli byłe. Tak je ſo Cilecerlowa čeſjoda wondanjo bliſko Korytnicy ſ Rukhami bila, tež wojowaſtaj ſ nimi Kryžinski a Grymala w Podleſu. Ničo dale paſ ſo ſ tym wučiniſto njeje, hac̄ ſo bu na wobemaj ſtronomaj něſhco ludzi ſatſelených a ranjených.

Puežowanje K r a l a J a n a po ſaſklich Hornych Lužizach.

Teho majestoscz kral Jan je ſo ſaňdženu póndželu 22. junija na pucž do Hornych Lužizow podač. Wón wjeſeſhe ſo po ſeleſnich hac̄ do Radeberga, hdyž ſo do woſa ſhny a hnydom do Kinsborka jedžesche. Tuto město bě najrijeſhco wupryſhene, a jako bě ſo kral pod ſwonjeniom wſchitlich ſwonow k rěch Pôlčničy, Horne Lužicy wot ſaſkich herbiſkich krajow dželacej, pſchiblizk, witachu, jeho tam k. krajin starſchi ſ Thielau, k. krajin poſtajenz Hemptel a k. president ſ Criegern,

prjedy pak bě šo to mot k. krajského direktaria s Noštitz-Wallritz a mot k. hamtského hetmana se Salza a Lichtenau pschi tak mjenovanym kuznitskim lězu stalo. Pschi češných wrotach, psched samym městom natvárených, witaču krala fastupjerjo města a duchownstwo. Tež stejachu tam mlode holci, schulſke džeczi s wuczerjeru, wojskse towarzstwo a třely. Mot tam jědžesche kral na žudnistwo, hdež bu mot hamtmana a římerzow (Friedensrichter) powitaný. Wón tam wschitko a tež jastva wobhlada a džesche potom na hród, hdež pola hrabje Wildinga khwilu wosta. S Kinsbórkou wjesesche šo kral psches Reichenbach a Reichenau do wumokaných häslíckich skalov, hdež tamniški rycerčubler, hrabja Stollberg, na njeho čzakasche. Wobředzjerej skaly Sparmann a Rycerč běchtaj wschelake rjane věch wustajkoj, jako rjane toczené a polirovane granitowe džela, bjes nimi jenu dupu sa 130 tl., wschelake wopomniki na rovy a t. d. — Něhdje w 3 hodžinach popoldnu pschi jědže kral do Bischheimu s tamnišchemu r. rycerčublerzej komorník Pfluglej, hdež jeho duchomny Götz w pschi tomnosci gmejný, wuczerja a schule witasche. Na kněžim dworje, hdež běchu tež druhy wobčni hoscjo shromadzeni, wobjedowasche kral a pscheroda pschi tutej skladnosci staremu sprawnemu komorníkem Pfluglej rycerčstvi kschiz sashuzbneho rjada. — W 6. hodžinje jědžesche wón psches Gersdorf, hdež jeho tež witaču, do Halschtrona. Město bě rjenje wudebjene a jako bě šo kral pod synkami swouow a hudežby pschi blíží, witaču jeho tam budyski k. vicepresident Dr. Steiber, jako pschichodny syn wobředzjerja, a k. farař Rychtař. Tako bě kral khwilu na hródze pschebyl, wjesesche šo dale do kloschtra Marineje Hvězdý, hdež nozowasche. Tam bě starý tošanski wjelwójwoda Leopold s njemu pschijek, so by s nim dale puczował.

Wutoru rano w 9 hodžinach wotjědže Echo majestosč kral Jan s kloschtra psches kmjeczczanské knjipele do Röžanta, hdež jeho herbsky witaču a tež herbsti spěvachu*). Wón tam wustupi a wobhladowasche řebi cyrkej, a wopulta tež wobydlenje k. administratora Benne, s kotrymž wo tym a druhim rycerčesche.

Do Rakę pschijedže kral wokoło pschipoldnia. Pola prěních češných wrotow stejachu na prawicu schulſke džeczi a to holczi s wězami, holci s khorhočzami a na lewicu běchu šo mlodži holci a mlode holci řiadowali. Pschi samych wrotach stejescítej dwě bělošwobłanej schulerce s rjanym wonjeshkom a jedyn schulerce s khorhomu. Knies rycerčubler komorník s Rabenau bě krali hacž na rakečzanské mjesy napscheinivo jě. Tako bě šo kral Jan pod swonjenjom

*) Wobřcherna rosprawa w tajkim nastupanju by nam luka byla a prošymy wo nju.

swonow k spomnjenyw češným wrotam pschiblizík, ſaſta wón a k. farař Golcž witasche jeho tam něhdje ſtaſtmi ſłowami: „Wascha majestosč řekla najmilosćiž wsho pschitomosč, ſo ja jako paſteř tuteje woſady w jeje mjenje Waschej majestosči najwutrobnisče, najradostniſche powitanſke ſtroujenje pschitowakam. Kózdemu bjes nami tutón džen njesavomnity wostanje, na kotrymž je naſch najmilosćiwschi knjes a kral, pod kotrehož muďym a žohnowanja počným knježenjom je šo luby ſakſi kraj k njevidzanemu keževu rosvík, tež naš ſe ſwojej pschitomosči počesčík. Wajcha majestosč řekla ſa ſo mot tuteje woſady jeje, w najsnutskomniſchej wutrobie ſaržuth, džal najmilosćiwscho pschijecž. Wěſeje je proſta, kotraž tež dženža na tutym radosce počným dnju ſ kózdeje wutroby khronej hnady ſchadža, tajka: o ty třijeniczki Božo, kž ſy naſchcho horzolubowaneho krajneho wótza k ſbožu nad naſchim drohim ſakſtim krajom poſtajk, žohnuj jeho, ſo psches njeho twój měr hischeze dlehe njeſhablajo traje. Haj, kózdy pschihlokuje w ſačnici džaka a wjeſela ſlowam: „Naſhemu wſchimilkoſcijschemu knjesej a kralej Janej ſlawam!“

Tako bě šo tajka ſlawá hischeze dwójich wospjetowaka, rycerčesche kral khwilu s k. fararjom a praschecche ſo tež bjes druhim, kāl wulka rakečzanská herbska woſada je. Potom jědžesche wón bjes dwémaj rymkomaj hospodarjow na knježi dwór a džesche k žudnistwu, hdež běchu wſchitch gmejných prjódſtejerjo a rychtarjo ſe žudniſkeho wotvjeſha ſhromadzeni. Tam jeho k. hamtmana Schfert ſ kóztek ryci ſwota a herbsku ſlawu na njeho wunjež, kotrež tež pschitomni herbsky pschihlokuachu. Kral wustupi potom a wobhladowasche žudniſtwo. Tako bě ſe ſo to ſtalo, wopulta tež k. hamtmana w jeho wobydlenju a poda ſo mot tam na knježi dwór, hdež pola k. komorníka s Rabenau ſ druhimi pscheroproſchenimi hoscjemi wobjedowasche. Pschi tajkim wobjedže wunjež ſemu k. komorník rjanu ſlawu. Něhdje $\frac{1}{4}3$ hodžinow wotjědže kral ſ Rakę, kotrež běchu řeknje ſ plétwami, wězami a khorhowjemi wupřichene a može jedyn rjez, ſo je ſo tam kralej wěſeje derje ſpodobało.

Tako bě ſo kral Jan na ſwojim dalschim puczu ſ Nowej Wžy pola Nježwacžidka pschiblizík, hdež běchu rjane češne wrota natwarjene a bliſto nich wjele ludži ſhromadzených, wunjež ſemu nowschečzanskí gmejnski prjódſtejer Ž. Donat h. tříkróznu ſlawu w herbskej ryci, kotrež ſhromadzený lud ſe wſchej možu pschihlokuowasche. W Holešowje ſu kralej pječa tež tajku ſlawu wunježli a mot tam pschijedže wón do Luhu, hdež k. barona ſe Schönberg-Bibran wopulta. Potom wjesesche ſo do Šemochciz, hdež bu tež pěnje witaný. Tam, bě wſchitko jara rjenje wupřichene a jeho majestosč wotſtupi pola tamniſkeho rycerčublerja k. Webera, wobhlada řebi park a wotjědže, jako bě něčto wu-

że, dale k Wjelkowej. Psched Wulkim Wjelkowom pschijechu jemu tamnišchi rycerubler s Hausen napsche- cjiwo a pschewodzescze jeho hacj k Makemu Wjelkowej.

W Małym Wjelkowje pschijedze król pod synkami posawnow na torhosko psched chwiku hōdżez, bēchu s druhim ludom holczki w bēlach draſtach, hōlcy pak we wojerskej draſce a s tselbami w ruch w dwēmaj ria- domaj poſtajeni. Tamnišchi predać powita Jego ma- jestosz s wutrobnimi ſławami, a jako bē król s woſa wutupil a tež s tymi dzęzimi porręzak, poda ſo wón do Gruhlez dżelaczenie, s kotrejēz dwora jemu synki schy- joch rjanich nowych ſwonow uapſchecjiwo klinęzachu. W dżelacni bē wscho w połnej dżelawosci a król wschitko ſhwēru wobhladowasche a jako bē boženie pra- jik, pschewodzachu ieho ſaſo klinki ſpomnienych ſwonow. Na ſwoim dalskim puczu pschijedze wón potom do Rzkiwej Vorſeče, hōdżez jemu pschi tamnišich rjanich czechnych wrotach k. kubler M ö ſchler ſe ſhromadzenymi ludzimi ſławu wunjeſe.

Wokolo 5 hodzinow pschijedze król k Mērkowej. Blisko Thomaſez koczymy, hōdżez bēchu rjane czechne wro- ta natwarzene, wón někotre minuty ſaſta a ſhromadzeni lud Jego wjehere witasche. Poła Mēſcherjeſ ſtejachu druhe czechne wrota a domy bēchu rjenje wupyschene. Psched tamnišimi podkopami bēſhe pělñ zelt poſta- jen a nutskhod do podkopów kraſnje wudebjeny. Tam bē tež jene němſke a kaczanske napiſmo, bōle nutſka pak kralow wobras ſe herbſkim podpiſmom „Tebi, kralo dowierjam ſo.“ Hemak bēchu podkopki kraſnje poſtwęcjenie.

Psched zeltom król s woſa wutupi, bu wot k. barona Uefermannna wutrobnje powitanu a do njego dowiedzeny, hōdżez wokolne ſemjanſtwo ſhromadzene nadendze. Po khwili poda ſo dle do podkopów, w ko- trych ſebi wschitko ſhwēru wobhladowasche. Woſebje ſo jemu tež ſpomnijene herbſte napiſmo Lubjeſche, tak ſo ſo hnydom wopraſha, ſchtó je to ſtajic̄ dał, na czož bu jemu wotmowjenje, ſo je ſo to wot tamnišich herbſkich dżelaczerow ſtało; ſchtó jeho wutrobnje ſtajekli. Hdyž bē wscho wobhladał, wotjedze pod ſhlynym ludowym vivat a ſławu-wołanju pschi Schubertez podkopach, kiz bēchu tež jara kraſnje wupyschene. — Tež w Libo- chowje, w Nowych Voranzach a w Lutobczu ſtejachu rjane czechne wrota a ſ lutobčanskie knjezeje węže ſo dwē khorhovi w sakſkich a kujſiſkich barbach ſmahoſwaschtej.

S Mērkowa wjefesche ſo król do podkopów „Margarethenhütte“ hōdżez bē tež wschitko najfraſniſho wupyschene a wscho w połnej dżelawosci. Iako bē Jego tam k. direktor Geyer wutrobnje powitał, poda ſo król do podkopów a wobhladowasche je doſki czaſ a je ſo jemu tam jara lubiko. Pschi wotjedze wunjeſe ſo jemu džakna hrimatza ſławu a król poda ſo potom

dale do Delneje Horki, hōdżez psches knježi dwór psche- jedze a potom po ſchufetu k Budyschinej pschijedze. Na khopowje jeho ſobustawu towarſtwa czechne wutrobnymy wojaſkow mitachu, psched chelsimi wrotami pak, hōdżez bēchu rjane czechne wrota, kommunalſka garda na njego čakasche, kaž tež mēſchzanſka rada a ſastupjerjo mēsta. Tudy witasche Jego k. mēſchzanſta Löhr ſ rjanej ry- czu a jaſo bē król pscheczelniwoje wotmolwił, jēdzesche po chelskej a hornęzorskej haſy a po herbſkich hrębſach psches bohate wrota do hosczeniza k winowej kiczi, hōdżez wotstupi. Psched tutym hosczenizom bē dželba wójſta a ſtejachu tam wschitk wyschi. Wdrſy po pschijedze daſhe ſebi duchowniſtwo, mēſchzanſke a kralowſte ſastoſtiſtwo, wysche wuczeńſtwo a wojerskich wyschich prjodkſtajic̄ a potom ſzym ſo k wjeczeri, no kotrūž bēſhe nēhōdze 50 knježich pscheproſchenych. Pschi ſkōczenju wjeczerje pschi- czejechu budyſey ſpewarjo a turnarjo ſ rjanymi piſanymi latarniemi a ſpewachu kralej pělne ſaſtanic̄lo. Iako bē ſo wón ſa to podzakował, wunjeſehu jemu tſkró- cznu ſławu a bē na tón džen wscho ſkōczenie. So bē mēsto Budyschin najfraſniſho wupyschene, to móže ſebi kózdy myſlić.

Ssředu dopołdnja wobhladowasche król w Budyschinje ſhule a ſudniſtwo a jaſo bēchu ſo jemu w 11 hodzinach krajne ſtanu prjodkſtajili, wotjedze potom do Wuhanciz, hōdżez wobjedowasche, a poda ſo na to psches Kumwald na Čzornoboh, ſ kotrehož ſo psches Bukech do Lubija wjefesche. Drobnischi roſprawu wo thm wschitkim ſa tdyđen podam, kaž tež, tak je ſo ſ jeho dalskim puczowanjom mēlo, ſ kotrehož ſo wón dženſa popołdnju po ſtejachu ſ Lubija do Draždjan wrózji.

Ze Serbow.

§*. S Wutočži. Kaž w wschelaſkih ſtronach, tak je tež poła naſ ſchitwórt wjeczor 11. t. m. Wože nje- wjedro na ſahrodze žiwnoſczejera Delenka do jeneje kruſchwiny dyriko, a tu ſamu křetro wobſkodziko.

§*. S Banęz. Ssobotu pschipołdnju džen 20. juniua bu tudomny khězer Ia k u b Delenka něſhto psches 30 lét starý w ſwojej brózni wobwiſnjeny nama- kaný. Wón ſaſtaj ſi njevoſczejene ſhrotki.

Delenka bē paſen ſicz ſoddaný člowieč a je to naſkerje wina k jeho njeſkutek byla.

§*. S Wětrowa. Psched dwēmaj njeđelomaj ſhyczechu tudy žiwnoſczej a někto wumjenku ſ a n Pólenk a jeho mandželska H a n ſ a rodzena M i k a n i z ſ Wětrowa ſwoj 50 létnej mandželski jubilejum. Boh tón knjes wobradž jimaj czech a mērny wjeczor jeju žiwnjenja, a po dokonjenju teho ſameho junu wěcznu ſbóžnoſc.

S Delneje Horki. Tudy je ſo 18. juniua

Duchmannez bróženj spalíka. Hosposa bě mjenujen
w pinej muchi wupalowaka a běchu pſchi tym ſkřicíki
ſ džeru do bróžnje ſlečjale a tam ſkomu ſapalíke.

S Budyschiná. Tutsje popołdnju w 4
hodzinač budža ſo w tudomnej michalskej chrkwi
herbske duchovne ſpěwý ſpěvacj a woſſerwa wo
tym wšeho bližſhe nařečit na požlenej ſtronje dženžni-
ſcheho čiſka.

F.

Spěwy.

K h ě r l u ſ č.

Hlóž: Knježe, ja bym ſteho.
Poſběrni, duſcha, jažnej woči
Se wyſokosciam njeſkonečnym,
Hdzej ſo hwěſdow pycha ſteči
W běhceju njeſahaditum;
Hdzej wicha kraknočej rjenje ſtečeje,
S nadžiu ſo te mni ſměje.

Kſchidla jom! Ja čzu ſo ſběhnečej
Wot ſemje na ſernicíku,
A wot tam ſaſ dale ſcěhnečej
Hac̄ bych dóschoł k Jeſuſu,
Kíž je ſkónzo wſchitlich ſkónzow,
Bles ſpočatka a bjes ſkónzow.

Tudy pſched nim ſeſhrawaſa
Wojska ſkónzow na dobo;
Cžecj a džak jom' ſawyskaja,
Khwala Boha ſwojeho,
Kíž je ſkělkočej, móz a ſylnočej,
D brocjiwoſej, hnada, ſmilnočej.

Cherubimy pſched nim khodža
Se ſtočmi krónami;
Sběžni ſběžnyč k trónej wobža
Wupyſhennych ſ wěnzami;
Manj jehneca jich hréja,
Lute róže ſa nich ſcějeja.

Njeſachodne ſraſne ranje
Dumu mi tež ſaſhwita:
Tehdom pſcheſtanje to ſpanje,
Row mi ſaſo wukhod da;
Njebio, ſemja potom ſhinje,
A ſo ſachodnočej wſcha minje.

Tehdyn póndu pſcheſtaſnjenym
Domoj k wózje do njebia,
Hdzej je ſa minje wotewrjeny
Khrysta boſ, mi khownaka,
Do kotrehož čzu ſo ſhovacj
A tam wěčnje wotpocžowacj.

Wujesdjan.

Cyrkwiſke powleſče.

Werowanaj:

Michalska cyrk: Jan Ernst Wichmann, ſhewz pod
hrodom, ſ Hanu Małemu Sterzelež tam.

Křčenaj:

Michalska cyrk: Jan August, Khrystiany Louisy
Hennigez ſ Droždžiſa n. ſ. — Jan August, Hanu Erneſtym
Stelzigez ſe Židowa n. ſ.

Zemrjetaj:

Djeň 14. junija: Marja Khrystiana rodž. Konilez,
predy ſwidowjena Sattlerowa, njebo Marcjina Połdraka,
běgarja a kublerja w Budyschinje ſawoſtajena wudowa,
83l. 5 m. (wumrje we Wóſporku a bu na budyski Tuchor
khowana).

Čabi ſakſko ſlezynſkeje železnicy z budyskeho dwórniſća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h.
11 m.: pſčipotnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m.
wečor 8 h. 21 m.*; w noz̄y 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h.
40 m.*; popołnju 3h. 25 m.†; wečor 6 h. 52 m.*; wečor
9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pſchisankjenje do a ſe Žitawę a Liberža (Reichenberg)

†) Pſchisankjenje do Žitawy.

Pjeñežna płaćizna.

W Lipſku, 25. junija. 1 Louisd'or 5 toler 15 nſl. —
np.; 1 połnowažazý czerwony ſloth abo dułat 3 tol.
5 nſl. 8 np.; wiſſe bankowki 90½.

Płaćizna žitowa produktow w Budyschinje 20. junija. 1863.

Dowoz: 7315 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikač,				
	wysza.	nizša.	srjedźna	najwyšsa	najnižša
Pscheniza	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.
Rožka	4 — —	3 25 —	3 27 5	3 — —	3 27 2
Ječmen	2 27 5	2 20 —	2 25 —	2 27 5	2 25 —
Wowaž	2 — —	1 20 —	1 27 5	2 — —	1 27 5
Gróč	4 10 —	— —	4 5 —	4 10 —	4 5 —
Wola	3 10 —	— —	3 5 —	3 5 —	3 2 5
Rjepiš	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Zahlý	6 — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Hejbudſchka	4 — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Bjerny	— 15 —	— — —	— — —	— — —	— — —
Kana butry	— 14 —	— — —	13 — —	— — —	— — —
Kopatziom	3 20 —	— — —	— — —	— — —	— — —
Zent. ſyna	— 27 5 —	— — —	25 — —	— — —	— — —

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje

16 tl. 5 nſl. a 15 tl. 25 nſl.

pſcheniza 62—74 tl., rožka 50—51 tl.,

rěpičowý woliſ (nječiſčeny) 15 tl. 5 nſl.

(Cžiſčeny, kaž ſo w Budyschinje pſchedawa, je
ſtajnje něhdje 1¼ tl. droždi.)

N a w ě š t n i k.

Krajnostawski bank.

Wypowiedzenie hornoluziskich 4 $\frac{1}{2}$ wotschtemplewanych a wupłacjenje tajich 4 $\frac{1}{2}$ sastawnych listow nastupace.

Podpiszany direktoriu wypowieduje s tutym s wudawanym

te, kij maja napismo hornoluziskich 4 $\frac{1}{2}$ wotschtemplewanych sastawnych listow

Serie III. Lit. A. po 1000 tl. cjo. 76 hacj bobu 120,
cjo. 131 hacj bobu 150

a

Serie III. Lit. C. po 100 tl. cjo. 3101 hacj bobu 3200,
kotrych dalske wopisza s 31. decembra 1863 wot bęza, k statutskemu naspyjetplaczenju a napomina teho
da jich wobshedzerow, te same, kaj tez k nimi skuszace dalske spiszy

31. decembra t. l.

pschi kasy banka w Budyschinie k wupłacjenju w hotowych pjeniesach prijodkpoložicj.

S dobow ho wobshedzerjo w lècze 1859 kreitowanych

hornoluziskich 4 $\frac{1}{2}$ sastawnych listow

a to

Serie IV. Lit. B. po 500 tl. cjo. 1 hacj bobu 100

a

Serie IV. Lit. C. po 100 tl. cjo. 1 hacj bobu 400
na to ledzbnych cjinja, so ho tute teho runja s

31. decembra 1863

wupłacja a maja ho po tajkim s pschijskuchachmi talonami, dokelz ho nowe dalske pisma k nimi njewuważa, na tej
samej termii hem k wupłacjenju pschinjesci.

Skonečnje je hisczeje pschispomnież, so s thich

w lècze 1862

wypowiedzenia dla wuwokanych

hornoluziskich 4 $\frac{1}{2}$ wotschtemplewanych sastawnych listow

te se

Serie III. Lit. A. po 1000 tl. cjo. 833, 849 a 873

posnamjenjene hacj dotal k wupłacjenju pschinjescene njejšu a wot 1. januara 1863 ho dale njedanja.

W Budyschinje, 18. junija 1863.

Direktorium krajnostawskiego banka kralowskiego sakkiego
hornoluziskiego markhrabinstwa.

J. Schilling. Chriš.

R dobroczinemu wobkedzbowaniu.

Dokelz hebi wikowanje s produktami mojeje fabriki a nowischimi swęcjeniem
pschijskuchach a wjetshce městno žadasche, dha bęch nusowan, swoje dotalne bydlo w domje k. Hartmanna
na suitskownej lawskiej haky wopushczejecj a hebi pschedawanski lokal w thęgi k. Flanderki na mjoſ-
nym torhoschczu wotnajecj, hdęz džzu podla naspmijeneho wikowanja swoje dotal mete

dale wjesz a woszbie tez **materiałowe klamy**

selowe, barbowe twory a produkty

pschedawacj.

S tajkim woszwenjem domowlam hebi tu podwilmu proſtu sjenocjež, so chyli lubowani
Sserbjo Budyschina a wokolnoſce swoje mi dotal tak bohacze wopokasane dowérjenje dale pschedzelnje
spozęzowacj.

A. Stosch.

Plaćizna:			
$\frac{1}{1}$	błęsche	po 2 tolet.	
$\frac{1}{2}$	=	=	$\frac{1}{2}$
$\frac{1}{4}$	=	=	$\frac{1}{4}$

Běšy

Brost-Syrop

Plaćizna:			
$\frac{1}{1}$	błęsche	po 2 tolet.	
$\frac{1}{2}$	=	=	$\frac{1}{2}$
$\frac{1}{4}$	=	=	$\frac{1}{4}$

Knijesek Schlegel w Haidze (w Czechach).

Podpisany žada běti hisičce jen u blesku bělho broskvopropu. Naložení přenje bleske je hřzom svou hojazu můž wopokaško; tola pak chzu hisičce jen u blesku pschetrjebací, s kotrejž potom moju bolesť chle facžerju, kaž ſo nadžíjam.

Steinschönau, 23. října 1862.

P. Kraf.

W Budyschinje pſchedawa jen jenož knjies Heinr. Jul. Linke,

W Botrowie - - - - B. N. Scholte.

W Nakazach - - - - A. J. Paulisch.

W Scherachowje - - - - Jos. Löbamun.

Dr. Wihowa wodzicžka sa wocži

wot Tr. Chrhardta w Altenfeldzi w Thüringſkej, s výzorymi privilegiemi výšších vrchov počeszena wopokaſuje ſo be výchitkmi dotalnymi wocži hojazymi ſrjedkami píches ſvoje ſbezomne ſtukovanje výchidne jako naſlahodniſcha a naſlepſcha wedzicžka w taſkim naſtupanju, a móže ſo jako dopokaſaný hojaz a poſhlajzah ſrjedk a jako **wjesta pomož ſa ludzi na wocžomaj bjeſných** foždemu porucžec. Wona hoji wjeszie a ruczie a be výchitkych ſchfodnych ſziewkow, woſebje pſchi ſahroremu, ſzepuenu, ſuchocži, ſylowanju a bjezenju wocžow, kaž tež pſchi ſlaboſzi po bjeſmi a placzi bleska ſ wuložowanjom enož 10 nſl., a džela ju jenož weprawdžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Sklad ſa Budyschin w hrodowskej haptzych.

Skh. kral. rakufskim privilegiom a ſ kral. prufejskej ministerialnej approbaziu.

Dr. Bohardtowe aromatiſke ſelowe mydlo, ſ po-reiſchenju a poſlepſchenju woblecžowej barby a ſhmane pſche wſche nečiſtſcie kožje; (w ſafyglowaných origi-nalnych paketkach po 6 nſl.)

Profejzora Dr. Lindowa vegetabiliska žerdkowa po-mada, powetscha blyſčenje a ſhibicžiwoſcž wloſow, a je podla ſhmana ſi jich hromadu džerzenju; (w ori-ginalnych kruchach po 7½ nſl.)

Hapthykarja Sperati'a italske medowe mydlo, wuſna-mena ſo pſches ſvoje wožiwojaze a džerzowaze ſtukowanje na ſhibicžiwoſcž a mehkoſcž kožje; (w paketkach po 2½ a 5 nſl.)

Dr. Hartung'a chinaskorowý woli, ſ ſdžerzenju a po-reiſchenja wloſow; (w ſafyglowaných a w ſchleſkých ſchtemplowanych bleskach po 10 nſl.)

Dr. Hartung'a ſelowa pomada, ſaſtotubudzenju a wo-žiwenju wloſoweho roſtu; (w ſafyglowaných a w ſchleſkých ſchtemplowanych ſhgelſtach po 10 nſl.)

Wopravdzite pak horejſche, pſches ſvoje dopoſnatu krajinje tak rad ſupowane artikle w Budyschinje kaž predt, tak tež njetſo jenož jenicejž pedawa

W Budyschinje.

Gustav Nicolai,
prjedy W. Hammer.

Pschemenjenje pſchebytka.

Mój točerſki pſchebyt je netko w iniaſowej hětch čpo. 3.

A. Noeſch, ſchlaſſar.

NB. Ke temu pſchisporiam, ſo ja výchitke nožerſke džela rucje a tunjo wobſtaram.

Groſſore brojtkaramellje

najlepſchi ſrjedk ſottronenu laſchela a ſ položenju džchanja, kaž tež ſ swornowaniu pſche džbawoſcž pſchi ſafymnenju w ſymnym čzaju.

Sa Budyschin a woſkoňoſcž w hrodowskej haptzych knjies M. Fäſinga kóždý čzaj na pſchedan.

Eduard Groß w Wrótkawju.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnich čzajow dopokaſaný, ſ naj-lepſchich ſelom a korenjenow pſchihotowaný pólver, po jenej abo po dwémaj kžizomaj výchidne kruwom abo wozam na přenju pízu naſypany, pſchisporja wobžernosć, plodži wjele mlóka a ſadžewa jeho woſkjenjenje. Paketk placieji 4 nſl. a je ſ dostaczu w hrodowskej haptzych w Budyschinje.

Ljetuſchi herbski a njemski miſionski ſwedžen.

budže ſo, da-li Böh, na Marije domachyptanje pſchichodny ſchitvortk 2. juliia w Mettinch džer-žec. Prjedowanje pſchi herbskej Bozej ſlužbie, kž ma ſo popočnju w dwémaj ſapocžec, je knjies du-chowny Berg an ſ wulkich Šdžar a prjedowanje pſchi njemſkej Bozej ſlužbie knjies du-chowny Jenč ſ Palowa pſchecželniwie ſlubil.

Jutſje popoldnju w 4 hodžinach,

dzen 28. junija, směja ſo, da-li Böh, w michałſkej cyrkwi w Budyschinje k lepschemu ſakſkeho peſtaoziskeho towarzſta wſchelake kraſne ſerbske duchowne khérliſche a chrkvine ſpewy, wot k. kantora Kozora do rjaneje hudyby ſestajane a psched thdzenjom hžom w ſerbskej Nowinje woſiewiane, wot ženskych a mužskich hloſow pod pschedem vodom byrglow a instrumenta ſpewacž. Saſtupny pjenjes je jara niſti. Města delka placza 4 nſl., města na přenim choru $2\frac{1}{2}$ nſl. a wſchē druhé města $1\frac{1}{2}$ nſl. a to ſtego w eji knižku, w kotrejž je wyché ſerbskeho tež němſki text. Textowe knižki placza hñdom jako ſaſtupny billet a ſu teſzame hžom někt pola k. pschedupza Stosha na mjaſhny torhoshezu a k. redaktora Smolerja, a jutſje wot $\frac{1}{2}4$ hodžin pschi durjach michałſkeje chrkwie doſtacž. My pschedroſchujemy wſchitkých lubowaných ſerbow Budyschina, bližſeje a dalíſcheje woſolnoſcze ſ tutym hač nanajluboſniſcho na taſki ſwiedzeni a njewozakujemy jeno prawe ſylné wobdzelenje, ale nadžjamy ſo tež, ſo budža ſo taſke ſpewy wſhemu poſluchař ſtu wěſeže derje ſpodobacž a kózdeho wutrobu wulzy natwaricž.

Spewański wubjerk.

Czechnikarske khlamy w Wósporku.

Czesczonym ſerbam Wósporka a woſolnoſcze ſ tutym najpodwoſniſcho k naujedzenju dawam, ſo ſyim ſo w tudomnym měſcie jako czachnikar ſazhblil a poruczam ſwoj ſkład wrięczeniſkich, cylindrowych a antrorowych czahnikow, kaž tež ſchwarzwalſkich ſczenowych czahnikow najlepſcheje dobroſcze.

Porjedzenja wſchitkých družinow ſo ſprawneje a najtunijcho wobſtaraja.

We Wósporku w juniju 1863.

Reinholt Finster
ſ býdenjom na torhoshezu.

Na ſtaciji w Pomorezach budže njedzeli 28. junija ptače tſelenje wobdzelenje. K temu, kaž tež k rozmjeſlenju na karouſelu pschedroſcha najpodwoſniſcho **Hennig**, restaurateur.

W Donnerhakez cziſhežerni w Haſchiz haſhy je wuſhla a móže ſo tam, kaž tež w Smolerowej kniharni pod bohatymi wrotami ſa 1 nſl. doſtacž:

Najlepſha a najnowſha **punktrkiňka**.

Na požadanie ſa lubych ſerbow a hejheze lubſche ſerbowki zpyle jaſnije a drobnie w hromadu ſestawienja, tak ſo na ſwoje praſchenje w krótkim čaſu prawe woſolnoſjenje doſtaniesch.

Zedyn burski wotrocž abo rolny poſoncž móže hñdom město doſtacž. Poſlētna ſda (wot někt hač do hó) je 21. tl. Wſcho dalsche je ſhonicz we wudawarni ſerb. Nowinow.

Drjewomas,

jar a pschedupny k ſwojnemu wobarhjenju na drjewo a murje, ma tunjo na pschedan A. Stosch na mjaſhovym torhoshezu.

Barbū,

ſuhe a we woliowym firniſu rybowane, kaž tež wſchitkých družin ſakow a ſeniſow poruča

A. Stosch
na mjaſhovym torhoshezu.

Zedyn plonwós, kž je hiſheze nimale nowy, ma tunjo na pschedan

H. Dittrich,
ſedlat w Porſchizach.

R 64. k. ſakſk. krajnej lotteriji
ſu pola podpiſaneho kollektura hiſheze loſy doſtacž.

C. C. Jäger

na ſwojnjej lawſcej haſhy c. 748.

NB. Tež je pola njeho jedyn pſyhežk darmo k doſtacžu.

Ujane porcelanowe ſchalki
ſe ſerbskimi napiſhami

jakó dary k ſwaham, k narodnemu duju a pschi druhich ſkładnoſczech poruča po cy le tunich ſpaczisnač

Ernst Pilz w Hodžiſu.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin, při bohatych
wrotach wotedać, płaci se
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štwórlétna przedpła-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

W oprijeće: Swětne podawki. — Puczowanje Krala Jana po sakſkich Hornych Kujizach. — Ze Serbow: S Budyschinę. S Hucinę. S Kusečja. S Budyscheriz. Se Šekoneje Vorščicze. — Cyrkwinske powjesce. — Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenjezna płacizna. — Spiritus płacíše w Barlinje. — Nawěšnik.

Bosjewjenje.

Jeho majestoscz kral Jan je mi pschi wotžalenju s tudomneje provincy poruczil, žeje wobydlerjam w mestach a na wžach sa wsche Žemu podawane wschelake wopokaſma luboſcze a pschiwižnosze Majwyscho-Jeho radoſtne a džakne pschipoſnacze wuprajicž.

W Budyschinje, 27. junija 1863.

Krajski direktar s Rostis: Wallwitz.

Swětne podawki.

Sakſka, W Nebešgrünje dyri 30. junija blyſt do hródze jencho žiwnoſczerja, ſarafy tam dwē kruwe a položi domſke, hródz a bróžen do procha a popjela. W Bebersdorſje je ſo teho runja jena hródz s blyſkom wotpalila. — W Freibergu a wokolnoſci mejachu 26. junija ſatraschne njewjedro. Popołdnju w 3 hodzinach bě tam wot mróželow tak czémne, ſo na dwachczi krožel ničjo wjach widzecž njebe a ſo dyrbjachu w ſchulach s wučenjom ſastacž. Potom běſche taſki ſluk, ſo woda po haſbach kaž po rēčniſtejach běſeſhe. Wětr je wjele najtolſtich ſichtomow podklamał a woda je na polach a lukaſtach doſcž ſchody načiniſta. — Dotalný kaplan pschi katholſkej dwórkowej cyrkwi, J. Bellermann, je ſa fararja pschi katholſkej cyrkwi w draždanskim nowym měſeje pomjenowany. — Pschi njewjedrie 26. junija je ſo w Quechchainje jena bróžen s blyſkom wotpalita, w Mazenje ſo to ſamo ſta, w Gottleubje ſapali wón jene domſke, woheň pak bu ſahascheny, w Daubje ſpali wón jene cykle ūbko, w Naundorſje ſarafy pak jenu 4 lětnu holežku a w Kolmnižu jenu kruwu. — W měſtaſku Geyern je ſo 25. junija 35 cijikow wotpaliko, bjes nimi ſara, kaplanſtwo a radna kheža. Pižom loni bě tam wulki woheň był a je ſo někotryž-

filiž pschi poſleniſkim wóhnju drugi ras wotpalit. Tamniſki wobydlerjo ſu we wulkej nurſi a to ejim bōle, dokež ſu jim 11. junija krupy cykle žně ſahubile.

Pruſy. Kral pojedzie s karlsbadſtich kujelow najſkerje do Gasteina, ſo by tamniſchu ſtrowu wodu pit. W Karlebadze je minister Bismark wjese ſ nim džěſat, je pak ſo netko ſažo do Barlina wróćzik. — Krónprynz je ſwoje puczowanje po ſachodnych a naranſich Prufach a po Poſmanſkej ſtönčik a bydlí netko ſe ſwojej mañdzelskej na kujpe Rügenje. Někotre němſke nowiny powiedaja, ſo je wón teho dla, dokež je ſo pscheziwo nowemu ſtuklowanju ministerſtwa tak kruze wuprajit, wot krala krute napominanje doſtał, haj, ſo je teho dla dwaj dnjei wojerskeho arreſta pschezepicž dyrbjal. Alle tole poſleniſche tola ſkoro ſi wěrje podobne njeje, hacž runje ſo wot němſkich nowinow powieda. — Kralowa pschebywa w tu khwili w Tendželskej pola kraloweje Viktorije. — Skoro kóždy džen móže jedyn ejitacž, ſo ſu pak te pak tamne nowiny wot wyschnosze warnowanje doſtałe. — S Barlina pižaja, ſo budże bližſhi pruſki ſejm hakle w měſazu jannaru pschichodneho lěta powołany. Ministerſtvo nadžiſa ſo, ſo bjes tym wſho tak ſrjaduje, ſo směje wjetſhini ſapózlanow na ſwojej ſtronje. Kak džec pak ſi temu dopomhač, to njeje hiſheje ſnate.

Rakušy. Langewicz je hiszczęce pszecho w Szefowie jath a njeźmie wjach swobodnje po měsęze khdzicę, dokelż je hžom dwójcy czechnicz chęk. Wón je mjenujich pječza wot tajnego pólskiego wubjerkia pschikaſniu dostał, so by czekał a ho sažo do Polskieje wrocził, dokelż chce spomnieni wubjerk w samej Warszawie s Ruskami wojowarz poczecz a je Langewicza sa nawjedowarja Polakow postajik. — Hdze je kniežna Bustowojtowa wostała, kotaž je wóndanjo s Prahi czeka, to njeje hiszczęce na swětko pschiscklo. — Khezor je so s křišťstich křipel, hdzež jeho mandžuska pschebywa, do Wina wrócił a ho najskerje bóry do Karlsbada poda, hdzež w tu khwili pruski król pschebywa. Tež powjeda so, so lohko dozej russki wulkonjas Konstantin tež do Karlsbada pschijedže. — Siedmihródski hejm budże 15. julijsa wotewrjeny. To je teho dla wažne, dokelż ma ho na nim bóry wuzimic, hacž chce Siedmihródska (Siebenbürgen) s cyka s Rakuskej abo jenož s Wuheriskej kłushecz. Jeli chce s cykem Rakuskej kłushecz, dha siedmihródski hejm sapoškanow na rakuſki hejm do Wina pōsczele. — Cži jědnaczo čeſčy sapoškanach, kotsiž na rakuſki hejm we Winje pschicę nochedža, su napominanje se hejma dostał, so dyrbja tam pschicę, hewak budža druh na jich město wuswoleni. — W thchle dnjach běſte snath stawiſnat a něhduschi franzowski minister Thiers we Winje a je so potom pječza do Italije podał. — Wobej kumorje stej tak mjenowanu adresu wojednalej a je s njeje widzecz, so stej se skutkowanjom ministerstwa spokojnej. — S Galicyjje su sažo wjele stow Polakow do Morawy a do Čech pschivjessi, kž běchu tam psched Ruskami czekali. — Hacž runje je we Wuheriskej jara sucho bylo, dha žita tola w pkačisnje dale horje njeindu, dokelž jeho tam s wokoſlnych krajow dozej a na dozej pschivožuju. W nastupanju khléba su tam teho dla wobydlerjo nětko saſtarani, ale jich hörje je sa ſkót; pschetož syno s cyka žane njeje a duž dyrbja ſkót ſareſacž abo jón se žitom ſdzeržecz, ſchtož je tola jara droha wěz. Šchtóž se swoim ſkotom hiszczęce khwili wutraje, ja teho budże ſnadž ſepj, dokelž su tam w poſleniſkim čazbu khetro wulke deſchęce byle. — W Nowym Szadu (we Wuheriskej) twarja ſebi tamniſchi Sserbjia džiwadko (theater), kotrež budże na 100,000 ſchěſnakow khschtowacž. A temu jim pak tež Sserbjia druhich městow pschinoſki dawaja a su jim wóndanjo ſerbey wobydlerjo města Werschza 10,000 ſchěſnakow sa jich twarbu darili.

Franzowski. Hacž runje je khezor nowych ministrow postajik, dha jedyn tola s teho ſzawnje njewidzi, ſchto noweho chce s nimi ſapoczeč. Tola ſda ſo to wěſte byez, so je pólſka strona ſchłodowała, pschetož minister Walewski, kž je tež ſe klužbou puſčezeny, pschi kózdej ſkladnoſci ſi ſlepſchemu Polakow ſlukowasche.

Tež je widzecz, so je ſ nowymi ministrami ta strona wjetſchu móz dobywa, kotaž ſa to džeka, so by bamž ſwoje dotalne kraje tež dale wobkhował; pschetož nimale wſchitko hinal pschicę, hacž ministrjo měnjenja, dokelž drje Napoleon ſejerplinje na rycze a radu ſwojich ministrow poſkucha, ale ſkončenje tola jenož to czini, ſchtož ho jemu dobre ſda. — S Mexikanskeje dale žane powięſcze pschisckle njeſzu, hacž ſo je ho tamniſche franzowske wójsko na pucz ſi kłonowemu městu Mexiku po-dako. General Forey, kž je kommandiruje, je ſa do-bycze twierdzisny Pueblo ſa marschala pomjenowanym.

Rußowſka a Pólska. Adreſy ſwěrnoſcze, kotrež ſo khezorej ſe wſchēch stronow Ruskowskeje ſejeru, hiszczęce pszecho žaneho kónza nimaja a ſkoro wſchēdnie pschikhadzeja ſi khezorej deputacieje a pōſelſtwa, kotrež jemu taſke piſma pschepodawaja a to niz jenož wot Ruskow, ale tež wot Němzow, Finow, Lotyſchow a Tatarow. Tak mjenowani starowěrz abo roſkolních, kž běchu hacž dotal njeſchczielio khezorskeho knieženja, ſu ſo ſa čazb nětčiſcheho khezora cyle wobrocili a ſu nětko jeho najlepſchi pscheczelio. W tych russkich krajach, kotrež ſi Pólskej mjesuja, kž tež w Finlandſej ſu woni teho dla dobrowolne wojersku klužbu na ſo wſali a je ſo ſi nich hžom tójskto pěſchlow a jěſinych jako krajna woba ſormirowala. Hewak je tež tak wjèle koſakow w hromadu ſtrupilo, ſo jich ſi tým regimentam doſahā, a je jich hiszczęce wjèle wjach hotowych, dobrowolne na wójnji czahńcę, jeli jich khezor potřeba. S cyka je ſi russkich nowinow widzecz, ſo bjes russowſkim ludom w tu khwili ſylny wójnſki duch knieži, wjèle bóle, hacž ſi němſtich a pólſtich nowinow ſhonicz mōžemy. Ruskijo ſebi mjenujich myſla, ſo móhla pólſkeje revoluciſe dla ſnadž tola někajta powſchitkomu wójna pscheczivo nim nastacž, a woni ſo teho dla jara horliwje ſi ta, kž wójne pschihotuja. (Po naſchim měnjenju pak ſi taſkeje wójny najskerje nježo njebudze, dokelž ma Napoleon w Mexikanskej dozej czinicž). — Russke kniežerſtwo chce po-žadanja franzowskeho, jendželskeho a rakuſkiho kniežerſtwa w nastupanju Pólskeje pječza ſa dobre ſpōſnacž, ſa to je pak klužbou, ſchtož ſu ſebi ſpomnjenie kniežerſtwa wot rusského khezora ſa Pólsku ſadałe.

Hacž runje buchu Polach w poſleniſkim čazbu ſkoro wſchudze ſbieži a je jich jara wjèle we wojowanju ſi Ruskami ſwoje žiwiſenje ſhubilo, dha njeſzu psches to tola ſwoju horliwoſc ſhubili, ale mužnje dale wojuja a ſwoje žiwiſenje a ſamōženje ſi radoſcju ſa ſwoj wózny kraj wopruja. Woní, móhle rjez, do předka widža, ſo ruskowske wójsko na žane wažnje pschewinęc njeſoža, ale ſo najskerje kónz woſmu, a tola je w thchle dnjach ſažo wjèle týbzaz muži ſi pruskeje a rakuſkeje Pólskeje do-

Polskeje pschestupilo, so býchu so tam s Rúzami bili. Tich čerti najbóle to ménjenje do wójm a woni podcijími so radji wěstej smjeri, dokelž sebi myšla, so jim skónčenie tola Franzowsojo ē. pomoch pschindu, hdž widža, so Polach njenochuja. Ale my bojmym so, so Franzowsojo jenož pschi štowach wostanu, a wobhim Polakam se skutkom ē pomoch niepschindu.

Tajny pôslki wubjerk je pschiftasak, so Polach pschi schtrafie živjenja ruskej wyschnoscji žane dawki dawacj xjejmiedža, sa to pak scéle wón swojich ludži do kózdeho domu, kiz pola kózdeho wobhaderja dawki sběraja a žadny člowiek so njespječi, dokelž by hewak swoje živjenje možik; pschetož wone je kózdemu snate, so tajny wubjerk kózdeho wobwiskuč da, kiz je jemu njeponukshym. — Tajny pôslki wubjerk je tež porucík, so dyrbja wschitich fastojnich na železnizach, psches pôslki kraj wjetzach, se šlužby stupicj, dokelž wón nochce, so by so na tu-tých železnizach wjach jézdíko. To budže sa taikich fastojnikow ejezka wěz. Pschetož njeponukchaja na tajny wubjerk, dha pschindu do stracha živjenja; pošluchaja pak na njón, dha jim smjeri ē ruslowiskej strony hroš a to ejim bóle, dokelž su spomnjene železnich khetrojara s russimi wojakami wobhadzene. — Archibiskop Gelsinski býdlí něko w Gatchinje blisko Petersburga a njeje snate, hdž budže so saho do Warszawy wrózicj zmecj.

Wuczowanje
krala Jana
po sakſich Hornych Lužizach.
(Skónčenie.)

Tako bě Zeho majestoscz král Jan hrjedu 24. júnija rano w Budyschinje w 7 hodžinach na mischi był, kótruz ē. biskop Forwerk wotdzerža, poda so do katholiskeho seminara, hdžez něhdze poł hodžim nabóženskej wuczbie, wot ē. direktaria Blumentritta wudželenej, pschiphoszkuhowske. Potom džesche do tamniščeje präparandy a bě tam kacjanskemu, wot ē. vikara Heidricha pedawanemu, wuczenu tež poł hodžim pschitomny. — Do evangelskeho seminara pschindze král w 9. hodžinje a pschiphoszkuhowske tam, kaf ē. direktar Leuner w 1. a 2. klasz didaktiku, ē. Ruffany pak w 3. a 4. rjadowni pschirodopis a geometriju wuczesche. Slončenje wopyta wón tež seminarstu schulu, hdžez runje jedny seminarist liežbowanie wuczesche. Pod škaruwolaniom wuczjerjow a seminaristow wotžali so král se seminara. — W 10. hodžinje fastupi wón do gymnasija a běsche w primje pschitomny, hdžez so jedyn kruch s grichiskeho pěžnjerja Sofolleša wužozowaſche, pschi ejimž král Jan tež to a wono pschispomni. Tako bě jemu potom ē. rektor w mjenje wuczjerjow jedyn spěw pschepodał, džesche král do

tercije, hdžez so romski pěžnjer Ovid wužozowaſche, a poda so wot tam na hród, hdžez žudniſki hamt, wotruehny ſud a jaſtwa wobhadowaſche. Po tym wrózci so do hoſezenza ē winowej kicji, hdžez so jemu knježa krajne starý přjódſtajichu a na to wopuszczi wón pod swonjenjom wschitich swonow Budyschin, so by do Wuhanciz dojēk a pola tamnišcheho rycerkublerja, nětežiſcheho draždzanskeho (predy budyskeho) krajskeho direktarja s Könneritz wobjedowala.

W Wude ſte z a d, kotrež běchu s plétwami, wěnzami a khorhojem rjenje wupyschene, běchu so schulſke džecji — holčki s wěnzami, hólč pak s khorhojeckami — se swojimaj wuczjeriomaj, kaž tež ē. farar, gmejnscy přjódſtejerjo a wjese luda shromadzili. Tako král ē czechnym wrotam pschijedže, witasche Zeho scherachowſti ē. hamtman Heink a sloneči swoju rycz s němiskej ſlawu. Tako bě sebi tam král wschelatich knježich přjódſtajicj dák, pschepoda jemu dzowka hajniczanskeho gmejnſkeho přjódſtejerja Mišganka jedny wěnz se herbskim spěwom, a pod herbskej, wot ē. fararja Bróſki wunjeſenej, ſlawu, pod synkami hdžby a swonow jědzesche král potom dale. Po wobjedze na knježim dworje we Wuhancizach wjeseſe ſo wón najpriodec psches Delny Kumwald, hdžez běchu pschi czechnych wrotach duchownaj, schule a wuczjerjo, gmejnſcy přjódſtejerjo a t. d. shromadzeni. Farar Wehner jeho tam powita a král wotjědze pod ſkaruwolaniom luda do Horneho Kumwalda, hdžez rycerkublerja s Polenž na krótki čas wopyta.

Na horu Čjornobohó pschindze wón něhdze w 5 hodžinach. Tam bědu czechne wrota natwarzene, hdžez Zeho budyska rada a měchczanscy fastupjerjo witaču. Tako bě ſo to ſtało, džesche wón na wězu horje a wobhadowaſche ſebi s njeje wokolnu krajinu, ē wužozowanju krajowid budyskeho rycznika Schejepana wuziwajo. Wón něhdze poł hodžim horka wosta a deſe pschiphoszki khodžesche khwilu po horje wokoło, ryczesche s tym a druhim a wotjědze, ſe wschém jara spokojeny, w 6 hodžinach, hacj do Wuježka wot wycheskeho hajnika Waldy pschewodzann.

* S Bułez. Tako bě ſo Zeho majestoscz král Jan s Čjornobohá ē Wuježkej pschiblizk, witaču Zeho hžom naſdala synki bułczanskich swonow, kaž tež džewjecz wschelatich khorhomjow, s wěze ſo smahowach. Prěni dom w Butezach pak, hdžez mějſe ſe král nim jecj, běſe ſe herbskej khorhomju, kaž tež hewak s plétwami a wěnzami rjenje wupyschene. Psched Schwarzez hoſezenzem běchu krafne czechne wrota natwarzene, na kotrejž ſo dwě wotžokrajnej wulkej khorhovi smahowach, hrjedž nich běſe ſe krakowſka króna s najkrajinſkých ržow a ſopekow wumjelſen wupleczena, ſpody kotrejž wulki wěnz wižasche ſe herbskim napízmom „Zeho krala Johnuj Boh.“ Psched tute czechne

wrota běchu ſo ſchulſke džecži prěnjeju dweju klaſtow ſe-
ſtupele. Vjed hólzami vidžachm 19 ſ khorhojeni,
holčki džeržachu pak wěnz w ruch; herbſke holčki běchu
wſchitke w bělých, tak mjenovaných liezfathch klapach,
němſte pak ſ nahej hlowu. Pschi čeſhnych wrotach bě-
chu ſo tež poſtaſili k. rycerſ farat M ö h n ſ kl. wu-
czerjemi, kaž tež k. rycerſbublerjo ſ K i n d, Schenck a
a Wehl a a chle prjódſtejerſtwo buticžanskeje gmejn.
Iako ſo kral, hizom ſ naſdala k. fararjej ruku ſtici-
wſci, k čeſhnym wrotam pſchiblizi, bu wón wot njeho
ſ dleſtej rycerſ porwitan, na čož ſo hiſhce wo wſche-
lakim ſ nim a ſe ſpomnjenym kniežimi roſryčowasche.
Pſchi wotjedzje bu jemu wot gmejnſkeho prjódſtejerja
k. pſchekupza K ſch i ž a n a tſitróčna, wot pſchitomnyh
ſylnje podpjerana, ſlawa wunjeſena a wot ſchulerjow
ſpěv „Toh' krala žohmuj Bóh“ ſaſpěwan, ſa čož ſo
kral hiſhce woſhadowajo jara luboſnje džakowasche.

** S Nječ a n j a. Dokelž mjeſeſhe Jeſho ma-
jeftoſcž kral Jan 24. januara pſches naſhn wjeſ jecj,
dha běchu ſo tudy bliſko Mětashcz rjenje wuphſheneje
korčym ſchulerjo a ſchulekti wulkodajinskeje ſchule ſe ſwo-
jej khorhowju, gmejnſch a ſchulſke prjódſtejerjo ſe ſchul-
ſkeho woſrjeſa, kaž tež ujechaňſke grycht na ſchufzeju
ſetupali, na krala čakajo. Iako wón bory ſo 7 ho-
džinach pſchijedze a woſej ſaſtač da, witasche Jeſho wul-
kodajinski k. wucjer M e l d a ſe ſlēdowachmi ſlowami:
„Najjaſniſhi, najmózniſhi kralo a knježe! Hluboko ſa-
pſchijecži wot horceho ſacžueža luboſče, ſwěrnoſče a
pſchitivnoſče k naſhemu pſchirodženemu wýfokemu kra-
lowſkemu domej, ſmý my, ſchulſka mlobosč a ſaſtupje-
rjo ſchulſkeho woſrjeſa, ſem pſchijchli, ſo bychmy Waſchu
majeftoſcž, naſheho wſcholubowanego krala, ſ věrnej ra-
doſčju a w najponižniſchej poſkornosći poſtrowili. My
čujemy ſo wſchitcy wýfokowobſboženi a naſha wutroba
wys che bije pſchi myſtličen, ſo naſheho wřekho knje-
jerja a wótza wótzneho kraja, pod ſotrehoj miſtym ſe-
ptarjam ſo džě wſchitcy tak ſbožomnyh ſacžuwani, w
naſhim ſubym herbſkim kraju, w naſhei ſvjetzisne
woſhadaſny. Nječ najmikloſejiwſhi Bóh Waſchu ma-
jeftoſcž ſalhowa a na wſchech pucžach pſchewodža, ſo bych-
my hiſhce prawje doſko pod Waſchim ſeptarjom ſbo-
žomnje a ſpojoniſje ſiwi bycž mohli. To je naſhe noj-
horčeſhe žadanie, to je naſha nutrma prōſtwa k wſche-
homózneſmu. Bože žohnowanje nječ Waſ pſchewodža!“
Potom roſryčowasche ſo kral ſ k. Meldni dleſki čaž
najpſchecželniſho a prascheshe ſo wo naležnoſče ſchule,
narodnoſče a ſdžekanoſče. Pschi wotjedzje rjekny kral
herbſti „Dobra nôz!“ a pſchitomni wunjeſechu jemu na
to ſiſtróčnu horliwu herbſku ſlawu. — —

— Wot tam pſchijedze kral woſkolo 8 hodžinow do
Lubija, hdež bu pſchi čeſhnych wrotach pola budýſtich
wrotow witan, a w hoſczenzu k wettinskemu dworej

wotſtupi. Wjedzor ſpěwachu ſemu tam rjane ſaſtaniež
ſo a jako bě naſajtra 25. junija ſudniſtwa a radnu
hęju woſhlaſak a měſchžansku ſchulu wophtaſ, wotjed-
zje w 11 hodžinach ſ Lubija, ſo by pſches Kotmarſdorf,
Gersdorf, Seifhennersdorf, Leutersdorf, Eibau, Oder-
witz tón ſamý džen do Žitawę dojēl. Na tuthm pu-
čju bu wón wjele kročz rjenje witan. W Žitawje,
hdež bu tež luboſnje poſtrowjeny, nozowasche wón w ho-
ſczenzu k ſtorem ſkónu. Pjat 26. junija woſhla-
wasche kral Žitawu a woſolnoſcž a wročzi ſo tam wje-
čor ſaſo, ſo by tam hiſhce jedyn ras nozowak. Na-
ſajtra rano bě wón 27. junija rano pſchi ſwjetzenſkim
poſoženju ſalkadneho ſamjenja noweje měſchžanskeje
ſchule pſchitomny a wotjedzje dopoſdnu w 10 hodžinach
ſe Žitawę pſches Bernardzich a t. d. do ſtemniſhy, hdež
pola k. krajneho ſtarſeſho ſ Thielau woſjedowasche.
Wot njeho poda ſo k želesních, na kotrejž tón ſamý
džen wjedzor do Draždjan pſchijedze a ſo hnydom do
Pilniſ poda.

W naſtupanju kraloweho pucžowania ſmý tež ſlē-
dowace dopiſy doſtali:

S Pa n c z i z. Iako Jeſho majeftoſcž njedaloſko
Zavorh na kloſchtrſke mjeſy pſchijedze, witasche Jeſho
kloſchtrſki hetman ſ Poſern a jehaſche potom ſ 50 jěſ-
nymi burami pſched kralowym woſom hacž pſched kloſchtr,
hdež ſyndikus Spann krala ſtronjeſhe, kij ſo tam naj-
prjódce do chrkwe k modlitwje a potom k abathy ſ Ed-
mundze k wophtanju poda. Naſajtra bě wón pſchi pru-
hovanju holkzow, kotrejž kloſchtrſku ſchulu wophtuja, a
wotjedzje rano $\frac{3}{4}$ hodžinow dale.

S Ma r i n e j e ſtu d nje po la S mječk e z.
Naſche ſupjele běchu wot woſjedzerja Vjenſha kral-
oweho pſchijedza dla jara rjenje ſ čeſhnymi wrotami,
pletwami, wěnzami, khorhewemi a ſ druhzej pſchu wu-
debjene. Iako bě ſo kral pſchiblizič, wunjeſechu jemu ſ
woſolnoſče ſhromadženi ſcerbja ſylnje klinčazu ſlawu
a heval běchu ſo tež rekruci ſ bližſich woſow k čeſczi
krala ſem ſeſchli. Kral wuſtupi tudy ſ wosa a wo-
ſhla ſebi zyke ſupjele hacž najdrobniſho, pſchi čimž
jemu ſupelanſki lekar Dr. Röderer wſho woſhernje
wukladowasche.

S R ó ž a n t a. Wutoru 23. junija mjeačmy
prěni kročz to ſbožo, ſo naſch wýfokocžecženym krajny
wótz naſchu, najbwječzishej kniežnje Mariji poſhwjeczenu,
chrkej wophta. Wón pſchijedze nehdze w 10 hodžinach
dopoſdnu k nam. Hizom wjach dnjow předy běchu
wſchě ruki džekale, ſo by naſha wjeſ ſa kralowſki wopht
hōdnje wuphſhena byka. Na ſamym dnju jehaſchu
woſmjo jěſni hacž do ſmječkežanskih ſupjel a wjedzehu
krala pod ſwonjenjom wſchitkych ſwonow k Róžantej.
Pſchede wſhu běchu rjane čeſhna wrota wot gmejn na-
twarjene, ſchula bě wot k. wucjerja H a u f y, kerchowę

wrota, cyrkij a administratura pał wot duchownej knjigow rjenje wupyschene. Psched kerchowom stejachu tudomni rekruci. Duchownaj knjesaj, wuczer se schulskej mlođoscu, w kotrejž bě 12 holcikow jako serbske družki swobolekanych pod narjedowanjom 4 wrotoſcenych holzow, běchu ſo na kerchowje poſtajili a k. administrator Venno mitasche tam krala ſi pělnej ryczu. Iako kral a jeho pschewodzeſtwo do cyrkwe ſastupi, ſaklinčaku byrgle a wulka, cyrkij pjeſnija ſa ſhromadzisna ſpěwasche w serbskej ryczi khelrusch: „Eje, Božo, khwaliſh atd.“, po čimž k. administrator kollektu, ſa kralow pschijesd wustajenu, ſpěwasche a pozdhnowanje wudželi. Potom wobhladowasche ſebi Jeſo majestosz kral Jan naſch rjany Boži dom a poda ſo tež k. Marinej ſtudni, kotrejž wodu khwalesche. Pschi wrózenju k wosej djeržeſche mlynni miſcht Kummer ſi Laska krótku rycz k kralej a wobſanku ju ſe ſerbskej ſlawu. Kral ſo ſa to wutrobnje podžakowa a prasheſche ſo jeho potom ſa wſchelakimi wězami.

Se Šmochčiz. Pola naſh běſche dla kraloweho pschijesda wſcho, woſebje wokolo knjegeho dworu jara wudebjene. Preňje rjane czechne wrota stejachu pola parka, kiz mějachu ſledowace, wot naſchego ryczerublerja k. Webera wudžekane němſke napíſmo:

Heil dem König dem großen und weisen!
Glück und Segen folgt seiner Spur,
Den wir herzlich begrüßen und preisen,
Er sei willkommen auf Schmochticher Flur!

ſchtož ſerbski nědže takle rěka: Strowje kralej wulku a mudremu, ſbože a žohnowanje krocji ſa jeho ſlědom; kotrehož wutrobnje ſtrwimy a khwaliſh, wón budž po-witanh na ſmochčanskich honach. — Pödla wrotow psched dworom stejachu druhe czechne wrota, tſecje pał pschi kolonadže, hđez bu kral wot naſchego knjesa luboſnje witany. Iako bě wón tam wustupil, djeržeſche psches hród do jendželskeje ſahrody a do wulkeho parka, hđez ſebi woſebje ſwojeho džedowym wopomni wobhlada. Wot tam djeržeſche nimo kanala k wodopadej a wróci ſo nimo mlyna, hđez bě mlynk tež rjane czechne wrota ſi khorhowju natwarik, ſažo do hrodu, hđez ſo potom ſi knjegej ſwojbu rořečjowasche a praji, jo je ſo jemu wſcho jara derje lubiko. Pschi wotjedze bu kralej ſylna ſlawu wunjeſene a pschede wžu wjefesche ſo wón psches czechne wrota, kiz běchu tam poſtajene. (Skónčenje přichodnje.)

Ze Serbow.

S Budžhina. Šandženu njedželu, džen 28. junija, popoldnu wot 4—6 hodzinow buchu w tudomnej michalskej cyrkwi k lepſhemu ſakſkeho poſtalozgizſkeho towarzista ſerbske duchowne khelrusche a cyrkvine ſpěw wot derje wobhadjenych ženskich a mužskich hložow ſpěwane. Wjedzenje tajſkeho konzerta mějſche k. kantor

Kozor ſi Ketsk a ſi džela tež k. kantor Pjekar ſi Budžhina. Spěwane buchu wubjerne kompozicije k. kantora Kožora a to 2 choraj, 2 choralej, 2 ſoloquartetaj a 4 jenotlive ſola ſi jeho kražneho oratoria: „Izraelowa ſrudoba a trosči“, kaž tež hisiče 4 dnuhe, rjane chor, do kotrejž běchu zune ſola ſaplecze, a mózny chor jutrownych ſemſcherjow ſi „Ralečja.“ Tute jadriwe ſkladby ſi nowa jaſnje ſhwědčaku wo k. Kožorowych rjanych muſikalnych talentach a buchu teho dla wot pschitomnych poſluchařow, kotrejž bě nědže psches 300, ſe ſahorjenjom a pschipoſnacjom ſlyſhane. Texty ſa tajſe ſpěw běchu ſi džela ſe ſhvjateho piſma a ſpěvačſtich wuſwate, ſi džela wot k. fararja Seilerja we Lazu ſestajane. Kóždy poſluchař doſta textowu knížku, w kotrejž běſche wysche ſerbskeho texta tež nemſki pschelóžk pschipoſdla, wot k. k. ſeminařského wuczerja Fiedlerja, kantora Pjekarja a kantora Bartka ſhotowym. Soprano ſpěwasche ſi wolkewjanzej, czechuiwej wutrobnosću a ſi milym, jaſnjeſlinečnym hložom knjegna Mathilda Stangez ſi Čjorneho Khokmza, alſola pał předadwa ſa komorna ſpěvařka knjegni Schusterowa ſi Budžhina ſi hlučokim ſačjuwanjom a ſrofenjenjom a ſi wuſtajnym a móznym hložom pschednosćesche. Tenorowe partie bě k. wuczer Scholtat a ſi Klemniž a baſowé k. kantor Zybila ſe ſsmilnej nadewſak a wjedžiſtajt tajſamaj ſwoje ſola ſi wulkiim wurasom a ſi khwaloſnej korrektnosću pschednosćes. Tež chor, běchu derje natuſtajene a buchu ſi woſebitej možu a žiwoſću jara práciſnje woſpěwane. — Njech Lumir njevoſtawa w ſwojich prozowanjach a ſwoj khwaloſny wotpohlad, tež bjes naſchim lubym ſerbskim ludom myjl ſa ſpěw a hujbu wjacy wubudžej, pschezo bôle dozbiwa, tak ſo buchu ſebi ſserbjo ſpěw a hujbu wažic̄ pocjinali jako dary ſi wyžokoſće, w kotrejž je ſebi Boh tón knjes tež ſwoju khwalu ſwatajik! — Š—ſki.

S Huczinj. Na tudomne ſarſke město je naſche kollaturſke knjegiſtwo, hrabja Schall-Riaucour, k. kandidata Jana Sommera ſi Maleschez, w tu khwilu ſi wuczerjom w Lubiju, ſa noweho fararja powołalo (designowalo). My ſmy ſi teſle wólbu chle psches jene a ſpokojeni.

S Kuſeža. Šchtwórk 11. junija dyri tudý býſt do jeneje knjegowym pola ſahrodnika Čjoha a je to na njej derje widžej.

S Buſcheriz. Tudomna ſwudowjena Šaččina bu wondanjo do jaſtwa wotwiedzena, dokelž je ſwoje njemandželske ſtradžu porodzene džecjo ſi nzowala.

Se Škoneje Borſchcze. Šandženj pjak je ſo 9 lětny k. orla August Šchmidt ſi naſcheye wžy we kuži jeneje stareje delnouhunjowskeje ſtakj pschi ſupanju tepik.

Cyrkwienske powjeſte.

Wérowani:

Michałska cyrkej: Jan Hajnuk, sahrodnik w Libochowje, i Hanu Kružiž i Czichowiz.

Podjanska cyrkej: Handrij Ulrich, wobydler w Budyschinje, i Marju Lešchawiz.

Krćena:

Michałska cyrkej: Emma Helena, Mładleny Schmidez na Židowje n. dž.

Zemrjeđi:

Djet 18. junija: Michał Koch, knježi sahrodnik w Lubočju, 64 l. 2 m. — 20., Marja Theresia, Jakub Bohušera Sarenka, wojsnarja a khějerja na Židowje, dž., 4 m. — Marja Bertha, Hanu Krysztiany swudowjeneje Gobelowskeje na Židowje n. dž., 10 m. — 23., Hanu, Jana Kubanje, khěznika w Nowych Czichowizach, mandželska, 38 l. 10 m.

Čabi sakskošlezynskeje železnicy
z budyskeho dwórnišća.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h 11 m.: pschiopelu 1 h. 3 m.*; popołnu 3 h. 33 m wieżor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnu 3h. 25 m.; wieżor 6 h. 52 m.*; wieżor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Přicházení do a se Žitavý a Liberza (Reichenberg)

† Přicházení do Žitavý.

Pjenježna płacizna.

W Lipšku, 1.juliya. 1 Louisd'or 5 toler 15 n̄sl. — np.; 1 połnowažny čerwony šloty abo dukat 3 tol 5 n̄sl. 8 np.; wińskie bankowki 90 1/4.

Płacizna žitowa produktow w Budysinje
27. junija. 1863.

Dowoz: 7315 kórcow.	Płacizna w pŕerězku na wikač, na bursy,				
	wyšsa.	nižsa.	srjedźna	najwyšsa	najnižsa
Břeňza	11. n̄sl np	11. n̄sl np	5 10 —	5 15 —	5 20 —
Rožka	4 — —	3 25 —	3 27 5	3 — —	3 27 2
Decimien	2 27 5	2 20 —	2 25 —	2 27 5	2 25 —
Wosz	2 — —	1 20 —	1 27 5	2 — —	1 27 5
Hroč	4 10 — —	— — —	4 5 —	4 10 —	4 5 —
Wola	3 10 — —	— — —	3 5 —	3 5 —	3 2 5
Njepi k	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Gahly	6 — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Hejduščka	4 — —	— — —	— — —	— — —	— — —
Bjerny	— 15 —	— — —	— — —	— — —	— — —
Kana butry	— 14 —	— — —	— 13 —	— — —	— — —
Kopaszomny	3 20 —	— — —	— — —	— — —	— — —
Zent. byna	— 27 5 —	— — —	— 25 —	— — —	— — —

Spiritus płacizne wčera w Barlinje

16 tl. 5 n̄sl. a 15 tl. 25 n̄sl.

pschiela 62—74 tl., rožla 50—51 tl.,

(to je: sa 25 prusick forzow.)

répitowy wolij (ujecžiczeny) 15 tl. 5 n̄sl.
(Cziczeny, kaž so w Budyschinje píchedawa, je
stajne něhdje 1 1/4 tl. drožski.)

N a w ě ſ t n i k.

Grošowe brojtkaramellje

najlepschi frjedk k wotstronenu laſhela a k polozjenju dychanja, kaž tež k swarnowanju píche dybawosć píchi ſashmnenju w symnym času.

Sa Budyschin a wokolnoſc̄i w hromowskej haptihy knesa M. Färinga kóždy čas na píchedan.

Eduard Groš w Wrótsławiu.

Gaszniarske klamny

w Wósporku.

Czesczonym Sserbam Wósporka a wokolnoſc̄i s tu-
tym najspodnolnischim k naviedzenju dawam, so bym ſo
w tudomnym měscze jako czasnikar ſazhdlik a poru-
čzam ſwoj ſkład wrczeſtſkich, cylindrowych a ankrowych
czasznikow, kaž tež schwartzwaldſkich ſczenowych czasznikow
najlepscheje dobroſeże.

Porjedzenja wſchitkich družinow ſo sprawne
a naſtunischi wobstaraja.

We Wósporku w juniju 1863.

Reinhold Finster
s býdlenjom na torhosc̄ju.

W Donnerhalez cziszczeni w Haſchiz haſh ſo
wſchla a može ſo tam, kaž tež w Smolerowej
kniharni pod bohatymi wrotami ſa 1 n̄sl. doſtač:

Najlepscha a nainowſcha punktirkuſka.

Na požadanie ſa lubych Sserbow a heschce lubſche
Sserbowli zhe jažnie a drobnje w hromadu ſetlawjena,
tať ſo na ſwoje praschenje w krótkim času prawe
wotmowjenje doſtanjesch.

Na mój ſkład jara wjèle wſchelakeho wina, běle-
ho a čerwoneho, bjes nim tež jara ſkódkę wino,
tj. ſo w čivizach a bleſchach píchedawa, kaž tež moju
winowu ſtu k wuziwanju wina píchi ſamym žorle
ſi tutym napſchczelnischi dopomnjam a proſchu wo do-
brociwe wopytowanje.

W Budyschinje na Sserbskej haſh.

J. G. F. Nietsch.

Barlinske wohensawesczaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Gakladny kapital 2 millionaj tolef.
Tuto hizom 51 let wobstejace towarzstwo bjerje sawesczenja psche wohnjowu schodu hore po niskich, ale twierdych pramijach, hdež sawesczeny ženje niežo dopłaczowacž njetreba.
Sawesczenja wobstara a wshe wuložowanja dawa

J. L. Hsmoser, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawesczazego towarzstwa.

W Budyschinje.

Plaćizna:	
1/1	blesche po 2 toler.
1/2	= 1 =
1/4	= 1/2 =

Běšn

Brost - Syrop

Plaćizna:	
1/1	blesche po 2 toler.
1/2	= 1 =
1/4	= 1/2 =

Knjezej S. P. Mailatej w Ssibinje (w Ssiedmihrodskiej).

Dobre skutkowanje, kotrež syrop, kij wóndanjo polawaſ ſkaſach, w khoroszci mojego mandzelskeho wopokaſuje, nuczi mje, tuton domjachy ſredź pola mojego muža dale nałožowacž, czožož dla Was proſchu, mi 2 bleschi po 1 fl. 20 f. tak rucze hacž jenož móžno pschipoſlači.

Trebne ſaplačenje tym pschipoſlačila. Waschej pschedzelnwoſci ſo poruczejo, ſawofstanu najpodwoſniſha Fogarash, 29. oktobra 1862.

W Budyschinje pschedawa jón jenož knjes Heinr. Jul. Linka,

W Wętrowie = = = B. M. Scholta.

W Nakazach = = = A. J. Paulisch.

W Scherachowje = = = Jos. Löbamun.

Dr. Whithowa wodžicžka sa wocži

wot Dr. Ehrhardta w Altenfeldzi w Thüringſkei, ſ wiazorhmi privilegiami wysokich merchow poczeſzena wopokaſuje ſo be wſchitimi dotalnymi wocži hojazymi předkami piches ſwoje ſbožomne ſtutkowanje wſchjednje jako najlahodniſha a najlepscha wodžicžka w taſkim naſtupanju, a móže ſo jako dopolaſan højaz a poſhylniſaz ſchied a jako wjesta pomož ſa ludži na wocžomaj bjeđnych
koždemu poruczeč. Wona hoji wjesje a rucze a be wſchitich ſchödnich ſziewkow, woſebje pschi ſahroren, ſzepuenju, ſuchoczi, ſyloſowanju a bježenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboſzi po bjeſmi a placiž bleschka ſ uſožowanjom enož 10 nbl., a džiela ju jenož weprawdžitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkei.

Skład ſa Budyschin w hrodowskej haptuzi.

Jena kruwjaza deka bu wóndanjo na pucžu wot Schaſowa k Phowam namakana a móže ſo pola Jana Wokacža we Łuſh ſaſo doſtačz.

Jedyn kón w tſeczim lécze, liſchaf (Fuchs) a 12/4 wypoſto je čo. 3 w Ľetonje na pschedan.

W Delnej kinje je ſte ja ch len po wjetſich a mienſich dželbach na pschedan a je wſcho dalishe na krujim dworje tam ſhonicz.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tuton, ſe starodawnych cjaſow dopokaſany, ſ najlepſich ſelow a kořenjow pschihotowaných pólver, po jenej abo po dwemaj kſizomaj wſchědnje kruwom abo wozam na prenju pizu naſypan, pschisporja wobžernosc, ploždi wjele mlóka a ſadžewa jeho wolkſnjenje. Pakcziſ placiž 4 nbl. a je k doſtačzu w

hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

Snójny kalk a quano.

Tych knjeſow ratarjow, lotiſiž chebja naſymu ſ kalcem hnojicž, dokež hnojenje ſ kalkom, kaž je ſnate, roli jara ſkładnu ſejini a ju k horiebranju wulfow, pložnoscí pschisporjach, woſebje pschihotuje, proſchu ja ſ tutym, ſo býchu k ſwojej poſložnoscí hizom netko ſkaſanja hnójneho kalka pola mje ſejinili a móže ſo ton ſamy w chlych lowrhjach kaž tež w jenotliwym w koždym čaſku pola mje doſtačz.

S dobom pschisporinam, ſo je tež quano ſtajnje ſ prenjeje ruki pola mje na pschedan.

Jan Lorenz w Pomorezach.

Wuežomniſ pýtanj.

Młody człowiek, kij je ſerbſkeje rycze mózny a che pſchek upſtw o wulnycz, móže w Budyschinje dobre město doſtačz. Hdež? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Now.

Poručenje.

Czeszonym Sserbam Budyschima a wokolnoſeje porucjam ſa čaſ ſudyskeho wulkeho tſelenja moj jara rjenje pſchihotowanym

restauracionſi zelt,

w kotreymž budža dobre jēdze a pieza ſi doſtačju, ſi dobrociwemu wobfedzbowanju a wophtanju.

S dobom pſchispolinam, ſo budže ſo ſnata w jeſola kapella ſ Roſweina ſe ſwojimi žortnymi ſpěwami a deklamacijami wſchēdnie hlyſhcež dawacj a wěſce ſkzdeho roſwjeſelicj. Wona ſo tež hizom do předka wſchitkim porucza, fiz wo ſpěw a hudžbu rodža.

Schwiebs.

Do Welehrada

wotjedze ſo pſchichodnu pvidželu 6. t. m. rano ½8 z budyskoſe dworniſtceja. Wutoru popołdnju možem ſe Welehradze bycz. Płacizna na železnich wot Pardubic je za oktavu wot 5. — 12. t. m. ponizena, tak ſo ſa za cky pucz tam a jow na železnich něhdze 10 tol. płaczi. Paſtharta wot ſudniſtwa je trébna.

M. Hórnik.

Katholſki Poſol,

cj. 7 wudawa ſo džensia.

M. Hórnik.

Mój wulki ſklaſ cigarow, bjes nimi jara doſho wotležane hač 12 lít ſtare, ameriſki tobak, we ſkopjenach, tobak w roſkach, praſowaný tobak, rěſany tobak w paketikach a bjes paketikow, něhdze 20 družinow ſchnupowanſkeho tobaka a t. d. porucza w Budyschinje na ſerbſtej haſy

J. G. F. Niekſch.

Parne kupjele.

Kupanski čaſ ſa knjefow: Niedželu rano we 8 hoſzinach, ſředu a piatki poſpolnju w 4 hoſzinach. Extra kupjele, kaž tež kupanje ſa knjenje maja ſo kózdy čaſ 2 hoſzine predy ſkaſacj. F. Būſchel w Budyschinje.

Šymjo bělých naſymſkich rěpov ma na pſchedau
J. G. F. Niekſch.

Ranowiedženju.

Egi ſami czeszoni wotebjerarjo Sſerbskich Nowinow, kotsiž chcedža ſa nje na tſecze ſchtwörtleto 1863 do předka płacizc, njech nětko 66 np. we wudawarni Sſerbskich Nowinow wotedadža. Egi, kotsiž ſebi Sſerbske Nowiny pſches poſt pſchinjescz dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam ſkaſacj. — Sſerbske Nowiny płacza nětko na ſakſich a pruſſich poſtach jenak wjele, mjenujcy 7½ nſl. ſchtwörtletnje, a ſo w Budyschinje tak wudawaja, ſo je kózdy pſches poſt tež druhdze na wſach a w měſtach ſobotu doſtanje. Redakcia,

Zutſje niedželu 5. julija
kehelekuſenje wo jedny czaſnik
(ſeger)
a wjeczor reje,
na cjož naipodwelsniſcho pſcheproſchuje
R. A. Hensel w Sderju.

Czeszonym Sſerbam dowolam ſebi na wjazore na-
prachowanje ſi pſcheczelniwemu nawiedzenju dacj, ſo mam
ſtajne hotowe džeczace woſy wſchelaſtich družinow po
tunjej płaciznje na pſchedan.

August Kapler

na ſerbſkich hrjebjach ſi napscheza kaſerny.

Dla wotemrjecza wobſedžerja je w dobrých wobſte-
jeniach ſožeržana žiwnoſć ſe 4 akrami 207 kwadratnimy
prutami ſezomnoſczom a ſi pólonymi žiņemi w Nowej
Wſy nad Spremju ſe ſwobodneje ruky na pſchedan.

Na kupjenje ſimyſleni chyli ſo wobrocicj ſak na
mne ſameho, paſ na ſahrodnika Krajbifa w Nowej Wſy.
We ſuſku poſa Buſez. J. A. Pohonč, wučer.

Plonwos, liž bě tydzenja wote mne na pſchedan
woſiewjeny, je hizom pſchedath. H. Dittrich,

ſedlar w Porschizach.

Quidquid tempore suo.
Salomon.

Septimus dies hebdomadis est dies
Saturni. a, b, [?:]

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štwórlétne předpłata
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
7 $\frac{1}{2}$ nsl.

W oprijeće: Swétnie podawki. — Pucjowanje krala Jana po saksich Hornych Lujzach. — Ze Serbow: S Kotez. S Minakała. S Budyschina. S Nadzanez. Wotmowjenje redakcije. S Kettisz. S Niesbjetzijz. S Hucziny. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Spewy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Cahí sakskošezynskeje zeleznicę z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płacizna. — Spiritus płacęše w Barlinje. — Nawěštnik.

Wosjewjenje, postajenje listowych kaſchczikow na wżach nastupace.

Po porucznosci králofskeje wysheje póstskieje direkcije maja so s wjetsha na wżach, k tudomnemu póstwołkrieſzej šluſhach, listowe kaſchcziki postajicž. Do tuthy listowych kaſchczikow moga so tak derje njeſfrankirowane, kaž tež s frankomarkami abo frankokouvertami frankirowane jednore, t. j. ani rekommandirowane ani s pjenjefami wobęžené listy tykacž. Wotmienjenje listow s kaſchczikow stanje so psches listynoscherjow pſchi wopytanju wżow po jich porjadnej šluſhje. Džen abo dženski čas blízschego wopytanja so psches mału taſliczku wosjewi, kotrež ma listynoscher po požadaniu časa pschemenjež.

K lepihemu listowach wjeſzjanow budże węſcie šluſhje, po spomnjenych taſliczach sa tym hladycz, hacž so listy tak wotnoſchuja, kaž so šluſha, a woni chchli to podpiſanemu póstkemu ſastojnſtu hnydom wosjewicž, jeli so wſchitko tak njeſtanje, kaž je prijódkiſhane.

W Budyschinje 2. julija 1863.

Králofske póstské ſastojnſtvo,
Krauža.

Swétnie podawki.

Sakſa. W Krimmitzſhawje je so 1. julija Helligez pſchadna fabrika wotpaliča. Wong bě halle pſched někotrymi lětami nowa natwarjenja. — Džinwne je, so blyſk lětza težko ſchody čini, vſchetož psches ieho dyrijenje je so w ſandžených dnjach w Dobrje pola Stolpnja jene ſubka wotpalič, w Fürſtenawje pak jene domſte. Hewak ie so w Geringſwaldze 5. julija 12 brózniow wotpalič. — Ieho majestosče kral Jan je prijedawſcheho ryčníka Grahla s Lipska, kž bě mejskeho ſběřka dla do Ameriki čekal, w tuthy dnjach wobhnadžil a jemu wrócenje do wózneho kraja pſchiswolit. — Wóndario jene ſhorjelske nowiny piſachu, so je tam snath něhdvih ſudyski ryčník Tzschirner pſchijel, so by počjakał, hacž ieho ſakſki kral po ieho pŕowje wobhnadži. Tež powiedachu spomnjenie nowiny, so je won jara hubjeny, dokelž je ieho Boža rucička ſajaka a won teho dla na jenym bočku cyle proſty; so je na požledku w Americh žlonik był a ſružbu ſwojeſe ſhorſeſe dla ſložicž dyrbjal atd. Po nowych powje-

ſzach ſu to hoće blady a njeje ničo na tym wérno. — Prýnž Žurij, kž někto w Marienbadze w Čechach pſchebýwa, so w někotrych dnjach ſažo do Draždjan wróci, so ba tam 21. julija narodny džen ſwojeſe manželskeje, prynceſyny Marie, křejcik. Potom dche ſo s njej do jenych jendzelskich móřſkich kupyel podacž. — W lětishej naſymje budže ſakſke wójsko tsi abo ſchthri njezdze po brigadach kantonowacž a to 1. jéſdna brigada wokoło Borny a Grimm; leibinfanteriebrigada wokoło Scherachowa a Biskopiz (s wiſauknjenjom tych wżow, hōzej wojac w lěže 1860 ſtejach); 1. infanteriebrigada w Draždjanach; 2. infanteriebrigada wokoło Wurzena; třeboňska brigada wokoło Lipska. Potom ſo 2. infanteriebrigada, 2. regiment jéſnych, 3. bataillon jéſnych a 2 batteriji, kaž tež 3. infanteriebrigada, 3. regiment jéſnych 3. bataillon jéſnych a dwě batteriji bjes Lipskom a Grimmu hrómadu ſežahnu, hōzej budža wot 21. hacž do 25. septembra manövrirowacž a ſo 26. do ſwojich garnizonow wróčza.

Rakušy. Khejzor pruskeho krala w Karlsbadze njevopryta, ale chce ho s nim w Gasteinje (w Bajerskej) widzej, Wuzem Franzowſa Thiers, kotrehož je strona, Napoleonowej napſteczniwa, w Parizu ſa ſapóſtanza na franzowſki ſejm wuſwolila, hiſteze pſchezo we Winje pſchebywa a bě wondanjo mot khejzora Franz-Jofeſa na wobjed pſchepröſchenh. Što wón po prawym we Wi- nje chce, njeje ſuate; tola wudawaja někotre nowiny, ſo je tam teho dla pſchijek, ſo by naſhonil, kajke měnjenje Rakuſka w pôlſtich naležnoſčach ma a ſhto ſebi Ru- ſowſka w tajkim naſtupanju myſli. Wón po tajkim tež wjele ſ ruskim pôſlancom Balabinom (ſwojim ſta- ryim ſnatym) wobkhađa. Khejzorci Napoleonej ſo pie- ča jara ujespodoba, ſo ſo Thierſej na rakuſtikm dworje tejko čeſteze wopokaſuje. — Langewicz je w nowinach woj- jewil, ſo jeho nichton wjac wophtac ujeſmje, dokelž wyschnoſc ſ chla nikoho ſ njemu -njeuſchezi. — A če- ſezi tyfazlētneho jubileja ſawjedzenja kſchecijanstwa hjes ſalowjanami wot wſchoſlowjanſku jaſoſtołow Cen- rilla a Methoda budze w morawſkum měſeče Brune (Brünn) 25. a 26. augusta wulki ſpěwanski ſwjetzen wotdjeržany. Wiedzenje tuteho je duchowny kſchizkow- ſki, ſnatn pſches hwoje wſchelake rjane kompoſicije, na ſo wſat a budze něhdze 46 čeſtik a morawſkum ſpě- wanskum towarſtwow pſchi tym ſlukowac̄. Spěwane budža jenož ſlowjanſte ſpěw. — Sa noweho praſſe- ho měſečzanstu (burgemeiſtra) je rycznik Dr. Velski a ſa jeho naměſtnika drjewokupz Ditrich wuſwoleny. Wobaj ſtaſ ſwěrnaj Čechaj. Němſka strona w ſastu- pjeſtivje města Prahi je tak woſlabuňka, ſo ſebi tež ani ſwěrila njeje, někajſkeho němſkeho kandidata prjodk- ſtajiež. — Wěſty Królikowſki, kiz hdež dotal na kralowſtikm pôlſtikm theatrje ſe ſwojim towarſtrom hrajeſe, pſchijedze w tuthy dijach do Prahi, ſo by na tamni- ſchim čeſtikm džiwadle ſe ſwojimi ludžimi pôlſke ſuſy hral.

Franzowſka. Na wulkej ſupje Wladagafarje běſhe kral ſ injenom Radamu, kiz běſhe pſchijezel Franzowſow. Franzowſki khejzor chyſte ſajke pſcheczelſtwo ſ lepiſhemu hwojeho kraja wužic̄ a bě teho dla ſ kralom Radamu w pſchekupſtich naležnoſčach ſajke wujed- nanje ſežinič, kotrež franzowſkim pſchekupzam wulki wu- žitk dawac̄. Ma to paſ ſo Jendželčenjo jara mjer- ſachu a hladachu, kak bychu ſebi ſtroni na madagar- ſtikm kralowſtikm dworje dobyle. To je ſo jin ſtoučenje radžilo a to w tak wyſokej mérje, ſo ſama kralowa na jich boł ſtupi a revoluciju ſaloži, w kotrejž bu kral Radama ſtoučowaný a wſho jeho, ſ Franzowſami djer- žace, ministerſtwo. Kralowa hnydom knježenje do ſwo- jeje ruky wſa, wuſwoli ſebi ministrow, Jendželčenam pſcheczelniwych, a wojewi, ſo wujednanje, ſ franzowſkim khejzoram ſežinjene, něžo wjac ujeplac̄. Taſo to wón-

danjo Napoleon ſhoni, je wón na měſeče porucík, ſo bychu někotre wójnske ſodže wotjéle a madagafarſkej kralowej ſ wjedzenju dale, ſo dyrbi wona dopjelnic̄, ſhtož je Napoleon ſ Radamu wujednał, hewal budze franzowſki khejzor uſowany, jej wójnu pſchijowjedžic̄. — Khejzor Napoleon ſebi hžiom dleſhi čiaſ prozu da- wa, ſo by jendželſke ministerſtwo ſ nim amerikanski separatiſtiſki kraj jako ſamostatny kraj pſchijopſnało, do- kelž by ſo potom ſnadž amerikanska wójna ſtoučiſka. Ale jendželſke ministerſtwo do teho hac̄ dotal pſchijwo- ſic̄ nočehſche, dokelž ſo boji, ſo by Napoleon potom w Americh wulku ważnoſc̄ dobyle; pſchetoz Mexiko, hdež někto bylne franzowſke wójſko pſchebywa, ſ ameri- kanskim separatiſtiſkim krajom ujeſuje. Hdež paſ Ma- poleon ſam něžo pola jendželſkeho ministerſwa wudo- bycz němōže, dha je tu wěz někto hinał ſapſhadl. Wón ujenných derje wě, ſo je jendželſkim fabrikantam jara wopali, ſo amerikanskeje wójny dla žanu barwmu doſtačz němōža a duž je wón dweju mužow, kiz města na jen- dželſtikm ſejenje ſaſiupujetaj, hdež je wjele barwianych fabrikow, ſ temu naſabik, ſo wonaj tu wěz na ſejmje ſ ryczam pſchijueſchtaſ. Tam drje jeju rycze ſpom- njenu naležnoſc̄ picherjic̄ ſežata njeſtu, tola paſ ſu, kaj ſo ſda, ſ temu pomhaſe, ſo ſo jeje ministerſtwo bôle ſimac̄ počzina.

Gričiſka. Hac̄ runje Gričojo po někotrym čaſu ſwojeho wuſwoleneho krala doſtanu, dha w jich kraju tola hiſteze žadny prawy mér njeje, dokelž ſtej tam dwě, ſebi napſtecziwo ſtejacej, ſtronje, wot kotrejuž chce ſožda w kraju knježic̄ a ſo teho dla jena ſ druhéj wadzitej. Wondanjo ſ tajkeje ſwady krefpſchecze naſta a je pſchi tym wjele ſudži ſiwiene ſhubito. — Jendžel- ſke ministerſtwo je wojewiſlo, ſo chce ioniske, wot Gri- chow wobylsene, kupy grichiskemu kraleſtwu wotſtupic̄. Ioniski ſejm, kiz budze toho dla bórsy powołany, budze wěſci ſ tym pſches jene a potom ſo ta wěz ſ tym dokonja, ſo ſo wjetſhim europiſkim wječham wojewi.

Ružowſka a Pôlſka. Někotre nowiny po- wiedaja, ſo ruſki khejzor na požadanja, na njeho pôlſtich naležnoſčow dla wot franzowſkoho, jendželſkeho a raku- ſtikm knježenja ſtajene, ſrijed; julija wotmoſtvenje da a ſo budze to najſterje ſajke, ſo budža tute ſ nim móz ſvokojne bycz.

General Murawjew, kotrež je nad naſvjeczony- mi ruſſimi kraji jako gubernator poſtajeny, hdež je ſud ſ najwjetscha ruſſi, ſemjanſtwo paſ ſ wulkeho dže- la pôlſke, tam žałosnje kruze ſe ſběžkarjemi ſahadža a je jich tójskto ſmobwiſhcež dał a hjes nimi khetro wo- ſebných ſudži. Burjo ſu tam ſ chla pſchecziwo ſběžkar- janu a ſledža ſa nimi a koja jich, hdež jenož móža, tak ſo je revolucija w tamních krajinach, móhle rjec, chce porażena. Ale w pôlſtikm kraleſtwje revolucia hiſteze

dale traje a su sašo wschelake bitwiczkli byle, w kótrzych je s wobeju stronow sašo wjèle ludzi panylo. Polach su wschudzom zofacž dyrbjeli, dokelž Rusjojo kózdy czaž s wulkej pschimozu na nich pschiczhných. Něshto Polakow bu jatych, druzh su do Galicje pschesupili a padzeczu tam do ruky rufuskeho wojska, hisczce druzh su ho pak w polskich lěšach rosbeželi, so bych su na wěstym, předtym postajenym měsće sašo seschli. — Czke wojnwodzjenje Polakow je, kaž ho ſda, w tu kówilu jenož na to sloczne, so by njeměr w Poſskiej tak dolho kniežil, hacž by Polakam stónežne tola něchtón k pomoch pschischoł, pschetož hewat ho wopſtijecž njchodzi, czeho dla bych su tak wjèle ludzi wopravali, hdz̄ tola sloczne widza, so hami nicž dobycz njeměža. Majprjódch je pak to jara njewěste, hacž ghe jimi něchtón, to rěka, Napoleon wo prawdze pemhacz, a hdz̄ chył jim pomhacz, dha ho to tola lětka wjach njestanje a hacž do pschichodneho nasczja su Polacy swoje najlepſe moch shubili a Rusjojo su ho tak poſylnili, so budze tež Napoleonej częſko, jich pschewinę.

Amerika. W poſleniach dñiach je ſak ſaſo debywanje na separatiſtej ſironje, pschetož ſeparatiſtojo su s wulkim wójskom do unioniskich krajow panhli a wulki kruh unijs pschiczhných, dokelž bě tam malo wojska a ho něchtón taſkaje wěch njebosjeſche. Někto rak ſo unionske wójska w hromadu czahnu a pschindze najſterje poſla Harpers-Ferrya k bitwie.

Puczowanje
krala Jana
po ſakſkich Hornych Luszizach.
(Skónčenje.)

S Khwacziz, 24. junija. Weżera popoldnju wokoło 6 hodzinow pschijedze naſch lubowanych kral k nam a bu poſla kowarne, hdz̄ běchu rjane čehne wota poſtajene, wot ſchulſkich džeczi pod uawidowanjom k. wužerja Wiečaſa powitanym. Wot jow poda ſo wón do draždanskich podkopów, hdz̄ běchu tež jara rjane pschihoth ſziniene. Tam bu wot k. rycznika Geyera poſtrowjenym a wokoło wodzeny, hdz̄ kebi wſchitko ſwēru wobhlaſowaſche a to a tamne woſebje wuložowacž dashe. Pod vivatwołanjom dželaczerow kral wokoło 7 hodzinow k Delnej Hory wotjedze.

S Budyschina. Jedyn knies, kij bě w kralowym pschewodzjeniu puczowak, rjekny iudy, so ženje předy njeje widzał, so bych ſo pschi taſkej ſtadnoſcze Sſerbio tak ſzawne jako Sſerbio wopokaſal, jako tón krócz, a wón ménjeſche, so ho jemu ſda, kaž bych ſo Sſerbio wjèle bôle na ſwoju ryž a narodnoſcž džerzeli, dyžli předy. Wón powjedasche tež, so je na puczu do Budyschina 14 herſtich napiskow na čeſných wrotach

abo we wěnzech wuhladak. Doho majſtoſež kral Jan pak je pschi ſwojim nětějschim puczor anju praſit: „Sſerbio ſu tola pěkný lud.“

Ze Serbow.

S Kotez ſmy ſlyſheli, ſo ſu tam wón danjo žonu na poſrjebniſcheju ſaſo won hrjebali, koraž tam něhōze wot ſpočatka tehole lěta lejſeſche: dokelž bě ſo powjedalo, ſo je ju jeje muž moril. Schto je ſo wuhledzilo, njeje nam ſnate.

S Minakala a to ſtammichich Schneidera ſola ſu nam ſwjeſzo rožti pschinjeſli, kij je 4 lohice a 8 zolow dolſe.

S Radwora. W naſzej wokolnoſczi je žadlawa pemjedz na rožkach a pschinzech wulku ſchodus načinila a žně, kij předy tak nadzije poſne ſtejachu, budža něſhto hubjenſche. *†*

S Budyschina. Džen 13. junija mějeſche wubjert chriſtſko-methodſteho towarſtwa poſedzenjo. Wobzanknjenie bu, zo ma ſo powjedanežlo k. H. Duczmanu pod mjenom: „Snehowka abo ſtamwina tſjoch ſchiczeńcow“ ſkerje lepje do czíſcečja dač. Tale bu morawſke knihovne towarſtwa „Dědictví ss. Cyrilla a Methodia“ w Byrnie za ſobuſtav tutcho towarſtwa wužwolene. Naſzej lubej Maćjich ſcrbske buchu tež wſchitke wudajomne ſpish a nowiny pschislnybje. Po wſchelakich wuratzenjach ſoda k. poſladvik ſchulſki direktor ſcholka rozprawu wo poſladvnicy, a k. pschedſtya farar Kuczan k wupraji nadziju, zo budžem, dokelž je wén wobrazy wobſtaral, k lětu bibliſte ſtamwiny z wobrazymi wudacž méc. Škocznje bu na nařjet k. Duczmanu wuprajene, zo chcem ſo ſeſeſte katholſke kniki wſche druhich hromadžiž. (R. P.)

S Nadžanez. Tudy bě 2. a 3. julija wjèle rukow dželawych, kij wěnzy a pletwa wjachu, pschetož naſche nowe knieſtwo mějeſche ſem pschiczhnycz. K čeſceſi kniesa ſ Hennig a jeho ſwójby běſche ſydom čeſených wrotow poſtajených. W prěních ſtejefche „K nam witacze!“, w druhich bě dleſcha pěkna němſka ſchutžka a w tſeczích psched dworom „Wach nutſhod žohnaj Boh!“ a wſche duri, do hrodu wjedzazých, bě rjany transparent wuhotowanym. Wſche teho běchu wjazore ihče ſ pletrami, wěnami a khorhovemi wuſchene. Psched wjeczorom w 6 hodzinach džerjeſche k. ſ Hennig a jeho wjzolozesjenia ſwójba ſwój pschijed ſ nam pod ſyntami ſwona na kniežim dworje a pod tſelenjom wulich belerow. Po wby hacž k kniežemu domu mjetachu jim mlode holčički wonjeſčka do wosa a ſezelčku krečki psched nimi a pschi nutſhodze pschepo- dashej jim dwě wſchnej wotroſczenel holzy a ſchětž ſchulerkow rjane wonjeſčka. — Wjeczor, jako ſo knieža w ſahrodze pschelhadzowachu, běchu ſo wježni wobhlerjo

psched kniežim domom, hdjež běchu tsi transparenty illuminowane, shromadžili. Tako kniežstwo pschedstupi, so by je wobhladalo, bu wone s tiskrōznej řšarou postrojwene. Knjes s Hennig džakowasche so sa to s lubosnymi řšowami a řšubi, so gmejnje taktu lubosči njesapomni. Potom dashtaj dwaj młodzenzaj pěknou hudžbu řlyſhcež a wſchity so pod tiskrōznym řšawuwołanjom wotſalichu.

S Budyschina. Dokelž je dotalny aukcionatar l. Rychtar aukcianatařstwo ſložil, dha je měschezanſka rada l. pschedkupza Behera sa nowego aukcionatarja poſtajila.

S Delan. Tón tydjeň řlyſhachmy, so ſu te tsi ſerbſke knižli hžom dokonjane, kotrež maya so po porucznoſci ligniſkeho kniežerſta ſa pruske ſerbſke ſchule wudacž, a so budža so w bližšim čaſu cjiſhcežecž počecž. Pschi tej ſklađnoſci naſta praschenje, kaž daloko w Sakskej ſu, hdjež chyčku hžom dawno jenož jen u knižku ſa ſakſke ſerbſke ſchule cjiſhcežecž dacž, a měnachu někotſi, so je ſo tuteje ſakſkeje knižki dla teſko tam a ſem piſalo a jednało, so je najkerje wot taſkeho piſanja a jednanja kónz wſaka. — My wobročam ſo teho dla na cjeſeſenu redakciju Serb. Nowin ſo tej proſtwu, so by nam pschedzelnivje l. wiedzeſnu dała, kaž po prawym ſo tej knižku ſa ſakſke ſerbſke ſchule ſteji.

Wotmolwjenje redakcije. Redakcia wo tuſej knižich nicžo wěſte njevě, duž njemóže nicžo powjedacž. Wyshe teho wona paž tež njevě, kaiſe ſu to tsi ſerbſke knižki ſa pruske ſerbſke ſchule a duž by wona radý ſhonika (a wěſce někotryžkuliž ſo njei!), ſchto wone wopſchijecž. Wona proſhy teho dla naležnje, so by jej něchtón, kž tu wěž ſnaje, ju tola drobnischo roſſtajecž chyč.

S Budyschina. Pschi naſchim lětuskim wulſkim měſchcanſkim tſelenju je w prěnjej tareži mydlarſki miſchtr Marcžink ſ kralom a pschedkupz Koohl ſ marſhalom. Po prawym je Dr. Höckner jako druhi ſlepſki tſelik, ale dokelž běgar njeje, dha njemóže tež marſhal bycž. Schtò budze w druhzej tareži ſ kralom a ſ marſhalom, to hakle dženſa wjeczor ſhoniemy. — Pschi chým tſelenju ſu ſ wjetſcha jara pěkne wjedro měli. Njedželu bě w brumlowych wjele žiwiſenja a prawi ſerbſcy hercy ſe ſerbſkimi hužlemi pěknou hudžbu džekachu a rejwarjo pilnje rejwachu a to často tež ſerbſku reju, koſtrž mōžachu, kaž ſo nam ſdashe, podjanske holežki najlepje. Tež řlyſhachmy wſchelake pěkne ſerbſke hrónčka ſpewacž.

S Budyschina. Dotalny gymnaſiaſt w kaſholſkim ſerbſkim duchownym ſeminaru w Brasy, l. Jan Čežeba, je ſańdzeny tydjeň maturitatne pruhowanje ſ dobrej ſhwalbu wobſtał a budje wot ſ. Mi-

cha na praſskoj univerſicje na duchownſtvo ſtudowacž.

S Budyschina. Tudomne pôſtſke ſaſtojnſtvo dawa někto ſtoro w kóždej wſy budyskeho pôſtſkeho wokrjeſa ſiſtowe kaſhczikli poſtajicž, do kótrychž móža ſo njeſrančowané abo ſ markami ſ rančowané liſty mutſkyňicž, kotrež potom pôſtſke poſhelnicy dale wobſtaraja. Rekommandirowané liſty abo liſty ſ pjenjeſami paž ſo do ſpomnjených kaſhczikow tykač nježmjeđa, ale dyrbja ſo na bližſej pôſtſkej expediciji wotedacž.

S Ketiſi. Na Marje domaphtanje mějachmy tu, na čož ſu po prěnjej ſaſhyschané powjedecži wutrobiſe wjefeliſi, rjany, wolkewjazh a ſbudžazh miſionſki ſ wjedžen. Dokelž je naſcha zhrkej po ſhwojim ponowjenju ſama na ſebi tak rjana a ſwěčaza, ſu wěſce wſchity naſchi ſubi hoſčo, kž běchu ſo k temu tež ſ daloka nutſnamakali, psches jene, ſo njeſkym naſchim zhrkwini rjanos ſ pletwami a wěnzmami ſapojscheli. Dokhi čah ſerbſkich dorocžených holčatkov jenak ſ běkym liſčatym ſhapičkami pýſhennyh a dokhi čah tež ſwjetžených ſhotowaných młodzenzow pschedzehuſhctaj ſ khorojemi a ſ khorom poſawniſtow na ſaru po ll. duchomnyh tam ſhromadžených. Dic̄ bě 22 a bjes nimi wuhladachmy tež ſławneho delnokuziſkeho ſſerba l. duchomneho Läſchnarja. Zhrkwine města naſchego wulſeho Božeho doma běchu tak pschedpelnjene, ſo na nich wjele luda žaneho města njenamaka. Po wuspěwanju 130. khěrluſha ſtupi naſch wýſoch dostojný l. farař Kellin psched wolkat, wotſpěwa poſtrowjenje a kollektu a čitaſte miſionſke wotdželenje ſe ſw. piſma. Tako běchmy ſak ſo pod wutojnym wodženjom naſchim rjanym nowych běglow 770. khěrluſh wuspěvali, djeržesche nam l. duchomny Bergan ſ Wulfich ſdžarov trafne, mózne, wot Jeſuſowej ſubosče žalbowane pídownje, ſ kotrehož wotcziſhczom by wón wěſce wſchitke wěrjaze wutroby wulſh ſ wjefeliſi, po teſte ſe přjedavſcheje nježele Zap. ſt. 5, 16—21. a wulkadowasche miſionſki ſ wjedžen jako 1, wot wſchelakich wepytan 2, wot někotrych ſadžewanych a 3, wot Boha žadan. K wohanknjenju ſpěwashe ſo 771. khěrluſh, a wolkarne wotſpěwanje ſta ſo něk psches naſchego wýſoch dostojnýho l. kapla na Renčza. Na němſkých ſemſchach, na kótrychž bě tež wjele ſſerbow hiſceje woftalo, hdjež bjesche tež němſke muſka a žónſka młodžina po ll. duchomnyh ne faru čzahnika, djeržesche l. duchomny Ženč ſ Palowa wubjerné mózne ſ wohebnymi historifkimi pschedkadami reneje wuhotorane předowanje po Jeſ. 58, 7. ſ tym roſpoložkom: Budžecze ſ milni tež pschedzim o pôhannam, pschedož 1, woni ſu cji hľodni, kž wo ſhleb wokaju, 2, woni ſu cji ſahnacži, kótrychž dyrbimy do ſwojeſe thěze wjefecž, 3, woni ſu cji naſh, kótrychž dyr-

bimy wodziewacj a, woni su nashe cjeło, wot kotrehož
so nješmijem yotečahnež. Misionka kollektu, do
schliczkom psched zyrtwinym durjemi skladowana, wuzi-
ni 77 tol. 2 nřl. 8 np., injenujy ſerbska 40 tol.
28 nřl. 3 np. a němska 36 tol. 4 nřl. 5 np. Boh
budž kvalený fa wſchitku miloſež, kotrež je nam a
póhanam s tym rjanym ſhwjedzenjom wobradzik.

S Budnſchin a. Pónđelu 6. julija wotjedze-
chu pod narjedowanjom L. tachantskeho vikara Hórní-
ka někotri katholscy ſerbscy do Welehrada na Morav-
je, so bychu tam tybzazlētnu jubilejku oltaru ſwjateju
wſchoſkowjanskeju japoſchtołow Chrilla a Methoda ſwječil.

S Njebjelciz. Tudy stej so 8. julija dwé
pjetaſch ehez khežniſkej živonoſci wotpaliſej.

S Hucžin y ſkydlimy, so je so tam w noz̄
i pjaſkej jena kheža wotpaliſa.

Hans Depla a Mots Tunka.

H. Depla. Daj ſej, Motſo, někto powjedacj!

M. Tunka. Aj, dha chzu ja poſkučacj,
So bych ſhonił, ſchto so podalo
A kaf je so zofalo.

H. D. Běſche baba babcicka
Taſta trochu womlodna,
Kiz so k mužam cijichcijſche,
Hdyž so k khečiſnam bližesche.

M. T. Aj, aj, aj!
Šchtož dale bě, to praj!

H. D. No, ſchto běſche, to cji praju,
Kaž tu cytu wěžku ſnaju;
Žony te ho jara ſnemdrichu,
A ju fa babu měč wjach nječachu.
Jeje muž tón ſo tež roſkorı,
Tak ſo ſo tež bórsh poſtoji,
So dyrbı ſo tale baba wotkadić
A ſo nowa wuſwolicj. —
Wſcho bě ſ tutym ſpoſojne,
Žony běchu wježole.
Tola to wſchaf je mi wězka ſpobiwna,
So ſo wot žonow njejuſwoluje babcicka,
Alle mužojo ju poſtajeja,
Kiz wſchaf tola ſami žanu njeſrjebaja.

M. T. Hm, kaf ſ wuſwolenjom bě?

H. D. Žony praja, jara ſlę.
Mužojo ſaſ ſreniſhu wſachu,
Dokelž ſo wſchaf njebojachu,
Hacj, tež je ſa muſtim mjaſom čhečeživa,
Alle žony je ſloſež někto ſajala,
Tak ſo nočchydža wjaz khečežna hotowacj,
Zeli dyrbı tale baba dlehe babkowacj.

Přílopk.

* **Pruſh.** W Barlinje je ſandžený tydzen někotre
wječorž ſa ſobu wſchelati nječinězomny lud wulku ha-
ru hnał a pschi tym na domach a wězach na 20,000
tl. ſchody načinił, ſchtož dyrbı město Barlin někto wob-
ſchodženym ſarunacj; pschetož po ſalonju dyrbı město
abo wješ, hdež ſo ſbezél ſtanje, wſchu ſchodu
placacj, kiz je ſo pschi ſbezél načiniła. Wot thj,
kiz w Barlinje haru cjeřiachu, je policija něhdze 400
ſajala a wjele harowakow bu ranjenych, dokelž do po-
liciſtow ſ tamjenjem ſjetachu a khetro jara wobſchko-
džichu. — Kralej karlsbadſke ſupjelje jara derje thja.
Kralowa je ſo ſ Vindželskeje do Hollandskeje podala a
pojedze wot tam naſſerje do Baden-Badena. — Mi-
nister Bismark je ſo do Biarritz w (Franzowskej) do
tamnyh móřſkych ſupjel podal. — Marſhrabja Wjelo-
polſki, kiz je ſebi wot ruſkeho khežora ſchýri nježdele
próſninow wuproſyl, pschijedze pječza na ſupu Rügen,
ſo by tam móřſke ſupjelje wužiwal.

* W ſandženym ſchwartlečje bu 89,070 körzow žita na
budyske žitne wili pschijwiesemych. Wjes ſobotami bě
ſobota 6. junija najbóle žohnowana, pschetož tehdh běchu
7951 körzow pschijwiesli. S cyla je ſo na budyske
žitne wili w přenich ſcheczic měšozačach tuteho lěta
171,843 körzow žita na pschedai pschijwiesko. —

W Luſgawje běſche jedyn wumjerař 400 tl.
papjerjamych pjenjes do jeneje khowanki pod ſamej tſechu
tyknýl. Taſo wón wondanjo ſa nimi hladashe, wuh-
lada i ſwojemu wulkemu poſtrženju, ſo běchu tam je-
nož male powoſtanti jeho pjenjes, pschetož myſhe běchu
je na dróbne kufki roſrymſake.

* W tak mjenovanym plauenſkim gründže
je ſo wondanjo kólňa, w kotrež je 25,000 körzow
kamjenitneho wuhla, ſapalika a wuhlo ſo bórsh ſ wul-
kej mozu paleſež. Pschi haschenju teho ſameho ſta ſo,
ſo jena poboczna murja padje a ſcheczic hewjerjoo ſa-
raſy, pječzoch pak jara wobſchodži.

* Do drážda nſke je zoologiskeje ſahrody je
někto tež jedyn mlody, něhdze 2 lěče ſtarý, elefant pschijſhoč.

* S Glaucha w a je wondanjo jedyn liſtynoſcher
četnýl a něhdze 4000 tl. pjenjes ſ poſta ſobu wſak.

Spěwy.

Fijiakta.

○ cjeho dla tak ſamotna
We dole kjejeſch ſijaſka?
Ah, cjeho dla ſo nježmějeſch,
Se ſotřicžami nječjejeſch?

○ twoja barba módroſta
Mje na ſlužbenja dopomnja,
Kiz pschi tebi ſym cjinil ja
Na cjaſhy mojoh živjenja.

Ty pał, o rjana fijalka,
Szy śnamjo rjane poniżna;
Wyb rady cje ras wokoskał,
Egi wutrobicęku s nowa dat.

O leczej dha sa mnie fijalka,
Njeh twoja wón mje swijezla;
Njeh twoje sboże najmijensche
Dny krañni moje žiwjeniske. Jakub.

Mudančka.

26.

Se semje tu roſtu ja,
Koždy fo mje wibleka,
Njeh je kral w tutym žwécze
Who proſher w niſſej hēcje.

(Wuhudanje přichodnje.)

Cyrkwińskie powięſcie.

Werowanaj:

Podjanska cyrkej: Jakub Cyž, wičežnu bur na Horje, s Mariju Woſz je Štrožiſčja.

Krčenij:

Michańska cyrkej: Martha Louisa, G. H. Kühlera, koc̄marja-wobſedjerja w Delnej Linje, dž. — Maria Augusta, Pētra Keitinga, wobſyderja w Dobrušči, dž.

Podjanska cyrkej: Maria Theresia, Jana Kerele Dutžmana, murjerja pod hrodom, dž. — Kora August, Jana Krawza, wobſyderja pod hrodom, s.

Zemrječi:

Djen 24. julija: Hanža Martha, Jana Miklarscha Bētnarja, ekonomia w Budyschinje, dž., 2 l. 7 m. 23 d. — 26., Kora August, Jana Črsta Schmidta, khěnička w Sztonej Borszczji, s. — 28., Maria Erdmutha rodž. Schmitke, Handrija Črsta Lüdi, kublerja a rychtarja na Krajnoheřmanſkim Židowje, mandželska, 53 l. 7 m. 27 d.

Čahi sakskošlezuskeje železnicy z budyskeho dwórniſeá.

Do Dražbjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h 11 m.: pſchipolnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m weczor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Šhorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſchisanſtjenje do a ſe Žitawoj a Liberza (Reichenberg)
† Pſchisanſtjenje do Žitawy.

Pjevježna płaćizna.

W Lipſku, 8. julija. 1 Louisdor 5 tolér 15 nſl. — np.; 1 pełnowažazý čerwony ſloth abo dukat 3 tol 5 nſl. 8 np.; wiňsle bankowiki 90%.

Płaćizna žitowa produktow w Budyschinje

4. julija. 1863.

D o w o z: 7951 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikačach,								na bursy,							
	wyšsa.	nižša.	sředzna	najwyšsa	najnižša	wyšsa.	nižša.	sředzna	najwyšsa	najnižša						
Pſcheniza	6	2	5	5	20	—	6	—	6	2	5	6	—	—	—	—
Rožka	4	—	—	3	20	—	3	25	—	4	5	—	4	2	5	—
Feečmen	2	27	5	2	20	—	2	25	—	2	27	5	2	25	—	—
Worž	2	—	—	1	25	—	1	27	5	2	2	5	2	—	—	—
Hroch	4	15	—	—	—	—	4	10	—	4	15	—	4	7	5	—
Woka	3	20	—	—	—	—	3	10	—	3	20	—	3	10	—	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jačky	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusicka	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bjerny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keana butry	—	15	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopažlomny	3	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. hyna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje

16 tl. 5 nſl. a 15 tl. 25 nſl.

pſcheniza 62—74 tl., rožka 47—48 tl.,

(to je: za 25 pruskih ſtgerow.)

rēpikow woli (njeežiſčeny) 14 tl. 15 nſl.

(Cžiſčeny, kaž ſo w Budyschinje pſchedawa, je ſtajuje něhdze 1 1/4 tl. drôžſchi.)

N a w ě š t n i k.

Parne kupjele.

Kupansič čaſ ſa knjeſow: Kiedzeli rano we 8 hodzinach, ſrijedu a piatki popołnju w 4 hodzinach. Extra kupjele, kaž tež kupanje ſa knjenje maja ſo koždy čaſ 2 hodziny před ſlasacj. F. Būſchel w Budyschinje.

Szymjo bělých našmíſkich rēpov ma na pſchedau
J. G. F. Niekſch.

Wnežomnit pýtanj.

Młody čłowjek, kij je ſerbſkeje rycze mózny a chec pſchedupſtw o wuknyc, može w Budyschinje dobre město doſtać. Hdze? to je ſhonicz we wudawarni Šerb. Now

naſljeſhi ſrijedk ſotſtronenu kaſchela a ſ polóženju dychanja, kaž tež ſ warnowanju pſche dybawoſez pſchi ſasymnenju w ſymnym čeſhu.

Sa Budyschin a wokołoſtej w hrodowskej hapsbýz ſtga M. Fäſtinga koždy čaſ na pſchedau.

Eduard Grož w Wróblawju,

Grožowe broſtkaramellje

Wotewrjenje khlamow.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoseje s tutym najpodwolnisczo wosjewujemoj, so jmoj
pōndzelu 6. juliia

w Budyschine, w nowowutwarzonym pschedytku w Mōdele z khegi na bohatej hafzy s napschecza posta
manufakturowe a modofmorowe khlamy

pod firmu

Koch & Preu

wotewriloj.

Naju khlamy s tutym najnaleznisczo poruczejo, mōzemoj wobwesczecz, so budzemoj ho stajuje
przozowacz, dowierjeniu, namaj dobroczynie spozeganemu, kōdzy czas se sprawnym a tunim pozluzenjom
dozej czinicz.

Koch & Preu.

Plaéizna:	
◊ 1/1	błesche po 2 toler.
◊ 1/2	= 1 =
◊ 1/4	= ½ =

Bělý

Brost - Syrop

Plaéizna:	
◊ 1/1	błesche po 2 toler.
◊ 1/2	= 1 =
◊ 1/4	= ½ =

Psches 6 njedzel bēsche moja dżomka na sahorjenje dychawh a na dychawoscz tak jara khora, so tez ani
sklowczka wotsje prajicz njemōzesche. S nowinow shonich wo brostshropu, kiz miel psche tajtu njeduschnoscz bwez a
je pola knjesa Libschiza k dostaczu. Za ho tam podach, kupich tsi blesche a po wutriebanju jeneje blesche ryczesche
wona tak cziszcza jaſinje, kāz hewaf, a bē doſpolniſje sahojena.

Ja czuju ho teho dla nuczena, knjesej fabrikantej G. A. W. Mayerej we Wrótslawju sa tuton woszehn
średk ſwoj najnaleznisci dżak wuprajicz, a možu jenož kōzdemu, kiz je tak khory, rabzicz, so by tuton shrop nałożil.

Zielona w Galichji, 30. oktobra 1862.

Chekla Sobstkiemiczowa.

W Budyschinje pschedawa jen jenož knjes Heinr. Jul. Linka,

W Wétrowje = = = = B. N. Scholta.

W Rakezach = = = = M. J. Paulisch.

W Schérachowje = = = = Jos. Löbmann.

Wotznokrajne wohensawesczaze towarzystwo w Elberfeldze

salozene s kapitalom wot dwieju millionow toler, porucza ho psches podpišaneho k sawesczenju hibiteho wobszedzenstwa,
jako mobilow, tworow, žnjow, žitow, maschinow atd.

Prāmije su tunje a twjerde. Doplacjowanja ţenie żone njeſtu.

A wobstaranju sawesczeniom a k dawanju wscheho dalschego wukasowanja je kōdzy czas hotowy.

W Klukſhu, w juliu 1863.

Otto John,

agent towarzystwa sa Klukſu a wokolnoſczi.

Jedyn ložti loſterski wós je na pschedan a je
wscho dalsche pola J. Rabowskeho w Bonorezach shonicz.

 W Hermanezach je jena khēza s 3 kōzami
pola a kuki se swobodneje ruki na pschedan a
je wscho dalsche pola tamnischego rycztarja shonicz.

Jedyn schewski može čzo. 16 w Konjezach pola
Porschicz hnydom do dżela stupicz.

Sahrodniska žiwoscz čz. 5 w Nowej Schczeniż
pola Rakez, s 18—19 sakſkimi kōzami pola a kuki bliſko
doma, s chlymi žnemi a s dżelbi inventara a s jara
malymi dawkami je se swobodneje ruki na pschedan a je
wscho dalsche i am shonicz, kāz tez pola J. T. Schmidta
w Huczynje. Wjetſchi abo ujenschi dżel kupnich pjenies
može po spodobanju stejo wosticz.

Barlinske wohensawesczaze towarzstwo.

Salożene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj tolet.

Tuto hžom 51 lét wobstejace towarzstwo bjerje sawesczenja psche wohnjowu schodu bjerje po niskich, ale twjerdyh pramijach, hdzej sawesczeny ženje nicžo dopłaczowacž nietreba.

Sawesczenja wobstara a wšcze wuložowanja dawa

w Budyschinje.

W Býzech czo. 3 steji jedyn kón, bruna kobla, 11 lét stara a $1\frac{1}{4}$ wýška na pschedan.

Dziwocząske herbske ev. luth. misjonske towarzstwo směje jutſe, — 12. julijsa — po užšporje popołdnju w tjoch hodžinach shromadžisnu.

Petr Melonk,
pišmawjedzér.

Murjerski mischtur J. Keik w Czornjowje je pschi wobščernym a sapleczenym porjedzenju mojich domskich tajku wožebnu twarsku wuczenoscž a wusčitnoscž wopokaſal, so možu leho kózdemu, tiz ſebi twerde, pschisprawne a rjane twarjenja žada, s dobrym prawom poruczicž.

A. Kowark,
rhc̄tař w Kołwaszy pola Pomorze.

Napsowu złomu

dla pobrachowanja města tunio pschedawam.

Korla Zieschang,
reſtissi mischtur na Židowje.

Knjes duhomny Bergau s Wullich Szczar ſo wutrobnje prošy, ſo chył tak dobrh býç a ſwoje rjane, wubjernie misjonske predowanje, w Kęstlicach dżeržane, do cziszczenia dacž.

Ježdyn w mjenie wjele a w myſli hiſčecze wjazh džakomnych Sserbow.

Sicilianiski babyduschkowy mijedowy extract
doſtach ja w tutych dnjach a pschedawom jón jako wuwokany hojac hředk psche kaschel, kaž tež psche khorosceze w ſchiji a bróſceji w originalnych sapleczenych bleschach po 1 tl., po kleschki po 15 nžl., bleschku na prahu po 6 nžl.

W Budyschinje w hradowskiej haptycy
M. Žofing.

J. E. Hsmoser, wudamar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawesczazeho towarzstwa.

W wopomnjenju
na létym džen wotemrjecja njebo

Handrija Mucžerja

w Borku

+ 14. meje 1862.

O zmjercz, kaž ty tak husto khdzisich
Do domu, tiz nam luby je,
A jeneho fa druhim wodzisich
Tam ſ njeho do tej węznowicze.
Haj, hdyz bě th ſa krótkie čaſky
Nam lubu macz tam wotwjedzka,
O dha th pschindze bóry hafy
A tež nam nana ſobu wſa.

A tak ſu, móhł rjez, w jenym ſcje
Nam, macz a džeczo ſemjeli,
Kiz bychu radu na tym ſwécje
Šeſeje dleje byli bjes namci.
Tak dyrbjachu tu ſawostajicž
Wſchak hyyna ſenčkoh, ſchvri džowlki wſchě,
A tak do wulkej ſrudžby ſtajicž
Dwej bratrow a tež hotſje dwe.

Ach pjeſz tych džeczji ſ nowa waj'
Tak jara ſrudne wopłataſa,
Hdyz dženſa ſ rown ſ starichimaj
Na létym dñji ſo ſeſtupaja
A horce hyly roſliwaja,
Hdyz ſwēru na te ſpominaja,
Šcito džeczom lubi starschi tu
Na tutym ſwécje byli ſu.

A někty spi, naſch nano, bratsje luby
We twojim kłodnym rowje tam,
Hacž hlož tež poſlenjeje truby
Soo jumu dawa ſchyszczež nam.
Duz spi tež derje podla njeho
Th jeho luba mandzelska;
Kaž wjeſele ſy ty tam jeho
Do njebla domoj witała.

Th pak, o knjeze, troſtuj ſ hnadu
Te luba wbohe hyroth,
Kiz wſchitke potriebaju radu
A tež tych starskich pomožy.
Haj, hyrotam, tiz něko nikoh'
Niz nana, maczec nimaja,
Dom poſczej th, o wumozničo,
Kiz starskich luboſež ſastupja.

Číslo 29.

~ 18. julija. ~

1863.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kiž maja so w wudawařni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płacić so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Stwórlétla předpłata
a na kral. saks. pósće
7½ nsl.

W oprijeće: Swětne podawki. — Liſt s połodniſcheje Ameriki. — Ze Serbow: S Budyschyna. S Čeſteje. S Čucimy. S Wilejba. S Wochojow. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spěwy. — Cyrkwinske powjesće. — Cah i sakskoſlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płacizna. — Spiritus płacęše w Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Sa ſta. Žutje ſo dražđanska ptacja kuſa ſa-
počnje a ptacja na želesnich tak mjenowane dženske
billett do Dražđan a domoj wot dženskischiho wjez-
ra hac̄ do prěnjeho czaha rano pónđelu ſa tydženj. —
Kralowej mjeninj ſo w Budyschinje 10. julija ra-
no s pěknnej reueilli wojeriskeje hudžbu ſwječzachu. —
S pôftskim wosom, kij wchědnie dwójnych bjes Budyschini-
nom a Khoczebusom jéſdzi, móža nětko puczowarjo tež
ſi Hoſeſhowa, ſi Póſtneho Róžka a Małeho
Wjelkowa ſobu jéč, jeli města dohahaja. —
S wulku turniskemu ſwiedzenju w Lipsku je ſo hac̄ do-
tal 14,000 zuſykh turnarjow ſamoſtiko. Dokelž je
wot lipſkeho turniskeho wubjerka ſlubjene, ſo kóždy tur-
narj wobydlenje darmo doſtanje, dha je ſpominjenemu
wubjerkej wulka staroſez nastala, pſchetož wón bě ſau-
dzenj tydženj hakle 5000 tajich darmotnych kwartirów
hromadu naprožyl. — Na kralovskich ſakſkich pôſtach
ſo nětko njedželu popoldnju žane pôſtne požkli wjach
njerostnoschiua, jeli to „ex. r. f.“ žadane njeje. Tola mó-
že kóždy po nje ſam tež njedželu popołnju na pôſt pož-
kac̄ a je tam doſtanje. — W Störnthalu dyri 9. ju-
lijia blyſk do knižich wowčeřinjow a ſarafy tam ſi
wowzow a jeneho pſa. — W Lubiju a wokolnoſci je
ſo towarzſto cjeſnje wuſlužených wojaſow ſaložilo, kij
ma nětko hžom 111 ſobuſtawow. — Lubijski primari-
us l. Fischer je ſo emeritirowac̄ dał a Zeho moje-
ſtoſez kral Jan je jemu w pſhipoſnaczu jeho dohōſet-
neje ſhvē omniweje duchowneje ſlužby rycerſki kſchiz al-
brechtskeho riada najmikroſciwſho ſpožiſt. — W Ho-
hensteinje je ſo 9. julija wuſtajenja wotewrka, na ko-
trejž ſu jenož wěch wuſtajene, kij ſo ſa cyrkwoje trje-
baja. Pſched wotewrjenjom ſo ſe ſwonom ſwoniesche,
kotryž bě tam małowjelskowſki l. Gruhl ſe ſwojeje ſwo-

nylijeźne ſ wobhlađowanju požkac̄. Kaž nowinu piža-
ja, je tam jara wjèle rjaných cyrkwiſkich wězow ſe ſta-
reho a noweho czaza widžeř. — Ministerſtro ſnits-
komuſich naležnoſcior wosjewujuje, ſo móže jenož tón bjes
ſadžewka do Kuhowſkeje puczowac̄, kij ma paſ ſo
ruſkeho požklaſtwa abo konsulata daty abo paſ ſo
knížku wot ruſ'eho požklaſtwa abo konsulata viſtrowa-
ny. — W Lubiju budje ſo pónđelu 27. julija ſad
na ſadowych ſchotomach tamniſkich wokolnych ſchuſeſzow
w hoſejenzu „ſ wettinſkemu dworej“ pſchenajec̄. —
Kral chec pječa ſe ſwojej ſwójbu tež lipſki ſwiedzenj wop-
tacz. Coburgski wójwoda tehdź do Lipſka pſhi-
jedze. — W Budyschinje ſwječzſe ſchtrympar a ſu-
dniski pſhiſyda Oſwald ſwój 50 lětny běrgarski ju-
biculum a doſta pſhi tutej ſkladnoſci wot rady a měſch-
cianskih ſaſtuſperjow pěkne ſbožopſchejace pižmo, wot
ſchtrymparſkeje jednoth pak rjanu ſlebornu tobakowu ty-
sku. — W Čibawje je ſo 13. julija wječor tamni-
ſcha piwařnia wotpalila a je ſo piwarcej wjèle ſyna,
ježmjenja, kſmela, ſkodu a drjewa ſpalito. Woheń je
w brózni wuſchoł. — W Miſhnu ſu je 14. julija w
noč ſchtri domy wotpalile a w Schierizu roſlečja w
knjeſej kólni, hdzej runje požahachu, želesny fotoł, w
kotrymž ſo ſmoka warjeſche. Palaza ſmoka bóryſ
kólnju ſapali, fotoł ſo tež ſpali a w njej pſches ſto
czwizow a 20 centnarjow ſmoln.

Pru ſy. Pſchežtſchowanje tych, kij buchu wondajo w
Barlinje teho dla jeczi, dokež běchu tam haru a njeſaſtvo
czerili, je ſkónczene, 84 najhōſchich je do jaſtwa ſadžených,
druzh ſu pſchcjeni, hac̄ budje jich ſud pſched ſo žadac̄. —
Kronprinz nětko ſe ſwojej familiu w Putbusu na kupje
Rügenje pſchebhywa. Wón je wosjewic̄ dał, ſo chec tam w
tu khwili chle běrgarscy ſiwy bjež a ſo dyrbja teho dla czi,
kij chec jeho woptacz, jenož czorný ſraf woblečeni
bjež, niž pak uniformu.

Rakušy. We Winje čedža w lěće 1866 wulku hvočnemu wustajenju wotdjerzecj. (Wo tutu naleznostc je so tam hžom dolho jednačo, ale njebe mžno, so bždu řhto wěste postajili. Dokelž pak je khžor Napoleon sandžený tydžen wosjewit, so budže w Parisu w lěće 1867 taſka wustajenja, dha ſu někto tež we Winje ruce wobſankyl, řhto je trjeba.) — Hac̄ runje je rakuske kniežerſtvo bjes thym tſjomi kniežerſtwami, kotrež ſu k lepschemu Polakow pízma na ruského khžora pohšale, dha njeje tola na žane waſchnje widzecj, so by rakuske kniežerſtvo někak ſ Polakami derje ménito. Wone wuživa wjèle wjac hólsku revolucijs ſ temu, so dwieju njepſcheczelow (mjenujich Ružow a Polatow) ſ dobowm khota. To je ſaſo ſjawnje ſ teho widzecj, kaž ſo ſ wojerſkim čahom hólskeho generala Wykozleho mějſche. Zónle bě mjenujen w Galicji na 2000 ludzi ſhromadzik, jich tam wobronil a hewal ſe wšcej wójnskej potřebu ſastarak. To pak njebe wýchnoſc widzila. Žako pak bě wſho pſchihotowane a Wykozki ſ wjetſkim dželom hwojich ludzi rufle mjeſy hžom pſchekrčik, dha bu rakuske wójsko ſa nimi pohšane, kotrež jim tójskto brónje a wſchelakich wězow hſchče na rakuskim kraju wotehna. Wykozki wojowashe potom ſ Ružami a cži, hac̄ runjež ieho ſbíchu a jeho ludzi do zýka roſehnachu, tola pſchi thym tež ſchłodowachu. Taſk mějachu, po rakusim žadanju, Ružovo hwoju ſchłodu. Ale Polacy mějachu ju tež a to we wjèle wjetſchej mérje; pſchetož najprjódey běchu te pjenesy, kiz běchu na Wykozkeho čah wažili, chle ſhubjene a potom buchn Wykozkeho Polach, kiz pſched Ružami do Galicje čžekachu, tam wot rakuskeho wójska ſajecji. Wysche teho je pak rakuske kniežerſtvo tež wjèle ludzi, kiz běchu Wykozku w Galicji w pſchihotowanju ſ jeho čahce pomhali, ſadžicž dało a bjes nimi tež wjetcha Hadama Šapjehu. Na taſke waſchnje je wone Ružam ſchłodžicž dało, wjèle njeměrných hólskich hkočkow ſ lohlej prozu do hwojeje rufi doſtačo (taſk ſo ho jich někto w hwojim kraju bojež njetrjeba) a hewal tež thch Polakow ſludžilo, kiz nje- mér podpjeraja. A pſchi wſhem thym měnja Polacy hſchče pſchego, so rakuske kniežerſtvo ſ nimi derje měni! Čzlowaska ſaſlepjenosc je wulka. — Ministerſtvo pſchedawa někto krajne ſubla, w Čechach ležace, jene po druhim. Taſk budže w bližším čahu ſaſo ſublo Šemirizy pſchedawané, kotrež je pſches 2 milionaj ſchěnakow takſirovane. — K čeſeči knjesa Bleiweſa w Lublani, kiz je pſchi hwojim němſkim mjenu tola horliwych Štowjan, a hwoje ſlowenske nowin „Novice“ hžom 20 lět ſ lepschemu ſlowenského luda wudawa, bu wóndanjo wot jeho ſnathch a pſcheczelow pſchyna hofcina wuhotowana a jemu pſchi tutej ſkladnoſci rjana ſlěbornia pízna a ſkote pjeru darjene. —

Franzowſka. Na khžorském franzowském dwo-

rje je ſ nowa wulke wjeſele, pſchetož ſandžený tydžen je pøovjeſc pſchihotka, ſo je mexitanſke wójsko hlowne město Mexiko 30. meje wopuſtěcilo a pječ dñow poſdžiſho franzowſke wójsko Mexiko wobſadžilo. Hac̄ runje ſu mexitanſke wojach nědže 7 mil wot Mexika ſtejo wofstali a mohli po taſkim ſ Franzowſami dale wojowacj, dha ſda ſo tola, ſo je chla wójna někto ſkónčena. Tež pokazuje wſchitko na to, ſo chec Napoleon mexitanſki kraj jako dobytý kraj do hwojeho wobſedženſtwa a ſón pod hwojim kniežitwom woblkhowacj; pſchetož mužojo, kiz ſmeja tam w jeho mjenje kniežitwo wjeſc a wſho po franzowſkim waſchnju ſrjadowacj, ſu wot khžora hžom wuſwoleni a tam w bližším čahu wotjedu. Tež mjenja někotři, ſo tam wón naſſkerje hwojeho wuja, prynza Napoleona, jako franzowſkeho městokraſla pſcezele. — W naſtupanju hólskich naſeňoſcjom počinaja franzowſke nowiny w nowiſkim čahu bōle měrniſku pſcheczel píſkacj. S najmjeriſha je taſk wjèle widzecj, ſo Pólskeje dla ſetka žana wójna njebudže.

Ružowſka a Pólska. Wotmoſtvenje, kotrež je rufi khžor franzowſkemu, jendželskemu a rakuskemu kniežerſtvo na jich pízma hólskich naſeňoſcjom dla poſtek, maſa tute naſſkerje hžom w ruch, a je ſ najmjeriſha hžom tež ſnate, ſo je rufi khžor do ſnathch ſ žadanjow ſwolik. Wón je tež w thym pſches jene, ſo by ſo hólska wěz na kongreſu wujednata. Ružojo ſ taſkej ſwolniwoſcju hwojeho khžora prawje ſpečojni njeſhu, kaž mōže to jedyn ſ rufiſkow nowinow ſpōſnač, dokež ſo jím ſda, ſo je ſ taſkim jednanjom čeſeči rufi ſhcheczitwa trochu bližko ſtupjene. Tola troſtňu ſo ſ thym, ſo budža derje pſchihotowaný, jeli poſdžiſho tola hſchče ſ wójne pſchindže. Wjèle mjenje, hac̄ Ružojo, ſu pak Polacy ſpokojni, pſchetož woni ſjawnje widža, ſo woni, hdyž ſo na podkoſtu wínskeho kongreſa wot lěta 1815 jedna, jenož to dobudu, ſhotož je jím rufi khžor hžom pſched wudhrjenjom nětčiſceje revolucijs ſlubil a ſ džela tež hžom do ſkutka ſtajecž počkal. Po taſkim pſchindže naſſkerje ſ temu, ſhotož ſmý hžom pſchecz prajili, ſo ſu Franzowſojo, ſendželezenjo a ſ džela tež Němcy Polakow drje pilnje ſ revolucijs ſhčiuwalí a ſ thym wjèle thžaz ludzi ſmjercej do klam ſahnatí, kaž tež Pólsku wo wjèle millionow pjenes a ſamōjenja pſchinjeſli, ale ſo někto, hdyž dyrbí ſo woprawdžit ſkut ſa Polakow ſtač, nictón ſa nich ſkutkowacj nochce a njebudže. To wſchak je ſtara wěrnoſc, ſo Štowjenjo, hdyž ſebi ſami pomhacj njemóžka, pola žaneho druhého luda ſpravnu pomoz njenamakaja a je po taſkim hlupoſc, hdyž ſo žadýn ſlowjanſki lud na zuſu pomoz ſpushečja.

Po wſchej Ruskej činja ſo wulke wójnske pſchihoty, ſo by wſho pſchihotowane bylo, jeli dyrbjala pſchichodne naſeňe ſnadž wójna wudyracj a wſchón rufi ſud khwali

ćezora sa to a dawa ſebi to lubjerad lubicę, ſchtož jemu tajke pſchihoth wobceżnosće čini.

Polski potajny wubjerk s wuskej pilnoſciu na tym džela, ſo by revolucia pſchi swojej dotalnej moch woſtała a je w nowischem čaſu ſwoim wobronjenym ludjom pſchikafak, ſo dyrbja po možnoſći husto nadpady na rufke wójsko činię. Pſchetož wone je ſo po laſalo, ſo je to w poſleniſkim čaſu iara ſchłodne ſa Polakow było, hdyz ſu tak dolho s meroṁ ſedzeli, hac̄ ſu Ruſojo nadpad na nich ſeſinili, a potajny wubjerk meni teho dla, ſo je nadpadowanje lewie hac̄ wobaranje. Hewak ſo wójna hiſhče pſchezo po dotalnym waſchnju wiedzie, to rěka, male bitwieſki ſo bija, ſo kotreñiž ſo pak ſ cyka dale ničo niſewučini, hac̄ ſo ſo něſhto ludzi ſabije. Wyſche teho ſo pſchi tajke ſkadnoſci tu wjeſ a tam měſtaſko wotpali a wboſh wobylterjo ſhubja, ſchtož maja. Tež dawa tajny wubjerk pak tu pak tam někoho pojiſnyc, kotrehož ſa njeſchecela polſkeje węch džeri, a Ruſojo ſa to ſaſo kózdeho polſkeho naſjedowaria, kotrehož do ruki doſtanu, pojiſnije a ſatſela. Je to žadkawa, wohidna wójna a to czim wohidniſha, dokež ju dwaj ſlowjanſkaj bratrskaj narodaj bjes ſhubu wiedzetaſ. Zuſnich ſo pak ſměja, ſak ſo na tajke waſchnje ſlowjanſtwo ſamo ſlabi. Bóh chęć to bóry ſorjedzieſ!

List

ſ poſodniſcheje Ameriki.

Buenos Aýres, 23. mérza 1863. Wyſhōložeczeny knies redaktoro! Piſać thçle rynečkow Wam najſkerje ſnaty njeje, ale wón žada ſebi, jeli Wam ſpodbne, liſtne ſnajomnſtwo ſ Wami ſakožic. Teho dla ſeſetu Wam tute rynečki a pſcheju, ſo bychu Waſ ſtrewoho a czerſtweho naſedſli.

Nekotrežkuſiž čiſko Serbſkich Nowinow ſym ja předy w ſvojim wóznym kraju čitak a bych radny chęć, ſo bych tele Serbſke Nowiny, jeli možno, tudy w Buenos-Aýresu čitacj móhle. Ja bych tak ſ nich něſtožkuſiž ſhonik, ſchtož je ſo w mojim wóznym kraju ſtalo. Ja ſam ſym ſserb a moj nan je živonoſcer Handrij Mikanja w Malecizach. Ja ſlužach jako wotecjer na wſchelakich kublach woſkoto Budyschina, poſleniſche 4 lěta pola kniesa Kinda w Małym Budyschinje, ſ wotkal jako wotecjer miſcht na tak injenowanu eſtanjiu Poronguitos w Buenos-Aýresu ſ kniesej Stegmannnej pſchindzech a 26. ha- perleſe 1859 ſ mojeje domowinu wotjedzech.

Lubi knieže! Hdzy byſheze tak dobrý byli a mi Serbſke Nowiny kózde ſchwartlēto abo tale kózde poſlēto poſzlali, dha by mi to iara lubo było. Pſchinjeſter tuthch rynečkow, ſ. Handrij Redo ſ Pomorez,

wſchitko ſaplaſci. Wſchitke liſty; na mnje piſane, moža ſo ſ mojeho kniesa korrrespondentej ſ. H. Droopej w Hamburgu poſzlaci, dyrbja pak frankirowane bycž a dwoje kouverth mécž, ſnitskny ſ mojej adreſu a ſwoni-ny ſ ſ. Droopowej.

Jeli ſebi, čeſczeny knieže, žadacie, dha ſym hoto-wy, Wam wſchitke tudomne wobſtejenja wopiſacj. — W poſleniſkim čaſu je wjele mlođych ludzi ſ Europę do Buenos-Aýresa pſchischo a do wotecjefſteje ſlužby ſtuſilo, kij doma žane wone ſakli njeſbu, ale jenož ſ pjerom dželachu. Tajch ludžo njemóža w prením čaſu kraju prawje roſhudzicž a hanja jón ſnadž w ſwojich liſtach. Teho dla ſym ſebi wotmyſlik, poſdjiſcho pravý a wé-ny naſtarok ſa Serbſke Nowiny a, jeli Wam ſpodbne, tež ſa němske napíſacj a jón tam wotecjefſczej dac̄. Tuſon naſtarok budje wot 7 wérmich ſerbſkich wotec-ſrow podpiſany, ſ kotrejž je jedyn hižom 22 lét tudy. Wón ma na 20,000 tl. ſamóženja a 3000 wotwotow.

Dokež je ſublanje wotwotow nětko najwoſebniſcha węz w tuthm kraju, dha je wulek praschenje ſa wérmymi wotecjeremi. Poſleniej dwé lécje je jich wjele wjacy ſem pſchizahnijo, najwjacj pak ſ Mecklenburg-ſkeje, dokež tam tudomny kraj hižom lepje ſnaja, ale w ſſerbach je wón, tak wjele hac̄ ja wém, hiſhče mało ſnaty. Ja ſhu teho dla mojim lubym ſerbſkim krajanam wſchitke naležnoſeze wopiſacj, jako pſcherjeſenje pſches morjo, kontraktu ſ tudyňnymi wobſedjeremi wotwotow, wotecjerſtwo w tuthm kraju a ſ cyka wſcho, ſchtož je tudy ſa wotecjerja dobre abo njeſobre, jeho ſdu a t. d.

Jeli ſnadž ſ tuteho liſta něſhto wotecjefſczej dac̄, dha pſchitkom wjele dobreho a wſchitko derjehicje Wam a wſchitkom mojim ſnatym a pſherjeſelam w ſerbſkim kraju!

Jan Miſka, wotecjer miſcht w Buenos-Aýresu na kuble ſ. Stegmann, Poronguitos pomjenowanym.

Pſchispoſmenje redaktora ſa ſ. Miſkanju. ſso rajrjeniſcho džakujo ſa Waſ ſekný liſt dawam Wam najpodwoſniſcho ſ manjedzenju, ſo Serbſke Nowiny po Waſkim žadanju doſtanecje. Tež proſku Waſ, ſo byſheze miej ſ čaſimi ſ taſimi liſtami ſwjetzelili, kaž to lubieſe, ſo by je ja potom móh wotecjefſczej dac̄. Moja němska adreſa je: An Herrn J. E. Schmaler in Bauzen. (Sachsen). Ssmoleř.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pſchichodnu wutoru, 21. ju-lijia ſapoczinaju ſo na wſchitkach ſudniſkich hamtach a woſkrefných ſudach pr o ſ n i n y abo fer i j e. Te ſame traſeja 6 njeđzel, hac̄ do preñeho ſeptembra. W tym čaſu ſo jeno najmuſniſhe džela na ſudach wobſtaraja. S Budyschina. Pſchi tudomny ſeſtuski

wuslím měščjanškim třelenju bu w druhéj tarčí klemptnáški mischt Machliz se žitneje hašy s králov a slótnik Märtel pak s maršhalom.

S Věiskeje. Na tudomnym knježim dworje a to we wodníku, kijz tudy je, satepi so 3. juliá dwěletny Jan August Rolla, jako bě s njeležbnoſeze do wody pann a nichón pschitomny njebe, kijz budžiſche jeho čaſka doſča wucjaſny.

S Hucin. Wohen, na kotryj tydženja spomnichmy, je tudy 9. juliá wjedzor w 10. hodzinje w ſlanjowej kónni khežera Samuel a Khežora wudrile a tutu, kaž tež domſke a hródz do procha a po-pjela pschewobročil. Mobiliar, kijz ſawěczený njebeſche, je so s wjetſha ſpalik.

S Budyschina. Na město ī. gendarmu Benady, kijz je do Počapla pola Dražđan pscheba-dany, je ī. gendarm Buł poſtajený. Wón je Sserb, rodženy w Syjizach a bratr naſcheho wjehočescezencho ſerbſkého krajan, ī. gymnaſialneho direktarja Buła w Dražđanach.

S Budyschina. Srjedu wróciſi so ī. tačantſki vikar Hórnič zaſy ze ſwojego puczowanja; czi druziv, kijz běchu z nim byli, ſu tež hžom domož. Kaž nam powjedasche, je pschez cyku oktavu ſs. Cyrilla a Methoda na Welehradzie njeſměrnje wjele ludu bylo, tak ſo ſu přeni džen (nježelu) na 100,000 wopytowarjow Welehrada liczili. Proceſſiony běchu tam z Morawſkeje, Cjeſkeje, Schlezynſkeje, Skowaskeje a Galichſkeje (z krafowſkého kraja) byle; tež je naſch krajan z du-chovnymi a jenotliwymi knjezami z Chravatſkeje, Bohaſkeje a Bosnjanskeje (ſ jenym franciſkanom) ryčał. Hdyž běchu tam Skowjenjo z tak dalokich ſtronow, běſte cžim pschitſkuſhho, zo běchu tam tež ňužiſen Serbja zastupjeni, kotryhž ſu wſchudžom jara pscheczelne vitali.

C.

S Wujesda. Džen 9. juliá běſche rjany a wjeſčeh džen ſa ī. P. A. Helm a, wucjerja w Wujesdu ſe pola Kettli, pschetož na tutym dnju bě ſo runje 25 lét minylo, psched kotrymž běſche tón ſamý ſvoje nětčiſche ſaſtojnſtwo naſtupiſ, a poſchitkomne džebrače jeho gmejn, kaž tež jeho kollegow a druhich pscheczelow ſwědčiſche wótsje a ſjawnje, ſo je hac̄ dotal ſwój ſkut ſe žohnowanjom wjedk a ſebi wjele cjeſceje a luboſce nadobyl. Niz mje-nje poſběhowazý bě tutón ſwiedzeni tež ſa jeho ſaſtojnſlich bratrow, pschetož tudy móžachu ſ noweho widžic, ſo je pschetož wjazý gmejnow, kijz ſwernoſež a piſnoſež ſwojich wucjerjow pschitpoſnawaja a radu kóždu ſkla-noſež naſoža, ſo byhu tajke ſvoje pschitpoſnacze ſjawnje wopokaſale.

Hžom rano ſahe hibachu ſo wuſhikne ruki, ſo byhu nutſkod do ſchule a woſiebje ſchulſku ſtu ſwje-đenſzy wupyschike. Pschitpoſdnju pak ſhromadzowachu

ſo nětčiſhi ſchulerjo jubilarowi kaž tež wjele předawſchich na dworje gmejnſkého přjódſtejerja Koča w Wujesdu, hžej tež, jako běchu předy ſwojim ſobuſchulerjam ſ Čornowja napſhęcziwo čahnyli, zalhy a piwo ſ wokſchewenju doſtachu. Wot tudy podachu ſo pod pschedwodom poſarow ſpěwajo, ſ wěnzaſi w ru-kach w ſwiedzenſkim čahu, naſjedowanym psches ſchulſkého inspektora, knjeſa diaſ. Renča ſ Kettli, psches ſchulſke pschedkydſtwo a wjeſne grychty ſ wobeju ſaſchulowanemu wžow, ſ rjanej nowej ſelenožidžanej khorhovju psched jubilarowe wobydlenje, hžej běchu ſo hžom někotſi jeho kollegojo a jeho kollator, knjeſ farač Klin ſ Kettli, ſechli. Ssem pschitſhedschi, wuſtupiſtaj naj-předy jedyn ſchuler a jena ſchulečka ſ Wujesda, pschedjeſtej ſvojemu wucjerjej wutrobnje wjele ſboža a pschedpodaſtej jemu krafnu bibliju a rjany wěnž, jako cjeſtne dat wujesdžanskich ſchulſkich džeczi. Na to pschedjeſtej jemu gmejnſki přjódſtejer J. Koč rjany džedostolz ſ wutrobnym ſbožopſchecžom jako pschitpoſnajeſki dar wot wujesdžanskeje gmejny. Čornowſka gmejna pak poſkieži ſlěborny poſkoczaný ſelich, týſku, bjechať ſa chgary a bleſchu wina. Maria Madlena Ryčerjež, Handrija Piwarza ſ Čornowja pschitſata džówka, wobdarji jeho ſ rjanyh wobraſom w ſlothy woblkulu wot jeje nana ſ wulkej wutrobnosću wudželanym. Tež knjeſ naſeſti Schmühl ſ Lufka bě ſ cjeſežu na ujoho ſpōmnik. Wucjerſta konferenza, ſ kotrejž knjeſ Helm pschitſkuſha, počeſci jeho psches knjeſa wucjerja Meldu ſ malej meerschaumowej trubku a ſ etuijom ſa chgary, kaž tež ſ něſhoto dobrymi chgarami.

Dokelž mała ſchulſka ſtwa wulku ſyku luda, kijz bě ſo ſ tutemu ſwiedzenjej ſechla, ſ džebathym dželom wopſchijala njeby, dha džerzeſche knjeſ diaſ. Renč ſ ſvoju ſajimazu ryč pod hołym njebjom. Na to ſcjeħowasche dleſha, jara wutrobnia a lute pschitpoſnacze wopſchijaza ryč knjeſa provinzijského ſapobſlana Handrija Piwarza ſ Čornowja, kotryj jubilara tež w mjenje knjeſa duchowneho ryčerja Möhna cjeſtne poſtrowi. A na poſledku pschitpoſna hiſčeje farač Klin ſ Kettli w někotryh jadriwych ſlowach jeho wulku ſaſlužbu a pschedjeſtej jemu ſbože hac̄ do dalokeho pschedhoda.

Jubilar ſam pak, hľuboko hnuth psches tak wjele wopokaſmow cjeſeje a luboſce, džakowasche ſo Bohu, dawacjerzej tajkeho ſwiedzenſkého dnja, kaž tež woběmaj pschitomnymaj knjeſomaj duchownymaj, ſwojimaj ſchulſkimaj gmejnomaſ ſ jeju ſaſtupiſiem i ſwojim lubym ſchulerjam, a pschitſtaji, ſo wopomnjenje dženſniſhoho dnja ſenje ſ wutroby njeſpuſheži a ſo dopomnjeſe na ſamý ſwiaſt luboſce a doverjenja mjes ním a jeho ſchulſkim wokrjeſom wěſeje pschetož kuežiſho ſwjeſe.

S wuspěwanjom kherluſhovje ſchtucži: Modl ſo a dži po Božej ſchježej, bu tu tón poſběhowazý ſwiedzen ſtoučenym.

Potom buchu džecži hisheže psches jubilara psche-
czenje našhejene a woschewjene, a maka hoſejina, kotaž
šo w jeho domje wotdzerža, bu psches ſławu a wjeſeňu
myſl porjenſchena.

S W o ch o s o w. Wóndanjo wjeſeſtaj ludomnaj
buraj Wulik a Jór ſa koždy ſoru ſyna a běſtaj
ſo na ſoru hnykoj a tam wužnykoj. Na puczu bies
Léſkej a Hamorom jedyn po druhim dele padže. Wo-
baj běſtaj ſo pschi ihm taſ wobſchłodžitoj, ſo jedyn
bóřši, druhí pak ſa někotre dny wumrje.

S Budýſčina. Tutón tydžen ſu naſ ſaſo
někotſi wukrajni Šlowenijo wophtali, ſo byhú naſch
herbſki lud a herbſku ryc blíze nawjedzeli, a to dwaj
Polakaj, mjenujich l. hrabja Eustachi Tyschlewicž

a l. Antoni Drusgalski, wobaj ſ Wilna na Lit-
wje, a jedyn Štolowak, l. Michał Chrastek, pro-
feſor duchownſtwa ſ Bansleje Vyſtrich (Neuſohl) we
Wuherſkej. Šenjeſ Chrastek je ſobuſaložek ſlowenſtej
maczicjy a l. hrabja Tyschlewicž je we Wilne staroſit-
noſtny muſeum a wulku knihownju ſaložil a na woboje
wjach hac̄ 200,000 tl. wažil. Wón je tež tudž ſ
wjetſha wſchitke herbſke knihy poſupil, naſch maczicjny
muſeum ſwérku wobhladował a ſo kwalobnje wo nim
wuprajil a jako ſobuſtar do Maczicj S. a do to-
warſtwa ŠS. Chrilla a Methoda ſastupil. Hewak je
wón tež na někotrych wſach pobyl, ſo by naſch wjeſenny
herbſki lud ſeſnał.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

a

Mots Tunka

Iudži pódla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Mjetřebasch žaneho kmótra, eži, dokež móhle ſuadž pjenieſy předy ſam trjebač.
Motko?

Mots Tunka. Ně, někole runje nic. M. T. Dha móže ſo mótk tak podarmo wjeſe-
licj, kaž wóndanjo dwě kmotsicej.

H. D. Ja byh cji hewak ſeneho wulaſak.

H. D. Kajka dha to wěz běſhe?

M. T. Bonej běſtej ſ bohatym kmótrom
wuproſhenej a myſlisctej ſebi, ſo tón wino porjedzicj
da. Ale ničjo njebu, a ſtončinje jeho hlowa ſaboli,
ſo ſwoju ſtronu džeshe.

Spěwy.

Što plakasch ſrudnje pacholo,
Kaž wſcheho kónz by bylo;
Njeſ' ſlónzo ſboža najrijeňſho
Cji božmje praſicj čchko?
„O moje ſlónzo najrijeňſhe
Je dobru nój mi dało;
Něk czěmnoscj knježi w wutrobje,
Wſchu radoſcj je mi wſalo.

Sso njeho předy ſmejeſche
We jejnym wóčku rjenje;
Swoét kraqi mi psches kčjeſeſche,
Něk njekcjeſe paſ ſenje.

Móhle ſtyshecž ſkowa luboſne:
„Ja čhu bycž radý Twoja,
Bycž njem'žu ſtwa bjes Tebje,
Ty paſ budž radoſcj moja!“

š.

Wuhudanje č. 28.

26. Čer.

Cyrkwienske powieśče.

Weroowanaj:

Michałska cyrkij: Hanbrij Hawsch, wobydlej pod hrodem, s Mariju Herbergez w Tschanach.

Krčeni:

Michałska cyrkij: Jana Augusta Pawlina, Jana Bohuwéra Schneidera, wulkosahrodnika w Hownjowje, dž. — H.G. Emil, J.G. Engelmann, cigarrpřidělárja na Židovje, ř. — Otto Marx, Kryštium Maře Gersdorfez na Židovje n. ř. — Alwina Ida, Ernsta Fadišcha, mlynsteho mischtra w Hownjowje, dž. —

Zemrječi:

Djen 4. julijsa: Madlena rodž. Donatez, njebo Matija Scheracha, živonoscerja w Čechách, sawostajena wudowa, 74 l. 6 m. — 5., Hanža rodž. Bantemanez, Jana Hantuscha, lebzbowarja na železnich, mandzelska 26 l. 8. — 6., Maria Almilia Anna rodž. Dudiž, körle Augusta Ernsta Kschizanka, běgarja, khězerja a rěsništeho mischtra w Budyschinje, mandzelska, 23 l. —

Čabi saksošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h 11 m.: pschiphólnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 38 m wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Shorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pschisanklenjenje do a se Žitawę a Liberža (Reichenberg.)
†) Pschisanklenjenje do Žitawy.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje 11. julijsa. 1863.

Dowoz: 7712 kórcow.	Płaćizna w přerézku na wikach,				
	wyssza.	niższa.	srzedzna	najwyssza	najniższa
Pscheiža	11. 11. 11. 11. 11.	5 25 —	5 10 —	5 20 —	6 — — —
Rožja	3 27	5	3 15 —	3 25 —	4 — — —
Veczmejn	2 27	5	2 20 —	2 25 —	2 27 5 2 25 —
Bowž	2 —	—	1 22 5	1 27 5	2 — — —
Hróč	4 15	—	—	4 10 —	4 15 — 4 5 —
Woka	3 20	—	—	3 10 —	3 20 — 3 10 —
Naps	7 10	—	—	7 —	7 7 5 7 —
Tahty	6 10	—	—	— —	— — — —
Hejduschka	4 5	—	—	— —	— — — —
Bérnh	—	—	—	— —	— — — —
Kana butry	— 14 —	—	—	13 —	— — — —
Kopachlomh	3 25	—	—	— —	— — — —
Bent. syna	25 —	—	—	20 —	— — — —

Pjeuježna płaćizna.

W Lipštu, 15. julijsa. 1 Louisd'or 5 toler 15 nžl. — np.; 1 połnowažazy čerwony šloty abo dukat 3 tol. 5 nžl. 8 np.; wińskie bankowki 90%.

Spiritus płaćeše w čera w Barlinje

16 tl. 5 nžl. a 15 tl. 25 nžl.
pscheiža 62 — 73 tl., rožja 46 — 47 tl.,
(to je: sa 25 prussich fózow.)

rěpikowý woliš (nječíscený) 13 tl. 15 nžl.
(Číscený, kaž so w Budyschinje pschedawa, je
stajne nehde 1 1/4 tl. drožšchi.)

Nawěšnik.

Parne kupjele.

Kupanski časť sa kniesow: Niedzelu rano we 8 hodzinach, kvedu a piatki popołnju w 4 hodzinach. Extra-kupjele, kaž tež kupanie sa knienje maja so kždy časť 2 hodzinje předh skasacj. F. Büschel w Budyschinje.

Schymjo bělých našymskich rěpov ma na pschedan
J. G. F. Niecksch.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych časow dopokasany, s najlepších selow a korenjom pschihotowanym pólver, po jenej abo po dwemaj kžizomaj wšednje kruwom abo wozam na přenju pízu našypany, pschisporja wobžernosć, plodži wjele mloka a sadžewa jeho wokisnjenje. Pakzit placz 4 nžl. a je t dostaczu w

hrodowskej haptnej w Budyschinje.

Jena khamowé bledo se 24 kachcizitami, jedny regal s 23 kachcizitami, w kotrymž je khamorcz s dwemaj schleierzanhymaj durjomaj, kaž tež se 16 wotewrjenymi sachami, a jedny khamowé regal s 38 wotewrjenymi sachami, je na pschedan. Wjcho dalshe je shonicz na schili w Močolzu pola Rěčischczow.

Jena schponska s bělorohowym pschimadłom bu sanđenu žobotu na žitnych wilech w Budyschinje namakana a može so psches wudawaru Serb. Nowinow sało dostacz

W Donnerhačez cžisčczeńi w Haschiz hashy je wischla a možo so tam, kaž tež w Smolerjowej kaiharti pod bohatym sa 1 nžl. dostacz;

Majlepscha a najnowscha

punktir knižka.

Na poža danje sa lubych Sserbow a heschce lubische Sserbowki zhlé jaſnije a drobnje w hromadu ſestawjeua, tak so na swoje praschenje w krótkim časzu prawe wotmokwjenje dostanjesč.

Nowe jereje, matjese oweje reje pomjenowane
zym dostak a najtunischo pschedawam

J. G. F. Niecksch.

Plaćizna:			
$\frac{1}{2}$	błęsche	po 2	tolet.
$\frac{1}{2}$:	1	:
$\frac{1}{4}$:	$\frac{1}{2}$:

Běły

Brost-Syrop

Plaćizna:			
$\frac{1}{2}$	błęsche	po 2	tolet.
$\frac{1}{2}$:	1	:
$\frac{1}{4}$:	$\frac{1}{2}$:

Renješi G. A. W. Mayerem we Wrótsławiu.

Ja měsach dlehe, dhyžli 20 lét jara wobeżejny bróstkatarrh, kotryž ja psches wschtike, wot lěkarjow wukasane, lěkarstwa na żane wschnje woblycz njenomžach a ſebi hýzem myſlach, ſo budu jón dyrbječ do rowa ſobu wsac̄. Po krótkim wuziwanju Waschego bróftsyropa ſym někto dospolnje wot njeho wuſwobodzemy, ſtož ja Wam ſ tutym ſ namjetſchej radoſciu ſ navjedzenju dawam.

Janesbruck, 24. februara 1863.

J. Alliani, direktar orkeſtra.

W Budyschinje pschedawa jón jenož knies Heinr. Jul. Linck,

W Wétrowje : : : : B. R. Scholta.

W Nakazach : : : : A. J. Paulisch.

W Schérachowie : : : : Jos. Löbmann.

Mój běły broſt-syrop

je ſebi jenož psches te hojace wutki, kotrež ſo w žanru druhim bróftsyropje njenamataja, po clym ſwěcje ſwoje wutku kwalbu dobył a pschedawa jón w Budyschinje jenož knies

 Heinr. Jul. Linck.

Wrótslaw.

G. A. W. Mayer.

A.T. Rudolpha Pirnaski ſtrowofin ſoldkown liqueur.

S naſlepſich ſelow a kořenjow fabricirowanym je tutón liqueur woſebje pomožny psche wsche ſoldkowe horosče. Wón tež derje ſkodži a je tuni a dyrbjal w koždym domje byc̄.

W Budyschinje pschedawa jón jenož knies Heinr. Jul. Linck a to cliku bleſchu po 12 nžl., pobleſche fa 7 nžl. a $\frac{1}{4}$ bleſche fa 4 nžl.

Barlinske wohensawěſčaze towarſtwo.

Sakojene 1812.

Sakladny kapital 2 milionaj tolet.

Tuto hýzem 51 lét wobſtejace towarſtwo hýzre ſawěſčenja psche wohnjowu ſchłodu horje po niſlich, ale twjerdyh prämijsach, hdzež ſawěſčený ſenje niežo doplaćowac̄ njetrjeba.

Sawěſčenja wobſtara a wsche wuložowanja dawa

J. S. Smoler, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawěſčazeho towarſtwo.

Němski Phönix, wohen ſawěſčaze towarſtwo w Frankfurce nad Majnom.

Sakladny kapital 3½ miliona ſchěſnakow.

Wſchitke ſawěſčenja fa tuto towarſtwo wobſtara A. Siems,

firma: J. G. Klingſt Nachfolger w Budyschinje.

Wotewrjenje khlamow.

Česčenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze s tutym najpodwolniščo wosjewujemoj, so ſmoj
pōndželu 6. julijs

w Budyschinje, w nowowutwarjenym pschebytku w Mōckele z khegi na bohatej haſy s napſheeza poſta
manufakturowe a modofworowe khlamy
pod firmu

Koch & Preu

wotewriloj.

Naju khlamy s tutym najnaležniſčho poruczejo, mōžemoj wobwesczecj, so budžemoj ſo ſtajniſe
przowacj, doŵerjenju, namaj dobrocziwje ſpožegenemu, kóždy čaſ ſe ſprawnym a tunim poſluženjom
doſcz cžinicj.

Koch & Preu.

Službu dopofasowach bureau

H. Meisela na hornczereſkej haſy
wobſtara ſlužb hſchitkých družinow, tak derje ſa našku
potrjebu, kaž tež woſtejje pschi nětko ſa ſo ſastupjenym
pschitajanski ſčaſtu ſa bližiſte lěto. Vytaja ſo pak ſa
tudomu, kaž tež ſa braždiansku a druhu ſtronu hetma-
njo, rybačojo, woŵcerjo, waſhtarjo, pohoničojo, domiſke
a kuchinſke džowki, pefconče a hrôdzne džowki.

Dokelž je ſo hžom wjeli ratarſkih čzeladniſtow ſa
bližiſte lěto ſamokmiło, dha proſcha ſo ežefceni
hſpodario, ſo býchu ſwoju potrjebu ſ ſchiſpomnije-
niom ſdž a hewaſchich wuměnjenjow tak rucež hacž
možno horſka ſpomnjenemu bureauvej wosjewili.

Teho runja ſo taſch, kij ſlužbu phtaja, ſ nowa na
to lebzbiſkých cžinjia, ſo býchu, hdž ſo tudy ſa ſlužbu
prascheja, tola ſwoje wopifima a ſlužbne knihy ſobu
ſchiňjeſli, dokelž ſo hewaſ na nich džiwač ſjemöže.

Dies certus isque septimus sive dies Saturni sanctus est et benedictus!

Cement, gyps, kamientowuhlowy mas
a t. d. ma ſtajniſe na poſchedan w Budyschinje

J. G. F. Niedeſch.

Kowatske kamientne wuhlo ſ burgſkih pod-
kopów, kij ſu najlepſche, poſchedawa

J. G. F. Niedeſch.

Mój wulki ſkład cigarow, bjes nimi jara
dolho wotležane hacž 12 lět stare, amerikanski tobak,
we kopjenach, tobak w roſkach, praſowaný tobak, rěſany
tobak w pačíkach a bjes pačíkow, nehdže 20 druži-
now ſchnupowanského tobaka a t. d. porucja w Bu-
dyſchinje na ſerbſkej haſy

J. G. F. Niedeſch.

Twarzke drjewo na poſchedan.

W Schawoje je ſa ſo wulka dželba twarſkeho
drjewa a plotowych ryheloſ, ſ bělokoholmčańskieho
ležoweho revera pschiwſeneho a ſo tam psches hajnika
Behrena poſchedawa.

Roscžiū

(Knochenmehl)

ſ fabriki kniesow **Tennera a Co.** w Strehle nad
Zobjom na ſtaſanje tunjo a w prawym ſčaſtu wobſtara

A. Stosch,

pschi mięſowym torhoscheju,

Barby we wulkim wubjertu, ſuče a tež boryš ſ
barbjenju poſchihotowane, ſirniš, terpentinowy
woli, laki ſ laſirowaniu móblow, woſow a konja-
ceho gratu a t. d. poſchedawa **J. G. F. Niedeſch.**

Symjenja wſchitkých družinow, kórkowe a
kerbiſowe počki a t. d. ſ Erfurta porucja

J. G. F. Niedeſch.

Gjawnij džaf.

Hluboko hnuty poſches te wſchelake wopofasma lubo-
ſeje a poſchczęſnoſcje, kotrež ſym poſchi ſkladnoſcji mo-
ho 25 lětneho jubilejwiedženja wot mojeje lubjeje ſchulſte-
je gmejný a wot mojich lubych ſchulſkih džecji, kaž tež
wot mojeho wýbožných ežefczeneho duchownſtwa w Kielzzych
a wot ſwojich drohich kollegow ſbonit, ežuju ſo nuczeny,
jim wſchitkim hromadže ſ tutym ſwoj najwutrobnitschi
džaf wuprajicj, ſ tym ſawěſcenjom, ſo mi tuton džen
wěczenie njeſapomnith wostanje.

We Wujſdze pola Kettiz, 10 julijsa 1863.

P. A. Helm,
wucjer.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kiž maja so w wudawařni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaći so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
6 np. Štvortlētna předpłata
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $\frac{7}{2}$ nsl.

W oprijeće: Swětne podawki. — Něčto wo pſchistajenju wjehzne czeleđe. — Ze Serbow: S biskopſkeje ſuperintendantury. S Minałata. S Rakez. S Nježwacžida. S Budyschina. — Přilopk. — Spěwy. — Hudančka — Cyrkwinske powjesće. — Cahí sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

S a f ſ a. Tich kralowſke myſtoſeje krónprynz a krónprynceſhyna, kaž tež prynceſhyna Sofia ſu ſo 21. julijs do Frankfurta nad Majnom podače, prynz Jurij a prynceſhyna Jurjova ſtaj pak do Kölna wujetoj. — Na kralowſkim dworje je dla wotemrječa danskeho prynza Frederika želenje na jedyn thđenj ſkasane. — Prjedawſchi direktar draždanskeho woheňſawěſczaceho towarſtwa, s imenom Zſchoch, kij bě czečak, jało bě wulke jebanja czinil, je něčko pieczę w New-Yorku w ſkužbje jeneho pſchekupza, hdzej ma lětnje 600 tl. ſdy. W Draždanzach měsječe 2000 tl. — Na thüringſkej ſtelesnicy bu wondanjo jedyn čłowjek pſchejědženy, kij bě ſeſche ſo pſches ſoliſu lehny. Wón bě na měsječe morwy, pſchetož koležo bě ſeſche jemu hłowu wotřenýko. Poſdžiſho wunamakachu, ſo bě to piſar Stöckel s Lipska. — W Netſchcowje ſu ſo 17. julijs bróznie ſublerja Pfeifera wotpalite. — W Plauenje bu 17. julijs na tamniſchej ſtelesnicy jedyn ſoliſtajec pſchejědžen a tak wobſchłodžen, ſo s někotre hodžinu wumrje. Wón ſawostaji wudowu a pieczę ſyrotow. — Na draždanskej ptaczej ſuch bě ſeſche lětſha nimale wſho tak, kaž konſche lěto, ale procha bě ſkoro hisčeje wjach. — W Gottſtebje ſaſhynn ſo wondanjo pſchi dróhutwarjenju ſchěſz dželaczerjom. Schtyrjo běchu na měsječe morni, dwaj pak s wobſchłodženjom wotendjeſchtaj. — W Müllsenje ſaſhynn ſo 18. julijs jedyn dom a bu tkaſli miſchtr Arzig pſchi tym ſaražen. — Budyska rada wosjewiuje, ſo ſměja dla pleſtrowanja mjaſhoweho torhosczeja bližſchi hermank poprjanzarjo, mōſčinjerjo, rjemjenjerjo, ſlobuſtarjo, měch džerarjo a czeſakarjo ſwoje budý na torhosczeju pſched lawſkimi wrotami. — Ssad na ſadowych ſchomach ſhuſczejow, kij na wſhe ſtrony s Budyschina, Kamjenča, Kinsborfa atd. du, budže pſat 7. augusta dopołnja na

kralowſkej rentařni w Budyschinje pſchenajath. — W Draždanzach ſu ſo wondanjo paduſchi do domu lotteriefollekteura Knobelocha nutſlamali a tam něhdje 600 toleč kramli. Nojſkerje woni wjedžachu, ſo ma wón pjenjeſh wot loſow druheje klasu hisčeje doma a ſo dyrbja teho dla něčto hódne namatač. Wobkranjeny Knobeloch, kij je ſamóžny muž, je 50 tl. myta ſa teho wuftajík, kotrež paduſhov wuſlēži. — Woda w rěch řobju je něčto jara niſka a je to cžim bôle wobjarowacj, dotež byhū ſódje runje w tu khwili wjese tworow wosyę měke.

Amerika. Tudy ſu bjeſ unioniftami a ſeparatistami w nowiſhím čaſku žałoznje krawne bitwy byla. Separatistojo běchu mjeniſch unioniftam do kraja panhli a tam pſchetož dale do předka džechu, dotež ſkoro cyle žane unionske wójſko doma njebe, ale bě na dobývanje ſeparatistiſkeho kraja wuzahyňko. Tačo pak ſo powjesć wo pokračowanju ſeparatistow roſnjeſe, khwataču ſe wſahčeh ſtronow unionske wójſka w hromadu a czehnjechu na ſeparatistow. Cji běchu ſo pola města Gettysburga ſtajili a unionisti general Meade dyrbjeſche nimale tsi dny s nimi wojovacj, předy hacj ſich pſchewinj. Ale jeho dobýče bě jara drohe, hdjž tež běchu ſeparatistojo hisčeje wjese wjach ludži ſhubili, pſchetož jim bě ſeſche 30,000 muži panyko a unioniftam 20,000. S taſteho ſchłodowanja može kóždy ſudzic, kaž žałoznje krawna je ta bitwa byla. — S cikla ſo něčto ſaſho ſeparatistam hubjenje dže. Pola Gettysburga ſu cžiſeje pſchěrali a bu jich tam tež 15,000 ſajathch a herwař ſu jim unionistojo w tuthch dnyach tež jich najlepſhu twjerdiſhnu, s imenom Vicksburg, wotdobyli, tak ſo ſeparatistiſki kraj něčko s wulkeho džela kóždemu nadpadej wotewrjenj ſteji.

Prušn. Jego majestoscy kral Wyslem je karlsbadiske kupjeli wopušczejil a so psches Salzburg do Gasteina podał, so by hiszceje w tamniachich kupjelach někotry čas pshczył. Karlsbadiske kupjeli su jemu jara derje tyte. Do Gasteina so minister Bismarck, kiz bě na někotre dny do Barlina pshijek, w thich dñiach tež poda, so by w bliskoſci krala był. — Ministerstwo wójsk je ſebi pječza wotmyſlilo, so chee na město tych armeekorpsow, kiz hizom dljichi čas na polskich mjesach ſteja, w někotrym času druhe wójsko pshacz a dotal-nemu wot jeho wobezežneje ſlužby wotpoczyńcz dacž. Hdy pač ho to stanje, to ujeje hiszceje snate. — Hizom 49 wſchelatich pruſſich nowinow je wot wſchuoſeje tak mjenowane warnowanje doftalo. — W noči 1. 7uli-ja ſta so na polskich mjesach bitwicza bjes jenej pruskej patronilli a bjes čzrjodu ſběžkarjow něhdze 300 mužow ſylnej. Tuta čzrjoda ſ pruskej Pölskej do polskeho kraleſtwa czechneſche a jako na wotkanje patrouille uje-ſlužasche, dha wona tſeli. Šběžlarjo pač tež tſelichu a dokelž ſo ſ wobecu stronow ſ tſelenjom poſtraczo-ſche, dha pſchiindže tej patrouilli dželsba pruskeho wójska ſ pomocz a ſejini na ſběžkarjow nadpad, tak ſo ſo czi roſſběžchu a tſioch morwych a wjazorych ranjenych, kaž tež 60 jathych ſawostajichu. Bjes woſakami běſche jenož jedyn jeniecki ranjeny. Wjele woſow ſ brónju a wójuſſej potriebu woſakam do ruki pany. Šběžlarjo je pječza jedyn Franzowſa naujedował. — Ruzowſke knie-žerſtvo je ſ pruſſim wo to jednacž poczał, kaž bychu ſo wſchelake ſadžewki pſchekupſtwa a wikowanja bjes Pruskej a Ruzkej ſterje lepiej wofſtronicz hodžile. — M ěsto Schorjelz je na horu Landskrónu hof ſenž kaž hród natwaricž dało a bu tuta nowa twariba 17. 7uli-ja wot ſhorjelskeho měſchczanosty Richſteiga ſwjetdzieſtſch ſ powſchitkomnemu wuziwanju wotewrjena. — Skoro wſchēdnje ſo Polach, woſebje ſemjenjo a duchowni, do jaſtwa wotwieduja, kotrymž wiui rawaja, ſo ſu polsku revoluciju podpjerali. W twierdzieſtne Poſnanju (Posen) ſu wſchitke jaſtwa ſ nimi pſchepjeljnene. — Hrabja Wjelopolſki je 17. 7ulija do Schęzeczina pſchijek a ſo wot tam na parolodži na kupy Rügen podał. Wón pſchijedže po ſelesnich ſ Bydgoſcza (Bromberg), hdyž bě ſo tež po ſelesnich ſ Warschawu pſchimyſt. Wón m-jeſche ſchtyroch ſ pistoliemi wobronjenych ludzi pſhi ſebi.

Rakuſh. Ruske kniežerſtvo je w ſwojim wot-molwjenju w naſtupanju polskich naležnoſcjom bjes dru-him tež wuprajilo, ſo by najlepje bylo, hdy bychu Pruska, Ruzka a Rakuſka polsku wěz ſame wuzimile, dokelž dzě jum tſiom wſchē předawſche polske kraje ſlusheja. Rakuſke kniežerſtvo nochce pač wo tym wjedzecž, ale wobſte-ji na tym, ſo ma ſo polska naležnoſcz na kongreſu wnczinicz, na kotrymž ſo weſom wjetſtich europiſtich

wjerechow psches ſwojich wotpóſlanzow wobdzeli. — Na rakuſich ſelesnizach je hacž dotal hizom nimale 100 li-ſtow ſajath, w kotrych běſche wſchelaka brói ſa pól-ſkich ſběžkarjow. — Kaf droha polska revolucia ſa Po-lakow je, mōže jedyn tež ſ teho ſpóſnacž, ſo ſu polscy ſublerjo w Galicji wot lětſtchego měrza hacž do kóuza junija psches 6 millionow ſchěznałokow pjenies na ſwoje ſubla požezili. So ſu tajke pjeniesy jenož na revoluci-ju nałożene, to je tač wěſte kaž ſhto, a powjeda ſo, ſo ſu galicyjſch Polach wyshe teho hiszceje 4 milliony ſchěznałokow ſa revoluciju nauwdali. To je wěrno, wo-pory na ſamozemju a živjenju Polach ujelutuju, ale my bojimy ſo jenož, ſa to wſho niež njeponha. — Sed-mihródski ſejm bu tamny tydzen w Sibinje wotewrjeny. Na nim ſu tſi narody: Madžarjo, Němch a Rumu-nojo ſastupjeni; předy mějachu jenož Madžarjo a Něm-ey taſte prawo a dokelž bě Madžarjow wjaz, dha czi cziuſachu, ſhtož chchhu; nětko pač ſu Rumunojo tež na ſejmje a dokelž ſu ſo Němch ſ nimi ſjenoezili, dha ſu Madžarjo psches to do mjeſtſtiny pſchegadženi. To ſo jim pač ſ cyla ujelubi a duž jich ſapozkancz hacž dotal ſ cyla na ſejm pſchijſhli njeſku. Ale to jim niež nje-ponha; pſchetoz ſhtož ſo na ſejmje wobſankuje, to tola placiſi a hdy bychu tam madžarscy poſkancz ſ cyla nje- pſchijſhli. — Langiewicz běſche ſo ſ peticiju na wiſku krajnu radu wobrocziel, ſo bychu jeho pſchegili a ſo jemu do Schwajcarſteje pſchegydič dali; ale ministerſtvo na ſejmje rječku, ſo ſo to ſ tajkich a hinaſtich pſchijzinow njechodzi.

Franzow ſta. Š wotmolwjenjom rufſkeho knie-žerſtwa w naſtupanju polskich naležnoſcjom ujeje khezor Napoleon ſ pokojom a piſaja franzowſke nowiny, ſo wón w ſjenoczenſtwe ſ jendželſkim a rakuſkim kniežerſt-wom ſaſo piſmo na rufſkeho khezora poſczele. (Do-kež rufſke wotmolwjenje hiszceje ſjawnje snate ujeje, dha njechodzi ſo tež hiszceje prajiež, ſhto je w nim njeſpo-dobne.) — Raſſkerje wone wo kongreſu niež wjedzecž nochce.) — General Forey, kiz franzowſke wójsko w Mexikanſkej komandiruje, je dla wobhadjenja tamni-ſchego hlowncho města Mexika khezorej liſt poſkał, w kotrymž bjes druhim rěka: „Runje ſym ſ wójskom do Mexika nits czahnyk. Š cyla hnutej wutrobu khatam Wam tu powjeſz poſlacz, ſo ſu naſz wobydlerjo ſ ra-doſcu witali, kiz bě na njemdroſcž podobna. Wojach buſh ſto-ro wot wězow a wonjeſkow ſaſypani, kotrež na nich mjetachu. Tutoři lud je hłodny po porjadku, prawdoſeži a wérnej ſwobodze a t. d. — Hewač ſtej ſo tež hizom dwě mexikanſkej provinçy ſa Franzowſow wuprajilej; kajke wotpohladanje pač Napoleon ſ Mexikom ma, to hiszceje snate ujeje a wón ſam najeſkerje hiszceje tač prawje uje-wě, ſhto by ſ nimi ſapoczał. — Prhyz Napoleon a jeho man-đelska ſtaj ſo ſe ſwojego puczowanja do Pariza wróćzkoj.

Rušowška a Pólska. Hacž runje wotmawjenje russkoho khežora w nastupanju pólskieje należnosće hiszczę nihadze wojskowjene ujcie, dha powieda so tola, so je tajfe, jako by russki khežor do požadania tñjoch kniežestwów njeswolik. Wón pjecią praji, so drje móhli wjerchi, kiz na wiñiskim kongresu pólskie kralestwo kowu falkožichu, tež nětko tuteho kralestwa dla radu składowac̄, dopjelnjenje požadanych schéscz punktow ujebi so pak prjedy stac̄ móhlo, hacž budże mér w pólskim kraju, woſebje hdž je suate, so sbékarijo s tutym punktami ani spokojni ujefzu, ale wjacy žadaja. Teho dla njemóže tež khežor skončenje wojowania pschipo-więscz; to by węz sbékarijom byla, pschitož hdž budža czi s mierom, dha budże wojsowanja szamo wot kowje konz. S chla pak by najlepje bylo, hdž by so pólskia naležnosć wot russkoho, pruskoho a rakuskiego kniežestwa wuzciniła, dokoł Polach tola jenož pod tutym trojim kniežstwom steja.

Wojowanie Polakow a Ružow so po dotalnym waschniu dale wjedze. Polach su něhdze 16 hacž 20,000 wobronijennych ludzi kólni, ale po mjeniach abo wjetachich czrijodziczkach po wschej Pólskiej rosproszcheni a dyrbja teho dla skoro stajnje zofac̄, hdž s Ružami w hromadu trjehja. S jich wojowanjom so teho dla dale ničo njewuczini, hacž so so kraj w njemérje a Ružojo w njepokoju sfzterża. — Saſidzeniu tñdzeń ehetische czrijoda Polakow, něhdze 400 muži kólna, kiz běchu so w Moldawje seſchli a tam wobronili, wot tam do Pólskeje hic̄. Ale moldawskie kniežestwo jim to njedowoli a jako s dobrym wot swojego wotpohladanja wostupicz nočechu, dha pschitdze wójsko na nich, kotrež do nich tñlesche. Woni drje so wobarachu, ale jako bě 54 mnži panyko, dyrbjachu so poddacz. Wojacy běchu tež 12 mnži shibili.

Dokoł je warszawski archibiskop Felinski do russkoho města Jarosławia wypokazany, dha je jeho naměstnik pschitasa, so so tak dolho, hacž so Felinski niewroczi, we warszawskim biskopstwie hinaſha, dyžli cžicha Boža mscha džerzej a so se swonami swoniciž njesvrje.

Něſch to w o pschistajenju wjessne je cželadze. Někotre hlowne saſadž, kotrež w etymle nastupanju sakonsch jako prawo płacza.

1) Pschistajenie cželadnika (cželadnižy) wot hospodarja (hospodž) do jeho kólužby je kontrakt (wotryczenie, wujednanie) bjes dwemaj, bjes hospodarjom a cželadnikom, po kórymž tónle kóubi, so chce hospodarzej na węsty, postajenym čas kóuzic a w jeho hospodarstwie dželac̄, tamny (hospodar) pak pschilni, so budże jemu w tymle postajenym časzu ja to, ja jeho dželo woſydz-

lenje, jedž a węstu sdu dawac̄. 2) To wscho, woſebje čas kólužby a ſda, ma so bjes wobemaj (hospodarjom a cželadnikom) wotryczež a wujednac̄. 3) Pschistajenie wobeju wjasa, hospodarja a cželadnika. 4) Pschistajenie je potajkim dwēstroniſki kontraktu je na jenej stronje hospodar (pschistajer), na druhiej cželadnik (pschistajeny). 5) Wschitke dwēstroniſke kontraktu njehodža so hinaſ roswjasac̄, rospuszczež a sběhnyež, hacž hdž w obej stronje so we tym wujednatei, so dyrbji kontrakt horje sběhnyenym bjež. Jeju wobeju wola dyrbji po tajkim jeju přjedawscze wobeju woli, w kotrež kontrakt wotryczeſh-taj, wujednasc̄taj a wobsamkuſtaj, napšczezivna a bjes wobemaj pschisjenia bjež. Dwēstroniſki kontrakt je hromaduſczeſhnenje dweju parſhonow we węstym prawis-niskim nastupanju a wotpohladanju, je sjednoczenie a wujednanje dweju cžłowskeju wosow na jene*) 6) Pschistajenie, je-li so to szamo ſtalo, po tajkim: cželadnik, pschistajath kontrakt, njehodži so po tajkim hinaſ horje sběhnyež, rospuszczež a roswjasac̄, hacž so wobej stronje (hospodar a cželadnik) poſdžiſhō s nowa wotryczeſtej a so we tym wujednac̄ ſjednoczitej, so jeju přjedawscze wotryczenie, jeju kontrakt, so pschistajenie ničo wjacy placziež njedyrbi, so dyrbji horje sběhnyenym bjež. 7) Žadny džel, ani hospodar ani cželadnik, njemóže po tajkim ſam jenobožnje wot kontraktu, wot pschistajenia, je-li so to szamo ſtalo, wostupicz ani pschistajenie horje sběhnyež. S tajsemu horje sběhnyenju (roswjasanju kontraktu) je tež pschitkoſzwanje, pschitwoſenje druhoho džela nisne. 8) Saſo dacze abo pôšlana ſawdawka po tajkim ničo njeplaži ani tež pschistajenie horje njesběha, je-li druha strona (hospodar pschistajer) do teho njepchiswoli, ani ſaſo poſlany ſawdawk dobrowolne naſpijet njewosmje. Pschistajenie wostanje placzaze, je-li hospodar (pschistajer) na nim wobsteji a pschi tym, ſhtož a kaf je wotryczone, ſtejo wostanje. 9) Tež wón (hospodar) njemóže wot pschistajenia jenobožnje wostupicz, tak so nôhcež pschistajenho cželadnika na postajenym časzu do kólužby wſac̄, jeli tež cželadnik k temu njepchiswoli a wot pschistajenia njewostupi, njepuszczi. 10) Pschistajenie, je-li so jeno ſda, čas kólužby a hewal wscho pôdlanske wotryczało a wuměnilo, placzi tež bjes ſawdawka, to rěta: ſawdawk so runje won dawac̄ njetrjeba, je-li so hewal wscho druhe, woſebje ſda, poſtajilo a wuměnilo. 11) Šawdawk pschistajenie (to rěta: kontrakt pschistajenia) runje won

*) Kóždy dwēstroniſki kontrakt — a tajke su s wjetachich kontraktu — je potobny, móh rjez, wujimadlu, kotrež druhé jima a wjasa a džerži, a je pak tež wot druhoho ſazate, wjasane a džerzane. Kóždy tajki kontrakt ſtožuje so na wotryczenia abo wobsamkuſjenja, wumenjenja a wujednanja węstach węzow abo punktow bjes s najmjeniſcha dwēstroniſki parſhonomaj (na kóždej stronje s najmjeniſha jena).

nepotwierdzuje; samdawč pak ho wožebje teho dla dawa, dokelž je sa wobej stronje, sa hospodarja a pschistajenego čzeladnika dopokasmo (prędk dopokasanja), so je ho pschistajenie wopratwde stalo a dokončilo. Tón dawacž je teho dla sa wobeju wužitne a wěsczisze, chęcieli poszczigšo tón jedyn komopastni a bjes wole a pschiswoleñia teho druhcho wot pschistajenia wotstupicž, ani to žamo dzeržecž; wón inieje na sawdawku prędk, s kotrymž budže temu druhemu czim lóžo dowjescž móž, so je ho pschistajenie, tak kaž praji, bjes nim a tamnym stalo.

(Přichodnje dale.)

Ze Serbow.

S h i s k o p s k e j e s u p e r i n t e n d e n t u r y. Tudsonne Gustav-Adolfsske towarzstwo žwyczeńsche 15. juliya w Kamentnych Wolbramozač ſwój lětny žwiedzen. Dokhodow s čeho wokrjeſa bě 229 tl. 17 nžl. 4 np. a běſhe 5, k njemu ſluszhachy herbskych wožadow 127 tl. 6nžl. 5 np. nadalo, inienujc 1) h o d z i j ſ k a 80 tl., 2) wjelcjanſka 4 tl. 25 nžl.; 3) hor- njo wujesdjanſka 29 tl. 4 nžl.; 4) ſ milnjanſka 7 tl. 4 nžl. 9 np. a 5) palowjska 6 tl. 3 nžl. 5 np. — Tseczini dokhodow doſta wožada Roſen- thal w Čechach, kž chce ſebi cirkel twaricž.

S Minakala. Na město naſchego pomozneho wucžerja k. Hilbriga, kž je ſa pomozneho wucžerja do Kamjenzia pschischoł, je k. Hofer (rodzeny s Varta) poſtajeny.

S Raſez. Džen 21. juliya běſhe ſa naſchu wožadu ſaſo džen wjescza a radoscze; pschetož naſch wyżoko doſtojny a wot wſchitskich wutrobuje ſuborahn knies duchomny Golež dženža ſe ſwojej mlodej knieni mandzelskej pola naſh nuts čechnsche. K jeju powita- nju běchu ho na farje ſhromadzili, wyžkodostojnaj knies- ſaj fararzej Ryhtatř s Rježwacžidla a Bergau s Wulſich Sđazar, knieža wucžerjo i wožady a gmeinſzy prjódſtejerjo. Iako běchu ho prěnje tſi ſchtucžki khě- luſcha „Wſchich ſlukach“ atd. wuſpiewale, powita teju mlodejmu mandzelskeju k. farař Ryhtatř ſ wutrobu hnu- jachmi ſłowami w dleſčej ryci; po kotrejž k. duchowny Golež ſwój wutrobný džak ſa tu jemu wopokasanu lu- boſcz wuprají. — Džen teho weſzela běſhe tón dženž- niſchi džen tež teho dla, dokelž mějſche naſcha wožada ſklaſnoſez, ſwoju wutrobnu luboſcz k ſwojemu duch- paſtysrjei tež ſwonkomije wožiwedzicž! Pola dwóſtich wrotow běchu ho teho dla czeſne wrota natwarile, na kotrychž ho khoroſe ſmähowachu; lipy psched khěžu, kaž tež khěžne a ſwinu durje běchu ſe pletwami a ſ wě- zamí wudebjene. Wo iſtwe na blidze pak ſtejſche kraſných poſłocžaných čaſnik, jako kwaſne darjenje rafecžan-

ſkeje wožady. — Boh ſubý knies wobradž thymaj mlo- dymaj mandzelskimaj wjele ſboža a žohnowanja w jeju mandzelstwie!

J. Ž.

S Mjeſwacžidla. Tudy ſta ho 21. juliya to njeſbože, ſo ſ kniežeho mlyna wužomník budyskeho wuhnjerſkeho miſčitra Moſera deſe padže. Wón běſhe ſ těſchňm woknjeſchkom won wuleſk, ſo by potom wonka wot horka do wuhnja ſaleſk, ale pschi thym ſo wón wožum a tſi ſchofy wyžoko na puč dèle panh. Dokelž bě khětro woſchložen, dha ſu jeho hnydom do budyskeje hojeſnie dowjesci. H.

S Budyschina. W tutych dnjach je naſh knies profeſor N y d r l a ſ Čech woprytał, ſo by ſerbſti lud a kraj naſwiedzil a je ho ſ naſchego města dale podał, ſo by cyle ſerbſte Horne Lužic pſchepuežował.

S Raſez. Tudy běſhe ho 15. juliya w Thie- ſelmane z khězi někak paſicž pocžalo; ale dokelž to ſahe doſez pſtynču, dha bu naſtawach woheň ſbožomnje poduſcheny.

Priłopk.

* Wónanjo wucžejechu w Barlinje ſ rěki Spre- wje czele dweju mlodeju holzow. Wonej běſhej ſ jenej ſchnoru hromadu ſwjasanej a mějſchtej židžanu draftu. Poszczigšo wuſledzicžu, ſo běſhej to dwe ſotsje, wot kotrejuž bě jena ſtajne ſhora byla a ſebi teho dla ži- vjenje wſacž žadala a ſwoju jenu ſotru narhežala, ſo bě ho ſ njej tepika.

* Wobžedzeř Cipkow a w Pomorskej běſhe wón- danjo wujěł, ſo by jencho bliſkeho rycerſtublerja wopry- tał. Iako chęſche wón wot njeho ſaſo domoj jěč, ſajebje pohonč, dokelž ho pocža deſhcz hicz, pod jedyni wulſki poltſecž ſoheža tolſty buk, kž w podlanſtim parku ſtejſche. Lědy bě tam ſaſtał, dha ho buk po- wali, roſraſy wós a ſaraſy jencho konja, druhí kón a pohonč pak pschi žiwijenju woſtaſtaj. Wjedro běſhe cyle czieče a ſahom ſo ſam rjenje ſelenjeſche, tola bě ſichtri dny předy wulſki wětr pobyl, kotryž bě ſnadž ſahom někak nalemiš.

* W Schwaſzarskej móže jedyn někto lohlo wopaczne ſlote pjeniſhy doſtač, inienujc wopaczne fran- zowice 20frankowki, kotrež ſ jenož poſtaſzenego ſlěbora woſteja.

* Woheňpluwaſa hora Aetna na kypje Siciliji pocža wónanjo njeměrna byč a wumjeta ſe ſebi tejo pěſka, ſo tón wjele mil we woſolnoſci kaž deſhcz dèle padashe.

* Schwajzarske měſtaſhko Seewis je ho wóna- njo nimale cyle wotvalko, pschetož ſatrashný wětr pko- mjenja na wſche boli róſno čeřeſſe. Psches 90 dom- ſtich je ho ſpaliko a ſtoj ho tež dwaj člowjekaj ſadu- ſykoj, kž běſhtaj do jeneje pinch cjeleňkoj.

* W H a m b u r g u je sāndženjy nýdženj wulka ratárská wustajeniza byla. Wona běsche skoro se wýchéch europských krajow wobpožkana a tež jara bohacze wopytana.

* W M u i c h o w j e pschebywasche dlěški čas psichny mloky knes, kiz so hrabja Plattha mjenowaſche. Zako běsche dolha doſč nadžekl, dha do Schwajzarskeje twóchny. Wón pak tam dolho njebe, dha so jemu po jeho lubci, kiz w Mnichowje mějeſche, tak ſaſthſta, so na nju piſasche a ju do Pasinga bliſko Mnichowa ſtaſa. Wona jemu tež pſchilubi, so chce pſchinč. Tola jako tam wón w poſtajenym čaſhu pſchijedže, njemitaſche jeho i jeho ſaſtrōjeniu luba duſcha, ale policiſtojo běchu pſchischli, kotsiſ jeho wſachu a runy pucz do jaſtwa wotwiedzechu. Pſchi jeho pſcheklyſchowanju ſo wulopa, so wón žadny hrabja njebe, ale ſo běsche tyſcherſki towarischiſ.

* H annoverſki bank wosjerjuje, ſo ſu wón danjo někotre wopacžne 10 toleřſke bankonoth na ſwětlo pſchischke, kotrež pak ſu na tym lohko ſnac̄, ſo je papjera hubjena a čiſhcz tež ſchpatny.

* W Horſchow i z a c h w Ezechach wudhyri 18. juli na ſuble, heſenſkemu kurſerſchezi bluſchachym, wulki wohen, kotrý nimale wſchitke pödlanske twarjenja tamniſcheho knježeho dwora do procha a popjela pſchewobroc̄i.

Hermann Bertram

čeſzaſkar na mjažowym terhochcji czo. 36 porucža ſwoi bohaty ſklad čeſzaſkar, rohovych a galanterijowych two- row wſchitkich družinow po naſtunischiſch placiſinach.

Saſhopſchedawario dôſtanu hodny rabat.

30 k o p

ſuchich khójnowych deſkow wſchelakeje toſtoscje je poſa podpiſaneho na pſchedaní.

E. Bruk,
tyſcherſki miſchtr w Bělém Kholmu.

Do Pardubic!

Hiſee raz najhoreyſi džak za wſitke přečelſtwo a ſlowjansku hospodliwosé praji

Michał Hórnik,

sobu we mjenje druhich pućowarjow na Welehrad.

Sāndženu njeđelu bu w Barcze jedny portemoniale ſhubjeny, w kotrymž běchu tſi zejchi a něſchtio pie- njes. Sprawný namakar chcl jón poſa **A. Heinricha** tam wotedacz.

Czeſčenym Sſerbam Budyschina a woſolnoſeje ſtuthym moj bohaty ſklad kožanhych kholowow a rukajzow, kaž tež naſlepſich ſtehkoſtwajſow (Bruchbändern), hewak pak tež wſchitke do mojeho rjeměckla bluſchace tworh po naſlepſichej dobrosćzi a po naſtunischiſch placiſinje porucžam.

Moje wobydlenje je na ſwonkomnej lawſej haſh czo. 789 ujedaloko piwartinje.

Ferdinand Pietsch, móſhnjerski miſchtr.

Wſchitkich tych, kiz ſu do wor- cyskeje ležneje kažy pjenjesh winojezi, napominam ſ tutym najpodwołniſcho, ſo býchu je hac̄ do 15. augusta t. l. ſaplaczili.

Hajnik Budowenz na Belej Horje.

Aukcia walčkow na delnohorečanskim reveru.

Sſrjedu 29. juliia t. l. dopoſtnja w 9 ho- džinach budze ſo w khójnach poſa Małej Dubra- wy nchdže 30 kop khójnowych walčkow ſa hotowe pjenjesh na pſchekadžowanje pſchedawac̄.

We Wulkej Dubrawje 20. juliia 1863.

Schönig, hajnik.

Spěwy.

Pſchecželne roncžko
k. J. Nyejerowemu kwaſej % 63
mot laſowſkeho ſuſoda.

(Na požadanie lubnych pſchecželov nětko wotezishejane)

Pſchijet pſches ſakſte pomjesh
Pan pruſti, czeſhny, nadobny,
Frz ſeleſny wos czechniesche,
Do Winaſaka ſeſhrawje.

Stan nětko, stan knes fararjo,
Nabž mi moj ſwěrny pſchecželo,
Mi wutrobie wſho ſtſtſto je
Na mojej farje w Wujesdje;

Mój hrožik, ſtatoč ryczeſki
Eſo ſ növej phu ſybolí;
Mi wulki ſamotny pak je,
Naſlepſche mi tam pobrachnje.

Duž japoſtolska rada ta
Tom' pſchecželej ſo tehdy da:
Vſci garbarju na hospodži
Bě něhdj Pawoł na rejzi,

Tón luſje jeho horje wſa
A ſe wſhém dobrym wobſtara:
Sa Božich mužow, pſchecželov
Ssu garbarjo dha dobrý ſhov;

Njej' garbarnjow tu w ſwěcje wjaz?
Mi chce ſo džec̄, tam je twój ſchaz.
Kaž ſwony paradiſiske
To Giulieſej klinčesche,

Wón wuñdje phtac̄ garbařne
A trjechi prau, kaž ſo wě.
Dom dale farj poda ſo,
Tam namka knježnu holečjo,

Raz jandjell rjana, pčkna je
A švožnje ho jom' lubješche,
A s luboſnoſciu naſtnej
Tež lube ſkowcžko ſchepniſ ſej.

Te žadž wona wuſkyscha
A ſeſho pjerſchejen na porſt waſa.
Wſches milliony bohaty
Won ſejhravaſche wjeſetly.

Tón hoſkif woſkletach
Je namkaſ podnoſk wotpočných,
Tón Rycerž namka Rycerku,
Tu prawni wona wutrobu.

O ſwony jaſne milanſke,
Kaſ wž djenſ rjenje ſwonicze
A witajce do mandjelſta
Tu Rycerku a Rycerja.

Duž biſtopej, tom' rycerjerj
A jeho lubej mandjelſkej,
Tež krone jeho živjenja —
Klincz ſława tež — haleluja!

Hudančka.

27. Hdyha tež ſeni pilnje džeka?
28. Schtóž ma wjach nohów, dželi ſtupnijow, kaſ wjele ſtu-
pnijow ma won?
29. Hdy pocžinaſa kački płowacj?

(Wuhudanje přichodnje.)

Cyrkwinske powjesće.

Křéeni:

Michałska cyrkej: Mařia Madlena, Jakuba Sopę, woſydleryja w Nowych Małkazach, dž. — Ernst Wilibald, Jana Augusta Petrascha, hoſezenzaria i běkenn koſpjej a gmeinſkeho prjödktejerja na krajnobohotſkim Židowje, ſ. — Emma Berta, Jana Bohuwěra Möbius'a, cigarovyžčekarja na Židowje, dž. — Jan, Jurja Hetmaua, ſkěznika w Brēſowje, ſ.

Podjanska cyrkej: Hana Černešina, Iwja Probsta, živnoſejerja w Dalizach, dž. — Jurij Hugo, Kathariny Kotuliz ſ Wucžek, ſ.

Čahi ſakskoſlezynſkeje železnicy z budyskeho dwórniſeá.

Do Dražbjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.; pſhipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Šhorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſchisanknenje do a ſe Žitawę a Liberza (Reichenberg.)
† Pſchisanknenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 23. julija. 1 Louiſd'or 5 toſer 15 nſl. —
np.; 1 połnowažazy čerweny ſtoh abo duſat 3 tol
5 nſl. 8 np.; minſte bankowi 90 .

Płaćizna ſitowa produktow w Budyſin je 18. julija. 1863.

D o w o z :	Płaćizna w pŕerězku											
	na wikach,						na bursy,					
kórcow.	wyšſa.	nižſa.	sředzna	najwyšſa	najnižſa	wl.	nſl.	wp.	wl.	nſl.	wp.	
Pyšeniza	6 — —	5 15 —	5 25 —	6 — —	5 25 —	—	—	—	—	—	—	—
Wyžla	4 — —	3 20 —	3 27 —	5 4 —	3 25 —	—	—	—	—	—	—	—
Veczmién	2 25 —	2 20 —	2 22 —	5 2 25 —	2 20 —	—	—	—	—	—	—	—
Wowl	2 2 5 1	2 25 —	1 —	2 5 —	2 —	—	—	—	—	—	—	—
Hořch	4 15 —	— —	4 10 —	4 15 —	4 10 —	—	—	—	—	—	—	—
Wola	3 20 —	— —	3 10 —	3 20 —	3 10 —	—	—	—	—	—	—	—
Raps	7 15 —	— —	7 10 —	7 15 —	7 5 —	—	—	—	—	—	—	—
Jahly	6 10 —	— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusčka	4 5 —	— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—
Běrny	— —	— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	— 15 —	— —	— 14 —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—
Kopasčkomy	3 25 —	— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	22 —	— —	— 20 —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje
16 tl. 15 nſl. a 15 tl. 25 nſl.

pyšeniza 62 — 73 tl., rožka 46 — 47 tl.,

(to je: ſo 25 pruſſiſ ſoržow.)

repičkow woliſ (njezíſčený) 13 tl. 12 nſl.

(Cžiſejeny, kaſ ſo w Budyschinje pſchedawa, je ſtajnje nežde 1 1/4 tl. držſči.)

N a w ě ſ t n i k.

Twarzſke drjewo na pſchedan.

W khaſowje je ſaſo wulka dželba twarſkeho drjewa a pſtotowých ryhlow, ſ hěloſho k mežanſkeho ležoweho revera pſchiwjeſeneho a ſo tam pſches hajnika Behrenſa pſchedawa.

Barby we wulkim wuljerku, ſuſhe a tež bóry ſ barbijenju pſchihotowane, ſirniſ, terpentinowý woliſ, laſi ſ lakirowanju móblow, wosow a konjačeho gratu a t. d. pſchedawa **J. G. F. Nieckſch.**

Gsymjenja wſchitlich družinow, kórkow a kěrbisze wóćzki a t. d. ſ Erfurta porucza

J. G. F. Nieckſch.

Osuehe drvždže inateje dobroscje, kaſ tež wſchitke, ſ pſchenzinemu pjeſku muſne, twory ſu niž jenož róčny, ale kóždy čjaſtce czerſtve a dobre pola mie ſ dostaczu.

J. G. F. Nieckſch.

Němski Phönix,

wohui sawěsczace towarstwo w Frankfurze nad Majnom.

Sekladny kapital 5½ milliona schéskakow.

Všichle sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems**,

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Plaćizna:	
½	blěsche po 2 tolet.
½	= 1 =
¼	= ½ =

Bělý

Plaćizna:	
½	blěsche po 2 tolet.
½	= 1 =
¼	= ½ =

Brost - Syrop

Wot kniesa Janus'a w Gutinje tym běly brostshrop s fabriki G. A. W. Mayera we Wrótsławju dostal. Tuto syrop so wot jeneje knienje wuiwasche, kiz běsche psches lěto na krejwroczenje čerpila a s cyka na brosce žlabu byla. — Wjazori lekarjo ujejsku tu khorosce sahoicę möhli; po dwajměsacjnym naložowanju syropa je krejwroczenje chle fastalo, kaschel a kraki su so wotstronile, schtož ja po prawdze wobwěsczaju.

Schönwald pola Gutina w Holsteinje, w novembru 1862.

J. Daniels, tycer.

W Budyschinje pschedawa jón jenož knies Heinr. Jul. Linka,

W Wétrowje : : : : B. N. Scholta.

W Nakazach : : : : M. J. Paulisch.

W Scherachowie : : : : Jos. Löbmann.

A.T. Rudolpha

Zirnaski strowoftun žoldkown liqueur.

Snajlēpskich selow a korenjow fabricirovany je tutón liqueur wořebje pomozny psche wsche žoldkowe khorosce. Wón tež derj skłodzi a je tuni a dyrbjaſ w koždym domje byč.

W Budyschinje pschedawa jón jenož knies Heinr. Jul. Linka a to cyku bleschu po 12 nřl., pólbleſche sa 7 nřl. a ¼ bleſche sa 4 nřl.

Parne kupjele.

Kupanski čas sa kniesow: Niedzeli rano we 8 heſ džinach, średnio a piatki popołnju w 4 hodžinach. Extra-kupjele, kiz tež kupanje sa knienje maja so kóždý čas 2 hodžinje předv jasacj. F. Büschel w Budyschinje.

Jene khamowe blido se 24 kaschcikami, jedyn regal s 23 kaschcikami, w kotrymž je khamorecz s dwemaj schklenčanymaj duryomaj, kiz tež se 16 wotewrjentmi sachami, a jedyn khamowy regal s 38 wotewrjentmi sachami, je na pschedan. Všcho dalsche je shonicz na schuli w Mochołzu pola Rěčjischow.

Roscíllu

(Knochenmehl)

s fabriki kniesow **Tennera a Co.** w Strehle nad Libjom na ssasanje tunjo a w prawym časzu wobstara

A. Stosch,
pschi mjasowym torhoschju.

Shizbu dopokasowach bureau

H. Meisela na horniczejskiej habsy

wobstara klužby wschlitskich družinow, tak derje sa nahlu potrebbe, kiz tež wořebje pschi netko sažo fastupjenym pschwistajanskim časzu sa bližsche lěto. Phtaja so pak sa tudomnu, kiz tež sa draždiansku a druhu stroni hetmanijo, rybakojo, wocěxero, wajktarjo, pohončojo, domske a kuchinske džowki, pěstoncze a hródzne džowki.

Dokelž je so hizom wjele ratarstich czeladnikow sa bližsche lěto sawolnilo, dha proscha so czeſczeni hospedarjo, so bychu swoju potrebbe s pschispomnijenom sdh a hewaschich wiměnjeniow tak rucze hacž možno horla spominjenemu bureautwej wořejwili.

Teho runja so tajch, kiz klužbu phtaja, s nowa na to ledžbnych činja, so bychu, hdž so tudy sa klužbu prascheja, tola swoje wopisza a klužbne knihy so bu pschinjeſli, dokelž so hewak na nich džiwacj ujeměže.

Šymjo bělých nashimskich rěpor ma na pschedau
J. G. F. Giecksl.

Němſſe žiwenje ſawěſcžaze towarzſtwo w Lübecku.

Podpiżanaſ połnomōznenaj hłownaj agentaj horka pomjenowanego towarzſta dawataj ſ tutym k ſjawnemu nawiedzenju, ſo je

kuſjes H. Meisel w Budyschinje
jemu agenturu tajkeho towarzſta ſa Budyschin a woſkolnoſę wot njeju pſchepodatu doſtak.

W Draždānach, w juliju 1863.

Süder & Tischer.

Pod džiwanjom na horejschi nawěſčtk porucžam ja pomjenowane, w lēcze 1828 ſałozene naſtarſche
tajke němſſe towarzſto k woſanknienju ſawěſcženjow a to:

- 1) ſummiow, kiz ſo po kmjerczi ſawěſcženeho wuplačza (žiwenje ſawěſcženja po tabelli 1 hacž 5 wuſtawkow);
- 2) ſummiow, kotrež ſo wuplačza, hdyz je wěſta parſchona wěſtu starobu doſahla. (Šawěſcženja wěnow a ka-
pitalow po tabelli 6a, 6b, 6c a 7 wuſtawkow);
- 3) lětnych wuplačzenjow, kotrež wot tracja žiwenja wěſthych woſkow wotwiſuja. (Šawěſcženja cjělnych ren-
tow, pjenies ſa wudow, penſionow po tabelli 8 hacž 13 wuſtawkow.)
Wuſtawki, lěne roſpraw, kaž tež wſchitke potriebne formulary ſo darmo poſkiejeja a wſchitke požadane
wuſloženja ſo wote minje ſwólinije dawaja.

W Budyschinje, w juliju 1863.

H. Meisel,

na horncžerſkej hagy, agent němſkeho žiwenje ſawěſcžaccho towarzſta
w Lübecku ſa Budyschin a woſkolnoſę.

Wosjewjenje.

Cjesczenym Sſerbam Woſporka a woſkolnoſę ſ tutym najpodwoſniſcho k nawiedzenju dawam, ſo hým
wot 1. julija tudomnu tſelerňu wotnajal. Ja proſchu teho dla wo bohate wopytowanje a móže kózdy do před-
ka pſchewědczeny być, ſo budu jemu kózdy čaſ ſ dobrej jédu a ſ dobrym pičzom po naſtunischem placzisniſje
poſlužec̄.

We Woſporku, 20. julija 1862,

J. Schütz, naſenik tſelerňe.

Wosjewjenje.

Cjesczenym Sſerbam Budyschini a woſkolnoſę ſ tutym najpodwoſniſho k nawiedzenju dawam, ſo hým
ſo tudy na wulfěj bratrowskej hagy jako rěſniſki m iſch t r etablirował. S proſtu, ſo bychu mje
pſci potriebje dobrociwje wophtacz chchli, ſjenocžam to ſlubjenje, ſo budža poſla mje ſtajnie naſlepſche mjaſo po
naſtunischem placzisniſje doſtač mōz.

W Budyschinje, 24. julija 1863.

Moris Neuschäfer, rěſniſki miſchtr.

Žiwnoſć na pſchedan.

Pſheměnjenja dla je ſahrodniska žiwnoſć cjo. 3 w
Njeſ wačiidle, ſ ležmoſcejemi 8 akrow 256 kwadratnych prutow wulkimi, ſ dobrymi twarjenjemi, dworom
a ſahrodou, 1 akr a 128 kwadratnych prutow wopſchijach-
mi, ſe 120 dawſkimi jenofžemi napołożena, hjes wu-
mjenka a ſ połnými žinemi, ſe ſwobodneje ruky na
pſchedan. Wſho dalsche je ſhonicz poſla Jana Sa-
hrodnika tam.

Zena ſtruviſza deka bu pſched někotrymi njerzelemi
na pucju wot Khaſzowa k Přowjam namakana a móže
ſo poſla Jana Woſkac̄a we Eufy ſaſo doſtač.

 Šawěſcženju póndželu je ſo jedyn poſ pſchivdaſ ſo nie ſo po ſaplačenju wuložka w Šreſchi-
n je czo. 3 ſaſo doſtač. Wón je czorný, khětro wulký, ſ dołhej wopuschi, ſ bělopižanym bróſtom a ſ pižanym pře-
nimaj nohomaj, kaž tež ſ paſom woſko ſchije.

Herrmann Julius Goscz,
farar,

Minna Goscžowa

rodz. Bochmannęz.
W Nakazach a Hubertusburgu, 19. julija 1863.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
ktiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaći so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
6 np. Stwórlétna předpla-
ta pola wudawaria 66 np.
a na kral. saks. pósce
7½ nsl.

W opřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Delan. S Budyschina. S Wujesda pola Kettis. S Rakez. — Do knihownje Maćicy Serbskeje dari. — Spěwy. — Přilopk. — Hudančka — Cyrkwinske powjesće. — Cahí sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Sałska. W Limbachu je so 22. julijsa w no-
cę Meinigez amerikanski wětrník wotpališ. W tym za-
nym časzu je woheń mlyn w Pleiſy do procha a po-
pjeka pschewobroczik a plomjenja tak khětsje wokoło so
hrabachu, so móžesche jim swójba mlynta Ludwiga, ko-
traž hžom spashe, lědom se živjenjom wuczeňnej. —
W Johanngeorgenstadtu bu 25. julijsa statua khurwje-
čha Jana Jurja, saložerja tuteho města, swjedzených po-
stajena. — W Dittmannsdorfje rjetký wónanjo chleb
Zimmermann swojemu sbudželacjerje, so by tón s
tělbu, ktraž běsche jenož s pöverom natykana, do njeho
tělik, dokelž chce ſebi wón tón žort ſejznicz a po wu-
tělenju panycz, jako by morw był, tak so bychu so
drusy sbudželacjerjo. prawje naſtróželi. To so tež
sta, Zimmermann tež padže, bě pak wot ſatyčki do
lěweje ledžby trichesty a dyrbjeſte na tule ramu po ně-
kolikých dnjach wumrječ. Tón, kž bě jeho tělik, je
to potom ſam ſudnistrnu wosjewiš. — W kralowſkej
ſakſkej pjenjeſtyjeńi je so w lětach 1857 — 1862 ja
17 millionow 742,435 tl. ſlěborných a kopyrowých
ſakſkich pjenjes nabito. — W Kamjenzu ſwječeſte ta-
mnischí wyschi měſčecjanſki wuczeř Jan Kowark wónan-
jo ſwój 25 lětny wuczeřski jubileum a doſta v či tutej
ſtadnoſezi ſe wſchelatich ſtronow wſchelake dary a po-
częſczowanja. — We Wittgensdorfje bu wónanjo jedyn
sbustaw tamnischeho towarzſtwa čeſnje wuſlužených
wojakow hřebany a chętne jemu vči tym jeho to-
warzſhojo, dokelž bě wón we wónnje ſobu był, s tym
čeſcę wopokaſacj, so psches jeho row tělihu. Pschi
tym budžishe ſo lohko njesbože ſtač mohlo, pschetoz
jena tělba wopokaſacj, ale tola tak ſbožomnie, so bu je-
dyn pschewodžet jenož cyle ſnadnje ranjeny. — W
Geitheinje wudhri 15. julijsa woheń a wotpaliſtaj ſo

dwaj domaj, dwaj dyrbjeſtaj ſo pak podtorhacj, ſo
by ſo dalsche roſſchérjenje wóhnja ſamjeshko. — W
Draždanzač je 29. julijsa pensionirowaný oberſt Auen-
müller po krótkej khoroſci wumrječ. — Zako ſo 29.
julijsa psched wječzorom na čeſkej železnich jedyn časach ē
Czertnizam bližesche, wuhlada tamniſchi wobſedžbowat
Borrman, ſo je jene male džeczo na železnich, kotrež
bě tam ſ blifſeje wiſchniowe budh wulisko. Borrman
teho dla běſeſte, ſo by to džeczo ſe ſtracha ſmijereze
wuhmok; wón je tež ſbožomnie přejez torhny, bu pak
w tym ſamym wokominkenju wot lokomotivy pořaženy. —
Zako potom ludjo pschindzechu, běſe ſe džeczo čiſle a
ſtrowe, Borrman pak morw. Wón ſawostaji wudo-
wu a ſchthri ſyrotow. — Na ſchuſeju pola Großböhle
blisko Dahlena bu 21. julijsa rano jedyn morw muž
namakany. Wón bě naſſkerje w noči wiſchnje kranycz
chek, najeňkojo-wiſchnjerjo běchu jeho pak doſahnyli a
tak njeſmilnje pschebili, ſo bě bórsh wumrječ dyrbjač. —
Woni ſu teho dla do ſudniſteho pschephtania pschiftali.
Sabity čłowječ běſe ſak ſakofszak ſ Dahlena, kž bě
kranjenja dla hžom wjele ras w jaſtwje ſedžak. —
W Schöneweje pola Zwidawje wotpali ſo 26. julijsa
tamniſchi hoſejenz ſ kólnju, hródzu a bróžnju. Woheń
je psches to wuſchoł, ſo běſe ſebi hoſejenzorjowy dže-
wječzletny holejez na ſhnowej lubji ſruch eigarry ſa-
palik a ſchrychowanczo, jako ſo hžichze paleſche, wot
ſo cijenyl a ſwoju ſtronu ſchoł, njeđiwaſo na to, hacj
je ſo ſchto ſapaliſo abo niz.

Amerika. Separatistojo, kž buchu pola Gettys-
burga žałosnje ſbiezi, ſu psches rěku Potomač čeſli, ſchtož je
jich ſ bitwy wysche wostało, dokelž unionistojo pschi wulſich
deshejach a pschi jara hubjených puejach ſpěſhniue doſci
ſa nimi honič njeſožachu. Nawiedowař separatiſtom
bě general Lee.

Prušy. W Barlinje wumrje 27. julijsa prynz Biedrich, bratr njebo krala Biedricha Wylema III. Wón bě so 30. oktobra 1794 narodžil. — Ticho mjestož kral Wylem pščebhywa hisiče w gasteinskich kupyjelach a bu tam pšči ſwojim pščijesđe wot tamniſkih wobydlerjow radoſnje mitanj. Dotalne kupyjele ſu jemu derje tyke a je wón čerstweho wjeſkeho ducha. — S Bonna ſu tamniſki liberalojo prôftwu na krala poſkali, w kotrež jeho proſha, ſo ministerstuw njeby dale dowolik, po dotalnym wasčinju w kraju ſkutkowac̄. Ta peticia ma wjach, dyžli 1000 podpižmow a je ju tež 28 profesorow podpižalo. — Ministerstuw che, kaž ſo ſda, nekotre wokreſhy, tiz ſ Pôlskej mjeſuſja, do woblezenoſeze dac̄, ſo by tak najlepje czahanje pruſkih Polakow a zuſykh ludži do pôlskeho kraliſta ſamjeſylo. Wschelake nowinh to wêſčca a móže byc̄, ſo ho to czim ſterje stanje, dokelž tež w pruſkej Pôlskej duch nje-pokoja dale bôle pščibjera. Tak ſta ho wóndanjo, ſo pječ pruſkih keraſherow do pruſkopôlſkeho měſtaſhka Gostyna pščijehachu, kotsiz mjeſaču tam pščenozowac̄. Ale dokelž jim Polach nocheinu kwartetu dac̄, dha běchu nekotiſi Němcy a židži k temu hotowi. Nad tym pak ſo pôlſcy wobydlerjo roſnjeniſtriču a naſta ſběſk, w kotrymž bu jedym Němz ſaražem a jedym žid ſtraſhne ranjen. — S wrótſlawſkej univerſity je ſo wóndanjo ſaſo ſydom ſtudentow ſhubilo a ſda ſo, ſo ſu ſo k pôlſkim ſběſkarjam podali. — W Gdanskju (Danzig) bu wóndanjo 42 centnarjow pôlvera ſajath, kotrež cheſche nechtón do pôlskeho kraleſta w tamniſkim ſběſkarjam pščewjeſej. — Dokelž rakuſti khežor krala Wylema w Karlsbadje wophtac̄ njeje, dha chechku ludžo wjedzeč, ſo ſo to w gasteinskich kupyjelach stanje. Ale wot teho je ſo, kaž ſo ſda, tež ſeſhko. Khežor je jeho pječa hžom w Karlsbarze wophtac̄ chek, ale niz tihdy, hdyž je minister Biſmark pola krala, dokelž by ſo to potom wukladowac̄ móhlo, jako by rakuſti khežor nekoje politiske naſežnoſeze ſ pruſkim kralom wujednac̄ mēk. Taſkeho wukladowanja je ſo pak khežor ſminyež dyrbjal, dokelž ſ Franzowsami a ſendželjanami w tu khlwili na pščejiworuskej stronje ſteji, bjes tym ſo pruſki kral ſ ruskim khežoram dobre pščecelſtwo djerži. Duž cheſche jeho potom w Gasteinje wophtac̄, ale dokelž je minister Biſmark tež tam stanje w kralowej bliſtoſezi, dha drje ſ taſkim wophtanjom najſterje ničo njebudze. — Hac̄ runjež ſo žadyn thđen njewinje, ſo bych u teho abo tamniho pruſkeho Polaka nježadžili, dokelž ſo jemu winu dawa, ſo je ſo na pôlſkim ſběſku wobdzeliſk, dha je pſchedbězne pſcheſkychowaniſe wjetſchho džela tych, tiz w Pôſnanju ſedja, tak daloko hotowe, ſo jich najſterje bôrſ do Barlina k wotkuženju pôſcežku.

Rakuſy. S Galichje pižaja, ſo budje tamniſke rakuſke wójsko w bliſtšim čaſu na 90,000 muži

pščiporjene. Nekotiſi ludžo checđa w taſkim pščiporjenju ſnamjo widzeč, ſ kotrehož by jedyn ſudžic̄ móhle, jako by rakuſke kniježerſtwo myſlic̄ móhlo, ſo móhla ſnadž tola nekaſta wójna ſ Ruzhowskej wudýric̄. — Kaž franzowske a jendželske, tak je tež rakuſke kniježerſtwo jara njeſpokojne ſ wotmoſlojenjom, kotrež je rufi khežor wóndaujo na požadanja pôžkaſ, kotrež běchu pôlſkih naſežnoſeze dla na njeho ſežiniene. Rufi khežor prati mjeniujec w ſwojim wotmoſlojenju bjes drugim, ſo po prawym pôlſka revolucia druhich wjetchow ničo niſtara, dokelž je to jenož jeho domjaza wěz; ſo pak chek wón ſ nimi jeje dla jednač a jich dobru radu horjebrac̄, ale niz předy, hac̄ budje mēr a poloj w Pôlſkej. A k temu bychu woni najlepje pomhač ſmeli, hdy bychu Polakam w Ruzhowskej, Franzowskej a ſendželskej njeſpochwolili, pjenjeſhy, bróni a ludži do Pôlſkej ſklacz a tak revoluciſu pšči moch ſdžerječ. — A dokelž je to wérno, wérnoſež ſo pak ſudžom najmjenje ſpodoba, dha je franzowske, jendželske a rakuſke kniježerſtwo učko wulej nijemdre na rufi khežora a to czim bôle, dokelž běchu teje twierdeje nadžije, ſo wón jich požadanja lubjerad dopjeliſi. Duž je netko bjes tymi tſjomi kniježerſtwami pline tam a ſem pižanje naſtaſo a ſu pječa hžom wujednake, ſo ma ſo rufi khežor ſ nowa pižmo pôlſkeje wěch dla pôžkaſ. Franzowski khežor je hnydom taſke pižmo naſtaſaſ, ale jendželske a rakuſke kniježerſtwo jemu hisiče tak prawje pščiſtupic̄ nochein, dokelž ſlowa taſkeho pižmo trochu jara wójnsch klinča, a wójnu ſo jimaſ Polakow dla wjeſez nječa. Duž je to ſa njeju khežro ſoſkočiwa wěz; pſchetož tu khlwili byſhće rad wſakoj, ſo checzej podcžiſheženemu ſudej pomhač; ale ſe ſamym ſlowami ſo wona nadobyc̄ nječa, dokelž ma rufi khežor w taſkim naſtupanju trochu twierdu ſlowou a ſo ſatrafac̄ ſam. — Netko budje po taſkim wſho wot teho wotwiſowac̄, hac̄ jeju franzowski khežor ſobu torhnje; stanjeſi ſo to, dha je wójna ſ Ruzhami hotowa, pſchetož Napoleon na to džela; njeſatej pak ſo rakuſke a jendželske kniježerſtwo k dalshemu ſtrutemu naſtupjenju pſcheſzivo Ruzhowskej naryc̄ječ, dha wobkhowany mēr, pſchetož ſam franzowski khežor ſ Ruzhami wójnu wjeſez nječože.

Rufi pôžkaſ na rakuſkim dworje, k. Bakabin, che ſo na nekotre njedžele do Petersburga podac̄. Nekotiſi mjenja, ſo ſo to teho dla stanje, dokelž che ſo tam ſn ēcu wobhonič, tak ma ſo pſchichodnje w politiskich naſežnoſezech ſadžerječ; druſy pak wudawaja, ſo je wón wot rufi khežora ſ Wina wotvoſkam, dokelž rakuſke kniježerſtwo czim dale czim njeſuborniſho pſcheſzivo rufi khežoru wuſtupuje. — Rakuſti khežor je wóndanjo do Regensburga (w Bajerskej) doječ, ſo by khežorku, kotrež ſo ſ kiburgiſkih kupyjel wročeſe, do Wina pſche-wodžaſ. — W Galichji a woſebje we Lwowje je wysch-

nosej saho wjele Polakow do jastwa żadziej dała, dokelż bę wusłedzika, so su sa polsku revoluciju skutkowali abo hiszceje sa nju skutkuja. — Sapóžlancz madżarskiej strony su žednihródski żejm wopuszczili a so požlanstwa s chka wotrykli, prajich, so je żejm nieprawy. (Žednihródski żejm wschak nieprawy njeje, ale Mađaram so wón njełubi, dokelż na nim wjaczy cžinicž njemóža, schtož chedža. Przedż mějaču woni swojeje pschemoch dla tež wschak prawo; nětko pak je tajke prawo bjes tsi žednihródskie narodnoſcze roszdżelene. To so jum njeſpodoba a teho dla wo spomnjenym żejmje nježo wiedziecž nochedža.)

Franzowska. Franzowskie nowiny nětko skoro wo ničim druhim njerzczę, hacž wo wotmowljenju ruskeho khęzora a je se wszechho widziecž, so so Franzowsko w swojej hordoczej jara ranjeni čujuja. Pschetož hacž dotal je najbóle wschudżom wschitko tak schło, kaž Napoleon chęsče, dokelż mějsche wón najbóle s malymi cžinicž, kiz so jemu dołho pschecziwecž njemóžachu. Psches to su so Franzowsko f temu pschitwuczili, so dyrbji so wschak tak stacž, kaž ſebi jich khęzor žada. Duż je to nětko na wszech bokach slę, hdź ruski khęzor f Napoleonowym požadaniam „hai“ niepraji. Tačko wojach, kiz so w tu khwilu w chaloniskim lehwn namakaſa, ruske wotmowljenje ſhonichu, bęchu pieczę tak roszhorjeni, so wołachu: „My chcemy na měsće na Ružow czahmę!“ a mějczę marshal Baraguah poſcž cžinicž, so jich saho někak ſmieroſa. — Ale do wójny pschi wschem tym przedy nictón njeſweri, hacž budże węſte, so so Žendzelska f Franzowskiej pschitwoda a ſkerje ſlepje nětko russkemu khęzorej tajke piſmo poſeſeteſej, w kotrymž budże prajene, so dyrbji wón pak jeju żadania dopielnicž, pak potom, hdź to njeſczeni, wojnu doczakacž. — S Męzikanskiej je powiesz pschischa, so je so męzikansko do czista roszbęzało a so je Suarez, kiz je na wiedowaſche, na puczu do Iewhorla. Marshal Forey, kotryž franzowske wojsko kommandiruje, w Męzikanskiej jara ſurowie wustupuje, pschetož wón je wukas wudał, so kózdy Męzikanski, kiz so fa dwę nježeli Franzowsam njeſpodczęſnje, zyłe ſwoje ſamōženie a wobſedzenie ſhubi.

Ružowska a Pólska. Khęzor nochce ſebi, kaž so ſda, na tajke waschnje do polskich naležnoſcioru rycęcž dacž, kaž su to Franzowska, Žendzelska a Raſuſka cžinicž począł, ale wón thęe radſho s wójnu ſpystacž, hacž ſebi wot cyszych wjerchow w ſwojim ſamnym kraju roſkaſowacž dacž. To je se wszechho widziecž, schtož je so w ſandženych dnjach ſtało; pschetož wónie so nimale wschemu ſarjeſt, schtož ſebi cysy wjerchojo polskeje węch dla wot njego żadachu a je wysche teho poruczil, so ma so w Ružowskiej rekrutirowacž a to tač, so na 1000 duszow 10 rekrutow pschindžo. To

pał by nědże 240,000 rekrutow bylo. Hęwak dawa russki khęzor tež Kronstadt a wschitko, wobtwierdżenja trēbne a na brzohach baltiskeho morja leżace miasto se wszech pilnoſežu wobtwierdżowacž a w Finnlandſciej je wjele wójska hromadu ſzczynjencho. S teho wschego je widziecž, so thęe russki khęzor pschihotowanu był, hdź by ſnadž wójna pschecziwo njemu wudyrka. A hdź jedyn ruske nowiny cžita, dha može ſjawnje widziecž, so so russki lud tajkeje wójny njeboſi, ale so khęzora wjele wjaczy f temu czeri, so by so na nju pschihotowaſ a ſebi wot zuſykh wjerchow ničo lubicž njeſdał. Tola ſda so, so f najmjeñſha lętſa žana wójna njebudże.

W Pólscej so po dotalnym wajchňu potraciūje; tola je pschego mjenje wo bitwach a bitwiczach kłyhcęcž, dokelż je tež russko wójsko do kraja pschischa, so dyrbja so polske wobronjene cžjódy jara psched nimi na kędzbu bracž. Ružojo su mjeniujen ſkoro wschudżom tak kłylni, so Polach rěko dobycze dōſtanu a dyrbja teho dla najbóle khętſje rucze cžekacž, hdź so Ružojo pschiblizujuja. — Tajny polski wubjerk ma tež ſwoich polizajow. Tajlich su wóndanjo ſchtyrjoch popanyli, jako chęchu runje węſteho Fręcžu ſalkocž. Pschi nich bu tež višmo namakane, s kotrymž bę tajny wubjerk ſpomnienego Fręcžu f ſmijerczi wotſudžit. Wſchity ſchtyrjo buchu potom wot Ružow wobwěžnjeni.

Ze Serbow.

S Delan. W nastupanju knihow, kiz maja so ſa pruske ſerbſke ſchule wudacž, nam jedyn luby pscheczel ſlēdowace piſche. Sa pruske ſerbſke ſchule maja ſo najprjodej ſchtyri knihi wudacž. 1) Prěnja je knižta f prěnje mu wuſnjenju piſmikow a cžitanja. Jeje ſpišar je pieczę f. kantor Mr óſak we Wulich Šožarach. Szym kłyſhaſ, so je hotowa. 2) Druha knižta je H. Wendelowe bibliſke ſtawisny, f ſoſhemu ſakhowanju w pomjatku psches kłowne a pobočne napisima roszdżelene, s poſakowanjom do katechisma a ſe ſchrupchami a khęluſtowymi ſchtuczkami, kaž tež ſ bibliſkim wobraſami roſiaſnjenie. Šchtuczki su najbóle ſ naſchich ſerbſkich ſpěwarſtſich abo ſ němſteje rycęe piſheloſene a je tutu knižku f. farař Kruschwiza w Dolhei Vorſchczę wudželał, ale rukopis ſceſeje knižki, kotruž tež f. farař Kruschwiza wobſtara, hiszceje chle hotowy njeje. Budże to a., Dr. Lutherowu mały katechismus (na jeneſ ſtronje němſki, na drugiej ſerbſki) ſ jeho modlitwami, ſ ſchęſeſtianſkimi praſhenjem, ſ domaczej taſtu, ſe ſpoſiedzu a ſ cyrſwinę modlitwu pp. b., Wusta jen je ſboža. c., 80 khęluſtow, w pruskej ſchulſtich regulativach wot lěta 1854 w ſchulach f na wuſnjenju poſtajenych. Najwjetſhi djel tutych khęluſtow ſteji w lubych ſerbſkich ſpěwarſtſich, jenož 12 jich tam njeje a

te su tež wot spomnjenego k. fararja psahelozene. 4) Nekotsi k. wuczerjo na schwörterej knižey dželaja, kiz ma rossryezowanja s džeczimi i wopshijecz, so bychu serbske šhuliske džeczi najprjedy derje serbski a potom ejim lepje němski ryečecz nauukle. Dželaja na tejse knižey k. wuczer Wartko w Džewinje, k. kantor Jurk w Klétnom, k. hóšničanski kantor a knadž tež druh wuczerjo. Koždy ma swój rukopis do Liegnich pohlač, hdzej so dalshe wusudzenje stanje.

Nekotsi naschich wuczerjow su sa swoje šhule se spróznej ruku herbske synkovanske tabelle (Vautirateln) s čjischczeskich pišmikow wudžekali, n. p. k. Wartko w Džewinje a k. Bergan w Kschischowje. — Pola naš w pruskich Sserbach dyrbja nětko serbske džeczi najprjedy serbski čjitačz nauukmecz, potom pak tež němski. Hač dotal němožne so nichtón wobczejowac, hdzej buchu n ēm s k e čjitanje wucžene a tak hnydom po fasitupjenju do šhule s njeſroſhymliwej wězu čwilowane. To je nětko hinač. Sserbske džeczi maja na j p r j o d e y herbscy, potom pak tež němsch čjitačz wuknycz, a to je drje tola tež rošomnje; pschetož maczernu ryeč rošymja a — w srošymlowej ryczi maja džē so džeczi wucžecz. W drugich pruskich kłowjanstich šhulach je to hizom dlešchi čjaz tak a tola tam tež nusne němske čjitanje jara derje nauuknu a to w krótšim čjazu. To prajesche liegniski k. šhulski radiczel psched sandženymi hodami na konferencz w Hamorach, s wuczerjemi serbskimi šhulow wotdjeržanej, a tón tu wěz snaje. — W Sserbach bu hač dotal wotnohath, repuchaty šhtom sa wjerſak do předka wlečeny a pschi tym měnjačmy, so derje dže. — Kožda wěz ma swojich pschecziničnikow; tež tónle nowy wukas nima powščitkomne spodobanje, dyrbjal so pak koždy Sserb s woběmaj rukomaj liegniskemu kujejerstwu sa njón dželovac.

Tež nasche šhuliske regulativy maja hishcze dženža (njewém hač tež hjes Sserbam) swojich pschecziničnikow, su pak hufcjičho hanjene, džali s prawym pschemhýlenjom čjitanje. Kožda šhula je psched 9 létami eksemplar regulativow dostała, so by je koždy wuczer mohł srošymlę pytac a k nim buchu posdžischo hishcze někotre kniži wudate a wuczerjam do rukow date.

Shtož wošomdžesat kherlusichow nastupa, kotrež budža w horka spomnijenej treczej knižey tež herbscy wotcijischzane, dha je to jara spodobna wěz; pschetož nětko nješubduha džeczi spewarske knihi w šhuli tak jara trjebač, dokelž směja potřebne kherlusche wošebje wotcijischzane. Wot šhuliskich džeczi pak so spewarske, kiz tola rjamy pjenjes placz, sa wóšom šhulskich lét nimale stonzuja, a to je jara wěrno. Budže je nětko bôrsh koždy sa knadžny pjenjes dostacj móz, jeli so žadny wošebite sadžew njenamaka.

Tón knjies budž s koždym swérnym wuczerjom!

Niech šhule wshē po twojej woli
Su město džela Duha swjateho;
We koždej kydaj ſam na stoli
A do wshēh měodnych duschow faczisčecz ſo,
So mamy wjèle swérnych wuczerjow,
Sa cyrkę kyle modlerjow.

S Budyschin a. Tudy so ſylnje powjeda, so je přjedawſhi tudomny ryečnik Tschirnat wo prawdze s Ameriki do Europej pschischoł a piecza něhdje bliſto města Hale pscheywa, so by tam wotčakował, hač jeho ſakſke knjejerſtwo po jeho pŕoftwje wobhnadži a jemu wrócenje do Šakſkeje pschiswoſti. Wón je psches to, so je jeho Boža rucečka ſajaka, jara hubjeny a němožne ſebi nicžo ſakſuzecz. Dokelž pak je dlešchi čjaz se Šakſkeje přjecz, dha by to, hdj by tež wobhnadženje dostał, tola ſa njeho čječka wěz byla; pschetož wón w Šakſkej nihdje wjach žane domjace prawo nima a njetrjeba ſo žana gmejna po nim horje bracj. W Budyschinje piecza ſa njeho ſmilne dary ſhromadžuju.

S Budyschin a. Větša našymu směrem, da-li Bóh, w prěních dnjach měhaza oktobra w našim měscie wulki a pschyn ſerbski ſpewanski ſwiedzeni s hofcijnu a balom. Špewacj budže ſo wěnz ſlowjanſtich narodnych ſpewow.

S Wujeda pola Ketliž. Póndželu 20. julijsa pschindžeschtaj konje jeneho tudomneho ſublerja s woſom ſamaj domoj. Žako potom ſa pohončom hladachu, kiz bě do mlyna jěl a posdžischo na dompuczu džeczel ſi pola ſobu domoj bracj měl, namačahu jeho na puczu morroho ležo a věſche jemu jene rjeblu ſlamane. Nekotsi měnja, so je drje ſi woſa paňk, dokelž ſtaj ſo ſnadž konje ſplošchatoj, druh ſu pak teho měnjenja, so je jeho ſta khoroč ſajaka a wón pschi tym ſi woſa paňk a ſo tak wobſkodžit, so je bôrsh wumrječ dyrbjal.

S Nakaz. Tudy pak wutoru 28. julijsa popolnju w ſchestej hodižinje ſažo woheň woſaku a je ſo tež jena brójeni s kólnju wotpalika. Blisko ſtejace, ale čjelowane domske poczachu ſo tež hizom ſapaleč, buchu pak tola psches ſpěchini pomož wot dalsheho wobſchloženje ſwarnowane. — Woheň je, kož ſo posdžischo woſzledži, wot jeneho 10lětnego hólza ſe ſchrychowanefami ſamischkrjen.

Do knihownje Maćicy Serbskeje daric

- 1.) K. kuhiczscheč Dannerhak w Budyschinje: „Najlepscha a najnowiſcha Punktirkniza.“ — 2.) K. tachantski vitar Hörnič w Budyschinje: Žedyn ſkadrovný ſpew. — 3.) K. farar Imisch w Hodžiju: a., „Niederlausitzche Wendische Grammatica von M. Hauptmann. 1761.“ b., „Dobra rada ſa koždeho, ſo by ſbožu pschischoł.“ c., Theoretisch-praktische Windische

Sprachlehre von Schmigoz. 2812. d., „Listi imu Evangelia na usse nedele imu prasnike zhes zelu ljetu.“ e., „Einleitung zur kroatischen Sprachlehre für Deutsche.“ — 4.) R. farač Ženčić w Palowje: a., Zberka jednotliwych serbskich khlerlušow, při swjedženskich skladnosćach spěwanych. Vol. I. a II. b., „Geschichte und Bilder aus dem wendischen Volksleben an der Niederelbe von Ziehen.“ — 5.) R. kantor Kozor w Ketzlitzach: Sserbsku Postillu wot Hänicha a Kaplerja. — 5.) R. farač Stanga w Čornym Kholmzu: a., „Fortgesetzte Nachricht über den Schwarzwald-, Neuwall- Tätschwiizer Parochial-Stiftungsfond, mitgetheilt durch C. E. Stange.“ b., „Katalog der Schwarz-Collm-, Neu-Collm-Tätschwiizer Parochial-Stiftungs-Bibliothek bis zum Jahre 1863.“ — 7.) R. aktuar Vjela w Budyschinje: „Hornołužiske serbske školski knjizki.“ — 8.) Češki Muzeum: a., Časopis Musea kralovství českého. Röčník 1863, svazek 1. a 2.“ b., „Památky.“ Dwaj zešiwkaj. c., „Živa. Časopis přírodnický.“ Dwaj zešiwkaj. 9.) Archeologiske towarzystwo w Petersburghu: „**ОТЧЕТЪ ИМПЕРАТОРСКОЙ АРХЕОЛОГИЧЕСКОЙ КОММИССИИ ЗА 1861 ГОДЪ.**“ — 10.) Seminarski wucjet Fiedler w Budyschinje: a., Dwaj skladnoštuj spěvaj. b., „Texty živjateho písmá, duchovnych khlerlušow a nabožnych spěwov atd.“ — Taj žamaj knjefaj, ktrajž staj ſebi „Serbsku meju wot Kocora“ a „Słownik wot Bosy z rukopisnymi přispomjenjekami njebo Dr. Dresslera“ s macižnejne knihovnje požičkoj, ſo wutrobnj proſhytaj, ſo vyſtaſtaj naspomnjenej čiſle ſterje a lepje wotedaloj! R. A. Fiedler, knihownik M.S.

Spěwy.

K polstalétnemu
ſaſtojnſkemu jubelſkemu ſhwyczenju verje
ſaſtužbnemu ryhtarej
Janej Małonk
w Džiwocžizach
2. auguſta 1863.

Krafny djeni djeni ſaſhwita,
Moj luby bratſje cji;
Djeni, djeni je krafna nježula
Sa Tebje na ſwěczi;

Djeni cje te ſwonh wočaju
Haj rjeſiſho, krafniſho,
Hacj heval' druhu nedželu,
Do domu Božeho.

Haj tuto rjane ſwonjenje,
Kij rjenje ſallincži,
To placji djeni ſaſhwje
Moj luby bratſje cji.

Każ djeni psched poč ſta ſetami
Ty ſtrpi dopotnja
We Malej Vorſćij w ſudnej ſti
Do wježnoh' ſudniſtwa.

A hlaſ to w taſlim cjaſtu bě,
Hdyž wójna knježeske,
Hdyž runje běſke pravje ſi
A wſhitko cjeſtaske.

Cje pak twoj luby Sbožnik je
Tak hnadnje ſwornowaſt,
So ſky lub tehdh' njeje cje
Tak jara pſchecjeſat.

Duž hwal djeni Boha ſ wutrobu,
Khwal jeho ſ weſelom
Na tym tak jara wažnym dnju,
Ty a twoj zhl dom.

Ach, kaf je tola někotry
Sszej tón djen požadaſt
A njeje jón, kaž djeni ſaſt
Pak tola dočjaſat.

Ach ſo by djeni tež bjes nami,
Ta luba njebo macj, —
Kij něk we khlobnym rowje ſpi,
Sso mohla ſradowacj.

Ta, luby bratſje! pak tu njeſi
A pſchincz tež njeviže,
Ssnaži boryš pak ty poňdjeſej i njeſi
Do węcznej ſbóžnoſcje.

Duž ſ džala počnej wutrobu
Khwal ſwojoh Sbožnika,
Kij pſchi tebi bě ſ pomozu
Cjaſt twojoh' žiwenja.

Boh ſ djerž cje dale po hnadjie
Něk hiſhce dočho nam
A nosč we twojej starobje
Cje na rukomaj ſam.

A hdyž twoj cjaſt tu na ſwěcze
Sso zhylo dokonja,
Wſmi bje wſčej' cjeſkej' Horosče
Cje i ſebi do njebla.

Haj, hdyž twoj bě ſo dokonja,
Twoj cjaſt dje i ſwatoſej,
Nječ ſbóžna ſimercj cje pſchewodja
Dom i twojom' Jeſuſej.

Petr Mrónk.

Přílopk.

* W Holthausen je mandjelska dželacjerja Chringa 22. julijsa ſchyri džecji porodžika, mjenujen dvoju holszow a dwě holčez. A ſpodžitne je, ſo ſu macjer a džecji chle ſtrowe a čerſtwe.

* W Račanach (w Čechach) dýri 23. julijsa hlyſt do ſeneje khékji a ſarash tam tři džerži, jich macj pak tak jara wobſchodzi, ſo dýrbjeſehe naſajtra muſirječi.

Hudančka.

30. W řečku widzisť mužila,
Kotryž čornu čapku ma,
Swolefanu čermajentu,
W bruchu wscitkón tamjeintu.
31. Kaf wjele hošdow trjeba derje wobłowny lón?
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje č. 30.

27. Hdyž pſchi jědji ſedži.
28. Žebný.
29. Hdyž do wody pſchiindu.

Cyrkwinske powięsće.

Werowanaj:

Michaelska cyrkę; Handrij Berg, měščjanſki poſzaj, i Johann Theodoru Budarjez s podhradą.

Krčeni:

Pětrowska cyrkę: Jan Jurij, Michałka Bohuwěra Brody, žitopuzpa w Budyschinje, ſ. — Gustav Adolf, Jana Krawza, korečmarja-najenka w Budyschinje, ſ.

Michaelska cyrkę: Kora August Handrij, Vladleny Kjecikę ſ Gownjowa n. ſ. — Vojdrich Gruß, Emilijs Augusty Barthelę ſ Židowa n. ſ.

Podjanska cyrkę: Handrij Pawoł, Pětra Kalicha, wobylnerja w Bělčezach, ſ. — Jakub Pawoł, Jakuba Handrija Pjetraſha, krawza a ſkřežlarja w Něwſezach, ſ.

Zemrječi:

Dien 15. julija: Hanža Emma, Mateja Krawza, wobylnerja w Číchońzach, dž., 5 l. 4 m. — Jan August, Pětra Kobanje, ſkřežerja na Židowie, ſ., 14 n. — 21., Maria Augusta, Jana Augusta Měrczinka, živnoſčerja w Hruſelčizach, dž., 7 n.

Čabi sakskoſlezuskeje železnicy z budyskeho dwórnisca.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h 11 m.; pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Šhorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſchisančnenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg.)
† Pſchisančnenje do Žitawy.

Spiritus płaćeſe wēra w Barlinje
16 tl. 15 nſl. a 15 tl. 25 nſl.

pſcheiža 62—74 tl., rožka 47—48 tl.,
(to je: ſa 25 pruſiſk ſkrožow.)

rēpitowý wolij (nječiſčeny) 13 tl. 6 nſl.
(Čiſčeny, kaž ſo w Budyschinje pſchedawa, je
ſtajnje něhdje 1½ tl. drôžſki.)

Pjenježna płaćizna.

W Lipſtu, 30. julija. 1 Louis'or 5 toſer 15 nſl.—
np.; 1 potroważny čerwony ſłoty abo dułat 3 tol.
5 nſl. 8 np.; wińskie bankowki 89½.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje 18. julija. 1863.

D o w o z :	Płaćizna w pferēzku															
	na wikačach,					na bursy,										
	6336	kórcow.	wyšsa.	nizša.	srjedžna	najwyšša.	najnižša.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Wyszeńza	6		—	—	5 15	—	5 25	—	6	—	—	—	5 25	—	—	—
Možka	4		—	—	3 20	—	3 27	5	4 25	—	—	—	4	—	—	—
Gečimjen	2 25		—	—	2 20	—	2 22	5	2 25	—	—	—	2 22	5	—	—
Wozb	2 2		5	1 25	—	—	2	—	—	2 25	—	—	2	—	—	—
Gróč	4 15		—	—	—	—	4 10	—	4 15	—	—	—	4 10	—	—	—
Wota	3 20		—	—	—	—	3 10	—	3 20	—	—	—	3 10	—	—	—
Naps	7 22		5	—	—	—	7 10	—	7 22	5	7	10	—	—	—	—
Jahy	6 10		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdusčka	4		5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	14		—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopačkomy	3 25		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	22		5	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Nawěſtnik.

Šawny džak.

Majmutrobnischi džak praji ſo ſ. mlynskemu miſħtrej Ponichej a jeho mandjelskej w Budeſtezech ſa te wſchelake dary ſubosče, ſ. kotrymiz hu w časzu khorosze ſana Kurakoma a jeje ſwójba wot njeju wobdzelenia. Teho runja džakuje ſo najmutrobnischi wſchitkim, kž běhu jej ſ radu a ſe ſkutkom ſ pomocę. Bóh chęt to wſchitkim bohacze ſarunacj. N. N.

Česczenym ſserbam Budyschina a wokloſeſe ſi tutym mój bohath ſklad kožanhych kholowow a rukajow, kaž tež nailepſich ſleinkoſwjaſow (Bruchbändern), hewal pak tež wſchitke do mojego rjemieſka klusħace twory po nailepſich dobrosczi a po naſtuniſciej placjſinje poruczam,

Moje wobylnerje je na ſwonkomej lawſkej haſh czo. 789 njeſdaloſo piwärne.

Ferdinand Pietsch, móſhnijski miſħtri.

Barby we wulkim wubjerku, ſuhe a tež boryg ſ barbijenju pſchihotowane, firniſ, terpentinowy woliſ, laki ſ lakirowanju móblow, woſow a konjacego gratu a t. d. pſchedawa J. G. F. Dickeſch.

Šymjenja wſchitkich družinow, kórkow a ſerbisowé pōčki a t. d. ſ Erfurta poruža

J. G. F. Dickeſch.

Draždžanske woheńsawěſcęzaze towarzstwo.

Sakladny kapital: **Tsi milliony toler.**

Prijenja emisja: **Tedyn million toler.**

Na wobstaranju sawěſczenjow hibitych pschednijetow wschitkich družinow, ratarſkeho gratu, kaž tež
žita w bróžnach abo w fajmach porucza so najpodwolniſcho

W Budyschinje, 19. julijsa 1863.

Heinrich Meisel,

agent draždžanskego woheńsawěſcęzazego towarzstwa.

Němski Phönix,

wohen sawěſczace towarzstwo w Frankfurce nad Majnom.

Sakladny kapital $5\frac{1}{2}$ miliona schěſnakow.

Wschtike sawěſczenia sa tuto towarzstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Plaćizna:	
$\frac{1}{4}$	blěſche po 2 tolet.
$\frac{1}{2}$	- - 1 -
$\frac{3}{4}$	- - $\frac{1}{2}$ -

Běſt

Broſt-Syrop

Plaćizna:	
$\frac{1}{4}$	blěſche po 2 tolet.
$\frac{1}{2}$	- - 1 -
$\frac{3}{4}$	- - $\frac{1}{2}$ -

W Dortmundje, 11. decembra 1862.

Knjeſej Blankej w Goſtu.

Knjeſej duchownemu Hülsmannej w Kirchördze mam so fa Waschu adresu a poruczenje džakowacj.
Na czerpu hižom 4 měſach na dybawosz a knjes duchowny je mi dženſha woſjewik, so je tež poł lěta na nju
czerpić a so je so s Mayerowym bělým bróſtſyropom w krótkim časzu sahojik a t. d.

Vjedrich Klewitz.

W Budyschinje pschedawa jen jenož knjes Heinr. Jul. Linka,

W Wětrowie - - - - B. N. Scholta.

W Nakazach - - - - A. J. Paulisch.

W Schěrachowje - - - - Jos. Löbmann.

Woſjewjenje.

Czesczenym Škerbam Budyschina a wokolnoſeſe ſ tutym najpodwolniſcho k nawiedzenju dawam, so ſym
so tudy na wulkej bratrowskej haſy jako rěſniſki mischt etablirowal. S proſtu, so bychu mje
při potřebě dobrociwje wopystacj chyli, ſienoczam to ſlubjenje, so budja pola mje ſtajuje naſlepſche mjaſo po
naſtunischem placiſnje doſtač mōz.

W Budyschinje 24. julijsa 1863.

Moritz Renschäfer, rěſniſki mischt.

Moj wulki ſklač cigarrów, bjes nimi jara
doſko wotležane haſz 12 lēt stare, amerikanskí tobak,
we ſkopjenach, tobak w rolikach, praſowaný tobak, rěſany
tobak w pakſjikach a bjes pakſjikow, něhdže 20 druži-
now ſchnupowanſkeho tobaka a t. d. porucza w Bu-
dyſchinje na ſerbſkej haſy **J. G. F. Dieckſch.**

Parue kupjele.

Kupanski čas ſa knjeſow: Njedželu rano we 8 hoſ
džinach, ſriedu a piat popolnju w 4 hodzinach. Extra-
kupjele, kaž tež kupanje ſa knjenje maja so koždy čas
2 hodzinje předh ſkaſacj. **F. Būſchel** w Budyschinje.

Aukcja stejaceho wuzitkowego drzewa.

Šsrjedu, 12. augusta t. l., dopołnia wot 10 hodzinow, budža ſo ſtejace drzewa na wjazdach, i mojemu ſubli czo. 7 w Rachlowie pola Wulskich Sdżar, eyle pschi ſakſkich mjesach, ſluſhaczych, tiz ſu k puſczenju kmane a ſamo twarske a klozowe drzewo wopſchijej, na piſcebažowanje pſchedawacę, tola pod wuswolenjom bjes licitantami a pod placzeńskimi wuměnjeniami, w termiji wosiewomuymi.

Part. Martschinck.

Barlinske wohensawesczaze towarzſtwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 milionaj toleř.

Tuto hizom 51 let wobſtejace towarzſtwo bjerje ſawesczenja psche wohnjowu ſchodu horje po niſkich, ale twjerdyh prämijach, hdež ſawesczenj ženje ničo dopłaczowac z njetrieba.

Sawesczenja wobſtara a wſchē wuſozewania dana

J. L. Hsmoser, wudawat Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawesczaze towarzſtwo.

W Budyschinje.

Jedyn jenopscheinj reblowanu wós ſe ſeleſtnymi ſylnymi wóſkami, ale ſ lohkim reblemi, kaž tež ſ nowymi ſylnymi hnójnymi deſkami a ſ pleczenzami, tež ſe spinadkom (Hemmerzeug), je na pſchedanu pola Jana Brody na garbarskej haſy czo. $36\frac{1}{3}$.

Schyrjo ródní körzarscy miłozey namakaja na kniežim dworje w Bolborzach hnydom djelo.

Djekawu muž ſ mandzelskej, tiz djeczi nimataj, móže wobhydlenje a ſtajne djelo na kniežim dworje w Bolborzach doſtač.

Živnoſcž czo. $35\frac{1}{2}$ w Malojdach, ſ 29 körzami pola a ſułki, ſ dobrymi twarjenjemi, kaž tež ſe živym a morwym inventarom, je ſe ſwobodneje ruki na pſchedanu a móže ſo wſcho dalshe pola wobſedzerja tam naſhonicę.

Živnoſcž na pſchedanu.

Pſchémjenja dla je ſahrodniska živnoſcž czo. 3 w Njeſwacidle, ſ ležomnoſcžemi 8 akrow 256 kwadratnych prutow wulskimi, ſ dobrymi twarjenjemi, ſ dworom a ſahrodru 1 akt a 128 kwadratnych prutow wopſchijachmaj, ſe 120 dawskimi jenosczenemi napołożena bjes wuměnka a ſ połnymi žnemi, ſe ſwobodneje ruki, na pſchedanu. Wſcho dalshe je ſhonicz pola **Jana Sahrodnika** tam.

Jedyn młody paſhol ſo k wobſtaranju domjaceje ſlužby wot jencho pſchekupza w Budyschinje pyta a móže hnydom ſastupic̄. Wſcho dalshe ſo we wudawatni Serb. Now. ſhoni.

Wutrobna proſīva.

Dla ſetuskeho ſpěwanſkeho ſwiedzenja ſo wſchitzh czi ſami čeſczowni knježa, kотiž ſu pschi předawſkich herbſkich ſpěw. ſwiedzenjach ſobu ſtukovali, ſ tutym naležnje proſča, ſo bychu tola ſwoje muſikalije ſwěru pſchepytali a wſchē ſpěwne hkoſy ſ předawſkich čaſow, kotrež ſnanou namakaju, mi ſkerje a lepje njeſrankowane pſchipoſkali. Woſebje placiž to wot hkoſow tamnyh rjanyh k Kožorowych kompoſicijow: „Šyrotka“ ſa 3 ſolo hkoſy ſ horom, terzett: „Wjezor“ a ſpěr ſa wýſoki tenor: Budž božmje, moja pp.“ Partitura tutych ſklađbow je ſo mjenujen ſhubita, měl-li pał k. kantor Kožor ſpěwne hkoſy tyh ſamych, by wón tule ſchodu ſaſo ſarunacž móhł. Duž proſchu hiſheče junkroč wó ſilne ſledzenje kaž ſa wſchēmi, tak woſebje ſa naſpomnjenymi ſpěwami, dokež maſja ſo te ſame na ſetuske ſpěwanſki programm ſtajez.

K. A. Niedler,

W Budyschinje.

seminářſki wucjeř.

Holczez, kotrež dce tycie ſtvo naukujez, móže do wucžy ſtupicž pola thſcherskeho miſchra Möchela na hrodoniskej haſy w Budyschinje.

Kowarske kaminetne wuhlo ſ burgſkich podkopów, tiz ſu najlepſe, pſchedawa

J. G. F. Nieckſch.

Suche droždje jnateje dobroſeže, kaž tež wſchitke, i pſchenicznemu pjeſtu nusne, twory ſu niz jenož róznych, ale kódyž čas čerſtwe a dobre pola mje k doſtaču.

J. G. F. Nieckſch.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kto mają so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płacić so
wot ryncka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
6 np. Stwórlétña předpla-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Wopříječe: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Noweje Wžy pola Nježwacjida 4. augusta. S Džiwocjiz.
S Wotrowa. S Porschiz. S Khwacjiz. S Nježwacjiz. S Wozerez. S Czista. S Delneho Wujesda. S Bu-
dyščina. — Hans Depla a Mots Tunka.. — Cyrkwinske powjesce. — Cah i sakskošlezynske železnice
z budyskeho dwórnišća. — Pjenjožna płaćizna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Němſki tseci powſchitkomu turnerski ſhwiedzni, kij so w prěnich dnjach tuteho týdzenja w Lipſci ſhwicjescze, je w poſlennim čažu powſchitkomu ſedzibnoſcze na so čzahnyk. Shromadzilo bě so tam něhdze 20,000 turnarjow se wſchē Němzow, kotiž pón-
dželu po krajacach a městach ſradowani, s Ichorhojemi a druhem pýchu s města ſameho na turnowischem poſched Lipſtom w ſwedziskim čažu čzehnjechu. Wjach dyžli 100,000 poſchitladowarjow běſche ſhromadzených, kij turnarjow poſhi jich wuežahu na najpoſchitelnishe wafchnie ſtrowjachu, jich s kwětkami poſhypowachu a heraw na druhie wafchnie čezesjachu. Cylh čaž traſesche něhdze tsi hodziny a jako běchu turnarjo na turnowischem poſchi-
ſhli, wuſtuji jich 8000 a poſasachu, ſchtož mōžachu. Potom běſche wulka hofcina w krafnym tvarjenju, fo-
trež bě woſebje k temu natwarjene. Kak dolhe je tute tvarjenje bylo, može jedyn s teho spōsnacž, so na wo-
bimaj kónzomaj hercy piſlachu a to na kóždym kónzu
36 muži a so tola ſrjedz tvarjenja těž ani ſyňk wot
jich hudyh klyſhcez njebe. Na hofcine běſche trž mi-
nister Beuſt a turnarjo poſlachu kralej Janek býaku telegrafiku depeschu, dolež bě wyschnoſcze po jeho po-
ruczoſczi turnarski ſhwiedzni na wſche wafchnie ſpěchowa-
la, a kral turnarjam tež bóryh wotmoſwjenje telegraſi-
ſcy poſlala. Město Lipſk bě tak wupyschene, so s cyla někotař haſa kaj ſame čezne wrota wonhladache. Turnarjo mělačku wſchitk pola tamniſkich měřičanow darmo wobydlenja a jědž. — W Geyeru běchu jeneho 9 lětného hólza wondanjo po palenzy poſlali. Duch domoj bě tón tejsko palenza s bleſche wupik, so bě ležo wostał. Jako běchu jeho k starschimaj poſchinjeſli, ſa-
padze do ſpanja, kotrež džen a nōz traſesche, hacž so wiſliſhceja poſchitwachu a wón wumrje. — W města-

ſdiku Thunje je ſo 29. julijsa 10 tvarjenjow wotpali-
ko. — Prinz Jurij a jeho wýšoka mandželska, kaj tež
prynceſyna Sofia ſu 28. julijsa s Londona do Scar-
borougha jeli, so bydu tamne mórske ſupjele wužili. —
Blisko Weihenfella je ſo wondanjo jedyn mlođy cílo-
wjeſt na železnizu čížnyk a ſo wot czaha poſhejcz dák,
tač ſo na měſče morwy wosta. — We Wurzenje če-
ſche ſo jena woſomlētna hofčka, katraž mało džeczo w
džeczachym woſyčku woſesche, bliſko rěki ſavrōcjeſz. Po-
biči tym pak ſo woſyčk ſwrcdzi a to džeczatko ſo
do rěki kuli, s wotkelž je potom worwe won wučzah-
nyku. — Zeho majestosce kral Jan je tež 100 tl. do
Lipſta poſlal, ſo by ſa to něcht turnarjow darmo
hospodu a jědž doſtało. — Blisko Hirschfelda namaka-
chu wondanjo mlođeho, derje ſwoblekaneho njeſnataho
člowjeka, kij běſche ſo s poſtolju ſatſelik, kotrūž hiſheje
w prawej ruci džerjeſche.

Pruſh. Na poſliske mjeſh ſu někto někotre dru-
he regimenty poſlale, tač ſo je ſo dželba wójſka, kij
tam hacž dotal ſtejſeſe, do ſwojich předadwſkich garni-
ſonow wróčila. Ale wjetſchi džel dotalneho wójſka
dyrbi tam po ſhezo hiſheje wutracj. — W pruſkopolskim
měſtaſchku Wreschnje wondanjo pola jeneho člowjeka
centrař pólvera a druhéje wójnskeje potřeby namakaču.
Tež buchu w tamniſchej bliſkoſci ſchyrjo krawcy ſaje-
cji, kij poſliske uniformy ſa ſbězkarjow ſchijachu. —

Amerika. Separatistojo ſu ſo tawni ſtronu rěki
Potomaka ſaſo ſtajili a je jim tam 10,000 muži k pomocy
poſchitko a jich mož tež heraw s druhich ſtronow tač narostka,
ſo budže najſterje bóryh ſaſo bitwa. — W nastupanju
Charleſtona, kotrž ſu unionistojo woblehnyli, powjeda ſo,
ſo ſu woni wažnu ſupu Morris, poſched Charleſtonom ležazu,
wondanjo dobyli. Heraw ſu unionistojo tež Wytheville w
Virginii dobyli. — W Newyorku bě někotre dny ſa-
traſchym ſběz, w kotrejž je wiele ludzi živjenje ſhnbito.

Rakušy. Rakuski khézor je skóńčenje tola hiszce pruskeho krala w Gasteinje wopýtał. Wón pschi-jedże tam saúdzenu njeđzelu popołdnju a wotstupi w hrodžiku swojeje czety. Bórsy potom pschiwuje so pruski kral i njemu, wobleczeny do rakuskeje uniformy. Khézor jemu napschecziwo pschiindže a witaſe jeho pschi wosu. Tačo běchtaj so wutrobiuje wobſaloj, džeschtaj do hrodžika, hdzej kral něhdze schtwarzthodziny pschi khézoru wosta. Ledy bě so kral do swojego wobydlenja wrócił, jako khézor w pruskej uniformje pschijedże, so by pola krala wobjedowala. Wjeczor bě Gastein illuminirowanu a pschiendzeschtaj wobaj wjerchaj pschi tej skladnoſci gasteinske hashy. Nasajtra dopoldnja w jēdnacjich hodzinač je khézor krala wopýtał, potom je kral pola njego wobjedowala a wjeczor we 8 hodzinač je so khézor saſo na dompuč do Wina podał. — Hač je khézor žane druhe wotpohladanie měk, abo je nož kralej se swojim wopýtanjom pschihodnu čeſcę a sdwórliswoſcę wopofasacz chył, to njeje hiszce ſnate; tola chce so nam ſdacz, so drje je s kralom makow politiske naležnoſcę jednał, dokelž žaneho ministra ſobu njemějeſche. A hewal je wón w tu khwilu tak s Franzowskej a Vendziskej ſapleczeny, so dyrbí jemu jara čeſko bycz, ſam ſa ſebje i pruskim kralom nělajke poſtajenia činicz. — Sskowakojo we Wiherſkej ſu ſebi wondanjo Maczizu ſaložili, to je, towarſtvo i wudawanju dobrých ſlowaſſkich knigi. ſskowaska Macziza (—my ſſerbio mamy tež jemu tajku—) ma, kaž wſchitke druhe tajke towarſtwa, ſwoje ſobustawy, kiz kózde lěto wěſty pjenjes dadža, ale wysche tcho běchu nimale we wſchitkach ſlowaſſkich wſach gmejnscy prijodkſtejerjo ſa nju pjeniſc ſhromadzowali a je ſo jich na tajke waschnje w přenim lěcze wobſtacza ſlowaſſkej Maczizy psches 40,000 tl. ſa nju nahromadžiko. Tajkeho zohnowanja njebudzishe ſo tež najhorliwſchi ſskowak nadžak, hač runje tak derje lutherſcy kaž katholſcy ſskowakojo w bratſkej pschejenoſci ſa tu wěſt ſtuktoſtachu a pschi tym, kaž ſo ſkliſha, wſchitkej pschekorj ſapomnicu, kotrež bě ſnadž jich roſdželne wěruwusnacze nělak wubudzicz móhlo. Woni njenujicy prajachu: „Wohladajm na Němzow a wuklinu wot nich! Hdzej ſo něhdze wo čeſcę abo nječeſcę němskeje narodnoſcę abo wo pschisporienj němskeje khwalby jedna, dha njeprascheja ſo přjedy: ſy th katholſki abo lutherſki Němz? ale kózdy Němz djerži ſa ſwoju ſwiatu pschisluschnoſcę, po ſwojich mozač i čeſczi němskeho imena ſobu ſtuktoſtach a by ſo tón ſa ſměch po wſchitkach řežnič, kotrež by teho dla wot ſtuktoſtach wotſtupicz chył, dokelž druzh ſobu ſtuktoſtach ſa ſu jeno hō wěruwusnacza njeſzu. Narodna myſlīcza, kaž hjes Němzani, Franzowsami a Vendzelsčanami Injezi, je tute ludy mózne a ſylné ſežnička, ſo nětko na

cykym ſwěcje w najwjetſchej čeſeſci a wažnoſci ſteja. Štož ſu jim wójny a njepokoje, dla wſchelakeho wěruwusnacza paſtate, něhdzy hubienſtwa a ſchody naczinile, to je jim po Božim mudrym wiedzeniom jich narodna, w pschejenoſci dželawa, myſlīcza ſaſo bohacze ſarunaſka. Duž ſtukujmy, njeh ſam lutherſcy abo katholſcy ſskowach, ſhromadnje a w pschejenoſci ſa ſwoju ſlowaſſku narodnoſcę, ſa ſwoj ſlowaſſki lud!**) Po tutych ſlowach ſu ſskowakojo tež ſtuktoſtali a ſa jene lěto, kaž hžom ſpomnichmy, na 40,000 tl. ſa ſwoju Mačizu nahromadžili; po tutych ſlowach ſu ſo woni tež na přenjej hlownej maczicnej ſhromadzisnje ſadžerželi, kotrež 3. augusta wotdžeržachu; lutherſcy a katholſcy běchu tam pschijchli a přenje město měſchtaj po rjadu katholſki biskop Moyses a lutherſki ſuperintendent Kuzmani. — Na tym ſamym dnu pschiindže na maczicnej mužerk ſi Wina, ſi lotrým ſo wosjewi, ſo je khézor ſlowaſſkej Maczizy 1000 ſchěznaſow darit. — We ſtowje (w Galichji) je wychnoſez wjele Polakow ſadžiſta, kiz běchu ſo ſ pôlſkeho wojniſhčja wróciſili a chyñu tam ſ nowa czaňnycz; tež namaka wona psches 300 porow ſchfornjow a druhich wězow, kotrež běchu ſa ſbězkarjow pschihotowane. — Blisko Krakowa je policia dwaj wosaj ſajała, na lotrým ſo pôlver ſa ſbězkarjow wjeſeſche.

Franzowſka. Marschal Forey chce ſo w měſazu ſeptembra ſ wulſim dželom franzowskeho wójska ſ Mexikanskeje domoj wróciſi, jenož něhdze 15,000 muži dyrbí tam wostacž. — Wjes tím je tam wón nělajke nahwilne knijejerſtvo poſtaſit, kotrež ſ třioch, w kraju nahladnych mužow wobſteji. Jedny ſ nich je biskop, a ſ chla ſo Forey jara na mexikanske duchownſtvo ſepeſra; pschetoz tuto běſche pod přjedawſhim mexikanskim pschedkhydu Juarezom jara podcziſhczane a je hakle ſ pomozu Franzowſow ſaſo i moç pschijchlo a ſo teho dla tež ſ Franzowſam djerži. Hač do ſeptembra budže drje tež najkerje wučinjene, hač budže Mexikanska dale republika abo ſnadž kraleſtvo. — Hněw na rufke wotmoſtvenje w pôlſkich naležnoſczech je ſo w Franzowſach trochu lehnyk a ſda ſo jim nětko, ſo rufki khézor po prawym tak njeprawje nima, kaž ſo ſ wopředka ſdashe. Napoleon w tu khwilu hiszce ſ jendzelskim a rakuskim knijejerſtowm wo to jedna, kajke piſimo bych u pak nětko w hromadze na rufſeho khézora pôžkali, ale tajke jednanje khétro pomalu dje, dokelž ſo ani jendžel-

*) W ſſerbach, džakowanu Bohu, tajke ſmyſlenje tež dale bôle pschibhywa; tola ſu pak, Bohu žel, hiszce tajke dubowe hlowy, kiz wopſchijecz njemöža, ſo je narodnoſcě něchtu druhe, dyžli wěruwusnacze, a teho dla na wſche waſchnje ſadžewacž pytaja, ſo bych ſo lutherſcy a katholſcy ſſerbo ſhromadnje ſa ſſerbi ſo ſtuktoſtali.

ste ani rakuſſe kniežec̄two njecha dac̄ wot Napoleona do wójny ſapleſc̄.

Ruſſowſka a Poſlka. Khejor Alexander je w tuthych dnjach ſaſo wulku dželbu rufkeho burſtwa jara ſwjeſſelik, pſchetož wón je wukas wudał, po kotrej z taſ mjenowanii krónsch abo khejorsch burja ſwoje ležomnoſc̄je, kotrej mějachu hac̄ dotal wſchē jeno wot khejora wotmajate, nětlo jako ſwobodne wobſedzeſtwo doſtanu a njetrjebaſa ničo ſa nje dac̄, džiſli malu rentu, kotrej jenož 49 lēt traje. Taſkich burow je wjachy džiſli 2 millionaj. — Khejor je ſo do Finlandſkeje podał, ſo by wobhlađował, tak daloko tam ſ wobtwerdzeniem a ſ druhim wójnſkim pſchihotom ſu. — Khejorka je ſo do Kryma podała a krónprynz naſlēdnik puezuje po hrjedzanskej Ruſhowskej. Lud je wſchudze jara wójnſch ſmyſleny.

Na Litwie dawa ſebi generalgubernator Murawjew wſchu mōžnu prózu, ſo by tam ſběžkarſtwo eyle po- duhyk; toſa wón žalobnje ſurowoje pſchi tym wuſtupuje. Taſ je wón, kaž nowinu piſaja, wóndanjo pſchikſtwa wudał, ſo dyrbi ſo kóždy ſběžkar, kotrej z doſahnu, wobſeſje hdyž je měſchezan, ſemjan abo duchowny, w 24 hodžinach ſudej pſchepodac̄ a potom ſe ſmijerc̄u khostac̄.

W Poſlkiej ſamej ſu wobſtejenia hifchęce te ſame, kaž dotal; kraj połny rufkeho wójſka a toſa husto doſcz male bitwički ſ Polakami, wobwěſchenja ſ jeneje kaž ſ druheje ſtrony a ſe wſchego teho ničo druhe, hac̄ ſo wobej ſtrouje ſchodusjetę.

Něſcht o wo pſchistajenju wjeſneje czele- vje. Někotre hlowne ſaſad̄y, kotrež we tymle naſtupanju ſakonſch jako prawo pſlača.

(Pokračowanje.)

12., Schtōž je ſo jako czeladnič abo czeladniča (wotročk abo ſkužbna džowka) na wěſty, wotryczęan czaſ ſi někomu do ſkužby pſchistajik, je winowatý, na poſtajenym dnju do tuteje ſkužby czahnyč a ſtupič. 13., Schtōž je ſo na wěſty czaſ do ſkužby pſchistajik, je dale winowatý, tónle chył czaſ we tej ſkužbie wubyc̄ a wuſkužic̄. 14., Schtōž je ſo na cykle lěto (kaž je to poſtaſe na wſach najbóle waſchnje) pſchistajik, ma tež chył lěto w ſkužbie wubyc̄. 15., To mjenjenje, ſo móže czeladnič w hrjedz czaſa (lěta) w kóždym, jemu ſpodobnym czaſu, hdyž je jeno hospodařej 4 nje- dzele předy ſkužbu wupowjedzik, po minjenju thyle 4 njeđezelov ſe ſkužby hic̄ a ſkužbu wopuſczeſc̄, je chył w opačne a pſchecživo ſakonju. 16., Teho dla je tež to mjenjenje chył w opačne, ſo móže czeladnič ſamo- wólne do czaſa abo w hrjedz ſkužbneho czaſa ſwojemu

knieſej ſkužbu wupowjedzik. 17., Teno hdyž hospodař abo knies tajke czeladničowe wupowjedzenje horje wosmije a je ſ tym ſ poſojom a pſchessene, ſo czeladnič w hrjedz ſtaſ ſe do czaſa (paſ na měſcze, paſ ſa někotry czaſ, kiz ma ſo mjes nimaj wučzinič a poſtaſic̄) prieč czehnje, dha hakle móže potom, paſ na měſcze, paſ ſa někotry, poſtaſenjy czaſ prieč czahnyč. (Ica někotre, wot prawidla pod 13 a 14 wuſtate padu poſdžiſho ſpominimy.) Dokelž je pſchistajenje a ſkužba dwěſtronifki ſnoschik, to rěka: taſki kontrakt, kotrej na wobimaj ſtronomaj (na jenej: hospodařja, na druhiej: czeladnika) prawije wjas, jima a džerži, dha hodži ſo jeno pſches no w e, p o ſ d n i ſ c h e wotryczęenje, wuměnjenje a poſtaſenje bjes wobimaj (hospodařjom a czeladníkom) pſheměnic̄; pſchetož tež tu placzi to prawidlo, ſo kóžde přjedawſche wotryczęenje, wuměnjenje, wučzinenje abo wobſanknenje we jenej wěch bjes dwěmaj ſo jeno pſches wóſdnische hinaſſche wotryczęenje, wuměnjenje abo wobſamknjenje bjes tymaj ſamymaj w tej ſamej wěch pſheměnic̄ abo tež horje ſbjehnyc̄ hodži. Pſchesjenepſchindzenje abo pſches- jednoſc̄ bes wobimaj je paſ tu wſchudze nuſna a jedyn ſam a bjes druhoho ſeni je ničo na ſnoschlaſ (kontraktach) pſheměnic̄ njeſt, wjele mjenje, ſo by chył ſnoschik horje ſbjehnyc̄ móhle. Teho dla je pſchi kóždym kontraktu, kotrej dwaj wotryczętaj a cžinitaj, na to hladac̄, ſo by bjes nimaj we wſchech punktach prawe, počne a jačne pſchesjenepſchindzenje ieju wole ſo ſtało a po- na pſchesjednoſc̄ byla. Wſchě póſdnische wotměnjenja a pſheměnjenja bjes nimaj maju ſo runje taſ počne, drübne a jačne ſtaſ až wotryczęc̄; hewal to ſi ſwadze a ſi ſkórzbam (ſi druhim proceſham) wojedze. (Mnohe ſkórzbh a proceſh ſi teho naſtanu, ſo ſo ſuđo dorhčeli a doſcz jaſnje a počne dorohymili njeſt.) 18., Kaž pſchistajeny czeladnič, runje taſ tež je hospodař (knies) na pſchistajenje, taſ doſko hac̄ to ſamo wobſteji a ſkužba traje, ſwiaſan, taſ ſo tež ſamowólne wot pſchistajenja wotſtupic̄, ani ničo na nim ani na ſkužbje pſheměnic̄, ani tule do czaſa pſchitrotſic̄ njeſt. (Wuſtate padu poſdžiſho!) 19., Pſchistajenje je ſa wobeju, ſa hospodařja a czeladnika wjasaze a je wobſamknene a dokonjane, hdyž ſtaſ powſchitkomne ſkužbu a jeje dželo, kaž tež ſdu bjes ſobu wotryczęaloj a ſo we tym wujednakoj. So je ſo toſe ſjednoczenje wopravodze ſtało, dyrbi ſo ſrošnic̄, taſ rucze hac̄ je pſchistajeny do ſkužby ſtupik, abo ſo ſawdawk daſ a wſak. 20., Czaſ ſi ſaſtuſenju do ſkužby, abo czehnjenja na ſkužbu, je po ſakonju, (to rěka: jeſi ničo druhe wotryczęane njeſe) poſta ſe měſchczanskeje czeledze 2. januara, 1. haperleje, 1. julija a 1. oktobra; poſta ratarſko- hospodařſkeje (wjeſneje) czeledze paſ 2. januara, a poſta wowčejerow a měſcherow 24. juniā. 21., Czaſ ſkužby traje po ſakonju poſta wjeſneje czeledze

lěto, pořád měščanské, kotaž swoju sdu věrllstěnje dostava, měšaz. 22., Je ho pschistajenie wo prawdze stało, dha ma knies (hospodar) čeladnika do řežby wsač, tutón pak je winowathy, wo prawym časzu na řežbu pschicžahyž a do řežby stupicž. Ani tón ani tamny džel njemóže ho psches spuschezenje abo wrócenje sawdawka tejele pschicžanskoscze sminiež.

(Přichodnje dale.)

Zc Serbow.

S Budyschia. Sandżenu njeđjelu rano wmrje tudy k. ryčnik Lehmann a bu vrijedu po kſcheskianskim waschnju se wſchej čeſćju khowany.

S pola. Luby knies redaktoro! Ja mam by-
na na budyskej wulkej schuli, kotrej je netko na proſni-
nach doma a bęſhtaj wondanjo dwaj snataj i njemu
na wophitanje psicheskoy, mjenujey jedyn podjanskym gym-
nasiast a jedyn lutherstsem seminarist z Budyschyna. Do-
kaz ja Sserbstwo lubuju a bym swojego byna herbske-
je ryze dla na budyski gymnasium dat, dha chich
pschi tej skladnosci, hdzj męzach runje wuczoniskow
se wszech budyskich myschich wuczeńisow w hromadze,
shonicz syntacz, tak daloko w herbstim su. Ale ja
i mojemu miersianu spōsnach, so móže moi byn naj-
mjenje a tola won prajesche, so je won hiszczeye jedyn
wot tych lepskich. Duszh proschu Wasz, so byszeze mi
to dobro c̄iwoje wukožili a t. d. N. N.

W o t m o l w j e n j e r e d a k t o r a . C z o h o ż dla S s e r b j o na budziskim g y m n a s i u t a k m a k a herbsti naukliu, to W a m ja w u k t a d o w a c z n j e m o ż u , to m o ż e c j e p o l a t e h o t n i e s h o n i e ż , k iż tam herbsti w u c z i . Sa to c z u p a k W a m w u k o ż i e ż , c z o h o dla na tymaj druhimaj w y s c h i n a j w u c z e n i n j o m a j k h w a l o b n i e herbsti w u k l u . To ż o stanje teho dla : 1) d o k e l ż s u tam herbsc h w u c z o m n i c h n i s s o w a n i , herbsk e h o b z i n h k w o ż c y h s c h u l s t i c z a ż p o r i a d n i e w o p y t o w a c i ; 2) d o k e l ž d y r b s a ż o , k aż w d r u h i c h p s c h e d m i e t a c h , t a k t e ż w herbsk e r h c z i p r u h o w a c z d a c z a 3) d o k e l ž s o tam herbsti w u c z i b a n a s a k l a d j e n o w e h o s h r o m a d n e h o herbsti s t o p r a w o p i s h a p o d a w a . P s c h e t o ż , s c h t o ż m o ż e p o n o w y m p r a w o p i s z u p i s z a c , t o n m o ż e t e ż s t o b o m p o s t a r y m p r a w o p i s z u p i s z a c ; s c h t o ż p a k s o n a s a k l a d j e s t a r e h o p r a w o p i s z a herbsti w u c z i , t o n a n i s t a r y p r a w o p i s p r a w o j e n a u k l n y c z n j e m o ż e a b u ż e k w o j e z i w e d u y w herbsk ej o r t h o g r a f i s s i k l a z a c z . T a k w s e l e s a t o n k r o c z .

S Noweje Wszystkiej pola Nieszwaczidła 4.
augusta. (Znajęńska a pełna ro sprawa). W
nadziji, so budź też s drugich ſerbſkich stronow tajke
ro sprawy date, dowolam ſebi w ſłedowachym ſobudżelicz,
kał ſo w naszej wokolnoſći w tajkim nastupanju ma.
Schoz r o ż k u nastupa, dha je rjana a w ſkomje dek-
ha; naſymnia p ſchein za je też rjana; schoz pak na-
ſetne ſhyw nastupa, dha je ſo jeczmieni a ſažny
len radzik, ale p o ſni njeje tajki; wot wóz ſu też
rjane w ſornach, wot ja k h o w ſ cyka wjele njebudzie,
dokelz ſu w ſymnych dnijach wo ſkoſtynke a też kuſte wo-

stałe. Do łaka hu so pſched krótkim czasom schmied dalek a je wón wot nich nimale pochry; běrný hu khétero drobne, tola je nadzija, so so hiszczęze radża, do- kielž w selu selene steja, imenujec jeli so borsy domoknje. W drugich stronach hu knadż sandzem tydzeniu wjac deszcznika měli, hacž pola nař; pſchetoz tudy je hacž dotal jara ſucho bylo, so hu wſchē brjózki čerwione a na picy sa skót jara pobrachuje. Ssyna hu tu pře- nje bylē a wotawa steji hacž dotal khétero rědka.

Hawſch.

S Džiwocžiz. Saňdženu nýjedzeli 2. augusta
mějachmy tu žadny šwjedzeń, polstalétny jubilej našeho
derjeſaſtlužbneho ryc̄tarja Jana Młónka. Rano
schýrjoch jeho wojsko wojerszy hujžnicy s Budyschima,
kotrychž bě ř. ryc̄terubles Žeremias nad Małej Vor-
scheju, Džiwocžizami a Pražkowom k temu won skasak
s piſtanjom chorala „Kak rjenje ſwēcji ſernicza“ bu-
djichu. Bjes tym so tak mjenowanu jutrownu reweļu
piſlachu, wступi jubilar, kwhatniwe ſwobolekam, ſe
ſwojego domečka a džesche bes druhim: „Pſched poſta-
ſtami, jako buch do wjehncho ſcholęſtwa ſapokasany,
bě tež wojska hujžba ſkyschecž. Tehdy pak ſ njeje
wójnski hłóž howrjesc̄he; dženja pak, džak budž Bohu,
ſo ſtoh mér ſ njeje žokni.“ Na to wſchitzh pſchi-
tomni jemu ſbože pſchejachu. Tako ſo kemsach czaš
pſchiblizi, czehniſche jubilar ſe ſwojej zyke ſwójbū do
Krusowej ſwiatuzy, ſo by ſwój džaku wopor wopro-
wał ſa wſchu miloſez Božu, kotraž je ſo jemu ſa jeho
zyke ryc̄tarſtvo wožebje w: wójnskich czaſach doſtaka.
Popołnju pſeezich pſchindžechu na ſryčezenje tu hromadu
k. žuđniſki hamitman Hart nſtein ſ Budyschima, k.
krałowski ſměrž Ochernal nad Džehorezhami a k.
ſarař Smiſch ſ Hodžija, kij wſchitzh tſio po rjadu
jubilarſi rjane, huijaze ſbozopſchejaze ryče dzeržachu.
K. hamitman pſchepoda jubilarſi w mjenje jeho ma-
jeſt oſcze krala Jana ſlěbornu civilno-ſaſtužbnu
medaļu. Bóřsh po tym pſchindže po donkonjanym
ſcheczenizach k. kaplan Voigt ſ Hodžija a pſchejesc̄he
tež jubilarſi wutrobnje ſbože. Tež běchu ſo bližſhi a
daſſhi pſcheczeljo, džecži a džecžidžecži jubilarowe, kaž
tež ff. wýchſchi žandarma Bill ſ Budyschima, žandarma
Dom ſchla ſ Hodžija a druſy k temu ſwiedzeniej ſeschli.
K. ryc̄terubles Žeremias, kij tón ſwiedzeni wot ranja
žem ſe ſwojej pſchitomnoſciu počesči, běſhe jubilarſi
a jeho czehným hoſćam blido ſ peczenju a ſ winom
bohacze ſastaral a mcola Młónko w rodzena Keczek
ſ Małeszech jara dobre tykachy napjekla. Štwiedzeniſka
iſtwa pola mlodych Młónkez bě ſ pletwami a wěnzami
rjenje wuhotowana, bjes kotrymž ſo we poſločzanyim
woblkutu pod ſchleuzu bratra Pětra Młónko w ſwiedzeniſki khelusach rjenje wuſnamjeni. Tež bě wuj,
k. wuczeć Rjecžla we Weleczinje a domiezy ſyn nětore

Schtuczki jubilarej pochwycie. S każej świdomnoścju je pał jubilar swoje sasiadstwo wiedł, może ho hizom s teho pōsnac, so ma wot prēnijcho dnia swojego rychterstwa psches zyke peczczeczacy sēt napisany dniownik, w kotrymž niz jenož dżen kózdeho śudniſteho pośredzenia, ale tež wopshijecze wschitkich jednianjow je wupomienowane. — Bohłubn knies wobradz naſhemu jubilarej, s kralowskej medalju wupyschenemu, merny zwiatok žiwenja a w swoim czaſu sbóym domoſthód Jesom Chrystu dla.

S Wotrowa. Sañdżenu njeđelu zwycięzcshe naſch t. farać Warnacz 25 lētny jubileum swojego tudomneho faraſtwa. Wobſchernu roſprawu ſa th-dżen pſchinieſem.

S Porſchiz. Schtwortk 30. julija popołdnju wokoło 4 hodzinow dyri blyſt do domskich tudomniczo kubleria Schpotki a to do zwislow, hizę ho do někotrych pruhow roſdżeli. Tena pruha ſlečza na kubju, hizę jenu hrjadu roſrash a někotre chyle dele czisny. Druha ſuny ho, na puczu wóſhē ſchleſieſe jenho woſna w prēnim poſthodze roſrashwſhi, s turym woſnu do hornej ſtry a je tam wobſedzerja, kiz khor we kožu ležesche, trochu poſkuſhila. Wot tam wuſkoczi ta pruha s jenym druhim woſnom won a ſlečza s jenym woſnom do delneje ſtry. Na tutym woſnje ſedzesche jena schwalcza, kotraž bu wot blyſta do nohi tricchena, wſchiten druh pschitomni woſtachu pał niewobſchodzi. Hidze je potom blyſt wujek, to ho njeje wuſledziko.

S Kħwacjiz. Na ranje t. sañdżenej ſrijedze je ho pſchi brunizowych podkopach „Noack, Rottig a Comp.” kawa a kólnia s hromadami brunich ſapalika. Dokelz ho woheń s tudomnymi mozami poduſnycz njeđesche, dha pſchinidze po ſroſtwe něhdze 60 woſakow ſ kopaczemi a mothkami wón, kiz hrjebje bjes ſapalencj a njeſapalenej brunizu wumjetachu a tak woheń někaf ſamjeshchu, tola je ho ſa 800 tl. brunich ſpaliko a je wopalniſciejo 7 kózow wulke.

S Njechoronia. Serjedu 5. augusta popołdnju dyri blyſt na tudomnym kniežim dworze do jenho ſhtoma, woſkoczi wot tcho a trjedi jenu jałozu ſe ſtadka t. naſenka Schröbera a faraſh ju na mēſce.

S Wojerez. W tak mjenowanym hamorskim mlynje bu 30. julija starsza dziorka mlynſteho miſchtra Ssochora wot gratu ſobu hrabniena a hnydom morjekta.

S Čiſla. Tudy je ho 24. julija khezkar Hanß Njeb pomienowany Hajn t. abo Mētu ſatſelik. Czoho dla? to njeje ſuate.

S Delnego Wujesda. Njeđelu 26. julija ſta ho tudy zwiedzene ſapofaſanje naſchego t. faraſja Ryčerja pſches t. ſuperintendenta Karaka ſ Wojerez. Uſtſtentaj bęſtaj t. farać Kordina ſ Minakala a t. farać Bergan ſ Wulſkich Sdjar.

S Budyschyna. Tudy je ho w ſańdženych dñiach wſchelake njeſbože ſtak. W rybijacej haſzy padze jedny dželacjer, wot jeneho woſa cziszcyan, do rēti Sprewje a je ho jara wobſchodzi. — S jenych roſtow padze jedny murjerſki a wobſchodzi ho khetro jara a w dželarui jeneho ſantaria bu jenemu towariſczej a jenemu wuzomnikoj kózdemu jedny porſt roſmječenj. — We wulſkich mlynach padzeſtaj ſ kamjentneho moſta, kiz tam do fabriki wiedzie, dwaj konje ſ wosom do dwora dele a ſlama ſebi jedny kón rjap, ſo borys morwy ležesche. Tutón kón je pječa 200 tl. winoſty był.

Mans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Šáto dha to rěka: „union?”

Mots Tunka. Šienoczenje.

H. D. Dha džé maja lutherscy a katholocy Němcy žałozim union bjes ſobu!

M. T. Ale, ſak dha ty to měniſch?

H. D. Nō, woni maja džé wſchity w hromadze jedny a tón ſamý prawopis.

M. T. Haj, w tutym nastupanju Němcy taſke kopolý njeſtu, kaž my ſſerbja.

H. D. Ale, ale Mlotho!

M. T. Pſchetož lutherscy ſſerbjo hinał piſaja, dželi katholocy, a hdyž ſu ho po lěſtostetach na taſku hukpoſej dohladali a chedža ho někton w piſa nju ſienoczic, dha pſchinidu zelotoſo a njenudri mudraczkojo a rycza pſchecji wo temu.

H. D. Daj jim ryczec; nichón mudry na nich njeſpoſlucha.

M. T. Ale, hdyž pał hukpi na nich poſluchaſa! Brerr!!

Cyrkwinske powjesće.

Werowanaj:

Pětrowska cyrkej: Jan Bartuſch, wobſedzer ſeſtymoſcie w Nedezech, s Hanu rož. Hennersdorfeſ ſwidoſwieſej Klimanowej.

Michalska cyrkej: Jan Krola Mychta, ſahrodnik w Korfymju, s Hanu Schütz ſ Bobolz. — Handriš Nečjan, ſchtrypaſſi miſchtr, s Emiliu Klari Adolfeſ ſ podhroda.

Křečeni:

Michalska cyrkej: Hanža Helena, Michała Bartacha, wobydlerja pod hrodom, dž.

Pětrowska cyrkej: Haná Khrystiana, Krol Augusta Krawza, wobydlerja w Budyschinje, dž.

Podjanska cyrkej: Hugo Bruno, Michała Neſchki, běrgarja, khezera ſa měſchecjanſteho polizaſa, ſ.

Zemrječi:

Džen 22. julija: Krola Michał Duežmann, ſlakat a wobydler w Małym Wjelkowje, 54 l. 1 m. — 26., Haná, J. G. Hoffmanna, wobydlerja na Židowje, mandjelska, 65 l. 4 m. — 27., August Mitana, wobydler w Budyschinje, 33 l. 6 m. — 28., Maria Amalia, Augusta Ernstia Duežcha, częſtla na Židowje, dž., 11 n. 4 d.

**Čahi sakskošlezynskeje železnicy
z budyskeho dwórnišća.**

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h 11 m.; počipolnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wieżor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.*; wieżor 6 h. 52 m.*; wieżor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Počisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.)
†) Počisanknjenje do Žitawy.

P j e n j e ź n a p l a c i z n a .

W Lipsku, 6. augusta. 1 Louisd'or 5 toler 15 ngl. — np.; 1 połnowojazzy čerwony skoth abo dukat 3 tol 5 ngl. 8½ np.; wuske bankowki 89½.

P l a c i z n a ž i t o w a p r o d u k t o w w B u d y ś i n j e
1. augusta. 1863.

D o w o z :	P l a c i z n a w p r e r e z k u					
8016	na w i k a c h ,			n a b u r s y ,		
kórcow.	w y s ť a .	n i ř ť a .	s r j e d ţ n a	n a j w y s ť a .	n a j n i ř ť a .	
Pšchenza	ll. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	
Rožka	6 — —	5 15 —	5 25 —	6 2 5	6 — —	
Feejmien	3 27 5	3 20 —	3 25 —	4 — —	3 25 —	
Borň	2 25 —	2 20 —	2 22 5	2 25 —	2 20 —	
Gróch	2 2 5	1 25 —	2 — —	2 5 —	2 2 5	
Woka	4 15 —	— — —	4 5 —	4 15 —	4 5 —	
Naps	3 20 —	— — —	3 10 —	3 20 —	3 10 —	
Jahly	7 20 —	— — —	7 10 —	7 20 —	7 10 —	
Hedvuschka	6 10 —	— — —	— — —	— — —	— — —	
Béryny	4 5 —	— — —	— — —	— — —	— — —	
Kana butry	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	
Kopackowy	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	
Bent. hyna	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	
	22 5 —	— — —	20 — —	— — —	— — —	

Spiritus p l a c e ſ e w ē r a w Barlinje.

16 tl. 7½ ngl. a 15 tl. 25 ngl.

pšchenza 62—72 tl., rožka 45—47 tl.,

(to ie: za 25 pruskich fórzow.)

repikowy woliq (nijeczsczeny) 13 tl. — ngl.

(Czesczeny, kaž ho w Budyschinje pshedawa, je
stajnie něhdze 1¼ tl. dróžschi.)

N a w ě ſ t n i k .

Wszichc czi ſami, kij ſu do worchynskeje a ro-
de cžanſkeje leſneje kaſhy pjenjeh winoſcii, ho ſ tutym
naſeſnje napominaja, ſo býchu ſwoju winowatoſcę ſ spom-
njenymaj kaſkomaj najpoſdžiſho hacž do 25. augusta t.l.
dopjelnili, doſekž by ſo hewaſ ſudniſtvo ſ pomoch wſacž
dyrbjalo.

Na Vělej Horje, 1. augusta 1863.

Durij Wudowenz,
hajnif.

Parne kupjеле.

Kupanski čaſ ſa kniesow: Niedželu rano we 8 hoſ
dzinach, ſrednu a piat poſpolnju w 4 hoſzinach. Extra-
kupjele, kaž tež kupanje ſa knienje maja ſo koždy čaſ-
2 hoſzinie předh ſtaſac̄. F. Búſchel w Budyschinje.

Schtyrjo ródní kórzarcy m t o ſ e y namakaja
na kniežim dworje w Bolborzach hnydom dzélo.

Jedyn m kódy paſok ſo ſ wobſtaranju domjaceje
ſluſby wot jeneho pſchelupza w Budyschinje pyta a
môže hnydom ſtaſupic̄. Wſcho dalshe ſo we wuda-
wańci Serb. Now. ſhoni.

Sańženu ſobotu je nechtion na jedyn wós na bu-
dyſſich žitnych wiſach wał džerzelow poſoſil. Ton,
kotremuž ſkuſcheja, môže je po ſarunianju wułozka a t. d.
pola Handrija Wiežasa w Rakezach ſažo doſtaſc̄.

 „Schérh pincjer ſ módrym paſom a na mieno
„Muschel“ poſluchaſo, je ſo ſobotu poſpolnju
na ſchulſtich hrjebjach ſabězat. Ton, kotremuž je ſo
počiwoſat, ſo proſky, ſo by jeho ſa počiſprawne myto w
m k u n i e w H a j n i z a c h a b o p o l a k u j e ſ a K a p l e r j a n a
tamjentnej haſy w Budyschinje wotedal.

Ženjeny hetman bjes dzęgi, kotryž ma dobre wo-
piſma, môže na kniežim dworje w Bolborzach hnydom
mesto doſtaſc̄.

K i m a n a d ſ i o w k a ,
kotraž je woſebnje dobra hospoſa ſa ſkot, ſo ſa m k y n
w Hajnizach pola Budestez pyta.

L e n

derje ſtejach na 14 kórzach wuſkycza počedawa ſo po
jenotliwych woſrjedkach na kniežim dworje na Vělej
Horje.

G a w o w e ſ e r j o w .

Na Michala teho lěta ſo do Ruskowſkeje ſa w-
ſoku ſdu a deputat k manu, jeli m ſzno ženjeny, wo w e ſ i
m i ſ c h t r a jedyn w o w e ſ e r ſ k i pyta.

Oblíſhu roſprawu da woweži m i ſ c h t r Bartuſch w
Droždžiju pola Pomorez.

D r j e w o w a a u k c i a .

Pondželu 17. augusta t. l. budje ſo na hufcjanſki m
rederu w lětūſtich drjewniſtchach pſchi tak mjenowanej
winich pola Družkez, w haju pola Kocžjach a pſchi ſkale pola

Hufki 11 ſloſtrow % twjerdych ſchęzepow,

6½ ſloſtra = kuleczkow,

28¾ koph % twjerdych walczkow a

73% " mjeſtich walczkow.

pod wuměnjeniem, předh woſjewownymi, na počeha-
dzowanje počedawac̄.

Aukcia ſapocžnie ſo dopołnja w 9 hoſzinach pſchi
winich pola Družkez.

Grabinſke hajnische ſarjadniſtvo w Husen 1. aug. 1863,
Hugo Opelt.

Plaćizna:	
$\frac{1}{1}$	błęsche po 2 toler.
$\frac{1}{2}$	- - 1 -
$\frac{1}{4}$	- - $\frac{1}{2}$ -

Běšny Brost-Syrop

S radoscju s tuthym wodswědczam, so je wjesejnath G. A. W. Mayerowh bróstshrop, kotrž we hłownym składzie knieja Curtia Albaumsa w Braunez hotelu kupich, mojej lubej macjeri pschi jeje jara saßlaknej bróstowej khoroszci wilch dobre klužby czinił a spomnenu khorosz na spodźiwne spěšne a trajace waschnie wotstronił.

W Draždjanach w januaru 1863.

Ernst Jusins Reichardt,
redaktor nowin „Dresdener Nachrichten.“

W Budyschinje pschedowa jen jenož knies Heinr. Jul. Linka,

W Wětrowie - - - B. R. Scholta.

W Nakezach - - - A. J. Paulisch.

W Scherachowie - - - Jos. Löbmann.

Mufcia ſtejaceho wuzitkoweſo drjewa.

Srjedu, 12. augusta t. l., dopolnja wot 10 hodžinow, budža ſo ſtejace drjewa na wjazowych, k mojemu kubli czo. 7 w Nachlowje pola Wulich Sđzar, cyle pschi ſakſich mjesach, ſluſhachych, fiz ſu k puſčezjenju kmane a ſamo twarske a klozowe drjewo wopſchijeja, na pschedadzowanje pschedawac, tola pod wuſwolenjom bjes licitantami a pod placzenſkimi wuměnjenjemi, w termiji wosiemjomnymi.

Part. Martschin.

Němski Phönix,

wohen ſawěſczace towarſtwo w Frankfurce nad Majnom.

Sakladny kapital 5½ miliona ſchěſnakow.

Wſchitke ſawěſczenia ſa tuto towarſtwo wobſtara A. Siems,

firma: J. G. Klingſt Nachfolger w Budyschinje.

Barlinsſe wohensawěſczaze towarſtwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj toler.

Tuto hžom 51 lēt wobſtejace towarſtwo bjerje ſawěſczenia psche wohnjowu ſchodu horje po niſkich, ale twjerdyh prämijach, hdžez ſawěſczeny ſenje nicžo dopłaczowac z njetreba.

Šawěſczenia wobſtara a wſchě wuložowanja dawa

J. E. Hsmoler, wudawat Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawěſczaze towarſtwo.

Wosjewjenje.

Czesczym Sserbam Budyschina a wokolnoſcze s tuthym najpodwoſniſho k naſjedzenju dawam, ſo ſym ſo tudy na wulkej bratrowskej haſzy jako rěniſki miſhtr etablirował. S proſtu, ſo byhu mje pschi potrjebę dobrocziwje wopytač čheyli, ſjenocjam to ſlubjenje, ſo budža pola mje ſtajuje najlepſche mjaſo po najtuniszej placzijne doſtač mōz.

W Budyschinje 24. julija 1863.

Moriz Neuschäfer, rěniſki miſhtr.

Wedyn ſrěbz, bruny ſ hwězku, poł lēta | Djěławny muž ſ. mandželskej, fiz džęzgi nimataj, | ſtary je na pschedan w ſkonej Bor- | mōže wobhydlenje a ſtajne djělo na knježim dworje w | ſceji czo. 3. | Bolborza č doſtač.

Grošowe brojtkaramellje

najlepschi hrjedk i wotstronenu kashela a i položenju dychanja, kaž tež i swarnowaniu psche dybawosz psci sošymnenju w symnym časzu.

Sa Budyschin a woklońscz w hrodowskej haptyni knesa M. Jässinga kózdy čas na pschedan.

Eduard Groš w Wrótkiewiu.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych časow dopokasam, s najlepšich selow a krijenjew pshihotowanym pólver, po jencj abo po dwemaj lžizomaj wschednuje kruwom abo wozam na prénju pizu našypany, pshisporja wobżerwośc, plodzi wjele mloka a sadżewa jeho wokljenje. Palejif placzi 4 nſl. a je i dostaczu w

hrodowskej haptyni w Budyschinje.

W Donnerhakez cíjschejerni w Hachic hachy je wuscha a mózo so tam, kaž tež w Smolerjowej kniharni pod bohatym sa 1 nſl. dostacj:

Najlepscha a najnowscha

punktirnička.

Na poža danje sa lubych Sserbow a heschce lubische Sserbowki zyle jaſnje a drobnie w hromadu festawneua, tak so na swoje praschenje w krótkim časzu prawe wotmowljenje dostanjesch.

Zara rjane schalki

je ſerbſkim napiſam,

jačo dary na kwas abo i narodnemu dniu ma ſaſo na pschedan

R. Móchel

s bydlenjom w budyskim theatrje.

Natarſka eželodž wschitkich družinow, jako ženeni a nježenjeni hetmanjo, wajtario, woczerjo, rybakojo, po-hončojo, konjach, wolach, wotroczej, kuchinske, domowste a hrodzine dzowki dostanu psci wykoſei ſđe ja nowe lěto ſlužbu w tubomnej, kaž tež w drāždžanskej a druhej stronie pſches ſlužbudoſkasowach bureau H. Mel-sela w Budyschinje na horuczerſkej hachy.

A creatione mundi usque ad consummationem ejus certus dies isque septimus sive dies saturni sanctus est et benedictus.

Džat.

Łubej wotrowskej wosidże wuprajam z tutym najwotrobnitschi džak za wschitku cjeſej a luboſej, mi pſci mojim 25letnym jubileju wopokazam a pſcheju, Boh dękt moje ſuklowanjo we niej dale hnadjue žohnowacj.

We Wotrowje, 7. augusta 1863.

Jakub Wornack, fanonikus a farar.

Džat.

S hukobo hnutie wutrobu wuprajam tač derje, hac̄ samozu, zwój najpoddanitschi a najnutrniſchi džak sa wschu mi na mojim peczdzehacjeltnym ryhtarskim jubileju wopokasanu wulku miloſc, pſchihilnosc a luboſc s tym ſiatwuje. Boh luby knies źohnui Jeho majestoscž naſcheho nauaj hnađniſcheho krala se ſbožom, dothim žiwienjom a ſbožomnym kralowanjom, ſo je ſleboru medalju mi niſkemu staremu muzej miloſciwje ſpožęſil. Dale ſo ſe wschei podwolnoſcju a wutrobiſcju požakuje ſudniſkemu hamtmanei Hartenstein ſa wschu pſchihilnu prózu a poczeſćowazu dobrotu prjed a pſci ſwieđenſtmi pſchepodacju teje kralowſkej medalie, kralowſkemu mřerei i. Obernale i nad Džehorezami ſa poczeſćože wutrobie ſbožopſchecze a i. farare I. mische i w Hodžiju ſa poſbehowazu ſhwiedzenſku rycz, kaž tež kniesej ryczer-kublerzej. Feremia ſe i nad Malej Borsczej, Džiwoczizami a Praskowom ſa ſhwiedzeniſke ranshe poſtrowienje ſudžbu a luboſciwje ſastaran e ſ bohatej hoscini, i. kaplanej Boigtei w Hodžiju ſa pſcheczeliwne ſbožopſchecze, i. wjehiſhemu žandarmie Bilei w Budyschinje a i. žandarmie Domſchzy w Hodži u ſa luboſciwne dželbrače, wſhem hromadze ſa wobbarjenja a wutrobie ſbožopſchecza.

Jan Młonk ryhtar w Džiwoczizach.

Sserbske lutherske knihowne towarſtwa.

Bes rjanymi natwariazymi knihimi naſcheje evangelsko-lutherskej zyrkwe je Woltersdorſowſ leczaz list ev angelſkich ſłowow woſebje požohnowanym. Wón ſo, heschce hudawanym, we welle tamſt exemplarach mot naſkich niemſkich wjerybratrow ſ radoszju a ſ džakomnoszju wujdiwa. Tutón rjaný leczaz list je netk wote une na ſerbiske pſchelozeny, ſ nemu ſlužhaze ſherluschie pak, kiž heschce ſerbiske neujejachym, je i. farar Domachka w Noſoczizach pſchelozil.

Tute knihy ſo pola Monſh w Budyschinje cíjscheja a budža, da-li Boh, w septembru hotowe. Šobuſtaſw naſcheho towarſtwa je darmo dostanu.

Schtóz eže heschce do naſcheho towarſtwa, kotrež ma hžom 381 tu ſapiſanych ſobustawow, ſastupicž, chek ſwoj ljetny pſchinoſtſk (10 nſl.) pak pola ſwojego knesa duchomneho, pak pola i. pſchelupza Stoſcha w Budyschinje, kiž je do naſcheje poſkaduizh wostara, wotedacj.

H. Imisch,
farar w Hodžiju.

30 Kop

ſuſich ſhójnowych deſtow wſchitakeje toſtoſcze je pola tſcherſkeho miſdtra **E. Bruka** we Paſi na pſchedan.

A. Chr. Theresia Wonnebergerez,

Jan Bohniwer Scholta,

ſlužbenaj.

Jamno.

Dahme.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci se
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kóže číslo płaći
6 np. Stwórlętna przedpla-
ta pola wudawaria 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Wopřijeće; Swětne podawki. — Ze Serbow: S Delneho Wujesda. S Dyrbacha pola Jamnoho. Z Budyschina. S Wojerez. S Wojszorka. S Kamjenza. S Kulowa. S Budworja. Se Židowa. S Czorneho Kłetmza. S Brusow pišše zo nam. Z Wotrowa. — Spewy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Cahí sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Sakſka. S Mothdla pišaja, so je tam něch-
tón tkaſza Domicha skónzowat, pſchetoz wón bu wot
śwojeje žony, kiz so wjedzor domoj wroczi, se šchnóru
ſadajeny namakany. Héwaſ bě widzecz, so bě tež se ſele-
ru do hſowhy hit. Jego ſaražer je pječaſ tkaſz Thonig
ſ Žafoncy. — W Gröbernu je so 10. augusta tam-
niſcha korežma ſ blyſtom wotpalika. — Bliſto Pirn-
ſta so 8. augusta ſrudny podawki. Mjeniujey komman-
dant tamniſich gardyjēſtch, rittmischtr ſe Schönberg,
jehasche tehdy ſ offiſizirami a podoffiſizirami śwojeje
ſchwadrony po prijodpiſzannym waſhijnym pſches rěku
Rohio a jako běſche po brjohu truch dale jehaſ, chy-
ſche so ſ uimi na jenym druhim měſeče ſaſo pſches
rěku wróczicž. Wón śwojich narweduje a jeho kón plo-
wa, jako paſ ſo dohlada, ſo ſu jeho ludzo ſ konimi
w njeporjadku, pſchitoze jim, ſo dyrbja ſo wróczicž.
To ſo tež stanje, ale na hrjoh pſchischedſchi widzi wón,
ſo ſu ſchyrjo mužojo ſe śwojimi konjemi w ſmjernej
nusy. Wón ſcocy teho dla ſe śwojim konjom ſaſo
do wody a wutorhnie wachtmischtra Zahna ſe ſtracha,
koprola Leonhardt (ſyn pohonča k. barona ſ Udermann
w Lutobžu), koprola Lang a vicekoprola Hoffmann
paſ ſu ſo bjeſ tým ſe śwojimi konjemi tepili. — Je-
ho majestoscz kral Dan je lipſchczanskemu turnskemu wu-
bierkej ſwój džak wofſewicž daſ, ſo je tamniſchi turnski
ſhwiedzen tak rjenje a k powſchitkomnej ſpoſkojnosczi wu-
wiedeſ. — S Mittweidy, Grobburga, Geithaina, Oscha-
ha a t. d. piſaja, ſo ſu tam 5. augusta ſtrachne
kropobice weli, kotrež je jara wulku ſchodu načzniſo.
— W Treuenje je so 7. augusta Schwabez pſchadna
fabrika wotpalika. — Dla twarjenja jeneho moſta dy-
rbja wosy ſ Hodžija do Bréſy něko pſches Šemichow
jeſdicž. — W Thiemendorfje je so 5. augusta Klugez

bawmowa fabrika ſ blyſtom wotpalika a w Strohhei-
mje je na tutym dniu ſylny wetr tſehu 80 koheji
doſheje kruwarcje wotkrył. Na tutej tſehje runje
kryjerjo dželaſtu a bu jedyn ſaraženj, druhí paſ ſtra-
ſchne ranjeny.

Pruſy. So je rakufi khejor němſkich wjerchow
do Frankfurta pſcheproſył (pſchirunaj: Rakufi), to je ſo
pruſkeho kraſla a jeho ministrów jara njeļubosnje do-
tukylo, kaž tež tu pruſku ſtronu, kiz ſ ministerſtwom
bjerdi, a je ſe wſchego widzecz, ſo ſu wſchitc w hro-
madze rakufemu khejorej tajke pſcheproſchenje jara ſa-
ſlo roſali, hacž runje to ſjawnje njepraja. A ſo jich
to hněva, to žadyn džiw njeje. Pſchetoz pſched něko-
trym czafom bě, móhle rjez, wſchón němſki ludi hotowy,
ſo pruſkemu kraſlu podczisnyczej a jemu wodženje Němzow
do ruki dac̄. Ale pruſke kniežestwo ſo drožesche a
njewſa ruku, kotrež jemu ludi ſkiczesche, a to ſe wſchém
prawom, dokelž budžiſche němſkich wjerchow raniko, hdž
budžiſche tajku ruku roſalo. Ale pſchi tým pruſki kral
žadyn pſchihot njeziniesche, ſo by požadanja němſkeho
luda ſ prawisnami němſkich wjerchow někaſ ſjedaſ, a
ludi paſ pſchito ſylniſho žadaſche, woſebje paſ ſylnu
ruk, kiz by ſ napſchecza zuſyhc wjerchow a krajow něm-
ſke politiske naležnosće ſhromadnije mózne wiedla.
Duz je ſo něko rakufi khejor po tež wěch horjebrak
a na tajke waſhijnje pruſkeho kraſla na bol storžik, tač
ſo ſo jedyn ſkoro džiwacž njemóže, hdž je tón teho
dla mjerach, a je lohlo móžno, ſo wón do Frankfur-
ta njepónđe, hacž runje budža tam wſchitc němſich
wjerchovo ſhromadzeni. To paſ tež ſkoro móžno njeje
ſo by tam njeſchoł; pſchetoz ſ tým by ſo pruſke knie-
žestwo něko tež wot němſkich wjerchow dželito, kaž je
ſo prijed hžom wot němſkeho luda wotſtronito.

R a k u s y. Rakuski khězor je šo na wuwjedzenje wažneje węcy nastajik, mjennych na porjedzenje němſkich krajowych naležnoſcior, kaž ſo tute hac̄ dotal wot němſkich wjerchow ſhromadnije pſches jich póßlanzow w Frankfurze nad Majnom wobſtrachu. Šhromadzisna thckle póßlanzow ſo němſki „bundestag“ mjenuje a je tutón bundestag tak ſrjadowany, ſo ſu Němcy hízom dolhi čas f nim jara njespoſkojn. Tazfeje njespoſkojnoscie dla je tež pſchiscklo, ſo bu bundestag w lęce 1848 roſehnath, jako mějſche lud móz w ruch, ale wón ſo w lęce 1850 ſ nowa ſakoži, jako lehdy němſch wjerchovo ſažo móz do ruky doſtachu. Ale ſ jeho wobſtraczom ſkóńczone nichtón wjac̄ ſpokojuſ ujeje a duž je rakuski khězor wobſankny, jeho dotalun ſrjadowanje porjedzic̄. Wón je teho dla wſchitkých němſkich wjerchow na jutſiſchi džen (16. augusta) do Frankfurta nad Majnom pſcheproſyk, ſo by ſ nimi w ſpomnijenej naležnoſci radu ſkładował. Maſſkerje tam tež wſchitc pſchindu a budže po tajkim w Frankfurze tajſa woſebna ſhromadzisna, kaſkaž hifſcze ſenje byla ujeje. — Khězor je poruczik, ſo maja ſo na město wuſtupeñnych madžarskich ſapóßlanzow w thckle dnjach nowi ſapóßlanch ſa ſedmihródkſi ſejm wuſwolice. — W Krakowſweje je ſo wulke njesbože ſtało. Tam mjenujey w jenym domje ſkradžu patrony ſa póllskich ſbězkarjow dželachu, pſchi tym pał ſo pólver někak ſapali, tak ſo cky dom na kruchi roſlejo. Wohen bu bórzy hafſcheny, ale ſ roſpadankow ſu hac̄ dotal ſchěſc̄ cželov wučahny; bjes nimi ſu tſi morwe młode kuježny ſ jeneje a teje ſameje ſwójby. — Pſchi hlowoc̄ ſhromadzisne, kotoruž ſłowaſſka Maciža wondanjo džerſeſhe, bě ſo pſches 3000 poſlucharjow — a to ſ najwjetſcha burow — ſechlo a dyrbjesc̄ ſo teho dla ſhromadzisna pod hołym njebojom na ſjawnym torhōſcze džerſez. Sa pſchedzhydu bu katholicki biskop Moyses, ſa měſtopſchedzhydu pał lutherſki ſuperintendent Kuzmani wuſwoleny.

F r a n z o w ſ k a. Khězor je khětro njespoſkojn, ſo ani Bendželska ani Rakuska nježo wo tym wjedzec̄ nochce, ſo by ſo póllskich naležnoſcior dla ſ Rúſowſkej wójna wjedka. Mjenujey ani bendželske ani rakuske knježerſtwo do teho ſwolc̄ njecha, ſo by ſo póllſkeje węcy dla ruskemu khězorej kru te napominanje dało, dokež je ſjawnje wiđeč, ſo wón toſa na nje poſluchac̄ njebudže, a jeho ſ wójnu ſ poſluchanju muſowac̄, to jemai do myſle njeſchindze. To je někto ſjawnje wiđeč a teho dla je Napoleon njespoſkojn. Duž wón ſe ſpomnjenymaj knježerſtwomaj ruskemu khězorej piſmo pôſczele ſ tajkimi wuměnjenjemi, kotrež budže jemu maſſkerje ſpodbobne, tak ſo ſo ta węz lohko doſež ſ powſchitomnej ſpokojoſci ſkóńci. Jenoz wboſy Polacy ſměja ſwoju ſchłodnu, dokež ſu ſo na zuſu pomož ſpu-

ſchęſeli. — Mexikanorjo ſu pječza poſtajili, ſo cheedža ſebi khězorſtwo ſažožic̄ a ſu Napoleonu ſ wjedzenju dali, ſo ſu po jeho porucjoſci rakuskeho prynza, archivójwodu Maza, ſa khězora wuſwolili. Ale to jenož ſo jara prascha, hac̄ budže archivójwoda Maza cheež ſ mexikaniskim khězorom bycz; pſchetož tak bórzy hac̄ by franzowſke wójſko Mexiko wopuſtečilo, bydhu jeho Mexikanorjo tež huydom wuhnali.

R u ſ o w ſ k a a P ó l ſ k a. Petersburgſch kuc̄ ſu jenemu regimentej, kiz je pſchecžiwo Polakam wojoval a běſche w ſandženych dñiach ſažo do Petersburga pſchecždeny, wulku a pýſhnu hofſziniu wuhotowali. — Rekrutrowanie, kotrež ma ſo w novembru wotdjerzec̄, w někotrych stronach trjeba ujebudze. Tak je ſo w Moskweje hízom hac̄ dotal dwójcy teſko młodych ludzi ſamoſwiſko, hac̄ je ich trjeba. Tež je ſo wjele koſakow dobrowolniye ſ wojerſtwu ſapiſac̄ dało a do jenožho donſkeho regimenta, kiz wondanjo do Petersburga pſchindze, bě jedyn starý koſak ſ 10 ſyñami ſaſtupiſ. Haj, ſame žónſke njemóža ſ měrom doma wotſac̄, pſchetož wěſta knježna Gajzowa je ſ pſchiswolenjom ſwojego nana, kiz bě ſo teho dla ſ proſtwa na khězora wobroczik, do jeneho regimenta jěſnych ſaſtupila.

We Wołyńſkej a Podolſkej je njeſkoj ſaſtał a na Litvje požina tež džen wote dnja bôle cžichy bycz; pſchetož Murawjew tam žalohňje ſurowje ſe ſbězkarje mi a ſ jich pomoznikami ſaſhadža.

W Pólskej bě w poſlennich dñiach trochu wjetscha bitwa bliſko Čſirokeli, hdyž ſ woboje ſtronu tóſſkto ludzi padze. Polakow běſche něhdze 2000, tola dyrbjachu na poſlcedu cžekac̄, dokež ſe wſchēch ſtronow Rúſjojo na nich cžehnjechu. — We Warszawje ſebi myſli, ſo hnadž w měſce ſamym bórzy ſběž wudýri; ſchtož pał by ſa Warszawjanow wulke njesbože bylo; pſchetož město je ſ ruskim wójſkom pſchepjelujene. — So potajny póllski wnbjerk na wuwjedzenje někakſeho wažneho ſutka myſli, to móže jedyn ſ teho ſuđic̄, ſo dawki, kotrež je wupiſał, nětko ſe wſchē ſurowoſcze a khwatiworoſcze hromadu honi. Šchtóž je ludzom, kiz po nje pſchindu, njeſaplači, tón wazi ſiwnenie, kaž je ſo to jenemu warszawskemu měſchęzanej ſechlo, a ſchtóž hnadž póllskow tajnega wnbjerkia pſcheradži, ſ teho ſiwnenjiom je tež kóz. Tak bě wondanjo jedyn tajſi póſhož ſ jeñemu měſchęzanej po dawki pſchischoł, tón bě pał ſwojej holcy khěſje po Rúſow poſkak, kiz teho póſla tež ſajachu; — ale ſa tſi dny bě tón měſchęzan ſalkoty a jeho dwě džowcy tež.

Něschtó wo pschistajenju wjesejce czeledze. Někotre hłowne sashady, kotrež we tymle nastupanju sakonicy jako prawo placza.

(Pokračowanje.)

Pschede wshem mamy swój pożleni, nastawki w č. 32. porjedzież, tak so ma tam 21. ſada takie rękačy: „Czajsz bkużby traje po ſakonju pola wjesejce czeledze lěto, pola měsyczanskiej, ktraž swoju ſdu běrlsletnje doſtawa, běrl lěta, doſtawaſi pač ju na měbažy, měbaž.”

Nětk njech dopiš w dalszych prawnych ſadach dale pokraczuje. 23., Pscheczivja abo komđzi ho czeledz na bkużbu pschicahnyč abo do bkużby ſtupież, dha može ju hospodař psches polizajſku wjehnoſež do bkużby nusowacż a, ju poħroſhywchi, so ma hewal wshu ſchodu ſieje komđzenja hospodarzej ſarunacż a tež poħoſtanja ſiaſtowm ho doċzałacż, ju k ſebi na bkużbu pschitajſež dacż. 24., Wostanjeſi tole wjehniſte ſakroczenje po darmo a je hospodař teho dla nusowanu, ſebi druhi czeledz pschitajſež, abo, njeſtanieſi tajſej, so dyrbi džekawnych ludzi wſacż, dha je czeledz wshu ſchodu, ktraž knieſtwa (hospodarzej) ſ teho naſtanje, ſarunacż a doſtath ſawdawki naſpijet dacż dōžna, ſapanje tež **do poħoſtanja ſiaſtowm**, kotrež pač dležsche hacż 8 dnjów byež nima. 25., Žadyn czeladny njeſmje ho pschi i ſchitraſje na dobo na wjac'h hacż na jene knieſtvo pschitajſež. Je ho na dwieju abo wjazornych pschitajſik, tola bjes ſawdawka, dha ma ho ſ pjenijsnej ſchitraſu (10—20 nſl.), kotrež kudsona počiadniſa wo wži doſtanje; je pač wot wjac'h hacż jeneho knieſtwa (hospodarja) ſawdawki brač, dha ma ho ſ 2—4 dnjami jaſtwa khostacż. 26., Je ho czeladnik na wjac'h hacż jeneho hospodarja pschitajſik, dha ma wot nich tón, kotrež je jeho najpreni pschitajſik, to prawo, ſebi jeho do bkużby žadacż. Wjehem drugim pač je czeladnik dōžny wshu ſchodu połnje ſarunacż. 27., Hospodarjo abo druhy ludzo, woħebje pschitajaze żon, kiz hizom pschitajenu czeledz k wrócenju a wotſtupenju wot bkużbneho kontraktu pschitajſež a wotpschitajſež pytač, panu do penjejneſe ſchitraſy wot 25 nſl. hacż 5 tolež abo do jaſtwinieſe ſchitraſy. 28., Prawa, kotrež czeledzi a prawa, kotrež knieſej abo hospodarzej pschiteja, njeſtu ſebi rune a jenał wulke; knies abo hospodař ma wjac'h prawa, czeladnik mjenje; to we węch ſamej, w bkużbie ſamej na ſebi leži. Skużba je wobſtejenje, w kotrymž ma knies prawo roſtaſowacż a pschitajſowacż, czeladnik pač poſtlučacż; tak je czeladnik we węſtej poddanosczi a wotwiſowaniu wot knieſa abo hospodarja. 29., Czeladnik je tež ſwojemu hospodarzej, hospoſy a jeje ſwojib-

nym ſwōru, poſtlučnoſež a počeſcianje winoſty, ma wſchitke džela, kotrež temu knieſtvo każe, ſwōlnje a ſwernje cžiniež a wobſtaracż, pilny, pělny, porjadny byež a ho ſadzerzeč, ho se ſobuczeladnymi derje ſnjeſcž, poħožne a počeſcione ſiwijenje wjesejce a po možnoſci pschi kózdej ſklađnoſeži ſchodu wot ſwojego knieſtwa wot wobročiſež pytač a jeho wužitk pschitajſež. 30., Kózda czeledz wjesejna tač derje kaž měsyczanska ma swój cžyč cžaſ a wshu džekawnoſež w bkużbie ſwojego knieſtwa na kožecž. Woħebje dyrbi czeledz, k ratarſkemu, hospodarſkemu a k wſchēdnemu domiſazemu dželu a wobſtaranju pschitajena, wſchitke a kózde, jeje možam pschi-sprawne dželo po woli a pschitajſni knieſtwa džekacż a wobſtaracż, tež hdh by ta ſama woħebnie k węſtym bkużbam a džekam abo pod woħebithym mjenom pschitajena byla. Čeno hdh je ſebi czeladny pschi pschitajenju woħebje wuměniſ, so wón węſte džela a bkużby cžiniež a džekacż njetrjeba, dha ho tele wuměnjenie džela a bkużby wot njeho žadacż njemóža. Njejeſli pač to, dha ma wón kózde dželo po pschitajſni ſwōlnje džekacż. Haj ſame wuměnjenie džela ma wón džekacż a wobſtaracż, hdh je druha czeledz, ktraž te ſame hewal džela a wobſtaracż, khora abo hewal na jich wobſtaranju na kħwilu ſadżewana, khiba ſo je ſebi pschi pschitajenju wuměniſ, so węſte džela ſ cyka żenje a niħdy džekacż njetrjeba. 31. Naſtanje bjes czeledžu ſwada, ſchtó ma to abo tamne dželo wobſtaracż a cžiniež, dha roſkaže tu pschitajſni knieſtwa. 32. Žana czeledz nima to prawo, jej poruczenie džela psches druhi wobſtaracż dacż. 33., Kózdy czeladnik ma ſa ſwoje knieſtvo cžyč džen džekacż a ho wjeczor w prawym, w domje porjadnje poſtajenym, cžaſu k měru podacż a rano tač (to rěka: we prawym, poſtajenym cžaſu) ſtawacż. Tež njeſmje, wudawajo, ſo hisħeże ma něſchtó cžiniež, pschitajivo hospodarowej woli dleje, hacż hdžej ho hospodař a jeho ſwojba k měru poda, wotzuczenj (k měru njepodat) wostacż. 34., Žadyn czeladnik njeſmje bjes dowoleſia ſwojego knieſtwa w ſwojich ſam-ſnych wobſtaranjach prycż hicż, ani wjehela n. pschi-reje wopħtač; wotpuschcienje, wot knieſtwa k temu na węſtym cžaſ date, pač njeſmje ho pschitajſež. 35., Wſha ſchoda, kotrež czeledz ſamopaschnje abo ſ njerod ſarunuje, ma ho wot njeje narunacż. 36. Kózdy czeladnik ma ſebi lubicż dacż, ſo knieſtvo w jeho pschitajſniſeji a w pödlabhežu jeneho ſwědka jeho kħchinju, kħamor abo druhe ſudobje w kotrymž ma wón ſmadi, wotamkne a pschitajſa. 37., Pschitajſne a ſataſnje, kaž tež poſtarjenja ſwojego knieſtwa ma czeledz w ponitnoſci a poſtlučnoſci horje wſacż a ho po nich ſadzerzeč.

(Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S D e l n e h o W u j e s d a. Pschi hrimanju, kotrež tudy bředu 5. augusta mějachu, čerjesche jena žonska schyri wokh tudomneho bura Schramy po leščanskim puczu, jako blysk do jeneje bliskeje khójcy dyri, wot tu teje pak wotkoczi a dweju wokow sarashy. Tón tseči tež padze, ale je posdžischo sašo stančk, temu schtwóremu a tej žonskej pak nicio dale bylo njeje.

S D y r b a c h a p o l a I a m n o h o. Tudy je bředu 5. augusta blysk sapalik a ſu ho knjeze hródze wotpališe. Kaž ſo powjeda, dha je blysk najpredy ſ woknjeſchkom do konjemza dyrik, ale žaneje druheje ſchody njeſežinit, hacž ſo je jedyn ſtolp roſtſchepik; potom je pak blysk bóryš w hródzach ſapalik, ſo ſo te ſpalichu. Majenkej Schimrigkej je ſo pječa něchtia jecžmjenja ſpaſliko a palenzarjej 10 kórzow rožki. — W Dubzu je pschi tym ſamym njevjeru blysk w jenym domje muža a žonu sarashk, dom ſamón pak ſpalik.

Z B u d y ſ c h i n a. Tudomny prěni kaplan pschi katholskej ſerbſkej wosadže l. Jakub Wels pschesydlí ſo tón thđen do Königshaina pola Oſtriža za kaplana.

S W o j e r e z. Tudy bu 1. augusta 14 měchačne džeczo murjerja Schöný wot jeneho wosa pschesyđene. Wone běſche na ſchuſeju hrajkalo a pschi hicež ſ durjam ſo někak ſakopnko a pod jene poſlenje kolo paňko, tak ſo bě to psches hkoježku ſchlo a ju, móhle rjez, rosmjatko.

S W ó ſ p o r k a. Nasch farar l. Junghänel je ſa fararja we Wernerjezach (Wehresdorf) w Něrmzach deſignirowaný, ſo pak budže na tajke waschnje ſaſo jene ſerbſke duchowneſte město wuprōſnjene.

S K a m j e n ſ a. Tudy dyri břusk 5. augusta popołdnju do bróžnje restauraca Arnolda na budyſkim pschedměſce a ſpali ju ſe wſhém žitom, kotrež běchu tam wſchelach měchczenjo ſkladli. Mězkom, kotsiž běchu pschi dyrijenju blyſka runje w bróžni, ſo žana ſchoda ſtaſa njeje.

S K u l o w a je naš powjescz doschla, ſo je ſo tam pónđelu 10. augusta jena khěža ſ blyſkom wotpaliſta.

S W u d w o r j a. Pschi ſylnym njevjeruje, kotrež tu ſandženu wutoru wječor mějachmy, dyri blyſk bóryš po jědnaczh do domskich kublerja Turja W o w e ſ e ſ k a a wohén tak khěſſe pschibjerasche, ſo wſchitke twarijenja W o w e ſ e ſ k a w plomjenjach ſtejachu a ſo tež wotpaliſhu. Tež ſpali ſo džel hródzow ſužodneho kublerja Jakuba Pjetſchki; dalshe wupſchestrjenje wóhnja ſadžewachu tam woſebje jene murjowane ſwipſle (Brandgiebel), kotrež poſkracžowanju plomjenjow tak dolho wobarachu, hacž ſykař ſo pomoc ſchindžehu. ſo je ſo W o w e ſ e ſ k a nimale wſchitko ſpaliko,

móže ſebi kóždy myſlic; ſkót pak je tola wſchón wuwyedzený, hacž na někotre ſwinje, kiz w plomjenjach kónz wsachu. — Kaž Halschtrowych powjedaču, dha běchu tam tón ſamy wječor kruhy měli.

S Č i d o w a. Tudomny kubler Jan August Lück a mějesche ſandženu pónđelu popołdnju to njebože, ſo ſ pschatrow dele padze a ſo pschi tym tak ſtraſhniye wobſchodži, ſo dyrbjesche po někotrych hodžinach wumrjecz.

S Č z o r n e h o ſ h o l m a. Na namjet tudomneho l. fararja Stangi, na kralowſte prufke knjezeſtvo w Liegnitz ſtajen, to ſamo wos ewja, ſo ma ſo kolonijs, pschi běloſilim mlynuje na tačanſtſim territoriu psches ſaſhodenje wjazorych wobſchodžerjow domow a ležownoſejow naſtata, ſ injenom „Běloſiž“ (němſki: „Biełoszysz“) naſenowacj. Duž mamý něklo jenu ſerbſtu wjež wjazh. — ſki.

S Br u ſ o w piſche ſo nam: „Khěžnik a khejbětar Wünscha w Dubzu jědzeſche 5. augusta ſe ſwojej žonu a ſe ſwojim ſhnom na polo po jecžmjen. Dokelž pak bóryš ſ wulſki njevjerom hrožſche, dha khwataču wſchitcy domoj. Tačo ſo domej bližachu, hžom deſchę džecže a woni teho dla ſkót khěſſe do hródze dowjedzechu a džecžu do iſtvy, hžecž džecži wostachu, wobaj mandželskaj pak ſe iſtva wuſtupiwiſchi w khěžnych durjach ſtejo woftaſchtaj, ſo býſhtai ſa dymom poſhladaļo, kiz bě ſ daloka wiđecz. W tym wokominjenju piſhilečja blyſk, kiz muža a žonu sarash a khěžu ſ dobom ſapali. Wot ludži, kiz ſ pomocih pschiběžachu, buſhcej wobej čeče a wſchitke džecži, hjs ſimi tež někotre druhe ſe wſh, plomjenjam wutorhnenje a potom tež ſkót ſ hródze wuwyedzené, hacž ſo na poſledku dohlaſadachu, ſo je hjschje jene male džecžatko w komorje palaccho domu woftalo. Duž kowar Henkel nits ſkoczi a je tež ſbožomjenje wunjeſe; předny běſche pak tež ſchulſki prijódſtejer Verha woſebje pomožny byl.

Z W o t r o w a 2. augusta 1863. Džens mějesche naſcha wosada radostnym džen; pschetož běchu ſo 25 lét minyle, zo naſch lubowaný a čeſczený wſchodſtojny knjez kanonik Jakub Wornack ſwoje ſarske zaſtojnſtwo pola naſ naſtupi a ſ teho wopomnječju bě naſcha wosada jenomysnje a jenohlósniye wobzankuſka, poſjenowanýho wſchodſtojich knjeza džens drje na jednore ale wutrobne waschnje zjawnje počeſcječ a ſo jemu za jeho 25 létu wěrnu a ſwěrnu dželawoſcz bjez nami pschihodnje podžakowacj.

Po tuthym wobzankuſenju buču pod naſjedowanym naſchego čeſczenoſte gmejnskeho předsſtejicjerja Pětra Smołych pomjenowanýho Scholty, a pod wuſtujnym zaſjedzenjom wumjentlarja Anna Symona we Wotrowje sobotu 1. augusta pola nitskohoda na poſrjebi niſcežo čeſne wrota a jene tajke pola ſarskeho dwora

natwarjene. Prěnje buchu woſebniſe z wěncem, we kótrymž bě ſic̄ba 25 z drobnych nuchawkow wubjernje zeſtajana, a druhé z mjenom wyſochęſeſenego jubilara wot naſchich wjesnych holcow rjenie wudebjenie. Wyſche teho běchu dwoje chrlwine a tež farſte durje z rjam, mi pletwami a wěncami wupyschenie. Tež běſhe ſo tak mjenowane hróſčanske hujzne zjenoczeniſtwo k jubelske mu ſreſeczenju do Wotrowa ſkaſak.

Po tutoſych a druhich pschihotach pschibliſi ſo jubelſti ſwieđen ſam. Hnydom rano zeidzechu ſo gmejnſch a ſchulich preſteſtejerjo naſcheje woſady, ſpěwarjo a tež ſpomnjeni hujznych na naſchej ſchuli. Po 7. hodzinje podachu ſo czile na farſki dwór. Taſko bě wyſochydoſtoſny kniež jubilar ze ſwojeho domu wuſtupiſ, zaſlineča pod naſiedowanjom k. wuc̄erja Krala z pschewodom hujzby ranischi hherluſch. Hdyž běchu ſo tſi ſchtuc̄ek ticho ſameho wupewake, poſtrowi naſch k. wuc̄er Kral wyſochydoſtoſnega knieža jubilara wo mjenje woſady a ſchule, wupraji wulſu radoſej woſady nad dženſniſchim dnjom hdzež je iej pschiležnoſc data, ſwojenni wulſu wažnomu diſchowpaſtirje za 25lētnu wěrnu a ſwěrnu dželawoſez derjezaſluženym, wutrobnym, džawnym a ſtañny džak pschinenſez, podjakowa ſo we mjenje ſchulſkih džec̄i, z horcej luboſežu k kniežej jubilarſe ſo džeržac̄ch, za pilne rozuvežowanja a dobre napominanja nanajnutniſcho, pschiesche wo ſich mjenje najrjeſiſche zbožo k dženſniſchemu dnjej a wupraji ſkončenje tež ſwoj najpodwolniſchi džak za wſchitlu, jemu wot knieža jubilara woſokazanu, luboſež. Taſko bě hnydom na to naſch gmejſti preſteſtejer ſkiezej jubilarſe wet woſady darjenu votivnu taſlu z pſchihodnymi ſlowami pschepodał, wotmoſwi kniež jubilar, zo je wón wſchitko, ſhtož je w zandzenych 25 lētaſ za ſwoju woſadu ſtukował, ſenož z Božej pomoeu dokonjał, ſlubi hiſcheze dale z tajſej pomoci za lubowanu woſadu ſwoje moch napinacz a podjakowa ſo za wſchitlu czeszej a luboſež, kij ſo jemu woſokaze. Na to hiſcheze ſo jena ſchtuečka ſpomnjenego hherluſcha po vrijeđawſchim waſchnju wupewra, z čimž ſo runje woſpane ranishe poſtrowjenje ſkonči, pschi kótrymž bě wyſochydoſtoſny kniež jubilar wutrobnje hnuth a zwieſeleny. Wón wróci ſo net do ſwojeho domu a hujzniſkowje a ſpěwarjo podachu ſo k dalskim ſwiedzeniſkim pschihotam do cyrkwe.

Po 8. hodzinje běſchtaj ſo dwaſ kniežaj duchownaj z Budyschina k nam pschitwjeſloj a to wyſochydoſtoſny kniež kanonik Pjech, ſenior tačantskwa, a wyſochydoſtoſny kniež Scholka, direktar tačantskeje ſchule, prěni, zo by haſko wotpoſtanc hnadneho knieža biskopa kniežej jubilarſe zbožo pschał, a drugi, zo by haſko wo Wotrowje rodženy na jubelskemu ſwiedzenju wo narodnej wýh džel brak. Tež běchu ſo na farje zechli: bratr wyſochydoſtoſnega k jubilara k. poſtſki ſekretar Michal Wo-

nac̄ z Panczic z jeho knieži mandželskej, knieža juhilarowý ſnak k. kantor Wolf, wuc̄er pschi tačantskej ſchuli we Budyschinje a wſchitcy drugi krejni pscheczeljo k. jubilara z blizka a z daloka, zo bychu jeho na dženſniſchim dnju w pscheczelſkej luboſeſi poſtrowili a ſo z nim zwieſeliſli. Student duchownſta, k. Jurij Eufaſčanski z Wotrowa běſhe ſo džen předy z Prahi do lubej domowiny wróciſil a bu wot jubilara, kaž wote wſchitckich druhich pschitomnyh pschi tutej ſklađnoſeſi lubje witany.

Nět ſhadžowachu ſo woſadni bohacze wokoło farſkeho dwora a tež w cyrkwi a hdyž bě wězny čzaſnič džewiež wotbič, zazwonichu wſchitke zwony a chla woſada poda ſo po khwili ze ſcheczimi hherhojemi, ze ſchyrjomi ministrantami, ze ſpěwarjemi a z hujzniſkami do farſkeho dwora. Taſko běchu ſo jow wſchitcky derje zrjadowali, zasta zwonjenje a naſta pschecz to krótka ſwiatoczna čichota. Wózhy pak wuſtupi z fary wyſochydoſtoſny kniež jubilar wo ſredzinje pomjenowaneju wſchitwje ſkiejow duchowneju z Budyschina. Nět podjakowa ſo gmejſti preſteſtejer Scholka wyſochydoſtoſnemu kniežej jubilarſe za jeho 25 lētnu njeſpróčnu dželawoſez w jeho zaſtojnſtwje, pomjenowa wſchitke jeho derje dokonjane dželka woſebje, a ſkonči z wutrobnym pscheczem, Boh hchek k. jubilara hiſcheze w jelle, w jelle lēt k zbožu woſady w jeho zaſtojnſtwje zdžerječ. Taſko bě ſo k. jubilar za tajſe pschecza wutrobnje hnuth podjakował, zaſlineča z pschewodom hujzby hherluſch: „Ecbe my Boha hherluſch“, zwony z nowa zazwonichu, a pod ſich ſhukami a pod ſwiatocznymi a wutrobu pozběhovachmi klinkami hherluſchho hherluſcha podachu ſo wſchitky pschitomni derje zrjadowani w procesji z farſkeho dwora na poхrjebnishejo a tudy džeshe ſo pomaku najprjedy wokoło cyrkwe a potom do cyrkwe. Rяд bě tónle. W preſku běchu hherhoje, za nimi hujznych ze ſpěwarjemi, zadu poſledních džeshe wyſochęſeſenym k. jubilar a bě na jeho pravej wyſochydoſtoſny k. ſenior Pjech, a na lewoj wyſochy doſtoſny k. direktar Scholka, předy njeho běchu tež ministrantoj a zadu njeho džeshe ſyla woſadnych a czechych pschitomnyh. (Skónčenje přichodnje.)

Spěwy.

Gastaniek.

Směrna nōc wſcho koleba
Do ſkódkeho ſpanja,
Zenož luboſež njeđrema
Zedživa do ranja.
Mlje woſbabja bjeſputne
Mlocne ſcherenija,
Tola čzakam ſwěrňje ja
Tu pod Twojim woſnom.

Holczo rjane! ſlyſchiſch mje?
Chzech Ty dlehe čzafacj?
Sstodi ſón Čze kolebje,
Nočni juntróč ūfakacj?
Ach Ty hiſcheze njeđremasj,
Widak ja někto widžu
Twoju bětu komorku
Mile poſhwětlenu.

Schtož tu klubi luboſcž ēji
Swērna luboſcž hýſchi;
Njeh ſo dléhe njelomdži
Dróžſha, ſo mje hýſhi.

Hac̄ džen rjany wotzuc̄ji,
Spinſaj w rjanym kóžku:
„Měj aěk lubka dobra nōc,”
Dobru nōc měj lubſcha.

Hladowski.

Hudančka.

32. Schto je cježſche, punt ſlova abo punt pjerja?

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje č. 31.

30. To je ſchiplenka. 31. Derje wobkowaný tón ſa-
neho hofja njetrjeba.

Cyrkwinske powjesće.

Křečeni:

Pětrowska cyrkę: Maria Augusta, Jakuba Kubizh,
wobydlerja w Budyschinje, dž.

Michaelska cyrkę: Sandrij August, Hany Freundež w
Delnej Linje n. ſ. — Gustav Wylem, C. G. Stiebitza,
khěznika w Dobruschi, ſ. — Jan Vjedrich August, Jana
Karle Augusta Wjazki, wobydlerja w Malym Wjelkowje,
ſ. — Hana Maria, Sandrija Ernstia Halmy, khězerja a
cjěžle na Židowje, dž.

Podjanska cyrkę: Maria Martha, Sandrija Mikla-
wicha Riehorka, khězerja a krawza na Židowje, dž.

Zemrješi:

Djeň 27. julijsa: Madlena rodž. Schatez, Sandrija
Michałka, khězkarja w Mnišchowcu, mandjelsku, 43 l. 10. m.
— 29., Hana rodž. Halkez, Michałka Kruze, měščezana a
ležomnoſejerja w Budyschinje, mandž. 73 l. 7 m. — 30., Petr
Taczink, měščezan a khězec w Budyschinje, 52 l. 3½ m.
— 1. augusta: Jan Bohuměr Wezlich, měščezan a mělyk-
wobſedžer, 78 l. 9 m. — 2.) Jan August, Hany Ernestinę
Stelzigę ſe Židowa n. ſ., 2 m. — Hana Ernestina,
Sandrija Pětscha, khězkarja a ſignalerja w Brēſowje, dž.,
8 l. — 3., Wylem Illig, ſchtrupat na Židowje, 78 l.

Čahi saksko ſlezynskeje železnicey z budyskeho dwórniſća.

Do Dražđ an: rano 7 h. 35 m.*; dopočnja 9 h
11 m.: pschipočnju 1 h. 3 m.*; popočnju 3 h. 33 m
wečor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Šorelcę: rano 7 h. 51 m.*; dopočnja 11 h.
40 m.*; popočnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor
9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschifantnjenje do a ſe Žitawę a Liberz (Reichenberg.)

†) Pschifantnjenje do Žitawę.

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 13. augusta. 1 Louisd'or 5 toler 15 nřl. —
np.; 1 počnouvažaj hýſerweny ſtoč abo dučat 3 tol.
5 nřl. 8 np.; wienske bankowki 89 ½.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje

8. augusta. 1863.

Dowoz: 7315 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikač, na bursy,											
	wyša.	niža.	srjedžna	najwyša	najniža	u. nřl. nřp.						
Pscheniza	6	2	5	5 15	—	5 27	5	6	5	—	5	25
Mořka	4	—	—	3 20	—	3 25	—	4	—	—	3	25
Secjmien	2 25	—	2 20	—	2 22	5	2 25	—	2 22	5	—	—
Womž	2	5	—	1 27	5	2	2	5	2	5	2	2
Gróch	4	15	—	—	—	4	10	—	4	15	4	5
Woka	3	15	—	—	—	3	10	—	3	15	3	10
Raps	7	20	—	—	—	7	10	—	7	20	7	10
Zahý	6	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	14	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—
Kopatzkomy	3	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	—	27	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

16 tl. 5 nřl. a 15 tl. 25 nřl.

pscheniza 62 — 72 tl., rožka 45 — 46 tl.,

(to je: ſa 25 pruſſick ſortow.)

rěpikový wolič (nječiſčeny) 13 tl. 7 ½ nřl.

(Cžiſeženy, kaž ſo w Budyschinje pschedawa, je
ſtajnje nehdže 1 ¼ tl. drožſhi.)

Nawěſtnik.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnich čaſow dopokafaných, ſ naj-
lepších ſelov a körjenow pschihotowany pólver, po jenej
abo po dwěmaj kžizomaj wchědnie kruwom abo wow-
zam na přenju pízu naſypany, pschisporja wobžernosć,
pledzi wjele mlóka a ſadžewa jeho wokřenjenje. Pakciž
płaciž 4 nřl. a je ſ dostacju w

hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Khvalobnje ſnaty a psches ſwoje hojaze ſtukto-
wanje dopokafaných **bróſtſhrop** je ſa ſo ſ
dostacju w hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Sa wowcžerjow.

Na Michała teho ſta ſo do Ruzowſkeje ſa wž-
ſoku ſdu a deputat kman y, jeli možno ženjeny, wowcži
mischtr a jedhn wowcžer ſki ppfa.

Bližšiu roſprawu da wowcži mischtr Bartuſch w
Droždiu pola Pomorze.

Plačizna:			
$\frac{1}{2}$	blesche po 2 tolet.		
$\frac{1}{2}$		1	
$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{2}$	

Běš

Brost-Syrop

Ja kym 11 let sli khorosej na bróscje měl a hžom wschelake hrédky trjebal, ale wcho njeje nicžo pomáhale. Duz̄ ſhonich, ſo ma k. Fleuch brosthrop wot G. A. W. Maheru, a kupowach ſebi jemu bleschu po druhé, hac̄ wětach 11 pokbleschow. Kako běch tele wutriebal, běch wot teje ſtareje ſleje khoroseje wuhojeny a mam ſo ſa to pôdla Boha knjesej Maheru džafowacj.

Pětr Jimdars w Gläsenje vola Treptowa nad Regu (w Pomorskej).

W Budyschinje pschedawa jdu jenož knjes Heinr. Jul. Linck,

W Wětrowje - - - - B. R. Scholta.

W Nakazach - - - - A. J. Paulisch.

W Scherachowje - - - - Jos. Löbmann.

Plačizna:			
$\frac{1}{2}$	blesche po 2 tolet.		
$\frac{1}{2}$		1	
$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{2}$	

Němski Phönix,

wohuň ſawěſczace towarſtwo w Frankfurce nad Majnom.

Sakladny kapital $5\frac{1}{2}$ milionu ſchěſnakow.

Wſchitke ſawěſczenia ſa tuto towarſtwo wobſtara A. Siems,

firma: J. G. Klingſt Nachfolger w Budyschinje.

30 Pop

zuchich khorownych deſkow wſchelake toſtoſeje je pola tyſcherskeho miſchtra E. Bruka we ſau na pschedan.

W Donnerhakez cziſchczerni w Haſchiz haſh je wuſchla a móžo ſo tam, kaž tež w Smolerjowej kniharni pod bohathmi wrotami ſa 1 nžl. doſtacj:

Najlepſha a najnowscha

punktir knižka.

Napoža danje ſa lubyh ſserbow a hěſchczie lubſche ſſerbowki zbole jaſnije a drobnie w hromadu ſefſtwjena, tak ſo na ſwoje praschenje w krótkim czasu prawe wotmokwjenje doſtanjeſch.

Natarska czeleď wſchitkých družinow, jako ženeni a njezenjeni hetmanjo, wajchtorjo, wovczerjo, rybalojo, po honczojo, konjach, wolacy, wotroczych; kuchinske, domowſke a hřivzine džowiſti doſtani pschi wýſokej ſde ſa nowe ſte ſlužbu w tu domne, kaž tež w drabdzanskej a druhéj ſtronie psches ſlužbudopolaſowach bureau H. Meileſela w Budyschinje na hornczercské haſhy.

Drjewowa aukcia.

Pondželu 17. augusta t. l. budje ſo na huſcžanskim revere w ſtetuſich drjewnichczach pschi tak njenowanej winich pola Družkez, w haju pola Kočzich a pschi ſkale pola Huſki 11 kloſtrow $\frac{1}{4}$ twjerdyh ſchěſpew,

$6\frac{1}{2}$ kloſtra = kuleckow,

$28\frac{3}{4}$ kopy $\frac{1}{4}$ twjerdyh walczlow a

$73\frac{3}{4}$ = mjeſklích walczlow.

pod wuměnenjem, předh wosſerowymi, na pschebažowanje pschedawacj.

Aukcia ſapocznje ſo dopołdnja w 9 hodžinach pschi winich pola Družkez.

Grabinſke hajniſke ſarjadniſtwo w Huſcu 1. aug. 1863.

Hugo Opelt.

Wſchitke czi ſami, kij ſu do worynſkeje a rodečanſkeje ležneje kaſh pjenjeh winojezi, ſo ſ tutym nalezuje napominaja, ſo býchu ſwoju winowatoſež k spomnjenymaj kaſomaj najpoſdžiſcho hac̄ do 25. augusta t. l. dopjelniſi, dokelž bh ſo hewal ſudniſtwo k pomoch wſacj dyrbjalo.

Na Bělej Horje, 1. augusta 1863.

Durij Budowenz,
hajnik.

Džekawý muž ſ mandželskej, kij džeczi nimataj, može wobydlenje a ſtajne džeclo na knježim dworje w Bolborzač doſtačj.

Parne kupjele.

Kupansi czaſ ſa knjesow: Nježelu rano we 8 hoſ džinach, ſrijedu a piatki popołnju w 4 hodžinach. Extra kupjele, kaž tež kupanje ſa knjenje maja ſo kóždh czaſ 2 hodžinje předh ſtaſacj. F. Büssel w Budyschinje.

Schtyrjo ródní kózarscy mědze namakaſa na knježim dworje w Bolborzač hnydom džeclo.

Großowe
brojtkaramellje

najlepſhi ſrjedk k woſtronenu kaſchela a k poſloženju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju psche dybawoſež pschi ſasymnienju w hymnym czazu.

Sa Budyschin a woſloñoſež w hrodowskej haſhy knesa M. Fäſinga kóždy czaſ na pschedan.

Eduard Groß w Wratislawju.

Parna pscheńcza muſa

w najlepſzej dobroſci je poſla mje ſtajnje na poſchedan a poſuczam ju naſtu niſcho.

David Berger na ſitnej haſy.

Inſeftowh polver,

najlepſhi a najnjeſchfodniſchi ſredk psche ſahnacze njerjada pschi domjacym a wuzitkowym ſkocze poſucza

David Berger.

Dr. Whithowa wodžic̄ka sa wocži

wot **Dr. Chrhardta** w **Altenfeldzi** w **Thüringſkej**, ſ wiazorhmi privilegiami wyżoſkich weſchow poczeſzena wopofaſuje ſo be wſchitmi dotalnymi wocži hojažymi ſrjedkami psches ſwoje ſbezomne ſtutſowanje wſchjednje jako najlahodniſcha a najlepſha wodžic̄ka w tajſim naſtupanju, a može ſo jako dopo'afanu hojaž a poſylniažy ſrjedk a jako **wijesta pomož ſa Indzi na wocžomaj bjeđnyh**

kózdemu poſuczeč. Wona hoji wjeszie a rucje a be wſchitliſch ſchlödnych ſziewſow, možebje pschi ſahrerenu, ſzeryvenju, ſuchočzi, ſylſowanju a bježenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboſzi po huelni a placzi bleſchka ſ wukložowanjom enož 10 nſl., a džela ju jenož wopravbiſtu **Traugott Chrhardt** w **Altenfeldzi** w **Thüringſkej**.

Skład ſa Budyſchin w hrodowſkej haſty.

Ejawny džak.

Kenjeſej prawiſniſkemu kandidatej Dr. jur. **Fedor e i Hōc̄nerej** w Budyſchinje, kij je ſe starobliwoſciu a wobhlaſnoſciu moje ſaryczoſwanje na wobſkorzenje psche- ejiwo mi ſaložene wjedk a pschi hlownym jednanju 5. t. m. mje tak ſwēru ſaſtupowal a ſo ſa to, ſo buch ſa njewinowateho wuprajeni, tak horliwie prozowasche, pra- ju ſ tutym ſwōj najpodwoſniſchi džak a poſuczam jeho kózdemu, kij by móhł tajkeho ſaſtupjerja trjebaž.

W Hodžiju, 6. augusta 1863.

August Glausch.

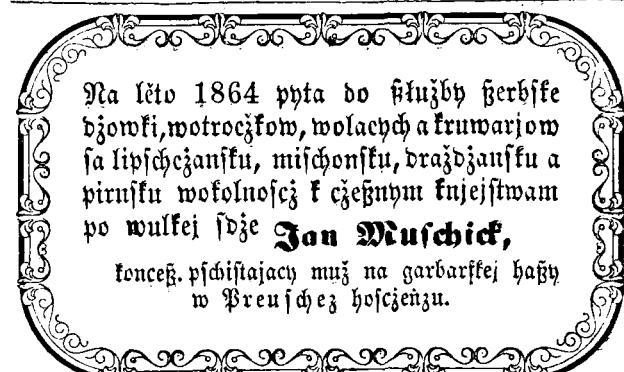
 Jedyn poſ, běko- a brunoblakatý ſ wižathmaji wuſhomaj a na mieno „ami“ poſluchaſio je ſo ſandzenu nježelu ſaběžal. Tón, kotrenuž je ſo pschindal, njech jón ſa ſarunanie wudawkow a ſa dobre myto poſla korbarskeho miſchtrę Bartuſcha na hornym Židowje woteda.

Mots Tunka. Je to wěrno Hanſo, ſo ſebi w Chröſcijzach w jenej khejčy mlodeho preſniſka horje czaħnu? Hanſ Depla. Haj haj, na ſchēſnacze lét wyžo- ſho; wón budže poſcheriſtwo wuknycz.

Móž wulki ſkład cigarow, bies nimi jara doho wotležane hač 12 lét stare, amerikanski tobak, we ſkopjenach, tobak w roſkach, praſowaný tobak, rěſaný tobak w pačekach a bies pačekow, něhdje 20 druži- now ſchnupowanského tobaka a t. d. poſucza w Budyſchinje na ſerbſkej haſy **J. G. F. Niedsch.**

Prirodospytna ſekcia M. S. změje džensa za dwě nježeli, džen 29. augusta, popołdnju w 1 ho- dzinje w hoſćeniu k złotej krónje posedzenje.

Fiedler, pismawjedžer.

Na lěto 1864 pyta do ſlužby ſerbſke džorovi, motrocžow, wolačch a kruwarjow ſa lipſchęzanſtu, miſchonſtu, dražbjanſtu a piřiku wokolnoſez k čeſznym knieſtwaſi po wulkej ſdje **Jan Muſchick**, koncež, poſtajacy muž na garbarſkej haſy w Preuſche z hoſćenju.

Barby we wulkiu wubjerku, ſučke a tež boryš k barbijenju poſchihotowane, ſirniſ, terpentinowy woliſ, laki k laſirowaniu móblow, woſow a konja- ceho gratu a t. d. poſchedawa **J. G. F. Niedsch.**

Suče droždje ſnateje dobroſeče, kaž tež wſchitke, k poſcheniemu pjeſku nuſne, twory ſu niž jenož róžny, ale kózdy czaſ čerſtwe a dobre poſla mje k doſtaču.

J. G. F. Niedsch.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
któ mają so w wudawarňi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štwórlétña předpła-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

W opříjeće: Swětne podawki. — Napominanje na ſerbſkých starſchich a ſastarajow ſerbſkých fyrotow. — Ze Serbow: Z Wotrowa. S Budyschina. S Kulova. S Voranez. S pola. S Wutolciz. S michałſteje woſhadę. S Khróscjiz. — Přilopk. — Spěwy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Cabi sakskoſlezynske železnicy z budyskeho dwórnišea. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeče w Barlinje. — Nawěstnik

Swětne podawki.

Sakſia. Težo majestosć kral Jan je předawſchego budyskeho ryčnika Tzschirnera, kotryž bě dla wobdželenja na mejskim ſběžku do Ameriki czełnyk, miloſciſwie wobhnađil, tak so ſmě ſo wón nětko ſało do Šakſkeje wróćiz. Tzschirner je pječa wſchón brachny dokelž je jeho Boža ruczka ſylnje ſajała. Wón je ſo ſańdzenn ſchwörtk do Budyschina wróćiz. — Kral Jan je ſo ſańdzenn ſobotu do Frankfurta nad Majnom podał a bě tam tež hžiom dwaj dnjej předy minister s Beust wujěł. — W Lipsku je na ſnathm ſwiedzenju 21,812 turnarjow s 513 khorhojemi bylo a na ſwojej ſhromadnej hoſciniſie ſu woni 20471 bleſchow wina a 1085 ejmarjow piwa wupili. — Wokolo Freiberga ſu 16. augusta ſylnne krupobitje měli a je ſo w Friedebachu jena bróžen s blyskom wotpaliſa. Tež mějachu 13. augusta wokolo Počznych krupy, kž ſu doſc̄ ſchłodny načzinile. — Enjes krajiſti direktor s Mostitz-Wallwitz je 17. augusta na dwě njeđzeli ſapuczował a ſastupi jeho w tu khwili k knježerſti radiczel s Beust. — W Langenrinnje bliſſo Freiberga roslecia wóndanjo 6 kheſkow tamniſcheho polvernita, w kotryž běſcje njeđze 26 centnarjow polvera a pschindzefchtaſi pschi tutym njeſbožu dwaj dželacjerzej wo ſiwiſe. — W Draždjanach bu 12. augusta tamniſchi polizaſki pschedzhyda s Carlowitz poſrjebanh. Wón bě ſo khorowatoscje dla do Italije podał a tam wumrjeł. — W Uebigawje pola Draždjan je ſo 19. augusta 6 burſkich kublow wotpaliſo; tola běchu jich wobħedzerjo ſawěſezeni. — Sańdzenu njeđzeli ſarash blyſk w Groſzdrobitzu 3 kruw.

Pruſſy. Kral Wylem běſche wóndanjo krónprynza telegraſiſch k ſobi do Gasteina ſkaſał a je tam tež tón psches džen pola njeho pobyl a ſo potom hny-

dom ſało do Barlina wróćiz. Čežo dla je do Gaſteinia pschińc dyrbial, to nijeſ ſnate, a hudaſa teho dla ludžo, ſo je ſo to najſterje dla ſhromadžiſn němſkých wjerchow w Frankfurcie ſtało. Krónprynz je pječa jara njeſpojony ſ ministrom Bismarkom, dokelž je psches teho ſtuklowanie Prufſka do tajkeje njevajenosće pamſta, ſo je ſebi rakufski khezor ſa am ſwazic ſměl, němſkých wjerchow do Frankfurta pschedzhyd a wjedzenje Němzow ſa am do rutu wſac. Pschedož Prufſka je tola po prawym tak mózny kraj, ſo ſo w němſkých politiſkých naležnoſczech hac̄ dotal ničo bjes pschiſwolenja prufſeho kral pschemenicz njeſmjeđiſche, a nětko chedža němſch wjerchovo w Frankfurcie jednač, hduž ſu tam jenož wot rakufſkeho khezora pschedzheni a niž tež ſ doboru ſobu wot prufſeho krala! To je tola žaſožna kſhiwda, kž je ſo čeſcji prufſeho knježerſtwa ſtała, to pak je tež ſnamio, kaf mało něcziſche prufſke knježerſtvo nětko w Němzach płaciſi. Duž ſo krónprynzej njeđiwanym, ſo je wón na Bismarka mjeſach. — Kral Wylem je ſwoje kupanje w Gaſteinje ſkóńzil a ſo do Baden-Badena podał, ſo by hiſhje tamniſche ſtrowe wody khwili wujěł. Minister Bismark tež tam pschedzywa. — W Schlesyjskej bu wóndanjo poſſti wječh Roman Czartoryski ſajath a bórſh do Barlina poſzlamy, hduž jeho do jaſtwa ſadžichu. To je ſo ſtało, dokelž je najſterje někak do poſſeho ſběžka ſapleczeny. Wón hewal w Parisu bydli, jeho ſotra ma pak hrabju Oja-kyneſeho w prufſej Poſlcej ſa muža, a tutón je do wuſraja czełnyk, dokelž chyčhu jeho tež ſadžic. S chka ſo nětko ſkoro žadhn ūžen njeſminje, hduž býču teho abo tamniſeho Poſlaka pak do Poſnanja pak do Barlina do jaſtwa njeſchiwiedli. — W nowiſkim čaſu ſu na prufſkopoſſkich mjeſach tež ſało wjele brónie ſajeli, kotruž chyčhu ſběžtarjam do poſſeho kralefſta pschedwiesę.

Szwobodne město Frankfurt nad Mainem. Saňżenu szobotu ſu ſo wſchitc němſch wjerchojo (i wuſačom pruſkeho krala) tudy ſhromadzili, ſo bych u po pſchepróſchenju rakuſteho khežora wuradzowali, tak by ſo ſhromadne ſaſtupjenje němſkych wjerchow ſ jeneje ſtronu a ſaſtupjenje wſchego němſkeho luda ſ druheje ſtronu najlepje do ſkutka ſtajicj hodžilo. Němſki lud mjenujc hžom dawno ſ njespodobanjom njeſe, ſo wón, hac̄ run.e tak wulſi, tola žaneje wažnoſcje we wukraju nima, dokelž je do tak wjele krajow a krajikow roſdrjebjeny. Wón teho dla ſ kždym lětom bôle na to cjsieſci, ſo by ſo nětajki ſrđk wunama-kał, kž by i temu pomhał, ſo by ſo němſka roſdrjebjenosć do nětajkeje cykloscje pſchewobroczila. W přjedawſkých čaſzach běſche němſti khežor hlowa wſchēk Němzow a rjadowasche wſchē němſke politisſe naležnoſcje a roſkaſo-wasche po wſchēk Němzach. Duž chysche ſebi němſki lud w lēce 1849 tež ſaſo němſkeho khežora wuſwolici a to tehdomniſcheho pruſkeho krala Vjedricha Wylema V. Alle tón ſo ſarjely a to ſe wſchém prawom. Pſche- tož hdý by němſki khežor był, dha bych u němſey wjerchojo jemu naiwoſebniſchi džel ſwojeje moçy wotſtupicj dyrbjeli. To pak woni ſ dobrej volu cjinili njebych u a bych u dohſolētne wójny i temu trjeba byłe, přjedn hac̄ bych u ſo khežorej podcziznyli. Duž ſ němſkim khežorſtwom njež njeſe. Rakuſki khežor pak nětko myſli, ſo by ſo ta wěz bjes ſhcodowanja wjerchow a i ſpodobanju luda takle ſriadowacj a ſo wſchē němſke kraje ſ jich wjerchami do jeneje cykloscje ſienocicj hodžili, hdý by ſo 1) ſhromadny němſti ſejm ſakzil, w kotrejz bych u němſch wjerchovo p ſen ju komoru, 300 ſapozlazow ſe wſchēk němſkich krajow pak druhu komoru wučzinili, 2) hdý by ſo direktoriu abo ſhromadne němſke ministerſwo poſtaſilo, kž by to do ſkutka ſtajilo, ſchtož je němſti ſejm wuradzik. (Pſchedaydu tutcho ministerſtra by rakuſki khežor poſtaſil, ſchyrjoch druhiſkých ministerow pak cji druh němſch wjerchovo.) Teſle dwě poſtaſeni ſtej taj ſakkadnaj ſamjenje, na ko- traž ma ſo wſchō dalsche twaricj a na njej by ſo tež dale twaricj hodžilo, jeli jej wjerchovo ſwēru ſa dobrej ſpōſnaja, woſebje pak tež pruſki kral. Tutón pak wo tutej wěc̄ hac̄ dotal, hdzej tele rynceſki piſa- my, njeje njež wjerdejč chęk a ſu teho dla wſchitc němſey, w Frankfurcie ſhromadzeni, wjerchovo pſchepróſchenje napoſali a je ſe ſakſtim kralom na njeho pō- kali, w kotrejz jeho proſcha, ſo by tola tež do Frankfurta pſchischt. Duž je ſo kral Jan do Baden-Badenu podał, hdzej nětko pruſki kral w tamniſkich ku- pjeſlach pſchewywa, a jemu ſaňženu ſrđu ſpomnjene pſchepróſchenje pſchepodał.

Němſch wjerchovo, w Frankfurcie ſhromadzeni, ſo najprijodej nježeln 16. augusta po Vojich ſkužbach

bjes ſobu wophtowaſu a potom běchu na hoſczińje, na kotrūž bě jich rakuſki khežor i ſebi pſchepróſyk. Tuta hoſczińa bě jara pſchyna a čcemh jenož na to ſpomnicj, ſo běchu wſchitke ſchle, talerje, widliſki a nože ſe ſameho ſlota. Wjeho do hromady běchu 26 wjerchovo a 4 měſchjanost ſchyrjoch ſhwobodnych němſkich měſtow pſchi hoſczińje, tak ſo lóhko doſc̄ hiſcheze ženje tajka woſewna hoſczińa byla njeje. — Pónđzelu dopołdnja djerzachu wjerchovo ſwoje preñje wuradzowanje, w kotrejz rakuſki khežor jim roſestaja, tak ſebi myſli, ſo by ſo wſchitko do ſkutka ſtajicj mělo, a popołdnju bě druhe wuradzowanje. Wobſankuſko ſo tutón džen njež njeje, dokelž chysche khežor ſhromadze- nym wjercham doſc̄ ſhwile wotſtajicj, ſo bych u ſebi wſchō ſhwēru ſe ſwojimi ministrami pſchemyſlicj móhli. Khežor je ſo teho dla wutoru do Darmstadtia podał, ſo by tam pola ſwojego pſcheczelſtwia ſwoj narodny džen ſwjeczil. Ssředu ſu wjerchovo potom dale radu ſkadowali. Pónđzelu běſche město Frankfurt němſkich wjerchow a jich ministrow na hoſczińu pſchepróſyk. Tež tuta hoſczińa běſche jara pſchyna a na haſzach, po kotrūž dyrbjachu wjerchovo i hoſczińje jec̄, bě wěſcje na 30,000 ludzi ſhromadzenych a hewal wſchitke domy ſ pſchihladowarjemi pſchepjelnjene. Zu- ſych ludzi bě ſo tejko do Frankfurta ſehnalo, ſo ni- dze žana kwartira wjach njebe a dyrbjachu na jedyn džen ſa malu ſtwiczu 12—16 tl. placjicj a na haſzach, hdzej móžesche jedyn wjerchow widzej nimo jec̄, 5—6 tl. ſa jene wokno.

W Ruſowſka a Pólska. Wot franzowſteho, jendželskeho a rakuſkeho kniejerſtwa ſu pólſkeje naležnoſcje dla ſaſo piſma na ruſke kniejerſtwa pſchisckie. W tuthych piſmach drje ſo dopjelnjenje přjedawſkých ſchecj pun- tow ſaſo žada, ale tak ſdwórlivje a luboſnje, ſo je widzej, ſo budža ſpomujene kniejerſtwa ſpokojene, hdzej je ruſki khežor jenož nětak dopjelní. Se wſchego je widzej, ſo ſo jendželskemu a rakuſtemu ministerſtu Polakow dla nochce wónu wjerdej, a Napoleon ju ſam wjerdej njeſe, a duž dyrbj ſu Ružami tež ſaſo pěknischo ryjeſci.

W Katowizach (ſchtož je preñje ruſke dwórnisſejo pſchi pruſkih mjeſach) ſu Ruſojo w tuthych dnjach ta- minisſejo, pſci jěſliu poſtaſenego inspektorja Nowa- leho ſadzili, dokelž je ſo wukopalo, ſo je wón ſtajne ſběžkarjam brón po ſteſnich wobſtaral. — Wo bitwach je mało ſkyshecz, cjiim wjerſeje inſerſanje je pak to Ružam načiniło, ſo ſu Polach wónbanjo bliſko Warszawy dželbu Ruſow ſbili a jej pſches 200,000 tl., kotrūž wona dale transportirowasche, wotewſali. — Blisko Kalischa budže najſkerje bóry bitwa, jeli Tacjanowski, kotrejz ſu tam Ruſojo nimale wobdali, ſe ſwojimi Polakami nětak njetwoſhnie.

Napominanje na ſerbskich starſchich a ſastorarjow ſerbskich fyrotow.

Snate je wſchudze, ſo ſo w kózdym ſeſje wjele młodych ſſerbow a ſſerbowkow jako czelednicz ſa Draždjanym a do tamniſcheje wokolnoſcze pſchi ſobju do ſlužby pſchistajej a na to tež k nowemu ſetu w eſkych fyłach tam do ſlužby czahnu. To je ſnata węz. Na pſchicinu, czecho dla ſo to ſtawa, nočzu tudy ſpomi- nač; ſu wſchak tola často někotre tolerje ſdy, korež tam wjazh doſtaſau, na tym wina; ſo tajſim někaſti ſnadrh, hubjeny czeſtny dobytk, kotryž iich tam won ezechne! Tón ſda ſo jim, jako by jim tam paradiſ a kħwalobny kraj pſchihotowaſ. Wón, tutón dobytk, pomjeniſcha paſ ſo wo prawdje jara, hdyž tajſi, tam ſaczehnieny czeledniſ, kaž ſo to ſtawa, kózde ſeto ſ naj- mieniſcha jedn ras do ſſerbow domoj trč ſwoiſich wophtacz pſchindze abo tuči ſo k ujemu tam won podadža. Tajke pucžowanja žadaja ſebi tež ſwoje pjeniſcne wudawki, korež ſu čim wjetſche, čim huſeziſho ſo tajke pucžowanja ſem domoj abo tam won (na wophtanje) stanu. Tak pomjeniſcha ſo ſda, korež tam wonka w zuſbje doſtaſau, kħetro jara. Tola, to hiſcheze by jena ſ najmieniſchich ſchłodow a njehodow hyła! A kaſ ma ſo ſ draſtu pola tajkeje czeledze, korež tam w Draždjanach atd. ſluži? Ta ma huſto, woſhebje pola žonſkich a we wěſtych wonaſſich ſlužbach lepſha bhej; tež wotwružiwa ſo, dokež ſo tam bôle a huſeziſho w ſlužbie trjeba, a ma ſo potom — kaž hinal pſchinę ujemōže — woſnowiež a ſ druhej, nowej draſtu narunac̄. A ſchto uježada ſebi pôdla uſneje draſty dale tež hiſcheze luxus tamniſch dreždjanſkich gręſtow a ſtronow, pôdla teho, ſo wónu huſto młodji lud kaſh, jón k pſchiczinenu, k hordosczi, nădutosczi, k lóhſtej myħſti a k wulcyczinenu nawieduje a ſawjedze, tak paſ wjele duchowneje ſchody na wutrobach načzini?! ſchto uje- kħoſtluje po tajſim hužom draſta tam wjach? Sa- wěſeſe! tež wona pomjeniſchuje tam tak wjetſchu ſdu jara a ja bym pſchewwdežen, ſo czeledž tam, pſchi wſchej, uježto wjetſchej ſaſlužby hdyž je ſeto nimo, ničjo wjach nahromadžila, wuſbħtlowala a wukhowala uje, ſo wona ničjo wjach nima, hacž wſchaj druhā czeledž tu doma w ſſerbach pſchi mało mjeniſchej ſdže. Kózda węz drje ma ſwoju dobru a rjanu, ſtu a ſchłodnu ſtronu. To placi tež wo ežahanju ſerbskeje czeledze ſa Draždjanym a do tamniſeje zuſeje wokolnoſcze pſchede wſhem w poſlednim naſtupanju; pſchetož, dokež na tei węz nihdze žadyn rjanu a jaſny, luboſny boſ muhla- dacž ujemōžu, wjele wjach wſchē jeſe ſtronu jara czmowę, hroſne, ſle a ſlazierſte widžu, dha għu jeno tele boſi wuſbehnyž a kuf bliże woſħwetlič. Ja prasjach, ſo je kózdoſetne ežahanje mnogich młodych ſſerbow a ſſer-

bowkow jako czeledž ſa Draždjanym atd. jara ſnata węz. Haj, to wona tež je! — Ale, o ſedžbujeze, lubi ſſer- hjo, na to — mjenje ſnate je wam wěſeſe to, ſo ſo kózde ſeto wot draždjanſkich a tamniſkich wokolnoſtnej ſhudniſtrow a wſchinoſcżow jara, jara wjele piſhmo (woſſewjenjow) na wſchinoſcze a ſhudniſtwa tu doma w ſſerbach ſeſelu, w kotryhž tamne tu domiſtym woſſewjuja, ſo ſu paſ teho abo tamniho młodego ſſerba, tu abo tamni młodu ſſerbowku wot jow teho abo druhiho pſcheturjenja, njekanſtwa, ſlōſeze abo njero- cžinka dla tam w zuſbje ſ jaſtwom a hiſcheze czežo kħo- ſtali. Ja ham bym ſi buſtaſ jeneho ſhudniſtwa tu doma w ſſerbach, ſi korehož wokřeſa ſo wjele czeledze w tamniſch zuſyħ ſtronač namaka. Jakko tajki mam najlepſhu ſklađnoſcž, tele ſrudne naſhoniſenja cji- niči. Grudoba a wutrobna hoſoſi mje kózdy ras pſchewoſmje, hdyž tajke woſſewjaze piſhmo wot tam ſ zuſbje tu doma do ruſi doſtanu a ſ njeho widžu, abo tež wot ſaſtojniskich bratrow ſ druhiſ ſuſħodnych ſhudniſtrow hiſħi, kaſ tam w zuſbje lubi młodzi ſſerha a ſſerbowki dučowne (a tež na moſħni) ſchłodjuja. Woſħebe podeñdu tajke kħoſtanja ſe ſtronu ſhudniſtrow najbóle ludji, kotsiž ſu po lětach hiſcheze jara młodji: 14, 15—20 lět stari. Lubi ſſerja! wěrcze mi, ja w thymle naſtupanju ſi do koſtelnho naſhoniſenja ryċu. Može paſ ſo hdyž żane ſhudniſke po koſtalanje někoho ſtač, dha je uſne, ſo je tón, korehož ſu kħoſtali, někaje pſcheturjenje, ſlōſeze abo njepočiñk ſawinowak. To je wſchudze taſ, taſ derje tu doma w ſſerbach, kaž pola draždjanſkich a tamniſkich wokolniſch wſchinoſcżow. Tele wſchinoſcze woſſewja nam tež teho dla kózdy ras, hdyž ſu tam jenohu ſſerba abo ſſerbowku wot jow kħo- ſtali, pôdla jeho mjenia tež to ſchto je ſawinowak a czežo dla ſu jeho kħoſtali. Ale prasħam ſo netk, kaſ dha to pſchitidze, ſo ſa Draždjanami, w Draždjanach a w tamniſki wokolnoſci tak wjele ſſerbow a ſſerbowkow, liž tam ſluži, ſo kħoſtanju, ſo tam tak huſto ſħreſha, ſo tam pſcheturjenja, lóhſtwa, njekanſtwa, njepočiñk a ſlōſeze woſherdu, woſħebe młodja czeledž, bjes tym ſo to tudy doma tola taſ ſle ujeſe?! Kaſ dha to pſchitidze? — Lubi! prawe a wěrne wotmolwjenje na tole prasħenje namakač a tu prawe pſchicinu pôſnacž, ujeje tak czežko, najmienje paſ ſa teho, liž ſnaje, ſchto to rēka, młodego člowjeka, korehož myħſi a wutroba ſo hiſcheze ſkrucjilej ujeſtej, do zuſbje poſķacž a tam do ſwojeje wole wostajicž, — ſa teho, liž jeno trochu wę, kaſ wulfa ūvietna ſawjednoſcž tam w zuſbje na młodjenza, na młodu holčku čaka a laka a wo- beju ſe wſħelakini ſchłodnymi wabjenjem i wobdawa! A ta ſchoda, korež ſo tu nahotuje na młodych, hamym ſebi wostajenjih ludžoch, je najħoſiſha, dokež ſo na wutrobach, na buschi stanje; — ſchoda, korež je čim

hōršča, čim węczisze je, so skłonosć, młodym wutrobam a dusham shotowana a móhl rjez jako rana nabitā a saschezepjena, husto sa cykle žiwjenje kaž sakorjenena wostawa! A schtó chyłk a móhl wotpręcż, so je daloki śwēt na tak wschelake waschnje ī skemu, ī njeduschnosciam a ī njepoczinkam wabjach a sawjedny, so zufa młode dushe tam we njej ſebi ſamym a do ſwojeſe wole ſawoſtaſene, wot nikoho njewobledzbowane a njenapominane, ani njepoſwarzene, tak lóhko ſawjedże, naſaſy a — ſkaſy? Lubi! To wſchitko placzti tež wo tych młodych Serbach a herbskich towarzſchach, kij, lědom ſchulu wutkodziwſhi a na ſwojich mjeſtach, ſa ſhwērne wabjenja njetwierdze ſamkujenych wutrobach ničo mjenje haž w dobrym hiſhce ſkuczeni, w młodych lětach jako czeleď ſa Draždzan̄y a do tamniſtich zusyħ ſtronow czahnu. Do wſchitkeje teſele ſtrachoth, ſawjedzenja a ſkaſzenja, na czimž je tamne wulſe město a jeho wokolnoſež tak bohata, pſchińdu a ſapadnu tež woni! Tam njeje ſa nich žane nanowe wobledzbowanie a žane ſedzbowaze woko ſhwērnejne maczerje, kotrež by lubeho ſyna a drohu džowku w ieju činjenju, ſadžerzenju a žiwjenju hladako, wobledzbowalo, phtalo a paſko! Tam njeje móžno, ſo by tam starſhisa ſuboſež a ſhwēra pſchi džeczoch byſa, kofraž by často ſyna abo džowku ī wſhemu dobremu wabila, napominala, proſyła, a jeſli trjeba, tež ſwarika a khostala? Tam njeje žana staroſciwa wutroba starſheju abo bližſich pſcheczelow, kofraž by ſo často, kaž je tola nusne, ī ſynej abo džowzy, ī rujej abo czeče pſchiblizka a wobeju pucze a žiwjenje ſhwēru wobledzbowala, jeju ſuboſciwje proſyła a napominala, ſa nimaj hladala a jimaj radzika, jeju ſwarika a khostala. Tam wſho njeje to ſastararjam ſyrotow móžno, kotsiz maju nanowe město na tutych ſastupic̄ a ſwoje jim dowěrjene dushe ſwojich młodych, jim czeſlinje a duchownje poruczenych ſyrotow hladac̄ a phtac̄, hdn̄j jim tam daloko do zusyħ, do ſwēta won czahmęz dadza! Tam wſchitko to, taſte wobledzbowanie, hladanie, phtanie, radzenie, proſchenje, napominanje, ſwarjenje a khostanje ani starſhim ani pſcheczelam ani formündam a ſastararjam ſyrotow móžno njeje! A tola je to wſchitko pola młodych ludzi dla jich dushow, ſo ſo njebyhcu ſawjedke a ſkaſyke, dla jich węczneho ſboža často nusne a trébne! Pſchewulka dałokoſež jich husto na dolhe čaſky, na lěta dolho róſno dželi a porędko podawa ſo jim jeno ta ſkadnoſež, ſo w hromadu ſenč, tak ſo je starſhim a ſyrocžachm ſastararjam potom jeno tak nělak a ſnadnie móžno, jeno nětore ſ tamnych ſwojich wažnych a czeſkich, jim wot Boha a po člowieskim ſalonju napokoženych pſchibluzhnoſežow dopjelnic̄, wjese mjenje, ſo byſu je často na ſwojich džeczoch a ſyrocžach wobnowic̄ a wopjetowac̄ móhli. (Pokračowanje.)

Ze Serbow.

Z Wotrowa. (Skónčenje wopisanja jubileja k. fararja Wornacža.) Iako bě ſo ſwiatocžny czah do cyrkwe podał a tudy wóſcoydoſtojný ſuſez jubilar z hízom znathmaj kniežomaj duchomnymaj pſched wotlarjom ſo poſlatykl, zo by w eſichej modlitwie Bohu mierschnemu za dokonjane 25 lět w farſkim zaſtojnſtwje džak a khwalsbu pſchinjeſt, zaſlinežachu byrgle a z pſchewodom tych ſamych a z húdzbu wuspěwachu ſo hiſhce tři ſchuežki znateho khwalsnego kherluſhča. Po ſkonečenju tutoho poſtanu k. jubilar z kniežomai k jeho stronomaj a wuspěwa ſačionſke modlitwy, wot cyrkwe předpisane. Ma to wobročizhu ſo wſchitko třio knieža pſchi wotlarju k wosadze a nět ryžesche k njej k. senior Piech, jako k džensniſchej ſwiatocžnoſeži wot hnadnoho knieža biskopa do Wotrowa poſkanh, džokawſche ſo kniežej jubilarej w mjenje duchomneje wyschnoſež za 25 lětnu ſwērnu dželawoſež w farſkim zaſtojnſtwje, pſchejſche jomu k tutomu hiſhce wjese časa a dawasche na to wosadze wobſhernje dobre wuežby a napomianja.

Po tutej ryži ſo zapoczątu hñydom Bože ſlužby. Kniež jubilar djeržeſche Božu mſchu a buchu na njej kherluſche na hízom ſpomnjenie waschnje ſpěwane a ſo pſchez to ſwiatocžnoſež Božich ſlužbow jara poවyſchi. Božu mſchu ſežhowaſche jadriwo předowanje k. jubilara ſameho. Ze znatej wutſtojnſežu a pſchitojnſežu wntadze wón po teſtu „Schtóž ſam ſo poවyſcha, budze ponižen, a ſchtóž ſo poniža, budze poවyſcheny“ pratu ponižnoſež, kofraž pſchiidze 1. z prawej poſtuſhnoſež a 2. z prawej ſežerpoſež; zloži wosobnje druhi džel předowanja na swoje 25 lětne fararske zaſtojnſtwo a na swoju ſubowanu, ſežerpu wosadu a ſkonečji z wutrobnym pſchecžom, zo byſu wosadni a tež wón prawej ponižnoſež dla něhdy pſchez wulſe durje do njebyc̄ pſchic̄ móhli. Cykle předowanje, wosobnje pak jeho druhi džel zaja wutroby wſchitkých pſchitomnych a bu wosobnje pſchez nje džensniſchi džen k wernemu a k prawemu ſwiatocžnemu dnjej.

Po Božich ſlužbach zhrademdžichu ſo wſchitko knieža duchomni, bjez kótrymž bě tež wys. k. Smoła, přeni kaplan w Khróſcžicach, wſchitko gmeniſch a ſchulcy předſtejiczerjo, wſchiten pſchitomni krejni pſchecželjo k. jubilara a druži pſcheproſcheni na farje, zo byſu tudy zhrademdžije wobjedowali. Pſchi kraſnym wobjedze kniežeſche wutrobnia radoſež. Wóſcoydoſtojný kniež senior Piech wunjeſe w mjenje hnadnoho knieža biskopa ſlawu na knieža jubilara, tutón na knieža biskopa a tež na knieža seniora, na wosadu atd.

Hudžbniſkomje běſu ſo po Božich ſlužbach zaſy na ſchuli zechli a buchu tam wot wosady z jéžu a z pićiom derje wobſtarani.

Na nješporje so runje na tajke waschnie spěwa-wasche, kaž na kempach, a potom hudžnich dlešchi čas na farškim dworje hudžbu dželaku.

Popołdnju pſchindzechu hischeze tſjo wysochdostojni knieza duchowni į nam, zo bychu naschemu kniezej jubilarci zbožo pſcheli a běchu to kniez farat. Vjenſch z Malbic, tachantski vikar kniez Hórník z Budyschina a kniez kaplan Nowak z Njebjelcic. Wschitc spomnjeni knieza duchowni a drugy hosczo pſchebychu we wutrobnjej wjesolosczi a radosci hac̄ do wjeczora na nashej farje.

Wokolo wjeczora wuspěwachu gmejnscy a schulscy předkstejiczerjo a nětosi drugy spěwarjo, bjez nimi tež nasch derje znaty spěwař Vjenſch, kniezej jubilarci hischeze kherlischaj „Ach wotce, wotce luby naſch“ a „česčz kvalsa budž Bohu móteč“ a wotendzechu z wutrobnymi pſcheczem za knieza jubilara. Po khwili pruczku so tež wysochdostojni knieza duchowni a drugy hosczo a podachu so na dompuč.

Boh zdjerž nam nasheho wulc waženeho knieza fararja hischeze wele lēt pſchi dobrej sirowocje! Wón zaplač jomu joho swérnoſc̄, rónoſc̄ a neſpróen u piſnoſc̄ wo jeho zaſtojnſtvoje z mytom, fiz jomu m̄ dac̄ njemóžemy. Hischeze junu pſchejem⁹. Wam wysochdostojni knieze se wſcheje wutroby:

Schoz proſheže, to Boh Wam daj,

Po časinh zbožu wěčny raj!

S Budyschina. S Lipsku nam piſaja, so je kandidat duchowinstwa, f. Urban ſ Hnaschez, sanđzeni tydzen pruhowanje pro venia concionandi kvalobnje wobstarak.

S Kulowá. Domſke, bróžen a hródz, fiz so tudy 10. augusta poſdje wjeczor ſ blyſkom wotpalichu, pluſchachu měſčez inej Janej Nyſchporkej.

S Voranez. Tudy dyri blyſt 5. augusta pſchi kylnym njewjedrje do jeneho duba ſady Khlanez, tak so bě liseče na nim kaž sparjene. Kury, fiz na ſhrodze pſchebytachu, běchu khwilku pohtuschené. *†*

S pola. Wondanjo běch we Wotrowje pſchi ſkadnosczi jubileja tamníſcheho f. fararja a ſkyschach w cyrkwi hudžbu, kotaž mje prawje zwieseli. Buchu mjeniujen kherlischne na wustojne waschnie wot 9 hudžbnikow pſchewodzane. Hudž pomyslu, zo běchu czi z wjacorych wsow w hromadu ſpýtani a zo móža so jenož rěko na swojich instrumentach ſkyſhcz dac̄, dokež maja hewak doſez druhého džela; dha móžu so jenož kvalobnje wo jich wustojnosći wuprajic̄. Tola mi woni wěſeče za zko njewozmu, hdyž pſchispominam, zo by hudžba hischeze rjeñſho kliničaka, hdy by so cunischo a ſlabſcho do tych instrumentow duko, fiz po swojej twarbie a naturje hijom doſez ſkyſhny ſlink dawaja. Kniez wuczeć, fiz je tule hudžbu wjedk, zaſluži wſchitke

pſchipóſnacze. Njech wón, fiz ma dary į temu, tež dale za porjedzenje a porjenschenje cyrkwinſkeho spěwania ſkulkuje. Wotrowscy spěwarjo ſu hijom nětko rad na jeho stronje. Wobzarowali ſmy jenož, zo ſu byrgle hischeze tak hubjene a pſchejem⁹ f. wuczejej a ctekj woſadze nowe.

W.

S Wutołcžiz. Sanđzeni ſobotu bu tudy na horcy „měrník“ pomjenowanej, hdjež je ſo nasch njebo ryceřekubler f. Dr. Hermann poſrjebař dał, pomnik nad jeho rowom poſtajeny. Je to rjany granitowy thétero wysoki kſtiž ſ napižmom, kotrež herbſki talkie reka: „Dr. Paweł Hermann nad Wutołcžizami a Vaneczami, pſchedzhyda ratarſkeho wokreſneho towarzſtwa ſa f. s. hornicujske marthrabinſtwo, ſobustaw II. komory krajnych ſtarow ſakſkeho králeſtwa, kralovſki ſměr, ryceř f. s. albrechtiskego rjadu. Narodzi ſo 17. haperleje 1809. Wumrje 17. augusta 1862.

S michałſkeje woſa dy. Sanđzeni tydzen bu ponowjenje woktarja, kletki a dupy w nashej mičałſkej cyrkwi dokonjane a bě to budyski poſkoczeř Grundmann wobstarak. Wudalo bě ſo ſa wſho to 160 tl., ſchtož bě woſada ſ dobrowolnymi pſchinoſchfami a ſ jenym dobrowolnym woporem naſromadzila. Wona je ſ tym ſ nowa ſwoje cyrkwinſke ſmyžlenje kvalobnje wobſhwědečila a michałſka cyrkje je pſches to nowu pſchu doſtala.

S Khróſcžiz. Tudy namačaku 9. augusta popołdnju pſchi domje gmejnſkeho přjódſtejera Šcholtý morweho člowjeka. Wón bě něhdje 60 lēt starý a po lekarjowym wuprajenju běche jeho Boža ruczka ſajata. Ludžo ſo jeho pječa předn w Khróſcžizach a wokolnosći po proſhenju khdžic̄ widzeli a je ſo wón ſa někajſkeho Wiczasa ſ Budyschina wudawał.

S Budyschina. Wobhnadzeny ſnath předawſhi tudomny ryčník Tſchirner je ſo sanđzeny ſchtrótk ſažo do města wrózik. Wón pſchijedze po połdnju ſ woſom, kotoř wobſhedeř hosczenza į winowej kicži na ſeleſniu ſeſele, a jako bě khwilku w ſpominjenym hosczenzu pobyl, wiedzſe jeho jedyn ſkužbař (Dienſtmann) do hosczenza į ſlotej hwěžde, hdjež běchu jemu hofpodu wobstarali. Ica nim běſehe widzec̄, ſo je jara braſhny, pſchetož won jara hubjenje džeſhe a jena ruſa cyle kaž njemóžna deſe bimbaſhe. (Jeho je mjeniujen Boža ruczka ſajata.)

Přilopk.

* W Mezikafneſkej roſležja wondanjo něhdje 50 centnarjow pôlvera, kotoř bě ſo, jako jón na jenym woſu wjesech, někak ſapalik. Pſches to pſchindze 22 koni a 11 člowjekow wo živjenje, kaž tež jedyn wowčeř ſe ſwojim chým ſtadkom, kotrež wón runje nim očerjeſe.

Spěwy.

Tějeneš!

Hdyž ho vječor scherí,
Hvězdy sabbatschera:
Žedzenje mje čerti
K Tebi, našlubšcha!

A hdyž w szkodlim horju
Wocji sandjelam,
Dha po sonow morju
K Tebi pshipluwam.

Lebje wołoschaju
Połny radoſce
A Če pshitkocuju
K swojej wutrobje! —

R. Pětrowič,

Hudančka.

33. Na kaſtich bubonach ho njeubnuje?
34. Hdyž poř, kón a hufyza w hromadje ſteja, kotre týchle
swěřatow ſteji ſredža?

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje č. 33.

32. Punt pierja je tak czežki, taž punt ſota,

Cyrkwinske powjesce.

Wěrowani:

Michańska cyrk: E. G. Lorenz, Wężeł a jefdach
pôsobnik w Małym Wielkowje, s Karolinu Chrystianu Ná-
felzel s Cybawą. — Wylem Adolf Flegel, ſchewz w Bu-
dyšinje, s Maledem Rostokę s Jeńkem.

Křéci:

Michańska cyrk: Arno Bruno Korla, Korle Au-
gusta Dietricha, ſchewza na Židowje, ſ.

Podjanska cyrk: Anna Maria, Jakuba Pietrzej-
za, wobydlerja w Budyschinje, dž. — Emma Theresia Ha-
na, Korle Augusta Salmy, ſchewza pod hrodom, dž. —
Jan Ernst, Jurja Simona, inkynka-najenka w Džěžni-
zach, ſ.

Zemrješi:

Dien 6. augusta: Handrij Mucžer, kublet w Bělcze-
zach, 40 l. 10 m. 14 d. — 9., Ernst Bohušer, Jana
Bohušera Hoffmanno, wobydlerja na Židowje, ſ., 24 n.
5 d. — 10., Jan August Lüka, kublet na Židowje, 49 l.
— 11., Maria Amalia, Jana Ryktarja, kublerja w Bó-
lu, dž. 3 m. 13 d.

Čabi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča.

Do Draždž an: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h
11 m.: pshipotuju 1 h. 3 m.*; popołniu 3 h. 33 m
wečzor 8 h. 21 m.*; w noz̄y 2 h. 26 m.

Do Schorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h.
40 m.*; popołniu 3 h. 25 m.; wečzor 6 h. 52 m.*; wečzor
9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pshisanknenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg.)
†) Pshisanknenje do Žitawy.

Pjenježna plaćizna.

W Lipſku, 20. augusta. 1 řouisd'or 5 toler 15 n̄gl. —
np.; 1 połnowažazý čerwony ſloth abo dukat 3 tol
5 n̄gl. 8 np.; wienske bankowki 89 1/2.

Plaćizna žitowa produktow w Budysinje 15. augusta. 1863.

Dowoz: 8595 kórcow.	Plaćizna w přerézku na wikach,						na bursy,							
	wysza.	nizša.	sředzna	najwyšza	najniższa	il.	n̄gl.	uv.	il.	n̄gl.	np.	il.	n̄gl.	np.
Pscheiža	6	—	5	15	—	5	25	—	6	—	—	5	25	—
Rožla	4	—	3	20	—	3	27	5	4	—	—	3	25	—
nowy	3	—	3	10	—	3	15	—	—	—	—	—	—	—
Ječmien	2	25	—	2	20	—	2	22	5	2	25	—	2	20
Bowy	2	—	1	25	—	1	27	5	2	5	—	2	2	5
Dróch	4	15	—	—	—	4	5	—	4	15	—	4	5	—
Woka	3	15	—	—	—	3	10	—	3	15	—	3	10	—
Waps	7	20	—	—	—	7	10	—	7	20	—	7	10	—
Zalych	6	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejsuščka	4	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	14	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—
Kopaštom	3	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ſyna	—	27	5	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus plaćeše wčera w Barlinje,

16 tl. 5 n̄gl. a 15 tl. 25 n̄gl.

pscheiža 58—69 tl., rožla 45—46 tl.,

(to je: za 25 prusich kórcow.)

répikowy woli (njezisczeny) 13 tl. 5 n̄gl.

(Ežiſeženy, kaj ho w Budyschinje pshedawa, je
staňuje něhdje 1 1/4 tl. drózſchi.)

Nawěſtnik.

Möchelowy Paschejowy magazin
na róžku hrobowſteje a bratrowſteje hafy w Budyschinje
porucja ſashejje wot 2 — 50 tl.

Šhubjeny

bu ſańdženu ſobotu na puczu wot Delneje Hórkli hací
i ſchuſejowej kheji jedyn ſawith ſloth pjerſchejen. Spra-
wny namakat chył jón fa dobre myto we wudawatni
Serb. Nowinow wotedacj.

Jedyn ſchewſki móže hnýdom trajace dželo doſtačaj
a je wſčho dalsche pola korejmarja w Huczinje
ſhonicj.

Parna pscheūcžna muſka

w najlepſzej dobroſci je poſla mije ſtajniſe na pſchedaň a porucžam ju naſtunischo.

David Berger na ſitnej haſy.

Zuſeftowhy polver,

najlepſchi a najnje chfodniſchi předk pſche ſahnacze njerjada pſchi domjachym a wuzitkovym ſkocze porucža

David Berger.

Plaćizna:	
1/1	blěſche po 2 tolet.
1/2	:
1/4	:

Bělý

Broſt-Syrop

Plaćizna:	
1/1	blěſche po 2 tolet.
1/2	:
1/4	:

D j a f.

Oleſki čiaſh mějach wulku bołosči na bróſce a dybaſoſci, ſo mózach ſedh ſwoje dželo wobstaracj; ja běch wſchelake, w nominach wulkywale ſredki na kožowat, ale wſchitne niežo niepoimhachu. Jako běch pak G. A. W. Mäherevý bělý broſtſyrop, kothži běch poſla knjesa Ludwiga Kocha w Dražđanach, na hrodowſkej haſy čio. 27 kupil, k hebi brak, buch w krétkim čiaſhu wot mojeje khorofe egle woſhwobodzeny, čjhož dla ja ſwój džak knjesej G. A. W. Mäherej praju, a tutón ſyrop koždemu, kž je tak khor, po prawdze porucžam.

Volkersdorf poſla Dražđan, 12. decembra 1862.

Miſchtr Jan Kora Gottlieb Grüzner.

W Budyschinje pſchedowa jón ſenož knjes Heinr. Jul. Lincká,

W Mětrowie : : : : B. N. Scholta.

W Rakezach : : : : A. J. Paulisch.

W Scherachowie : : : : Jos. Löbmann.

Němski Phönix,

wohen ſawěſczace towarſtwo w Frankfurcie nad Majnom.

Sakladny kapital 5½ miliona ſchěſnakow.

Wſchitke ſawěſczenia ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems**,

firma: **J. G. Klingſt Nachfolger** w Budyschinje.

30 k o p

kuſhičk hjojnowych deſkow wſchelakeje tokſtoſcje je poſla pſcherſteho miſchtra **E. Bruka** we ſau na pſchedaň.

W Donnerhakez cžiſhcejetni w Haſchiz haſy je wuſchla a móžo ſo tam, kž tež w Smolerjowej kuiharñi pod bohathymi wrotami ſa 1 nſl. doſtačz:

Najlepſcha a najnowſcha

p u n k t i r k n i ſ k a .

Na požadanie ſa lubyh ſſerbów a hěſcje lubſche ſſerbowlí zyše jaſnje a drobniſe w hromadu ſefiaſwena, tak ſo na ſwoje praschenje w krétkim čiaſhu pra-we wotmołwjenje doſtanjeſch.

Parne kupjele.

Kupanski čiaſh ſa knjefow: Njedželu rano we 8 hoſ džinach, ſrednu a piatk popoſlu w 4 hoſjinach. Extra-kupjele, kž tež kupanje ſa knjenje maja ſo koždy čja-2 hoſjinje předh ſkaſacj. **X. Būſchel** w Budyschinje.

Schyrio rödni körzaſch m kōzey namakaja na knjezim dworje w Bolborzač hnydom dželo.

Wotročech a džowli ſo na knjegi dwór w Ku-tobęžu phata. Wſchó dalshe je na hospodarskej exp-diciji tam naſhonicz.

Establishment.

Ja podpisany dowolam ſebi ſ tutym napodwoſniſho wosiewic̄, ſo ſzym ſo w Budyschinje jaſo

ſanfarſki miſchtr

ſaſydlil a proſchu c̄eſczenych ſſerbow Budyschina a woſkolnoſce ſe naležne, ſo byču mje pſchi potrjebje wophtac̄ chyli. Ja móžu najſwérniſhu ſprawuſež a najwjetſhu tunioſež ſlubiež a wobſtarom tež najmjenſche porjedzenje rad a lubje, tak ſo budže kóždy ſo muu ſpoſojných bycz móz — Želeſne ſoža, kaž tež ſteleſne ſtajeniſke dna ſa piwarnje, a ſteleſne wobloženja woſko rovow a hewak ja dobre a po tuniel placzijſne díkam.

Moje wobdlenje je na ſchulerſkej haſy č. 3/117 ſ napshecza knieſa pſchekupza Wannacka.

Friedrich Wagner,
ſanfarſki miſchtr.

Powſchitkomna aſſefuranza w Trieſcje

Asſecurazioni Generali

ſawěſežuje pſchi ſaruejnym fondu wot 20 millionow ſchēſnakow

- a) twory, mobilije, žnjenſke ſkkady atd. pſche wohnjowu ſchēſnu,
- b) kubla na puežach pſche transportne ſchēſnuwanje,
- c) poſkieža ſawěſeženja na žiwjenje cžlowieka po wſchelakim waſhnu po najtunischiſhich, twjerdyh prāmiach a wuſtaja polich na pruſkim kourantu.

Lewarſtwo ſaplaſzi w lécze 1861 ſa 12,189 ſchēſnuwanjow enor mſku ſummu wot 4,158,131 ſchēſnakow a 67 kr. r. ež.

Re wſchitkemu wuſaſanju je rad hotowy

Herrmann Danckhoff,
diſtriktny agent ſa Budyschin a woſkolnoſež.

Natarska cžel edž wſchitkikh družinow, jaſo ženeni a njezenjeni hetmanjo, wajchtarjo, wowežerjo, rybakojo, poſončojo, konjach, wſlachy, wotrocžy; kuchynſke, domowſke a hrodźine dzowki doſtann pſchi wyſkoi ſože ſa nowe lěto ſtužbu w tu domnej, kaž tež w draždžanskej a druhyj ſtronje pſches ſtužbudopokafowach bureau **H. Metſela** w Budyschinje na horucžerskej haſy.

Dželawh muž ſ mandželskej, tiz džeczi nimataj može wobhdlenje a ſtajne dželo na kniežim dworje w Bolborza ch doſtač.

 Jednu rječaſniſt, dobrý wajhtar, je na pſchedan a je wſcho dalshe ſhonič pola Jana Wnukicka na garbarſkej haſy w Preuſchez korezmje.

Pčoſarske towarſtvo
w delnym dole ſprewie ſměje ſhromadzijnu ſrjedu 26.
augusta popołnju w 3 hrožinach w Małym Dželkowje.
Pſchedyndſtvo.

Re džbu.

Niedzelu, 23. augusta, baſ a žnjenſki ſhwedzeni w hoſczeniu k ſchwonej, k cžemuz najpodwoſniſho pſche proſchuje **Korla Špenka**.

8. Čjiblo „Lužičana“ wcžera wuſdze.

W ſsimolerowej kniharni pſchi bohatych wrotach je ſa 5 nſl. na pſchedan:

Bobiaſon.

Rjane powjedanczo, woſkebie ſa młodych ludzi. Po němſkich ſložene wot **K. Kulmanna**.

Barby we wuſlim wubjerku, ſučhe a tež bóry ſ barbijenju pſchihotowane, ſirniſ, terpentinowy woli, laki k laſirowanju móblow, woſow a konjaeho gratu a t. d. pſchedawa **J. G. F. Nieckſch.**

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
Maj so w wudawařni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štvorlétta předpła-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — List z Ameriki. — Ze Serbow: S Budyschyna. S Pěšez. S Rónjez pola Kalsbíz. S pola pod Bułezami. S Hucziny. S Weleschnicy pola Lubija. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Spewy. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesée. — Cah i sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płacizna. — Spiritus płacizna w Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Sakſia. Draždanscy měščenijo su wobsančnyli, so chedža krala Iana, hdźż so z Frankfurta wróci, po móžnoſći pýſčnje a pýšeczelniwe witač. — Sakſke wójsko je hižom z džela swoje našymiske ſantonnementy wobczahmko a budýſti garniſon pýceža pýšichodny štýwórk Budyschim wopuszczi, so by so na wýbach bjes Jasonzu a Biskopizami rospołozit. — W Draždanzach a wšelakich druhich městach su ſaſidzeni ſvjetdu ſwiedzeji na němſkeho pěšnjerja a wojowaria Körnera z wjetſchej abo mjeñſchej pýchu ſwjetcili. — W Neurendniku pola Lipska spali so 24. augusta w nocu na dworje tamníſcheho pýkarja Graneža hromada, z 200 kop walejkow wobſtejaza. Podlanske twarjenja buchu z wulkej próžu ſdzerzane. — Blisko Zwickawa týleſke wóndanio jedny kubler do jeneje deſki, blisko ſwojego kubla poſtajeneje a trjechi pýchi tym jeneho džekatzerja, kiz tam po ſchęzzych nimu džesche, tak njeſboszomne do koſena, so dyrbjeſche tón, hac̄ runje wſchu leſářku pomoz na njeho wazichu, tola ſa někotre dnj wumrzej. — W mlynje w Rößchenje bliſko Chemniča bu wóndanjo mlynski wot gratu hrabnjenym a tak ſtraſchne wobſchkoženym, so dyrbjeſche po někotrych dnjach ducha ſpuszczej. — W Połčnicy je so 14. augusta z létnej Chrigez hólčez w hnojnizowej jamie tepil. — W Delsničku mějachu 24. augusta ſtraſchnu náz. Mjenujej w 9 hodzinach wotpali so tam hródž konjerja Läſiga. Zako běſche woheň tudy poduſčeny, wudvri woheň w hornej wýh a ſpalichu so jene domiske a bies tym, so tam ludžo hačachu, bě nechtón Läſigę domiske a podlanske twarjenja ſapaliſt a jako tute w plomjenjach ſtejachu, pocza so dale ſaſo jene twarjenje paſic, hdźż pak bu woheň pobith. Jedny wopík, kotrehož ſu ſadili, je pýcež a temu ſtat, so je wšich ſchtyri wóhnje ſaložiſt.

Pruſh. Kral Wysem ſo kónz tuteho měhaza do Barlina wróci a ministrjo ſo tam potom tež ſ wjetſha ſhromadža. — Vjes Barlinom a Frankfurtom budža lětža khétero wulke wojerske manevry wotdjerzane; pýshetož tam budže něhdže 42,000 muži pruskeho wójska w hromadu ſzehnjeneho. — Wojach, kotsiž na prusko-polskich mjesach ſteja, maja tam doſez wobeżežnu ſkúžbu, dokež dyrbja husto doſez w noch pod hołym njebojmu pýshebycz, so buchu ſa tajſimi paſli, kiz chedža z Pruskeje k ſběžtarjam do polskeho kralefwa pýshetupiež. Hac̄ runje ſu jich hižom wjele ſtom ſajeli, dha tajſeho pýshetupowanja tola hiſčeže žadyn kónz njeje. — Pruske nowiny, kotrež wot ministerſtwia poručnoſeže doſtawaja, jara njeſluſoſne pýshetupiwo rakuſkemu khězorej piſaja a pýshetupiwo temu, so dyrbja ſo Němčem po jeho myſli ſ nowa ſrijadowac̄. Wone ſjawnje praſa, ſo rakuſki khězor to jenož ſwojego dwojeho dobytka dla tžini, dokež wón tak w Němzach najwjetſhu mōz a we wukraju najwjetſhu wajnoſc̄ doſtanje; pýshetož wſchitn wjetchojo, někto w Frankfurce ſjednoczeni, buchu jemu pomhac̄ dyrbjeli, hdźż by jemu nechtón wójnu pýhipowjedzik. (To maja pruske nowiny chle prawje a nam ſo ſda, ſo pruski kral k nowemu němſkemu porjadej na žane waſhne njeſchiftupi, jeli w nim to ſamo pravno njeđostanje, kotrež chce rakuſki khězor w nim mēč.) — Minister Bismark je pižmo wudak, w kotrejž wukladije, cžohoz dla ſo pruska na frankfurtskich jednajach wobdzeliſt njemóže, mjenujej dokež chedža jej tam mjenje prawa dac̄, dyžli Rakuſkej. W Rakuſkej je jenož 8 millionow Němzow, w Pruskej paſt 16 millionow; a tola njeſtmě Rakuſka na němſkim ſejmje wjac̄ ſapóžkanow mēč, dyžli Rakuſka, mjenujej 75. To minister Bismark ſa njeprawdu ſpóſnawa. —

Frankfurt nad Mainom. Pruski król, kaž je znate, i wuradżowanju němickich wjerchow do Frankfurta pſchijeho njeje a duž póžlachu woni shromadne pižmo na njego do Baden-Badena. W tuthym pižmje jeho s nowa do Frankfurta pſcheprachowachu a sakski król, kotryž je ſam i njemu donjeſe, jemu wſcho dalsche híſcheze extnie wulkadowasche. Ale pruski król wosta pſchi ſhwosim přjedawſhim wobsanknjenju; tola da woni ſakſkemu kraju pižmo na shromadzenych wjerchow ſobu, w kotrymž jím woſſewi, ſo budže to, ſchtož woni wurađa, ſwero pruhovac̄ a, jeśli budže dobre, je tež ſa pruski kraj pſchijec̄. Wſchelach wjerchojo njechachu híſom dale jednač, dokelž pruski król na shromadžiſmu pſchijec̄ nočerſche; jako pał běchu ſ lista, wot ſakſkeho kraja pſchinjeſzneho, ſpóſnali, ſo pruski król pſchec̄iwo tej węch njepracheczelnje ſmyžleny njeje, dha ſ nowa wutrobu dobychu, a je ſo w dalischiem jednaniu potračowalo. Hac̄ runje woſſewjene njeje, ſchto ſu wjerchojo wurađili, dha powieda ſo tola, ſo ſu najwažniſche punkty híſom do wurađene a ſo budža tón tydženj ſ wurađowanym hotowi. Hac̄ dotal je wſcho jenohtózne wobsanknjenie, woſebje pał direktorium, němſki ſejm atd., ſchtož ſtej najwažniſhnej węch a ſo wjerchojo we wſhem druhim ſjednaja, hdyž ſu w tuthmaj híſom pſches jene. — Po ſkönzenju wurađowanja němickich wjerchow ſeňdu ſu hnydom jich ministrjo, kotsiž jich wurađene węch híſeze jedyn ras pſcheladaja, a hdyž je ſo to ſtalo a wſho wot wjerchow ſa dobre ſpóſnalo, dha potom nowe politiske ſrijadowanje Němzow do živjenja ſtupi, — jeśli pruski król tu cuku węz njeſkaſ. Pſchetoz hdyž woni njeprahijupi, dha ſ tym nowym němſkim porjadom po prawym niežo prawego bycz njemóže. — W Frankfurze džeržachu w tychle dnjach tež ſejmich ſapóžlanch wſchelakich němickich krajow shromadžiſmu, kaž to kózde leto činja. Zich bě pſches 300 a woni wuprajichu ſjawnje, ſchto i punktam měnja, kiz ſu wot rakuſkeho kraju wjercham přjodpokložene. Zich měnjenje bě, ſo bychu ſo te ſame wot Němzow pſchijec̄ hodžile, hdy bychu ſo ſapóžlaney na němſki ſejm direkturje wot luda wuſwoleſi a hdy by ſo híſeze w někotrych druhich węzach někajke porjedzenje ſtalo.

Raču ſy. S Wuherſkeje pižaja, ſo je tam le-
tuscheze žakožueje ſuchoth dla w delnych krajinach jara wulke hubjeniſtwo, dokelž ſhno žane bylo njeje a žita ſu předy žnjow ſahinyle, tał ſo híſom dawno žaneje pich ſa ſkót nimaja a žane žně domoj ſhowali nježu. Šchtož cílowekow naſtupa, dha egi híſeze ſterje wutrajeja, dokelž je wſhndžom žito i doſtaczu, ale ſa ſkót je tak ſle, ſo je ſo jeho wjerſchi džel ſareſac̄ dyrbjal a ſchtož je jeho wysche woftalo, to je najbóle na móri podaco. Wuherſka ſchodusje ſetža něhdje 120 millionow ſchěznakow jenož na ſiegi a ſnadž 80 millionow na

ſlocje, tał ſo ma na 200 millionow ſchěznakow ſchodus. A pſchi wſhem tym je ſpodžiwnje, ſo tam žitna plaečiſna kózdy tydženj bôle dele dje; na čimž je pał to wina, ſo je ſo žito w bližſich wokolnych krajinach a krajach woſebje derje radžilo. — W Brnje (Brün) na Morawje běſhe tón tydženj dwaj dneji ſa ſobu wulki ſpěwanſki koncert i dopomijenju na to, ſo ſtaj ſf. Chrill a Method pſched 1000 lětami ſklowjanam kſcheczijanstwo pſchinjeſzloj. Spěwasche tam 56 čeſkich a morawſkich ſpěvarſtich towarzijow ſklowjanſke ſpěwy a bě ſo tam wjèle thſaz poſlužharjow ſe wſhčeh ſklowjanſtich krajow ſechlo.

Franzowſka. Přjedawſchi pruski minister-pſchedyda, wjerch Hohenzollern, je i Napoleonej pſchi jěl a ſda ſo, ſo ma někajke poſelſtwo wot pruskeho kraja na franzowskeho khežora, dokelž chec ſo wot njeho hnydom i pruskemu kraju do Baden-Badena wróćic̄. — S Mexikanskeje pižaja, ſo je mexikanski pſchedyda Duarez drje híſeze pſchezo w Potosiu, ale ſo je wot wójſta nimale cyle wopuſhčeny. — W Parizu checza wjedzec̄, ſo budże rakuſki prynz Max mexikanski hrón horjebrac̄, hac̄ runje móže híſeze doſho trac̄, předy dyzli budże wſho nufne wujednane. — Franzowske knježerſtwo (a ſ nim tež jendželske a rakuſke) híſeze žanu powjesc̄ doſtało njeje, kaž je jeho pižmo, poſteje węch dla do Petersburga poſkane, tam ſkuſkovalo. Rakuſki minister Gorčakov najſterje teho dla žane wotmoſtvenje dał njeje, dokelž je khežor Alexander na někotry čaſ ſapuežowak.

Ružowſka a Póſlſka. Khežor je khežorku, kotraž je ſo ſwojeje khorowatoſeze dla na khwili do Krymy podala, hdyž je czoþky a ſtrony powětr, hac̄ dale Nižneho Nowgoroda pſchewodžał a ſo potom do Moſkwy podał, ſ wotkał cheſche ſo po někotrych dnjach do Petersburga wróćic̄. — Wſchelake nowiny powjedaja, ſo ſtaj Ružowſka a amerikanska unia do ſwiaſka ſtipiskoſi a ſebi ſlubikoſi, ſe checzej ſebi pomhac̄, jeſli by i wójny ſe ſendželčanami abo Franzowſami pſchijſhko.

We Wiſnje je jedyn czołowek wyscheho ſaſtojnika Domejka ſkol (tolá njeſakkol), dokelž bě ſo tón prozo-
wał, ſo by ſo khežorej někajka adreſa ſwěrnoſcze poſlaka. Mordak je czejkujk, ale gubernator Morawjew je na to dweju póſlakemu ſemjanow, Josefa a Alexandra Rekorowskeho, poſznyh dał, dokelž ſtaj pieczę w ſkuſbje póſlakemu tajnego wubjerkę ſtejakoſi a tež wo nadpadze na Domejka předy wjedzaloi.

W póſlakemu kraleſtwje ſu pał ſaſo někotre bitwic̄ki byk, tola běchu tak ſnadne, ſo njeje hódnio na nje ſpominac̄. — We Warszawje ſu wondanjo poſlakaj Droždowicz wot jeneho cílowekela nadpaniem, tola woni híſeze žnyw czeſky, hac̄ runje bě do noſa kóti; po

někotrych dňach bu pak polízaj Bjaky w swojim wobydlenju řecký namakany. — Sa to je ruská východná východná ingenieura Milscharškeho w Kutnje, kaž tež pječzoch druhich fastojoníkow na toruňsko-warschawské železnicy satřeliz dala, dokelž běchu sa tajný pôlski wubjek dawki řeberali a druhé řežby wobstarali.

Amerika. Separatistojo, kiz su w požleňskim časzu najbóle pschejrawali, su ho někto řežo tak řehali, so móža w blížším časzu bitwu s unionistami řežic; jeli pak tule bitwu řežba, dha budža drje so potom unionistam podcžíšnyc dyrbjecz.

List s Ameriky.

Misionski Požoł čzo. 8. piše: „S Ameriki je wónano list dôšok, pišaný wot řebského duchowného L. Kilianna w Texasu, na jeho wuja L. fararia Wiazku w Budyschinje. Knjes Kilián běše něhdyn duchowný w Kotzach, potom we Wukrancižach, a w lečze 1854 čehnješe wón s druhimi wucžahowarjemi do Ameriki. Wójny dla je tutón list psches mexikanſle město Matamoros dyrbjal puež k nam vytac̄. Knjes Kilián piše, so su hacz dotal wschitzu živi a ſtrowi, so jeho knjeni w Americh hischéze ženje thora byla njeje, a so su eži mlodži myslci, kiz su wot nich s jeho řebského wožady, Serbina s mjenom, na wójnu čzahnili, tež hischéze dotal živi a druhdy domoj vyzaja. Wójny dla je tam žakožna drohota we wschém tym, ſchtož ſami njeplahuja. Tola njetriebachu hischéze hčodni byz, ale nowa draſta a druhé nusne wěž su jenož sa drohi pjenjes dostac̄. Káščejk ſchryhovanéžkow plęceži psches toleč. Knjes Kilián džerži tam tež řebsku a němsku Božu řežbu a pječz dňow w thđeznu ma 40 ſchulſkých džecži wucžic. — Kraj su tunjo ſkupili, körz wužhywa ſa ſchēznał. Tam je wjele dubiny, tola njeje pschehuska, ale tak, kaž pola naš ſadove ſchotomý ſteja, so pod nimi hischéze trawa roſeze. Jeho fara je s dubového drjewa twarjena. Wón ſebi džerži konje, ſtadlo kruwor, 20 ſwini atd. W hotových pjenjach ma lětuceho nutspchindzenja 300 tl., to druhé s polow a wot ſkotu. S cyka je w tej tak wuwolanej Americh někto wójny dla ſrudnje a kaž někotři praja, móže wójna hischéze někotre lěta trac̄.“

Příhispomjenje redaktora ſerbſkých Nowin. W Americh je, kaž je ſnate, tak mjenowaný amerikanský union hžom psched někotrymi lětami roſpaný. Wón wobſtejſe ſe hčetru wjele wožebitých krajov, kiz pak w twjerdym ſwiaſku bjes ſobu ſtejachu, tak ſo jemu wulku republiku wucžinachu a ſebi pschezo na 6 lět pschedzydu wuſwolachu, kiz wóchě krajne nařezoče tak wjele ſtejachu, kaž pola naš kral. Dokelž amerikanský union wjele krajow wopſchija a ſo wot

symniſkých poknóznych hac̄ do čzopkých a horých poknóznych ſtronow roſpſchecžera, dha ſo tam ſud tež wſchelako živi a to w poknóznych krajach najbóle ſ tym, ſo žito plahuje a pschedupſtwo czeri, w poknóznych pak ſ tym, ſo barwu a ſkót plahuje. Amerikanti union je ſo po pravym w poknóznych krajach ſaložil a poknózne ſu ſo hake poſdzischo, haj, w najnowším časzu pschiwdale. Jako wobydlerjo poknóznych krajov k unii pschistupichu, mějachu woni ſchlobow, kotsiž dyrbjachu jim pola dželac̄ a kotrých kupo-wachu a pschedawachu kaž ſkót. Hacz runje bě to poknóznyh krajam k postorej, dha tola kruze doſež psche-čiwo temu njewutupichu a duž pschezo wjaz krajow k unii pschistupowasche, kiz mějachu ſchlobow. W poknóznych krajach bě ſchlobinstwo eyle ſakane a bě tam tak, ſo bu kózdy ſchloba, kiz do nich czekný, na mějeze ſwobodny; poſdzischo pschezisheczachu pał poknózne kraj, ſo dyrbjeſche ſo kózdy ſchloba, kiz bě czekný, ſwojemu knjesej ſažo pôžlacz. So je ſo tajkim ſažo domoj pôžlanchym ſchlobam potom pola jich knjefor wěſeže žar-kožne hubjenje ſchlo, to móže ſebi kózdy myſlīc, a počzachu poknózne kraj těho dla ſ tym nowym ſalo-njom hčetru njespokojne byz, dachu ſebi tu wěž pak to-la ſubic. Ale jako čehchu poknózni ſchlobinstwo ame-rikanſkeje unije to pschezishecz, ſo by ſo tež do poknóznych krajow ſchlobinstwo ſawjedlo, dha ſo poknózni wobydlerjo ſhrabachu a wuſwolichu, dokelž ſu po pravym mózniſki, dyžli poknózni, tajkeho pschedzydu, wo kotrýmž bě ſnate, ſo je tak wulki njepſcheczel ſchlobin-stwa, ſo by je čehč hajradſko ſahnac̄. Wón mjenuje ſo Lincoln, kaž to našchi ežitarjo wjeda. Jako poknózni ſhoniču, ſo je Lincoln wuſwoleny, běchu hnydom jara njemndri, a wobsanknýchu, ſo ſo ſchlobinstwa puſchčicž njechadža, ale ſo čchedža radſho ſ unije wuſtupicž, ſo wot njeje dželicž abo ſeparatistac̄, čzohoz dla woni pschimjeno ſeparatistijo doſtachu. Ale Lincoln rjekný, ſo to tak njeidže, ſo býchu woni ſ unije wuſtupili, kaž býchu čehči; jeli pak čchedža ſ možu ſ njeje wuſtupicž, dha budže jich wón tež ſ možu k temu wuſowac̄, ſo dyrbjachu ſo ſažo do njeje wrózicž. A do-kež ſo woni ſ dobrym njewrózicžu, dha pschitowjedža jim wón wójnu, kotrž někto unionistojo a separatiſtojo hžom do tſečežho lěta wjeda. A dživne doſež: ſe ve bja, kiz běchu ſo pod narjedowanjom L. Kilianna do Ameriki pschedyhlili, běchu ſo tam do kraja ſažyhlili, hčez bě ſebi tež ſchlobinstwo móž dobylo, a wſchitey ſserbjo, kotsiž móžachu brón njeſč, buchu nusovani, ſo dyrbjachu ſe separatiſtami na wójnu čzahnyc a ſo ſa ſchlobinstwo bicz, hacz runje je we wutrobje hidzachu. Ale ſhoto čehchu čimicž? pschetož ſchtož nočhysche ſobu hicz, teho separatiſtojo na mějeze pojžmých. A duž ſu amerikansych ſserbja, kaž ſ pižma L. Kilianna ſhonič-

my, pola Vicksburga pščecjiwo unionistam wojowali. Tam pak su unionistojo dobyli, pščetoz Vicksburg je jim do ruky panył, a znadz je tam někotryj kulisz Sserb swoje žitovenje wostałicz džrbjal a to sa węz, do kotrej niciož njeđjerſi.

Ze Serbow.

S Budyschinia. Lětuschi wulki ſerbski ſpěwanſki ſw jedzeń ſ hosceniu a balom směje ſo, da-li Boh, Džen 7. oktobra w tudomnym hoscenizu i tſiom lipam. Wſhō druhe poſdžiſho. F.

S Budyschinia. Tudy ſwjetzne ſo 26. augusta ſwjetzen i dopomijeczu na to, kaf bē ſławny němſki pěſnjer Theodor Körner we wojnje ſa ſwobodu a němſki kraj w bitwie ſ Franzowsami panył. Dopoldnia běſche teho dla aktus na tſeleńi, hdzej gymnasialny wuczer ſ. Dr. Rößler pſched ſchulerjemi ſ wychiſhich klafow wſchitkých budyskich wuczertijow a pſched ſhromadžisnu woſebnych knježich a měſtečjanow woſebje rjanu ryč džeržeshe. Popoldniu w tſioch hodžinach ſhromadžihu ſo na měſtečjanſkim turnowanſich zu buhyle a židowczańskie turnarſke towarzſtwo, měſtečjanſka garda, muſke ſpěwanſke towarzſtwo a wjele knježich a měſtečjanow a czechnicu na nowe pſchelhadzowani ſpched ſeminarem, hdzej bu pſchi ſpěwanju ſpěwanſkich towarzſtow a pſchi wubudžowacej ryži ſ. pſchelupza Geyera i dopomjenju na Körnera mlody dub ſadzeny. Wot tam poda ſo czah pod ſyfami hujbý w rjanym czahu pſches město i tſeleńi, hdzej ſpěwarjo na pělné tribunje wſchelake wuſwolene ſpěw ſpěwachu a turnarjo poſluſwachu, ſhtož móžachu. Woboje ſo poſluſharjam a pſchihladowarjam derje ſi odobashe. Wjezgor czechnicu wſchitkých pod blyſtečenjom piſaných papierjaných latarujiow hacž na torhoshejo, hdzej ſo ſpěw wuſpěwa, ſ czimž běſche ſwjetzen ſkončenj.

S Pěſkez. Tudy bē ſo 11. t. m. w lěžu tudomneho knjeſtwa ſapalito a je ſo 60 prutow knježeho a 10 prutow ſ. K. i. manez lěža ſpalito.

S Kóniyez pola Malbíz. Tudy běſche ſo 17. augusta někak jene kojo pola ſahrodnika Jurja Ko-warta w hornej ſiwe ſapalito, tola bē wohē ſaſo bjes wjetſcheye ſchody kónz wſek.

S pola pod Bulezam. Po waschnju druhich lět hecmu tež tudy wo lětuskich žnjach krótku roſprawu dac̄.

Nastupajo naſhmy ſhy, dha běſhu ſo pola naſ rapsy wubjernje radžile kaž w ſkomje, tak tež w ſornje, tak ſo jara derje dawaja. Mžane žně ſu na kopach jara bohate, ale dokež ſo najrjeñſche ſahony trochu ſahe lehnyčku a teho dla nimale bjes ſorna wostachu, dha měnja někotri ratarjo, ſo jim pořno

druhim lětam na ſornach poſrachnje. To pak tež hinač bycz njemože; pſchetoz niz rědo mějſeſhe jedny na kóz rožki 4 haj 5 kop, ale ſ wjetſcha bu hiſhče ſa tajki dobytk podžakovane. Pſchenicžne žně ſu wubjernje rjane; pſhetoz pſchenic je ſo jenož malo lehnyčo a je teho dla w ſornje jara rjana.

Runje to ſamo može ſo tež wo naſlennym ſhyje prajic, pſhetoz ſečmjen, ſazni tak derje kaž pōjni, je wubjernje rjany, a w owo ſy mam ſak doſke, kaž hewak rožki, a tež dobre w ſornje; tež ſu ſo nam ſazne a pōsuje leny derje radžile. Vérny poſkuſuja woſebje bohaty dobytk, tež je ſelina hiſhče ſ wjetſcha wſchudžom ſtrowa a je teho dla tež ſedom tu a tam nechtón jenu jeniczku khoru běrnú wubladak. Tež runkli zowe ſahony, woſebje ſazne, ſteja rjane, ale ſ ſakom je nimale chle won; pſhetoz jara wjele teho ſameho, chle wot ſchmizow woblehnjeneho, je do ejiſto wuſhko, a kótrž je wostał, ujemóže ſo ſhabac̄, ſo by na hko-wy nadžija byla, a je loheh možno, ſo budže ſakowa a ſorkowa ſolotej jenak žadna.

So ſmy lěža woſebje na žicze jara bohate žně měli, je tež ſ teho widžec, ſo može jedny tudy w bližſhei wokolnoſci na 40—50 wſchelakich žitnych ſhotoſow naſicječ. Ratat.

S Huczinu. Naſch nowy farač ſ. Sommer budje, kaž ſkyſhimi, 14. njeđelu po ſw. trojici 7. ſeptembra do tudomneho duchowneſkeho ſaſtojnſtwa ſwjetzenich ſapokasany. Sa ordinatora je wot wuſoleje krajſkeje direkcije ſ. farač Imiſh ſ. Hodžija poſtaſeny.

S Woſchničy pola Lubija. Tudy je 20. augusta tudomny derje ſaſkužený wuczer, kaž tež kantor a organiſt pſchi lubijskej ſerbskej woſadze, ſ. Jurij Müller, wumrjet.

Přílopk.

* Poſch ſběžkarjo ſu ſaſo pječ mostow na warſhawſto-winskej ſeleſnicich ſtaſyli, tak ſo tam czahi porjadjne jefdžicž njemoža.

* W Coſwigu pola Miſhna je w kruwačni kublerja Webera wulka žadnoſć, mjenujc běla ſaſtoječla, kotaž tam ſ hněſda a do hněſda lěta.

* Se wſchelých krajow ſu ſkóržy na wulku horzotu a ſuchotu blyſtečej a počina tu a tam jara woda poſrachowac̄. W budyskej wokolnoſci bē chyž tydžen tež žakoňne horzo a ſuchó, tak ſo trawa ſ mozu kónz bjerje a rmuſkowé kaž tež běrnove ſele ſpaduje.

* W Ploſbergu (w Bojerſtej) je 15. augusta wohē wuſchoł a je ſo 134 domiſtich a pôdlaſtich twarjenjow wotpalito.

* Pſchi wuſadžowanjach němſkich wjerchow w Frankfurcie je pječza ſaſki kral najbóle protokoll piſat.

* W Varlin je pschiidze wondanjo jedyn mody eżlowjel psched jenu schewzowstu budu, prajich, so ghe ſobi por nowych ſchłornjow kopicz. Wón ſebi teho dla, jako bě stare wusuk, por nowych wobu a rjekn, so ghe jenož někotre kroczele w nich hicz, so by ſhonik, hacž ſo w nich derje khodzi. Ale ledy bě wón někotre kroczele

ſchoł, jako se wšcej mozu bějcz pocja a ſo, hacž runje ſa nim wokachu, chle ſhubi. Šwoje stare roſtorhane ſchłornje bě pał ſtejo wostajie.

* Němcy prawiſničy ſu ſwoju lětischi ſhromadžiſnu psched někotrymi dnjami w Mainzu wotdjerzeli. S Budyschina běchu ſo tam tež někotſi podali.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pódla

* * *

škréjetaj.

Hans Depla. „Kubicz a dacž to je wjèle.“

Mots Tunka. Haj, tak ſerbſte pschiiklovo praji a tak ſebi najſkerje tež jedyn prjedawſki gmejnſki faſtojniki myhli.

H. D. Čzoho dla dha to?

M. T. Nô, wón je w ſwojim čzažu wſchelake „gebühry“ ſhromadžował, ale nijeje je, kaž ſo ſluſħa, ſe ſwojimi starſimi mužemi hacž dotal dželil.

H. D. Ale lubik je jim tola tajke dželenje?

M. T. Haj, to je, ale tajke lubjenje traje hížom dwójech tsi lěta.

H. D. Ach, dha ghe wón wěſcje tſecži rijad dočzakcz; hdvž budje trójcy tsi, dha drje tola doſtanu; wſchak je wón hewal dobroczima duſcha.

Spěwy.

Niewjedo.

(Se Seilerjowých žnjow.)

Wěſik drěma, ſtonzo ſmudži,
Semja lacžna ſdychuje,
Líſc̄ a ſelina ſo rudiži,
W cžehných pruhach powjadnje;
Do khodka ſo drohař lehnje,
Štonzo w pruhach wobu cžehnje.

Kap, kap! wróna w polu woła,
Njebjeſa ſo poſhmurja,
Murejak hwiſda, wſcho ſo khowa,
Mrózne hory pschilecja.

Wutle ſchumjenje ſzem khwata,
W cžejlich ronach ſahrimsa,
W wýzkoſejach ſejhrawata
Dele lecži kaſuoječka.

S deſchejom krupa pschepaduje,
Blyſki lecja ſeklate,
Semja ſarži,
Wolna ſchjercja,
Bobot, ſchtrjebot,
Pleſtot, pluſtot,
Hroſbne raſy dudkawę
Týſcne wucho ſaſkyschuje,
Šwoju njemóž čzlowjel čjuje.

Strach, hroſa wotkadhjuje,
Bóh ſchłodu wobroči,
Gso njedjo wujaznjuje
We hľubſcej módrini.

To ſnamjo Noahowe
We barbym blyſczenju
Ma njebju ſteji nowe
Po cžimje a po deſchaju.

Hudančka.

35. Kotry kral móže létat?

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje č. 34.

33. Na klofajowych bubenach ho njebebnuje.

34. Hufyza stajnje frjedža steji, dokelž na nosy frjedža.

Cyrkwińskie powiesće.

Krčeni:

Miehańska cyrk: Jan Gustav Adolf, Handrija Faltena, khežkarja we Wultim Wielkowje, s. — Jan Ernst, Jana Běbracha, lublerja w Seifezach, s. — August Pawoł, Hany Marie Schusterez na Židowje n. s. — Maria Mładlena, Handrija Brühlra, wobydlerja we Wultim Wielkowje, dž. — Maria Helena, Handrija Herrmannra, khežkarja w Libochowje, dž.

Zemrjetej:

Do Dzenn 14. augusta: Maria Martha, Handrija Miławska Njehorla, khežerja na Židowje, dž., 17 d. — 18., Maria Augusta, Jana Rabowsteho, žiwnoſcjerju w Sajdowje, dž. 6 l. 1 m.

Čabi saksošlezuskeje železnice z budyskeho dwórnišća.

Do Dražđan: rano 7 h. 25 m.*; dopołnia 9 h 11 m.: pshipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wečor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.†; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pshisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.)

†) Pshisanknjenje do Žitawy.

Płaćizna žitowa produktow w Budysinje 22. augusta. 1863.

Dowoz: 7896 kórcow.	Płaćizna w přerézku				
	na wikach,		na bursy,		
	wysza.	niżsa.	średzna	najwysza	najniższa
Psheniza	tl. nř. np.	tl. nř. np.	tl. nř. np.	tl. nř. np.	tl. nř. np.
Rožka	3 25	—	3 20	3 22	3 25
nowe	3 20	—	3 10	3 15	3 22 5
Deczmiereń	2 25	—	2 20	2 22	2 25
Wosz	—	—	—	2 2	5 2
Gróch	4 15	—	4	5	4 10
Woka	3 15	—	3 10	3 15	3 10
Raps	7 20	—	—	7 20	7 10
Zahly	6 25	—	—	—	—
Hejduska	4 25	—	—	—	—
Kana butry	16	—	14	15	—
Kopatłomys	3 25	—	—	—	—
Bent. syna	25	—	—	—	—

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 27. augusta, 1 Pouſt'or 5 tol 15 nřl. — np.; 1 połnōwazajzy czerwony šloty abo dułat 3 tol 5 nřl. 8 np.; wińske bankowki 89 1/4.

Spiritus płaćeše węera w Barlinje.

16 tl. 10 nřl. a 15 tl. 25 nřl.

psheniza 58—68 tl., rožka 41—43 tl.,

(to je: ja 25 pruskich řerzen.)

rēpikow woli (ujecziszczeny) 13 tl. 5 nřl.

(Cziszczeny, kaž ho w Budyschinje pshedawa, je stajnje uňdże 1 1/4 tl. drôžschi.)

Nawěštnik.

W Esmerlerowej kniharni pshci bohatych wratach je sa 5 nřl. na pshedań:

Robinson.

Rjane powiedanczko, woſebje ſa młodych ludzi. Po niemſkim ſloženiu wot K. Kulmanna.

Tuta knižsa podawa najrjensche powiedanczko, kiz bu hyd ſa džeczji ale ſobu tež ſa wotroſczenych piſane a powieda, kaſ je mloženjz Robinson, dokelž chycsche rad zuſe kraje nauwiedzieć, swojimaj staršimaj czekný a na jenej ſodži ſ druhimi ludzimi do daloſkeho morja wujęſt. A jako ho ſodž w indiſkim morju wjeſesche, pſchiudze wulki wichor, kiz ju roſlama, tak ſo ho wſchitich ſatcpicu, kiz na njej věčtu, khiba Robinson už, kotrehož jena żolma na jenu njevobydlene knipu ſiweho won wuczisznym. Kad je tam won wjele ſet ſiwy był a wjele nujy a horja psheczperk, kaſ je tam pshed džitimi czołwiekowſracz-łami, liž tam ſ czechami pshijedzowachu, ſmijertny ſtrach wuſtał a kaſ je tam hewak jara ſpodzivne podesiđenja měł, hacž je ho po dolhich ſtach ſabio domo wroczež mohł, to je w tej knižce na jara ſpodobne waschnie powiedane, tak ſo buźe ju ſodžu ſ wilkej ſpoſoſnoſci czi- tacž. A hacž runje je ta knižka wobſherina, pshetod wona wopſchija pſches 140 stronow, dha dawa ju Mačziza ſerbſka tola ſa tuni pjenjes to je: jenož ſa ūnſl. pshedawacž.

Parne kupjеле.

Kupansi cžaſ ſa kniesow: Rjedzeli rano we 8 hoſ džinach, ſrjedu a piatk popołnju w 4 hodzinach. Extra kupjele, kaž tež kupanje ſa knienje maja ho ſodžu cžaſ 2 hodzinje priedy ſkaſacž. K. Büſchel w Budyschinje.

Möchelowy kaschcowy magazin
na róžku hrodowſkeje a bratrowskeje haſhy w Budyschinje
porucza kaschcze wot 2 — 50 tl.

Wotroſcze a džowki ſo na knieži dwór w Lutobęžu pytaſa. Wſhodno dalsze je na hospodarskej expe- diji tam naſhonicz.

Němski Phönix,

wohen sawěsczace towarzstwo w Frankfurcie nad Majnom.

Sakadny kapital 5½ miliona schěsznakow.

Wschitke sawěczenja sa tuto towarzstwo wobstara **A. Siems**,

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Wotznokrajne woheń sawěsczaze towarzstwo w Elberfeldze

saložene s kapitalom wot dwieju millionow toler, porucza so psches podpisaneho k sawěczenju hibiteho wobšedzeństwa
jako mobiliom, tworow, žinow, žitow, maschinow a.t.d.

Prämije ſu tunje a twjerde. Dopłaczowanja ženje žane njeſźu.

W wobstaranju sawěczenjow a k dawaniu wscheho dalschego wukasowanja je kóždy čas hotowy

w Klufchu, w haperleji 1863.

Otto John, agent towarzstwa sa
Klufch a wokolnoſć.

Varna pscheńcza muſa

w najlepſzej dobroſci je pola mje ſtajnje na pschedan a poruczam ju najtunischo

David Berger na žitnej haſy.

Inſeftowy polver,

najlepſchi a najnjeschfodniſchi ſredk psche ſahnacze njerjada pschi domjachym a
wuzitkovym ſkočeporucza

David Berger.

Plaćizna:	
½	blęſche po 2 tolet.
¼	— 1 —
⅓	— ½ —

Beły

Broſt - Syrop

Jako běch psche moju dohloſetnu khorosz wſchelake ſredki a tež druhe kholasene běle syrop, w Draždjanach kupjene, nałożał, wostach tola pschezo khor. Duż wobrocziſi ho k wuwołanemu G. A. W. Maherowemu bělemu broſtſyropi, kótryž ſebi pola knjesa Ludwiga Kočha w Draždjanach na hradowſtej haſy czo. 27 kúpich, kij je mje wot mojeje khoroszce cyle wuzwobodzil.

Ja poruczam tuton syrop wſchitkim na bróſce czerpiachym po prawdoſci.

Prabschütz pola Draždjan, 20. decembra 1862.

Plaćizna:	
½	blęſche po 2 tolet.
¼	— 1 —
⅓	— ½ —

W Budyschinje pschedawia jón jenož knjies Heinr. Jul. Linck,

W Motrowje : : : : : B. N. Scholta.

W Nakazach : : : : : A. J. Paulisch.

W Schérachowje : : : : : Jos. Löbmann.

W Wósporku : : : : : Bernh. Hilbenz.

Barlinske wohensawesczaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 milionaj tolek.

Tuto hižom 51 let wobstejace towarzstwo bjerje sawesczenja psche wohnjowu schodu horje po niskich, ale twjerdyh pramijach, hdjež sawesczenih ženje nicejo dopłaczowacž njerjeba.

Sawesczenja wobstara a wsche wuložewanja dawa

J. L. Smoler, wudawač Serb. Now.,
agent barlinského wohensawesczazého towarzstwa.

W Budyschinje.

Krajnostawski bank.

A wobledzbowaniu ſo ſ tutym wosjewja, ſo ſo pschi tudomnym krajnostawskim banku dla wobliczenja danje w czasu

wot 14. hacž ſobu ſ 30. septembra t. l.
ſtutkowacž njebudze.

W Budyschinje, 18. augusta 1863.

Krajnostawski bank.

Ehri g.

Hispaniske dwójskierckowate ržane ſymjo

(Spanischer Doppelstauden-Roggensamen)

je na farze w Škholmje pola Niſkeje abo Wósporska na pschedau. Na ſorze role pluſcha poł ſorza ſymjenja a dava 17. ſorno.

Ratarska eželiedž wſchitkich družinow, jako ženeni a nježenjeni hetmanjo, wajhtaro, wowczerjo, rybačko, po-hončjo, konjach, wosach, wotroczech; kuchinske, domowské a hrózine bžowki doſtanu pschi wyſokej ſuje ſa nowe lěto ſtužbu w tudomnei, kaž tež w drąždžanskej a druhéj stronie psches ſtužbudoſokowach bureau H. Melsela w Budyschinje na horniczej ſaqy.

Barby we wulkim wubjerku, ſuſhe a tež bórsh w barbjenju pschihotowane, ſirniš, terpentinowych woli, laki i lakirowanju móblow, woſow a konjacego gratu a t. d. pschedawa J. G. F. Nieckich.

W Škroſcze pola Minakała budža ſo jutje nje-dželu 30. augusta popolnju w 3 hodzinach na burſkim kule čzo. 5% wjazore wilke hona leni a wotawh na pschedzowanje pschedawacž, i cžemuž ſo na kupjenje ſimyſleni pscheproſchuia.

Budyske ežety jara wobžaruja, ſo wuja w Shorjelu njerjedichu.

W podpižanej knihařni leži hishcze ſa někotrych aben-nentow čzo. 4, 5, 6, 7, 8. Misionského Poſla 1863 i wotwrczju, teho runia 1 Pilger aus Sachsen čzo. 31., a prož ſo, ſo býchu abonnentojo po nje pschysky abo pôblasti.

Smolerjowa knihařna.

Saňženu ſobotu bu na budyskim torhoschczu jedyn pschedeſchczniſ ſamakanh a može ſo psches wudawainju Serb. Nowinow ſažo doſtač.

W Smolerjowej knihařni je ſa 1 nſl. doſtač: Čorný ſoſ a dróſna. To je: jedyn dwaceſt starých serbskich ſpiewow ſa mlody weſoły lud. Tſecji ſbjer.

W tutych knižach ſu wſchelake herbste pěſniczki wet-cziszczone, jako: Chył je knies hólčik wjedzeczi. — Dobry wjedzor, macjerka. — Ha ſchla je hólčka trawu žnječz. — Hdjež ta ſwětka woda běži. — Hólbit dwě bělej nožč ina. — Schilita je ſo jědſcuká — a wſchelake druhé, ſiž ſo herbskim mlodym hólzam a hólzam derje lubia.

W Smolerjowej knihařni je wuſla a je tam za 10 nſl. doſtač:

Čitanka.

Mały wubjerk z narodnego a nowiſeho pismowſta hornjołužiskich Serbow.

Zrjadował Mich. Hórník.

Tym, kiž chcedža ſo w serbskej ryci dale zwučo-wać, kaž tež tym, kiž serbski wuknu, hižom dawnو knižka pobrachowaše, kotař by jim dobru serbsku ryc w dobrým serbskim pismje poskičafa. Duž je k. Hórník cýle nowiſe pismowſta přehladał a najlepše nastawki našich ſpisowarjow wubral a je tak zrjadował, kaž ſebi to tajki wubjerk žada. My možemy teho dla „Čitanku“ kózdemu poručić, kiž chce najpečniſe kruchi z nowiſeje serbskeje literatury zeſnać. Za tych, kotriž hiſe dospołne serbski njemóža, je maly serbsko-němski ſłownik přiwdaty.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kž maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaći so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
6 np. Štvorlétla předpla-
ta pola wudawaria 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsł.

Wopříjeé: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Koprz. S Wajz pela Bufez. — S Njefnarowa. S Če ſerbskich Paſliž. S Kafez. S Nowych Přomjow. S Maleshez. S Huczimy. S Lubija. S Bufrancjiž. — Hans Depla a Mots Tunka. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Cahí sakskoſlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Doho majestoscz kral Jan je ſo ſan-
dzený ſchitwórk pschiipoldnju ſ Frankfurtu do Draždjan
wróćzil a bu wot tamniſkich měſtečjanow na jara pý-
ſchne waſchnje powitaný. Na ſhwedzienſkim czahu bě ſo
víches 10,000 ludzi wobdzeličko a haſy běchu pěknje
woudebnje; ſe ſwonami ſo ſwonjeſche a ſ kanonami ſo
týleſche, ludjo pak njeſteſtawajen ſtawau wolaču,
hdzej ſo kral počaſa. — Budyske wójsko je ſo ſan-
dzený ſchitwórk do joſomkeje, pýkowskeje atd. woſbadu
podalo, ſo by tam ſchtyri njedzele kantomnirowało. —
Kužiſke krajne ſtawu wofiewuju, ſo ſměje ſo 19. ok-
tobra t. l. pruhowanje tych ſtomarjow, kž chedža ſo
w ſendzelskim konjekowanju pruhowac̄ dac̄. Samo-
wjenje k pruhowanju ma ſo hac̄ do 5. ſtobra na
trajnostawſkej fanzili w Budyschinje piſnje abo extnje
ſtač. — Ministerſtro ſmutslonymy naſejnoſczow wof-
ieujuje, ſo ſmě ſo cement ſ fabriki Erfurta a Ult-
manna w Hirschbergu jako twjerdy třeſčny kryw trje-
baž. — W Holbinje ſapali 30. augusta wjeczor blyſk
maſivne a twjerde kryte domske ſahrodnika Kuhny,
tolu wotpali ſo jenož Kubja. — Krónprynz Albert a
mandzelska, kž tež prynz Jurij a mandzelska ſu ſo
wot ſwojeho puzowanja wróćzili. — Na komornym
ſuble w Kleinstruppenje ſu ſo 29. augusta bróžen ſ
1200 ſkopami žita a ſ 5000 zentnarjemi žyna, teho
runje tež wowčeřnu, hospital a kruh hródje wotpaliſe. —
W Lauensteinje je jene ſwinjo $\frac{3}{4}$ lětnemu džesęzu
porſty prawej ruki do čiſta wotežrako. — W hornym
Sprembergu je ſo 30. augusta w noch ſydom wob-
ſedzeaſtrow wotpaliſo. Pschi tym ſu ſo jedyn kón,
jene ſwinjo a tsi pýž ſpalile. — Na železnich bliſko
Draždjan je ſebi jedyn młody člowjek hlowu wot lo-
pomotivy wotječz dak.

Pruſſy. Doho majestoscz kral Wylem je ſo 1.

septembra do Barlina wróćzil. Na dompučju bě wón
jendzelsku kralowu Viktoriu na hrodje Rosenawje pola
Koburga wopytał. Kral je ſtrowy a čerſtwy. —
Minister Bismark je ſo teho runja džen pſched kralo-
wym pſchijesdom do Barlina wróćzil. — Powſchitkomna
ſhromadzisna němſtich ratarjow a ležníkow mějeſte ſo
lětža w Kralowzu a bě ſich tam 3040 pſchijesko. K
lětu budže tuta ſhromadzisna w Draždjanach. — Vó-
ſy po ſwojim wróćzenju ſhromadži kral ministrow t
ſebi, ſo by wſchelake naſejnoſcze ſ nimi wuſadžowal.
Krónprynz běſche tež pſchitomny. — Skoro wſchitke
pruſſke nowiny měnia, ſo ſ němſtej reformu, wot ra-
kuſkeho khejora ſakozenej, ničo njebudže, dokelž ſo pruſſi
kral na njej njeſteſtawal. Haj někotre tutych nowinow
měnia, ſo ſnadž pruſſi kral němſkemu ſudej wjele le-
pſchu reformu poſteči. (To njeje lohko k wérje podo-
bne, khiba ſo kral ſ doboru Bismarka ſe ſkužby pufcha-
czi. Stanjeſli ſo to, dha je potom w Pruskej wſcho
móžno.)

Amerika. Tudy ſo wobej wójsch t wulkej
bitwje hotujetej. Separatiſtow kommandiruje generaj
Lee, unionistow pak general Meade a budze wěſče
hóry ſurowe krejroſlečje bjes woběmaj wójskomaj,
pſchetož separatiſtojo ſu na Leeowe wójsko ſwoju poſ-
leju nadžiju ſtaſili. Boni buſhu mjenujen w poſlen-
ſkim čaſu ſkoro wſchudzom ſbicí. — Unionistojo do-
bywaja hízom dleſčhi čaſt twjerdzisnu Charleſton a hac̄
runje ſu tam hízom někotre wajne wobtwjerdzenja do-
byli, dha ſo Charleſton ſam tola hiſčeze poddař
nočce a to čim bōleniz, dokelž budže potom, hdzej Charleſton
panje, wſchón kraj unionistam t lohlemu do-
bycju wotewrjeny. — W městaschku Heinichenu je ſo
26. augusta 29 bróžnjow a 28 domſtich wotpaliſo.
Dvaj ſchulſtaj hólzaj, kž běſtaj ſe ſchtychowanczam
hraſkoj, ſtaſi tón wohen ſamischtikoj.

Frankfurt nad Mainom. Waradżowana němſtich wjerchow ſu 1. ſeptembra ſkončene. Psihi tutej ſkładnoſeži džeržesche rafuſki khězor ryč, w kotrej bjes druhim rječnij: „Moja nadžija, ſo my němſch wjerchojo ſhromadneho ſepiſteho dla něchtoto wot ſwojich prawiſnow ſpusčejimy, je ſo kraſnje dopjelnika a my džemny domoj ſ tym požadanjom, ſo bychmy ſo bóřſy ſaſo wróćili k wudokonjenju teho ſkutka, kotryž ſimy hac̄ dotal wurađili. A ja nadžijam ſo, ſo budža tu potom w ſchitey němſch wjerchojo ſhromadženi. — Tute jeho ſkowa maja ſo něhdze tak wukōžic̄. Hac̄ dotal mějachu wſchitc̄ němſch wjerchojo to prawo, psihi jednanju wo ſhromadne němſke naležnoſcje ſobu hloſowac̄, po nětežiſhim nowym poſtajenju ſměja paſ ſchec̄eo wjerchojo c̄yče Němcy ſastupic̄. Duž ſu němſch wjerchojo w tajkim naſtupanju něchtoto wot ſwojego prawa ſpusčejili. Dale mějachu hac̄ do tal němſch wjerchojo w ſhromadnych němſtich naležnoſczech jenož ſa mi roſtaſowac̄, po nowym poſtajenju ſu paſ pſchiſwoliſi, ſo ſimě tež němſti ludi pſches ſapóſkłanzow na němſkim ſejmje ſobu wurađowac̄. Po tajkim ſu woni tež w tajkim naſtupanju něchtoto wot ſwojego prawa ſpusčejili. A ſo bychu na pſchichodnej ſhromadžiſnje wſchitc̄ němſch wjerchojo pſchitomiſi byli, dha ſu woni wobſankuſi, pruſkeho krala ſ nowa na nju pſcheproſhej.

Dokelž je ſo wulſka wjetſchina wjerchow ſa po rjeđenje (reformu) ſhromadneho němſkeho politiſkeho ſarjadowanja wuprajila, dha njebudže trjeba, ſo bychu jich miniftrijs tu wěz hiſhceje jedyn ras pſchewuradžili, ale budže naſſlerje ſe ſejmow (Landtag) wſchich jenotliwych němſtich krajow wěſta licžba ſapóſkłanzow wuſwoſených, kotriž ſměja ſo w Frankfurcie k ſhromadnemu němſtemu ſejmej ſhromadžic̄ a tam w mjenje němſkeho luda wuprajic̄, hac̄ chedža ſpomnjene porjedzenje (reformu) ſa dobre ſpoſnac̄ abo niž. Zeli wſcho ſa dobre ſpoſnaja, dha ſhromadža ſo potom ſaſo němſch wjerchojo a wupraja, ſo dybi to, ſchtož je wurađene a ſa dobre ſpoſnate, tež bóřſy do živjenja ſtupic̄. — So tole runje jara lohko njeponđe, može jedyn ſ teho ſudžic̄, 1) dokelž je njeveſty, hac̄ ſo ſ cyka pruſki kral na tej wěch wobdželi; 2) dokelž pječ wjerchow ſ tej reformu we wſchém ſ pokojom njeje a 3) dokelž ſebi ſvobodnoſimyſleni Němcy žadaja, ſo bychu ſo ſapóſkłanch, liž do Frankfurta póndu, hnydom direktnje ſ luda wuſwoliſi, niž paſ ſe ſejmow jenotliwych němſtich krajow.

Rakuſh. Měſhezenjo we Winnje ſu wobſanku, ſo chedža khězora, hdyž ſo ſ Frankfurta domoj wróći, jara pýſhne witac̄. — W Prahy bu wóna ſo redaktor „Narodnych Listow“, liž bě loni ſwojeje čeſkeje politiki dla wot khězorſkeho ſuda k 10měſčnemu jaſtu

wotkuſdženym, po pſchětratéj ſchrafje ſaſo na ſvobodu pufchczejem. Dako wón ſ jaſtva pſchitidže, wupſchahny jemu lud konje ſ woſa a għejſche; ieho do jeho domu czahhac̄ a ſe wſchich ſtronow mjetachu jemu wěnč a kwočki. Wjele tħażżej ludži bē ſo k. temu ſhromadžiko. Franzoſſka. Napoleon widži w nowej němſkej reformje jenož to, jako by rafuſki khězor ſ njej wſchich druhich němſtich wjerchow taſ ſruče k ſebi ſwjasac̄ għej, ſo dyrbja jemu woni pomhac̄, hdyž wón (rafuſki khězor) něhdze ſ někim wójnu ſapocžnje. To ſo pak Napoleonie ſtrachna wěz ſda a džela wón pječa teho dla ſe wſchej mozu na to, ſo by ſ Pruskej a Ruziowſkej pſchec̄iwo rafuſkemu khězorej někajfi ſwiaſk ſaſožiſ. So něchtoto na tej wěch je, može jedyn ſ teho ſudžic̄, ſo je prijedarschi pruſki ministerpſched-ſyda, wjerch Hohenzollern, pola Napoleona pobyl a ſo je pruſki póſkłanz na franzowſkim dworje, hrabja Golz, wónzano k pruſkemu kralu do Baden-Badena pſchijek, a jako je ſo wot tam ſaſo do Pariza wróćiſ, wſchelake jednanja ſ Napoleonom mēl.

Ruſioſſka a Pólska. Khězor Alexander je ſo ſe ſwojeho pučjowanja wróćiſ a bóřſy na to ſe ſwojimi ministrami radu ſkładował dla piſimow, kotrej běku jemu franzowſke, jendželske a rafuſke knježerſtwa póſtich naležnoſczech dla póſkłake. Wobſankuſko je ſo pječa, ſo njeje na franzowſke a jendželske piſimo žaneho wotmoſwjenja trjeba, ale ſo jenož rafuſke knježerſtwa wotmoſwjenje doſtanje. (To drje tež jara pſchec̄elniwe njebudže!) K spominjenemu radu ſkładowanju bē khězor tež wulſknjaſa Konstantina k ſebi powołaſ a powjeda ſo, ſo ſo tón wjac̄ do Warszawu njewróci. Tola pſchepu tam hiſhceje jeho mandželska.

S Warszawu roſſcherja ſo powjeſč, ſo chce khězor 7. ſeptembra ſaſo někajke ſvobodnoſcje ſpožejic̄. Ale hac̄ je to wěrno, njemožemy hiſhceje prajic̄. — Hemak traje dotalin porjad abo njeporjad w Pólskej dale a je husto doſči wo bitwičkach bjes Polakami a Ruziami ſlyſhcej. Tež powjeda ſo, ſo chce tajny póſki wubjerk tež w ſymje pſchec̄iwo Ruziam wojowac̄ dac̄ a ſo k temu hižom nětko wſchelake pſchiprawy čini. Wón je tež pječa ſnemu Merožławskemu po ruczeńoſczech daſ, ſo dvrbi wón ſ wonka Pólskeje we wukraju wſchě nufne wěch ſa póſke wójſko wobſtarac̄.

Ze Serbow.

S Buduſhina. (Wotmoſwjenje). We 32. čiſli „Serbskich Nowynow“ wot tuteho ljeta ſo někajki nan „ſpola“ prascha, czechodla ſerbský gymnaſiaſtojo w Buduſhini tak mało moža? Hižom tuto jeho praschenje je nelogiske, neprachemylene, kaſkež wot nana, liž može wužomnikow ſwultich ſchulow pruhovac̄, do-

czakal nebydzich. Pschetoż bornje tež je ho byn malo nauknyk, steho hischcze netreba szjehowacż, so tež wschitzn drusy malo nauknu, kajž ſebi tón nan myſli, dokelž wjeri, so je jeho byn „jedyn wot thich lje pſchich.“

Ja ſebi myſlach, so budże tamny nan, hdyz predy neje tak wele pſchijojnoſſie mjeſ, so by ſo pola me ſameho praschał, to tola nětko czinicž, hdyz je jemu knes redaktor to radzik. Ale ja bym dotal podarmo na to czakal. Won ſo najſterie ſwojego menu hanbuje a dizeri jo ſa menje ſtrachne, ſpotajneho na drugich kałacz aby kamenje metacż.

Tola chzu njetko niz jenož tamneho nana, ale tež druhich newjedomnych ludzi dla na to wotmoſtwicż, ſhtož we ſpomnenych Nowinach pſchecežimo mi ſtejeſte, a chzu tuhdz te wobſtejenja trochu wopisacż, kotrejchž dla herbskim gymnaſiaſtam derje móžno neje, ſo wele we herbskim prozowacż.

Wot nowego ſarjadowania tuteho gymnaſia ſem maja gymnaſiaſtojo wele wjazy džiekač, dyžli predy, woſebje tež, ſhtož domjaze džieka naſtupa. Dokelž njetko žadyn ſerb uſowany nebudže, na herbskej ſchtundzi*) džiel bracż, dha tež wſchitzn džiel neberu, dokelž hewač hwiſlu nimaja, te jím naſdate ſchulſke džieka dokoneč. Szyla k temu wot rawdzieje hizom wulka horliwoſz ſkuſcha, hdyz jedyn, kij je ſa dzen hizom wele ſchtundow ſchulje mjeſ, potom, wokolo weczora, hischcze na herbskej ſchtundzi džiel bere. Ja ſo nikomu nedziwam, ſchtuz to ne- czini, woſebje hdyz ſyka czeszy wulfne. Ale tež ezi, kotsiž džiel beru, nemoža runje wele nauknyč, dokelž ma kojzdy ſa tydzen jenož jen u ſchtundu herbskeje wucžby, a dokelž gymnaſiaſtojo nimaja ſkładnoſz, ſo wſchiedne tak bes ſobu roſryczovalc, kajž ſo to wucžomnikam na ſeminari hodži, dokelž tam w ſhītuz we jenym twarenju hromadzie bydla. Źeli potakim — ſhtož paſyka wuczinene neje — ſeminariſta wjach herbski nauknyk, dyžli gymnaſiaſta, dha ſebi to knajmeniſhemu žadyn wucžer nemoža pſchipišacż, hiba ſo by hordy a nadutý čłowek był.

Schtuz wopomni, ſo maja gymnaſiaſtojo, kotsiž ſu rodženi njemz, ſa tydzen pſches 20 ſchtundow, we kotrejchž ſo njemski wucži aby tola njemz ſyči, a woni tola ſa woſom a wjazy hct hischcze ſwoju maczernu, njemſtu ſyči nenauknu: tón nebudže tak nerofomny, žadacż, ſo herbsky gymnaſiaſtojo pſchi je nej ſchtundzi herbskeje wucžby wſchitzn d er je herbski nauknyč dybeli. We tutej jenej ſchtundzi može ſo jím tola jenož pucž pokafacż, tak mohli ſo domach dale prozowacż,

*) Niz „hodžini“ pſchetož hdyz ſa lnd piſam a klubje ryczu, dha natoduju tak wele hacž možno, zylje ſuate a herbske, niz Czjeſte a druhe zuſe ſtowa, bornje ſebi tež někotry mchoduſki a po ſwojim ſdaci jara mudry ſeminariſta myſlik, ſo ja teſzame neſnaju.

kežemuž pał je jara malo hwiſle a ſkładnoſſie, hiba ſo ſchtu te druhe wjeyz, kotrej d yrb i wuknyč, lohz̄ na- wukne. Duž može thich jenož malo bycž, kotsiž we herbskim daloko pſchindu. Kotrejco daloko ſu we krótkim czaku czjſami pſchijachli, kotsiž wysch teje ſpomneje je nej ſchtundy hischcze kojzdy thdzen junſrocz hromadu pſchindu a ſo w herbskim prozaja (tak menowane „towarſtvo herbskich gymnaſiaſtow“, ſwyskich klaffow, kotrej pod mojim wobkedažbowaniem ſteji).

So herbski wucžer na gymnaſiu we tej jenej ſchtundzi nemože džiwj czinicž, to bym ſhonik na gymnaſiaſtach, kotrejchž ſu predy druzh ſerbzy wucžerjo wucžili, a wot kotrejchž mjeſachu tajz, kij ſo domach woſebje neprozowachu, we niz jara dothim naſtawku pſches ſto ſmolkow a to niz jenož tajſich, kotrej ryćnižu naſtupoja, ale tež woſebje tajſich, kotrej nowy prawopis naſtupaju, we kotrej niz jenicz ſo ni roſwucženi buſhu. Ja ſtym žanemu wot tamnych wucžerow poruk nečinju, ale chzu jenož ſtym wopofasacż, ſo pſchi njetſiſich wobſtejenach žadyn, a bornje ſlepſki filologa był, we jenej ſchtundzi thich wucžomnikow nemože daloko pſchinesz, a to czim menje, hdyz dyrb i niz jenož nowy, ale tež starý, bibliſki prawopis wucžicž. To pał ja ſa nufne ſpoſnaju. Ma to ma ſo tola wjedzie ſobu džiekač, ſo by ton, kij dze nchdy ſa ſchtudowanego muža placicž, a ſnadž ludej předowacż, tež tón prawopis derje ſnaſe we korymž ſu biblija, katechis muſ, ſpiewaſte a druhe nabožne knihi tuteho luda piſane. A hacžrunje je lózo, starý prawopis nauknyč, czehoždla je ton ſamym ſa lud tež pſchihodniſhi, dyžli ton nowy, dha to tola wjerno neje, ſo ſchtuz nowy prawopis ſnaſe, tež ſdobom starý ſnaſe, kajž ſebi njeſotſi myſla. So temu tak neje, to bym na gymnaſiaſtach, haj tež na kandiſatach ſhonik, kotsiž možachu jenož we nowym prawopisu (hacžrunje tež niz dokonjanje) piſacż, niz pał we starym, kotrej dyrbjachu hacž wuknyč. — So je ton nowy ſwatraja ſnam pſchineny prawopis, na korymž je ſo nětko hizom pſches 20 lét poredzako a wſchelako pſchienjeniſko, dokonjanu a zylje konſequenčny, to može ſnadž newje domny ſa druhiimi prajicž, ale žadyn, kij filologiski ſdžekanoſz wobſedzi. We ſpomnenym czjſli herbskich Nowinow je tak ryćane, jako bych ja jenož starý prawopis wucžik. To neje wjerno. Ja tež nowy wucžu, ale nemožu ton ſa dokonjanu ſpoſnacż, kajž dolho ſo nadniu poredza a kajž dolho poredzenja po- trebny wostane. Tež ani M. Nestok, kij tola we 284. czjſli Budyskich njemſkich Nowinow wot 1862 tak ryći, jako by won wſchitke ſkowjanke ryćje doſpołnje nauknyk, a tam nowy prawopis njemzam jako dokonjanu hwiſli, mleczni pſchi konzu tamneho naſtawku, hdzejz hdzishe dyrbjal dopokafacż, czeho dala won tonſam ſylje prawy a dokonjanu menuje. Prawopis ſam na

ſebi ja ſyka nemožu tak wyšoko wažić, kajž njeftotſi nowi ſerbjo; pſchetož koždy prawopis je tola jenož ſchtorpaw; ja pač ſnaſhimi ſerbiſki evangeliſki wotzami to jadro ſa wažniſche djerzu. Tuži wotzojo da ſpoſnacu, ſo naſh prawopis neie dokonjan, ale woni jón ſe ſamožom wuſwolichu, dokež ſo won ložo nawuſhneč da, dyžli tón podjanski aby ton zylje nowy prawopis, koſraž ſtaj bole po čjeſkim ſloženaj. Tuthm wotzam hieshe meniži najbole wo to čjinic, ſo by ſerbiſi lud čim ſkerje čim ſkepe ſo ſam we ſwjaſthym piſmi wobhonic, moħl a tu čjemu wucžbu teho evange- liju ſpoſnał. Tehodla ſu tež mužojo, kajž nebo Lue- benski a druhy ton starý prawopis wobkhwali. Hdy by ſo njefto biblija we tym nowym, to rjeka čjeſkim prawopisu, ſlačanjski piſmičami, čjifcežala, dha by ſo lud pſches to wot ſamneho wobhonenja a pytanja we piſmi wotdjeržował, kajž ſo to we podjanskej žyrfvi ſtane, ſtož pač my evangeliſci nemožem ſa prawe ſpoſnac, dokež je Chrystus niž jenož ſwojim poſlam, tym předarjam a piſmawucženym ale ſyka temu ludej praſik: „Wobhonce ſo we piſmi!“ (Jana 5, 19. 39.

Po tuthm wukladowaniu wobroču ſo njefto ſaſo woſebje na tamneho nana pola a radžu jemu, ſo by hdyž te wobſtejetia neſnaje, me a wſchitlič predawſkih wucžerow ſerbiſkeje rycze na gymnaſiu tak ſlepje, ſo pſche- hwatowanjom a neſchefjansky neſhudžil, ſo by ſo pola me praſhał aby tola krajmenſhemu ſwoje meno meno- wał, jeli ſo tehožameho nehanibuje; a ſo by, jeli jeho hyn tak wele ſerbiſi nemože, kajž moħlo ſo pſchi tych wopiſaných wobſtejenjac wot njego zadac, ſebi myħsil, ſo je ſo podrek, ſo meniži neje čyžl praſic, ſo won tym ljeſtji m, ale tym ljeſtji m bluſha.

Tola ſkoncjuje neham ſameſcječ, ſo myħsil, ſo je ta porveſz wot tamneho nana jenož wumyħlenu,*) to rjeka, ſo tamny nan ſyka neexistjeruje, ale ſo je ſebi tamne praſhenje njeftaki neprachetel wumyħsil, kiz ſo hjetro hloðny byzej ſda, a kiz ſo mersa, ſo wyſkote kraloſke ministerſtwo neje k nemu, ale k emni to dowě- renje mječ, ſo može mi tamnu wucžbu porucžic. Za ſo neſhym knej podtykovał, dokež mam tak čjinic doſz, ale dokež jo tym knesam, koſiž tehodla pola me hječu, nemožach derje ſapowedžic, hym ju na hwiſu na ſo waſa, tak dolho hacž nebudža žaneho druheho khmaneho a ſmiedomiſliwego muža temu namakac, kiz by wjazh hwiſje mječ, dyžli ja mam. Ēji, koſiž ſa tež ſameſ- ſteja, budža ju čjeſko doſtač.

Hisheče dowolu ſebi, ſpomnic, ſo je ſo pſched krolik ſhromadžiſna evangeliſkih ſerbiſkih duchownych

zylje we mojej myħſli wuprajiſla, a woſebje tež to ſobu- wucženje stareho bibliſkeho, pſkawoviſu na gymnaſiu ſa dobre a nuſne ſpoſnała. Ta ſkoncju ſtym ſklowom ſotrež me tež pſchi mojim wucženju na gymnaſiu wodži a ſko- trymž hym tamnu wucžbu pſched dobrym hjetom ſapo- czał a wot koſrehož budu ſo tež dale wodžic dacž, boruſe hisheče bole na mne ſwarili: „Bo h u k c e ſ z i a ſ e r b a m k w u j i t k u !“ J. K. Mros, diač.

S Kooperz. Saſidžemu ſobotu wjeſor wokolo 11 hodžinow wudhyri w bróžni tudomneho ſahrodnika Langi woheñ, kožyž pſchi tehdomnej ſuchoče a pſchi hjetro ſylnym wěſliku tak ſpěchne wokolo hrabashe, ſo tež hnydom jich domiſte w plomjenjach ſtejeſche a Langeži jenož njeſhto mało plomjenjam wutorhneč móža- chu. Iako bě hžom ſ wjetſcha wſho hacž na murje ſpalene, bu jene ſwinjo hisheče žive ſ thlēwa wumyħlone.

Dokež nimo Langež bróžne ſchježka dje, dha je runje tak móžno, ſo je woheñ pač ſ ujerodu pſches zg- garn, pač tež pſches ruku ſkóſnika naſtač.

Bjes wězami, kožrež běchu Langež do mlynečez bróžne ſrumowali, běſche tež měch džéla na džecžacym woſyčku, ſo čimž budžiſhe lohko nowy woheñ wuńč móħl; pſchetož tutón woſyčk bě ſo, na hunje ſtejo hies tym, ſo tam runje ničtón pſchischoł njebe, ſo tym džě- lom do čjista ſpalik. Maſſlerjeho běſche w nim někaj- ka wobhnejowa ſchriežka rycala. ○

S Budyſchin a. Dženža pſched tđženjom, 29. augusta, mjeſeſhe tudy pſchirodopſyntu wotriad Mačižihs ſſerbiſteje ſoſeženje. Pſchitomni běchu k. wucžer Rostok jako pſchedbyda, ſeminařki wucžer Tiepler jako piſmawejder, aktuar Wjela, kantor Kožor, domižay wucžer Bohonež, ſtudent ſekaristwa Ducežmann a wucžer Král. Najprjedy pſchedpo- koži k. aktuar Wjela naſtač: „Bohlađ na ratařſke prothčne prawidla w ſpočatku ſandženeho lětſtočka,“ na to ſledovatſe pſchednosť k. ſeminařſkemu wucžerja Tiepler ja: „Barrowz (gossypium)“ a ſkoncjuje ryczeſche k. ſtudent Ducežmann pſcheladnje „mo wa- žniſkih dželach čjolowſkeho čjela“ Tež k. wucžer Mu- cžin k bě jedyn naſtač pſchopóžlač, tola dyrbjeſche ſo roſhudeženje teho ſameho hacž k bližiſhemu poſeženju wotſtořežic, dokež bě ſa tón króč čiaž hžom wot- běžak.

S Wajiz pola Bułez. Tudy bu njeđawno na jenym burſtim kuble wot jeneje kruvoj čjelo porodzene, kožrež mjeſeſhe jenož tsi nohi: jena wot pređneju jemu eyle pobrachowashe a njebe wot nijeje ani wot pleza tež niž to najmjeſtne pſyntu ani pſchi čjeli čjucz. Tola móžeshe ſtavacj a ſteječ. Něhdže 2 njeđest stare bu wot reſnika Hencžela w Budyſchinje kipjene a ſareſane; tam je koža hisheče w tu hwiſu widžic.

*) Porveſz wot tamneho nana na žane waſhne wu- myħlenu njeje, ale je doſpołne wěrna, kajž móžem ſo tuthm wobhweſeč.

S Njeſnarowa, 31. augusta. Węzera mějeſche wulkodajinska, njeſnarſka, njechanſka a ſtwefchinska ſchulſka młodźina tudy na bura Handrija Kubenja ſa hunami leżacej kuch ſwoj ſchulſki ſwiedzeń. Hjżom dolho ſo wona na njón wjeſele hotowasche a ſo węzera popołnjo 1. n. we hornym Wulkodajinje ſhromadzi. Iako bęchu te k prijōdnieſenju poſtajene ſpewy i instrumentalnym pſchewodom ſpystane, czechneſche doſki, i khorhojemi, pſchuyymi kijemi, wenzami a prokami wudebjeny czah, wſedzeny wot kl. wuczerjow S. Meldy a Frycze a wot dažiſkho ſchulſkeho prijōdſtejera H. Faſki, i pſchewodom rjaneje hujby po wſy dele do Njeſnarowa, hdejz bu won wot bura Kubenja a thich ſchulſkich prijōdſtejicjerow druhich wſow ſchulſkeho wokreſa, kaž tež wot wjele druhich pſchitomnych pſcheczelniye powitan. Na hwdzeniſkim měſeſe wiſachu hujom wulki a mjeñſki hodlek ſa hólzow k wotſelenju kaž tež tarč ſa holzow. Na bliđe bęchu rjane węki k dobywanju roſpſchestrjene; *) Bóry ſo bęchu hóly we poſkej pröcy, hdejz paſ te iamne pěkne hry a herzy rjanu hujbu wuwjedzecu. Bjes tym bę wjele pſchi-hladowarjow ſe wſchich boſow, haj i džela tež i daloka pſchischi, tak ſo ſwiedzeń wele wetschii wobſchernosć dosta, hac̄ bę to do předka wotphladane. Wulke wjeſele czinieſche wſchitkim pſchitomnym woſebje tež jedyn ſkadin a nenadžiwz wot njeſnarſkich młodzych hólzow wuwjedzeny žort, Hdyž paſ te ptaki wotſelane, prämije a myta roſdželene a hewal hiſceje kózde džeczo piſanku, pjerowe džeržadlo, piwo a zaktu doſtało, wuspewa ſo i pſchewodom moſaſnych instrumentow 1) „Hiſće Serbſto njezhubjene.“ — 2) „Naſe Serbstwo z procha stawa“ — a 3) tón pſalm: „Džakujće ſo Bohu“, — ſtož ſo wſchitkim pſchitomnym jara derje ſpodbasche. Iako bę ſo wſchitkim tym, kiž bęchu k wuwjedzenju tajkeho rjaneho džeczazeho ſwiedzenja ruku pſchikoſili, džak a ſlawo wunjeſla, wobſanku ſo naſch wot najrjeñſkeho wjedra podpierany ſchulſki ſwiedzeń i kherluſhom: „Njech Bohu džakuje.“

S e ſerbſkich Paſliž. Póndželu na ranje w 3. hodžinje wuindze w brózni tudomneho žiwnoſcjerja Kowarja woheń a ſpalichu ſo wſchē jeho twarjenja, kaž tež domſke ſuſodneho žiwnoſcjerja Čeſle.

S Maſez. Knies aktuar Haſha i ſ tudomneho ſudniſtwa je wot 1. ſeptembra do Delsnitza pſchegadzeny. Šchtó na jeho město ſem pſchindze, hiſceje njewemy.

S Nowy ſ Pſowjo w. Šańdzenu wjedzeli wjeſor mějachmy tudy ezejke njevjedro a dyri blyſk do dómſkich kherkarja Brody a pſchewobroczi je do procha a popjela. Wobhdslerjo móžachu njevobſchobđeni czeſkuej.

*) Wulka ſchulſka khorhoj bu paſ ſrjebi ſuki a te druhe mjeñſche wokoło njeje poſtajene.

S Delneho Wujeſda. Pſchi hrimanju, fo-trež tudy ſrjeđu 5. augusta mějachu, czerjeſche jena žonſka ſchthri woły tudomneho bura Schramy po ſeſzanskim puču, jako blyſk do jeneje bliſkeje kholých dyri, wot tuteje paſ wotskoczi a dwaju wołow faraſy. Tón tſeſzi tež padze, ale je poſdžiſcho ſaſo ſtanyle, temu ſchtwortemu a tej žonſkej paſ ničo dale bylo njeje.

S Dyrbača pola Jamnoho. Tudy je ſrjeđu 5. augusta blyſk ſapaliſt a bu ſo knježe hródze wotpalike. Kaž ſo powjeda, dha je blyſk najprijeđi ſ woknjeſchkom do konjemza dyrik, ale žaneje druheje ſchko-đy njeſčtnik, hac̄ ſo je jedyn ſtolp roſtſchepiš: potom je paſ blyſk bóry w hródzach ſapaliſt, ſo ſo te ſpalichu. Najeńek ſchimeigkej je ſo pječza něſhto jeczmje-nja ſpaliko a palenzarjej 10 körzow rožki. — **W** Dubu je pſchi tym ſamym njevjedro blyſk w jenym domje dzeda a woklu faraſy, dom ſamón paſ ſpalik.

S Valesčez. Na polu tudomneho kublerja Pětra Vayera je ſo w noch k 29. augusta jena jemu ſkuſchaza fajma ſpalita.

S Hucziny. Šańdzenu ſchtwórk je ſo naſch nowy faraſ, k. Sommer, i nam pſchegydlík. Wojeho powitanju a ſapokafanju pſchichodnje wobſchernu roſprawu damy.

S Lubija piſaja, ſo bu ſebi na město ſwojeho emeritirowancho k. primariuſa ſiſchera dotalneho pri-mariuſa k. Würkerta i ſamjenza wuſwolili.

S Wukranecz. Naſch nowy wucjer k. Jan Smoleń, kiž bęſche hac̄ dotal pomožny wucjer w Krjebi, je ſo wondanjo k nam pſchegydlík a bu wot k. fararja Miſchnarja do ſwojeho ſastojnſtwa ſapokafany.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Njevemy ſiſe ſuſyboſenje, Mots?

Mots Tunka. O haj, luby bratsje!

H. D. Dha praj mi to khetſje rucze.

M. T. Haj, ſańdzene naſteo mějach ja ſtajne ſuſyboſenje a czinjach to a czinjach tamne, ale ničo njeponahafše. Duž radjeſche mi jedyn pſchegzel, ſo byh ſebi brodu wjac njetruhał, ale ju ſtejo wostajik. A widzis! netko hdyž ſym brodaty, mje ſuby wjac njebola.

H. D. Twój ſrědk može dobrý byz, ale mi wón ničo njeponha.

M. T. Czeſho dla dha niž?

H. D. No, moja žona ma ſuſyboſenje.

S ch p a k i.

Šehto je to do hary,
Kajke ſu to ſwarz,
Hdyž ſo wadža w hromadže
Wo tu herbſke piſanje;
A ja ſjawnje praju,
Kaž tu węzku ſnaju,
So ſej piči tym ſchpatow nadrěje,
Kiz rycz ſtowjanſku doſcz njemóze.

Starý herbſki prawopis je kaž týmjeſchčzo, do kotrehož by ſ tomidla trzechil, pſchetoz tam ničo njeſchkođi, hacž by bóle abo mjene bloczany; ale nowy herbſki prawopis je rjenje wuzſczeny puczik, na kotrymž dyrbik ſo hanibowac̄ bloczany kłodzic̄.

Starý herbſki prawopis je ſhowanka ſa ſlabych; pſchetož hdyž ſu neſchtó wopak napiſali, dha ſo khetſje ſa nim ſhowaja a wſho na njon ſunjeſa, dokež wjedža, ſo žana orthografiſka wopacznoſc̄ njeſe, kotruž njeby ty w knihach namakaſ, kiz ſu w starym prawopis ſciſhczane. Teho dla ſo džiwac̄ njetrjebam, ſo ſtabi starý prawopis tak lubuja.

Wſchito móže člowjek naukuſnyc̄, ale starý herbſki prawopis ſwoje žive dny niž, kiba ſo je předy nowy na- wuknył, pſchetoz potom móže starý tola ſystematifirowac̄ a ſpóſnac̄, tak hubjeny je.

Bobanka.

36. Šehto je po wſchech ſſerbach pola wulſkich a małych wſchudze derje ſnatdy?

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje č. 35.

35. Mały kralik.

Cyrkwinske powjesće.

Křcenej:

Michałska cyrk: Maria Augustia, Jana Augustia Nutniczanskeho, herbſkeho knijesa nad Brzezami, dž. — Helena Paulina a Pětr, Handrija Rabowskeho, kublerja w Rabozach, dwójnijskej džecſci.

Podjanska cyrk: Jan Paweł, Michała Sendy, khezerja w mniskej cyrkwi, ſ.

Zemrjetej:

Džen 23. augusta: Hanža rođena Ženichez, njebo Pětra Miklowscha Biesolta, khezerja a polerja na Židovje, wudowa, 77 l. 5 m. — Hana Marja Wiczasowa, wobyldeka w Rabozach, 46. l. 3 m.

Čabi saksko ſlezynskeje železnicy z budyskeho dwórniſća.

Do Draždž an: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m; wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Šorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſchisanſknenje do a ſe Žitawę a Liberza (Reichenberg.)
† Pſchisanſknenje do Žitawę.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinie
22. augusta. 1863.

D o w o z :	Płaćizna w pŕerézku				
	na wikač,		na bursy,		
7896 kórcow.	wyšsa.	nizša.	sředzna	najwyšsa	najniżša
Pscheniza	11. ngl.	11. ngl.	11. ngl.	6	5 25
Kožka	3 25	—	3 20	3 22	3 25
nowa	3 20	—	3 10	3 15	3 22
Vecimjeň	2 25	—	2 20	2 22	2 25
Wowl	—	—	—	2	2 5
Hroč	4 15	—	—	4 5	4 10
Wola	3 15	—	—	3 10	3 15
Raps	7 20	—	—	—	7 20
Jahly	6 25	—	—	—	—
Hejduschka	4 25	—	—	—	—
Kana butry	16	—	14	15	—
Kopaſzlowy	3 25	—	—	—	—
Zent. kyna	25	—	—	—	—
Łane ſzymjo	5	—	4	5 15	—

Pjepežna płaćizna.

W Lipſku, 3. septembra. 1 Louisd'or 5 toſer 15 ngl. — np.; 1 połnōwajazh czerwony ſtoč abo duſat 3 tol. 5 ngl. 8 np.; wiſte bankowi 89 1/4.

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje.

16 tl. 25 ngl. a 16 tl. 15 ngl.

pſcheniza 57 — 66 tl., rožka 41 — 42 tl.,

(to je: ſa 25 pruſiſk ſerzow.)

rēpikowý woliſ (njeſzíſzeny) 13 tl. — ngl.
(Gžiſezeny, kaž ſo w Budyschinje pſchedawala, je ſtajnje něhdje 1 1/4 tl. dróžſchi.)

N a w ě ſ t n i k.

Aukcia ſkotu.

Pſichichodnu pónodželu jako 7. septembra budże ſo na předawachim Dubęz kuble w Žarkach pola Wōſporka 10 hodžadow k plahowanju rano wot 10 hodžinow ſa hotowe pjeniſej na pſchedadzowanje pſchedawac̄.

Na lěto 1864 pyta do ſlužby herbſke džowki, wotrožkow, molach a krunarjow ſa lipſhczanſku, miſhonku, draždžanſku a pierſku wokołoſc̄ k -čeſným knieſtwaui po wulſej ſdje *Jan Ruschick*,

koneč. pſchistajach muž na garbarskej haſzy w Preuſchę hoſczenzu.

Krajnostawski bank.

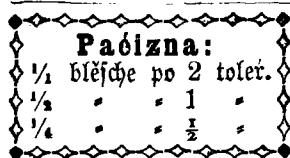
Ke wobledzbowaniu so s tutym wosjewja, so so pschi tudomnym Krajnostawskim banku dla wobliczenja danje w czasu

wot 14. haez bobu s 30. septembra t. l.
skutkowacj njebudze:

W Budyschinje, 18. augusta 1863.

Krajnostawski bank.

Ehri g.

Bely

Brost - Syrop

Podpisany s tutym wobswiedcjuje, so je bröstsypop kniesa G. A. W. Mayera we Wrötslawju, kotrej je wot kniesa L. Silberberga tudy kupował, jeho mandzelskej naistepsche skrzby wopokaſak, dokelz bē tuta hjozom 12 let wot sylnego kaschela pscheszehana, s kotrymž mējeshce husto cyke dny, haj noch czinitz, kij je so pak po nałożenju tuteho shropa w krótkim czasu chle ſhubil.

Felsberg w Kurhefenskej, 7. januara 1863.

Wilhelm Löber, pjekařski mischt.

W Budyschinie pschedawa	jenož knies	Heinr. Jul. Linck,
W Wotrowje	:	B. N. Scholta.
W Nakazach	:	A. J. Paulisch.
W Schérachowje	:	Jos. Löbmann.
W Wósporku	:	Bernh. Hilbenz.

Němski Phönix,

wohen sawesczace towarzstwo w Frankfurcie nad Majnom.

Sakadny kapital 5½ miliona schéſnakow.

Wschitke sawesczenia sa tuto towarzstwo wobstarala **A. Siems**,

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Dr. Whithowa wodzicžka, sa wocži

wot Dr. Ehrhardta w Altenfeldzi w Thüringskej, s wiazorymi privilegiami wýzolich wechow poczeszena wopokaſuje so be wschitimi dotalnymi wocži hojaznymi předstami psches swoje ſbozomne ſlufowanje wſchlednje jako naſlahodniſcha a naſlepscha wodzicžka w tajlim naſtupanju, a može so jako dopofasany hojazy a poſylniazy před a jako

wjesta pomoz sa ludzi na wocžoma bjeđnych
kóžemu poruczeč. Wona hoji wjeszie a ruczie a be wschitich ſchłodnych ſzefekow, woſebje pschi sahroremu, ſzepnenju, ſuchoczi, ſylowanju a bjezenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboſzi po bjeſmi a placzi bleſcha s wuſzowanjom enož 10 nſl., a džela ju jenož wopravdžitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringskej.

Sklad sa Budyschin w hródowſkej haptzych.

Parne kupjele.

Kupansli czaſ sa kniesow: Niedzielu rano we 8 hōz
džinach, předu a poik popolku w 4 hōzinach. Extra-
kupjele, kaž tež kupanje sa kniesem maja so kóždh cza-
2 hōzinie předh ſkacę. F. Büſchel w Budyschinje.

Natarſta czelebž wſchitich družinow, jako ženani
a njezeneni hetmanjo, wajchtarjo, wowęzjerjo, rybaſo, po-
hončojo, konjach, wolach, wotroczech, kuchinske, domowske
a hródzine dziorki dostami pschi wýzolej ſdej sa nowe lěto
ſluzbu w tudomnej, kaž tež w drąždžanskej a dru-
heli ſtronje psches ſlužbudoſopakowach bureau **H. Meis-
sela** w Budyschinje na hornczerskej haptzych.

Barlinske wohensawescjaze towarzstwo.

Sakložene 1812.

Toto hžom 51 let wobstejace towarzstwo bjerje sawesczenja psche wohnjowu schkolu horje po niskich, ale twjerdych pramijach, hdzej sawesczenju ženje niczo doplaczowacž njetreba.
Sawesczenja wobstara a wšehe wuložewania dawa

J. L. Hsmoser, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawescjazeho towarzstwa.

W Budyschinje.

Prochdrobna koscjina (Knochenmehl)

porucza w cylym, kaž tež po jenotslywych centnarjach najtunischo

J. G. Klingst Nachfolger,
na bohatej hafy cjo. 24.

Kaulversez kowarska ležomnoſcž w Bułezach

ma so s pölnymi a lucijnymi ležomnoſcžemi

11. septembra, pjatk, popoldnju w 1 hodzinje

psches podpižaneho pod wossewomnymi wuměnjeniami a to nowe maſivne, pschi lubijstej drosh ležace twarjenia,

s nehdze 8 körzami sahrody a pola žamo woſebje, wſchitke druhe walzowate ležomnoſcže pak po parzellach pschedawacž.

Na kupjenje smysleni chyli so na spomnijej ležomnoſcži w postajenym čaſhu mutnamatacž.

W Budyschinje, 3. septembra 1863.

Franz, agent.

Tamnu pöndželu wjeczor bu jedyn mēch, na ketrymž
bē imeno „Berger”, s dobrej wusdu wot Varta do Lupoje
shubjeny a chył to sprawny namakar sa pschisprawne
myto we wudawarni Serb. Nowinow abo pola Jana
Parensa we Lupoji wotedacž.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych čaſow dopokasany, s naj-
lepšich selow a korenjew pschihotowanym pólver, po jencie
abo po dwemaj kizomaj wjehednie krumow abo wos-
zam na přenju pizu naſypany, pschisporja wobžernoscž,
płodzi wjèle mlóka a sadżewa jeho wokluzjenje. Pakzit
placzi 4 nsl. a je k dostaczu w
hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Großowe

broštka raminellje

najlepsi hrjedk k wotstronenu kashela a k polozjenju
dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawoſcž pschi
fashmnenju w symnym čaſhu.

Na Budyschin a wokołnoſcž w hrodowskej haptyni
knesa M. Jažinga kóždy čaſz na pschedan.

Eduard Groß w Brótčlanju.

Rhwalobnje snath a psches swoje hojaze tutto-
wanje dopokasany bróštšyrop je sažo k
dostaczu w hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Miſjonski ſwiedžen we Wjele- czińje.

Němske evang. luth. miſjonske ſjenoczeństwo we Budyschinje budže s tym ſobupodpižanym duchomnym, na 9. dniu septembra t. l., jeli so tón knies cze, miſjonski ſwiedžen we němskej a ſerbſkej ryci we wjeleczan-
ſtej zyrlwi ſwječicž a pscheproſy k temu tu gmejnu tam, kaž wſchitich pscheczelow ſwiatcho miſjonsztwa we wokolnoſcž. Němske predowazanje je knies duchomny Schönenek a w Strahwadze, ſerbſte knies duchomny Hilbrig w Hrodžiſčeju pscheczelne na so wsał. W zyrlwiných
durjach budže kolletka k lepschemu teho evang. luth. miſjonsztwa ſhromadžena. Spoczątki němskeje Božjeſkih
popoldnju w 1, ſerbſkeje w 3.

We Wjeleczinje a Budyschinje, 1. septembra 1863.

Lehmann,
duchomny.

Dr. Rüling,
prjodkſtejer bud. miž. tew.

Dziwocząſte ſerbſke evang. luth. miſjonske towarz-
ſtvo ſmęje juſſie ſa twđen — 13. septembra — popol-
dnju w tſjoch ſhromadžiſnu.

Petr Mlónk,
pižmawjedžer.

We Stróži pola Mlatej je jena cyle dobra kheža
ſe ſadowej sahrodi na pschedan.

Andrij Wagner.

W Khróſcze pola Minakala cjo. § je jena žiwnoſć
s 9 körzami ležomnoſcžow na pschedan.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štvortlétta předpłata
ta pola wudawaria 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $\frac{7}{2}$ nsl.

Woprijeće: Swětne podawki. — Napominanje na herbskich starskich a fastaracjow herbskich hýrotow. — Ze Serbow: S pola, a niž „Spola.“ S Witowa. S Wojerez. — Hudaněka. — Cyrkwinske powjesce. — Cah i saks-košlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płacieše w Barlinje. — Nawěštnik.

Czi ſami, kiž ſebi Serbske Nowiny psches poſt wobstaracj dawaja, prožymy najpodwolniſcho, ſo bychu ſebi je na poſcze hýzom nětko ſkasali, dokelž hewaf ſa to rukowacj ujemozemym, ſo prénje cziſla w prawym czasu doſtanu.

Swětne podawki.

Sakſka. Minister Beuſt je ſo do Gasteina po- dat, ſo by tamniſche kupjeli někotre njedzeli wužit. — Wot budyskeho ſławneho ſuda bu 4. septembra ſkoto- kupz Wětaſch ſ Rakez, kotrejuž ſo wina dawaſche, ſo je wopacžnije pſchiſhahak, ſa njewinowateho ſpóſnaty. — S rudnych horow (Erzgebige) pižaja, ſo ſu tam rjane ſitne žně měli a ſo tam piža tež njepobrachuje. Tež ſteja běrný jara rjenje. — Jego majestoscz kral Jan je rycznicej Bertlingej ſ Lipſka, kiž bě meiſteho ſběžka dla do Ameriki čeknýk, wrócenje do wózneho kraja pſchiſwolit. — W Zweenfurthu pſchiñdze wóndanjo jedyn kublej ſ jenej ruku do mlečzateje maschinu a bu ruka wot teje eyle rosmječzena. Psches poſt hodžimy potom trajesče, předj hacz móžachu jeho ſ koležow wumoz a bu jemu ta ruka na to hnždom wotrēſujena. — W Zwickawje wumrje 8. septembra oberſt Pätz w ſwojim 87. ležje. — W Löpelnie je ſo 5. septembra tamniſchi miłyń ſe wſchěni pódlaſtiſti twarjenjemi wotpaliſ. — W Mölkawje pola Lipſka wotpali ſo 28. augusta jena ſajma a podla ſtejach wobs poſm hýromy. Džecji běchu woheň ſe ſchryhowančkami ſarifskili. — Sa tých ſowarjow, ſowarskich ſynow abo ſowarjow-najenkov ſe ſatſkikh Hornych Lužic, kiž chcedža ſo 19. oktobra w jendželskim konjekowanju w Münakali pruhowacj dacj, budža po tym, hacz ſu wobſtali, wějte censurh wudželene. Taj dwaj, kiž najlepje wobſtejtaſ, doſtanjetaj kóždy myto wot 50 tolef.

Pruſh. Jego majestoscz kral Wyſlem je na po-

ſadanie ministerſtwa druhu komoru roſpuſhčejit. Raſſkerje ſmeja ſo wólbh nowych ſapóſlanzow w krót- ſkim czazu, dokelž chee kral nowy ſejm hýzom w měgazu novembru do Barlina powołacj. — Ministerſke nowiny napominaja, ſo bychu ſo tón króč ſa ſapóſlanzow tola tajch mužojo wuſwoleli, kiž ſ ministrami džerža, a hro- ſa, ſo budže potom, jeli ſo to njeſtanje, ſnadž cíka kon- ſtitucia wuſběhnjena. (My ſo bojimy, ſo ani napomi- nanje ani hroženje ministerſkich nowinow nižo pomhacj njebudže, ale ſo budža ſ wjetſcha ſažo tajch ſapóſlanzech wuſwoleni, kaž na poſlenim ſejmje běchu.) — W tychle dňiach je wulkonjas Konstantin ſe ſwojej mandzelskej a ſe ſwojimi džeczimi do Barlina pſchiſjel. — Kaf dži- vne ſu w Pruſach pſcheczivo kraje ſmyſleni, to je tež ſe wobſanknjenja ſastupjerjow města Frankfurta ſpoſinacj. W jich ſhromadžiſſne bu mjenujcy wóndanjo namjet ſta- jenj, ſo by město, dokelž tam kral pſchi ſetuſkich ma- neuvrah pſchiñdze, jeho pſchiñje witalo. Ale ſpomnjeni ſastupjerjo ſo jenožloženje pſcheczivo temu wuprajichu.

Amerika. Unioniſtojo ſu separatistam psches 100,000 walow bavym wotewſali, a ſu po tajkim, do- kelž je bavma nětko jara žadna, ſpomnjenja hódný do- bytk ſežiuli. — Wobtwjerdzenja pſched separatistiskej twjerdzisuje Charleſtonom ſu wſchile w ruch unioniſtow a woni ſu Charleſton nětko tak twjerdze woblehnyli, ſo budże ſo jim w krótſkim abo dleſkim czazu pod- dacj dyrbječi. — Separatiſtojo ſu w tu khwilu w tajkej myſy, ſo je jich pſchedzhyda wobſanknýk, 500,000 murow pſcheczivo unioniſtam wobbroničz.

Rakusy. Tako ho khézor s Frankfurta do Wina wróci, su jeho winsch méshezenjo wulcy pschijsje powitali. Win bě s pletwami, wenzami a khorhojemi krajsje wudebjeny a wjedzor běsche cyklo město najrjenjšho pošwetlene. — Sa tych, kotsiz dyrbja we Wuherskej nisu czeri, dokelž tam lěta žaných žnów měli njejszu, je khézor 1 million měrow (měra něhdze po $\frac{3}{4}$ kózra) žita kupic a bjes nich rosdželicz dat. — Na ředmíhródskim sejmje je ho wobsanknyko, so dyrbja w ſedmihródskéj pschijsodnje wuſnawarjo wſchitkých wérwuwſnacjow rune prawo měcz. Tam su mjeniujen reformitsch, lutherſch, podjansch, grichifkokatholſch, uniorowani grichifkokatholſch a unitarisch wérwuwſnawarjo. — Snaty polſki ſapoflánz na galichifskim ſejmje a we winskej krajnej radze, Dr. jur. Smolka, je ho wón danjo w bludnoſći ducha do krka rěſný, tola hřeče ſak, so wo jeho živjenje ſtrach njeje. Pschijsina k tajemu njeſpodobnemu ſtukcej je pječza to bylo, so je Polakam wot revoluciije wotradzał, dokelž tajke jich počinanie fa njebožomne džerži; Polacy pak na to poſluhali njejszu, ale su wjese wjac na njeho ſwarili, tak so je ſebi to, koz tež hubjeniſtwo, psches polſku revoluciiju naſtate, tak k wutrobie waſal, so je ho jemu roſom ſmučil. — Rakuske knježerſtwo nětko ſjawnje pschijsiwo polſkej revoluciiji ſtukuje a dawa wſchitkých ſwojich poddanow, kiz su někaf do njeje ſaplejene, do jaſtwa wotwocjaz. W poſleniſtym čaſzu buchu teho dla ſažo tſio woſebni knježa, kiz su tež krajni ſapoflánz, ſajeczi a wjeh ſsapieha dyrbji tajſtej winy dla tež hřeče pschezo w jaſtwe pschebywacj. — Minister pschebywſta Wicksburg je ſe ſlužb hſtupil.

Franzowſka. Khézor chec někaf k pjenefam pschijsi, kotrej je na mezikauku wójnu wajík. Echo dla czijſczej wón na to, so by nětčiſche naſhwilne mezikauke knježerſtwo wulku poženonku w Parizu ſejniko, ſa kotrūc chec wón rukowacj. Tuta poženonka by něhdze 600 millionow dollarow wopſhijsi měla a ſ tutych pjenes by wón hnydom 100 millionow ſa wójnske khóſty waſal; ſa cyku poženonku bych u pak Mezikauſch ſuate bohate ſlotowe podkopli w krajinje Sonorje jako wěſtoſeſ abo hypotheku franzowſkim pjenefnikam ſastajic měli. — Sjendzelſtym knježerſtowom je Napoleon mało ſpotojny, dokelž je jeho w polſkej naležnoſci wopſchijsi, hřeče mjenje ſpoſojuj ſak ſ rakuſtym teje ſamſneje winy dla a duž nětko franzowſke nowiny ſažo Rakusku ſe wſchej možu hanja, kaž ju psched někotrym čaſhom ſe wſchej možu kwalachu, jako ſebi Napoleon myſlesche, ſo budže rakuſti khézor po jeho woli ſlukowacj. Tež praja franzowſje nowiny nětko ſjawnje, ſo Napoleon Polakow dla žanu wójnu ſapocječ njeſmje.

Ruſowſka a Polſka. Wſchelake nowiny chedza wjedzec, ſo ſnadž khézor Alexander zufym knježerſtowam polſkich naležnoſcjom dla tola hřeče někajke

wotmoſwjenje da. Héwak wubawaja tež, ſo chec ruſki khézor ſwojim krajam konſtituciju daſz a ta by měla w tym wobſtacj, ſo bych u ho wſche kraje, kiz pod nim ſteja, do 9 wulckich wokrejſow dželile; kózdy wokrejſ by ſiwoj ſejm (Landtag) měl a ſ tutych ſejmow by ho wěſta liczb ſapoflánzow wuſnolika, kotsiz bych u ho we wěſtym čaſzu k ſhromadnemu ruſemu ſſejmę w Petersburgu ſhromadzili. Poſlka by tuz jedyn tajſi wokrejſ wučiniła. — Wulckujas Konstantin je ho ſažo do Warszawu wrócił, ale pječza jenož k temu, ſo by wot tam ſe ſwojej ſwojbu na poſku pu ſtrym wotjel a tam někotry čaſh w měre a poſku ſiwi byl. Khézorka hžom tam nětko pschebywa. — Tež powieda ho, ſo chec Konstantin na ſwojim puczu do ſtryma ratuſkeho khézora we Winje wophtacj.

Poſlko namjedowaria Tacjanowſteho a jeho ludzi ſu Rukhojo wón danjo ſak ſbi, ſo ie wón lědom ſi někotrymi mužemi do Prusſeje cječnyc mohl a ho potom dale do Franezowſteje podaſ. Jego wóſko bu ſ wjetſcha ſabite abo ſajate. — Pschi wſchém tym, ſo Polacy wſchudzom pschehrawaja, ſo tola pak tu pak tam ſažo ſ nowa črjodziczi polſkich ſběžkarjow poſkuſia, Rukhojow nadpaduji a kraj w něpotoku džerža. Tajny polſki wuberk je tež pschezo hřeče w połnej džekawoſci a dawa nětko wſchěch mlodych ludzi ſapiſowacj ſ tym poručenjom, ſo dyrbja na wójnu czahnyč, hdźz wot njeho pschijsnju doſtanu. Wón dawa tež dawki po člym kraju ſběrać a někotón je ſarjez njeſmje, jeli nočce ſiwiſe wajík.

Héwak stare wohidne a ſurowe maſchnje w Poſlstej dale traje. Tajny wuberk dawa wěſhceſ a kónzowacj, kotrej ſo jemu ſumjerje winojth ſda, a Rukhojow dawaja tajſeho wuberk ſumzowarjow poſkuſie abo ſaſtelič, hdźz jich doſzahnu. Tak buchu wón danjo ſtýrjo mlodych člowejeko wot nich wojbjeſnjeni, kiz věch u polzaja Wichtera ſlónzowali.

Napominanje na ſerbſkich ſtarſich a ſaſtararjow ſerbſkich ſyrotow.

(Pokračowanje.)

A ſak ſteji dale ſa tajſich mlodych ſerbow a ſerbſke towařſchi, kotrej w tamnej dřeždanskej zufbje pschebywaju, ſ Božimi domani a ſ Božimi ſlužbam, hdźz ſo tamne, horſka ſpominjene pschijsiſtynoſci tež ſ Božeho měſta wot dřichow paſtýrjow dopielnuju a dopielnięc maju? Ach, tych tam, Bohu Ŝel! tež žaných ſiimaju! Drje maja tam doſeſ ſyrkwyow a ſemſchow, ale wone ſu a wostanu ſiim w zufbje zufje a Bože ſłowo, ſiim drje ſobu pređowane, njerohymlive; duž tež ſebi žadyn pucz,

do jich wutrobow njenamka a namakacj njemidze; duž tež k wutrobie hicz nemidze a njenidze! a tamne někotre Bože řlužby a řemische, kotrež ho kžde lěto w Dreždjanach sa Šserbow w lubej maczernej ryczi řerbſki wotbywaju, ſu drje ſa tule duchowun potrjebnoſez kufk, ale jara maly a ſnadny kufk, — ale na wſchē waschnie njedofahazý, wofebje hdž ſo wopomni, ſo někotryžkuli pak dla dalokosče pucža, pak druhich ſadžewanjow dla na wſchēch džel brac̄ a ſe wſchēch žiwnoſez, troscht, poſylnujeje a wofschewjenje ſa ſwoju dufchu čerpacz njemože. Je wſchaf tola niſne, ſo ſo nam tudy doma Bože ſlowo a duchowna žiwnoſez kždu ſbóznu njedželu a ſwjatý džen k naſhemu napominanju, potučenju, naſaſanju atd. ſ Božeho města podawa! A tamnym mlodym Šserbam a řerbſkim towařſkam w ſawjednej zufbje, hdžez ſu ſhami ſebi a do ſwojeje wole wotstajeni, dyrbialo to wſcho mjenje niſne, jich potrjebnoſez duchownej žiwnoſez mjeniſcha bycz? ! Ně! ſawěſeze niž; wona je tam ſa nich wjèle niſniſcha a wjetſcha; to je jim tam wjèle potrjebniſche, jeli ſo ſtaſveč a ſawjeſež dac̄ njedyrbia, jeli ſo dyrbia ſo husto wat biesbóžneho, ſkažerſkeho pucža k wrózjenju na dobrý, prawy pucž, k poknež a polépſchenju wołac̄ a naſaſac̄. A tola ſo jim, hlaſeje! to wſchitko tam tak podačz njehodži, kaž ſo jim to wſchitko tu doma jako wulſa dobrota w poſnej mérje a ſchčedriwie podawa! Nětk bjerje drje ſebi tež řerbſka mlodofeč, kotař ſa Draždjanu na ſlužbu čzchuje, ſwoje lube řerbſke ſpěwarske a druhé modlerske knihi ſobu, ſo by we nich ſebi na njedželskich a ſwjatych duijach, hdž dyrbí ſjawnych Božich ſlužbow a předowanja Božeho ſlowa parowac̄, ſ najmjeniſcha ſherluſch abo modlitwu čzitała a tak ſo tola někak ſ Božeho ſlowa natwaric̄ a duchownije poſylnic̄ pytała; k temu wuhotujetaſ ſubý nan a staroſežiwa macz ſyna abo džonku, ieju ſ wótzneho doma do zufbji puſchežiwschi, ſ tymle rjauym, drohím poſkladem řerbſkich duchownych ſherluſchow a modlitwów, wěſeze wſchidze ſ tym wntrobuym napominanjom, ſo tónle krakym poſklad njebých njeſabyt̄ a njetrjebany w ſchini ležo wotſajili, wjèle bôle prawje husto jón trjebali, do njeho hladali*) a we nim natwarjenje a poſylnjenje we wſchēch wobſtejenjach ſwojego žiwenja ſa ſwoje dufchu pytali. To je wſchitko

jara khwalobue, ale njedofzaha dołho doſcž niz, ani
njenaruna tež tu schłodni, kotaż młodym dufcham
ſ teho nastawa, hdyz ſo jim Boże ſłowo husto a
ž i w e njepodawa. Ale, to dołho njedofzaha! Scher-
luscze a modlitwy drje ſo wot młodeho luda, hdyz
żaneho przedowanja w Bożim domie nimaj, na nje-
dzelskich dopoldujach czitaju, ale wonie ſo tež runje
tał husto a ſnaduo hęſcze hufczischo — nieczi-
taja, woſebje hdyz jemu czitanie czezko panje a
kuſk wobezeznoſeſe czini. Potom wostanie tón kra-
ſzuy poſkad ſerbſkich rjanych modlitwów a Scherluc-
luschow w fſchinjach ſawrjeny leżo, dufcha pak ſa-
wutli a wutroba wostanie proſna, wutla. O, wę-
częna ſchłoda! Għto żiwe ſłowo, kotrež mōduje ſe
rta ſtupa pſħecziwo nēmennu piſkmiku ſamōže, nje-
budje drje nikomu njeſnate; tōnle njemōže tamne
narunacż; woboje w hromadze abo jene ſa drugim
dawa dwójny dobytk ſa dufchu, wutrobu, ſa duchow-
ne a czelne ſvoże. Duz ſzym tež polny teho
pſħeczwędeżenja (a węſče niz mjenie tež wy!), ſo
čhe a dyrbí Boże ſłowo tež ſławuije a wotjje ſ
Bożego města podawane, hlyſchane a k wutrobje
kladżene byęg. Jeno tał dobywa a dobudże ſebi
najlepje pucż do wutrobow! Tu doma ſtawa ſo
to w połnej mierze. Ale, hdze je to w Dreždja-
nach a tamnej wokoloſczi tał? Ach, ſchłoda, wę-
częna ſchłoda, kotaż ſo tam na ſerbſkich wutrobach
ſtawa, woſebje na młodych ſerbſkich dufchach!
Wone tam ſawutla, ſo ſawjedu a ſkaža!

(Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S pola, a niz „Spola.“ (Wotmosłwienie I. dial. Wrośej w Budyschinje). Nad nieżim ho dolho tak džiwat njejszym, hač nad salħadżenjom, kotrej seje mi w tħidżejshim tħiġli Serb. Nowin spożċili. Ta njemōžu wopšiċiex, ta k bñi xebi to saħenżiż; psxet oż ja w mojjim lisejze, w ej. 32 wotċiſħeqanym, też ani f jennum jenrejkim fl-kwixx kom na Waż spominil njejszym. Ta byx hox xnađż też někko f'Wam njevobroċiż, hdy by mi żel njebylo, ta k bñi sħawnie na někohu w Budyschinje hręschicże, a ja bñi tola f pola (niz „spola.“) S ekla je to džiwnie, so Wgħi na woħobu (parxhomu) jēdzeżże, a ja dher tħalli jenoż w ħażi wiedżeż. To tħalli naisserje, so ta wēz wjelle hōdha njeje; a jeli bñi Waşże kħowa w ej. 36 prawie frosxmiż, dha je temu też wo prawdże tak, a je proza, kif bñi na kerbstu „schtundu“ gymnaſiastow waži, shubjena a pjenjes, kif bñi fa nju placi, prjeż eż-żgħix. A skonċiż, hdyż wuċċomni u iż-żo narwut lu njejsu, dha rēka tola, so to jenoż na wucċerju leżi, a ja teħo dla wopšiċiex njemōžu, ta k mōże bñi halik neċċidni nawabbiż datż a

*) Jeli su prijeđ doma u škuli skladnje herbsti čitatj namuknili; pschetoz nježeli to, dha je jim potom tež tajte čitanje kherlischow a modlitwów wohidne a pschečitwne, najmjenje pač natwarja a dusku woskhenja; pschetoz wshē duchowne woskhenjenje je čim wjeszhe a polnišhe, čim mjenje što to žamo na swonkomie sadžewki storka.

na ḡymnasijsku ſerbski wuc̄jež pod tymi wobstejenijemi, kaž ſeže je Wy tydženja wopisali; atd. Na poſledku praſu paſ, ſo ho pſchetož na Waſ ſiehnešam, hač runje ſo mnu luboſnie wobthadželi ujeſce, dokelž ſyń pôdla prawdu ſhonil, a wostami nan s pola (niz „spola“).

Š W u d y ſ t i n a. (Wotmoliwjenje ſ. diał. Mroſej w Budyschinje.) Š Waschim tydženſchim wotmoliwjenjom, kotrež na prascheni tamneho nana s pola dawacze, ſeže Wy podhlađ pſchecjiwo mi a tudomnemu ſeminare ſbu-đili. Pſchetož ſe wſchelakich ſtronow ſu mje na to kędž- bliweho činili, ſo ho ſ Waschcho naſtaſka tak ſda, kaž by tón ſamy na mnje ſobu wotmierienu był. Tež ja ſa m ſyń taſſeho naſhlađa, hdyž Waschu deſenſiu ſo jejnym zylým ſaloženju a naſtajenju ſ praschenjom tamneho nana a ſ tymi wobſtejnosc̄em, kiž tudy pſchedleža, hromadu džeržu, ſo Wy wot žaneho druhego ſeminara ryečež njemoſce, dyžli wot tudomnemu a ſo macze po taſkim tež moju woſobu ſobu w myſlach. Jeli temu tak, dha dowołuju ſebi ſ tutymi rynečkami tamne po-ruki tudy ſjawnije wote mje w o t w o b r o c z i ħ a džeržu wysche teho tež ſa ſwoju pſchisluſtosc̄, ſo jako wuc̄je ſerbskeje ryeče na tudomnym ev. ſeminaru po mojich wuc̄zomnikach, kotrejki ſeže Wy tak njeluboſežiwe ſſchidžili, horjebrac̄. Pſchi tym paſ dawam ſebi pjeru wo-đic̄ wot heſla: „Wērnoſež w luboſci“, dokelž mēnju, ſo ho deſenſia ſenje ſ ujedostojnymi a ujepſchistojnymi ſlowami ſtač nima.

So ſu ſeminariojo w ſerbskejini dale, dyžli ḡymnasiastojo, to ja ſenje prajik ujeſyń a tež prajic̄ njemóžu, dokelž hiſtice ſkladnoſce njeméjach, ḡymnasiastow po jich wēdomnoſcach w ſerbskej ryeži ſeuac̄. Tola čzem̄-li naſheneč, hač ſu ſeminariojo abo ḡymna-ſiastojo w ſwojej maczternej ryeži bóle wudokonjeni, dha može to jeno p̄ruha rokaſac̄ a ſyń ja ſ tej ſamej kóžby ežaſ hotory. Potom by tale węz tola „wuc̄-njenia“ byla. — Wy prajic̄: „Jeli ſeminaria ſu jazy ſerbski na wuſtuňl, dyžli ḡymnasiasta, dha ſebi to ſ uaj- ujenschemu žadny wuc̄jež njemóže pſchipiſac̄, khaba ſo by hordy a naduhy ežlowyek był.“ So je tež i u d y na Božim žohnoranju wſcho ležane a ſo ma Bóh tež tu d y naſhim wuſhym ſroſenje miloſežiwe ſpožežowac̄, to ja ſ hlubokim penižeujem pōſnuwam a tuho dla tež ſtvoje džello w ſerbskich hodžinach Bożej hnadle poru-čju. Duž byſkež ſebi Wasche naſpomnijene ſlowa, jeli ſeže ſ nimi na mnje mērili, ſalutowac̄ móhli.

So dyrbjal ſibi, kaž Wy prajic̄, „někotry mlo- duſhli a po ſu ežim ſdac̄u jara mudry ſeminaria“ myſlič, ſo Wy ſlowo „hodžina“ ujeſnajec̄, ſo mi ujecha weric̄. Njedyrbjal dha wuc̄jež ſerbskeje ryeže pola ſenho ḡymnasi a taſke ſlowa ſnac̄, kotrež někto kóžda ſtara žona ſnaje? — Wy naſojuječe we Waschim wotmoliwjenju město „hodžina“ ſlowo „ſchtun-

d a“, dokelž čhceče, hdyž ſa lud piſacze a ſi ſudej ry- cječe, zyle ſnate a ſerbſte (je „ſchtunda“ ſerbske??) ſlowa naſoječ, ſo by Waſ ſud roſemík, a tola potom ſi pſchikkadej ſe ſlowami pſchihdječe: „njelogiſke, konſe- quentny, filologiski ſdželanosc̄, ujeexistiruje“ atd. To je konſequenza!!!

Wy ḡymnasiastow ſ tym ſamolwječe, ſo maju wſele ſchulſtich hodžinow, mnogich domjaſzych dželow, jenož i enu ſerbsku hodžinu ſa tydžen a nimaja wysche teho žaneje ſkladnoſce, ſo wſchēdne tak bjes ſobu roſryežo-wac̄, kaž ho to wuc̄zomnikam na ſeminaru hodži, dokelž tam wſchitzy w jenym twarjenju hromadze bydla. Eſtož poſteſiſche naſtupa, dha man pſchispomnič, ſo ſeminariojo taſku ſkladnoſce njemóža jara wužiwač, dokelž ſtej w kóždej klaffy w pſcherčku wjazhy dyžli $\frac{2}{3}$ Němzow pôdla, kotrejki dla njemóža w ſwobodnych hodžinach ſerbsku ſabawu wjesc̄. Tež maja ſchulſtich hodži-now, wſchelakich pensow, muſikalnych ſwuc̄zowanjow a muoheho pſchihotowanja na ſeminarsku ſchulu doſež a na doſež, tak ſo je ežaſ, kiž moža privatnje na dowołnje-nje ſerbskejini naſoječ, jara ſrótki. Duž ſu, móhle rjez, jenicej na tej dwę hodžinje, kotrejki kóžda ſežia ſp̄oženſch dostawa, poſkaſani. A pſchi wſchēd tħħle wob-ſtejenjach tola w ſerbskejini pětnje poſtražu, tak ſo dželba zyle ſorrektnje piſa a ryc̄i. Haj ſamo präpa-radojo taſke ſmôlki uječinja, ſo bydhu n. pſch. präpo-ſizi u ſe ſubſtantivom hromadu ſeža hōwali, nomena propria male abo „eže ſchē“ město „ežežte“ piſali, dokelž wjedža, ſo ſubſtantivum „ežeža“ rěka! — Ŝenano ſebi myſleje, ſo moji wuc̄zomnih pola mje, kaž to wot prjedawſtich wuc̄zerow ſerbskeje ryeže pſchi ḡymnasi ſjawnije prajic̄e, jeno ſerbski piſaſa a to jenož je dyu prawopis. Na to wotmoliwjam, ſo ſo ſeminariojo we wſchēm tym roſwuc̄zu, ſtož ſebi ſchula a ſiwieneje wot hōdnuho ſerbskeho wuc̄zerja žadatej. Duž ſo wysche orthografiye ſerbska grammatika wukla-duje, ſužičan (w proſeminaru tež „Bibliſke ſtawisny“) jako ežitanka naſojuje, bibliſke hrónečka, kħerluſche a džele ſi katechisma recitiruju, pſcheložuje, deſlamiruju a kóždny druhi ſemester w ſchulſtikm lēče hiſtice ſeminariojo vrénjeje rjadowmje, kotsiž čheda na jutry ſe ſeminara jako kandidatojo wuc̄zetiwa wuſtupieč, ſi präparandami ſerbske katechesy džerža, pſchi ežimž druhe klaffy hospiti-riju. Tute ležiſe ſu bjes ſi wotdželenja na pſchi-ſprawne waſhniwe roſdželenie; proſeminar je prěnje, ſe-minar druhej dwę. Hdyž učko ſerbjø na ſeminaru taſke hodžiny 6 - 7 let poriadnie wophtuja, dha dyrbjato džiwnje byč, ujedyrbjeli woni ſerbskejini derje na wuſ-nyeč a po starym a nowym prawopisu piſac̄ móz. Pſchetož ujeſnajec̄ ſebi kħrôle, ſo jenož je dyu pra-wopis wuc̄u. W proſeminaru wuc̄u w u p o r j e d ż a n y ſtar y prawopis, kaž jón w ſerbskej Nowinje manu,

w seminaru pak nowu analogisku orthografiu. Stary bibliiski prawopis (lēpje: „njeprawopis!”) nanihdji ujewuczu, dokelz w nim żadny system, žana konsekwencja njeje a je tón žamh němskemu prawopisju pscihi-prawjeniu, ſhtož je wopacžny pucž, dokelz ma němſta rycz zjle drugi idiom, zjle drugi genius. Stary prawopis ho teho dla, kaž ja to fe ſhonjenja wem, wjèle częſzcho wulnije, dyžli nowy, kotryž njeje jeno węz pomjatka, ale woſzebie węz roſoma, dokelz može ho w nim pscihi piſanju kóždeho ſłowa tež prajicž, cžeho dla ho tak piſche. Cžomu je němska orthografiia ſa ujewcerjow a džeczi w ſchulach najwjetſchi kſhiz? Dokelz w njej žana konsekwencja njeje, ale piſanje jara huſto jeno wot waſchnja wotwiſuje a dokelz ſ druhej stronu tež Němzam wſchelake piſmiki w alfabece pobrachuju, bjes tym ſo maja drugich ſaſo pſchwjete. Wnije tak ma ho tež ſe ſerbſki starym prawopisom. Duž Wam na žane waſchnje prawo njeadam, hdži prajicž, ſo je stary prawopis lóžcho ſ naukuſjenju, dyžli nowy. Ně! nowy je lóžchi, jeno ſo ho na prawo waſchnje wucži! Deli ma ho teho dla stary prawopis nałożowacž, dha už hinaſchi, dyžli w uporiedzaň. Wſchako Němžy tež wjazh tak ujepiſaſa, kaž pſched 300 lětami, cžomu dha čhremy my w naſchej ryczi wſchón ujerjad cjerpicž? —

Wy džeržicze powjescz wo tamnym nanu ſa wumyſlenje někajkeho ujepſhczela, kij ſo khetro hdódnym bycz ſda a kij ſo miersa, ſo wyſoke kral. ministerſtwo njeje ſ ujemu, ale ſ Wam to dowěrjenie mělo, ſo je Wam ſerbſku wucžbu pscihi gymnaſiu poručiſto. Hdži tež tamna powjescz wumyſlena njeje, kaž je to ſ. redaktor hžom thdženja ſjawne wobſwědečiſ, dha macze Wy tola tudy wěſtu woſobu w myſlach a može to jeno mi je abo dweju druheju mojeju pſhczelov potřebicž. Tola ja móžu Wam tu wěſtoſc dacž, ſo žadny wot naſ, džak budž Bohu, hacž dotal hdódnym bycz ujetrjeba a ſo ani mojej pſhczelej, ani ja wo někajkim podthkowanju abo miersanju, wo kajkim Wy rycžicze, niz prósčka njeveny. S cžim čhrecze tajſe wuprajenja dopolaſc a kaž mōđecze prajicž, ſo ſa ſerbſkej wucžbu pscihi gymnaſiu ſtejmy? — Tola ſ tym na dženſ doſcž.

K. Dr. Friedler,
seminaristi wucžet.

S Miłowa. Luby knjes redaktoro! Waſhe hudanczka ſu droha węz, pſhcož wondanjo dyrbjach ſa jene 5 toleć ſaplaſcicž. Wy běſheje mjenujech w cž. 33 hudanczko woſiemiili: „Što je cžejſche, punt ſkota abo punt pjerja?” a w cž. 34 rělaſche wuhudanje: „Punt pjerja je tak cžejſki, kaž punt ſkota.” To tudy tež wſchitej ludžo wěrjacu, hacž jedyn cžlowiek poſtaný a rjetny, ſo je punt ſkota cžejſki, dyžli punt pjerja. My ſo jemu ſ cžekj ſhiju ſmějachmy, ale wón pscihi

žwojim wosta a praji, ſo chce wo 5 tl. wjetowacž, ſo tak je, kaž praji. Duž ja poſtaných a rjetných, ſo ſeu 5 tl. napſhcežiwo ſtajicž, ſo tak njeje, kaž wón praji. Ja tež to ſežinich a cyla wjeta bu ſe ſwědkanti a druherti nujnymi wuměnjenjemi wobſantnjenia a mějſeſhe ſo ſa dwě njedzili roſriſacž.

Bjes tym běſhe moj pſhcziwniſ pola wſchelakich myſlakow, žitokupzow a drugich tajſkich, kotrymž ſkoto pjeniſeſh do ruky pſhiniſu, wokoło běhał, hacž bě punt ſkota nahromadzil. S tym pſhiniſze wón na poſtajenym dnu. Punt ſkota bu wotwazeny a punt pjerja tež a woboje bu wote mnje a wot ſhromadzených ſwědkow ſa pravne ſpōſnate. Ja ſebi myſlach, ſo je ſ tym ta węz ſkonečena a ja wjetu dobył. Ale to wſchak hinaſ pſhiniſze. Měj pſhcziwniſ mjenujech naſ ſhchitkach na dwór won domjedzje, hdži bě wulka wanja počna wody. Tam pſhchidſchi wſa wón tón punt pjerja a puſhczi jón do wanje, a pjerje na wodze płowasche; potom wſa wón tón punt ſkota a puſhczi jón tež do wanje. To ſkoto ſo pak khetſje rucze ponuri, a duž wón ſawoka, ſo je wón wjetu dobył, dokelz je na tajſe waſchnje ſjawne poſkaſak, ſo je punt ſkota cžejſki, dyžli punt pjerja. Ja jeho ſlowam tak pravje wěrič nječach, ale dokelz jemu wſchitej ſwědčy pſhipanhu, prajich, ſo dyrbí wutroba wěrič, ſhtož wocži widžitej, dha dyrbjach mōſchen wucžahnyč a 5 tl. ſaplaſcicž. — Hlaječe, takle je ſo mi ſ Waſchim hubanczkom ſeſhlo. — Wam baſ.

Pſhiciſpoſnenje redakcije. Redakcia prophy pſhironodnospytnej wotriad najpodwolniſcho, ſo by dobrociſwje wulkojicž chył, kaž ſo ta węz ſ tymaj puntomaj po prawdje ma, ſo by ſ. Wambas ſaſo ſ ſwojim pjeniem pſhichot.

S Wojerex. Tudy budże 22. septembra miſionſki ſwiedzeni wotdjeržanah a ſmeje ſ. farač I. miſch ſ Hodžija ſerbſke a ſ. farač Šeordina ſ Minakata němske předowanje.

Hudančka.

37. Hdži jo pſhinnjeſch, dha cže pali, ale ſapalito hſchje ſenje njeje.

(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje cž. 36.

36 Branžlez kocžka ſ cžornym noſom.

Cyrkwiinske powjescé.

Křčeni:

Pětrowska cyrkej: Augusta Ida, Handrija Měta, ſahrodnika, dž. — Jan August, Jana Věrki, wobydlerja, ſ. — Handrij Richard, Handrija Libšte, wobydlerja, ſ. — Michańska cyrkej: Ernst Moritz, Marie Heleny Měrzes w Dobruſchi n. ſ. — Theodor Oſtar, E. J. L. Melny, kublerja w Hrubělčicach, ſ.

Podjanska cyrkej: Hana Marja, Eduarda Frenzela, wobydlerja pod hrodom, dž.

Zemrjećí:

Djeti 26. avgusta: Hana Ernestina, Miklawšča Schuster, živnoščerja w Bělčezach, dž. 3 m — 27., Jan Korla Dta, A. M. Stelziga, wobydlerja na Židowje, ſ. 20 n. — 29., Michał Wicjas, wumjenkař w Džěžnikezach, 88 l. 5 m. — Maria rod. Wicjas, Jurja Scholtý, křežníka w Delnej Kinje, wudowa, 48 l. 7 m.

Cabi sakskošlezynskeje železnice
z budyskeho dwórnišá.

Do Draždž an: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wieczor 8 h. 21 m.*; w noz̄y 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wieczor 6 h. 52 m.*; wieczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pschisanknenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.)
† Pschisanknenje do Žitawy.

Płaćzna žitowa produktow w Budysinje
5. septembra. 1863.

Dowoz: 7282 kórcow.	Płaćzna w pierzku na wikač, na bursy,				
	wyšsa.	nižsa.	srjedzna	najwyšsa	najnižsa
Pscheniza	tl. n. 10	np. 5	tl. n. 5	np. 5	tl. n. 10
Rožka	3 20	—	3 10	—	3 15
Secimjen	2 17	5	2 10	—	2 15
Wona	1 20	—	1 15	—	1 17
Gróch	4 15	—	—	4 5	—
Wola	3 10	—	—	3 5	—
Raps	7 15	—	—	—	7 15
Jahly	6 25	—	—	—	—
Hejduschka	4 25	—	—	—	—
Kana butry	—	17	—	16	—
Kopasłomny	3 25	—	—	—	—
Zent. syna	1	—	—	25	—
Lane synyjo	5	—	4	5 15	—

Pjenježna płaćzna.

W Lipsku, 10. septembra. 1 Louisd'or 5 tolér 15 n. — np.; 1 połnowažazý čerwony šloty abo dukat 3 tol 5 n. 4 np.; wünske bankowki 90.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

16 tl. 15 n. a 16 tl. 5 n.
pscheniza 57—66 tl., rožka 40—44 tl.,
(to je: sa 25 prusiski korzow.)

rěpikowy wolič (njecizszeny) 13 tl. 2 ½ n. —
(Cžiſeženy, kaž ho w Budyschinje pschedawa, je
stajnje něhdže 1 ¼ tl. drožschi.)

Nawěšnik.

W Smolerowej knihární, kaž tež pola knihičschejerja k. Kulmana we Wojerezach je po 1 n. do: acz:

Tón modlitwy dostojny Bóh w pschihotowanju žnjow. Žnijowe przedowanje wot J. Möhnia, w swojim czažu duchownego w Nješwacžidle. Drugi, nowy wudawki.

Toto przedowanje je jene s najrjeđsich a naſkrasnich, kotrež je ho hdý džeržalo a cjsičcało. To hamo je po swojim wopschijecju a ryczi, w kotrež je spisane, jenak krasne a wubjernie; wono je wo prawdje klasické. Spisat, džeržał a přeni ras do cjsičeza daž je to hamo horka spomněny k. Jurij Möhn w lécji 1773, tamny herbſki muž a farač, potný mózneho ducha, kotrež je dyrbjak po tym, kaž jeho s tehole przedowanja a s někotrych druhich jeho pismow spouſajemy, se swojim móznum ſlowom ſawernje lamjenje ſmijehcicž a ſtak řospnlačz móz. Tuto jeho przedowanje, kotrež tudy a nowym wudawku podawamy, je tak rjane, krasne, wubjernie, je tak mózne, jadriwe a ſahorjace, ale tež lubosne a połne rjanych, poetiſticž ſnoſchowanjow, ſo bychmy ſa hréč měli, bychmy-li to hamo nětk, hdzej wot přenjeho wudawka dawno žane wjac̄ dostačž ujeſzu, tež w něcijichini czažu lubym Šerbam, wac̄jentym tak derje kaž njevuczenym, dléhe ſapowjedzicž chyli. Wobraſy a pschirnanja, kotrež tam namakamy, ſu tak prawje połnie ſe žiwjenja wſate a w najluboſniſhim waſčonju podate. Wſchē wotdželenja, ſ kotreñiž won (njebo Möhn) połne pschewdzenje pola kóždeho ſhotuje a wſchē wutroby dobužę, ſu ſ Božim pismom wotwierżene. Won natwarja a dyribi kóždeho ſ nim natwaricž! My ſebi myſlimy, ſo je chle na czažu bylo, tole krasne przedowanje ſ nowa wudacz a lubym Šerbam k powuczenju, k duchownemu wokřewienju a k natwarjenju do rukom dac̄, wobſekje lětza, hdzej je nam Bóh luby knies tak bohate žne wobradžit a, džak budž Je-mu! tež ſbožownie doinkhowac̄ daž. Nidžio njebudże ſo ſawěſeje teho małego wudawka (1 n.) fac̄, kotrež na tole wubjernje rjane przedowanje wutoži. S połnym prawom budža je, wo czož dobreje węch dla najluboſniſho proſhyň — tež k. fararjo a duchowri swojim lubym wokřadnym poruczeſicž móz.

Pondželu 14. septembra ſapocžniye ſo w budyskej knipnicy (Gewandhaus) požcěrnska aukcia = Veibhaus-Auction, = preciſy budža ſo pondželu, požleſčejka pak předu pschedawac̄.

W Něwſezach budže ſo jutſje nježdu 13. septembra popoldnju w 4 hodzinach w otawa na gmeinskej lich po parcellach na pschedadzowanje pschedawac̄.

Jena hospesa ſa ſlot a jedyn nôzny wajchtar ſo ſa wýšoku ſdu na knježi dwór w Nadžanezach do ſlužby pytataj.

Jedyn poħoneč, jedyn wotrocž a jena džowka moža hnýdom abo tež k nowemu lětu 1864 na knježim dworje w Stróži pola Hucžin ſlužbu dostačž.

W Jenſchzech pola Rakez je jena křeža ſ 3 körzami pola k pschenajecju a je wſchō ralſche ſhonicž pola knježeho hetmana w Hermancezach.

Plaćizna:		
$\frac{1}{4}$	blesche po 2 tolet.	
$\frac{1}{2}$		1
$\frac{3}{4}$		$\frac{1}{2}$

Běkny

Brost-Syrop.

Plaćizna:		
$\frac{1}{4}$	blesche po 2 tolet.	
$\frac{1}{2}$		1
$\frac{3}{4}$		$\frac{1}{2}$

Chlu nashymu czerpjach na jara wulkim sažwanju a keschelu, so we noch skoro ženje spač nijemogžach a bě khoroszj hžom khetro jara straschna. Psches naloženie někotrych bleschow sławneho G. A. W. Mayeroweho broſtſyropa kotrejž ja pola knjesa Kurta Albanusa, w Braunez hotelu w Dradžanach, kipich, kym pak někto sašo chle wuhojeny, schtož wěrnoscze dla wobſwedczam, a porucžam ja pschi podobnych khoroszach kōdžemu tuton dobrý ſredk.

Coftebauda pola Dradžan, 7. januara 1863.

Christian Friedrich Graugott Schüke.

W Budyschinie	pschedawa	jón jenož knjes Heinr. Jul. Linck,
W Motrowje	:	B. N. Scholta.
W Nakazach	:	A. J. Paulisch.
W Scherachowie	:	Jos. Löbmann.
W Wósporku	:	Bernh. Hilbenz.

Prochdrobnu studženu koſežinu, woprawdžity peruański guano,

porucža

J. G. Klingst Nachfolger,
na bohatej hafy čzo. 24.

Dokelž je někto mój direktnie kupowaný

woprawdžity peruański guano,

kotrejž běše níšleje wody dla ležo wostał, swojomnie doschoł, dha mōžu sašo wſchitke poruczenja na mjenšše a wjetšše dželby po tuniejszej placzisnej wobstaracj.

J. G. Klingst Nachfolger.

Němski Phönix,

wohen sawěszczače towarstwo w Frankfurce nad Majnom.

Sakladny kapital $5\frac{1}{2}$ miliona schéznakow.

Wſchitke sawěszczenja sa tuto towarstwo wobstara A. Stems,

firma: J. G. Klingst Nachfolger w Budyschinje.

Sjawne pschedawanie.

Niedželu 27. septembra 1863 budže ho Vöhmarjez sahrodnisku žimnoſcę Cat. No. 11 w Trjebjeńzach, k lotrejž tsi ležomnoſcę 1 akr 215 kwadratných prutow wulkoszce ſluscheja, s 45,,- dawkskimi jenoſciami napolozena, se kwołodneje ruki pschedawacj.

Na kupjene ſmžbliani chchli ho teho dla na spomnjenym dnju popołknju w 3 hodzinach w hoſczenzu w Trjebjeńzach nutſnamakacj.

 Jedyn czorni rječjasny pož hlaſkich dolhich ſtomow, beja, je ho pschiwdak a može ho sašo dostacj pola Jurja Jeňka w Sierjanach.

Drjewowa aukcia.

Pschedawanie schwórk jako 17. septembra i 1. budże ho we kupyjanſkim revěru

9 floſtrow ſchcžepjanego drjewa,
5 floſtrow kuleczkateho drjewa
na pschedawanie ſa hotowe pjenjeſy pschedawacj. —
Šchromadžiſna dopołnja w 10 hodzinach pschi hajnikowym woblydkenu w Bukowcy.

Berthold.

Osuehe droždže

ma stajnje czerſtwe a dobre na pschedau
August Bartko, na swojknej lawſkej hafy.

Barlinske wohensawesczaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Toto hždom 51 lět wobstejace towarzstwo bjerje sawesczenja psche wohnjowu schodu hore po niſkich, ale tivjerdyh pranijach, hždež sawesczenju ženje nicio doplaczowacž njetrieba.
Sawesczenja wobstara a wſchē wutožewania dawa

W Budyschinje.

J. S. Smoser, wudawat Serb. Nov.,
agent barlinskeho wohensawesczazeho towarzstwa.

Parne kupjeli.

Kupansi czaſ ſa kniesow: Niedzelu rano we 8 hodzinach, ſrijedu a piatki popołnju w 4 hodzinach. Extra kupjeli, kaž tež kupanje ſa knienje moja ſo hždy czaſ 2 hodzinje předh ſkaſacž. F. Bischel w Budyschinje.

Natarſka czeleď wſchitkich družinow, jako ženeni a nježenjeni hetmanjo, waſhtarjo, wovczerjo, rybaſio, pohecojo, konjach, wolach, wotroczy; fuchinje, domowiske a hrodzine dzowki doſtanu pschi wyższej ſože ſa nowe lěto ſlužbu w tudemnej, kaž tež w drądzjańskiej a drubej ſtronie psches ſlužbudoſtaſowach bureau. ■■■. Meisela w Budyschinje na hornežefskiej haſhy.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych czaſow dopokaſany, ſ najſlepſich ſelow a korenjew pschihotowanym pólver, po jenej abo po dwemaj kſizomaj wſchědnie krunom abo woznam na prěnju pizu naſypanym, pschisporja wobžernoscz, plodzi wjele mlóka a ſadžewa jeho wokřenjenje. Pakcik placi 4 nžl. a je ſ dostaczu w

hrodowskej haptyni w Budyschinje.

Grošowe broſtkaramellje

najſlepſhi ſrijed ſ woftroneniu faſhela a ſ položenju dychanja, kaž tež ſ swarkowaniu psche dybawoſcz pschi faſhymnenju w ſymnym czaſu.

Sa Budyschin a wokruhu ſw. w hrodowskej haptyni knesa M. Jäſinga ſoždy czaſ na pschedanu.

Eduard Groš w Wrótklawju.

Worcelowe piera

dobre a tunje ma we wulkin wubjerku na pschedanu

J. G. F. Niecksch.

NB. Ta družina worcelowych pierow, kotruž ja wot f. Niecksche kupuju, je wſcheje kſwalby hōdnic, a duž myſtu ſebi, ſo moža ſo wſchē druhé družinu tež poruczeč. Redaktor.

 Dwaj połnaj kočjeſt ſtaj na pschedanu pola ſrōdnika Trangotta Wlechwitzu na Haſchiz haſhy w Budyschinje.

Chrop,

punt po 2, 3 a 4 nžl., woſebje ſlodi ma na pschedanu
J. G. F. Niecksch.

We ſtróži pola Ralez je jena cyłe dobra ſhěza ſe ſzadowej ſahrodi na pschedanu.

Handrij Wagner

700 tl. ie na dobru wěſteſci hždom ſ wypožczenju. Wſcho dalishe je ſhonicz we wudawatni Serb. Nowinow.

W Donnerhakez cziſſczeſti w Haſchiz haſhy je wuſchla a može ſo tam, kaž tež w Smolerjowej knihařni pod bohatymi wrotami ſa 1 nžl. dſtacž:

Naſlepſha a najnowſha

punktirkniga.

Na požadanje ſa lubych ſſerbow a hěſczeſte Inſche ſſerbowki zgle jaſnije a drobnje w hromadu ſestawienia, tak ſo na ſwoje praſchenje w krotim czaſu rwaſe wotmoſtvenje doſtanjesch.

Zutſje ſa tydzeni — 20. ſeptembra — ſmje, dali Böh, rachlowſke ev. lutherſke towarzſivo miſionſtu ſhromadzisnu. Pscheczeljo miſionſtu chyli ſo w prawym czaſu nutſnamakacž. Pschedkndſto.

Mycerphytuy wotrjad M. S. zmje ſrijedu 16. ſeptembra popołnju wot 2. hodž. ſwoje poſedzenje w „krónie.”

W Mięſchiz ač wumrie ſichtwórk 3. ſeptembra f. Kubler Handrij Ponich w 79. lecze ſwojeſte staroby. W bližſzej a dalszej wokluoſci bě won ſnaty jako woſebny hospodař, staroſciſti nan a ſwérny ſchecſczijan a njeje teho dla trjeba, tudy wo tym wobſtěrniſe rhyſecz. Ale to dyrbinh hſtceje pschispoſnicz, ſo běſche won hōdny a horliwy ſſerb, tiz ſ chlej duschu na ſſerbstwo wiſasche, ſwérni ſerbſte knihi a czaſopisy ſupoſasche, rad ſerbſki cziſasche a wot ſaleženja Macjich ſſerbſte ſtajnje ſo jeje ſobuſtawam ſluſtſeſte. My teho dla tudy ſe wſchém počeſczovaliom na njeho ſpominam.

Uekotsi ſſerbja.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kič maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaći so
wot ryncka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
6 np. Štvortlētna předpłata
pola wudawaria 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Woprijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschyna. S Welkowow. Z Budyschyna. S Wojerej. S Měrkowa. S Bułez. S Czornoboga. S Wjeleczina. S Huczym. S Łasa. — Cyrkwinske powjesće. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěstnik.

Nawiedżenju.

Czi ſami czeſčeni wotebjerarjo Sserbskich Nowinow, fotſiz čcedža ſa
nje na ſchtwórtleto 1863 do předka placziez, njech nětko 66 np. we
wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Czi, fotſiz ſebi Sserbske Nowiny
pſches poſt pſchinjescz dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam ſſasacz. —
Sserbske Nowiny placza nětko na ſakſkich a pruſſich póstach jen a f wjele,
mjenujich $7\frac{1}{2}$ nsl. ſchtwórtletnje, a ſo w Budyschinje tak wudawaja, ſo je kóždy
pſches poſt tež druhdže na wžach a w mestach ſobotu doſtanje. Redakcia.

Swětne podawki.

Sakſka. Ministerſtvo ſnitskornych naležnoſcزو je poſtaſilo, ſo maja twarch ſa ſwoje pruhowanje 16 tl. 15 nsl. placziez. — W Bertsdorfje pola Žitawy wotpali ſo 14. ſeptembra jena khez a pſhindze hospoſa w ploſjenjach wo žiwenje. Tež ſvaliſtej ſo dwé ſwinjeczi. — Prhnz Jurij je ſa kommandanta 1. brigady jěſyňch, oberſt ſ Fritſch ſa generalmajora, a oberſt-leutnant Senfft ſ Pilsach ſa kommandanta 2. brigady jěſyňch pomjenowanym. — Veho majestosę kral Jan wotdjerza 11. ſeptembra wobhladowanje přenjeje brigady jěſyňch bliſko Querſy pola Großenhaina a wobhladowaſche potom někotre fabriki. — W Budyschinje buſhtaj wotkužiſko ſemjanſtwa 14. ſeptembra wuſwolenaj: k. krajſki direktar ſ Nostitz-Wallwitz nad Sserbſkim Sohlandom a k. rycznik Schenk nad Žornoſyklami ſa ſapóſ-kanzow 2. komory, k. rycznik Weber nad Ssmochęzami a k. ſ Nostitz a Tändendorf nad Wopakej ſa jej u naměſtnikow. Iako naměſtnik k. hrabje Lippe nad Czichonžami bu k. hrabja Lippe nad Debrikezami wuſwoleny. — Wot budyskeho ſlawneho ſuda bu 11. ſeptembra wobhydler Hantrij Scholka ſ Woreyna ſpječenja a po- hroženja dla k 6 měſazam dželaczeńje wotkudzeny.

Pruſſy. Veho majestosę kral Wilem pſchebywa nětko wſchědnie pſchi manewrach, kotrež ſo ſ wójskom, bjes Barlinom a Frankfurtom hramadu ſezechnenym, wotdzeržnia. Tam je mjenujich něhdje 44,000 mnži wójska ſhromadzeneho a je tam wjele wýſhiſich ſe wſchitlič europiſtich wójskow pſchischo, ſo bychu tym wulſtnym manevram pſchihadowali. Haj, ſe ſameje Ameriki je tam teho dla jedyn wýſki pſchitomny. — Dolež ſu ſo ſastupjerjo města Frankfurtu tak njeļuboſni wopokaſali, ſo krala ſwiedzienſch powitac̄ nočechy, hdy by wón pſchi ſtadnoſci manevra do jich města pſchischo, dha je kral nětko Frankfurt cyle ſ botka ležo wostajik a wróci ſo kóždy wječor do Barlina. (Wón chyſhe hewak w čaſu manevrero w Frankfurce bydlic.) — Kral němſkim wjerčham, kiz běchu jemu ſhromadne piſmo ſ Frankfurtu nad Majnom pôžkali a jeho ſ nowa k pſchitupjenju k němſkej reformje pſcheproby, kóždemu woſobje wotmoloi. So-wón iich pſcheproſchenje njedopjelni, je wěſte a duž ſ cykle němſkej reformy najſkerje ničo njebudže. — We wſchelakich nowinach ſo powjeda, ſo čhee němſki bundestag wójsko do Holſteina na exekuciju pôžlačz, ale w taſkim naſtupanju hiſčaje ničo wěſte poſtajene njeje.

Rakušy. W tych dňach měsíeche pôsobstwo s wubjerką słowackej Maczicich pola khêzora audiencu, so by zo jemu sa 1000 schéznakow, Maczicich wot khêzora darješich, pôtnie podzakowało. Khêzor tuco pôsobstwo jara pscheczelniwe pschijsa a rjeky bjes druhim, so chce Maczizu tež dale sakitowac̄. (Tuta Macziza je towarzstwo k wudawaniu dobrych słowackich knih, a many my Šserbia tež taku Maczizu a by trjeba bylo, so bych uzo našci Šserbio tež poczeli bôle na njej wobdzelec̄. Slovackojo so sa hwoju Maczizu w prénim lécze nêhdze 100,000 schéznakow naradali.) — Druha komora winskeje krajnje rady bêsche tón thôzen teho dla shromadzena, so by sajceze pôšlana z Rogawskeho roshudzika. Po sakonju njezmje so mijeniac̄ žadyn pôšlanz bjes dowolenja komory do jasitia žadzic̄ abo psched sud žadac̄, khiba so je pschi žamym wuwiedzenju njejakého pschecupjenja dozhahnjeny. Rogawski je pak teho dla wot policije sajaty, dokelž je nêkak do pôskeje revolucije saméshany a druga komora je nêtka komisiju postajila, kîž ma pschepytac̄, hac̄ je Rogawski tak winowathy, kaž to policia wudawa. — W tych dňach pschijedze deputacia s Mexika k archywówodze Marez (khêzorowemu bratrej), so by jemu mexikanstu krónu poskiezila. Ale, hac̄ ju archywówoda Marez wošmje, to so jara prascha; pschetož w Mexikanskej njeproradk w krajinach naležnosćach w najpołnitszej mérje knieži a njeby tam Marez wêch hinač do porjadka pschijeszc̄ móhle, khiba so by jemu s najmienjsha džešac̄ lét došč wulke wójsko k pomoch stało. A shtó by jemu tajte wójsko dał? Naifkerje Napoleon, a to by sa Maza tola droha a pôdla došč prošherjska wêz byla. Duž deje wón tež mexikanstu krónu njewošmje. — Ruski wulkoňjas Konstantin je saňžený pjiat se swojej mandzelskej do Wina pschijel a bu na dwórnišcze wot khêzora, kaž tež wot archywówody Albrechta witamy. Nasajtra wophtaſtaj khêzor a khêzorka swojeju hoscjow a jako bêſtaj taj potom pola njeju pobyl, podaſtaj so popoldniu na ſwôj dalshi puc̄. Bonaj mijeniac̄ na poſkupu Krym pucžuyetaj, so byſtaj w tamnej, na Italiu podobnej, krajinje nêkotre mějach pscheyloj. (Nêkotre nowiny mënja, so je ſebi Konstantin wêſtich politickich naležnosćow dla ſwôj puc̄ psches Win wufwolik, druhe pak praja, so nježo tajke bylo njeje, a to so nam tež tak ſda, pschetož Konstantin žadyn pscheczel Rakuſkeje njeje.)

Franzowski. Wotmolwjenje ruskeho khêzora na pišma, kotrež bê wón pôskej naležnosćow dla wot franzowskeho, jendzelskeho a rakuſkeho kniežerſtwa deſtał, je pschishko. Wone je jara ſymne a praji so bjes druhim we nim, so khêzor w Pôlskej prjedy nježo polepšic̄ nježo, hac̄ budže tam revolucia do cyla porazena. Napoleonej so tajke wotmolwjenje mało spo-

doba, pschetož wón myſlesche ſebi prjedy, so budže w pôskej naležnosćach na tunje waſchnie wulku khvalbu dobyc̄ móz. Wón mieniſche mijeniac̄, so budže zo ruskii khêzor psched jeho ſkowam i strachowac̄ a khêtsje ruciže wſchitko činiac̄, ſhtož ſebi wón žada. Ale cyle hinač je pschishko; pschetož ruskii khêzor tež ani proſhka pschijwolik njeje a Napoleon je, mohl rjez, s dolhím noſom wotczahuež dyrbjał, dokelž ſam mózny doſč njeje, Jendzelska a Rakuſka jemu pak njeponhatej. Nêjhubbenskoje je zo pschi tej cylej wêch wobohim Polaskam ſechko; pschetož woni ſu w nadziji, so jim Napoleon k pomoc pschindze, revoluciju ſapoczeli, a nêtka, hdz̄ ſu zo pot lcta s Ruszami bliži, ſwojich najlepſich ludzi ſhubili, ſatraschine ſumny pjenies pschihadzili a cyleh pôſki kraj do najwjetſchego hubjenſtwa pschihadzili, — nêtka ſežaha Napoleon ſ ramjenjomaj a praji: „Ja wam pomhac̄ njemóžu!“ — Khêzor je zo do biarriſtich küpjetow podał. — Franzowske nowiny wudawaja, so je rakuſki archywówoda Marez Napoleonej twerdze ſlubik, so chce mexikanstu krónu pschijec̄ a so je w tajtim nastupanju bjes wobémaj wſchitko wucžinjene.

Rusovska a Pôlska. Khêzor Alexander je zo do mesta Helsingforſa w Finnlandskej podał, so by tam fiunlandski ſejm wotewrile. — Won je wondanjo ſnatemu generalej Murawjewej we Wilnje najwoſebniſhi ruskii rjad, mijeniac̄ rjad ſw. Handrija ſpožejk k wopofaſmu, so je ſ jeho ſtukowanjom ſpokojny. — Zako wulkoňjas Konstantin psched nêkotrym čaſom po želeſnicach psches Wilno pschijidze, njebe tam general Murawjew, kaž so to po ſdworliwosći ſluſcha, psched njeho pschijek a jeho poſtrowil. Konstantin, kîž bê to ſa ſto wsał, da zo jeho teho dla wraſhac̄, czožo dla pschishko njeje a Murawjew kîž wjedzishe, so jeho Konstantin jeho ſuronosze dla naifkerje naſzwari, je wotmolwile, so ſtaj wonaj wobaj khêtro nahľaj a so byſtaj zo wêſeje ſwadžiloj, hdz̄ byſtaj zo wuhladałoj, a duž je lepje bylo, so halle wón pschishko njeje.

W Pôlskej ma nêtka po wotjedze wulkoňjas Konstantina general Berg najwysche roſlaſowanje a ſda zo, so chce tón we Warszawje tež tak ſuronosze ſtukowac̄ počez, kaž Murawjew we Wilnje. — W poſleniſkim čaſu je tež poſlenja wjetha čxjoda pôſki ſběžkarjow, kotrež wêſtih Lelewel kommandirovaſtše, do cijista ſbita a roſproſhena. Lelewel ſam a wſchitne jeho officirojo ſu paulyli, tak tež wulka dželba ludzi. Wot Rusow bu jich 300 ſajatich a ſbytk cjetny do Rakuſkeje.

Ze Serbow.

S Budyschina. Ř wulku ſerbškemu ſpêwanskemu ſwjedzenjej, kîž ſměje zo, džen

7. oktobra w tudomnym hoscjeniu k tsiom lipam s hoscjelu a balom swjetcic, so hijom spewy czischeza a pišaja, spewarki a spewarjo pscheproschuja, spewanske pruhi djerža a wschelake druhe pschihoth cijnja. Duž so nadzijam, so budje na létuškim spewanskim swjedzenju jara duschnie a pschejemu ſebi k temu rjane wjedro, woſeboje pač prawje bohaty wopht se stronu naſich lubowanym Sſerbow.

—ski.

H. S Welkowow pola Bijskopiz, 14. septembra. Wejera wjecjor wokoło 10 febra so tudy wołanie woheń, woheń! a hijom ſapadze pkomjo s Forkertez bróžnji wyhoko k njeblu a ſapopadze tež domſke a hródze, kaž tež domſke a hródze ſužodneho bura Wiczasa. Po krótkim časzu ležachu wschiſte tute twarjenja we roſpadankach a wot potſecja ſtom kop žita a 100 centnarjow syna, kotrež we Forkertowej bróžni so namaſtachu, njewosta ničo hacž hromada popjela. Dokelž je k. Forkert wobſedjeć hoscjenza k ſakſtemu rajtarjej we Tumizach, dha mjeſeche wón na kuble podrožnika, s mjeſmom Schoktu, kotrež je so zyke wobſedjenſtw, tež 3 koſy a jene ſwinjo, ſobu ſpalito. Scholta a jeho žona běſhtaj so hijom k mirej podako, iako woheń wundje. Wonaj ſtaj lědom živaj woheń wuczekaj.

Natarſki grat a druhe wěch so Forkertej ſobu ſpalile njeſku, dokelž ſu wschitke w twarjenjach hoscjeniza. Ženož na huno běchu wós s džeczelom ſtorežili, so by tam psches njeđzelu ſawoſtał a tón je so tež ſobu ſpalik. Forkert mjeſeche žito ſawěſciane, Wiczas tež, tola bu teho bróžen, hacž runje bliſto pschi tyh druhich twarjenjach ſteſeſche a ſe ſlomu kryta je, psched ſapaſenjom ſakitana. Sſylkowow bě tu na doſcz a pomoznych rukow tež, dokelž tudy a we wokolnych wſach wojań ſteja a we wulkej mnohosći k pomochy pschiſhli běchu; ale někotre ſylkaw yzle wózne ſtejo wostachu a pomozne ruch so njehibachu, dokelž bě woda daloko a strach dalehrabanja pkomjenja podtłokzeny. Budžiſche wětr bóle wot połnoch duł, dha budžichu tež hiſcheze twarjenja kowarja Janki (lij we Čerwenych Noſlizach ſwoje bydlo ma) so wotpaſic mohke, haj ſamóni Forkertowy hoscjeniz kotrež bliſto pola Wielkowow leži, budžiſche do wulkeho stracha pschiſhok; tak pač je hnadny Bóh daliſche njeſbože wotwobrocził. Hdyž so praji, so je woheń ſaložem, dha je to tak wjeli kož wěſte, dokelž je psched nětorymi lětami hijom tež woheń we jenym Forkertez twarjenju ſaložený był, tola bu tehdyn s časom pytnjeny a poduſcheny. Ženož kruh třebi bě so tehdom ſpalik. Kajkeje winy dla móh ſadkaw pola Forkertez woheń ſaložic, to ſebi nichton myſlič njeſože, dokelž je Forkertez ſwójba tak pscherzina a luboſciwa, so ma wſhndzom dobru kvalbu. Na tutej ſwojbie widžimy tež tak prawje wěrnoſej pschiſkowa: Žene nje-

ſbože pschiſdje ſa džiw hdj ſamo. Sa týdženj je ſo we tutej ſwojbie wjeli njeſboža ſtalo. Knjes Forkert ſkhoru na jene dobo na khoroſej, kotrež bě tej podobna, wot kotrejž rěka: Teho je Boža ruczka ſajaka. Na jenym dniu ſkhoru jim woł a kón a kón dyrbesche ſo faktóž. A hacž nebudzeja woheńowe ſtrúzele ſtvo ſyłe wotkhorjenemu knjeſej Forkertej ſaſo ſchłodžic, to tež ſo njeđa do prjodka prajic. To ſu čeſke pruhowanja, kotrež Bóh tón knjes druhdy člowjeſke naſkaduje!

Z Budýſhina. Zaňdženu ſriedu mjeſeche ryczeſphtnu wotrjad Mačich Serbskeje poſedjenje. Po wotewrjenju poſedjenja zloži datalny starſhi k. Dr. Pfūl swoje zaſtožnſtwo do rukow wotrjada; na čož bu k. knihluge Smoleč jenohłosnje za starſchego wuzwoleñ. Ryceſphtne pschedmijeth běchu jara zajimave. Knjes Dr. Pfūl čitasche „Leibnitzome zberki ſlowjanſczejny“, kotrež wobſteja we wózgenaſchu z pschiſpomnjeniem, w někotrych nabožnych hrónčkach, we ſokazkach, tak ſu Lüneburgſch ſlowjenjo němſch ryceſli, a we němſkoflowjanſkim ſlownicſku. Druhi jeho naſtał naſtuſpaſche „Laziow wózgenaſch“, kž je ſo wot wschelakich wuzženych za ſlowjanſki djeržak, kotrež pač je lettifſki. Hdjz běſhtaj ſo tutaj wobſhernaj naſtałkaj pscheſtitaj, wuprajji ſo wotrjad za to, zo by k. Dr. Pfūl wschitke znajomne zberki poſobjanſczejny tak wobdzěſtał, ſo bydhu ſo ſkerje ſlepje w časopisu towarſtwa wocjischczej móhke. Na poſledku bu na namjet k. Horňika knjez farař Timiſh w Hodžiju, kž je jene ryceſphtne dželo w Čjasopisu wožiwiſ ſichtož je po wuſtaſkach wotrjada žadane) a hewal ſwoju ryceſphtnu wuſtojnoscž pschi wophtanju poſedjenjow wopokaſował, jenohłosnje jako ſobuſtaſt wryceſphtneho wotrjada wuzwoleñ.

S Wojerex. Po poruczenju kralowſkeho kniežetſtwa w Liegnitzu maja ſo we tudomnej, k. Kulmannej ſkuſhacej knihičiſczejni ſkładowace herbſke ſchulſke knihi hacž do pschiſhodnych jutrow doceſczejec: a) prjenja herbska čitanika, b) 12 wulkich čitaniskich taſlow a c) 80 wuſtranych kherluſchow ſ katechismom a ſe ſchruciam. (Sſerbske bibliſke ſtaſiſny ſa pruſkoſerbske ſchule ſu hijom hotowe.)

S Mierlowa. Wutoru 8. septembra w nocj je w kotołnej khězi, k tudomnym Schuberth-Müller-Grohmannowz brunizowym podkopam ſkuſhacej woheń naſtał, psches kotrež buchu někotre hrady a třeſhne ſóſta mjenje a bóle wobſhodzene a někotre laty ſpalene. Schkoda bě ſnadna, dokelž bu woheń wot džekaczerow bórſh haſhem. Woheń je naſkerje psches to naſtał, ſo je ſkuſhacza ſ wohniſczej do wokololežaceho brunizoweho procha ſleczaka a jón w nôznyh časzu ſamischiſtrila.

S Wilez. Naſich k. farař ryceſi M. o. h. ſmjeje kaž ſlyſhimi, w bližšim časzu pomoznicho prédarja a to k. kandidata Urbana ſ Hnafchęz.

S Ćzornoboha, 14. septembra. Wężera po-
• połdnju pschiczeje jow na horu schulska młodzina se
Woleschinzh s rjanej hujzbu, s khorhojem i s wjen-
zami pod wedzenjom k. wuczerja I. Meldy s Wulko-
dajina, kąt je tu khwilu tež postajenj schulski vikar we
pomjenowanej Woleschinzh, a jeneho schulskego prijodkste-
jerja, so bychu te wopomniki stareho herbskeho časa
wohladali a na wschelakich hrach zo swjehesili, shtož
so pod woblegom wjeli pschitomnych sta. Napospbedku
wuwiedzecu wone tež hiszceje neschto spewom s pschewo-
dom hujzby a běchtaj, shtož naš najbole swjehesili, bjes-
tymi tež dwaj herbski narodnaj spewaj, ko-
traž běchu, kąt hlyschachny, we połsnich dniačach na-
wuknli.

3.

S Wieleczina. Tudy mějachny sandżenu předu
rjam, wot budyskeho němskeho misjonskeho towarzystwa
sradowanu němcko-herbski misjonski swjedzen. Popoł-
dnju w 1 hodzinie czechneske pełny czah schulskich džeczi,
doroszeneje młodoscze, wjazorzych duchownych, mnogich
wuczerjow a wojsadnych a zushych pod synkami hujzby
do bohaceje wuphysczenje chrtwie. Pschi němskej
Bożej hlyzby wobstara tudomny farač k. Wiczas wol-
tarzu hlyzbu, prědowanje džerzesche pak k. farač Schöncka
se Strahvalda, misjonsku modlitwu pak mějachne budyski
primarius k. Dr. Müling a požohnowanje wudzeli bu-
dyski němski diakonus k. Carl. — Pschi herbstim kem-
schenju wobstara našch k. farač tež woltarzu hlyzbu a
džerzesche po prědowanju rjani misjonsku modlitwu,
kraſne, natwarjace a wubudzace herbske prědowanje mě-
jachne pak k. farač Hilbrig s Hrodzishejza a to po
słowach Marka 16, 15 a 16. Wón wulkadowasche
nam Jesuhowu pschitasnju: „Dzieje po wschem swěčeje
a wuczeje wschitkich pohanow”; s wotmowieniom na tu-
te praszenja: 1) Komu hlyzha tuta pschitasnja? 2) Czo-
ho dla je Chrystus tutu pschitasnju dał? 3) a: Nak
dopjelniamy taſtu pschitasnju?

To bě přeni misjonski swjedzeni, ktryž je so po-
la naš wotdžeržał a wón smieje weseje swoje żohno-
wanje kąt sa naš, tak tež sa wbohich pohanow.

S Hucziny. Schtwórk 3. septembra bě sa
tudomnu cyku wojsadu džen radoscze; pschetož tehdź bu
k. kandidat Jan Sommer s jeho starszishcho domu w
Maleschzech jako našch nowy farač k. nam do Huc-
ziny swjedzenych pschewjedzen. Wulki dothi czah wu-
physchenych schulskich džeczi a młodych holzow s mnogimi
khorhojemi a wenzani džecze bórzy po 3 hodzinach,
natwadowanu wot k. wuczerja Bejera a pschewo-
dżany wote wschitkich gmejnskich sastupjerjow a khejbētar-
jow swojemu nowemu k. duchownemu napšczetivo.
Kedy bě czah hač k požlenim czechnym wrotam kónz
schuſzeja pschischoł, jako tež k. Sommer pschijedze, kotre-

hož młodzina po jeho wustupjenju s wosa hnydom s
wuspewaniem požlenieje schuežki khrluscha 772 „Budź
lubje powitanu” poſtrowi, po czimž jeho k. wuczer
Bejer s krótkimi, ale wutrobnymi słowami pschihodniye
witasche. Knyes Sommer wotmolwi s luboſcziwej sa-
horjacej ryču na taſte witanje, tak so skoro żane wožko
bjes hylsow njewosta. Potom pschepodachu jemu přeni
schulerjo w mjenje schule jako swojemu czechzenemu nowemu
k. farařej herbsku bibliju a herbske spěwarske, kotrež
běchtaj kraſne swjasanej. Potom poda so czah psches
wjazore wopravdze rjane czechne wrota pod spěwanjom
khrluscha: „Jedn twierdy hród je našch Bóh ham” do
Hucziny na farsti dwór. Tudy powita jeho k. gmejn-
ski prijodksteřeř Bogel na rjane wutrobné waschnie, na
czoz cyka shromadzisna, kotrež móžesche wobscherny dwór
ledy wopshiczej, khrluschi „Njech Bohu džakuje, wuspě-
wa, a skončzne wupraji nowy k. duchowny swoj naj-
horhshchi džak sa wschu jemu na tuthym dniu wopokasanu
czesę a luboſę, s tym pschispojeniem, so jemu dar
huzinjaniskeje schule jako faktad swojeho skutkowanie staj-
nie lubh wostanje. — Gmejnsch sastupjerjo a khejbētar-
jo dowiedzecu jeho potom do rjenje wuphysczenje faru
a džeczi buchu na to po jeho porucznoſci s piwom a
zaktami woſchewjene.

Ssledowacu 4. njedzeli p. s. tr. sta so sapokasanje na-
ſchego noweho k. duchowneho do jeho dostojinstwa. Po
próſtwie woſady bě wyſoka k. direkcia k. farařa Imiſch a
s Hodzija sa ordinatora postajila a jako asistentaj
běchtaj k. farač Kanič s Klukšha a k. farač Rych-
tař s Kotez pomoznaj. Tako po 8 hodzinach pschiczañy
tudomna schulska a doroszena młodoscž psched faru a
wiedzescze noweho k. farařa, kąt tež tſioch spomijenych
k. duchownych do kraſne wuphysczenje chrtwie. Tute-
mu czah pschitanskym so k. ryčnik Ritschier jako
sastupjer hrabinskeho kollatarskeho knieſtwa, k. žudniſki
hamtman Hartenstein, k. aktuar Entsch, gmejnsch
sastupjerjo, khejbētarjo a wjeli tudomnych a wolkowſkich
woſadnych. Tako běchu wschite ſwoje města w chrkwi
sajeli, sapocza so kemſhenje s khrluschem: „O jehnjo
Bože swjate”, potom ſtupi k. farač Imiſch na woltar
a džerzesche wschitich wutrobu huijazu spowiedni ryč
a k. Sommer wuiwiasche Boże wotkasanje. Na to
džerzesche k. Imiſch poſwjezeñsku ryč a poſwjezeji k. Sommera
pod ſobuskutkowanjom k. asistentow. Tako
bě so to stało, pschisahsche nowy k. duchowny psched
k. hamtmanom prijodkpihanu pschisahu, k. ryčnik Rits-
chier pschepoda jemu volaciju, a po pschecžtanju wob-
twierdzaceho piſma, pschischtaj k. Sommerra khejbētarzej s
albu a poſtrowischtaj jeho s k. wuczerjom Bejerm ja-
ko swojego farařa. Tako bě jemu k. Imiſch Boże po-
žohnowanje wudzeliſt, strojewesche woſada swojego nowe-
ho duschor paſthyra s wuspewaniem 6. schuežki 772.

herlušča a na to djeržesche l. Smiših móznu, wubudžazu a natwarjazu prjódštajeniku rycz, kotruž s wutrobnej modlitwou skonči.

Potom sapocža šo Boža škužba po swučenym waſchnju a l. Sommer djeržesche ſtwoje hukobko hnujace a wulec natwarjace najtupne predowanje. Pschi ſkončenju ſemſchenja ſkładowaſthe woſada ſwojemu novemu kujeſej fararjej wopor a wopokaza s tym kaž tež s darami, kotrež bě l jeho čeſeči cyrkwi pſchinjeſka, ſwoju dowérjazu ſluoſci.

Po ſerbiſkih ſemſchenjach mjeſečne ſo němſka Boža ſkužbu.

S k a f a. Čudny wumrie 17. septembra naših derjeſaſkuženij kantor a wuczer, l. K h r y ſ t a n B j e d r i c h Schiethold, jako bě ſwoju starobu nimale na 52 let pſchinjeſk. Pohrje budje njedzeli popołdnju w 2 hodzinomaj.

Serbiſki ſpěwanſki ſwiedjenj.

Čudny w Buduſchinje imějemy ſriedu 7. oktobra wulki ſerbiſki ſpěwanſki konzert ſe ſwiedzeniſkei hoſćinu a pſchynym balom. Taſki ſwiedzeni ma ſo wotdjeržec w ſali hoſćenja l tſiom lipam a ſapocžne ſo ſpěwanje w jecžor w 7 hodžinach. Wiedzenje ſpěwa, kotryž ma ſo mot něhdje 100 ſpěwarow a ſpěwarjow wuwieſcz, ſměje ſławny ſerbiſki komponiſt, l. kantor Kožor ſ Ketliz. Špěwarz budje ſo w dwémaj dželbomaj wěnčiſchelakich, woſebje zuſoſklowjanskich a ſerbiſko-narodnych ſpěwów a ſu te ſame na poſlenjej stronje dženſniſcheho čiſla pomjenowane. Kóždy može ſo pſcheſwědcie, ſo je to wěſče bohaty a rjany programmi, kij je ſi duſhnej wſchelakoscu a ſi hukalbnej ſtajnoſcu wuhotowaný! Ke temu wopſchija wón za dne wězy, kajkež herwak něhdje njeſklyſhimi. Pſchetož wſcho druge konzertirowanie, kajkehož móžemy ſo do ſyteje wole napoſluchacj, je jenož modeřna hudžba, bjes tym ſo nam ſpominjeny program ſpěwów podawa, kij ſu po ſkowjan ſkimi typuſu ſtworjene. Wyshe teho mamy nadžin, ſo naſi wjelczlawjeny ſpěwar l. Lukeš ſ Prahi ſ wopnom pocjeſeji a naši ſwiedzeni ſe ſwojim wubjericje kraſnym tenoram porjeuſchi. Duž ſchtóž čhe ras něchtio pratiſe rjane a žadne ſkyſhce, a ſebi ſ tym woſebite woſchewjenje pſchihotowarz, tón njeſapomni na létuſki ſerbiſki ſpěwanſki ſwiedzeni hič a my móžemy jemu do předka praſicj, ſo ſo wón tajkeho puča wěſče kaž njebudje. Gauſtupny billet budje 5 nſl., textowa knižka ſe ſerbiſkim a němſkim textom paſ 1 nſl. placicj. Blleth a textowe knižki ſu hižom tydženj priedy poſla l. redaktora Smolerja abo l. pſchekupza Stoſcha a na ſwiedzeniſkim duju pſchi kaſhy doſtač. — Špěwanje ſměje ſo něhdje dwé hodžinje, po čimž budje ſwiedzeniſka hoſćina djeržara, ſa kotruž kouvert 12 nſl. plací. Tola ſchtóž

čhe ſo na tej ſamej wobdželicj, ma to l. Smolerjej abo l. Stoſha najpoſdžiſho džen priedy woſjewicj, dokelž može ſo herwak ſtač, ſo potom žaneho města njedostanje. — Pſchyn y ſerbiſki bal woſankne ſwiedzeni a placzi pſchi tym rejwanski ſiſt 10 n ſl., tola ſpěwaſki a ſwěvarjo maja bal darmo. Wſcho druge woſjetwa ſerbiſke Nowiny w bliſhimaſ cjiſkomaj.

Wot redaktora.

Dokelž mam ſy ſerbiſjo jenož jene powſchitkomue nowiny a to „Serbiſke Nowiny“, dha ſy ſy jako jich redaktor, hukb je ſo w nich někakfe wadženje ſběhnylo, ſtajnje na to hladak, ſo ſtej ſo wo bej, napscheinimo ſebi wojovacej, ſtronje w nich do ſyteje wole wuprajicj mohlej. Duž ſo žeňje nichton boječ njetrijeba, ſo ſo jeho ſkowam w ſ. Nowinach města njepoſcheye, a je jenož to jenice ſuměnjenje, ſo dbybi tón, kij che w ſ. Nowinach něchtio wotcjiſhce, ſacj, redaktorej ſwoje jméno praſicj, kij paſ ſe nikomu njepoſcheradz. Po tajſim ſo naſtaſki bjes ſnateho jmén a po prawym njewotcjiſhce, tola chcu pſchi jenym, kij ſy ſy ſaúdženiu ſriedu, hukb bě wudawatnja chly džen wotewrjena, pſches poſt doſtač, naſpomnijene ſuměnjenje ſpuſhce, a jón borſy taſki wotcjiſhce, kaž mi jón poſklaču. Wón maſho takle:

Geszena Redacia!

Ša tu roſprawu kotruž je knes Diagenus. Mrož mam wü ſerbiſkih Nowinach woſewjal praſa jemu ton nai wutrobniſi džak ſtei proſton Žeſus Christus ſdzerz jeho dale pſchi dobriſti ſtrowoſzi pſchetož won ma we ſwojich wizač zili prawo.

Stož ſo proſh ſe ſerbiſkih Nowinach ſianni woſewiſ ſewak ſo do němſkeho ſtajji.

ſoubiſtawh Miſionſtwa mjeſta Buduſchin a Mihaufleje woſadu Buduſchin ton 12/9 63.

Pſchispoſmenjenje redaktora. Ža proſhu nětko tych, kij ſu mi tuton naſeſtik ſe woſjewjenju poſkali, ſo bydu tak dobiři byli a jón mi tež ſaplačili; pſchi tym paſ jin ja ſamjelčecj njeſomu, ſo woni wo ſerbiſkim prawopisu runje tak wjele roſhnia, kaž poſt wo měkčenju. To poſaje jich prjódſtejach naſeſtik, w kotruž je 29 pižanskich ſmolkow.

Cyrkwinske powjescé.

Zutje ſměje ſo w kſižnej cyrkwi w Draždananach ſerbiſka Boža ſkužba ſa evangeliſkih ſerbiow a budje l. diał. L a h o d a ſ Lubija predowanje, l. farař rycer M o h n ſ Buſez paſ ſpoſiednu rycer djeržecj.

Žitna placijſna kaž herwak.

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje.

16 tl. 15 nſl. a 16 tl. 5 nſl.

pſchienza 57—66 tl., rožka 40—44 tl.,

(to je: ſa 25 pruſſiſk ſtazow.)

répiłowý woli (nječiſceny) 13 tl. 2½ nſl.

(Cziſceny, kaž ſo w Buduſchinje pſchedawa, je ſtajnje něhdje 1¼ tl. drôžſhi.)

N a w ě š t n i k.

K w a ź n a r o ž a
misłtrey

Korsi Augustej Garbarzej
herbste mułtej w Miechornju a jeho lubej niewiescie
Katalii Auguste Sibscze
s Górnymi Nokliz
ł 22. naśmierci 1863.

Daj Bóh dżenja sboże Wamaj
K Waju flubej węcznemu,
Boża hnada njech je s Wamaj
W Waju chłym żiwienju.

Szwernaj wostacj hacj do zmierzeje,
Dżenja Wój szel flubitaj,
Boha w horju twerdzje dżerztaj,
Wot njeho zo njehnijtaj.

„Daj Bóh sboże!” wşitko woła,
„Sboże stajnie hacj do rowa,
Daj Bóh sboże k mandżelstwu
K Waju flubej węcznemu!”

Też ja s wutrobu něk praju:
„Daj Bóh sboże k mirej Waju,
So Waj’ psichod rjam kęze,
Kaž te róże saronske.”

„Strowosz pšeju Waju cęku,
Poradzenie k Waju dżelu,
Trościanu myśl węzku,
Szwerni herbstu wutrobu.

I. A. N.

Dopomijenje na naschu lubu njebo
towarschku

M. E. U.

Wiele horych syłsow tudy
Twoje dla b'ðja plakane,
Se syłsami husto budże
Twój row, luba, krjepieny.

Twoja sażna zmierze, o swérna,
Twój tak sażny tlebony row,
Ach to naž tak jara scudža;
Schtó by trościanowacj naš móht!?

Trościanowacj naš njeſ'je tudy
Żadyn cęk wshał na swęceji,
Kaž so pschiubdzeniu tež bórty
Tam, hdżez ty sy w sbóźnoſci.

Nasch knies Jezuſ tón je wołał
Naschu swérni towarschku,
K węcznej radoſci ju skhował
W swoim raju we njebiu.

Tam hmy my tež pscheprósheni
Na kwak teho jehnječa,
Tam hmy wsichtch wumóženi
Wot gwoetneho hubjeniwa.

Tam tak njeb'dje, kaž na swęceje,
Hdżez ta zmierze naž dżeleſche,
Tam hmy sienoczeni węcznije
W Božim raju w węcznosczi.

W Smolerjow ej knihańi, kaž tež pola kni-
hiczszejerja k. Kulmana we Wojerezach je po I nsl.
doſtač:

Con modlitwy doſtojny Bóh w pschihotowanju
žnjow. Žinowe pređowanje wot S. M ö h n j a,
w swoim czaszu duchownego w Nięzwacidle.
Drugi, nowy wudawki.

Tuto pređowanje je jene s najrjeniſich a najkraſniſich,
liž bu hdy w ejszczu wudate. To ſamo je tak derje po
rygi, kaž po wopſchijeczu jenak jara rja ne, kraſne, wu-
bjerne, je połne mózneho ducha, wérneho powuczenja a
wolſchewjateho ſahorjateho natwarjenja! I nsl. fa nje je
mały, ſnadny wudawki, kotrehož zo ničto kaž njebudže.
Duz kup ſebi je kóždy.

Jena hospoſa fa ſlot a jedyn nôzny wajchtar zo fa
wüşoku ſbu na knieži dwór w Nadžanezach do ſlužby
pytataj.

Jedyn poħoncz, jedyn wotrocž a jena dżowka moža
hnydom abo tež k nowemu létu 1864 na kniežim dworje
w Stróži pola Huczinu ſlužbu doſtač.

W Jeſuſezach pola Małez je jena khęza
s 3 körzami pola k pschenajeczu a je wscho dal-
ſe ſhonicz pola kniežeho hetmana w Hermanezach.

Sjawne pschedawanie.

Rjedzeli 27. septembra 1863 budże zo Böhmarije z
ſahrodnisku žinowecz Cat. No. 11 w Trjebjeńzach, k
kotrej tsi leżomnoſcie 1 akt 215 kwadratnych prutow
wulkoszcze ſluſčej, s 45, ro dwakſlimi jenosczemí napo-
żena, je ſwobodneje ruki pschedawacj.

Na kupjene ſmyſleni chyli zo teho dla na ſpom-
nienym diju popołnju w 3 hodzinach w hoſejeniu w
Trjebjeńzach nutſnamakacj.

Natarſka cęſel edž wſitkich družinow, jako ſeneni
a nježenjeni hetmanjo, wajhtarjo, woczerjo, rybaſojo, po-
honožio, konjach, wolacy, wotrocžy; kuchinſte, domowſte
a hródzine dżowki doſtanu pschi wüşkej ſdże fa nowe létu
ſlužbu w tudemnej, kaž tež w drąždžanjskiej a dru-
hej stronie psches ſlužbudoſkaſowacy bureau **M. Meisela** w Buduſchinje na hornjeſkej haſy.

Parne kupjele.

Kupansi cęas ſa kniesow: Rjedzeli rano we 8 hoſ
dzinach, ſrzedu a piatki popołnju w 4 hodzinach. Extra-
kupjele, kaž tež kupanje ſa knienje maja zo kóždy cęas
2 hodzinje před ſlaſacj. **F. Büſchel** w Buduſchinje,

Plaéizna:	
$\frac{1}{2}$	bléſche po 2 toler.
$\frac{1}{2}$	= 1
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$

Plaéizna:	
$\frac{1}{2}$	bléſche po 2 toler.
$\frac{1}{2}$	= 1
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$

Běły Broſt - Syrop.

S džakownoſcie wosſewjam luberad, ſo je běły broſtſyrop k. G. A. W. Mähera we Wrótkawju, kotryž bym pola k. Ludwiga Kocha, na hrodowskej haſh kupil, moju žonu wot jeje ſastarjeneho čerpjenja na bróſce chle wuſh wobobžil.

W Draždjanach, 10. janugra 1863.

Carl Heinrich Wilhelm Schöne,
Reithahnstraße 4, 2. etage.

W Budyschinie pſchedawa jón jenož knies	Heinr. Jul. Linck,
W Motrowie	= = = = B. N. Scholta.
W Nakejach	= = = = A. J. Paulisch.
W Schérachowie	= = = = Jos. Löbmann.
W Wóſportku	= = = = Bernh. Hilbenz.

Mój běły broſt - syrop

je ſebi jenož pſches te hojace wulki, kotrež ſo w żanym drugim bróſtſyropje njenamałaja, po clym ſwecze ſwoju wulku kwalbu dobył a pſchedawa jón w Budyschinie jenož knies

 Heinr. Jul. Linck.
Wrótklaw.

G. A. W. Mayer.

Prochdrobnu ſtudżenu koſežinu, woprawdžity peruanski guano,

porucza

J. G. Klingſt Nachfolger,
na bohatej haſh čzo. $\frac{26}{24}$.

Dokelž je něko mój direktnie ſupowaný

woprawdžity peruanski guano,

kotryž běſhe niſkeje wody dla ležo woſtał, ſbožomnije doſhol, dha móžu ſaſho wſchitke poruczenja na mjeniſche a wjetſche dželby po tuniej placzisnje wobstaracj.

J. G. Klingſt Nachfolger.

Němski Phönix,

wohen ſawěſczace towarſtwo w Frankfurze nad Majnom.

Sakladny kapital $5\frac{1}{2}$ milionia ſchěſnakow.

Wſchitke ſawěſczenia ſa tuto towarſtwo wobſtara A. Siems,

firma: J. G. Klingſt Nachfolger w Budyschinie.

Móchelowy kaſchcowy magazin

na róžku hrodowskeje a bratrowskeje haſh w Budyschinie ma ſtajnje czerſtwe a dobre na pſchedaní
poucza kaſchcze wot 2 — 50 tl.

Šuče droždje

na róžku hrodowskeje a bratrowskeje haſh, na ſwoneknej lawſkej haſh.
August Bartko,

Podwólne pschepröschénje.

W tubomnym hosczenzu k tsiom lipam smieje so
przedu 7. oktobra t. l. wjeczor w 7 hodzinach wulki

herbski spewanski hwyedzen

s hosczeniu a balom hwyecic. Spewanski budze pod
wyedzeniom k. kantora Kozora wenz snathch, woszbeje na-
rodnych spewow. Dokelz so to Lumirej hamemu nje-
hodzi, dha je **nusne**, so pschi tym wschitke kniezhch
spewarki a wschitzh knieza wuczerjo faksteho a prusteho
herbskego kraja, taž tež drusy Sserbja, kiž so na spew
derje wustaja, hobsutkuja a so tak spewanski hwyedzen
sažo k powschitkownemu narodnemu hwyedzenej sczini.
Duž pschepröschujem teho dla hacž najpschezelniwsko
wschitke czesczowne herbstke kniezhch spewarki a lubych herbs-
skich k. spewarkow k dobrocziwemu wobdzelenju pschi letu-
schim herbskim spewanskim hwyedzenju a nadziamy so
prawje hylneho podpierania. **Generalnej pruhy** smie-
jetej so wutoru 6. oktobra wjeczor w 6 hodz. a
przedu 7. oktobra dopoldnia w 9 hodz. w sali
hosczenza k tsiom lipam a budza halle pschi tym spewne
hlyzby roszelane, dokelz je bies spewami ieno 6 zyle loh-
tich a snathch chorow. Tola schiož chze hwoj hlyz hizom
przedh pschipózlanh mécz, njech nam to sahe dozej wo-
sseni. Wo wopryt požlenjeje pruhi so woszbeje pro-
bz: Hewak so hacž k hwyedzenej kózdu wutoru a pjalik
wjeczor wot 6 — 8 hodzin tež w hosczenzu k flotej
krónie pruhi dżerža a je kózdy herbski spewar, kiž ma
pschileznosc k temu, lubje proscheny, tajke pruhi wophtowacj.

Spewanski wnbjerk w Budyšinie.

Programm sa letuschi herbski spewan- ski hwyedzen.

Prénja dželba.

- Prawa Sserbkoz. Bassolo s muškim a žónskim
chorom. Hussitski spew s pjatnateho leſtototka.
- Moj statok. Bassolo. Čejki spew wot kapal-
nego mischtra F. J. Schkroupa.
- Na herbsku Lujizu. Spew sa měšchaný chor wot
Kozora.
- Moje wjezela. Soprano solo. Ruski hlyz.
- Mlykliczka nasymu. Quartettsolo wot Kozora.
- Trompjetař na krwawnischczu w bitwie pola
Budyšina. Bassolo wot Kozora.
- Marina reja. Měšchaný chor. Hornjołužiski herbski
narodny spew.
- Na róžu. Tenorsolo s muškim chorom s „Nalečja“
wot Kozora.
- Sswjateje Marine ſyly. Měšchaný chor wot
Kozora.
- Szyroka. Sserbska ludowa pšeň, wobdzelana ja
tsi sola a měšchaný chor wot Kozora.
- Druha dželba.
- Sserbow wózny kraj. Bassolo s muškim chorom
wot Kozora.

- Nowe Sserbstwo. Měšchaný chor. Pólski hlyz.
- Ticho wo jadnu. Tenorsolo. Delnjołužiski herbski
narodny spew. Budze so s delnjołužisko-herbskim
textom spewacj.
- Wophtanje. Měšchaný chor. Delnjołužisko-herbski
narodny hlyz.
- Spew žinjenzow. Soloquartett se „Žnjów“ wot
Kozora.
- Wernosej Lubowaza dżowka. Alt solo. Hornjo-
łuž.-herbski narodny spew.
- Lubosej jeniczka. Měšchaný chor. Hornjołuž.-herbski
narodny spew.
- Serbska njewjesta. Soprano solo s „Kwafa“ wot
Kozora.
- Wotwózecz pschi žitnym sahonje. Tenorsolo s muškim
chorom se „Žnjów“ wot Kozora.
- Serbska meja. Polonaisa sa 6 sola a chor se-
stajana wot Kozora.

Moje wobydlenje

budze wot pschichodneje hrédy hem we
Mickanez kheji na bohatej hasz.

Dr. Broska.

S. L. S.

Lužiske předaške towarzstwo budze swoju lětušu
zhradziznu 23. septembra w Žitawje wotdzerzeć a so
wsitke předadwe sobustawy z tutym na nju najpřečel-
nišo přeprosuňa.

Ratarske towarzstwo

w Małym Wjelskowje smieje wutoru 29. septembra
popołdnju w 5 hodzinach shromadzisnn.

Pschedfsndstwo.

W Bulejnie pola Wulskich Sdžarow je moje hert-
liskublo s 41 futrami (Morgen) pola a luki a s rjanej
sahrobu se swobodneje ruki na pschedau a je wsho das-
sche pola mie shonicz.

Jurij Buhl we wulskich Sdžarach.

NB. Tež mam ja tam kowarju s mjeñschej abo
wjetšchej dželbu ležomnoszczow na pschedau.

Wosjetwje.

S tutym najpodwolnišcho k navjedzenju dawam, so
mam ja netko wschitke družinu rólowaneho a kow-
aneho želesa, taž je kowarjo a drusy rjemjeñich trje-
baja, a hewal tež wsho želesne hudoje po fabrik-
se i placzisnje na pschedau.

Jurij Buhl we Wulskich Sdžarach.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaći so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štvortlétne predpla-
ta pola wudawaria 66 np.
a na kral. saks. pósce
7½ nsl.

W oprijeće: Swětne podawki. — Djewiecjapiecjebježata herbsta Božja sztužba we kſchiżnej cyrkwi w Drežjanach. — Ze Serbow: Z podhor. Wot redaftera. S Kettiz. S Budyschima. — Hanss Depla a Mots Tunca. — Cyrkwinske powjesce. — Cahí sakskošlezynskeje želesnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna pŕizna, — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Nawiedzenie.

Egi žami čzeszieni wotebjerarjo Sserbskich Nowinow, fotšíž chcedža sa nje na shtwóre shtwórtlěto 1863 do předka placziež, njech nětko 66 np. we wudawarni Sserbskich Nowinow wotedadža. Egi, fotšíž ſebi Sserbske Nowiny psches póst všchinjeſeſ dawaja, njech tola njesapomnia, ſebi je tam ſkaſacž. — Sserbske Nowiny placža nětko na ſakſich a pruſſich póstach jenak wjele, mjeniujec 7½ nsl. shtwórtlětnje, a ſo w Budyschinje tak wudawaja, ſo je kóždy psches póst tež druhdže na wžach a w miestach ſobotu dostanje. Redakcia.

Swětne podawki.

Sakſka. Po pschitafni budyskeho hamta maja ſo w jeho wokrjeſu wſchitę, tif dyrbja lětža do rekrutirowanja hiež, pola teho gmejnſkeho prjodkſtejerja, hdzej bydla, 2. novembra prjodftajiež a ſwoj kſchjeziſki liſt ſobu pschinjeſeſ. — W Türrchawje ſu ſo 20. ſeptembra wſchitke twarjenja kublerja Poſzelta wotpaliſe. Jego ſchłoda je czim wjetſha, dokelž ſawěſzieni njebeč. — Jego majestoscež kral Jan je 22. ſeptembra nad wójſkom, bjes Lipſkom a Grimmu ſhromadženym, revüu wotdzeržał. — Někotre nowiny powiedaja, ſo ſměje Sakſka něhdže 3000 muži do Holsteina pójſkacž, jeli tam k ezejkicji pschinjeſeſ. — Pschi kanntonowanju w biskopſkich stronach ſu ſo tſjo wojach po rjadu žami ſatſili. — W Lipſcu chcedža 18. oktobra k dopomjenju na tamniſhu wulku bitwu w l. 1813 wulki ſwycđenj ſwycjeſež a ſtej ſo k temu lipſka a barlinska rada ſjenoczilec. — W Bornje je wóndanjo jedyn wojak wýſheho ſignalifta Trennwolfa a potom ſebje ſameho ſatſili. — We Sorgu ſapalichu džecji ſe ſchrychowančkami ſłomu w pſowej hieže a wotpaliſu ſo psches to wſchitke twarjenja jeneho kubla. — Po pschitafni budyskeho a lubijskeho hamtskeho hetmanſtwa ma ja gmejnſte wýſhnoſcie wſchitke papieru, ſčuſche rekrui-

tiowanje nastupace, hacž do 15. novembra pola ujeju wotedadž. — W Budyschinje ſwyczeſeſe medicinalſki rádziczel Dr. Kupfer 22. ſeptembra ſwoj 25lětny jubileum jako kral. wokrjeſny lěkar a dosta pschi tej ſkladnosci wjele poczeſeſowanju. — Pschi nowych wolbach ſa ſakſi ſejm ſu pječza hacž dotal wot měſtow a wžow ſwjetſha mužojo tak mjenowanje ſtronu poſraczowanja wuſwoleni. —

Pruſſy. Prawolbny (Urwahl) ſa nowu družu komoru ſměja ſo najſkerje 21. oktobra a wolby ſapořlanzow pak 29. oktobra. Wotwrojenje pruſkeho ſejma ſo potom lohko doſč w ſapocžatu novembra w Barlinje stanje. — Wotmowljenje jeho majestoscež krala Wilema na piſimo němſkih wjerichow, ſo by ſo wón tola na němſkej reformje wobdzeliſt, je w tyhle dňach roſpóſlane, a najwoſebniſche w nim je to, ſo kral praji, ſo ſo wón na žane waſchnje na němſkej reformje wobdzeliſt nijemóže, jeli w nowym němſkim ſrijadowanju rune prawo ſ rakufim khejzorom njedostanje. — Dla prjodkſtejach ſejmickich wolbow je khetro wulke hibanje po pruſkikh krajach čjež, tola pak wjele mjenje, hacž pschi poſleniſkich wolbach, dokelž ministerſtwo liberalnym nowinam tak wjele harh hucž njeſta. — W Barlinje je 20. ſeptembra ſławny němſki ryjeznizat a ſłownikač Jakub Grimm w ſwojim 79. ſčuze wumrjet.

Rakušy. W tychsle dniach je deputacia, kotrež mějesche po porucznoſci ſhezora Napoleona rakuſtemu archiwójwodze Marej meixanſku krónu poſtejicž, ſ Meixika do Franzowskeje poſchijek a ſo wot tam hnydom do Rakuſteje na puež podača. Archiwójwoda Małz poſcheywa w tu khwili na ſwoim hrodze Miramarje vjedaloko Triesta a měnjaču tam, ſo meixanſka deputacia hiſhce ſón tydzen k njeemu poſchijedze. Wón je piecza hotowy, meixanſku krónu poſchijecž a ma w taſkim naſtupanju hžom wſchitko ſ Napoleonom wuje- dnane. — Kommižia, kotrež bě druhá komora winſkeje kraineje rady k temu poſtaſila, ſo by poſchepytala, hacž je policia ſapóſklanza Rogawſkeho do jaſtwa ſa- dzej žměka, je wuſudžita, ſo wona k temu prawo měla njeje a po taſkim je policia Rogawſkeho hnydom ſ jaſtwa poſchejicž dyrbjala. — Němiskeje reformy dla je někto wſcho woczichnylo. General Latour, kotrež bě ſche piſmo, wote wſchitkých němſkich wjerchow ſ Frankfurta k pruskemu kralu poſkane, do Varlina poſchinieſt, je ſo wot tam wróćik, njeje pač žane wotmowjenie wot pruskeho krala ſobu poſchinieſt. — Ministerſtwo chce ſkerje lepie požeſonku wot 200 millionow ſchěgnakow ſčinicz; poſoju tutych pjenies chce tym krajinam we Wuherſkej wudželicž, kž ſetka ani ſynowe ani ſitne žně měle njeſtu, ſ druhéj poſoju chce pač wſchelaki dôlk ſaplačicž.

Holſteinſka. Snate je, ſo Holſteinſka, hacž runje pod danskim kralom ſteji, tola k Němzam ſtuſcha a ſo ma prawo, ſwoje ſamſne wójsko, ſwoj ſejm a ſwoje dawki měcz. Danski kral je poſhezo ſa tym hla- dač, kaž by Holſteinſke tute prawa ſtaſył a je teho dla hžom ras w lccze 1848 wójna pobyla, kotrež pač dyrbjachu Holſteinſch (a Schleswigſch) poſchecziwo Danskim poſchěhracž, dokelž jich Němcy w nufy wopuſchejichu. Duž je potom danski kral holſteinſke prawa poſhezo bōle a wjach podczishejowač, ſo je to ſamemu němſkemu bundestagę ročało poſhemiele bycž a tón na danskeho krala požadanie ſtaſik, ſo dyrbí tón hacž do wěſteho čaſha ſtare holſteinſke prawa poſchipóſnacž a je Holſteinſke ſaſo wróćicž. Ale danski kral to nječini. Duž je ſo w bundestagu namjet ſtaſik, ſo dyrbí ſo do Holſteinſkeje němſke wójsko tak dolho na ezechiciu poſkacž, hacž danski kral bundestagowe požadanie njeđopjelni. W naſtupanju taſkho uamjeta budže ſo piecza 1. oktobra w Frankfurcie nad Majnom jednacž a budže, kaž ſo někto ſda, wobſanknenje naſkerje taſke, ſo ma ſo ſkerje lepie němſke wójsko na ezechiciu do Holſteinſkeje poſkacž. A jeli ſo to stanje, dha je piecza tež hžom poſtajene, kaſej wojach tam póndu, mjenujich dželba ſakſteho a dželba hanoverskeho wójska, reservu pač ſměje Bruska dacž. (Možno, ſo danski kral zofa, možno pač tež, ſo ſo hnydom njepodwoli, kaž ſo dyrbí němſke wójsko

ſu nadž wjese ſet w Holſteinſkej poſcheyce, jeli předn wójne njepeſčiudze. — Se ſakſteho wójska pónde piecza krónpryñzowym regiment, dželba třeſzow, dželba jěſnych a a dželba artillerie pod krónpryñzowym kommandom na ezechiciu do Holſteinſkeje, mjenujich jeli ſ cęka ſ teje wěch ſchto brdze.)

Grichifka. Nowy grichifki kral, 17létny danſki wrynz Jurij, je w tuthych dniach ſwoj wótzny kraj wopuschęzik a ſo do Grichifteje na puež podač. Naj- přjodech je pač do Petersburga wujěł, ſo by tam ruſkeho ſhezora wopýtač a wot tam pojědze do Franzowſkeje a ſendželskeje a potom halle do Grichifteje.

Ruſoſka a Poſlſka. Šhezor je ſo ſ Finnlanskieje, hožez bě tamny ſejm ſ jara pěſnej ryczu wo- tewrik, do Petersburga wróćik a pojědze piecza na poſkupu ſtrym, ſo by tam khwili poſchibyl. Šhezorka a někotſi pryznojo tam hžom ſu.

W Poſtej ſkoru žane bitwy wjac̄ njeſzu, ſa to pač mordowanja a kónzowanja doſež. Žandarmojo taſneho poſteho wubjerka ſu ſaſo někotrych policijskich ſaſtojnikiow ſakſoli a Ruſojo ſu ſa to ſaſo teho a druhého poſchepu ſnika wojbjeſznyli. Hewak někto ruſka wyschnoſci dawki ſ wojskej ezechiciu hromadu honi, poſhetož předn nichon žane njeđa, dokelž je to wot taſneho wubjerka poſhi ſtrafje ſimercje ſakſane.

Někto ma w Poſtej general Berg najwójske ſoni- mando. Iako ſo tutón 9. ſeptembra na hčownej haſy we Warszawje nimo wulſkeho domu hrabje Samojskeho wjesche, dha buchn ſ tuteho někotre ručne granath cijenjene, kotrež tež hnydom roslečiachu. Žedny Čerkeſ bu wot nich ſarazeny a ſchýri konje ranjene, ſam Berg pač wosta njewoſchłodzeny. Bóryš potom bu Samojskeho dom wot wójska wobſadzeny, kž tam wſcho roſ- chnywa a wſchěch ludži, kž tam bydlachu (a jich bě něhdze 200) na twierdzinu wotwiedze. Hacž ſu cži, kž ſu taſke bomby mjetali, bjes nimi byli, njeje nam ſnate. Spomnjenie bomby abo granath ſu něhdze tak wulſe byle, kaž ſchěcjpuntowske kanonowe kule. Po poſdžiſkich powjesczach ſu we Samojskeho domje tójskto brónie a tež hromadu materiala namakali, ſ kotrehož ſo bomby a granath džekaja. Wjerch Lubomirski, kž w tym domje bydlęſte, kaž tež wjehelake poſchekupę, kž měnjaču tam ſwoje khlamy, ſu tež wſchitc na twier- dzinu wotwiedzenu.

Amerika. Najwažniſcha wěz bjes unionistami a separatistami je někto wobſchinenje wulſy wobtwy- dzeneho separatistiſkeho města Charlſtona. Unioniſtojo tam poſkacž, hacž runje pomalku, a ſda ſo, ſo dolho wjach tracž njeſože, ſo jim Charlſton do ruky panje. Stanjeli pač ſo to, dha budža drje ſo separatistojo potom poſcizmycž dyrbjecž.

Djewječopječđešata serbska Božja služba we kschijnej cyrkwi w Drežjanach.

Psi rjanim našimskim wjedrje běše ſo 16. njedzeli po ſvjatej Trojici bohata ſyla ſerbských ſemſherjow ſ města Drežjan a ſ bližšejce abo dalszejce wokolnoſće do kſchijnej ſvjatnich ſhromadžila. Šajwna Božja služba ſapocja ſo w jidnacích.

Prédowanje — w rjanej čijstej ſerbskej ryči a ſ wutrobnej ſahorjenosću djeržane — ſtýchajmy wot knjesa diacona Z a h o d y ſ Lubija, kotriž po ſapostokſkih ſtulkach 14, 19—23 ſvojim ſlowam tón podkož da: „Wérjaceho bědženje, a nam ſroſkladowa, 1) ſ čím ſo wěrjach bědžic ma, a 2) wo čjo wón ſo bědži. — Spowjednym ludjom, kotriž bědu ſo hžom do $\frac{1}{2}$ 11 wokoto Božeho moſtarja ſkha-điowac̄ počeli, djerzeſte knjeg ryčeſ farač M o h n ſ Buķez dwójnych ſpoſiedniu ryč. Tich naſicji ſo 286.

Jako ſerbski ſpěwař bě ſo knjeg ſantor Pjekar ſ Budyschina ſem podař. Kheřluſche bědu, kaž hewař, ſe „ſpěvařſkih“ moſebje wotcjiſhczane, a ſpěwařu ſo: do epíſtole č. 14, do prédowanja 260 (psi prédowanju 6. ſchtucžka), po prédowanju 79, psi Božej vječeri 182, po Božej mječeri 185, ſchtucžka 6 a 7. — Kemeſchenje ſlónčji ſo $\frac{1}{2}, 2$.

Schtwórta Božja služba teho lěta ſměje ſo, daſi Boh, druhu njedzeli adventa, 6. decembra.

Ach ſvjerž nař, Jeſu, ſwěru
Psi trojeſ ſrvi a ſmjerči,
A poſhly naſdu měru,
Hdyž na nař chceřba čjerči:
Daſ, hdyž ſe ſwěta džemt,
So twój raj herbujemt.
Daſ nam twój měr, o Jeſu!
(Ez. 79, 3.)

Ze Serbow.

Z podhor. K. diak. Mrózej. Ty sy jako přečel stareho a přečiwnika nowego prawopisza tež přečiwo mi wustupił, dokelž sym we němskich nowinach *) ſerbski nowy prawopis khwalił, a činiš mi tón dživny poruk, zo činju jako bych wſitke ſlowjanske ryče dospołnje naukunył. Hač ja wſitke ſlowjanske ryče dospołnje znaju abo nic, to ty ani njewěš ani wjedžić njetrjebaš, tež njeje trjeba, zo jo lud zhoni. Dopokaž najprjedy, jeli móžeš, hač ſu ſlowjanske ſlowa, we mojim naſtawku trjebane, wopak nałożowane abo wopak pisane, předy hač njelogiske prawidma do ſwěta ſcěleš; přetož njelogiske dyrbu ja twoje wuprajenje mjenować, dokelž ſo z tych 10 abo 11 ſlowjanskich ſlowčkow, kiž sym ja we mojim naſtawku k dopokazanju, zo ſo nowy ſerbski prawopis na druhe ſlowjanske ryče a prawopisy zložuje, trjebał, njehodži rozſudžio, hač ja wſitke ſlowjanske ryče dospołnje znaju abo nic. Tež

leži we twojim „wſitke“ hižom jena njewěrnoſć, dokelž we mojim naſtawku južnosłowjanska ryč zastupjena njeje. Ja cheu teho dla tudy twoje „wſitke“ k wěrnoſći ſčinić a mjenuju teho dla z južnosłowjanskej ſerbskej ryče podobne ſlowa, jako „ubo“ (wuch), „muha“ abo „muſica“ (-mucha), „guſenica“ (-husanca). Nětk hakele móžeš z wěrnoſću prajić, wón tak čini at.d.

Něsto podobne, hdyž tež nic cyle to ſamo, by bylo, cheył ja wot zdžetaneho Němca, kiž we swojej ryči druhoryčne wurazy potrjebuje, prajić: wón tak čini, kaž by wón wše te ryče dospołnje znat, z kotrychž wurazy we swojim powjedanju nałožuje. To by bylo njelogiske wuprajenje. Z jeho czuzyčnych ſlowow abo prajidmow lědy tó ſcěhuje, zo te wurazy znaje, kotrež nałožuje. Ja pak we mojim cyłym naſtawku, ſtož ryč naſtupa, njejsym ani jedyn ſlowjanski wuraz potrjebował, jeno k dopokazanju prawoſće ſerbskeho prawopisa sym druhoſlowjanske ſlowa přiſtají dyrbiał, dokelž ničto ſerbski prawopis dospołnje njeznaje a rozſudžić njemože, kiž žanu znajomnoſć z druhiſ ſlowjanskimi ryčemi nima.

A napoſlědk mohł ja z tym ſamym prawom abo njeprawom wot tebe prajić: Zda ſo, zo wón ani ſtary ſerbski prawopis ani ſlowjanski ryče njeznaje. Tola ja tajke wuprajenje naſpjet bjeru, dokelž je, hač runje twojemu analogiske, tola za njelogiske džeržu.

Ale twoje wuprajenje, wón tak čini a t.d., je tež česé ranjace, dokelž ſy ty z tutymi ſlowami prajić cheył: wón po prawym wjele wo druhich ſlowjanskich ryčach njerozymi, wón jeno wulecy čini z někotrymi druhoſlowjanskimi ſlowčkami, kiž je něhdže ſlyſał abo lazoval. *) Hač runje přez tajke wuprajenje ja z druhich ryčow ničo njezhubju, ſtož znaju, tež moji přečeljo, kiž mje znaja, twoje dla mjenje do mnje džeržed njebudža, dha ja tola přečiwo tajkemu zaničowanju, kotrehož ſo ja wot stareho přečela nadžał njebych a k kotremuž ty ani prawo ani přiſlušnoſć nimaš, protestiruju. Chces někajku kritiku mojeho naſtawka pisać, to či ničto wobarać njemože. Njejsym ja dospołnje dopokazał, ſtož wobžaruja, zo je nowy prawopis lepší dyžli ſtary, dha dopokaž ty nětko, zo je ſtary prawiſi.

Rostok.

Wot redaktora. Djenja ſmý hſchje dwaj naſtawkaſ wotcjiſhczec̄ dyrbjeli, kotrajž we wěſtym naſpoldanju ſerbski prawopis, ſ wjetſha paſ parſhonſke wobſforženja a ſamolvojenja naſtupataj. Dokelž ſo hač dotal wſhém wožobam, tiz ſu do teje naſežnoſće ſaplecžene, to poſne prawo doſtało, ſo ſu ſo móhle do ſyteje wole wuprajić, dha měnimy, ſo je ta wěz, tač dalota hač žanu wo ſo bu naſtapa, něko ſlónčenja a dyrbimy teho dla wſitke parſhonſke jednanja pſchi-ghoduje do na wěſtinika poſkoſac̄.

S Kętliž. Tudy wudyrí ſaſdženu njedzeli wječor w 11 hodžinach woheň a ſu ſo pſches njón twarjenja khežkarja Njeradka a khežnika Větnarja woſpalile. Woheň je naſkerje ſaſkoženj.

**) Ja tole ſlowo trjebam, dokelž ty naſkerje ſlowo „čital“ začiſnjeſ; wono ſo mi tež hubjenje beć njezda, dyžli ſlowo „labował.“

S Budžchina. Wyższe ministerstwo kulta a stanowneho wuczeństwa je naszeho krajana knjesa Dra. P. Šulca, wucjerja pschi Vičkum'skim gymnašiu w Draždananach, professora pomjenowalo.

S Budžchina. (Njeshto sa mojich pscheziwnikow, woskobje we cz. 37.) Za tym to, štož je tamny „nan“ (we cz. 32.) pscheziwo mi pišak a to, štož je knes redaktor smolom pschistajt, jako hromadu skuszące wobhladował a tym se samošom we starym prawopiszu wotmolwii, czechozla bydžisze ſebi prawdosz žadała, so bydžichu me tam tež po starym prawopiszu mjerili. Egi, kotsiz fu we naschich spjewarskich (pschir. 238, 1. řcht.) piſali: „To čeſchke nej“ a t. d., fu ktemu po heſsempli druhich ryczow tež ſwoju dobru winu mjerili, haczrunje fu wedzili, so to ſłowo „čeſchke“ tym ſłowom „čeſza“ hromadzie wissa. Šchtuz ju newje, može ju pola me ſhoniež. Dale ſpomnuju, so je to ſłowo polo we „spola“ wot tamnego nana a druhich hinač nałożowane, hacž ſo hewak we herbstim nałożuje, czechozla ſo me tež ludzo praschachu: „Što dha to je, „spola?“ Nebydli dha tamny nan na rožach aby we mjeri, ale njehdzie na poli, ſnadž we njekaskej hječi aby jami?“ Tak tež kn. Fiedler we cz. 37. we tych ſłowach: „Starý bibliſki prawopis nanihdy njewucž“ (dha ghe ſo won potajkim tež pscheziwo woschnoszi ſpeciž, jeli budże wona jemu pschikasac, tež bibliſki prawopis wucžic?) wopacžne futurum treba, menujž „njewucž“,*) ſa „wucžic nebudu.“ Hdyž ſo na podomne waschnje do wſchelatich starých herbstich ſłowow a formow wot nowych Šerbow nowy roſom aby tež nerosom nutekladze a ſo tež husto zgłſje nowe, nesrofemliwe ſłowa tworja a ſa herbstie wudawaja: dha budże jeli to tak dale pojndje, psches to herbska rycz pschezo bole ſaſhniatana, ſaſlana a ſmjeſhana, ſo žadny teho druhego rycz wjazy ſrofemicz nebudże, kajž ſo tam we Babeli ſta (1. Mojs. 11, 7.) A na czim ſo psches to džieka? Na ſahubenju herbowſtwa.

Knesej Fiedlerej mam dale wotmolwicž, ſo tym njeſotre zuſe ſłowa, kotrež paſ ſu pola bole ſdžielaných ludzi mjeſchczanski prawo doſtali, ſwjetym wotpoſladañiom trebał, dokež tam nejzym jenož kluđej ryczak, ale tež ſdžela knjeſotrym mojich pscheziwnikow, kotsiz ſu pređy tajke ſłowa nałożowali a dokež we herbstim zgłſje ſrofemliwe ſłowa nimam, we kotrež by rumje toſhame lejzało, ſtož għejh tam prajic. Ščak Njemž we tutym naſtupanju tež zuſe ſłowa treba. Ja ſnadž bydžich moħl prajic: „Ton nowy prawopis (kotrež tež ja ſobuwucž, ale niž ſlepje) ſam we ſebi aby ſe

ſobu psches jene neje“, ſtož tym ſdžela knesej Šomoſlerej ertnje dopokaſat, kotrež dyrbeſčie, dokež ſo pscheziwo wjernoszi ſaſlepicž učhashe, to tež pschidacj. To ſłowo „ſchtunda“, ſa kotrež Šerbož jene druhe ſłowo nimaja, a kotrež je pola nich mjeſchczanski prawo doſtalo, netreba ſo jako zuſe wobhladowac, bornje tež tak kliniċak. Kojjed trochu hluhscho wucžen menujž wje, ſo ſo wele ſłowow ſdobiom we wſchelatich ryczach namakaja (haczrunje trochu pschemjenene), kajž te ſłowa, „wele“, „macjer“ a t. d. Tež k. redaktor načojuje ſłowa, jako „khoſhtewac“, „warnowanje“ a tehorunja.

Knes Fiedler*) (abu ſnadž tež druſy, kotsiz paſ ſo nejžu għażli ſobu podpiżac) je ſo na mne dał, haczrunje bes mojho ſawinowanja. Pschetož ja tym ſo, dokež pschimam, we cz. 36. jenož wobarał a jeho ani meno-wak nejżym. Won ſo tam tym kħwali, ſtož wſchitko we naſtuapanju ſerbsteje wucžby na seminarji (hdez je ktej ꝑamej wele wjazg cjaħfa date, dħalli na gymnaſiu) czini aby eżiñi dawa. Knes duhomm Wanał, kif bydžisze to ſterje moħl, ſo neje tak kħwali. So ja we tħym ſnatym naſtuapanju na wjefteho knesa ſzyka nej-żym myħsliċi moħl, to bydžisze won ſebi ſam prajiež moħl, dokež dyrbi tola pschidac, ſo jeho philologija ſdžielanosc hifċċe doħlo tak wulka neje, ſo bi wucžonnikam tħix wħijsiher klasſow gymnaſia na jidu wucžene praschenja moħl ſpolojoze wotmolwenja dawac. Ja jemu tym žadny poruk neċiñju, dokež ſħak ſo wot njeho tak wele žadacż nemože, ale dyrbi jeho tola na to poſtač, ſo je to ſmjeſħne, hdyž ġħedžja tajżi ludżo ſtudowanħiñi mužow we tutym naſtuapanju misċtrowac. Haczrunje tym tež ja kħrliſħowwe a druhe hloġi huż-luvač, dha ſo ja tola we tutym naſtuapanju wħijsiher druhich poſbiedowac nebudu, kotsiz ſu wjazg na-wukli. Hdyž k. F. tak rycz, jako bigh ja newedžik, ſo ſo nomina propria wulke piżaja, dha jemu to nichtu roſommi, kif me trochu īnaje, wjeriċ nebudże, haj k. F. ſam to wjeriċ nemože, dokež tym tež ja, jako hifċċe mjeſchczanski wucžer biech, njehdzie psched 11 ljetami jeho ꝑamej jako präparandu wucži, ſo ſo nomina propria wulke piżaja. Haczrunje tym ja we „Serbſkih Nowinach“ tu a tam nomina propria male piżane namalał (iċħoż možu na żadjanje dopokaſac) dha ja to tola newjedomnoſsi knesa redaktora aby ſpiċċarja pschi-piżowal nejżym, dokež wjem, ſo može ſo loħgi njeſkali piżi mi wopaki napiżac, aby wotċiſħċeċ. Tak nama-ka ſo we mojim wotmolwenju we 36. cz. Now. ton eżiſħċejerski ſmol „čeſchko“, we mojim ručopisu paſ ſteji

*) Ja hifċċe ras praju, ſo k. Fiedler wo naſtafu „S pola atd.“ w cz. 32 jene ſłowozko předv. wjebja k neje hacž je jón w Serb. Nowinach cítał. Won je teho dla w tutej węch cykle njewinowaty a njeje teho dla žadny dži, ſo je ſo w cz. 37 wobarał.

Redaktor.

*) „Njewucž“ nijeje futurum, ale je præſens, kajž to tola kóðu widdi, a duž wſchilken poruk w tajfini naſtuapanju panje.

Red.

„czeszką”, shtož budže mi kn. redaktor mož wobħxwiedież. Hdyh bydżiż tam projek „czesko”, shtož je druga forma sa „czeski”, dha to też nebydżishe wopacżne bylo, haċċrunje by potom ta mysl - niesiętka hinajscha byla. Na tutoń czisħċeżeriski smoll żo seperaġo piśże nemenowanu p'sħecċiwniż we 9. eż. Lužiċana, wot 1863., fir 144., we fotrhomż czisħkopihu fym hijom wele, a to niz jenoż czisħċeżeristħi, smolkow namakał, te nefsħċejansz, nelubosnje kudżaze słowa: „Kneże wuczerjo ġerbiex rreċċie, pišċajcie ljejjie ġerbi!“ Ta'jtie sakħadżenje żo żamme kudżi. Shtuż po bibliiskim waqtinu ġerbi, piśże (kajż je też khekksempli našiħ nebo kien Lubenski cjinik) a nista te norowu myħlène formu, jako wopacżne futura a tehorunja, trebaż, wot teħo njeftoti nowi Serbjo, wudawaja, so hubenje ġerbi, piśże, a pħata ja ħanib il-nejha. Woni dixx beli żo radjix xami hanibowacż. Ja pak mam teħoda tu nadżju, so, jeli dixx beli woni saż-żgħod spodomħni neprawħi wobjsorjenji p'sħecċiż-żewi mi wuştupowacż, jidu żadha evangeliċi Sserb, kif wjernosż a prawdu lu bujie, wjeriż nebudż, dokk il-żgħix może żo hijom steho pojsnaż, kajse ho ducha dżieċċi woni fu. Ja też fhem we tutej wjeżi hijom wsgħelak trosħx tie a kudżaze lisix p'sħiċċiż-żgħad dostał, se jidher l-ħuda, kajż też dṅ-ċiex, fa-kotreż żo tuħdi wutrobiżne dżakku.

Hdy by fn. Fiedler schto wot hebrejskeje ryczje roshmíl, dha mohe jemu hiszczé wulkadowacj, czechodla moze ho niz jenož „s pola“, ale tež „spola“ pišacj. We ſerbſkim ho tehoodla te präpoſiſije, kotrež jenož ſjencho pišmitka wobsteja, jaſo s, w, k, ſtym ſłowom, i kotre-muž ſkłuscheja, ſdobrym prawom hromadu piſaja. Bes ſnacjat tak menowanych klassiſtich ryczow a woſebje tež hebrejskeje (kajž je to wyżsoko wuczeny muž, nebo duchom-ny Abraham Frenzel, dopokafat*) ho ani ſerbſta ani druhe ſłowjanſke ryczie tak ſeſnacj nemoža, kajž ſebi to wuczeni žadaja.

Pschi tutej skladnoſći dowolam ſebi hiſćeje na njeſchto ſpomnič. Psched 10 a wjazy ljetami nedjer-žeſche me čeſzenni wubjekt Maćižu ſa tak newjedomnho, i kaſtemuž me njetko njeſotſi nowi Sſerbio ſeſinieč chzedža; pschetoz iongamy poczeſzjowashe me we tamnym čaſtu husto doſz ſtej porucznoſzju, ſo bých rukopisъ, je-mu težiſčejenju pſchipoſkane, pſchehlađač a wuprajš, hacž ſo, ſhtož wopſchimmenje a ryeč naſtrupa, i eziſčejenju hodža, aby niž. Dokelž pak bjeſthe poſdžiſho pſchećz-wo mojemu ſwjedomnju, dljeſhe ſobuſtaru Maćižu býč, a tehoodla ſneje wuſtupit bým, dha pytaja me njetko njeſotſi nowi Sſerbio jako zhlje newjedomnho wodisko-

wacj. Steho pał ſebi ničo nesciinju (1. Kor. 4, 3.); pſchetož ja nepytam ſwoju cjeſz. Ja tež njetko, bornje tež kn. F. a podomni ludžo pſchichodnje to a druhe pſchecjiwo mi piſali, tuhdy nebudu wjazh wotmolwiež, dokelž mjer lubuju, a dokelž je mi, hac̄runje ja nejßym ſapocjał, tola woheidne, ſo ſjawuje wadžiež; tež dyrbjał, jeli džyłk wjefſtych ludži roſwucziež, jara wele piſacj, a moj hamt je mi wajniſchi, haž ſo dyrbjał ſtaſkim piſaujom cjaſ pſchecjiwiež.

Skonczenie to prawidlo sa dobre dzierz: Neczi jako by hiszceze druhim, hacz tym tebi podatym rosta- sowaocz mjeł, aby jało by to prawo mjeł, serbskemu lu- dej nowu rycznizn abo grammaticu, potajstiu tez nowy prawopis, nowe słowa a nowe formy, jako nowe futura a. t. d. prijodki piżac, te stare pał sa wopaczne wudawac, (kajz ho to we 9. č. Lužičana, 1863., str. 144. a druh- dźje stało je); — ale mostaj kojjdemu szamostatnemu jeho prawo, bornje też, hdyz ma itemu swoje dobre sa- mośby, himak serbski piżak, dyżli ty. Aby schto by njemski lud prajil, jeli chyli jemu nječotji Njemszy nowy prawopis prijodki piżac? — Duz prošchu, me pschichodnje na pokoj mostajic a radsho wopomnicz, schtož swiaty Pawol we lijeći na Galatiſtch 5., 25. hacz 6., 5. vraji.

J. R. Wrods.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depila. Lubosć a psychologiczność po drugiej wojnie światowej doszła zapłacie.

Mr. E. Shto dha pak je bylo?

9. D. Haj, wóndanjo wjeseſeſe ſo jena žónka ſ jentym proſatkom do Budyschina, ſo by je tam pſche- dała. Ale na puczu wonie ſ moſa ſtoczi a cękaſe. Duž ſo jedyn pſcheſeſe ſa nim puſcheſi, ſo by je doſbahnyk.

Mr. T. Je dha je popanyf?

H. D. Né, — ale wón do hrjebje panh a ſebi
kholowý žakoſnje womasa, iak ſo ſo jemu druhý žako-
ſnie ſkmeiaſhu.

M. T. Nekotryžkuliž čłowjel je tola tak ślabego ducha, so dyrbi zo jedyn woprawdze dżiwacż.

H. D. Koho dha měnisch?

M. T. W jenej węż je bratr a żotra. Bratra bęshtaj dwaj towarzschej wophtałoj a żotra bę kmotsika. Na dompużu setka wona teju towarzschow, kij jei mjašo, kotrež s kmotzenja domoj njeſesche, se żortom wsashtaj a fjedzishtaj. Doma ho jeje bratr praschesche, hač ujeje žane mjašo s kschetisnow żobu pichinieška, a jało wona rjekuy, so staj je jeho psyczcejei fjedkoj, chyśche ho won na měscze wobwěshyż, a dyrbjeschtei jemu macz a żotra ruch swajaſacż, so by to scianicž niemobę.

^{*)}menijž wěñihaſ, ſiž maja te napřímo: M. Abrahami Frencelii, Past Schoenav., de originibns linguae Sorabicae.“

Hudančka.

38. Hdy je mišktr mlynk bjes hłow w mlyne?
 39. Shto je tehdy najsterje węste, hdyž je skoro njeweste?
 (Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 37.

37. Kopščiwa.

Cyrkwinske powięsće.

Krčeni:

Michałska cyrk: Ernst Emil, Hanž Janasčez w Hownjewie n. ſ. — Jurij, Jana Wehle, prěnjeho woczerja na Židowje, ſ. — Wylem Pawoł, G. W. Barthela, murjerja na Židowje, ſ.

Zemrječi:

Dzien 9. septembra: Pawoł Hendrich, Hanž Marie Schusterz se Židowa, n. ſ., 4 n. — 10., Hantrij Ponich, kubler w Hornej Kinje, 43 l. 2 m. — 11., Hanž Augusta, Hantrija Petrikowskeho, wobydlerja na Židowje, dž., 21 n. — 15., Marja Martha, Hantrija Jeremiasa, běgarja a instrumenty dželarja, dž. 18 d.

Čahi sakskošlezuskeje železnicy z budyskeho dwórnisca.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; do połnocy 9 h 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wečer 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; do połnocy 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.)
 †) Pschisanknjenje do Žitawy.

Plaćizna žitowa produktow w Budysinje 19. septembra. 1863.

Dowoz: 7282 kórcow.	Płaćizna w pŕerézku na wikač, na bursy,					
	wyšsa.	nižsa.	srjedźna	najwyšsa	najnižsa	
Pscheniza	5 10 —	5 —	5 5 —	5 10 —	5 5 —	
Kožla	3 20 —	3 10 —	3 15 —	3 20 —	3 17 —	5
Ječmien	2 20 —	2 10 —	2 15 —	2 20 —	2 15 —	
Wobz	1 22 5	1 17 5	1 20 —	1 22 —	1 20 —	
Šróch	4 15 —	— —	4 5 —	4 15 —	4 5 —	
Wola	3 10 —	— —	3 5 —	3 10 —	3 5 —	
Raps	7 15 —	— —	— —	7 15 —	— —	
Jahy	6 25 —	— —	— —	— —	— —	
Hejduschka	4 15 —	— —	— —	— —	— —	
Kana butry	17 —	— —	16 —	— —	— —	
Kopastkom	3 25 —	— —	— —	— —	— —	
Zeut. syna	1 5 —	— —	— —	— —	— —	
Lane synjo	5 —	4 —	5 15 —	— —	— —	

Pjenježna płaćizna.

W Lipstu, 23. septembra. 1 Louisd'or 5 toler 15 nřl — np.; 1 połnowažazý čerwony šloty abo dukat 3 tol 5 nřl. 4 np.; winsle bankowki 89%.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

15 tl. 15 nřl. a 15 tl. 5 nřl.

pscheniza 55 — 64 tl., rožla 38 — 43 tl.,
(to je: so 25 prussick forzew.)

rēpikowý wolijs (njeciszczeny) 12 tl. 15 nřl.
(Cziszczeny, kaž so w Budyschinje pschedawa, je
stańje něhdže 1 1/4 tl. držišči.)

Nawěštnik.

Parne kupjele.

Kupanski čas sa kniesow: Niedzelu rano we 8 hōz
dżinach, średnio a piatki popołnju w 4 hōzinach. Extra-
kupjele, kaž tež kupanie sa knienje maja so kiedyž čas
2 hōzinje przed klasacj. **K. Büschel** w Budyschinje.

Ratarška eželidž wschitkich družinow, jako żeneni
a njezenjeni hetmanio, wajchtario, woczerjo, rybakoſo, po-
henczoſo, konjach, wolačy, wotrocžey, kuchinske, domowske
a hrobzine dziski dostanu pschi wyższej sfđe sa nowe lěto
štuzbu m tu domnej, kaž tež w draždžanskej a dru-
hej stronie psches štuzbudopokasowach bureau **H. Mel-
sela** w Budyschinje na hornczyskej haſzy.

Shto njedyrbjal něšto rjane rad widzec?
A to hisceje darmo a so woczomaj niežo nješčko-
dzi! — Duz fedžbiče! — Shtož hec ſebi wu-
bjerny rjany len wobhladacz, kaiſiž bōršy na měsch-
czanskich polach narosty njeje, tón nječ pschindž
jutſje niedzelu popołnju po 3 hōzinach psched bu-
dyſke ſwonkomne bohate wrota, hdžej tajfi len bor-
šy bliſko psched ſamymi wrotami k prawich ſteji a
može jeho dla potom wſcho dalsche pola podpiſaneho
J. Killan,
hoszczęſzak na žitnych wikač.

Wosjewjenje.

S tutym najpodwoſniſcho k nawiedzenju dawam, ſo
mam ja něko wschitke družin rōlowaneho a kow-
aneho želesa, kaž je ſowarjo a druzh rjemjeſnich trje-
baſa, a hemaf tež wſcho želesne ſudobije ſo fabrik-
ſkej placzijne na pschedan.

Jurij Buhl we Wulſkich Sđzarach.

W Buſkojne pola Wulſkich Sđzarow je moje běrt-
likublo ſ 41 jutrami (Morgen) pola a tuki a ſ rjanej
ſahrobu ſe ſwobodneje ruki na pschedan a je wſcho dal-
ſche pola mie ſhonicz.
Jurij Buhl we Wulſkich Sđzarach.
NB. Tež mam ja tam kowarňu ſ mjeuſchej abo
wjetschej dželbu ležomnoſcžew na pschedan.

Gustav-Adolfski ſwiedzeń w Budęstezach.

Budyske poboczne towarzſtvo Gustav-Adolfskeho ſjenoczenſtwa che, dali Bób, ſ dowolnoſcju wyſkoſeje krajskeje direkcije a měſchezanſkeje rady, jako kollaturſkeho knieſtwa, ſwoj lētuſchi ſwiedzeń w utoru 6. o ktobera w Budęſtezech ſwiegic̄ a to ſe herbskej a nemſkej Bożej ſlužbu. Sſerbska Boža ſlužba ſapocznje ſo popoldnju w 1 hodzinje a budze pſchi tutej knies ſarar. Nāda ſ Varta herbske predowanje džerzec̄. Po ſkōnczeniu herbskeje ſapocznje ſo w 3 hodzinach nemſka Boža ſlužba a je pſchi tej ſamej k. duchowny Walter, farar pſchi evangelskej woſadze w Reichenbergu (w Liberzu) w Gzechach predowac̄ pſcheczelniwje ſlubit. Duż wſchitkich kniesow ſastoſiſkich bratrow, kaž tež wſchēch, kotrymž duchowna nusa naſchich evangelskich wēry bratrow we wſchelakich krajach na wutrobje leži, na wopytanje tuteho ſwiedzeńia wutrobnje pſcheproſchuſtaſ.

Dr. August Wildenhahn

w tu kwiſlu pſchedſkyda pomjenowaneho towarzſtwa.

Hanns Broſka

farar w Budęſtezech.

Němski Phönix,

wohen ſawęſczace towarzſtvo w Frankfurce nad Majnom.

Sakladny kapital 5½ milliona ſchēſnakow.

Wſchitke ſawęſczenia ſa tuto towarzſtvo wobſtara **A. Siems**,

firma: **J. G. Klingſt Nachfolger** w Budyschinje.

Plaćizna:	
½	blēſche po 2 toſer.
½	: : 1 :
¼	: : : : ½

Běſh

Broſt-Syrop.

Plaćizna:	
½	blēſche po 2 toſer.
½	: : 1 :
¼	: : : : ½

Pſche moj wobczeyny kaſchel a hoſcie bu mi wot jeneho pſchecjela ſławny G. A. W. Mayerowý broſtſyrop ſi Brótklawja radzeny, kotryž bě jemu pſche jeho kaſchel wubjernje derje poſluzit; teho dla kupid ſebi poła k. Ludwiga Kocha na hrodowskej haſhy č. 27, dwē běrtſkleshi a kym nětko po nałożeniu teju ſamej wot moje, o czerpjenja cyle reuſhwoſodzeny. Ja móju tuton ſredk kózdemu na broſcie czerpjacemu na najlepje porucic̄.

W Drazdjanach, 10. januara 1863.

Friedrich Mörts Haſcher,
tyſcherſki miſčitr Große-Frohn-Gasse, 13, 1. etage.

W Budyschinie pſchedowa jen jenož knies **Heinr. Jul. Linck**,

W Motrowje - - - - **B. N. Scholta**.

W Rakezach - - - - **A. J. Paulisch**.

W Schérachowie - - - - **Jos. Löbmann**.

W Wóſporku - - - - **Bernh. Hilbenz**.

Wotproſchenje.

Tym ſamym, na kotrychž ſym ſo hréſhik, ſo ſu mi moje kaſeki popamyl, ja ſ tutym ſjawnie wotproſhui, dokež je ſo wopokaſalo, ſo ſu egle bjes winy byli.

Jan Wulf
we Wulckich Sđzarah.

Möchelowy kaſhezowy magazin
na róžku hrodowskeje a bratrowskeje haſhy w Budyschinje
porucza kaſheze wot 2 — 50 tl.

Suche droždje

ma ſtajne czerſive a dobre na pſchedań

August Bartko, na ſwonej lawſkej haſhy.

Szrijedu sa tydženiu 7. oktobra

smjeje so tudy w Budyschinje w sali hoscjenza k tjjom lipam wulki a pyschny

Herbski spewanski swjedzeni

wodzjerzecz. Spewanie sapoczne so w jeczor w 7 hodzina ch. Gajtunie billety po 5 nbl. kaž tež textowe knižki po 1 nbl. budža hizom zyłych tydžen do swjedzenja pola kl. Smolerja a Stoscha, a džen 7. oktobra pschi kass, kotrež so w 6 hodzina ch wotewri, dostacż. Po konzerze smjeje so swjedzeniska hoscjina a po tej samej pyschny bal. Hoscjinski kouvert budże 12 nbl., rewanjski billet pak 10 nbl. placicż.

Wubjerk.

Wosjewjenje.

Na schuli w Barze budże so knihowinja wucjerja emer. Strickela 29. septembra t. l. popoldniu wot 2 hodzino wot pshchadżowanje pshchedaracż, k czemuž pshczejelov a snathch najpodwołničho pshcheproshuju

C. T. Strickel.

Zena knienjaza tascha, w kotrež běchu wschelake wčen, je so sandžen barfski hermanek namakala. Ta, kotrež hlušča, može ju saho dostacż pola sahrodnika Diedlerja w Pshiricžach.

Jutje njedželu

Domkhowanka na dwornischju w Pomorezach, na kotrež k třelenju se schneperami a k wophtanju karoufela najpodwołničho pshcheproshujetaj

Hennig a Weiser.

Esche droždje

snateje dobroſeje porucja

A. Stosch,

něko na mjałowym torhoscju.

Mojim starym wotebjerarjam dawam s tutym k nawiedzenju, so kym destylowanje saho sapoczał a teho dla moje jenotliwe palenej wot 27 haž 36 gradow, dwójne wotczehnjene a woſebne liqueury we wjetſich dželbach najpodwołničho poruczam. Požluženie je dobre a tuije a wopredka pod placiszu.

Ludwig Eccius
na herbskich hrjebjach ⁵⁴⁷/₁₇₈.

Esche droždje

stajnje dobre a čerſtwe, kaž tež wſchitke klamariske twory, kotrež su k pječenju trieba, k prijodekstejanym fermuschem w najlepſcher dobroſci porucza

J. G. F. Nieresch.

Pshczelej Nomen Nescio.

Wy scze mi pjeniesy sa Wajche wosjewjenje póżali a ja so rjenje sa to džakuj, hacž runje mi w tu thym padze wo pjeniesy njebe, ale wo wěz žamu. W liscze, kiz scze mi ſobu pôzali, prajcze, so scze prawje pižacž nauvukli. To pak so Wy wulcy molicze, pshetoz we Waschim liscze je saho 10 prawopisnych ſmoltow, hdzj Wasche pižmo jenož po starym prawopisu měrju.

Dokelž pak ja widžu, so Wy po prawym wo wysche wčen rožicze, dha Waž s tutym pshcheproshuju, so byſceje tola ke mni pshicuz chyli: ja chzu Waž darmo sa krótki čas tak derje porjedzen, kaž tež nowy prawopis nauwucicž. To je jara lohka wěz a Wy potom poſnajecze, so je starh prawopis, hdzj jón i porjedzenym a nowym pshirunacze, ſawěrnie iajka wěz, kotrež žadyn cílowej ſwoje žive dny prawje nauwucicž n je móže.

Za hſicze pshispolinam, so pschi wadženjach wo wěz wědomnoſeje ženie njepshczel parſchonu njejjzm, ale so kym jenož njepshczel w ēcy, pshczivo kotrež wojuju.

Reditvor.

 8 haž 10 kočzow je w chlym abo po jenotliwym na pshedań w kocžnje w Borku. Lehmann.

Moje wobydlenje

je wot sandženeje ſredy ſem we Mickanez khegi na bohatej hasy.

Dr. Broska.

Barby we wulcim wubjerku, ſuhe a tež borsy k barbjenju pshchotowane, firniš, terpentinowy woli, laki k lakirowanju möblow, woſow a konjaceho gratu a t. d. pshchedawa J. G. F. Nieresch.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kiž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaći so
wot ryncka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawat
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći
6 np. Štvortlētna předpłata
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

W opřijeće: Swětne podawki. — Sserbſki spěwanſſi swjedjeń. — Ze Ser bow: S Podhor. S Klukſha. S Bu-
dyščina. S Kotež. S Wojerež. — Hanss Depla a Mots Tunka. — Přilopk. — Cyrkwinske powjesće. —
Cahi sakskošlezynskeje želesnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna pléizna, Spiritus płaćeše w Bar-
linje. — Nawěstnik.

N a w j e d z e n i u.

Egi ſami czeſczeni wotebjerarjo Sserbſkich Nowinow, kotſiž chedža ſa
nje na ſchtwörte ſchtwortlēto 1863 do předka placzicž, njech nětko 66 np. we
wudawarni Sserbſkich Nowinow wotedadža. Egi, kotſiž ſebi Sserbſke Nowiny
pſches poſt pſchinjeſcž dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam ſkasacž. —
Sserbſke Nowiny placza nětko na ſakſkich a pruſtich poſtach jenak wjele,
mjenujcž $7\frac{1}{2}$ nsl. ſchtwortlētnje, a ſo w Budyschinje tak wudawaja, ſo je koždy
pſches poſt tež druhdže na wžach a w měſtach ſobotu doſtanje. Redaſcia.

Swětne podawki.

Sakſka. Wſchelake nowiny powjedaja, ſo ma
ministerſtvo wójny hízom wſchitko pſchihotowane, jeli
djéłba ſakſkeho wójſta do Holſteinskeje na exekuciјu
pſchecžiwo daniſtemu krajej poczehnje. Prjedy rěkaſche,
ſo tam ſ pěſčkow krónprynzowma brigada poczehnje, nětko
powjeda ſo pak, ſo tam leibinfanteriebrigada pónđze.
— Budyske wójſto je ſo ſandženu hrjedu ſ kantonnirow-
wanja ſaſo do města wróciſko. — Egi ſami ſtari wo-
jach, kž ſu lipſku bitwu ſobu bili, dōſtanu w Lipſku
wot 17. — 20. oktobra hospodu a jědž darmo, hdyž
tam na ſhwedzen pſchijedu, kotryž budže ſo tehdž w
Lipſku ſ dopomnjenju na tamniſchu bitwu ſhwecžicž. —
W Döbenje wupali ſo 25. ſeptembra ſtwa wěſteho Zinkli,
jako tón doma njebe. Taſo ſuſzodžo durje wuraſyku,
namakachu Zinkowe tſi djęczi morwe, kotrež běchu ſo ſa-
duſzke. — Ieho majestosć kral Jan je pſchiswolit, ſo
kém ſo ryčník Marschall v. Bieberstein, kž bě mejſteho
ſbězka dla czeſak, ſaſo do Sakſkeje wróciſč. — W
Herwigsdorfje pola Lubija wotpaliſtu ſo 23. ſeptembra
wſchitke Groſež twarjenja. — Ieho kralowſka wýſkoczeſ
krónprynz Albert je ſo do Iſchla w Ratuſkej podaſ. —
Blisko Waldheima bu 24. ſeptembra ſkafat Schulz wot

wulſkohu krucha ſkafy ſaraženj. Wón ſawostaji wudowu
a 5 djęczi. — W požlenich tſjoch měſazach je ſo do
Budyschyna 98,831 kózow žita na pſchedan pſchitwjeſto,
do Lubija pak 99,189 kózow. — W Iasonach je jedyn
12lētny hólczež jeneho 4 lētneho hólza ſatſelit, dokelž bě
ſlantu na njeho ſpuſčkz, wot kotrejž myſleſche, ſo
njeje nabita.

Pruſy. Ministerſtvo je wſchitkim wýſhím kra-
lowſkim ſaſtojnikiem napominanje poſkalo, ſo dyrbja
pſchi prjódſtejach wolsbach jenož tajkých mužow ſa ſa-
poſkłanzow wuſwolicž, kotſiž ſo krajej ſpodbaja, a ſo
dyrbja tež ſwojich nižſich ſaſtojnikiow k temu napomi-
nacž. — Ieho majestosć kral Wilem je ſo na dwě
njedzeli do Baden-Badena podaſ. — W holſteinskej na-
ležnoſeſi ſo híſhce žana dalischa kročel ſtaſa njeje.
Deli pak k exekuciјe pſchijedu, dha ma niz jenož pruſti
kral, ale tež rafuſki thězor djéłbu wojaſow jako reſervu
dacž. — Krónprynz a krónprynceſyna ſtaj ſo na něto-
try čjaſ do Schottlandſkeje podaſoj. — Tu a tam
počimaja lubjo poſtawacj, kž njehadža dale dawki da-
wacž, prajich, ſo jim to trjeba njeje, dokelž žane dawki
wot ſejma pſchiswolene njeſhu. Ale tajke ſkowa jim
ničo njeponhaja, dokelž wýſkonoſcž tola na puczu ex-
ekuciјe dawki wot nich doſtanje.

wany a po wschęch Czechach lubowanym spew: „Kde domov mui?” kaž tež na wožebje čuzowopolsky a posběhoważ russia hłób: „Hdżeż ſo módrja, ſelenja atd.” Tež budže ſo čeſezowym poſlucharjam hnujaz̄ w o b r a ſ ſ b u d y ſ k e j e b i t w y, pſched 50 lětami biteje, poſaſac̄, kaſ tam na krwawniſczej trampjetat, hžom mrějaz̄, po ſaſzyskenu dozpitcho dobycza, hishcze na ſwojeho ſhunela ſtoczi a mózni „v i k t o r i a” piſka, na čož ſ konja padnje a ducha ſpushczi. Dale poſaſujem̄ na wubjernu kompoſiſju „S y r o t k u”, kotrež je powieſej ſe herbſkeho luda podpołożena a kž nam pſchedſtaſa, kaſ wopuszczena ſyrotka pſki maczerinym rowje ſ placzithm hloſom ſkorži, doniž dwaj jandzelej njeſchiſeczitaj, kotařiž ju do njebiež njeſetaj. Je to woprawdze poſběhowaz̄ spew! Wožebje k wutrobje ryczi tež spew: „W e ſ c h t y tón k r a j” a woſnamienja wón uſach luby herbſki lud a kraj ſ najrjeniſchimi barbam̄. Tež spew: „T s h o w o j a d n u”, kž budže ſo ſ delnjokužisko-herbſkim teſtom ſpewac̄, je jedyn ſ najrjeniſchim bies narodnymi hloſami delnjokužiſtich Sſerbow a pſchedſtaſa nam, kaſ tſio młodzenzojo wo wěnz jeneje Sſerbowski wojuja. S hornjokužisko-herbſkich narodnych ſpewow budž ſo tſi pſchednoshecž a rjana Kozorowa „M e j a” ſmeje ſo wot 6 ſolow a chora na dramatiske waſchnie ſpewac̄.

Husto dyrbjachym naſhonicz, ſo ſu mnosy bjes Sſerbami, kотiž ſebi myſla, ſo woni k tajkim ſwojeſzenjam žaneho pſchiftupa nimaju, dokelž ſu burjo. Teho dla wožebje pſchiftam̄, ſo ſu tute ſpewanja pſchede wſchém ſhwiedzenje ſa naſchich lubykh Sſerbów a duž može ſo po tajkim kóždy herbſki bur ſe ſwojey ſwójbū na thich ſamych ſ počnym prawom wobdzelecz. Wſchitskich Sſerbów a wſchitske Sſerbowski ſ wožebitej wutrobnosću witamy.

—ski.

Ze Serbow.

S Pod h o r. (Knjefej Vambafej.) Čheemy czeſkoſc̄ jeneje węch ſhonicz, many ju na waſh wožic̄. Te bur kóre jeczmienja wotměrič, ſtaij jón na waſhu, a prascha ſo potom piware: kaſ wjele waži jeczmien? može hnydom wotmolwieč: 145 puntow, abo 140 puntow.

Kaž wjele waži, kaſ czeſki je. Czeſkoſc̄ jeneje węch ſo teho dla na waſy waži. Hač je jena węc czeſkoſc̄ dyžli druha, to dopokaze ſaſo waſha. Tač je n. pſch. kóre rožti na 20 abo 25 puntow czeſki dyžli kóre jeczmienja. Beži paſ ſchtó ſ nim do hata, ſo by jón wotwaži a ſhonik, kaſ czeſki je? Žadyn. So je pjerje lóžſche, dyžli ſkoto, na tym uichtó njeđwěluje. Pufchczimy ſ jeneje wýſokaje węze dwé pjeri na dobo dele, jene huſace a jene wot ſkotu wudžekane, dha węſceze

poſlēnsche předy k ſemi dopadnje, dyžli přenſche, a my teho dla pراجim̄: we powětrje je pjerje lóžſche, dyžli ſkoto. Hinak ma ſo pod wutwěrje (Luftpumpe) abo we bjespovětronisće (luftleerer Raum), tu panje pjerje tak rucze k ſemi kaž ſkoto a nijeje tudy wjach rycz wo lóžkoſc̄ a czeſkoſc̄ jeneje węch. Ma wodže pjerje pluwa, ſkoto paſ ſo ponuri, haj ſamo punt pjerja pluwa hishcze na wodze, bjes tym ſo punt ſkota a hishcze wjele mjenje hžom na dno panje. Nedopokaže tu, ſo je punt ſkota czeſki dyžli punt pjerja? Nē, na žane waſchnie. To jeno dopokaže, ſo je pjerje lóžſche dyžli — woda a ſkoto czeſche dyžli — woda. Wuljimy do hata 6 puntow woliſa a puſčimy tam jedyn ſkoty, woliſ pluwa na wodze, ſkoty paſ ſo ponuri. Je dha tehodla ſkoty czeſki dyžli 6 puntow woliſa, dokelž kaž woliſ njepluwa, ale ſo ponuri? Schkruth lodoſe na wodze pluwa, czeſtwenym ſkoty ſo ponuri. Něk wuezechu ſchkrutu a pſcheważ ju. Wona waži ſznamo 10 puntow, czeſtwenym ſkoty paſ lědy lut abo dwaj lutaj. Je teho dla ſkoty czeſki, dyžli ſchkruta, dokelž ſo we wodze ponuri, ſchkruta paſ nic? Nē; wón je jeno czeſki dyžli tón ſamý kruh wody, a ſchkruta lóžſha dyžli tón ſamý kruh wody. To a ničo druhe pluwanje a ponurjenje dopokaže. Wažic̄ abo czeſki byc̄ je něſhto cyle druhe.

Wosmy dwé dóny, jenak wulſej, a ſtajmy jej do hata, wonej budžetej na wodze pluwač. Někto poſkožmy do jeneje punt pjerja a do druhéje punt ſkota; wobej hishcze pluwač; někto pſchipołożny hishcze jedyn punt ſkota do druhéje dóny, wona pſcheco hishcze pluwa a ſo njeponuri. Njeje wěrno: punt pjerja a dwaj puntaj ſkota to jenak wjela waži abo je jenak czeſki? Węſce ſic. Czeſkoſc̄ jeneje węch njevaži ſo teho dla na wodze, ale na waſh.

Pod wěſtymi wobſtejenjem ſtuwa ſamo želeso a ſkoto na wodze (želeso kž je $7\frac{1}{2}$, ſkoto, kž je 19 kročz czeſche dyžli wona), mjeniſch hdyž ſo wobſtěrnoſc̄ (volumen) powjetſki. Rosklepa ſo punt ſkota na czeſki blaſchki, dha tajki blaſchki tež na wodze pluwa. Je dha někto lóžſhi ſbuwač, dokelž ſo wjach njeponuri a na dno njepanje? A ujetwarja ſo ſamo cyle želesne lóžje, kž na morju pluwač? Štaj někto želesna lóžje a puntceſki blaſchki ſkota jenak czeſki, dokelž wobej na wodze pluwač? Mały kamuſki do wody puſčenym ſo ponuri, wulki kamjen tež; ſtaj někto jenak czeſki? S teho wſchetho, byc̄ rjek, tola ſjawnje ſpōſnajem̄, ſo lóžſhi byc̄ a na wodze pluwač a czeſki byc̄ a ſo we wodze ponurječ, cyle jenajke węch njeſhu. Kruh ſkota, kž ſo we wodze ponurja, može tač derje czeſki, kaž lóžſhi byc̄, dyžli punt pjerja, abo tež runje tač czeſki, njech ſo ponurja abo ſic. Je kruh ſkota na waſh punt czeſki a walſki pjerja tež, dha je ſ tym doſež dopokaſau.

R a k u s h y. Deputacia, tiz ma archywojwodze Ma-
rej mezikansku krónu poskicic, je halle netk pschijek, dokež je so w Parisu dlehe sadzeržaka, hac̄z bē
to prjedy postajene. Węste sda so pak bycz, so wón
poskiczenu krónu wośmje. — Ssiedmihródska hejm budżet
najskerje sapóßlanzow sa wójsku krajnu radu wuswołecz
a budżet tak Ssiedmihródska tež na shromadnym rakusku
hejmje fastupjena. Madżarjo, tiz hac̄z dotal na to dzer-
żach, so by Wuherška a Ssiedmihródska wot druhich
rakuskich krajow cile wotdżelena wostaka, su teho dla
na sedmihródska hejm jara miersach. — Napoleon je
pólskich należnosćow dla piżmo do Wina póżkał, w
kotrym rakuske ministerstwo napomina, so by w tajkim
nastupanju neschto pschezjivo Russkie czinito. Ale to ni-
czę wo tym wjedzecz njecha, dokež so boji, so moźko
si teho wójna nastac̄z.

F r a n z o w s k a. Franzowske nowiny jara na
rusle knieżeństwo hawtuja, dokež je to wósho zuse pośred-
nistwo w pólskich należnosćach wotpokašalo, a wone
schewuwoja na to, so by Napoleon s Ružowškej wójnu
sapoczął. Ale dokež ani Fendzelska ani Rakuska pom-
hac̄z nochcetej, dha Napoleon pschi najlepšej woli tajku
wójnu sapoczejz njemöže.

R u ž o w s k a a P ó l s k a. General Berg, kotryž
ma netko najwyjsze roskasowanje w Pólskej, tam netko
s kózdym dnjom žurowischo woustupuje. Wón bē mje-
niuchy hizom prjedy wosjewik, so budżet kózdy dom, s
kotrehož so na Ružow we Warszawje nadpad sczini,
s kanonami rostselany. Teho dla da wón wóndanjo,
hdżez běchu s wulkeho samoiskeho domu granat na njego
czibli, hnydom wójsku pschikasnu, so by so tuton dom
wobħadżil a potom rostselil. Tola telegrafirowasche
wón teho dla hiszce ras do Petersburga, s wotkal
wotmolwjenje pschindże, so dyrbti so tón krócz hiszce
wot rostselenia wothladacz, a so ma so spomnijeny dom
sa to do kasernu pschewobrocjic. Tak je so tež stato.
Alle wobħdlerjo tuteho doma su pschi tym jara wjele
shibili, pschetož jim njebu k wuczeñjenju wjach, hac̄z
jenož 2 hodzinje wotpuszczene: potom pschindżechu wo-
jach, wuhnachu wobħdlerjow, wumjetachu węch, kotrež
hami sa so njewsalu, na hažu a spalichu je. W
spomnijenym domje běchu bjes druhim wschelake wulke
ħlamy a mōże żebi teho dla kózdy myħliz, kaf wulku
iħkodu su jidh wobħedżerjo cżerpicż dyrbjeli. — Netko
je Berg s nowa wosjewik, so budżet kózdy dom s w-
stoscju na mjeże rostselany, s kotrehož so ruskim wo-
lačam kħqimda stanje. — Għewaq je wón tež pschikas,
se budżet wjecżor kózdy, tiz bjes saħwċeżeneje latarnie
dże, arretirowanu a do jaſtwa tyknien. Tež njeħmije
żadyn koreżmat hoscżow pola żebje cżerpicż, kħiba jeno
wot 7 hodzinow rano hac̄z do 7 hodzinow wjecżor. —
Oberst Lebuschin, kotrehož běchu učotxi policistoj tajnūho

wubjerka faktoli, bu wóndańo wot wójska jara pschijne
poħnejban. — We Wilnje je general Murawjew leut-
nanta Nikolaja, tiz bē k ſbækariam pschestupiż a potom
wot Ružow popanjeny, na torhojcieju we Wilnje fa-
tsēliz dał.

D a n s k a. Pschi wotewrjenju hejma rjeku krol
bjes druhim: „Niedyrbjała żo holsteinska należność s
bundestagom na puczu pokoja a mera wujednac̄, dha
by to sa naš wopokaſmo bylo, so chedża naš pod-
cziszczej. To pak żebi na żane waſħnej njebudżem
lubiež dac̄, ale budżem Żo pschezjivo kózdemu nadpa-
dej wobarac̄, pschewwedeżeni, so hami stejek njebudżem.“ —
S tajixi skorow so sda, so chce dansti kral Hol-
steinskeje dla hac̄z k wójnje pschijicż dac̄ a so chedża
jemu w tajkim nastupanju najskerje Schwedojo pomhac̄. Napoleon lohko doſč żwoju schjēpku tež pschipoloġi.

A m e r i k a. Unionistojo s tijomi wójskami s Or-
leansa na Texas czahnu. (Krajina Texas mjeniujc tež
se separatistami dżerzi.) — Separatistiška twjerdżijsna
Charleston so wot unionistow pschezo kručischo bombar-
diruje a nadpaduje, ale hac̄z runje woni stajnje bôle
potračuja, dha móže tola hiszce dokho trac̄, prjedy
hac̄z ju dobudu. — Uličko rēki Rapidana budżet naj-
skerje borsy wulka bitwa.

S ċerħski spewanski izziedżej.

Ketutschi wulki ġerħski spewanski izziedżej,
kotryž so hrjedu, **Djen 7. Oktobra**, tudy w Bu-
dyschinje sunje, budżet so wot druhich tajixi izziedżej
wobħebje psches to wusnamieniec, so budżet na nim
wschelake jara żadne russe, pólse, cżess, hor-
njo- a de lnjo kuzziekk ġerħse lu do we spew
spewane. Programm tħixi hamih je hizom w 38. čijsle
S. R. wosjewjen, tola ħxem na někotre čijska tudy
hiszce wobħebje pospomnież. Pschede wħchem skożjujem
kdejblitwissi lubiżi ġerħbow na tammy krafim, mōzim
ħu sifissi spew s 15. l-ět stottka, w kotrym so
żapata kħròblosiż s najunjunotnisħej milloċju wotmēnju-
jet, a wo kotrym nēħdy, na hudiżbu a spew wobħebje
wusṭojn, f. M. Z. talki piżasże: „Spodżiwnie sażżejja
dżedhu mi pschi tuthm hlohu psches wutrobu. Mōj du
spliwni do starodawnych czażrow a ja wiċċaż tammy
ħordżinow cżejfhego luda: starcho Żiżku, w jenej ruž
ħeluc, w druhej izzewi mjeż, hnēw pschezjivo nje-
pschecżej u wħażokim cżole a żapate kħròblo w izzojim
jenym woku, a teju mużneju Prokopow a tu żgħi kħali,
kaf w saħorjenym duċċu wójnsu pēżeñ żebi spewa ja:
Lubu im-ho, njeħda im-ho atd. a saż-
wħi spewi wħi, a tħalli modla: Hamjen da jid-
mi li w-o tħee!“ — Dale pokasujem na tammy wot
ħlawa u kapaħlu misħatra ġekk-żon ja kompono-

Pkuwanje na wodze a ponurjenje do wody na żane waschnie njedopokaža, kotry kruch je cježški, dopolaže jeno, so je cježški abo lóžški dyžli jenak wulki abo jenak wobscherny kruch wody. M. Rostok.

S Klukša. Nasch dotalny diaconus k. Mrós je so wóndanjo do Macherna pola Lipska pschedydlík, so by tamne farške města, sa kotrež bě wuswołeny, nastupil. Psihi swojim wotkaleñju je nam to troschtne škovo prajil, so tež w dalskich Němzach na Sserbstwo zapomnicy nochce.

S Budyscha. Schtôrtyk tydzenja wopytaschtaj a wobhadowaschtaj hrabja Baudishina k. Keil, wobaj s Trežđan, (tamny naměstnik pschedydy archaeologiskeho towarzstwa w Drežđanach, kotrejuž je prynz Jurij s pschedydu, posledniški pak inspektor a kustos archaeologiskeho museja spomnjenego towarzstwa kotrež so w kralowsttim hrodze we „Wulkej sahrodze“ w Drežđanach namaka) naschu tudomu archäologisku sbérku Maczizy ſerbſkeje. Psihi tym wuprajeschtaj so jara kvalobnje wo njej a wusnaschtaj někotre kruchi sa jara žadne a jenicke (uniti). My njejkmy ſabyli, jimaž wšichc̄ cježených dariczelow mjenovac̄ a ſim ſa to jeju wjeſeſe a džak pſchijeli, ſhtož woboje něk jimi ſamym s tej luboſnici proſtwu wupodawamy: ſo čhyli wſchitzy naschu ſbérku dale po možnoſći pſchiſporječ phtac̄. W.

S Budyscha. Wot tudyscheho wotkresneho ſuda bu pjatk 18. septembra kublerka wudowa Zaktzina s Buscherez dla morjenja swojego njemandzelskeho džeczata do 8 let khostarnje ſafudžena. — Dale je ſo tudy ſrijedu 30. septembra wěſta Gnaukowa s Pózłowow w běrlinjach na hrodze, w kotrejž dla wotac̄neje pſchiſhah do wobſkorženja wsata, ſedzishe, wobwiſnyla.

S Kotez. Tudy je ſo wutoru wjeſor ſopuntež žiwnoſc̄ wotpalka. Majpredyh ſo jena Wiczasek kheža paleſche a jako tam haſchachu, wudhyri wohci na tej žiwnoſci. So je wot ſlōſniſkeje ruki ſalbzne, je najſterje wěſte.

S Wojerez. Tudy ſwječesche ſo 22. septembra rjany miſionſki ſwiedžiū ſe ſerbſkej a němskej Božej ſlužbu. Wohada bě ſo bohacze na nim wobdželila a poſaſowaſche ſi ihm, ſo chec wona tež pſchiſporjenje Božeho kraliſtwu lubjerad pſedpereac̄, jenož hdyz ſo jej puc̄ ſi temu poſaže. Šerbska Boža ſlužba ſapocža ſo pſchipoldnju w 1 hodzinje a džerjeſche k. ſarač Imiſh ſ Hodžija ſerbſke miſionſke předowanje na pſdložku 1. kaſuje. Wulka ſedžliwoſc̄, kotrež poſlucharjo jeho ſlowam wopokaſachu, bě najlepſhe dopoſaſmo, ſak ſredq̄ jich wutroby ſapſchijec̄, wubudžic̄ a natwaric̄ wjedžesche. W 4. hodzinje ſapocža ſo němska Boža ſlužba a dokež wjeſe Šerbow na ſwojich městach wosta, ſo byhju nath heř ſwojeho prjedawſcheho duſchepaſiyrja a pſchi-

czela, k. ſararja Kordiny ſ Minakala, ſkyſhelt, dha bě cyrkj jara napjelnjena. Se ſryčuiwoſc̄ a w kraſnej hmujeſi rycji ſtaji wón, poſaſajo na widzenje proſety Ezechiela, poſlucharjam pôhanſtvo jako polo, ſi cježkami napjelnjene, pſched woči a roſeſtajo naſch miſionſki ſwiedžen jako ſwiedžen hlobokcho želenja, ale pak tež jako ſwiedžen ſbóźneje radoſeſe a rjaneje nadžije, hdyz na dobycza poſladamy, kotrež je Bože kraliſtvo w poſlenich 70 létach ſežnilo. — Š tutym miſionſkim ſwiedženjom je ſo wěſce ſylny naſtor ſtač ſi nowemu ſtuklowanju ſa wotpohladanje miſionſta w wojerſkim wotkresu. — Miſionſka kollektia naſoda 56 tl. 19 nžl.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Macziza ſerbſka, ſhto dha to je, Motko?

Mots Tunka. To je towarzſtvo ſi wudawanju dobrých ſerbſkych knih. Kóždy, kž létne 1 tl. 10 nžl. abo tež jenož 20 nžl. da, je ſobustaw a doſtanje knih, wot Maczizy wudate darmo. Štož pak je jich wyshe, te ſo tunjo roſpſchedadža.

H. D. Ale ſak móža tunjo pſchedawane býc̄, hdyz dýrbi ſo jich dželanie a cjiſeſenje tola ſapkaſc̄?!

M. T. Jenož cjiſeſez a papjera ſo ſapkaſc̄, piſanje knih a wſho druhé ſobustawu darmo wobſtaraja. ſak wudawa ſo, na pſchiltad, ſerbſki ſłownik a je wobliczene, ſo by ſo tym, kž na nim džekaja, ſa jich prózu ſ najmjeſtſha 2000 tl. dôſtač dýrbiato, a próza, kž ſo na wudac̄ ſerbſkeje protyki wazi, je kóžde lěto ſ najmjeſtſha 100 tl. hódná.

H. D. Dha džé maczizarjo ſa ſerboſtvo wulke wopory pſchinjeſu.

M. T. Niž jenož to, ale maczizarjo ſu tež wobſeſe, kž ſu w druhim waschnju wſho nowiſche ſerbſke piſmowſtvo a to ſ doſez wulki woporam na pjeñiſach a cjaſku ſaložili a ſerboſtvo Bože dla podpjeraja.

H. D. Dha praj wſhak mi, ſhto ſu ſaložili.

M. T. Majprjödch:

Šerbske Nowiny,
potom: Miſionſke powiſeſče,

Jutnicžku,

Sernicžku,

Drežđanske ſerbſke Bože ſlužby,

Šerbske kandidatſke towarzſtvo,

Miſionſki poſoč,

Maczizu ſerbſku,

Šimbolſke knihy ſobu pſcheložili, ſak tež

Twoje wudac̄e biblije ſobu wobſtarali,

Luzicžana ſaložili a ſobu tež

Lutherſke knihowne towarzſtvo,

Twarzſtvo ſ. Chrilla a Methoda

a Katolicki poſoč at. d.

A hdjz tež to nješku runje wschudze wschitko žami dokoneli, dha žu woni tola czi byli, bjes kotrychž radu a pomoci tele měch ženje njebudžichu Bože swětlo wohladale.

H. D. A řečto dha žu czi sa ſſerbiſto a ſerbiſte riſmowſto cžiniſi, kž na Maczizu ſwarja a jej ſchiwdu cžinja.

M. T. Ja ničjo njevem.

H. D. Ja tež niz.

Přílopk.

* S Hannoverske je piſaju, ſo je tam ſoni 40 ras woheň pſches to wuſchoł, dokelž žu džecži ſe ſchrychowacžkami hraſkali.

* W Kufchtne w Poſnanskej je ſo wónanjo jena wočeřnja wotpalika a je ſo ſ njej 1350 wožow a wjele ſtow ſtow syna ſpalilo.

* W Hildesheim je je rózowy ſteř, kž je, kaž je dopokáſane, pſches wóžom ſtow ſet starý.

* W Newyorku mějachu pſched něotrym čaſhom tak wulku horzotu, ſo je tam na jenym dnju 30 člo- wjekow ſacžnyklo a 19 ſoni na drózy panýklo.

* W Schlesynſkej mějachu w něotrym stro- nach w noč kónz augusta tak ſylny wěſík, ſo je wón wſchón ſad ſteſhaſk a wſcho liſce ſdrék. Wón bě tak horč, ſo bě liſce, kotrež bě něhdž ſtejo woſtało, wſchitke ſtruzene.

* Jedyn najeńk bliſko Lütticha dawaſche ſwojej huſzyc̄ kóždy džen ſam piſu a ta huſyza bě ſo tak k njeſu pſchiwucžila, ſo jeho kóždy ras ſ machanjom ſchidkow a ſe ſchjeboťanjom witaſche. Pſched něotrym čaſhom ſhorje tón najeńk a wumrje. Ta wboha huſyza, koſraž ſwojeho knjesa někto wjach njewohla, hrudži ſo nad tym tak jara, ſo ſo do jeneho kuta ſyhy, hdjz ani njejedžeshe ani njepijeſche, tak ſo ſa dwaj dnjej wumrje.

* Němſki bundestag w Frankfurcie nad Majnom, ſ poſlancow wſchitkých němſkich wječhow wobſtejach, je 1. oktobra jenohložnje wobſankny, ſo ma ſo němſke wójsko na czeſkicju do Holsteinskeje poſlacz, jeli dansiſki kral požadanja bundestaga w naſtupanju Holsteinskeje uhydom njeđopjelní.

* Italſki kral je 42 bamžowym konsulam w italſkim krajeſtwje wſcho ſtukowanje ſakafat, dokelž je bamž ſ italſkim konsulom w Romje předy tak cžiniſi.

* Wónanjo bu ſahrodnik Fürſtar ſ Schemberka w Biedruscjan ſeſtu wobwiſnjeny namakaný.

* S lipſkeje maſhy piſaju, ſo je placiſna kože a vóduschow trochu horje ſchla. Šukno je ſo derje doſez pſchedawalo a w manuſturač je žive wiſowanje.

Cyrkwinske powjeſće.

Křečeni:

Pětrowska cyrkej: Marja Theresija, Petra Šewory, pohonča w Budyschinje bž. — Jan Richard, Jana Nucžanka, běrgarja a ſchweſſeho miſchtra, ſ.

Michaelska cyrkej: Arthur Bernhard, Jana Kſchi- žanka, ſublerja w Sczijezach, ſ. — Hana Marja, E. T. ſieſlicha, žiwnoſcjerſa-najeńka w Toroñech, bž. — Korla Bohu- wěr, Kořle Ernsta Pjetarja, kantora pſchi michaſkej woſha- bže, ſ.

Podjanskej cyrkej: Jan Ernst, Hanže Bartſchez ſe Bartlow n. ſ. — Hana Marja, E. G. Kühnha, czechle na Židovje, bž.

Zemrječi:

Džen 17. ſeptembra: Marja Augusta rodž Namſchez, njebo Jana Scholty, woſyderja w Budyschinje, wudowa, 28 l. — Madlena rodž. Lorenz, njebo Jana Klina, woſyderja, wudowa, 67 l. — 18., Jan Bohuwěr Schuster, murjer a křežer w Budyschinje, 39 l. 4 m. — Jan Herzog, křežnik we Wulſim Wjelkowje, 43 l. 6 m.

Čahi ſaksko ſlezynſkeje železnicy z budyskeho dwórniſća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wečor 8 h. 21 m.*; w nožy 2 h. 26 m.

Do Šorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 2h. 25 m.*; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſchisanſtjenje do a ſe Žitavý a Liberža (Neißenberg.)

†) Pſchisanſtjenje do Žitavý.

Placiſna ſitow a produktow w Budyschinje 26. ſeptembra 1863.

D owoz:	Płaciſna w přerězku					
	na wikač,			na bursy,		
kórcow.	wyšsa.	nižsa.	sředzna	najwyšsa	najnižsa	
	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.	tl. nřl. np.
Paſchenza	5 10	5 —	5 5	5 10	5 5	5 5
Diøžla	3 20	3 10	3 15	3 20	3 17	5
Gečymjen	2 20	2 10	2 15	2 20	2 15	—
Worž	1 22	5 1 17	5 1 20	1 22	1 20	—
Horč	4 15	—	4 5	4 15	4 5	—
Woka	3 10	—	3 5	3 10	3 5	—
Raps	7 15	—	—	7 15	—	—
Jahly	6 25	—	—	—	—	—
Hejbuschla	4 15	—	—	—	—	—
Kana butry	— 17	—	— 16	—	—	—
Kopaklomy	3 25	—	—	—	—	—
Bent. ſyna	1 5	—	—	—	—	—
Čane ſymjo	6 —	4	5 15	—	—	—

Pjenježna - płaćizna.

W Lipsku, 30. septembra. 1 Louis'd'or 5 toler 15 ngl. — np.; 1 połownożązy czerwony skoth abo dukat 3 tol 5 ngl. 4 np.; winiske bankowki 89%.

Spiritus płačeše wčera w Barlinje.

15 tl. 10 nѣl. a 15 tl. 5 nѣl.
schenza 55—64 tl., rožta 38—42 tl.
(to je: sa 25 prussicko řečen.)

rępików woli (najczęściej) 12 tl. 20 n zł.
 (Często w Budysznicy przedawała je
 stajnie nieważko 1 1/4 tl. droższy.)

N a w ě š t n i k .

Dobrowolna subhastacia.

Po namieścje wobudżerja budżetu kro psychodnich

20. October, winter.

korę marſka leżomnoſcz, w Drozdziu poła Po-
mierz sub Cat. No. $\frac{1}{2}$ lezaza, s realnymi prawnymi
ſchenkowanja, hōſczenzarejena a rēſanja wuhtowana,
fol. 2 w drozdzijskich hypothetisch a grumtſich kniki sa-
piſana, na kotrejž je pschi 8 aktrach 27 kwadratnych prutach
leżomnoſczow 216, dawkiſich jenoſczow narołożenych,
psches miej notarialnie na pschewadzowanie pschedawacj.

Na kupjenje smysleni chyli so na horfa spomnjenym
duju najposzcziszo do połdnia w 11 hodzinaach w
pomienowanej koczemie nutynamacz a po dopo-
kasanju swojeje placzenijsceje możnosće swoje żałzenia
ćwicząc.

Pschedawanske wuměnjenja, s kótrychž sú tudy jenož na to spomni, so ma kúpž 500 tl. — „ — naplaćicž, sú s wopisjanjom teje ležomnoſcie w spomijenej forezmié wupoſkñjene a móža so tež hizom do termije pola mje naſverdićí.

We Wösporfu, 30. septembra 1863.

Adv. **Emil Martini**, fr. s. notar.

Knjesej diakonej Mrózej.

Dokelž je mje ſ. dial. Mrós w ſwojim thđeñſchim wotmowjenju ſ nowa ſ njeprawymi porukami ranil, a dokelž mam ja jako wobaražy prawo, požlenje ſkwo žadacž, dha wobżaruju, ſo ſ. Mróſowu prôſtrowu, jeho pſchichodnje na wokoj wostajicž, dopjelnicž njemotžu, hacž runjež je tež mi jako pſcheczelej mera tajke ſjawnie wadženje wohidne a čaž a ſastojuſtvo wažniſche.

Hdyž t. M. prají, so sým ho ja bjes jeho sáwinowanja na njeho dał a so wón njeje sapoczał, ale so jako pschimany jeno wobarał a mje ani mjenował njeje, dha ja jemu tudy na žane waschnje prawo njedam. Pschetož hdyž tež mje wón m j e n o w a ł njeje, dha je tola jeho defensia w 36. čízle S. N. po jejnym základu nastájenju tak na mje čízchczała, so tam nichčo druhí měnjeny bycz njezděče, džali ja, haj t. M. je

bo ſtam, taž ſzym ſhonik, něhdze wuprajík, fo je na
mnie měrik, dokelž je ſebi myſlit, fo ſu ſkowa tamneho
nana ſ pola wote mnie wumyſlene. Duž věch ja
pſchimany a ſzym teho dla wſchē mi cžinjene poruči w
37. cžigle S. N. wot ſebje wotwobročať a bo wuspra-
wnejcž pytač, dokelž ſzym tudy zgle bjes winy.

Hdyż t. M. dale měni, so ho ja s našpomnjenjom teho, schto na seminaru w nastupanju herbskeje wuczby wscho činju abo činiež darawam, thwalu, dha mje wón n je p r a w e j e śudži. Ja ho njebych wo tym s zyla tak wobschernje wuprajik, njebudžich w tym poruk widział, hdyż t. M. tak čini, kaž bychú seminaristojo pschi wschem tym, so maja w ja z y herbskeje wuczby, nicž dale w herbskejzine njebyli, džzli gymnaſiaſtojo, lotſiz maja tola jenož i enu herbsku hodžinu. Hdyż je w ó n w počzahn na herbskejzine wobstejnoscze g y m n a f i j a wobſwetlaš, dha tym tuteho poruka dla sa pschiſprawne džerſał, w taſkim nastupanju tež wobstejnoscze ſeminařa bliże roſestajecz, tak so móhł potom kóždý ſ a m śudžicz, hdze ſe herbskejzine lepje ſteji. Duż tudy wo ſamokhwalbie žana ryč njeje, ſa to pak móhł dopokafacz, so ho ta ſama w t. M. wotmowjenjomaj wjazy krócz ſ jaſnym vkomieschkom hori.

æk daloko bym ſo w ſerbskijm wudokonjał, to i. M. wjedzicj njemioże, tež nimam żaneje pschiſkuſchnosće, jemu to i nawjedżenju dacj; jenož tak wjele budż jemu prajene, ſo móže mi prathenja, wot gymnaziastow w ſerbskich hodžinach na njego stajane, w kózdym čaſu pschipoſćewacj, ja bym stajnje hotowy, jemu ſpokojaſe wotmoltwienia na nje dawacj. Dale mam jemu prajicj, ſo wuczenoſc, wjele mjenje w ma-czętejnej ryci, w naschim čaſu żane privilegium exclusivum ſtudowanym w jazh njeje a ſo, hdź tež je nechtó wſchę mózne wyſoke wuczenije wophtowat, hiszczę dołko i teho njeszczahuje, ſo wón ſe r b ſ h c z i- u roſymi. Ně, jeli wón ju woſebje wukný njeje, dha wón tola pschi wſchę ſivojej wuczenoſci ſerbsku rycznizu a orthografiu njesnaje. Dopoſkaſacj móžu tajke wupra-jenje hižom i tym, hdź na to ſpomniu, lak i. M., kij je ſch t u d o w a k, mi praefens „niewucju“ jako wopacjne futurum wumjetuje. Wón ſebi myſli, ſo ſłowo „wucziej“ tež do tajkich verbow ſluſcha, kotryhōž futurum ſo b j e s pomožnem ſłowjeſa „bycž“ twori a je to tola ſłowo, kotrehož futurum ma ſo stajnje i „budu“ tworjeſ. Pschi tym podthkuje mi i. M. ſe ſłowami: „Dha ghe ſo wón po tajſim tež pschiſkivo wſchnoſci ſpiczicj ard.“ ſtarwje wopacjne wotpohlada-ja, tajkež ja żenie njemieſach a mēz njebudu, a je to pschiſkodženje na moju woſobu pschiſkivo wſchnoſci. Taj-kih ſłowow dla móhł ja jeho i khontanskim prawom ſnateho ſzinić!

(Přichodnje dale.)

Wschichodni ſrijedu 7. oktobra

smieje ſo tudy w Budyschinje w ſali hofcjenza i tſjom lipam wulki a pſchym

Herbski ſpewanski ſwiedzeń

wotdjerzecz. Spewanje ſapocznje ſo w jeczor w 7 hodzinach. Sazupne billety po 5 nſl. kaž tež textowe knižki po 1 nſl. ſu hijom učko pola kč. Smolerja a Stoscha, a dzen 7. oktobra pſchi kafy, kotraž ſo w 6 hodzinach wotewri, doſtač. Po konzercje smieje ſo ſwiedzeńska hofcjenia a po tej ſamej pſchym bal. Hofcjeniſki kouvert budze 12 nſl, rejuwanski billet pak 10 nſl. placicę.

Wubjerk.

Gustav-Adolfski ſwiedzeń w Budęſtezach.

Budyske pobocznje towarzſto Gustav-Adolfskeho ſjenoczeńſta obce, dali Bóh, ſ dowolnoſciu wyſokſeje krajskeje direkcije a mēſchczanskeje rady, jaſo kollaturſkeho kniſtwa, ſwoj lētuſchi ſwiedzeń w utoru 6. oktobra w Budęſtezach ſwiecicę a to ſe herbskej a němskej Bozej ſlužbu. Serbska Boža ſlužba ſapocznje ſo popołdnju w 1 hodzinje a budze pſchi tutej ſuſes farar Rāda ſ Varta herbske predowanje djerzecz. Po ſkōnčenju herbskeje ſapocznje ſo w 3 hodzinach němska Boža ſlužba a je pſchi tej ſamej k. duchowny Walter, farar pſchi evangelskej woſadze w Reichenbergu (w Liberzu) w Czechach predowacę pſcheczelniwje ſluſbit. Duż wschiſtich kniſow ſastoſniſtich bratrow, kaž tež wſchę, kotrymž duchowna nufa naſchich evangelskich werybratrow we wſchelakich krajach na wutrobje leži, na wopytanje tuteho ſwiedzeńja wutrobnje pſcheproſchuſtetaj

Dr. August Wildenhahn,
w tu ſhwili pſchedzyda pomjenowanego towarzſta.

Sandrij Broſka,
farar w Budęſtezach.

Němski Phönix,

wohen ſawęſczace towarzſto w Frankfurcie nad Majnom.

Sakladny kapital 5½ milliona ſchěſnakow.

Wſchitke ſawęſcenja ſa tuto towarzſto wobſtara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingſt Nachfolger** w Budyschinje.

Esche droždje

ma ſtajnje czerſtwe a dobre na pſchedan
August Bartko, na ſwonknej lawſkej kafy.

Esche droždje

ſtajnuje dobre a czerſtwe, kaž tež wſchitke khlamarſke twory, kotraž ſu k pieczenju trieba, k prijodeſtejnym feru muſch a m w najlepshei dobroſci porucza

J. G. F. Niekſch.

Mojim starym wotbjerarjam dawam ſ tutym i naſwedzenju, ſo ſym deſtilirowanje ſaſo ſapoczał a teho dla mojejenotliwe paſeney wot 27 hacj 36 gradow, dwójne wotczechnjene a woſebne liqueury we wjetſich dželbach najpodwoſniſtcho poruczą. Poſluženje je dobre a tunje a wopredka pod placicnu.

Ludwig Eccius
na herbskich hrjebjach 547/178.

Dokelž je někto solarwolij a fotogen najtunishe ſwěczenje, dha jej kózdemu porucžam, kaž tež pſchitſkuſche lampy.

Suata ſtrvińska lampa ſe 7linijostym ſužohom trjeba ſa 1 np. w hodžinje, mała lampa ſ 5 linijostym ſužohom trjeba ſa 1 np. w 2 hodžinomaj, nôzna lampa w 9 hodžinach ſa 1 np., wjetſche, wožebje do kóla ſwěczace, trjeba jačy.

Solarne lampy, fotogeniowe lampy

we wſchitſkih wulkosczech a druzinach we wulkim wubjerku, kaž tež solarwolij a fotogen porucža najtunischo

Herrmann Rachlik,

Klempnarſki miſchtr w Budyschinje na žitnej hafy w domje ē. pſchekupza Bergera.

Suche droždje

ſnateje dobroſcje ma ſtajnje na pſchedan
A. Stosch,
někto na mjaſowym torhoſchęju.

Roſcina

(Rnochenmehl)

je ſaſo hotowa a pſchedawa ju
A. Stosch,
na mjaſowym torhoſchęju.

Jena ſhězniſka žiwnoſc ſe 16 kózami ležomnoſcjom je na pſchedan čzo. 14 w Lemischowje.

Starožitnoſtny wotriad Maćich Šerbskej změje ſrijedu 7. otoobra popołdnju wot 2. hodž. poſedzenje w hoſſencu w złotej krónje.

Pismawiedżer.

Džafe.

Wulch jara je naš ſwježeliko, ſo ſtaj 22. sept. ē. Imiſch a ē. Kordin a miſioniske předowanje w naſchej cyrkwi džerſaloj, a proſzymy ē. Imiſcha, hac̄ ſo njebh hodžilo, jeho ſerbſke předowanje cíjſczečež dac̄, pſchetož tak bychu ſo tež czi, kiz je njeſlu ſhyscheli, ſ njeho ſa miſionifto ſahoricež mohli. My džakujemy ſo woběmaj ſuſecomaj duchowymaj naſluboſtiſcjo.

Někotři ſ wojerowskej wožadny.

Žedyn plonwos je na pſchedan pola Jana Rabowſkeho w Pomorezach.

Barbjenje.

Wſchitſte wožmjeniſcja, kaž tež hotowe kholowy, ſuknuje, mantle, kiz ſu ſwoju přjedawſchu barbu ſhubili, ſo ſaſo rjenje a trajnje wobarbja, cíjſceže wuplokaſa a ſhotuja, tak ſo njewothbarbja. Por kholowow wobarbicž placzi 3 hac̄ 5 nſl., jena ſuknuja 8 hac̄ 10 nſl. a jedyn mantel 15 nſl. Moje wobvdenje je w Budyschinje na ſadnej bohatej hafy a je po ſirmje ſnajomne.

Korsa Mühlspfort, barbarſki miſchtr.

Žedyn tycerſki móže hnydom do džela ſtupicž pola tycerſkeho miſchtra Miechela w Budyschinje.

Parne ſupjele,

Kupanski čaſ ſa knjeſow: Niedjelu rano we 8 hodžinach, ſrijedu a piatki popołknju w 4 hodžinach. Extra ſupjele, kaž tež kupanje ſa knjenje maja ſo kózdy čaſ 2 hodžinje přijdy ſtaſac̄. A. Būſchel w Budyschinje.

Kataraska cžel edž wſchitſkih druzinow, jako ženem a njejenjeni hetmanjo, wajchtařo, woc̄zjerjo, rybakojo, poſončio, konjach, wolač, wotročczy; ſudimſke, doniomowſte a hródzine džovki dostann pſchi wyžoſci ſuze ſa nowe leto ſtužbu w tu domnei, kaž tež w drąždžanskej a druhzej ſtronie pſches ſtužbudoſkoſowac̄ bureau H. Melſela w Budyschinje na horncjerſkej hafy.

Knjeſ M. praji w č. 39, ſo je, teho dla ſ Maczich wufſupit, dokelž je pſchecjiwo jeho ſwědomnju bylo, dlehe ſobuſtaw Maczich wostac̄. My proſzymy jeho podwołnje, ſo by nam dobrociwje wulkadł, cžeho dla je to ſerbej pſchecjiwo ſwědomnju, ſobuſtaw Maczich byc̄.

Někotři maczizarjo, kiz měnja, ſo maja runje tak dobre ſwědomnje, kaž ē. Mróš.

Wot redaktora. Knjeſ diał. Mróš je w č. 39 prajit, ſo hym jemu dyrbjat pſchidac̄, „ſo nowy prawopis ſam w ſebi abo ſe ſobu pſches jene njeje.“ Deli ē. M. moje, jemu wotmolwjenje, ſkoma tak wulkadnje, dha je mje cyle wopak ſroſymit. Moje měnjenje je mjeniujac̄ to bylo, ſo ſo nowy prawopis pſchi nałożowanja ſac̄zanskich abe němſkich pižmikow ſenje abſolutne dokonja ny mjenowac̄ njeſhodži, dokelž we ſac̄zansku a němſku wſchelake pižmiki ſa wſchelake ſerbſke ſyntki pobrachuje. Hdyž pak dyrbimy pſchi nowym prawopisku ſac̄zanske abe němſke pižmiki trjebac̄, dha je won tak dokonjaný, ſo ſo pod tajkimi wobſtejeniem ſelepje wudoknjec̄ njeſmože.

Woſjewjenje.

Jene kubko pola Radworja ſe 40 kózami ležomnoſcjom a ſ 247 dawſkimi jenoſcemi napołozene, ſ 1 tl. 20 nſl. bětelskne renty, bjes wumjenka a hoſody, je ſ polnym inventarom, jako je 6 kruwami, 2 jalozomaj, ſ cylymi ſitnymi a pižowymi žnjenimi, ſ cyka kaž ſteji a leži, ſa 2400 tl. na pſchedan. Wſcho dalshe je ſhonič pola ē. hoſcjeñzarja Wünsche na ſitnych wiſach w Budyschinje.

Młody člowiek, kiz chce tycerſtwo naukutnyc̄, móže do wuežby ſtupicž pola tycerſkeho miſchtra Miechela w Budyschinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaći so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawár
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
6 np. Štvortlétta predpla-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósće
7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Njebjessi sabat. — Ze Serbow: S Wojerez. S Eucza. S Budyschina. S Bu-
dejzez. — Hanss Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Cahí sakskošlezynskeje želesnicy z
budyskeho dwórnišća. — Pjenježna pładizna, Spiritus płacęše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Ieho majeſtoſcž kral Jan je poſtajík, so ma ho bližſhi ſakſki ſejm 3. novembra w Draždza-
nach wotewrict. — Kaž w Kamjeñzu, taž ſu tež w
Budyschinje a Lubiju měſieczanſey ſastupjerjo wobſankli,
so na ſwiedzeň ſi dopomjenjenju na lipſciansku bitwu ni-
ſtoho njeſeſeku, dokež je dopomjenjenje na lipſciansku
bitwu ſa Sakſku, kiz je psches nju poł kraja ſhubila,
jenož wuleh ſrudne. — Kaž je ſkyschecj, dha je prěnja
brigada (to je krónprynzowa brigada) ſi temu poſtajena,
so by, jeli trjeba, do Holſteinſteje na egefuciju czah-
nyka. S cyka tam w tajkim padze 3000 muži ſakſ-
keho wojska roczchruje. — W Schērachowje je ſo 4.
oktobra dopołdnja w 11 hodžinach ſojma, kniežemu na-
jeńcu ſluſhaza a 24 kop wozha wopſchijaza, něhdze
200 kročzel wot kniežeho dwora na polu wonka spa-
lika. Naſſterje bě ſakzena. — W Viſlopizach ſu ſan-
dženu rjedželu popołdnju w 6 hodžinach paduſchi czah-
nikarzej Neumeistrej džewjeſz czahnikow kranhli. Wjes
nimy bě jedyn ſeſt a wjazore ſlēborne. — Ieho ma-
jeſtoſcž kral Jan je ſe ſwojej familiu Piſnizh wopuſch-
cik a ſo na hród Weſenſtein pscheſydlit. — Jeje kra-
lowſta wýhokoſcž krónprynceſyna Karola je ſo ſ Baden-
Badena do Draždza wróčila. — W Sprembergu po-
la Rłowosalza běſhe 8. oktobra ſaſo woheń a wotpalichu
ſo domſke a bróžen iſcherja Zöllnera. — S Mittel-
oderwiža piſaja pod 7. oktobra: Sandženu nōz je ſo
tudy tajkele njeſbože ſtako. Něhdze wokol 1. hodžin
wudhri w Deuſchrez ſowańi woheń a spali ſo tuta
pschi ſhlym wěſtiku. Nano namakahn 50létneho
Schierela, naſenka ſowarnje, pschi poſlenych morweho a
poł ſpalencho ležo. Tale poſlenza ſo hižom wjèle ſet
wotewrjala njeje; naſſterje njeje paſ ſchierel ſi prěnimi
durjemi won móhl, dokež je ſo tam najprjedy paſilo
a je potom ſpýtał poſlenzu wotewrict, ſchtež paſ ſo

jemu radžilo njeje, taž ſo je na žakoſne waſchnje ſwoju
ſumiercž namakał. — Sandženu wutoru mějachu w
draždzańſkej woſolnoſci ſylne njeſjedro, kotrež je wſhe-
lačku ſchłodu načiniło. Blyſk dyri w Niederlößnitzu do
jeneho doma a poſkuſhi tam někotrych ludži. — Min-
iſter ſ Beuſt je ſo ſe ſwojego puczowanja do Dra-
dejan wróčil. — S Annaberga piſaja, ſo je ſo
w tajmich stronach len tak bohacze radžil, kaž ſo to
wjèle ſet ſtalo njeje.

Pruſh. Na kralowſti dwór w Barlinje piſi-
jedze naſſterje boryš belgiſki kral Leopold na wophtanje.
— W Belgardze w Pomorskej ſu někotſi ludžo minist-
rej Biſmarck, jako běſhe wón na tamniſchim dwór-
niſhezu, ſe wſchelakimi njeſubosnymi ſkorvami ſchividu
ciniſli. Woni běſhu prjeſz, prjedy hac̄ jemu policia
i pomochy piſiūdze. — Ministerſtwo ſo na wſhe móžne
waſchnje wo to ſtara, ſo býchu ſo ſa bližiſhi ſejm tajch
ludžo jako ſapóſlanchi wuſwolili, kiz ſo jemu ſpodobaſa,
a ſu ſami duchowni a wučerjo porucnoſeſz doſtali, ſo
býchu ſo wo wuſwolenje tajkich mužow ſtarali. — (Ale
kaž je ſe wſheho wiđeč, dha budže nowa druha komora
tola naſſterje eyle ſaſo tajſa, kaž na poſlenim ſejmje,
a njeje teho dla ſi tajſimi porucnoſeſzmi niežo dobyte,
hac̄ ſo ſměja duchowni a wučerjo paſ na tež paſ na
tamej stronje njeſubosz.) — Tež je ministerſtwo wſhem
kralowſkim ſaſtojnikiem wofſeriko, ſo budža czi bjes
nimy, kiz mužow, ministerſtuw pscheſylnych, wuſwolcz
pomhaja, na wſhe móžne waſchnje khostani. — Kral
je pječza porucžil, ſo býchu ſo wojaſch na wuſwolenju
ſapóſlancow njeſwobdjeliſli, a wón je hewač tež myſle,
ſo by najlepje bylo, hdj býchu wojaſch ſ cyka tajſeho
prawa njeſujiwali. — Kral a kralowa 13. oktobra
Baden-Baden wopuſchxitaj a ſo do Kólna podataj, ſo
býſtaſi piſitomnaj byloj, hdj ſo tam ſwiedzeň dla
dotwarjenia domu (wulſeje a kraſneje cyrkwe) ſwjeci.

Rakusy. Mexikanska deputacia je k archiwom wodze Mazej pschijska, so by jemu mexikansku krónu posłiczała. Ale wón ju wot tutej deputacije wsał njeje, prajich, so dyrbi najprjódnych cykli mexikanski lud wotkołowacj, hacj chce jeho sa wjertha mécz abo niz. Duż by ho ta deputacia do Mexika wróćcic měka, so by tam wschemu ludej jeho ménjenje wosjewiła, a jeli jeho potom cykli mexikanski lud sa krala abo khézora wuswoli, dha chce wón hakle mexikansku krónu wsacj. Wón pschispomni hemak, so chce wón, jeli jeho wuswola, jako konstytucionalny wjerch kniejejc. (— Rak to s wothkołowaniu cyklo luda póndze, to je khétero nje-wěste, pschetož mjenischí dzél Mexikanskeje je hakle w ruch Franzowsow. Tola je mózno, so ho bjes tym, hacj k wothkołowaniu pschitidze, tež czi Mexikanscy Franzowsam podcziszu, tiz so jim hacj dotal pscheczi-wjach.) — W Innsbrucku swjedzachu w tuthych dniach s woszewnym swjedzenjom dopomjenje, so je ho throlssi kraj psched 500 létami k rakusku pschitodal. Khézor bě teho dla tež do Innsbrucka pschijek a bu tam jara horliwe witanj. — W Praszy bu wóndanjo pomnik na rowe Włodzisława Hantki na swjedzenske wafchnie wotkrthy. Towarstwo „Swjatobor“ je jón w mjenje českeho luda stajicj dako, dokelž je Hanka sa česku narodnosć a sa česke pišmowstwo swjoje žive dny horliwe skutkował.

Danskia. Se stroný němskeho bundestaga je ho danskemu kralej k nawiedzenju dako, so němske wójsko na ezechciju do Holsteinskeje pschiczhni, jeli wón hacj do 21. oktobra požadanja bundestaga njedopjeli. W tu chwilu so njeſda, so by to czinicj chęk, pschetož wón je w posłenich dniach pschi některych skladnosćach jara horde ſłowa tricjal a czini, jako by na bundestag poſluchacj nochein a hdy by teho dla tež s Němzami k wójnje pschischko. Wón je w napohladzaniu na to tež někakſi swjass se schwedskim kralom sczinik a tón je jemu ſlubik, so jemu hnydom wójsko k pomocz poſczele, hdyž Němcy rēku Eider pschekrocza. Hemak dawa danskii kral wulke wójske pschihoth czinicj a może byc, so tež s franzowskim kralom w někakſim ſjenoczeństwie ſteji. — (So ho ludžo wójny boja, to widze jedyh tež s teho, so ſu po bundestagowym wosjewienju wſchelake akcije a statne papierz (Staatspapier) poczałc w placzisnje spadowacj. Pienięznicz po tajkim méréj tak prawje wjach njeŵerja; hacj runje so k wérje podobne byc njeſda, so dyrbijak so mały danski lud wulkemu němskemu ludej napſcheczjivo stajicj chęczej. — Hemak mamy hisczeje pschispomnicj, so němske wójsko, hdyž so tež danskii kral hacj do 21. oktobra nje-podejzhuje, hžom 22. oktobra do Holsteina njeſpočzhi, ale so jemu czi wjerchojo, tiz maja wójsko na ezechciju

póſlacz, na tutym dniu hisczeje jene napominanje poſczele a jemu hisczeje tsi njedzle k rosmyslenju wostaſja. Hdyž pak wón bjes tym bundestagowe požadania dopjelnik njeje, dha ho němske wójsko na marsz poda, tak so něhdze w ſapozhatku decembra do Holsteina pschiczhni.

Franzowſka. S Mexikanskeje ſu powjescze pschischle, so tamniſchi lud Franzowſam dale bōle pschi-paduje. Hdzel je Suarez, nawjedowar předawſcheho mexikanskeho wójska, wostak, to ie njefnate a ſda ho, so je ho do New-Yorka podał, so by tam pola psched-zydy amerikanskeje unije wo pomoz proſyl. (To je lohko mózno, pschetož amerikanscy unioniſtojo rad nje-widža, so ho w jich ſuſzodſtwje nowe kraleſtwo pod ſchlikom franzowskeho khézora ſaloži; pschetož woni derje wjedza, so by Napoleon najradſcho tež separatistam pomhal.) — Franzowske nowiny pschego bōle k wójnje s Ruszami ſchęzwaſa; ale hacj dotal Napoleon pôlskich naležnosćow dla ani s Vendzelskej a Rakuskej, ani s Ruszowskej jednał njeje. — Dokelž je bamž poruczit, so maja ho sa Polsku pschi Božich ſlužbach modlitwou djerzecj, dha ho to tež w Franzowskej w tamniſchich katholickich cyrkwiach ſtawa.

Ruſo wſka a Pólska. Pôlli tajny wubjek ma, kaž je ſnate, ſwojich ſtradnych polizajow, kotsiž wóchitke jeho poruczenja wuwjedu. K temu ſtuſcha tež, so woni tych ludzi kónzua, kotrejž je tajny wubjek ſa ſmiercze winowatych ſpóſnak. Hacj dotal ſu woni, kaž ruſke nowiny piſaja, něhdze 633 ludzi ſkónzowali, — a duž žaduň džin njeje, so Ruſojo kózdeho tajſeho polizaja, hdyž jeho doſtanu, wot živjenja k ſmierci wotprawja, a wóndano bu jich piecz na jenym dniu we Warszawje ſatſellench. Wiele ludzi bě ſo teho dla na torhoscen ſhromadzili, tiz běchu ſo poſlakujli a jara plakachu a ſwoju ſobuzelnivosć wopokaſach. (S teho ſo widži, ſo kónzowanje Polakow ničo njepomha a ſo kónzowanje Ruſow ničoho njewotraſchi, tak ſo je-nož ludžo wo živjenje pschiindu a to nikomu ničo nje-pomha.) — Ruſke knjezertwo je wosjewilo, ſo maja ſo wſchitich Polach s Wołynią, Podola a Litwy hnydom domoj wróćcic, hdyž je jich paſ wotběžak. Schtóž to nječini, teho ſubka a ſamđenje budža ſequeſtriowane, t. r., wot wſchonoſeje do ſarjadowanje wſate, tak ſo dotalný wobſedz̄ek žaduň wužitk ſ nich nima. — Po němskich nowinach je tajny wubjek poruczit, ſ granatami na generała Berga miętač, a wón je to pieczę teho dla ſczinik, so by Berg nufowaný był, ſjawnie poſkaczej, hacj chce pscheczjivo Polakam ſurowje wuſtupowacj abo niz. (So wón ſurowje wuſtupuje, to je nětko ſnate.) — Markhrabja Wielopolski bydli nětko w Barlinje. Wón je wot khézora ſe ſlužby puſchiczeny. To je ſo tež wſchitim druhim ſastojnikam ſtało, tiz běchu tajſeho

bóle smérneho ménjenja, taž wón. — Někto wschéduje nědze 2000 wojakow s Petersburga do Warszawy pchijedze a wjeseja ho potom po wińskiej železnich hač na galichiske mjesy. Dokesz mjeniwen rakuſke knježerstwo s nowa Polakow bies sadžewka psches swoje mjesy puſčca, dha je ruske knježerstwo wobſanklo, galichiske mjesy bylnje wobſadziej.

Niebjeski sabat.

We niebju jedny sabat druhi
Te Boże džeczi doczaka,
Kiz sczele swoje jaſne pruhi
Do próch polnoph' žiwjenja.
Haj, bratſjo! Hdyž my runje mamu
Tež sabat tudy na ſwéczi,
Dha tola ſebi požadamu
Na tamny sabat niebjeski.

Każ tudy naſche sprózne cęelo,
Hdyž ho tón wjeczor pchiblizi,
Hdyž cęzke běſche naſche dželo,
Někto k ſwiatolej ho wjebeli,
Haj, runje tak tež duſcha žada
Szej wotpocinč tón niebjeski
A husto k niebju horje hladá,
Hač Bóh jej ſwiatok ſaswoni.

Hdyž spróznej nosy, spróznej ruch
Na ſmjertnym ſožu wupſchētru,
A na tón węczym sabat duſch
Sso s Božim ſłowom požalnju:
O sprózna duſcha! kafa radoſež!
Hdyž naſtupju pucz požleni,
Tam, tam je dawno moja žadoſež
Na tamny sabat niebjeski.

Tak moje woko wupſakane
Tu na węczno ho ſańdzek,
A tamnu ſtronu rowa rjane
A jaſniſche ho wotewri,
So by tam w niebju wohladało
Tu kraſnoſcž Božoh' Žehnječa
A ho tež ſobu ſradowało
Na wotpocinču ſabata.

Tón ſabat pak je poſtajeny
Wſchak jeno ſa tón Boži lud;
Tón bjeſbóžny, tón wotpanjeny
Mla doczakac̄ pak ſtraſhny ſud:
Duž staraj wſchak ho wo to jeno,
So k Božom' ludej pchiblufchesc̄;
Hlaj, jeno jenczey psches to mjenio
Ty nihdę tam pchinej njemóžes̄.

Każ puczowar we zufym kraju
Sso k ſwojom' domej wjebeli,
Tak sprózne duſche požadaju
Szej wotpocinč tón niebjeski;
O tak mi tola derje budže,
Szym brachne cęlo wupſlekt ho,
A hdyž hym ja ho woblekt druhdze
To nieſmijerte, — mój Ebóžnik.

Duž wjebel ho, a moja duſcha,
Na tamny ſabat niebjeski;
Tón wotpocinč tež tebi ſkuſcha
Po proch polnoph' žiwjenju.
O duſcha! hlaſ, po krótkim ſpanju
Mje Boži hleb tež ſawola
A mi po čaſnym požowanju
Tón wotpocinč we niebju da.

Petr Młónk.

Ze Serbow.

S Wojerez. (Miſionſki ſwjedzeū. Druhi dopiš.) Na namjet k. ſuperintendentu Karacha we konferency k. duchomnych naſcheho wokrjeſa: tež poſa naſ miſionske ſwjedzeſje wotdjerzeč, wobſanku hnydom ſynoda: ſetka ſapoczał ſ Božej pomozu we Wojerezach ſcžinieč, a k. duchomnyho Smiſha we Hodžiju k wotdjerzeſjenju ſerbſkeho, a k. duchomnyho Kordiua we Minakale k wotdjerzeſjenju němskeho pređowanja pſcheproſyč. Cęſcejanaj k. wſashtoi tu ſwjatu a rjanu měz na ho, a dženſ bu kraſny miſionſki ſwjedzeū tudy wotdjerzaň. Wulka ſyla ludzi běchu 22. septembra popoſdnju w 1 hodžinje ſhromadze, a podachu ho ſ wjeli k. duchomnymi a wucjerjemi we derjerjadowanym cžahu do rjaneho a kraſnje wupſcheneho Božeho domu. Ŝenje duchomny Smiſh džerzeſte mózne, wubudzace pređowanje po ſlowach 1. koſnje we naſhej lubej ryczi, tak ſo ho wſchitek pſchitomni nad tym ſwjekelihu a ſradowachu. Po ſtončenju ſerbſkeho pređowanja ſ rjanym kherluſhom ſtupi k. duchomny Kordina na ſmiate město, ſ kotrehož bě pređy jako archidiakonus we Wojerezach ſwojich lubynch wofadnych wubudzal a ſ Jeſuſowymi ſlowami naſycejal. Naſchi lubi Sſerbja džihdu jeho kraſný, jim tak derje ſnat, luby a drohi hleb tež ſaſo hlyſhceč, bykoli tež we němſkej ryczi; a tak bu chla zprekej hač do naſadniſtcheho kuczika neſpeljenena. Kaž jeho wjeli lubynch duſchow ſe ſyllami mitachu, tak požlučachu pſchitomni ſ nutriuoſežu na jeho jadriwe kraſne ſlowa, kotrež běchu ſložene na węſhčenje profety Ezechiela, kiz naſ napjelni 1) ſ hlubokej želnivostci a ſrudobu, hdyž na to wulke hubjenſtwo pohanow hladam, a naſchu winowatoſež wopomnim; 2) ſe ſwjatej wjeho-

weselu a nadžiku, hdyž te žohnowanje misionstwa we předawším a najnowiším času wobhladamy. Wobaj k. předarje spomniscataj tež wošebe na to, so je šo spoczat evangelskeho misionstwa we nowšim času runje 22. septembra 1795 we Londonje stal. So je pak pola naš ta luboſež psches to kraſne, duchapoſne předowanje ſylnje a trajacy wabudžena, počafa ta rjana misionksa kollektka na nimale 57 tl., wošebe, hdyž naspomniny, so wjèle kemſcherjow njewyedzene, so budže ſo taſka kollektka ſkadowac̄. Džak, wutrobný džak wo- běmaj knjiesamaj, wošebe pak lubemu, we węzniwe do- brym wopomnjezu wobhowanemu k. duchomnemu we Minakale. Boh žohnuj wobeju a tež ſwiaty ſluk!

S Ucza 4. oktobra. Dženka popołdnju w dru- hej hodzinje ſatepi ſo tudy poſdralenný hótcez kheznika Šy kſch a w jannianskej rēcy, kotař tam bliſto nimo beži.

S Budhſina. Sserbski ſpěwanski ſwiedzeň, kiz ſo tudy 7. oktobra wotdžerža, je ſo wubjernje derje radzit. Wobchernu roſpramu ſa tħdžen podamy.

S Budetez, 6. oktobra. Dženka džeržeſche budyske poboczne towarziswo Gustav-Adolfskeho ſjenoczeſ- ſtwo ſwoj lětny ſwiedzeň w tudomnej cyrkwi ſe herbskej a němſkej Božej ſkužbu. Naſcha cyka wjěz mějeſche rjany ſwiedzeňſki napohlad. Pschi farje, kaž tež pschi cyrkwi běchu rjane czechne wrota natwarjene a ſ cyrkwi- neje wěze a ſ někotrych domow ſmähomachu ſo khorhoje we kuziſtich a ſakſtich barbach. Na pol jeneje hodžinu pschiſejde ſ Budyschina wubjerk, kaž tež kollaturſtwo, ſastupiene psches k. měſtečjanostu Vöhra. Psched jenej pschiſejechu pschiſnie ſwoblekani mlodži hólc a mlode hólc (tute wſchě w bělej drasče a ſ wěnzami we wlo- þach) ſ naranskich wžow, ſe ſmähomachy khorhojemi a ſ wěnzami na wžokich lijach pod naſjedowanjom hudybnikow do Budetez. K nim pschiſanku ſo hude- ſzanska mlodosz, wiedžena wot wobeju k. wuczerjow, khejbetario, gmeinsch prijódſtejerjo, k. duchowni a druhy a czechnechu pod ſwonjenjom ſwonow czechnej napschecziwo, kotrž bě ſo, ſ nawječornych wžow pschiſedſhi, w Raſchowje ſradował. Wysche Hajniz ſo wobaj czechaj ſjenoczischtaj a pod ſytkami kherluscha: „Jed'n twierdy hród je naſch Boh ſam“ czechnechu wſchitch do cyrkwi, kotař bě ſ pletwami a wěnzami kraſne wudebrena. Boži dom bě borſy tak naſjelineny, ſo nihdze tež ani najmjenſche měſtaschko prósne njewosta. Po wuspěwanju hžom ſponnjeneho kherluscha džeržeſche naſch k. farař Broſka woktarunu ſkužbu a czechashe 84. psalm. Reſponsoria ſo wot budyskich seminaristow a přabarandow w měſchanym khorje ſpěwachu a bu wot nich tež jena rjana Bergtowa motetta wuspěvana. Po wuspěwanju poſelnjeje kherlushoweje ſchtuczki ſtupi k. farař. Rāda ſa varta na ſlētku a dopočafa, jako bě ſwoj a wubjerko-

wy džak ſa poſtečne poſtijecze a wobdzelenje wuprajit, na podkožku ſlita na Galatiſtich 6, 10 „ſwiatu poſchi- ſkužnoſez evangelskich kheſeſjanow, ſwojim wěrybra- tram w jich cyrkwinſkej nuſy pomhac̄“, a wotmoſwi na te tſi praschenja: 1) ſtu a hdze ſu wěrybratſja, kotsiž ſu naſcheje pomoch potriebni? 2) Kajka je po- mož, kotrž požadaja a kaž ju doſtanu? 6) Šehto naš cžeri, jim taſku pomoz poſchinjeſez?

So knjes ſwiedzeňſki předat wjedzeſche, dželbranje ſwojich poſlucharjow ſbudzic̄ a jich wutroby ſahoric̄ a poſběhnye, bě ſ wulſeje napjatoſeze wiđeč, ſ kotrejž wiđiteh na jeho, psches hodžinu trajace předowanje ſedž- bowac̄. — Po předowanju wuspěwa ſo jena motetta a prěnja ſchtuczka kherluscha „Ach wostań poſti naš ſ hnadu“. Ma to ſpěwache k. farař Broſka kollektu a požohnowanje, woſada pak druhy ſchtuczku ſponnjeneho kherluscha a ſ tej bu herbſta Boža ſkužba wobſanknena. — Potom mějeſche ſo němſka, hdzej k. farař Walter ſ Liberza w Čechach předowasche a k. farař Wiczas ſ Wjelerzina kollektu a požohnowanje ſpěwache. Kollektka, poſti cyrkwiných durjach ſkadowana, wunjeſe wſho do hromady 92 tl.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Šy dha na ſermuſchi pobyl.
Mots Tunka. Haj.

H. D. Kaf dolho dha?

M. T. Nô tſi dny.

H. D. Ale, to je tola trochu doſho!

M. T. To ſo temu hoſpodarjej tež tak ſdashe, hdzej ja běch; poſhetož jako ſo wutoru poſhed wjeczorom ſ daloko blyſkac̄ pocza, poſhindže wón do jſtwh a rje- ſthy: „Hdy byh ja někole nehdze byl, dha byh ja ſkerje ſlepje domoj ſchoł, poſhetož hevaf mohk ja žaloſnje ſmokujec̄.

H. D. Haj wſchak haj: tſi dny starym ſermuſcherjam ſmě jedyn durje poſkasac̄.

Hudančka.

40. Kajke knihu Sserbja najložo čitaja?
41. Šehto je wysche člowjeka?
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje ſ č. 39.

38. Hdyž je ktoru ſ woknom won týkný. 39.
39. Kajſkerje wěſta je njewjesta.

Cyrkwińskie powięscie.

Krócenie:

Pětrowska cyrkej: Jan Bohuwer, Jana Pietrkoffi, wobydlerja w Budyschinje, s. — Maria Berta a Emma Hilsbjeta, Jana Pietrkoffa, cigaryfabrikanta w Budyschinje, dwójniśkej dž.

Michałska cyrkej: Maria Hanža, Hamy Madleny Rychtarjez pod hrodem n. dž. — Anna Madlena, Jana Mittaga, wobydlerja pod hrodem, dž. — Maria Augusta, Hamy Horbraskez f. Wulkeho Wielkowa n. dž. — Jan Bohuwer a Kornela August, Jana Mähnerta, khekarja w Narewce, dwójniśkej synaj.

Zewrjeta:

Dzień 24. septembra: Helena Paulina, Handrija Nauwskiego, wulkosahrobnika w Rabożach, dwójniśka dżowka, 4 n 3 d.

Čabi sakskošlezyuskeje železnicy
z budyskeho dwórnišća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; do połnocy 9 h 11 m.: pschipołnij 1 h. 3 m.*; popołnij 3 h. 33 m wieczor 8 h. 21 m.*; w noz̄y 2 h. 26 m.

Do Szorela: rano 7 h. 51 m.*; do połnocy 11 h. 40 m.*; popołnij 3 h. 25 m.; wieczor 6 h. 52 m.*; wieczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.)

†) Pschisanknjenje do Žitawy.

Plaćizna žitow a produktow w Budyschinje
3. oktobra 1863.

Dowoz: 7282 kóreow.	Plaćizna w přerězku na wikach,					na bursy,				
	wyšsza.	niższa.	srzedzna	najwyšsza	najniższa	u.	u.	u.	u.	u.
Pscheniza	5 10	—	5	—	5 5	—	5 10	—	5	5
Węzła	3 20	—	3 10	—	3 15	—	3 20	—	3 17	5
Bečinjen	2 20	—	2 10	—	2 15	—	2 20	—	2 15	—
Bors	1 22	5	1 17	5	1 20	—	1 22	—	1 20	—
Gródy	4 15	—	—	4	5	—	4 15	—	4	5
Woka	3 10	—	—	3	5	—	3 10	—	3	5
Raps	7 15	—	—	—	—	—	7 15	—	—	—
Jahy	6 25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gejsduschnka	4 15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Anna butry	—	17	—	—	16	—	—	—	—	—
Keprakom	3 25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. syna	1 5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zane synja	6	—	4	—	5 15	—	—	—	—	—

Nawěštnik.

Pschemenjenja dla je žiwnoscj č. 9 w Dziewczętach s 8 aframi leżomnościami a s potnym mormym a žiwnym inventarom na pschenajecje. Wscho dalsze je šponicj pola Pětra a Schubba w Družkach.

Czesczenym Sserbam a Sserbowкам ja s tutym najpodowolnisczo l namiedzenju dawam, so tymi Cisertez hoſczenizarstwo na scherotej haſzy ſady wulceje chciwe wotnajala. S proſtwu, so bych mię prawje bohacze wophiomali, ſjenoczam to ſlubjenje, so budu ſoždemu s najlepskim piezom a jēdu po najtuniszej placzijnej ſluzbje ſtačz.

S dobom pschisponinam, so ſu pola mię stajnie dobre bērn, mloko, ſmietana a drzewo na pschedan.

Hanža Brodzina.

Jena khežniſka žiwnoscj w Ryhvaldze poła Miskeje, pschi torhoschežu ležaza, s dwemaj ſtomaj, ſe ſolotowej a trawnej sahrodu a 3/4 jutra leżomnoſcjom je ja 340 tl. na pschedan. Blízschu roſprawu dawa ſnies wuczer Brühl w Mocholz.

Hollandski mlókowy pólver.

Tuton, je starodawnych czasow dopokazany, s najlepszych ſelow a korenjom pschihotowanym pólver, po jenej abo po dwemaj kizomaj wſchēdne kruwom abo wozam na prenju piwu naſypany, pschisporja wobżernoscj, plodzi wjele mloka a ſadzēwa jeho woliſnjenje. Pačzil placz 4 nſl. a je ſtostaczu w

hrodowskej haptizz w Budyschinje.

Großowe

broſtkaramellje

naſlipschi ſrjedk ſtostronenju kaſhela a ſtoldzenju dychanja, kaž tež ſtawnowanju psche dybawoszj pschi ſafymnenju w ſymnym czasku.

Sa Budyschin a woſkoſczej w hrodowskej haptizz knesa Mr. Zäringa kóždy czas na pschedan.

Eduard Groß w Brötzelawju.

Cjawnij džak

ſo ſ thymle lubym zhrwinym wjeſtym pscheczelam we Małym Budyschinu dawa, kotsiž ſu we drastkomorje naſczej zhrutowe lěſta ſami wot ſo a ſa ſwoje pjeniſej ſchlençzane durje ſcžiniež dali. Kaž woni psches to ſwoje ſwérne džerjenje na ſwojej chrlwi a ſwoju luboſc ſtnej wopofasaju, dha ſu mię tele jich myſkle a tale jich starobliwoſc ſe mojej wutrobje jara ſwieſelile. Myedorvoli mi jich pokorna myſl, kiz tež to ſwoje njepta, ſo ja jich imena ſjawnje mienowacj njemožu, Bož, koſtrehož dom tež naſcha zhrkej je, ſnaje jich imena. Tole kaž to ſaczuče, ſo psches to pomhali ſu, ſo Boži dom na rjanoscj dobudze, ſpokoji a ſweſeli jich wutrobu. Jich imena pscheczielo njeſotremuſkuliz pscheso we dobrym wopomnjenju ſawostanu a hiſcze džeczibjēcjom Bože džohnowanje pscheinjeſu.

W Małym Budyschinu, 8. oktobra 1863.

M. Hauboldt, farar.

W Smolerowej tuihařni je ja 1 nſl. ſtostaczu :
Scheſty wénz herbskich ſpewow, ſpewanych
dzień 7. oktobra 1863 w Budyschinje.

Knjesej diafonej Mrösej.

Knjes sajtojnski bratstje! We Waschej nowinskej wojni, hdzej Wy do wsczych stronow rubacze, budzich dale s mero pscihladowak, hdzy budziszcze pscieciwo Maczich njeuwstupili a to, schtoz pscieciwo njei macje, na dwemaj konferencjomaj njeuwspali, hdzej scze naleznosci czekwic s naleznosciami wedomnosce pitali samiescze. Wedomnosce je powschitkunie wochodzenstwo we wulkim a we matym. Lutherski „Gimmaleins“ je ton szamy, taz podjanski „Gimmaleins.“ Homerowsze wukladowanje je ja Luther- skich a ja podjanskich to szamo. Tego ruija rycepyt, pscihrodospyt atd. Wam je napsieciwi, so szmiedza w Maczich, w tutym towarzstwie wedomnoscjom, tez podjanscy byc. O czebo dla do naszeho Shorjelza njepscindzecje, tudz je nimale hizom 100 let wobstejace nemie towarzstwo wedomnoscjom, hdzej su tez s Waschej Sakskej luthersek a podjanscy se szobustawami.*). Hdzy by Maczija towarzstwo bylo, hdzej maju zo wsczych wery a naleznoscie cyrkwe wurdzic, dha njebydu jeje szobustawy s dweju cyrkwiow byc mohli. Jenoz s dzakom moze zo wujnac, so mamy my Sserbjo tez towarzstwo wedomnoscjom a, na koho njetrjehi tamne sklowo: *Ars non habet osorem, nisi ignorantem,* tor dyrbti zo wjefelicj, so mamy Macziziu herbsku, towarzstwo herbskich wedomnoscjom S Waschelho nadpada pscieciwo Maczich je ton szamy duh widzic, taz je do Waschelho sakskiego „Kirchen- und Schulblatt“ to skrajne potajneje sklosze polne wobskorżowanje szonyk, so je zo nasz krajem i. duchownym Bergan jako s unije sa predarja na lutheriskim misjonistkim swiedzeniju w lutheriskej cyrkwi w Ketslizach wuswolit. Knjes kapitanje! My mohli někotremuzuliz jenoz pscieci, so by kust teje lutheriskej czopki mle, s fotrejz je naich luby krajem, taz szamy se wschelakich stronow wobswiedzene szonili, witrobu swojich požlucharjom w Ketslizach shrel. Pscii Waschej njepsciecielnosce pscieciwo drugim werouaniam njenou wopschijec, tak mozeje Wy w Budyshinje wostac, hdzej ma druga konfesja szamo swoje cyrkwe! Na Waschim měsce bych swojego mera dla szczahnyk, hdzej daloko schero ko nieco njeje widzec; ani szkycz wot druheje konfesije. To njeje nihdy nawdawki Lutheriskeho kscieciwiania, so won wschudzom a na wscie stromy druhie konfesije pscihima. Hdzy by po Wam szko, by zo borsy dyrbjato sehubic, schtoz njeje Wam spodobne, taz scze na gymnasiju czinili, hdzej scze pscii sapoczatkli swojich hodzienow jeneho podjanskiego gymnasista wuczysczejeli, hacj ruije won ton szamy szulski pjenjes placji.

Ja niemożu wopsiąć, jak może jedynu duchownego towarzystwo wiedomosze, psches kotrej je nam, so jenož na jene spomnju, kraszny Dr. Pustłowy słownik herbstej ryczej woibradzienty, psched ludom chęciż do njeceścje pschinieci.

Ja njevěm, kaf šo to se ſvědomijem ſledovat, tajſe
psichologjenja do ſvěta trubic? Tola doſez wo tym; jenož
biće nekotre ſtowcza. Kaf ſmeſhne to ſlinzi, ſehee-
cie ſwoju herbuſku namjeritovat s tym dopokazat, ſo je Wam
něhdyn wubjek Maczien rukopisů ſ roſhujenju pschepodač.
S tym njeje dale nječo dopokazane, hac̄ ſo ſeje Wy wo o-
pschijecze rukopisů roſhujicj měli, ſhtož pak pra wo-
piš naſtrupa (a wo ton ſo nekot tola jenež w Serb. Now.

*) Wy tu nikoho ujenamałacje, tijz by tak njeścijelany a njeśnijesliwy byt, so by to hanit. Też njebudzecje tu nikoho teje njeśdobnoścę uamałacj, tijz by cyplemu towarzishwu perukował, sktóż je něhryje jedyn abo drugi slobistaw njeśdobnego ryciegi abo syrkat.

jedna), tón je stajnje něčtón s ryczepytného wetrjada
všebehadaci a, ieli trieba, wuporiedzici měk.

We Waschim wójnijowjedzenju dyrbí Wam wschitko k
sklúžbie stacj, węch, kotrej na Waschim měsce njebudzich
trjeba, wuſměſchenje, pschewobrocjenje a wſcho. — Je to
pschitstojne, je to doſtojne, so Wy we naſchim stanje jaſo
ſamózith muž khudſcheho, tiz by po Waschim hubanju te
ghymnaſialne hodžiny rad na ſo wſak, „khétero hčodnehi“
njeniueſe. Wſchitk wſchaf njeniua tajte bohaſtvo we-
bbedzicj, kotrej je Wam pschitpanhlo. So ſa Wasch te 50 tl.
ničo njeſiň, rad wérju; ale tón, na kotrejoh Wy ſo mě-
rieſe, wěſeſe tež bjes nich po Bożej hnabđe njeſahkodži. —
Kajke je to pschewobrocjenje, so Wy ſwoje njeſedzenje
abo njeſobkediſowanje literarneho poſractwowania na poln
herbskej rycze dcece ſi mjenom njebo Lubenskeho ſamolwicj
a pschitrywacj. Njebo Lubenski bě tón muž hčubſkej na-
wiedzitoſeſe, tiz je přeni ſapoczał ſi nawiedzitoſcziwym duchom
a pjerou herbske piſzmarſtwo porjedzecj a ſběhacj. O kajki
je roſdžel bjes jeho piſzmani a tamuhni přybeh jeho ežaſat.
Kak wſele germaniſtom, ſi kotrnyž ſo přybeh herbske piſzmar-
ſtwo njerwiesche, je wón wumietak a duchej herbskej rycze
ſapoczał ſi jeho prawu pomhacj. Tehe dla je tež naſcha
herbska Macižja w džakownym pschipésnacju tutych wulſich
ſaſtuſzbom jako ſwoje najprěnje kuli njebo Lubenskeho
„Jeſuš w domje pobožnych“ wudaka. A mjeno tuteho muža
hjeręſe Wy ſa pschitryzje Waschehu ſauicjowanja naje-
dzitoſcziwym poſractwowania w herbskim piſzmarſtwie! So
wón njeje po nowym prawopisu piſał, je ſo tola jenož
teho dla ſtało, dokelž tehdž hiſtce nowy prawopis tu nje-
běſeſe, tiz je po něczim halle ſi tych ſtudiow herbskej rycze
naſtał, kotrej je wón halle ſaložil. — Podarmo Wy ſe
ſwojim powołanjom na ſwoje klaffiſke ſtudije phtacze njeſeu-
čenj lnd narhc ecj, kaž wſchacze Wy ſe ſwojim piſzanskim
waschnjom prawo měli. To je njevěroſeſ, ſo može ſo
Wasche njerodne piſzanie „ſpola“ ſa „ſpola“ ſamol-
wicj. Hdy by temu tak bylo, dha dyrbjeli konſequențne
artikel tón, ta, to a pronomina possessiva moj, twój,
ſwoj, naſch, wasch po waschnu hebrejskeho artikela a he-
brejskich ſuffixow ſi jich substantivami do jeneho ſlowa
piſacj. Schiož ſo ſa hebrejsku ryc, tiz ma nimale wſchitke
ſwoje kořenſke ſlowa jenož ſi tjoč konſonantow, hodži, to
ſo ſa naſchu herbsku ryc njeſpſihodži, katraž wſchaf do
chle druheje rycowſwobojb ſklúžba. Wy ſtejſe ſe ſwojim
bjesnawjedzitoſcziwym piſzansjom na tym ſamym ſtejnſteſecku
kaž tamu jednoru burſi, tiz mi jemu praſi: „To je tola
džiwnje, ſo ſo w herbskim wſchitke njenia měſtow a wſhov
ſi piſzmikom d ſapoeſnu.“ Ma moje praſhenje: Kak to?
wón wotmoliwi: „Wſchaf rěka wſchitdžom Dowofpórka, Do-
wojerez, Dokotez, Dohbjelska, Dowuſejda, Doradſchowa atd.“
Jako muž, tiz ſo ſwojich ſtudiow ſhwali, praſeje mi tola:
pod kotrny piſzmikom, hac̄ pod ſabo pod p ma, ſchtóž
herbski wuknje, Wasche „ſpola“ w ſlowniku phtac? ſo
Waschim waschnjom piſzania ſanknjeſe Wy piſzmarſtwo li-
terarifkemu wuknjenju, a to njeſyrbjal tola najmjenje ghy-
naſialny wuczeſer herbskej rycze ežinicz. — (Přichodnje dale.)

Dokelž je učinko **solarwolij** a **fotogen** najtunishe ſwěczenje, dha jej kózdemu porucžam, kaž tež pſchitkſke ſlampy.

Snata ſtwinska ſlampy ſe 7linijoſtym ſuſzohom trjeba ſa 1 up. w hodžinje, mala ſlampy ſ 5 linijoſtym ſuſzohom trjeba ſa 1 up. w 2 hodžinomaj, nôzna ſlampy w 9 hodžinach ſa 1 up., wjetſche, woſebje do ſkola ſwěczače, trjeba ja wjac.

Solarne lampy, fotogenowe lampy

wę wſchitkich w ulkoſczech a druzinach we wulkim wubjerku, kaž tež ſolarwolij a fotogen porucža najtunischo

Herrmann Rachlit,

Klempnarski miſhtr w Budyschinje na žitnej haſy w domje Ć. pſchekupza Bergera.

Němski Phönix,

wohen ſawěſczace towarſtwo w Frankfurze nad Majnom.

Sakladny kapital 5½ milliona ſchěſnakow.

Wſchitke ſawěſczenia ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Slems**,

firma: **J. G. Klingſt Nachfolger** w Budyschinje.

Drjewo na pſchedaní.

200 kloſtrow pjenkow a 50 kloſtrow halſovoveho drjewa na nazu drjewnitschju w ſchczęnięzanskim re- věru pod hlinjanym ijamami a

150 kloſtrow pjenkow a 25 klop walczlow na wýſo- žanskim re- věru

je hndom na pſchedaní a móže ſo wotwoženje kózdy džen dopoldnia ſtač.

Müller a Postel
w Komorowie.

Woſjewjenje.

Ja porucžam ſwoje derje ſrijadowane ihlamy w o- miyaných a po kwołmianých tworow Ć drastam, kaž tež thibety, mohairy a lüſtry.

Pſches ſbožomne nakupjenje je mi móžno, wſchitko čyle tunjo pſchedawacj.

W. Holzhausen
na jerjowej haſy.

Tež ſu pola mje jene wulke džeczace ſanki na pſchedaní.

Kedžbu!

Olowna ſhromadžisna 11. oktobra 1863 popołdnju w 2 hodžinomaj w reſtauracji w Žiczeńku.

Wſchitke ſobuſtarow, kij ſu woldzeržane, ſo proſcha, po bychu ſo pſches thch, kotsiz pſchindu, ſamolwicz a leta ſwojeje starobh woſjewicj dali.

W Hodžiju, 6. oktobra 1863.

Siegismund Oehma,
ſaložer a pſchedsyda hodžijskeho wojerſkeho towarſtwo.

Suche droždje

ma ſtajnie czerſte a dobre na pſchedaní
August Bartko, na ſtronkuej lawſtej haſy.

Suche droždje

ſtajnie dobre a czerſte, kaž tež wſchitke klamarſke twory, kotrež ſu Ć pſeczenju trjeba, Ć priódkeſtej- chym fermuſcham w najlepſchej dobroſci porucža

J. G. F. Niedeſch.

Dobrowolna ſubhaſtacia.

Po namjecze wobſedzerja budże ſo pſchichodneho

20. oktobra, wtorku,

korečmarſka ležomnoscj, w Drždziju pola Po- morez sub Cat. No. ½ ležaza, ſ realnymi prawisnami ſchenkowanja, hoſczenzarjenja a rēſanja wuhotowana, ſol. 2 w droždjiſtich hypotekeſtich a gruntskich knih ſa- pižana, na kotrež je pſchi 8 akrah 27 kwadratnych printach ležomnoscjow 216, s, dawſtich jenoſcjom napołożenych, pſches mje notarialne na pſchedadžowanje pſchedawacj.

Na kupjenie ſmykleni chyli ſo na horſa ſpomnjenym duju najpoſdžiſcho dopołdnia w 11 hodžinach w po- mjenowanej korečmje nutſnamakacj a po dopo- laſanju ſwojeje płaczemſteje móžnoſcie ſwoje ſadženja cjinicj.

Pſchedawanſke wuměnjenja, ſ kotrejch ſo tudh jenož na to ſpomni, ſo ma kupz 500 tl. — „ — „ naplaſcicj, ſu ſ wopiszanjom teje ležomnoscje w ſpomnjenej korečmje wupořízujene a móža ſo tež hžom do termije pola mje naſiedzicj.

We Wóſorku, 30. septembra 1863.

Adv. **Emil Martini**, fr. f. notar.

Džiwočaſke herbſke ev. luth. miſioniske towarſtwo ſuſje jutſje — 11. oktobra — popołdnju w dwěmioj ſhromadžisnu.

Pětr Alouk, píſmatwiedžer.

Placízna:	
$\frac{1}{1}$	blěšče po 2 toler.
$\frac{1}{2}$	= = 1 =
$\frac{1}{4}$	= = $\frac{1}{2}$ =

Plačízna:
blěšče po 2 toler.

Bely
Brost-Syrop.

Wuczah s jenoho lista wot knjesa **Saatmauna** w **Schwertu** we Westfalskej, wot 10. januara 1863.
— — „A won (brojshrop) węscie swój pucj namaka, hdyz budże jeho dobre skutkowanje bôle snate.
Ja sam tym jón pschi swojim dżeszu s dobrym wuzitkom nabožil.

W Budyschinie pschedawa jen jenož knjies Heinr. Jul. Linck,

W Wotrowie B. N. Scholta.

W Nakazach = = = = A. J. Paulisch.

W Scherachowie - - - - - Prof. Löbmann.

W Wósporku Vernb. Hilbem.

S tutym dowolam żebi wosjewieć, so szym wot mały so wróciwschi, swoj skład psches wulke nakupowanie we wszech druzinach bohacze friadował. Iako něšto eyle nowe poruczam hladke a mnistro-wane třibertelske židjeniszcze, kotrež so je swojim blysčezom a něžnotu wot ſamej židy lědy rosvojszac hordii.

Š dobom pschišpominam, so možu ja, hacž runje ſu płaczisny khetro jara horje ſchle, psches ſbożowne nakupowanie podpjerany, pschezo hiſheże jara tunjo pschedawaež.

Jan Jurij Pahn

Sa symski czas bym swoj bukkingowy skład nanajlepiej stjadował a mam też czorne
szufne po wszelakich placisnach na pschedan.

Jan Jurij Pahn.

Dr. Whithowa wodzic̄ka sa wocī

wot Dr. Ehrhardta w Altenfeldzi w Thüringſkej, s wjazorymi privilegiami w hōkich merchow poczeſzenia wopofasuje ſo be wſchitmi dotalnymi wocji hejazymy kriedam pſches ſwoje ſbezomne ſtutſowanje wſchidnje jako najſahodniſcha a najlępscha w dźiczu w tajſim nastupanju, a može ſo jato dpo aſan hejazy a poſylniſazy kried a jaso měſta pompr ſa ludzi na mocipmai hiedunach

a jako węsta pomoz sa ludzi na woczomaj biedynych
közdemu poruczecj. Wona hoji wjeszie a ruczie a be wschitich schłodnych szewlow, wośebje pschi sahrotenu, szerp-
uenju, suchocji, kylsowanju a bjezenju woczow, kaž tež pschi skłoboszi po bjełmi a placji bleſchka s wulożowanjom
enož 10 nſl, a džieka ju jenož weprawdžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Skład sa Budysch in w hrodowskej haptzych.

Czeſczenym Sſerbam ſ tutym najpodwoſniſcho
k natwiedzenju dawam, ſo ſzym ſo tudy jako praſ-
tiski lekar, babjenz a woczilekar ſaſydlit.

W Budyschinje, 10. oktobra 1853.

Dr. med. Döpner,
na žitnej hafy čzo. 57; ī napschecja khlamow
říjeja všeckupza Babna.

Fotogen a solarny wolijs porucza po jenotslivym kaž tež w ballonach wot něhdje 100 puntow na tynischiho David Berger.

Na żerbskim koncercje w 3 lipca je ho niſki czerwony filzowy klobuk shubik. Sprawny namakał chęć jón me mudowarni Serb. Pow. wotodaci.

Wesiewienie.

Niz psches l. Mrośowe njepschczelske pihanie, ale psches luboſcjiwe wulkadowanie dneju doſtojneju kniesow duchownej pym bo wot ważnoscię a nusnoſci wučenaj a wuknjenja tež stareho biblijsteho prawopisza na semi-naru połnje pscheswödczil. Duż budža, da-li Bóh, moji lubi wučenimy pschi swojej snaej wobdarjenoscji a pil-noſci wſchitkim żadanjam tež w tutym nastupanju węſcze połnje doſcz eginiež. K. A. Fiedler.

R. A. Fiedler.
seminarski wuczér.

Moje wobydlenie

je nětko w Míčanez khěži na bohatej hafšy.

Dr. Broeska.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kiž maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štvortlētna předpla-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Wopříjeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Njebjelcijz — S Budyschina. — S Kotez. — S Ralbiż — Cyrkwinske powjesće. — Cahи sakskošlezynske želesnicy z budyskeho dwórnišča. — Pjenježna pładizna, Spiritus płacęše w Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Jeſi k temu pschindže, so budje němſke wójſko do Holſteina na exekuciju pôzlane, dha tam ſe sakſkeho wójſka pôndže: 1. (krónpryzowa) infanteriebrigada (1., 2., 3. a 4. infanteriebataillon); 1. (krónpryzow) regiment jeſných (1., 4. a. 5. schwadrona, někto w Großenhainje ſtejaza, 2. schwadrona w Koßweinje a 3. schwadrona w Riesy); 1. bataillon třízow (w Lipſku) a 2 batteriji artillerije, sanitetni wojac, train atd. Koždy bataillon budje 800 muži wopřichyc, tola njetrubaja wójſcy reſervistojo ſobu czahunycz. Wysche roſkaſowanje nad sakſkim a hannoverſkim wójſkom ſi měje generalleutnant i Hale, kij je hízem w lécje 1849 ſobu w Schleewigu był, kaſki ſakſki general paſk budje pod nim sakſke wójſko woſebje kommandowac, to njeje hiſcheze ſuate. (Dokelž w požadaju holſteinskich wobyldeſjow leži, ſo by němſke wójſko do jich kraja na exekuciju pschindže, dha budža tam naſki wojac naſkerje witani hoſejo a ſmeja tež, dokelž je Holſteinska plodny kraj, lohlo doſez tam dobre kwartiry. Pschispomniez ſměmy drýje, ſo eži wojac, kij tam pôndu, ſami Němcy njebudža, dokelž runje w tych sakſkich dželbach, kotrež tam počahnu, jara wjese Serbow ſluži. Woni vodadža ſo tam, jeſi ſi cyla ſi teje wech ſhto budža, naſkerje pschi kónzu měřaza novembra.) — Pjatnacze sakſkich měſtow budje na ſwiedzenju k dopomjenjenju na lipſčanskú bitwu w l. 1813 w trchle dnjach w Lipſku ſastupjených; wſchē druhe ſu ſo ſarjetke — Vjes tymi starymi wajakami, kij k tutemu ſwiedzenju do Lipſka pſchindu, ſu tež hiſcheze 10 wot teje kompagniye, kotrež ſo 18. oktobra přenja do Lipſka nutr dobu a woni doſtanu w tym domje, kotrež je na tym mějceze natwarjene, hdyž ſo to ſta, ſwoju kwartérnu. — Saundžemu pôndželu wjeczor je ſo w Schönenfeldze pola Pirny ſchěc ſublow wotpaliko a w Kamjencu bu horni

ſchoſ ſencho domu wot wohnja ſtaženy. (W Rixdorfje w Čechach je ſo tón ſamý džen 42 thězow wotpaliko). — W Mügelnje bě ſo wónanjo jedny tříletny hólczez ſkrađu paſenza napiš a dyrbjesch teho dla, hacž runjež jemu ſékarſku pomoz pytaču, naſajtra wumrjecz.

Pruſh. Po wſchém pruſkim kraleſtwje ſmeja na nowy tydžen jara nuſne, pschetož 20. oktobra budža prawolby, hdyž ſo tak mjenovani wuſwolerjo wuſwola a 26. t. m. maja ſo wot tutych ſapózlaney druheje komory na krajny hejm w Barlinje wuſwoltej. Kaž ſo ſba, dha ſmeje nowa druha komora drje runje tón ſamý napohlad, kaž předawſha a njewěmy, kaž budje wona a dotalne ministerſtwo pôdla ſebje ſkutkowac̄ mōz. — W tutych dnjach běſhtaj kral a kralowa w Kölnej, ſo býchtaj tamníſhi krafny a někto dotwarjeny dom (cyrk) wobhladowaloj, k ſwiedzenju paſk, kij mějſche ſo tam taſtico dotwarjenja dla ſwjeſcic̄, tam njewostaſtaj. — K nimaj bě tam tež belgiſli kral pschindje a powjeda ſo, ſo je ſo to na proſtrow krónpryzna ſtaſo, dokelž je tón i a ſwojim puežu do Jenželskeje, hdyž někto pschindje, belgiſkeho krala proſyk, ſo by tutón ſi jeho kralowſtim ſanom nětciſiſhich pruſkich naležnoſc̄ow dla porhežat. (Krónpryz puež ſi nětciſiſhím ministerſtvo ſi položom njeje). — W daniglím pschindstawje bu jena jendželska kódž ſajata, dokelž bě brón pschindje, kij mějſche ſo dale do Póllskeje poſkacz. — Jeho majestoscz kral Wylem je ſo 14. oktobra ſi Kölna do Barlina wróćil a mějſche tón ſamý džen ſi ministrami wuradžowanje. Tuto je pueža holſteinsku naležnoſc̄ ſaſtuſalo a je ſo wobſankuſko, kaž wjese pruſkeho wójſka ma ſo jeje dla poſtajic̄. Mějneſcich něhdje 10,000 muži pruſkeho wójſka ma k poſocy hotowých byc̄, hdy byc̄ ſuadž Dansk na němſte exekucionſke wójſko pschindje. — Šeſtin budje bjes 10. hacž 15. oktobrom wotewrjeny.

Rakusky. Franzowske a jendzierske kniejerstwo pszezo hiszczje w polskiej naleznosci scharatej a stej wondanjo pišmo na rakuske kniejerstwo poſkalej, w kotrymž je mienjenje wuprjenje, so je russi khezor swoje prawo nad Polskej shubil, dokelž jeho wyschnoscje pszejara surowje ſ Polakami salchadzeja. W tutym pišmje wobej kniejerstwo rakuskeho khezora napominatej, so by won tež tajkemu mienjenju pschistupil. Ale tuton ie ſio ſariet, prajich, so by to tak wiele rekalo, jako Ruzham wojnu pschipo-wjedzicj a ſo ſam wot polskeje Galicje wotjez. Duž paſ ſo Napoleonej ſaſo poradzilo njeje, rakuskeho khezora na tajke waschnje do wojny ſ Ruzhami ſaplesc̄. — Ssiedmihrodski hejm je ſapoflanzow ſa winſku krajnu radu wuswolik a to 13 Rumunow, 10 Němzow a 3 Madzawow. Rakuski khezor je ſ tym wulch ſpoſojeny. — Mexikanska deputacia je ſaſo wotjela a ſda ſo po tym, ſchtož je ſej archiwjwoda Max prajik, jara njevenste byc̄, hac̄ won poſdžische hiszczje mexikansku krónu woſmje. W tu khwili ſ najmjenſcha wo nju ujerodzi.

Grichiſka. Jendzierska kralowa je ioniske kuph, kotrež ſu ſ Grichami wobhdlene, grichiskemu kralefmu wotſtupila. — Nowowuswolenni grichiski kral Jurij hiszczje w Jendzierskej pschebywa.

Franzowska. Khezorka Eugenia je ſo do swojego wózneho kraja, mienujc do Schpaniskeje, na wophtanje podala a chce wot tam do Roma puczowac a ſnadž tež do Jerusalema. — Khezor bě wondanjo na jene dobo tak straschnje ſchorjel, ſo nimale tſi hodziny cyle kaž bjes ſmyſkow lezech. Nětko je ſoſo tak někak ſtrowy.

Ruſowska a Pólska. General Berg je ſo do Petersburga podał, dokelž je někakſu ſwadu ſ generalom Korſom pomel a chce nětko tu wěz ſam poſla khezora wucznicj. (Spohiwnje je, ſo maja cji wifoch knieja, kotsiž nětko w Pólskej roſkaſu, najbole němske mjenia). — Tajny wubjerk je jeneho swojich wojnſkich nawjedowarjow, wjesteſte ſ Sokolowskeho, ſatſelicž dał, dokelž bě won ſe wſchelatimi ludzimi ſle ſalchadzał. — Hewak piſaja nowinh, ſo tajny wubjerk nětko ſaſo wulku džela-woſc ſopofasuje a to woſebje we wojnſkich pschithotach. Won ma pječja ſ temu pjenies, brónje a ludzi doſcz, tola pobrachuje jemu na czołce drascze ſa ſwoje pschi-chodne wojſko a chce ju teho dla wot wobhdlerjow brac̄, hdež žamu namaka. — W domje kupza Grabowskeho bu 11. oktobra wot wojſka kute pschephtanie wotdzeržane a namakału tam wojerſku draſtu, brón a polver. Wob-hedzej a wſchitc wobhdlerjo buchu ſajec̄. — Jedyn Polak, wěſty Wojezechowski, je Ruzham wſchelatich ſwojich ſobuſrajanow pscheradzil, kotsiž ſ tajnemu wubjerkom w ſwiaſku ſteja a bu teho dla džewjecž młodych ludzi ſajathc̄. — W jenym kloſchtrje ujedaloſko Landwerowa ſu Ruzjojo tójschtu pólvera a brónje nadeſchli. Mnichow

woni ſajacha, kloſchtr paſ ſ polverom, tam namakanym, do powětra roſtſeliſhi. — We wullim warschawſkim hoſcjeniu hotel de l'Europe bu 5. oktobra wěſty doktor Hermanni ſe Stuttgartu wot dweju policistow tajnego wubjerk ſakloth, dokelž je won pječja ſchpion w ruzowſkej ſlužbje był. Jedyn jeho mordarjow cęku, drubeho paſ doſhahnyhu a je tuton wſcho wufnał. Spomnieny hoſcjeni bu hnydom wot wojſka wobhadtzeny a budże naſſkerje do kaferny pschewobroczeny. Won je něhdze 100,000 tolet winoſty. — Teho, kiž je te bomby džekal, ſ kotrymž wondanjo do generała Berga mjetachu, ſu wuſledzili. Bě to jedyn Němz ſ mjenom Alger, džekaczjer w jenej ſelesowej fabrich a bu won 7. oktobra w pschitomnoci 600 dželaczerjow spomnjenie ſabriti ſatſeleny. — Khezor Alexander pschebywa w tu khwili na kupje Krymje. — S rufiſkih krajinow ſo pszezo wjach wojſka do Pólskeje ſczele a to teho dla, ſo býchu ſo pruske a rakuske miſy twjerdze wobhadtſe a ſo tak pschithod ſuđi a pschivožowanje brónje ſ wukraja cyle ſaracjilo.

Amerika. Charleston ſo hiszczje pschecžiwo unionistam džerži. — Unionſke wojſko, wo kotrymž rěkaſte, ſo je do Texasa czahnýlo, je ſo ſaſo wróciſlo.

Božemje domiſnje.

O statku, moj wótcowſki,
Cze ſrudna wopłakuju,
Prjecž czechnicj mam ſe ſuathmi
A ſrudnoſc ſulku caju.
Wſcho wjesele mi ſaſčlo je,

Mije ſchewicž wjach njemožę.
O božemje, wj róžiciki,
Kiž ſadzach w Božim mjenie;
Nětk ležejecze kaž hweſdziežti,
Ecze moje ſwjeſelenje.
Mi ſ domowiny ſnoſchujcze
Do eufiſ ſwoje ſtrowjenje.

Budž božemje, wſcha kuczina,
Kiž róžiciki mi dasche,
Wot kotrychž plecžich wěnaſch ſa,
Hdyž wſchitko ejſiſhe ſpasche.

Wj kuczne hona ſelene,

O mějcie božmje na wěczeſne.

Budž, lipa luba, božemje,

Sch ſuamjo ſerbſke rjane,

O ſeſel mi twoje wonjenje,

Hdzej wjehle nimam žane.

Tež w daliuſe chcu ſaujeſcž cji

Spěw cuni, ſerbſki, najjeſtſki.

Kak blyſcicjich ſo, o domiſna,

Th rjanh hajto krafny!

Sch ſahroda mi edenſka

A wobras w duschi jaſnh.

Ssuadž poſledni raſ widžu cje,

Duž božemje, o božemje!

Š...

Archaeologiske (starožitne) museum Mačjich serbskeje.

Tuta ważna sberka bu dale nahladnije wobohacze-
na. Dariču pał do njeje a) k. wyski hajnik Wau-
rik - Žešorka we Wjelečinje 1 staru wulku żeleśu
skeku, namakanu pschi wutupjenym a rospadanym ru-
bjęznyム hrodze pola Korsynja; (je łańcuno s cjaſa,
hdżeż bu tónle hród [w l. 1323, 1337, 1351 abo 1359]
wutupjeny); b) k. kubler Jurij Handrik w Tsjóch
Žonach (Casowiskeje woſkady) 2 miedżowaj keltaj, 3 mied-
żowe hlebiye; 5 miedżowe kruže (rynk), jako pschi na
schije; 4 miedżowe „wobrucki”, jako pschi na ruki
abo „wob ruki”; 8 miedżowych ſerpow a 1 miedżowy
nož. Wyshe tele 23 jara starych kruchow buchu wot
k. Handrika w lécie 1861 w jeho leżomnoicji w brjosy
pschi puczu wot Tsjóch Žón do Radzki, něhdże poſdru
hač dwaſ ſóheze hľuboko w ſemi, jako tam ſwoju le-
żomnoſę wuwožowaſche a na plodnu dželaſche, wſchitke
w starym horničerſkim ſudobju, kotrež pał roſpadze,
namakane; c) k. Kub a, ſakarſki miſhth w Budys-
chinje 1 ſakarske hľozko, żeleſne a woſelowe, psches 300
lét stare, kotrež bu pschi woſlamaj ſamjeſtneho wo-
doweho karta w Budyschinje, na kotymž prejdy „Duc-
man” ſtojeſche, w jenym žlobje ſobu nups ſapjeſene nama-
kane; a 4., wuczer Brühl w Mochokzu staru žadnu
butrowa ſchincku s zynowym węczlom. Sa wyshe tele
žadne pschinofski progi najrijeſchi a najluboſniſchi džak a
prophy pschi tym wo dalske dary H. F. Wjela.

P. S. Njemóže nam nichto jenu „prawocząſku
piſhczel” a „ſerbſke huſle” darić? Tež jenu koſa-
ſku piſku abo hlebiſu s poſlednjeje wójny a podobne žadne
węch býdmy radzi wſali!

Ze Serbow.

S Njeſjelczi 10. oktobra. Dženſniſchi džen
bě ſa naschu wjež jara kražny džen; pſhetož dženža
ſwjeſczeſche naſch wulcę cjeſczeny k. wuczer No w a k
ſwoj 25lētny ſaſtojuſki jubileum. Tſinaczo woſokni
wuczerjo, bjes nimi dwaſ evangeliſteho woſinacza, běchu
ho woſoko woſimic na farje ſhromadzili a poſdachu ho
potom na wuczeſnu, fo byhu k. jubilara poſtronili.
Kenes wuczer Haufa s Móžanta džerzeſche na to ja-
dropolnu rycz a pſhewoda jemu dary luboſce, jako
ſlěbornu tyſku, krjepejnečku, pižanski naporjad a tobako-
wu bleschu na pělnym denęčku, wot k. wuczerjow ſho-
madnije darjeſce. Po tutym bu k. jubilar do wuczeſneje
ſtuw wjedzeny, hdżež jeho jena ſchulerka w injenje dru-
hich poſtronow a jemu kraſnu parafinowu lampu s dwę-
maj ſweczenikomaj pſhewoda. Na to poda ho k. Nowak
w ſrjeđinje ſchulerſkich džeezi a ſwojich kollegow do

Božeho domu. Pſched woſtarjom wſchitcy cžichu mod-
litwi wuſpewachu a potom džerzeſche k. kaplan No w a k
ſpewanu Božu mſchu. Po ſemſchach běchu wſchitcy
pſhewomni wot k. jubilara na wuczeſnu pſhewoſcheni,
hdżež pschi hoſeſinje wjeſoły duch wſchitke wutroby ſa-
horu. Raſprjódey bu wot k. wuczerja ſeo chy ſ Wor-
ilez ſlawawa na naſchego lubowanego krala Jana wunje-
ſena, kotrež ho hnydom ſlawawa na naſchu wuſkočeſče-
nu duchowmu wuſchnoſę wot k. wuczerja Meſdhy ſ
Wuſkodazina wunjeſe. Bjes druhimi ſlawami ſchemy na tu
ſpomnički bu na wobſtacze ſchpitalſkeje wuczeſnie wunjeſena,
dokelž bě měnujeh dženža pſched 25 létami naſch k. jubi-
lar tam jako prěni wuczer ſaſtupil. Wjeſke hoſeſinje
ho tež ſ rjanymi ſerbſkimi ſpewami porjeniſchesche.

Pſchisponnicz hifcheze ſchemy, ſo je k. jubilar tež
wot wuſkodostojnho konſistorſtwra kraſny ſbožopſchejacy
liſt ſ pjenieſnym darom doſtał a bližſhi pſheweljo a
ſuaczi běchu jeho ſ rjanym woſraſom a pělnimi ſchalka-
mi wobdarili. Wot wſchelatich druhich ſtronow běſte
k. Nowak tež darh a ſbožopſchejace liſty doſtał.

My ſkončam tu roſprawu ſ tym wutrobnym
pſhewzom, ſo bę k. jubilar tež ſwoj ſloty jubileum tak
radoſtnej ſwjeſcicž mož. *

S Budysch in a. Szredu thđenja, džen 7.
oktobra, ſwjeſcachmy tudy wulki a pſchym ſerbſki ſpě-
wanski ſwiedźen. Spěwanje mějeſche ſo we wul-
kej, ſ wěnžami a pletwani, kaž tež ſe ſerbſtini a kuži-
ſtini khorhojemi rjenje wudebnej ſali hoſeſenza k. tſiom
ſipam a počinacſche ſo wjeſor w 7 hodzinach. Spě-
warjow a ſpěwartow běſte bohata ſyla a bě ſo ta
ſama ſe wſchekh ſtron naſchego lubowanego ſakſkeho a
pruskeho ſerbſkeho kraja ſeſkla. Pſchednoſchowane buchu
pod wjedzenjom ſlawincho ſerbſkeho komponiſta, k. kan-
tora Kozořa ſ Keltiz, woſebje hornjo- a delnjokuži-
ſloſerbske narodne ſpewy, kaž tež cjeſke, pôlske a ruske
hloſy. Knežna Maſtida Stangez ſ Czorneho
Kholmza, kotrež nam hiſom wot lěta 1860 naſch ſerb-
ſke ſpewanske ſwiedzenje ſe ſwojim ſlěbrojaſnym a mi-
lym hloſom kraſni, wustupi jako prěnia ſolifta a pſched-
noſchecſche ſ wolschewjaz ſunjoſcu a ſ hľubokim ſačju-
wanjom tamny rjanym ruski hloſ: „Hdżež ſo módrja,
ſelenia” pp., tež porjeniſchi wona ſe ſwojim luboſnym
hloſom dwaſ ſoloquartettaj a „Serbsku Męju.” Hor-
liwa ſlawawa, kotrež ſo ji wot poſluchařſtwra doſta, bě
derje ſaſkužena. Tež dobu ſebi jejna ſotra, knježna
Hermina Stangez, pſches ſwoj kraſny hloſ a
ſwoje wuraſapne wuſpewanje ſpewa: „Ja ſtejach hor-
lach” pp. jako jara dobra ſoliftka woſebite ſpodebanje
wſchekho poſluchařſtwa. Dale wustupi jako wubjerna
alſoliftka knježna Hilžbjet a Náchterez ſ Budys-
china, kotrež ſ wulczej wěſtoscju a ſ hľubonym

srosemjenjom swoje partije spěwasche. Tež kniežna Jeannh Kanigez s Wosporka žnějščeho psches živých pschevnoščeho spěva: „Séym Sserbow herbské holeczo atd.“ bohatu říkamu pořlucharjow. W tenoru wustupichu jako solistojo: l. kantor Bojer s Hucziny, l. wuežer Scholka s Remnicz a l. seminariski wuežer Friedler s Budyschina, w baſu pak l. Zybila se Smilneje, l. kantor Kozor s Ketsz a l. student Guda s Komorowa. Hdyž tež wschitzh tucži knieža s wulkej wustojnosćju spěwachu a ho teho dla se stroný publita se žylnymi říkamami pocžesčejowachu, dha dýrbimy tola wošebeje l. kantora Zybila jako tajkeho wusbehnycz, kotrež do swojeho spěva hloboku wuras sapožožicz wjedžisče a se swojim rjanym, jaſnym a móznym hlošom hussitissi spěv a „Wesch th ton kraj atd.“ l. powschitkownemu spodobanju wubjernje spěwasche. So je l. kantor Kozor, kotrež „Trompetarja“ spěwasche, teho sameho tak pschednosčak, kaž ſebi to text a hubžba žada, móže ſebi kóždy myſliscz. Tež woſebita říkama dosta fo l. Friedlerje, kotrež jedyn delnioslužiſſi narodnyh spěv w delnioslužisko-herbskej narhcji spěwasche. Tola najwjetſchu říkamu žnějščeho říkamny cžeski spěwar, l. Lukes s Prahi, kotrež bě naš se swojim lužym wophtom pocžesčik a našch spěwanſki ſwjedzeni s wuspěwanjom spěva: „Hdze statok moj?“ a někotrych rjaných cžeskih narodnyh spěwov nanajrenischo wubebil. Se swojim kraſným a móznym organom ſjenocžesche wón najwubjerniſchu spěwanſku wustojnosč, tak fo ſe swojim mischtrstwom a hlobokim wurasom we wschem pořlucharſtwje najwjetſche spodžiwanje ſbudži a wchu pschitomnosć w najpolniſchoj mérje ſa ſebje ſahori. Hrimotazeho říkamu wołanja ſe stroný publita njemějſche žaneho kónca. — Vjes chorami, kotrež ſo ſe wulkej živoscju a präciſiju pschednosčachu, lubjachu ſo wysče herbskich narodnyh spěwov woſebje: „Hussitissi spěv“, „Naſche Sserbstwo ſ pročha ſtawa“, „Syrotka“ a „Sserbska Meja“ wot Kozora. S zyla je ſo létuſchi herbski konzert wubjernje derje radžík a je tak ſe nowa herbske mjeno rjenje kraſniki. Pořlucharſtwo, psches spěv wulži ſpojene a wolschewjene, bě jara bohate a widzachmy bjes nim wysče wschelatich narodowzow naſchego herbskeho kraja tež někotrych lubjich ſlowianſkich bratrow ſi daloſeje zusbi, kotsiz běchu na našch herbski spěwanſki ſwjedzeni ſem pschischli. Běchu to n. psch. polſkaj hrabji l. Walewski (blifki wuj khejorskeho domowneho ministra w Parisu) a l. Radolinski, dale l. professor Zarozkij s Kijewa, l. professor Pietrowicz ſi ſilipopola, a l. farat Rychtar kaž tež kl. wuežerjo Kopf, Lenik a Maſdala ſi Delnych Lujz atd. (Přichodnje dale.)

K. P.—č.

S Notež, 10. oktobra. Dženža rano w druhzej hodžinje mějachmy tudž ſažo woheň a je ſo brožení ko-

warja a gmejufkeho prijedkſtejerja Hirch i wetpasila. Woheň je najſkerje ſaloženy.

S Budyschin a. Pschednich ſchitwórk 22. otočbra budže tudž herbska duchowniſka konferenza a budže ſo na njej pječza tež dla namjeta jednacž, hacž ma ſo wyschinoſcz wo ſakitanje stareho prawopiža proſhycz.

S Małeho Budyschinka. Na tudomnej ſado-wej aleji netko jena jablon ſ nowa kiežje.

Z Malbic. Zańđenu wutoru, 13. t. m. w noch w Zhož. hodžinje wudžri tudž w bróžni ſublerja Michał a Lubka Boži woheň, a pschewobroczi w krótkim času jeho chle twarjenja, kaž tež twarjenja wumjenskarſi, zwudowjeneje Lubchneje, dale twarjenja khejkli Rölic herbow, hróžje, bróžen, kónje a khelew na farje, a twarjenia khejkaria a klamarja Michała Weclicha do pročha a popjela. Jenož z njeuwuſtawacej proču a kęž bliwoſču a — z Božej pomocu! ſo domſke na farje a — naſch Boži dom zdžerjeſtaj, hacž runje ſo na farje hižo khejnje durje a na dwěmaj stronomaj wschitke wokna palachu. Na hlownym tórmje ſo tež hižo kſchindželowa tſech ſapalowasche, hdzež pak bu woheň — džakowane Bohu! psches mlynska Hillu ze Schunowa zbožomneje poduſcheny a z wodu zaſath! Chrkwine wokna ſo tež hižo ſapalowachu. — Tola huadny a miloſciwych Boh wschitku ſchodus wot naſchego Božeho domu wotwo-broczi a nam jón zderža; Žemu budž džak a khevalba za to!

Najzrudniſche pola chleho wóhnjoweho njezboža je, zo je Lubkec wotrocžk, mlodženc Jakub Winkler ze Schunowa ſkomjenjam lědom wucžeknycz móhl, ale bohužel hižo chle w opalený, tak zo po žałosných boſoſčach — ze ſwiatymi ſakramentami wobstaran — rano w 8 hodžinach tak zrudneje ſmijereje wumrječz dýrbesche ſwojeje starobyl 26 lět 2 měs. a 23 dnjow. Boh daj jemu wěčny měr a wotpoczink! Lubkec ſwujomna holsca Hanu Krawczyk z Koſlowa, je tež ſtraſchnje wopalena; tola je nadžija, zo budže ju Boh ton ſenjez pži žiwjenju zdžerječz.

Lubkec Lubk, kotrež ſe ſwojej ſwójbou runje domach njeběl, je chle wschitko zhubil, woſebje ſpalichu ſo jemu tež 5 kruwów, 3 jołojch a 5 ſwin; teho runja jeho macžeri, zwudowjenej Lubchnej 1 kruwa, 1 ſwin. ranca a wſcho druhe, kaž tež jeje džowcy Marji a wudowje Rolinej chle jej u nadoba a draſta.

Senjez farar Vjenſch je wysče ſwojich žnjow chle ſwoju domjacu, rólnu a družu nadobu, kotrež w domſtim njeběſche, pjež to zhubil. Wón je pak zaměſčený, kaž tež Weclich a Lubk; poſleniſchi pak n i c z howjadným ſkotom, žež je po tajkim runje jara k wobžarowanju! —

Cuzh ſykawow bě tu ſydom na pomoc pschijelo, wot kotrež bě vě ſkowſka ſujež a najprjenja. Woheň je pecža zaſoženy był.

Wutrobný džak

po woňijowej nusy.

O kajka frudna nôz to bjeſche,
Hdyž konſche lêto naſchu kermuschu
We brójni woheň horje džéſche,
Hdyž ležachmy my w mjerje we ſpanju
A hnydom paleſche ſio tež naſch dom,
So lêdom ezeknichmy ſe žiwjenjom.

A hdyž my tak we naſchej nusy
Wo pomož nadnoh' boha proſchachmy,
Dha dobri pſcheczeljo a druh
Tež daloko nam běchu k pomož
Haj Bož, — hdyž bě ta nusa najwjetſha,
Nam ſa wſchêch ſtronow pomož pſchipoſta.

A dokełž bě te frudre čjaſhy
Th, Božo pſchi naſ ſ twojej pomožu,
Dha možemny něk ſwjecieſz ſeſhy
We nowym domje naſchu kermuschu;
Duž my a tež te naſche džeczaſta
Eji, Božo, džak a kwalbu dawaja.

Haj tebi, luby hnadny Božo,
Budž njeſt naſch džak najhorzyſhi
Sa twoju hnadu, troſt a ſbojo:
Haj, ſa wſho ſchtóž by činiš nad nami,
My mamy k tebi kruň nadžiju
So ſarunaſch nam wſchitko ſ luboſcju.

Tež dale, džak budž wſchitkim rjeni
A woſebje džak horž wutrobný
Tež naſchej jara hnadnej knjeni
Tež ſ undowienej doktore Herrmanzy
Sa wſho, ſchtóž jeje ſmilna wutroba
Je dobreho nad nami činišla.

My dalje wutrobný džak damy
Tež ſemu hnadnom' knjeſtow w Šaujezu;
Hdyž na to wſchitko ſpominamy,
Schtóž dobreho nad nami činiſtachu:
Dha woprawdze nam naſche wutroba
Svo ſ wjeſelom a ſ džakom pſcheliwa.

Tež džak budž druhim wſchitkim rjenje
Sa dary, radu, troſt a druhe wſho,
Bož ſwaruij waſche wobydlenje,
So njeby ženje ſio wam ſpaſilo
A hdyž waſch čjaſ ſo junu pominje,
Dha wjedž waſh do tež wſečnej ſvobžnoſcje.

Haj th, o luby hnadny Božo
Byl tež we nowym domje bjes nami
A daj nam k wſchemu ſwoje ſbojo
A žohnuj naſche džélo po hnabji,
Njech čicha ſmierz naſ ſo njebo ſtchewodža
Do wěcznoph' domu horje do njebla.

Michał Wanak w Banzech
a jeho luba mandželska.

A hdyž pſches Bože dopuſchejenje
My tež ſio ſbou wotpalili ſmy,
Dha my tež něk ſwchitkim rjenje
Naſch jara wutrobný džak prajimy
Sa dary, troſt a pomož wſchelaſku,
Bož ſaplačz bohacze wſho koždemu.

A hewač domolam ſej prajicž,
So ſawěſcenje jara duſchne je,
Hlaſ, muž kíž wě to tunjo ſtaſicž
A koždóm' wobſtara wſho naſlepje,
Ma w Budyschinje ſwoje bydlenje:
Enjes Šmoler ſeho ſuate nijeno je.

Jan Gursch
a jeho luba mandželska.

Hudančka.

42.

Nañ tón ſ zuſbý pſchijedžje,
Wino domoj pſchijwjeſe
Bjes picžele, bjes bjeſche.
Pray mi učko, Michale,
W čjün je tajke wino težalo,
So ſio neje róšno lašo.

(Wuhudanje přichodnje.)

Wu h u d a n j e ſ č. 39.

40. Šverbske knihy. 41. Jeho ſlobuk.

Cyrkwińskie powjesce.

W ērō w a n i:

Michalska cyrkej: Handrij Hennig, khežar a lotterie-kolekture na Židowje, ſ Korliu Wilhelminu rodž. Rudolfež ſwidowjenej Hennigowej tam.

Podjanska cyrkej: Ernst Förſtar, pifmiki ſtajer, ſ Mathildu Šlavilez.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Ernst Wylem, Marie Madleny Günzelez pod hrodom n. ſ. — Kora Gustav Anton, V. A. A. Weitmüllera, wobydlerja na Židowje, ſ. — Anna Augusta, Wilhelminy Hausdorfez w Dobruſchi n. dž. — Maria Augusta, Jakuba Wojaka, žinnoſejerja w Nowych Czichonzech, dž.

Podjanska cyrkej: Anna Theresia, Jana Scholti, wulſoſahrodnika w Hrubocjzech, dž. — Kora Dſtar, Jana Augusta Kſchijanka, tyczeſteho miſchtra w Dalizach, ſ. — Robert, V. A. N. Kruga, khežkarja w Dalizach, ſ.

Z e m r j e č i:

Djen 26. ſeptembra: Kora Bohuwér, Kora Ernstova pjeſkarja, kantora pſchi michalskej cyrkwi, ſ., 14 d. — 3. ſeptembra: Madlena, J. C. T. Möbiusa, wobydlerja na Židowje, mandželska, 33 l. — Maria, Hanja, Heleny Vlychтарjez pod hrodom a dž., 10 d. —

Čabi saksošlezynskeje železniey
z budyskeho dwórnišća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; do połnocy 9 h 11 m.: pscipolnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wieczor 8 h. 21 m.*; w noz̄ 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; do połnocy 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wieczor 6 h. 52 m.*; wieczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pscisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.)
†) Pscisanknjenje do Žitawy.

Pjenežna płaćiza:

Li pſku, 15. oktobra. 1 Louis'or 5 toler 15 nſl. — np.; 1 połnowažazý czerwony štok abo dukat 3 toł. 5 nſl. 4 np.; wińskie bankowki 89%.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje
10. oktobra 1863.

Dowoz: 7165 kórcow.	Płaćizna w pŕerézku				
	na wikach,		na bursy,		
	wyšsa.	nižsa.	srđedzna	najwyšsa	najnižsa
Pſcheniza	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.
Rožka	5 5	— 4 15	— 4 25	— 5 7	5 5
Dečmjeń	3 17	5 3 10	— 3 15	— 3 20	— 3 15
Worž	2 20	— 2 10	— 2 15	— 2 21	2 20
Gróch	1 25	— 1 20	— 1 22	5 1	25 1 20
Woka	4 15	— — —	4 5	4 15	4 5
Kaps	3 10	— — —	3 5	3 10	3 5
Gahy	7 10	— — —	— — —	7 10	— — —
Hejdusyka	6 25	— — —	— — —	— — —	— — —
Kana butry	4 25	— — —	— — —	— — —	— — —
Kopasłomy	— 17	— — —	16	— — —	— — —
Zent. syna	3 15	— — —	— — —	— — —	— — —
Lane ſymjo	1 5	— — —	— — —	— — —	— — —
	6 — —	4 — —	5 15 —	— — —	— — —

Spiritus płaćeše w cera w Barlinje.

15 tl. 20 nſl. a 15 tl. 15 nſl.

pſcheniza 50—60 tl., rožka 31—46 tl.,

(to je: sa 25 prussiſk tózow.)

rěpiłowý wolij (nječiſćený) 12 tl. 20 nſl.

(Eđiſczený, kaž ſo w Budyschinje pſchedawa, je
stajnje něhdje $1\frac{1}{4}$ tl. drožſchi.)

Nawěſtnik.

W Smolerowej knihařni je ſa 1 nſl. doſtać:

Scheſty wěnz ſerbſkich ſpěwów, ſpěwaných
dzen 7. oktobra 1863 w Budyschinje.

Suche droždje

ma stajnje czerſtwe a dobre na pſchedan
August Bartko, na ſwonkej laſvej haſy.

Suche droždje

stajnje dobre a czerſtwe, kaž tež wſchitke kſlamarske twory, kotrež ſu k pječenju trjeba, k prijodeſteja-
cym fermuſch a m w najlepszej dobroſci poruča-

J. G. F. Nieckſch.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych čaſow dopokasany, ſ naj-
lepszych ſelov a korenjow pſchihotowaných pólver, po jenej
abo po dwemaj kſizomaj wſchēdnie kruwom abo woz-
zam na přenju piwu naſypany, pſchisporja wobżernosć,
płodzi wjele mlóka a sadzēwa jeho woliſnjenje. Pakżeſ
płaczi 4 nſl. a je k doſtaćzu w
hrodowskej haſtyz w Budyschinje.

Groſzowe broſtkaramellje

najlepsjhi ſrijedk k wotſtronenuſi kaſchela a k poſdženju
dychanja, kaž tež k swarnowanju pſche dybawosć pſchi
ſaſymnenju w ſymnym čaſu.

Sa Budyschin a woſkoſoczej w hrodowskej haſtyz
kneſa M. Fäſinga kóždy čaſ na pſchedan.

Eduard Groſz w Wrótsławju.

Czeſczenym ſſerbam ſ tutym najpođwoſniſcho
k nawiedzenju dawam, ſo kym ſo tudž jako prak-
tiſki lekar, babjenz a wočilekai ſaſydlit.

W Budyschinje, 10. oktobra 1853.

Dr. med. Hoeptner,
na ſitnej haſy čzo. 57, ſ napſhecza kſlamow
kneſa pſchekupza Vaſha.

Fotogen a ſolarny wolij

poruča po jenotliwym kaž tež w ballonach wot něhdje
100 puntow naſtunischo

David Berger.

Drjewo na pſchedan.

200 kloſtrow pjenkow a 50 kloſtrow hakofowego drjewa
na naju drjewnichcju w ſchęzenčanſkim re-
věru pod hlinjanym jaſami a

150 kloſtrow pjenkow a 25 kop walczlow na w y ſo-
žanſkim revěru

je hndom na pſchedan a može ſo wotwoženje kóždy
djeli dopołdnja ſtać.

Müller a Postel
w Komorowje.

Plačizna:		
1/1	blesche po 2 tolet.	
1/2	1	
1/4	1/2	

Bělyn

Brost-Syrop.

Wat knjesa pschekupza a Cand. Pharmaciae Wilhelm Augsburga sým ja $\frac{2}{3}$ blesche G. A. W. Mayer-
weho brößtshropia dostal a je mi nařízenje teho sameho wulku polžnoſcz pschinieſko.
Friedericia w Danſkej, 12. januara 1863.

Ph. Nathan.

W Budyschinje pschedawa jón ſenož knjes Heinr. Jul. Lincká,

W Botrowie B. R. Scholta.

W Nakazach J. Paulisch.

W Schérachowie Jos. Löbmann.

W Wósporku Bernh. Hilbenz.

Plačizna:		
1/1	blesche po 2 tolet.	
1/2	1	
1/4	1/2	

S tuthym dowolam ſebi moſjewjecz, ſo ſým wat maſhy ſo wróčiwiſchi, ſwój ſklađ pſches wulke
nakupowanje we wſchędružinach bohacze ſriadowaſ. Iako neschto egle nowe porucžam hladke a muſtro-
wane tſibertelske židzeniſhce, kotrež ſo ſe ſwojim blyſtejzom a nežnotu wat ſamej židž ſedž roſpoſnacž hodiſi

S doboru pſchispominam, ſo možu ja, hacž runje ſu placziſny ſhetro jara horje ſhle, pſches
ſbojowne nakupowanje podpjeranž, pſchezo hſcheze jara tunjo pschedawaež.

Jan Jurij Pahn

na hłownym torhoſhczu pôdla hłownej straže.

Sa ſymſki čzaſ ſým ſwój buſtingowý ſklađ nanajlepje ſriadowaſ a mam tež čzorne
ſuſna po wſchelakich placziſnach na pschedan.

Jan Jurij Pahn.

Dokelž je nětko ſolarwoſij a fotogen najtunishe ſwěczenje, dha jej kóždemu porucžam,
kaž tež pſchiftuſhne lampy.

Snata ſtwinſka lampa ſe 7linijoſtym ſuſzohom trjeba ſa 1 np. w hodzinje, mała lampa ſ 5 lin-
ijoſtym ſuſzohom trjeba ſa 1 np. w 2 hodzinomaj, nôzna lampa w 9 hodzinach ſa 1 np.,
wjetſche, woſebje do ſóla ſwěczače, trjebaja wjac̄.

Solarne lampy, fotogenowe lampy

we wſchitkich wulkosczech a družinach we wulkim wubjerku, kaž tež ſolarwoſij a fo-
togen porucža najtunischo

Herrmann Rachlik,

Klempnarski miſcht w Budyschinje na ſitnej hafy w domje ſt. pſchekupza Bergera.

Němski Phönix,

wóhen ſawěſczače towarſtvo w Frankfurze nad Majnom.

Sakladny kapital $5\frac{1}{2}$ miliona ſchē nakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtvo wobſtara **A. Siems**,
ſirma: **J. G. Klingſt Nachfolger** w Budyschinje.

Mój bělyn broſt - ſyrop

je ſebi jenož pſches te hoace wuti, kotrež ſo w žanym druhim brößtshropje ujenamaſaja, po eglem
ſwěcze ſwoju wulku ſhwalbu dobył a pschedawa jón w Budyschinje jenož knjes

 Heinr. Jul. Lincká
Wrótklaw. G. W. Mayer.

Draždžanske woheńsawěsczaze towarzstwo.

Sakladny kapital: **Tsi milliony toler.**

Prijenja emisja: **Tedyn million toler.**

W wobstaranju sawěsczenjow hibitych pschedmijetow wschitkich druzinow, ratariskeho gratu, kaž tež
žita w bróžnach abo w fajmach porucza so najpodwolnišcho
W Budysinje, 16. oktobra 1863.

Heinrich Meisel,

agent draždžanskeho woheńsawěsczazeho towarzstwo.

Eżeszenemu Sserbowstwu poruežamoi s tuthym nazu jara bohacze spradowany

m o d o t w o r o w n y s k l a d

kaž tež nazu wulki wubjerk

hotowych mantlow a jeczkow

s dobrocžiwemu wobledžbowaniu.

Koch a Preu.

Wosjewjenje.

Gastupienych fabjekow dla smjejo so dobrowolne
pschedawanie kocžym Cat. No. ½ w Draždžiju hakle
21. oktobra t. l., srijedu, rano wot 11 hodj.

We Wosporku, 10. oktobra 1863.

Adv. Martini, notar.

Jedyn smanž krawski móže pola podpišaneho
h u h d o m trajace dílo dostaci.

U. Dóžjan na Židovje.

Serbiske Nowinu 1863 čj. 4, 11 a 19 so we wudawani soho kipuja.

Kermischny bal w Bukezach.

Na wjelejsziske požadanie je podpišany sa njezelu 25. oktobra rejsawansku salu w Israelez
hóřiczenzu na so wsk.

Hudžba wot 16. bataillonu,

s cžemuz jenož s tuthym najpodwolnišcho pschedprosahuje
W Bukezach, 15. oktobra 1863. G. Bieschank.

S h u b j e n y

bu psched dwemaj njedželomaj w Bukezach jedyn czorno-
židzany džeczach mantel. Namakac' chyl jón sa 1 tl.
myta pola podpišaneho wotedacj.

Bataillonski lekar Niebergall

pschi snutskich lawskich wrotach w Ziebigerez domje.

Barbarski misitr

Wilhelm Kelling,

na schulskich hrjebjach s napšheeja gymnasija,
porucza so k barjenju a pschedbarbenju židzenischczow w;
wschitkich barbach, kaž tež wolmjanich a měschanyh tworow
teho runja so tež noszena draſta w najnowszych muſtrach
a barbach barbi a cžiszczi. Pschi sprawnym po-
blženju budže placzisna stajne tunjo poſtaſena.

 Kheža čj. 18 w Nowej Wſy pola Rje-
hwacjida, k kotrejz něhdze 2 körzaj dobreho
pola ſluſhatej, je tunjo na pschedan. Lehmann.

D ſ a ſ .

Wschitkim tym žamym, koſiz ſu mje po wóhnjowym
njesbožu, kotrej je mje potrjechilo, s pjenjesami, s drje-
wom, s drastu, s forami a na druhe waschnje podpjerali,
woſebje pak s. kublerzej Michalej Ponichej a jeho
cžesczenej hwóbie, kotrej je mi hač k natwarjenju mojego
noweho domu pschedzeliwje hospodu dał, praju ja s tu-
tym swoj najwutrobnitschi džaf, s tej naležnej proſtwu k
Bohu, won chyl wschitkich mojich dobrczelow pschede
wschitkej ſchodu swarnowacj a jím jich dobrotu s cžas-
nimi a węzlymi kublami farunacj.

W Jenkezach 15. oktobra 1863. Petr Pjetſchka

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płacić so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štwortlētna przedpla-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Woprijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. — S Nalbíz — Hans Depla a Mots Tunka. Cyrkwinske powjesće. — Cahí sakskošlezynskeje želesnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaćizna, Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka Danski kral je w thyle dňach němſkemu bundestagej w Frankfurze nad Majnom k navježenju dał, so ho jeho požadanjam w holsteinskich naſljenoſczech njepodčiſnje. Duž němſkemu bundestagej ničjo wýsche njewostanje, hacž so dyrbí němſke wójsko do Holsteina na exekuciju pôžlačz a po tajšim budže naſche sakſke k temu postajene, wójsko drje něhdze sa tsi njedzele do Holsteina marschirowacž dyrbjecz. Tola njeje s thym prajene, so budže hžom wójna s danskym kralom, pſchetož wón tajku wojsklu exekuciju so wójnski nadpad njespóſnuje a móže teho dla bycz, so ho ta wěz w čaſu hymy tak wujedna, so ho němſke wójsko w naſlęžu sažo domoi wroczi. — Exekucionſte wójsko, kotrež do Holsteina pónđe, wobſtejz kaž hym hžom předny powiedali, s 3000 ſaffich a s 3000 hannoverskich wojakow, a jako reſerva pſchiczhnje 10,000 rakufich a 10,000 pruſkich do bliſkoſcje holsteinskich mjesow. Nakonje w tajšim nastupanju ſwoje kwartir w Hannoverskej, Prusen pak w bliſkoſcji Hamburga dostanu. — Gswjedzen, kotrež ho w Lipſku k dopomjenjenju na bitvu, kž ho tam pſched 50 lětami měſeſhe, wodžerža, je ſo jara derje poradžit, a bě tam fe wſchěch krajow wjele ludži pſchijeto, kžes kotrežiž bě tež tóſſkto starých wojakow, kž ſu w lipſčanskej bitwie ſobu wojovali. (W nowej herbiſkej protyč je tuta bitwa na pěkne waschnje wopisana.) — Minister s Beuſt je ſo do Nürnberga podař, so by ho tam na wurdzowanach dla němſkeje reformy, wot rakufského khežora wóndanjo w Frankfurze uamjetowanej, wobdželil. Ministerjo thych wjerchow, kž běchu s rakufskim khežoram w Frankfurze, ſu ho tež s wjetſha do Nürnberga podali. — W Seiffenhennersdorfje je ſo 14. oktobra jena fajma wotpaliſta. Dwaj, něhdze 5 lětnaj, hólzaj běſhtaj ju ſe ſchtrýchowančkami ſavalikoj. — Maſhiniytwarjer Jan Bohuwér Germis je

na 5 lět patent na měſhenski apparat doſtał, kotrež je ſa rapſowoe ſyjace maſhiny wunamaſak. — W Saſónch mějachu w noch k 17. oktobra wohén a ſtej ſo dwě twarjeni maſhinytwarjerja Bertholda wotpaliſej.

Pruſh. Po wſchém pruſkim kraleſtruje běchu ſandženu wutoru wólbh tak mjenovaných wuſwolenſkých mužow (Wahlmänner). Tučí maja pſchichodných thžen ſapóſlancow ſa družu komoru wuſwolicz, a kaž to budža, to móže jedyn hžom netko do předka prajicž; — woni budža mjenujacy runje tajich, kaž w poſljenjej druhé komorje běchu, a móže bycz, hſchče bôle wótri a njepſcheczelých ſmyſleni pſchecživo ministerſtu hacž předavatſhi. Ministerſtu je ſebi wſchu móžnu prózu dawaſko, ſo bych ſo wuſwolerjo, jemu pſchecželi, wuſwolili, ale wſcha jeho próza ničjo pomhala njeje; pſchecžož lud je po wulkej wjetſchinje jenož tajkých wuſwolerjow wuſwolil, kž ſu pſchecživo netčiſhemu ministerſtu. A duž budža ſapóſlanc, kotrež ſo na nowy thžen wuſwola, tež po wulkej wjetſchinje pſchecživo ministerſtu. Schto ſ teho nastanie, to njehodži ſo w tu khwili prajicž: ničjo dobre wěſcje niz, khiba ſo kral netčiſkich ministerow ſe ſkluzb hſchecži a nowych ſ thych mužow wosmje, kž kotrežiž ma pruſki lud dowěrjenje. — Kacž němſke nowiny powiedaja, je ſo ministrej Bismarck w Pomorskej miersach kuf ſtał. Wón bě tam mjenujacy na želesnich dwórniſczech na tajſe měſtaſklo wuſhok, hdjež jedyn žaneho druheho ſa ſebje pôžlačz niemóže. To běchu netotſi njebolakojo, kž jeho hidžachu, pſtynli a durje ſanknli, ſo wón ſ teho měſtaſkla won niemóžeſhe. Wón drje woſaſhe, ſchtóž móžeshe, ale wonka jemu jenož njeluboſnje wotmolwachu. Taſo běchu jeho njepſcheczeljo přeč, pſtynli družy ludžo drje jeho nuſu, ale, hacž runje chyčhu jemu wotewrież, dha to tola tak khetſje njendzeshe, dokež bě klicz přeč a dyrbjachu do města po ſankarja požlačz.

R a k u š y. Sapošlancy, wot śednihródskiego (siebenbürgisch) szemja k temu wušwoleni, su wóndanjo do druheje komory winskeje krajujeje rady sa-stupili. Pschedsyda jich lubosnie witaſche a mě-njesche pschi tym, so ma ſo někto winska kraju rada ſo tajku ſpoſnacę, kotaž ſuie ſa eyle rakuske khézorstwo jednacę a wobsanknienja czinę. (Tuto měnjenje je trochu džiwnie; pschetož hacę dotal je něhdze 150 sapošlancow w druhej komorje ſi něko-trych rakusich krajow, druhe rakuske kraje pak, tij bydu po prawym 180 sapošlancow poſblačę měli, wo krajujej radze hacę dotal nicio wjedzecę nochein-dza. — W Prash bu ſańdzeniu niedzeli nowa cyr-kei, k čęſcji ſłowijskeju japoſchtolow Cyrilla a Methoda natwarjena, na wulcy pýshne waschnie poſwječezena. — S čazow italskeje wójny hacę do-tal njebe dowolene, ſi Rakuskeje ſouje do Italije pschedawacę. Někto je to ſaſo wotpuschczene.

F r a n z o w ſ k a Khézor Napoleon polſkich naſeñnoſcız dla hisczeje pschego ſi jendzelskim a rakuskim kujejerſtwom jedna, ale nicio hōdneho do ſtukfa ſtajieč njemöže, dokelz tutej tak prawie byl-nje do teje węch pschiniacę nocheinetej, woſebje ra-kuske niz, pschetož tole ſo wójny boji, hdy by jara kručeje pscheczivo Ruzham wuftupilo. — Minister Villault je wumrjet. Khézor jara wjele do njeho džerzesche, tak ſo je pječza wo njeho plakat a jeho jara pýshne poſrjebacz dał. — Khézorka hisczeje w Schpaniskej pschebhywa. — Mexikanska deputacia, kotaž je pola rakuskeho archywójwedy Maza po-była, je ſo do Parisa wročzila a poſejde pječza hakle wokolo hēd do ſwojego wętzucho kraja do-moj. — S Mexikanskeje ſu powiescze pschichle, ſo ſu tam ſaſo někotre kraje Tranzyfam pschipa-nyle. — W tychle dňach bē nowy grichifki kral do Parisa pschijet, ſo by tam khézora wopytał. Wón bu wot njeho pscheczelniwe mitany.

R u ſ z o w ſ k a a P ź ſ k a. Někotre nowiny piſaja, ſo ſo Čerkeſy w kawkaſich krajinach ſa-ſo bōle pscheczivo Ruzham hibacz poczinaja. Wina teho je woſebje to, ſo je turkowske kujejerſtwo wul-kej hromadze Polakow dowolilo, na jenej hodzi k Čerkeſam dojēcę. Luczi Polacy ſu wjele bronię a kame kanony ſobu wſali a dokelz je w rukow-ſkim wóſku w kawkaſich krajach tōjskto Polakow, dha egi někto ſi hromadami k Čerkeſam czekaja a ſ tým pscheczivo Ruzham wojuja.

Němſte nowiny powiedaja, ſo je węſty Br., leutnant pschi 42. pruskiu regimeuze, ſi luboſeje k jenej rjanej polſkiej kujejn e ſtrajdu i pruskeho wój-ska wuftupil a ſo po poruczoſcji ſwojeje luboſeje k polſkim ſběžkarjam podał. W Pěſkjej bu pak

30. septembra njeſaloſko Kasmirja ſmjertrje ra-njeny a je potom w miastach Koninje wumrjet.

— We Warszawie wudžri ſańdzeniu niedzeli w tamniſciej radnej khézji na tſjoch miastach woheń a je tam wjele ſchody načzinil, předy hacę možachu ſo jemu injesy ſtajicę. So bē woheń ſalozeny, to je ſjawne; pschetož niedzeli žani ſaſtojnich na radnej khézji njeſzu a hewak ſo runje tam paleſche, hdyž ſo aktv khowachu, do kotrých ſo to ſapiſuje, ſchtož politiſich pschedſtupierjow naſtupa. Tež ſu ſo te ſtow wupalile, hdyž ſo ſapiſy dawkow na-makachu. Skażenje tutych papjerow dyrbí wýſhno-ſci jara mjerſace bycę, dokelz psches to najſterje dawkipawanie do wulſteho njeporiadka pschindze. — W tychle dňach ſu Ruzhom ſaſo dweju polizialow tajneho wubjerka wobwěznyli, kotaž ſtaj ſo psched ſwojej ſmjercoju wuſnaloj, ſo ſtaj po poruczoſcji ſpomnjeneho wubjerka někotrych człowiekow ſkonz-woaloj. — Tón, tij bē wóndanjo wěſteho Hermanna w jenym warszawſkim hoscjeniu ſkonzował, je tež wot Ruzhom wufledzeny. Wón je jeho tež po poruczoſcji tajneho wubjerka wo živjenje pschi-njeſti, dokelz Hermanni jako ſchpion pscheczivo Po-lakam ſtukowasche.

W poſleñſkich lětach běhu ſo wſchitke ſaſtojn-ſke města w Pólskej najbóle ſi Polakami ſwoboda-đeli. W něcjiſciej revoluciji je pak rufſe kuje-jeſtvo ſa tym pschislo, ſo polſich ſaſtojnich najſterje wſchitk ſi polſkim ſběžkarjam dzerž a jich na wſche waschnie podpjeraſa. Duž je najprirod-ey wobsanknijene, ſo maja ſo hnydom wſchitke ſa-ſtojnich polſkeje narodnoſcje, tij ſo pschi zloniſtach na injeſach namakaju, ſe ſlužby puſcheczieb abo do ſrjedz kraja pscheczadzieb. — Šańdzeniu thizien bu jedyn wýſhi poſtſki ſaſtojnuk polſkeje narodnoſcje po wufudzenju wojerſkeho ſuđa wobwězneny, do-kež bē na wſchelake waschnie po poſcze ſběžkarjam ſi pomocy byt.

A m e r i k a. W tu khwilu pak ſaſo ſi unio-niſtami hubjeniſho ſteji, hacę runje jedyn tež pra-ječ njemöže, ſo by ſo ſe separatistami krajuje mělo. Unioniſtojo ſu injuenij w poſleñſkim čazu wſchelake nadpadu na wſchelake separatistiske wójſka czinili, buču pak wſchidze wotraženi a ſhubiču pschi tym jara wjele ludži.

Ze Serbow.

S Buduſčina. (Skónčenje roſprawy wo ſerbiskim ſpewanskim ſtrjedzenju). Po khwalobnje, wo-loko džewječiſtih hodžinow ſkónčenym ſpewanju měſeſche ſo ſwiedzeń ſka hoscjina, na kotrej wýſhe ſp-

warjow a spěvačkow tež wulka mnogošć poříkharjow džel bjeriſhe, tak so bě wulzy rumowna sala blidowych hosczi potna. Žako bě so wcho fa blida se ſyhdalo, ſakineča hudžba s orkeſtra a najluboſniſha hosczińska radoſtnoſć kralowac̄ poczinaſche. Hudžba woczichny a rjad rjaných a horſiowych ſlawow so wotewri. Pre- nja, wot pſchedzhy ſwiedzeniſkeho wubjerk, l. ryčnička Rychtarja, s rjanymi ſlawami wunjeſena, pſacieſche teho majestosći krali Janej a zyku wypoſolemu kralowſkemu domej. Wscha ſhromadzisna tutej ſlawie hrimotajz pſchihtoſowaſche. Na to poſtaže Lumirowý přjodkſtejic̄er, l. pſchetupz Stoſch, a ſlawiesche l. ryčnička Mychtarja jato teho, kotryž je po ſwojej horſiowej ſerbſkoſci stajnuje hotowy był, s radu a ſe ſkutkom naležnoſće ſserbowſtwa podpjerac̄. Někt wunjeſe l. tačantſki vikař Horňik l. Lukeſej s Prahi jako ſlawuemu čeſkemu ſpěvarzej móznu ſlawu, pſchi čimž bu l. Lukeſej diplom jako Lumirowý „čeſtny ſobustaw“ pſches kniežnu Helenu Lubensku pſchepodat̄ a wot kniežny Matildy Stangez kawreñowý wěnž na ſlawu stajeny. Potom ſlawiesche l. redaktor Smoler l. kantora Kozora, pod kotrehož wuſtojnym wjedzenjom bě so naſch herbſti konzert tak derje radzik. Na to wunjeſe l. kantor Kozor l. seminařkemu wuczerzej Fiedlerzej ſlawu, kotryž bě woſebje wſchitke nuſne pſchihtoh ſpěwanſkemu ſwiedzeniſe činiš. Žako bě so na to ſoliſtkam, ſoliſtam a wſhem druhim ſpěvarjam ſlawia wunjeſela a ſpěw: „Hischče ſſerbstwo njeſhu- hjene!“ wuſpěval, žorlaču so ſlawy dale. K. profesor Vuk s Dražđan wunjeſe rjanu ſlawu zujoſto- wjanſkim hosczi, l. Lukeſej w čeſkej ryči ſpěwanſkemu towarzſtu Lumirej, kniežna Bohumila Wjehliz ſe Židowa l. Fiedlerzej ſ tajſimile ſlawami:

„Knieſe Kozorej ſlawia! to ſamo ho ſnaje,
Pak druhe tež mſento nam we myſlach hraje:
Knieſe Fiedler je ſ nam ſo pržowat ſara;
To běſche wam ſkomba a proza a hara,
Duz wunjeſe kóžda jow Lumirka prawa:
Knieſe Fiedlerzej naſchom' direktorej, ſlawia!“

K. wnežer Wjela ſe Židowa wunjeſe we wjasanej ryči l. Stoſchej ſlawu; l. professor Zarozkij ſ ſliova w ruſkej ryči herbſkemu ſpěwanſkemu ſwiedzeniſe; l. professor Pietrowicz ſ Filipopola ſo ſ bohárſkej ryču temu pſchifanku; pôſki hrabja l. Radolinski w poſkej ryči herbſkej narodnoſci; l. farar Rychtat ſ Delnych Žuži w delňoukužiſkej ryči hornjoukužiſtym ſſerbam; l. farar Žencz ſ Palowa ll. Smolerzej a Horňikej, l. wuczer Vgertko ſ Noſacjiz l. fararzej ſejlerzej we ſas; l. redaktor Smoler Nenžam; l. ryčnik Rychtat l. Dr. Höckner jako repräsentantej Nenžow, l. Dr. Höckner w němſkej ryči ſſerbowſtu;

l. Kubler Poſtel ſe Židowa ſerbſkej jednoče, a wjele druhich. Hdyž bu hosczińska radoſć tež pſches wuſpěwanje někotrych narodnych ſpěrow, kaž tež pſches pſchečitanje rjaneho ſta, ſhromadzennym hoscziam wot l. Dr. Lotze'a ſ Lipſka pſchipoſkaneho, hischeze bōle poſyſhena, dha ſlujeſche tola to l. woſebitej radoſci, ſo ſo naſhemu narodnemu ſwiedzeniſej tſi ſwiedzeniſke ſlawy telegrafizy poſwycieſi. Pre ſi tajki telegramm bě ſ Prahi wot redakcji „Narodnych listow“ a rečaſe: „Naſhim pſchi narodnym ſwiedzenju ſhromadzennym ſlawjanſkim bratram, hymam nědny móznych poſkobſkych ſſlowjanow, wutrobna ſ ſ a w a!“ Druhi telegramm bě ſ Noweje Pali w Čeſkej a mějeſche ſo takle: „Wutrobne poſtrowenje ſ Noweje Pali wot ſpěwanſkoho towarzſtu Hlasona a turnſkoho towarzſta ſokoła. My ſmy w duchu pſchi Waſ; hrimotaza ſlawia wam! Poſtrowenje l. fararzej Smolerzej, redaktorej Smolerzej, vikařej Horňikej, woſebje l. fararzej Kordinje.“ A tsecji telegramm pſchipoſkany ſ Lipſka wot l. kandidata Jeňka pſchipoſkany, a bě tajſeho wopſchijec̄a: „Tebi, drohi, ſo ſradowazh ſerbſki ludo, hrimotaza ſlawia!“ — Po hoscziinje, kotaž ſo woſoko dwanačiž hodižinow ſkoneči, wobſanku naſch rjan ſerbſki ſpěwanſki ſwiedzeniſe pſchony bal a bu tón a ſamý pod piſkanjom a ſpěwanjom l. Kozoroweje luboſneje „Mceje“ ſ polonaiſu, kotryž naſch luby narodowž l. Smoler ſ kniežnu Matildu Stangez na- wiedowaſche, wotewrjeny. Šbožowna radoſtnoſć a woſkhwijaze towarzſhnoſci tež tudy pomschitkownje kniežeſche a běſche we wſchěch wutrobach najpočniſche ſpoto- jenje ſbudžiſta. Wſchitko wopuſczeſi ſwiedzeniſke město ſ tym wuſnacjom: „To bě kražn ſwiedzeni!“ —

R. P.—č.

Z Ralbič. Ř naſher rozprawje w zaňdenym čiſle Serb. Icow., naſch Boži woheń naſtupacej, mamy hischeze pſchispomnicz a porjedzic̄: 1. Njebo Fa- ſku b. Winkler njeje rano we woſmich, ale hido w ſhesczich hodžinach wumrjeſ. 2. Kubler Kubl, ko- tremuž ſo 5 ſwini ſobu ſpalí, ma jenož ſchtr̄i tých ſamych zaſeſczenych a wylše teho je ſo jemu neſtožku ſpalí, ſchtož zaſeſczenie njeſeſche. Šwojeju ſonjo w je wón jenož pſchez to zdžeržak, zo bě ſ nimaj na ſe- muſchu wujel. 3. Knieſe farar Vjenſch je jenož z džela zaſeſczen, a woſebje ma wón že ně jenož we zornje pod twerdej tſehu, hdož ſo paſiko njeje, zaſeſczenie, nje pak že ſe ſkomej w brózni, kotrež ſu ſo jemu do čiſta ſpalí! Tak wón tež druhé wěch, kotrež běſche ſebi hakle njeſawno načupoval, kaž na pſchipo- klad rjanu ſhurejtu, hischeze zaſeſcic̄ dał njebe. 4. Samo ſo rozemi, zo ſchunowſki myhnk Hilla naſch Boži dom ſam zdžeržak njeje — to tež pſched th- dzenjom prajili njeſtym! — ale zo je wjach druhich

znać a njeznać pščecjelow i temu pomocnich býlo, wósebje tež někotři „K viječenjo“, kteří su so na chrkvi a we njej njevistawajc a wutrobicje proćowali, tam we wólnach so zapopadowace wóhnjowe plomjenja zabíč abo z wodu zaleč. My pak jich wóchnickich mjenowacj njezjemch, dokelž jich mjenia njevemh, kóždy je swědomslivje a po móžnosći na swojim měscje dželak, a sebi tak wutrobnh džak zašlužit! Tola najnutnitschi džak a kwalba budž Bohu

wóshohomocnemu knjezej, kóžy je wóhnjowym plomjenjam swoje mjez̄ stojit, a je nas pščed híščezew jetščim njezjom a schodu hnadije zwarnowat!

S Woleschnych pola Lubija. Kaž s wětioscju štěchim, dha je t. wucžer Henna na Ssokolec sa našchego noweho wucžerja wuswoleny a nadžiamy so, so bóryš t nam pščicžehnje.

Hans Depla. Nô, Motsko, hdež pak sý řešenju nježdělu khodžík.

Mots Tunka. W Delanach na kermuschi.

H. D. Dha drje su tebje prawje k wjecžeri brali?

M. T. Khétero jara mje pščeprosčachu.

H. D. Na tajku kermuschi bých ja tež řek.

M. T. Hm, haj! Ale na dompučju sým so hłodu dla buram do rěph dač.

H. D. Dha drje tam jara wjele měli nježbu?

M. T. Nô, woni běchu sa chlu wjež w hromadže jene ſwinjo rěſali.

H. D. Brrr bum bum.

Hans Depla. Kažte požadanja tola ludžo druhýmaja!

Mots Tunka. Ščto dha ty měnič?

H. D. To chycsche so pščed někotřim čžazom jedyn s gwaltom dacj na karje do Lubija wjezej. A dokelž so to tak řamo wot so nječjini, dha bě jemu něchtón recept k temu prajík, mjenijsch so dýrki so naříjodč wopicj, potom pak žonu a wóchých druhich wo wýž do hromadžbicj; — jeli to ſčzini, dha na to wěscje na karje do Lubija pščinužde, so njevě řek?

M. T. Je dha wón po tajkim recepcje čžiniš?

H. D. Haj, pščetouž woni jeho nimo Blázan na karje do Lubija wjezechu; ale wone so ſdasče, jako by so jemu tajke wjezenje žałožnije mačo lubilo.

Praschenje Hansa Deple.

Wschudžom wajčtař trubi, ale čžoho vla w Manjowje niz?

Přílopk.

* W kamieniowułowych podkopach ujedaloło. Talbota w Vendželskej je so 17. oktobra sly powětrz kapali a je psches to 35 hewjersow žiwjenje shubiło.

* W Hostalrichu w Schpanijskej roswali so 10. oktobra most, kij psches rēku Gurro wjedze, w tym wokominknjenju, jako jedyn želeśniczny czah psches njón jēdzesche. Psches to je 20 ludzi wo žiwjenje pschischo a hiszce wjach puczowarjow bu mjenje bōle ranjenych. — Wulke wody bēchu most podmyle.

* Jedyn wěsty Nadar w Parisu bē tak wulki powětrowy ballon (Luftballon) natwarił, so ho w nim kāz w domje bydlicz hodzesche. Wón je so tam w nim 18. oktobra do powětra (lofta) pschczil a s nim jeho żona a wożom druhich człowiekow. Sseredu 21. oktobra je so Nadar se swojim ballonem pola Eistrupa w Hannoverskej na semju dele pschczil. Wschitke tsi dny a noč, kotrej je wón w ballonie s Franzowskej do Hannoveriskej leczał, je so se wschěni hwojimi towarzchemi derje mēk, ale jako wón potom želeſru kōtwizu (Anker) dele pschczil, so by so ta do semje sariška a tak ballon dale leczejcz njemohl, dha so to njeradži, pschetož kōtwizu so wottorchny a ballon potom w jenym lēszu, hdźež bē předy cılık rynk schtomow spowalał, iczach wosta. Wot tych schtomow buchu pak wschitcy, kij w ballonie bēchu, mjenje bōle wobſchłodzeni.

Najnowscha powjescz.

* Danska. Danski król je poruczoſcž dał, so ma so 12,000 muži wojiska w Schleswigu blisko holsteinskich mjesow hromadu szczahnych. Wón je tež pschitaſał, so maja so wschě wohtwjerdenja w Schleswigu s połnej brónju a se wschęj wojnskej potrjebu w dozhadcej mērje wuhotorac̄. (Na tajke wschitne poczina holsteinska naležnoſcž khetro wojnski napohlad dostawac̄ a sda so, jako by danski król jeje dla s Němzami wojnu sapocđecž dycl. Tola móže tež być, so so wón jenož pschi spoczątku khroboli a so na poſledku do wschego swoli, schtož ſebi Němcy žadaja.

Hudančka.

Czermjene ſasteji,
Selene poſteji,
Běko poſteji.

Schto to je?
(Wuhudanje přichodnje.)

43.

Wuhudanje s č. 42.

42. Wino w jahodkach kicze.

Cyrkwinske powjescé.

Wěrowani:

Pětrowska cyrk: Jan Čabran, diatist pschi maſhinharsadowanju naranskich želeſnizow w Draždjanach, s Emmu Ottiliu Pomrichez s Budyschinou.

Michańska cyrk: Jan Dürrlich, ſtałat w Kubitschicach, s Mariju Schmaranderez s Czichonc.

Podjanska cyrk: Jan Bohuwer Natusch, murjer w Budyschinie, s Katharinu Kokuliz s Wucjkez.

Krčeni:

Michańska cyrk: Jan Ernst, Hadama Schlemmera, wobhlerja w Nadžanezech, s. — Vjedrich Wylem, Jana Šuliusa Mifela, ſchewza w Dobruſci, s. — Ernst August, Jana Augusta Schleiczerja, wulkosahrodnika w Grēdžinje, s. — Hana Khrystiana, Jakuba Wojska, žiwnoſczerja w Nowych Czichoncach, dž. — Hana Emilia, Marie Madleny Wernerze na Židowje n. dž. — Maria Helena, Hany Klinez s Voranez n. dž.

Podjanska cyrk: Maria Hainza, Jakuba Heinhy, mēſcherja w Nowych Czichoncach, dž.

Zemrjeći:

Dzien 10. oktobra: Hana rodž. Sieberez, Jana Kosse, žiwnoſczerja w Sajdowie, mandžella, 57 l. 9 m. — Maclena rodž. Sandrikez, Jana Kubizb, khěſkarja w Jenkezech, mandžella, 52 l. — Jan Bohuwer, Jana Mahnerta, khěſkarja w Nadžanezech, dwoujnisti ſhynk, 14 d. — 12., Jan Fährig, wuwienkar w Hownjowje, 77 l. 3 m.

Čahi saksko ſlezynskeje železnicy z budyskeho dwornišća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wečor 8 h. 21 m.*; w nož 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

*) Pschisanknenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.)
†) Pschisanknenje do Žitawy.

Pjenježna placiča:

Li pſku, 23. oktobra. 1 Lquisd'or 5 toler 15 nſl. — np.; 1 połnowažegh, czerwony ſłoty abo dukat 3 tol. 5 nſl. 4 np.; wienske bankowki 89%.

Redziu!

Rjedzelu přeni dzien fermuſche 25. oſt. bal w hosczenzu i schwonej. Hudžba wot herzow obercuunersdorffskich tſelzow. Ša ſastup placzji so 6 np.

Ke temu pscheczelniwoje pscheproſhuje **C. Špenka.**

Podpihaný porucza **čaſniſki** (ſegerj e) wſchēch družinow po najtunisich plęcziſnach.

A. S. Schusta, čaſniſkar w Schlemmerez domje na žitnych wikač.

Luzičan, čzo. 10 dzienja wuñdze.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje

17. oktobra 1863.

Dowoz: 7313 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikačach,					na bursy,					tl.	užl.	uv.	tl.	užl.	uv.	
	wysša.	nižša.	srjedžna	najwyšša	najnižša	tl.	užl.	uv.	tl.	užl.	uv.	tl.	užl.	uv.	tl.	užl.	uv.
Pscheiza	5	5	—	4	15	—	4	25	—	5	5	—	5	—	5	—	—
Kozla	3	17	5	3	10	—	3	15	—	3	20	—	3	15	—	—	—
Gečimjeni	2	22	5	2	10	—	2	17	5	2	22	5	2	20	—	—	—
Worž	1	25	—	1	20	—	1	22	5	1	25	—	1	22	5	—	—
Gróch	4	15	—	—	—	4	5	—	4	15	—	4	5	—	—	—	—
Woka	3	10	—	—	—	3	5	—	3	10	—	3	5	—	—	—	—
Naps	7	10	—	—	—	—	—	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	6	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hesduschka	4	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	17	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopasłomny	3	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bent. syna	1	—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lars syniyo	—	—	—	—	—	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

15 tl. 25 užl. a 15 tl. 15 užl.

pscheiza 50—60 tl., rožka 36—40 tl.,

(to je: sa 25 prussich kórcow.)

rěpičkový wolič (nječiščeny) 12 tl. 25 užl.
(Cziščeny, kaj so w Budyschinje pschedawa, je
stańje učhdze 1¼ tl. droždži.)

Na wěštnik.

Kermischny bal w Bukezach.

Na wjelestronske požadanie je podpisany sa nje-
dzu 25. oktobra rejwansku salu w Israeile z
hośczenzu na so wsał.

Hudźba wot 16. bataillonu,
i cęmuż jenož s tutym načpodwołniščo pschepröschuſje
w Bukezach, 15. oktobra 1863. G. Biešank.

Wotznofrajne woheńsawesežaze towarzystwo w Elberfeldze

sałożene s kapitalom wot dweju millionow tolet, porucza so psches podpisaneho i saweſczenju hibiteho wobžedženſtu
jako mobilow, tworow, žniow, žitow, maschinow a.t.d.

Prämije ſu tunje a twjerde. Doplaczowanja ženje žane njejšu.

W obstaranju saweſczeniom a i dawaniu wſchego dalschego wukasowania je kóždy čas hotowý
W Klufſtu, 1863.

Otto John, agent towarzystwa sa
Klufſtu a wokolnoſci.

Barbarski mischtr Wilhelm Kelling,

na ſchulſkich hrębjach ſ napſchecja gymnaſija,
porucza ſo k barjenju a pschebarbenju židzeniſtčejow we
wſchech barbach, kaž tež wołmjaných a měchanyh tworow;
teho runja ſo tež noſchena drasta w najnowſich mu-
ſtrach a barbach barbi a cziſčy. Psihi sprawnym po-
ſluženju budže płaćizna ſtańje tunjo poſtańena.

Serbiske Nowiun 1863 č. 4, 11 a 19 ſo we wu-
dawarni ſaſo kupuja.

Suče droždže
ma ſtańje czerſtwe a dobre na pschedau
August Bartko, na ſwonkne i lawſkej haſh.

Suče droždže
stańje dobre a czerſtwe, kaž tež wſchitke chlamarske
tworw, kotrež ſu k pieczenju trjeba, k prijodeſteja-
čym fermuſcham w najlepſzej dobroſci porucza

J. G. F. Niedeſch.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych čaſow dopolaſany, ſ naj-
lepſich ſelov a korenjow pschihotowaný pólver, po jenej
abo po dwémaj kžiomaj wſchēdzie kruwom abo wowa-
zam na přenju piwu naſypant, pschisporja wobžernosć,
płodzi wjele mloka a ſadžewa jeho wokljenje. Pakże
płaćizni 4 užl. a je k dostacju w
hrodowskej haſtyni w Budyschinje.

Grošowe broſtkaramellje

najſlepſhi hrjedk i wotſtronenu laſchela a i poſloženju
dychanja, kaž tež i swarnowanju psche dybatwoſc̄i pschi
ſafymnenju w ſyminym čaſn.

Sa Budyschin a wołkołnosć w hrodowskej haſ-
tyni knesa M. Jäſzinga kóždy čas na pschedau.

Eduard Groš w Wrótkamju.

Barlinske wohensawesczaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 milionaj tolez.

Tuto hižom 51 let wobstejace towarzstwo bjerje sawesczenja psche wohnjowu schkodu horje po niškich, ale twjerdych pramijach, hdež sawesczeni ženje ničo doplačowacž nietrjeba.

Sa wesczenja wobstara a wsče wuložewania dawa

J. S. Hsmoser, wudawař Serb. Now.,
W Budyschinje.
agent barlinskeho wohensawesczazeho towarzstwa.

M o j b ě t h b r o ſ t - ſ y r o p

je ſebi jenož psches te hojace wuti, kotrež ſo w žanym druhim bróſtſyropje njenamaſaja, po clym ſwēcze ſwoju wulku kwalbu dobył a pschedawa jón w Budyschinje jenož knes

Heinr. Jus. Lincká
Wrótſlaw. **G. W. Mayer.**

Němski Phönix,

wohen sawesczace towarzstwo w Frankfurce nad Majnom.

Sakladny kapital 5½ milliona schenakow.

Wſchitke sawesczenja ſa tuto towarzſto wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingſt Nachfolger** w Budyschinje.

Dokelž je netko solarwoli a fotogen najunisče ſwēczenje, dha jej kóždemu porucžam, laž tež pschitluscne lampy.

Snata ſtwinska lampa ſe 7 ſkinijoſtym ſukžohom trjeba ſa 1 np. w hodžinje, mala lampa ſ 5 ſkinijoſtym ſukžohom trjeba ſa 1 np. w 2 hodžinomaj, nôzna lampa w 9 hodžinach ſa 1 np., wjetſke, wožebje do kóla ſwēczace, trjebaja wjac.

Solarne lampy, fotogenowe lampy

we wſchitkach wulkosczach a druzinach we wulkim wubjerku, kaž tež solarwoli a fotogen porucža najtmisčho

Herrmann Rachlik,

Kemptnarſki miſcht w Budyschinje na žitnej haſy w domje ſ. pschekupza Bergera.

S tutym domolam ſebi woſjewſecz, ſo ſym wot maſy ſo wróžiwschi, ſwoj ſklad psches wulke naſkupowanje we wſchich druzinach bohacze ſrijadował. Iako něſtvo eyle nowe porucžam hladke a mistrowane tſberetelske židzeniſcze, kotrež ſo ſe ſwojim blyschežom a nežnotu wot ſamej židy ledy roſpōſnacž hodži

S dohom pschispominam, ſo možu ja, hacž runje ſu placzisny khetro jara horje ſchle, psches ſbožowne naſkupowanje podpjeran̄, pschezo hſcheže jara tunjo pschedawacž.

Jan Jurij Pahn

na hlownym torhochcju podla hlowneje straže.

Sa ſymski čas ſym ſwoj buſkingowý ſklad nanajlepje ſrijadował a mam tež egorne ſukna po wſchelakich placzisnach na pschedan̄.

Jan Jurij Pahn.

Nowa sierbska protynka na l. 1864 je hotowa.

Wona je so jara derje radjila, to dyrbi kogdy prasieć, tiz sebi tak wjele proch wosmije, so do njejeho pochlada. Majprjodec manu na to spomnieć, so so wona psched drugimi protynkami na to waschnje kwaslobniye wusnamjenja, so zu niedzele a swijate dny cz erw jene cziszczone, so tak derje evangeliski kajz katholiski kschesczijan wsko trebne we njej namaka a so wsko hermanki w prawei porjadnoſci w njej nadendzesch. Tež možesč ſi njeje nawiadzic, kajke wjedro budže. A w pschedawku ſu kraſne powiedanja a wołożowanja, kajkež ledy hdy w żanej uemskiej protyni namakach. Pschedzenak a jeho wuj, hdyž ſo wo proch rosniezuſetaj, powiedataj ſwoim czitarjam ſažo někotrežkuliž ſi přenich czachow kschesczijauſtra, a hdyž budže to węſeče ſi pschediporjeniu pobožnego ſmyžlenja bjes Sserbami ſluzieč, dha

 Kheža čzo. $\frac{1}{4}$ w Maleczizach pola Wosporka, tis ſtwy wopſtijaza a ſ 21 datkſtimi jenosicemi nadpołożena je hnydom ſe ſwobodneje ruki na pschedan a je wsko dalsche ſhonicz pola wobſedzerja G. Nencza tam.

Jena muſka połkołmiana jaka ſe ſelenym wołmianym poſchiwkom je ſo ſchtwórk tydzenja na pucju ſi Delneje Hórki hač ſeſadž ſrakez ſhubila. Sprawni namaſtar njech ju ſa pschediprawne myto pola hosczenzaria F. Lehmanna w Delnej Hórce woteda.

Holza ſi města abo ſe why, kotraž dže ſchwadliſt w wuknycz a pola schwadlicze, tiz ju wueći, býdlicz, može hnydom město dostac̄. Wsko dalsche je we wudawarni Serb. Nowin ſhonicz.

poſticzji tebi nowa sierbska protynka tež wſchelake węzki a wobraski, kotrež móža eže wutrobnje roswyjeſzelicž, hdyž je czitasch. S wulekſi wustojnoscuje je hróſbna, psched 50 létami bita, lipſzanska bitwa wopisana a ſu ſ temu wobrasy pschediprate, kotrež pokazują, tak ſo tehdyn wojſka bijachu a pschedzjivo ſebi ſakhadzach. So stary Blücher pſci tym njeobraćuje, maje ſebi kogdy myſlacz. Duž nječakaj nicto ſ kupowanjom noweje ſerbskeje protynki, hewak móžlo ſo jemu ſenč, kajz někotrežkuliž konſche lěto, hdyž drje budžiſche rady jemu kupit, ale žaneje wjacu njeosta. Nětk je ſich drje 1000 wjacu cziszczañych, ale, Bóh wě, hač budža doſzahač.

Sserbska protynka na lěto 1864 je paſ dostac̄ w Smolerowej kuihaini pſci bohatych wrotach a plaezi jenož $2\frac{1}{2}$ nžl.

Balſka hudžba

njedzeli 25. oktobra w hosczenzu w Porschizach, ſi czemuž najpschedzelníšcho pschediproſhuje

Deutsch. r.

Fotogen a solarny wolij porucza po jenosliwym kajz tež w ballonach wot něhdje 100 puntow najtunischo David Berger.

Zańdżenu njedzeli rano $\frac{1}{2}$ hodzinow wobradzi namaj Bóh luby knjez strowu a čerstu w dźowčicku.

W Palowje, 20. oktobra 1863.

K. A. Jenč, farař,
a mandželska.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kiž maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płacić so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kóžde čišlo płacić
6 np. Štvortlétma, předpla-
ta pola wudawańia 66 np.
a na kral. saks. pósce
7½ nsl.

W oprijeće: Swětne podawki. — Napominanje. — Ze Serbow: S Wosporka. S Wołeschnich. S hōdzijſſeje woſhadly. S e Sderja. — Hans Depla a Mots Tunka. — Přílopok. — Hudančka. — Cyrkwińskie powjesće. — Cahí sakskošlezynskeje želesnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaciźna, Spiritus płaciše w Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

S a f f a. Minister s Beust je so 26. oktobra i Nürnbergu sažo do Dražđan wrócił. — Wot budyskeho sčawnego žudnistwa bu 23. oktobra tkałz C. T. Schmidt s Kumwałda, dokelž bě ſwojego 18-lětnicho ſwaka, tkałského C. A. Ladu, 30. juliya 1862 ſkónzował, i ſmjerenci woſhudzen. — Němiske nowinu powiedaja, so je ministerstwo wójny tím ſakſkim-wójskowym dželbam, tiz směja do Holsteina na egektiū czaħnuje, ordu pſchipoħlylo, po kotrejż dyrbja hiżom 4. abo 5. novembra i wotmarſhirowanju hotowe bycz, (mjenujen jeli so daňski kral hiſtacje w požlenim woſomitnjeniu požadanjam němkeho bundestaga njepondežiunje). — W Žaſonach je so 25. oktobra jedyn krawſki wuzomnik tpejki, dokelž so jemu krawſtwo njelubjeſche. — Bohonež G. Domiſka na knižnim dworje w Kumwałdze bu 23. t. m. pſchi woranju tak wot jeneho konja dyrjem, so dyrbiesche tón hamy džen wumrjecz. — Se ſakſkim wójskom najſterje dražđauſki krajki direktar s Könnerit (prjedy w Budyschinje) jako civilny komiſzar żobu do Holsteina pónuze. — W Meeranje je žona jeneho tkałza trójniſki porodzika (jeneho ſynka a dwę džowcijech). Wschitey su ſtroni a čerſni. — Ministerſtwo ſnuteſkomuſkich naſežnoſeſzow wosjewjuje, so ſmě so někto čeſki kót sažo do ſakſteje pſchedawacj. Hdyž so s Čech po čeſtinu pſchivjesc, dyrbji wopisimo mēc, so je wo prawdze čeſki ſlot abo so je s najmjeñſha ſchýri nje-dzele w Čechach pſchebiyat. Ale žadny podoſki, wuherski a galicyjſki howjasy ſkót nježmje so do ſakſteje pſchecjesc, thiba w padach, hdzej je ministerſtwo i temu dowołuosej daſo. — Krajny ſakſki ſejm so na nowy rydzien w Dražđanach ſapožnje.

P r u ſ y. Kral je w růtých dňach w Magdeburgu polyl, hdzej bu w jeho pſchitomnoſeſi tamniſcha

ponowjenia wulka cyrk poſhweczena, a po někotrych dnjach poda so wón do Stralsunda, dokelž bě i ſhwecjensku wotewrjenju tamniſcheje noweje želeſničných pſche- proſcheny. — Šapožlanach ſa bližſhi pruſki ſejm ſu so předu wuſwoleſi a po tym, jako je lud wuſwolerjow (Wahlmänner) wuſwolik, hodži ſo žudžic, ſo budje no- wa druha komora ministerſtu runje tak pſchecjivna, kaž prje- dawſcha. — Pruſki ſejm budje ſo něhdże woſoko 10. novembra ſapoczeſ, ale kral jón pječza ſam wotewrict nochce, dokelž ſo jemu ſapožlanach druheje komory mało lubja. — Mlarkrabja Wjelopolski, tiz hacj dotal w Barlinje bydlesche, je ſo do Aachen ſchecjydl. — Ŝeudniſte pſchecjyſhowanje pruſſich Polakow, kotsig bu- chu wot wychnoſeſe teho dla do jaſtwa ſadzeni, do- kelž ſu do polſkeje revolucije ſapoczeſi, je ſ wjetſcha ſtönzeſene a džeka někto ſtatny rježniſ ſkóržbu, ſo by jich pſched ſčawnym a ertym ſudom, tiz ma ſo nad nimi w Barlinje wotdjerzeſ, ſběžkarſtwa dla wobſtoržowaſ. Wón chce pječza ſwoj namjet na to ſtajteſ, ſo bychu ſo ſchecjzo Polach i ſmjerenci woſhudzili, woſhebie pak hrabja Džialhynſki a kubler Guttry, kotařiž pak ſtaj wobaj do Frenzowskeje cjeleſkoj. — Dokelž rakufi thě- žor wſchu prózu naſkožuje, ſo by němſku reformu bjeſ pruſſeho knižerſtwa a pſchecjivo woli pruſſeho krala do ſkutka ſtají, a jeho na tajke wachnje jara ponizil, dha ſu pječza wóndanjo w Barlinje radu ſkadowali, hacj njeby najlepje bylo, hdž by Pruſka ſ němſkeho ſwja- ſka (deutscher Bund) ſtupila. (Nam ſo to tak prawje wěrič nochce.)

S chpaniſ ſka. Tute mu ſrakſtreni běſche ſo pſched někotrymi lětami murſka republika na kupje Haiti pod- cjeſhyla a bu wot ſchpaniſkeho knižerſtwa ſarjadowana. W nowiſkim čaħnu ſu pak ſo tamniſchi murojo ſpje- cili a wójru ſe ſchpaniſkimi, tam bydlacymi, wón- danjo ſapoczeſi.

Rakusy. Tedy čce minister finanzow hžom sažo požegonku wot 100 millionow schéznakow sežnicz. Wulki dzel tutych pjenies smieje so k sahnaču nusy nažožicž, kotaž je we Wuherskej nastala, dokelž tam žane žitne ani synowe žně měli njejšu, te druhe pjeniesy čce wón k wukupjenju někotrych statnych papierow pschetriebacž a sbytkę znadž sa wójske potrjebnosće hotowemu ležo wostajicž, jeli dyrbjała s Danskej abo Rusowskej wójna wudrylicž.

— Po namjecze rakuskeho ministra Rechberga běchu so řandžený týdženj ministerjo wjetšeho dzela tých wjerchow, kž běchu w Frankfurce wo němsku reformu jednali, k-temu w Nürnbergu seschli, so běchu tuteje wěcy dla dale wuradžowali. Tich wuradžowanja buchu 25. oktobra wobsanknjene, tola nieje hisčeče snate, shto su tam wucžiuli.

Franzowska. Khežorka Eugenia nětko píchezo hisčeče po Schpaniskej puczuje. S Madrida, bždež ie ju schpaniska kralowa jara pschetriebacž nje a pycňuje pſchijala, je so wona dale do Valencia podała. — W polskiej naležnoſći khežor Napoleon w nowischim času žane wažne wobsanknjenje sežinil njeje a čaka, kž so sva, na to, shto Vendželska a Rakuska najprjödej bjes slobu wucžiuitei. — S Mexikanskej pízaja, so wo předawschim mezikanskim pschedźyde hisčeče pschezo něčo blyščecž njeje a so je so jeho wójsko do čísla rozběžalo, tak so je tam wójna s Franzowskimi skonezena. Wondanjo běchu w jenym mezikanskim městaschku jeneho franzowskeho wojska stradžu skoncowali. Kommandant franzowskeho wójska je teho dla pschikafal, so dyrbi to městaschko, w kotrymž je so tajke skoncowanie stalo, něhdze 12,000 toleřichtraž dacž, a wysche teho je wón něšto nahladnych mužow s tuteho městaschka do Mexika wotwiescž dal. Wón je jin wosjewicž dal, so budze potom, bdyž sažo žaneho wojska skonujuja, kždyž ras jedyn wot nich wumrjecž dyrbjecž.

Gričiske. Nowowušwoleny kral Jurij w blížším času do swojego kralestwa pschijedže. W přenskim času budže khwili w Athenie (w gričiskim hlownym měscze) bydlicž, potom smieje pak swoje wobydlenje tak dolho na kupje Korfu, hacž budže w jeho kralestwie wšho do rjadu stanene. W tym času mjenujich, bždež žadny kral w Gričiske ujebè, je tam wschitko jara do njeprjada ka pschischlo a woszobje psches to, so so wójsko wſchego možowasche. Duž budže gričiske wójsko nětko po chlym kraju na mjenische dželby rozdželene a, jeli mžno, s chla s Athena wopokasane, so by na krala czischicž a jeho k temu abo tamnemu nusowacž ujcmohlo. S tuteje pschicžinu poda su

so kral tež na kupu Korfu, so by tam w dobrém měrje pschebywacž a bje-wschego swoukueho nusowanja kralowacž mohł. S jeho sakitanju je s nim tež jena vendželska, franzowska a ružowska wójnska lódz do Gričiskeje wotjela a Vendželezenjo su jemu wysche teho wojskow k pomochy ſlubili, jeli běchu grichisøy wojach tola hisče sažo něšak haru sapocžecž čhyli.

Danska. Danski kral čini dale bōle, jako by so k wójnie pschibotował. Wón je po najnowischich powjesczach poruczil, so ma so danske, w Schleswigu stejace, wójsko wulcy jara pschispolicež a so něchmje němske wójsko na žane waschuje do Schleswiga puschcicž. — S druhéje stronu powjeda so pak sažo, so ſebi Vendželska a Franzowska wójsku prózu dawatej, so býchtej němskodansku swadu wurunaloj, tola pak tež pschi tym hroshytej, so znadž na dansku stronu stupitej, jeli so někajke ſiednanje njeſtanje.

Schweſka. Wschelake nowiny powjedaja, so staj schwedski a danski kral někajke ſjenocženje sežinitoj a to w tajkim nastupanju, so by schwedski kral danskemu pomhacž měl, jeli by so tón do wójny s Němzami ſaplett.

Ružowska a Polſka. Khežor Alexander je so s Kryma na někotre dny do Kereza podał, so by nowe wektwierdzenja tuteho wažnego pschimorskeho města wobhladował. Khežorka a wulkofinjas Konstantin a jeho ſwójba pschebywaja hisčeje na Krymie. — S ružowskich nowinow je mžno ſpôsnacž, so tam do wójny wérja, s najmjenicha ſu po wschei Ružowskej teho měnjenja, so ſebi khežor Alexander w polskiej naležnoſći něčo nježnije wot zufch wjerchow ſubiež dacž, ale so dyrbi s nimi wójnu sapocžecž, bdyž běchu jemu woni ſwoju wolu pschinisowacž čhyli.

Polski tajny wubjerk je w poſlenskim času we wójnskich wězach sažo wjetšu dželawoſcž wopokafal; pschetkož najſkerje po jeho porucznoſci je 20. oktobra bliſko Baranowa něhdze 2000 ludzi s Galicyje psches rěku Wiſlu do polskiego kralestwa pschestupilo, so běchu tam pschecžiwo Ružam wojowali. W tých ſamych dnjach ſu tež na druhich městach tajich ludžo s Rakuskej (to je, s Galicyje) do Polskeje pschestupili, tu a tam je jich pak rakuſke wójsko ſadžeržalo, tak so njejšu mohli wſchity psches mjesy pschecž. (Džiwno je, kaf je so w Galicyji tejko wójnskeho luda ſhromadžicž a s brónju ſastaracž mohlo a rakuska wyschnoſcž njež wo tym wiedžila!) —

Polacy najſkerje měnja, so mohlo to k lepſhemu jich wěcy ſtužicž, bdyž woni pschezo hisčeče dale

pszczeżiwo Ruszam wojuja, hdyż też je sławnie wi-
dzieć, so nieżo dobryż nijemożga. Pszetoż hač runje woni
se wscieji mułkościu a krobliskościu wojuja, dha ſu
tola tak jara ſlabi poniżo Ruszam, so dyrbja kóz-
dy ras pszczeħracz, hdyż ſ nimi w hromadu pražnu.
Tak je ſo też w pożleñszych dnjach tym ſechlo,
tiz bęchu ſ Galicieje pszczeħtupili; pszetoż w tajkim
nastupanju ſu tele telegrammy pszczeħtupili.

Se Lwowa, 24. oktobra. Polacy, ſiż ſu
blisko Baranowa do Połskeje pszczeħtupili, bęchu
niedźje 700 muži ſylni a buchu wot Ruszow ſbięzi
a rozechnaczi. Do Galicieje je ich tójskto cęklo
a je ich rakuſka wychuoſcź niedźje 60 ſajala.

Se Krakowa, 25. oktobra. Czachowski,
kotryż Polakow kommandowasche, bu 21. oktobra
wot Ruszow blisko Zwornowa a Czengerow nad-
panjeny a wietschi dżel jeho pęschlow pak ſabithy
pak ſajathy abo rozechnathy. Czachowski cękny ſ
dżelbu jēsnych do ſwiatofſiżowſkich horow.

Se Lwowa, 25. oktobra. Waligorski a
Schlaſki, kotraž 700 Polakow naſjedowaſchtaj,
buſtaj 22. oktobra blisko Łazek wot Ruszow do-
społnie ſbitaj. Polacy mějachu wjèle ranjenych a
bjes nimi je też Schlaſki. Wiele cękachych Polakow
je ſo do Galicieje podalo.

Gewak piſche ſo ſ Warszawę, ſo ſ tam-
niſcheje twierdžisny čaſto wjèle Polakow do ſmuts-
komneje Ruszowskieje abo do ſameje Sibiriſe ſezele
a ſkoro wſchědnie ſo ludzo na ſpomnjeniu twier-
džisnu do jaſtwa wotwieduja. Tak buchu w noch
25. oktobra mnosy ſadženii. Bjes nimi ſu podjan-
ſcy wyschi duchowni Bialobrjesci, Wyschinski, Stezki,
fotograf Bayer, banquier Rawicz, ſidowſki predař
Kramſtück, ſidowſki redaktor Neufeld a druzi.
Sakſkeho konſula Leſera chętū też ſadžicž, nje-
ſcziničku rak to potom, ale pszczeptachu jenož jeho
wobydlenje a ſashgławachu jemu kontoir.

General Berg dale bōle ſurowego wustupuje.
Wón je wokrjeñym wojsklim kommandantam pschi-
kaſal, so dyrbja wſchitkich, na kotrych ſo tuſa, ſo
mohli revoluciju podpjeracż, na mēſeče ſadžicž abo
do Warszawy do jaſtwa poſzłacż, tych pyk, pola
kotrych ſo broni abo wojska potrjeba nadendże,
dyrbja hyndom ſi ſmierci wotkudžicž a ſatſelicž
dacż. — Lieutenant Abramow wondanjo 23 poliza-
jow tajnego wubjerkſa ſe ſwojimi koſakami nadpany
a ich ſaja, jako bęchu ſchyrio ſabici. — Tajny
wubjerk je poczał jene nowe nowiny wudawacż.
Wone maja napišmo: Pszintidz ſi nam twoje kra-
leſtwo. — Dla wóhnja, ſiž je wondanjo kruch
warszawskeje radneje kheze ſpalit, je niedźje 40 niž-
ſich a wyskich radzinnych ſastojnikow do jaſtwa ſa-

dženych, dokež ſo na nich tuſa, ſo je tón abo druhi
khezu po poruczoſeſi tajnego wubjerkſa ſapaliſ.

Pſchi warszawskej universicze je ſo w tutym
nowym poſlęſze niedźje 500 studentow ſapiſacż da-
ło. Wot prjedawſkich, kotsiž bęchu ſo po wulſej
dželbie ſ ſbękarjam podali, je ich piſches 200 we
wſchelakich bitwach panęlo.

Jene cęſke nowiny piſaja, ſo je kniſyna Pu-
ſtowojtowa, kotraž bę w ſwoim cęſaſu pola Lan-
gewicza adjutantka, někto ſaſo pola Czachowskeho
a ſo tam adjutanſke džela wobſtara.

Wwowske němske nowiny powiedaja, ſo je tajny
wubjerk Warszawu wopuszczył. (To drje tola ſi
wérje podobne njeje.)

Amerika. Unionistojo nijemoža w nowiſkim
cęſaſu niežo pszczežiwo separatistam dobryż, pszcze-
ħrawaja wjèle wjac̄ husto doſež. Iich pszczeħsyda
Lincoln je teho dla porucził, ſo by 300,000 do-
browolnikow ſ nowa do wojskeje ſtužby ſtupiło.

Napominanje na herbskich starszych a ſastararjow herbskich hyrotow.

(Pokračowanje.)

My bęchmy w prjedawſkich cęſiſtach Serbskich Komin
to wopomnili, ſo ſo wjèle herbskich młodżeñzow w zufbie
ſtaſy. Někto džemh dale: „A tamne holzy, kotrež ſo ſ cırjō-
dam i cęzliimi ſiwoťami domoſi wroczeja, bjes muža a cę-
sto bjes nana ſa ſwoje džeczo, kaſ ma ſo ſ thmi? Šwoj
częſtinu wěnč ſu ſhubite, iich njevina a rjana pozeſiwoſczej
je cęknyła, iich ſaczuče ſa cęſeſi ſo woflabilo a pomje-
ſchito, jeli niz cyłe wotemrjelo, iich liwkoſež we njehańbiczi-
woſczej a njepozeſiwoſczej ſo pschiſporila! Tak wotpokoža
plod ſwojego ſiwoťa w hanibje, ſo buchu tak rucze hač
možno ſ nowa do tamneje ſawjedneje zufbų kchwataſe! Duž
cęzahaju potom tež mnohe jako dójſi do Dražđan a do
druiſich zufbų měſtow a pschedawaju tam ſiwoťe ſwojich
nadrow, ju ſwojenu džeczatu njeħmisnije wotcjahnywſti,
ſa něſaſki hubjene pjenjes na zufbų ludzi ſa iich džeczi,
měſto ſo buchu ju doma plodej ſwojego ſiwoťa, kotremuž ta
ſama po wſchich pschiſkaſnach Boha ſtowicžela ſ najpo-
niſtym prawom ſluſha, podawale a ſwoje džeczatka nje-
ſakomdzikte ani ſo jim ſanjerobzicž njeſdale. . Ach, tónle nje-
počink je a wostanje wěčzna haniba ſa wſchę ſerbowki,
kotrež ſo temu ſamemu poddaža; wone cęjnja ſ nim na-
ſhemu ſyłemu herbskemu narodej najwojetſhu nječeſcę, wu-
ſimēſenje a hanibu! Kaſ radzi chyli my a wſchitcy, ſa
herbski lud a jeho ſbože derje ſuhypleni narodni ſerbjia
ſwoj chętū ſerbski narod wot tehole żadlaweho njepočinkta
cęſtym a njeſmaſanym wibzicž; tak pak ſo nam, hdyż taſtlije
njepočink a ſkaženie młodych ſerbskich holečkow, kotrež ſu,
hanibų a cęſeſe jenak jara wuproſnijene, dla mloka ſwojich
nadrow zufbniſam ſa hubjenh pjenjes na pschedan,

widžimih a jašo pschedate šlužobnich se želniwoſćju ſ wózneho ſerbſkeho kraja do zufbý wotwjeſczej widžimy, wutroba nad tým wobwrocja a žolcž ſ hušwom a mjeranjom pscheſliwa. Ach kajke budža to pschichodnje mandželske, macjerje a domjace hoſposy?! Ach, hdh tónle njepocjinf ſkoro pscheſtanje, kij ſerbſke mlode, hígom načajene holicža dale bóle ſawjeduje, dale bóle kaſh, ſerbſkemu narodej tak wjele nječeſcje a hanibh cžini a kóždeho lěpscheho Serba, kij na ſhromadnu pěknoscj, pozčiwoſć, cžeſej, nahladnoſć a dobre mjeneno čyleho ſwojeho luda hlaſa a džela, wulcyſhnie jara a tycchinimje ſrutjuje? Hdh budža to pscheciacz? Boh daj tu ſkoro lěpshe poſnacje a ſhwedomniſche ſhwedomnje!!!

(Skončenje přichodnje).

Ze Serbow.

S W oſporka. Tudy ſo powjeda, ſo je naſh nětčiſhi rekař, t. Marcžka, ſa noweho fararja naſheje woſady wuſwoleny.

S Woſeſhnicj poſa kleťneho pižachu nam, ſo je tam wóndanjo w Schelnikez ſahrodje jablou rjenje kječa, kotrž je předy ſetka rjane jabluka měla.

S hodžijskeje woſady ſu nam roſlinu pſchipóſkali, kotrž hacž dotal ſnali njeſzny. Je to tak mjenovaný lubjowf (Strunk-Kraut) a mjenuje ſo tak, dokelž ma wulki lub, kotrž tak dolho, hacž ſe na polu, bohacze dobre kopjena ſa ſkót podawa, potom pak ſam ſa lěpſhu ſkótou pižu ſluži, dyžli runkliza. Lub, kij je we wudawařni Serb. Nowinow widžecj, waži psches 6 puntow, a narostu tež hiſhce cžeſche.

S e ſderja. Dow powjedaſa, ſo je tudomny ſubler ſkopac̄ wóndanjo hužyu (ſtarčku) ſareſak, kotrž je po jeho ſlowach ſ najmjenſcha 35 let ſtara byla a kotrejž mjaſſo je, hacž runje wona tajſu wýzoku starobu bě dožahnyla, tola jara derje ſkodžace bylo.

H an ſ Depla. Někotre žony wjedža tola rjeſne ſtaňne ſ mužemi wobkhadžecj.

Mots Tunka. To ja wěrju, abo kaf to měniſh, Hanſho.

H. D. Hlaj, w kry—zach běſche jedyn hospodar doma a pscheſzel ſ njenu pschiūdze. Wonaj pak njevjeſteſtaj nicžo lěpſcheho cžinicj, hacž poč dnuſ ſheji- pak tutkač.

M. T. To runje najlěpſhe njeje!

H. D. Haj, to ſebi hospodarjowa žona najſkerje tež myſleshe, jaſo ſ poſa domoj pschiūdze a teju tutfarjow wuſlada; pschetoz wona hnydom ſažo ſe jiſtou wuſlade a pschindze po khwilc ſ khanu wobu, kotrž temu dobremu pscheſelej njenadžujen na hlowu ſiny a jemu hiſhce někotre ſa wuſki pschiwda.

M. T. Ze dha ſebi to tón luby pscheſzel ſubiež daſ.

H. D. Haj; pschetoz wón běſche tak faſtróženy, ſo ſkoro puč ſ doma won. namakacj nje možejſe.

Přílopk.

* Na Morawie w jenej wóz běchtaj wóndanjo dwaj hólzaj jencho rěšníka hamaj doma. Duž rječný starší bratr, hólcež wot sydom lét, ē mlódschemu: „Ja chci czi pokasacž, kaf nan czelata rěša“ a wón jemu to tak poča, so jeho klo a bratsk jemu morawě ē nohomaj pam.

* Do Kolna dostachu wóndanjo list ē wobstaranju, kotrež měřesche (w němskej ryci) tajsele napišmo: „Na mojeho syna, džewječzpuntowskho kanonira pola teho wýscheho, kij na tym rjanym bruniku jeha.“ A hacž runje bě adreža takle džiwnje napišana, dha teho wojska tola namakachu.

* W Chemnitzu scheri, pschetož w jenej tamniſchěj khězi so kóždy wječor wokna rosbija a njemóža wuſledzicž, wot koho so to stanje. Wóndanjo buchu wokna w pschitomnosći wjele ludzi s kamjenjem wubite a njephynychu pschihladowarjo, s wotkal běchu kamjenje pschilecza.

* W Tempelburgu je so 22. oktobra psched wrotami 52 se ſtomu krýthę a se žitami počnych bróžnijow wotpaličo.

* Blisko Moliny pschi komoskim jěšoru (w Italii) je jena hora, níže kotrejež schyri khěza stejachu. My piſhemu „stejachu,“ pschetož w noch ē 18. oktobra wot torhny so kruch spomijeneje hory a saſhypon tute schyri khěze. W nich bu 55 člowjekow, kij tam bydlachu, ſaraženych abo ſaduſhennych. Jenož jena jeniczka macž s čeſchnymi džěſczom bu živa s ročpadankow wuežnjenia, so by ſmjerzej ſwojeho mandželskho a dweju ſhuow wobzarowaka, kotsiž běchu wšeč ſpich wo živjenje pschischi. — Wina tajkeho měsboža běchu wulke ſlouki, kij běchu tři dm a tři noch ja ſobu s wulkim wětrom výke a horu s džela podmykle. Wjele ſahrodnych murjow je tež ſpadalo a wſchilke domy ſu mjeſne bole wobſchodzene.

* Gottemmerowa fabrika franzowskich mlyných kamjenjow w Berlinje, kotrež něhdje 30 lét wobſteji, je hacž dotal 10,000 taſkich kamjenjow pschedala.

* W Göttingenu bu wóndanjo jena jara bohata wudowa ē ſchyríčetnemu zuchthausej wotſudzena, dokež běſhe ſwojej ſlužobnej holey 18 tl. ſdž ſwotpschisahala.

Nowscha powjescz.

Pruž. Šandženn ſrjedu buchu po enkym pruskim kraliſtwje ſapoflanach ſa druhu komoru wuſwoſeni. Wufwolili ſu so po wulkej wjetſchinje tajey mužojo, kij ſu pshee czi w o nětčiſhemu ministerſtwu ſmýſleni.

Spěwy.

Moj měr.

Kaž nōz je moja wutroba,
Hdžž wětrh w halsach hraju;
Hdyž pak ſo měšacž poſběha
Na njebjeſha,
Dha knježi měr we haju.
Wjetž luba, Ty tón měšacž ſh;
Hdyž Twoje wóczko hlada
Mi do wečzow, dha ſbežowny
Měr ejichowny
Mi do wutroby pada! —

K. Pětrowič.

Spanje.

(s němskeho)

„Pſchindž, ſpanje! pſchindž a wofchew mje!“
Je mucžnoh wóczka žedzenje,
Scej žada ē měru hicej;
Pſchindž, wóczko ſaintželicž.

Kak, pscheczel, hdžž ſamňijesč je
S tym wokomikom na wečzne,
Hdyž wjazh ujewohlada,
Kak ſklenčko ranč ſchadja!

Pak wěm, ſo ſwětloſej rjeniſcha
Mi něhdž ſpanje doſkoneča
A djeń mi ſchadja rjenje,
Kij njesacžmi ſo ženje.

Bjarnat.

Hudančka.

44. Čjoho dla je morjo ſelene?
(Wuhudanje přichodnje.)

Wuhudanje s č. 43.

43. Nožka.

Cyrkwińskie powjescé.

Werowanaj:

Michałska cyrk: Korsa Jan Ferdinand Krecžmar, khějer a murjet, s Madlenu Brühlez s Raboz.

Křčení:

Pětrowska cyrk: Maria Selma, Handrija Nowaka, wobylserja w Budyschinje, dž. — Maria Helena, Korsle Bohuměře Pileka, wobylserja w Budyschinje, dž.

Michałska cyrk: Maria Augusta, Marie Madlen Möhnez na Židovje n. dž.

Zemrječí:

Djeń 16. oktobra: Hana, něbo Kryſtoſa Jencža s Maleje Šubernieck ſawoſtajena wudowa na Židovje, 88 l. 9 m. — 17., Jan Bohuš, Žana Namicha, khějerja a polerja na Židovje, ſ., 15 l. 10 m. — 18., Jan Bohumík Kraus, předy kublet w Čejmerizach, potom wobylser w Budyschinje, 71 l. 2 m. — Hanža rod. Rjekez, Pětra Halmh, wumjekarja w Třešnach, mandželska, 82 l. 9 m.

— Maria Augusta, Jakuba Wojska, żiwnoścjerja w Nowych Czichonjach, dwójnista dż. 12 d. — 20., Maria Madlena rod. Wiazek, Jana Krawza, mśczejana, kħejera ja a polerja w Budyschinje, taż też swóńska pscji żerbskiej katolickiej cyrkwi, mandżelska, 58 l. 1 m. 15. —

Čabi saksko šlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Dražđan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h 11 m.: pscji połunu 1 h. 3 m.*; popołunu 3 h. 33 m wieczor 8 h. 21 m.*; w nożę 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołunu 3 h. 25 m.; wieczor 6 h. 52 m.*; wieczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pscjisančenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.)
† Pscjisančenje do Žitawy.

Pjenježna płaćiza:

Li pſku, 27. oktobra. 1 Louisd'or 5 toler 15 nſl. — np.; 1 pełnoważący czerwony stoth abo dułat 3 tol. 5 nſl. 4 np.; wińskie bankomki 88%.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje

17. oktobra 1863.

Dowoz: 6936 kórsow.	Płaćizna w přerězku na wikach,					na bursy,				
	wysza.	niższa.	srzedzna	najwyšsa	najniższa	wysza.	niższa.	srzedzna	najwyšsa	najniższa
Wschęza	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.	tl. nſl. np.
Koźla	3 15 —	3 5 —	3 10 —	3 17 —	3 15 —					
Jećimjeū	2 20 —	2 10 —	2 15 —	2 20 —	2 17 —					
Worž	1 22 5	1 17 5	1 20 —	1 22 5	1 20 —					
Hroch	4 15 —	4 5 —	4 15 —	4 15 —	4 5 —					
Wola	3 10 —	3 5 —	3 10 —	3 10 —	3 5 —					
Właps	7 10 —	— —	7 10 —	— —	— —					
Jahy	6 25 —	— —	— —	— —	— —					
Heduszhka	4 25 —	— —	— —	— —	— —					
Rana butry	— 17 —	— —	— 16 —	— —	— —					
Kopaszhomy	3 15 —	— —	— —	— —	— —					
Zent. syna	— 27 5 —	— —	— 25 —	— —	— —					
Lane synajo	6 — —	5 — —	5 15 —	— —	— —					

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

15 tl. 25 nſl. a 15 tl. 15 nſl.

pſcheniza 50—60 tl., rožka 36—40 tl.,

(to je: sa 25 prussich körzow.)

repičkowych woli (nječiſčeny) 12 tl. 15 nſl.

(Cžiſčeny, taž ſo w Budyschinje pſchedawa, je ſtańnie něhdje $1\frac{1}{4}$ tl. dróžſchi.)

Nawěšnik.

Wopomnjenje

pſici lětnym dnju njebo

Marje, Handrija Dejki we Grēšchinje mandželskej hospoſy

+ 13. augusta 1862.

Rak hwatajo čaſz woſběhuje,
Rik ſo mam wjazy njewrōčja,
To njech nař ſtańnie dopomnjuje,
So nimamj jow woſtac̄a.
Hlaj, lěto hžom ſaſčko je,
Hac̄ ty ſo wot nař dželſche.

To njech nař prawu mudroſc̄z wuc̄i,
Tón čaſz tu hódnje nařoječi,
Wón někotremu jara ruci
B'že njenadžuižy woſběječi.
Druž wſmimy derje k wutrobi,
So čaſz nař wjedje k wěčnoſc̄z.

Twój hwaſ*) ſnadj tež ſej njeſyſlesche,
Hwž w połnym leženju młodoc̄je
Eje ſtrów k rowu pſchewodžesche,
So jeho čaſz tak bliſko je,
So joh' žno k rowu ponječu
Sa džehac̄ njeđel ſa tob̄.

* Korsa Dejka ſe Grēšchina.
+ 20. oktobra.

Tež luboſc̄i ſo cjeſke ſdasche
So ſmijerc̄ ſej ſwjafki roſtorha,
Ta wéra pał nař troſhtowasche,
So luboſc̄i, kž je wutrobu,
A w Chrystu ſałozena je,
Šmijerc̄ dželči njeſze na wěčne.

Mh žarowojo ſpominamj
Na waſ, kž předy wuſčli ſcje,
Hac̄ runje husto poplaſtamj
Sa wami ſyliſh luboſc̄e,
To toſa troſht nam njewoſmje,
Nam jenož luboſc̄ ſbudžuje.

O troſht! ſo ſmijerc̄ nam njeſze ſchłodžic̄,
Ju Chrystus wěčnije požrjet je (1. Kor. 15, 54).
Do dobýčja, nět džrbi wobžic̄
Šmijerc̄ nař do wěčnoh' ſtiwjenja,
Ta ſmijerc̄, kž nař jow roſhželi,
Nař ſ wami ſaſo ſjenoci.

Gaňdženu ſobotu bu w přečnej butrowej hasej jedyn
miodroróżath pſchedefſčenjuk ſe żolthym pſchimadłom ſtejo woſtajenj. Sprawný namalač džet jón ſa pſchiſprawne mhoſte
we wudawarni Serb. Róm. wotedac̄.

Jedyn kowarski móže w Dobruſchi w kowarni
hnydom trajace dželčo voſtac̄. Tež móže tam jedyn wučomny hólz město voſtac̄.

Barlinske wohensawesczaze towarzstwo.

Sakložene 1812.

Toto hizom 51 let wobstejace towarzstwo hjerje sawesczenja psche wohnjowu schkodu horje po nissich, ale tw jerdych pramijac, hdzež sawesczeny ženje niczo dopłaczowacž nietrjeba.

Sawesczenja wobstara a wsche wulożowanja dawa

w Budyschinje.

J. S. Smoser, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawesczazego towarzstwa.

Němski Phönix,

woheni sawesczace towarzstwo w Frankfurcie nad Majnom.

Sakladny kapital 5½ milliona schenakow.

Wschitke sawesczenja sa tuto towarzstwo wobstara A. Siems,

firma: J. G. Klingst Nachfolger w Budyschinje.

Dokelž je nětko solarwolij a fotogen najtunishe ſweczenje, dha jej kózdemu porucžam, kaž tež pschitlusne lampy.

Snata ſtwinska lampa se 7 ſtwinjojnym ſužžom trjeba sa 1 np. w hodzinje, mała lampa s 5 ſtwinjojnym ſužžom trjeba sa 1 np. w 2 hodzinomaj, nôzna lampa w 9 hodzinach sa 1 np., wjetſhe, wožebje do kóla ſweczace, trjebaja wjac.

Solarne lampy, fotogenowe lampy

we wſchitkach wulkosczach a družinach we wulkim wubjerku, kaž tež solarwolij a fotogen porucža najtunischo

Herrmann Rachlit,

Klempnarski mischtr w Budyschinje na žitnej haſy w domje k. pschekupza Bergera.

Pschedawanie a aufcia.

Pondželu 2. novembra 1863

budje kublo czo. 3 w Szalonej Vorſchezi dis-
membrirowane, tež prenjoſte kublo s pschitluschen-
stwom pschedawane, kaž tež

wutoru 3. novembra 1863

konje, kruwo a ſwinje, ſito, ſyno, ſłoma, len a
berny, teho runja tež ujepotrijebny inventar na
pschedawane pschedawane. Na kupjenje ſmykleni
ho k temu pschedawane. Shromadžsna na ſamym
kuble.

w Szalonej Vorſchezi 23. oktobra 1863.

M o b ſ e d z e r .

Serbske Nowiny 1863 ej. 4, 11 a 19 ho we wu-
damarni ſaſo kupyja.

Njezenjeny w ójnaři može ſebi w Kołwach
hnydom derje ſrijadowanu wojsnarnju wotnajecž.
Wetſho dalshe je ſhonicz pola Handrija Kaniga
tam.

Barbarski mischtr Wilhelm Kelling,

na ſchulſtich hrjebojach s naſchecza ghymnafija,
porucža ho k barjenju a pschobarjenju židzeniſtcejow we
wſchitkach barbach, kaž tež wołmjanich a měſchanich tworow;
teho runja ho tež noſchena draſta w najnowſtich mu-
ſtrach a barbach barbi a cziszczeſi. Pschi ſprawnym po-
ſtuženju budje placzisna ſtajnie tunjo poſtajena.

Šsuehe droždje

ma ſtajnie czerſtwe a dobre na pschedau
August Bartko, na ſwoneknej lawſkej haſy

Šsuehe droždje

ſtajnie dobre a czerſtwe, kaž tež wſchitke ſklamarſte
twory, kotrež ſu k pieczenju trjeba, k prjodkſteja-
cym fermuſčam w najlepſcher dobroſci porucža

J. G. F. Nieckſch.

Nowa
herbska protyka
na lěto
1864
je hotowa
a je dostacj w

Ssmolerjowej
kniharni
pschi bohatych
wrotach
a placzi jenož
2 1/2 nsl.

Běh bróstšvrop.

Attest. Psche moje dohosłetne czerpjenje na bróscje kúpich ſebi wot knjesa Ludmiga Kocha, na hrodowskej haſzy w Draždjanach, G. A. W. Mayerowý běh bróstšvrop. Hížom po nałożenju prěnjeje hřitit-bleſche mejach ja ſnamjenite położenie; dženſa hým wot bróstweje boleszje chle wumóžený, ſtož móžu ſ wjeheloszu ſožemu na bróscje czerpjaſeniu po prawdze poruczicž.

W Draždjanach, 16. Januara 1863.

J. Hahner, knihovjasarſki miſchtr.

W Budyſchinje pschedowa jón jenož knjes Heinr. Jul. Linck.

Aukcia batueho ſtanja

trieden 4. novembra, dopolnja w 9 hodžinach na rycerſké ſtanji v Rjechoraju.

Młody członkijet doſzahacych wědomnoſzjow a herbskej rycze mózny, móže jako wučzonink w jenych modotvorowych a wurejnych khlamach město doſtacj. Hde? to je ſhonicz w khlamach k. Koch a Preu na bohatej haſzy w Budyſchinje.

Serbske pismička,

t. j. předpiski za serbske šule, su za ſulsku potriebu připrawjene za 18 nsl. dostać we wudawarni Serbskich Nowin, kaž tež pola wudawarja, ſlepjansk. k. duch. Welana a pola kniličiſcerja Sebiša w Hródku.

Tute pismička su lubym Serbam k wužitku z tym wotpohladanjom wóbstarane, zo by porjedženy prawopis z lózzej prócu so nauknyć a do luda přečišćeć mohł, z dobom pak tež, zo bychu so někotre rjane serbske přiſłowa bjez ludom rozſeriłe. Pruske šule smědža te pismička khroble ze ſulskich pokladnicow kupować, dokež kralowska pruska wyšnosć — cf. wozjew. z Liegnitz $10\frac{1}{2}$ 62. — zjawnje chce, zo bychu serbske džeci tež serbski pisać naukule. Duž tež kralowska sakska wy-nosē, kotaž je so přeco najswérnišo za swojich Serbow starala, wésée wužiwanju tutych předpiskow wobarać njebudže. So wě, zo kaž ničo pod słoñcom, tež tutón wudžělk dokonjany njeje; duž prosy wo zalubowzače z tym snadnym spoěatkem, jón w Božemje do swęta pušeо. Wudawař.

Lotterijowe loſy

ł bližszej 65. kr. s. krajnej lotteriji porncza ſo podpiſanym lotterijowym kollekteur

Carl Emil Jäger,
na ſrontnej lawſkej haſzy.

Jedyn ſud, 14 ejmarjow wulſi a fe ſelečnymi webrucemi, kig ſo wobějek ſ hajnizowemu ſudej hodi, matunjo na pschedan

Carl Emil Jäger.

Najlepši **Kölnski klíj** pschedowa najtmischo, ſo by jón wuromował **Carl Emil Jäger**, na ſrontnej lawſkej haſzy.

Měschcjanjske džiwadio w Budyſchinje.
Sobotu, 31. oktobra: Philippina Welscowa. Čimohra w 5 aktach.

Rjedzeli, 1. novembra: Da ſemjana powyſhenny kupz. Wjehelohra w 5 činach. Pónđelsche přjedkstajenje budže ſ wužejkami wosjewjene.

Moje pschedewſače dobrotčivemu wobledžbowanju cžesczených Serbow najpodwołniſho poruczejo, móžu ja ſlubicž, ſo budu ſebi wjehu prózu dawacj, wſchitlich wopytarjow doſpołnje ſpokojicž. Wo bohate wopytanje proſy teho dla

A. Thieme, theatrowy direktar.

Aukcia.

Wutoru, 10. novembra 1863, popołnju wot 1 hodžiny budža ſo na farje we W oſorfk u wſchelaka domjaza a hoſpodařka nadoba, kaž tež ratarſki grat a druže wužitue węcy na pschedewſowanje pschedewacj.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
które maja so w wudawařni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaći so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaći
6 np. Štwórlétta předpłata
pola wudawařja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Woprijeće: Swětne podawki. — Napominanje. — Ze Serbow: S Wosporka. S Lubija. S Wjeleczina. S Věleje. S Budyschyna. S Khaſzowa. S Kschibola. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Cahи sakskošlezynske želesnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaćizna. Spiritus plaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Sa nětčiſhi sakſki ſejm ſu ho ſa-
poſkłanzh tón tydžiu w Draždjanach ſechli a budže tón
ſamym najſkerje w thyle dnjach wotewrjeny. — Hdyž
ta dželba naſchego wójſla, kotaž je ē temu poſtaſena,
do Holſteina poṇdže, dha budže pječza jedyn bataillon
tych wojaſkow, kž w Budyschinje ſteja, do Draždjan
pſchedadzeny. — Nekotre nowiny powiedachu, ſo budže
ſakſke wójſko wo 5000 muži powjetſchene. To paſ
wérno nije. — W Porčowach wudvri 2. novembra
wječzor w 10 hodžinach w domſkih maſchinſtwarjerja
Reinhardta woheń a wotpalichu ſo jeho a ſuſhodne
Gnaukez twarjenja. Dokelž plojenja jara rucze wo-
koło ſo hrabachu, dha mózſche ſo jim jenož mało wo-
tochňac̄ a je ſo tež jene ſwinjo ſobu ſpasilo. Wo-
heń wudvri ſe ſadneje tſéhi Reinhardtez domſkih a tu-
kaja teho dla, ſo je ſaložený był. — Hatnoverske a
ſakſke wójſko ſměje ſakſkeho generalleutanta Haka ſa
wyschego roſkaſawaria, ſakſku brigadu budže paſ pod
nim general Schimpp kommandirovac̄. — Jego majes-
tosej kral Jan je ſo ſe ſwojej wyſkoje ſwóibū ſ hrobu
Weſenſteinia do Draždjan pſchedydlík. — Sa pſched-
ydu přenjeſe komory je komornik baron ſ Friesen wot
krala pomjenowany. — W Reichenbachu (w Voigſtlandze)
je ſo 29. oktobra Petzoldtez pſchedna fabrika wotpalica.
Wona je halles pſched někotrymi létami nowa natwa-
rjenia. — S Miſcha pifaja, ſo je tamniſchi létuſchi
winowy ſbér ſtönežem. Wino je dobre, ale je jeho
mjenje, dželi druhe lěta. — Na lipſkej univerſicē je
někto 991 ſtudentow; rektor magniſtikus je medicinaliſki
radžicel profeſzař Dr. Kuetet. —

Pru ſy. Ministerſtvo je wſchelalich ſaſtojnifikow
ſe hlužby puſčezilo, dokelž ſu ſa taſlích ſapoſkłanzow
ſwój hloſ ſotedaſi, kotsiž ſu pſchedzivo ministram

ſmyſleni. Wſchelalich druhich ſaſtojnifikow a tež tójſchto
ſchleſyñſkih wotčerjow je tajkeho ſlutkowanja dla ſ naj-
mjeniſha jenož warnowac̄ dało. — Na ſwojim dom-
pučzu ſe Stralsunda je kral na prenlaufiſkum dwórníſch-
tu ſlědowaze ſlowa prajk: „Dutſje budže ſaſo wuſ-
woleniſka bitwa. To paſ budže wěſeje ſaſo někhto
krasne, pſchetož po ſtathch pratwolbach jedyn niežo
kmaneho wotčazarz njemóže. Ale ja ſejm ſaſo roſ-
puſčenju. Khore cželo može jenož pomaku wotkhorjecz,
niž paſ na jedyn ras. Ale tuto cželo budže a dyrbí
wotkhorjecz a teho dla budu tak dolho roſpuſčec̄, hac̄
budže ſtowe. (To rěka, prniſki kral chec ſejm tak do-
ho roſpuſčec̄, hac̄ ſo tajž ſapoſkłanzh wuſwola,
kž ſo jemu ſpodobaja. Po tajkim nowy ſejm naj-
ſkerje tež dohko w hromadze njebudže, dokelž ſu w nim
po wulej wjeſtchinje ſaſo tajž ſapoſkłanzh, kotsiž ſo
jemu njelubja.) — Pruſki ſejm budže poṇdželu 9. no-
vembra w Barlinje wotewrjeny. Hac̄ jón kral ſam
wotewri, je hiſcieze njeſte. — Konſervativna ſtrona,
kotaž mjeſeſhe w poſlenim ſejmje jenož 13 ſapoſkłan-
zow, ſměje jich na nowym něhōdze 40, ſo je jich po
tajkim pſchi wolbach khetro wjele pſchedzic̄a. Š
nimy budže w wěſtih naſtupanjach podjanska duchovn-
iſka ſtrona hloſowac̄, tak ſo by ministerſtvo něhōdze 60
hloſow ſa ſebje mělo. Ale ſtrona, napſchedzivo mi-
nisterſtvi ſmyſlena, ſicži pſchedo hiſcieze pſches 200
hloſow a budže teho dla w druhei komorje runje tak
ſ ſnejſom, kaž na předawſkim ſejmje. — Š jeneje ſtrony
cheedža wjeđec̄, ſo budže ryc̄, ſ kotrež budže ſejm
blížſhu poṇdželu wotewrjeny, w ſměrowazym duchu džer-
žana; druzh paſ boja ſo, ſo budže nowy ſejm naj-
ſkerje hiſom w ſapocžatku decembra roſpuſčenjeny. —
Kubka bohateho pôlskeho hrabje Dzakynſkeho, kž je do
Pariza cžetnýk, ſo něk ſot wyschnosče ſequeſtriruju.

Raſuſy. Se Lwowa piſaja 29. oktobra: Weſe-
ra wjeczor na poł woſmich hodzinow bu tudomny ſud-
niſki radzičel Kucziński njedaloko swojego wobydlenja na
haſy ſakłoty. Wón runje ſe ſudniſta domoj dżęſhe,
jako jeho dwaj pſchiſtojnje ſwoblekańaj čłowiekaj ſet-
kaſchtaj, ſi kotrejuz jedyn ſi njemu pſchiſtupi a jeho pro-
ſchęſhe, ſo by jemu dowoliſ ſwoju chgaru na jeho ch-
garje ſažeſhlicz. Iako wón teho dla ſtejo wosta, kto
jeho tón druhi ſi wulſkim nožom tak ſylnie, ſo wón po
někotrych kroczelsach morwy ſi ſemi padze. Hač runje
běſhe něſhto ludzi na haſy, dha ſo thymaj mordarjo-
maj tola radzi, ſo móžeschtaj czeklyc a njeſzu jeju hač
dotal wuſledzic mohli. Kucziński mějſhe pſchiſtyscho-
wanje politiſen ſajatych Polakow wobſtaracz a powjeda
ſo, ſo fu jemu někotre dny pſched jeho ſmiercu wulku
móz pjenjes poſticieli, hdjy by wón ſnadz tu węz tak
wjedł, ſo býchu ſo někotſi wobſkorzeni ſi jaſtwa puſchczili.
Wón pak je ſo ſarjeſt a teho dla wjele njeſtceſzelow
doſtał. S druheje ſtrony ſo tež powjeda, ſo je wón
hižom pſched někotrym čaſom wot tajneho pôſteho wu-
bjerka wotſudzenie ſi ſmierci doſtał, ale ſo ſo tež pſches
to njeje naſabicz dał, wot dopjelnjenja ſwojeje ſud-
niſkeje pſchiſkuſhnoſcie wotſtupicj. Tola njeſda ſo poſ-
leſiſha poſteſcz wěrna býcz, pſchetož ſpomnjeny tajny
wubjerk je w krakowſkich nowinach wofſiewicz dał, ſo
wón Kuczińskeho njeje ſi ſmierci wotſudzil, dokež jemu
do myſłów pſchinic njeſiže, něſho w Galichji, jako
w zuſym kraju, wotſudzic a ſo je ſo Kuczińskeho
ſkónzowanje býes jeho wědomnoſcie ſtało. Khezor je
Kuczińskeho wudowje lětnje 1000 ſchěnałow a jeje dwę-
maj ſhnomaj kózdemu lětnje 100 ſchěnałow wuſtajil.
Oho ſkónzowanje budze najſterje wina, ſo budze rakuſe
knježerſtwo pſchiſhodniſe kručiſho pſcheczivo Polakam
wutſupowacj. —

Franzowſka. Khezorka Eugenia njeje ſo ſe
Schpaniſkeje do Roma podała, ale je ſo do Pariza
domoj wróćzila. Wona je jara ſi tym ſpoſoſna, tak fu-
ju w Schpaniſkej, woſebje na tamniſkim kralowſkim
dworje, pſchijeli a Khezor je teho dla Schpaniſkej kralo-
wej woſebny džakowny liſt poſtał. Tež ſda ſo, ſo je
Khezorka pſchi wophtanju ſchpaniſkeje kraloweje w poli-
tiſlích ualežnoſczech to a wono wuſtukowala, woſebje
pak w mezikanskiej wěcy, kotrejuz dla bě ſo Napoleon
vjedy ſe ſchpaniſkim knježerſtwom ſhetro jara ſwadzil.
So je tajka ſwada něko ſonza dobyła, to widzi jedyn
býes druhim tež ſi teho, ſo je mezikanski wotpožlanz
tines Arrangoiz ſo ſ Pariza do Schpaniſkeje na pueſz
podał, a powjeda ſo, ſo je ſo to woſebje teho dla
ſtało, dokež je Napoleon ſi pomezu ſwojeje mandželskeje
pola ſchpaniſkeje kraloweje wujeduał, ſo by jedyn ſchpa-
niſki pſhnyz ſi mezikanskim kralom był, jeli by rakuſki
archiwójwoda Maz mezikansku krónu cyle wotpoſtał. —

W pôſkej ualežnoſci Napoleon, kaž ſo ſda, něko na
to čaka, ſhoto ſendzelska a Raſuſka w tutej wěcy
wobſankujetej; pſchetož wón ſam w taſkim naſtupanju ſ
cyka žane namjetu nječzini. — Pſchi wotewrjenju
blízſcheho franzowſkeho ſejma chce Napoleon ryc
džerječ a w njej pſiečza roſefatač, laſkeho ſmyſlenja
wón w naſtupanju něčzich wažniſich ſwětnych na-
ležnoſczech je. Wſchitcy ludzi ſu teho dla ſwiedziwi,
hač budze tajka ryc ſa wójnu abo ſa měcom wonjeez.

Danſka. Danſki kral je ſwojemu wójſku pſchi-
faſał, ſo ma džen vjedy ſi Holſteina prieč wučzahnye, ſi
hač tam němſke ezeſkionſte wójſko pſchiindze. — Ŝ
jeho piſma, kotrej je wón němſkemu bundestagej do
Frankfurta poſtał, je drje widzic, ſo wón w holſtein-
ſkej ualežnoſci nochowacj nochce, ale to móže jedyn tež
ſpóſnacj, ſo ſo jemu jeje dla tola hiſcze ſi Němzami
wójnu wjescz njecha a ſo chce ſo tuteje rad ſwinyc, ſi
hdjy by to někak móžno bylo.

Ruſowſka a Póſka. Khezor Alexander je
poſtaſik, ſo maja džeczi a wudowu tajich ſaſtojnikow,
kotiſi ſu w Pôſkej ſkónzowanu, wěſty lětny pjenjes ſi
krajneje kaſy doſtavacj a to wjetſchi, hač je hewal
waschnje bylo. To ſo ſtanje, dokež maja rusey ſaſtoj-
nic, kaž je ſnate, něko ſtraſhne ſiwiſjenje w Pôſkej a
dyrbja ſo kózdy džen ſkónzowanja boječ. — Wón danjo
bu ſaſo jedyn ſaſtojnik ſi njenom Maczejowſki wot
polizajow tajneho wubjerka ſkónzowanu a generała Trje-
powa, kiz je kommandant khezorskich ſandarmow, ranidhu
ſe ſekeru do hlowy. Moedarjo Maczejowſkeho ſu
czekli, ale teho, kiz bě ſo na generała Trjepowa dał,
fu na měſeče doſzahnyli. — Sañdzencho 29. oktobra
býchu we Warszawie ſaſo ſchyrjo polizajo tajneho
wubjerka wobwiſnjeni a býchu to tapezirar Chojnazi, ſi
wóſka Tschaffa, ſchewski Górfki a kowar Tillewicz.
Tchaska bě tých tſjóh druhiſ ſi ſaſtupjenju do „rjadu
politiſlích mordarjow“ naryczał a běſhe jim ſkónzowa-
nie jeneho ruseho ſaſtojnika pſchikafal, a jim potom,
jako býchu to bojoſcze dla nječzini, radzil, ſo dyrbja,
ſo býchu tež wěcy pſchivuſli a tał preni ſtrach wotbyli,
prénjeho lepſchego Ruſa ſakłocj, kiz jim do pueſz
pſchiindze. To býchu tež činiili, ale býchu pſchi thym do-
zahnyeni. — We Warszawie ſo pſchetož hiſcze wjele
ludzi do jaſtwa wotwieduje a je pſiečza to na tym
wina, ſo je jedyn mleky Polak ſa to, ſo jeho wob-
huadža, Ruſam cykle ſrijadowanie ſběžkarſtwa pſcheradzil.
Oho dla něko tež žonſke arretuju, dokež te we ſwo-
jich kriolinach ſa ſběžkarjow wjeholake wěcy roſnoschujia,
jako liſty, bróni atd.

S Galicyje piſaja, ſo je wot tam 30. oktobra
dzělba ſběžkarjow do polſkeho kraleſtwa pſcheczivo, ale
bóry pſched Ruſami, jako czi pſchiiidzehu, ſaſo do
Galicyje zofaka. Pſches 100 ſběžkarjow bu wot raku-

skiego wójska sajath. — Dwa dni pośdziejszo je sażo druga, a to hiszpeje wjetsha dżelska śbękarjow f Galicye do Wołynie pshestupiła. Tak je so je tam sęczo, to njeje hiszpeje snate.

Amerika. Unionskie a separatistiske wójsko hiszpeje pshczego napshczewiho ſebi ſtejitej a so f czaszami bijetej; ale žana wažna bitwa w nowschim czazu byla njeje. Tola maja separatistojo w tu khwili wjac hwozda, byzli unionistojo. — Wójsko, f kotrejz je unionski general Banks do Texasa wotjeł, je tam pshijelo a w Point-Isabelle na kraju wustupilo.

Wspomiananie na herbskich starskich a fastararjow herbskich hyrotow.

(Skončenje).

Lubi herbskich starskich a fastararjo herbskich hyrotow! Wam ſu wutroby a dusche waskich dżeczi a hyrotow wot Boha lubego knjesa poruczene, dowierjene a na wutrobu swjasane. Wy macze na nje kędzbowac, nad nimi wachowac a ho ſa nje starac, ſo ſo njebychu ſkashke ani sawjedke. Wy macze je paſež, proſyč, napominac, kwariez a khostac; wy macze ho ſa to starac, ſo njebychu do wobſtejenow pshiszcze, w kotrejz je sawjedliwoſć wulka a jich ſlaženje jara lóhlo móžno. Samolwjenje, kotrejz hyzpeje teho dla jumu domaczy dyrbjeli, by jara wulka bylo, hdy by ho hdze žana duscha pshes waschu njemudroſć, njekedžliwoſć, njewobhlađnoſć, njewśwedomniwoſć, pshes waschu njerodu a pshes to ſkashka a ſchodus wakala, ſo ſeże ju do sawjednoſće a ſkladnoſće ſlaženja wustajili. Ja wasz na tole ežeſke samolwjenje połaszuju, ja chzu wam teho dla śwēdomnie wubudzic, ja chzu wasz na to kędzblivych ſčiniež, tak by wasz paſiko, hyzpejeſli ſebi w najśnadniſkim prajez dyrbjeli, ſo ſeże ſobu wina na tym, ſo je ſo wutroba waszeho dżecza a poruczeſtie hyrotu pshes wasz, pshes waschu njerodnoſć, pshes waschu njewobhlađnoſć a njeroſmyžlenoſć sawjedka a jeho duscha uakashka a ſkashka. Ja paſ ſym wam horka pokasał, do tak wulkego stracha sawjedzenja a cęſlneho a duchownego ſlaženja tón mlewy herbski lud pshiniđe a wustaji, kiz huzom w sahich létach jako cęſladniž a ſkužobne dżowki ſa Dražđany, do sawjedniweje zufby na ſkužbu ežeſnje. Duž wopomineče a rospominaſcie, lubi starski a fastararjo wbohich hyrotow, tola hróble prawje a śwēru, prjedy hacž tam waschim hynam a dżowlam, prjedn hacž tam waschim hyrotam ežeſnyc dacie, hacž hyzpeje to ežmili a wasche lubi dżeczi a hyrotu, jich jako jehnjatka do dalojeje zufby do wjelkow pshczewiſchi a ſebi tam ſamym do wole a połneje śwobody samostajiwſchi, do najwjetſchego stracha hréſhneho sawjedzenja a duchownego a cęſlneho ſla-

ženja a sawutlenja stajicze. Cęho dla je tale strachota tak jara wulka, ſym wam tež horka ſe wſchelatich botow rošpoložit. Duž pshemyslę ſebi, lubi! tola hróble prawje śwēdomniwe, hacž hyzpeje ſwojim dżeciatlam a hyrotam dla někotrych hubjenych tolerjow ſdy fotrej tam ſnadno wjazh doſtawaju, tak wulki strach sawjedzenja nahotowali, jim ſo na njeſunjerthę duschach ſkash a ſchłodowac dali, ſamym ſebi paſ najwjetſche ſamolwjenje na ſwēdomnie kładli. Ja po ſwojim dżele ſym ſe ſobu pshes jene, ſo, bych-li ja w tymle nastupanju nad dżeczoch abo hyrotach ſchto roškaſowac měl, tež niz ani jenemu ſe žanej stopu njebych do tamneje drežđanskeje zufby na ſkužbu ežeſnyc dał, ani, byla-li tež tam lepsza ſkužba a wjetsha jda wabila a kivača, jemu w mlewy létach ſo na dleſhe won podac ſjepodwolik. A temu by mi tón strach sawjedzenja, duchownego a cęſlneho ſlaženja a duschinaho ſawutlenja, do kotrejz tam w dalojej a ſamopaschnej, njewobkledžbowanej zufbie ſamym ſebi do wole wostajeni mleženzojo a mlede džowki pshindu a ho wustaja, pshewulki był pshczewiſli temu ſnadnemu dobytkę, kotrejz ſnadno někotre tolerje lětneje ſdy wjac lubja; k temu by mi moje ſwēdomnie, a ſo je we ničim ſe ſamolwjenjom wobężeſit njebył, ſubſche a dróžſche bylo! — Lubi Sserbia! ja ſym tu někotre njepręzinkli a ſhniłe blaki w herbskim ſiwiennju wokrył; džekajmy na tym, ſo je wukorjenimy a wuhojimy, kóždy po ſwōjich mozač a po ſwojim dżele, pshede wſchém paſ wjherbskich starskich a fastararjo herbskich hyrotow! Ja mam tu dobra nadžiju, ſo njeſypym cyle podarmo pola wſchę piſał a wſchudże hlučimaj wuſhomaj ſwoj hlož ſažlyſhceſz dał. Bóh daj polepſchenje; haj, daj to Bóh! — W Boże mje! — H. F. W.

Zc Serbow.

S Wóſporka. Dokelž je nasch dotalniſchi ſektar ſa naschego pshichodneho fararja wuſwoleñy, dha dyrbimy ſa krótki čaſ noweho ſektarja ſa naschmu mějchęzansku ſchulu doſtaež. Wot starých čaſow ſiem je ſektar tuteje ſchule herbski kandidat był, dokelž naschmu ſchulu tež dżeczi herbskich starskich woprytuja. Hacž paſ ſa ſerba ſa ſektarja doſtanjemy, je w tu khwili njewěſte, a to jenicež teho dla, dokelž ſo bojimy, ſo ſo žadyn herbski kandidat wo tuto ſektarſtwo njeſamolwi. Tak wjese, hacž je nam ſnate, ma nascha Galka drje hiszpeje 5 herbskich kandidatorow, wot kotrejz móhle jedny abo drugi to město na ſo wſac. Ale hacž ſo žadyn wot nich wo nje ſamowi, ſo prascha, dokelž ſ džela hižom ſwoje města maju. Tež nascha rada, kiz by nam radž ſerba dała, ſo boji, ſo žaneho herbskeho kandidata njedostanje a je teho dla tež hižom w němſkih

nowinach saňdzený týdženj wosjewika, so možeja ho tež němcsy kandidatojo wo to město samokwječ. Želi ho to požáleňsche stanje a jeli tak jene schulste město Sserbam shubjene dje, dha ſimy my Sserbjo ſami na tym wina a teho dla, dokelž ſo ſa to njeſtarany, so by doſež Sserbow ſtudowało. W přjedawſich čaſach njebečnu ſerbſch kandidatojo tak žadni, hac̄ nětko, dokelž wjac̄ ſerbow do Lipſka džesche a ſtudowaſche. Želi pak jich tak malo ſtuduje, kaž poſlenje lěta, dha ſo nam boryš tak pónidze kaž pruſkim Sserbam, hdež ani ſa mjeiſche duchomnſke města, (kaž w Luežu a w Hóſnizy) žaných ſerbſch duchownych doſtač njemójeja. Sserbſch nanojo, kiz macze wobdarjených ſynow a móječe to na nich wažic̄, ſo ſtuduju, wopomáče to derje a dajeje ſwojich ſynow na wulku ſchulu! Bojez ſo w nětčiſhim čaſu njetrjebacze, ſo, hdyž ſu hotovi, žaneho města njedostanu. W naſchim čaſu trjebam⁹ we wſchēch wědomnoſczech ſerbow a namakaju tajey tež ſwojich ſhleb, njech ſu ſtudowali, ſhtož ſu cheſli. My w naſchim Wóſportku njetrjebam⁹ jenož ſerbſkeho rektarja, ale bydmy tež na ſudniſtwje radu ſerbſkeho aktuara měli. Ale dokelž je hiſhceje mjenje ſerbſkých inriſtow, hac̄ duchownskich kandidatow, dha hiſhceje žaneho njeſtym doſtač mohli.

S Lubija. S Leisniga, hdež bě hac̄ dotal ſi aſſezorom pschi tamniſhim ſudniſtwje byl, bu t O. H. Der tel do tudyſcheho wolkreſneho ſuda ſa ſudniſkeho radjeſela pscheſadženy.

S Wjeleczina. Pjatk týdženja 30. oſtobra namakachu tudomnho czechwinkleho wucžerja, knjeſa Jana Ernsta Marczku, na ſchjezech w knježim ležu morwoho lezo. Boža rucžka bě jeho ſajała. Wón je ſwoju ſtarobu na 56 let pschiniſčl.

So Věk eje pola Ramjenza. Saňdzenu ſobotu 31. oſtobra wudhyri w dworje tudomnho ſahrodníka Kačela wohen, kotrež pschi ſylnym wětru cyle wobſedženſtwo do precha a povjela pschewobročzi. S wuſaczem bróžnje běchu wſchitke twarjenja nowe. Wohen je w walczlach pschi bróžni wuſchoł a je teho dla naſſterje ſaloženy.

S Budýščina. Po jednaniach, kotrež ſu ſo bjes ministerſtvoom a naſchej měſčezanskej radu měle, je nětko wěſte, ſo budže pschihodne lěto nowy gymnaſium twarjeny a to t ranju ſi napſhceča krajnostaſwſkeho ſeminara ſola dróhi, kotrež ſi Haſhiz haſy t dwórníſchę wjedze. Starý gymnaſium, tak daloko hac̄ ſo w baſtaj namakasche, budže wotkorhan⁹ a doſtanje potom jeho wuprōſnjene městno město Budýšchin, tež doſtanje město te, t dotalnemu gymnaſiju ſkluſhace twarjenja, kiz ſo pschi bohathych wrotach namakaja a budža tam pječja tak mjenowane paralleliske uſaſy ſi měſčezanskeje ſhule pschepoložene. Sa to da pak město Budýšchin 15,000 tolef t twarbie noweho gymnaſija.

S Khaſow a. Tudomny wjeſny rychtař Handrij Žid je teho dla, dokelž je ſwoje ſaſtojiſtwo 50 lět ſwěrnije wobſtarak, wot Dego majestosce ſe ſkala Jana ſlěbornu civilnoſaſlužbnu medailu doſtač a bu jemu tuta 4. novembra pſched ſhromadženej gmejnu pod ſobuſkutkowanjom knjeſtwa ſwiedjetſzy pſchepodata.

S Kſchidok a. ſerjedu wježor w 9 hodžinach wudhyri tudy ſtrachny wohen a wotpalichu ſo pſchi ſylnym wětru w krótkim čaſu ſchtrci burſke ſuſka a ſhubichu jich wobſedžerjo Mühl, Schjepank (rychtař), Dubrawka a Kuhn ſ wjeſchā wſchu domjazu a hospodařſku nadobu a cyle bohate žně. Hafle konſche lěto je wohen naſchu wjež domapýtač a Kuhn ſhubi tehdh pſches njon ſwoje hospodařſke twarjenja. Nětčiſchi wohen je pſchi Rühlez drjewjenzu wuſchoł a bě naſſterje ſaloženy. Tym tſjom druhim ſu jich maſivne wumjeňki (a ſ džela domſke) ſtejo wostače. Skót ſo ſpalik njeje. Šykarý, kotrež běſte 14 na poſoz pſchijelo, wjele pomhac̄ njemóžachu, dokelž woda pobrachowasche.

Přílopk.

W Šhorelzu ſu někotři ludžo wopacžne pruſke zyke tolerje doſtali. Woni maj wobras krala Vjedricha Wylema III. a lěto 1829 na ſebi. Hdyž je jedný na blido czižnje, ſo boryš ſpoſnaje, ſo ſu wopacžne, dokelž jara tupje ſaſlinča.

* W hornoschýrſkých horach je 1. novembra hčetro wulk ſněh naſchoł.

* W Neapelſkej je rubježna banda wěſteho Karuſa wondanjo 14 burow ſajata. Tſinacjom tych ſamých je Karuſ ſam ſkowu ſ britwju wotřeſak a ſchtrnatého domoj pôſtač, ſo by to powjedač.

* W Egyp to wſkej je řeka Nil jara wulk ſchkođu načjiniška, dokelž je pſches hacjenja ſtuſka, kiz ju wobdawaja, a wjele ſtow wſow tak ſylnje powodžila, ſo ſu jenož wjeſtſki domow a ſchtomow ſ wody won widzeč. Něhdze 7000 ludži je pschi tajkim powodženju ſtějenje ſhubilo.

* W Putiatynz (w Galicyji) je ſo 16. oſtobra jena hródž wotpaſila, w kotrež ſo woly formacju a je ſo tam 82 nimale zyke wuformjených wolk ſpalito.

* W Gentu ſawali ſo 21. oſtobra zyrkej, kotrež tam twarjachu. Stolpy njemóžachu cježu tſeči wudžeržec a nochwachu, cjehož dla ſo potom zyke twarjenje hac̄ do jeneje jeniečkeje murje w hromadu ſympy. Heſwak džekasche pschi tatej twarbie něhdze ſchtrzheži dželacjerjow; ale dokelž ſo to ſaſhypnjenje w nožy ſta, dha ſo jim dale žane njeſbože ſtačo njeje.

Hanß Depla. Hm, džiwna węz!

Mots Tunka. Shto dha so džiwash, Hanzo?

H. D. Ja so na w—ſtich mužow džiwam.

M. T. Cjoho dla dha to?

H. D. Hlaj, ja jemu njedzelu w nozy pſches

W. jēdzech a wuhlyshach s jeneho domu někajke hale-
kanje. Wczipny, kaž hym, džech bliže a wuhladach, so
tam rejwachu, so wokna schjerczachu, hacž runje mějachu
jenož jemu rejwarku a heržy pobrachowachu. Jedyn muž,

kotrehož Staralez wuja mjenowachu, stejeshé mjenujen
w kucíku, plazashe s rukomaj hromadu a spěwashe
„Der schwedischer mon hot howsen on“, ale Rumpakez
kmótr tón s Pſowkez kmotru rejwashe a tež tak spě-
washe, Pſowkez wui pak so w kucze ſedjo ſmejeshé,
kaž jeho žona rejwashe.

M. T. Nô, dha drže budža kermuscha wěscje
prawje móz, hdyž hžom do předka tak wuknijeja rejwacž.

H. D. To ſebi ja tež myſlu, bratsko!

Spěwy.

Nadžija njedyrbi spanhejz;
Wjeheroſejz ma ſaſo ſtanhejz;
Hdyž dželenje nimo je
Mi ſjatka rjenſcho keje.

Grudnoſcje wſchelke mje baſa,
Myſhliczki troſtne pak hraja,
Wſhat w lubeje wutrobie
Sso fwěrnoſejz mi njeminje.

Holicžo wěcznejne je moje
Prajilo ſłowocžko je ſwoje:
„Wſche blubljenja djeržecž dchu
Ja s cyliečkej wutrobu.“

Kejewaj mi róža th rjana,
Wjeheroſejz njebudze žana
Mje fwjehoſejz tutý ſaſ;
Hacž widžu Če ſaſo ras. Š.

Hudančka.

45. Hdyž wſchitke ptacžki lečja?
(Wuhudanje přichodnje.)

W u h u d a n j e s č. 44.

44. Dokelž ſu tam jereje.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Jan Bohumil Langa, wobydlež
w Budyschinje, s Marju Deſtez tam.

Michaelska cyrkej: Macarius Vollprecht Maximilian
Dehma, khežer a thſcherrſki mischtr w Hodžiju, s Anna Vladlenu
Kſchizaukez je Židowa.

Zemrječi:

Džen 22. oktobra: Marja rodž. Vogtez, Handrija Bo-
huwera Buscha, khežerja a cžěſle na Židowje, manželſta,
60 l. 7. — 24., Hana Khrystiana, Jakuba Wojaka,
diwnoſcjerja w Nowych Čichonžach, dwojniska dž., 16 d.
— Hanža rodž. Krawez, njebo Jana Kſchizana, khežkarja
we Wulkim Bjellowje, wudowa, 69 l. 4. m. — 25.,

Korla Hieronymus Herrmann Schrader, bęgać, kublet a oekonom w Budyschinje, 33 l. — 26., Jurij August, Jana Augusta Dakuba, kheżerja a murjerja na Židowje, dwójniści ſ., 1 l. 6 m. — 27., Charlotta Marja, Jana Miejski, wobydlerja w Něwžezach, dž., 1 l. 3 m. — 28., Korla August, Handrija Męta, wobydlerja na Židowje, ſ., 1 l. 5 m.

**Cabi sakskošlezynskeje železniey
z budyskeho dwórniſća.**

Do Dražbjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wieczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorela: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.†; wieczor 6 h. 52 m.*; wieczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſchijanknjenje do a ſe Žitawy a Liberja (Reichenberg.)
† Pſchijanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćiza:

W Lipſku, 4. novembra. 1 Louisd'or 5 toler 15 nſl. — np.; 1 połnowažazny czerwony ſłoty abo dukat 3 tol. 5 nſl. 4 np.; wienskie bankowki 88½.

Płaćizna žitow a produktow w Budysinje

30. oktobra 1863.

Dwoz: 5121 kóreow.	Płaćizna w přerězku na wikach, na bursy,																
	wyša.	niža.	średzna	najwyša	najniža	il.	nſl	np.									
Pſcheniza	5	—	—	4	10	—	4	20	—	5	—	—	4	15	—	—	—
Rožka	3	15	—	3	5	—	3	10	—	3	15	—	3	12	5	—	—
Zečimjen	2	20	—	2	15	—	2	17	5	2	20	—	2	17	5	—	—
Worh	1	22	5	1	15	—	1	20	—	1	22	5	1	20	—	—	—
Gróch	4	15	—	—	—	4	5	—	4	15	—	4	5	—	—	—	—
Woka	3	10	—	—	—	3	5	—	3	10	—	3	5	—	—	—	—
Raps	7	10	—	—	—	—	—	7	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Tahy	6	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejbushchka	4	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopasłomy	3	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. syna	27	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ſymjo	6	—	5	—	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeſe wčera w Barlinje.

14 tl. 25 nſl. a 14 tl. 20 nſl.

pſcheniza 48 — 58 tl., rožka 36 — 40 tl.,

(to je: za 25 prussich färzow.)

répikowý wolij (nječiſczeny) 12 tl. 15 nſl.

(Ejſiczeny, kaž ſo w Budyschinje pſchedawa, je ſtajnje něhdze 1¼ tl. dröžſhi.)

Nawěſtnik.

Drjewowa aufcia.

Wutoru 10. novembra 1863 budże ſo na mojich lejemonſczech

50 Maſtrów pjenkoweho drjewa a

40 top walczlow

na pſchedadzowanje pſchedawacj a chyli ſo na kupjenje ſmyleni rano w 9 hodzinach na ſpomnjenym doju w tundownej koreźmje ſhromadzicj.

We Eonisku pola Minakata, 4. novembra 1863.

Handrij Bartko.

1 rólny wotroček, 3 wolačy wotročych, 1 jſrenk a 2 dzowch móza ſo w hospodarſkej expedicji na knejzim dworze w Lutobczu pſchistajicj.

Pjatki 30. oktobra je ſo na puciu ſ Budyschyna pſches Haj a Droby něhdze bertyl laneho ſymjenja w ſmuhatym měchu ſhubit. Sprawny namakač chyli ſo 10 nſl. myta pak we wudawajni Serb. Nowinow, pak w Haju pola koreźmarja Sahrodnika wotebacj.

Osuehe droždje

ſtajnje dobre a czerſtwe, kaž tež wſchitke kſlamarske twory, kotrej ſu k pieczęciu trzeba, k prijodkſtejacym fermuſčam w najlepſzej dobroſci porucza

J. G. F. Nieckſch.

Barby we wulfim wubjerku, ſuſe a tři bory ſ barbjenju pſchihotowane, ſeniſ, terpentiniuwy wnlj, jari k laſkirowanju móblow, woſow a konjačeho gratu a t. d. pſchedawa **J. G. F. Nieckſch.**

**Barbarski miſchtr
Wilhelm Kelling,**

na ſchulſkih hrjebjach ſ napſhęcja gymnaſija, porucza ſo k barjenju a pſchebarbjenju ſiženitſczej w weſchekh barbach, kaž tež wokmjaných a měchanyh tworow; teho runja ſo tež noszene draſta w najnowſkich muſtrach a barbach barbi a cziſhceji. Pſchi sprawnym poſłużenju budże płaćizna ſtajnje tunjo poſtaſena.

**Ratarske towarzſtwo
w Małym Wjelkowje**

ſměje wutoru 10. novembra ſhromadzisni.

Dziwočanske ſerbſke ev. luth. miſjonske towarzſtwo ſměje jutſje popoldniu w 2 hodzinomaj ſhromadzisni.

Pſchedkndſtwo.

Šnejeſej Pětr Mlonkej praji ſ tutym najwutrobiſki džak ſa rjany kherluſch, w č. 41 ſerbskich Nowinow wosjewieny Jan Alikanja.

Běly bróstsyp.

Attest. Vjele czerpiach na wulku bróstowu khorosz, sjenoczeniu se szlonym kaschelom a s dýbawoscju a trjebach psche to wschelake frédkí, ale cyle podarmo.

Na wjachstronke poruczenje běseho, G. A. W. Maheroweho brostsypa we Wrótslawju s klamow kniesa C. E. Vincentza w Dschatzu spytach tez s iuthym frédom a mózu spodzivne stukowanje tuteho sypa kózdemu, na podobni khorosz czerpiacemu sjanje rad porucicę, dokelz bym hžom po nałożenju někotrych blesków wot mojeho czerpienia woſebje wumóžený a ſazjo skoro cyle ſtrony.

W Dschazu (w sakſkim kraſtwe), w januaru 1863.

Friedrich August Knape, pjetarski miſchr.

W Budyschinje pschedawa jón jenož knies Heinr. Jul. Linck.

Barlinske wohensawěscjaze towarzſtwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 milionaj toleř.

Tuto hžom 51 lét wobstejace towarzſto bjerje sawěsczenja psche wóhnjowu schkodu horje po niſkich, ale w jerdých prämijach, hžej sawěsczenh ženje nicžo doplaćowacj njetrieva.

Sawěsczenja wobstara a wſče wuložewania dawa

D. S. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawěscjaze towarzſta.

Němski Phönix,

wóheni sawěscjace towarzſtwo w Frankfurze nad Majnom.

Sakladny kapital 5½ miliona schenakow.

Wichitke sawěsczenja sa tuto towarzſto wobstara A. Siems,

firma: J. G. Klingst Nachfolger w Budyschinje.

Dr. Withowa modźicžka sa wocži

wot Dr. Chrhardta w Altenfeldzi w Thüringſkej, s wjazorhmi privilegiami wóznych wéckow poczeſzenia wopofasuje ſo be wſchitkmi dotalnými wocži hojaznymi frédkami psches ſvoje ſbozomne ſtukowanje wſchjedne jako najlahodniſcha a najlepſcha wózicžka w tajšim naſtupanju, a može ſo jako dopofasanh hojaz a poſylujazh fréda a jako

wěſta pomoz ſa ludzi na wocžomaj bjeđnych
kózdemu poruczeč. Wona hoji wjesje a rucze a be wſchitkich ſchłodných ſziewkow, woſebje pschi ſahroremu, ſzepuenu, ſuchoczi, ſylowanju a bjezenju wocžow, kaž tez pschi ſlaboszi po hélmi a placzi bleskha ſwuložowanjom enož 10 užl., a dzjela ju jenož wopravdžitu Traugott Chrhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej.

Skład ſa Budyschin w hródowſkej haptzych.

Dokelz je učko solarwolij a fotogen najunishe ſwěczenje, dha jej kózdemu porucžam kaž tez pschiſluschnie lampy.

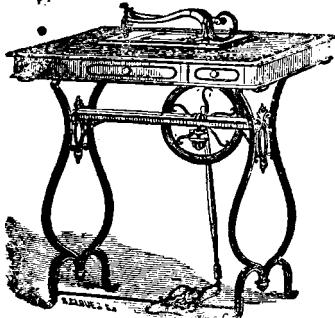
Snata ſtwinska lampa ſe 7linijojthm ſužohom trjeba ſa 1 np. w hodzinje, mała lampa ſ 5 linijojthm ſužohom trjeba ſa 1 np. w 2 hodzinomaj, nôzna lampa w 9 hodzinach ſa 1 np., wjetſche, woſebje do kóla ſwěczače, trjebaja wjach.

Solarne lampy, fotogenowe lampy

we wſchitkich wulkoszczech a držinach we wulkim wubjerku, kaž tez solarwolij a fotogen porucža naſtunischo

Herrmann Nachlikz

Klemptnarſki miſchr w Budyschinje na žitnej haſy w domje ſ. pschekupza Bergera.

Woprawdżite amerikanske ſtójace maszyny

ſ fabriki

Grover & Baker Compagnie

w New-Yorku a Bostonje,

jednore po konstrukcji, pěkne na poſladanie, ſpěchnje, bjes hary a trajnje dželaze, woſebje kmane ſa ſchewzow, klobukarjow, ſchopkarjow, mezarjow, rukajzarjow a kramzow, ſa ſchaty a koſetty ſhicze, pſchede wſchitkim pak

ſa kwojby a ſa domjazu potrjebu

poruczam ja tak mjenowanu rječzaſkoſtu a ſukajtu maszynu ſ jeje njerospornym elastiſkim ſchowom. ſ tutej maszynu može kóžda žona ſa 14 hacz 20 minutow koſchli ſefchiez abo w 1 abo 2 minutomaj bli- dowh rub woſrubicž. Woſrubjenje, ſchnörlyſaſchiwanje, woſbadženje nadſchepowanje, taž tež najrjeñſche wiſchiwanja, wiſchitko to ſczini ſchijaza maszyna w najwjetſzej ſpěchnoscii w naſejeñſkich, taž tež w tolſkich wutkach. Taſka maszyna je kóždy džen rano wot 9 hacz po poſoldnu do 4 hodzinow w volnej dželawocie ſola podpiſaneho wiđecž.

Duczba ſa kupowarjow darmo. **Eduard Popp**

w Budyschinje na ſmutskomnej lawſkej haſy č. 120.

agent ſa Grover & Baker Compagnie

w New-Yorku a Bostonje.

Nowa
herbska profyka
na leto 1864

je hotowa a je doſtač w Smolerjowej kniharni
pſchi bohathch wrotach a placzi jenož $2\frac{1}{2}$ nſl.

Bliſko po' města
Mała je wjeska,
Holcy ſtej dwě,
Kiz myſlitelj ſlē:
Duz běžitej jena taž druhá,
So ſa nimai je taž by ſmuha,
Tam, hdzej male wołnjeſčko je,
Kiz k pohonczej do hróžje dže,
A hrabnjetej ſa kamjenjom
A cziſinjetej jón ſa wołnjeſčkom,
Hdyž holszaj ſtaj ſwōru
Sso podaloj k měru.
Duz myſlach ja ſebi,
Ja njeradju tebi,
Pſchincz wołna nam wubicz
A konje nam ſabicz.

Dla pobraćowanja měſtina je pola mje tójskto piwo-
weho ſudobje, po 8 połtnach djeržazeho na pſchedan.

Jan Wannack,
na ſchulerſkej haſy.

Sprawna porjadna

ſlužobna džonka,
kotraž ma dobre wopisza može hnydom ſlužbu ſela pped-
piſaneho doſtač. **Ed. Popp,**
na ſmutskomnej lawſkej haſy.

Jedyn dobrý ſylny tón je na pſchedan pola Kortle
Bieschanga njeſaloſko moſta na Židovje.

Weschčanske džiwadlo w Budyschinje.
Njedželu 8. novembra: Griseldis abo
žona kajkaž bycz dyribi. Romantifka ryczeńska cji-
nohra w 5 aktach. — Pón dželu 9. novembra:
Praktiffi lěkar a bjeňtuchar abo: jena
fhora ſwōſba. Wjeſelohra w 3 aktach. Potom:
Bädeker. Směſčk ſe ſpěwom w 1 aktze.

Dokelž budu tón króčz jenož krótki čzaž tudy
pſchebywac̄ a teho dla tež jenož naſewſche kruhi
priodkſtajec̄, dha proſku čeſczenych Sſerbow, ſo
byču mje prawje husto wopytali.

A. Chiem a, direktar.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kž maja so w wudawani
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawat
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štvortlétne predpła-
ta pola wudawaria 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Wopříječe: Swětne podawki. Něčto wo pschitajenju wježneje čzlebje. — Ze Serbow: S Hodijsja. S Wjeleczina. Přilok. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Cah i sakskošlezynske želesnicy z budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płacizna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Zeho majestosćž kral Jan je pónđelu 9. novembra sakſki ſejm na ſwiedženske waschnje ſ dleſchej ryczu wotewrik. W tutej spominasche wón na to, ſhto je ho po wobſanknjenjach a pschiswolenjach ſandze-neho ſakſkeho ſejma i lěpſhemu wózneho kraja wu-wjedko a spomni woſebje na to, so ſu ho krajne do-ſkody (nuteſchidzenja) tak pschisporike, so budje ho ſ tajkeho pschisporjenja niz jenož ſda krajnych ſastojnikow powjetſchic̄, ale tež někotre dawanje ponížic̄ móz. Za-ko bě wón ſwoju rycz ſkonečik bu jemu, kaž rřejdy pschi ſastupjenju do ſale, tak někto pschi wuſtupjerju ſ teje ſa-ſmeje, wot ſhromadžených krajnych ſtawow iſtrózna hri-moza ſlawu wunježena. Potom wukladowaſche mi-niſter ſ Veust na drobne, ſhto je ho po poſlenim ſej-mie hac̄ dotal w krajnych naſežnosćach ſtako a spomni tež na to, so budje poníženje dawanja w tym wobſte-ječ, so budje ſelova płacizna pomjenſhena a so ho njebudje tak mjenovaný ſhemplowý pschidawł (Stem-velzusſlag) wjazy dawac̄ trjebač, tak bórsy hac̄ to ſejm ſa dobre ſpoſnaje. — Sa pschedhydu druhéje ko-mory je žitawski měſchczanosta Haberkorn wuſwoleny. W přenim poſedzenju ſtaji ſapoſklaŋ Fahner tón namjet, so býchu pschichodnje wóſby ſa komoru hžom 4 njeđele do wotewrjenja ſejma ſkonečene bylo, pschetož tón króč njeje wot 80 ſapoſklaŋow druhéje komory ně-đe 20 pschi wotewrjenju ſejma pschitomných byz móhlo, dokež je ho jich wuſwolenje psches měru poſdže ſtako. Taſtemu namjetej pschisančnyhu ſo tež někotři druzi ſa-voſklaŋy a bu ta wěz potom wěſtej deputaciji i pschi-hotowazemu muradženju pschepodata a budje poſdžiſho wot teje ſejmej i ſkonečnemu wujednanju prjódskožena. — Sunma, kotaž ſo pschichodnje i powjetſchenju ſdy krajnych ſastojnikow načoži, wuežini 529,204 tl.

a doſtanu woni lětnje 40—100 tl. wjaz, hac̄ dotal. Ma poníženje ſeloveje płacizny a na wotſtronjenje ſhemplowého pschidawka pschindje lětnje něhdje 120,000 tl. — Se starožitnostneho muſeja w Draždjanach bu paduſchi wondanjo wſchelake drohe wězny ſtranži, a je ſa teho 300 tl. myta muſtajeneho, kž jich wuſlēdži.

Prusy. Zeho majestosćž kral Wylem je pón-đelu 9. novembra pruski krajny ſejm na ſwiedženske waschnje wotewrik. Pschi pschihodje a wotkodje bu wón wot ſhromadžených ſapoſklaŋow ſ ſkličnej ſlawu počeſčenym. W ſwojej ryczi rjetny kral bjes druhim, ſo je jeho wulke žadanje, ſo by ſo dotalne wadženje bjes ministerſtwom a druhéje komoru do počneho ſedna-nja pschewobročilo, pschi tym spomni wón pak na to, ſo wón wot powjetſchenja a nowoſradowanja wójſka puſchcič njemóže, dokež wot teho po jeho pschewměđenju ſechernoſćž a móz pruskeho kraleſtwia wotwihuje. (Po-wjetſchenje wójſka by druhá komora ſnadž hiſhceje pschi-ſwolska, ale jeli kral město dwěletneje wojerſkeje ſkužby, kaž dže ju druhá komora měč, tež dale na t ſi l ě-ni ej wobſteji, dha drje pak najſkerje ſ požadaneho ſje-dnanja nježo njebudje). — Prěnja komora je hižom ſwoje poſedzenja ſapoſkala a je adresu na krala wob-ſanknyka. Druha komora ma hiſhceje pruhowac̄, hac̄ ſu ho wóſby jenotliwých ſapoſklaŋow po ſalonju ſtako, o móže potom halle ſwoje ſtuklowanje ſapocžec̄. — Ře wotewrjenju ſejma bě kral tež krónprynza ſ Vendzel-ſleje do Barlina ſkaſak a je ho tón hždom ſaſo do Vendzelſkeje wróčil. — Sa pschedhydu druhéje komory je ſapoſklaŋ Grabow wuſwoleny, tón ſamý, koteniuž běſche hižom na poſlenim ſejmje pschedhydſtwo dowě-rjene. — S konſervativneje strony doſta předawſki mi-niſter Heydt 37 hkoſow, tak ſo mějſeſe Grabow wulku wjetſchinu, dokež něhdje 260 ſapoſklaŋow hloſhowaſche.

Franzowska. Khejzor Napoleon je 5. novembra franzowski hejm s dleszej ryezi wotewrit. S wopred, ta ryezi won wo franzowskich naleznoscjach a rostej, schto je so w tajsim nastupanju pelnego stalo, na posledku pschedzje pak na polsku wez a wulozuje, so njeje w tutej hacj dotal niczo hodie mudokoniec mohk, dolesz druzh wjerchojo s nim dosc pshes jene byli njejsi. A so by pak won ham teho dla wojnu sapoczał, to so tez hodzilo njeje. Duż niczo druhe wysche njewostanje, pragi won, hacj so by so kongres wschitkich wjetshich europiskich wjerchow sejch, kotsiz bychu niz jeno polsku wez, ale tez wschtke druhe europiske naleznosze, kotrychz dla so ludjo wadja, na mernym puczu wujednali. A, pragi won dale, dokelz je tutu mybliczu predy hizom tez russki khejzor wuprajik, dha ma won nadziju, so jej tez wschtke druzh wjetshich europiskich wjerchojo pschipanu, a won (Napoleon) chze jich teho dla skerje lepje na tajki kongres do Parisa pschedroshy a mybli zebi, so tez kozdy pschiindze; pschetoż hewak by so na tajkeho, kiz by njeplchischoł, tukacz mohko, so won wo mér a pokoj njerodzi a by won po tajsim wina byk, hdz by so dobre wotpohladzanie drugich wjerchow njerodzilo a bychu jeho tuczi teho dla wescie khostali.

S tanteje ryeze je sjanije widzecz, so je Napoleon njemožnosz spósnal, s pomozu jendzelskiego a rakuſkego kniežestwa něshto hodie w polscej wez wudokoniec, a so zebi nětko s tym pomhacz pyta, so kongres wschtch wjetshich europiskich wjerchow powoka, tola niz jenož polsceje wezy dla, ale wschtkich drugich sawadnych europiskich naleznoszow dla; pschetoż won derje we, so njebychu zameje polsceje wezy dla pschischi. A dokelz je tez hiszceje njezwiste, hacj bychu so tych drugich europiskich naleznoszow dla s dobrem wolu shromadziczh chzly, dha je won na konzu swojeje ryeze to hroženje pschiwdał, so budze ton wjetch wot drugich khostany, kiz je pschedroshen, ale tola na kongres njeplchischoł.

Tajkeho hroženja dla bęsche borsz po sejnaczu Napoleonowej ryezi węst strach do ludzi dyrik a bołachu so wojny, tak so statnic papierz wschudzom w placzisnje dele dzechu. Ale po někotrych dnjach spósnachu, so tajke hroženje niczo na zebi nima, dokelz by bjes teho kozdy, na kongres pschedroshen, wjetch so do Parisa podał, a je so tak se statnimi papierami nětko sało nimalo zyle porjedziko. A czim bōle ludz pshed někotrymi dnjemi do wojny wérjachu, czim wjetshu nadziju w tu khwilu na szdzerzenie mera stajeja.

Napoleon je pak hizom na tjinacjoch wjetshich europiskich wjerchow pschedroshenje na kongres wotpozkał a je se wschtch stronow hyszecz, so dziedza so na nim wobdzelicz. Tak borsz hacj won jich pschiswolaze wotmowjenje dostanje, budze potom tez postajene,

kotry dzen smieje so tajki kongres sapoczej. So pa so to borsz stanje, to je jara k wérje podobne.

Ale schto budza znadz wezy, kotrychz dla budze so na kongresu w Parisu jednač? Naisserje budze to najprjedy polska wez, potom lohko dosc holsteinska, dale tez italska, kotsaz hiszceje pschedzo dowusçparana njeje, a hewak hiszceje tez grichisza (dla jonijskich kupoow) a turkowska (dla tamnijskich hiszcezijanow.) Dóh daj, so bychu so wjerchojo pschi swojich jednanjach njezwadzili, ale wschtke te njelebojne wezy k lepschemu wschtchho luda wurunali. —

So so tajke Napoleonowe poczianie Franzowsam psche wschu mera lubi, to może zebi kozdy myblicz, pschetoż Franzowska dostanie psches to węst swonkomny hyszcej, a sa tajki hyszcz woni pak Napoleonu sažo na khwili wodadza, schto je jim won sko czinił a schto su jeho dla bjes wujitka placziczh dyrbeli. Strona, kotsaz je jemu bjes zemistimi sapószlancami napschezionwa, njebudze teho dla se swojimi ryczemi niczo pschedzimo njeemu wuslukowacj móz a jeje njelebojne skowa so bjes skutka w powetru rosplynu.

Rakuſki. Minister finanzow chze 85 millionow schéznakow sa Rakuſku požeczic a je temu krajna rada pschiswolko. Ale dokelz tak trochu sa wojnu wonja a ludz tez prawje njewjedza, hacj s Napoleonowej, pschi wotewrjenju franzowskeho hejma dżerzaneje, ryeze wojna abo mér nastanje, dha budze so jemu naisserje s tajke požeczonku czezo czinił, hacj by so to hewak czinił. Sedyn tez na rakuſkich papierzanych pjeniesach widzi, so tam prawe dowérjenje bjes ludzimi njeje; pschetoż rakuſkie papierzane schézniaki su w někotrych dujacach wo 3 procenty spampke. Wot spominjenje požeczonki dyrbja wobydlerjo Wuheriskeje 20 millionow dostaez, dokelz lětza ani žitne ani synowne żne meli njejsi a teho dla żałoznje wusku nisu czerpja. — Napoleon je rakuſkemu khézorej pižmo pôštal, s kotrymž jeho na kongres do Parisa pschedroshuje a rakuſki khejzor je pječa tez pschedz zlubil. (Tez pruski kral, jendzelska kralowa, němicki bundestag atd. su tajke pižma dostali). —

Grichiska. Nowy grichiski kral Jurij je do Grichiskeje pschijet a su jeho Grichojo jara pschedzelniwe witali.

Danska. Danski kral njeje so hacj dotal poždanjam němickiego bundestaga w nastupaniu holsteinskiej naleznoszeje podczisnje a duż sda so, so budze němickie exekucionske wojsko pschedzo hiszceje do Holsteina marschirowacj dyrbiec, jeli zwadz kongres, kotryž so w Parisu smieje, tu wez njeplchemieni.

Rusowska a Polska. S Warszawu pižaja, so so tam wuskołnjas Konstantin wjazh njewródzi, ale so je wscha móz generalej Bergej data. — Dokelz nětko wobronjeni sbežtarjo jenož s Galicje do Polskeje

pschekraczeja, dha je zo w nowiszym czaſu tejko ruskeho wójska na galicyjske mjesy sczahnylo, so dyrbja Polazy, hdyž s Galicyjskeje do Polskeje pschiubu, pak hundom czelacj pak Ruszam do ruki panycz. Psches pruske mjesy hizom skoro žani sběžlarjo wjazy do Polskeje nijemóże, dokelž su s wobeju bokow žylne wobhazdzone; jenož rakuſke mjesy w Galicyje njebehu hacj dotal doscž wobarnowane, tak so sběžlarjo w polskim kralestwie wot tam hiszczego pomož dostawachu. Ale to budże netko tež hinal, dokelž su galicyjske mjesy s najmiejšcha s ruskeje stroną w tu chwilu tež žylniſcho wobhazdzone. S teho je tež pschischko, so su wſchitke ie polske wójska, tiz wóndanjo s Galicyje do polskiego kralestwa pschetsupichu, sa krótki czaſ hizom wot Ruszow tak sbite a roſehnate, so nicžo wot nich wysche wostalo njeje. Tež sbylki teho wójska, kotrež Czachowski namjedowashe, buchu 6. novembra wot Ruszow sbite a roſehnate. Pschi tym ſam Czachowski Ruszam do ruki padze, je pak borys na swoje czeſke ranę wumrjek.

Amerika. Unionistam poczina ſo ſaſzo trochu lepiej pscheczivo separatistam radziec, pschetož iich general Hooker je separatistow w nowiszym czaſu dwójny ſbit; ale wobej bitwje nimajte žaneje wažnosće, dokelž s nimaj tež ani najmiejšche wuczinjene njeje a je wſchitko hiszczego pschi starym wostaka, — mjenujz, so jena strona drugu tak ſbicž nijemóże, jo by ſo ta podezisz njež dyrbiala a tak wójna konz mela.

Weschto wo pschistajenju wjehsneje czeledze. Wékotre hłowne ſaſady, kotrež w tymle nastupaniu ſakonſy jako prawo placza.

(Pokračowanje.)

38., Knjeſtvo ma to prawo, czeledz tež w nastupaniu jeje czeſtneho ſiwjenja a ſadžerzenja a jeje pozecjowosće wobkiedzbowacj a paſej; ſakſnjam a poſafanjam, kotrež czeladnik w taſkim nastupaniu wot knjeſtwa doſtanje, ma wón poſkleschny bycž. 39., Knjeſtwu to prawo pschisteji, so móże, hdyž widzi, so czeladnik na drascje abo wſchelatich wjeſtelach wjazy pscheczini, hacj je to jeho pomeram a wobſtejenjam pschisprawne a dobre, taſkemu czeladnikoj tajke pscheczinjenja ſakſacj. Czeladnik nijemóże ſo na to wuryhacz, so dzě to wo jeho pjeniſej dje. (Tajka wuryhacz nježo njeplacj). 40., Swarz a ſnadne czeſlne poſhotaſnia, kotrež je czeledz psches njeplakne a njeſchistoſne ſadžerzenje ſawinowaſa a je teho dla wot knjeſtwa doſtanje, dyrbi ſebi czeledz lubicž dacj; wona nijemóże teho dla knjeſtwo na nje wobſkorzicj. 41., Tež tajke wuraſy (ſlowa) a ſkutki, kotrež hies diuhimi woſhobami jako tchowda a czeſez ranjenje placza, nimaſu ſo hiszczego ſame wot ſebje pscheczivo knjeſtwu tak ſroshnicj, ſo je

chyko tuto ſ nimi czeſez czeladnika ranicj. 42., Štož ſo w hospodarſowej ſwójbje poda, wo tym ma czeledz pscheczivo kózdemu kruſce wjelszcz. Ta wuryhacz, ſo je to, ſtož je ſebi dale powjedacj dowolika, tola wérno, nijemóże ju psched ſamolwjenjom abo poſhistanjom wobrocj, kiba ſo ſu tamne podawki tajke pschetsupenja, kotrež wyschnosczi wojewicz ſo kózdy nuczeny cjuſz móže. 43., Pschekchiwenja, jebanſtwo a paduchtwo maju ſo na czeladnych runje kaž na kózdyh druhim, kiz je wobendze, po kriminalnym ſakonju khostacj. 44., (§. 55 ſakſteho czeladnego ſakonja). Šda ſa ſkuſbu a to poſtajenie, hacj a tak wjese teje ſameje ma ſo w hotowych pjeniſach abo w naturaliach (pódlia jědze abo bjes jědze) dawacj, wotwizuje tak derje pola měſhczansſkeje kaž wjehsneje czeledze bjes muwſacjia wot ſwobodo-wólnego wobiednocienia abo wotryczenja pschi pschiftajenju. 45., (§. 56). Tak daloko, hacj ſo pschi pschiftajenju wo tym nicžo wěſte wucziniko njeje, ma ſo jako ſda, ſa jědž abo jako jědž to dawacj, ſtož ſo runemu czeladnemu na tym ſamym měſcze (wo wſy) w czaſu pschiftajenja najbóle dawashe. We tym ma potom wyschnosczi po datych wobſtejenjach po najlepſhim ſpōnaczu roſbudziec a poſtajicj. 44., (§. 57). Wože dzęczo a hermanki (hodowne a hermannſke dary) móže czeledz jeno na podkožku wuprajeneho pschilubjenja jaſacj. S teho, ſo je knjeſtvo tajki dar dobrowólnje jědny abo wjach króč dalo, njevuhadža ſa nje hiszczego žana pschiftuschnocj, ſo dyrbialo tajke dary na pschihodnym tym ſamym róčnym czaſu abo hermantu, abo ſ ſyſta w tej ſamej měrije, wulkosći a dobroſeſt dale dawacj. 45., (§. 65). Je ſo pódlia mſdy tež wſchédna jědž (abo kħoſcht, kotrež ma ſo czeledzi dawacj) pschilubila, ma ſo ta jědžna a w měrije, k nahejzenju doħħahazej, dawacj. 46., (§. 66). Hđež kħoſcht dla njeſpokojnosć abo ſwada naſtanje, tam roſbudži a poſtaj, jeſli jědž dla nicžo bližsche a wěſtjische wotryciane njeje, wyschnosczi to po prawidłach w §. 55., tak wjese a lajka dyrbji jědž bycž. Wjeha ſkóržba czeledze na jědž pak ſpanje, tak ruſe hacj wona tu ſamu jědž doſtawa, kotrež hospodař ſ tymi ſwojimi ſam wužiwa a je. 46., (§. 67.) Dawaja ſo město wſchédneje jědž wěſte pjeniſej abo deputat w naturaliach, na pschiftad: tħleb, butra, mufa, žito atd., dha maja ſo, njeje-li nicžo druhe poſtajene, te ſame pschi ſapocžatku kózdeho thđjenja dawacj. 48., (§. 68) Wéſda ma ſo na wotrycanych abo na hewal waschniowſkich termiſach, abo njeje-li we tym nicžo wuměnjenie abo po waschnju ſem pschinjene, bērtillēnje a pola měſhczneje czeledze, měſhczneje placzicj, tola niz do předka, ale na konzu bērtillēta abo měſaza. 49. (§. 71) Knjeſtwo dyrbi czeledzi nufny czaſ k wopytanju a wohladanju ſjawnych Božich ſkuſbow wostajicj, a tež ju k temu nucicj a djeržecj. Tež dyrbi jež na ujedziſliskich

a h̄wiatykh dnjach k wobstaranju swoich h̄am̄snych naležnoszow a woſebie žojskej czeledzi k porjedzenju a rjeđenju (płokanju) swojeje drafty a schatow nusm̄ chas wostajic̄ a dowolic̄. 50., (S. 72.) Tola nsemóže czeledz̄ tež na njedzelskich a h̄wiatykh dnjach po skončenej popołdniszej Vożej sklubje na synowych a žitnych žnijach dz̄ko sapowiedzic̄ ani so teho ſameho ſminic̄, hd̄z je dz̄ko na tych dnjach tak jara nusne, so so wotſtorec̄jej njehodži. 50., (S. 73.) Kermuſhju wo wſy ma so czeledzi na wſach pôdla njedzele hiscze jedyn džen a na dwemaj bliſkotnymaj hermankomaj (tak so, hd̄z je wjach czeladnych, maju tuči po poſtajenju knjeſtwa mjes ſobu wotměnjej) po wjeſnym waschnju abo po dalokoſci pueza na hermank jedyn zlyh džen abo po dnja dac̄ a wostajic̄; tola ma ta ſama czeledz̄ tež hiscze tehd̄ swoje woſebite, jej poruczene, najnuſnische dz̄ka, na psch: wobstaranje ſlotu atd., wobstarac̄.

(Skončenje).

Ze Serbow.

S H o d z i ď a. Na reformaziskim h̄wiedzenju po njeschorje bu naſche nowe poſrebnischtjo poſhwyczene. Iako bē ſhromadzena woſada preňe ſchthri ſchtuczki ſ kerluſhja „Jefuš moja nadžija“ wuſpewala, vjerzeshé naſch i farař po Jan. 11, 32—44. poſhwyczeniſku ryc̄, kotrejz móz chyžk tón knjeſ we naſchej wutrobje wo‐baruowac̄. Saloſt tuteje ryc̄e běſche: „Naſche po‐hrjebniſchtjo budž kaž Lazaruſhov row. A temu ſku‐ſcheja pak 1, tojz̄ ſemrjecz̄, kaž Lazaruſh běſche a 2, tajz̄ ſawostajeni, kaž Marja a Martha běſchtej.“ W modlitwoje, ſ kotrejz tu ryc̄ wobſanku, proſchesche Boha, so bych, kaž je so na Bethanijskim poſrebnischtju wje‐ſele horjefacie na tón hloſ teho knjeſa ſtało, so juuu na tym wulkim dnju tež naſche tudomne rowy móhle ſ wſeſelom wotewric̄. Po tutej modlitwoje wón to po‐hrjebniſchtjo w mjenje Boha wótza, syna a h̄wiateho ducha poſhwycz̄i, pschi čimž so ſ wulkim ſwonom na ſlakanje pschewiwasche. — Pschiſpomnic̄ hiscze mam̄y, so je nětko naſche poſrebnischtjo tež durje a wrota doſtało, liž ſo i nož pschi ſemſcheniach a ſ džela pschi ſhowaniach wotankaju. Denož jene durje ſu wſchēd‐nie wo dnjo wotčinjene ſa tych, liž chzedza rowy ſwo‐jich lubykh ſemrjetich wophtac̄.

S W j e l e c z i n a. Tudh wudhyri wutoru 10. no‐vembra wjeczor w 7. hodziniſe woheń a ſu ſo twarjenja tycſherja Fritſche, plakokupza Friesy a knježa kru‐waruňa wotpalite. Woheń je nchdze ſady wudhyrit, hd̄z Fritſchez a Friesez twarjenja w hromadu ſtorfaja, a njehodži ſo teho dla ſe wſchej wěſtoſeju prajic̄, vola‐toko je ſo prawym wuſchoł. Knježa kruwaruňa je ma‐

ſivna a zyhlowana, ale dokež běchu ſchle ſ někajte ſchmaru do njeje ſleczake, dha běchu syno ſapalike a je ſo wona teho dla wotpalita. Wysche syna ſtej ſo knježemu najeńcej k. Klemmej 200 korzow rapza ſpa‐litok; tola ma wón wſho ſawěſczenie, teho runja tež Friesa, ale tón wbohi Fritſcha njeje njež ſawěſczenie měk a je ſo ſemu wſchitko hac̄ do někotrych deſkow ſpalito.

Přílopk.

* Knježna P u ſt o w o j t o w a je wojerſkej ſkulubje božemje prajika a wuknje na jenym knježim dworje ho‐ſpodařtvo, dokež ſo we bližim čaſu woženi.

* Cži polizaſo polſkeho tajneho wubjerkia, liž ſu na ruffeſho generała Trjepowa mordarski nadpad ſčinili, jako wón wonda...jo ſe ſwojej džonku ke mſchi džesče, ſu wuſlēdzeni. Su to wſty Ummer, liž bē ſa Trje‐powom rubnýk a kotrehož bē tón na měſeſe ſam do‐ſahnýk, dale kowar Dombrowski, liž pak je czeknýk, potom ſankarski Rogutowski, liž je ſo w jaſtroje wo‐wiſnýk, a garbarſki Holzendorff.

* W Burkersdorſje je ſo 8. novembra ſa‐moſtejaza létna wotčeržna wotpalita. Dokež tam nětko nictón do njeje njepſchindže, dha je woheń najsferje ſa‐koženj.

* W Berlinje be wón danjo 24 létna mandzel‐ſka jeneho pschekupza wumrjela. Iako bē jeje mandzel‐ſki džeo ſchē ſhowanjom wuſchoł, ſo by hiscze ne‐kotre rohrjebne naležnoszje wobſtarak, ſaſlyſhachu druzh wobylserjo někajte wołanie ſe iſiwy, hd̄z jeho man‐dzelſka lejſeſhe. Woni ticho dla, dokež klicz ſamakac̄ němōžachu, druje wurafachu a wuhladachu tu knjeni, katraž bē poſtanýka. Wona potom ſaſo k ſebi pschiū‐dze a je nadžija, ſo pschi ſiwenjenju wotſtanje.

* W Trjeſeje w tamniſkim artillerijskim labora‐toriju ſapali ſo wón danjo jena granata. Pschi jeje roſleſzenju buchu tſjo woſazy ſaraženi, dwaj doſtaſhaj pak ſtrachne ranj.

* W Žitawje je nětko w nož 7. uovembra dwě hžom trjebanej woſkowej ſwěz̄y ſ wotſtarja ſrank, druhé ſwěz̄y a wěz̄y pak na poſoju wostajit.

* Blisko Rauſchwäldy (na Ŝeſtejnicz bies Šho‐rjelzom a Lubijom) prafin ſchafuač Kellner 4. novem‐bra ſylnje do tamniſkeho moſta, ſo bē wjeſzor hiscze kaž morwy, a měnja leſarjo, ſo je njevěſte, hac̄ wot‐kori.

* Sakske ministerſtvo chze ſejmej ſakou „wo ſaſtu‐pjenju woſadow“, kaž tež porjad zyrlwiſkeho prjod‐ſtejſtwa a ſyndalneho ſradowanja k wuſadzenju prjod‐poſožic̄.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Wěſh th, kaž korečmarjez wuj
djěčji psichistojnosć wucji?

Mots Tunka. Ně, to ja njewěm.

H. D. Wón to talkle čjini, kaž to wcžera wjecžor
widžich. Holčka ſaſtupi bjes poſtrowjenja do korečmy
a poſtliczivšči karan žadaſče khanu piwo. Wón na nju
poſladawſči rjekn, so jej žane dacž njemože, dokelž

je něſhto ſabyka a ſo dyrbi ſo do kheze wróčicj, ſo
by ſo dopomnič. Holčka ſo ſacjewjeni, wróči ſo
a ſtupi hnydom ſaſo do jſtiwy, prajzy „Dobry wjecžor“
a korečmarjez wuj jej kheſje ruce ſiwo naměri.

M. T. Aha tak; nô ta wjazy „dobry wjecžor“
njefabudže!

Serbske lutherske knihowne towarſtvo.

Walte ſorferw leczaž liſt, na ſerbski psicheloženjy,
ſo wot knihinjasarjow wj-ſa a budje, da-ſi Boh, psichodni
ſobotu 21. novembra ſobuſtawam darmo psichopóſlany.
Woltersdorſow ſnamjo, kotrež ſo na prijenej ſtroni tych knih
namaka, je we ſipku wot množlanohe ſendzelczana A. H. Paſhym
tražnje do wozrela widžpane a na tak menowanu veliuiſtu
paperu wotcijſicjane. Tuto ſnamjo je luboſne, huijaze.
Woltersdorf poſkajuje tu ſ jenej ruku na teho kſidžowanego
ſbžniſka a ſ druhzej ruku na bibliju, hdyž ſteji Hebr. 13, 12.
Rom. 1, 17. a na druhjej ſtroni Jan. 5, 39. A pod tym
kſidžem widžiſh Jan. 1, 36. A pod tym zjékym ſnamenjom
namakaſč tele wutrobné ſłowa:

Glaj, Khrystus wot mózneje luboſje ſlany,
Wén neſe twój hrjech, wón cjerpi te ramy!

Wón tſchepeze, krwawi a do ſimerceſje ſtupi!

Glaj, kaž wón tu žiwenje droho eži ſupi!

Tutemu leczažemu I ſtej je ſioki žiwenjobjeh nebo Wolters-
dorſa psichidath, kž wjefſe bes wulkeho žohnowanja newostane.
Te zjèle knih ſu 208 ſtronow wulke a na rjanu bjeſu
paperu ſ jaſinymi piſmiſtami ſenje cjiſhczane. — Dokelž
ſo tute knih wſchelatich ſadzjewkom dla nemóžachi hacž
do Michala dokoncž, (kaž wſchaf je we wſchym ſapocätz
cjeſki,) je ſo dyrbaſto wobſankuſež, towarſtowne ſjeto niz
ſ Michalom, ale ſ 31. deſemberom wobſankuſež, ſchtóž ſo
tej hemak w druhim naſtupanje ſjope psichohybzi.

Teſho dla móže každy, ſchtóž chze, njekto hiſhczje taſ
do towarſtwa ſaſtupicž, ſo tež hiſhczje k ſobuſtawam pře-
neho ſjeta ſkliſta, hdyž 10 nſl. ſjeteſteho psichinoſčka ſapkaſci.

Tute psichinoſčki móžeja ſo wetscheje poſložnoſſje dla pola
I. psichopýza Stoſcha w Budyschinu abo pola I. knihicjſiſ-
czerja ſe ul man a we Woſerezach wotedacj.

Swojich lubydi ſaſtojnſkih bratrow a druhich lubydi
wuberkownikow naſtěho towarſtwa proſchu wutrobnje, ſo
džpli mena ſobuſtawow, kž hiſhczje mi abo naſhemu po-
ſtaduſkej neſhu wosſewene, dobrociwje po móžnoſzi horſy
psichopóſlacz.

G. Gmiffi, farar w Hodžiju.

Jena mložkarſka ſamilia ſo ſa trajaze dželo ſ wobyl-
benjom ſa kniži dwór w Hovnjow je pyta.

Cyrkwińska powieſć.

Werowanaj:

Michalska cyrk: Michał August Halma, kheſer na
Židowje, ſ Hanu rodž. Jurke ſwidowjenie ſeschawinej tam,

Kréceni:

Michalska cyrk: Hana Helena, Augusta Kaspara,
žiwnoſczerja w Něwſezach, dž. — Vjedrich Wylem, C. F.
Iſraela, žiwnoſczerja w Něwſezach, ſ.

Podjanska cyrk: Hana Mařja a Madlena Cäcilia,
Jana Zimmers, běrgarja, kheſerja a ſchlaſſarja, dwojniskie
džoweh.

Zemrje ēi:

Džen 26. oktobra: Jan Janach, kheſer na Židowje
65 l. 10 m. — 28., Mařja rodž. Ponicher, njeho Pětra
Wyle, měſhczana a ſublerja w Budyschinje, ſawoſtajena
wudowa, 83 l. 11 m. — 30., Mařja, Michala Pingela,
wobylnerja w Měrkowje, mandželska, 53. l. — 1. novebra:

Hanža rodž. Bernhardtez, njebo Jana Bohuwera Scholty, měščejana a hofcjenzara ī bělému konju w Budyschinje, sawořajena wudowa, 67 l. 7 m. — F. G. Kühn, ředitelejový běrka w Jenkezach, 40 l. 9 m. — Jurij Scholte, piwarksi w Małkazach, 31 l. 7 m. — 4., Handrij Václav, měščejan a skotolekář w Lubiju, 61 l. (wumrje w Lubochowje).

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h 11 m.; pschi połnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wečor 8 h. 21 m.*; w nožy 2 h. 26 m.

Do Chorolza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pschiſanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Leichenberg.)
† Pschiſanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćiza:

W Lipsku, 11. novembra. 1 Louisbor 5 toler 15 nřl. — np.; 1 połnowažajz czerwony štokt abo bukat 3 tol. 6 nřl. 4 np.; winske bankowki 86 1/4.

Płaćizna žitow a produktow w Budyschinje

7. novembra 1863.

Dowoz:	Płaćizna w přerězku														
	na wikach,					na bursy,									
6985	wyšša.	nižša.	srzedzna	najwyšša	najnižša	wyšša.	nižša.	srzedzna	najwyšša	najnižša					
kórow.	tl.	nřl.	np.	tl.	nřl.	np.	tl.	nřl.	np.	tl.	nřl.	np.			
Vysheňza	5	—	—	4	15	—	4	22	5	5	—	4	15	—	
Rožka	3	15	—	3	5	—	3	10	—	3	15	—	3	12	5
Secjmien	2	22	5	2	15	—	2	20	—	2	22	5	2	20	—
Worž	1	22	5	1	15	—	1	20	—	1	22	5	1	20	—
Gród	4	15	—	—	—	4	5	—	4	15	—	4	5	—	
Wola	3	10	—	—	—	3	5	—	3	10	—	3	5	—	
Raps	7	7	5	—	—	—	7	7	5	—	—	—	—	—	
Jahy	6	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hejduschla	4	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kana butry	—	25	—	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kopasłomy	3	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zent. syna	1	15	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	
Laue ſymjo	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 25 nřl. a 14 tl. 20 nřl.
pschiengia 50—59 tl., rožta 36—40 tl.,

(to je: sa 25 prusickich kórow.)

rěpikowý woltj (njeczísczeny) 12 tl. 5 nřl.
(Czíseženy, kaj ſo w Budyschinje pschedawa, je
ſtajnje něhdje $1\frac{1}{4}$ tl. drôžſchi.)

Nawěšnik.

Džak.

Jene leto je ſo minylo, jene leto połne wažnoſcie ja
mimje; haj, hiſčicze wažniſcha bě ta nōz 10. novembra 1862,
hdyž plomjenja, psches ſloſniwu ruku ſapotožene, w druhéj
hodzinje naž ſe ſpanja wołachu, prajizy: „ſtań a wiſni,
ſtoči moſch a dži, je-li džesči twoje ſiwiſenje ſežeczi;
pschetož tak doſko je twoj dom ſtał a dlęje ſtači njeburze.“

Okuboko ſrudjeni ſtejachmy pschi powoſtankach a roſpa-
dankach naſchich předadwſich wobydlenjow, roſpominajzv,
hac̄ a hdy budže jenož možno, jemu ſaſko we ſwojim domje
ton přeni króč nozowac̄? Ale pomož teho wěczneho ſtujesa
njebe daloko a dopelni ſo nad nami to pschiftowo: „we
nuſh ſpōnajesč ſwojich pscheczelow!“ — Ředom ſaſwita
ranjo, dha namakachu ſo pscheczeljo, kiz ludzi a ſkot do ſwo-
jich tvarjenjow wſachu a jēdž a pizu dawachu; pscheczeljo
ſo namakachu, kiz ſmilne darž w tak bohatzej měrje ſcěrech, u-
haj pscheczeljo běchu, kofkij naž ſ džekawej ruku tak možnje
podpjerachu a nam cježke a daloke ſory tak dobročinje
wobſtarachu.

Moj teho dla wſchitkim tym, kiz naju na nekaſte wa-
ſtunje, njech bě we wulkim abo w najmiejſtym, podpjerachu,
tudy ſwoj najwutrobnischi džak prajimoj a to tej naſchej
cjeſčenje gmejnskej radze ſa ſprawne a ſwědomiſtive roſdže-
lenje ſmilnych darow, woſebje pak džalujemoj ſo Michal-
ej Lebšy a jeho manželskej, kofkij naž psches 9 měſazow
we ſwojim domje bjes wſchitke ſarunaja hofpodowaſtaj.

Boh tón knies džyl wſchitkich psched wóhnjowym nje-
ſbožom hnadnje ſwarnowac̄, tym pak, kiz namaj tak wjele
dobrotow wopokaſchu, to wſchitko ſ cjaſhnymi a wěcznymi
lubkami behac̄e ſarunac̄.

W Serbskich Paſlizech, 10. novembra 1863.

Witkowsch Weink.

Marja Weinkowa,
rodž. Jakubasčej.

Proha a Schneider

na bohatej haſh w domje pschedupza Liebusch iz wudowym
poruczataj a hodynemu ſwiedzenju ſwoj derje ſradowany
ſkład wſchelakich cjaſhnikow (ſegerjow), woſebje ſchwaj-
carſke ſkote až tej hleborne dýbſac̄ne cjaſh-
niſki, dale parifſke pendule po najnowiſtich modellach
w poſloženju a w marmoru, regulateur ſ biſajzim
gratow a bjes njeho, winske woſkulate cjaſhnikili a
ſchtuzarje; faconſte, nōzne a nippſke cjaſhnikili,
patentne budžerje a hrájate thſki, 2—8 kuflow
hrájaze, talmijowe rječaſki a klucžiki ſ doubleor.

Wulku dželbu

■■■ wſrjadowaných cigarow ■■■

Ambalema, Cuba a Brasil

25 ſa 6 nřl. a drôžſche porucja

Gustav Schellhammer

na bohatej haſh čzo. 9% vliſto hłownego torhodſcęja.

Němski Phönix,

wóheni sawěsczace towarzstwo w Frankfurcie nad Majnom.

Sekladny kapital 5½ miliona schěsknakow.

Wszelkie sawěsczenia sa tuto towarzstwo wobstarala **A. Siems**,

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Dokelž je nětko solarwolij a fotogen najtunisze hwečjenje, dha jej kždemu porucžam kaž tež pščitluscne lampy.

Snata stwiniska lampa se 7linijojnym žukzohom trjeba sa 1 np. w hodzinje, mala lampa s 5 linijojnym žukzohom trjeba sa 1 np. w 2 hodzinomaj, nôzna lampa w 9 hodzinach sa 1 np., wjetše, woszczaje do koła hwečzace, trjebaja wjach.

Solarne lampy, fotogenowe lampy

we wšichlikich wulkosczach a druzinach we wulkim wubjerku, kaž tež solarwolij a fotogen porucža najtunisze

Herrmann Nachlit,

plempnariski mischt w Budyschinje na žitnej haſzy w domje f. pščekupza Bergera.

Pirnaski strobowotny žoldkowy liqueur,

pirnaski žoldkowy elixier (Magenelixier),

s najstrowszych selow a korjenjow fabriziowanym, je snaty jako pšche žoldkowe wobczeznoscze woſebje ſtukowazy, s dobom tež tak derleſtobdazgazy kaž tuni, so dyrbiata jón kžda familia w domje mēcz.

Zyla blescha płaezi 12 nſl., pobleſche 7 nſl. a běrſtbleſche 4 nſl.

Na Budyschin a wokolnosci pšchedawaja jón knies **Heinr. Jul. Linck** sadh wulkeje zyrkwje.

Pſches swoje snamjenite ſtukowanje doſč po wſchém hwečeſe snaty ($\frac{1}{2}$ blesche 1 tl) **G. A. W. Mayerowý bělý broſtſyrop** ($\frac{1}{4}$ blesche 15 nſl.) je jenož pſches swoje hojaze wuſki, kotrež za dy n druh broſtſyrop we ſebi nima, najwěſcziſchi ſredk pšche kóždý ſastarjeny faſchel, pšche dýbawosz, jachlofaſchel, ſazwanje, broſtowe čerpjenje a ſchijowe wobczeznoscze. W tuncieſi wokolnosci pšchedawaja jón jeniczhy:

Heinr. Jul. Linck w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,

Joseph Löbmann w Schérachowje, — **B. N. Scholta** w Motrowje,

Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Nakazach.

NB. Dokelž Mayerowý fabrikat tež falschuja, dha chytl kóſdy dobroczinje zyle hwečnu na sygel a etiquettu hladacz.

Attest

za G. A. W. Mayerowý broſtſyrop

Ia s tutym wobzvědczam, so je G. A. W. Mayerowý broſtſyrop, wot knjesa Ed. Wilicha w Schneebergu ſkopowanym, mojej žonje, kotraž mējſche wjele lēt jara ſhlym faſchel a wobczezne ſazwanje, najkraſniſho poſlūžil a ju po krotkotrajazym nałożowanju tuteho ſredka wot jeje khorowatoscze chle ſahoſit.

W Schneebergu.

Gust. Graf, maschinhydželař.

Gżistny ħłodowy extract.

Pschi učtežishim rosscherjenju ħłodowejho extracta dyrbi ho kózdy l-karr Bohu dżakowac; bdnj ho jeho pazientojo psched tamnym medizinskim svarjenju wukhowaja, kotrež ho sda w jenetliwych padach hojaże bnež, psežijscho pač, swojich wukow dla, pschi vleščim triebanju schidne bnež dyrbi.

Nětko je snaty chemikar knies Dr. Doeberiuer w Freiburgu nad Unstrutu tajki **gżistny ħłodowy extract** pschi hotował, lotryž se sameje huksteje bręczki wobsteji, bjes w schitkeho pschi mēschka. Tuttu je jara formiżu a možu jidu wschem flabym a woħlabnieniyu woħbowam poruciež, woħbejje dokelž po kċiekkach wuziwanu, na żallu masanu, abu do eżopleho mloka smeschany, jara derje ħlodgi.

W Cöthenje, 1. augusta 1862.

Wat tuteho wubjernego a wuschińu pschihotowanego ħłodowegoho präparata, fiz je ho tak derje jako poħlynijaz ħred f sa wot khorowaz, flabu a woħlabnieni iudži (ċejshaze macjerje, flabe dżeġi atd.), jako też pschi katarrhalskich a pschi w schet druhich bofseżiach, fiz fu saffekta ciju ħlinjokōż kow na stale abu finnejx sienocżene jako w esti hojaż ħred dopokasat a ho wat wuwołanu lekarjow naložu, minn ja stajnu na pschedan a dewolani ūebi ħażi, ċejshenijehi Serbom na njidu kiegħiñi scienicż.

Bleſħa fa 8 hač 12 dnjow doħħaż-za placji pola mje jenož 10 ngl.

J. G. F. Niecksch w Budyschinje
na Serbskij hafu.

Wschitlim lubju Serbam, woħbejje pač kniesam duchownym a wucjerjam, kiz ūebi biblije a testamenty wot nasheho klerownego biblijsko towarzystwa w Dreždzanach żadaju, ja ħażi, najpodwolnijszo wojewjam, so fu te same pola mje wschiedniu sa wjedju a niżju placiżju k dostażu a so je moje wobħdenje nětko w Budyschinje na Serbskij hafu pola k. konditarja Lehmanna. Też trjeba ho jenož kózdy, kiz moje bydlo hišeże njev, we wudawańni Serb. Nowinow na k. Smoleria wobrociżiż, kiz hundem lóždemu wole minn biblije wobstara abu teho sameho k mni pokasa.

Jan Schneider,
bibliisti pôħelnik.

Kamjenjerjo

(Steinmežger)

dostanu pola podpisaneho sa dobru sdu trajaze dželo.

J. Wendler, murjeriski mischt
w Budyschinje.

Dwaj rólnaj pohonjeżi ho ja dobru sdu k nowemu lětu sa kniegi dwór w Nowijowje pytataj.

Maćica Serbska.

Sobustawy towarzystwa M. S. móža pola knihiskladnika k. prékupca W. Jakuba nětko dostać:

Serbski Słownik. Zešiwk 6.

Pschedżenak. Protika na l. 1864.

W Budyschinje, 1. novembra 1863.

M. Hórnik, sekretar.

Dr. Arthur Lutze,
sanitatny radžiczel.

Drzewowa aukcja.

Pschedżodniu hrjedu jało 18. novembra budże ho na kuble čjo. 7 w Kobjelu něhdje 50 lożow kójnowego schtomowego drzewa pschi naplaczenu jeneje tseczim kipunij pjenies a pod wuměnjeniem, rsched aukciju wosserjowymi, na pschedżowanie pschedawacj. Shromadzisna rano w 9 hodzinow w Kobjelu.

Solarwolijowe, petrolejowe, blidne a wiżaze lampy, wopravodžite Geweckſe patentowane lutowaze molijowe lampy, fuwate lampy, ruczne, sczenowe a frankiflk lampy we wulkim wubjerku, kaž też wschiske družin lampowych ūzjohow pschedawa naftunisjo.

Adolf Rachlitz,

Kempnariski mischt na mjaħbowym torħosheju blisko radneje khejje.

Krónske swieżni ki salowe lampy ho po kózdy požadanju waschnju solidnie a elegantnije dżelaka.

Iedyn rjeċjas bu bjes Hajom a Mērkowom namakanu a može ho pola Kortle Zieschanga na Żidowje saho dostač.

Hosċjeniż w Stróži pola Rakez, pschi żamnu schużeju wot Khoczebusa do Budyschina leżażi, s 50 jutrami pola a kuki, s prawissu schenkovaja, ręšanju, pječenja a hospodowania, je se swobodueje ruki na pschedan a može ho wschidhe pola wobħedżerja ram naħħonicż.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
maja so w wudawańi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płacić so
wot ryncka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaći
6 np. Štvortletna předpła-
ta pola wudawaria 66 np.
a na kral. saks. pósce
7½ nsl.

W oprijeće: Swětne podawki. — Měsíčto wo pschijwoljenju wjegnječe czelebje — Nařnowsche powjesce. — Ze Serbow: S Bułogu. S Lichenja. — Hudančka. — Cyrwinske powjesce. — Cah i sakskošlezynskeje želesnicy a budyskoho dwórnišća. — Pjenježna płaćizna. — Spiritus płaćeše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Sakſa. Na namjek kralowskoho kniježerstwa je druhá komora pschijwolila, so ma ho pschichodnie punt šele sa 8 np. pschedawacj. Tuto postajenje tak bórsh do skutka stupi, hac̄ budže to wot kralowskoho kniježerstwa wosjewjene. Hac̄ do teho časa ma ho po dotalnym waschnju hiszce 9 np. sa punt šele plęcziec. — Někto je w Sakſkej 292 kowarjow, kotsiž maja prawo konje kowacj. — W Droždorſje pola Borny su jo 14. novembra domske khěžkarja Fünzela wotpalki a buchu pschi tym jeho žona a tsi džeczi jara wobſkodzene. Najmłodsche džeczo je bórsh wumrjeko. — Po tabellach, kotrejž su ratariske towarzisna ministerstwu sapožlale, su lětusche žně w Sakſkej i e p ſche hac̄ ſrěnje (po tajskim dobre) a to niz jenož w kopach, ale těž w körzach a we wash. Věrný su ho jara derje radžile. — W Chemnitzu je fabrikant Hartmann parowós (lokomotivu) natwarit, s kotrejž móže ho po dróhach a haſzach jědziec. Wóndanjo s njej po chemničkých haſzach přeni kroč jědžebu a je ho to derje radžiko. Tuta lokomotiva czechnjeſche wós, na kotrejž bě želesny fotoč, někotre sta centnarjow czeſki. — Narodny džen kraloweje bu 13. novembra w Budyschinje s pěknnej rebeilu wojerskeje hudžby swjoezeny. —

Pruſy. Druha komora pschehladowasche w někotrych požđenjach wosły sapožlanzow a buchu wschitke sa dobre spōsnate. Pschi tej skladnoſci pakosowasche so, so běchu wschelazy kralowszy faſtojnizy na wsche možne a druhdy jara džiwne waschnje wuswolerjow k temu nuzieciž phtali, so buchu jenož tajskich mužow sa sapožlanzow wuswolili, kotsiž so ministerstwu spodobaja. Někotsi sapožlanzy na to jara ſwarjachu a wobcežowachu so těž na to, so někto kralowske faſtojnista wschelakim ludjom, wobębie nishim faſtojniskam, wuczerjam, rychtarjam a t. d. wosku wobcežnoscej cžinja, okelž ſu či po ſwojim ſamžnym pschewědejenju, niz

pač po požadanju ministrow, sapožlanzow wuswoleli. Jedyň minister teho dla rjekh, so tajke ſtrukturowanje kralowskich faſtojnistorow po woli ministerstwa njeje. — Sapožlanz Jacoby praji wóndanjo psched ſhromadžiſnu ſwojich wuswolerjow w Barlinje, so najſterje nicžo pomhacj njebudje, hdvž druhá komora ministerstwu dawki w tej měre ſapowjedži, taž ſebi je ministerstwo žada, pschetož druhá komora budže lohko doſc̄ bórsh ſaſo rospuszczena a ministerstwo budže potom dawki bjes wschitkeho pschijwolenja bracj, taž je to hac̄ dotal cžinilo. Duž dyrbjal lud tu wěz ſam do ruky wjac̄ a žane dawki wjazh njeđawacj. (Hac̄ budže prufli lud na tajke ſchězwanje požluchacj, to ho tola hiszce prascha.) — Kral je w ležlingſtlich ležach wosku hontwu džeržak a tam bjes druhim jeneho džiwjego fundroža ihelit. — Kralowa je trochu khorowata. — Wot belgiského krala je pižmo na krala pschijchko, w kotrejž wón roſestaja, na tajke waschnje by ſo kongreſ, wot khěžora Napoleona požadanym, někak wotdžeržecj hodžík. Belgiski kral je tajke pižmo pječa těž na někotrych druhich wjetſkých europiſkých wjetřchow pôſblač. — Prěnja komora je kralej adrežu pschepodača, w kotrejž wschitko khwali, ſtož je ministerstwo hac̄ dotal w krajnych naležnosćach cžinilo.

W Barlinje je to měnjenje roſschěrjene, so drje někto, hdvž je danski kral Vjedrich VII. wumrjet, w Holsteinje a Schleswigu někajti njeměr wudvri. (Pſchirunaj na ſlědowazej stronje roſsprawu pod napižmom: **Danská. Ned.**) Wjenježniž boja ſo, so móhla s tajkeho njeměra wójna nastacj, dokelž budža ſo najſterje tola zusti wjetřhojo do teje wězy měſčecj. Echo dla wschitke papierjane pjenjesh abo statne papierjy jara ſpaduji, najbóle pač rakuſke, a ſu wiuske bankowki w někotrych dnjach w 6 prozentow ſpanyle. Mjenujži ludžo ſo boja, so móhla ſ teje přjódſtejazeje měſčeruz těž někajki franzowſko-rusko-pruſſi ſwiaſt nastacj, tiž by pschecživo Rakuſkej był.

Danská. Danskí kral Vjedrich VII. je njejel 15. novembra popołdnju na swoim hróze Glücksburgu na dujatu róžu wumrjet. Wón bě so narodzil 6. octobra 1808 a je po tajkim swoju starobu na 55 lét pschinježl. Wón je trójzy ženeny byl, njeje paž žane džeczi sawostají. A dokelž s jeho splaha hewal tež nictón wjazý žiwý njeje, dha je po postajenjac̄ londonskeho protokolla wot lěta 1852 prynz Khrystian s glücksburgskeho splaha pod mjenom Khrystiana IX. 16. novembra sa nowego krala wumorany a i tón žamy džen na wustawu pschizahal.

Někotři měnja, so budže snađ někto holsteinska wěz sferje na dobrým puczu wujednana, tak so žane němske exekucioniske wójsko njebudže trjebac̄ do Holsteina marširovac̄. Ale temu drje tak njebudže; pschetož nowy kral je stare ministerstwo wobkhował, shtož je sjawne snamjo, so dha wón w holsteinskej wěz̄ po dotalnym waschnju dale skutkowac̄. A wysche teho je žmijecž Vjedricha VII. wina, so budže ta zyla wěz̄ hišeze bôle saſchmatana.

Danskoholsteinska naležnoſez ma so mjenujz w tajkim nastupanju takle. Po wuwotemrjeczu dotalneho danskeho kralowskeho splaha stej dwě familiji, kotrež matej prawo na Schleswig a Holstein, a jeli Dansz̄ chedža, tež na danskí thrón. To je na přenim měsće dom holsteinsko-augustenburgského, a na druhim měsće paž dom holsteinsko-gliicksburgského wójwody. Alle čoho dla dha je někto glücksburgski wójwoda Schleswig a Holstein wsał a danskí thrón dostal, hdz̄ ma na to wjeho tola augustenburgski wójwoda přenje prawo? To je so tak činiło.

Tak w lěče 1848 revolucia wudýri a wobydlerjo Holsteina a Schleswiga sa to wojovac̄ poczachu, so bychu tutaj krajej wot Danskeje wottorhnyli, dha džerjeſe glücksburgski wójwoda s danskim kralom, augustenburgski paž s holsteinsko-schleswigskimi wobydlerjemi. Posdžisjo bu, kž je ſnate, tamniſka revolucia porażena a ta zyla wěz̄ wot wjetſich evropskich wjetechow do ruky wsata a na tak mjenowanej londonskej konferenz̄ w lěče 1852 wujednana. Na tutej konferenc̄ bu tež na požadanie danskeho krala postajene, so dyrbi, jeli wón bjes naſledníkow wumrje, s jeho pscheczelſtwu glücksburgski wójwoda Holstein a Schleswig s danskim kralowskim thronom dostac̄, niz paž augustenburgski, (hac̄ runje by tón přenje prawo měl,) dokelž je se schleswigskimi a holsteinskimi wobydlerjemi pschecziwo danskemu kralu džeržal. A tutón protokoll podpižachu jendželska kralowa, franzowske knježerstwo, russki khežor, pruski kral a rakuski khežor. Němski bundestag paž tón protokoll njeopdiža, pschetož tam so wschelake hložky sběhnyčku, niz měnjaču, so so to stac̄ njemóže, dokelž ma tola augustenburgski wójwoda přenje prawo. Augustenburg-

ski wójwoda protestirowaſche pschecziwo tajfemu wobsan-činjenju, ale danskí kral jemu sa to wjeho jeho kubka wſa, tak so wón njeſeſe, wot čeho by žiwý byl, a dyrbjeſe teho dla swojí protest naſpjet wſac̄ a so swojeho prawa wſdac̄, so by swoje kubka ſažo doſtał. Alle posdžisjo protestirowaſche jeho bratſja a ſynojo a njejkži so na žane waschnje wot danskeho krala satra-ſhiciž dali. Duž ma po starym prawu někto najstar-ſchi prynz augustenburgskeho wójwody wobſedžer Holsteina a Schleswiga byl a je móžno, so wón (prynz Vjedrich) w bližszych dnjach wustupi a ſebi swoje prawo žadac̄ budže. Tamniſki lud by jemu na měſeče pschipanyl, ale to jenož njeſoſha, dokelž na stronje nowego danskeho krala ſylni pscheczeljo ſteja, woszebe paž Žendželska; pschetož jendželska krónprynzeſyna je jeho džowka a grichiski kral jeho ſyn, tak so je Žendželska s glücksburgslej ſwójbu w tokiſtym pscheczelſtwie. A pruski kral a rakuski khežor njeſetaj najſferje tež wjeho wo prynzu Vjedrichu wjedžec̄ džyž, dokelž ſtaž londonski protokoll ſobu podpižałoj. Alle pschi wſchěch tajſich pschecziwo-ſejzach móže snađ prynz Vjedrich augustenburgski něſto sa ſebje wudobyc̄, hdz̄ tu wěz̄ prawje ſapocžne, a pucz k temu je jemu kobergski wójwoda poſtaſal. Tón je mjenujz pižmo na němski bundestag poſtaſal, w ko-trymž praji, so je wón augustenburgskeho prynza Vjedricha ſa knježerja nad Holsteinom a Schleswigom pschi-poſtaſal a so wón pódla namjet ſtati, so by to tež něm-ſki bundestag ſcžinił.

Hac̄ budje to němski bundestag po jeho namjeſce-činicz, je njevěſte, ale tak wjeho ſda so wěſte byl, so wón, dokelž w swoim čaſu londonski protokoll podpižał njeje, tež noweho danskeho krala ſa noweho holsteinsko-schleswigſkeho knježerja njeſchipoſnaſe. — S teho wſcheho je widžecž, so holsteinska naležnoſez ſe žmijecžu krala Vjedricha VII. na žana waschnje ſtončzena njeje, ale so je wjeho wjazý hóřcha, džili předy, tak so móže so jeje dla lohko někjaſta wójna ſapleſč. Tajkeje wój-ny wſchaf so řečený boječ njeſtrjebal, hdz̄ bychu jenož ſ danskim kralom wojovac̄ měli; ale dokelž temu Žendželska, Franzowska a Ruskowska k boku ſteja, dha dyrbi wulž wajna wěz̄ byl, předy hac̄ móže ſo Schleswiga-Holsteina dla wójna pschipoſvedžic̄.

Nakufy. Někotre nowiny powiedaja, so aržn-wójwoda Maz w měžazu januaru do Mexika pojedzie, so by tamniſki thrón nastupil. — W druhéj komorje winſkeje krajeje radž ſo wón danjo někotři pôſzhy ſa-poſtažny na to wobčežowachu, ſo khežorſhy ſaſtojnizh w Galicji tak njeſtuſua, kž ſebi to ſakon žada. Minister jím paž na to wotmolwi, so woni zjely po ſakonu ſtuſua a to čim bôle, dokelž je ſo dopoka-ſalo, ſo ma polſki tajny wubjerk wěſty rjad ſkradžnych

sastojnikow, kotsiż w Galicji po jeho pschikafniach wsczelake należnosze wobstaraja a sa sbękarstwo dżelaja.

Franzowski. Hacż kongres budże abo njebudże, njeħodzi so prajież, ale tak wjese je wěste, so najmόzniſhi europiſzy wjerchojo żanu prawu poħilnoſez ċi tei wěži nimaja. Woni mjeniujż a to russki a rakuſki thęzor, kaž też pruski kral a jendżelska kralowa — qħedja fibi teho dla żadacż, so dyrbi so do prečka wscho do drobna postajież, wo čo smieje so na wotpohlađanym kongreſu jednacż. Hdyż je so to stało, dha qħedja tam potom swojich ministrow poħlakż, so bixxu eżi wscho muradżili a na poħledku qħedja wjerchojo żam i pschinież a to sa dobre spōsnacż. Budżeli so tajse waschnie Napoleonej spodobacż, dha budże kongres, njebudże pak s tajkim waschnjom s poħojom, dha drje s teje zykleje wěži nicżo njebudże.

Ruſowski a Poſki. Wulkołnjas Konstantin je s Kryma wotjēl a qħe psches hymu w Baden-Badenje bħidliż. — W Poſkej so nicżo wobsebie wažneho stało njeje a general Berg, kiż je tam nětto najwyshi roſkasowar, skutkuje po dotalnym waschnju. S Warszawu je wón tōjschtu ludji a bjes nimi też żonske do Ruſijskej pōžla. — Hacż runje sbękarjo niħdże nicżo dokonjeż njeħo, dha tola hisħaże niħdże widżeż njeje, so bixxu so Polazj nětak s russim kniejerstwom siednacż qħali.

Węshto wo pschistajenju wjehneje czeledże. Nekotre hłowne saħadu, kotreż w tymle nastupanju sakonż jako prawo płacza.

(Pokračowanje.)

Skhor czelednik w flūžbje, dha ma so w nastupanju teje pschibluskħnosze: sħiħ ma jeho khoreho pħtač a wothladacż, a khóšty lēkowanja njeje, taħle roħħudżież:

1. hacż je khoroſcz jenīċiż s naturfslīk psħiċċi-naw, abo

2. psches sħawne żamħne sawinowanje czelednika abo

3. psches sħawne sawinowanje kniejerstwa abo

4. psches dżero w flūžbje jafo jeho njeħoħrednij sejew konaħla a wusħla. — Wostanje njerwoste, hacż ma so khoroſcz sa sejew czelednikloweho abo kniejerstwowej sawinowanja wothladacż, dha ma so myħsilż, so je khoroſcz psches naturfslu psħiċċiñu nastaka. 52. (§ 75)

W p'ren im padze (pod 1.) ma hacż do teho czaħxa, hdyż so flūžba a jeje kontrakt njeħbħenje (§ 83), kniejerstwo sa lēkowanje a wothladanje czelednika so staracż, kimi drje też jemu w tym padze swoje, taħl na to nakożene a mite ħieni pjenjeżne wudarwi a khóšty (wułqati) na sdje a na tħix pjenjesach, kotreż czelednik město jidże

dostawa, wotċażahnejż, njeħmē pak saplaczjuje namin ħestni k'a wot sħiħa runje spomneniħi městojedżiñi pjenjes w oħetw sačż. To poħledniſihe nima so też stacż, hdyż kniejerstwo czelednika drje użi għal-puħiġiż njeħha, ale qħe jeho jeno wilekowanja dla na khwili s doma wothħaliż a jemu domoq ħażiñi dacż. Se sbēħnej-njoms flużiżi pħestanie pak wsħo pravo na dalisħu m'nsu a jidżi pjenjes.

W druhim padze (pod 2) ma czelednik khóšty lēkowanja żam njeje, dyrbi też, jeli jeho hospodař hny-dom se flužby (§ 83 a 84) njeħħiġi, swojego naměstnika se ġwojeje mōschnje saplaczjeż, ma pak też ja to na czaħ flužby swoju sħdu a khoxi, abo na město khosħta wuměnjene pjenjesi njeħsaxtrōt schene dostacż. Wobħkhowa kniejerstwo khoreho czelednika w domje, dha stupei pytanje a hladanje khoreho na město khosħta abo khosħtowych pjenjes.

W tiseċċiżim padze (pod 3) dyrbi kniejerstwo skħor-jeneho czelednika na ġwoje khóšty też psches czaħ flužby dale lēkowacż a hojjeż dacż; też sawoßtanu czeledniknej hewak wsħieħ druhe prawa na sarunjanje a saplaczjenje skħodi; też nima tu wotċażżejjenje na sdje dla njeħoflużjenja, ani saplaczjenje naměstnika żanha města.

W seħħortiżim padze (pod 4) ma so na to hladacż, hacż dżero, psches kotreż je czelednik skħorik, a, ċi jeho flužbie porġadnje fluħxa abo hacż b' b., wuriadne (njeħsħednie, njeħsuħiġi), wot czelednika pak żamowlnie nawfate, abo hacż je c., kniejerstwo jeho ċi dżelu, kotreż jemu po jeho flužbie hewak njeħħiġi a je żam na kibi struċċe strasħħne, nusħoħalo. Je so jene s pħenċheju stało, dha pħażja te żame postajenja, taż w p'ren im padze; b' pak so to poħledniż stało, dha pħażja prawidla tsecċejha pada, jeli so kniejerstwo dopokacż njeħo, so je czelednik żam psches ġwoju żam u wukku njerodnoſez a njeħedżiżiż pħiċċi wużżeġ-żenj teħo dżera we najwjetħszej winje, dopokaje pak so to, dha pħażja saħo postajenja p'ren ho pada.

Też w tħix padab, hdyż kniejerstwo wjasane njeje, khóšty lēkowanja a hojenja se ġwojeje mōschnje pħażiż, ie wone tola, hdyż czelednika khoreho w flużjim domje wobħkhowa, dżerġane, tele khóšty wuħożej; tola može kniejerstwo kibi te żame hny-dom na msidje, kibi telfo wobħkhowar, wotċażahnejż a ġwoje wuħożi s tħim sarunacż. Wobħkhowa so skħorjena a se flužby hujom puħċeżena czeledż jeno po pschikafni § 85 a 87 hēċċeje w domje, dha može so tale pschibluskħnosz kniejerstwu jenoq̈ hacż ċi minn-ho wopramdje sażķużeneje a hēċċeje fastatejje sħiħi pħiċċi. Wot tam je potom polizajista wħiċċi, nusne wudarwi wothħad, winoja. 53. (§ 76) Hdy a kaq daloko ma kniejerstwo skutki a wobstaranja ġwojeje czeledże w domje a swonka doma prawiśniżi pħastupiż, je shromadnje po prawiħiñi s-

szadach roszudzicj, kotrej wo pschißlußnoſczi ſastupjenja wobmōznenza placja. — Schtož pak čeledž na mieno ſwojego knieſtwa poła pschelupzow, klamarjow a rje- mjeſnikow na tworach wotwoſmje abo ſtaže, njeje knieſtvo placicj dołne, hejsoli tuczi (pschelupc, klamarjo, rjemjeſnich) dopokosacj njesamója, fo je knieſtvo twory doſtało abo poruczoſczi k ſasjanu abo kupjenju dako.

(Skončenje).

Majnowſche powjeſče.

Prynh Bjedrich augustenburgski je ſo ſa knieſerja nad Schleswigom, Holſteinom a Lauenburgom ſam proklamirował a pschißahu na wuſtawu tutych krajow wotpoložil. Wón je proklamaciju wudał, w kotrejſ lud tutych krajow napomina, fo by k njemu dzerzał, a lubi, ſo chze, jeli trjeba, ſwoje žiwjenje na to wažicj, ſo by Schleswig-Holſtein Danskim ſ ruki wutorhnył.

Weimarski wjelwójwoda a meiningski wójwoda ſtaſt prynza Bjedricha ſa Schleswig-holſteinskeho wój- wodu pschiſpoſnał.

Š Barlina piſiąja, ſo je 6. a 13. diviſia ſ ministerſtwa pschikafnuju k wějnſkej hotowosczi doſtała.

Nowy dansiſki kral je nowu dansiſku wuſtawu, po kotrejſ ma Schleswig-Holſtein wſcho ſwoje wo- ſebne prawo ſhubicj, podpiſał.

To ſu wſcho ſnamjenja, ſo ſo ſnadž wöjnje bližimy.

Ze Serbow.

Š Vukojny poła Hucinu. Schtwarz 12. no- vembra wjecjor w 9. hodzinje wudhri tudy woheń a wotpaliſtu ſo twarjenja korečmarja Jana Lehmanna. Lehmannej je ſo ſ wjetſcha wſchitko ſpalito a je to ſa njeho czim horje, dokelž ſawęſcijk njeie.

Š Lichanja. Piatt 13. novembra wjecjor w 9. hodzinje wuندże na tudomnym knieſim dworje woheń a wotpali ſo knieža kruwařnja ſe ſynom, kij na njej běſche, pôdlanska brunizowa ſólnja a kruch palenzpaſernje.

Hudančka.

46. Hđeha ſlomu mlóčza?
(Wuhudanje přichodnje.)

W u h u d a n j e ſ č. 45.

45. Sa phſkom.

Cyrkwinske powjeſče.

Werowanaj:

Michalska cyrkej: Kora Bohuſlav Neumann, ts- baſpſchedzeř w Budyschinje, ſ Mariu Schusterez na Židowje.

Krčenej:

Pětrowska cyrkej: Amalia Liddh, Ernsta Bohuwera Sendy, měřečzana a korečmarja-najenka w Budyschinje, dž.

Michalska cyrkej: Augusta Martha, Jana Augusta Ponicha, ſchtrýmparja na Židowje, dž.

Zemrjetaj:

Džen 8. novembra: Hana Amalia, Jurja Kowarja, wobydlerja w Nowych Małkazach, dž., 1 l. 10 m. 18 d. — 10. Bjedrich Wylem, Chrystiana Bjedricha Israela, žiwnoſcjerja w Něwſezach, ſ., 12 d.

Čahi sakſko ſlezynſkeje železnicy z budyskeho dwórniſća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnia 9 h 11 m.: pschiſpolnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m wečor 8 h. 21 m.*; w noz̄y 2 h. 26 m.

Do Shorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnia 11 h. 40 m.*; popołnju 2h. 25 m.; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pschiſankjenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg.)
† Pschiſankjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna:

W Lipſcu, 11. novembra. 1 Koruſ'or 5 toſer 15 nſl. — np.; 1 połnowažajz czerwony ſtok abo dukat 3 tol. 5 nſl. 4 np.; wiſte bankowki 80%.

Płaćizna źitow a produktow w Budyschinje

14. novembra 1863.

Dowoz: 6985 kóreow.	Płaćizna w přerězku na wikač, na bursy,				
	wyšsa. tl. nſl. np.	nižša. tl. nſl. np.	srjedzna. tl. nſl. np.	najwyšsa. tl. nſl. np.	najnižša. tl. nſl. np.
Pscheniza	5 — —	4 15 —	4 22 5	5 — —	4 15 —
Rožla	3 15 — —	3 5 —	3 10 —	3 15 —	3 12 5
Decimien	2 22 5	2 15 —	2 20 —	2 22 5	2 20 —
Worž	1 22 5	1 15 —	1 20 —	1 22 5	1 20 —
Gróch	4 15 — —	— —	4 5 —	4 15 —	4 5 —
Woła	3 10 — —	— —	3 5 —	3 10 —	3 5 —
Kaps	7 7 5 —	— —	— —	7 7 5 —	— —
Jahy	6 25 — —	— —	— —	— —	— —
Hejdusčka	4 25 — —	— —	— —	— —	— —
Kana butry	— 17 —	— —	14 —	— —	— —
Kopasłomh	3 18 — —	— —	— —	— —	— —
Bent ſyna	1 15 — —	— —	25 —	— —	— —
Late ſynjo	6 — —	— —	— —	— —	— —

Spěwy.

Na pokutny pjatk.

Moj Jejus woła hréšníkow:
Wó hréšníz, ach nježlyšicze,
Ach, so by tola koždý schol,
Haj, lube dusche dha wschak djicze,
Hdyž swědomnje waž cžwiluje,
A zlyž zwět wam wuski je,
Wschak sa waž je něk hřeče rada,
Wam džens̄ so hřeče skiczi hnada,
Boh wschitko hréš wam wodac̄ dže,
Hdyž pščiblječe wó pokutnje.

Kak lubje won naž woła ſej:
Wó, hicž ſeđe sprózni, wobčezeni,
Ach poječe jeno k Sbóžnikej,
Dha budzecje wó wokſhewjeni;
Hlaj, waſche króny we njebiu
Sso dawno blycheja ſ jažnosćju,
Wó nochzli pak wo nje rođicž
Nje, chzoli radſcho w hréchach khodicž
Ton kroki ežas̄ toh' živjenja,
Kiz k polucje ſdeče Boh wam da ?!

Haj, dusča, čzech býcz ſubjena,
Hdyž ſa tebje je hřeče rada,
Hlaj, ty wschak masch tež Sbóžnika,
Kiz ſa tobu tak ſrudnje hladá,
Kiz kož ton paſtře najlepſchi
Do ſtadlo ſamo wofstaji
A ſa tej jenej, kiz ſo bludži
A ſ hréchami joh' ſara rudži,
Ssam do puſćinu ſa njej dže,
In pyta, bož ſu namak je.

Duž hréšníz! ach, kchwataječe,
O ſo býchu ſo črjody hnaly!
Hdyž runje waſch hréš wuli je,
Boh woda jón tež hac̄ tón malý,
Hdyž hréšník w wérnej potuci;
Sso k Božom thronej pščiblizi;
Haj, dha pſches Chrystu krawne raný
Wschón hréš b'dje ſamu wodawaný,
So jeho týſčna wutroba
Ton bójski mér a poloj ma.

Duž hréšníklo, ja prasham cje:
Schto je eže dotal woldzerjako?
Hlaj, Bohu wschitko jene je,
Hac̄ woda wjele abo mało,
Haj jeho hnada mózowſta
Sa wschitke hrédi doſhaha,
Sa wschitke hrédi člowſkich džecži,
Tak wjele hac̄ je iich na ſwěcji —
Haj ſa minje a tež ſa tebje, —
Naſch Sbóžnik tež doſc̄ cžimik je.

Ach wérče mi, o hréšníz,
Kak wam to tola derje budže,
Hdyž wam waſch hréš b'dje wodath
A hdyž wó mózecze něk wschudže
Wo prawej wérnej luboſcji,
Kaž džecži k ſwojej macjeri
Sso k ſwojom wotzej pščiblizowac̄
A njetracje ſo pſched nim khowac̄,
Kaž dyrhja to egi býsbožni,
Kiz ſu ſchecje ſ hréšom wobdaczí.

Haj, derje taſkej duschi je,
Kiz předy ſ hréšom wobčezena,
Dyž hréšom brémjo nježlyſche,
Něk pak je ſ Bohom wujednana,
Kiz wě, hdyž ſmijerež ſu pščibliza,
So powjedze ju do njebla
A pónđe pſched ſu ſwěſelená;
Wě, ſo je dawno wutupjena
Wot teho, kiz jej Sbóžnik je;
O jene krafne wumrjecze!
Kak móža tažž ſ wjeſelom
A ſ radoſenj tam k njebiu hlabac̄;
Hdjež je iich wěčny ſbóžny dom,
Hdjež ſměja wscho, ſchtóž bubža žabac̄;
Pak rjenje tola budže tam,
Hdjež rumi ſwjatym jandželam
S tym Wumóžnikom ſlednoženi —
Tež hréšníz cji wobhnadženi, —
Sso bubža wěčnyje wjeſelic̄;
Duž, hréšníklo, ežk do ſo hicž.

Petr Mlonk.

Luboſc̄ wérne ſbož.

O ſbožowny, ſchtóž luboſc̄iwo
Je wutrobičku namakal!
Ton halle je pſches luboſc̄ milu
Najreniſchi věh ſapocžal.
Hdjež wutrobiſe dwé luboſc̄ hréje,
Tež w wjeſlu, horju ſienocja:
Zam njebeſke ſo ſtónzo ſměje
A róžowý čaž ſelhadža.
Haj luboſc̄, jeno luboſc̄ prawa
Te živjenje, iei poſhwicž ſo;
S njej Boh ton knjes Či wščitko dawa,
A ſu masch najwjetſche bohatsiwo!

K. Pétrowič.

Na wě ſtmik.

Hosćenž w Stróži pola Rakez, pſchi ſamym ſchuſeju wot Khočebuſa do Budýſchina ležaz̄, ſ 50 jutrami pola a kuki, ſ prawisnu ſchenkowanja, ſeſanja, pječenja a hospodowanja, je ſe ſwobodneje ruki na pſchedan a móže ſo wscho dalshe pola wobſedžerja tam naſhonicz.

Młody člowięſ doſhahaz̄ wědomnoſc̄ow, kiz dže pſchekupſtwo nauuknyc̄, móže někto abo k jutram dobre město w jených pſchekupſtich khamach w Budýſchinje doſtač a je wscho dalshe ſhonicz we wudawańi Serb. Nowinow.

Moje wobydlenje je někto w strohoſſie pod hrodom.

J. Muschick, pſchiftajaz̄ muž.

Platowe, blidoschatowe a manufakturowe kblamy Eduarda Hartmanna

w Budyschinje

na lawskiej hafy

poruczeja swój bohacze srijadowany skład platowych, bawmjanych, polwojmianych, wołmianych a židzianych tworow, jako:

Buckskine a dwojnowutki (Doppelstoffe)

ł miskim hłosowam, lazam a žuknjam.

Czorne židženische ža

ł schórzucham, draszenjam a mantillam.

Konjaze wodžecža (deki)

wołmiane a połwołmiane.

Wulke czornowolmiane rubisheža na hłowu,
czornožidżane rubishežka wokoło schije, pišanožidżane
wulke teho runja, a tajke dybſacze rubishežka, wołmienischeža ł žuknjam,
mohairy a druhe wutki sa podſhiwł, lustry,
ežishežany barhent, płał ł wupjerkam a
wiele, wiele druheho.

☞ Tunje a pschezelniwe posłuszenje w ſerbſkej a němskej ryczi. ☞

Němski Phönix,

wohni ſawęsczace towarzſtwo w Frankfurce nad Majnom.

Sakladny kapital 5½ miliona ſcheknakow.

Wſchitke ſawęsczenja ſa tuto towarzſtwo wobſtara A. Siems,

firma: J. G. Klingſt Nachfolger w Budyschinje.

Dokelž je netko solarwolij a fotogen najtunishe ſwęczenje, dha jej kózdemu porucžam
kaž tež pschißluſhne lampy.

Snata ſtwinska lampa ſe 7 ſimi joſtym žułzhom trjeba ſa 1 np. w hodzinje, mała lampa ſ 5 ſimi
joſtym žułzhom trjeba ſa 1 np. w 2 hodzinomaj, nóżna lampa w 9 hodzinach ſa 1 np.,
wjetſche, woſebje do koła ſwęczače, trjebaja wjach.

Solarne lampy, fotogenowe lampy

we wſchitkich wulkosczęach a družinach we wulkim wubjerku, kaž tež solarwolij a fo-
togen porucža najtunischo

Herrmann Nachliß,

Klemptnarſki miſcht w Budyschinje na ſitnej hafy w domie 1. pschekupza Bergera.

Wotznokrajne wohniſawęsczaze towarzſtwo w Elberfeldze.

Š tutym dawam ł ſjawnemu namjedzenju, ſo hzym ſpezialnu agenturu ſpomnjeneho towarzſwa, kóruž hacž dotal

knjegs Otto John w Klufschu

wobſtaracše, ſažo naſpiet wſał, a ſo po lajkim ſpomnjeny knjeg wjazh žane naležnoſcie ſa pomjenowane towarzſtwo
wobſtaraczej nima a woſebje wjazh žane pjenjeſy ſa nje horje bracž njeſmje.

W Draždjanach, w novembri 1863.

A. F. Lüder,

poſnomoznjeny a generalny agent horjeſſeho towarzſwa.

Gjistny žłodowy extract.

Pschi nětčíšim rosscherjenju žłodoweho extracta dyrbi so kózdy lekar Bohu džakovacj, bdyž so jeho pacientojo psched tamnym medizinskim swarjenju wutkowaja, kotrež so sda w jenotliwych padach hojaze bycz, peszczischo pał, zwojich wutkow dla, pschi dleščim trjebanju schkodne bycz dyrbi.

Nětko je snaty chemikar knies Dr. Doeberer in Freiburgu nad Unstrutu tajki **gjistny žłodowy extract** pschihotowan, kotrež se sameje husteje bręczki w obsteji, bies w schitkeho pschiměška. Tutoń je jara formijazp a móžu jón wschém žłabym a woſlabnjenym woſzobam poruczic, woſebje doſelz po kiczkach wuziwanym, na zastu masanym, abo do czopleho mloka smeschany, jara derje žłodzi.

W Cöthenje, 1. augusta 1862.

Dr. Arthur Lutze,
sanitatny radziczel.

Wot tuteho wubjernego a wuschiukie pschihotowanego žłodoweho präparata, kij je so tak derje jako po ſylniacy ſredk sa wotk horowacych, ſlabych a woſlabnjenych ludzi (częſczaſe maczerje, ſlabe dżeczi atd.), jako tež pschi kata rrhaſſkich a pschi w ſchęch druhich boleszcach, kij hu ſaffektaciju ſlinjofolkow naſtałe abo ſniej ſienoczene jako węſty hojazy ſredk dopokasal a so wot muwoſanych lekarjow naſožuje, mam ja stajne na pschedan a dowolam ſebi ſ tutym, czesczenych Serbow na ujón ſedźbnych ſzincz.

Blescha ſa 8 hač 12 dnjow doſahaza plaezi pola mje jenož 10 nſl.

J. G. F. Niecksch w Budyschinje
na ſerbſtej ſazy.

Pirnaski strovotny żoldkowy liqueur,

pirnaski żoldkowy elixier (Magenelixier),

ſ najſtrowskich ſelow a koſenjow fabrikyowany, je snaty jako psche żoldkowe woſegeznoſeje woſebje ſkutkowacy, ſ doboru tež tak derje ſtodyzacy ſaz tuni, so dyrbiaka jón kózda familia w domje męcz.

Zyla blescha plaezi 12 nſl., po blesche 7 nſl. a běrnblesche 4 nſl.

Na Budyschin a woſolnoſci pschedawaja jón knies **Heinr. Jul. Linck** ſady muſkeje zyrkwe.

Psches ſwoje ſnamjenite ſkutkowanje doſez po wſchém ſwécze snaty ($\frac{1}{2}$ blesche 1 tl.) **G. A. W. Mayerowym** běh broſtſyrop ($\frac{1}{4}$ blesche 15 nſl.) je jenož psches ſwoje hojaze wutki, kotrež ſadyn druhí bróſtſyrop we ſebi nima, najwęſzischi ſredk psche kózdy ſastarjeny kaſchel, psche dybawoſcz, jachlokaſchel, ſazwanje, bróſtowe czerpjenje a ſchijowe woſegeznoſeje. W tu- domnej woſolnoſci pschedawaja jón ſenicz:

Heinr. Jul. Linck w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,

Joseph Löbmann w Scherachowje, — **G. M. Scholta** w Woſtrowje,

Bernhard Hilben we Woſporku, — **J. A. Paulisch** w Nakazach.

NB. Doſelz Mayerowym fabrikat tež faſchuja, dha chył kózdy dobrociwje zyle ſwérū na ſygel a etiquettu hladacz.

Džak Mayerowemu broſtſyropem. Jako bě mje wycze mojeho doſholstnego czerpjenja na dybawoſci hiſcieje jene wjele wjetſche ſapſhijalo, tak ſo dyrbjach ſo ſ czahami ſkoro ſaduſycz, ſpytach ſ G. A. W. Mayerowym, wjelekróz poruczenym, broſtſyropom, a móžu nětko ſ ſwojemu wjeſelu, doſelz niz jenož stare, ale tež nowe czerpjenje ſ mozu wotebjer, kózdemu podobnie czerpjaſemu tuton broſtſyrop ſ najwjetſhim prawom poruczic.

W Draždjanach.

G. Büttner na ſelowym torhosćju.

Protze a Schneider

na bohatej habsz w domje pschedupza Liebusch iż wudow pomęcataj i hodonemu hvedzenju swoj derje iriadowanym skład wsichelakich czašnikow (segerjow), woszbieje schwajzariske skote a tež šleborne d'ybsacze czašniki, dale pariske pendule po najnowszych modellach w posłoczeniu a w marmuru, regulatory i bijazym gratom a bjes njeho, winske wobkukate czašniki a schtuzarje; faconske, nōzne a nippyske czašniki, patentne budżerje a hrajate thski, 2-8 kustow hrajaze, talmiwo rjeczaſki a kluczki i double-or.

Pschedawanie ſubla.

Pschedowny piatki jato 27. novembra t. l. dopolnia w 10 hodzinach budżet ho burjske ſublo čo. 6 w Bronju, kotrež ma 39 körzow leżomnoſeże a je se s 245 dawskimi ſenoscemi napołożene, bjes wumienka a bjes hospody, ſe ſiwhim a morwym inventarom dobrovolnje na pschedawanie pschedawacj.

Wumienjenja budžeta na dnju auctcije wosjenjene.

Amerikanski ſwinjazy ſchmalz
porucza najtunischo

David Berger.

Wulku dželbu

✉ musejadowanych cigarow ✉

Ambalema, Cuba a Brasil

25 ſu 6 nſl. a drózše porucza

Gustav Schellhammer

na bohatej habsz čo. 9/1, bliſto hłownego terhoſteja.

W mojej kniharni pschi bohatych wrotach je ſa 10 nſl. doſtač:

Lecjazy list nebo Woltersdorfa ſ jeho ſnamenjom a ſiwenjoběhom, na ſerbſti pschedozeny wot H. Imiſcha, fararja w Hodžiju.

Tuton lecjazh liji je tak weſebny, ſo je nimale do wſchad ryczow pschedozeny, kotrež lutherszny kſcheczijeno rycza. My možem ſo dla k. fararzej Imiſchej ſo pschedozenie teho ſista a k. fararzej Domachy w Nofraczizach ſa pschedozense pschedownych kſherlischow ſo ſo jeju wulku prózni wutrobiuje džafowacj, jo manu tuton požohnewanym ſiſt nětko tež ſerbſti. Wſho: pschedozenie, cziſce, ſiwerzelo-veho wudyzanja wteſiſceznych rebras, papera, do poſl kožje ſwiaſtanje, je wuberne rjane. Genež psches to, ſo je towarzſtwo te knihi ſe ſwojim uakkadem wudalo, možeja tak tunje býc; hewak ſo tute knihi w tuthim ſwojim weſebuſym wuhetowanju njebhym tunſcho hacj ſa 25 nſl. pschedacj móble.

J. C. Šarolek.

Na kniežim dworje w Nowej Wsy nad Spree-
wuje

Šuchi fórf,

1000 po 1 tl. na pschedau.

Jedyn towarzſki doſtanje trajaze dželo w to-
warzui w Wulkim ſiegenju.

Džeseze nowy hospodarſti wós ja dweja konjow je
w Gruboczizach čo. 10 na pschedau.

Węzera jedyn muž psches ſekifichow do Horneho Objelſta i hoscenarzej Liebigi ſ karu pschederje; jak bě
wot ſwojeſe karu na pucju hacj tam wjazy króz ſ jeneje
hriebje do druheſe poſtorany był, da jei pola Liebiga 2
maszy woszka ſypnycz, ſabu ju paſ pschi wſchem ſhwatku
pschedujacj a bě ſo teho dla, jako chyſche dale jecj, ſara
bjes ſlēda ſhubila.

Šat.

Sjawni džak praji ſo ſ tuthim czeſćenym Chró-
ſezanam, dokež maja wſchitke ſwoje pucze w tak ſhwat-
lobnym a wubjerithm perjeſe, ſo móža w taſkim naſtu-
panju kódej gmeinje ſa dobrý pschedklad ſluſicj.

Rycznik **Nechtar** w Budyschinje.

Taj, kij w Serbſkich Nowinach,
Maju talle hanitai,
Taj ſo w ſwojich myſliczach
Tola jara molitai.
Wenaj ujeſtaſ tajſej rjanoscje,
Aui tajſej n ujeſej ſhmanoscje,
So dyrbala žana
Holečka pělna rjana
Sa nimaj ſo wohladowacj,
Teju dla ſo kamienjowacj.

Tej d wě towarzſzh.

Sserbske lutherske knihowne towarzſtwo.

Na ſerbſti pschedozeny Lecjazh liſt nebo Wolters-
derfa ſ jeho ſnamenjom a ſiwenjoběhom, renje do poſ-
lozie ſwiaſtan, leži pola k. pschedupza Šteſcha w Bu-
dyſchinu na ſtadzi. Kódej exemplar placzi 10 nſl. ſco-
biſtamy naſcheho towarzſtwo ſo paſ darmo doſtanu.

Bibliſki pucznik na leto 1861, mot k. fararja
Kaniga w Klukſu ſestajan, ſo hizom cijſceſi. Dwie
lijſti ſtej hizow hotowej.

H. Imiſch, farar w Hodžiju.

Dženž, 19. novembra w nožu w 12 hodzinach,
wuhny cijſce we Objelſtu naſcha lubewana macz
Charlotte Karolina ſwidow. Schreiberowa
rodz. Schichholdez, 61 ½ ljeta ſtara. Jejny pohrjeb
mieję ſo njeđelu 22. novembra popołnju w 2 hodzi-
nomaj, ſchtotz lubym ſnatym a pschedzlam ſi tuthim
naſpodwolniſcho wosjenjuna te ſrudne ſawostajene džecj.

Ernst Schreiber, kantor we Objelſtu,

Hermann Schreiber, wuczer we Lubini.

Paulina Schreiberez, žensena Schönsfeldowa
we Worzymje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštka,
kil maja so w wudawarni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawať
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci
6 np. Stwórlétla předpła-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
77 nsl.

Wopříječe: Swětne podawki. — Něčto wo pschištajenju wježnej czelebje — Ze Serbow: S Bronja. S Mo-
weje Wsy. S Hermanež. — Hudančka. — Cyrkwinske powjesće. — Cah i sakskošlezynske želesnicy z
budyskeho dwórnišća. — Pjenježna płaczina. — Spiritus płacęše w Barlinje. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Saſla. Kaž w druhich němſkých městach, tak
džeržesche so tež wóndanjo w Dražđanach ludowa shro-
madžišna, w kotrejž so wo to jednasche, što by so t
lepšemu schleswigholsteinskeje wěžy cjinicž hobjiko. Wob-
sancknene bu, so na ſakſle knježerſtvo s proſtuwo wo-
brocicž, so by wone ſtučowanje ſa Schleswig-Holstein
pschičzivo Danské tak ſylnje hacž možno podpjerako.
— Prěnja a druha komora je so tež na tajſe wasch-
nje wuprajka a kralowske knježerſtvo je psches ministra
Beufsta wotmowicž dako, so budje ſa Schleswig-Hol-
stein wſchyo cjinicž, štož po ſwojich mozač cjinicž móže.
— Sako w Chemnižu wóndanjo ſena ſlužobna holza
rano se ſwězu do jſtwh ſtupi, ſapali ſo tam gas, liž
bě někak s rókow wuſtupit, wopali tu holežku khetro
jara, wuraſh durje, kotrej do kheze cjižny, a roſraſh
někotre wokna na kruchi. — Veho majestoscz kral Jan
je knižitupzej Wellerej ſ Dražđan, liž bě ſ politiſtich
pschičziniow psched 11 lětami do Schwajzarskeje czeleňk,
wróćenje do Sakskeje pschiſwolit. — S Lipska piſajja,
so ie tamniſcha rada wóndanjo měſchjanske ſuki psche-
najaka a ſa akt kuto 20 hacž 25 tl. ſa pschenajecze
na lěto dostaka. — W Tauchawje bě ſo psched něko-
trymi dnjami jedyn 19 lětny wotrocík tak paſenza na-
pit, ſo dyrbjachu jeho domoj donjescz, hbjez jeho potom
Boža ruczka ſmjertrje ſaja. — W Mautigu pola
Kiesy wotpaliču ſo 20. novembra tamniſche knjeze
hródje a bržnje. Škót bu pkomjenjam wntorhnjeny,
tolu ſo vjez džotkow pschi ſamym ſaduſh, pschetož
dwě běſtej hijom tak njemózneſ, ſo dyrbjachu jej won
wunjeſcz. — W Waldenburgu wotpaliču ſo 13. novem-
bra tſi kheze. — W Zwickejje pschiindze jedyn ſchtyri-
lětny hólčez ſe ſwojej koſchulku ſaſhwęznej lampje tak
blíſko, ſo ſo koſchulka ſapali a won psches to tak wo-
pali, ſo dyrbjeschne naſajtra wumrjeſcz. — W Frohburgu

je ſo 20. novembra pjez bržnjiow ſ wulkej ſaſhou
žita wotpaličo.

Pruſy. Pruske ministerſtvo běſte po ſkoničenju
pozlenjeho ſejma kruſh wukas pschičzivo ſwobodnopi-
kazym nowinam wudako a bě jim psches to wjele wob-
eježnoſeſe naſtako, tak ſo běchu někotre dale ſuſhadzecj
ſaſtacj dyrbjaku. Dokelž pak w konstituationalnych kra-
jach ministerſtvo žadyn wukas wudacj njemóže, kotrejž
wot ſejma pschiſpōſnath njeſe, dha je wone tutón wukas
něſid ſhromadženemu ſejmej ſchličnacju prjódloko-
žiko. Ale druha komora njeſe jón ſa dobrý ſpōſnala
a duž je jón ministerſtvo naſrijet wſako, tak ſo ſmē-
dja wſchě nowin ſaſho po předawſkim waschnju wu-
ſhadzecj. — W tutej wěžy je ministerſtvo po taſkim
drueci komorje ſchličnacju ſaſho, ale w naſtupanju noweho
wojerskeho ſalonja drje ſo ſaſho ſ njeſi ſwadži a ta wo-
jerska naležnoſeſ budje drje ſaſho wina, ſo ſo druha
komora ſterje lepje roſvutſhcz. W ſpomičenym ſalonju
wobſteji mjenujy ministerſtvo ſ nowa na tſlětnej wo-
jerskej ſlužbje a na wulkim pschiſporjenju wóſka. Dru-
ha komora žada ſebi pak dwělētm ſlužbu a mjeiſche
wóſko, a dokelž lohlo doſež žana ſtrona wot ſwojeho
měnjenja njeſuſhcz, dha budje ſwada hotowa. —
Wſchelake nowiny wulkaduju, ſo něčiſche pruske mini-
sterſtvo w ſchleswig-holsteinskej naležnoſeſi ſylnje wuſtupowacj
njebudje, dokelž by potom dohlo wjazh wobſtacj njemóhlo.
Pſchetož hdy by Schleswig-Holsteina dla ſ wójnje pschi-
ſko, dha by wone požejowacj dyrbjaku, ſtož njeſh pak
druha komora pschiſwolit. Duž by je kral ſe ſluž-
by pſchęſk a druec, druec komorje ſpodbobne, mini-
sterſtvo wuſwolit. Tak ſo wulkaduje a je možno, ſo
je we tym ſchęperjatko prawdy.

S Frankfurt nad Majnom. Po wěſtých
powjeſčach wobſanknie dženža bundestag, ſo ma něm-
ſke wóſko Holstein bóřh wobſadzicj.

Schleswig-Holstein. Schleswig-Holsteinska należnoścja poczyna dale bōle ważnissza a straschnisza bycz a je jara lohko mōżno, so s' njeje wójna nastanie. Wschitke nětko shromadżene němske fiejmy su na swoje knieżerstwa namjet stajile, so by ſo na wsche waschnie ſa wottorhnjenje Schleswig-Holsteina wot danski kraliſta ſkutkowało a ſo by ſo to, jeli trjeba, i brónju ſtało. Nimalo wschitzy mjeniſhi němszhi wjerchojo ſu ſo na bundestagu tež tak wuprajili a žadaja, so by ſo augustenburgski prynz Biedrich ſa schleswig-holsteinsko knieżerja wot bundestaga pſchipósnak. Sakſki minister ſ Beauf wosjewi wóndanjo w druhiej komorze, ſo je sakſke knieżerſtvo na bundestagu tón namjet stajile, ſo by danski pōszlanc wjazh jako ſastupier Schleswig-Holsteina ſ bundestagowym wurdżowanjam pſchipuszcjič njeſmje a ſo dyrbti ſo bōrſy němske wójsko wotpoſłac, kotrež by Holstein a Lauenburg wobſadžiko a tam tak dohko ſtejo wostało, hacž budże wuczinjene, komu tamniſche kraje po prawym ſkuſcheja. Němſki bundestag w Frankfurze je teje węz dla ſandzenu ſobotu poſedzenje džeržał a wschitke požadania němskich wjerchow w nastupanju ſchleswig-holsteinskeje należnoſcje ſ namjedzeniu wſak a je potom wubjerkej, ſ temu wifwolenemu, pſchepodał, kiž by tu węz tak daloko wuradžik, ſo by ſo jeje dla někakše wobſanknenje wot ſhromadneho bundestaga ſtać mōhlo. Taſke wobſanenjenje ſo najſkerje w thçle dnjach stanje a budże drje lohko doſež poſtajene, ſo ma najprjodzy němske wójsko Holstein wobſadžic. Ma to poſtauje tež to, ſo je pruſki wojerſki poſnomiognienz (Bevollmächtigter) do Frankfurta pſchijel a tam ſ rakuſkim wójnskim naležnoſcjom dla radu ſkładuje a po-wjeda ſo, ſo budże po poruczoſci pruſkeho ministerſtwa žadac, ſo by ſo do Holsteina w jazh wójska pōſkało, hacž bē předy poſtajene. Duž měnja hižom někotre nowiny, ſo budże tam Sakſka nětko 6000 muži pōſkać ſyrbječ.

Wſchitke jednania, žadanja a wurdżowanja němskich wjerchow, fiejmow a ludowych ſhromadžiſnow pał niežo na ſebi nimaja, jeli je Pruſka a Rakuſka njeppieratej. Kniežerzej tuteju kraju mataj pał ruku troču ſwjasamu, dokelž je ſo ſe ſtrony Pruskeje a Rakuſkeje londonski protokoll podpiſał, w kotrejž je poſtajene, ſo dyrbti glücksburgski wójwoda w ſwoim čiaſzu ſ kniežerjom w Danskej a w Schleswig-Holsteine bęc, niž pał augustenburgski, kiž by to po starym prawje bęc dyrbjaſ. Ale pruſki kral a rakuſki khejor móžetaſ ſo ſ tuteho ſadžewka wupleſc, hdjhž to jenož chzetaſ. Mjeniſhy w londonskim protokolle je tež poſtajene, ſo dyrbti Schleswig-Holstein ſam woſebje wostac, ſwoje ſamſne wójsko a dawki mēc, w ſariadowanju zyle wotdželeny wot Danskeje bęc a jenož tak daloko ſ njej w ſjenoczeńſtwe ſteječ, ſo je danski kral tež ſchleswig-

holsteinski wójwoda. Tute poſtajenia je pał danski kral wſchitke ſahubik, pſchetož wón je nowu danski konſtituſiju podpiſał, w kotrejž je wuprajene, ſo ma Schleswig-Holstein we wſchem ſ Danskej ſjenoczeńy bęc a po taſkim ſwoje woſebite prawa do c̄ista ſhubic. Dokelž teho dla danski kral poſtajenia londonskoſho protokolla džeržał njeje, dha byſchtaj nětko pruſki a rakuſki kniežerſtvo tež wot njego wotſtupic mōhlo, ale ſo budžetaſ wonaſ hnydom prajic, ſo je wón hižom wſcho prawo nad Schleswig-Holsteinom ſhubik, to ſo nam hiſchę wericz nočaze. Wonaſ budžetaſ najſkerje jenož ſa to hloſowac, ſo by ſo Holstein wot němſkeho wójska wobſadžik, — a to by hižom wažne doſež bylo.

Nětko prascha ſo, hacž ſebi danski kral tajke wobſadženje lubic da. Wón ſa m by ȝnadj to c̄iniš, ale danski lud jeho najſkerje ſ ſpječejenju pſchecziwo bun-deſtagej poczerti, pſchetož Danszhy ſu teje ſykeje węz dla na Němzow ſylnje roſſobjeni, a ſu krala, mōhle rjez, niſowali, ſo je nowu konſtituſiju podpiſac, a Schleswig-Holsteinej wſchē stare prawa wſac ſyrbjaſ. Boni wosjewichu jemu mjeniſhy, ſo jeho hnydom wobſadža, jeli to njeſcini. A duž je wón podpiſał a tež bōrſy pſchikaf, ſo ma ſo danske wójsko wo poſoju poſwjetſhici. Tež dawa wón wſchē wójnske ſódze do rjaju ſtajecz a ſejele ſkoru kózdy djeni wjazh wójska do Schleswig-Holsteina. To wſcho pał na to poſkuſuje, ſo ſebi wobſadženje tuteho kraja nočze ſubic dac, a jeli pſchi tñthm wotmęſlenju wofstanje, — dha je wójnac hotowa.

Se Schleswig-Holsteina viſaja, ſo ſu ſo tane wſchitzy krajni ſaſtojnizy, profesorjo, mēſchęzanosty a t. d. ſarjelli, danskemu krali pſchibahu poddanoſcje pſchibahac. Tu ſu pječja tež ſchleswig-holsteinske, w Danskej ſtejaze, regimenty ſarjelli, a je jim teho dla bróni wſata.

Hacž runje je wſchudžom druhdze ſa wójnu lētni čiaſ ſajlepschi čiaſ, dha by pſchecziwo danskemu krali ſymski čiaſ ſ wójnie najkmanisch bęc. Danska je mjeniſhy, taž je ſnate, wot Schleswig-Holsteina pſches morjo dželena a duž njebi ſo w ſymje ſ Danskeje ſane wójsko do Schleswig-Holsteina ſlac, njemóhlo, dokelž w ſymje ſódze ſodu dla jēſdžicj njeſmōža. S Němzow by ſo pał tam po ſeleſniſach tejk wójska pōſkač mōhlo, kaž by to trjeba bylo.

Danska ſa m a by pał tež hewak we wójnie pſchecziwo dyrbjaſa, pſchetož wona ma jenož 1,600,000 woſydleryow*) a je po taſkim wjele mjeniſcha hacž Sakſka. Duž bych u Němzhy ſ Danskimi bōrſy hotowi byli, to reka, jeli ſo Franzowska a Fendzelska do teje węz

*) Schleswig-Holstein a Lauenburg maja w ſromadže 1,004,000 woſydleryow.

ujeměšča, a to je najskerje tež wina, so pruski kral a rakuski khězor hřichče tak kažodnje s danskimi kralom wobkhadzataj a jemu krucje na ťožu njeňdjetaj.

Franzowſka. S Londona je powjescz pschitčka, so ſo jendželske kniežerstwo na kongreſu, wot Napoleona požadanym, wobdželicz nochze, a duž ſ njeho najskerje nicio njebudze. — Kajkeho wotmýšlenja Napoleon w řeſtewigoholsteinskej wěžy je, njeje hřichče snate, franzowske nowiny pak steja wſchē na stronje danskeho krala a wudawaja, so maja Němcy njeprawje.

Ružowſka a Pölska. Khězor Alexander je Napoleonej pišak, so chze ſo na kongreſu wobdželicz, jeli budze předy krucje postajene, ſhoto budze ſo na nim wuradžowac̄. — W Polskej dže hřichče wſchitko po starym waſchnju.

**Něchto wo pschitajenju wjeſneje čeledže. Někotre hłowne ſahady, kotrež w tymle nastupanju ſakon-
žny jako prawo placza.**

(Pokračowanje.)

54. (§ 77—82.) Šekužba ſběha ſo a móže ſo ſběhnyč a ſkóncicž we wěſtych padach a) psches ſimercz; b) (§ 83) psches khorſcz; pschetož 55.: khorſcz, kotaž čeladnička w ſkužbje podeiidze, je na woběmaj stronomaſ (ſa hospodarja kaž ſa čeladnička) jeno tehdý k temu ſamýšt, ſkužbu horje ſběhnyč, hdyz ta ſama pak ſama na ſebi k ſkužbnemu dželu njeſtaueho czini, — k czemuž tež ma ſo pad w § 96 pod č. 14 licžicž, abo dlehe hacž 2 njeđzeli bjes wahlada na rucžishe poſlepſchenje a wotkhorjenje traje. (§ 84) Tutén Zniedželski čaž dže, njeđali ſo hnydom pschi ſapocžatku khorſce po ſtekerjowym wuprajenju dležsja trajnoſcž do předy wi-
dzicž, kóždemu ſkhorjenemu čeladničej, bje- wſchego wu-
měnjenja, ſ kajkeje pschicžin je khorſcz naſtaſa, k lep-
ſhemu. 56 (§ 85). Tež w padze ſazisheho pschicženja,
kaž tež ſ zyka njeſmē kniežitwo ſkhorjeneho čeladnička
niž předy ſe ſwojeho doma wotſalicž, doniž ſa njeho
dalishči wofstatk wobſtarany njeje. 57. (§ 86) Říma ſkhorjeny čeladnič ſamych pschitwusnych (rodných psche-
čelow) w bliſkoſci, kiz byhu po ſalonju abo wucži-
njenju winoſci byli, jeho pschicž a ſastaracž abo psche-
cžinwa ſo woni jeho pschicžu a hospodowanju, dha ma
ſebi čeladnič ſubicž dacž, hdyz jeho kniežitwo do lho-
reje khěze da a tam abo na hewak pschihódne waſchnje
ſ pschibytkom wobſtara. Wo khóſtach jeho transporta
(wotwjeſenja) placzi to ſamo, ſhotož je w § 74 a 75
wo khóſtach ſtekerjowanja postajene. 58. (§ 87.) Čeladnič ma pak ſo we wſchitkých předy ſpomnjených padach
tač doſloho w domje wobkhorowacž, doniž jeho dalishče
pschicždenje (wotwjeſenje) po wuprajenju ſtekerja bjes

ſtracha ſa jeho žiwenje abo jeho ſtrowoſcž móžno njeje,
59. (§ 88.) Wyſche tutych padow (§ 79. 81. 83.)
n je može ſo ſkužbny kontrakt (ſkužba) w čažu abo
běhu ſkužb (to je: doniž čaž ſkužb trajejenobocžnje
(ani wot hospodarja, ani wot čeladnič ſameho) ſbě-
hnyč. 60. (§ 89.) Kotryž wot njeju nochze, ſo by
po woběžanej ſkužbje čaž ſkužb dléhe wobſtejal, ma
kontrakt w prawym čažu wupowjedzie, jeli pschi pschit-
ſtajenju ſo ſjawnje poſtajiko njeje, ſo ſo tón ſamý
mjeſčo podlejčicž njeſmē. 61. (§ 90), Wola měſhcanſ-
teje čeledže je tónle čaž tehole wupowjedzenja 6
njeđzel předy, hacž čaž ſkužb wuběhnje, pola wjeſneje
čeledže pak ſu 3 měſazh předy, hacž lěto ſkužb wu-
běhnje. Wola měſacžnje pschitajenje čeledže ma ſo
wupowjedzenje na prěním kóždeho měſaza ſtač. 62.
(§ 91.) Njeje ſo žane wupowjedzenje (Kündigung)
ſtalo, dha ma ſo ſkužbny kontrakt pola měſhcanſteje
čeledže na běrtl lěta, pola měſacžnje čeledže na měſaz a
pola ratarſko- wjeſneje čeledže na 1 lěto jako mjeſčo
podleſcheny džerječ. 63. (§ 91.) Njeje čeledž wupo-
wjedžila, tola pak ſo druhđe na nowe pschitajila,
dha ſo ſ tym mjeſčaze podleſchenje stareje ſkužb nje-
ſběha; tola ma druhí hospodař, kotryž je čeladnička na
nowe pschitajil, jeho pak potom doſtač njemože, wſchē
te prawa na ſaturanje ſkody ſe ſtronu čeladnička, na
kotrež je horſka pod č. 24 a 26 poſkane. 64. (§ 93.)
Pſcheda abo pſchedowtajali ſo ratarſko wobſedzenſtwo
abo wěſty wjetſchi džel teho ſameho, dha ma čelegž
tež pola noweho hospodařa abo knieſa we wſchēch
ſwojich prawach a pschitkluſhnoſczech w ſkužbje wofſacž,
jeli tón jedyn do žadanja druhđeho, ſo chze ſkužbu ſbě-
hnenju a ſkóncenmu měč, njeſwoli. 65. (§ 96.) Bjeſe
wſchego wupowjedzenja a na měſeje móže kniežitwo če-
ladnička pſchicž a ſe ſkužb poſkacž: 1) hdyz tón ſa-
my kniežitwo abo jeho ſwobóbných psches čelnu ſchividu
abo pſchepſchimmenje n. psch: put, ſtorč a t. d., psches
njehorue, hanibne a hanjerſke ſkowa abo čeſcji ranjate
rhcze a pschitkluſhnenja ſchividži a hani, abo psches ſtě-
ſtmiwe ſchęzuwanja ſwadu a pschekoru w ſwójbje načzi-
niež pſta; 2) hdyz poſkluſhnoſc ſapowjeduje a ſo
pschitkluſhnenja kniežitwa ſpječuju. 3) hdyz ſo wobara
a pschicžiwi, khěz in domje pſtač a hladacž; 4) hdyz
ſo domjazym a hospodařskim ſaſtojnikam, kiz ſu nad
čelegžu poſtajeni, ſ ežnej ſchividu abo ſhrubymi ha-
nibnymi a hanjerſkimi rhcžemi pschi ſastaranju jich ſa-
ſtonjſtwa ſtaji a pschicžiwi; 5) hdyz kniežitwo abo hospo-
darjowe džecži k ſtemu naředuje abo podhladny wob-
khad ſ nimi džerži; 6) hdyz džecži, kotrež ſu jej k pě-
ſtojenju a wothladanju dowěrjene, psches hubjene, ſte
wobkhadzenje abo ujerodnoſcž do ſtraſhnoſcze pschi-
njeſe; 7) hdyz je paduchſtivo abo pschitkluſhnenje ſawinovat, abo ſwoju ſobučelegž k temu ſawjedže abo pſtne

schiwenja abo kradnjenja knjegistwu njewosjewi; 8) hdyž na knjegowe abo hospodarjove mјeno bjes jeju wjedženja penješ abo tworj požejti.

(Skončenje).

Ze Serbow.

S Bronja. Tudy wudhyri saňdženu šobotu 21. novembra wjeczor w 9. hodžinje pola kublerja Klimenta woheň a ſpalichu ſo jeho domſke ſ bróžnju, taž tež twarjenja žiwnoſczerki Winatki, žiwnoſczerja Viſa ſka, bura N o w a f a, a hróđe a bróžen bura A řlta. Woheň je njedaloko wuhnja wuſchoł, a ſda ſo, ſo ſu ſo ſ wuhnja najſkerſho ſaſy ſapalile.

Syklawow běſhe něhdje 12 pschitomnyh, tola njemôžahu wjele dželacj, dokelž woda pobrachowashe.

Sawěſczena mějſche, Bohu žel, jenož jedyn.

S Noweje W ſ y pola Nježwacjida. Wuturonano 10. novembra bu tudy khežkarčka Hańja Hanſchpachow a pomjenowana Žurowaw w ſwojim dwóřzku na jenej kruſchwinje wobwiñjena namakana. Wona je ſebi czežtich myſłów dla žiwjenje wſala. J. H.

S S emichowa. W nožy ſaňdženej ſobocje 21. novembra je ſo tudy jena knježa fajma ſpaſila. Wona bě ſawěſczena a wopſhijeshe 170 kop rožli.

S Budyschin a. Po porucžnosći wuhjerka Maćizy Serbskeje podačhu ſo ſaňdženu pónđzelu 23. novembra k. gynnafialny direktor Buł, tachantski vikar Hórnik a redaktor Smoler ſo naſhemu krajanej k. Dr. Pſulej w Dražđanach, ſo bychu jemu ſe ſtronj Maczizy, ſa ſotruž je taž wjele dželak a ſkukowak, ſo jeho pomjenowanju ſa profeſzora naſnaležniſho ſvože pscheli.

S N e ħ o r n i a. Sa tudomu wokloſnoszej je naſch rycerſtublerſki naſenj k. Schröber ſa kralovſkeho ſmierza (Friedensrichter) pomjenowanym.

S Budyschin a. Iutſje ſměje ſo ſa katolickich ſſerbów w Dražđanach w tamniſčej podjanskej dwórkowej žyrki ſherbke pređowanje.

S Hermanez. Na město naſchego dotalneho k. wučerja Bartuſcha, kotryž je ſo 28. dnja oktobera wot naſh na wučerſtwo do Prntez pola ſamjeiza pschelydlil, je po khevalobnje wobſtatej prusy k. wučer Jordān ſe Schikez deſignaziju doſtal. — Nakhwilne wobſtaranje wučenja w naſchej ſchuli je bjes thym k. wučer Vérnič w Schiczeny dobročitije na ſo wſał.

Send a, ſchulſki prijödkſtejer.

S Budyschin a. Wot wolkieſneho ſuda w Budyschinje bu wejera tkalz Korla Loba Thonig ſ ſaſonzy, dokelž je 8. augusta t. l. khežkarja Jana Domſcha w Mothde moril (ſe ſekru ſaraſh a ſ promjenjom ſadajk,) ſ ſmjerči ſaňdženy.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

a

Mots Tunka

Iudzi pódla

škřetaj.

* * *

* * *

H. D. Uj, na kermeſhach, tam jedyn wſchu widži!

M. T. Nō, wſcho ſkoto nije, ſhtož ſo blyſteji.

H. D. Kak dha to měniſh?

M. T. Haj, ja běch wondanjo tež na jenej kermeſhi. Tam pschinidzechu wjeczor na reje tſi jara

rjane towarſhki horka wſchě pschne thibetowe, ale ſpody stare trodlate, taž ſo pschi rejwanju kruchi lětachu, ſ koſtrhniž potom pschy po wſhy běhachu. Ludžo měniſhachu, ſo bychu ſebi tola druhí ras lapki twjerdscho pschitwjasafe.

H. D. Hm, hm.

Amerikanski hwinjazy schmakaž
porucza najtunisjho

David Berger.

Wulku vjelbu

wusrjadowanych cigarrow

Ambalema, Cuba a Brasil

25 sa 6 nſl. a drôjsche porucza

Gustav Schellhammer

na bohatej haſhy cjo. 9% vliſto hlowneho torhodjeſa.

Poſkormjene jendzelske abo poſjendzelske hwinje čze
nechto kupic̄. Wſcho dalsche we wudawarni Serb. Now.

W Budyschinje stej dwē hnojowej jamje k pſchenajec̄u.
Wſcho dalsche je ſhonic̄ we wudawarni Serb. Nowin.

Lotteria.

1/8, 1/4, 1/2, 1/1 loſhy k 65. kral. ſakſl. Lotteriji, kotrejſ
1. klaſha budje 14. decembra czechnena, ſu hiſćcje w
najrjenskim wubjerku pola podpiſaneho doſtač̄.

Haudrij Hennig
na Židowje.

Lotterijowe wosjewjenje.

Czechenym Gſerbam Budyschima a wokolnoſcje, kot
ſiž ſu mje pſhezo ſe ſwojim pſcheczelniwym doměrjenjom
počezciſili, dawam najpodwoſniſho k naſvedjenju, ſo
budje 1. klaſha kral. ſakſl. 65. Lotterije 14. decembra czech
nena a ſo ſu pola mje hiſćcje 1/8, 1/4, 1/2, 1/1 loſhy
w pěknym wubjerku doſtač̄.

C. F. Jäger

na ſwonknej lawſkej haſhy ſ napshecza běleho konja.

Młody čłowjek doſahazych wědomnoſcjom, kiz čze
pſchekupſtro naſuknyc̄, može někto abo k jutram dobre
město w jených pſchekupſkich khamach w Budyschinje doſtač̄
a je wſcho dalsche ſhonic̄ we wudawarni Serb. Nowinow.

W Nowej Wſhy pola Njeſhwacžidla je jena kheža
ſe ſahrodu a ſe 107 kwadratnich prutow pola hnydom
na pſchedan a je wſcho dalsche pola gmeijskeho prijodſte
jerja J. Donatha ſhonic̄.

Wój ſa rjanej ſo njedžerztej
A pěknzej wój pak tola ſtej,
Dokelž wój ſamej pſchinidžetej.
Věřha ſo ſenic̄ njeb'vžetej.
A ſlužbu wój něk nimatej.
Wój jara hļupje myſlilej
A živnoſcž hžom mějſchtej
A tſi ſta toler na dani
A ſ ſorboſom butrh na wili.
To njeſšanu ſebi myſlili,
So mamh taſke towarschki,
Kiz ſej myſli, ſo je rjana,
Tola žana njeje kmana.
Duž Bělčanam ja praſic̄ čžu,
So jimaj durje ſačinju.

Přirodopřírodná ſekcia M. S. změje džensa za thđenj,
džen 5. decembra, popolednu w 1 hodžiāje w hoſcenici k
zítce krónje poſedjenje.

Fiedler, piſmawiebjer.

S naſkladom towarzſtwia ŠS. Chrilla a Methoda je
wuschka a je w Smolerjowej kniharňi doſtač̄:

Sněhovka abo ſtavizna tſjoch kſchęzenzow. Na
ſchej lubej mlobžinje pſchelozil H. Duežman.

Na dnju

30. novembra 1863

k ujeſe j Bergaučj,

Kantorej a wuczerzej w Vorsczi, k
k jeho 50lětnemu faſtojnskemu jubelskemu ſw jedzenju.

Budž Božo ſenjeze, kwalba cji!
Kiz hnadije ſwojich wobžich
A ſ nimi w ſamilnej dobroci
Wſchě dny tak krafne ſhodjich;
Sim ſpožcjiſch doſke ſiwojenje
A wjedzelsch ſich tak ſuboſne
Ton puciž k tej wěcznej czeſcji.

Budž kwalba cji! ſa ſpožcjenje
Nam muža doſtojneho,
Kiz poſta lět tu wuczeſche,
Štož dobreho bě wſchego;
Kiz twoje wowzhy wodžit je
Na kuku ſbóžnej wěrnoſcje
A k ſtudni wěcznoh ſboža.

Budž kwalba cji! ſa ſpožcjenje
Jom' ducha twojej hnady,
Sa dary ſwérnej ſuboſcje
Sa možy twojej rady.
S tým krafne žohnowany bě
Tak dohlo jeho dželo wſchě:
Budž wulka čeſcž jom' ſa to.

Budž kwalba cji! Tak ſpěvat je
Ton jubilar we zyrkti,
Hdzej wón pſches ſbóžne kherlusche
Eje ſ rjanym hloſom czeſcji.
Haj, dženž tež jeho wutroba
Něk ſ pſheezelemi ſaspěwa:
Khwal teho knjeſa, ducha!

Wón je twój ſwérny paſthý był
A wjedk cje doſke lěta,
Cje ſe wſchoh ſracha wutorhnył;
A dał, ſtož k ſhožu ſtuſcha.
Duž ſ wjeſzelom něk ſawyſfaj,
Th ſwérny! Bohu wſchón ſo dał,
Wón dže cji napshecžiwo.

Boh čze cje krafne wobbaric̄
Sa ſwérnyſeſz twoju wulku,
A ſbóžnu čeſcž cji poſtiecžiſz,
Hdž dacz cji budje ruku,
We kotrej ſkennu ſiwojenja
Wón ma ſa teho wuczerja,
Kiz dokonjal wſcho rjenje.

J. ř.

Dobrowolna subasta.

Na namjet herbow budže so pschichodneho

8. decembra 1863, wutoru,

Korczmarska leżomnośc w Droždžiu

pola Pomorez, sub. Cat. No. 4/2 tam leżaza, s realnej prawisni schenkovania, hosceniarjenja a ręšanja, k sawostajenstwu njebo knjesa Jana Ernsta Heinza ſluscha, pschi 8 okrach 27 kwadratnych prutach s 216,27 dawksimi jenoſejemi nakladzena, wjeſnouſudniſzy bjes dživanja na wobceſnoſcze na 4555 tl. — — — taxirowana, fol. 2 droždjiſkich gruntskich a hypotheſtich knihi, wote mniej notarialnje na pscheſadzowanje pschedawacj.

Na kupjenje ſmykleni džyli so horjeſſcheho dnja najpoſdžiſch o popołnja w 11 hodžinach w ſomnienjej korcim je mitnamakacz a po dopofanju ich placzenjakunnoſcze swoje ſadzenja ſejmick. Pschedawanske wuměnjenja s wopisanjom ležomnoſcze, ſu wuwęſtkej, w ſomnienjej korcimje wupoſkunenemu pschiwdate, a moža so tež hizom prędy pola mije nawjedzicj.

S dobom so k nawjedzenju dawa, so budže so na horka ſomnienym dnju popołnju wot 2 hodžinow a po dobroſdaczu tež naſatra rano k Heinzwemu sawostajenstwu ſluscha mobilair a žijenska ſagoba, kotrejuž ſapix je pola wjeſnueho ręčtarja knjesa Stosha w Droždžiu nawjedzicj, w herbszej ležomnoſczi ſa hotowe pjenesy wjeſnouſudniſzy na pscheſadzowanje pschedawacj.

We Wospórk, 23. novembra 1863.

Rycznik **Emil Martini**, i. s. notar.

Wosjewjenje.

S pschiwoleniom kralowskeho ministerſtwa kultuſa a ſiawnego wuczeńſtwa budża ſo twarjenja, k priędawſchemu diakonatſtu w Barce ſluscha ſub. No. 58. Cat. tam ſe ſahrodu ſub. No. 19 b tamniſkich gruntskich knihi pschi 42 kwadratnych prutach s 2,52 dawksiije jenoſejow napołożenej, wot poſtajenych twarskich ſaſtojuſtrow a resp. wjeſných grychtow na w hromadze 1163 tl. taxirowane, ſ wuwſacjom k temu ſluscha ſeho pola, tak mjenowane ſe kapasieſe ſahrody, k lepschemu zyklwineje poſkudnich

14. Decembra 1863

pschiwolnu w 12 hodžinach

na ſudniſtim hamje tudy dobrowoſtne ſjawnje a hromadze na pscheſadzowanje pschedawacj, ſtož ſo ſ poſkudnijom na ſubhaftazionſti patent tudy, kaž tež w hoscenizu w Barce wupoſkunen, kotrejuž ſu wopisanje ležomnoſczeſow a pschedawanske wuměnjenja pschiwdate, ſ tutym k nawjedzenju dawa.

We Wospórk, 19. novembra 1863.

Kralowski ſudniſki hamt tam.
Kräuffer.

Pirnaffi ſtronotny žoldkowy liqeūr,

pirnaffi žoldkowy elixier (Magenelixier),

s najſtronskich ſelow a ſorjeniow fabrikiowanych, je ſnaty jako psche žoldkowe wobceſnoſcze woſebje ſtukowazy, ſ dobom tež tak derjeſkłodzazy kaž tuni, ſo dyrbiala jen kózda familia w domje męcz.

Zyla bleſcha placie 12 nſl., polbleſche 7 nſl. a bertiſbleſche 4 nſl.

Na Budyschin a wokoloſez pschedawa jen knjes **Heinr. Jul. Lindſa** ſady wulkeje zytkwle.

Němski Phönix,

woheni ſawęſczače towarzſtvo w Frankfurcie nad Mąjnom.

Sakladny kapital 5 ½ milliona ſchēnakow.

Wſchitké ſawęſczenia ſa tuto towarzſtvo wobſtara **A. Siems**,

firma: **J. G. Klingſt Nachfolger** w Budyschinje.

Protze a Schneider

na bohatej hafy w domje pschelupza Liebuschiz wudowym poruczataj k hodonemu
smejzenju swoj derje srijadowanym sklad wschelatich czasznikow (segerjow), wohebje
jchwajzarske skote a tez kleborne dybsacze czaszniki, dale pariske
pendule po najnowszych modelach w posloczenju a w marmuru, regulateur s blyazym gratom a hies njeho, winske
woblikate czaszniki a schuzarje; faconste, nözne a nippiske czaszniki, patentne budzerje a hrajate
thyki, 2-8 kusow hraja, talmisowe rjeczaki a kluczki s double-or.

Czistý žłodowy extract.

Pschi netezishim rosscherjenju žłodoweho extracta dyrbi so kózdy lekar Bohu dzakowacz,
hdyž so jeho pazientojo psched tamnym medizinskym swarienju wutkowaja, kotrež so ſda w jenotliwych
padach hojaze bnež, peszyscho pak, swojich wutkow dla, pschi dlešchim triebanju ſchłodne bycz dyrbi.

Nětko je snaty chemikar knes Dr. Doeberer w Freiburgu nad Unstrutu tajsi **czisty žłodowy extract** pschihotowan, kotrež ſe ſameje hysteje bręcžki w obsteji, hies
w schitkem pschi měščka. Tutton je jara formiazy a möžu jón wschem ſłabym a wožlawnym
wožobam poruczicž, wohebje dokelž po kžicžach wuziwanym, na zaltu masanym, abo do czopleho mloka
smeschany, jara derje žłodzi.

W Cöthenje, 1. augusta 1862.

Dr. Arthur Lutze,

sanitatny radziczel.

Wot tuteho wubjerneho a wschilnje pschihotowanego žłodoweho präparata, tij je ſo tak derje
jako po hylinjaz y hrédk ſa wotk horowazych, ſlabych a wožlabnjenych ludzi (czehaze
maczerje, ſlabe džecži atd.), jako tez pschi katarrhalskich a pschi w schéch druhich boleszczač,
tij ſu ſ affektaciju ſlinjofokow nastale abo ſ njej ſienocžene jako wěsty hojaz y
hrédk dopokasal a ſo wot wuwołanych lekarjow nałożuje, mam ja stajne na pschedan a dowolam
ſebi ſ tutym, czesczenych Serbow na njón ſedžnych ſeznicz.

Blescha ſa 8 hacz 12 dnjow doſahaza placji pola mje jenož 10 nžl.

J. G. F. Niecksch w Budyschinje
na ſerbſkej hafy.

Psches ſwoje ſnamjenite ſtukowanje doſcz po wschem ſwécze ſnaty
(½ blesche i tl.) **G. A. W. Mayerowy bely broſtſyrop** (¼ blesche 15 nžl.)
je jenož psches ſwoje hojaze wutki, kotrež ſadyn drugi broſtſyrop we ſebi
nim, najwěſciſchi ſredk psche kózdy ſastarjeny kafchel, psche dybawosz, jachlofaschel, ſazwanie, bróstowe czerpienje a ſchijowe wobcejnoscze. W tudemnej wokolnosci pschedawaja jón ſeniczy:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — C. Meißner w Biskopizach,

Joseph Löbmann w Scherachowje, — W. R. Scholta w Motrowje,

Bernhard Hilbenz we Wosporku, — J. A. Paulisch w Nakazach.

NB. Dokelž Mayerowy fabrikat tez falschuja, dha chyžt kózdy dobrocziwje
zhle ſwēru na ſygel a etiquettu hladacz.

Attest:

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop naſtupezy.

Dleſchi czas na ſastrachny kafchel, haj, hžom na ſapocžatu buchocžinu czerpiazy, wobrocžich ſo, jako
běch wſchelake lekarſtvo pod armo nałożał, k knjesej Curtej Albanusej, na pirnaſkej hafy tudy a kupich pola njeho
G. A. W. Mayerowy broſtſyrop, a němōžu ſo nětko, doſpolnje wot mojeje khorosze woſtwobodžen, ſminhej,
tuton broſtſyrop ſ najwjetſchim prawom poruczicž. To attestiruje po prawdze

W Dražjanach, 12. januara 1863.

Karl Gottschald, na josephinskej hafy.

Džak.

Dokelž je našch nowy dom s Bożej pomozu tak dalo natwarjeny, so my psched frótkim s naščim ludom a skotom do njeho saczahnyč možachmy, dha njesapominamy, so hacž nanajwutrobnischo džakowacž wschitkim tym ſamym, kiz ſu we wohnjowej nufy nam i pomožh khwatali, pschi rumowanju našich spalenych twarjenjow so dželawi wopokaſali, pschi hromaduwoženju a woldowanju twarneho materiala nam pomožni byli, pschi ryczu ſaklada a pschi ſvěhanju nowych twarjenjow nam ludzi i pomoži ſkali abo ſami pomhali, psches wschelake ſmilne darh nam dobrotu wopokaſali, pschi wulkej nufnočji nam rolu a wufyw wobstaracž pomhali a našch ſkot na tak dolhi čaſ, hacž ſami twarjenja a ſkotnu pizu njemějachmy, do hospody a ſutry waſali. Woſebje pak džakujemy ſo čeſczenej ſwojbjie Ženk ar jez tudy, kaž tež i poſtimiſtrey Pečeji a jeho knjeni manželskej we Budyschinje ſa nam dobrociwje ſpožegenu hospodu ſa ludzi a ſkot na zyłe ſeto. Teho runja tež čeſczenej borticžanskej gmejnje ſa wschitke dželbracie, ſobucžerpjenje a wopokaſanu luboſč. Boh ton knjes chył wschitkim to, ſchtož ſu nad nami cžinili, na čeſle a duschi hnadle a bohacze ſaſo žohnowacž!

W Börku, 25. novembra 1863.

Handrij Gröſcha a jeho ſotsje.

Cjawun Džak.

Wulka běſche ſrudoba, kotaž ſu nam psches woheň w nožy 30. novembra 1862 pschedotowan, pschetož ſurowe plomjenja pschedobrocjichu nam naſche twarjenja do procha a popjela ſpožerachu nam naſche žně a ſanicjichu nam naſchu domjazu a hoipodarſtu nadobu. Někotři vot naš ſu tehdom ſkoro wschitko ſhubili, ſchtož w ſwojich domach mějachu, wschitky w hromadze ſumy pak na ſwojim wobſedzeniſtvoje wulku ſchledu waſali, tak ſo možachmy i poſnym prawom ſrudni bycz a žalofscicž. Ale ton knjes, kiz wě ranh bicž, wě je tež ſahoſicž. To ſpōſnach-my borti ſo wohnjowym njeſbožu a to ſpōſnawachmy poſdžischo wschednje hiſhceze we ſtajnje wjetſcej měrje; pschetož ſe wſchich ſtronow ſo ſa naš ſmilne ruci wotewrichu a ſe wschitkich bokow nam pomož wopokaſowachu.

Duž prajinah nětko, hdž ſumy i Božej a dobrých ludzi pomozu do našich nowych domow ſaczaſhnyli, i tutym ſwoj najhoržiſchi i najwutrobnischi džak ſa wschitke te wschelake darh, kotrež ſo nam deſtachu; ſa wsche ſory, kiz buchn nam pschi twarſkim a poſnym džele ſpožczenie; ſa wschitke ruczne dželo, i ketrymž naš pschi twarjenju a hewal podpierachu; ſa jaſtaranje naſchego ſkotu, po ketrymž ſo už jenož burſtwo, ale tež wokalne hnadle ſemjanſtvo dobrociwje horjebjerjeſche. Woſebje džakuje my ſo pak tež wschitkim tym, kiz ſu w čaſu, hdž ſaneho wobhydlenja njemějachmy, naš a našich ludzi pschedezelniwje do ſwojich domow waſali a naš tak dolho hoſpodowali.

Boh luby knjes chył jim wschitkim jich dobrociž.

wofej a pschedezelniwoſej bohacze ſarunacž a jich i čaſhymi w wěčnimi ſublami hnadle žohnowacž.

W Kubaſchiza č, 28. novembra 1863.

August Guda.

Petr Hetman.

Petr Webla.

Korla Lehmann.

Handrij Helgest.

Handrij Kapler.

Jan Garbar.

O Bojo! kaſta ſtysniwa

U ſrudna nož to běſche,

Hdž ſigytoh' novembra

U woheň horje džesche

U nam te naſche twarjenja

Wſchě do prochu a popjela

Wſchak tehdyn pschedobrocži.

Haj, wſchó ſchtož w naſchich domach bě,

To wſchó ſo ſkoba ſpoli,

Te bohate a rjane žně,

Kiz běchmy wſchě dom ſbrali,

To wſchó, hdž rano ſaſhwita,

Bě jeno horſka popjela! —

O kaſke ſrudne ranje!

U hdž na zyłym ſwěcje tu

Něk něčo njemějachmy

U ſtysniwe, ſe ſrudobu

Tak i Bohu ſychovalchmy,

Dha ty naš, Bojo, wuſhyscha,

Nam troſt a pomož pschedopjela

Psches dobrociwych ludzi.

Duž dženža i džaknym wjeſelou

Čdi, Bojo, kħwalbu damy

So ſaſo něk naſch luby dom

U wobhydlenje mam;

So něk po čeſkej ſrudobi

Nam ſaſhwita džen fražniſchi

Bo tamnej ſrudnej nož.

Tež dale budž džak wutrobný

Wſchém, kiz po naš na dželi,

Hdž ſaſo horje twarjachmy,

Eſu zyłe darmo byli,

Kiz ſe ſkotom a ſe woſami

Eſu nam tež darmo woſli

Wſchó, ſchtož my potřebachmy.

Kiz ſcje, hdž nam ſo ſtyskaſhe,

Naš ſaſo troſtowali

U darh teje luboſeje

Tak bohacze nam ſkali.

Boh ſaplacz taſtu dobrotu,

Nam njeſbožomnym cžinenu,

Wam ſio kroč wschitkim ſaſh.

Boh ſwarnuj Wam waſch luby dom

U tež naſch nowy nětko

Psched tym a druhim njeſbožom

U žohnuſ ſtysudžom ſtysilko:

Něč mér a ſbože we nich keže

U hdž naſch čaſ tu wuſhot je,

Wſmi i ſebi dom naš, Bojo!

Serbske Nowiny.

Za nawěški,
kiž maja so w wudawařni
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde číslo płaci
6 np. Štvortlétňa předpla-
ta pola wudawařja 66 np.
a na kral. saks. pósce
7½ nsl.

Woprijeće: Swětne podawki. — Něšto wo pschištajenju wjehnje cželesje — Ze Serbow : S Wuriz. S Ko-
nję pola Pschiž. S Bojanke. — Do knihowanje Maćicy Serbskeje dari : — Cyrkwinske powjesće. — Cahi
sakskošlezynskeje želesnicy — z budyskoho dwórnišća. Pjenježna płaćizna. — Spěwy. — Hans Depla a
Mots Tunka. — Nawěšnik.

Swětne podawki.

Satſka. Po satonju, kotryj je w tyčle dnjač wuschoł, je wot 1. januara 1864 płacjisa jačtući hele, 120 puntow wopschijazeje, na 3 tl. 6 nsl. ponízena, (tak so budje nětko punt hele město 9 np. něhdje jenož 8 np. płacjic.) — Satſka ma po požlenim ludliczenju 2,225,240 wobydlerjow (819,621 w městach a 1 405,619 na wsiach). — Ministerstwo wójny wosjewjuje, so budje 7., 8. a 9. decembra dopošdňa w nowoměschczanskej kaſernie jěsnych konje sa t r a i n (č czechnjenju) kupo-
wacj. Taſke konje dyrbja ſtowe, 5 hacž 9 lět stare a s najmjenjscha 11 běrtlikow 2 zolej wýškoe byc̄. — Dokelž so, móhle rjez, s wěſteſcu wotčakuje, so němski hundestag w tyčle dnjač požlánje němskeho wójſka na ezeſticiju do Holſteina pschička, dha je pječza pola ſatſkeho wójſka wšitko tak pschihotowane, so budje so dzělba, kotraž ma do Holſteina hiz̄, v óndželu 14. decembra na puc̄ podacj móz. — W Holſkinje je so 24. novembra brožen tamniſcheho kozijnarja wot-
palika. — W Hirſchfeldje ſu so 29. novembra domiske ſejlerja Kittela a tſalza Scheffela wotpalike. — Druha komora wuradzowasche w tyčle dnjač namjet ministerſtwa, so by so ſda wſchelakich krajných ſtaſtojnifikow po-
wyschita. Komora to s wjetſha fa dobre ſpōſna, ně-
kotri ſapóžlanzy pak měnjaču, so by lepje bylo, když
by s zyla mjenje ſtaſtojnifikow bylo a tucži wſchitzu do-
bru ſdu doſtamali. —

Pruſy. W druhéj komorje běhu tak derje ſe ſtroný ſapóžlanzy, kaž tež ſe ſtroný ministrów hórke ſkowa ſkyſhie, jako so wo tón namjet, wot jeneho ſapóžlanza ſtajeny, jednaſche, so by komora komiſiju poſtaſija, kž ma pscheptacj, tak je so po poručnoſci ministerſtwa wot wſchelakich krajných ſtaſtojnifikow psched wobkami ſtukovalo, so běhu so ſapóžlanzy, ministrum ſpodbobi, wuſwolili. Ministerjo nochyžmu měc̄, so by

ſo tajka komiſija poſtaſija, dokelž ſnadž psches nju tola tón abo druhí ſtaſtojnif do wuſkoscjow pschiindže, ale komora je ju tola poſtaſika. — W ſchleswigholſteinſkej wěži, kotrejz dla ſo tež w tyčle dnjač w dru-
hej pruskej komorje jednaſche, njeje wjetſti džel ſapóž-
lanzy ſ ministerſtvo ſpotojny, dokelž ministerpschedſhyda rječny, ſo prufe wójſko jenož na ezeſticiju do Holſteina
pónđe a ſe ſebi ministerſtvo na žanu wójnu pschecziwo
Danskim njevybli, dokelž ſo nadžija, ſo danskí kral
prawa, w londonskim protokolle ſlubjene, Schleswig-
Holſteinej bórsy ſpožđi. (Hacž dotal ſda ſo tajka na-
džija jara ſchpatna byež; pschetož danskí kral je nětko
nowu dansku konſtituciju w Schleswig-Holſteinje prokla-
mirowacj daž a w tutej konſtituciiji je wuprajene, ſo je
Schleswig-Holſtein nětko zyle k Danskej pschidželeny a ſo ſu jemu wſchitke dotalne wóžebne prawa wſate.) —
Wójſko, kotrejz by mělo do Holſteina marschirowacj, je
hiz̄om poručnoſci doſtalo, ſo ma kždy džen k wotko-
dej hotowe byc̄.

Bajerska. Bajerski kral pschebhywa ſwojeje ſi-
preje ſtrowoſče dla ſymſki čiaž w Romje; pschetož wón je na pluza ſlaby a ſlabe pluza, kaž je ſnate,
ſymu njeſlubuja. Duž ſo ſpomnjeny kral kózdu ſymu
do Italijs poda, dokelž je tam čioplíſho, hacž doma
a je to tež lětſa činił. Nětko ſu pak jemu wobydlerjo
hóvneho města Weníchowa próſtwu do Roma požlaſti,
ſo by tola ſo do Bajerskeje wročicjz čižk a ſe ſwojej
radu a možu ſchleswigholſteinsku wěž podpjerat.

S Frankfurta nad Majnom. Němski bun-
destag halle w dženſniſhím požedzenju poſtaſi, ſchtó ma
ſo w ſchleswigholſteinskich naļežnoſcích ſtačj, a je hiz̄om,
móhle rjez, zyle wěſte, ſo wón poſtaſi, 1) ſo ma něm-
ſke wójſko hnydom do Holſteina na ezeſticiju marschiro-
wacj, 2) ſo pak ma ſo praſhenje, ſchtó ma tam po pra-
wym krijeſt byc̄, dalschemu jednanju ſaſtoſtajicj.

Schleswig-Holstein. Skoro we wšichc'h wjet-schic'h a frénich městach so někto ludowe shromadzisny wotdzeržuju, w kótrychž so sa to ryčí, so dyrbi so Schleswig-Holsteinej pomhač. To pak by so na dwo-jake waschnje stac̄ mělo, mjenujzy 1) s ludžimi a 2) s pjenjesami. Duž je so wjèle mlodých ludži i temu posliczilo, so chzeda na Danskich čzahncj. Dókelž pak by to malo wuzitla pschinješko, dha ma so to ném-skim wójskam sawostajic̄, a po tajim Némz̄ někto pjenjesy sa Schleswig-Holstein a sa prynza Bžedricha jako schleswigholsteinskeho knježerja shromadzuja. Pschetoz s Holsteina budze najskerje někotryžkuliž psched Danskimi čzékač dyrbječ a dyrbi potom w zusbie sežitwenny byč, a prynz Bžedrich trjeba tež pjenjes, so by tých ludži, kótrychž je do fluzby wſak, placic̄ moħt. Duž je jemu némski narodny swiaſt (Działalnialverein) 110,000 schézuakow darik a wſchēdnie sc̄ezku so pjenjesy sa Schleswig-Holstein do Coburga, hdžež je schleswigholsteinska hłowna laska saložena. Prynz Bžedrich pak, tiz so Danskich dla do Holsteina swěric̄ nježmje, w tu khwili tež w Coburgu bydli, hdžež je tamniški wójwoda Ernst jeho wulsi pschetzel.

W Frankfurcie nad Majnom je némski bundestag, t. j. shromadzeni požlanzy wſchitkých némskich wjetchow, schleswig-holsteinskeje naležnosće dla radu składowak. Wschelazh mjeušchi némſaz wjetchojo dachu bundestagej i nawiedzenju, so su prynza Bžedricha augustenburgskeho sa schleswigholsteinskeho knježerja pschipósnali. Drugy wjetchojo psches swojich požlanzow namjet stojichu, so by bundestag prynza Bžedricha tež pschipósnala sakſki požlanz žadasc̄e, so by némski wójsko hñdom do Holsteina na ezechuciu marsčirowalo. Hewak wosiewištaj pruski a rakuski požlanz, so staj pruski kral a rakuski khezor psches snath londonski protokoll swiaſanaj a so teho dla augustenburgskeho prynza Bžedricha sa schleswigholsteinskeho knježerja pschipósnac̄ njemóžetaj, so pak staj hotowaj, sa ezechuciu hñdom teiko wójiska dac̄ hac̄ je trjeba. Pschetoz ezechucia měla so teho dla do Holsteina požlacz, dokelž danski kral to djerzak njeje, schtož je Schleswig-Holsteina dla w londonskim protokolle fluhjene a duž staj wonaj w poln:m prawje, hdžež so na ezechuciji wobdzélitaj. Ale schtož prawo augustenburgskeho prynza Bžedricha nastupa, dha njemóžetaj wonaj w tu khwili (— londonského protokolla dla —) sa nje se skutkom wustupic̄, dokelž by s teho najskerje wulka europiſka wójna nastala, ale dyrbjaka tale węz dalschemu jednanju a wurdżowanju sawostajena wostac̄.

Na ſobotne poždenje némſkeho bundestaga pschit-dze tež požlanz danskeho kraja, so by kaž hewak ſobu radu składowak a to w mjenie spomnjeneho kraja jako holsteinskeho knježerja. Ale drugy požlanz to njepſchwach, prajizy, so předy sa Holstein žadyn požlanz w

bundestagu ſobu hłosowac̄ nježmje, hac̄ budze węste, schtož ma po prawym knježer w Holsteinej bñcz. Teho dla bu tež požlanz augustenburgskeho prynza wotpoſasany.

Bundestag džerži najskerje dženſa poždenje a wobſankne lóhko doſč 1) so ma némiske wójsko teho dla, dokelž danski kral ſwoju pschitluschnosc̄ pschetzivo Schleswig-Holsteinej njeđopjelnja, hñ dom do Holsteina na ezechuciju marſchirowac̄ a 2) so so se stroný bundestaga prynz Bžedrich sa schleswigholsteinskeho knježerja pschipósnac̄ njemóže, ale so ma so teho dla hiszceje dale rada składowac̄.

Hdyž staj Pruska a Rakuska jenož sa ezechuciju a dale nicžo pschetzivo danskemu kraju čzinc̄ nochzetaj, dha žanu wójnu njeſmějem, dokelž ani Franzowska ani Vendzelska ani Rusowska pschetzivo tajkej ezechucji niežo nimaja, ale ju zyle sa dobru spōšnoja, so by danski kral prawa, Schleswig-Holsteinej fluschače, dopjelnik. S tajkej ezechucji budze pak Schleswig-Holsteinej sfonc̄nje malo pomhane, pschetoz danski kral, hdžež widzi, so némiske wójsko s kraja nježdze, węcze wſho móžno ſlubi, a ſu-li Némz̄ potom s kraja won, dha budze danski kral se schleswig-Holsteinom ſakſo ſakhadzec̄, kaž budze chzyc̄. Najlepje wſchal by bylo, hdže by londonſki protokoll njebył, pschetoz tak bychu Danszy ſwoje-ho kraja a Schleswig-Holsteinszy ſwojego knježerja kózdy wofebje meli. Londonski protokoll je pak Danskij a Schleswig-Holsteinskich s nowa hromadu swiaſał, a hdže chze Schleswig-Holstein tajki swiaſt roſtorhnac̄, dha to hinal njepondze, haž s wójnu. Ti pak wjesz nježoža, hdže jim Pruska a Rakuska nje-pomhatej, pschetoz danskemu kraju by najskerje franzowſki kral a ſnadž tež Vendzelska pomhakoj. Duž dyrbje so Schleswig-Holsteinszy a wſchitz, tiz s nimi djerža, s ezechuciju ſpokoječ w nadziji, so tajka ezechucia puch i sfonc̄nemu wottorhnjenju Schleswig-Holsteina woſ Danskije pschihotuje.

Hewak je so pschi nětčiſhich schleswigholsteinskich jednanjach wukopalo, so su tež Würtembergſka, Hannoverſka a Saſſka w swojim čzazu londonski protokoll podpišale a na to waschnje nětčiſhemu nowemu danskemu kraju i někajtemu prawu nad Schleswig-Holsteinom pomhale.

Rakuſka. Ministerſtwo wóndanjo w druhiej tomorje na prasčenie, tak chze w schleswigholsteinskej naležnosći ſtukowac̄, to wotmowljenje da, so je 15,000 muži wójiska hotowych, do Holsteina na ezechuciu marſchirowac̄, tak bórſy hac̄ to bundestag poruciſi.

Franzowſka. Franzowske nowym pschetožo hiszceje na to bórča, so so jendzelske knježerſtwo na kongreſu, wot Napoleona požadanym, wobdzélizc̄ nochže, Napoleonej ſamemu pak to, kaž so ſda, jara i wutrobie nježdze, dokelž móže někto Franzowsam prajic̄:

„Hlajcze, ja chydz na mernym puczu w schemu njepokoju w swiezcze konz szminic, ale hdyz to druzh ricercho noch-zedja, dha to moja wina njeje, jeli we wschelakich krajach njeporjadk a revolucia dale kniezi.“

Rużowska a Polska. — Khejorka je so s kryma do zarstego Szeka wrócejka. — W nastupanju schleswigholsteinskeje naleznoscje je so ruske kniejestwo wuprajilo, so je teho szamzneho ménjenja, kaž pruske a rakuske.

W Polskej dotalne waschnie kniezi; po kraju stawa ja so s czasami male bitwiciki a s Warszawow szele so kózdy tydzen tójszto wożebnisczych ludzi do Ruszowskeje, so bych tam hač do konza revolucije bhdili.

America. Na amerikanskim wojnišczu so w nowischem czasu nieżo ważne stało njeje.

Wszystko wo pschistajenju wjeźnieje czeledze. Nekotre hłowne sažady, kotrež w tymle nastupanju sakon-szy jako prawo placza.

(Pokračowanje.)

Czeladnik móže so dale hnydom se šlužby pschecieji, 9) hdyz drastu (livreju), hiſczeje njeſaſkuženu, wſchu abo s džela, pscheda abo ſtaſtai; 10) hdyz je wjazy krócz bjes wjedzenja a dowolnoſcje kniejſtwa psches nôz wot doma wonkach a prjeez wostał; 11) hdyz s wóh-njom a fe ſwézu njeležblivje a njerodnje wobkhadža; 12) hdyz czeladnik ſkotej, jeho naledžbowaniu a wothladanju poruczenemu, se ſwojej winu k njeſboju pschińc da, abo ión ſjawnje hubjenje wothlada a ſtaſta a plé s nim ſathadža; 13) hdyz je czeledž hewak kniejſtwu ſe ſkoczu abo woraſakſtowm na jeho ſuble a ſamoznenju ſchodu ſhotowala; 14) hdyz so pokaze, so ma czeledž někajtu naražazu abo njeſchwarmu, grawocigiu khorosz; 15) hdyz czeledž bjes dowolnoſcje kniejſtwa ſwojego wjeſzela dla wubehuje abo bjes nufy psches poſwoleny abo k wobſtaranjam trébnym čaž wuwostarwa abo hewak ſlužbu k lubu ſakomdža a so wſchitkach thchle njeſmanoſcjom na wjazore napominanie njeſtoſtai; 16) hdyz je czeladnik piczu a hraczu poddaty, abo njepozicjive žiženje wjedże; 17) hdyz tón ſamym psches ſwadu abo puki domjazg mér kaſh a wot taſteho ſadžerženja na doſtate napominanie njepuschcji; 18) hdyz czeladnik tu ſmanoſcž a wuſtojnoſcž k džetu zyle nima, kotrež je na wopraſhenje pschi pschistajenju wudawal, so ju wobſedži; 19) hdyz so czeladnik wot wſchinoſcje na dleſche hač 8 dnjow do jaſtwa ſzehnje; 20) hdyz je czeladnik kniejſtwo pschi pschistajenju psches falſchne wopisima ſlepil a ſiebał. 66. (§ 97). Poſczele kniejſtwo czeladnika do čaſha prjeez, dha ma so ménicž, so je wón do ſběh-njenja ſlužby ſwolik, hdyz so wón we 8 dnjach teho

dla na kniejſtwo poſa wſchinoſcje njewoſčežuje; je paſ so czeladna knižka w kotrej je puſczejenje ſe ſlužby ſapisané, naſpiet dała a wiſata, dha je to kózdy ras dopo-kaſmo, so je so ſlužba wot wobeju stronow dobrowol-ſije ſběhnyka. 67. (§ 98). Czeledž móže ſlužbu bjes předyschego wupowiedzenja na měſcie wopuſczejic: 1) hdyz je psches ſee ſakhadženje a cželnu kſhiwdu ſe ſtrony kniejſtwa ſe ſiženjem a ſtrowoszcu do ſtrachoty pschichka; 2) hdyz je kniejſtwo, bjes tajſkeje ſtrachnoty, tola ſi pschesmérnej abo, hač runje wot wſchinoſcje teho dla předy napominane, tola kruče dale ſi wulkej twjerdoſežu ſi njei wobkhadžowało; 3) hdyz je ju kniejſtwo k psche-ſtupjenju ſakonjow k njepocinkam a njeduſchnoſcjam na-wabicz a ſawjeſej chyžlo; 4) hdyz wone czeledž psched tajſimi njedowolennymi požadanjam ſi pschecjivo woſzobam, liž k ſwójbi ſluſcheju abo hewak we kheži won a nute khodža, njeje wobarač a ſaktacz chyžlo; 5) hdyz kniejſtwo czeledži msdu, khosht abo khoschtowe pjeniſy, abo hewak te potrjebnoscje, kotrež ma czeledž prawo doſtaſi, ſdžerži a na ſakročenje wſchinoſcje tola ſedžbowalo njeje; 6) hdyz chze so kniejſtwo ſi czeledžu do wukraja pschesy-dlicz; tež pschi pschesydenjaſh w ukraju ſi czeledžu, jeli so kniejſtwo na to ujeſwicze, ſo chze czeladnika poſdži-ſho na ſwoje khóſt ſaſo do jeho dominu abo na město pschistajenja dowjescz dacž. 68. (§ 69). Ženi ſo ſlužbowna holza (czeladniča) abo doſtanje muſti cze-ſladnik dobru ſkadnoſcž, ſam ſwoje hospodarſtvo ſakozic, dha móžetaſi, ſtaſli ſlužbu 4 njedžele předy wupowie-đilaj, potom do čaſha ſe ſlužby čzahnyeſ; tola ma-taj bežaze běrtſleto hiſcze předy wuſčenje a kniejſtwa tu wjetſchu ſdu, kotrež dyrbi tuto nowemu, nameſtnemu czeladnemu dacž, ſarunacž. (Tuto wupowiedzenie ſlužby, hdyz ſo czeladniča ſeni abo czeladnik dobru ſkadnoſcž k ſakozenju ſwojego ſameho doma namala, budze ſo po taſkim pschedzo ſ najmjeñſha 4 njedžele předy ſtaſi dyrbjeſz, hač bežaze běrtſleto wubehnje; pschetodž jenož halle kónz běrti ſéta móžetaſi prjeez čzahnyeſ, ſo wě, hdyz ſtaſi taž runje prajačmy, tež 4 njedžele předy ſlužbu wupowiedziſo. Dóule § (=paragraf) a jeho njedoroſhymjenje je wina, ſo někotſi w opacni je mě-nia, ſo móže czeledž na wſchę waschnie a bje wſchego wu-mienjenja w kózdyhm jej ſ. obobnym čaſhu, kaž ſo jej lubi a wuſdanje, ſe ſlužby čzahnyeſ, jeno ſo je ju 4 njedžele předy wupowiedziſa. Ženo w dwemaj padomaj je to móžno, mjenujz, kaž na czoli tuteho § ſteji: Ženi ſo czeledniča abo doſtanje czelednik dobru ſkadnoſcž atd. Hewak niž! 69. (§ 100). Hdyz czeladničowaj ſtarſcej dla pschemjenja w jeju wobſtejnosczech, kotrež je ſo halle po ſaſtupenju do ſlužby podalo, woſebi: k pytanju a wothladanju w ſtarobje abo khoroszji, jeho doma w ſwojim hospodarſtwe po roſſjudzenju wſch-

noſęże parowacż a čas hynowęſe abo dżówȝneje ſkuž-
by wucząſacż niemôdtej, abo je c̄zeladnik nusowaný, w
ſwojich naležnoſćach nahle daſoko na dležſci čas fa-
pucžowacż, dha móže drje wón hnydom ſwoje puſch-
czenje ſe ſkužby žadacż; wón paſ je dołžny, k̄nijestwu
to, ſktož dyrbi to ſamo jeho naměſtnicej wjac̄ sy-
dac̄, ſarunac̄.

(Skončenje).

Zc Serbow.

© Wurz. Ssrjedu 2. decembra wjeczor $\frac{1}{2}$ 12
hodzinow sběže ſo tudy wołanie, ſo je woheń a bórſy
pytnychny, ſo ſo w domſkich kubka knjeſa ſ Altr oča
paſi. Mjenujž na kubji bě ſo ſchpundowanje wołoko
wuhnja ſazehliko a woheń běſhe potom tež kath na
woběmaj bokomaj tſečhi ſapopanyk, taſ ſo ſo na pra-
wym boku, hacž runje bě tſečha zyhlowana, po krótkim
czaſu muž wyſoko won paſasche. Dofelž pak běſchtaj
inspektor Šperling a woſebje jeho domiſaza džowka
wodu laſoj, ſhtož běſchtaj móhloj, a potom tež k. kubleč
Herman n a jeho ſynaj, taž tež druſy ſi pomozy
pschischi, dha je ſo jān, woſebje dofelž mějachu jenu
taſ mjenowanu ruczní ſylawu, ſ Bozej pomozu pora-
dziko, ſo ſu tón woheń poduſkyli. Hdyž jedyn wopomni,
taſki ſatrafchny wětr w tutej noz̄ duijeſche, dha móhle
jedyn to wo prawdze džiwo mjenowacj, ſo je ſo dalshe
paſenje ſamjeshko a bu psches to zyka wieſ wot žakoſ-
neho njeboža ſwarnowana; pschetož ſchre hižom ſylnie
wołoko lětachu a ſkromjane tſečhi běchu bliſko.

Mandželska inspektorja Sperlinga bě tón wohē najprjedy pytnyka, dokelž běše ju kur dušyk. Wona bě teho dla stanika a to swojemu mandželskemu woſ-jeviča. Hdy budžiſche wona njevotuzička, dha budžiſche knadž frudnu ſmijerej měla, pſchetož wjerch teho pſcheytka, hdzej wona spaſche, ie ſo potom ſakhyvnyk.

S konjez pola Porschiz. Eudž je wulki wetr 2. decembra wyżsoki wuheni Sa ch se z palenzočnje powaślit a s nim tsečhu pscherasył. Eudžo njejšu i njejšbožu pschisjeli.

S Bořanek. Vot wulkeho wětra, kotrejž 2. decembra mějachmy, bu tudy jedyn jara byly topol podkamany.

Do knihownje Maćicy Serbskeje dari:

1.) K. kantor Bartko w Nošovczech: „Paradies-Sahroda wot Jana Arnta.“ 2.) K. farář Broška w Křižicchowje: a. „Worte eines Čechen, veranlaßt durch die Graf v. Thun'sche Broschüre: Der Slavismus in Böhmen.“ b. „Ein Beitrag zur Characteristik der Deutschthümlerei in Böhmen.“ c. Hus na Gotaleben.“

d. „Život svatého Ivana.“ e. Přichod slova páne.“
 f. „Prawopis českosłowanské řeči.“ g. „Obrana českého jazyka.“ 3.) R. hrabja Ciecierski s Litwy:
 a. „Kolenda dla dzieci polskich.“ b. „Psalmy pokutne.“
 4.) R. archidiakon Haupt w Shorjelu: „Wendische Volkslieder. Deutsch mit Anmerkungen v. L. Haupt.“
 5.) R. farař Jenč w Palowje: „Gesetze der Lausitzer Prediger-Gesellschaft zu Leipzig.“ 6.) R. kantor Kozor w Kettlitzach: „Schprüche na hodny, jutry a swiatki 1758 — 1776 wot wuczera Haupta we Wjelkowje.“ 7.) R. student Kóslík w Barline: a. „Die englisch-franzöfische Politik und einige weitere Worte in der orientalischen Frage.“ b. „La Serbie après le bombardement de Belgrade.“ c. Domě laczanskej a jenu russku knižu.
 8.) R. wucjer Kulman we Wojerezach: „Tón modlitwy do Jezu Božego. Žnijowe przedowanie wot J. Mohynia. Druhi wudawki.“ 9.) R. seminarist Małacz s Budyschna: „Sserbsku szczenku knihu, 10.) R. Michał Pfül w Dreždjanach: „Dedyn wobras s russkim podpisom.“ 11.) R. farař Seileř we Kasu: „Niederlausitzske-heriske Pratkarste knigli wot Friza.“ 12.) Seminaristi wucjer Fiedler w Budyschinje: a. „Psychophtenie a Wozcinenje psychizahaneho Ssudmistro wot 8. a 9. Dnia Miejsce 1863 w Schociebuszu, nastupalski teho i Smeregi wot budzeneho Njeńskieho-Mischtyra Eduarda Waldau s Borkamora pola Wojerez.“ b. Serbske spěwne hlosy ze spěwanskich swjedženjow wot lěta 1860—1863. c. „Sesty wěnc serbskich spěwow.“
 d. „Dedyn ciſszejahn herbski pscheprachy list.“

R. A. Fiedler, sénior M. S.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinie
28. novembra 1863.

Cyrkwinske powiesće.

Wérowani:

Michałska cyrkej: Jan Rychtař, fabrikski díjakcjer a w obydeł pod hrodom, s Hanu rodž. Ottez swudowjenej Albertowej na Židowje. — Handrij Heczik, žiwoscjer w Czornowju, s Hanžu Ramschęz s Dobrusche.

Křéeni:

Michałska cyrkej: Maria Augusta, Amalije Augusty Heinzez na Židowje n. d. — Handrij Ernst, Jana Dubského, křečkarja we Wulsim Welskowje, s. — Jan Ernst, Korné Augusta Brody, křečkarja w Katarzynach, s. — Křečstiana Paulina, Jana Rycerza, wotrocžka w Dalszach, d. — Maria Amalia, Jana Jurja Nencza, kublerja we Wurzach, d. — Jan Bohuwér, Jana Wieczasa, wulkosahrodnika w Kłodzku, s.

Zemrjetaj:

Dzień 13. novembra: Eleonora rodž. Frenzelz, Jana Benjamina Kühlera, murjerja na Židowje, mandżelissa, 59 l. — 14., Jan Wieczas, wobħedżet leżomnoścżow na Židowje, 75 l. 10 m. — 16. Handrij Holan, křečer na Židowje, 57 l. — 19., Anna rodž. Rabowska, njebo Jana Wieczasa, wulkosahrodnika w Kłodzku, wudowa, 69 l. 2. m. — 20., J. C. T. Möbius, wobħedżet na Židowje, 33 l. 2 m. — 21., Jan Bohuwér Wieczas, wobħedżet herbiskich għixxot w Hornej Hórz, 69 l. 2 m. 15 d. — 24., Maria rodž. Petšez, njebo Jana Wieczasa, leżomnoścjerja na Židowje, wudowa, 79 l. 10 m.

Čabi saksošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 23 m wieżor 8 h. 21 m.*; w noży 2 h. 26 m.

Do Szorelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wieżor 6 h. 52 m.*; wieżor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

* Pſchipanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.)
† Pſchipanknjenje do Žitawy.

Pjeniežna płaćizna:

W Lipiku, 3. decembra. 1 Louis'd'or 5 toler 15 nđł. — np.; 1 połknawajazj czerwonych šloty abo dułat 3 tl. 5 nđł. 4 np.; winjske bankowki 82 1/4.

Spěwy.

Pod hwěsdnym njebjom.

Jako skončilo domoj džesħże,
Džen ho k mirej kħilesħe,
Mēħacż k miex horje bętħe,
Noc pak knježtво bjerjeħe;

Duch ho k Bohu poſbħha,
Hdjez je jeho domisna.

Rady k temu horje khodži,
Sa nim hlada żedżiwe,
Kotrjż hwěsdow kħely wodži,
Sabudżo wħċha fachodne:
Semja jemu mała je,
Pschi Bosy wón bħolicej tħce.

Hdjiż tu horja wihor duje,
Mroċċejne njebjio p'shiexha,
Duchej ho tu fashixkuje,
Kadoſej wħċha je eżeknuka:
Wón rad' teħbi pohlada,
Hdjez ma prawda rħeġnista.

Qwěžli mera jafeżewa ja,
Pħiċċiż jemu pucżili,
Srudnoſcże wħċhe wotemrija
Horjo żane njetyschi:
S p'sħekrafnejnūm woblicżom
Wjeħeli ho se Bohom.

Duch hei wulżi rady żada
Bħolicej w węċżej domisna,
Sa njei fl-ebji, sa njei hlada,
Bedži wón tak wutrobnie.
Rōże jemu najrijeñshe
Kreżżeja horkach w mōdrinje.

Pſħet. S q a t a.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Lětja sūm, djalowane Bohu,
tola prawje rjany ċijsi melli.

Hans Depla. U kózdy hospodař je teho dla
kwoje dželo derje sħaddawacż mōħk.

M. T. To ja też praju; ale njeje dha teho dla
hainba ejim wjetsha, hdjiż ludjo na pokutnym pjatku
dželkija.

H. D. To węsże, a wysże teho jid tajse dželo
żaneho żohnowania njeħiġi.

Nawěštnik.

Bokorowa, butrowa a poprjanzowa pjekarnja Augusta Lindnera

w Budyschinje na žitnych wiłkach

je k pſchipiżażym hodam najlepje a najboħażiſſho sħaddawona a wuhotowana a proṣby wo dobrotiwe wobledżbowanie.

Sa fazzop p'sħedaw arjow a kħlam arjow je wulsi a rjany wnbier krafthi wuppreżżej na
hodowiske sħtomiki pſchipotowu a dostaunu woni pſchiprawny rabatt.

Protze a Schneider

na bohatej habsz w domje pschelupza Liebusch iż wudowu poruczataj i hodenemu
kwydzenju swój derje sfradowany skład wschelakich czašnikow (segerjow), wosiebie
schwajzarske skote a tež sileborne dýbsacjne czašniki, dale pariske
pendule po najnowszych modelach w posłoczeniu a w marmuru, regulatory i bijazym gratom a bjes nicho, winske
w obłukate czašniki a schuzarje; fagoniske, nôzne a nippiske czašniki, patentne budżerje a hrajate
thyki, 2-8 fuskow hrajaze, talmijowe rjeczaki a klucziki i double-or.

Dobrowolna subhastacia.

Na namjet herbów budże ho pschichodneho

8. decembra 1863, wutoru,

Forcjmorska leżomnośc w Drozdjiu

pela Pomorez, sub. Cat. No. ½ tam leżaza, i realnej prawisni scheulowanja, hoscenjarjenja a ręsanja, i sawostajenstwu
njebo knjesa Jana Ernsta Heinza Bluscha, pschi 8 aktach 27 kwadratnych prutach i 216,27 dawskimi jenoſćemi naak-
dzena, wjeſnoſudniſzy bjes džiwanja na wobyczajnoſce na 4555 tl. — — — taxirowana, sol. 2 drozdziſkich gruntskich a
hypotheckich knihi, wote mnje notarialne na pscheshadżowanje pschedawacj.

Na kupjenje zmieſleni džyli ho horjeſtcheho dnja na jpoſdžis i do połknja w 11 hodžinach w ſpo-
mieni korcim je nutſnamakacj a po dopokasjanu ich pækzenja manoseze swoje ſadženja ſejmice. Pschedawanske wumě-
nienia i wopisanjom leżomnoſce ſu wumieſtkej, w ſpomnijej korcimje wupoſiſjenemu pschiwdate, a moža ho tež hizom
priedy pola mnje nawiedzicj.

S dobrom ho i nawiedzenju dawa, ho budże ho na horka ſpoſnjenym dnju popołnju wot 2 hod-
žinow a po dobroſacieſtu tež naſajtra rano i Heinzowemu sawostajenſtu Bluscha mobilair a žneſtska ſafroba, kotrejui
sapis je pola wjeſnega ryktarja knjesa Stoscha w Drozdjiu nawiedzicj, w herbskiej ležomnoſci ſa hotowe pjenjeſy wjeſno-
ſudniſzy na pscheshadżowanje pschedawacj.

We Wospórk, 23. novembra 1863.

Mycznik Emil Martini, i. s. notar.

Wosjewjenje.

S pschiswoſenjom królaſkeho ministerſtwu kultuſa a ſtatwego wučeñſtwa budža ho twarijenja, i prije-
dawſchemu diakonatſtu w Barce ſluschaſe sub. No. 58. Cat. tam ſe ſahrod u sub. No. 19 b tamniſkich gruntskich
knihi pschi 42 kwadratnych prutach i 2,52 dawſkie jenoſćow napolozenej, wot poſtajenych twarskich ſaſtojnſtew a
resp. wjeſných grichtow na w hromadze 1163 tl. taxirowane, i wuwſacjom i temu ſluschaſeho pola, tak mjenowa-
neje kapalkſteje ſahrod, i lepschemu zyrkwinieje poſkadniſy

14. decembra 1863

pschipolnju w 12 hodžinach

na ſudniſkim hamceſe tudy dobrowoſnie ſjawnje a hromadze na pscheshadżowanje pschedawacj, ſchtož ſo ſ pokasjanom na
subhastacionſki patent tudy, kaž tež w hoscenju w Barce wupoſiſjen, kotrejuž ſu wopisanje ležomnoſcōw a
pschedawanske wuměnienia pschiwdate, i tutym i nawiedzenju dawa.

We Wospórk, 19. novembra 1863.

Kralowski ſudniſki hamt tam.

Käuffer.

Němski Phönix,

wóhen ſaweszczae towarſtvo w Frankfurcie nad Majnom.

Sekladny kapital 5½ milliona ſchēnakow.

Wysokie ſaweszczenia ſa tutto towarſtwa wobſtara A. Siems,

firma: J. G. Klingſt Nachfolger w Budyschinje.

Psches swoje snamjenite skutkowanje doscz po wschem swiecze snaty ($\frac{1}{2}$ blesche 1 tl.) G. A. W. Mayerowu bely brostsyrop ($\frac{1}{4}$ blesche 15 ngl.) je jenoz psches swoje hojaze wulki, fotrez zadyn druhi brostsyrop we hebi nima, najwesczisch i predk psche kozd v saftarjeny faschel, psche dybawoscz, jachlofaschel, sajwanje, brostowe czerpjenje a schijowe wobceznooscze. W tudemnej wofolnoosczi pschedawaja jon jeniczyn:

Heinr. Jul. Lincka w Budyshinie, — C. Meissner w Biskopizach,

Joseph Lohmann w Scherachowie, — B. M. Scholka w Motrowie,

Bernhard Hilbenz we Wosporku, — J. A. Paulisch w Rakezach.

NB. Dokelz Mayerowy fabrikat tez falschuja, dha chzyl foydy dobrocziwje zyle swetu na sygel a etiquettu hladacz.

Pschiposnacze Mayerowe brostsyropa.

Wiele let wot jara hroshnego laschela, sajwanja a krótkego dyha czwelowanym, ja wiazby dzigli sto predkom podarmo nalożach a moje možh pscezo hote wotebjerach, so skoro wiazby njemožach sa moju swobou dale hleb saktuzic.

W moich frudnych wobstejeniach wsach swoje poslenje pjeneh a kupich w khlamach kniesa C. E. Vincenza w Oschaiku Mayerowy, mi se wschelakich stronow wulhwaleny, brostsyrop. Hizom po několrych dnjach namakach polozjenje a polepszenje, tak so wobsanknych, tuton syrop dale nalożec.

Dzienka bym ja někol tak sbozomny, moje polepszenje a sahojenje tak dalto dokonjane widzec, so móžu sa swoim dzělom hladacz, dokelz su so moje možh pschisportile a moi laschel a sajwanje skoro zyle shubilo. Po tajkim žadam hebi, so by so tuton attest wo hojaznym skutkowanju tuteho brostsyropa k lepschemu wschitlich podobne czerwzych swinoosczi pschepodal.

W Wellerswaldze pola Oschaiku, w februara 1862.

Carl August Michael.

Aukcia drjewa po lošbach.

Ukusne pschedawania drjewa na njezwacjilskich a t.d. majoratnich revérach směja so:

pōndželu, 7. decembra,

wolschowe a brézowe drjewo po lošbach na milkečanskim revru. Shromadzisna $\frac{1}{2}9$ hod. pschi milkečanskim mlynje.

Wutoru, 8. decembra,

brézowe drjewo po lošbach we Komžy pola Njezwacjida. Shromadzisna $\frac{1}{2}9$ hodzinow na njezwabdzisko-jasenjskim puczu pola Komža.

Srjedu, 9. decembra,

khójnowe, brézowe a wolschowe drjewo po lošbach na schowowskim revru. Shromadzisna $\frac{1}{2}9$ hodzinow na starej droši pschi dolhim hacze.

Chłwotk, 10. decembra,

brézowe drjewo po lošbach na bohowskim revru. Shromadzisna $\frac{1}{2}9$ hodzinow pschi khjijnym puczu na wětrnikowej horje pola Bohowa.

Piatk, 11. decembra,

khójnowe schtomowe drjewo a brézowe lošowe drjewo na holešchowskim revru. Shromadzisna rano $\frac{1}{2}9$ hodzinow w holešchowskej korcžmje.

Wuměnjenja budža psched sapocžatkom kozdeje aukcije wosjewjene, tak so móže so aukcia puukt w 9 hodzinach sapocžec.

W Njezwacjidle, 2. decembra 1863.

B. Unger, wyschi hajnik.

Amerikanski swinjazy schmalz
porucza najtunischo

David Berger.

Drjewowa aukcia.

Srjedu, 9. decembra t. l. budže so na luhowskim a khassowfim revru psches 100 lošow brézowego drjewa a schwotk 10. decembra we luhowskim Haju něhde 80 lošow tajsko stejazeho drjewa na pschedawanie pschedawacj. Kupzy maja so přeni dzen pschi luhowskim mlynje, druhi dzen pak w knjezej korcžmje w Haju rano w 9 hodzinach shromadzic.

W Khassowje, 28. novembra 1863. Behrens.

Hiszczje dobrý wos s platowej plonu je pola podpisaneho na pschedan, tez su tam wschelake nowe kuczowe a rólne graty, kaj tez dwaj poraj hizom trjebanych rólnych gratow na pschedan.

J. S. Dietrich,
pedlar a rjemjenjer w Porschizach.

Volkormjene jendjelske abo poljendjelske swinje chze něhco kupicj. Wscho dalsche we wudawarni Serb. Now.

W Budyschinje stej dwě hnojowej jamje k pschenajecu. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni Serb. Nowin.

Młody čłowiek dozahazych wědomnoſcjom, kij chze pschedupstwo narwulnycz, móže někol abo k jutram dobre město w jenich pschedupstich khlamach w Budyschinje dostacj a je wscho dalsche shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Nařadom towarzstwa S. Cyilla a Methoda je wschla a je w Smolerjowej kniharni sa 3 ngl. dostacj:

Sněhovka, abo siawizna tjoč hschczenzow.

Naszej lubej młodziny pschelozik H. Duežman.

Jedyn krawski pomoznik móže hnydom dželo dostacj pola Jana Kóbla w Gitku.

Pschenična parna muška

snataje dobroćje a najtunischa, rjane nove rošynki a Korinth, nowe wulke flodke a horke mandle, korenje, czerstwe a ejsce toczęne, zokor, zyle a toczęne, jamajkaski rum a arak de Goa najlepschi a najwubjernisci, porucza so.

David Berger na žitnej haſy.

Barlinske wohensawęsczaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 millio naj tolef.

Toto hizom 51 let wobstejace towarzstwo bierje sawęsczenja psche wohnjowu školu horje po niskich, ale twjerdych prämijach, hózej sawęsczenju ženje niczo dopłaczowacž njetrieva.

Sawęsczenja wobstatataj a wsche wuložewania dawaj

J. E. Smoler, wudawat Serb. Now.,

G. Fasska w Ebersbachu,

agentaj barlinskeho wohensawęsczazeho towarzstwa.

w Budyschinje.

Woſjewjenje.

Netežishe khósty pschi kupowanju nusuja naſ, so dyrbimy ſa flédonaze twory pschispolnjenie de-tailske placzisny postajicž :

Raffinad (zokor)	punt po 68—72 np.
Melis . . . =	60—64 =
Khofej, ord. . . =	96 =
Rosynki . . . =	52 =
Korinth . . . =	50 =
Repičowy wolič raff. . .	48 =

Wschitke materialwore khlamy w Budyschinje.

Grošowe

broſtkaramellje

najlepschi hrjedk i wotstronenu kaſhela a i polóżenju dychanja, kaž tež i swarnowanju psche dybawosz̄ pschi ſasymnenju w symnym čaſzu.

Na Budyschin a woſknoſcž w hrodowskej haſtyh knesa M. Fäſzinga kózdy čaſz na pschedan.

Eduard Groš w Wrótsławiu.

Jedyn wojerstawnobodny, sprawny młody człowiek, fiz s koujemi wobkhadzecž roſymi a ma i dżelu pokhilenie, može w Budyschinje klužbi dostacž a shoni wscho dalsche we wudawani Serb. Nowinow.

Wolno s jeneje kucze je so hrjedu pschi wulkim wętru wot Nowych Poſchiz hacž do Nabjanez ſhubiło. Sprawny namakač chýl je ſa myto w hosczenzu i měſtin Lipskiej w Budyschinje wotedacž.

Hollandski mlókowy pólver.

Tuton, je starodawnych čaſow dopolasany, s najlepschich ſelow a korenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwemaj hizomaj wſchēdnie kruwom abo wozam na prēnu piwu naſypany, pschisporja wobzernosz̄, plodzi wjele mloka a ſadzera jeho wokřnjenje. Pakiet placji 4 nbl. a je i doſtačju w hrodowskej haſtyh w Budyschinje.

Skasanja ſnatych, jara dobrých

Kuchich droždži

i prijódkeſtejazym hodam hizom nětko horje bierje a weſne proſh

A. Stosch

nětko pschi miaſowym torhosceju.

A dobročiwemu wobkedžbowanju.

Hacž runje ſym hizom wſchelake darb vostali, ſo by ſo ſa džeczi, do džekanskiej ſchule khodžaze, hodoſne wobradzenje ſtało, dha to tola nihožje njeſobha, pschetož tajich džeczi je psches 400.

Duz wobrocjam ſo na czesczennych Sſerbow a lube Sſerbowski ſ tej najpodwołniſczej proſtvi, ſo bychu i dopjelnjenju tajkeho wotpohladania tež dobročiwje pomhacž a jeli móžno, woſebje staru wotnoschenu drastu daricž chýl; pschetož najhubjensiſki fruch drastu je hujto hifcze ſmanu doſč, ſo móže ſo ſ njeho ſa thude džeczo nětakie wobzecze a wobleczenie wudželacž, ſo by potom psched ſymu ſafitane bylo.

Ja budu kózdy čaſz hotowa, wſchitke taſke darb najbjakomniſczo horjebracž.

W Budyschinje, 4. decembra 1863.
Selerſka miſčtrka Bräufigamowa
na ſamjentej haſy.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kij maja so w wudawarňi
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Štwórltyna předpłata
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósce
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Woprijeće: Swětne podawki. — Kralowy narodny djen. — Psihi scheszytatej. — Ze Serbow : S wjeczorneje
strony Dubrawow. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Sakſa. W saudžených dnjach su někotre dželby
teho wójška, kotrež do Holsteina poczehnje, s draždans-
sich kasernow na wokolne wžy wuczahnyke a tam kwar-
tiny dostałe, dokelž w kasernach nětko, hdyž su zo
wschě mužstwa k regimentej shromadzike, doszcz městna
njeje. Echo dla je tež někšto wójška, kij w Lipsku
steji, na tamniſche woſolne wžy wuczahnyke. — S
v.-dyſkého wójška je sydom wýſhich do Holsteina sboru
tommandirowaných, teho runja tež dwaj wojerskaj lěkar-
jei (Dr. Niebergall a jed. n. druhí) a někšto mužstwa
sanitarnego wothđelenja. — S. Hamburga pišaja, so
su tam hizom fouriery pschijeli, kotsiž maja sa sakſe
wójško kwartir czinicž. — Wondanje pschepoda jena
deputacia s Lipsku jeho majestoszczi kralej Janej schles-
wigholsteinskeje naležnosće dla adresu, kotonž kral mikro-
cjiwje pschija a psihi tym rječny, so budze s pschijlo-
swanjom němſtich wjerchow a němſkého luda wscho
mōzne sa Schleswig-Holstein czinicž, so pak czerpicž nje-
budze, hdyž bych u ludjo znadž teho dla njeſchistojnu
haru hnali.

Pruſy. Barlinske nowiny napominaja tamni-
ſich wohnderjow, so bych u sakſe wójško, hdyž to na
swojim pucju do Holsteina do Barlina pschijedže, se
wschē pscheczelniwoſciu witali, dokelž je suate, so je w
Sakſke kral, lud a ſejm w schleswigholsteinskej nalež-
nosći jeneje a teje ſameje myſle. — Dokelž se krie-
džanski pruſkih městow tójskto wójška na holsteinske
mjeſy poczehnje, dha su wschelake dželby wójška, kij w
Schleswuskej a Hornych Luszicach ſteja, poruczoſczej do-
stałe, so do městow, wot tamniſcheho wójška wopusz-
czenych, pscheydlicž. Se ſhorjela dyrbi teho dla tež
jena dželba wotmarschirowacž. — Druha komora je wól-
ba předadwyského ministra Heydta sa sapóſtanza ſacjib-

nyka, dokelž bě wón do wuswolenja ſlubik, jo chze te
pjenjesy, kotrež wón jało ſapóſtanž dostanje, temu
wotkrajzej darciz, kij jeho wuswoli. (Kóždy ſapóſtanž
dostanje, jeli so njemolimy, na kóždy djen 3 tl.)

Amerika. Unionski general Grant je separa-
tistow bliſto Lookout-Montaina jara ſvík. Separatistojo
shubiciu 5000 jatych a 40 kanonow.

Kralowy narodny djen.

Kralo sakſonski,
Wasch lud ſerbowſki
Djenſz dwanatoh' hodownika
S horzej luboſcju
R narodnemu dnju
Proſh ſwojoh' Wumóžnila:

Niech Wam wobſtajne
Svoje, wjeſzele
Na wschēch Waschich pucjach kęſeje,
Psiched wschēm ujeſbožom
Wasz a tež Wasch dom
Niech tón wschēhomóznych kęſeje.

Bóh ſpožcz, Kralo, Wam
R Waschim starym dnjam
Wiele lét ſchę na tej ſemi
A w tym živjenju
Grawoſcž wobſtajni,
Swarnuij Wasz pſched khoroscjemi.

A hdyž na ſwēcje
Wasch cjaſ wuschoł je,
Wiedž Wasz s tutoh' wóznoh' kraja
Bje wschēj' dotheje
Cjeglej' khoroscje
Cjicha ſmjerč do Božoh' raja.

Petr Mlonk.

Schleswig-Holstein. S holsteinskej wózju je tak pshisiché, kaž smy thdzenja wéshcijili, mjenujz némfki bundestag je wobsanknyk, so maja némfka, k temu postajene, bórsy do Holsteina na exekuciju marschirowacj. My taže wobsanknjenje hízom sándzenu szobotu wotczakowachm, ale wone je so halles póndzelu stało, dokelz bě bundestag swoje požadjenje wot szoboth na póndzelu pshchepožil. Wón je tehdy exekuciju wobsanknyk, kaž my prajachmy, tójskto pószlanzow pak sa okupaciju hlošowasche, tola wosta, dokelz Rakuska a Pruska sa exekuciju hlošowaschtej, tež pshci exekuciji.

Shto dha pak to rěka, hdzj némfki bundestag danskemu králu Holsteina dla wójsko na exekuciju sezele a čjoho dla so to stanje? Holstein je, kaž wémh, némfki kraj a skúsha k tak mjenovanemu némfemu swiaſtej (deutscher Bund), kotrej su némshy wjerchojo w lèze 1815 wobsanknyli, s tej pshisuzhnoſce, so dyrbja ſebi wschitke némfke kraje pomhacj, jeli budje to trjeba. A so by wéshy porjad w tutej wézy byl, dha maja némshy wjerchojo stanje swojich sapószlanzow w Brailfurce nad Majnom, kotsiz tam radu ſkadiua, hdzj je to némfich naležnosćow dla trjeba, a tuta ſhromadzisna pószlanzow rěka némfki bundestag (némfkoſwiaſtow) ſejm.

A dokelz je danski král jako knjezjer nad Holsteinom ſobuſtar némfego ſwiaſta, dha ma wón w naſtupanja Holsteina tež wschitke prawa a pshisuzhnoſce némfego knjezera. Teho pravo je po tajkim, so dyrbji jemu némfki bundestag pomhacj, jeho pshisuzhnoſce pak je, so dyrbji wón némfemu bundestagej požluskuny byc. A dokelz bě danski král Holsteinej wschelake wózbe ne prawa wſak, dha su jeho holsteinske kraje stawý pola bundestaga wobsoržili a bundestag je jich ſkoržbu ſa prawu ſroſnał a danskemu králu porucjil, so by wón Holsteinej jeho stare prawa ſažo dał. Danski král pak to čjinič njeje a tež híshcje nječimi a duž je bundestag nufowaný, jeho ſ mozu k požluskhnoſci nufowacj. To pak pshci tajkim králu hinał njeidze, hacj ſo jemu wójsko na ſchiju poſeželu, kotrej tak dočho w kraju wofstanje, hacj wón požadjenje dopjelni.

S teho wózho budža naſchi ſubi čjitarjo widzecj, ſo něko híshcje wo žanej wójnje ryc̄ njeje, ale ſo némfke wójska jenož na exekuciju do Holsteina du, to rěka, so bych u pshes to, ſo kraj wobhodža, krajneho knjezera nufowali, holsteinskemu krajej icho stare prawa dacj. Vjez ihm wofstanu wschitz, wot danského krála poſtajeni ſaſtojnizy, w swojej ſkúzbje a ſmě tež danske wójsko w Holsteinje wofstacj, jenož wózhe ſarjadowanje wofmje komiſzar*), wot bundestaga pószlany, do rufi, tak ſo danski král žaných dawkov ſ Holsteina ujedostanje.

*) Tajki komiſzar je předawski budýſki krajski direktař, knjez ſ Römeric, a je ſo wón hízom na puej pedat.

Ale tak bórsy, hacj wón požadjenje bundestaga dopjelni, dha ſo némfke wójsko ſažo domoj wrózji, jeli ſo bes tým ſnadž něſkto niestanje, ſhtož by t jeho dalschemu pshchepowaniu w Holstein je wínu dało. A to je jara lóhko móžno a teho dla ſo ludžo tak jara doja, ſo móhka ſ něčiſhce mérneje exekucije tola híshcje ſrawna mójna wudyricej.

Otfupacia (ſhtož je ſacjanske ſkovo, runje kaž exekucia) by to bylo, ſo by pshci wobhodženja Holsteina danske wójsko kraj wopuſhczic dyrbjalo a ſo bych u wschitky tamniſchi králowsy ſaſtojnizy ſe ſkúzby ſtupicj nufowaní byli. Pshci exekuciji pshinidze zuſnik do domu a bydli tam poſa hospodaria (to je tudy: w kraju danského krála, hacj tón dopjelni, ſhtož zuſnik žada; pshci okupaciji pshinidze pak zuſnik a wuežeri hospodarja ſ domu (to je tudy: ſaſtojnukow danského krála), hacj tón dopjelni, ſhtož ſo wot njeho žada).

Wewak je po wózch Némzach wulka horliwoſc ſa holsteinsku wéz widzecj, a bies tím, ſo wjerchojo wójsko do Holsteina ſeželu, ſhromadžuje némfki lud pjeñej a to 1) w tajkim wotpohladanju, ſo by tajkich Schleswig-Holsteinskich, kiz su ſ wózneho kraja némfkeje narodnoſce ſa čjelacj dyrbjeli, ſ pjenježnej pomožu podpierał, abo 2) w tajkim wotpohladanju, ſo by ſo w tym padze, hdzj by wójna ſ Danſimi wudyrila, Schleswig-Holsteinskim ſ némfego luda wójnska pomož pószlacz móhka. Sa prénſche wotpohladanje je tež w Budýſchinje wubjert hromadu ſtupik a je jeho pshcheproſchenje k dawanju pjenježnych darow tež w dženžujiſhch Serbskich Rominach wotecjiſhczane. My smy jemu čjim radſho město w tych žamých ſpožcili, dokelz ſa na rodnoscj ſtutkuje, a narodne prawa maja Némshy a Sserbia jene a te ſame.

Shtož wójska naſtupa, kiz na nowy thdzeni do Holsteina počahnu, dha budje ſakſke pježja 6000 muži ſylné a pojedze bližšu póndzelu po železnizy hacj do Hamburga. Tam wofstanje jedyn džen a potom pshetroži holsteinske mjesy, tak ſo budža ſakskojo prén zuſh wojazy, kiz tam pshinidu. Sa nimi pshinidze 6000 Hannoverſkich, kiz tež do ſameho Holsteina nutš počahnu. Iako resvra pshiczechnje date 25,000 muži pruskeho a 15,000 ratuſteho wójska a tuži wofmu swoje kwartiry ſ worka Holsteina w Hamburgskich wokolnoſczech.

Franiowſke, jendželske a ruske knjezjerſtwo pshczejivo exekuciji ničjo nima a njebudje ſo jeje dla do holsteinskeje wézy měshcę. Hinał by pak to bylo, hdzj by tam okupacia ſaſtupila.

Pshci ſchecjedzefatej

Sserbskej Vojeſ ſkúzbje, kotrej ſo druhu ujedzelu adventa abo 6. decembra we ſchijnej chrkvi w Dreždzanach džeržeshe a kotrej bě wot ſynov a džonkov

herbsseho naroda bohacze wophtana, predowasche knies kaplan Venecz s Ketliz po slowach profety, Jesai 40, 1 — 6 pod tymle rospokožkom: „Hdy nam tón troſcht Jeſu ſo weho pschichoda k lěpſhem u pschindě? 1) Hdyž my hžom na njeho czakamy; 2) hdyž ſo na njeho hotujemy; 3) hdyž ſo k njemu wiecklimy.“

Spowiednym ludzjom, kotrejch^z byo 305 naliczji, dżerzecze knies rycer farar M o h n i Bukez dwie spowiednie rycii.

Jako herbsti spěvat bě šo knjies Kantor Bielekář s Budyschina řem podal. — Kherlusché běchu, kaž he-hewat, se spěvářskich woſebje wotczischačane; do epistole spěwasche šo č. 7, do předowanja 54 (pschi předowanju džewjata schtucžla), po předowanju 79, pschi Božej vječeri 563.

Prěnje drezdanské čerbské konschcenje pschichodneho
leta směje ſo, da-li Bóh, njeđelu Vátare, 6. měrza 1864.

Někdo je šo runje pjetnacze lét minylo, so buchn
herbske Bože šlužby tu w Drežđanach salozene. Něh-
dje lěto předy pomni jedyn tu šlužacy čeladník s Lasa
na potřebu tajkých kemšchenijow; s Lasa pschindje ta
wěz do Budyschina a tam psches někotrych pscheczelow
herbského luda tež do doma nascheho sa wšho dobre
sahorjeneho fararja Faku ba. Na jeho nawabjenje po-
da šo najprjedy jedyn drežđanski Šserb našymu lěta
1847 k teďomnemu ministru zyrkwińskich naležnoſc̄ow,
a posdžijsjho festaja wypołodostojne lužiske herbske du-
chownstwo próstwu na kniežestwo, so bychu takje kem-
ſchenja šo postajike. Tak dha je šo druhu njedzeli
adventa 1848 tu prěni ras herbsti předowato wot
njeboh Faku ba, kij bě wot wypołodeho ministerſtwa
poruczoſc̄ doſtał, so by s tudyskej ſuperintendenturou
tu naležnoſc̄ dowuradzil a do živjenja ſtajil, potom
pak wodženie drežđanskich herbskich kemšchenijow w ſwo-
jej ružy ſthował: ſchlož je njebociczkli tež hac̄ do ſwo-
jeje kmjereje (†1854) ſhwēru wobstarował. — Wón je
jo ſaſlužil, so dženſa po pjetnacze létach ſaz na njeho ſ
diakom ſpomným!

Na dženčniščim dnju pak prajimy niz jeno knjesej Renčeji, kiž je preni ras pola naš predowal, ale tež wšitkim drugim knjesam duchomnym, kiž su s luboščju ſ nam pſchilhadjeli a nam Bože ſkovo we maczternej rnczi pſchipowjedali, ſwoj najlubošniſchi džal, ſ tej proſtu, ſo čhylo jim ſo tež dale ſpodbacž, drugdy na duchownu potrebu ſcerbow we dalokosčji ſpominic!

a wuczér Bergan swjedziesche swój p ółstal ètny wucejér jsi i jubel sive jedzen, ve póndzelu po 1. adwende 1813 we Komorowie pola Njeßwacziaka wuczérskie fastojuństwo nastupí, nějchto lët w Małym Budyskim jako cyrkwienski wuczér, tudy w Borszcziji pak psches 40 lët jako kantor a wuczér skutkowaò, a duž je najwyjetši djèl naszych nětčjich wojskowych k. k. Berganu do schule khadisk Reichshofu i jeho iuhilem cimiaju ko-

psicheskeho mischtra Milki (Némza), wošebje pak thscherſkeho mischtra H andrik a (Sserba) a tež psiches druhich pomoz, kiz tym napomnjenym fruzu džedzu.

Na 30. novembra rano w 8. hodzinje pschepoda borszczanski k. duchowny Krusich wiza pod sbozopsczom we mjenje k. patrona Magnus nad Wolschnu k. jubilarej w o s o m s l e b o r n y ch l z i z o w na rjanyh denczku a jena spschezelenia swojba herbske spewariske s lawrinowym wenzom. Schulszy prijodkstejeri o, pobustawy zhryswinskeje radu, khejbetarjo a rychtarjo podachu so s duchomnym po 9 hodzinach k. k. jubilarej, schulske dzeczi spewachu herbsti khierlisch 317,6. S krótkim herbskim sbozopsczem pschepodachu wolschanski ryhtas Nowak a mikowksi schulszy prijodkstejer Wicjas rjany, s plétwami wupuscheny džedowiski stoł, borschczanski schulstti prijodkstejer a khejbetar Kordas s někotrymi pschihodnymi nemstini sklowami dwaj miedzowaj swieznikaj a slebornu lžizu, borschczanski rychtar Neumann bohacze poskoczeniu wulku schalku a slebornu lžizu, dubjanski khejbetar Schubert kaschcik zigarrow, kotrymž posdzielico tež hischeze s patronoweho doma khetry kaschcik döndze. Kriebjanski k. duchomny Delan k ryzechshe rjane sklowa nemsti a pschepoda we mjenje duchomnych a wuczerjow kriebjanskej konferenzy slebornu tobakowu tysi s lawrinowym wenzom. Ica to spewachu schulske dzeczi:

Dženž rjane ranje krasne seſthabjače
Je tebi a nam luby, luby wuczerjo,
Dženž sapocža ty stadlesčko paſež male,
Psched póſta létami paſež Khryſta stadlesčko.

„Pój, pój, paż moje jehnijata mi śwēru”,
„Wodz̄ je na strowu pastwū ſłowa mojego”

Ze Serbow.

S w j e c z o n e j e s t r o n y D u b r a w o w . P ó n -
d z e l u p o 1. adwencje, 30. novembra swjeczesche so w
B o r s c h c z i jadnym swyedzeni zhirkwinski; nasth 1. kantor

„Soo niestrachuj, budž stroščini, a djerž věru!“
Tak pschirucžil je Chrystus tebi stadesko.

Sy došlo jehnjata paſl Chrystuskowé,
Djenž pōk ſta lēt ſy paſtře jehnjatow,
Tež naš ſy paſl, kaf mjeſčecž my djenž móhle?
Eži ſbožo pschejemph, tón ſenjek je ſ tobu ſhot.

Soo ſ wutrobi eži djenža džakujemph
Sa wſchitku ſwěrnu prógu, luby wuczerjo;
Haj djenža ſ wjedjenſki djak pschinjezemph;
Štož pscheje wutroba, to daež čyžk Vóh!

Sslyš, luby wotze, naſche džakowanje!
Djen rjany, žadny ty ſy djenž nam ſhotowaſ;

Ač wobnów twoju hnadu ſkžde ranje
Nad nim, psches kotrehož tež naš ſy žohnowaſ.

Sswěcž, Jeſu, ſwětlo twojej hnady jemu
Vidje wſchitke ſvětne dnj, a jeho poſylnjej,
Hacj ſměrka ſ wjedžoru ſo poſlěnjuem!
Štěž twoju hnadu ma, dže ſ ſyke Zionskej.

Budž tebi Ihvalba, modlenje, džak, tražnoſej,
Ty jehnjatow a wozow w výſhi paſtýrie!
Sswěcž w ſchulach, zhrkvach twojich ſłowa jaſnoſej.
So ſkžde ſtadesko po wuſtim pucju dže.

(Skónčenje)

N a w ě ſ t n i k.

Nowe wulke Elemé- a Cismér ſy hnti, nowe wulke mandle, korinth y, wubjerny gen.
e i t r o n a t; wſchelake družin ſyecžneho zolora, korjenje a korjeniſki woli porucja
naſtunischo

Hermann Seibt na jerjowej haſy.

Ssuehe drožđe

Herrm. Danckhoff na ſerbskej haſy.

Drjewowa aufcia.

Na drjewowych reverach rycerkluba Wulkego Wjel-
lowa pola Budyschina budž ſo
wutoru 15. decembra f. s.
rano wot 9 hodžinow

22 brěſowých dolhých hromadow, 15 taſkich pjenkowych
ſloſtrow, 34 loſow brěſoweho palneho drjewa a 94 ſyln-
ych brěſow, kaž tež 286 taſkich žerbžow a wužitkowych
kruchow ſa hotowe pjenjeſy na pschedzadžowanje pscheda-
wac̄. Na kupjenje ſmyſleni čyžli ſo pola wulkowjel-
lowſkoho wětenika ſhromadžic̄.

Drjewowa aufcia.

Schwörtl 17. novembra rano wot 9 hodžinow budž ſo
na ſhroſčianskim reverje (minaſkſkej wožady) ſhod-
nowe žerbžowe a twarske drjewo w loſach na pschedzadžo-
wanje pschedawac̄.

Kupžy čyžli ſo dohrocjiwje w forežmje w Brē-
mjenju ſhromadžic̄.

We Maleschezag 19. decembra 1863.
Jan Wehl a Bielaß.

Wutoru 15. decembra budž ſo dželba polow, ſ Rě-
ſakcz kuble w Dženilezach ſluſčazhých a na ſtronu ſ Dob-
bruschi ležazých, kaž tež pólna parzella cžo. 57b a 56b
hornjoſinjanſkých gruntských knih na pschedzadžowanje pscheda-
wac̄. Na kupjenje ſmyſleni čyžli ſo na ſpomjenym
dnju rano w 9 hodžinach w mojim wobhdenju w Dženile-
zach nuts namakac̄. Wuměnjenja budž na termiji
woſljewene a ma ſo 10. džel kupných pjenjes hnydom
ſaplačzic̄.

W Dženilezach, 12. decembra 1863. J. Něſař.

Na knjzejim dworje w Krakezag mōže džowka, kij ma
dobre wopisma, ſ nowemu lētu ſtužbu doſtačj.

R pschenajecžu

je na Židowje pětne wobhdenje ſ konjemzom, ſ wjelbom a
ſ druhimi městoſcemi. To ſamo hodži ſo ſa wſchitku
živnoſej a wotpočjuje na nim prawisna palenſchentlowanja.
Wone mōže ſo jutry wobczahyńc a je wſcho dalsche pola
t. hōſejezjarja w potměhazu w Budyschinje ſhonic̄.

Moje reſtuklo w Bu kojnje pola Šdžarow ſe 6 kör-
zami polow a ūkow, ſ rjanej ſahrobu a trawjenjemi, je
na pschedan.

Teho runja mam ja tam ſowařni, na ūkowſkohorjel-
ſkej droſy ležazu, kotaž je zyłe nowa natwarjenia, ſ rjanyh
býdenjom, ſ něhdje 3 hač 5 körzami pola a ūki ſe ſah-
robu na pschedan.

Bu h̄l w Šdžarach.

Młody čłowjek doſzahazých wědomnoſcjom, kij dže
pschedupſtvo nauwuhyc, mōže někto abo ſ jutram dobre
město w jenyh pschedupſtich ſhamach w Budyschinje doſtačj
a je wſcho dalsche ſhonic̄ we wubawařni Serb. Nowinow.

Ja dam něhdje 30 kop rjanyh ūkow ſ zyhlowanym
tſcham rěſac̄, a je wulki džel tych ūmnych hýzom w Šdžarach
na mojej ſahrodze pschi ſchufje na pschedan.

Tež mam ja wulki dželbū twjerdeho hraboveho drjewa,
na mojej ſahrodze ležazeho, na pschedan.

Bu h̄l w Šdžarach.

Sserbske lutherske knihowne towarzſto.

Sserbski bibliſti pucžnik na wſchitke dnj ljeta 1864
wot L. duhomneho Kaniga w Klukſhu ſestajanu, budž,
dokelž ſo ujetko hýzom wjasa, da-li Vóh, pschedup ſoboty
19. decembra pola L. pschedupza Stosha, kaž tež w kniharni
L. ſsmolerja a Peča ſa 1 nžl. doſtačj.

Sa Schleswig-Holstein!

Němzy ſu pſchessjene, w ſacjucju nufy a thſchnoſeje Schleswig-Holsteina, w myſli ſpěſchnej eje pomožy a wumozjenja. Wſchitke ſtrony němſkeho wotzneho kraju, tež Saſka we wſchēch worſtach ſwojeho wobydleſtwia, — kniejerſtvo a krajne ſaſtupjerſtvo — pokazuja na pſchemo ſwoje dělbranje, kotrež m a ſo bjes ſomdžen ja do ſtukta pſchewobročicž. — Poſběhovazý pſchiklub druhich městow ſledovaojo, nočze Buduſchin poſlani býcž, kiz rad pomha a da, hdež je trjeba, wot Danſkeje w němſkich krajach cíjſcjeſených a pſchelédovalnych ſpienježnými ſkředkami podpjeracž a jich nufu pomjeniſchicž. — Podpižani proſcha ſ tutym wo pſchinoſchki ſa tajke wotpohlađanje, ſu k jich horjebranju hotomi a w ſwojim čaſku jich ſwědomniwe nałożenie wosſewja.

W Buduſchinje, 6. decembra 1863.

Fabrikant Gustav Fabian. Technikar Fischer. Kubler Fr̄ſtar. Banquier Rudolph Heydemann. Kubler Joſuš. Hrabja k Lippe nad Debrlezami. Pſchekupz Pañ. Banquier Reinhardt. Knihupz Rühl. Kycznik Schenk nad Černosykami. Pſchekupz Siemſ. Wažnik Techell.

Hamtſki ſtotołkar Walther. Kycznit Weber nad Esmočcizami.
Sapishy pſchinoſchkom ſu hacž dotal wupołożene pola k. banquera Heydemanna, k. pſchepupza Galuba
k. pſchekupza Siemſa a k. wažnika Techella.

Pſchedawanie mojeho ſławneho

běleho bróſtſhropa

je ſujes August Pötschka w Buduſchinje wote minje pſchepodate doſtaſ.

C. E. Crahmer w Drajdžanach.

Sſuche droždje

A. B. Pannach.

Sbyt róſynkow, kotrež ſu trochu mjenſche, pſchedawam, ſo bych ſ nimi wurumowaſ, punt po 30 np.

A. B. Pannach.

Najlepſchu parnu muku 1. a 2. družinu,

Sſuche droždje, wſchēdnie čerſtve, laž tež wſchitke, k pječenju trěbne korejenje

porucža

August Bartko na ſwonknej lawſkej haſy.

Sſuche droždje

Carl Emil Jäger na ſwonknej lawſkej haſy.

Sſuche droždje

A. Stosch někto pſchi mjaſowym torhosčeju.

Najlepſchu parnu pſchencžnu muku

J. G. Klingſt Nachfolger

na bohatej haſy.

K hodowym daram porucžam, wysche wulkeho wubjerkia najnowſhich tworow, tež hiſhceje

Poil de chèvre wot 3 nſl. ſapocjejo,

Lüſtry w krafznyh muſtrach wot 4 nſl.,

Barège du nord, $\frac{4}{4}$ ſcheroſki, wot $2\frac{1}{2}$ nſl.,

do. do. 3 loheže ſcheroſki, wot 12 nſl.,

Rips, cíjſcjejaný, $\frac{6}{4}$ ſcheroſki, wot 7 nſl.,

Taconety wot $3\frac{1}{2}$ nſl.,

Kotuny, połnych $\frac{6}{4}$ ſcheroſki, wot 4 nſl.,

Lazy, wołmjaný, piſejowe a poſzidžane po jara tunich placjiſnach.

Jan Jurij Pahn

na róžlu žitneje haſy a torhosčeju.

Protze a Schneider

na bohatej haſhy w domje pſchelupza Liebuschiz wudowym poruczataj i hodowennem
kunjedzenju ſwoj derje ſrijadowany ſkład wſchelatich cjaſniſkow (ſegerjow), woſelje
ſchwajzarſke ſkote a tež ſleborne dýbſac̄ne cjaſniſki, dale pariſke
pendule po najnowſzych modellach w poſločenju a w marmoru, regulateury ſ bijazym gratom a bjes n'cho, winſte
wobukate cjaſniſki a ſchtuzarje; faconſke, nôzne a nippſke cjaſniſki, patentne budžerje a hraſate
thſki, 2-8 tuſlow hraſaze, talmijowe rječjaſki a klucžiki ſ double-or.

Pſchenežna parna muſa

ſnateje dobroſeže a najtunischa, rjane nowe roſynki a korinthy, nowe wulke ſ'vde a horke mandle,
korjenje, čerſwe a cjiſceže tolečene, zpokor, zple a tolečene, jamajkaski rum a arak
de Goa najlepſhi a najwubjerniſhi, porueža ſo.

David Berger na žitnej haſhy.

Bokorowna, butrowa a poprjanzowa pjeckarnja Augusta Lindnera

w Budyschinje na žitnych wikač
je i pſchiblžazym hodam najlepje a najbohačiſho ſrijadowana a wuhotowana a proſh wo dobrocziwe wobledžbowanie.
Sa ſa ſopſchedawarjow a kħamarjow je wulki a rjany wnbjekt kraſnych wupryſchenjow na
hodowſke ſhtomiki pſchihotowanym a doſtanu woni pſchisprawny rabatt.

Němski Phönix,

woheii ſawęſczace towarſtwo w Frankfurcie nad Majnom.

Saſkladny kapital 5½ miliona ſchēſnakow.

Wſchitke ſawęſczenia ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems**,

firma: **J. G. Klingſt Nachfolger** w Budyschinje.

Pſches ſwoje ſnamjenite ſkutkowanje doſč po wſhem ſwécze ſnaty
(½ bleſche 1 tl.) **G. A. W. Mayerowu** běh broſtſyrop (¼ bleſche 15 nžl.)
je jenož pſches ſwoje hojaze wulki, fotrez ja dýn druhí bróſtſyrop we ſebi
nima, najwěſciſchi předk pſche kóždý ſastarjeny kaſchel, pſche dybamocž,
jachlokaſchel, ſazwanje, broſtowe čerſjenje a ſchijowe wobčežnoſcze. W tu-
domnej wofolnoſci pſchedawaja jón jeniczy:

Heinr. Jul. Linck w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biſkopizač,

Joseph Löbmann w Scheračowje, — **B. N. Scholta** w Woſtrowje,

Bernhard Hilbenz we Woſporku, — **J. M. Pauliſch** w Maſezach.

NB. Dokelz Mayerowu fabrikat tež falschuſa, dha chýl kóſdy dobrocziwje
zple ſhwéru na ſygel a etiquettu hladacž.

Atteſt ſa Mayerowu broſtſyrop.

Moja žona cjerpiſehe wjele lét na broſibolenje, na kaſchel a kraki, a wjele ſredkow bu wet njeje po-
darmo trjebaných, tak ſo ho hžom bojach, ſo budje wona wmrječ ſyrbjeez.

A naſhemu wjeſeniu ma ſo wena pak něko po wmrjebanju něčirych bleſchow broſtſyropa ſ kħamow-
injeſa **E. E. Vincentza** w Dſchažu hžem tak derje a je na puežu polepſchenja, ſo možu tónle ſyrop wſchitkim ſobu-
częlowejekam, kž ſu na tajke waſhunje überi, ſkřeru radžic a na najležniſho perucžic.

Schmolkau pola Dſchaža, w februari 1862.

Carl Schröter.

Mój bohacze srjadowane skład c̄aſznikow (segerjow)

wſchitkich druzinow porucza t̄ prijodſtejazym hodam dobroc̄zynemu wobledzbowaniu.

W Budyschin je na rozu ſitneje a ſerbſteje haſy.

K Köchler, c̄aſznikar.

Platowe, blidſchatowe a manufakturowe kblawy Eduarda Hartmanna

w Budyschinje

poruczeja ſwoi bohacze srjadowany skład platorowych, bawmianych, połwomianych, wołmianych a židzianych tworow, jako:

Buckſkin a dwojnouwski (Doppelſtoſſe)

t̄ muſkim kholowan, lazam a ſukniam.

Czorne židzeniſche ja

t̄ ſchórzacham, drafejenjam a mantillam.

Konjaze wodzecza (deki)

wołmiane a połwomiane.

Wulke czornowoloñiane rubische ja na hlowu,
czornožidzane rubischa wokolo ſchije, pišanožidzane
wulke teho runja, a tajke dybſacze rubischa, wołmieniſche ja t̄ ſukniam,
mohairy a druhe wutki ſa podſchiwki, lustry,
czisiche jañ barhent, płaſt t̄ wupjerkam a
wiele, wjele druheho.

■ Tunie a pschedzeliwe poſlujenje w ſerbſtej a němskej rycji. ■

t̄ prijodſtejazym hodam poruczam ſwoi bohacze srjadowany skład

rjanych ſchleinczanych, porzellanowych a ſteingutowych tworow,

jaké ſadowe a deſertowe ſchliczki, vasy, figure, piſanſte napoſady ſa kniſeſow a ſa kniſeſie, khežki ſa c̄aſzniki, ſchrycho-
wanſte grath a teho runja, kaž tež wulki wubjerk džezazych hraſtow a kupjeſtſich džecjatkov; pupowé hlojčekki, kotrež ſo
po zyle tunich placisnach poſchedawaja. To wſchitko porucza najpodwoſniſcho

Rudolph Wilhelm,

ſchleinczer na ſerbſtej haſy.

Wſchitko twory t̄ pječenju ſchryzlow a tykanow jako: ſchtwore wulke a małe roſyńki, ſłodke a
hōrke mañdle, wſchitke druzin ſorjenjow, ſorjenſki woliſ w injenskich a wjetſkich bleſchach, najwubjerniſ-
ſki citronowy woliſ, citronat, citrony, jara woſebnih ſafran, ſchtwory zołor, troj ſyrop
ſenčel, anis, kurkumę atd. poſchedawa zyle tunjo **J. G. F. Nieksch** na ſerbſtej haſy w Budyschinje.

Welle a cierwione wina poſchedawam, ſo bych ſi nimi trochu wurumowaſ, zyle tunjo, bleſchu wot
4 nyl., ſłodke wot 5 nyl. ſapoczejo, w c̄wizach hiſcheze tuñſho a proſchu wo prawje ſylnie wopytanje.

I. G. F. Niecksch na ſerbſtej haſy.

Zyle woprawdžith ſitny paſen z Nordhaufen, dobrę paſen z hreslaſke dwójne
liquer, wubjerny rum, arak, punſchow u eſen zu atd. zyle tunjo poſchedawa
I. G. F. Niecksh na ſerbſtej haſy w Budyschinje.

Tolſte a cienke róltobaki, praſowaný tobak, rěſane tobaki, ſiž ſu wſchitke
hižom 2 hacj 3 lēta ležale, po tunich placisnach
I. G. F. Niecksch na ſerbſtej haſy w Budyschinje.

Jara wulki ſkład starých wotležaných zigarrov džerzi a poſchedawa je jara tunjo
I. G. F. Niecksch na ſerbſtej haſy.

Majlepoſchu poſchedežuu parnu muku

ſnateje wubjernye dobroſeje porucza

August Pötschka na bohatej haſy.

Oſuſe droždže

ma ſtajnje cjerſtwe na poſchedan

August Pötschka na bohatej haſy.

S tuthm dowolamoj ſebi, najpodwólniſčo woſjewic̄, ſo ſmoj město dotalneje S m o l e r j o w e j e kniharne ſhromadnu knihařnju pod firmu

Smoler a Pjech

pschi bohatych wrotach w Budyschinie wotewriloj.

Moj poruczamoj ſo teho dla k ſpěchnemu a tunjemu wobstaranju starsich a nowisich knihi a c̄jaz-
ſhopiſow je wſchēch wjedzenſtwow a ryczow, dale k wobstaranju kartow, muſikalijow, ſejch u-
wanjo w a pſc̄edpiſow, njech ſu wuſchle, h̄dzež jenož ſu čhzle. Najnowſche a najlēpſche plodы li-
teratury a wumjeſtwa, kaž tež wſchitke ſchulſke knihi we wſchēch ryczach ſmějemoi kōždy čzaň
na ſklađe. Journale, tiz thđejenſzh wuſhadzeja, kaž: Gartenlaube, Dorfbarbier, Familienjournal, Pilger atd. ſu
pola naju h̄izom ſo botu k doſtaču.

No w oſc̄e lubjerad k wobyla da nju poſczelemoſ.

Naju derje ſrijadowany ſklađ knihow ſwobraſami, knihow ſa mlobofc̄, nabog-
nyh knihi, anthologiow, klasikatrow atd., tiz ſu najbole krasnje ſwasane a ſo k da-
rjenju h̄odža, dowolamoj ſebi woſebje k prijodſtejazym hodam dobrociwemu wobledžbowanju poruczic̄.

We wſchēm naſtrpanju sprawne a ſpěchnie poſkuženje lubjo, proſhmoſ w očaſtočoc̄ne ſtaſanje knihi a
wopýtanje naju khamow.

W Budyschinie 12. decembra 1863.

Smoler a Pjech.

Najlēpſche ſuſhe droždze,

rōſynki, mandle, körjenje, körjenſki woli, citronat, citrony, žofor, klo-
fej a wſchitke druhé kolonialne twory; starý rum, arak a cognac, theje a ſchokolady;
ſhwój doſpołnje ſrijadowany ſklađ wotležanych havannasich, hamburgſkich a bremenskich
cigarrów, varinas a portoriko w roſkach a rěšony,

porucza w najlēpſchej dobroſezi po najtunſchich placiſinach k dobrociwemu wobledžbowanju

Wilhelm Jacob na kamjentej haſy.

K prijodſtejazemu

ročnemu čaſhu hodow

porucza ſo podpiſaných ſ wulſkim wubjerkom ſamodželnych hontſkich uſenſillow, žonskich, muſlích a rucznych koſtrow,
ſchulſkich renzłów, hólczych a hólczych mappow, puczowanſkich, knienazajch, pjenježnych a liſtowych kapsow, cigarownych
etuijow, portemonnaijow, ſlow, wſchelakich knienazajch a hólczych paſhow atd. po najtunſchich placiſinach.

J. A. Spann, rjemjenjerſki miſchr na žitnej haſy.

J. A. Spann

na žitnej haſy

perucza ſo ſ wulſkim wubjerkom rólowathch a čjumpathch konjow, tiz ſu ſ naturſkej kožu poſzehnijene.

Ejſczeniem ſerbam Budyschina a woſkolnoſce ſa potriebu pſchi prijodſtejachch hodach ſwoje dobre
materialtwry, ſpirituosa, tobaki a cigařy, kaž tež ſwoju koncek. lotteriou koſleciſu
iral. fakt. krajneje lotteri je najpodwólniſčo k dobrociwemu wobledžbowanju poruczam.

Carl Emil Jäger

na ſwonkej lawſej haſy čj. 748 ſ napshecia hoſcjeniza k poſmežazej.

Sjawny Djak.

Po wohnjowym njeſbožu, kotrež ſym ja 21. novembra
mět, praju ja barlinsku (ſtaremu) wohnawęſčazemu
towarſtwu, pſchi lotrhm̄ mejach ſwoje hibite wězy ſa-
wěſczenie, ſa polne ſaplaženje mojeſe ſchłodowanja, knje-
ſej inspektorzej Gutja hrzej ſa sprawne a ſwěrne ta-
girowanie mojeſe ſchłodhy, knjeſej agentej Smolerjej ſa
dobrociwu radu a knjeſej wuežerzej Kralej ſa pſche-
cjelniku poſoz ſwoboj nojluboſniſchi a najwutrobnſchi
djak, a možu horla ſpomnjene, tudž wet k. Smolerja
ſastupiene, towarſtvo ſ polnym prawem ſzdemu k ſa-
wěſczenju poruczic̄.

W Broneju 8. decembra 1863.

Jan Killman.

W Budyschinje ſtej dwě hnojowej jamje k pſchenajecu.
Wſho dalsche je ſhonicz we wudawarni ſerb. Nowin.

Jako ſlubjenaj poruczatai ſo

Marja Mudrež,

Jan Mörba.

W Minakale a Barcje, 29. novembra 1863.

K dnej 10. decembra.

Njech zbože Was wodži po rózowych hónach,
Wam radosć ſo ſmějkaj najlubožniſo!

Cislo 51.

~ 19. decembra. ~

1863.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki,
kiž maja so w wudawarň
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płaci so
wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci
6 np. Stwórlétta předpła-
ta pola wudawarja 66 np.
a na kral. saks. pósće
 $7\frac{1}{2}$ nsl.

Woprijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S wjeczorneje stronę Dubrawow. S Wołeschnizy. S wógli-
czańskeje hory. S Wjeleczina. S Klutschha. S Wošporka. S Budyschina. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Sakſka. Kralowy narodny dzen bu sañdżenu
sobotu 12. decembra po wschej Sakſej na horliwe
waschnje swjecznych. W Budyschinje bu rano najprijodcy
wot wójserſeje hudyby rjana reveilla wotdżeržana a
swoniesche so wěsty czaſ se wscheinim swonami, potom
mějesché wójsko paradu, na gymnasiju wotdżerža so
aktuš, schtož so tež posdžischo w seminaru ſta, a we
wschěch ſchulach spominasche so na swiedženske waschnje
na wažnosć tuteho dnia. — Pschi tej ſkadnosći dwo-
lamy ſebi tež na te spomnici, so pschi aktuš w Draž-
djanach na Vižthum'skim gymnasiu psched wójskim
poſluchatſtwom nasch kralan knies professor Dr. Psul
swiedžensku ryc̄ džeržesche, kotryž najprijedy na ſławne
wüjžerske ſtuſkowanje njeboh kraja a nětčiſcheho kraja
poſkowasche, a potom bliže roſſladowasche, ſchto člow-
ſka ryc̄ poprawom je: pschi cžimž wou tež naschu kuži-
ſko-herbſtu ihej wjazvkróz pomjenowa — Sakſke, ſa
holſteinsku ezeſtciu poſtajene, wójsko je tam sañdženu
wutoru a hrjedu wotjelo a to po wjetſchej dželbje psches
Lipſt, artillerija pak psches Barlin. Wſchego wójska
bě něhdž 6000 muži a to: 1., 2., 3., 13. infanterie-
bataillon, 1. a 4. bataillon třelzow, 1., 2., 4., 5.
ſchwadrona 1. a 2. a 5. schwadrona III. regimenta
jeſdnych, 2 batteriji pscheſeje a 1 batterije jěſneje arti-
llerije, 1 munizioniſka kolonna, 1 pionnierſki detachement
ſ mostowym trainom, 2 polnaj hospitalej a 1 pro-
viantſka kolonna. Taſo wójsko prjeež jědzesche, běſche
tak derje w Draždjanach, taž tež w Lipſku jara wjese
ludži na dwórnischem ſhromadžených a bě tež Zeho ma-
jestosć kral Jan, taž tež krónprynz Albert, wſchelazý
generalojo a woſebni wyschzy pschiſhli, ſo bychu wo-
jakom božemje projili a jím ſbože na pucž pscheli.

Prusy. Minister wójny je w druhéj komorje
namjet ſtajik, ſo by ta dowolnoſć ſ temu daka, ſo by
wón 12 millionow toleč poczecic ſměk, dokelž dyrbi ſo
holſteinskeje naležnoſće dla wjese wójska mobilisirowacj,
ſchtož je, taž je ſnate, jara droha wěz. Hač runje je
druga komora ſa to, ſo by ſo Holſteinej ſkerje ſlepje
počna pomoz doſtało, dha wě wona tola tež, ſo nětčiſche
pruske ministerſtwo wo tajſej počnej a prawej pomozh
ničo wjedzecj nochze, dokelž thze pschi londonskim pro-
toſolle wostacj, — a duž druga komora nětčiſhem u
ministerſtrow tute pjeniſy pschiſwolcij njecha. A ſo by
kral wjedzik, ſo ſapoflanzy druhéj komory tajſe pjeniſy
niz jemu, ale jenož jeho nětčiſhemu ministerſtrow ſarje-
tuja, dha poſcječku bórsh po tajſim ſarjeſtjenju krajej
adreſu, w fotcej wuſožuju, cžoho dla woni ſ nětčiſ-
hemu ministerſtu žaneho dowérjenja nimaja a temu
zamcu teho dla žane pjeniſy pschiſwolcij njemôža. Môžno je, ſo budže kral na druhu komoru poſluchacj
a ministrow ſe ſlužby pscheſeje, môžno pač ſ tež, ſo
wón druhu komoru roſvutſeji a ſapoflanzow domoj
poſcjezele. Najlepje wſchak by bylo, hdź byſtej ſo mi-
nisterſtwo a druga komora nětč ſjednačej, pschetož to
dyrbitej tola wobej widzecj, ſo pschi dotalnym wadženju
Pruska dale bôle ſchodusje. — Taſo sakſki artillerija
wondanjo na ſhwojim pucžu do Holſteina psches Barlin
jědzesche, bu wona tam wot marſchala Wrangela a
druhich wysokich offižerow pscheſelniruje powitana. Ludiži
bě tež wjese ſhromadžených, hač runje bě hrjedz nožy,
a woſaku sakſki wojakam: ſkawa. To ſamo je ſo
sakſkemu wójsku tež w druhich prusſich měſtach doſtało.
— Kommandant prusſeho ezeſtciu wójska budže
prynz Biedrich Karl, jeli pač ſo Dantsy ſapjeraja, mar-
ſchal Wrangel.

Schleswig-Holstein. Němstti bundestag je psches swojich komisarow danskemu krále k navjedzenju dat, so by swojemu wójsku hač do 20. decembra s Holsteina wuczahnheč dák. To ma so teho dla stacj, dokelž na tuthym dnu němske wójsko holsteinske mjesy pschecrči. Pschetož 6000 muži sakſkeho wójska a jednu regiment hannoverskich husarow, kiz su wschitzh tón tydzeni do Hamburga pschijeli, jutſje (niedzeli) Hamburg wopusczeja a po prawym biegu Lobja do Holsteina nutes poczahnu. S holsteinskeho města Altony, kotrež s Hamburgom nimale hromadze wižh, je danske wójsko hizom nimale wschitke wuczahnkylo a ſda so wěste bieč, so wone zly Holstein předy wopusczeji, hač tam němstti wójsko pschindze. Po wuczehnjenju Sakſow 6000 muži rakuſkeho wójska Hamburg wobhadzi, 6000 muži pruskeho wójska woſmje hospodu w Lübecku a 5000 Hannoverskich postaji so na lewy brjoh Lobja s napscheza holsteinskeje strony, tak so móža, jeli trjeba, Sakſam boryš k pomožy pschinči. Pruske a rakuſke rezervy (něhdze 25,000 muži) wostanu pak hischeze doma w Pruskej a Czjeſkej ſtejo a podadža so hakle na pucz, hdh by ſnadž danski kral pschecrčiwo němskemu wójsku wójnszy ſakroczeči chył, ſchtož so najſkerje niestanje, pschetož danski kral dyrbí ſebi ezeſciju lubicj dacj, dokelž je k wotwobaranju ſlaby a tola tež danskeho luda dla do požadanijom němſkeho bundestaga hischeze ſwolicj njemóže. Pschetož hač dotal w Danskej ničtón prajicj njeſmiedzjiche, so je so Holsteinej njeprawje ſtało, a hrožachu krále s revolucijn a s wotwobrenjom, hdh by ſnadž wón Schleswig-Holsteinej jeho stare prawa ſaſo dacj chył. Ale w najpožleñſkich dnujach su so Danszy pschewwedečicj dyrbjeti, so je jich móz mjeniſha, hač jich huba, a su navjedzili, so jim ničtón k pomožy njeſpſtindje, haj, jich najblízſchi ſuſhod, ſchwedſki kral, je wot nich wotpamyl. Duž je jim wutroba jara ſpanyla a budze drje netczische, na podcziszenje Holsteina ſmyſlenc, ministerſtwo ſe ſlužby ſtupicj dyrbjecj. Jeli so to stanje, dha potom danski kral lohko doſeč boryš do požadanijom němſkeho bundestaga ſwolt a Holsteinej jeho stare pravo ſaſo da, tak so by potom ezeſcija ſkóńzrena była a němske wójsko hñdom domoj marschirowalo, jeli mjeniſzy danski kral tež boryš wſchē thóſty ſaplačzi. Ale dokelž wón k tym najſkerje pjeniſhy hotowe ležo njeſměje, dha tež tak thóſtje placiči njebudže a duž tež naſche ſakſke wójsko tak thóſtje domoj njeſpſtindje, thiba ſo potom druhe němske wójsko na jeho město póscežku. So pak budze danski kral ezeſcijſke thóſty tež ſaplačicj dyrbjecj, to je wěste, a taſtich thóſtom malo njebudže, pschetož němſki bundestag, kiz dyrbí je wukojicj, žada ſebi k jich wukozenu na přeni ras 17 millionow ſchěnałow, kotrež dyrbja němſke kraje hromadu ſnjeſci, ale poſdžischo ſaſo wot danskeho krala ſaplačzene doſtanu.

Se wſchego, ſchtož ſhy w tych dnujach ſkyskeli, ſda so wěste bieč, ſo Danszy němſlim*) ezeſcijſkim wójskam nočzedža s brónju napſhczitwo ſtupicj, a ſo my teho dla mér dale wobthowam.

Ze Serbow.

S wječornejne ſtrony Dubramow. (Skončenje). Na to pschopodaču ſchulſke džeczi ſhnuwu hréjavku (Wärmlaſche), wulki ſolarlampu a zigaromku (Zigarettasche). Jubilara ſhy, k. duchowny Bergan ſe ſdžarow, džekowasche ſo we nanowym mjenje starſhim a džeczem ſ jara wutrobnymi ſłowami. Žyla ſhromadzisna (wuczerjo krebjanſkeje konferenz), a někotiſi naſcheje diöceſy, kaž tež křetra ſyla woſaduňch biegu pschitolni ſpěwaſche: „Lobe den Herrn, den mächtigen K. d. G.“

Schtyri ſlěborne kžižy a zokorowu týſku je k. hrabja ſ Einsiedel jubilarej daril. Po 11 hodzinenach pschindzechu ſchulſke džeczi do farſkeho dwora, wuczerjo (12 herbskich, 12 němſkich), tam ſhromadzeni duchowni (6 herbszy a ſ k. superintendentom 3 němſzy) wutupicju a dothi ſwiedzeniſki czah czehniſche psched k. jubilara wobydlenje. Hrdžbniſy ſanjeſzechu hčerluſch, k. superintendent Hollcher a tudyschi duchomny džecſtaj nutes po jubilara, wjedzecſtaj jeho ſ ſhromadzenym won, hrdžbniſy pschecſtachu a ſhiborczanſki k. kantor. Ku hnt ryjeſche we němſkej ryjezi rjane ſlowa po 1 Žana 4, 16. a pschepoda k. jubilarej we mjenje wuczerjow I. roſborſkeje diöceſy ankerowym čaſznik ſe ſlěbornym rječzaſom. Swony ſaſwonichu witanje ſwiedzeniſke a wulki czah czehniſche do Božeho doma, najvřed ſchulſke džeczi (230) wſchē we ſwiedzeniſkej dracze a holčeti ſ wěnzanmi wupſhene; na to wuczerjo, ſa nini k. jubilar, wjedzeny wot k. hrabje ſ Einsiedel a wot patronoweho najmłodscheho ſyna k. ſ Magnus. Na to džesche Berganez mnoholiczna ſhwóiba. Šwiedzeniſki czah wobſankachu duchowni. We Božim domje ſedzishe jubilar psched Božim wolkarjom na jemu wot woſadneje ſubosče darjenym stole. Wokolo wolkarja ſedzicu k. hrabja ſ Einsiedel, k. ſ Magnus, k. Klaus, (nad Borsczej), Berganez ſhwóiba, k. duchowni, tež druzi ſem ſlužbacy a jubilarowej 2 klasz. Wuczerjo

*) Wojazy, kiz su do Holsteina na ezeſciju poſzlanı, ſu po politiſkim wopſchijecu Němzy, ale po narodnoſcji je wjele ſeklowanow bjes nimi, mjeniſzy dwě czjeſkej a jena poſta dželba. Snate je tež, ſo w tych ſakſkich dželbach, kiz w tych dnujach do Holsteina wujedzechu, najbole ſ ſerbijsko ſlužba. My proſhymy teho dla herbskich starſich, kiz ſnadž ſ Holsteina wot ſwojich ſhy now tajke liſtiv doſtanu, ſ kotrechž by ſo něchtio w ſerb. Nowinach wotcjiſhcejſe hodižlo, ſo bydu nam je tajkeho wotpohladauja dla na frótki czaj počzili.

běchu na khorje. So bě Boží dom pšchepjelnjem, ſo trjeba jenož naspomnicž. Po wuspěwanju prěních 3 ſchtucžkow ſerbſkeho kherluſcha 317. djeržesche tudomny l. duchomny krótku ſerbſku ryež. Na to ſpěwasche ſhromadzisna 3 ſchtucžki němſkeho kherluſcha, a l. ſuperintendent ſupi na wołtar (duchomny l. ſtronje ſtupinſchi na Božim wołtarju ſtejo woſta a jubilarowý ſyn ſe ſdžar ſupi tež na wołtar druhé ſtron), a l. ſuperintendent djeržesche krafmu jubelku ryež a pſchecſche jubilara we kraſla majetosče mjenije ſ po wſchitko mnym cžestnym ſnamenjom. Jubilar ſo na to poſlaknij a doſta ſ Božeho wołtarja pod rukou poſloženjom vichčeh třioch duchomnych Bože požhnowanje na dalniſchi khód pſches ſemſke živjenie. Wuczerjo ſpěwachu pſalm. Na to ſpěwasche l. ſuperintendent „wótze naſch“ a wudželi po koſlekcje ſhromadzisne žohnowanje teho knjesa. S kherluſhovej ſchtucžku ſkonči ſo ſwivedzenoſeſe we Božim domje, ſo kotrehož jubilara pſchewodžichym do jeho wobydlenja we tym porjedje kaž prjedy do Božeho doma.

Jubilar je na ſchodziňk wołtarja rjany ſanok dařil a na nim kſežo žohnowanje teho knjesa doſtał.

Wohjed bě we l. jubilara wobydlenju a ſapocja ſo ſ blidowej modlitwu. Hoſcji bě na 80, bjes nimi tež l. hrabja ſ Einsiedel, kotremuž ſo dha njeje ſchpatne ſefdak ſola wježneho wuczerja wobjedowac; to budž l. teho wýſokeho knjefa cžesci ſu tudy naspomnjene. Tež l. ſ Magnus tu woſta a l. borschčanski knjef pſchindža tež. Prjenja ſkawa bu wunjeſena jeho majetosče ſtralej Wylenej wot l. hrabje Einsiedel, druhá l. jubilarci wot l. ſuperintendenta. Žafmu ſerbiſku ſlawu wunjež l. kantor Bergan ſ Kſchischiowa, a wjele drugich ſlawow bu wunjeſených. S blidowej modlitwu ſkonči ſo hoſcji na, hdyž bě prjedy kherluſch wuspěwanym. Na to buhu zigarr ſažehlene a pſchi kherfeju džesche pſcheczelne ſabavjenje dale. Nekotry je ſo hakle na ranje na dompuč podał. Šewodžen bě rjany, a njewerju, ſo budž ſchid ſchto wuſtajic měč. Boh budž ſ jubilarom, a daj jemu a ſderž jemu ſtrouſeſ a jeho zyklam domje!

Nczr h.

S Woſchnižy, 5. decembra. Wcžera mějachym rjany a wajny džen ſa naſchu wuczeřenju. Mjeñujz hizom wot 20. augusta t. l. bě naſche wuczerſke město wuprōſnjenje a je wot tuteho čzaha, kaž tež w l. Müller a khorofezi, wulkodažiſti l. wuczeř Melda ſchulſke ſtaſtojnſtvo wobſtaral. Bjes tym bu pak l. Henna, dotal wuczeř na ſsokolzy, ſa naſche wuczeřſke město wuprōſnjeny a my mějachym to wjeſele, jemu wcžera popoſdnju napſchecziwo čzahnež a jeho pſchi jeho pſchecbzdenju ſuboſniwje powitacž. Wuczeřnja bě pěknje wuprōſhena a běchu pſched njej wulke čežne wrota natwarjene. Dohi čzah ſchulſkych džecži,

pſcheny ſ khorhojemi a wězami, kotremuž ſo ſchulſky prijódſtejerjo, gmejnſka rada a grycht ſe Starolubja a Woſchnižy pſchijankuſhu, cžehnjeſche, ſ hubžbu w předku, wjedzenym wot l. Melde na ſpomjenym dnju hač na mjeſne mjeſh ſ Wulkodažinej, hdyž tež bory ſ. Henna pſchijedze. Po wuspěwanej kherluſhovej ſchtucžy powita jeho l. ſchulſki prijódſtejer ſ. Bohma ſ Woſchnižy a teho runja tež prěna ſchulerka najvutrobnischo, na čzoz l. Henna runje tak wotmolwi. Po ſpěwje, ſ hubžbu wuspěwanym, poda ſo potom čzah, noweho l. wuczerja do kředzisny woſnyschi, do Woſchnižy ſchuli, hdyž bě ſo wjele ſtow ludzi ſhromadžilo. Tam witaſhe jeho, jako běſtej dvoe ſchtucžy wuspěwanej, l. Melda po ſkowach ſw. píſma: „Schimanje Johanna, naſch ty mje ſubo? Paž moje wozh.“ a poda jemu potom ſwiedzenſhy te wozki, kotrež běchu jemu ſo měžažow poručene byte. Po ſpěwje, wot ſchulſkych džecži wuspěwanym, ryežesche l. Henna ſ džecžom a druhim pſchitomnym ſ utrobnymi ſkowami a ſlubi, ſwoje nowe ſtaſtojnſtvo ſe wſhei ſwěrnoſeſu wjeſcž. Po wuspěwanju pſalma: „Džakujeze ſo temu knjeseſ“ ſpěwasche l. Melda hiſcež rjani modlitwu a wobſanku ſo tdu rjany ſwiedzeni ſ kherluſhom „Njech Bohu džakuje.“

S wöbliežanſkeje horu. Schtôrlik 10. decembra wotpalichu ſo tudy domiſe kherkarja Schögli. Sednu 13letny holicz běſte ſienujz poručnoſeſ doſtał, ſo by ſa ſwoju khoru macz kožo ſ komor pſchinjeſt. Wón bě tam tcho dla ſ lampu ſchoł, ſ kotrež pak běſte někak ſen ſamischkrik, tak ſo bě ſo potom wohen po wſchech domiſkych roſſchérík a je do procha a poſjela pſchewobrocžiſ. Macz a holicz mōžeschtai plojenjam lědom wuczeřnež.

S Wjeſeczin. Sa wuprōſnjenje město naſcheho prěnjeho wuczerja a kantora je naſch dotalym druhim wuczeř l. Nječka designaciju doſtał.

S Klukſha. Czi ſami knjega, kotsiž čzedža ſo wo naſche kaplanſtvo ſamotwicž, maju ſo w tukim naſtupanju na l. ryežerkublerja ſ Waždorf nad Šolschezami wobrocžiſ.

S Woſporka. Žutſje, 4. adventa, doſtanje naſch nowy farač, dotalym ſchulſki rektor l. Marczka duchomny ſwjetecji a budž wot l. fararja Klini a ſ Ketliž do ſwojeho noweho ſtaſtojnſtwa ſapokaſany. (My prožym wot wobſhérniſhu roſprawu wo tutej ſwjetocznosći. Red.) Na jeho město je naſch rada l. kandidata Ha ber landa ſ Bud ſchyna (Němza do ſ džela ſerbſke ſchule, kiz pak čze pječa ſerbſki wulkyež) ſa noweho ſchulſkego rektarja wuprōſnila.

S Budyschyna. Dokelž ſu ſo kředu pſched tdyženjom 9. decembra, rune poč dra ſta let minyče, ſo je ſo naſch ſerbſki narodowž Jan Michał Budar (9. decembra 1713) w Hornej Hórzy narodžit, dha

dżeržesche „Wubjerk sa Budarjowym wopomnik” na tuthym dniu woſebite poſedzenje tudy, so by tóuse džen we woſobnej čeſceji wopomnik a wubčehnje. W tymle čeſtnym poſedzenju bu woſanknjene a postajene: 1. so maju ſo wſchitzu k. duchowni fararjo, ſ kotrejž woſadow ſo hiſcje ničo ſa Budarjowym wopomnik dało njeje, ſ nowa proſyč, ſo bych ſwoje woſady a gmejn proſyli a ſo ſami ſa to starali, ſo bych ſame tola tež neſčto ſkadowali. (Skónčenje.)

Nawě ſtnik.

Dokelž budža na nowy tydzeń žitne wiki a wieczny džen w Budyschinje hižom ſr jedu woſdjerzane, dha budža **Serbske Nowiny** tež na tym ſamym dniu wudate.

W Małym Budyschiniku je kheža czo. 8 ſ 3 körzami ležomnoſcjom, ſ 48 damſtimi jenoſćemi napołożena, renty a wumjenka ſwobodna, ſe ſwobodneje ruki na poſchedan a može ſo wſcho dalsze pola woſdjerza Han drija Wagnera tam ſhonicz.

W Dobroſezač pola Delneje Horki je jena kheža ſe ſadowej a ſolotowej ſahrodu ſe ſwobodneje na poſchedan a je wſcho dalsze pola Iana a Probsta w Bréſynzh pola Delneje Horki ſhonicz.

Aukcia wužitkowego drjewa.

Sſriebu 23. decembra t. l. dopołnia w 10 hōdžinach budže ſo w hoſczeniu w Dubom

- 1) ſ nowoſchczanskoſeho revera 74 khežnowych deſkowych flozow,
- 2) ſ dubjanſkoſeho revera 54 khežnowych deſkowych flozow na poſchedadzowanje poſchedawacž.

Grabinſke Lippske hajniſke ſarja do w anje **Wiedemann.**

Dickowu

Koncēſionirowanu wuwoſanu žalbu ſhen tñieszej M. Jareſinie, woſdjerzej hrodonoskej hapytki w Budyschinje, k poſchedawanju poſchedawacž, a poſuezam tu ſamu, podpieranu wot mnogich attestow, wſchitlim, kotsig maja nekaſke bolaze.

W Žitawie, w decembri 1863.

Wilh. Dick.

Jedyn maty wewczer, kiz 30—40 tl. ſdy doſtanje, može na rycerkuſle Taſzonzh pola Pancziz k nowemu lelu ſlužbi doſtač.

Gſuche droždje
porucja
J. Baunack
na ſchulerſkej haſy.

Ja dam učhdze 30 kop rjanych latow k zyhlowanym tſeham rěſacž, a je wulki džel tych ſamych hižom w Sdžarach na mojej ſahrodze poſchi ſchuſeu na poſchedan.

Tež mam ja wulki džel twjerdeho hraboweho drjewa, na mojej ſahrodze ležazeho, na poſchedan.

Buhl w Sdžarach.

Jedyn czerwienobruny poſ ſ khežtro wulkim wuſhomaj je ſo poſchedak a može ſo ſa ſarunanie wuſožkow poſches wudanatru Serb. Nowinow ſaſo doſtač.

Moje reſtublo w Bu kojuje pola Sdžarow ſe 6 körzami polow a ūkow, ſ rjanej ſahrodu a trawjeniem, je na poſchedan.

Tego runja mam ja tam kowařnu, na ūkowſtoſhorzelſkej dróſy ležazu, kotaž je zyle nowa natwarjena, ſ rjanhm bydleniom, ſ učhdze 3 hač 5 körzami pola a ūki ſe ſahrodu na poſchedan.

Buhl w Sdžarach.

Jedyn hiſcje dobrý wós ſ platoſej plonu je pola mje tunjo na poſchedan, tež ſu tam wſchelake nowe kuceſwe a rólne graty, kaž tež dwaj poraj hižom trjebanh rólnych gratow na poſchedan. J. H. Dietrich ſedkar a rjemjenjer w Poſchizach.

Serbske lutherſke knihowne towarzſtw.

Sſerbſki bibliſki pucznik na wſchitke dñy ſjeta 1864 wot k. duchomneho ſaniga w Klukſhu ſestajany, je njetko pola k. poſchelupza Stoscha, kaž tež w kniharti k. Smolerja a Peča ſa 1 nžl. doſtač.

W bibliſkim puczniku namakacze na kóždy džen po čjach zyrwinieho ſjeta wuſwolene woſdjeleſenja ſe ſwiatyeho piſma, kotrej módeče ſebi ſe ſwojeſe biblije roſpominacž, kaž tež renje wučiſtečanu bibliſki ſchruchi, kiz che waž zylk džen poſchedowacž ſe ſwojim wuſwulzeniom, poſhlnesujo, ſmjerowanjom. Kaž ma kóždy džen ſwoju woſcjeſnosz, tak wſchak dyrbi kóždy džen tež ſwoj troscht ſ Božeho ſlowa mječ. A tajke je to ſkoldke woptanje duchomneje jednoth, hdyž wjeſh, ſo wſchelne wele ſtow duchow ſe tobu hromadzie ſ tym ſamym ſchruchiom Bože huadne wobliczo pyta. Na kóždu tydzeń je rjana klyerluſchowa ſchtučka tež renje wučiſtečana, kiz by w twojej dusći tón zylk tydzeń ſlinčala. Ře wſchitlim nedželſkim a ſwiatym dñiam ſu prijedkiſane teſtſy poſchitajane, bes kotrejmiž ma ſo wo jenym prijedowacž. Na kóždu ſzobtu ſu tajke ſchruchi wuſwolene, kiz može ſo derje k poſchitowanju k Božemu blidu roſpominacž. Wſchitke ſchruchi ſu tak wuſwolene, ſo jenu abo drugu ſtronu nedželskeho teſtſa do ſwjetka ſtajeja.

Pola tych dñiow, na kotrejž je ſo woſebje w reformažiſkim čjaku neſčto woſebje wažneho w Božim kraleſtwi ſtalo, je to ſ krotkim pomenowanem. — Poſchedatū je ſapiš dobrých ſerbſkich nabožnych knihow wot najstarskich hač do najnowiſkich čjakov. — Placjina tuteho wažneho a lubeho bibliſkego pucznika je tak niſla, ſo može jón ſebi niž jenož hofpodarjo, ale tež klydzí cieſladiž ſupicž.

H. Imisch.

Protze a Schneider

na bohatej hafy w domje pschelupza Liebuschiz wudowym poruczataj k hodownemu
szwiedzenju swoj derje frjadowany sklad wschelakich czaſnikow (segerjow), woſebje
ſchwajzarske ſkote a tež ſleborne dybſacjne czaſniki, dale pariske
pendule po najnowszych modelach w poſlozenju a w marmoru, regulateurh ſ bijazym gratom a bjes njeho, winſte
woſlukate czaſniki a ſchuſarje; faconſke, nozne a nippſke czaſniki, patentne budžerje a hrájate
thſki, 2-8 kufow hrájaze, talmijowe rjeczaki a kluczili ſ double-or.

Vſchenežna parna muſka

ſnateje dobroſeje a najtunischa, rjane nowe roſynki a korinthy, nowe wulſe ſkodke a horke mandle,
korjenje, czerſte a czifeze tolčene, zokory, zyle a tolčene, jamajkaski rum a arak
de Goa najlepſhi a najwubjerniſhi, porucza ſo.

David Berger na ſitnej hafy.

Němski Phönix,

wohen ſawęſczace towarſtwo w Frankfurze nad Majnom.

Sakladny kapital $5\frac{1}{2}$ milionu ſchěſnakow.

Vſhitke ſawęſczenia ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Stems**,

firma: **J. G. Klingſt Nachfolger** w Budyschinje.

Psches ſwoje ſnamjenite ſtukowanje doſcž po wſhem ſwěcze ſnaty
($\frac{1}{2}$ blesche i tl.) **G. A. W. Mayerowý** bely broſtſyrop ($\frac{1}{4}$ blesche 15 nſl.)
je jenož psches ſwoje hojaze wutki, fotrež žad yn druhí bróſtſyrop we ſebi
nima, najwěſciſchi ſredk psche kóžd v ſastarjeny faſchel, psche dybawoſcz,
jachlofaſchel, ſazwanje, bróſtowe czerpjenje a ſchijowe wobceznoſeje. W tu-
domnej wokolnoſci pſchedawaſa jón ſeniczky:

Heinr. Jul. Linck w Budyschinje, — **C. Meißner** w Bifkopizach,

Joseph Löbmann w Scherahowje, — **B. M. Scholta** w Wotrowje,

Bernhard Hilbenz we Wöſporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.

NB. Dokelž Mayerowý fabrikat tež faſchuſa, dha chžyl kóždy dobročiwiſe
zyle ſwěru na ſygel a etiquettu bladacz.

Sſuče droždje

ſnateje dobroſeje porucza najpodwoſniſho

Herrm. Danckhoff na ſerbſkej hafy.

Mýdlarski miſchtr

Moritz Lehmann

na bohatej hafy podla poſta

porucza ſwoj ſklaſ

parfuuerijow, wóſkowych a ſtearinowych tworow
dobročiwiemu wobſedžbowanju.

Stearinowe ſwězhy punt po $7\frac{1}{2}$ — 12 nſl.

Parafinowe ſwězhy · · 8 — 15 ·

w najlepszej dobroſeji porucza

Moritz Lehmann na bohatej hafy.

Ssuehe droždže

wśchednie czerstwe porucza

A. Stosch něko pschi mjažowym torhoschju.

Najlēpschu · parnu pſchenc̄nu muſu

woſebje tak mjenowaný hējorſki wueža h porucza

J. G. Klingſt Nachfolger

na bohatej haſy.

¶ hodowym daram poruczam, wſche wulkeho wubjerkia najnowſich tworow, tež hiſcze

Poil de chèvre wot 3 nſl. ſapoczejo,

Lüſtri w kraſnych muſtrach wot 4 nſl.,

Barège du nord, $\frac{1}{4}$ ſcheroſki, wot $2\frac{1}{2}$ nſl.,
do. do. 3 loheze ſcheroſki, wot 12 nſl.,

Nips, eziſchczaný, $\frac{1}{4}$ ſcheroſki, wot 7 nſl.,

Taconet wot $3\frac{1}{2}$ nſl.,

Kotuny, połnych $\frac{1}{4}$ ſcheroſki, wot 4 nſl.,

Lazy, wołnijany, piſejowe a poſzidzane po jara tunich placzisnach.

Jan Jurij Pahn

na róžku žitnej haſy a torhoschja.

Pschedawanie mojego ſławneho

běleho bróſtſyropa

je knies August Pötschka w Budyschinje wote mije pschedopade doſtaſ.

C. E. Crahmer w Draždjanach.

Najlēpsche ſuſehe droždže,

róſynki, mandle, koriene, korienski woli, citronat, citrony, zokor, thofes a wſchitke druhé kolonialne twory; starh rum, arak a cognac, theje a ſchokolady; ſwoj doſpolenje ſrijadowany ſkład wotležanych havannaskich, hamburgſkich a bremenſkich

cigarrów, varinas a portoriko w rokach a ręſaný,

porucza w najlēpszej dobroſezi po najtunisich placzisnach k dobrociwemu wobledzbowaniu

Wilhelm Jacob na ſamjentej haſy.

¶ prijōdkſtejazemu

ročnemu ežaſu hodow

porucza ſo podpiſaný ſ wulkim wubjerkom hamodželaných hońſkich uſenſiliow, žońſkich, muſſich a rucžnych koſtrow, ſchulſkich ranzłów, hólczich a holcžich mappow, pućzowanskich, knienjazych, pjenježnych a liſtowych kapſow, cigarowanh etui'jow, portemonnai'jow, ſlow, wſchelakich knienjazych a hólczich paſow atd. po najtunisich placzisnach.

J. A. Spann, rjemjenjerſki miſhir na žitnej haſy.

J. A. Spann

na žitnej haſy

porucza ſo ſ wulkim wubjerkom rólowatych a czumpathych konjow, kij ſu ſ naturſkej kožu poczehnjene.

Ssuehe droždže

ma wſchednie czerſtwe na pschedan

Carl Emil Jäger na ſwonknej lawſci haſy.

Czesczenym ſerbam Budyschima a wokolnoſcze ſa potrjebu pschi prijōdkſtejachych hodach ſwoje dobre materialwory, ſpirituſa, tobački a eigaarhy, kaž tež ſwoju koncez. lotterijowu koſteaciju kral. ſakſ, krajneje lotterije najpodwoſniſho k dobrociwemu wobledzbowaniu poruczam.

Carl Emil Jäger

na ſwonknej lawſkej haſy čzo. 748 ſ napſcęza hofczeñza k polmęſazei.

Mój bohacze sprzedowane skład czasznikow (segerjow)
 wschitkich druzinow porucza k prijodkstejazym hodam dobroczynemu wobledzbowaniu.
 W Budyschinje na rożku żitnej a herbskiej haſy.

K. Köchler, czasznikar.

Płatowe, blideschatowe a manufakturowe khalany
 w Budyschinje **Eduarda Hartmanna** na lawskiej haſy
 poruczeja swój bohacze sprzedowanym skład płatowych, bawmjanych, polwomjanych, wołmjanych a židzanych tworów, jako:
Buckskin a dwojnowutki (Doppelstoffe)
 k muškim kholowam, lazam a ſuknjam.

Czorne židzenische ſeža
 k schórzucham, draszenjam a mantillam.
Konjaze wodzecza (deki)

wołmjane a polwomjane.

Wulke czornowolmjane rubiszeža na hłowu,
 czornožidzane rubiszežka wołko ſchije, pišanožidzane
 wulke teho runja, a tajke dybſacie ſrubiszežka, wołmjeniszeža k ſuknjam,
 mohairy a druhe wutki ſa podſchiwki, lustry,
 ežiszežany baržent, plak k wupjerkam a
 wiele, wiele druheho.

Tunje a pschedzeliwe poſluženie w herbskej a němskej ryczi.

k prijodkstejazym hotam porucząm swój bohacze sprzedowanym skład
 rjanych ſchleńczanych, porzellanowych a ſteingutowych tworów,
 jako ſadowe a deſertowe ſtaklički, vazy, figury, piſanſte napořad ſa kniefow a ſa knienje, khežki ſa czasniſki, ſchrycho-
 wanſte graty a teho runja, kaž tež wulki wubjerk dzězajzych hráſlow a kupelſtich džeczatkow; pupowé hloježki, kotrež po
 po zyle tunich placzisnach poſchedawaja. To wſchitko porucza najpodwołniſko

Rudolph Wilhelm,
 ſchleńczer na herbskej haſy.

Wſchitko twory k priečenju ſchryzlow a tykanow jako: ſchitwore wulke a male roſyňki, ſłodke a
 hórke maidele, wſchitke druzin ſorjeniow, ſorjeuſki woliſ w iniejskich a wjetſkich bleſchlaſch, najwubjerni-
 ſchi citronowy woliſ, citronat, citrony, jara wožebny ſafran, ſchitwore zo ſkor, troji ſyrox ſen-
 chel, anis, kurkumę atd. poſchedawa zyle tunjo **J. G. F. Nieksch** na herbskej haſy w Budyschinje.

Beže a cierwjenie wina poſchedawam, ſo bych ſ nimi trochu wurumowaſ, zyle tunjo, bleſchu wot
 4 uſl., ſłodke wot 5 uſl. ſapoczejo, w czwizach hiſceze tunſho a proſchu wo prawje ſylne wopytanje.
I. G. F. Nieksch na herbskej haſy.

Zyle weprawdzith žitny paleń ſ Nordhausen, dobre paleń ſy, breslauske dwójne
 liquerky, wubjerny rum, arak, punſch o wueſen zu atd. zyle tunjo poſchedawa
I. G. F. Niecksch na herbskej haſy w Budyschinje.

Tolste a cienke róſtobaki, prakſowaný tobak, ręſane tobaki, kij ſu wſchitke
 hijom 2 hacj 3 lěta ležale, po tunich placzisnach
I. G. F. Niecksch na herbskej haſy w Budyschinje.

Jara wulki ſkład ſtarých wotležanych zigarow džerži a poſchedawa je jara tunjo
I. G. F. Niecksch na herbskej haſy.

Najlepſchu poſcheńcium parnu muſu
 ſnateje wubjernej dobroſeſe porucza **August Pötschka** na bohatej haſy.

Gſuſhe droždże
 ma ſtajnje cierſtwe na poſchedan

August Pötschka na bohatej haſy.

Ssuehe drožđe

snateje dobroscje porucja

J. G. F. Nieckesch.

Na swonkomnej lawskiej habsz bu wéndanjo 5 tl. 25 nsl. shubjentech. Sprawny namakar so prosh, so by to sa 25 nsl. mhta we wudawarni Sserb. Nowinom wótedacz chzyl.

Jene poskormjene svinjo abo dwé stej na pschedanu pola Jana a Brody na garbarskej habsz.

Kniharnja Smolerja a Piech a pschi bohatych wrotach w Budyschinje porucza k prjodstejazym hodam wulki wobjerk drožschich a tunischich w obrasowym knihi (Bildverbücher), knizki sa mlodosej, morderske kniki, atlanty, knichtiske kniki, klafitkarje atd., kij su s wjetsha krasnje swjasane a so k daram derje hodža.

W kniharni Smolerja a Piech a su wsche late nemiske protyki s wobraſami a bjes wobraſow do tunjej placisnje na pschedanu.

W kniharni Smolerja a Piech je sa $2\frac{1}{2}$ nsl. dostacj: Pschedzenat. Protyla sa Sserbow na l. 1864. Dale: Bohumil, 2 nsl. — Genovesa, 6 nsl. — Robinson, 5 nsl. — Sserbske baſnije, $2\frac{1}{2}$ nsl., a wschitke druhe mjenische a wjetsha herbste kniki.

Pola knihikupa Robert Helfera a w kniharni Smolerja a Piech w Budyschinje je sa 3 nsl. dostacj:

Chzyl-si schto janu zusu nemiski protyki kupicj, dha móžem jemu bjes drugim tule porucicj. Wona je jara pěknego wopscijsca a ma kózda protyka swoje cízlo, kij so 15. haperleje wulsoju, tak so može ton, kotrej ma sbožomne cízlo, mjenisch abo wjetisch pjenes dobycj, mjenujz 150 schéßnakow, 40, kaj tez 20 a 16 schéßnakow.

Porucenje a pristwa na lubhy Sserbow Sserbske lutherske knihowne towarzstwo je sberbsku knížtu wudalo s tym napisnom: „Veczazy list evangelskich filowow na mlodzini wo slobodnozi tajich dzieczi a mlodych ludzi, kij so sahje wobrocja. S pschinucjazeje luboszie pišany wot jeneho, kij so nehambuje mlody předat rjeſacj.” — Tuta knížka je tak krasneho, slobodzajeho, powuczajeho a wutrobu hujazeho wopscijsca, so može so kózdemu jako sprawny wobjerk psches pusczinu tuteho sweta se wschem prawom naležije porucicj, a je teho dla woszebm krasnym hodownym dar, s kotrejmo moža starschi swoje lube dzieczi a hospodario swojich mlodzych slobodnych swieszelicj. Ta szama nedyrbjaka w żanym herbiskim domje pobrachowacj, tez može so mlodemu kłhescejanej pschi wступienju se schule a tez se starschisjeho domu jako swérny pschejzel sobu na pucz daricj.

Deli pak chzyl schto prajicj, so tutu knížku pschemernje khowal, ton hebi njech bjes komđenja jenu kúp, hdij hiscje žaneje nima abo ju znano niesnaje, a tu szamu swérnu cíitaj, s wutrobowej kędzinoscji rospomni, swoje saudzene živjenje poryjo njej sprawne hromadu djerz a swérnu pscheptaj, dha so jemu wutroba hiscje móznišcho sahori, hacj won to dotal wérjesche.

Tuta knížka, s rjanim wobraſom pschedena, a pěknje swjasana, je sa 10 nsl. w kniharni ff. Smolerja a Piech a w Budyschinje k dostacju, tez ju kózdemu jeho wadny k duchowny radlubje wobstara. Teho dla, lubowana mlodzina a wschitzh wérny bratssja, kupujcie, dosek dobra skladnosz macze; wyle so njebudzecje kacj. Tez može kózdy k horška pomjenowanemu towarzstwu pschedlupicj, so w tajkim nastupianju pola swojego k duchownego dacj sapišacj, swoj lětny pschednosz wot 10 nsl. wótedacz a tak sobu tuto dobry wopohladanje a tuton dobry skult podpieracj pomhacj.

J. Lukasch s Bonjez.

Džak.

Na mojim 50 lětnym wuczerstkim jubileju je so mi tak wjele hnady, cíesze a luboscie dostało, so mie wutroba cíeri, so ja wstco sjawnje djakowacj. Ja praju najwutrobnischi djak: k. h. r. a. b. i. s. E. i. n. s. i. e. d. e. l. nad Kruejmu a Mikowem, k. s. M. a. g. n. u. s. nad Wolschinu mojemu patronej; k. k. l. a. u. s. e. j. nad Vorscheczu, zhej schuli a zhej borsdyczanskie wosadze sa wsche krasne dary a sa wschu prózu, kij je scito pschi tym niel. Boh zohnuj kózdy dom, kij je mi cíeszej a lubosz wopokasal!

W Vorscheczu 30. novembra 1863.

Jan Bergan,
kantor a wuczer.

Džak.

Wschitkim lubym pschedzelam praju ja po swojim wotetubzenju wot Esokolz Božemje a najwutrobnischi djak sa wschitku dobrotu a pschedzelosz, kotrej ſu mi a mojemu domej we mojim dwanaczeltnym pschedbwanju tam wopokasali. Boh tón knies zohnuj jim to bohacze

We Woleschnizh, 10. decembra 1863.

K. Al. Henna,
wuczer.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki,
kiž maja so w wudawani
Serb. Nowin. při bohatych
wrotach wotedać, płacić so
wot rynka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde číslo płacić
6 np. Stwórlétta předpła-
ta pola wudawaria 66 np
a na kral. saks. pósce
7½ nsl.

W opłijęće: Swétnie podawki. — Něchto wo pschištajenju adt. — Ze Serbow: S Budyschina. S Minakała.
Se Semiz. S Źelzy. — Přilopk. — Spewy. — Cyrkwinske powjesće, — Čahi sakskošlezynskeje želez-
nicy atd. — Splritus płacęće w Barlinje. — Nawěštnik.

Na wiedżenju.

Czi zami czechceni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedža sa nje na přenje
schtwortlēto 1864 do předka placicę, njech někto 66 np. we wudawani Serbskich Nowinow wotedadža.
Czi, kotsiž ſebi Serbske Nowiny psches poſt pschinjescz dawaja, njech tola njeſapomniſa, ſebi je tam
ſkaſacz. — Pruskim czitarjam naſich nowinow hischče pschispominami, ſo ſo mot noweho lēta ſa
Serbske Nowiny w Pruzach žadyn ſchtempel wjazy placicę njetrieba. Nedakzia.

Czíſlo 1. 1864 w niedźe ſobotu 2. januara, jeli paſ ſo předy ſhoto ważne w Hol-
ſteinje poda, budze ſrzedu 30. decembra extra-czíſlo Serbskich Nowinow wudate.

Swétnie podawki.

Gałſka. Jego majestoscz kral Jan je draždjan-
skiego krajskeho direktarja kniesa ſ Koemmeritz, kij je ſa
komisjara w Holſteinje poſtajeny, ſa wopravodžitho taj-
neho radžicela pomjenował. (Gastoſtſtvo w opra-
wđiteho tajneho radžicela je najwyšsze czechne ſaſtojn-
ſtvo.) — Minister Beuſt je ſo na někotre dny do
Wenichowa podał. Najſkerje ma tam ſ bayerskim kralom
ſchleswigholſteinskeje naležnoſcje dla jednacz. Mjenujy
bayerski kral, kij je ſo tuteje węzy dla ſ Roma domoj
wróćzit, wostupuje runje tak mužnje ſa Holſtein, kaž
ſakſte knjezertwo. — Rakusſe wójſk, kotrež na holſtein-
ſke mjesy czechnjeſche, je w ſańdzennych dnjach psches Draž-
djanu a Lipſku jeto. Ta dželba, kotrež psches Draž-
djanu jěžjeſche, pscheby tam jenož někotre hodžiny, ta
paſ, kotrež Lipſk pažirowaſche, je tam dzen a nož
wostała. — Pschi wotjeſdzie ſakſkeho wójſka ſ Draždjanu
be tež, kaž je ſuath, kral Jan na dwórnischem pschitomny.
Jako wón widjeſche, kaž tam wjèle starskich a psche-
czelow wotjeſdžazym ſakſkim woſakam ſe ſyſhami božemje
prajachu, be wón tak hnuth, ſo ſo ſemu tež ſyſh po
ſizomaj ronjachu. — Na lipſkej universicje je w tu khwiliu
1009 studentow. — Na knjezim dworze w Wulſej Grabowzych
wudhri wóndanjo pschi wulſkim wětru ſtrafchny woheň
a wotpali ſo tam ſydoma maſhivnych a zyhlowanych
twarjenjow ſe wſhem, ſchtóz we nich beſche. Skót

móżaſhu, hač runje běchu hródze wjelbowane, jenož ſ
wulſej naſu plomjenjam někaf wutorhnyč.

Prusky. Dokelž je druga komora adresu wujeb-
naku, w kotrež kralej wukduzuje, czechho dla něcziſhemu
ministerſtwu požadano požęonku mot 12 millionow toleř
ſa mobiliaciju egeſtacjonskeho wójſka pschitwolika njeje, ſo
je přenja komora wobsanknyla, kralej adresu poſklacz,
w kotrež praji, ſo je něcziſche ministerſtvo tajke, ſo
dyrbjal ſo jemu tajka požęonka pschitwolic. Najſkerje
budze kral, hdvž jemu deputacija druheje komory ſpom-
njenem adresu pschepoda, ſwojich ministrow khwalicz,
druej komorje paſ poruki cžinic, ſo je wona pscheczimo
ministram tak njeſcheczelnje ſmyſlenu. Šhoto ſkonečnje
ſ tajkeje njeſednoth a njeſcheczelnwoſcje bjes druej
komoru (tij ſud ſastupuje) a ministerſtrom (tij krala
ſastupuje) nastanje, to ſo prajic njeſodži, tak wjèle
može paſ jedyn prajic, ſo tajke ſwadne wobſtejnoscje
ſbože a měr w kraju jara kaža a nahlad Pruskeje we
wukraju pomjeniſhuja. — Ministerſtvo je tajneho radži-
cuela Jacobi a ſ Varlina do Liegniza pschefadžiro, do-
kelž je wón w lſcze, na jeneho pscheczela piſhamy, ſ
někaf na ſtukowanje ministerſtwa ſwaril. — Jego ma-
jestoscz kral Wyſlem je ſo trochu ſyfumil a budze teho
dla někotre dny wo iſtwje wostacj dyrbjec. — Po powiedanju
někotrych nowinow je někto węſte, ſo budze ſ Varlina
psches Khocežbus do Šhorjelza nowa želeſniža twarjena. —

S ch l e s w i g - H o l s t e i n. Někotre nowiny pschi-njehetu saňdženu ſobotu tu powięſcę, ſo je ſchwedſki kral danskemu pomož ſlubil a ſo teho dla dantsy wojazy ſ Holſteina njepóndu, ale němſkemu wójsku ſ brónju wruž napſchęcziwo ſtupja. Wły na taſku powięſcę w ſańdženym cziſle ſpomnili njeſſimy, dokež ſo nam prawdje podobna njeſdashe, a někto je tež wěſta powięſcę pschiſka, ſo dantske wójsko hacž dotal wſchudże psched němſkim zoſa. Po tym, ſtotož dantske nowiny piſuaja, ma dantske wójsko poruczoſež, zyłk Holſtein hacž do Rendsburga a Friedrichstadta wopuschęciz. Rendsburg ſluſcha pał ſ Holſteinej a friedrichstadtsli ſylnie wobtwierdzeny móſt teho runja. Duž ma němſke wójsko pschikafniu, dantskich wojaſow, jeli woni ſ dobrym njeniu, ſ mozu ſ Rendsburga wuhnac̄ a jich tež ſ wobtwierdzenjom frie-drichstadtskeho móſta wuczijſczeſ. Po taſkim móhlo w nastupanju tuteju dweju měſtow ſ wojowanju a krej-pſcheleczu pschińc. Tola je hiſczeje někajla nadžilja, ſo Dantsy Rendsburg a friedrichstadtske wobtwierdzenja hiſczeje wopuschęca; pschetož jendzelske ministerſtwo je poſzlanza, lorda Woudhouſa, ſ danskemu krali do Kopenhagenu poſzlało, kij ma ſ temu radžic, ſo by ſebi ſpomnieny kral exekuciju tak dalolo lubicž dał, kož je to němſki bundestag hacž dotal ſa dobre ſpóſnał. Nada jendzelskeho ministerſtwo dyrbi pał ſa dantskeho krala jara wažna byz, dokež ſo woni wobſeſje na jendzelsku pomož ſpuschęca, — a duž budje drje tež najſkerje na nju poſzluhac̄, jeli jeho dantski lud ſ hinaſhemu ſtutkowanju njeniſuje. Dantski lud a woſebje kopenhagenſki je mje-nuiſy na Němzow hiſczeje pſchego jara roſnjemdrjeny a je tam doſc̄ člowiekow, kij na to cjiſczeja, ſo by kral Němzam wójnu pschiſipowiedził, haj, woni jemu wondanjo ſ revoluciju a ſ wotſabđenjom hrožachu, hdny by woni konſtituciju, po kotrejž ſu Holſteinej wſchē ſtare prawe wſate, naipjet a wróčzo wſac̄ džyzł.

Augustenburgski prynz Ejedrich, kij by měk po prawym někto ſ kriejerjom nad Holſteinom byz, a je ſo teho dla ſam ſa holſteinsteho wjercha proklamirował, pſchewywa hiſczeje pſchi koburgskim wójwodze, ſwojim dobrym pſcheczelu a cžini pječa wójnske pſchihoty, a ſe wſchęc stronow němſkich krajow jemu pjeniſy ſežekn. Won je pječa tež hžom wojerſtu draſtu ſa 30,000 muži ſlaſak a ſda ſo, ſo džze jeho holſteinsti lud ſa ſwojego wjercha wuwołac̄, tak bórſy hacž ſu Dantsy Holſtein wopuschęcili. Alle taſke wuwołanie drje němſke exekuciſte wójsko najſkerje njeſpicha a duž budje ſo to lohko doſc̄ wotſorečic dyrbječ, hacž budje exekucija ſkónczena a němſke wójsko Holſtein wopuschęci. Na tutón cžaſ ſo teho dla prynz Ejedrich najſkerje hžom někto pſchihotuje a potom, jeli niž předy, wójnska hara w Holſteinje wudyri. So budje jemu tchdy němſki lud womhac̄ džyzł, to drje je wěſte, hacž pał tež němſky

wjerchojo, to ſo hiſczeje jara prascha, a by to jenož mōžno bylo, hdny by pruski kral nowe, na požadaneje němſkeho luda poſzluhaze, ministerſtwo poſtaſil a rakuſti khezor ſa tu węz był. Někto pał hiſczeje žadyn wuhlad na taſke pſchemenjenje njeje.

N a j n o w ſ c h e p o w j e ſ c ź e.

Danski kral je generalej Haakej, kommandantej ſakſkeho wójska w Holſteinje, ſańdženu ſobotu ſ nawiedzenju dał, ſo dantske wójsko pſched ſakſkim Holſtein wopuschęci, a ſo by ſo general Haak teho dał, jeli budje trjeba, na dantskeho generała Stein-manna wobrocził.

Węchtu wo pſchitajenju wjeſneje czeledje. Někotre kłowne ſańdny, kotrež w tymle nastupanju ſakon-ſy jako prawo płacza.

(Pokračowanje.)

70. (§ 101). We wſchitſich padach (§ 96), w kó-trych ma hoſpodař to prawo, cželadnika do cžaſa a bjes wupowiedzenja ſe ſlužby poſzlač, može cželadnik ſdu a khoscht abo khoschtowe pjeniſy jeno po měrje teho cžaſa žadac̄, hdjež je wo prawdje ſlužit. 71. (§ 102) W padach, hdjež je czeledzin ſprawieny, hnydom a bjes wupowiedzenja ſlužbu wopuschęciz (§ 98) ma ſo jemu ſda a khoscht na běžaze berteleléto, a běſhe-li na měſazh pſchitajenj, na běžazh měſaz ſarunac̄. 72. (§ 105) Knjeſtvo, kotrež dla drugich hacž tych ſakonſkich winow w § 96 czeledž předy konza ſlužbneho cžaſa pſchęci, nima drje ſo nuſowac̄, tu ſamu pſchecziwo ſwojej wo-li ſaſo wſac̄; ſo to pał ma ſo ſarunaju ſdu, jē-dże a resp. libreje na zyłk ſlužbny cžaſ džerječ. Za-ko ſarunanie ſa khoscht ſluſheju cželadnemu na wſach na tydzen $1\frac{1}{2}$ ngl., — měſchęzanskej czeledži pał —, 26 ngl. Z np. na tydzen, jeli předy nižo wjetſhe wotryžane a poſtajene njeje. 73. (§ 106). Do-ſtanje-li pał czeledž předy, hacž je ſlužbny cžaſ wotde-žat, druhu ſlužbu abo je wona ſtaſadnoſc, jej poſbatu, bjes pſchiſprawnego ſamýſta wotpoſaſka, dha dje pſchitkuſhnoſc knjeſtwa, w §§ 102, 103, 105 poſta-jena, jeno hacž do teho cžaſa, hdjež je ſo to jene abo to druhe ſtaſo; dalewon pał jeno tak dalolo, hacž dyrbi ſo czeledž w nowej ſlužbje ſ mjeñſcej ſdu ſpo-ſoſiſz abo ſo by wupoſažne ſpoſoſiſz dyrbjaſka. Brēn-ſchej dwě ſtawiſne (ſaktaj) ma knjeſtvo, poſzleſniſcej dwě pał czeledž dopoſaſac̄. 74. (§ 107) Ze knjeſtvo pſchęczenu czeledž ſaſo wſac̄ ſwólniwa a pſchecziwa ſo pał czeledž, ſaſo do ſlužby ſtuſic, dha njemože ſebi tale wot teho cžaſa, hdjež je ſo knjeſtvo ſwólnie wu-prajilo, žancho ſarunania žadac̄. 57. (§ 108). Sa-

powiedzi pał ſo čeſledž ſaſo do ſlužby ſtupicj, winy dla, kotaž by jej prawo dawała, ſlužbu po § 98 wopuſczejicj, dha ſluſha jej ſarunanie, w §§ 102 a 103 poſtaſene. 76. (§ 109). Njemože čeſledž, dolež je bjes tym do druheje ſlužby ſtupita, do předuſcheje wiazy ſtupicj, dha ma § 108 placenie. 77. (§ 111). Čeſledž, kotaž do čaſha a předn hacj je jeje ſlužbny čaſh wuběžak, bjes ſakonſkeje pschiſtiny ſlužbu ſamomózne wopuſczejii, ma ho na žadanie knieſtwa wot wychnoſeje i wrócenju do ſlužby nufowacj, a ſ tym pohtoženjom, ſo ma hewak wſchu ſchodu ſarunacj a ho ſudniſkeho khostanja doczałacj, psches bérza abo ſudniſkeho ſlužbnika do ſlužby ſo dowjescj. 78. (§ 112). Njewostaſje li pał ta njepoſkuſhna čeſledž tola niž we ſwojej ſlužbje, abo nočje ju knieſtvo wiazy wſacj, dha može to ſamo drugu čeſledž na jeje měſto pschiſtajicj a wuſtupjenj (czeknjenj) čeſladnik njeje jeno dołžny, knieſtvo wſchu ſchodu počne ſarunacj, ale wón ma ſo tež w přenſhim padze ſiaſtom k hostacj, kotaž ſchraſa ma ſo po wulkoſci jeho ſarunowanja wotměrcj, tola pał njeſmē ta ſama dléhe hacj 2 njedzeli tracj. 79. (§ 113) Kóžde knieſtvo ma čeſladničej, kotaž na ſakonſke wachnje wot njeho ſe ſlužbny dže, na jeho žadanje wopisimo wo jeho ſlužbje a ſadžerzenju dacj, kotaž ſo do čeſladneje knižki ſapiſche. 80 (§114) Taſke wobſwědzenje ma wopſchiſej: a., čaſh, tak doho je čeſladny ſlužit; b., ſa čo je ſlužit; c., kajke je jeho ſadžerzenje bylo, wobſehje w nastupanju ſwěrhy a sprawnoſeje, abo tola, jeli može ſo to ſ prawdu wobſwědciſej, ſo wón žanř wopraſdžitých pschiſtupanjo wobſeho abo ſarunowak njeje. 81. (§ 115) Čeſledž, kotaž přecj czehnje, je winoſta, wſchitko to, ſchtóž je ſej i trjebanju pſiſi džele abo hewak le khotowanju psche podate abo dowěrjene bylo, na knieſtvo abo jeho na měſnikow jednotlivje ſaſo wotedacj, tež tym ſamym te wězny a ſmaghi, kotaž jako ſwoje ſobu bjerje, předn jich ſobuwiſača abo wotwiesienja widzicj dacj. 82 (§ 116) Štóż wobſwědzenje wo ſadžerzenju přecj czehniweho čeſladnika wjedziwoſti pschiſciwo wěrnoſci wuſtaji, rukuje pschiſhodnemu hſopdarjei ſa wſchu ſchodu, kotaž ſemu ſ teho njewérneho ſwědzenja naſtanje. 83 (§ 121 — 124) Skóržby a ſwady bjes knieſtrom a čeſledžu dla jich prawow a pschiſkuſhnoſej, kaž tež wobežowanja knieſtrow a čeſledže, kotaž jedyn na druheho dla njepſchiſtojnega abo njewuſhneho a njeporjadneho ſadžerzenja a t. d. ma, maju ſo wot wychnoſejow a ſudniſtrow po ſakonſku pschiſephataj, wučinicj a wužudžicj.

(Skončenje.)

Ze Serbow.

S Buduſch i n a. (Skónčenje.) W poſedzenju bujerk ſa Budarjowý wopomnik bu 2. wot l. poſlanika woſjewjene, ſo ſběrka pjenjeſyňch darow abo pschiwacjow ſa Budarjowý wopomnik (ſ pschiwacjom někotrych tolerjow danje, kotaž ſo nahromadzike) hacj dotal něčto mało psches 200 tol. wunoſcha. 3. Bu poſtaſene, ſo ma ſo wopomnik, tak boryg hacj možne, ſtajicj. Pschi tym bu 4. woſjewjene, ſo je ſo město ſa njón na budeſhczanskim pohtrebnischem (na Budarjowym rowje) wotykaſo. 5. Bu poſtaſene, ſo ma wopomnik twjerdy, trajazh byc̄, najradſho wot točeneho ſornowiza ſe ſerbſkoſlužiſkih ſakow. Škoniczne ryčeſe ſo hisheje wo tym, ſo dyrbi ſo jeho wotkryje a poſwyczenje na wěſtym dniu (kotryž ſo poſdžiſho lubym ſſerbam woſjewi) ſhwjatočnje ſtacj.

Wubjerk ſa Budarjowý wopomnik.

S Min a la la. W ſańdzenyh lětach pschiſezechu naſchi wožadni wſchelake dawanja ſa ſarſte a ſchulſte twarjenja a ſa Boži dom. Tutoń njeje jenož ſ wonka zlye nowy natwarjeny, ale tež ſ nutſla porjedzeny a je zlye nowy, 60 kohci wýžoli torm i njemu pschiſtwarjeny. Wulke wichory běhu ſchelu roſtorhale a tón ſiany ſchij wotlemile a dele čiſke. Ale l. Tannert ſe Scherachowa je jón ſ nowa poſločik a jón wóndanjo ſbožomnie ſaſo na jeho město ſtajit. Njech to rjane ſnamjo zlyeho ſcheczijanſtwa wſchitkim wichoram ſbožomnie napſchecjiwo ſteji a kaž nětko, ſyly ſemſherjow wokolo ſo ſhromadzuje, ſiž bych ſchego tak ſwěru, pílne a nuternje na te kraſne wubudžaze a natwarjaze ſkowa ſwojeho duſche paſtvrja poſkuſhake.

Sswěrna a sprawna dželawoſej namala tež džakowne wutroby, kaž to wopor ſuboſeje wopokaſe, na přenim dniu nětčiſhoho noweho zyrfvineho lěta wot naſchich wjeſhnych wožadnych jich l. duchomnemu pschiſteſenj. Tón knes budž dale ſ nami a ſ naſchim Božim domom.

H. Se Sem i z, 5. decembra. Sandzeny tydjenj pschiſewodžachym we ſužodnych Tumizach najstarſhu ſcheczijanſtu ſobužotru i jeje poſleniemu wotpočinku; běſhe to menujzy wudowa Mařja Čahody w Šcholmje,) kotaž běſhe ſwoju ſtarobu na 83 i pschiſejka. Sandzenu nedzeli padze tudy žona jeleſnizu wobledžbarwaja Hoſmana tak njeſbožomnie pola ſublerja Frenzela, ſ horneje ſubje po ſhodje dele, ſo njemóžeſe ſama ſtamčej. Hishejen je wot tuteho pada khora, hacj runje njebe ſo ſwontnje a widoſnje jara wobſchodziſka a ſteji pod leſarskim wobledžbowaniem. —

Njedzelu tydzenja sbéhny so we hoscjeniu i safonskemu rajařju, we Tumicach wulka bitwa, w kotrejž bu tež wjelkowski prjódsktejer H., kotrejž i mirej ryčesche, franjeny. Schyrjo běšmanojo se būzodnych rožow běchu tam bje wscheje nuzazeje pschiczhin pscheroru shotowali a puki sapocjeli. Zich njehorne waschnie pak bu jim na druhí džen nařelen, dokež buču do jaſtwa dowjedzeni a hacž runje ſu ſaſo paſhezeni, budže iich najſkerſho dalsche khostanje ſnadž hiſcheze husto na tu, psches iich njekmanoſč wotwyczenu njedzelu dopomijecj.

S Věžy. Iako 5. decembra jedna wotrotzku tu domneho tublerja Zimmermannu drjewo na puczu bjes Porchowami a Ledžborzami wjeseſche, pschinidže won nekak pod wós a bu tak wobſchłodzeny, so na měſeče wumrje.

Prilopk.

* W Holsteinskej běſche jedny ratač psched ſedmimi lětami ſwoj ſkoth wěrowanski pjerſchezen ihubil, ſchtož bě jemu jara njelubo, ale tón pjerſchezen ujebě nihdje i namakanju. W tydze dnjach je pak jón ſaſo doſtaſ. Won bě mjenujzy jenu kruwu do Gutina i reſanju pschedat a w jeje žoldku namaka reſnik tón pjerſchezen. W tutym bě mjeno teho ratarja a duž je jón po tač doſkim čaſhu ſaſo doſtaſ.

* W Varlinje padze wóndanjo jedyn murjer w tſeczim ſchoſu ſ roſhtow, woſta pak ſ laſom ſa jedyn hoſdž wiſhajo. Wobaj i wulku ſbožu tak doſho djeriaſchtaj, hacž druſy murjerjo ſwojemu towarishej i pomozhy pschinidzechu a jeho ſ jeho ſtrachneho wiſhanja wumochu.

* Najstarſieſi mandjelskaj ſtaj najſkerje w Morulanje w Australii. Muž je 111 ſe ſtary, žona pak 107. Wobaj ſtaj někto khetro jara woſlabuſkoj a pschedy wataj tcho dla najbole we kožu, tole je widzenie a ſkyſchenje hiſcheze dobre. Tón muž je i Bendzelskeje a je wot tam w lecze 1788, pod taſkim psched 75 lětami do Australije pschischoł.

* W Nieder-Oderwižu je hižom někotry čaſh ſhwilemi w jenym domje klepanje ſkyshecz, kotrejž ſo tač derje wo dnjo, kaž tež wjeczor ſtawa, a njemože ſebi je žadyn člowiek wuſoječ, tak ſo je někto wjſhnoſci pschedyptanje tuteje wěžy do ruky waſala a ſnadž ju hóřhy wunamaka. Hervak džedža ludžo wjedzecj, ſo ſu to činku wot jencho rjemejſniſkeho towarischa, kiz je w tej khezi wo ſmilný dar proſyk a jemu tam nježo dali njeſzu.

* W Polskej je malo ſlepje, hacž je bylo. Graf Berg Polakow ſchtraſuje a polski tajny wubjeck pschedyceha pschedycehow rukſteho knježerſtwa. Bitwicžli malych ſběžkarſtich črjódow tež hiſcheze ſastake njeſzu.

* W Chr a ſc že w Čechach buſhtaj wóndanjo dwaj poraj wěrowanaj, hdzej běſchtaj nawoženi dwójſinkaj bratraj a njewjeſeje dwójniſkej ſotrie.

* Pschi poſhlenich multich wětrach ſe wjele kódjow na morju i njeſbožn pschischoł. Tak bu na brjoh bliſto Terſchellinga w Frieslandje psches 100 cžekow wupkawjenych, pschetož tam ſo kódj „Wilhelmsburg“ i kotrejž ſo wjele wuzahowarjow ſ Hamburga do Austraſie wjefſeſche, najpredy roſlama a potom ponuri.

Spěwy.

Serenada.

Nóz čicha hona wodjewa,
Je měſaczk ſlěborni;
Sso hwežki jaſnije ſybola,
Wſho w milič drěmlach ſpi.

Ja njeſpiu, ja Ēže poſtrowjam,
O hwežka živjeniſla,
U ſ myſlemi tam pschedyvam,
Hdzej Th ſy, naſlubſcha.

Slaj, moj duč Tebje wobdawa,
Eđi ſchepze radostny:
„Twoj wofstanu ja do kónza,
Th wěčnje moſa ſy!“

Spi derje, hacž Ēže wobudji
Djen nowej ſadofſe;
Njech nōz Eđi wo mi wobrabži
Sson ſkłodej ſubofſe!

K. Pětrowič.

Na Boži džen.

Kak krafni džen ſchwita,
Djen Chrystuſhovoh' naroda.
Štož Jeſum Chrysta lubuje,
Tón ſo tež na nim ſraduje:

A ſhwali Boha ſ wjehelom
U ſ nim tež jeho zpěh dom,
So ſa naſ ſrěſhnych člowiekow
Sohn Boži je na ſemju ſchol.

A hlaſ, do tutoh' wjefela
Sso ſobu měſha ſrudoba
Pschi tħej, hdzej iich ſy naſlubſhi
Je ſobu w Schleswig-Holſteini.

A bjes tak wjele druhiſi
Ssmu my tež ſobu bjes tými,
Hdzej měſha ſo ta ſrudoba
Do hodoňeho wjefela.

Slaj, Božo, my wſchal njevěmž,
Hacž runje džen, a tute dnj
Zam dyrbja krucje woſowacj
A ſnadž w kramnej bitvo ſlacz:

Haj, dyrbja dženj tam wojoowacj,
Da džyjt, o lubh Božo, dacj,
So Bože džęćjo wobradja
Jim palmy teho dobęcja.

A žuli dženž tam bjes nimi
Tež žnano čežžy ranjeni,
Kiz frudnje k njichu svđuju,
Dha žmil žo na nich Khrysta dla.

Haj, lubh Božo, daſ ſo e
Kij ſnadž ſu ſmijertnje ranjen
By njetriebali jačo ſnije
Tam dolho cjerpicž boloſće.

To daj, wo to mѣ proshimy,
Kij ty ton vsechdomozh sby,
Wschak twoja ruka dozaha
Tez tam do Schleswig-Holsteina.

Mý luhđi žlabi hrěšných
Mý níčo cžiníč němžemý,
Hacž jeno t tebi sdřžowacž,
So čhzk t p s hnadu pschi nich stacž.

Niech tón czaś njeje daloko,
So my do kraju wózneho
Dich strových, cíkých s wieszelom
Wschéch powitam hajo dom.

Nó lubi ſerbſzy ſ্বnojo,
Dha wojujče laž ryczerjo,
A Boh daj dobýwanje wam
Na waschich njeſpſcezelach tam.

A jeśli Bóh tych szamych tam
Ssądż jatycz da do rukow was,
Dha wschał jim kṣṭiwdū nječzincze,
Kaž je to wasčnje pōhanske.

Ně, hdyž jich pšchewinyli scje,
Dha khwaleje Boha ponijnje,
So wukraj s czechju powjeda,
Kak duschny lud ma Eužiza.

* * *
 A hlaſ, laž ſ nowa piſzału,
 Dha many ſchče tu nadziju,
 So bje = wſcheho krejpscheleczja
 Ćzi naſchi ton kraj wobſhadža.

Petr Měst.

Cyrkwinskie powięscie.

Křéjení:

Michałska cyrkej: Jan Handrij Ferdinand, Jana Riel-ki, tublerja w Szalonej Borschci, f. — Bertha Augusta, Jana Bohuwěra Nowaka, hewerja a wobydlerja na Židowje, dž. — Hanža Helena, Jana Holschki, sahrobnika w Schelnie, dž. — Martha Helena Ernestina, Theodora Fiedlera, wobydlerja w Malym Wjelkowje, dž. — Ernst Hendrich, Jana Hendricha Derouveaux, sedlarja na Židowje, f. — Ernst Emil, T. O. Biesolda, wobydlerja pod hrodom f. — Jan August Pawoł, Michała Pětcha, žiwnoszczera w Małkuszach, f. — Hendrich Emil, Augusty Wilhelminy Birnsteinez pod hrodom n. f.

Zemrječi:

Dzień 1. decembra: Handrij Benjamin Budar, kheżer a tóčka na Židowje, 58 l. 1 m. — 9., Jurij Moritz Kschizjan, lamienjocziszczejer, Jurja Kschizjanka, sahrodnika w Budyschinje, 5, 19 l. 10 m. — 11., Dta Pawoł, Jana Nencja, pohoncja w Budyschinje, 5, 1 l. 21 d. — 13., Kora-
la August a 14., Maria Hanža, Jana Bohuwéra Schelty, wobydlerja w Budyschinje, dwójnikaj, 1 m. 5 d. a 1 m.
6 d. — 16., Maria Helena, Hanž Klinez s Voranez n.
dzień, 2 m. 8 d.

Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnisca.

Do Drąžjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h 11 m.; pochłonięty 1 h. 3 m.*; popołnu 3 h. 33 m wieczor 8 h. 21 m.*; w nocy 2 h. 26 m.

Do Šorelza: rano 7 h. 51 m.*; popołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wieczór 6 h. 52 m.*; wieczór 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

^{*)} Psihiatnjenje do g se Žitawy a Liberza (Reichenberg).

+) Psihisankejne do Žitawy.

Pjenježna płaćizna:

W Lipsku, 21. decembra. 1 Louisd'or 5 tolar 15 ngl. —
np.; 1 połowniążąż czerwony złoty abo dukat 3 tol.
5 ngl. 4 np.; winie bankowki $82\frac{1}{4}$.

Spiritus płacęše wčera w Barlinje.

14 tl. 15 nsl. a 14 tl. 10 nsl.

ყაფენა 50—57 ტ., რიგა 36—37 ტ.,

(to je: sa 25 pruskich kózow

repikowy woli (nieczyszczony) 11 tl. 15 nbl.

(Cijene su u Budućnosti pšchedava, je
stajne neće 1 $\frac{1}{4}$ tl. državi.)

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 19. decembra 1863.

Němski Phönix,

wohen sawěszczače towarzstwo w Frankfurcie nad Majnom.

Sakladny kapital 5½ miliona schěsznakow.

Wszelkie sawěszczenia sa tuto towarzstwo wobstarala A. Siems,

firma: J. G. Klingst Nachfolger w Budyschinje.

Barlinske wohensawěszczaže towarzstwo,

Salojene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj tolet.

Tuto hizom 51 let wobstejace towarzstwo bjerje sawěszczenia psche wohnjowu schłodu horje po niſkich, ale tw jordykh prämijach, hdzej sawěszczeni ſenje niežo dopłaczowacž njetrjeba.
Sawěszczenia wobstarataj a wščę wuložewania davataj

J. E. Smoler, wudawať Serb. Now.,

G. Fasska w Ebersbachu,

agentaj barlinskeho wohensawěszczaže towarzstwa.

W Budyschinje.

Dr. Whithowa wodžicžka a wocži

wot Dr. Ehrhardta w Altenfeldzi w Thüringſtej, s wjazorymi privilegiami wyšokich weterow poczessenu wopofasuje ho be wſchitkimi dotalnymi wocži hojažymi ſrijedami psches swoje ſvozomne ſluſkowanje wſchidnie jaſo najlahorniſcha a najlepscha wodžicžka w taſlim nastupanju, a može ho jaſo dopolaſanž hojaž a poſylniaž ſrijeda a jaſo
wjesta pomož ſa ludzi na wocžomaj bjeđnych
koždemu poruczeč. Wona hoji wjesaje a rucje a be wſchitkich ſchłodnych ſzjemkow, woſebje pschi ſahroren, ſzep-
nenju, ſuchocži, ſylowanju a bježenju wocžow, kaž tež pschi ſlaboſci po bjełmi a placzi bleſčka ſ wuložowaniem
evož 10 nſl., a džela ju jenož weprawjuitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldzi w Thüringſtej.
Skład ſa Budyschin w hrodowskej haptvzy.

Grošowe brojtkaramellje

najlepschi ſrijek i wotſtronenu laſchela a i polóženju
dychanja, kaž tež i ſwarnowanju psche dybawoſci pschi
ſaſymmenju w ſymnym čaſku.

Sa Budyschin a woſkoſcž w hrodowskej haptvzy kneſa M. Fäſtinga kózdy čaſ na pschedau.

Eduard Groš w Brótſlawju.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych čaſow dopolaſanž, s naj-
lepskich ſelow a koriennow pschihotowanym pólver, po jencj
abo po dwémaj čižomaj wſchidnie kruwom abo wos-
zam na přenju pízu naſypany, pschiſporja woſzernoscž,
plodži wjele mloka a ſadžewa jeho woſzinenje. Paketil
placzi 4 nſl. a je i dostaczu w

hrodowskej haptvzy w Budyschinje.

Šuiche droždze

Snateje dobroſcie porucza

J. O. F. Nieckſch.

Dickowia

Poncessionirowanu wwoſhanu žalbu
ſhen knjeſej M. Ja e ſi n g e j, wobſedzerzej hrodowskej
haptvki w Budyschinje, i pschedawanju pschedopadak, a po-
ruczam tu ſamu, podpjeranž wot mnogich attestow,
wſchitkim, lotſiž moja někajſe hoſaze.

W Žitawje, w decembra 1863.

Wilh. Dick.

Pschedawanje koni.

Podpiſanž ma wot 26. hacj do 31. decembra něh-
yje dwazyci mlodyh koni w hofceženju w Njeſnarow-
wach na pschedau.

Reinhold Hirch a ſ Čerweneje Wody.

Pola piękarſteho miſchtra Bischolda w Barzeje ſtej
ho 2 tl. namakałoſi a možetaſi ho tam wot teho, kij je jec
ſhubiſi, po ſarunaju wuſožka ſaſho dostacž.

Dželba bréſowych walczlow w hromadach, kaž tež
wjazb loſow ſtejazhych kholmowych jerdzow a dželba ſo-
panskeho ſtanja budze ho póndzelu 28. decembra dopol-
dnja w 10 hodžinach ſa hotowe pjenesy na pscheda-
wanje pschedawacj. Štromadzina w Dubrawy pola
Barta.

Protze a Schneider

na bohatej haſy w domje pschedupza Liebuschiz wudowym poruczataj k hodownemu
hwojedzenju hwoj. derje srijadowany ſkład wſchelakich cjaſniſkow (ſegerjow), woſeſje
ſchwajzarſke ſkote a tež ſleborne dýbſac̄ne cjaſniſki, dale parifte
pendule po najnowſkich modelach w poſločenju a w marmori, regulateur ſ biſazym gratom a bjes ujeho, wiſte
wobukate cjaſniſki a ſchtuzarje; ſaçonſke, nôzne a nippſke cjaſniſki, patentne budžerje a hrajate
thyſli, 2—8 fuſtow hrajaze, talmijowe rječaſki a kluczikſi ſ double-or.

Na hodowym daram poruczam, wiſte wulſeho wubjerka najnowſkich tworow, tež hiſceſje

Poll de chèvre wot 3 uſl. ſapoczejo,

Lüſtryw raſnyh muſtrach wot 4 uſl.,

Barège du nord, $\frac{1}{4}$ ſcheroſki, wot $2\frac{1}{2}$ uſl.,
do. do. 3 loheze ſcheroſki, wot 12 uſl.,

Nips, cjiſcheſany, $\frac{1}{4}$ ſcheroſki, wot 7 uſl.,

Jaconety wot $3\frac{1}{2}$ uſl.,

Kotuny, połnyc̄ $\frac{1}{4}$ ſcheroſki, wot 4 uſl.,

Lozy, wołmjanys, pikejowe a poſzidzane po jara tunich płaćzisnach.

Jan Jurij Pahn

na róžku ſitneje haſy a torhoſcheja.

Pschedawanie mojego ſławneho

běleho bróſtſyropu

je tajes August Pötschka w Budyschinje wote mnie pschedopade doſtał.

C. E. Crahmer w Draždjanach.

Psches hwoje ſnamjenite ſkutkowanje doſc̄z po wſhem hweče ſnaty ($\frac{1}{2}$ blesche i tl.) G. A. W. Mayerowy běly bróſtſyrop ($\frac{1}{4}$ blesche 15 uſl.) je jenož psches hwoje hojaze wutki, fot rez z adyn druhi bróſtſyrop we ſebi
nimy, najwěſciſchi ſredk psche kózdy ſaſtarjeny kaſchel, psche dybawoſcz, jachlokaſchel, ſazwanje, bróſtowe czerpjenje a ſchijowe wobceſznoscze. W tu-
domnej wokolnoſci pschedawaja jón jeniczky:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — C. Meißner w Viſkopizaſ,

Joseph Löbmann w Scheraſowje, — B. M. Scholka w Woſtrowje,

Bernhard Hilbenz we Woſportku, — J. M. Paulisch w Rakezach.

NB. Dokelz Mayerowy fabrikat tež faſſchuſja, dha chyžl kózdy dobrocziwje
zyle ſwérū na ſygel a etiquettu hladacz.

Poruczenje Mayeroweho broſtſyropu.

Hízem doſki cjaſ mje wo dnjo a w nožy ſaſraſhny kaſchel cjiwiſowaſche a wſchitke ſredki, kotrež psche
ujón nałożach, běchu podarmo. Na wjazdſtronſte radzenje knipich pola kniſea Curtia Albanusa w Braunez hotelu
někotre blesche běleho broſtſyropu wot kniſea G. A. W. Mehera we Bróthſlawju, a dokelz je mje tón wot mojego
czerpjenja zyle wuſtobodžil, dha njembu hinal, hac̄ tutón ſredk wſchitkim kaſchel mějazym na najlepje poruczic̄.
To je po prawdze.

w Draždjanach, 9. měrza 1862.

Maria Fischerowa,
wobſedjerka firmy „Robert Fischer“ na Wilſdruffſkej haſy.

Běly bróſtſyrop wot kniſea G. A. W. Mehera we Bróthſlawju je mojej džewz̄, fotraž bleschi cjaſ na ſa-
kaſhny kaſchel czerpjeſche, tak ſpodiſiwnje ſpečnje pomhal, ſo móžu tutón ſredk wſchitkim, kij na kaſchel czerpja, na-
najlepje poruczic̄.

w Draždjanach, 24. februata 1862.

Heinrich Hartmann.

W Lipsku je němčka protíkla wischla, kotaž „Illustrirter Familien „Kalender““ rěka. Wejněj je jara vjele wobrasow a ſu tam wſchelake powuzčaze, ſabavaje a roſwyczelaze naſtawki. S jeneho powiedanečka, w kotrymž wěſty „Prýlat“ ſ Vartina ſwoje dživne a ſměchne kufki wukladiuje, je podlaſtejedy wobras wotčiſčečaný. Schtóż che ſón naſviedičz, a ſ nim wſchelake druhé rjane wěſki, tón njech ſebi tutu

Pola knihkuſpa Robert Helfera a w kniharni Smolerja a Pjecha w Budyschinje je ſa 3 nřl. doſtačz:

Chytlí ſchtó žanu zuju němſki protíklu ſupic, dha móžem jemu bjes druhim tule porucječ. Wona je jara pětneho wopichiječa a ma ſózda protíka ſwoje čížko, kž ſo 15. haperleje wulčenja, tak ſo móže tón, kotrž ma ſbozomne čížko, injeniški abo wjetſchi pjenies dobyč, injeniuiž 150 ſchěznakow, 40, kaž tež 20 a 16 ſchěznakow.

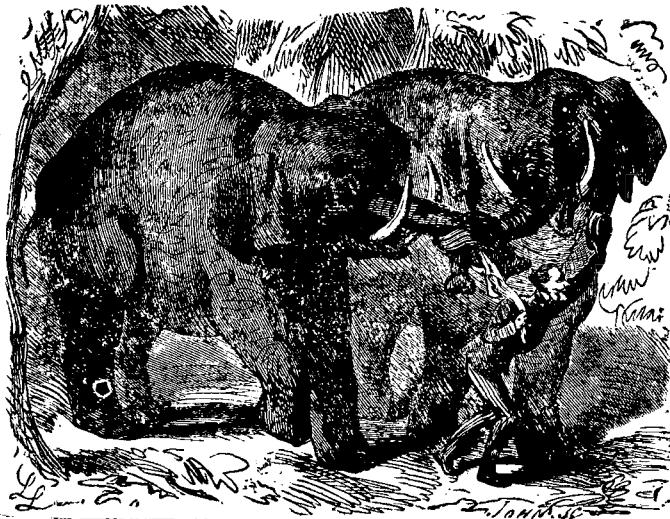
W kniharni Smolerja a Pjecha je doſtačz: Karta Danskéje ſe Schleswig-Holsteina o m. 4 nřl.

Karta Schleswig-Holsteina. 7½ nřl.

Kedžvu!

Njedzeli 27. decembra b a l w hofczeiu ſe bělém ſchwonej w Koperzach, k čemuž najpodwolniſchi pſche proſtuje

Korla Schpenka.

protíku w kniharni Smolerja a Pjecha w Budyschinje pſchi bohathych wrotach ſa 5 nřl. kup. Schtóż ma ſbože, móže ſ tým hifčeče pjeniesh dobyč, pſchetož kózda protíka ma ſwoje čížko, a kotrež čížka ſo pſchi wulčenju wuzčahu, doſtaam potom wěſty džel ſ dobyčka wot 200 tl. Čížka, kž ſu dobyče, ſo w ſwojim čaſu wosſewja.

W Małym Budyschinu je khža čo. 8 ſ 3 kózami ležomnoſčoz, ſ 48 dawſtini jenoſčemii napočězena, renty a wumjentka ſwobodna, je ſwobodne ruki na pſchedau a móže ſo wſcho daſtce pola wobſecjerja Han dr i a Wagnera tam ſhonicz.

Bondzeli 4. januara rano wot 9 hodzinow budže ſo wulki ſahon khžiného paſueho drejwa a rjanych žerdzow po loſach na kamjencianskich ležomnoſčach na pſchedadzowanje pſchedawacj. Cieciina kuptych pjenies ma ſo hnydom na termiſi ſaplacieč. Hromaduſendzenje je w Gahrodnike ſorčimje w Haju.

Hajet.

Mjane Bože matr,

Suirlandy, wěnžh a woujeſčka abo uuchanja, ſiž ſo pſchi ſrudnych a wjeſolých ſkladnoſčach trjebaſa, wot rjanych činjenich řezow a kwektow dželane, mo w jara wulſtim wubſerku w Lubiju na budyskej hazy na pſchedau

Teyfert,
flemperniſki miſchte.

Džat.

Hdyž ſhmu nětko ſ Bozej pomozu moje, na ranje 14. novembra 1862 wotpalene domiske a hofpodaſte twarjenja ſaſho natwarik a wobčahuyk, nuciž mie moja wutroba, ſa tak wjele wopokajma ſuboſeze, kotrež ſo mi w čaſu ujeſboža a nutk, khoroſeče, ſtaroeče a prózy doſtaču, ſwoj naſwutrobníčki džak wuprajieč. Haj, wutrobní džak wſchitlim, kž mie ſ radu a ſe ſlukom, ſe wſchlaſtim darami, ſoram i rucžnym dželom podpjeračhu a mój ſeſt do hrodze a pizy wſachu. Woſhebie budž džak přjedawſchemu ſublerzej knjeſej Tyle ſi gej a ſublerzej knjeſej. Žimurmaneji tudy ſa hofrodu, mi pſcheczelniwie ſpožčenu, kaž tež ſubej borticežankej gmejnje a druhim huzdonym gmejnám ſa wjelektrožuje wopokasane dželbranje a dobrociwu pſcheczelniwoſć. — Boh tón ſujes chytl w wſchitlim bohacze ſarunacę!

W Borku, 18. decembra 1863.

Mañdrij Schiedt.